

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၀) ကျမ်းစာ

စင်္ကြံဝဂ္ဂဘာသာပြန်

[ပါဠိတော်နိဿယ နောက်ဆက်တွဲ ပါသည်။]

၁၃၃၄-ခု၊ နယုန်လ၊

ရှင်ထူထုံး
နှိန်း-၁၃။

နယူးဘားမား ဝိဇ္ဇာကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

အခြေခံ နိဒါန်း

ရတနာနံ တယံစေတီ၊ ထေရာစ ဂုရုဝေါ မမာ၊
ဝဂ္ဂေန ဣဋ္ဌဘူတာဒိ၊ အဋ္ဌေန မဟတံ ဂတာ။

ရတနာနံ- ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ၊ မြတ်သံဃဟု၊ လောကထွဋ်ခြာ၊ ရတနာတို့၏၊ တယံ စေတီ-ခွဲ၍မရ၊ တွဲ၍ပြမှ၊ မြည့်ဝဥဿုံ၊ ၃ ပါးစုံသည်၎င်း၊ မမာ- ငါ၏ဆိုင်ရာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု၊ လွန်စွာအားကိုး၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော၊ ထေရာ - သီလ သမာဓိ၊ ပညာပြည့်၍၊ မိမိပိုင်သ၊ နိကာယတွင်၊ ထိင်ခေါင်တင်မြင်တော်မူကြကုန်သော၊ ဂုရုဝေါ- ကျောက်ထီးတမျှ၊ လေးစားရသည့်၊ ငါ့ ကျေးဇူးရင်၊ ဆရာရှင်တို့ သည်၎င်း၊ ဝဂ္ဂေန- နောက်လိုက်အထု၊ သံဃာတော်အစုအားဖြင့်၊ ဣဋ္ဌဘူတာပိ- သာသနာထောက်၊ ကမ္ဘာထောက်က၊ မမြောက်ပမြား၊ နည်းပါးကြပါကုန်သော် လည်း၊ အဋ္ဌေန-လောကအကျိုး၊ သံဃာကျိုး၌၊ ရရိုးထောက်ထား၊ တန်ဖိုး အားဖြင့်၊ မဟတံ-ဆိုင်ရာရာတွင်၊ နှိုင်းကာယဉ်သော်၊ မျက်မြင် ထင်ရှား၊ ကြီးမား ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂတာ - သာသနာ့ အလယ်၊ ကမ္ဘာ့လယ်၌၊ ခုံထယ် မြင့်မောက်၊ ရောက်တော်မူကြကုန်ပြီ။

သရိတဗ္ဗံ သရိတွာန၊ နိစ္စံ မမောပကာရကံ၊
ကဿံ ပစ္စောပကာရာယ၊ ဣဋ္ဌ ဝဂ္ဂတ္ထ ဝဏ္ဏနံ။

နိစ္စံ သရိတဗ္ဗံ-နံနက်တကြိမ်၊ ညဉ့်တကြိမ်မျှ၊ မကစိတ်စွဲ၊ အခြေမပြတ်၊ အမှတ် ရထိုက်ပေထသော၊ မမ-သာသနာ့အရေး၊ ငါ့အရေးဟု၊ တွေးကာ စိတ်စော၊ မော၍နေသော ငါ့အား၊ ဥပကာရကံ-သံဃာများမြှောက်၊ ထိန်းနိုင်အောင်လျှင်၊ ဥးဆောင်ညွှန်ကြား၊ ကျေးဇူးရှင်အများကို၊ သရိတွာန - အနုဿတိများစွာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ ခါခါထပ်ထပ်၊ အမှတ်ရပြီး၍၊ ပစ္စောပကာရာယ-ဥးစွာတင်အပ်၊ ကျေးဇူးမြတ်ကို၊ ထပ်၍တဖန်၊ အတုန့်ပြန်ခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဣဋ္ဌ ဝဂ္ဂတ္ထ ဝဏ္ဏနံ- ဝိနည်းဣဋ္ဌဝါ၊ ဣကထာ၏၊ မှီရာအသင့်၊ ဋီကာအဖွင့်ကို၊ ကဿံ-ဆရာသီးသီး၊ နည်းစုံမှီး၍၊ အပြီးတည်တွင်၊ စီစဉ်ပါအံ့ သတည်း။

ရတနာနံ တယံစေတီ။ ။ဗုဒ္ဓရတနာတော်သည်၎င်း၊ ဗုဒ္ဓ၏ တရားရတနာ တော်သည်၎င်း၊ အရိယာ ဖြစ်တော်မူကြ၍ သာသနာတော်ကို ကြာရှည်စွာ တည်အောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြသော အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်မဟာယသ၊ အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ၊ အရှင်မဟိန္ဒ စသော သံဃာတော်များသည်၎င်း မိမိအား အလွန် ကျေးဇူးများကြပေကုန်၏။

ဆက်ဥးအံ့- ဒုတိယ သံဝါယနာ တင်ပြီးသောအခါ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ထိုသည် တတိယအကြိမ်၌ သာသနာ့ဘေးရန် ပေါ်လာခဲ့သော် ခေါင်းဆောင်၍ သုခသင်နိုင်မည့် အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လူ့လောကတရပ်လုံး၌ ကြည့်ရှုတော်

မူကြံလေရာ တစုံတယောက်ကိုမျှ မတွေ့ကြရပါ။ ထို့နောက် နတ်ပြည် ၆ ထပ်၌ နံ့စပ်အောင် ကြည့်ရှုတော်မူပြန်ရာ တဥးကယောက်ကိုမျှ မတွေ့ရပင် ဖြစ်၏။ ထို့နောက် မြဟွာပြည်ကို ကြည့်ခါမှ အထက်မြဟွာပြည်သို့တက်သွားရန် ဈာန် ရပြီး၍ မကြာမီ စုတေမည့် တိဿမြဟွာကြီးကိုတွေ့ရပါသည်။ ထိုအခါ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ မြဟွာပြည်သို့ ကြွ၍ “နောက်တကြိမ် ပေါ်လာမည့် သာသနာ့ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်သောရန် ရှာကြသောအခါ အသင်မြဟွာကြီးကိုသာတွေ့ကြ ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်မြဟွာပြည်သို့ မတက်ဘဲ လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ နေကာ သာသနာ့တာဝန်ကို ယူပါ”ဟု တောင်းပန်ကြလေသည်။

မြဟွာကြီးလည်း “ငါသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ပြုစုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပါ တကား” ဟု တွေးတောကာ အလွန်ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် “လူ့ပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ နေပါမည်”ဟု ဝန်ခံပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတ်ဿအရှင် မြတ်သည် သာသနာပြုကိစ္စကို မြဟွာစည်းစိမ်နှင့်လဲ၍ ထူးကဲစွာ ဝန်ဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါပေသည်။ အရှင်မဟိန္ဒ၏ အိမ်ရှေ့မင်း စည်းစိမ်နှင့်လဲကာ သာသနာပြုခုံမှလည်း အများအသိပင် ဖြစ်ပါသည်။ [ဤ သာသနာတော်သည် တန်ဘိုးကြီးလှပေသည် တကား။]

ထေရာစ ဂုရုဝေါ။ ။ ထိုရတနာတော် ၃ ရပ်သည် လောက၌ အထင် အရှား ပေါ်ထွန်းပါသော်လည်း ဆရာသွားများ၏ အထူးစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက် မှုကို မခံရလျှင် မိမိသည် ရတနာ ၃ ပါး၏ ဂုဏ်တော်များကို ကောင်းစွာ သိနိုင် မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ မသိနိုင်လျှင် ယခုလောက် ပါရမီတိုးပွားအောင် ကြိုးစား နိုင်မည်လည်း မဟုတ်ပါ။ ယခုသော်ကား ဆရာသွားတို့၏ စောင့်ရှောက်မှုကို ခံရသည့်အတွက် ပါရမီပြည့်မည့် အရေးကို မြှော်တွေးလျက် သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကြိုးပမ်း ထမ်းနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာသွားများ၏ကျေးဇူးတော် သည် မိမိအပေါ်မှာ အလွန်ထင်ရှားရကား ထို ကျေးဇူးရှင်များကို ကျမ်းစာ ရေးသား ပို့ချခြင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ရပါသည်။

စူဠဝဂ္ဂတ္ထ ဝဏ္ဏနံ။ ။ မဟာဝဂ္ဂ ဘာသာဋီကာ အပြီးတွင် ဆက်လက် ပို့ချ အပ်သော ဤစူဠဝဂ္ဂဘာသာဋီကာသည်လည်း ယခုအခါ နောင်လာ နေသော တို့အတွက် အကျိုးများရစ်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤ ဘာသာဋီကာကိုလည်း ကျမ်းစာတဆူ ဖြစ်ရန်အောင် စာဆိုသော တပည့်များနှင့်အတူ ကြိုးစားခဲ့ရာ ကောင်းစွာ အထမြောက်ပြန်ပါသည်။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ သာသနာသကရာဇ်
၂၅၁၆

မှတ်စွယ်အက္ခရာစဉ်=မာတိကာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
အကတဘာဂေါ	၃၂၆
အကပ္ပိယအခင်း သုံလျှိုသွင်း	၁၉၈
အခြားကျောင်းယူ၍ သုံး	၂၉၆
အဂ္ဂဋ္ဌဝဋ်	၁၅၂
အဂ္ဂဋ္ဌ၏ အနက်	၁၅၃
အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖြတ်မှုအာပတ်	၁၃၂
အဂေါစရော	၄၀၃
အဠသမောဓာန	၇၄
အစ္စယော အစ္စဂမာ	၅၅၂
အဆီအအိမ် စားမြင်း၌ အပြစ်	၁၅၂
အရဉ္စရော	၂၆၄
အဠပဒါကာရေန	၁၂၃
အဠကရီသပ္ပမာဏ	၂၀၉
အမုပလ္လင်္ဂ	၄၅၁
အန္တရာဘဠကော	၃၂၂
အန္တရာကာဇာ ထမ်းကောင်း	၁၇၆
အတ္တာဒါနံ (အဓိကရဏံ)	၄၂၈
အန္တေပူတိ	၄၂၂
အဒ္ဓကာယိက ခေါင်းအုံး	၁၉၅
အဒေယျော=အာဒေယျောမူကွဲ	၅၈၈
အဓိကရဏ်း လက်ခံနည်း	၁၁၆
အနာထပိလ္လိကဝတ္ထု	၅၇၁
အနုညတ္တိယာ	၄၃၈
အနုမောဒနာ (အနုမောဒက)	၄၀၈
အနုဝါဒေါ	၂၆
အပလောကနကံ ပြပုံ	၁၀၅
အပါင်	၄၄၂
အမျာကတအာပတ် အပါယ်မချ	၁၁၃
အဘိသန္ဓကာယာ	၁၅၂
အများ တပြိုင်နက် သမုတ်နိုင်သောကံ	၂၃၅
အရဏိသဟိတံ	၂၈၇ (၄၁၇)
အရဟန္တသင်္ဃိယန္တံ	၁၅၅
အရပ်တပါး သွားသူ၏ ကျင့်ဝတ်	၂၂၄
အလက္ခိကော	၃၈၅
အလမတ္တ (တ္ထ) တရာ	၂

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
အဝိသုဒ္ဓိယ, အဝေဘာဏီယ			၂၆၅
အသံဟိရော			၅၂၄
အဿတရီရဏာ			၂၀၆
အဟိမေခလိကာ			၃၈၂
အာဂတာနာဂတသံဃာ			၁၈၃
အာဂန္တုကဘတ်			၃၆၂
အာစရိယကုလံ နိယျာနိက္ခံ			၃၉၅
အာစိဏ္ဏ, အနာစိဏ္ဏ			၃၉၇
အာဒေသနာ, အနုသာသနီ			၃၈၇
အာပတ်နှင့် အဟောသိကံ			၁၁၃
အာပတ်ဟူသည် ပရမတ်လား၊ ပညတ်လား			၁၀၉
အာပတ်ဖုံးလျှင် ဒုက္ကဋ်သင့်			၅၉
အာပတ်ဖုံးခြင်း လက္ခဏာ			၅၇
အာပတ်ရှိလျက် သောတာပန်ဖြစ်			၃၈၈
အာမလကဝဋ်ကပီဌ			၁၉၃
အာယံ			၂၆၇
အာရုဋ္ဌာယေဝ မာတိကံ			၃၃၄
အာလောပ ဘတ္တုဋ္ဌိတိကာ			၃၃၃
အာဝါသိက သုံးသလို သုံးနိုင်			၃၀၀
အာဝိဋ္ဌနဆိုဋ္ဌံ, -ရဇ္ဇု			၁၈၈
အာဝေဓိ" (ဏိ") ဏိကံ			၄၀၁
အာဝေသနပိတ္တကံ			၁၄၉
အာသနာတိဟာဓံ			၁၇
အာသန္တိက (ဥစ္စက)			၁၉၁
အာသိတ္တကူပဓာနံ			၁၅၇
ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ			၃၈၁
ဥက္ကာသိကံ			၁၂၄
ဥဒပဇ္ဇထ			၃၈၉
ဥပစာရသိမ်ကျယ်ပြန့်ပုံ			၃၀၇
ဥပနိသိန္နကထာဉ္စကျင့်ဝတ်			၄၀၉
ဥပနိဗ္ဗိတော			၂၄၁
ဥပေါသထသံယုတ္တေ			၄၆၁
ဥဗ္ဗာဟိကာယ			၁၁၆
ဥဗ္ဗုဏ္ဍိကာ			၂၂၁
ဥဟဒိတာ			၄၂၁
ဥရုနေဂဇ္ဇဏစရဏအပြစ်			၅၀

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဧကစာရိကဘတ္တ			၃၁၉
ဧကစာရိကဝတ်-ဘာဝနာ			၂၄၆
ဧကဗာဟ (ဂေဟ) ဝသေန			၃၄၃
ဧကဘာဇနဉ်အတူမစားရ			၁၅၉
ဧကိဿာအာပတ္တိယာ			၄၉၆
ဧသေဝ နယော			၇
ဩဂုဗ္ဗေတွာ			၁၄၉
ဩဏောဇနံ			၁၉
ဩဒါတအဝတ်			၄၄၉
ဩဝံနသမောဓာန			၇၁
ဩဖုနာပေတဗ္ဗံ			၃၇၉
ဩဗန္ဓိ			၃၇
ဩသက္ကနကန္ဓရံ			၄၂၄
ကထိနရဇ္ဇု			၁၄၆
ကပိသီသက (ကပိသီသ)			၁၅၂, ၁၅၃
ကပုံ (အာယုကပုံ)			၃၀၆
ကမ္မသတေနနိဌာယတိ			၅၅၅
ကရကဋက			၁၅၅
ကသမ္မုဇာတ်			၄၂၂
ကာက (ကုတ္တုဋ္ဌ) ဝသယိတံ			၁၁
ကာ (ကေ) ယူရံ			၁၂၅
ကိစ္စယတာ			၁၀၄
ကိစ္စရှိလျှင်သစ်ပင်အမြင့်တက်			၁၇၀
ကုဋိဘတ္တ			၃၆၀
ကုဗ္ဗံ (ကုပ္ပံ)			၁၆၅
ကုမ္ဘထေနကေဟိ			၄၃၅
ကုလ္လကဝိဟာဇရန			၄၅၇
ကုလ္လဋ္ဌိတိယာ			၃၁၉
ကောသိသန္တရံ သန္တရာပေသိ			၂၀၈
ကျောင်းအနုမောဒနာဂါယာ			၅၇၃
ကျောင်းတိုက်ကြီး၌အာဝါသိကဝတ်			၄၀၆
ကျောင်းတွင်းဆွမ်းကျွေးကျင့်ဝတ်....			၄၁၀
ကျောင်းတော်ရာများ ဆုတ်ယုတ်ပုံ			၂၁၀
ကျွတ်ထိုက်သူကိုသာ ရှင်မြို့ပေး			၂၄၅
ခဋ္ဌင် ထိုင်ခုံ၏ခြေကို အဝတ်ပတ်			၃၀၀
ခန္ဓသုတ်နိဿယ			၅၃၂

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဒီရပါသာဏမယးနိ			၂၇၅
ခုတ်ကိုမရှင်း, နှပ်ကိုနင်း			၄၅၄
ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက နှုတ်, နှုတ်			၄၅၂
ခေဋ္ဌာသကဿ			၃၀၃
ဂတိဂဘံ			၉၇
ဂန္ဓဗ္ဗာတ္ထဘေဓ			၁၂၃
ဂမိကဘတ်			၃၆၄
ဂမိယ၏ကျောင်းဝတ်			၄၀၇
ဂရဟဏတ္ထရိယ			၄၂၃
ဂါမမု (မော) ဒ္ဓဝါ			၁၂၂
ဂိလာနနှင့် ထီး			၁၆၃
ဂိဟိပါရဘများ			၁၇၂
ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဘာရေးန			၂၆၂
ဂုဠကစသော သလက			၁၁၀
ဂုဠကဘတ္တိ			၃၇၁
ဂုဠကဘတ္တ			၃၇၀
ဂေါဗိသိကာယ			၁၄၉
ငွေရေခွက်စသည် မအပ်			၂၇၆
ငွေရေခွက် လူ့ဥစ္စာ မကိုင်ကောင်း			၁၃၄
စက္ကလိကံ			၂၉၉
စတုရာရက္ခ ဘာဝနာ			၂၄၇
စတုရံသံ=စတုရသံ			၁၆၆
စတုဿာလဘတ္တိ			၂၁
စန္ဒကူးသပိတ်			၁၃၃
စဗ္ဗတွာ = ဧဗ္ဗိတွာ			၁၄၃
စာအံ မီးထွန်းမှစ၍ ခွင့်ပန်			၄၁၀
စာတိုးတိုးအံ, တိုးတိုးချ			၂၄၅
စာတုဋ္ဌိသဿ			၁၀၃
စာတုမာသံ နိဿိဒနံ			၁၅၆
စာရေးတံမဲကို နေ့တိုင်းချပါ			၃၅၅
စုဒ္ဓသခန္ဓကဝတ်			၄၂၁
စောဒက စုဒ္ဓိဘကစိတ်ထား			၄၃၄
ဆက္ကသဋ္ဌိနှင့် ဧှေးဝါဒ			၃၂
ဆွမ်းစားရာ၌ ထိုင်ပုံကျင့်ဝတ်			၄၁၀
ဆွမ်းစားသပိတ်မြေ			၁၅၀
ဆွမ်းလောင်း မလောင်း သိရန်			၄၁၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဇန္တာသရ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၅၄
ဌိတဓမ္မော (သမုဒ္ဓေါ)	၄၂၄
တရုဋ် အများကို လဲနိုင်ပုံ	၂၇၁
တထာနာသိတကောဝ	၁၂၁
တဿပါပိယသိက	၉၉
တရားဟောရာ၌ အသံလုပ် ပြစ်	၁၃၀
တလဝဏ္ဏံ (ယပ်)	၁၆၃
တဝကလိကံ	၁၄၂
တိကဘောဇနံ	၃၈၆
တိတ္ထိရဇာတ်ဂါထာ	၅၃၉
တိဏဝတ္ထာရက	၁၀၁
တိလသံဂုဋ္ဌိကာ	၁၀
တိဝဿန္တရ	၂၆၀
တုမော	၃၈၂
ထာဝရချင်း လဲပုံ	၂၆၅
ဒက္ခိဏောဒကံ	၄၁၂
ဒါယကာ၏စေတနာ ငဲ့ရပုံ	၂၅၆
ဒီဃာသန	၂၆၀
ဒုမာသိက, ဒုဝဂ္ဂီလ	၁၂၆
ဒုတေနုပသမ္ပဒါ	၄၄၇
ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗံ	၄၃
ဒဏ္ဍကထိနံ	၁၄၇
ဒန်ပူခဲရကျီး	၁၇၆
ဓိမကရဏော	၂၈၇
ဓူမကာလိကမ္ဘိ	၂၀၉, ၄၅၃
ဓောတပါဒကံ	၁၆၁
ဓမ္မကထာအန္တရာယ် (အသံ)	၁၈၄
နက္ခလဝံ ဂမေန္တိ	၄၅၅
နက္ခတ္တပဒါနိ	၄၁၇
နစ္စဂီတနှင့် အာပတ်	၁၂၉
နဝကမ္ပံ, သံသိကဘူမိဒါနံ	၄၄၈
နိက္ခိတ္တဝတ်၏ ပရိဟာရ	၅၁
နိဇ္ဈာပေတိ (ပေက္ခေတိ)	၉၂
နိဋ္ဌါပေတဗ္ဗံ	၃၇၉
နိန္ဒေတဗ္ဗံ	၃၇၈
နိဗန္ဓာပိတံ	၃၆၃

အက္ခရာမဉ်			စာမျက်နှာ
နိယသ (သ) ကမ္ဘ			၄
နိလ္လေခဇန္တဝသနံ			၁၅၆
နိဿေကီ			၁၄၆
နေတ္ထာရံ			၈
နန္ဒိမုဒိယာ			၄၂၂
ပကတတ်တမျိုး			၁၆
ပကတိဝိကာရသမ္ပန်			၅၃၉
ပကာသနိယကံ			၃၈၃
ပက္ခိကဘတ်နှင့် ဥပေါသထိကအထူး			၃၆၀
ပစ္စာဒိယတိ			၄၂၆
ပစ္ဆိမံ အနုကမ္ဘိတိ			၅၅၄
ပဋိဿာရဏီယံ			၁၂
ပဋိကုဋိယော (တော)			၃၈၅
ပဏ္ဍိတအာဂန္တုက			၄၀၄
ပတ္တနိကုဋေနကံပြပုံ			၁၆၀
ပတ္တေန ပတ္တဘတ္တောဝါ			၁၄၁
ပတ္တဋ္ဌေနကာယေန			၃၈၃
ပဒဝိတိဟာရဿ			၂၀၆
ပဋ္ဌလောမာ			၈
ပပါတော			၄၂၃
ပပ္ပုယျ			၅၈၄
ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပိ			၄
ပရိမုခံအနက်			၁၆၆
ပရိယတ်သည် သာသနာကိုတည်စေ			၂၄၄
ပရိဿာဝနံ			၁၅၀
ပလိတံ (အမွေးဖြူ)			၁၆၀
ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလော			၃၈၄
ပါတိမောက္ခတ္ထပန			၄၂၅
ပါဒကထလိကံ			၁၇
ပါဒပိဋံ			၁၇
ပါရိဟာရိယံ			၂၇၄
ပိဋိဓေဟိ ပါဒေဟိ			၃၈၅
ပိဋ္ဌအမျိုးမျိုး			၁၉၂
ပုထုပါဏိကံ			၁၂၄
ပြိကျသောကျောင်းမှ ယူ၍သုံး			၂၉၇
ပိုက်တောကာ၍ ရေချိုး			၁၃၃

အက္ခရာစဉ်=မာတိကာ

ဆ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဇာတိကမ္ပ	၂၀၁
ဗလဝါဗလဝံ	၂
ဗဟုလ္လိကာနုယောဂ	၁၆၂
ဗိဒလကံ (ဝိဒလကံ)	၁၄၇
ဗိဒလဓမ္မကံ	၁၉၁
ဗိဘန္တိ	၁၆၈
ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါအနက်ပေးပုံ	၄၆၉
ဗျာဝဋ္ဌာ	၉
ဘဏ္ဍနကလဟအနက်	၄၆၉
ဘတ္တ၏အကပ္ပိယဝေါဟာရ	၃၀၃
ဘတ္တိ (ဘိတ္တိ) ကမ္မစသည်	၂၀၀
ဘတ္တုဒ္ဓေသက လန္တိပေသလ	၃၁၃
ဘတိနိဝိဋ္ဌိ	၂၅၃
ဘဒ္ဒပိဋ	၁၉၂
ဘိက္ခဝေန	၄၅၆
ဘိက္ခု (ဂိဟိ) ဝစနံ	၁၁
ဘိက္ခုသည် ဘိက္ခုနီအတွက် ကပ်...	၄၄၅
ဘိက္ခုနီကြောင့် သာသနာ	၄၃၆
ဘိက္ခုနီလူဝတ် ဝတ်လျှင်	၄၄၉
ဘိက္ခုနီတို့၏ ဝစ္စကုဋ်	၄၅၁
ဘုသိကာ ဥဒ္ဓရာပေတဗ္ဗာ	၃၇၉
ဘေဒကရဝတ္ထု ၁၈ ပါး	၃၉၄
ဘိက္ခုတိ ဝဝတ္ထာနံ	၃၃
မကသကုဋိကာ	၁၅၁
မလ္လညှိစားဘဲ အမှန်ပြော	၂၅၇
မလ္လမုဋိကာ	၁၂၂
မလ္လကမူလ သဏ္ဌာနေန	၁၂၄
မဇ္ဈောရိကံ	၁၅၈
မဟာထေရ်က တရားဟောသို့ တိုက်တွန်းရာ၌ ကျင့်ဝတ်	၄၀၉
မဟာပေဋဘတ္ထ	၂၂
မဟာမဂ္ဂတော ဩတ္တမ္မ	၄၀
မဟိ° ပိတြုဗ္ဗတော	၃၈၈
မာနတ္ထံ	၄၄
မာနသိ (သယိ) နော	၃၈၀
မိမုန္တေ, ပရိဘဏ္ဍန္တေ	၁၃၇
မိဿကယာဂ, ဘတ္တ	၃၆၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
မိဿကသမောဓံန	၇၅
မုဏ္ဍဝဋ်	၁၇၆
မဉ္ဇုဌာန	၂၂၁
မောဃသုတ္တက	၁၄၀
မဇ္ဈိမိကာ	၄၃၆
ယတ်ခတ်နည်း	၄၀၅
ယဿန္တရတော နသန္တိ ကောပါ....	၃၀၁
ယေဘုယျသိကာ	၉၆
ယန္တကံ, သူစိကံ	၁၀၉
ရက္ခိတ ဝေါပိတ	၂၇၉
ရတ္တိစ္ဆေဒ, ဝတ္တဘေဒ	၃၁
ရပ်နေရာသည် သေနာသန မဟုတ်	၂၂၂
ရာဂဝိနယ စသည်	၃၉၆
ရာဇညာတကာနာမ	၃၀၄
ရိတ္တပေါတ္တက (ပေရွက်)	၂၀၂
ရေစစ်မယူဘဲ ခရီးသွားမှု	၁၅၀
ရောမန္တက	၁၆၄
ရွာတွင်း၌ သံဃာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖိနှိပ် မထိုင်ရ	၄၁၂
ရှေးက သပိတ်အိတ်	၄၁၆
ရှင်ဒေဝဒတ်၏ ပကတိတ် အဖြစ်	၃၉၃
လူတို့အား တဝက်ဝေပေး	၃၇၅
လူတို့က လျှောက်ရာ၌ ကျင့်ဝတ်	၄၀၉
လေသကဋ္ဌေန	၂၁၄
လောကယတကျမ်း	၁၀၀
လက်သည်း မြဲသည်းကို ချောအောင် မြှစ်ရ	၁၆၅
လျှောက်ပုံ နားမလည်လျှင် မေးနည်း	၃၁၀
လဲ ၃ မျိုး	၁၉၄
ဝစ္စကုဋ်ဝတ်များ	၄၂၀
ဝယကမ္ပ	၂၉၄
ဝလယံ	၁၂၅
ဝဿသဟဿံ ဌဿတိ	၄၃၇
ဝဿာရတ္ထော	၄၂၀
ဝါဆိုပြီး ကျင့်ဝတ်များ	၂၄၃
ဝါတပါန အပိတ်များ	၁၀၉
ဝါတွင်း နိဗ္ဗာန်ဝတ်	၂၄၂
ဝိကုဋ်နိဗ္ဗာန်ကို မပြုရ	၁၃၄

အက္ခရာစဉ် = မာတိကာ

စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
ဝိဇ္ဇေတွာ ဂါဟတဗ္ဗံ	၂၃၇
ဝိပဇ္ဇတာယ	၁၀၃
ဝိမူပနံ, ဝိဇနီ	၁၆၂
ဝိဓာ (ခါးပန်းသီး)	၁၇၁
ဝိနယာတိသာရေ	၄၆၁
ဝိပ္ပကတဘောဇနော	၂၁၁
ဝိသေသကံ	၄၄၃
ဝိဟာရဝါရိကဿ (ကာနံ)	၃၄၅
ဝိဟာရံ, အနုယောဂံ, ပါသာဒံ	၅၇၂
ဝိဝါဒါမိကရဏ	၁၀၀
ဝေဒယာမိ	၄၆
ဝေယာယိကံ	၂၀၇
ဝလ္လိကာ	၁၂၅
ဝါး၏ ဂရုဘဏ်ဖြစ်ပုံ	၂၀၀
သကာယ နိရုတ္တိယာ	၁၇၉
သစ္စာပေတိ	၁၂
သဇာတိသာဓာရဏအညေ	၆၂
သညာပေတိ	၉၂
သတိဝိနယဿ	၉၄
သတံ ဟတ္ထိစသော ဂါထာနက်	၅၀၃
သတ္တင်္ဂပဉ္စ	၁၉၂
သဠါဒေယျဝိနိပါတဒုတ္တင်္ဂ	၄၄၅
သနေတ္ထိကာ	၄၅၆
သပ္ပဋိမံသော	၄၃၁
သပိတ်ခြေအမျိုးမျိုး	၁၃၆
သပ္ပိစသည်နည်းလျှင် ကျင့်ဘွယ်	၄၁၃
သပိတ်ထဲ၌ လက်မဆေးရ	၁၄၃
သမောဓာနေတွာ	၆၅
သမာသ်နှင့်ဝါကျ	၅၅
သမာနဝဿိကာသန	၃၇
သမုစ္ဆယခန္ဓကအမည်	၉၁
သမောဓာနပရိဝဿ်ကောင်း	၆၉
သရိတကံ (ကျောက်မှုန့်)	၁၄၅
သလ္လကာယဝါ	၃၃၉
သလ္လကဘတ္တ (သလ္လကာ)	၃၀၄
သဝစနီ (နီ) ယံ	၂၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	
သဟစရဏဌာနပစာ		 ၁
သဟဝါသ		 ၄၀
သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ		 ၅၀၅
သာဝသေသ, အနဝသေသအာပတ်		 ၃၉၉
သာသနာ ၅ ထောင်		 ၄၃၀
သီရိလောဏန္တ အပြစ်		 ၄၅၉
သီတဉ္စက္ကံ ပဋိဟနတိဂါထာ		 ၁၀၄
သီတင်းကြီးကို ခိုင်းနိုင်ရာဌာန		 ၂၁၃
သီသပ္ပမာဏခေါင်းဘုံး		 ၁၉၆
သုတ္တဝါဘိက္ခု အနက်တမျိုး		 ၄၆၃
သုတ္တဝါဘိ, ပဒဘာဇနီယ		 ၄၅၇
သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ		 ၆၇
သုဝဏ္ဏမယစသည် သံဃိကအပ်		 ၂၆၁
သုမိကာ, သင်္ဂါကာ		 ၁၅၃
သေနာသနဂါဟ		 ၂၁၇
သေနာသန ၄ မျိုး		 ၁၀၂
သေနာသန ပညာပကဉာဏ်		 ၂၂၀
သေနာသနပရိဘောဂအပ်		 ၂၇၆
သေမ္ပပေးလျှင် အပေးမမြောက်		 ၄၄၄
သေသံ ဥတ္တဘနမေဝ		 ၄၂၁
သေယျဂ္ဂေန		 ၂၁၅
သောစ သဗ္ဗဒဒေါ		 ၁၀၇
သောက်ရေကပ်နည်း		 ၄၀၅
သောဠသီ ကလံ		 ၂၀၆
သံဃဘတ္တစသည်		 ၃၀၃
သံဃဘောဒဖြစ်ပုံ		 ၃၉၁
သံဃိကကျောင်း၌ သတိပြု		 ၃၀၂
သံဃိကမြေနှင့် ကျောင်း		 ၂၉၃
သံဃံ ဘိက္ခုတော		 ၃၀၇
သန္တုဋ္ဌဿစသည်		 ၄၇၂
သမ္မာဓေ လောမံ		 ၁၆၇
သမ္မတိအနက်တမျိုး		 ၅၂၇
သမ္ပန္နတိ		 ၃၀၂
သံသရဏကံဋီက		 ၂၀၅
ဟတ္ထိနခကကျောင်း		 ၂၆၁

စူဠဝဂ္ဂသာသနိကာ

၁။ ကမ္မက္ခန္ဓက

တဒ္ဓနိဿကမ္မကဏ္ဍာ

၁။ စူဠဝဂ္ဂဿ-စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော်၏။ ပဌမေ-ပဌမဖြစ်သော၊ တာဝ-ပါရိဝါသိ ကက္ခန္ဓက စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ-သော၊) ကမ္မက္ခန္ဓကေ-ကမ္မက္ခန္ဓက၌၊ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာတိ-ပဏ္ဍုကလောဟိတကာဟူသည်ကား၊ ပဏ္ဍုကောစေ- ပဏ္ဍုကလည်းကောင်း၊ လောဟိတကောစ-လောဟိတကလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဆသု-၆ ပါးကုန်သော၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေသု-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယရဟန်းတို့တွင်၊ ဒွေ-၂ ပါး ကုန်သော၊ ဇနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ (ဘဏ္ဍနကာရကာ-စသည်၌စပ်၊) တေသံ-ထို ပဏ္ဍုကလောဟိတက ရဟန်းတို့၏၊ နိဿိတကာပိ-မှီတတ်သော တပည့်တို့သည် လည်း၊ ပဏ္ဍုကလောဟိတကာတွေဝ-ပဏ္ဍုကလောဟိတကတို့ဟူ၍ပင်၊ ပညာယန္တိ- ထင်ရှားကုန်၏။

စူဠဝဂ္ဂဿ ပဌမေ။ ။ကျမ်းအစ၌ ပဋိညာဉ်နိဒါန်းစကား ပါရှိရိုးဖြစ်သော်လည်း မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၏ အစ၌ ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ ထပ်၍မပြတော့၊ ချဲ့ဦးအံ့-မဟာ ဝဂ္ဂနှင့် စူဠဝဂ္ဂသည် ဝဂ်အကျဉ်း ဝဂ်အကျယ်နေပုံသာ ကွဲပြား၍ စာအသွားအလာကား ထူး မခြားသောကြောင့် ပဋိညာဉ်နိဒါန်းစကားကို မဟာဝဂ္ဂ အစတုန်းကပင် “ခန္ဓကံ ခန္ဓတောဝိဒါ” စသည်ဖြင့် တစ်ပေါင်းတည်း ပြခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ အထူးမပြတော့ဘဲ စာသွားရှိ တိုင်းသာ ဖွင့်ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “စူဠဝဂ္ဂဿ ပဌမေ ကမ္မက္ခန္ဓကေ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “ပါရိဝါသိက စသော နောက်ခန္ဓကတို့ကို ထောက်၍ ပဌမဖြစ်သော ကမ္မက္ခန္ဓက၌” ဟူလို။

တေသံ ဖေ၊ ပညာယန္တိ။ ။[ပဌမ ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်း ၆-ပါးကို ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားခဲ့ပြီ။] ထို ၆-ပါးတည်း၌ ပဏ္ဍုကနှင့် လောဟိတက ၂-ပါးတို့ပါဝင်ကြ၏။ ထို ၂-ပါးတို့၏ တပည့်များလည်း သဟစရဏနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနနိဿယဖြစ်သော ဆရာတို့၏ ပဏ္ဍုကလောဟိတကအမည်ကို ဌာနနိဿိတဖြစ်သော တပည့်တို့အပေါ်၌ တင်စားသော ဌာနူဗစာရအားဖြင့်လည်းကောင်း “ပဏ္ဍုကလောဟိတက”ဟု ထင်ရှားကြသည်။

ဋီကာ။ ။ယဋ္ဌိ ပဝေသယ-ဒုတ်ကို သွင်းလိုက်၊ ကုန္တေ ပဝေသယ-လုံတို့ကို သွင်း လိုက်၊ ဣတိ အာဒိသုဝိယ သဟစရဏဉာယေန (ဒုတ်နှင့် ဒုတ်ကိုင်သူသည် အတူဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ လုံနှင့် လုံကိုင်သူသည် အတူဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ဆရာနှင့် တပည့်တို့ အတူတကွဖြစ်ဘက်ဟူသော နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း) နိဿိတေသု (မှီတတ် သော တပည့်တို့အပေါ်၌) နိဿယဝေါဟာရေန ဝါ(မှီရာဖြစ်သော ဆရာတို့၏ အမည်အားဖြင့်

ကမ္မကုန္တက အဋ္ဌကထာ

ဗလဝါ ဗလဝံ ပဋိမန္တေထာတိ-ကား။ သုဠဗလဝံ အလွန် အားရှိစွာ၊ ပဋိဝဒထ-
ပြန်၍ ပြောကြကုန်၊ [ယောဇနာ၌ “မန္တဓာတ်၏ ဂုတ္တဘာသနအနက်ကိုယူ၍ ပတိကို
“ပဋိစ္စန္ဒဌာနေ”ဟု ဖွင့်လေသည်။] အလမတ္ထတ္တရာတိ-ကား၊ သမတ္တတရာ-သာ၍
စွမ်းနိုင်သူတို့သည်၊ (“ဟောထ”ဟု ထည့်စပ်။)

ဗလဝါ ဗလဝံ။ ။ “ဗလဝ ဗလဝံ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဝါစာသိလိမ္မအကျိုးငှာ ဝ၏ အကို
ဒီလပြု၍ “ဗလဝါ ဗလဝံ”ဟု ဖြစ်၏။ အနက်တူသဒ္ဒါ ၂-ခု ဆင့်နေသောကြောင့် အတိသယ
အနက်ကို ဟောရ၏။ “ဒုက္ခဒုက္ခံ”ပုဒ်၌ အလွန်ဆင်းရဲသော ဒုက္ခအစစ်ကို ယူရသကဲ့သို့တည်း။
ထို့ကြောင့် “သုဠဗလဝံ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ဒုက္ခမေဝ ဒုက္ခံ”ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ “ဒုက္ခဒုက္ခံ”သည်
တစ်ပုဒ်ထည်းဖြစ်သကဲ့သို့ “ဗလဝါယေဝ ဗလဝါ”ဟု ပြု၍ “ဗလဝါ ဗလဝံ”လည်း ဒုတိယန္တ
တစ်ပုဒ်ထည်းသာတည်း။ [ဗလဝါ ဗလဝန္တိ ဣဒံ ဧကပဒံ၊ ယေ၊ အတိဝိယ ဗလဝံ ကတ္တာ
ပဋိဝစနံ ဒေထာတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။]

ဆက်ဦးအံ- ဤဋီကာ၌ “အတိဝိယ ဗလဝံ ကတ္တာ”ဟု ကတ္တာထည့်၍ ဖွင့်သောကြောင့်
“ဗလဝါဗလဝံ”ကို ကြိယာဝိသေသနဟုလည်းကောင်း၊ “ပဋိဝစနံ ဒေထ”ဟူသော အဖွင့်ကို
ကြည့်၍ ပဋိမန္တေထ၌ မန္တဓာတ်သည် ဘာသနအနက်ဟောဟုလည်းကောင်း သိပါ။ ဂုတ္တ
ဘာသနဟူသော တိုင်ပင်ခြင်းအနက်ဟောမဟုတ် ဟုလို့၊ ပါဠိတော်၌ ဆိုလိုရင်းကား- “မာ ခေါ
တုမေ အာယသ္မန္တော ဧသော အဇေသိ-ဤသူက အရှင်တို့ကို မနိုင်ပါစေလင့်၊ ဗလဝါ ဗလဝံ
ပဋိမန္တေထ-အရှင်တို့က အလွန်အားရှိစွာ ပြန်၍ ပြောကြပါ။ အာဘောင်အာရင်းသန်သန်နှင့်
ပြန်၍ ပြောကြပါ” ဟုလို့။

အလမတ္တတရာ။ ။ အလမတ္တ၌ အတ္တသဒ္ဒါသည် သဘာဝအနက်ကို ဟော၏။ အလံ+
အတ္တာယေသန္တိ အလမတ္တာ (စွမ်းနိုင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူတို့) ဝိသေသေန+
အလမတ္တာ အလမတ္တတရာ-အထူးအားဖြင့် စွမ်းနိုင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူတို့၊
ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ “အမတ္တတရာ”ကား လိုရင်းကိုသာပြသော အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။ [အလ
မတ္တောတိ သမတ္တသဘာဝေါ၊ သော စ အတ္တတော သမတ္တော ဧဝါတိ၊ သုတ်ပါထေယျ၊ သိင်္ဂါ
လောဝါဒသုတ် ဋီကာ၊] ယောဇနာ၌ “အလမတ္တတရာ”ဟု ရှိ၏။ ဤဋီကာဖွင့်ပုံနှင့် မညီ။

အဓမ္မကမ္မဒ္ဓါသေကကထာ

၄။ အသမ္ပုခါ ကတန္တိ အာဒိသု-အသမ္ပုခါ ကတံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
(ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သံဃဓမ္မဝိနယပုဂ္ဂလသမ္ပုခါနံ(နိ)-သံဃသမ္ပုခ၊ ဓမ္မ
သမ္ပုခ၊ ဝိနယသမ္ပုခ၊ ပုဂ္ဂလသမ္ပုခတို့ကို ဝိနာ-ကြည့်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ၊)

အသမ္ပုခါ ကတန္တိ အာဒိသု။ ။ န+သမ္ပုခါ အသမ္ပုခါ-မျက်မှောက် မဟုတ်၊ မျက်
ကွယ်၊ သံဃာကို ကြည့်၍ ပြုခြင်းသည် သံဃာ၏ မျက်ကွယ်မည်၏။ ဟုတ်မှန်သောသဘော
မရှိဘဲ ပြုခြင်းသည် ဓမ္မ၏ မျက်ကွယ်မည်၏။ စောဒနာ သာရဏာဟူသော ဝိနည်းထုံးစံအတိုင်း

စုဒ္ဓိတကံ-စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိပုစ္ဆိတ္တာ-တစ်ဖန် မမေးမူ၍၊ (မစစ်ဆေးဘဲ) ကတံ (ဟောတိ) တဿေဝ-ထိုစုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်၏ပင်၊ အပ္ပဋ္ဌိညာယ-ဝန်မခံဘဲ၊ ကတံ (ဟောတိ) အဒေသနာဂါမိနိယာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ ဝါ-ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသာပတ္တိယာ ဝါ-သံဃာဒိသေသ် အာပတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ကတံ ဟောတိ။)

ဧတ္ထ-ဤတဇ္ဇနီယကံ၌၊ ပုရိမကေသု-ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသု-သုံးပါးကုန် သော၊ တိကေသု-တိက်တို့၌၊ နဝပဒါ-၉ ပုဒ်တို့ကို၊ အဓမ္မေန ကတံ ဝဂ္ဂေန ကတန္တိ- အဓမ္မေန ကတံ၊ ဝဂ္ဂေန ကတံဟူကုန်သော၊ ဣမေဟိ-ဤ၂-ပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ ဧကေကံ-တစ်တိက် တစ်တိက်ကို၊ ဝဟေတ္တာ-ယူ၍၊ နဝတိကာ-၉ တိက်တို့ကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော တိက်တို့သည်လည်း၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ တိကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပဋိပက္ခဝသေန-ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သုက္ကပက္ခေပိ-သုက္ကပက္ခ၌လည်း၊ ဒွါဒသ-ကုန်သော၊ ဧတေယေဝ တိကာ-ဤတိက်တို့ကိုပင်၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ။

၆။ အနန္တလောမိကေဟိ၊ ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိတိ-ကား၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရဟန်းတို့အား၊ အနန္တစ္စဝိကေဟိ-မလျှောက်ပတ်ကုန်သော၊ သဟသောကိတာဒိဟိ-အတူတကွ ဝမ်းနည်းခြင်းရှိသူတို့၏အဖြစ် အစရှိကုန်သော၊ [သောကော ယေသံ အတ္ထိတိ သောကိနော၊ သဟ+သောကိနော သဟသောကိနော၊ သဟသောကိနံ+ဘာဝေါ သဟသောကိတာ၊ အာဒိဖြင့် သဟနန္တိတာစသည်ကို ယူ။] ဂိဟိသံသဂ္ဂေဟိ-လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းတို့ဖြင့်၊ (“ဂိဟိသံသဌော ဝိဟရတိ” ပါဠိတော်၌ စပ်။)

မပြုခြင်းသည် ဝိနယ၏ မျက်ကွယ်မည်၏၊ ကမ္မာရဟဖြစ်သူ၏ မျက်ကွယ်၌ပြုခြင်းသည် ပုဂ္ဂလ၏ မျက်ကွယ်မည်၏၊ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော အပ္ပဋ္ဌိပုစ္ဆကတံ အပ္ပဋ္ဌိညာယကတံ တို့ကိုယူ၊ ထို့ကြောင့် “စုဒ္ဓိတကံ အပ္ပဋ္ဌိပုစ္ဆိတ္တာ ကတံ၊ တဿေဝ အပ္ပဋ္ဌိညာယကတံ”ဟု ဖွင့်သည်။

နဝပဒါ ၊ ၁၀၊ ဝုတ္တာ။ ။ နဝပဒါကို ဝုတ္တာ၌ သာမညကံ၊ နဝတိကာကို ဝိသေသကံ အဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ ၉-ပုဒ်တို့ကို ၉-တိက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သည်-ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ကား- ဧကေကံ၌ စပ်၍ “နဝပဒါ”ကို “နိဒ္ဓါရဏအနက်၌ ပဌမာသက်ထား၏”ဟု ကြံလေသည်၊ [“သုက္ကပက္ခေ သုပိ”ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် တွေ့ရ၏၊ “ကဏ္ဍပက္ခ-သုက္ကပက္ခ”ဟူသည် အပြန်အလှန် တစ်ဖို့စီသာရှိ သောကြောင့် “သုက္ကပက္ခေပိ”ဟု ဧကဝုစံဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။]

အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ “န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတ္တာ န ဥပသမ္မာဒေ တဗ္ဗံ”မှ စ၍ “န ဘိက္ခုဟိ သမ္ပယောဇေတဗ္ဗန္တိ အညမည် ယောဇေတော ကလဟော န ကာရေ တဗ္ဗော”ဟု ရှေးစာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ထိုသံဝဏ္ဏနာ၏ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပါဠိသည် ဤနေရာ၌ မရှိသေး၊ နောက် တိုက်ရိုက်ရှိသော ပါဠိဝယ် ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌ ဖွင့်ပြလတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ အနက်မပေးဘဲထားပါသည်။

တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနန္တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဧကေကေနာပိ-တစ်ပါးတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန-အင်္ဂါဖြင့်၊ တဇ္ဇနီယကမ္မံ-တဇ္ဇနီယကံကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)-ဤအနက်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဝဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ တဇ္ဇနီယဿ-တဇ္ဇနီယကံ၏၊ ဝိသေသေန-အခြား အင်္ဂါတို့မှ ထူးသောအားဖြင့်၊ (ဗာလ၊ အဗျတ္တစသည်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်) ဘဏ္ဍာနကာရကတ္ထံ-ငြင်းခုံမှုကို ပြုတတ်သူ၏အဖြစ်သည်၊ အင်္ဂိ-အင်္ဂါတည်း၊ နိယဿဿ-နိယသကံ၏၊ (ဝိသေသေန) အဘိဏ္ဍာပတ္တိကတ္ထံ-မပြတ်အာပတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (အင်္ဂိ-တည်း၊) ပဗ္ဗာဇနီယဿ-ပဗ္ဗာဇနီယကံ၏၊ (ဝိသေသေန) ကုလဒူသကတ္ထံ-အမျိုးတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူ၏ အဖြစ်သည်၊ (အင်္ဂိ-တည်း၊ ဣတိ-သို့) ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ တီသု-၃-ပါးကုန်သော၊ ဣမေသု အင်္ဂေသု-ဤအင်္ဂါတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော အင်္ဂါဖြင့်၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံသော ကံတို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ယဒိ ဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ [(တစ်နည်း) တီသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု အင်္ဂေသု-တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-ဖြင့်၊ သဗ္ဗာနိပိ-တို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ယဒိ ဝဋ္ဋတိ-အကယ်၍ အပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊] စမ္ပေယျက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တံ - ဟောတော်မူအပ်သော၊ တဇ္ဇနီယကမ္မာရဟဿ ၊ပေ၊ သာတိသာရော

ဧကေကေနာပိ အင်္ဂေန။ ။အထက်၌ “တိဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတဿ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အနက်ကိုပင် “တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနန္တိ” စသည်ဖြင့် အဘယ်အကျိုးငှာ ထပ်မံ၍ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနန္တိ အာဒိ” အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သည်၊ ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသော စကားအရ အင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံမှ တဇ္ဇနီယကံ ပြုထိုက်၏-ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိရကား ထိုအင်္ဂါ ၃-ပါးကိုပင် “တိဏ္ဍံ ဘိက္ခုနန္တိ”ဟု ရဟန်း ၃-ပါးအပေါ်၌ထား၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် “ထိုအင်္ဂါ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်လည်း တဇ္ဇနီယကံ ပြုနိုင်၏-ဟု ပြခြင်းအကျိုးငှာ ထပ်မံ၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသည်” ဟူလို။

တဇ္ဇနီယ စသည်။ ။တဇ္ဇနီယတိ ဧကေနာတိ တဇ္ဇနီယံ၊ တမေဝကမ္မံ တဇ္ဇနီယကမ္မံ၊ (ဘဏ္ဍာနကာရက စသောအမှုကိုပြုတတ်သူကို ခြိမ်းခြောက်ကြောင်းကံ) နိယဿတိ ဘဇာပေတိ ဧကေနာတိ နိယသံ (ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဖြစ်၍ နိယဿတိဟု ကတ္ထုရုပ်ဖြင့်ရှိစေ) ပုဒ်ပြီးသောအခါ၌ ကား- “နိ+ယသု-အပစ္စည်းဖြစ်၍ သသံယုဂ် မလို၊ ယောဇနာ၌ သသံယုဂ်ရှိ၏၊ နိယသမေဝကမ္မံ နိယသကမ္မံ (အသင်သည် ဗာလအဗျတ္တဖြစ်၍ ဆရာသမားကို မမှီဘဲ မနေရ-ဟု ဆရာသမားကိုမှီ၍ နေစေကြောင်း ကံ)၊ ဂါမာဒိတော ပဗ္ဗာဇနီယတိ ဧကေနာတိ ပဗ္ဗာဇနီယံ၊ တမေဝကမ္မံ ပဗ္ဗာဇနီယ ကမ္မံ၊ (ကုလဒူသကံသော အမှုကို ပြုသည့်အတွက် သူ၏မှီ၍နေရာ မြို့ရွာစသည်မှ ထွက်သွားစေအပ်ကြောင်း ကံ)၊

ဟောတီတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားသည်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါ
လော၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း။

ဣဒဉ္စ-ဤစကားသည်လည်း၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဝစနတ္ထ
နာနာတ္ထတော-သဒ္ဓါနက်၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ တဇ္ဇနိယ
ကမ္မကာရဟဿာတိ-ဟူသော၊ ဣမဿ ဝစနဿ-ဤသဒ္ဓါ၏၊ (စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌ
လာသော ဤသဒ္ဓါ၏) ကမ္မသန္နိဋ္ဌာနံ-မည်သည့်ကံဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထော-
အနက်တည်း၊ တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိဝစနဿ-တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော
သဒ္ဓါ၏၊ အင်္ဂသမ္ဘဝေါ-အင်္ဂါ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထော-တည်း၊) ကံထိုက်၊
မထိုက်ခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်သေး၊ ထိုအင်္ဂါ၏ ရှိနေခြင်းသာ လိုရင်းအနက်ဖြစ်
သည်-ဟူလို။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သဒ္ဓါ ၂-မျိုး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ၂-မျိုး
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ယဒါ-၌၊ သံယေန-သံဃာသည်၊ သန္နိပတိတ္တာ-စည်းဝေး
၍၊ ဣမဿ ဘိက္ခုနော-ဤရဟန်း၏ အပေါ်၌၊ ဣမံ နာမ ကမ္မံ-ဤမည်သော
ကံကို၊ ကရောမ-ပြုကြကုန်စို့၊ ဣတိ-သို့၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတံ-
ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဒါ-ဆုံးဖြတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ကမ္မာရဟောနာမ-

ယဒိ ဧဝံ ဟေ၊ ဝိရုဇ္ဈတိ။ ။ “စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌ တဇ္ဇနိယကံထိုက်သူအား နိယသကံ
ပြုလျှင် အဓမ္မကံ အဝိနယကံဖြစ်၏” စသော ဤစကားသည် “ဣမေသု ပန တိသု အင်္ဂေသု
စသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်” မဟုတ်ပါလော၊ အင်္ဂါ ၃-ပါးတို့တွင် ဘဏ္ဍာနကာရကတ္ထ
ကြောင့် တဇ္ဇနိယကံထိုက်နေသူအား ပဗ္ဗာဇနိယကံလည်း ပြုနိုင်၏ဟု ဤစကားက ဆိုထား
သောကြောင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ စာအုပ်တို့၌ “စမ္ပေယျက္ခန္ဓကေ”၏ ရှေ့ဝယ် “ယံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို ယံ
သဒ္ဓါသည် ယောဇနာ၌လည်း မပါ၊ “ဣဒံ”ဟု တိုက်ရိုက်စွဲထားသော စကားနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်
၏၊ ထို့ကြောင့် “ယံ”မပါခြင်းသာ ရှေ့နောက်ညီသည်။ [ယဒိ သဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ ကာတုံ ဝဇ္ဇတီတိ
ယောဇနာ၊ ဧဝံသတိ စမ္ပေယျက္ခန္ဓကေ ဝုတ္တံ ဣဒံ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈတီတိ သမ္ပန္နော-ယောဇနာ။]

ဣဒဉ္စ * ဝိရုဇ္ဈတိ။ ။ ဤစမ္ပေယျက္ခန္ဓက စကားလည်း “တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ”စကားနှင့်
မဆန့်ကျင်ပါ၊ “ကသ္မာ၊ ဝစနတ္ထနာနာတ္ထတော”စကား ၂-ရပ်၏ ဆိုလိုရင်းအနက် အဓိပ္ပာယ်
အားဖြင့် မတူသောကြောင့်တည်း၊ ချဲ့ဦးအံ့- စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌ “တဇ္ဇနိယကမ္မာရဟဿ”ဟူသော
သဒ္ဓါအနက်မှာ ကံပြုဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်၍ ကံပြုထိုက်နေသူတည်း၊ ဤ “တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ”
စသော သဒ္ဓါအနက်ကား အင်္ဂါ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါးပါး၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့်
“သံဃာစည်းဝေးပြီး၍ တဇ္ဇနိယကံပြုဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးခါမှ နိယသကံစသည် ပြုလျှင် အဓမ္မကံ
ဖြစ်သည်”ဟု စမ္ပေယျက္ခန္ဓကဋ္ဌ ဟောတော်မူလိုရင်းတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား ဘဏ္ဍာနကာရကတ္ထ
စသော အင်္ဂါတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံလျှင် အလိုရှိရာ ကံပြုဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်
ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ အခြားကံတစ်ခုကိုကား ပြောင်းလွှဲ၍ မပြုရ-ဟူလို။

ကံထိုက်သော ရဟန်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣမိနာ လက္ခဏေန - ဤလက္ခဏာ အားဖြင့်၊ တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မာရဟဿ-တဇ္ဇနီယကံ အစရှိသော ကံကိုထိုက်သော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ အပေါ်၌၊ နိယသကမ္မာဒိကရဏံ-နိယသကံ အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းသည်၊ အဓမ္မကမ္မဉ္စေတဝ-သည်လည်းကောင်း၊ အဝိနယကမ္မဉ္စေတဝ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဘဏ္ဍာနကာရကတ္တာဒိသု-ဘဏ္ဍာနကာရ ကတ္တ အစရှိကုန်သော၊ (စာအုပ်တို့၌ “တ္ထ”မပါ၊ အထက်၌ပါခဲ့သည်) အင်္ဂေသု- အင်္ဂါတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်ပါးပါးသော၊ အင်္ဂိ-အင်္ဂါသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တဿ- ထိုရဟန်း၏အပေါ်၌၊ အာကခံမာနော-အလိုရှိလတ်သော်၊ ဝါ-သော၊ သံယော- သည်၊ ယထာနုညာတေသု-အကြင်အကြင် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေသု စ-အင်္ဂါ တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ကမ္မေသု စ-ကံတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးသော၊ အင်္ဂေန-အင်္ဂါကြောင့်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ ဝဝထပေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၊ ဆုံးဖြတ်ပြီး၍၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ ကမ္မာရဟံ-ကံထိုက်သူကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကရေယျ-ပြုနိုင်၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤတိတ္ထံ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (“ဧတ္တာတိ ကမ္မက္ခန္ဓကေ”ဟု ယောဇနာ စွဲ၏) ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဆုံးဖြတ်လသော်၊ ပုဗ္ဗေန-ရှေး စမ္ပေယျက္ခန္ဓက စကားနှင့်၊ အပရံ-နောက် ကမ္မက္ခန္ဓက စကားသည်၊ သမေတိ-ညီညွတ်၏။

တတ္ထ-ထိုကံတို့တွင်၊ တဇ္ဇနီယကမ္မေ-တဇ္ဇနီယကံ၌၊ ဘဏ္ဍာနကာရကဝသေန- ဘဏ္ဍာနကာရက ရဟန်းနှင့်စပ်သဖြင့်၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တာ- အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ [ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။] အထခေါ-ထိုသို့ ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဗာလဿ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင် သော၊ အဗျတ္တဿ-ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မထက်မြက်သော၊ အာပတ္တိဗဟုလဿ- များသောအာပတ်ရှိသော ရဟန်းအပေါ်၌၊ တဇ္ဇနီယကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္နေန-ပြုလို သော သံဃာသည်၊ ဗာလအဗျတ္တဝသေနော-ဗာလအဗျတ္တ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊

တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ။ ။ပါဠိတော်ဝယ် တဇ္ဇနီယကံ၌ “ဘဏ္ဍာနကာရကာ၊ ကလဟ ကာရကာ စသည်ဖြင့် ကမ္မဝါစာကို ဟောတော်မူအပ်သည်” မဟုတ်ပါလော၊ ထို့ကြောင့် ဗာလ အဗျတ္တရဟန်း၏ အပေါ်၌ တဇ္ဇနီယကံကို ပြုလိုလတ်သော် အဘယ်နည်းဖြင့် ကမ္မဝါစာကို ပြုထိုက်ပါသနည်းဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာကို ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ပါဠိတော်ဝယ် အရှင်သေယျသက အပေါ်၌ ပြုအပ်သော ကမ္မဝါစာကို နည်းမိုး၍ နိယသကံနေရာ၌ တဇ္ဇနိယကံကို သွင်း၍ ပြုရုံသာတည်း။

ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပြုလသော်၊ (ဗာလ အဗျတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့် ကမ္မဝါစာကို ပြုလသော်၊) ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုဖြင့်၊ ကံတံ-ပြုအပ်သော၊ ကမ္မံ-ကံသည်၊ ဟောတိ၊ အညဿ-အခြားသော၊ ကမ္မဿ-ကံ၏၊ ဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ (ကံတံ-သော၊ ကမ္မံ) စ-ကံသည်လည်း၊ န (ဟောတိ)-မဖြစ်တော့၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ၊ ဣဒံ-ဤတဇ္ဇနိယကံကိုလည်း၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဗာလ အဗျတ္တအပေါ်၌ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကံတို့၌၊ (ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော အကြောင်းဝတ္ထုမှတစ်ပါး အခြားသော အကြောင်းဝတ္ထုကို ပြောင်းလွှဲ၍ ပြုအပ်သော ကံတို့၌) ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ အဋ္ဌာရသ သမ္မာဝတ္ထန ဝတ္ထုနိ-အဋ္ဌာရသ သမ္မာဝတ္ထနဝတ္ထုတို့ကို၊ ပါရိဝါသိက ကုန္တကေ-ပါရိဝါသိကကုန္တက၌၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ကုန်အံ့။ /

တဇ္ဇနိယကံအရာဝယ် ဘဏ္ဍနကာရက၏အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူထားပါသော်လည်း ဗာလ အဗျတ္တရဟန်းကို တဇ္ဇနိယကံပြုလိုလျှင် “ဗာလော အဗျတ္တော အာပတ္တိ ဗဟုလော”ဟု ပြောင်းလွှဲ၍ ကမ္မဝါစာကို ပြုပါ-ဟူလို။

ဧဝံ ဟိ ဝေ၊ ဝတ္ထုနာ။ ။ထိုသို့ပြောင်းလွှဲ၍ ပြုခြင်း၏ အကျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဧဝံ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤသို့ ပြောင်းလွှဲ၍ ပြုလိုက်သော် ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့် ကံကို ပြုရာရောက်၏၊ အခြားကံ၏ ဝတ္ထုဖြင့် အခြားကံတစ်ခုကို ပြုရာလည်းမရောက်-ဟူလို။

ကသ္မာ ဝေ၊ အနုညာတံ။ ။“အဘယ့်ကြောင့် အခြားကံ၏ ဝတ္ထုဖြင့် အခြားကံကို ပြုရာ မရောက်သနည်း”ဟု ကိုယ်တိုင်ပုစ္ဆာထုတ်၍ အဖြေကိုပြလိုသောကြောင့် “ကသ္မာ၊ ယသ္မာ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဗာလ အဗျတ္တရဟန်း၏အပေါ်၌ ဤတဇ္ဇနိယကံ ပြုခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် အခြားကံ၏ ဝတ္ထုဖြင့် အခြားကံတစ်ခုကို ပြုရာမရောက်-ဟူလို၊ ခွင့်ပြုတော်မူပုံကား-“တိဏ္ဍံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနံ အာကင်္ခမာနော သံယော တဇ္ဇနိယကမ္မံ ကရေယျ”စသည်၌ ဗာလ အဗျတ္တ၏ အပေါ်ဝယ် တဇ္ဇနိယကံပြုခွင့်ကို ပေးတော်မူခြင်းတည်း။

ဧသ နယော။ ။“နိယတိ ဉာယတိ အတ္ထော ဧတေနာတိ နယော”ဟူသော ရှေးဝိဂ္ဂိုဟ်ကို လိုက်၍ “နယော-သိကြောင်းအစီအရင်တည်း”ဟု အနက်ပေးလေ့ရှိကြ၏၊ မိမိလည်း ရှေး စာအုပ်တို့၌ ဤသို့ပင် ပေးခဲ့၏၊ သို့သော် နိဓာတ်သည် ဆောင်ခြင်းအနက်ကိုသာ ဟော၏၊ သိခြင်းအနက်ကို မဟော၊ အတ္ထော ဒုန္နယော၌ “ဒုန္နိဟာရော”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “နယော-အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း”ဟု တစ်မျိုးအနက်ပေးပါသည်။

ကမ္မက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

နပ္ပဋိပ္ပဿဓမ္မတဗ္ဗအဋ္ဌာရသကာဒိကထာ

၈။ လောမံ ပါတေန္တိတိ-ကား၊ ပန္နလောမာ-လဲကျသော မာန်မာနတည်းဟူသော အမွေးရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သို့၊ အနုဝတ္တန္တိ-အစဉ်လိုက်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

နေတ္ထာရံ ဝတ္တန္တိတိ-ကား၊ ဧတံ-ဤကျင့်ဝတ်သည်၊ နိတ္ထရန္တာနံ-ကံမှ လွတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (သန္တကံ-ဥစ္စာတည်း၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နေတ္ထာရံ-နေတ္ထာရမည်၏၊ ယေန-အကြင် ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ နိဿာရဏာ-သံဃာ့ဘောင်မှ ထွက်သွားစေကြောင်းကံမှ၊ ဝါ-နှင်ထုတ်ကြောင်းကံမှ၊ နိတ္ထရိတုံ-လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ အဋ္ဌာရသဝိဓံ-၁၈ ပါး၊ အပြားရှိသော၊ တံ သမ္မာဝတ္တံ-ထိုကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝတ္တန္တိ-ကျင့်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ကိတ္တကံ ကာလံ-အဘယ်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေတဗ္ဗံ-ဖြည့်ကျင့်ထိုက်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဒသ (ဒိဝသာနိ) ဝါ-၁၀ ရက်တို့ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဒိဝသာနိဝါ-၅ ရက်တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ (ပူရေတဗ္ဗံ-ဖြည့်ကျင့်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ-မှန်၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မက္ခန္ဓကေ-ဤကမ္မက္ခန္ဓက၌၊ ဧတ္တကေန-ဤမျှလောက်သော ၁၀-ရက်၊ ၅-ရက်ဖြင့်၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်သည်၊ ပူရိတမေဓ-ပြည့်တော့သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန္နလောမာ။

။ပန္နန္တံ ပတဓာတ်၊ တပစ္စည်းတည်း၊ “ပတိ သူတိ ပန္နာနိ၊ ပန္နာနိ+လောမာနိ ယေသံတိ ပန္နလောမာ” လောမာအရ မာန်မာနတည်းဟူသော အမွေးကို ယူပါ၊ ကံမပြုမိတုန်းက မာန်မာနဓာတ်ကြွ၍ ထောင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော မာနအမွေးတို့သည် ကံပြုလိုက်သောအခါ မထောင်ကြတော့ဘဲ လဲ၍ကျ၍ သွားကြသည်-ဟူလို၊ ဤ“ပန္နလောမာ”စသော စကားတို့သည် “သမ္မာဝတ္တန္တိ”၏ ပရိယာယ်စကားများတည်း။ [လောမံ ပါတေန္တိတိ အာဒိ သမ္မာဝတ္တနာယ ပရိယာယ်ဝစနံ-သာရတ္ထ၊ ပန္နလောမာတိ ပတိတလောမာ-(ဝိမတိ။)]

နေတ္ထာရံ။

။“ယေန သက္ကာ နိဿရဏာ နိတ္ထရိတုံ”ကို ကြည့်၍ “နိဿရဏတော နိတ္ထရန္တိတိ နိတ္ထာရာ”ဟု ပြု၊ သံဃာ့ဘောင်မှ ထွက်သွားစေခြင်း (နှင်ထုတ်ခြင်း)မှ လွတ်မြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ နိပုဗ္ဗ+တရဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ [သက္ကာတ၌ “နိဿ+တရ”ဟု ရှိသောကြောင့် (သံ)ပျောက်၍ တကို ထပြု၊ တဒွေဘော်လာရသည်၊ နိတ္ထရာနံ+ဧတံ နေတ္ထာရံ၊ ဣဒံအနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၊ ဣပစ္စည်းကြောင့် နိ၏ ဣကို ဧဝံဗ္ဗိပြု၊ အဋ္ဌကထာဝယ် “နိတ္ထရန္တာနံ”ဟု အန္တပစ္စည်းဖြင့် ရှိသည်ကား “နိတ္ထာရံ”၌ ဣပစ္စည်း၏ ကတ္တာအနက်ဖွင့်တည်း၊ “နေတ္ထာရံ”အရ အဋ္ဌာရသဝိဓံ သမ္မာဝတ္တံကို ရသောကြောင့် “တံ အဋ္ဌာရသဝိဓံ သမ္မာဝတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။]

ဘာသာမန်ကော

၉

နိဗ္ဗာန်သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကဏ္ဍ

၁၁။ သေယျသကဝတ္ထုသို့-၌၊ အပိဿု ဘိက္ခု ပကတာဘိ-ကာ၊ ဘိက္ခုအပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (တစ်နည်း) အပိဿု-သည်သာမကသေး၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိစ္စ-အမြဲ၊ ဗျာဓိ-ကြောင့်ကြစိုက်ကြရကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တဇ္ဇနိယေ-တဇ္ဇနိယကံ၌၊ ဝုတ္တသဒိသမေဝ-ဆိုအပ်ပြီသော ပုဒ် အပေါင်းနှင့် တူသည်သာ။

အပိဿု ဗျာဓိ။

။အပိဿုတိ ဧတ္ထ သုက္ကတိ နိပါတမတ္တံ၊ ဘိက္ခု အပိ နိစ္စ ဗျာဓိ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-(သာရတ္ထံ) ဤအလို ပါဠိတော်၌ “ဘိက္ခု အပိ-တို့သည်လည်း၊ ပကတာ-အမြဲကြောင့်ကြစိုက်နေကြရကုန်သည်၊ ဟောန္တိ”ဟု ပေးပါ။ အပိဿုတိ အပိဇာတိ ဣမသ္မိ အတ္ထေ နိပါတသမုဒါယော၊-(ဝိမတိ) ဤအလို “အပိဿု-သည်သာမကသေး၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပကတာ ဟောန္တိ”ဟု ပေးပါ။ ပကတာကိုလည်း “နိစ္စ ဗျာဓိ”ဟု ပဉ္စပသာရအတွက် ကြောင့် ဗျာဓိအနက်ကို ဖွင့်သည်။

ပဗ္ဗာဇနိယသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကဏ္ဍ

၂၁။ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထု-အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထုကို၊ သံဃာဒိသေသ ဝဏ္ဏနာယံ-သံဃာဒိသေသ အဖွင့်၌၊ (မယာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။

၂၇။ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပဗ္ဗာဇနိယကံ၌၊ [“ဧတ္တာတိ အဿဇိပုနဗ္ဗသုက ဝတ္ထုမ္ပိ”ဟု ယောဇနာစွဲ၏၊ ကံပြုရာအခန်း ရောက်နေသောကြောင့် “ပဗ္ဗာဇနိယကံ ၌”ဟု စွဲလိုက်သည်။] ကာယိကေန ဒဝေနာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကာယကိဋ္ဌာ-ကိုယ်ဖြင့် ကစားခြင်းကို၊ ကာယိကော ဒဝေါနာမ-ကာယိကဒဝမည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ကာယေ+ပဝတ္ထော ကာယိကော၊ ဒဝသဒ္ဓါသည် ကိဋ္ဌာအနက်ဟော တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ကာယကိဋ္ဌာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ပရိဟာသော ဒဝါ ခိဉ္စိ၊ အဘိဓာန် (၁၇၆)။] သေသပဒဒ္ဓယေပိ-ကြွင်းသောပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ (ဝါစသိကေန ဒဝေန၊ ကာယိကဝါစသိကေန ဒဝေန-ဟူသော ပုဒ် ၂-ပါး အပေါင်း၌လည်း၊) ဒေသဝနယော၊ [“ဝါစသိ+ပဝတ္ထော ဝါစသိကော၊ ဝါစသိကော ဒဝေါနာမ ဝါစာ ကိဋ္ဌာ ဝုစ္စတိ၊ ကာယိကဝါစသိကော ဒဝေါနာမ ကာယဝါစာကိဋ္ဌာ ဝုစ္စတိ”ဟု ဖွင့်ဖို့ရန် ညွှန်းသည်၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ကာယဒ္ဓါရေ-ကာယဒ္ဓါရ၌၊ ပညတ္တ သိက္ခာပဒ ဝီတိက္ကမော-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကာယိကော အနာစာရောနာမ-ကာယိက အနာစာရမည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ [အနာ စာရ်ကို “ဝီတိက္ကမ”ဟု ဖွင့်သည်၊] သေသဒ္ဓယေပိ ဒေသဝ နယော။

ကာယဒွါရေ-၌၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ-ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အသိက္ခာနဘာဝေန-ကျင့်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပဟနနံ-ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ ကာယိကံ ဥပယာတိကံနာမ - ကာယိကဥပယာတိကမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဥပဟနနံ ဥပယာတော၊ ဥပယာတောယေဝ ဥပယာတိကံ၊ ဣကပစ္စည်း သုတ္တံ၊ နာသနံ-ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ ဝိနာသနံ-ဖျက်ဆီးခြင်းကို၊ (ကာယိကံ ဥပယာတိကံနာမ ဝုစ္စတိ၊) ကုတိ အတ္ထော သေသဒ္ဓယေပိ ဧသေဝနယော ပဋိက္ခိတ္တဝရုကမ္မာဒိ ဝသေန-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သော ဆေးကုမူ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တေလ ပစနအရိဋ္ဌပစနာဒိနိ-ဆီကိုချက်ခြင်း၊ အရိဋ္ဌဆေးရည်ကို ချက်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကာယိကော မိစ္ဆာဇီဝေါနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ၊) [သီတင်းသုံးဖော်၊ မိဘ စသူတို့ကို ဆေးကုကောင်းသေးသောကြောင့် “ပဋိက္ခိတ္တ”ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊] ဂိဟိနံ-လူတို့၏၊ သာသနသမ္ပုဋ္ဌိန္နာ ရောစနာဒိနိ-နှုတ်မှာစကားကို လက်ခံ ခြင်း၊ နှုတ်မှာစကားကို ပြောခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကာယိကော မိစ္ဆာဇီဝေါနာမ-မည်၏ ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ၊) တဒုဘယံ-ထို ၂-ပါးစုံကို၊ ကာယိကဝါစသိကောနာမ-ကာယိက ဝါစသိကမိစ္ဆာဇီဝမည်၏ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ-၏၊) သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တဇ္ဇနိယေ-တဇ္ဇနိယကံ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

ပဋိသာရဏိယကမ္မကထာ

၃၃။ ပန-ကား၊ သုဓမ္မဝတ္ထုသို့-၌၊ အနုပလောကေတွာတိ-ကား၊ န အာပုစ္ဆိတွာ-မပန်လျှောက်မူ၍၊ (“န နိမန္တေတိ-မပင့်ဖိတ်”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဧတဒဝေါစာတိ-ကား၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူကြွယ်၊ တေ-သင်သည်၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့ဘို့၊ ကိ-အဘယ်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ ပဋိယတ္တံ-စီရင်အပ်သနည်း၊ ကုတိ-ဤသို့ မေး၍၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ ဝိဝရာပေတွာ-ဖွင့်စေ၍၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြောပြ၊ ဧကာစ ခေါ၊ ပေ၊ တိလသံဂုဋ္ဌိကာတိ-ကား၊ ယာ အယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ကို၊ တိလသက္ခရိကာနာမ - တိလသက္ခရိကာမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ သာ-ထိုတိလ သက္ခရိကာမည်သော မုန့်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ကုတိ အတ္ထော။

တိလသံဂုဋ္ဌိကာ။ ။ဂုဋ္ဌော ဧတ္တာတိ ဂုဋ္ဌိကာ-တင်လဲ(သကြား)ပါရှိသော မုန့်၊ သမ္မာ+ ဂုဋ္ဌိကာ သံဂုဋ္ဌိကာ-ကောင်းမွန်စွာ သကြားပါရှိသော မုန့်၊ တိလေဟိ+သံသဌာ+သံဂုဋ္ဌိကာ တိလသံဂုဋ္ဌိကာ-နှမ်းတို့ဖြင့် ရောအပ်သော ကောင်းမွန်စွာ သကြားပါရှိသော မုန့်၊ သက္ခရသဒ္ဓါ လည်း သကြား (သကာ) အနက်ဟောပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “တိလသက္ခရိကာ”ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ် ရကို လပြုထားသည်-ဟု ကြံပါ၊ ရှေးက “နှမ်းပျစ်မုန့်”ဟု မြန်မာပြန်ကြသည်၊ [သက္ခရာ ဂုဋ္ဌဘေဒေဝ-အဘိဓာန် (၉၂၅)။]

တိရ-ချဲ့၊ တဿ၊ ဂဟပတိနော-ထိုစိတ္တသုက္ကယ်၏၊ ဝံသေ-အန္တယ်၌၊ အာဒိမ္ပိ-အစ၌၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ပူပိယော-မုန့်သည်သည်၊ အဟောသိ-ရှိဖူးပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ နံ-ထိုစိတ္တသုက္ကယ်ကို၊ ထေရော-ရှင်သုဓမ္မထေရ်သည်၊ ဇာတိယာ-အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်၊ ခံသေတုကာမော-ဆဲရေးလိုသည်၊ (ဟုတွာ) ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဧကော စ ခေါ က္ကမ နတ္ထိ အစရှိသည်ဟူ၍) အာဟ-ပြောပြ၊ ယဒေဝ ကိဉ္စိတိ-ကား၊ ဧဝံ ဗဟံ-ဤသို့ များစွာသော၊ (သို့ကလောက် များပြားသော) ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကား တော်ဖြစ်သော၊ ရတနံ-ရတနာကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခု သာလျှင်ဖြစ်သော၊ (သာမညစကားဖြစ်သော) တိလသံဂုဠိကာဝစနံ-တိလ သံဂုဠိကာဟူသော စကားကို၊ ဘာသိတံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ။

ကုတ္တုဋ္ဌပေါတကဥဒါဟရဏေန-ကြက်ငယ် ဥဒါဟရုဏ်ဖြင့်၊ ဣဒံ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတိ၊ (ကိ ဒသေတိ) သော-ထိုကြက်ငယ်သည်၊ ကာက ဝသိတံ-ကျီးမြည်သံကို၊ နေဝ အကာသိ ယထာ-မပြုတတ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကုတ္တုဋ္ဌ ဝသိတံ-ကြက်တွန်သံကို၊ န အကာသိ ယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ- တူ၊ တယာပိ-အရှင်ဘုရားသည်လည်း၊ ဘိက္ခုဝစနံ-ရဟန်းတို့၏ စကားကို၊ နေဝ (ဝုတ္တံ)-မပြောဆိုအပ်၊ ဂိဟိဝစနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏ စကားကို၊ န ဝုတ္တံ၊ ဣတိ- ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ရှိ၊ (ဒသေတိ။)

ဘိက္ခု၊ ဂိဟိဝစနံ။ ။ ရဟန်းမှန်လျှင် ပရိယာယ်အားဖြင့်သော်မှ လူတို့ကို မဆဲရ၊ ရှင်သုဓမ္မကား တိုက်ရိုက်ဆဲ၏၊ ထို့ကြောင့် “နေဝ ဘိက္ခုဝစနံ”ဟု ဆိုသည်၊ လူဝတ်ကြောင်များ သည် တိုက်ရိုက်ဆဲနိုင်သော်လည်း ကျေးဇူးရှိသော သူများကိုကား မဆဲရှာကြ၊ ရှင်သုဓမ္မကမူ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော စိတ္တသုက္ကယ်ကို ဆဲ၏၊ ထို့ကြောင့် “န ဂိဟိဝစနံ”ဟု ဆိုသည်-ဝိမတိ။

*** *** ***

အဓမ္မကမ္မာဒိဒ္ဓါဒသကကဏာ

၃၇။ အသမ္ပခါကတန္တိ အာဒယော-အသမ္ပခါကတံ အစရှိကုန်သော၊ တိကာ- တိက်တို့သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဧဝံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာ။

၃၈။ အင်္ဂသမန္နာဂမော-အင်္ဂါ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ပုရိမေဟိ-ရှေးကံတို့နှင့်၊ အသဒိသော-မတူ။

အင်္ဂ ၂၀၀။ အသဒိသော။ ။ ရှေးကံတို့၌ အင်္ဂါ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် အင်္ဂသမန္နာဂမ ဖြစ်၏၊ ဤ၌ အင်္ဂါ ၅-ပါးနှင့်ပြည့်စုံမှ အင်္ဂသမန္နာဂမဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “အသဒိသော”ဟု ဆို သည်၊ ဤမှနောက်၌ ဤပဋိသာရဏိယကံနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဝိမတိ၌ ရှုပါ။

တတ္ထ-ထိုအင်္ဂါတို့တွင်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လတ်သော်၊ လာဘ်-လာဘ်ကို၊ န လုဘန္တိ-မရကြကုန်၊ ဧဝံ-ဤလာဘ်မရနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရိသက္ကန္တော-လုံ့လပြုသော ရဟန်းသည်၊ ပရက္ကမန္တော-အားထုတ်သော ရဟန်းသည်၊ အလာဘာယံ ပရိသက္ကသတိနာမ-အလာဘာယ ပရိသက္ကသတိမည်၏။ [သက္ကဓာတ်က ဂတိအနက်ကို ဟောသော်လည်း ပရိညပသာရကြောင့် “ပရက္ကမ” အနက်ကို ဟောသည်-ဟု သိစေလို၍ “ပရက္ကမန္တော” ဟု ဖွင့်သည်။] အနတ္တာဒိသု-အနတ္တ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း၊ တတ္ထ-ထို အနတ္တအစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်၊ အနတ္တောတိ-ကား၊ အတ္တဘင်္ဂေါ-စီးပွား၏၊ ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ အနာဝါသောတိ-ကား၊ တသို့ ဌာနေ-ထိုနေမြဲအရပ်၌၊ အဝသနံ-မနေနိုင်ခြင်းတည်း၊ ဂိဟီနံ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံတိ-ကား၊ ဂိဟီနံ-လူဝတ်ကြောင့်တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ အဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်တော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ဘာသတိ-ပြောဆို၏။

ဓမ္မိကံ ပဋိဿဝံ န သစ္စာပေတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ (ပဋိဿဝေါ-ဝန်ခံခြင်းသည်၊) သစ္စာ-မှန်ကန်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤမှန်ကန်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ န ကရောတိ၊ ဝံသာဝါသံ-မိုးအခါ၌နေခြင်းကို၊ (ဝါဆိုခြင်းကို) ပဋိဿုဏိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွား၊ (ဝါဆိုဖို့ရန် မသွား)၊ အညံ-အခြားသော၊ ဧဝရူပဝါ-ဤသို့သဘောရှိသော ဝန်ခံချက်ပျက်သော အမှုကိုလည်း၊ ကရောတိ-၏၊ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခဝေတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ ဧကင်္ဂေနပိ-တစ်ပါးသော အင်္ဂါကြောင့်လည်း၊ ကမ္မာရဟဘာဝဒဿနတ္ထံ-ကံထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤ ပဋိဿာရဏီယကံ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထဉ္စေ-ရှိသည်လည်းကောင်း၊ တဇ္ဇနီယေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝစ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ။)

သစ္စာပေတိ။ ။ “ဧဝံ န ကရောတိ” ကို ထောက်၍ “သစ္စံ”ဟူသော ဒုတိယန္တနာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏အနက်၌ မောဂ္ဂလ္လာန်၊ ခါဒိကဏ္ဍ၊ “သစ္စာဒိဟာပိ”သုတ်ဖြင့် အာပိပစ္စည်း သက်၊ ပိ၏ ဣကိုလည်း ဧဝုဒ္ဓိပြု။ “န သစ္စာပေတိ-မှန်ကန်အောင်မပြု”ဟု ပေးပါ။ ဝံသာဝါသံ စသည်ကား မှန်ကန်အောင်မပြုပုံကို သရုပ်ပြသောစကားတည်း။

သေသမေတ္ထ။ ။ ယောဇနာ၌ “ဧတ္တာတိ ပဋိဿာရဏီယကမ္မေ”ဟု စွဲ၍ “ပဋိမုခံ အတ္တနော ဒေါသံ သရာပေတဗ္ဗံ အနေန ဝိနယကမ္မေနာတိ ပဋိဿာရဏီယံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ၏။ “အတ္တနော ဒေါသော ပဋိဿာရဏီယတေ အနေနာတိ ပဋိဿာရဏီယံ”-မိမိအပြစ်ကို တစ်ဖန် ပြန်၍ အမှတ်ရစေကြောင်းဖြစ်သော ကံ”ဟု ပြုလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။

အာပတ္တိယာအဒဿနေ ဥက္ခေပနိယကမ္မကထာ

၄၆။ ဆန္ဒဝတ္ထုသို့-၌၊ အာဝါသပရံပရဉ္စ ဘိက္ခဝေ သံသထာတိ-ကား၊ သဗ္ဗာဝါသေသု-အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ အာရောစေထ-ပြောပြကြကုန်၊ [အာဝါသပရံပရံ-ကျောင်းတိုက်အဆက်ဆက်ဟူသည် “ရှိသမျှကျောင်းတိုက်အားလုံးတည်း”ဟု သိစေလို၍ “သဗ္ဗာဝါသေသု”ဟုလည်းကောင်း၊ သံသဇာတ်၏ ကထာနအနက်ကို သိစေလို၍ “အာရောစေထ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

၅၀။ ဘဏ္ဍာနကာရကောတိ အာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဘဏ္ဍာနာဒိပစ္စယာ-ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နိ-သင့်ရောက်အပ်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ ရောပေတွာ-တင်၍၊ တဿ-ထိုအာပတ်ကို၊ အဒဿနေယေဝ-မရှုခြင်းကြောင့်သာ၊ ကမ္မ-ဥက္ခေပနိယကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တိကာ-တိုက်တို့သည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာ။

၅၁။ ပန-အထူးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဥက္ခေပနိယကံ၌၊ သမ္မာဝတ္တနာယံ-သမ္မာဝတ္တနာကထာ၌၊ တေစတ္တာလီသ-၄၃ ပါးသော၊ ဝတ္တာနိ-ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) [ရှေးကတို့၌ အဋ္ဌာရသဝတ္တသာရှိ၍၊ ဤကံ၌ တေစတ္တာလီသဝတ္တ ရှိသည်။] တတ္ထ-ထိုတေစတ္တာလီသ ကျင့်ဝတ်တို့တွင်၊ န အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ န စောဒေတဗ္ဗော-မစောဒနာထိုက်၊ န ဘိက္ခု ဘိက္ခုဟီတိ-ကား၊ အညော-မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အညေဟိ-ထိုရဟန်းမှတစ်ပါး အခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ န ဘိန္နိတဗ္ဗော-မခွဲထိုက်၊ န ဂိယိဒ္ဓဇောတိ-ကား၊ ဩဒါတဝတ္တာနိ-ဖြူသော အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဗ္ဘိန္နဒသ ပုပ္ဖဒသာနိစ-မဖြတ်အပ်သော အဆာရှိသော အဝတ်၊ ပန်းပြောက်အဆာရှိသော အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ န ဓာရေတဗ္ဗာနိ-မဆောင်ထိုက်ကုန်၊ န တိတ္ထိယဒ္ဓဇောတိ-ကား၊ ကုသစီရာဒီနိ-သမန်းမြက် အစရှိသည်တို့ကို၊ န ဓာရေတဗ္ဗာနိ-မဆောင်ထိုက်ကုန်၊ [တိတ္ထိတို့သည် သမန်းမြက်၊ လျော်တေ စသည်တို့ကို ဝတ်ကြသောကြောင့် သမန်းမြက် စသည်တို့ကို “တိတ္ထိယဒ္ဓဇ”ဟု ဆိုသည်။]

ဘဏ္ဍာနကာရကော။ ။ဥက္ခေပနိယကံ ပြုထိုက်သူ၏ အင်္ဂါတို့ပြုရာ ပါဠိတော်၌ “ဘဏ္ဍာနကာရကော ကလဟကာရကော စိဝါဒကာရကော”စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူ၏။ ဤဥက္ခေပနိယကံကို ပြုရာ၌ကား ဘဏ္ဍာနအမှုကြောင့် ပြုရသည်မဟုတ်၊ အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့်သာ ပြုရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘဏ္ဍာနကာရကော”စသည်ကို “အကြောင်းငြင်းခုံခြင်း၏ အမည်ကို အကျိုးအာပတ္တိ အဒဿန၌ တင်စားထားသော ကာရဏူပစာစကား”ဟု သိစေလို၍ “ဘဏ္ဍာနာဒိပစ္စယာ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ငြင်းခုံခြင်းစသည်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ တင်ပေးသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က ထိုအာပတ်ကို မရှုမှုကြောင့် ဥက္ခေပနိယကံ ပြုရသည်။ [ဘဏ္ဍာနကာရကော ဟောတီတိ အာဒိ ကာရဏူပစာရဝသေန ဝုတ္တော-ယောဇနာ။]

န အာသာဒေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ န အပသာဒေတဗ္ဗော-ဖဲမသွားစေထိုက်၊ [ဂတိ အနက်ဟော သဒဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ အာ (အပ) ကြောင့် “ဖဲသွားစေ” အနက်ကို ဟော၏။] အန္တောဝါ ဗဟိဝါတိ-ကား၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ အန္တော ဝါ- အတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဝါ-ပြင်ပ၌သော်လည်းကောင်း၊ (န အာသာဒေ တဗ္ဗော-ဖဲမသွားစေထိုက်၊) န တိတ္ထိယာတိ ပဒတ္တယံ-န တိတ္ထိယာ အစရှိသော ပုဒ် ၃-ပါးအပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ၊ သေသံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ် တို့မကြွင်းသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပါရိဝါသိက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝဏ္ဏယိဿာ မ-ဖွင့်ကုန်အံ့၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တဇ္ဇနီယေ-တဇ္ဇနီယကံ၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိကမ္မေ-မကုစားခြင်းကြောင့်၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ-နှင်ထုတ်ကြောင်းကံသည်၊ ဣမိနာ-ဤအာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဥက္ခေပနီယကံနှင့်၊ သဒိသမေဝ-တူသည်သာ။

၆၅။ အရိဋ္ဌဝတ္ထု-အရိဋ္ဌရဟန်း၏ ဝတ္ထုကို၊ ခုဒ္ဒကဝဏ္ဏနာယံ-ခုဒ္ဒကသိက္ခာ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်၌၊ [အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်၏ ‘အဖွင့်၌၊] (မယာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဘဏ္ဍန ကာရကောတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယံ ဒိဋ္ဌိ-အကြင်မိစ္ဆာအယူကို၊ နိဿာယ-မိ၍၊ ဘဏ္ဍနာဒိနိ-ငြင်းခုံခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောတိ၊ တဿာ-ထိုအယူကို၊ အပ္ပဋ္ဌိနိသဂ္ဂေယေဝ-မစွန့်ခြင်းကြောင့်သာ၊ ကမ္မံ- ဥက္ခေပနီယကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ တဇ္ဇနီယေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဣဓ-ဤဥက္ခေပနီယကံ၌၊ သမ္မာ ဝတ္တနာယံပိ-သမ္မာဝတ္တနာ၌လည်း၊ တေစတ္တာလိသံယေဝ-လေးဆယ့်သုံးပါးပင် ဖြစ် သော၊ ဝတ္တာနိ-ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဣတိ-အပြီးတည်း။

ကမ္မက္ခန္ဓာဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ယံ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ။ ။ “ယံ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ ဘဏ္ဍနာဒိနိ ကရောတိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် အခြားဘဏ္ဍနကာရကကို မယူရ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဘဏ္ဍနကာရက စသည်ကိုသာ ယူရသည်၊ ဘဏ္ဍနစသည်ကို ပြုခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိဟု အယူမှားနေသူ အတွက်လည်း ထိုအယူကို မစွန့်လျှင် ဥက္ခေပနီယကံပြုနိုင်၏ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်၊ ဤ၌ “ယံ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ” ကို ကြည့်၍ ဒိဋ္ဌိသည် အကြောင်း၊ ဘဏ္ဍနကာရက စသည်ကား အကျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍနကာရကအကျိုးကို ဥက္ခေပနီယကံပြုကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ၌ တင်စား၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် “ဘဏ္ဍနကာရကော” စသည်ကို အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်ဟု ကြံပါ။

ကမ္မက္ခန္ဓာအဖွင့် ပြီး၏။

၂။ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက

[ပရိဝါသိနေသော ရဟန်းတို့နှင့်ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

ပါရိဝါသိက ဝတ္ထုကထာ

၇၅။ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပါရိဝါသိကာတိ-
ကား၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသိကို၊ ပရိဝံသန္တာ-ကျင့်သုံးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (“သာဒယန္တိ”
၌စပ်၊) တတ္ထ-ထိုပါရိဝါသိကာဟူသော ပုဒ်၌၊ (လဗ္ဘမာနော-သော၊) ပရိဝါသော-
ပရိဝါသ်သည်၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသော-အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္ဒပရိ
ဝါသော-လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-လည်းကောင်း၊ သမောဓာနပရိဝါသော-
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုပ္ပိဓော-၄ ပါးအပြားရှိ၏၊ တေသု-ထို ၄-ပါးသော
ပရိဝါသ်တို့တွင်၊ ယော သော ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောတိ-ယော သော ဘိက္ခဝေ
၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ မဟာခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တော-ဟောတော် မူအပ်သော၊
တိတ္ထိယပရိဝါသော-တိတ္ထိတို့၏ ပရိဝါသ်သည်၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသောနာမ-အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒ
ပရိဝါသ်မည်၏၊ [မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာခန္ဓက အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗကထာ၌ ဟောတော်မူ
အပ်သော ပရိဝါသ်တည်း၊ အနက်ကိုလည်း ထို၌ ပြခဲ့ပြီ၊] တတ္ထ-ထို အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒ
ပရိဝါသ်၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်စကားရပ်ကို၊ ဝတ္ထုဗွံ-ဆိုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအဆုံး
အဖြတ် စကားရပ်ကို၊ (မယာ၊) ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-
ဤအပ္ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်ကို၊ ဣဓ-ဤပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌၊ န အဓိပ္ပေတော-အလို
မရှိအပ်။

သေသာ-အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်မှ ကြွင်းကုန်သော၊ တယော-၃ ပါးသော ပရိဝါသ်
တို့ကို၊ ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သံဃာဒိသေသာပတ္တိ-သံဃာဒိသေသ်အာပတ်
သည်၊ ဝါ-သို့၊ အာပန္နာစေဝ-သင့်ရောက်အပ်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒိတာ
စ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ (သံဃာ
ဒိသေသ်အာပတ်သို့ သင့်ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ဖုံးလွှမ်းသော ထိုရဟန်းအား၊)
ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ တေသု-ထို ၃-ပါးသော ပရိဝါသ်တို့၌၊ ယံ-အကြင်အဆုံး
အဖြတ်စကားကို၊ ဝတ္ထုဗွံ-၏၊ တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ်စကားကို၊ သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ-၌၊

ပါရိဝါသိကာ။ ။ဝသဓာတ်သည် နေခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ နေခြင်းဟူသည်လည်း
ဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်သုံး၍နေခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ပရိဝသနံ-ကျင့်သုံးနေထိုင်ခြင်း၊
ပရိဝါသော-ခြင်း၊ ထို့နောက် အဿတ္ထိဆင့်၊ (တစ်နည်း) “ပရိဝသီယတေ-ကျင့်သုံးအပ်၏၊ ဣတိ
ပရိဝါသော”ဟူပြု၊ ပရိပုဗ္ဗ ဝသဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ “ပရိဝါသံ ပရိဝသန္တာ”ကို ထောက်၍ “ပရိဝါသံ-
ကျင့်သုံးအပ်သော အကျင့်ကို + ပရိဝသန္တိတိ ပါရိဝါသိကာ”ဟု ပြု။

ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်အံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဧတေ-ဤ ၃-ပါးသော ပရိဝါသိတို့ကို၊ ဣမ-ဤ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ တံသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ၃-ပါးသော ပရိဝါသိတို့၏သာ အလိုရှိအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဧတေသု-ဤ ၃-ပါးသော ပရိဝါသိတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပရိဝါသိ-ကို၊ ပရိဝသန္တာ-ကျင့်သုံးသော ရဟန်းတို့ကို၊ ပါရိဝါသိကာတိ-ပါရိဝါသိကရဟန်းတို့ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

ပကတတ္တာနံ ဘိက္ခုနန္တိ-ကား၊ နဝကတရံ-သီတင်းငယ်ဖြစ်သော၊ ပါရိဝါသိကံ-ပါရိဝါသိကရဟန်းကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အဝသေသာနံ-နဝကတရ ပါရိဝါသိကရဟန်းမှ ကြွင်းကုန်သော၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာဒိနံပိ-မူလာယ ပဋိကဿနာရဟရဟန်း အစရှိသည်တို့၏သော်မှ လည်း၊ (“အဘိဝါဒနံ န သာဒိတဗ္ဗံ”၌ စပ်။)

အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနန္တိ-ကား၊ တေ-ထိုပကတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ယံ အဘိဝါဒနာဒိ-အကြင်အဘိဝါဒန အစရှိသောအမှုကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တံ-ထိုအဘိဝါဒန အစရှိသောအမှုကို၊ သာဒယန္တိ-သာယာကြကုန်၏၊ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-လက်ခံကြကုန်၏၊ န ပဋိက္ခိပန္တိ-မပယ်မြစ်ကြကုန်၊ ဣတိ အဇ္ဇေတ္တာ၊ “သာယာ”ဟူသည် အခြားနေရာ၌ ပီတိသောမနဿပြဋ္ဌာန်းသောစိတ်ဖြင့် သာယာခြင်းကို ယူရသော်လည်း ဤနေရာ၌ “စိတ်ဖြင့် သာယာသည်ဖြစ်စေ၊ မသာယာသည်ဖြစ်စေ ရှိခိုးခံခြင်း၊ ရှိခိုးသည်ကို မပယ်ခြင်းကို ယူပါ”ဟူလို။ တတ္ထ-ထိုအဘိဝါဒန အစရှိသော အမှုတို့တွင်၊ သာမိစိ ကမ္မန္တိ-သာမိစိကမ္မဟူသော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဒါသည်၊ အဘိဝါဒနာဒိနိ-အဘိဝါဒန အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ (အာဒိဖြင့် ပစ္စုဋ္ဌာန အဇ္ဈလိကမ္မကို ယူ၊) ထပေတွာ-၍၊ အညဿ-အဘိဝါဒနအစရှိသော အမှုတို့မှ တစ်ပါးသော၊ အနုစ္ဆရိကဿ-လျောက်ပတ်သော၊ (နေရာအားလျော်စွာ ပြုသင့်သော) ဗီဇနဝါတဒါနာဒိနော - ယပ်လေပေးခြင်း

ပကတတ္တာနံ။ ။အခြားနေရာ၌ ပကတတ်ဟုဆိုလျှင် ပါရာဇိကကျသူလည်း မဟုတ်၊ ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်၊ ပရိဝါသိ မာနတ်ကျင့်သူလည်း မဟုတ်သော ရဟန်းများကိုလည်း ရကုန်၏၊ ဤနေရာ၌ကား အဘိဝါဒန ပစ္စုဋ္ဌာနံစသည် သာယာမှုကို တားမြစ်သောအရာဖြစ်၍ မိမိအောက်ငယ်သော ပါရိဝါသိကရဟန်း၏ အဘိဝါဒနစသောအမှုကို သာယာနိုင်သောကြောင့် မိမိအောက်ငယ်သော ပါရိဝါသိကရဟန်းကို ချန်ထား၍ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟ ရဟန်းကို သော်မှ “ပကတတ္ထ”ဟု ယူရသည်။ “မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာဒိနံ”၌ အာဒိဖြင့် မာနတ္တာရဟ၊ မာနတ္ထစာရိက၊ အဗ္ဘနာရဟပုဂ္ဂိုလ်များကို ယူ၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ သမုစ္စယက္ခန္ဓက၌ ထင်ရှားလတ်၊ [တေ ဟိ ပါရိဝါသိကာနံ၊ ပါရိဝါသိကာ စ တေသံ ပကတတ္ထဌာနေ ဧဝံ တိဋ္ဌန္တိ-ဝိမတိ။]

အစရှိသော၊ (ယပ်ခတ်ပေးခြင်း အစရှိသော၊) အာဘိသမာစာရိကဿ-လွန်ကဲ
 ထူးမြတ်၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊
 [အဘိဝိသိဋ္ဌော-ထူးသော၊ သံ+အာစာရိကော-ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော အကျင့်၊
 ခန္ဓကဋ္ဌိလာသော ကျင့်ဝတ်များကို ဆိုသည်၊] အာသနာဘိဟာရန္တိ-ကား၊ အာသန
 ဿ-နေရာကို၊ အဘိဟရဏံ-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းကို၊ အာသနံ-နေရာကို၊ ဂဟေတွာ-
 ယူ၍၊ အဘိဂမနံ-ရှေးရှုသွားခြင်းကို၊ (သာဒယန္တိ ဌိစပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ပညပနမေဝ-
 ခင်းခြင်းကိုသာတည်း၊ သေယျာဘိဟာရေပိ-သေယျာဘိဟာရေပုဒ်၌လည်း၊ ဒေသဝ
 နယော-တည်း။

ပါဒေါဒကန္တိ-ကား၊ ပါဒဓာဝနဥဒကံ-ခြေကိုဆေးကြောင်း ရေကို၊ ဝါဒပိဋ္ဌန္တိ-
 ကား၊ ဓာတုပါဒတ္ထပနကံ-ဆေးအပ်ပြီးသောခြေကိုထားရာ ခုံကို၊ ပါဒကထလိကန္တိ-
 ကား၊ အဓာတုပါဒတ္ထပါဒနကံ-မဆေးအပ်သေးသော ခြေကိုထားရာ ပျဉ်ချပ်ငယ်
 ကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပါဒယံသနံ-ခြေကို ပွတ်တိုက်ကြောင်းဖြစ်သော ကျောက်စရစ်၊
 အိုးခြမ်းစသော ခြေပွတ်ကို၊ [သာဒယန္တိ ဌိစပ်၊ ဤခြေပွတ်များကို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက
 ၌တွေ့ရလေတုံ။] အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ - ကား၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနမ္ပိ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက
 တပည့်တို့၏သော်မှလည်း၊ (အဘိဝါဒနာဒိ-အဘိဝါဒန အစရှိသော အမှုကို၊)
 သာဒယန္တဿ - သာယာသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ - ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သာ၊

အာသနာဘိဟာရံ။ ။အာသနဟူသည် ထိုင်စရာဖြစ်သော ထိုင်ခုံ၊ နေရာထိုင်
 စသည်တည်း၊ အဘိဟရဏံ-ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ အဘိဟာရော-ခြင်း၊ အာသနဿ + အဘိ
 ဟာရော အာသနာဘိဟာရော-ရှေးရှုဆောင်ခြင်းဟူသည် "အာဂန္တုက လာသည်ကို မြင်လျှင်
 ထိုအာဂန္တုကဆီသို့ ထိုင်ဖို့ရန် နေရာကိုယူ၍ ရှေးရှုသွားခြင်းတည်း"ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြလို၍
 "အာသနံ ဂဟေတွာ အဘိဂမနံ"ဟု ဖွင့်သည်။

ပညပနမေဝ။ ။ဤနည်း၌ကား အာဂန္တုကဆီသို့ ရှေးရှုသွားဖို့ မလို၊ နေရာခင်း
 ပေးခြင်း ကိုပင် "အာသနာဘိဟာရ"ခေါ်သည်-ဟု ပြသည်၊ ဧဝံဖြင့် ရှေးရှုသွားခြင်းကို ကန့်ပါ၊
 ပပုဗ္ဗ ဥပဓာတ်သည် ခင်းထားခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ "အဘိဟရဏံ"စသောပုဒ်များသည်
 သာဒယန္တိကို ငဲ့သော ဒုတိယန္တပုဒ်များတည်း။

ပါဒကထလိကံ။ ။ကထလိကအရ အိုးခြမ်းကွဲဟူသော အနက်ကိုယူကြ၏၊ ဤနေရာ
 ၌ကား ထိုအိုးခြမ်းကွဲကို မဆိုလို၊ မဆေးအပ်သေးသောခြေကို ထားရာဖြစ်သော သစ်သား
 ပျဉ်ပြားငယ်ကို ယူစေလို၍ "အဓာတုပါဒတ္ထပနကံ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထပိယန္တိ ဧတ္တာတိ ထပနံ၊
 ထပနံယေဝ ထပနကံ၊ အဓာတုပါဒါနံ ထပနကံ အဓာတုပါဒတ္ထပနကံ၊ [အဓာတုပါဒတ္ထ
 ပနကန္တိ ယတ္ထ ဌတွာ ပါဒေ ဓာဝန္တိ၊ တာဒိသံ ဒါရုဖလကခဏ္ဍာဒိ-ဝိမတိ။] နောက်နည်း၌ကား
 ခြေဆေးသောအခါ ပွတ်တိုက်၍ ဆေးဖို့ရာ ကျောက်ပြားအိုးခြမ်း စသည်တို့ကို ယူပါ၊ ယံသန္တိ
 ဧတေနာတိ ယံသနံ။ [ပါဒယံသနန္တိ သက္ကရကထလာဒိ-ဝိမတိ။]

(ဟောတိ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့သာယာသော ရဟန်း၏ ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) တေ-သိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်တို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောထိုက်ကုန်သနည်း၊) အဟံ-သည်၊ ဝိနယကမ္မ-ဝိနည်းကံကို၊ ကရောမိ-ပြုနေ၏၊ မယံ-ငါ၏အတွက်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ မာ ကံရောထ-မပြုကြကုန်လင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဂါမပ္ပဝေသနံ-ရွာသို့ဝင်ခြင်းကို၊ မာ အာပုစ္ဆထ-ခွင့်မပန်ကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ) သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာ-သဒ္ဓါတရားဖြင့် ရဟန်းပြုကြကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာ-အမျိုးကောင်းသားတို့သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဝိနယကမ္မ-ဝိနည်းကံကို၊ ကရောထ-ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ-အကယ်၍ ပြုမြဲပြုကုန်အံ့၊ ဂါမပ္ပဝေသနမ္ပိ-ကိုလည်း၊ (သစေ) အာပုစ္ဆန္တိယေဝ-အကယ်၍ ခွင့်ပန်မြဲ ခွင့်ပန်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါရိတကာလတော-တားမြစ် အပ်ရာအခါမှာ ပဋ္ဌာယ၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ။)

မိတ္တ ယထာဝုမုန္တိ-ကား၊ ပါရိဝါသိကဘိက္ခုနံ-ပါရိဝါသိကျင့်သုံးသော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-၏၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ (သာဒိတုံ၌ စပ်) ယော ယော-အကြင်အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝုမ္မော-သီတင်းကြီး၏၊ တေန တေန-ထိုထို သီတင်းကြီးသော ရဟန်းသည်၊ နဝကတရဿ-သီတင်းငယ် ရဟန်း၏၊ (အဘိဝါဒနာဒိ-အဘိဝါဒန အစရှိသောအမှုကို) သာဒိတုံ-သာယာခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်)/ပဉ္စယထာဝုမုန္တိ-ကား၊ ပကတတ္ထေဟိပိ-ပကတတ်ရဟန်းတို့နှင့်လည်း၊ (ပိဖြင့် ပါရိဝါသိက ရဟန်းအချင်းချင်းကို ပေါင်း) သဒ္ဓိံ-တက္က၊ ဝုမုပဋိပါဋိယာ ဧဝ-ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ (ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်သာ) (အနုဇာနာမိ၌ စပ်) တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်သာ ခွင့်ပြုတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပါတိမောက္ခေ-ပါတိမောက်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿမာနေ-ရွတ်ပြအပ်စဉ်၊ ဟတ္ထပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ နိသီဒိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ အနိသီဒိတွာ-မထိုင်မူ၍၊ ပါဠိ-အစဉ်ကို၊ ဝိဟာယ-စွန့်၍၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ အမုဉ္ဇန္တေန-မလွှတ်ဘဲ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ ဣတိ ဝတ္တံ၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထေ-ပါရိသုဒ္ဓိ

ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထေ။ ။“ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထေ”အရ ဇိုးရာ ၂-ပါး ၃-ပါးပြုရသော ပါရိသုဒ္ဓိသာမက ပဝါရဏာနေ၌ သံဃာအများက ပဝါရဏာပြုပြီးသောအခါ ဝါမကပ်မိသော ရဟန်း၊ ဝါကျိုးသော ရဟန်း၊ ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့လည်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုရ၏။ ထိုရဟန်းများကိုလည်း ရည်ရွယ်၍ဆိုသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါရိဝါသိကျင့်သုံးသော ရဟန်းသည် ထိုင်တုန်းက သံဃနဝကနေရာ၌ ထိုင်၍ ဥပုသ်ပြုသောအခါ မိမိဝါစဉ်အားဖြင့် ဥပုသ်ပြုရမည်ဟု ဆိုသည်။

ဥပုသ်ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ သံဃနဝကဋ္ဌာနေ-သံဃနောရဟန်း၏
 နေရာ၌၊ (သံဃာတွင် အငယ်ဆုံးရဟန်းကို သံဃနောရဟန်းဟု ရွေးနိဿယ၌
 ဆိုသည်။) နိသီဒိတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုနေရာ၌ပင်၊ နိသိန္ဓေန-ထိုင်လျက်၊ အတ္တနော-
 ၏၊ ပါဠိယာ-အားဖြင့်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပေါသထော-ကို၊ ကာတဗော-ပြုထိုက်၏၊ ပဝါရ
 ကာယဝိ-ပဝါရဏာ၌လည်း၊ သံဃနဝကဋ္ဌာနေ-၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ ပေါ
 နိသိန္ဓေန-လျက်၊ အတ္တနော-၏၊ ပါဠိယာ-အားဖြင့်၊ ပဝါရေတဗ္ဗ-ပဝါရဏာပြုရာ၏၊
 ဝိ-ပဝါရဏာပြုရမည်၊ [“မိမိက ၅-ဝါရှိလျှင် ထိုင်တုန်းက အစွန်ဆုံးမှာ ထိုင်ရသော်
 လည်း ၅-ဝါ အလှည့်ရောက်သောအခါ ပဝါရဏာပြုမည်” ဟူလို့၊ ပါရိသုဒ္ဓိတုန်းက
 လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်။]

[ဥပေါသထံ ပဝါရဏံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဝဿိကသာဋီကံကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့်
 သီယေန စသည်မိန့်။] သံယေန-သည်၊ ယက္ခိ-ခေါင်းလောင်းစသည်ကို၊ ပဟရိတွာ-
 တီးခေါက်၍၊ ဘာဇိယမာနံ-ဝေဘန်အပ်သော်၊ ဝဿိကသာဋီကံမိုး-မိုးရေခံသင်္ကန်း
 ကိုလည်း၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဋ္ဌာနေ-ရောက်အပ်သောနေရာ၌၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့်
 ရောက်အပ်သောနေရာ၌) ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ-စွန့်လွှတ်ခြင်းကို၊
 သြဏောဇနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ [အချို့စာအုပ်၌ သစေပိ ဟု ရှိ၏၊
 ဟိမပါ။] ပါရိဝါသိကဿ-ပါရိဝါသိကရဟန်း၏၊ ဒုတ္တိဏိ-၂ ခု၊ ၃-ခုကုန်သော၊
 ဥဒ္ဓေသဘတ္တာဒိနိ-ဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိကုန်သော ဆွမ်းတို့သည်၊ သစေ ပါပုဏန္တိ-
 အကယ်၍ရောက်ကုန်အံ့၊ [ဥဒ္ဓေသဘတ္တာဒိနိတိ အာဒိသဒ္ဓေန သလာကဘတ္တာဒိနိ
 သင်္ဂဏှာတိ၊-ယောဇနာ။] အဿ-ထို ပါရိဝါသိကရဟန်း၏၊ အညာ-ဥဒ္ဓေသဘတ်
 အစရှိသည်တို့မှတစ်ပါးသော၊ ပုဂ္ဂလိကဘတ္တ ပစ္စာသာစ-ပုဂ္ဂလိကဘတ်၌ မျှော်လင့်
 ချက်သည်လည်း၊ သစေဟောတိ-အံ့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ်သည် သံဃိကမှ အလှည့်ကျ
 ရသော ဘတ်ဖြစ်သည်။) (ဧဝံသတိ၊) ကာနိ-ထိုဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊
 ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ (မဲချသောအခါ မဲကိုယူပြီး၍၊)
 ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ (စာရေးတံချသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုခေါ်သည်။) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊
 ဝါ-အောက်၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဂါဟေထ-ယူစေပါကုန်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မယံ-
 တပည့်တော်၏၊ ဘတ္တပစ္စာသာ-ဆွမ်း၌ မျှော်လင့်ချက်သည်၊ အတ္တိ-ရှိပါ၏၊ သေ-

သြဏောဇနံ။ ။“သြဏောဇနသဒ္ဓါသည် ဝိသဇ္ဇနအနက်ကို ဟောသော အထင်ရူပီ
 သဒ္ဓါတည်း”ဟု သိစေလို၍ “ဝိသဇ္ဇနံ ဝုစ္စတိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား- “သြဏောဇန္တိ
 အဝနံဒတေ သြဏောဇနံ၊ အဝပုဗ္ဗော နဒဓာတု၊ နကာရဿ ဇာကာရံ ဒကာရဿ စ ဇကာရံ
 ကတွာ သြဏောဇနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ နဒဓာတု အပနယနတ္ထော၊ တေန ဝုတ္တံ ဝိသဇ္ဇနံ ဝုစ္စတိတိ”ဟု
 မိန့်လေသည်၊ ဤအလို ရူပီမဟုတ်၊ နိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်သာတည်း။

နက်ဖန်၌၊ ဂဏှိယာမိ-ယူပါအံ့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိသည်တို့ကို ယူပါအံ့) ဣတိ-
သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ-စွန့်လွှတ်နိုင်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ယူပြီး၍
စွန့်လွှတ်လတ်သော်၊ ဘာနိ-ထိုဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ပုနဒိဝသေသု-
နောက်နေတို့၌၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ ဝါ-ယူခွင့်ကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊
သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဧတဿ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်း
အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဣတိ ကုရုန္တိယံ ဝုတ္တံ။

ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ယဒိ န ဂဏှာတိ-အကယ်၍ မယူအံ့၊ (“ပဋိပါဠိယာံ
ဂဟေတွာ”အရပြခဲ့သောယူခြင်းဖြင့် မယူအံ့) ယဒိ န ဝိသဇ္ဇေတိ-အကယ်၍ မစွန့်အံ့၊
(ယူပြီးလျှင်မစွန့်အံ့) (ဧဝံသတိ-ဤသို့မယူ၊ မစွန့်လတ်သော်၊) ပုနဒိဝသေ-၌၊ န
လဘတိ-မရ၊ ဣဒံ ဩဏောဇနံနာမ-ဤဩဏောဇနမည်သည်ကို၊ ပါရိဝါသိက
ဿေဝ-ပါရိဝါသိကရဟန်းအားသာ၊ ဩဒိဿ-ရည်စူး၍၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်
မူအပ်ပြီ၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ၊) ကဿ-ထို ပါရိဝါသိကရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊
သံဃ နဝကဋ္ဌာနေ-၌၊ နိသိန္ဓဿ-ထိုင်လသော်၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းကို ယူရာအရပ်၌၊
ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ-ယာဂု၊ ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့သည်၊ ပါပုဏန္တိ ဝါ-ရံခါသော်လည်း
ရောက်ကုန်၏၊ န ပါပုဏန္တိ ဝါ-ရံခါသော်လည်း မရောက်ကုန်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊
(ထိုသို့ ရံခါရ၍ ရံခါမရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) သော-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊
ဘိက္ခဟာရေန-ဆွမ်းအာဟာရဖြင့်၊ မာ ကိလမိတ္ထ-မပင်ပန်းပါစေလင့်၊ ဣတိ-
ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ ဣဒံ-ဤစွန့်လွှတ်ခြင်းကို၊ (အနုညာတံ၌ စပ်၊) အဿ-
ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းကို၊ သင်္ဂဟကရဏတ္ထာယ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ခြင်းကို ပြုခြင်းအကျိုး
ငှာ၊ ဩဒိဿ-သီးခြားရည်စူး၍၊ အနုညာတံ-ပြီ။

ပါရိဝါသိကဿေဝ အနုညာတံ။ ။ဧဝံဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် မူလာယ ပဋိကဿ
နာရဟ၊ မာနတ္တစာရိက၊ အတ္တာနာရဟပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ခွင့်မပြုသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ သို့သော် ထို
ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ဤပါရိဝါသိကအရတွင် သွင်းယူပါ။ “ပါရိဝါသိကကို ဥပလက္ခဏအားဖြင့်
မှတ်ထားသည်”ဟူလို၊ ဧဝံဖြင့် ပကတတ်ရဟန်းတို့ကို ကန့်ပါ။ [ပါရိဝါသိကဿေဝါတိ ဣဒံ
အတ္တာနာရဟ ပရိယောသာနေ (အတ္တာနာရဟ အဆုံးရှိကုန်သော) သဗ္ဗေ ဂရုကဋ္ဌေ (ဂရုက
အာပတ်၌ တည်သူတို့ကို)၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တေသမ္ပိ ပစ္စေကံ ဩဏောဇနဿ အနုညာတတ္တာ၊
တဒဝသေသာ (ထိုဂရုကအာပတ်၌ တည်သူမှ ကြွင်းကုန်သော) ပကတတ္တာ ဧဝံ တံ န လဘန္တိ-
ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ဩဒိဿ အနုညာတံနောက်၌ “ကသ္မာ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။
နောက်၌ ဟိသဒ္ဓါ၊ ကသ္မာသဒ္ဓါ ပါသောကြောင့် ကသ္မာမပါသော်လည်း ထည့်၍ ပေးနိုင်ပါသည်။
ထို ကသ္မာသည် စာနေမကောင်းပါ။

[ပါဠိတော်၌လာသော ၅-ပါးတို့တွင် “ဩဇောဇနံ”ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “ဘတ္တံ”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ဘတ္တံတိ”စသည်ကို မိန့်။] ဘတ္တန္တိ-ကား၊ အာဂတာဂတေဟိ-လာတုန် လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝုဗ္ဗပဋိပါဠိယာ-ကြီးသူတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တဝ္ဗ-သွားထိုက်သော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ သံဃဿ-၏၊ စတုဿာလဘတ္တံ-ဆွမ်းစားကျောင်း၌ အစဉ်အတိုင်းပေးအပ်သော ဘတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဧတံ-ဤစတုဿာလဘတ်ကို၊ ယထာဝုဗ္ဗ-အကြင်အကြင် ကြီးသူတို့အတိုင်း၊ (ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်)၊ လဘတိ-ရ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရနိုင်ပါသော်လည်း၊ ပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (ပါရိဝါသိကော-သည်၊) ဂန္တံ ဝါ-သွားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဌာတံ ဝါ-ရပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န လဘတိ၊ [ပါရိဝါသိကရဟန်းသည် ၅-ဝါရသော ရဟန်းဖြစ်လျှင် ၅-ဝါအစဉ်၌ ပါဝင်၍ လိုက်ခွင့်၊ ရပ်ခွင့်ကို မရ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့အစဉ်အားဖြင့် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်းကို မရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပါဠိတော-အစဉ်မှ၊ ဩသက္ကိတွာ-ဘေးသို့ ဖဲ၍၊ ဟတ္ထ ပါသေ-ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဌိတေန-တည်လျက်၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ပဿာရေတွာ-ဆန့် တန်း၍၊ သေနော-သိန်းစွန်သည်၊ နိပတိတွာ-ရုတ်တရက် ကျရောက်၍၊ ဂဏှာတိ ယထာ-ယူသွားသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ-ယူရာ၏။

အာရာမိက သမဏုဒ္ဓေသေဟိ-အာရာမစောင့် သာမဏေတို့ကို၊ အာဟာရာ ပေတု-ဆောင်ယူစေခြင်းငှာ၊ န လဘတိ၊ (အာရာမိကသမဏုဒ္ဓေသာ-တို့သည်၊) သယမေဝ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ (မခိုင်းဘဲသာလျှင်၊) သစေ အာဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ရညော-မင်း၏၊

စတုဿာလဘတ္တံ။ ။စတုဿာလဘတ္တန္တိ ဘောဇနသာလာယံ ပဋိပါဠိယာ ဒိယျမာန ဘတ္တံ-ဆွမ်းစားကျောင်း၌ လာလာသံမျှ အစဉ်အတိုင်းပေးအပ်သော ဆွမ်းကို၊- (ဋီကာ)၊ ထို ဆွမ်းစားကျောင်းသည် ၄-ဘက်ပတ်လည်ဆက်နေသော တန်းလျားရှည်ဖြစ်သောကြောင့် “စတုဿာလ”ဟု ခေါ်၏၊ [ဤကျောင်းမျိုးသည် အခန်းတစ်ရာရှိစေကာမူ ဧကူပစာရဖြစ်၏” ဟု သဟသေယျသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့သည်။] ယောဇနာ၌ကား-“စတုမုခါ+သာလာ စတုဿာလာ-မုခိ ၄-ခုရှိသောကျောင်း”ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုအဖွင့်ကို “စတုဿာလန္တိ စတုသု ဒိသာသု သမ္ပန္နသာလံ”ဟူသော နိမိဇာတက စရိယာပိဋက အဋ္ဌကထာဖြင့် စဉ်းစားပါ။

ဟတ္ထပါသေ၊ပေ၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ။ ။“ဟတ္ထံပါသ်”ဟူရာ၌ ဆွမ်းလောင်းနေသူ၏ ဟတ္ထပါသ် တည်း၊ “မိမိက ခံယူသောအခါ အကပ်မြှောက်လောက်သောနေရာ”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ပရိဝါသ် နေသောရဟန်းသည် သံဃာအစဉ်အတန်း၌ လိုက်၍လည်း မသွားရ၊ ရပ်၍လည်း မနေရဘဲ ဆွမ်းလောင်းသူ၏ ဟတ္ထပါသ်၌ ဘေးကရပ်၍ စောင့်နေပါ၊ မိမိအလှည့်ရောက်သောအခါ သိမ်းစွန်သည် ကဗျာကရာ သုတ်သွားသကဲ့သို့ ချက်ခြင်းဝင်၍ ခံယူပါ။-ဟူလို။

မဟာပေဋ္ဌဘတ္တေပိ-ဆွမ်းတောင်းကြီးဝယ် ထည့်၍ လှူအပ်သော ဆွမ်း၌လည်း၊
 ဒေသဝနယော၊ ပန-ဆက်၊ စတုဿာလဘတ္တေ-၌၊ ဩဏောဇံ-စွန့်လွှတ်ခြင်းကို၊
 ကတ္တုကာမော-ပြုလိုသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အတ္တနော-၏၊ အတ္တာယ-
 ဌာ၊ ပိဏ္ဍေ-ဆွမ်းကို၊ ဥက္ခိတ္တေ-မြှောက်အပ်သော်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ မေ-တပည့်တော်၏၊
 ဘတ္တံ-ဆွမ်းသည်၊ အတ္တိ-ရှိပါ၏၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ဂဏိဿာမိ-ယူပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ပုနဒိဝသေ-၌၊ ဒွေ ပိဏ္ဍေ-ဆွမ်း ၂-ခဲတို့ကို၊ (၂-ပါးစာ ဝေစု
 တို့ကို) လဘတိ-ရ၏၊ ဣတိ မဟာပစ္စရိယံ ဝုတ္တံ။

ဥဒ္ဓေသဘတ္တာဒိနိပိ-ဥဒ္ဓေသဘတ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ပါဠိတော-သံဃာ
 အစဉ်မှ၊ ဩသက္ကိတွာဝ-ဘေးသို့ ဖဲ၍သာလျှင်၊ ဂဟေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊
 ယတ္ထ-အကြင်နေရာ၌၊ နိသီဒါပေတွာ-ထိုင်စေ၍၊ ပရိဝိသန္တိ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးကြကုန်
 ၏၊ တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ (ပါရိဝါသိကေန-သည်၊) သာမဏေရာနံ-တို့၏၊ ဇေဋ္ဌကေန-
 အကြီးအကဲသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သံဃနဝကေန-သည်လည်း
 ကောင်း၊ ဟုတွာ၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ။

၇၆။ ဣဒါနိ-၌၊ (“ပဉ္စ ယထာဝုဇံ”ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌) ယာ အယံ
 သမ္မာဝတ္တနာ-အကြင် သမ္မာဝတ္တနာကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုသမ္မာ
 ဝတ္တနာ၌၊ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန-သည်၊ ဟုတွာ၊ န ဥပသမ္မာ
 ဒေတဗ္ဗ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်းပြုမပေးထိုက်၊)
 ပန-အန္ဓယကား၊ ဝတ္တံ-ပရိဝါသ်ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ချပြီး၍၊ ဥပသမ္မာဒေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
 အပ်၏၊ (ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းခံပေးခြင်းငှာအပ်၏၊) အာစရိယေန-ကမ္မဝါစာ
 ဆရာသည်၊ ဟုတွာပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာကို၊ န သာဝေတဗ္ဗာ-မကြား
 သိစေထိုက်၊ (ကမ္မဝါစာဆရာလည်း မလုပ်ထိုက်၊) [ကမ္မဝါစာဆရာလည်း ဥပသမ္မာ
 ဒေတုဖြစ်သောကြောင့် “န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ” အရ၌ သွင်းယူသည်။] အညသ္မိ-
 ပါရိဝါသိကရဟန်းမှ တစ်ပါးသော အခြားဆရာသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊
 ဝတ္တံ-ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-၍၊ သာဝေတု-ကြားသိစေခြင်းငှာ၊ (ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်
 ခြင်းငှာ) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ န နိဿယောတိ-ကား၊ အာဂန္တုကာနံ-အာဂန္တုကရဟန်း
 တို့အား၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ ယေဟိပိ-အကြင်
 ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပကတိယာဝ - ပင်ကိုယ်အားဖြင့်ပင်၊ နိဿယော-ကို၊

မဟာပေဋ္ဌဘတ္တေ။ ။မဟာပေဋ္ဌဘတ္တေပိတိ မဟန္တေသု ဘတ္တပစ္စိ အာဒိဘာဇနေသု
 ထပေတွာ ဒိယုမာနဘတ္တေသုပိ-(ဝိမတိ၊) ဤ၌ ဝိမတိအလို “မဟာပေဋ္ဌဘတ္တေသုပိ”ဟု
 ရှိရလိမ့်မည်။ “ပေဋ္ဌ”ကို ရှေးက “ပေဋ္ဌိ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ပဋ္ဌုပ်”ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ကြ၏။
 ဆွမ်းထည့်ဖို့ရန် တောင်းကြီးပင်တည်း၊ မင်းကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုထားသည်။
 အရပ်သားဒါယကာတို့ ဆွမ်းလောင်းရာ၌လည်း နည်းတူ။

ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီး၊ တေ-ထိုနိဿယည်းယူထားသော ရဟန်းတို့ ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-
ပြောထိုက်ကုန်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့ပြောထိုက်ကုန်သနည်း။) အဟံ-ငါသည်၊ ဝိနယ
ကမ္မ-ဝိနည်းကံကို၊ ကရောမိ-ပြုနေ၏။ အသုကတ္တေရဿနာမ-ထိုမည်သော
ထေရ်၏။ သန္တိကေ-အထံ၌၊ နိဿယံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူကြကုန်၊ မယံ-ငါ၏ အတွက်၊
ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့၊ မာ ကရောထ-မပြုကြကုန်လင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဂါမပ္ပဝေသနံ-
ကို၊ မာ အာပုစ္ဆထ-ကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ-ကုန်၏။) ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-
ပြောအပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ-အကယ်၍ ပြုမြဲပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ။) ဝါရိတကာလတော-တားမြစ်အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ကရောန္တေသုပိ-
ပြုပါကုန်သော်လည်း၊ ဤပုဒ် ပိုဟန်တူ၏။ ရှေ့ ဥပဇ္ဈာယ်အခန်း၌ မပါခဲ့၊ အနာ
ပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ။)

န သာမဏေရောတိ-ကား၊ အညော-အခြားသော၊ သာမဏေရော-ကို၊ န
ဂဟေတဗ္ဗော-မယူထိုက်၊ [နဂိုက ဥပဇ္ဈာယ်ပေးထားသော သာမဏေတို့မှ အခြား
သော သာမဏေတို့ကို မိမိအား ပြုစုလုပ်ကျွေးဖို့ရန် ဥပဇ္ဈာယ်ပေးသောအားဖြင့်
မယူထိုက်-ဟူလို။] ဥပဇ္ဈ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ဂဟိတသာမဏေရာပိ-
ယူအပ်ပြီးသော သာမဏေတို့ကိုလည်း၊ (ပကတတ် အဖြစ်တုန်းက ဥပဇ္ဈာယ်ပေး၍
ယူအပ်ပြီးသော သာမဏေများကို ဆိုသည်။) ဝတ္တဗ္ဗာ-ကုန်၏။ (ကိ) အဟံ ပေ၊
အနာပတ္တိ (ဟောတိ။) [အနက်ကို ရှေးအတိုင်း ပေးပါ။]

“န သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော”ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “န ဘိက္ခုနောဝါဒက
သမ္မတိ သာဒိတဗ္ဗော”ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ဘိက္ခုနောဝါဒက သမ္မတိနာမ”
စသည်ကို မိန့်။] ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မတိနာမ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသမ္မတိမည်သည်၊
အာဓိပစ္စဋ္ဌာနဘူတာ-အကြီးအကဲအဖြစ်၏၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
(ဘဂဝတာ၊) ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီး၊ [အဓိပတိနော+ဘာဝေါ-အာဓိပစ္စ၊
အာဓိပစ္စ+ဌာနံ-အာဓိပစ္စဋ္ဌာနံ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့အာဓိပစ္စဋ္ဌာနဖြစ်သည့်
အတွက် ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘိက္ခုသံယဿ-ရဟန်း
သံဃာအား၊ ဝတ္တံ-လျှောက်ရာ၏။ (ကိ) ဘန္တေ အဟံ ဝိနယကမ္မ ကရောမိ၊
ဘိက္ခုနောဝါဒကံ-ဘိက္ခုနောဝါဒကရဟန်းကို၊ ဇာနာထ-သိကြပါကုန်၊ ဣတိ
(ဝတ္တံ) ဝါ-သို့မဟုတ်၊ ပဋိဗလဿ-စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်းတစ်ပါး၏။

ပဋိဗလဿ။ ။သမ္မတိရထားသော မိမိက မိမိအား ဘိက္ခုနီတို့ကို သြဝါဒပေးနိုင်
သော ရဟန်း ၁-ပါးအား တာဝန်ပေးထားလျှင် ထိုရဟန်းက ဂရုဓမ္မသြဝါဒဖြင့်လည်းကောင်း၊
အခြားတရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း သြဝါဒပေးနိုင်သောကြောင့် “ပဋိဗလဿ ပေ၊ ကာတဗ္ဗော”
ဟု ဆိုသည်။ [လဒ္ဓသမ္မတိကေန အာဏတ္တောပိ ဂရုဓမ္မေဟိ အညေဟိ ဝါ သြဝေတုံ လဘတိတိ
အာဟ ပဋိဗလဿ ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ-(ဋီကာ။)]

ဘာရော-တာဝန်ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ အာဂတာ-မိမိအထံသို့လာကုန်သော၊
 ဘိက္ခုနိယော-ရဟန်းမတို့ကို၊ (“ဝတ္ထုဗ္ဗာ”၌စပ်၊) သံဃသန္တိကံ-သံဃာ၏အထံသို့၊
 ဂစ္ဆထ-သွားကြကုန်၊ သံယော-သည်၊ ဝေါ-သင့်တို့အား၊ ဩဝါဒဒါယကံ-ဩဝါဒ
 ပေးမည့်ရဟန်းကို၊ ဇာနိဿတိ-သိရလတံ၊ ဣတိဝိ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊
 [“တဿာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဇာနာထ”ဟု လျှောက်ခဲ့သောစကားကို
 ရည်ရွယ်၍ ဤစကားကို ဆိုသည်။] အဟံ ဝိနယကမ္မံ ကရောမိ၊ အသုကဘိက္ခုဿ၊
 နာမ-ထိုမည်သော ရဟန်း၏၊ (မိမိကိုယ်စား လွှဲထားအပ်သော ပဋိဗလရဟန်းကို
 ဆိုသည်။) သန္တိကံ-သို့၊ ဂစ္ဆထ-ကုန်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝေါ-တို့အား၊ ဩဝါဒံ၊
 ဒဿတိ-ပေးလတံ၊ ဣတိ ဝိ - ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်
 ကုန်၏။

သာ အာပတ္တိတိ-ကား၊ သုတ္တဝိသဋ္ဌိယာ-သုတ္တဝိသဋ္ဌိအာပတ်ကြောင့်၊ ပရိ
 ဝါသေ-ကို၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ သုတ္တဝိသဋ္ဌိ-သုတ္တဝိသဋ္ဌိအာပတ်သို့၊ နာပဇ္ဇိ
 တဗ္ဗာ-မရောက်ထိုက်၊ အညာဝါ တာဒိသိကာတိ-ကား၊ ကာယ၊ပေ၊ ဂရုကာပတ္တိ-
 ကာယသံသဂ္ဂ အစရှိသော ဂရုကုအာပတ်သို့၊ (“နာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ-မရောက်ထိုက်”၌
 စပ်၊) တတောဝါ ပါပိဋ္ဌတရာတိ-ကား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ (နာပဇ္ဇိ
 တဗ္ဗာ၊) ဟိ-ချေ၊ သတ္တသု-၇ ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိသု-တို့တွင်၊ ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ္တိ-
 ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်သည်၊ ပါပိဋ္ဌာ-အထူးသဖြင့် ယုတ်ညံ့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ္ဌ
 အာပတ်သည်၊ ပါပိဋ္ဌတရာ-သာ၍ အထူးသဖြင့် ယုတ်ညံ့၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိ-သည်၊
 ပါပိဋ္ဌာ-၏၊ ပါဠိဒေသနီယာပတ္တိ-ပါဠိဒေသနီယအာပတ်သည်၊ ပါပိဋ္ဌတရာ-၏၊
 ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပါစိတ္တိယထုလ္လစ္စယသံဃာဒိသေသပါရာဇိကာပတ္တိသု-ပါစိတ္တိယ
 အာပတ်၊ ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်၊ သံဃာဒိသေသအာပတ်၊ ပါရာဇိကအာပတ်တို့၌၊
 နယော-နည်းကို၊ နေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ [“ပါဠိဒေသနီယာပတ္တိ ပါပိဋ္ဌာ၊ ပါစိတ္တိ
 ယာပတ္တိ ပါပိဋ္ဌတရာ” စသည်ဖြင့် သိပါ။] တာသံ-ထိုအာပတ်တို့၏၊ ဝတ္ထုသုပိ-
 ဝတ္ထုတို့တွင်လည်း၊ ဒုဗ္ဘာသိတဝတ္ထု-ဒုဗ္ဘာသိတအာပတ်၏ ဝတ္ထုသည်၊ ပါပိဋ္ဌ-၏၊
 ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏ ဝတ္ထုသည်၊ ပါပိဋ္ဌတရံ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပုရိမနယေနေဝ-
 ရှေ့နည်း ဖြင့်မင်၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊
 ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပဒေ-ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝတ္ထုပိ-ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊
 အာပတ္တိပိ-သည်လည်းကောင်း၊ ပါပိဋ္ဌာ-၏၊ လောကဝဇ္ဇေ-လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၌၊
 ဥဘယမ္ပိ-ဝတ္ထု၊ အာပတ် ၂-ပါးစုံသည်လည်း၊ ပါပိဋ္ဌတရံ-၏။

ပါပိဋ္ဌတရာတိ ပါရာဇိကာပတ္တိ။ ။ပါပိဋ္ဌတရာတိ ပါရာဇိကာပတ္တိတိ ဥက္ကံသ
 ဝသေန ဝတ္ထံ၊ သဗ္ဗရိတ္တာဒိပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတော ပန သုတ္တဝိသဋ္ဌာဒိကာ လောကဝဇ္ဇာဝ ပါပိဋ္ဌတရာ၊
 တတ္ထာပိ သံဃဘေဒါဒိကာ ပါပိဋ္ဌတရာ ဧဝ-ဝိမတိ။

ပရိဝါသကမ္မဝါစာ-ပရိဝါသကမ္မဝါစာကို၊ (ပရိဝါသပေးကြောင်း ကမ္မဝါစာကို) ကမ္မန္တိ-ကမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တံ ကမ္မ-ထိုကံကို၊ အကတံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ အာဒိဟိ-အကတံ ဒုက္ကဋ္ဌ အစရှိကုန်သော၊ (ဝစနေဟိ)ဝါ-စကားတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [အကတံ-မပြုအပ်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊] ဣဒံ ဣမ္မနာမ-ဤကံမည်သည်၊ ကိ-အဘယ်ကံနည်း၊ ကသိကမ္မ-ကသိကံလော၊ (လယ်လုပ်မှုလော၊) ဂေါရက္ခကမ္မ-ဂေါရက္ခကံလော၊ (နွားကျောင်းမှုလော၊) ဣတိ အာဒိဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဝစနေဟိဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ န ဂရဟိတဗ္ဗ-မကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ ယေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ကမ္မ-ပရိဝါသကံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တေ-ထိုကံပြုသော ရဟန်းတို့ကို၊ ကမ္မိကာတိ-ကမ္မိကတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊ တေ-ထိုကံပြုသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဗာလာ အဗျတ္တာတိ အာဒိဟိ-ဗာလာ အဗျတ္တာ အစရှိကုန်သော၊ ဝစနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ န ဂရဟိတဗ္ဗ-မကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်။

☸ န သဝစနိယံ ကာတဗ္ဗတိ-ကား၊ ပလိဗောဓတ္ထာယဝါ-တားမြစ်နှောင့်ယှက်ခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခောသုနတ္ထာယဝါ-ခေါ်ခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သဝစနိယံ-ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ရှိသည်ကို၊ (တစ်နည်း) သဝစနိယံ-မိမိစကား၌ ဖြစ်စေတတ်သောကံကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ဟိ-ခွဲ၊ ပလိဗောဓတ္ထာယ-ငှာ၊ ကရောန္တော-ပြုလတ်သော်၊ ဝါ-ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ကရောတိ၌ စပ်) အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အာယသ္မန္တံ-အရှင့်ကို၊ ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဤဝတ္ထု

ကမ္မန္တိ ပရိဝါသကမ္မဝါစာ။ “ကမ္မဘူတာ-ကံပြုကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော+ဝါစာ-စကားတည်း၊ ကမ္မဝါစာ-ကံပြုကြောင်းဖြစ်သော စကား”၊ ဤသို့ ကမ္မနှင့် ဝါစာကို အရတူ ကမ္မဓာရည်းပြုလိုက်လျှင် ကမ္မအရလည်း ကမ္မဝါစာကိုပင် ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “ကမ္မန္တိ ပရိဝါသ ကမ္မဝါစာ ဝုစ္စတိ”ဟု မိန့်သည်။ [ကမ္မန္တိ ပရိဝါသကမ္မဝါစာတိ ဧတေန ကမ္မဘူတာ ဝါစာတိ ကမ္မဝါစာသဒ္ဒယ အတ္ထောပိ (အနက်ဖြစ်သော ကံသည်လည်း) သိဒ္ဓေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဝိမတိ၊]

သဝစနိယံ (သဝစနိယ)။ “သဒေါသံ”ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ယောဇနာ၌ “ဝစိတဗ္ဗ အနေန ဒေါသေနာတိ ဝစနိယံ (ပြောဆိုကြောင်းအပြစ်)၊ သံဝိဇ္ဇတိ ဝစနိယံ အဿာတိ သဝစနိယံ (ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ရှိသောကံ)”ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ သို့သော် “အပြစ်ရှိ”ဟူသည် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ ဆိုင်၏၊ ကံနှင့် မဆိုင်၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထဖွင့်ပုံကို မနှစ်သက်၍ ဝိမတိ၌ တစ်မျိုးကြံလေသည်။

ဝိမတိ။ “သဝစနိယံတိ ဧတ္ထ သဒေါသံတိ အတ္ထံ ဝဒတိ၊ (သာရတ္ထ ဆို၏) အတ္ထနော ဝစနေ ပဝတ္တနကမ္မတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-“မိမိ၏စကား၌ဖြစ်စေကြောင်း ကံ”ဟူသာ ဤနေရာ၌ အနက်မှတ်ထိုက်၏၊ [သကို “အတ္ထနော”ဟုလည်းကောင်း၊ ဝစနိယကို “ဝစနေ ပဝတ္တနကမ္မ”ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊] ဝစနေ + ပဝတ္တနံ ဝစနိယံ၊ သဿ + ဝစနိယံ

ကြောင့်၊ သဝစနီယံ-ကို၊ ကရောမိ-ပြုပါ၏၊ ယာဝ-လောက်၊ တံ အဓိကရဏံ-
 ထိုအဓိကရဏံးသည်၊ ဝူပသန္တံ-ငြိမ်းအေးသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ (တာဝ-
 လောက်၊) ဣမမှာ အာဝါသာ-ဤကျောင်းတိုက်မှ၊ ဧကပဒံပိ-တစ်လှမ်းမျှလည်း၊
 မာပတ္တမိ-မဖဲသွားပါလင့်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ပက္ခောသနတ္ထာယ-
 ဌာ၊ ကရောန္တော-သော်၊ ဝါ-သည်၊ အဟံ၊ တေ-အရှင်၏အပေါ်၌၊ သဝစနီယံ-ကို၊
 ကရောမိ၊ ဧဟိ-လိုက်ခဲ့ပါလော၊ မယာ-တပည့်တော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဝိနယဓရာနံ-
 ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သမ္ပဒိဘာဝံ-မျက်မှောက်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြပါစို့၊
 ဣတိ ဧဝံ ကရောတိ၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထိုနှစ်ပါးစုံသော သဝစနီယကိုလည်း၊ န
 ကာတဗ္ဗံ။

န အနုဝါဒေါတိ-ကား၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ-အကြီးအကဲ
 တို့၏ တည်ရာအလုပ်ကို၊ ဝါ-ပဓာနဖြစ်သော အလုပ်ကို၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊
 ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေနဝါ-ပါတိမောက်ရွတ်ပြတတ်သော ရဟန်းသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဓမ္မဇ္ဈေသကေနဝါ-စာရားဟောဖို့ရန်တိုက်တွန်းတတ်သော ရဟန်းသည်
 သော်လည်းကောင်း၊ နဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ထိုက်၊ တေရသသု-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊

သဝစနီယံ"ဟု ပြုပါ။ "ခြေတစ်လှမ်းမျှ မဖဲသွားပါနှင့်"ဟု လည်းကောင်း၊ "ဝိနည်းဓိုရ်တို့၏အထံ
 သို့ လိုက်ခဲ့ပါ"ဟု လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော မိမိစကားကို လိုက်နာစေကြောင်းကံ-ဟု ဆိုလို
 သည်။ ပဝတ္တနအနက်၌ ဣယပစ္စည်းဖြစ်၍ "သဝစနီယံ"ဟု ရသေ့ရှိပါစေ၊ ဧဝံ ဧကနစိ
 သဝစနီယေ ကတေ (ဤသို့ တစ်စုံယောက်က သဝစနီယကံကို ပြုအပ်သော်၊) အနာဒ်ရေန
 အတိက္ကမိတံ နံ ဝဋ္ဋတိ (မလေးစားသောအားဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းငှာ မအပ်၊) ဗုဒ္ဓဿ သံဃဿ
 အာဏာ အတိက္ကန္တာနာမ ဟောတိ (လွန်ကျူးသူသည် ဘုရားနှင့် သံဃာတော်၏ အာဏာကို
 လွန်ကျူးအပ်ရာ ရောက်သည်။)

အနုဝါဒေါ။ ။အနုရူပံ ဝဒတိ ဧတေနာတိ အနုဝါဒေါ-လျော်စွာ ပြောဆိုကြောင်း
 ဖြစ်သော အလုပ်၊ ဤဝိဂြိုဟ်အရ အကြီးအကဲ၊ ပဓာနဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ရာအလုပ်ကို
 ရ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ"ဟု ဖွင့်သည်။ (ယောဇနာ၌ကား- "အနုသာသနဝသေန အညေ
 ဝဒတိတိ အနုဝါဒေါ"ဟု ပြုလေ၏၊ ဤအလို "ဝဒတိ"အရ ပုဂ္ဂိုလ်ရသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌
 "ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ"ကို အရကောက်ခြင်းဖြင့် စဉ်းစားသင့်၏၊) ထို "ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ"ကို ပြလိုသောကြောင့်
 "ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေနဝါ၊ ဓမ္မဇ္ဈေသကေနဝါ"ဟု မိန့်သည်။ [ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံတိ
 ပဓာနဋ္ဌာနံ န ကာတဗ္ဗံ၊ ကိံ တံတိ အာဟ၊ "ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကေနဝါ"တိ အာဒိ-ဋီကာ။]

ပါတိမောက္ခု၊ ပေ၊ ကေနဝါ။ ။"ထေရာဓေယျံ ပါတိမောက္ခံ"နှင့်အညီ ပါတိမောက်
 ရွတ်ပြရာ၌ ထေရ်ကြီးကိုယ်တိုင် ရွတ်ပြရသည်။ ထေရ်ကြီးက မရွတ်နိုင်မှ သူတစ်ပါးကို တိုက်တွန်း
 ရ၏၊ တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းရာ၌လည်း ထေရ်ကြီးဖြစ်သူက တိုက်တွန်းရ၏၊ ထို့ကြောင့်
 ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသက၊ ဓမ္မဇ္ဈေသကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည်ရာအလုပ်ကို "ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ"ဟု ဆိုသည်၊
 နောက်ဝါကျ၌လာသော "ဣဿရိယကမ္မ"လည်း အကြီးအကဲတို့၏ တည်ရာအလုပ်ပင်တည်း။

သမ္မုတိသု-သမ္မုတိတို့တွင်၊ ဧက သမ္မုတိဝသေနာပိ-တစ်ပါးသော သမ္မုတိ၏အစွမ်း
ဖြင့်လည်း၊ ဣဿရိယကမ္မဝိ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အလုပ်ကိုလည်း၊
န ကာတဗ္ဗံ၊ [ဣဿရဿ+ကာဝေါ၊ ဣဿရိယံ၊ ဣဿရိယံ စ တံ ကမ္မဇာတိ
ဣဿရိယကမ္မံ။]

န ဩကာသောတိ-ကား၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ မေ-တပည့်တော်အား၊
ဩကာသံ-ပြောဆိုခွင့်ကို၊ ဣရောတု-ပြုပါလော၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တံ-
အရှင်ဘုရားကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
ပကတတ္ထဿ-ပကတတ်ရဟန်း၏ အပေါ်၌၊ ဩကာသော-ကို၊ န ကာရေတဗ္ဗော-
မပြုစေထိုက်၊ ဝတ္ထုနာဝါ-ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယာဝါ-အာပတ်ဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ န စောဒေတဗ္ဗော-မစောဒနာထိုက်၊ အယံ-ဤအပြစ်သည်၊
ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ တေ-အရှင်၏၊ ဒေါသော-အပြစ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န သာရေ
တဗ္ဗော-အပြစ်ကို အမှတ်မရစေထိုက်၊ န ဘိက္ခုဟိ သမ္ပယောဇေတဗ္ဗတိ-ကား၊
အညမညံ-ရဟန်းအချင်းချင်း၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ကလဟော-ခိုက်ရန်ကို၊
န ကာရေတဗ္ဗော။

ပုရတောတိ-ကား၊ သံဃတ္ထေရေန-သံဃထေရ်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ပုရတော-
ရှေ့၌၊ ဝါ-ရှေ့က၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ ဒွါဒသဟတ္ထံ-၁၂ တောင်ရှိသော၊ ဥပစာရံ-
ဥပစာကို၊ မုဗ္ဗိတွာ-လွှတ်၍၊ ဧကကေန-တစ်ပါးထည်းသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွား
နိုင်၏၊ (၁၂-တောင်ဝေးနေလျှင် ရှေ့ကတစ်ပါးထည်းသွားနိုင်၏-ဟူလို့) နိသီဒနေပိ-
ထိုင်ခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဘတ္တဂ္ဂါဒီသု-ဆွမ်းစားကျောင်း အစရှိသောအရပ်
တို့၌၊ သံဃနဝကာသနံ-သံဃနောရဟန်း၏ နေရာကို၊ အာသန ပရိယန္တောတိ-
အာသန၊ ပရိယန္တောဟူ၍၊ (အစွန်းဆုံးနေရာဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ သော-ထိုအစွန်းဆုံး
နေရာကို၊ အဿ-ထို ပါရိဝါသိကရဟန်းအား၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထို
အစွန်းဆုံးနေရာ၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ သေယျာပရိယန္တောတိ-ကား၊ သေယျာနံ-
အိပ်ရာနေရာတို့၏၊ ပရိယန္တော-အဆုံးဖြစ်သော၊ သဗ္ဗလာမကံ-အလုံးစုံသော
အိပ်ရာတို့တွင် အညံ့ဆုံးဖြစ်သော၊ မဉ္ဇပိဋံ-ညောင်းစောင်းအင်းပျဉ်သည်၊ (“ဟောတိ-
ရှိ၏”၌စပ်)၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါ၏ အပိုင်း
အခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဌာနေ-ရောက်အပ်သော
နေရာ၌၊ သေယျာ-အိပ်ရာနေရာကို၊ ဂဟေတု-ယူခြင်းငှာ၊ ဝါ-ယူခွင့်ကို၊ န လဘတိ၊
သဗ္ဗဘိက္ခုဟိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိစိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဂတိတာဝ
သေသာ-ယူအပ်ပြီးသော အိပ်ရာနေရာတို့မှ ကြွင်းသော၊ မဂ္ဂိလဂူထဘရိတာ-
ကြမ်းပိုးချေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ဝေတ္တလတာဒိဝိနဒ္ဒါ-ကြိမ်၊ နွယ် အစရှိသည်ဖြင့်
မြွေယှက်အပ်သော၊ (ကြမ်းခင်းမည့်နေရာ၌ နွယ်၊ ကြိမ် စသည်တို့ကို အခင်းလုပ်၍

ဖွဲ့ကြက်ထားအပ်သော၊) လာမကသေယျာဝ-ညံ့သော အိပ်ရာနေရာကိုသာ၊ အဿ-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းအား၊ ဒါတဗ္ဗာ-၏။ [စာအုပ်တို့၌ “အဿ”ဟု ရှိ၏၊ ဝါဿ (ဝ+အဿ)ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။]

ဝိဟာရ ပရိယန္တောတိ-ကား၊ သေယျာယထာ-အိပ်ရာ၊ နေရာကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဝသနအာဝါသောပိ-နေရာကျောင်းသည်လည်း၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနေ၊ တဿ-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းအား၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဝိစိနိတွာ-၍၊ ဂဟိတာဝသေသာ-သော၊ ရဇောဟတဘူမိ-မြူ တို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်သော မြေရှိသော၊ [မြူတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော မြေရှိသော “ဖုန်ထူသော”ဟူလို၊ ပဏ္ဏသာလာ၏ ဝိသေသန။] ဇတုကမူသိကဘရိတာ-လင်းနွဲ့၊ ကြွက်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ပဏ္ဏသာလာဝ-သစ်ရွက်ကျောင်းကိုသာ၊ အဿ၊ ဒါတဗ္ဗာ၊ (ဤ၌လည်း “ဝါဿ”ရှိလျှင် ကောင်း၏။) ပကတတ္တာ-ပကတတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ရုက္ခမူလိကာ(စ)-ရုက္ခမူရုတင်ဆောင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗောကာသိကာ စ-အဗ္ဗောကာသိကာ ဓုတင်ဆောင်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-အံ့၊ ဆန္တိ-အမိုးသို့၊ ဝါ-အမိုးရှိသောကျောင်းသို့၊ (သစေ) န ဥပေန္တိ-အကယ်၍ မကပ်ရောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော ကျောင်းတို့သည်လည်း၊ ဧတေဟိ-ဤဓုတင်ဆောင် ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိသဋ္ဌာဝါသာနာမ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကျောင်းတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေသု- ထိုကျောင်းတို့တွင်၊ ယံ-အကြင်ကျောင်းကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တံ-ထိုအလိုရှိအပ် သော ကျောင်းကို၊ လဘတိ။

ဝဿုပနာယိကဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ၌၊ ပစ္စယံ-ပစ္စည်းကို၊ (ဂဏှိတုံ၌ စပ်၊) ဧကပဿေ-တစ်ခုသောငှား၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ဂဏှိတုံ-ငှာ၊ ဝါ- ယူခွင့်ကို၊ လဘတိ၊ သေနာသနံ-ကို၊ (ဂဏှိတုံ၊) န လဘတိ၊ [“အညံ့ဆုံး အိပ်ရာ နေရာကိုသာ ရခွင့်ရှိသောကြောင့် ကျောင်းတစ်ကျောင်းလုံးကို ယူခွင့်မရ”ဟူလို။] နိဗဒ္ဓဝဿာဝါသိကံ-မြဲသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းရှိသော၊ (မိုးလပတ်လုံးနေခြင်း ရှိသော ရဟန်းတို့အား လှူထိုက်သော မြဲသောသင်္ကန်းရှိသော၊) သေနာသနံ-ကို၊ ဂဏှိတုကာမေန-ယူလိုသောရဟန်းသည်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ချပြီး၍၊ ဂဟေတဗ္ဗေ-ယူရာ၏။

ပစ္စယံ ဧကပဿေ ဌတွာ။ “ပစ္စည်း”ဟူသည် ဝါတွင်း၌နေသော ရဟန်းတို့အား ရထိုက်သော သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းတည်း။ [ပစ္စယန္တိ ဝဿာဝါသိကလာဘံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဋီကာ၊] ထိုပစ္စည်းကို ယူသောအခါ ဝါစဉ်အားဖြင့် ပစ္စည်းဝေရာသို့ လိုက်သွားဘဲ သံဃာ အတန်း၏ ဘေး၌ ရပ်၍နေပြီးလျှင် (ဋီကာ၌ကား- “နောက်ကလိုက်၍”ဟု ဆိုသည်၊) ဝါစဉ် အလှည့်ရောက်သောအခါ သွား၍ ယူခွင့်ရသည်-ဟူလို။

☞ တေန စ သော သာဒိတဗ္ဗောတိ-ကာ။ အဿ-ထိုပါရိဝါသိက ရဟန်းအား၊
 ယံ အာသနာဒိ ပရိယန္တိ-အကြွင်အစွန်ဆုံးနေရာ အစရှိသည်ကို၊ ဘိက္ခု-ပကတတ်
 ရဟန်းတို့သည်၊ ဒေန္တိ-ပေးကြကုန်၏။ (တေန-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊) သော
 ဧဝ (အာသနာဒိ ပရိယန္တော)-ထိုအစွန်ဆုံးနေရာ အစရှိသည်ကိုပင်၊ သာဒိတဗ္ဗော-
 သာယာထိုက်၏။ ပုရေ သမဏေနဝါ ပစ္ဆာသမဏေနဝါတိ-ကာ။ ဉာတိပဝါရိတ
 ဌာနေ-ဆွေမျိုးဝေအ်သူ၊ ဖိတ်မံသူတို့၏ တည်ရာအရပ်၌၊ ဧတ္တကေ-ဤမျှအတိုင်း
 အရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ပင့်ခေါ်၍၊ အာဂစ္ဆထ-လာခဲ့ပါကုန်၊
 ဣတိ-သို့၊ နိမန္တိတေန-ပင့်ဖိတ်အပ်သော ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ (န ဂန္တဗ္ဗံ စင်၊)
 ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အသုကံနာမ-ထိုမည်သော၊ ကုလံ-အမျိုးသည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊
 နိမန္တေသိ-ပင့်ဖိတ်ပါပြီ၊ ဧထ-ကြွပါကုန်၊ တတ္ထ-ထိုအမျိုးအိမ်သို့၊ ဂစ္ဆာမ-သွားကြ
 ပါကုန်စို့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ သံဝိဓာယ-ကောင်းစွာစီစဉ်၍၊ ဝါ-ချိန်းချက် ၍၊ ဘိက္ခု-
 ပကတတ်ရဟန်းတို့ကို၊ ပုရေ သမဏေနဝါ-ရှေ့သွားရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 (“မိမိက နောက်လိုက်ပြု၍”ဟူလို၊) ပစ္ဆာသမဏေနဝါ-နောက်လိုက် ရဟန်းတို့ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊ (“မိမိက ရှေ့သွားပြု၍”ဟူလို၊) န ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပန-
 အနွယ်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ အသုကသ္မိနာမ-ထိုမည်သော၊ ဂါမေ-ရွာ၌၊
 မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ ဣစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကြပါ
 ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုလူတို့အား၊ ဝါ-တို့ကို၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ သစေ
 ကရေယျာထ-အတယ်၍ ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝတ-စင်စစ်၊ သာဓု-ကောင်းသည်၊
 အဿ-ဖြစ်ရာပါ၏၊ [အဿာတိ၊ ဘဝေယျ၊-ဋီကာ၊] ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရိယာယေန-
 ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ကထေတုံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

န အာရညိကင်္ဂန္တိ-ကာ။ အာဂတာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်၊ ရောက်လာကုန်
 သော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေတုံ-ပြောပြခြင်းငှာ၊ (ပါရိဝါသိကြားခြင်းငှာ၊)
 ဟရာယမာနေန-ရှက်သည်၊ (ဟုတွာ၊) အာရညိကမုတင်္ဂီ-အာရညိကမုတင်ကို၊ န
 သမာဒါတဗ္ဗံ-မဆောက်တည်ရာ၊ ယေနာပိ-အကြွင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ပကတိယာ-
 ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ (နဂိုတပင်၊) သမာဒိန္တံ-ဆောက်တည်အပ်ပြီ၊ တေန-ထိုရဟန်း
 သည်၊ ဒုတိယံ-၂ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ အရညေ-
 ၌၊ အရုဏံ-အရုဏ်ကို၊ ဥဌာပေတဗ္ဗံ-တက်စေရာ၏၊ စ-ဆက်၊ ဧကကေန-တစ်ပါး
 တည်းသည်၊ (ဟုတွာ၊) န ဝတ္ထဗ္ဗံ-မနေရာ၊ (၁-ပါးတည်းနေလျှင် နောက်၌လာမည့်
 ဝိပဿနာအပြစ်ဖြစ်လိမ့်မည်၊) တထာ-ထို့အတူ၊ ဘတ္တဂ္ဂါဒိသု-တို့၌၊ အာသနပရိ
 ယန္တေ-နေရာတို့၏ အစွန်ဆုံး၌၊ (အစွန်ဆုံးနေရာ၌) နိသဇ္ဇာယ-ထိုင်နေရခြင်းကို၊

ဟရာယမာနေန-သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ပိဏ္ဏပါတိကဓုတင်္ဂိပိ-ပိဏ္ဏပါတိဓုတင်ကိုလည်း၊
န သမာဒါတဗ္ဗံ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပကတိယာဝ-ပင်ကိုယ်
အားဖြင့်ပင်၊ ပိဏ္ဏပါတိကော-ပိဏ္ဏပါတိဓုတင်ဆောင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-
ထိုရဟန်းကို၊ ပဋိသေစော-တားမြစ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ။

န စ တပ္ပစ္စယာတိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “န စ”မပါ၊) နိဟဋ္ဌဘဏ္ဍော-
ဆောင်ယူအပ်သော ဘုတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဝိဟာရေယေဝ-၌သာ၊ နိသီဒိတ္တာ-
နေ၍၊ (“ဆွမ်းစားကျောင်းသို့မသွားဘဲ”ဟူလို၊) ဘုဉ္ဇန္တေ-စားလျက်၊ ရတ္တိယော-
ညဉ့်တို့ကို၊ ဂဏယိသာမိ-ရေတွက်အံ့၊ ဂစ္ဆတော-ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ သွားလသော်၊
မေ-၏၊ (ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (အနာရောစေန္တဿ ၌စပ်၊) ဘိက္ခု-ကို၊
ဒိသွာ-၍၊ အနာရောစေန္တဿ-မပြောလတ်သော်၊ (ဝတ်ကြားလတ်သော်၊) ရတ္တိ
စ္ဆေဒေါ-ညဉ့်ပြတ်ခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ ဣမိနာ ကာရဏေန-
ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပိဏ္ဏပါတော-ကို၊ န နိဟရာပေတဗ္ဗော-မဆောင်ယူစေထိုက်၊
(“ဂိလာနဖြစ် နေလျှင်ကား ဆောင်ယူစေနိုင်သည်”ဟူလို၊) မာ မံ ဇာနိသုတိ-ကား၊
မံ-ကို၊ ဧက ဘိက္ခုပိ-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်လည်း၊ မာ ဇာနာတု-မသိပါစေလင့်၊
(ပါရိဝါသိ ကျင့်နေကြောင်းကို မသိပါစေလင့်၊) ဣတိစ-ဤသို့လည်း၊ ဣမိနာ အဇ္ဈာ
သယေန-ဤအဇ္ဈာသယကြောင့်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊
ပစာပေတွာ-ချက်စေ၍၊ ဘုဉ္ဇိတုံပိ-စားခြင်းငှာလည်း၊ ဝါ-စားခွင့်ကိုလည်း၊ န လဘတိ၊
ဂါမံ-ကို၊ ပိဏ္ဏာယ-ငှာ၊ ပဝိသိတဗ္ဗမေဝ-ဝင်ရာသည်သာ၊ ပန-အန္တယ၊ ဂိလာနဿ
ဝါ-ဂိလာနရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ နဝကမ္မ၊ ဟေ၊ ပသုတဿဝါ-အသစ်
အသစ်ပြုအပ်သောအလုပ်၊ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ ကိစ္စအစရှိသည်တို့၌ အားထုတ်
နေသော ရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရေယေဝ-၌သာလျှင်၊ အစ္စ္စိတုံ-
နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (“ဆွမ်းခံမသွားဘဲနေနိုင်သည်”ဟူလို၊) ဂါမေ-၌၊
အနေကသတာ-ရာပေါင်းများစွာရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သစေပိ ဝိစရန္တိ-
အကယ်၍မူလည်း လှည့်လည်ကုန်အံ့၊ အာရောစေတုံ-ပြောခြင်းငှာ၊ (ဝတ်ကြားခြင်း
ငှာ၊) သတ္တာ-တတ်ကောင်းသည်(သစေ) န ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဂါမကာဝါသံ-
ရွာငယ်ကျောင်းသို့၊ ဂန္တာ-၍၊ သဘာဂဌာနေ-သဘောတူသူတို့၏ နေရာအရပ်၌၊
ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ [ခုဒ္ဒကော+ဂါမော ဂါမကော၊ ဂါမကော+ကာရိတော
အာဝါသော ဂါမကာဝါသော။]

အာဂန္တုကေနာတိ-ကား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂတေန-သွားလို့
သော ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အာရောစေ
တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ (ဝတ်ကြားရာ၏၊) သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဧက
ဌာနေ-တစ်ခုတည်းသောနေရာ၌၊ ဌိတေ-တည်နေသည်တို့ကို၊ သစေ ပဿတိ-

ဘာသာဋီကာ

၃၁

အကယ်၍ မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကဋ္ဌာနေ-၌၊ ဌိတေနေဝ-တည်လျက်သာလျှင်၊ အာရောစေ တဗ္ဗ-ရာ၏။ အထ-သို့မဟုတ်၊ ရုက္ခမူလာဒိသု-သစ်ပင်၏အနီးအောက် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဝိသုံ ဝိသုံ-အသီးအသီး၊ ဌိတာ-တည်နေကုန်သည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အနာရောစေန္တဿ-မလျှောက်သော ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝတ္ထဘေဒေ-ကျင့်ဝတ်၏၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် စ (ဟောတိ၊) အထ-သို့မဟုတ်၊ ဝိစိနိန္ဒော-စူးစမ်းရှာဖွေလတ်သော်၊ ဧကစ္စေ-အချို့ရဟန်းတို့ကို၊ (သစေ) န ပဿတိ-အကယ်၍ မတွေ့အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ရှာပါလျက် မတွေ့လတ်သော်၊) ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဝတ္ထဘေဒဒုက္ကဋ် - ဝတ်ပျက်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ န (ဟောတိ။) ၂

☞ အာဂန္တုကဿာတိ-ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဝသနဝိဟာရံ-နေရာကျောင်းတိုက် သို့၊ အာဂတဿာပိ-ရောက်လာသော အာဂန္တုကရဟန်းအားလည်း၊ ဧကဿဝါ-တစ်ပါးသော အာဂန္တုကရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံဝါ-များစွာသော အာဂန္တုကရဟန်းတို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်း ဖြင့်ပင်၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ပြောပြရာ၏၊ (ဝတ်ကြားရာ၏။) [“သစေ သဗ္ဗေ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတေ ပဿတိ”စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို “ဝုတ္တနယေနေဝ”ဟု ဆိုသည်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာဂန္တုကဿ အာရောစေတဗ္ဗဟူသော ပါဌ်၌၊ ရတ္တိစ္ဆေဒ ဝတ္ထဘေဒါပိ-ညဉ့်ပြတ်ခြင်း ဝတ်ပျက်ခြင်းတို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊

ရတ္တိစ္ဆေဒ၊ ဝတ္ထဘေဒ။ ။ဆီဇွန်-ပြတ်ခြင်း၊ ဆေဒေါ-ခြင်း၊ ရတ္တိယာ+ဆေဒေါ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-ညဉ့်၏ပြတ်ခြင်း၊ ဝတ်ဆောက်တည်ရာ၌ ၅-ရက် ဆောက်တည်လျှင် ၅-ညဉ့်ပတ်လုံး အရုဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် ညဉ့်မပြတ်စေဘဲ ကျင့်ရ၏၊ ပြခဲ့သော အကြောင်းမျိုးကြောင့် ၁-ရက် တလေပြတ်သွားလျှင် ထိုညဉ့်၏ အရုဏ်မရတော့ဘဲ “ညဉ့်ပြတ်သည်”ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဝတ်ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အခြားသော ရဟန်းများကို တွေ့မြင် ကြားသိလျှင်လည်း ကောင်း၊ ထိုသူတို့၏ ကျောင်းဥပစာအတွင်း ဝင်သွားလျှင်လည်းကောင်း၊ မိမိဝတ်ဆောက်တည် နေကြောင်းကို ပြောဆိုလျှောက်ထားဖို့ရန် တာဝန်ဝတ္တရားရှိ၏၊ ထိုဝတ္တရား၏ မျက်ကွက်ခြင်းကို “ဝတ္ထဘေဒ”ဟု ခေါ်သည်။

အာဂန္တုကဿ။ ။အာဂန္တုကေန အာရောစေတဗ္ဗ၊ အာဂန္တုကဿ အာရောစေ တဗ္ဗတိ အဝိသေသေန ဝုတ္တတ္တာ သစေ ဓဗ္ဗ ပါရိဝါသိကာ ဂတဋ္ဌာနေ အညမညံ ပဿန္တိ၊ ဥဘောဟိပိ အညမညဿ အာရောစေတဗ္ဗ၊ ယထာ ဗဟိ ဒိသ္မာ အာရောစိတဿ ဘိက္ခုနော၊ ဝိဟာရံ အာဂတေ ပုန အာရောစနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဧဝံ အညံ ဝိဟာရံ ဂတေနပိ တတ္ထ ပုဗ္ဗေ အာရောစိတဿ ပုန အာရောစနကိစ္စံ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ-ဋီကာ။

[“သဗ္ဗိစ္စ အနာရောစေန္တဿ စသည်ကို “ဝုတ္တနယေနဝ”ဟုဆိုသည်။] အာဂန္တုကာ-
 အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ မဟုတ္တံ-တစ်မဟုတ်မျှ၊ ဝိသမိတ္တာ-အပန်းဖြေ၍သော်
 လည်းကောင်း၊ အဝိသမိတ္တာ ဧဝ ဝါ-အပန်းမဖြေဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရ
 မဇ္ဈေန-ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်အရပ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်အံ့၊ (ဖြတ်၍ သွားကုန်
 အံ့) တေသံပိ-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းတို့အားလည်း၊ အာရောစေတဗ္ဗံ တဿ-ထိုပါရိ
 ဝါသိကရဟန်းသည်၊ အဇနန္တဿေဝ-မသိစဉ်ပင်၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ သွား
 ကုန်အံ့၊ (ကျောင်းထဲ၌ ဖြတ်၍သွားကုန်အံ့) ပန-ထိုသို့ပင် မသိစဉ် ဖြတ်၍သွားပါ
 ကုန်သော်လည်း၊ အယဉ္ဇ-ဤပါရိဝါသိက ရဟန်းသည်လည်း၊ ဂတကာလေ-သွားပြီး
 ရာအခါ၌၊ (လွန်သွားမှ) သစေ ဇာနာတိ-အကယ်၍ သိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂန္တာ-လိုက်
 သွား၍၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သမ္မာပုဏိတုံ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှာ၊ (မိအောင်
 လိုက်ခြင်းငှာ) အသက္ကောန္တဿ-မစွမ်းနိုင်လတ်သော်၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ-သည်သာ၊
 ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ်-ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ န (ဟောတိ။)

ယေပိ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အန္တောဝိဟာရ-ကျောင်းတိုက်၏အတွင်း
 သို့ အပဝိသိတ္တာ-မဝင်မှ၍၊ ဥပစာရသိမ်-ဥပစာရသိမ်သို့၊ ဩက္ကမိတ္တာ-သက်ရောက်
 ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်၏၊ အယဉ္ဇ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်းသည်လည်း၊ နေသံ-
 ထိုအာဂန္တုကရဟန်းတို့၏၊ ဆတ္တသဒ္ဓံ ဝါ-တံတွေးထွေးသံကိုသော်လည်းကောင်း၊
 (“ဆတ္တသဒ္ဓံ ဝါ-ထီးသံကိုသော်လည်းကောင်း”ဟု ရှိ၏။) ဥက္ကာသိတသဒ္ဓံ ဝါ-ချောင်း
 ဟန်သံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခိပိတသဒ္ဓံ ဝါ-ချေဆတ်သံကိုသော် လည်းကောင်း၊
 သုတ္တာဝ-ကြား၍သာလျှင်၊ အာဂန္တုကဘာဝံ - အာဂန္တုက၏ အဖြစ်ကို၊ (သစေ)

ဆတ္တသဒ္ဓံ။ ။စာအုပ်တို့၌ ဒန္တေ ပဌမက္ခရာ “တ”ဖြင့် ဆတ္တသဒ္ဓံ ဟု ရှိ၏။ “ထီးသံ”ဟု
 လည်း ရှေးက အနက်ပေး၏။ ထီးဆောင်းသွားလျှင် ထီးသံကြားဖို့ ခဲယဉ်းလှ၏။ “ဥက္ကာသိတ
 သဒ္ဓံ ခိပိတသဒ္ဓံ”တို့နှင့် တွဲ၍ ဆိုအပ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇသဒ္ဓံ
 မျိုးနှင့်သာ ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် တတိယက္ခရာ ဒွသံယုဂ်ဖြင့် “ဆဒ္ဓ သဒ္ဓံ”ဝါ ဟု ပြင်ကြသည်။
 ထို “ဆဒ္ဓ”ဇာတ်သည် “ထွေးအန်ခြင်း”အနက်ကို ဟော၏။ ထို ထွေးအန်သံသည် ဥက္ကာသိကသဒ္ဓံ
 တို့ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ “စိတ္တဇသဒ္ဓံ”ပင် ဖြစ်၏။

ရှေးဝါဒ။ ။ဆတ္တသဒ္ဓံဟူသော ပါဠိကိုတွေ့ကြသော ရှေးဆရာတို့ကား ထီးသံ၊ ဖိနပ်သံ
 တို့သည် ဥတုဇအသံများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို ဥတုဇဖြစ်သောအသံ၏ အရှင်များကိုလည်း “ဝတ်ကြား
 ရမည်”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်း တီးခေါက်အပ်သော “တုံးသံ၊ ခေါင်းလောင်းသံ”၏ အရှင်
 များကိုလည်း “ဝတ်ကြားရမည်”ဟု ယူဆလျက် ထိုထိုကျောင်းတိုက်သို့သွား၍ ရဟန်းမခေါက်
 ဖို့ရန် လျှောက်ထားကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ဥတုဇသဒ္ဓံမျိုးကိုသာ သံသယရှိရမည်ဆိုလျှင် ယခုအခါ
 တိက်ရီကော်တာဖြင့် အသံဖမ်း၍ အသံချဲ့စက်ဖြင့် ဟစ်ကြသော ဓမ္မကထိကတို့၏အသံကို
 လည်း သံသယရှိရလိမ့်မည်။

ဇာနတ်၊ ဂန္ဓာ၊ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ဂတကာလေ-လွန်သွားပြီးရာအခါ၌၊ ဇာနန္တေနပိ-
သိသော ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်လည်း၊ အနုဗန္ဓိတွာ-အစဉ်လိုက်၍၊ အာရောစေ
တဗ္ဗမေဝ၊ သမ္မာပုဏ်တုံ၊ အသက္ကောန္တဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒ
ဒုတ္တဋ်၊ န (ဟောတိ။)

ယောပိ-အကြင်အာဂန္တုကရဟန်းသည်လည်း၊ ရတ္တိယေဝ-ညဉ့်အခါ၌သာ၊
အာဂန္တု-၍၊ ရတ္တိယေဝ-ညဉ့်အခါ၌ပင်၊ ဂစ္ဆတိ-ပြန်သွား၏၊ သောပိ-ထိုအာဂန္တုက
ရဟန်းသည်လည်း၊ အဿ-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒံ-ကို၊ ကရောတိ-
ပြုနိုင်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရတ္တိစ္ဆေဒကို ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊ အညာတတ္တာ-မသိအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝတ္တဘေဒ ဒုတ္တဋ်-သည်၊ နတ္ထိ၊ အဇာနိတွာဝ-မသိမူ၍သာ၊
အဗ္ဘာနံ-အဗ္ဘာနံကို၊ သစေ ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) (အဗ္ဘာနံ-သည်၊) အကတမေဝ-
မပြုအပ်သည်သာ၊ (ပြုရာမရောက်သည်သာ၊) ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ၊ ဝုတ္တံ၊
တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ရတ္တိစ္ဆေဒဖြစ်မှန်းမသိဘဲ အဗ္ဘာနံသွင်းလျှင် အဗ္ဘာနံသွင်းရာ
မရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အဓိကာ-အပိုအလွန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရတ္တိယော-
တို့ကို၊ (ဝတ်တောင်းရာ၌ သာဓုမှတ်အပ်သော ညဉ့်ထက်လည်းကောင်း၊ မာနတ်
၆-ညဉ့်ထက်လည်းကောင်း အပိုအလွန်ဖြစ်သော ညဉ့်တို့ကို၊) ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊
(အဗ္ဘာနံ-ကို၊) ကာတဗ္ဗိ-ပြုထိုက်၏၊ အယံ - ဤသို့ညဉ့်အပိုကို ယူခြင်းသည်၊
အပဏ္ဏကပဋိပဒါ-မချွတ်မယွင်းကြောင်း အကျင့်တည်း။ [အပဏ္ဏကပဋိပဒါတိ
အဝိရဒ္ဓပဋိပဒါ-ဝိမတိ။

နဒီ အာဒိသု-မြစ် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ နာဝါယ-လှေဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိပိ-သွား
သည်လည်းဖြစ်သော၊ ပရတီရေ-တစ်ဘက်ကမ်း၌၊ ဌိတံပိ-တည်နေသည်လည်း
ဖြစ်သော၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိပိ-သော၊ ပဗ္ဗတတလအရညာဒိသု-
တောင်အပြင်၊ တောအရပ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ ဌိတံပိ-သော၊ ဘိက္ခု-
ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ (အယံ-ဤသူကား၊) ဘိက္ခု-ရဟန်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဝတ္တာနံ-
ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၊ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ၊) နာဝါဒိဟိ-
လှေ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဂန္ဓာဝါ-လိုက်သွား၍သော်လည်းကောင်း၊ မဟာသဒ္ဓိ-
ကျယ်စွာသောအသံကို၊ ကတွာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဂေန-လျင်သောအဟုန်
ဖြင့်၊ အနုဗန္ဓိတွာဝါ-အမှီလိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ အနာရော
စေန္တဿ-မပြောသော ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တဘေဒ

ဘိက္ခုတံ ဝဝတ္တာနံ။ ။ “ရဟန်း”ဟု ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်မှသာ လိုက်သွား
ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် ဝတ်ကြားဖို့လိုသည်။ “ရဟန်းလေလော၊ အဝတ်ဝါဝါ ဝတ်ထားသော လူ
လေလော” စသည်ဖြင့် ယုံမှားသံသယဖြစ်နေလျှင် လိုက်သွားခြင်းစသည်ဖြင့် “ဝတ်ကြားဖွယ်”
မလိုဟု ဆိုကြသည်။

ဒုက္ကဋ္ဌေ သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ) ဝါယမန္တောပိ-လုံလပြုပါသော်လည်း၊ သမ္မာပုဏ္ဏိတုံဝါ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါ-မှီခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း) သာဝေတုံ ဝါ-ကြားသိစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ သစေ န သက္ကောတိ၊ (ဧဝံသံတိ) ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ၊ ဟောတိ၊ ဝတ္ထဘောဒဒုက္ကဋ္ဌံ န (ဟောတိ။)

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ သံယသေနာဘယတ္ထေရော-သံယသေနာဘယ ထေရ်သည်၊ ဝိသယာဝိသယေန-ဝိသယ အဝိသယဖြင့်၊ (စွမ်းနိုင်လောက်ရာအရပ်၊ စွမ်းနိုင်လောက်ရာမဟုတ်သော အရပ်ဖြင့်) ကထေတိ-ဆို၏၊ (ကိံ) ဝိသယေ-စွမ်းနိုင်လောက်ရာ အရပ်၌၊ အနာရောစေန္တဿ-၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါစေဝ ဝတ္ထဘောဒ ဒုက္ကဋ္ဌ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ အဝိသယေ-စွမ်းနိုင်လောက်ရာမဟုတ်သော အရပ်၌၊ ဥဘယမ္ပိ-၂ ပါးစုံသည်လည်း၊ (ရတ္တိစ္ဆေဒ၊ ဝတ္ထဘောဒ ဒုက္ကဋ္ဌ ၂-ပါးစုံသည်လည်း) နတ္ထိ၊ ဣတိ-သို့၊ (ကထေတိ)၊ ကိရ-ဆိုသတတ်၊ ကရိကတိဿတ္ထေရော-ကရိကတိဿထေရ်သည်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ သမဏော-ရဟန်းတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဝတ္တာနမေဝ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်နိုင်ခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ-လိုရင်း ပမာဏတည်း၊ အဝိသယော-စွမ်းနိုင်လောက်ရာမဟုတ်သော အရပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ဝတ္ထဘောဒဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါပန-သည်ကား၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဣတိ အာဟ၊ (ဤဝါဒကို ပမာဏပြုလိုသောကြောင့် နောက်မှ ဆိုသည်။)

ဥပေါသထေတိ-ကား၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့၊ သမ္မာပုဏ္ဏိဿာမ-ကောင်းစွာရောက်ကုန်အံ့၊ (ဗြိအောင်သွားကုန်အံ့) ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ အာဂန္တုကာ-အာဂန္တုကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂန္တုန္တိ-လာတတ်ကုန်၏၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တပိ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဥပေါသထဘာဝံ-ဥပုသ်နေ၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတွာ-သိ၍၊ ဩတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (အာဂန္တုကတို့လာတတ်၊ တန်ခိုးရှင်တို့ သက်ဆင်း၍ ဥပုသ်ပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အာဂန္တုကသောဓနတ္ထံ-အာဂန္တုကရဟန်းတို့ကို သုတ်သင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပေါသထဒီဝသေ-ဥပုသ်ပြုရာနေ၌၊ အာရောစေတဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏၊ ဝါ-ဗတ်ကြားရာ၏၊ ပဝါရဏာယပိ-ပဝါရဏာနေ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော၊ |ထိုကဲ့သို့ အာဂန္တုကများ မရှိကြောင်း သေချာလျှင် မပြောသော်လည်း အပြစ်မရှိပါ၊ ဝတ်မချဘဲ အနိက္ခိတ္တဝတ်ကို ဆောက်တည်နေသော ရဟန်းများအတွက် ဤကျင့်ဝတ်များကို ဆိုသည်။| ဂိလာနောတိ-ကား၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ (သစေ ဟောတိ) ဒူတေနာတိ ဧတ္ထ၊ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အနုပသမ္ပန္နံ-လူ သာမဏေဟူသော တမန်ကို၊

ပေသေတုံ-စေလွှတ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းဟူသော တမန်ကို၊ ပေသေတွာ-၍၊ အာရောစာပေတဗ္ဗ-လျှောက်စေရာ၏၊ (မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ဝတ်ဆောက်တည်နေကြောင်းကို လျှောက်ကြားစေရာ၏။) /

☸ . အဘိက္ခုကော အာဝါသေတိ-ကာ၊ သုညဝိဟာရော-ရဟန်းတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ကျောင်းတိုက်တည်း၊ ယတ္ထ-အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဝါသတ္တာယ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ဂန္တဗ္ဗ-မသွားရာ၊ ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဝုတ္တရတ္ထိယော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ ညဉ့်တို့သည်၊ ဂဏန္တပိကာ-အရေအတွက်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ၊ “ဝတ်ဆောက်တည်ရာ၌ တစ်ညဉ့်ရပြီ၊ ၂-ညဉ့်ရပြီ” စသည်ဖြင့် ရေတွက်၍ မရ-ဟူလို၊ ပန-အနွယ်၊ ပကတတ္ထေန-ပကတတ်ရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ (ဂန္တု) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဒသဝိဓန္တရာယေ-၁၀ ပါးအပြားရှိသော အန္တရာယ်သည်၊ (သတိ-ရှိလတ်သော်၊) ရတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဂဏန္တပိကာ-ကုန်သည်၊ သစေပိ န ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိပိ၊) အန္တရာယတော-အန္တရာယ်မှ၊ ပရိမုစ္စနတ္တာယ-လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂန္တဗ္ဗမေဝ-သွားနိုင်သည်သာ၊ (သွားကောင်းသည်သာ၊) တေန-ကြောင့်၊ အညတြ အန္တရာယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ နာနာသံဝါ သကေဟိ-ကွဲပြားသော သံဝါသရှိသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တူ၊ ဝိနယကမ္မ-ဝိနည်းကံတို့၊ ကာတုံ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ အနာရောစနေပိ-မပြောခြင်းကြောင့်လည်း၊ (ဝတ်မကြားခြင်းကြောင့်လည်း၊) ရတ္ထိစ္ဆေဒေါ၊ နတ္ထိ၊ အဘိက္ခုကာဝါသသဒိသမေဝ-ရဟန်းမရှိသော ကျောင်းတိုက်နှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တေန-ကြောင့်၊ ယတ္ထဿ ဘိက္ခု နာနာသံဝါသကာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ၊ သေသံ-ကြွင်းသော အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်သည်၊ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ။

စာ။ ဧကန္တန္တေ အာဝါသေတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အာဝါသော နာမ-မည်သည်၊ ဝသနတ္တာယ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတသေနာသနံ-ပြုအပ်သော ကျောင်းတည်း၊ အနာဝါသောနာမ-မည်သည်၊ စေတိယဃရံ-စေတီတော်၏ တည်ရာကျောင်းတော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိယရံ-ဗောဓိပင်၏တည်ရာ ကျောင်းတော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဗုဒ္ဓနိအဋ္ဌကော-တံမြက်စည်းထားရာ စင်လည်းကောင်း၊ ဒါရုအဋ္ဌကော-ထင်းထားရာ စင်လည်းကောင်း၊ ပါနီယမာဠော-သောက်ရေအိုးစင်လည်းကောင်း၊ ဝစ္စကုဋ်-ကျင်ကြီးအိမ်လည်းကောင်း၊ ဒွါရကောဋ္ဌကော-တံခါမုခ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော အရပ်တည်း၊ တတိယပဒေန-တတိယပုဒ်ဖြင့်၊ တဒုဘယမ္ပိ-ထို ၂-ပါးစုံကိုလည်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ ဧတေသု-ဤအာဝါသအစရှိသည်တို့တွင်၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဧကန္တန္တေ-

တူသော အမိုးရှိသော အရပ်၌၊ ဆဒနတော-အမိုးမှ၊ ဥဒကပတနဌာန ပရိစ္ဆိန္ဓေ-
 ရေကျရာ အရပ်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်သော၊ ဩကာသေ-အရပ်၌၊ ဥက္ခိတ္တကော-
 ဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည်၊ ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ၊ ဝါ-နေခွင့်ကို၊ န လဘတိ-မရ၊ (“ဝသိတုံ”
 ဟူရာ၌ လည်းလျောင်း၍နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ နောက်၌ ဖွင့်လတံ့၊) ပါရိဝါသိကော
 ပန-ပါရိဝါသိက ရဟန်းသည်ကား၊ အန္တောဝါသေယေဝ-ကျောင်း တွင်း၌သာ၊
 [အမိုးနံရံတို့ဖြင့် မိုးကာအပ်သော ကျောင်းတွင်း၌သာ၊] (ဝသိတုံ၊) န လဘတိ၊
 ဣတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ။

ပန-ကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-ကား၊ အဝိသေသေန-အထူးမမ၊ သာမည
 အားဖြင့်၊ (ပါရိဝါသိက၊ ဥက္ခိတ္တကဟု အထူးမပြုသောအားဖြင့်၊) ဥဒကပါတေန-
 ရေကျရာအရပ်ဖြင့်၊ ဝါရိတံ-တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဧတ္တကေသု-
 ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ပဉ္စဝဏ္ဏစ္ဆဒန ဗဒ္ဒဌာနေသု-၅ မျိုးသော အပြားရှိ
 သော အမိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ဌာနရှိကုန်သော၊ (ပဉ္စဝဏ္ဏစ္ဆဒန ဗဒ္ဒဌာနေသူတိ
 ပဉ္စပကာရစ္ဆဒနေဟိ ဆန္ဒဌာနေသု-ဝိမတိ၊) ဧတေသု-ဤအရပ်တို့၌၊ ပါရိဝါသိ
 ကဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိတ္တကဿစ-၏လည်းကောင်း၊ ပကတတ္တေန၊ သဒ္ဓိ၊
 (ဝသနံ-နေခြင်းကို၊) ဥဒကပါတေန-ရေကျရာအရပ်ဖြင့်၊ ဝါရိတံ၊ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊
 နာနုပစာရေပိ-ကွဲပြားသော ဥပစာရှိသော အရပ်၌လည်း၊ ဧကစ္ဆန္ဓေ (ဝသိတုံ) န
 ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအာဝါသ အစရှိသည်တို့၌၊ တဒဟုပသမ္ပန္နမိ-
 ရဟန်းပြုပြီးသော ပကတတ်၏ ထိုတစ်ရက်သာရှိသေးသည်လည်းဖြစ်သော (ရဟန်း
 ပြုပြီး၍ ထို ၁ ရက်သာ ရသေးသည်လည်းဖြစ်သော၊) ပကတတ္တေ-သည်၊ ပဌမံ-
 စွာ၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ နိပန္ဓေ-လဲလျောင်းနေလသော်၊ သဌိဝသောပိ-ဝါ ဇေ-
 ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပါရိဝါသိကော-သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ (နောက်မှ၊) ပဝိသိ
 တွာ-၍၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ နိပဇ္ဇတိ-လဲလျောင်းအံ့၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါစေဝ ဝတ္တဘောဒ
 ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ၊) အဇာနန္တဿ-မသိသော ပါရိဝါသိကရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ
 ဟောတိ၊ ဝတ္တဘောဒဒုက္ကဋ္ဌ န ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ တသ္မိ-ထို ပါရိဝါသိက
 ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ နိပန္ဓေ၊ ပစ္ဆာ၊ ပကတတ္တော၊ ပဝိသိတွာ၊ သစေ နိပဇ္ဇတိ၊
 ပါရိဝါသိကော စ (သစေ) ဇာနာတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ရတ္တိစ္ဆေဒေါ စေဝ၊ ဝတ္တဘောဒ
 ဒုက္ကဋ္ဌ (ဟောတိ၊) နောစေ ဇာနာတိ-အကယ်၍ မသိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ
 (ဟောတိ၊) ဝတ္တဘောဒ ဒုက္ကဋ္ဌ န (ဟောတိ။)

ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗ နိမိန္တောဗ္ဗတိ-ကား၊ တဒဟုပသမ္ပန္နမိ-ရဟန်းပြုပြီး၍ ထိုတစ်ရက်
 သာရှိသေးသော ပကတတ်ရဟန်းကိုလည်း၊ ဒိသွာ-၍၊ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗမေဝ-နေရာမှ
 ထရာသည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ဝုဋ္ဌာယံ-ထပြီး၍၊ ဣမိနာ-ဤရဟန်းသည်၊ သုခနိသိန္ဓော-

ချမ်းသာစွာထိုင်နေသော၊ အဟံ-ကို၊ ဝုဋ္ဌာပိတော-ထစေအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ပရမုခေန-တစ်ဖက်၌ မျက်နှာရှိသည်၊ ဝါ-မျက်နှာလွှဲသည်၊ (ဟုတွာ၊) န ဂန္တဗ္ဗ-ရာ၊ အာစရိယ-ဆရာ၊ ဣဒံ-ဤဟာသည်၊ အာသနံ-နေရာပါတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤနေရာ၌၊ နိသီဒေထ-ထိုင်ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိမန္တေတဗ္ဗောဇဝ-ဖိတ်မန်ထိုက်သည်သာ၊ ဖန-ကား၊ နဝကေန-သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်၊ မဟာထေရ်-မဟာထေရ်ကို၊ ဩဗဒ္ဓံ-အနှောင့်အယှက်ကို၊ ဝါ-ထသွားခြင်းစသော ဗျာပါရနှင့်စပ်သည်ကို၊ ကရောမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပါရိဝါသိကတ္ထေရဿ-ပါရိဝါသိကထေရ်၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗ-မသွားရာ။

ဧကာသနေတိ-ကား၊ သမာနဝသယိကာသနေ-တူသော ဝါရှိသောရဟန်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော၊ မဉ္ဇေဝါ-ညောင်စောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌေဝါ-အင်းပျဉ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (“န နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ”၌စပ်၊) န ဆမာယံ နိသီန္နောတိ-ကား၊ ပကတတ္ထေ-ပကတတ်ရဟန်းသည်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ နိသီန္နေ-ထိုင်နေလတ်သော်၊ ဣတရေန-အခြားသော ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ တိဏသန္တာရေပိ-မြက်အခင်း၌လည်းကောင်း၊ ဥစ္စတရေ-သာ၍ မြင့်သော၊ ဝါလိကာတလေပိ-သဲအပြင်၌လည်းကောင်း၊ န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ပန-အန္တယ၊ ဂ္ဂါဒသဟတ္ထံ-၁၂ တောင်ရှိသော/ဥပစာရံ-ဥပစာကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ နိသီဒိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဧကစင်္ဂမေတိ-ကား၊ သဟာယေန-သဟာယ်ချင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ စင်္ဂမန္တေနဝိယ-စင်္ကြံသွားသကဲ့သို့၊ ဧကသ္မိ-၁ ခုတည်းသော၊ စင်္ဂမေ-စင်္ကြံ၌၊ (“ပါရိဝါသိကေန-သည်၊ န စင်္ဂမိတဗ္ဗံ-ရာ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၀၀၀

ဩဗဒ္ဓံ။ ။ အဝဇ္ဈေးရှိသော ဗန္ဓုဇာတ်သည် ယုတ်ညံ့သောအားဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ထိုသို့ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဟူသည် နှောင့်ယှက်ခြင်းပင်ဖြစ်သောကြောင့် “ပလိ ဗုဒ္ဓံ”ဟု သာရတ္ထ ဖွင့်သည်။ ဝိမတိ၌ကား “ထသွားခြင်း”အစရှိသော ဗျာပါရနှင့် စပ်သည်ကို “ဩဗဒ္ဓံ”ဟု ဆို၏။ ထို“ဩဗဒ္ဓံ”ဟူသည်လည်း နှိပ်စက်ရာရောက်သောကြောင့် “ပိဋိတန္တိ အတ္ထော”ဟု အဓိပ္ပာယ်နက် ဖွင့်သည်။

သမာနဝသယိကာသန။ ။ ၅-ဝါရှိသော ရဟန်းသည် မိမိအောက် ၃-ဝါရှိသော ရဟန်းနှင့်လည်း အတူထိုင်ကောင်း၏။ မိမိအထက် ၇-ဝါရှိသော ရဟန်းနှင့်လည်း အတူထိုင်ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် “သမာနဝသယိကာသန”ဟူသည် ၂-ဝါကြီး ၂-ဝါငယ်တို့ ထိုင်ကောင်းရာ ဖြစ်သော “ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်”တည်း။

မဉ္ဇေဝါ ပိဋ္ဌေဝါ။ ။ ဝါသဒ္ဓါသည် “အဝုတ္တသမုစ္စည်း”အနက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မဉ္ဇေဝိဌ သာမက၊ ၃-ပါး ၄-ပါးစသည် ထိုင်လောက်သော “ဒိယာသန”လည်း မအပ်ဟု ဝိမတိဆို၏။ [မဉ္ဇေဝါ ပိဋ္ဌေဝါတိ ဧတ္ထ ဝါသဒ္ဓေါ သမုစ္စယတ္ထော၊ တေန တဋီကာ စမ္ပဒဏ္ဍာဒိသု ဒိယာသနေသုပိ နိသီဒိတု န ဝဋ္ဋတိတိ ဒိပိတံ ဟောတိ၊-ဝိမတိ။] ဤအဆိုကိုကား ဝဉ်းစားသင့်သည်။ တိဝဿန္တရတို့၏ သမာနာသနိကဖြစ်ကြောင်းကို သေနာသနက္ခန္ဓက၌ ပြတော်မူလတံ့။

ဆမာယံ စင်္ဂမန္တတိ-ကာ၊ (ပကတတ္ထေ-သည်၊) ဆမာယံ-မြေ၌၊ စင်္ဂမန္တေ-
 လသော်၊ (“စင်္ဂမေ န စင်္ဂမိတဗ္ဗံ”၌စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ အယမေဝ-ဤ ဆမာယံ
 စင်္ဂမန္တဟူသော ပါဠိသည်ပင်၊ ပါဠော-ပါဠိတော် ပါဠိရင်းတည်း၊ (ပထမနည်းအလို
 “စင်္ဂမန္တ”ဝယ် သတ္တမိဝိဘတ်၏အနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ဟု ပြသည်၊) ပန-
 ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ ဆမာယံ စင်္ဂမန္တဟူသော ပါဠိ၌၊
 အတ္ထော-တည်း၊ အကတပရိစ္ဆေဒါယ-မပြုအပ်သောအပိုင်းအခြားရှိသော၊ ဘူမိယာ-
 ၌၊ (ပကတတ္ထေ) စင်္ဂမန္တေ-လတ်သော်၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-၍၊
 ဝါလိကံ-သဲကို၊ အာကိရိတွာ-ဖြန့်ကြဲ၍၊ အာလမ္ပနံ-ဆွဲကိုင်ရာတန်းကို၊ ယောဇေတွာ-
 ယှဉ်စေ၍၊ ကတံစင်္ဂမေ-ပြုအပ်သော စင်္ကြံ၌၊ နိစေပိ-နိမ့်သော စင်္ကြံ၌သော်လည်း၊
 (ပါရိဝါသိကေန၊) န စင်္ဂမိတဗ္ဗံ၊ ဣဋ္ဌာကာစယသမ္ပန္နေ-အုတ်အကျည်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
 သော၊ ဝေဒိကာ ပရိက္ခိတ္တေ-ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော၊ စင်္ဂမေ န စင်္ဂမိတဗ္ဗံ၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါဒေါ-ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန-အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း၊
 (တစ်နည်း) ကောပနဝါဒေါ-ဘာပြောဖွယ်ရာရှိတော့အံ့နည်း၊ ပန-ဆက်၊ ပါကာရ
 ပရိက္ခိတ္တော-တံတိုင်းဖြင့် ကာရံအပ်သည်၊ ဒွါရကောဋ္ဌကယုတ္တော-တံခါးမုခ်နှင့် ယှဉ်
 သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိဝါ) ပဗ္ဗတန္တရဝနန္တရဗုဒ္ဓန္တရေသု-တောင်အကြား၊
 တောအကြား၊ ချုံအကြားတို့၌၊ သုပ္ပဋိစ္ဆန္တော-ကောင်းစွာ ဖူးကွယ်အပ်သည်၊ (သစေ
 ဟောတိ၊ ဧဝံသတိဝါ) တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စင်္ဂမေ-၌၊ စင်္ဂမိတု-
 ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္တေပိ-မဖူးကွယ်အပ်သော စင်္ကြံ၌လည်း၊ ဥပစာရံ-၁၂-တောင်
 ဥပစာကို၊ မုဗ္ဗိတွာ၊ (စင်္ဂမိတု) ဝဋ္ဋတိ။

ဝုမ္မတရေနာတိ ဧတ္ထ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝုမ္မတရေ-သီတင်းကြီး
 ဖြစ်သော၊ ပါရိဝါသိကေ-သည်၊ ပဌမံ၊ နိပန္နေ-လည်းလျောင်းနေလဲသော်၊ ဣတရော-
 အခြားသော သီတင်းငယ် ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ ပစ္ဆာ-မှ၊
 သစေ နိပဇ္ဇတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အဿ-ထိုသီတင်းငယ်ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါစ-
 သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဝတ္တဘေဒေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် စ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ ဝမ္မ
 တရဿ-၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ (ဟောတိ၊) ဝတ္တဘေဒ ဒုက္ကဋ် န (ဟောတိ၊) အဇနိတွာ-
 ၍၊ (သစေ) နိပဇ္ဇတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒွိန္ဒပိ-၂ ပါးသော သီတင်းငယ်၊ သီတင်းကြီးရဟန်း
 တို့၏လည်း၊ ဝတ္တဘေဒေါ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဝတ်ပျက်ခြင်းမရှိပါသော်လည်း၊
 ရတ္တိစ္ဆေဒေါ၊ ဟောတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နဝကပါရိဝါသိကေ-သီတင်းငယ်ပါရိဝါသိက
 ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ နိပန္နေ၊ ဝုမ္မတရော၊ ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇတိ၊ နဝကော စ-လည်း၊ (သစေ)
 ဇာနာတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အဿ-ထိုသီတင်းငယ်ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ-သည်လည်း၊ ဆိဇ္ဇတိ-
 ပြတ်၏၊ ဝတ္တဘေဒေ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် စ၊ ဟောတိ-၏၊ ဝုမ္မတရဿ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ

(ဟောတိ) ဝတ္ထဘောဒေါ၊ န (ဟောတိ) (နဝကော) နော စေ ဇာနာတိ၊ (ဧဝံသတိ) ခွိန္တံပိ၊ ဝတ္ထဘောဒေါ နတ္ထိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဝတ်ပျက်ခြင်း မရှိပါသော်လည်း၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ၊ ဟောတိ၊ ဒွေပိ-၂ ပါးသော သီတင်းငယ်၊ သီတင်းကြီးတို့သည်လည်း၊ အပစ္စာပုရိမံ-မနှောင်းမရှေး၊ (တံစံပြိုင်နက်) သစေ နိပဇ္ဇန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝုဟုတရဿ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ (ဟောတိ) [ဧဝဖြင့် ဝတ္ထဘောဒကို ကန့်] ဣတရဿ-အခြားသော သီတင်းငယ် ရဟန်း၏၊ ဝတ္ထဘောဒေါပိ-လည်း၊ (ဟောတိ) [ပိဖြင့် ရတ္တိစ္ဆေဒကို ပေါင်း] ဣတိ၊ ကုရန္တိယံ ဝုတ္တံ။

ဒွေ-ကုန်သော၊ ပါရိဝါသိကာ-တို့သည်၊ သမဝဿာ-တူသော ဝါရီကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့) ဧကော-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ နိပဇ္ဇော-သည်၊ (ဟောတိ) ဧကော-သည်၊ ဇာနန္တောဝ-သိလျက်သာ၊ ပစ္စာ (သစေ) နိပဇ္ဇတိ၊ (ဧဝံသတိ) ရတ္တိစ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဝတ္ထဘောဒေ ဒုက္ကဋ် စ (ဟောတိ) ပဌမံ၊ နိပဇ္ဇဿ-လဲလျောင်းသော ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝ-သာ၊ (ဟောတိ) ဝတ္ထဘောဒေါ၊ န (ဟောတိ) ပစ္စာ-မှ၊ နိပဇ္ဇန္တောပိ-သည်လည်း၊ သစေ န ဇာနာတိ၊ ခွိန္တံပိ ဝတ္ထဘောဒေါ နတ္ထိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ပန ဟောတိ ဒွေပိ အပစ္စာပုရိမံ သစေ နိပဇ္ဇန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ခွိန္တံပိ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ) ဝတ္ထဘောဒေါ၊ န (ဟောတိ) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဒွေ ပါရိဝါသိကာ၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်း တည်း၊ သစေ ဝသေယျ-အကယ်၍နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေ-ထိုပါရိဝါသိက ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ အဇ္ဈာစာရံ-လွန်ကျူးမှုကို၊ ဥတုာ-၍၊ အဂါရဝါ ဝါ-ရိုသေခြင်း မရှိကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနော ဝါ-နှလုံးမသာယာခြင်းရှိကုန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟုတော၊ ပါပိဋ္ဌတရံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇယျဝါ-ရောက်မှုလည်း ရောက်ကုန်ရာ၏၊ ဝိဗ္ဘမေယျဝါ-လူထွက် မှုလည်း ထွက်ကုန်ရာ၏၊ သဟသေယျာ-အတူတကွ အိပ်ခြင်းကို၊ သဗ္ဗပ္ပကာရေန-အလုံးစုံသောအပြားအားဖြင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မှုအပ်ပြီ၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်း အစရှိသော ၅-ပါးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာဒယော-မူလာယပဋိကဿနာရဟ အစရှိသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပါရိဝါသိကာနံ-တို့၏၊ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ-ပကတတ်အရာ၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပါရိဝါသိက စတုတ္ထော ၊ပေ၊ ပရိဝါသန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပါရိဝါသိကံ-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးဆဲ ရဟန်းကို၊ စတုတ္ထံ-၄ ပါးမြောက် ကို၊ ကတွာ-၍၊ အညဿ-အခြားသော ရဟန်းအား၊ ပရိဝါသဒါနာဒီနိ-ပရိဝါသ်၊

ပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကာတုံ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဧတေသွဝ-ဤပါရိဝါသိပေးခြင်း အစရှိသော ကံတို့၌သာ၊ အယံ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ ဂဏပူရကော-ဂိုဏ်းကိုပြည့်စေတတ်သူသည်၊ န ဟောတိ၊ သေသသံဃကမ္မေသု-ပါရိဝါသိပေးခြင်းအစရှိသော ကံမှကြွင်းသော သံဃကံတို့၌၊ (ဂဏပူရကော) ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဂဏေ-၄ ပါးဂိုဏ်းသည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-မလောက်လတ်သော်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကို၊ နိက္ခိ ပါပေတွာ-ချစေ၍၊ ဂဏပူရကော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ပါရိဝါသိ၊ မာနတ်ပေးရာ၌ ၄-ပါးဂိုဏ်းရှိရသည်၊ ထိုဂိုဏ်းမပြည့်လျှင် ဝတ်ဆောက် တည်နေသော ရဟန်းကို ဝတ်ချစေ၍ ဂဏပူရက ပြုရသည်။]

၈၃။ ပန-ဆက်၊ ဣမံ ဝတ္တကထံ-ဤဝတ္တကထာကို၊ (ပါရိဝါသိနေသောရဟန်းတို့၏ကျင့်ဝတ်ကို ဆိုရာစကားကို) သုတွာ-၍၊ ဝိနယဓရဥပါလိတ္ထေရဿ-ဝိနည်းမိရ်ဖြစ်သော ဥပါလိထေရ်၏၊ ဝါ-သည်၊ ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်စဉ်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပရိဝိတက္ကော-အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကံ) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ပါရိဝါသိကဝတ္တံ-ပါရိဝါသိကရဟန်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဧတ္ထ-ဤပါရိဝါသိကရဟန်းတို့၏ ကျင့်ဝတ်၌၊ ကတိဟိ-အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-ညဉ့်ပြတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိနုခေါ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဥဒပါဒိ) သော-ထို အရှင်ဥပါလိသည်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးလျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါစ-သည်လည်း၊ အဿ-ထိုအရှင်ဥပါလိအား၊ ဗျာကာသိ-ဖြေတော်မူပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထခေါ၊ ပေ၊ ရတ္တိစ္ဆေဒါတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ-သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထံ-ထို ၃-ပါးသော ရတ္တိစ္ဆေဒတို့တွင်၊) ပကတတ္တေန၊ ပေ၊ ဧကစ္ဆန္တေတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ယွာယံ (ယော+အယံ) ဧကတောဝါသော-အကြင် တစ်ပေါင်းတည်းနေခြင်းသည်၊ (အတ္ထိသော-ထိုတစ်ပေါင်းတည်းနေခြင်းသည်၊) သဟဝါသောတိ-သဟဝါသမည်၏၊ ဧကကဿေဝ-တစ်ပါးတည်း၏သာလျှင်၊ ဝါသော-(ပကတတ်ရဟန်း မပါဘဲ)နေခြင်းသည်၊ ဝိပ္ပဝါသောတိ-မည်၏။

သဟဝါသ။ ။“အတူတကွနေခြင်း”ဟူရာ၌ ဧကန္တနာဝါသ စသည်၌ ပကတတ်ရဟန်း လဲလျောင်းနေစဉ် မိမိကလည်း လဲလျောင်း၍နေခြင်းကိုသာ “သဟဝါသ”ဟု ယူရသည်၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်းတို့ကို “သဟဝါသ”ဟု မယူရ၊ [သဟဝါသောတိ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဆန္တေ ပကတတ္တေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ သယနမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ န သေသ ဣရိယာပထ ကပ္ပနာ-ဋီကာ၊]

အနာရောစနာတိ-ကား၊ အာဂန္တုကာဒိနံ-အာဂန္တုက အစရှိသော ရဟန်းတို့ အား၊ အနာရောစနာ-မလျှောက်ခြင်းတည်း၊ (အာဒိဖြင့် အာဝါသိကရဟန်းတို့ကို ယူ) တီသု-ကုန်သော၊ ဧတေသု-ဤအကြောင်းတို့တွင်၊ ဧကေကေန-တစ်ပါးတစ်ပါး သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ၊ ဟောတိ။

၈၄။ န သက္ကောန္တိတိ-ကား၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ မဟန္တတာယ-များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တတ္ထ-တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေတုံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ (ဝတ်ကြားခြင်းငှာ) အသက္ကောန္တာ-မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) သောစေတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-ကုန်။

ပရိဝါသံ ၊ပေ၊ နိက္ခိပါမိတိ-ဟူကုန်သော၊ ဒွိသု-ကုန်သော၊ ဣမေသု ပဒေသု-ဤပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေနပိ-တစ်ပုဒ်ဖြင့်လည်း၊ ပရိဝါသော-ပရိဝါသံသည်၊ ဝါ-ကို၊ နိက္ခိတ္တောဝ-ချထားအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဒွိဟိ-၂ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ (နိက္ခိတ္တော-သည်၊ သမာနော-သော်) သုနိက္ခိတ္တောယေဝ-ကောင်းစွာ ချထားအပ်သည်သာ၊ (ဟောတိ) သမာဒါနေပိ-ဝတ်ဆောက်တည်ခြင်း၌လည်း၊ ဧသေဝနယော၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သမာဒိယိတွာ-ဆောက်တည်ပြီး၍၊ ပရိဝုတ္တပရိဝါသဿ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသံရှိသည်ဖြစ်၍၊ မာနတ္တံ-မာနတ်ကို၊ ဂဏှတော-ယူသော ရဟန်း၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝတ္တသမာဒါနကိစ္စံ-ဝတ်ဆောက်တည်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ (ကသွာ) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧသ (ဧသော)-ဤပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊ သမာဒိန္နဝတ္တော ယေဝ-ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ပြီးသော ဝတ်ရှိသည်သာ၊ (ဟောတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ပုန ဝတ္တသမာဒါနကိစ္စံ၊ နတ္ထိ) တသွာ-ထိုသို့ ဝတ်ဆောက်တည်ဖွယ်ကိစ္စ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ-ထိုပါရိဝါသိကရဟန်းအား၊ ဆာရတ္တံ-၆ ည၌ ပတ်လုံး၊ မာနတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ စိတ္တမာနတ္တော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မာနတ် ရှိသော ရဟန်းကို၊ အဗ္ဘေတဗ္ဘော-အဗ္ဘာန်သွင်းထိုက်၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အနာပတ္တိကော-အာပတ်မရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ်သောအဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်သည်၊ (ဟုတွာ) တိသော-ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊ ဒုက္ခဿ-ဝဋ်ဒုက္ခ၏၊ အန္တံ-အဆုံးကို၊ ကရိဿတိ-ပြုနိုင်လတုံ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမာဒိန္နဝတ္တောယေဝ။ ။ပရိဝါသံ ဆောက်တည်ပြီးသောအခါ မာနတ်ယူလိုလျှင် ထပ်၍ ဝတ်ဆောက်တည်ဖွယ် ဝတ်ကြားဖွယ် မလို၊ ထိုသို့ ထပ်၍ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဝတ်ကြား ခြင်းကို “ပရိဝုတ္တပရိဝါသဿ မာနတ္တံ ဂဏှတော ပုန ဝတ္တသမာဒါနကိစ္စံ နတ္ထိ- (ပရိဝါသ ကျင့်သုံးပြီး၍ မာနတ်ယူသောရဟန်းမှာ ထပ်၍ ဝတ်ဆောက်တည်ဖွယ်ကိစ္စမရှိ)”ဟူသော စကား ဖြင့် တားမြစ်ပြီးဖြစ်သည်။

မူလာယပဋိကဿနာရဟကထာ

၈၆။ မူလာယပဋိကဿနာရဟာ ၊ပေ၊ ပကတတ္တာနန္တိ-ကာ၊ နဝကတရံ-သီတင်းငယ်ဖြစ်သော၊ မူလာယပဋိကဿနာရဟံ-အရင်းသို့ ငင်ခြင်းကို ထိုက်သော ရဟန်းကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အဝသေသာနံ-ကြွင်းကုန်သော၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ပါရိဝါသိကာဒိနံပိ-ပါရိဝါသိက အစရှိသော ရဟန်းတို့၏ လည်း၊ (“အဘိဝါဒနံ န သာဒိတဗ္ဗံ”စသည်၌ စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ ပါရိဝါသိက ၊ပေ၊ အတ္တာနာရဟာနံ-ပါရိဝါသိကရဟန်း၊ မူလာယပဋိကဿနာရဟရဟန်း၊ မာနတ္တာ ရဟရဟန်း၊ မာနတ္တစာရိကရဟန်း၊ အတ္တာနာရဟရဟန်းဟူကုန်သော၊ ဣမေသံ ပဉ္စန္ဒ-ဤ ၅-ပါးသော ရဟန်းတို့၏၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ မိမိအောက်၊ နဝကံတရံ-သီတင်းငယ် ရဟန်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သေသာ-ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပကတတ္တာယေဝ-ပကတတ်တို့ချည်းသာတည်း၊ ကံသ္မာ-နည်း၊ မိထု-အချင်းချင်း၊ ယထာဝုမ္မံ-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ အဘိဝါဒနာဒိနံ-ရှိခိုးခြင်း အစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေန-ကြောင့်၊ အဝသေသာနံ ၊ပေ၊ ပါရိဝါသိကာဒိနံပိတိ-ဟူ၍၊ (မယာ၊) ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ နေသံ-ထိုမူလာယပဋိကဿနာရဟ ရဟန်းစသည်တို့ကို၊ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟာဒိလက္ခဏံ - မူလာယပဋိကဿနာရဟ အစရှိသည်တို့၏ လက္ခဏာသည်၊ ပရတော-နောက်၌၊ (သမုစ္စယက္ခန္ဓက၌) အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိ သံတိ၊ ဧတ္ထ-ဤမူလာယပဋိကဿနာရဟ ကျင့်ဝတ်၌လည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤမူလာယပဋိကဿနာရဟ ကျင့်ဝတ်မှ၊ ပရေသု-နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ မာနတ္တာ ရဟာဒိ ဝတ္ထေသုစ-မာနတ္တာရဟ ရဟန်းအစရှိသူတို့၏ ကျင့်ဝတ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်ကို၊ ပါရိဝါသိကဝတ္ထေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၇။ မူလာယပဋိကဿနာရဟ စတုတ္ထောစေတိ အာဒိသုပိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ပါရိဝါသိကော-သည်၊ (ဂဏပူရကော-သည်၊) (န ဟောတိ၊) ယထေဝ-မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဧတေပိ-ဤမူလာယပဋိကဿနာရဟ ရဟန်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဧတေသု ဝိနယကမ္မေသု-ဤဝိနည်းကံတို့၌၊ ဂဏ ပူရကာ-တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-ကုန်၊ သေသသံယကမ္မေသု-ကြွင်းသော သံဃာ့ကံတို့၌၊ (ဂဏပူရကာ၊) ဟောန္တိ။

မိထု ယထာဝုမ္မံ။ ။ပါရိဝါသိကဖြစ်လျှင် ပါရိဝါသိက အချင်းချင်းသာ၊ မူလာယပဋိ ကဿနာရဟဖြစ်လျှင် မူလာယပဋိကဿနာရဟ အချင်းချင်းသာ၊ ဤသို့ အချင်းချင်းသာလျှင် ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရှိခိုးခြင်းစသည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ပါရိဝါသိကရဟန်းအား မူလာယပဋိ ကံဿနာရဟ စသော ရဟန်းတို့က ရှိခိုးခြင်းစသည်ကို ခွင့်ပြုတော်မူ။

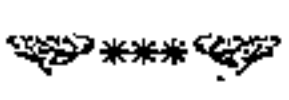
မာနစာရိကဝတ္ထုကထာ

၉၀။ မာနတ္တစာရိကဿ-မာနတ်ကျင့်သော ရဟန်း၏၊ ဝတ္ထေသု-ကျင့်ဝတ်တို့၌၊ ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော ကျင့်ဝတ်သည်၊ ဝိသေသော-ထူး၏။

၉၂။ ရတ္တိစ္ဆေဒေသု-ရတ္တိစ္ဆေဒ အင်္ဂါတို့၌၊ ဦနေဂဏောတိ ဧတ္ထ-ဦနေဂဏော ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ စတ္တာရောဝါ-၄ ပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အတိရေကာဝါ-၄ ပါးထက် ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဂဏောတိ-ဂဏမည်၏။ (အခြားနေရာ၌ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးကို ဂိုဏ်းဟုခေါ်ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား ဂဏဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ကဲ့သို့ ၄-ပါး၊ ၄-ပါးထက်လွန်သော ရဟန်းတို့ကိုသာ “ဂိုဏ်း”ဟု ခေါ်ရသည်။) တသ္မာ-ကြောင့်၊ တိဟိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ သစေပိ ဝသတိ-အကယ်၍မူလည်း နေစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိယေဝ၊ မာနတ္တနိက္ခေပ သမာဒါနေသု-မာနတ်ချခြင်း၊ မာနတ်ဆောက်တည်ခြင်းတို့၌၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်သည်၊ (ဟောတိ) [မာနတ္တံ နိက္ခိပါမိ ဖြစ်စေ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိဖြစ်စေ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် နိက္ခေပဖြစ်နိုင်သည်၊ ၂-ပုဒ်လုံးဆိုလျှင် သာ၍ နိက္ခေပဖြစ်နိုင်သည်၊ သမာဒါန၌လည်း နည်းတူ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်ကို ပါရိဝါသိကဝတ်၌ “ပရိဝါသံ သမာဒိယာမိ၊ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိ၊ ပရိဝါသံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပါမိ”ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဝုတ္တသဒိသောဝဟု ဆိုသည်။] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ [ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗတ္တာတိ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကေ” ဟု စွဲလေသည်။] သေသံ ဥတ္တာနမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗန္တိ။ ။မာနတ်ကျင့်ရာ၌ နေ့စဉ် မာနတ်ကြားရမည်ဟု အထူးဆိုသောကြောင့် ယခုအခါ နိက္ခိတ္တမာနတ်ဆောက်တည်ကြသော ရဟန်းတို့သည် အရုဏ်မတက်မီ မာနတ်ဆောက်တည်၍ မာနတ်ကြားပြီးလျှင် အရုဏ်တက်သောအခါ မာနတ်ချလိုလသော် မာနတ်ကြားပြီးမှ ချလေ့ရှိကြ၏။ အကယ်၍ ပဌမည၌လိုက်ပါလာသော ပကတတ်ရဟန်းတို့သည် ဒုတိယည၌လည်း လိုက်ပါလာကြပါလျှင် အရုဏ်တက်ပြီးသောအခါ မာနတ်မကြားသော်လည်း နောက်အရုဏ်ယူသောအခါ မာနတ်ကြားဦးမည်ဖြစ်သောကြောင့် မာနတ်ချခါနီး၌ မကြားဘဲနေလျှင်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏ဟု ယူဆကြ၏။ သို့သော် နောက်တစ်အရုဏ်အတွက် လိုက်ပါလာမည့် ရဟန်းတို့က ရှေးရဟန်းများပင်ဖြစ်ကြောင်း မသေချာလျှင် မာနတ်ကြား၍ ချခြင်းက သာ၍ သံသယကင်းဖွယ်ရှိပါသည်။

ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓကအပ္ပင် ပြီး၏။

၃။ သမုစ္စယက္ခန္ဓက

[သမုစ္စယက္ခန္ဓက၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤခန္ဓကအဆုံး၌ ဝိမတိဖွင့်လတံး။]

သုတ္တဝိသဋ္ဌိကထာ

၉၇။ သမုစ္စယက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဆာရတ္တံမာနတ္တံတိ ဧတ္ထ-ဟူသောပါဌ်၌၊ (လဗ္ဘမာနံ၊) မာနတ္တံ-မာနတ်သည်၊ (စတုပ္ပိဓံ၌ စပ်၊) အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ပက္ခမာနတ္တံ-လည်းကောင်း၊ သမောဓာနမာနတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ စတုပ္ပိဓံ-ရှိ၏။ တတ္ထ-ထို ၄-ပါးသော မာနတ်တို့တွင်၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ-မဇ္ဈလွမ်းအပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကြောင့်၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ အဒတ္တာ-မပေးမှု၍၊ ကေဝလံ-ပရိဝါသမဖက် သက်သက်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပန္နဘာဝေန-ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မာနတ္တာရဟဿ-မာနတ်ထိုက်သော ရဟန်းအား၊ ယံ မာနတ္တံ-အကြင်မာနတ်ကို၊ ဒိယျတိ-ပေးအပ်၏။ (တံ မာနတ္တံ-သည်၊) အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံနာမ-အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ်မည်၏။ [အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ+ဒါတဗ္ဗံ+မာနတ္တံ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံ-အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓအာပတ်ကြောင့်ပေးထိုက်သော မာနတ်။.. အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ အာပတ္တိယာတိ ဟေတွတ္ထေ ကရဏာဝစနံ၊ ကာရဏတ္ထေ နိသက္က ဝစနံဝါ-ယောဇနာ။]

ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ-မဇ္ဈလွမ်းအပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ (ဒိယျတိ၌ စပ်၊) ပရိဝတ္ထပရိဝါသဿ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်ရှိသောရဟန်းအား၊ ယံ (မာနတ္တံ၊) ဒိယျတိ၊ (တံ မာနတ္တံ၊) ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံနာမ-မည်၏။ [ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ+ဒါတဗ္ဗံ+မာနတ္တံ ပဋိစ္ဆန္ဓမာနတ္တံ၊] ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ-သော၊ အာပတ္တိယာဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဓနာယ-သော၊ အာပတ္တိယာဝါ-ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓမာသံ-တစ်လ ထက်ဝက် ၁၅-ရက်ပတ်လုံး၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ယံ (မာနတ္တံ၊) ဒိယျတိ၊ (တံ မာနတ္တံ၊) ပက္ခမာနတ္တံနာမ၊ [ပက္ခံ-တစ်ပက္ခပတ်လုံး+စရိတဗ္ဗံ+မာနတ္တံ ပက္ခမာနတ္တံ၊] သြဓာယ-ပေါင်း၍၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာ-၍၊ ယံ (မာနတ္တံ၊) ဒိယျတိ၊ (တံ မာနတ္တံ၊) သမောဓာနမာနတ္တံနာမ-မည်၏။- [သမောဓာနေတွာ+ဒါတဗ္ဗံ+မာနတ္တံ+သမောဓာန မာနတ္တံ၊] သြဓာယကို “ဧကတော ကတ္တာ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ဤနေရာ၌ အဝပုဗ္ဗ ဓာဓာတ်သည် တစ်ပေါင်းတည်း ပြုခြင်းအနက်ကို

မာနတ္တံ။ “ဘိက္ခုမာနတ္တာယ ပဋိပဋိတဗ္ဗံ”ဟု ပါတိမောက်၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် “မာနေန္တိတိ မာနာ-မြတ်နိုးကြ၊ ကျေနပ်ကြသော ရဟန်းများ၊ မာနာနံ-မြတ်နိုးကြ၊ ကျေနပ်ကြသော ရဟန်းတို့၏။ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကျင့်ဝတ်တည်း၊ မာနတ္တံ-ဝတ်” သံယာဒိသေသံ အာပတ်သင့်နေ၍ ရဟန်းများက မကျေမနပ် မကြည်မညိုဖြစ်၍နေရာ ဤကျင့်ဝတ်ကို ကျင့်လိုက်မှ ကျေနပ်ကြ၊ ကြည်ညိုကြသောကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်ကို “မာနတ္တံ”ဟု ခေါ်သည်။

ဟော၏။ တေန -ထို ၄-ပါးသော မာနတ်တို့တွင်၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တယ
 ပေ၊ မာနတ္တံတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တ မာနတ္တံတိ-
 ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ တံ-ထိုအပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တမာနတ်ကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော သံဃာ
 သည်၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နာ-ရောက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
 (ဧဝံသတိ) ဣမ-ဤပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊
 ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ဒွေ ဝါ-၂ ချက်သော အာပတ်တို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ တိသော
 ဝါ-၃ ချက်သော အာပတ်တို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ တတုတ္တရိဝါ-ထို ၂-ချက်၊
 ၃-ချက်ထက် အလွန်ဖြစ်သော အာပတ်တို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ အာပန္နော၊
 သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဧကံ အာပတ္တိံတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထေဝ-မိန့်တော်မူအပ်
 သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒွေ အာပတ္တိယောတိ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ တိသော
 အာပတ္တိယောတိ-ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊ ပန-ကား၊ တတုတ္တရိ-
 ထို ၂-ချက်၊ ၃-ချက်ထက် အလွန်ဖြစ်သော အာပတ်တို့၌၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ၌ စပ်) သတံဝါ-
 တစ်ရာသော အာပတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သဟဿံ ဝါ-တစ်ထောင်သော
 အာပတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ် ၍မူလည်း ဖြစ်စေဦး
 တော့၊ (ဧဝံသတိပိ) သမ္ပဟုလာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နာနာဝတ္ထု ကာယောပိ-အမျိုးမျိုး
 သော ဝတ္ထုရှိသော အာပတ်တို့ကိုလည်း၊ ဧကတော ကတွာ၊ ဒါတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊
 [သုတ္တဝိသဋ္ဌိဝတ္ထု၊ ကာယသံသဂ္ဂဝတ္ထု စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အာပတ်သင့်
 ကြောင်းဝတ္ထုရှိသော အာပတ်တို့ကို “နာနာဝတ္ထုကာ”ဟု ဆိုသည်။] တာသံ-ထိုနာနာ
 ဝတ္ထုကာ အာပတ်တို့၏၊ ဒါနဝိဓိံ-ပေးပုံအစီအရင်ကို၊ ပရိဝါသဒါနေ-ပရိဝါသပေးရာ
 အခန်း၌၊ ကထယိဿာမ-ဆိုကုန်အံ့။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အာပတ္တိဝသေန-အာပတ်၏ အပြားအားဖြင့်၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊
 ကတွာ၊ မာနတ္တေ-ကို၊ ဒိန္တေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ဧဝမေတံ ဓာရယာမိတိ-ဟူသော၊
 ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ - ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ မာဠကသီမာယေဝ - သိမ်
 တန်ဆောင်းဝန်း၌ပင်၊ မာနတ္တံ ပေ၊ သမာဒိယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊
 (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်) ဝတ္တံသမာဒါတဗ္ဗံ၊ ဝတ္တံ၊ သမာဒိ
 ယိတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထို သိမ်တန်ဆောင်းဝန်း၌ပင်၊ သံဃဿ-အား၊ အာရောစေ
 တဗ္ဗံ-လျှောက်ထားရာ၏၊ (ဝတ်ကြားရာ၏) စ-ဆက်၊ အာရောစေန္တေန-လျှောက်
 ထားသောရဟန်းသည်၊ ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ (ကိံ) အဟံ ဘန္တေ ပေ၊ ဓာရေတူတိ-
 ဟူ၍၊ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ [ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ သဉ္ဇေတနိကံ-လွတ်စေလိုသော
 စေတနာထင်ရှား ရှိသော၊ သုတ္တဝိသဋ္ဌိ-မည်သော၊ အပ္ပဋ္ဌိစ္ဆန္တံ-မဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊
 ဧကံ-သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇိ-ရောက်ပါပြီ၊ သောဟံ-ထိုတပည့်တော်သည်၊

သံဃံ-ကို၊ သဗ္ဗေတနိကာယ သုက္ကဝိသဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒနာယ ဧကိဿာ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဆာရတ္ထံ-၆ ညဉ့်ပတ်လုံး၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ ယာဇ်-တောင်းခဲ့ပါပြီ၊ တဿ မေ-ထိုတပည့်တော်အား၊ သံယော-သည်၊ သဗ္ဗေတနိကာယ၊ ပေ၊ အဒါသိ-ပေးပါပြီ၊ သောဟံ၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ စရာမိ-ကျင့်ပါ၏၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဝေဒယာမိ-မာနတ်ကျင့်နေကြောင်းကို သိစေပါ၏၊ ဝါ-မာနတ်ကျင့်နေကြောင်းကို လျှောက်ထားပါ၏၊ မံ-ကို၊ သံယော-သည်၊ ဝေဒယတိတိ-မာနတ်ကျင့်နေကြောင်းကို သိစေသူဟူ၍၊ ဝါ-ဟူ၍၊ ဓာရေတု-မှတ်တော်မူပါ။]

စ ပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမံ အတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ယာယ ကာယစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဘာသာယ-ဘာသာဖြင့်၊ အာရောစေတုံ-လျှောက်ထားခြင်းငှာ၊ (ဝတ်ကြားခြင်းငှာ) ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည် သာ၊ [ဤစကားအရ “မြန်မာလိုလည်း ဝတ်ကြားနိုင်၏” ဟု သိပါ။] အာရောစေတွာ-၍၊ နိက္ခိပိတုကာမော-ချခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ (ဟောတိ) (ဧဝံသတိ) ဝုတ္တ နယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ နိက္ခိတဗ္ဗံ-ချရာ၏၊ [ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ “မာနတ္ထံ နိက္ခိပါမိ၊ ဝတ္ထံ နိက္ခိပါမိ” ဟု ၂-ပုဒ်လုံးဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ၁-ပုဒ်တည်းဖြစ်စေ ချရမည်။] မာဠကတော-သိမ်တန်ဆောင်းဝန်းမှ၊ (သိမ်အတွင်းမှ) ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ နိက္ခန္တေသု-ထွက်သွား ကုန်လသော်၊ ဧကဿပိ-၁ ပါးသော ရဟန်း၏လည်း၊ သန္တိကေ-၌၊ နိက္ခိပိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ မာဠကတော-မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ပြီး၍၊ (ထွက်ခဲ့ပြီးနောက်မှ) သတိ-သတိကို၊ (ဝတ်ချဖို့ရန် သတိကို)၊ ပဋိလဘန္တေန-ရသောရဟန်းသည်၊ (မာနတ္ထံ စာရိက ရဟန်းသည်) သဟ-အတူ၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-

ဝေဒယာမိ။ ။ဝိဒဓာတ် ဣယပစ္စည်းဖြင့် “ဝေဒယာမိ”ဟု ရူပသိဒ္ဓိအလို လည်းကောင်း၊ ဣပစ္စည်းဖြင့် ဣကို ဣယပြု၍ “ဝေဒိယာမိ”ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်အလိုလည်းကောင်း ပါဠိ ၂-မျိုး ရှိ၏။ ဝိဒဓာတ်သည် ဘူဝါဒီဝိဇ္ဇာဖြစ်မှု ဉာဏ (သိခြင်း) အနက်ကို ဟော၏။ ကာရိတ်ဣယပစ္စည်း၊ (ဣပစ္စည်း) ဖြင့် “မာနတ်ကျင့်နေကြောင်းကို သိစေပါ၏၊ သိအောင် လျှောက်ထားပါ၏”ဟု အနက်ထွက်၏။ ဤအနက်ကိုသာ ဝိမတိ နှစ်သက်သည်။ စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် အနုဘဝန (ခံစားခြင်း)အနက်ကိုဟော၏။ ဤအနက်ကို သာရတ္ထနှစ်သက်၍ “ဝေဒယာမိ”ကို (ဝေဒယာမိတိ စိတ္တေန သမ္ပဋိစ္စိတွာ သုခံ အနုဘဝါမိ၊ န တပ္ပစ္စယာ အဟံ ဒုက္ခိတောတိ အဓိပ္ပာယော-စိတ်ဖြင့်လက်ခံ၍ သုခဝေဒနာကို ခံစားပါ၏။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခမဖြစ်ပါ-ဟူလို) ဟု ဖွင့်လေ၏။ ဤဝါဒကို ဝိမတိ၌ ဝဒန္တိဟု ဆိုသည်။ [ဝေဒယာမဟံတိ ဇာနာပေမိ၊ အဟံ အာရောစေမိတိ အတ္ထော၊ အနုဘဝါမိတိဝိဿ အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ ပုရိမံ ပန ပသံသန္တိ၊ အာရောစနဝစနတ္တာ၊ ဘဒ္ဒကြောင့်နည်း- မာနတ်ပြောကြားကြောင်း စကားဖြစ်သော ကြောင့်တည်း၊-ဝမတိ။]

နိက္ခိပိတဗ္ဗ-ချရာ၏၊ ဝါ-ချနိုင်၏၊ သောပိ-ထို အတူသွားသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပက္ကန္တော-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားပြီးသည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) အညဿ-အခြားသော၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းအား၊ မာဠကေ-၌၊ နာ ရောစိတံ-မလျှောက်ထားအပ်သေး၊ တဿ-အား၊ အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗ၊ ပန-ဆက်၊ အာရောစေန္တေန-လျှောက်ထားသော ရဟန်းသည်၊ (မာနတ္ထစရိကရဟန်းသည်၊) အဝသာနေ-အဆုံး၌၊ ဝေဒယတီတိ၊ ပေ၊ ဓာရေတူတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗ-ဆိုရာ၏၊ (တစ်ပါးတည်းဖြစ်သောကြောင့် “အာယသ္မာ”ဟု ဆိုရမည်) ခွိန္တံ-၂ ပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေန္တေန-သည်၊ အာယသ္မန္တာ ဓာရေန္တူတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗ၊ (၂-ပါး ဖြစ်သောကြောင့် “အာယသ္မန္တာ”ဟု ဆိုရမည်) တိဏ္ဏံ-၃ ပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေန္တေန၊ အာယသ္မန္တာ ဓာရေန္တူတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗ၊ (၃-ပါး ဖြစ်သောကြောင့် “အာယသ္မန္တာ”ဟု ဆိုရမည်) ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “၁-ပါးမှာ သ္မာ၊ ၂ပါးမှာန္တာ၊ ၃ ပါးမှာ န္တာ၊ ၄-ပါးမှာ ယော”ဟု ဆိုကြသည်၊ (သံဃောကို “ယော”ဟု ဆိုသည်။)

နိက္ခိတ္တကာလတော-ချအပ်ပြီးသောအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပကဘတ္ထဌာနေ-ပကတတ်အရာ၌၊ တိဌတိ-တည်၏၊ အပ္ပဘိက္ခုကော-နည်းသော ရဟန်းရှိသော၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ သဘာဂါ-သဘောတူကုန်သော၊

တဿ အာရောစေတွာ။ ။“ယဿ နာရောစိတံ၊ တဿ အာရောစေတွာ”ဟု ဆိုသောကြောင့် သိမ်တွင်းကုန်းက ပြောကြားအပ်ခဲ့ပြီးသော ရဟန်းဖြစ်လျှင် မပြောကြားဘဲ ချနိုင်၏၊ ဤအာရောစေတွာအရ ပြောကြားရခြင်းမှာလည်း မပြောကြားလျှင် “ဝတ္ထဘေဒဒုက္ကဋ်” အာပတ်သင့်မည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ တစ်ချို့ဆရာတို့က ဝတ်ဆောက်တည်ရာနေ၌ပင် နံနက်စောစော အရုဏ်မတက်ခင် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဝတ်ဆောက်တည်ပြီးလျှင် တစ်အရုဏ်ရအောင် ယူလိုသောပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ရတ္တိစ္ဆေဒမဖြစ်အောင် “အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗ”ဟု မိန့်ကြောင်းကို ဆိုကြ၏၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းမှာ ရတ္တိစ္ဆေဒအကြောင်း ၃-ပါးတွင် အနာရောစန အကြောင်းနှင့် ဆိုင်သောကြောင့်တည်း။

ဝိမတိ။ ။အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗတိ ဒုက္ကဋ်ပရိမောစနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ကေမိ ပန ဖ၊ ဝေဟေဝ ပန ဝတ္ထံ သမာဒိယိတွာ အရုဏံ ဥဌာပေတုကာမဿ ရတ္တိစ္ဆေဒ ပရိဟာရတ္ထံတိပိ ဝဒန္တိ၊ (အကယ်၍ ယခုဝတ်ချရာ၌ အပေါ်ဖြစ်သော ရဟန်းသည် နံနက်အရုဏ်မတက်ခင် ဝတ်ကြားရာ၌ ပကတတ်အဖြစ်ဖြင့် ပါဦးမည်ဖြစ်လျှင် ရတ္တိစ္ဆေဒဖြစ်ဖွယ် မရှိပါ။)

မှတ်ချက်။ ။ထိုမာနတ်ကျင့်နေသော ရဟန်းသည် ခဏ္ဍသိမ်အတွင်းမှာဖြစ်စေ၊ သိမ်အပြင်မှာဖြစ်စေ ဝတ်ချသော်လည်း ထို မာနတ်ယူရာ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ သိမ်တွင်းမပါသော ရဟန်းများရှိနေသေးလျှင် ထိုရဟန်းများကိုလည်း ဝတ်ကြားနိုင်မှ ထိုနေ့အတွက် အရုဏ်ယူ၍ဖြစ်မည်၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိသမျှ ရဟန်းအားလုံးကို ဝတ်မကြားနိုင်လျှင် ထိုနေ့အတွက် အရုဏ်ကို မရနိုင်ဟု ယူကြသည်။

၄၈

သမုစ္ဆယက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

ဘိက္ခု-တို့သည်။ သစေ ဝသန္တိ (ဧဝံသတိ) ဝတ္တံ-ဝတ်ကို၊ အနိက္ခိပိတ္တာ-မချမူ၍၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌သာ၊ ရတ္တိယော-တို့ကို၊ ဂဏေ တဗ္ဗာ-ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏၊ အလ-သို့မဟုတ်၊ သောဓေတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်သည်၊ (သစေ ဟောတိ) (ဧဝံသတိ) ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ (ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ) ဝတ္တံ နိက္ခိပိတ္တာ၊ ပစ္စုသ သမယေ-မိုးသောက်အခါ၌၊ စတူဟိဝါ-၄ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိဝါ- ၅ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ (အဝုတ္တဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါ ကြောင့် ထို့ထက်အလွန် ရဟန်းများကိုလည်း ယူပါ။) သဒ္ဓိ၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ် သော၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ ပရိက္ခေပတော-အကာအရံမှလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော၊ (ဝိဟာရဿ) ပရိက္ခေပါရဟဋ္ဌာနတော-အကာ အရံထိုက်သော အရပ်မှလည်းကောင်း၊ (ထိုအရပ်ကို စိဝရက္ခန္ဓက၌ ပြခဲ့ပြီ) ဒွေ လေဉ္စပါတေ-ခဲ ၂-ကျ၊ အရပ်တို့ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ မဟာမဂ္ဂတော- လမ်းမမှ၊ (အများသွားလမ်းမှ) ဩက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ ဂုဗ္ဗေနဝါ-ချုံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတိယာ ဝါ - စည်းရိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ - ဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏။

ဒွေ လေဉ္စပါတေ အတိက္ကမိတ္တာ။ ။ကျောင်းတိုက်မှ ခဲ ၂-ကျလွန်ရာအရပ်ကို ညွှန်ပြခြင်းသည် ကျောင်းတိုက်အတွင်းမှ စကားပြောသံ၊ စာအသံစသော အသံများကို မကြား ဖို့ရန်တည်း၊ အကယ်၍ တိတ်ဆိတ်သော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်လျှင် ခဲ ၂-ကျမလွန်ခြင်းကြောင့် အပြစ် မရှိဟု ယူကြသည်။ [ဒွေ လေဉ္စပါတေ အတိက္ကမိတ္တာတိ ဣဒံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ သဇ္ဈာယာဒိ သဒ္ဓသဝနုပစာရ ဝိဟေနတ္ထံ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။]

မဟာမဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မ။ ။လူအများ သွားလာရာလမ်းမကြီးမှ ဖဲဖို့ရန် ညွှန်ပြခြင်း ကား ခရီးသွားရဟန်းတို့၏ မိမိတို့နေရာ ၁၂-တောင် ဥပစာအတွင်းရောက်လာမည်ကို တားမြစ် လိုသောကြောင့်တည်း၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ လမ်းမကြီးမှ မရှောင်ဖဲနိုင်လျှင် လမ်းသွားသော ရဟန်းများ ၁၂ တောင် ဥပစာအတွင်း ဝင်လာသောအခါ ဝတ်ကြားရမည်၊ ထိုသို့ဝတ်ကြား နိုင်လျှင် လမ်းမကြီးမှ မရှောင်လွှဲမှုကြောင့် အပြစ်မရှိပါ၊ ၁၂-တောင် ဥပစာအတွင်း ဝင်လာ သည်ကို သိလျက် ဝတ်မကြားလျှင် ရတ္တိစ္ဆေဒ၊ ဝတ္တဘေဒဖြစ်သည်၊ မသိလျှင် ရတ္တိစ္ဆေဒသာ ဖြစ်သည်၊ [မဟာမဂ္ဂတော ဩက္ကမ္မာတိ ဣဒံ မဂ္ဂပဋိပဇ္ဇာနံ ဘိက္ခုနံ ဥပစာရာတိက္ကမနတ္ထံ ဝုတ္တံ- ဝိမတိ။]

ဂုဗ္ဗေနဝါ ဝတိယာဝါ။ ။“ချုံစည်းရိုးတို့ဖြင့် ကွယ်ကာအပ်သော အရပ်တို့၌ နေရမည်”ဟု ညွှန်ပြခြင်းကား ဝတ်ဆောက်တည်နေသော မိမိက ၁၂-တောင် အပြင်ဘက် ဝေးကွာသော အရပ်၌ ရဟန်းများကို မမြင်ဖို့ရန်တည်း၊ အကယ်၍ မြင်လျှင် မည်မျှပင် ဝေးကွာ သော်လည်း လိုက်၍ ဝတ်ကြားခွင့်ရှိသည်။ [ဂုဗ္ဗေနဝါတိ အာဒိ ဒဿနုပစာရဝိဟေနတ္ထံ ဝုတ္တံ- ဝိမတိ။]

အန္တောအရုဏေယေဝ-အရုဏ်အတွင်း၌သာ၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဝတ္တံသမာဒိယိတွာ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ (“မာနတ္ထံ သမာဒိယာမိ”စသည်ဖြင့် ဆောက်တည်၍ “အဟံ ဘန္တေ ဧကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိ” စသည်ဖြင့် ဝတ်ကြားခြင်းကို ဝုတ္တနယေနဟု ဆိုသည်။) အညော-အခြားသော၊ (စတူဟိ ပဉ္စဟိဝါ ဟု ညွှန်ပြအပ်ခဲ့သော ရဟန်းတို့မှ အခြားသော) ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရုဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သို့၊ (သစေ) အာဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒေသ (ဧသော)-ဤရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ သစေ၊ ပဿတိ၊ (ဧဝံသတိ ဝါ-ဤသို့ မြင်သော်လည်းကောင်း၊) အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ သစေ သုဏာတိ၊ (ဧဝံသတိဝါ-ဤသို့ကြားသော်လည်းကောင်း၊) အာရောစေတဗ္ဗံ-၏၊ အနာရောစေန္တဿ-ဝတ်မကြားသော ရဟန်း၏၊ ရတ္တိစ္ဆေဒေါစေဝ၊ ဝတ္တဘေဒေါ စ၊ (ဟောတိ၊) အထ-သို့မဟုတ်၊ ဒွါဒသဟတ္ထံ-၁၂ တောင်ရှိသော၊ ဥပစာရံ-သို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ အဇနန္တဿေဝ-မိမိမသိစဉ်ပင်၊ (သစေ) ဂစ္ဆတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ရတ္တိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ ဝတ္တဘေဒေါ ပန-ဝတ်ပျက်ခြင်းသည်ကား၊ နတ္ထိ-မရှိ။

စ-ဆက်၊ အာရောစိတကာလတော-ဝတ်ကြားအပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ သေသေဟိ-ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကရုဏီယေ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဂန္တုပိ-ငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အရုဏေ-အရုဏ်သည်၊ ဥဋ္ဌိတေ-တတ်လတ်သော်၊ တဿ ဘိက္ခုဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ သောပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ (ကျန်ရစ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္ပေန-အမှုကြောင့်၊ ပုရေအရုဏေယေဝ-အရုဏ်မတက်မှီသာလျှင်၊ (“ပုရာ အရုဏာ”ဟု အခြားနေရာ၌ ရှိတတ်၏၊) ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အညံ-အခြားသော၊ ဝိဟာရတော-ကျောင်းတိုက်မှ၊ နိက္ခန္တိဝါ-ထွက်လာသူမူလည်း ဖြစ်သော၊ အာဂန္တုကံဝါ-အာဂန္တုကမူလည်း ဖြစ်သော၊ (အခြားအရပ်မှ လာသော အာဂန္တုကမူလည်း ဖြစ်သော၊) ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ တဿ-ထိုပဌမမြင်အပ်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ အာရောစေတွာ ဝတ္တံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ (ကျောင်းတွင်းဝင်သွားလျှင် အခြားရဟန်းများကို

ဧကံ ဘိက္ခု၊ ယေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ရဟန်းတစ်ပါးကို ချန်ထားခြင်းသည် အရုဏ်တက်သောအခါ ဝတ်ချဖို့ရန်တည်း။ “ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည် ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိလျှင် သွားကောင်း၏”ဟူရာ၌ သွားကြသော ရဟန်းတို့၏ကိစ္စကိုသာ ညွှန်ပြခြင်းတည်း။ ကိစ္စမရှိသော်လည်း သွားကောင်း သည်သာ၊ ထိုသို့ သွားခြင်းကြောင့် “ဦးနေဂဏေ စရဏအပြစ် မဖြစ်ပါ”ဟူလို။ [သတိ ကရုဏီယေဟိ ဣဒံ ဂန္တုဿ ကာရဏဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အသတိ ကရုဏီယေပိ ဂန္တု ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ။]

ဝတ်ကြား၍ ချရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဟာရတော နိက္ခန္တဝါ”ဟုလည်းကောင်း၊ ရှေးက မကြားရသေးသော ရဟန်းဖြစ်၍ “အာရောစေတွာ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။ စ-ဆက်၊ အယံ-ဤမာနတ္တစာရိက ရဟန်းသည်၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ ဂဏဿ-၄ ပါးစသော ဂိုဏ်းအား၊ အာရောစေတွာ-ဝတ်ကြားပြီး၍၊ ဘိက္ခုနဉ္စ-တို့၏လည်း၊ အတ္ထိဘာဝံ-ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာဝ-မှတ်ထင်၍ သာလျှင်၊ ဝသိ-နေပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဿ-ထိုမာနတ္တစာရိက ရဟန်း၏၊ ဦနေ-၄ ပါးအောက် ယုတ်လျော့သော၊ ဂဏေ-ဂိုဏ်း၌၊ စရဏဒေါသော ဝါ-ကျင့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အပြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိပွဝါသော-ကင်း၍နေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ။

ကဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းကို၊ သစေ န ပဿတိ-အကယ်၍ မမြင့်အံ့၊ (အဝံသတိ၊) ဝိဟာရ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အတ္တနာ-မိမိနှင့်၊ သဗ္ဗိ-အတူ၊ ဂတဘိက္ခုသု-သွားသော ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ သန္တိကော (ဝတ္တံ) နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ။

အယဉ္စံ ပေ၊ န ဟောတိ။ ။ “ရဟန်းတစ်ပါးကိုချန်၍ ကျန်ရဟန်းများ ပြန်သွားလျှင် ဦနေဂဏေစရဏအပြစ် မဖြစ်ပါလော့၊ ထိုကျန်ရစ်သော ရဟန်းတစ်ပါးသော်မှ ပြန်၍ သွားပြန်လျှင် ဝိပွဝါသအပြစ် မဖြစ်ပါလော့”ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် “အယဉ္စံ ပေ၊ န ဟောတိ”ဟု မိန့်သည်။ ထိုမာနတ္တစာရိက ရဟန်းက ၄-ပါးစသော ဂိုဏ်းအား မာနတ်ကြားပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဦနေဂဏေစရဏဒေါသ မဖြစ်၊ “ရဟန်းအများပင်ရှိနေသည်”ဟု ထင်သောကြောင့် “ဝိပွဝါသအပြစ်လည်း မဖြစ်ပါ”ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဤ၌ သလ္လက္ခေတွာ ဟုဆိုသောကြောင့် ရဟန်းများ ပြန်သွားစဉ်က ထိုမာနတ္တစာရိကရဟန်းအား မပြောဘဲ ပြန်သွားသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ (ဘိက္ခုနဉ္စ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာတိ ပကတုတ္တာ (ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်) ဂတကာလေ တဿ အနာရောစေတွာဝ ဂန္ဓိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနဉ္စ ဒွါဒသဟတ္ထုပစာရေ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာတိ အတ္ထော၊ ဧတ္ထစ ဂဏဿ အာရောစေတွာတိ ဣမိနာ ဦနေဂဏေစရဏ ဒေါသဘာဝံ ဒဿေတိ၊ ဘိက္ခုနဉ္စ အတ္ထိဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာတိ ဣမိနာ ဝိပွဝါသဒေါသဘာဝံ ဒဿေတိ-ယောဇနာ။)

ဧကဿ သန္တိကေ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ ။အရုဏ်မတက်မီက ထိုရဟန်းထံ မာနတ်ကြားပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အရုဏ်တက်ပြီးသောအခါ မာနတ်ကြားဖွယ်မလိုတော့ရကား အာရောစေတွာ မထည့်ဘဲ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ ဟုသာ ဆိုသည်။ မဟာပဒုမထေရ်၏ ဝါဒ၌ကား အရုဏ်မတက်ခင်က ဝတ်ကြားပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မပါဝင်သောကြောင့် “အာရောစေတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်။ ဤအဆို ၂-မျိုးကိုထောက်လျှင် အရုဏ်မတက်မှီက တစ်ကြိမ်ကြားပြီးဖြစ်လျှင် “ဒေဝသိကံ အာရောစေတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုနိုင်၏၊ အရုဏ်တက်ပြီးနောက် ဝတ်ချခါနီးမှ ထပ်၍ကြားဖွယ် မလိုဟု သိသာသည်။

ဘာသာဋီကာ

၅၁

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမထေရော-သည်၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ ပဌမံ ပဿတိ၊ တဿ အာရောစေတော၊ (ဝတ္ထံ) နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ အယံ-ဤရှေးဦးစွာတွေ့သော ရဟန်းကို ပြောကြား၍ ဝတ်ချခြင်းသည်၊ နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ-နိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ ပရိဟာရော-အစောင့်အရှောက်တည်း၊ ဣတိ အာဟ။

ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဆာရတ္ထံ-၆ ညဉ့်ပတ်လုံး၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ အခဏ္ဍံ-မကျိုးမပြတ်အောင်၊ စရိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ယတ္ထ-အကြင် သိမ်၌၊ ဝိသတိ ဂဏော-၂ ကျိပ် ဂိုဏ်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သိယာ-ရှိရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုသိမ်၌၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ အဗ္ဘေတဗ္ဗော-အတ္တန်သွင်းထိုက်၏၊ (အတ္တန်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကခါဘာသာဋီကာ သံဃာဒိသေသ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။) စ-ဆက်၊ အဗ္ဘေန္တေဟိ-အတ္တန်သွင်းသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊/အတ္တနာရဟော-အတ္တန်ထိုက်သူကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ) - ကြောင့်၊

နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပရိဟာရော။ ။အနိက္ခိတ္တဝတ်ကျင့်နေသော ရဟန်းတို့မှာ ကျောင်းတိုက် ဥပစာအတွင်း၌ရှိသမျှ ရဟန်းတို့အား ပြောကြားဖို့ရန် တာဝန်ရှိသော်လည်း နိက္ခိတ္တဝတ်ကျင့်သော ရဟန်းတို့အား ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ ရဟန်းအားလုံးအား ကြားဖွယ်မလို၊ “ဒိဋ္ဌရူပ-မြင်အပ်သော အဆင်းရှိသောရဟန်း၊ သုတသဒ္ဓါကြားအပ်သော အသံရှိသောရဟန်းနှင့် ၁၂-တောင် ဥပစာအတွင်း၌ရောက်နေသော ရဟန်းတို့အားသာ ဝတ်ကြားဖို့ရန် တာဝန်ရှိသည်၊ ဤကား နိက္ခိတ္တဝတ်ဆောက်တည်သော ရဟန်းများအတွက် သီးခြားဖြစ်သော အစောင့်အရှောက်တည်း”ဟု မဟာပဒုမထေရ် ဆိုလိုသည်။

ဋီကာ။ ။အနိက္ခိတ္တဝတ္ထေန အန္တော ဥပစာရဂတာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အာရောစေတဗ္ဗတ္တာ အယံ နိက္ခိတ္တဝတ္တဿ ပရိဟာရောတိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ နိက္ခိတ္တဝတ္တဿာတိ ဝတ္ထံ နိက္ခိပိတ္တာ ပရိဝသန္တဿာတိ အတ္ထော၊ အယံ ပနေတ္ထံ ထေရဿ အဓိပ္ပာယော၊ ဝတ္ထံ နိက္ခိပိတ္တာ ပရိဝသန္တဿ ဥပစာရဂတာနံ (ကျောင်းတိုက် ဥပစာအတွင်း၌ ရောက်နေကုန်သော) သဗ္ဗေသံ အာရောစနက္ခိန္တံ နတ္ထိ၊ ဒိဋ္ဌရူပါနံ သုတသဒ္ဓါနံ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ အဒိဋ္ဌအသုတာနမ္ပိ အန္တောဒ္ဓါဒ သဟတ္ထဂတာနံ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဝတ္ထံ နိက္ခိပိတ္တာ ပရိဝသန္တဿ လက္ခဏန္တိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤမဟာပဒုမထေရ်၏ ဝါဒကို အဋ္ဌကထာလည်း သဘောတူ၍ နောက်ထားသည်၊ ဤဝါဒအတိုင်းဆိုလျှင် ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိသော ခဏ္ဍသိမ်ဝယ် ဝတ်သူသော အခါ ဝတ်ယူစဉ်အခါက တန်ဆောင်းဝန်း၌ပါဝင်သော ရဟန်းများကို ဝတ်ကြားပြီး၍ ချနိုင်ပြီ၊ ခဏ္ဍသိမ်အပြင်ဘက်ဝယ် ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ရှိကြသော ရဟန်းများကိုကား ဒိဋ္ဌရူပ၊ သုတသဒ္ဓမဟုတ်လျှင် ဝတ်ကြားဖွယ်မလို၊ ထိုသို့ မကြားခြင်းကြောင့် နံနက်စောစောထ၍ အရုဏ်ယူသောအခါ တစ်အရုဏ် မရမရှိ၊ ရနိုင်သည်သာဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

အယံ-ဤမာနတ္တစာရိက ရဟန်းသည်၊ နိက္ခိဝတ္တတ္တာ-ချအပ်ပြီးသော ဝတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပကတတ္တဋ္ဌာနေ-၌၊ ဌိတော-ပြီ၊ ပကတတ္တဿစ-ပကတတ်ရဟန်း ကိုလည်း၊ အဗ္ဘာနံ-အဗ္ဘာန်ကို၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သမာ ဒါပေတဗ္ဗော-ဆောက်တည်စေထိုက်၏၊ ဝတ္ထေ-ကို၊ သမာဒိန္ဓေ-ဆောက်တည် အပ်ပြီးသော်၊ အဗ္ဘာနာရဟော-အဗ္ဘာန်ထိုက်သူသည်၊ ဟောတိ၊ တေနာပိ-ထိုရဟန်း သည်လည်း၊ ဝတ္တံ သမာဒိယိတွာ၊ အာရောစေတွာ-၍၊ (ဝတ်ကြားပြီး၍)၊ အဗ္ဘာနံ- ကို၊ ယာစိတဗ္ဗံ-တောင်းထိုက်၏၊ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဿ-မချအပ်သော ဝတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝတ္တသမာဒါနကိစ္စံ-ဝတ်ဆောက်တည်ဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ- မရှိတော့၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-(ယသွာ)-ကြောင့်၊ သော-ထိုအနိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ ဆာရတ္တာတိက္ကမေနေဝ-၆ ညဉ့်ကို လွန်ရာအခါ၌ပင်၊ အဗ္ဘာနာရဟော ဟောတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ အဗ္ဗေတဗ္ဗော၊ တတြ-ထိုအဗ္ဗေ တဗ္ဗောဟူသော စကားရပ်၌၊ ဧဝံ စ ပေ၊ အဗ္ဗေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ပါဠိယံယေဝ- ပါဠိတော်၌ပင်၊ အယံ အဗ္ဘာနဝိမိ-ဤအဗ္ဘာန်အစီအရင်ကို၊ (အဗ္ဘာန်သွင်းပုံ အစီအရင် ကို) ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “တတြယွာယံ”ဟူရှိ၏၊ ယော ဇနာ၌- “အယံ အဗ္ဘာနဝိမိ ဝုတ္တောတိ ယောဇနာ”ဟု ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောက်ဝါကျ၌ အယဉ္ဇဟု စသဒ္ဒါနှင့်တကွ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း “တတြာ ယံ”သာ ရှေးပါဌ်ဟောင်းတည်း။]

စ-ဆက်၊ အယံ-ဤအဗ္ဘာန်သွင်းပုံ အစီအရင်ကို၊ ဧကာပတ္တိဝံသေန-တစ်ချက် သော အာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဒွေ (ဝါ)- ၂-ချက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသော (ဝါ)-၃ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ပဟုလာဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧကဝတ္ထုကာ (ဝါ)-တူသော ဝတ္ထုရှိ သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာ (ဝါ)-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိသည်မူ လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) တာသံ- ထိုအာပတ်တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ (၂-ချက်သော အာပတ်၊ ၃-ချက်သော အာပတ်၊ များစွာသော အာပတ်၊ ဧကဝတ္ထုကအာပတ်၊ နာနာဝတ္ထုကအာပတ်တို့နှင့်၊) ဝံသေန-စပ်သဖြင့်၊ ကမ္မဝါစာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ-သို့ အပ္ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ- ၏၊ မန-ကား၊ ပဋိစ္ဆန္နမာနတ္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ယသွာ-ကြောင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပရိဝုတ္တပရိဝါသဿ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်ရှိသော ရဟန်းအား၊ ဒါတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ နံ-ထိုပဋိစ္ဆန္နမာနတ်ကို၊ ပရိဝါသ ကထာယံမေဝ-ပရိဝါသ်ကထာ၌သာ၊ ကထယိဿာမ-ဆိုကုန်အံ့။

ပရိဝါသကထာ

၁၀၂။ တေနဟိ ।ပေ၊ ဒေတူတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အနေကေဟိ-များစွာကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ပရိဝါသော စံ-ကိုလည်းကောင်း၊ မာနတ္ထံ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုပရိဝါသံ၊ မာနတ်၏၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အာဂတာဂတဋ္ဌာနေ-လာတိုင်းလာတိုင်းသော ပါဠိရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုစ္စမာနော-ဆိုအပ်သော်၊ ပါဠိဝိယ-ပါဠိတော်သည်ကဲ့သို့၊ အတိဝိတ္ထာရံ-အလွန်ချဲ့ထွင်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ-အလွန်ကျယ်ဝန်းခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ စ-ကျယ်ဝန်းရုံသာမကသေး၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟေတု-ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ န ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (အာဂတာဂတဋ္ဌာန၌ ဝိနိစ္ဆယကို ဆိုအပ်သော် အလွန်ကျယ်ဝန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာသည်၏အဖြစ်၊ လွယ်ကူစွာ ပိုင်းခြားခြင်းငှာလည်း မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) နံ-ထိုပရိဝါသံ မာနတ်ကို၊ သမောဓာနေတွာ-ပေါင်း၍၊ ဣဓေ-ဤအရာ၌သာ၊ (ဧကာဟပရိဝါသံအရာ၌သာ၊) ဒဿယိဿာမ-ပြကုန်အံ့။

ဟိ-ချဲ့၊ ဣဓ-ဤနေရာ၌၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်သော၊ အယံ ပရိဝါသော နာမ-ဤပရိဝါသံမည်သည်၊ ပဋိစ္ဆန္တ ပရိဝါသော-လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-လည်းကောင်း၊ သမောဓာနပရိဝါသော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓော-ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထို ၃-ပါးသော ပရိဝါသံတို့တွင်၊ တာဝ-သုဒ္ဓန္တပရိဝါသံစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ၊ (နိဒိဋ္ဌော) ပဋိစ္ဆန္တပရိဝါသော-ကို၊ ယထာ ပဋိစ္ဆန္တယ-အကြင်အကြင် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ [ပဋိစ္ဆန္တယ+ဒါတဗ္ဗော+ပရိဝါသော ပဋိစ္ဆန္တပရိဝါသော၊] ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဥဒါယိတ္ထေရဿ-၏၊ အယံ (အာပတ္တိ)-သည်၊ (ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ (တထာ)ကဿစိ-အချို့သော ရဟန်း၏၊ ဧကာဟပဋိစ္ဆန္တ-၁ ရက်ပတ်လုံး ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဥဒါယိတ္ထေရဿေဝ-၏ပင်၊ ပရတော-နောက်၌၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်၊) (ဟောန္တိ) ယထာ၊ (တထာ)ကဿစိ-၏၊ ဒွိဟာဒိပဋိစ္ဆန္တ-၂ ရက်အစရှိသော ရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော၊ ဟောန္တိ) (ဥဒါယိတ္ထေရဿ) အယံ(အာပတ္တိ)-ဤ ၁-ချက်သော အာပတ်သည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ကဿစိ-၏၊ ဧကာ-၁ ချက်သော၊ အာပတ္တိ၊ ဟောတိ၊ (ဥဒါယိတ္ထေရဿေဝ) ပရတော၊ အာဂတာ-ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ) ယထာ၊ (တထာ) ကဿစိ-၏၊ ဒွေဝါ-၂ ချက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိသော ဝါ- ၃ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္တရိ ဝါ-

ထို၂-ချက် ၃-ချက်ထက် အလွန်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော ဟောန္တိ) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံ-ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသံကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (တစ်နည်း-ပေးသောသံဃာသည်) ပဌမံ-ပရိဝါသံမပေးမီ ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိစ္ဆန္နဘာဝေါ-ပဋိစ္ဆန္နအာပတ်၏ အဖြစ်ကို၊ တာဝ ဇာနိတဗျော-သိထိုက်သေး၏။

ဟိ-ချဲ့၊ အယံ အာပတ္တိနာမ-ဤအာပတ်မည်သည်၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ ပဋိစ္ဆန္နာ-ဖုံးအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုဒသာဟာကာရေဟိ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိဟူသောပါဌ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ မာတိကာ-မာတိကာတည်း၊ အာပတ္တိစ-အာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိသညီစ-အာပတ်ဟုအမှတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပကတတ္ထောစ-ပကတတ်ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊/ပကတတ္ထသညီစ-ပကတတ်ရဟန်းဟု အမှတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ အနန္တယိကောစ-အန္တရာယ် မရှိသည်လည်းကောင်း၊ အနန္တရာယိကသညီစ-အန္တရာယ်မရှိဟု အမှတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပဟုစ-စွမ်းနိုင်သည်လည်းကောင်း၊ ပဟုသညီစ-စွမ်းနိုင်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဆာဒေတုကာမောစ-ဖုံးထားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ဆာဒေတိစ-ဖုံးလည်းဖုံးထား၏၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (မာတိကာ-မာတိကာတည်း။)

တတ္ထ-ထိုမာတိကာ၌၊ အာပတ္တိ စ ပေ၊ သညီစာတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အာပတ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီ၊ သာ-ထိုအာပတ်သည်၊ အာပတ္တိယေဝ-ဧကန်အာပတ်သည်ပင်၊ ဟောတိ-အံ၊ စ-ဆက်၊ သောပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအာပတ်၌၊ အာပတ္တိသညီယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-ဤသို့အာပတ်ဟူ၍၊ ဇာနန္တော-လျက်၊ ဆာဒေတိ-ဖုံးထားအံ၊ ဆန္နာဝ-ဖုံးထားအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပနသို့မဟုတ်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုအာပတ်၌၊ အနာပတ္တိသညီ-အာပတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ အထ (ဟောတိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အစ္ဆန္နာ-မဖုံးအပ်သည်၊ (ဟောတိ၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (အစ္စာဒိတာစ ဟောတိ၌ စပ်၊) အာပတ္တိသညာယပိ-အာပတ်ဟူသော အမှတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိသညာယပိ-အာပတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆာဒေန္တေနပိ-ဖုံးထားပါသော်လည်း၊ အစ္စာဒိတာဝ-ဖုံးအပ်သည်မမည်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

လဟုကံ ဝါ-လဟုကအာပတ်ကိုမူလည်း၊ ဂရုကာတိ-ဂရုကအာပတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂရုကံ ဝါ-ဂရုကအာပတ်ကိုမူလည်း၊ လဟုကာတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆာဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အလဇ္ဈိပက္ခေ-အလဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဖို့၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (“သဗ္ဗိစ္စ အာပတ္တိ ပရိဂူဟတိ” အလဇ္ဈိဖြစ်သည်-ဟူလျှ်) အာပတ္တိ

ပန-အာပတ်သည်ကား၊ အစ္ဆန္ဒာ-မဖုံးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂရုကံ-ကို၊ လဟုကာတိ-ဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဒေသေတိ-ဒေသနာပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒေသိတာ-ဒေသနာပြောအပ်သည်၊ နေဝ ဟောတိ၊ ဆန္ဒာ န (ဟောတိ) ဂရုကံ-ကို၊ ဂရုကာတိ-ဟူ၍၊ ဥတ္တာ-၍၊ ဆာဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဆန္ဒာ ဟောတိ၊ ဂရုကလဟုကာဘာဝံ-ဂရုကအာပတ်၊ လဟုကာအာပတ်၏အဖြစ်ကို၊ န၊ ဇာနာတိ-မသိ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဆာဒေမိ-ဖုံး၏၊ ဣတိ-ဤသို့ သိ၍၊ ဆာဒေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဆန္ဒာဝ ဟောတိ။

ပကတတ္ထောတိ-ကား၊ တိဝိဓံ-၃ ပါးအပြားရှိသော၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ-ဥက္ခေပနီယကံကို၊ အကတော - မပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ) သော - ထိုရဟန်းသည်၊ ပကတတ္ထသည်-သည်၊ ဟုတ္တာ၊ စေ ဆာဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဆန္ဒာ ဟောတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ မယံ-ငါ၏အပေါ်၌၊ သံယေန-သည်၊ ကမ္မံ-ဥက္ခေပနီယကံကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့ အပကတတ္ထသည်-ပကတတ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္တာ၊ (စေ) ဆာဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ) အစ္ဆန္ဒာ ဟောတိ၊ အပကတတ္ထေန-ပကတတ်မဟုတ်သော ရဟန်းသည်၊ ပကတတ္ထသည်နာ-ပကတတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပကတတ္ထသည်နာ-ပကတတ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဆာဒိတာ-ဖုံးထားအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အစ္ဆန္ဒာဝ ဟောတိ၊ စ-သာဓကကား၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာဝစနံ)-ဤဂါထာစကားကို၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)ပိ-တို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ၊ ဟဿာဝသေသံ-အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဂရုကံ-ဂရုကဖြစ်သော သံဃာဒိသေသံအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ အနာဒရိယံ-ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဆာဒေတိ-ဖုံး၏၊ န ဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီလည်းမဟုတ်၊ ဝဇ္ဇံ စ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဟူသော အပြစ်သို့လည်း၊ နေဝ ဖုသေယျ-

ပကတတ္ထော။ ။အခြားနေရာ၌ ပါရာဇိက မကျသူ၊ ဥက္ခေပနီယကံ မပြုအပ်သူကို “ပကတတ္ထ”ဟု ဆိုရသော်လည်း ဤအာပတ်ဖုံးလွှမ်းရာ၌ (ပါရာဇိကကျပြီးဖြစ်လျှင် အာပတ်ပင် မသင့်တော့ရကား ဖုံးမဖုံးကို စိစစ်ဖွယ်မလိုတော့၊) သို့ဖြစ်၍ ပါရာဇိကမကျသူဟု အထူးလျှင်းပါးဖွယ် မရှိသောနံကြောင့် “တိဝိဓံ၊ ပေ၊ အကတော”ဟု မိန့်သည်၊ အကတောအရ ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏၊ ဥက္ခေပနီယကံကို မရ၊ ထို့ကြောင့်“တိဝိဓံ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ”ဟု အဝုတ္တကံထားသည်၊ တစ်ရံတစ်ခါ ကရဓာတ်၏ကံ၌ ပကတိ-ဝိကတိကံဟု ၂-မျိုးရှိတတ်၏၊ ဤနေရာ၌ ဘိက္ခုဟု ထည့်ရမည့် ပကတိကံသည် ဝုတ္တကံတည်း။

●လင်းဂဏ္ဍီ။ ။ဤကဲ့သို့ ခွဲခြင်းကို သဘောမကျ၍ “တိဝိဓဥက္ခေပနီယကမ္မ ကတော”ဟု သမာသိကြံသတတ်၊ ဤအကြံလည်း ပရိဝါရ ဧကုတ္တရိယနယ ဧကကအဋ္ဌကထာ၌ “အဝသေသ စတုဗ္ဗိစ တဇ္ဇနီယာဒိကမ္မကတော”ဟုရှိသောကြောင့် သင့်သည်ပင်။ [တိဝိဓဥက္ခေပနီယကမ္မံ+ကတံ ယဿာတိ တိဝိဓဥက္ခေပနီယကမ္မကတော (ဘိက္ခု)။]

၅၆ သမုစ္စယက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

မထိရောက်ရာ၊ သော ပညာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင်၊ ပညာ ရှင်တို့သည်၊ စိန္တတာ-ကြံအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ ပညော-ကို၊ ဥက္ခိတ္တကေန-ဥက္ခိတ္တက ရဟန်းဖြင့်၊ ကထိတော-ဖြေဆိုအပ်ပြီ။

အနန္တရာယိကောတိ-ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဒသသု-ကုန်သော၊ အန္တရာယေသု-အန္တရာယ်တို့တွင်၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးသော အန္တရာယ်သည်လည်း၊ နတ္ထိ၊ (ရာဇ၊ စောရ စသော အန္တရာယ် ၁၀-ပါးကို မဟာဝဂ္ဂ ဥပါသထက္ခန္ဓက၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ၌ကား ဤနေရာ၌ တိုက်ရိုက်ပါ၏။) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အနန္တရာယိကသည်-အန္တရာယ်မရှိဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ စေ ဆာဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဆန္နာ ဟောတိ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဘိရုဂဇာတိကတာယ-ကြောက် တတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္ဓကာရေ-အမိုက် မှောင်၌၊ အမနုဿ စက္က မိဂဘယေန-တစ္ဆေသုရဲ၊ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား အစရှိသော ရဲရင့်သော သားကောင်တို့မှ ကြောက်ခြင်းကြောက်၊ အန္တရာယိကသည်-အန္တရာယ် ရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ၊ သစေပိ ဆာဒေတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖူးထားစေဦး တော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဗ္ဗတ ဝိဟာရေ-တောင်ပေါ်ကျောင်း၌၊ ဝသန္တဿ-နေစဉ်၊ ကန္ဓရံ ဝါ-ချောက်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ နဒီ ဝါ-မြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိတ္တမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ပြောကြားရာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ အန္တရာ မဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ စက္ကဝါဠအမနုဿာဒိဘယံ-ကြမ်းတမ်းသော ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား အစရှိသော သားကောင်၊ တစ္ဆေသုရဲ အစရှိသည်တို့၏ဘေးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိတတ်၏၊ မဂ္ဂေ-၌၊ အဇဂရာ-စပါးကြီးမြေတို့သည်၊ နိပဇ္ဇန္တိ-အိပ်နေတတ်ကုန်၏၊ နဒီ-မြစ်သည်၊ ပူရာ-ရေဖြင့်ပြည့်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧကသ္မိ-၁ ခုသော၊ အန္တရာယေ-သည်၊ သတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊ အန္တရာယိကသည်-သည်၊ ဟုတွာ၊ ဆာဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ အန္တရာယိကဿ- အန္တရာယ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ အန္တရာယိကသညာယဝါ-အန္တရာယ်ရှိ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်

ကထိတော။ ။ဥက္ခိတ္တကရဟန်းသည် သာသနာတော်ဝယ် အကြွင်းအကျန် ရှိသေး သော (ပါရာဇိကကဲ့သို့ အကြွင်းအကျန်မရှိမဟုတ်သော) ဂရုကသံဃာဒိသေသ်အာပတ်သို့ ရောက်၏။ ဥက္ခိတ္တကဖြစ်သောကြောင့် အခြားပကတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဒေသနာကြား၍လည်း မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ဖူးထား၏။ ထိုသို့ ဖူးထားသည့်အတွက် (ပကတတ်ရဟန်းတို့မှာ ဒုက္ကဋ်အာပတ် တည်းဟူသော အပြစ်သင့်ရာပါသော်လည်း) ထိုဥက္ခိတ္တကရဟန်း၌ ဒုက္ကဋ်အာပတ်တည်း ဟူသော အပြစ်မသင့်ဟု ဖြေဆိုအပ်၏။ (သာဝသေသံတိ ဣမိနာ ပါရာဇိကံ နိဝတ္တေတိ ၊ပေ၊ အနာဒရိယန္တိ သိက္ခာပဒေ အနာဒရိယံ၊ ဝဇ္ဇတိ ဒုက္ကဋ်၊-ယောဇနာ။)

ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အနန္တရာယိက သညာယဝါ-အန္တရာယ်မရှိဟု အမှတ်ရှိ သည်ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဆာဒယတော-ဖုံးထားလတ်သော်၊ ဝါ-ဖုံးထား သော ရဟန်းသည်၊ အစ္ဆန္ဒာဝ ဟောတိ၊ (ဋီကာ၌ ပါဌ်တစ်မျိုးရှိသေး၏။)

ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနေ၃-၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ ဂန္တုစေဝ-ငှာ လည်းကောင်း၊ အာရောစေတုံစ-ငှာလည်းကောင်း၊ သက္ကောတိ-၏၊ (သော-ထို ရဟန်းသည်၊ ပဟူတိ-ပဟုမည်၏၊ သော-ထိုပဟုဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ ပဟုသည်- စွမ်းနိုင်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ, စေ ဆာဒေတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဆန္ဒာ ဟောတိ၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ မုခေ-ပါးစပ်၌၊ အပ္ပမတ္တကော-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိ သော၊ ဂက္ကောဝါ-အဖူအနာသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ၊ ဟနုကဝါတော- မေး၏ ကျင်နာခြင်းကို ပြုတတ်သော လေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဝိဇ္ဇတိ- အကယ်၍ ထိုးအံ့၊ ဒန္တောဝါ-သွားသည်သော်လည်း၊ သစေ ရုဇ္ဈတိ-အကယ်၍ ကျင်နာအံ့၊ မန္တာ-အနည်းငယ်သော၊ ဘိက္ခာဝါ-ဆွမ်းသည်သော်လည်း၊ ဝါ-ကိုသော် လည်း၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တာဝတကေန-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝတ္တု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နေဝ န၊ သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်သည်မဟုတ်၊ ဂန္တု-ငှာ၊ န န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင် သည်မဟုတ်၊ အပိစ ခေါ-ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ န သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ သညိ-ဤသို့အမှတ်ရှိသည်၊ (သစေ)ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အယံ-ဤရဟန်း သည်၊ ပဟု-စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-လျက်၊ အပ္ပဟုသည်နာမ-မစွမ်းနိုင်ဟု အမှတ်ရှိသူမည်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဣမိနာ-ဤရဟန်းသည်၊ ဆာဒိတာ-ဖုံးအပ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အတ္ထာဒိတာ-ဖုံးအပ်သည်မမည်သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ အပ္ပဟုနာ-မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တု ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တု ဝါ-ငှာသော်လည်းကောင်း၊ အသမတ္ထေန - မစွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည်၊ (အပ္ပဟုနာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပဟုသည်နာ-စွမ်းနိုင်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာဝါ- ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊) အပ္ပဟုသည်နာ-မစွမ်းနိုင်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာဝါ- ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊) ဆာဒိကာ-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အတ္ထာဒိတာဝ- ဖုံးထားအပ်သည်မမည်သည်သာ၊ (ဟောတိ။)

ဆာဒေတုကာမော. စ |ပေ၊ ဆာဒေတိ စာတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤမာတိကာ ၂-ပါးအပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-သည်သာ၊ |၁-ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိ၊ ၂-ဆာဒေတုကာမော နန္ဒာဒေတိ၊ ၃-န ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိ၊ ၄-န ဆာဒေတုကာမော နန္ဒာဒေတိ၊ ဤသို့ ၄-ချက် စက်လှည့်ပါ၊ ဤ ၄-ချက်တွင် မာတိကာ၌ ပြခဲ့သော ဆာဒေတုကာမော ဆာဒေတိအတွက် ဥတ္တာနတ္ထဟု ဆိုသည်၊

သစေ ပန စသော နောက်ဝါကျများဖြင့် ဆာဒေတုကာမော နန္တာဒေတိ စသည်တို့ကို အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။ ပန-ဆက်၊ ဆာဒေဿာမိ-ဖုံးထားအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဓုရနိက္ခေပံ-တာဝန်ကို လျှော့ချမှုကို၊ (အဝီကရဏ-မပြုတော့အံ့ဟု လျှော့ချမှုကို) ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပုရေဘတ္တေ ဝါ-ဆွမ်း၏ ရှေ့အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာဘတ္တေ ဝါ-ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဌမယာမာဒိသုဝါ-ပဌမယာမ် အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇိဓမ္မံ-လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဘောသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ အန္တောအရုဏေယေဝ-အရုဏ်၏အတွင်း၌သာ၊ သံစေ အာရောစေတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ဆာဒေတုကာမော-သည်၊ (ဟုတွာ-လျက်၊) န ဆာဒေတိ နာမ-ဖုံးထားသည်မည်၏။

ပန-ကား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အဘိက္ခကေ-ရဟန်းမရှိသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ ဝသန္တဿ-နေ့စဉ်၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ရောက်ပြီး၍၊ သဘာဂဿ-သဘာဂဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ အာဂမေန္တဿ-ဆိုင်းငံ့စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သဘာဂသန္တိကံ-သဘောတူသော ရဟန်း၏အထံသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ ဝါ-သွားစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓမာသောပိ-တစ်လထက်ဝက် ၁၅-ရက်သည်လည်းကောင်း၊ မာသောပိ-တစ်လသည်လည်းကောင်း၊ အတိက္ကမတိ-လွန်အံ့၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ န ဆာဒေတုကာမော-ဖုံးထားခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတွာ-လျက်၊) ဆာဒေတိ နာမ-ဖုံးထားသည်မည်သည်၊ (ဟောတိ၊) အယမ္ပိ-ဤအာပတ်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အစ္ဆန္နာဝ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အာပန္နမတ္တာ-အာပတ်သို့ရောက်ပြီးခါမျှသည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-ဖြစ်၍ပင်၊ (ဖြစ်လျှင်ဖြစ်ခြင်းပင်၊) အဂ္ဂိ-မီးကို၊ အက္ကန္တပူရိသော ဝိယ-နင်းမိသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့၊ သဟဿ-အဆောတလျင်၊ အပက္ကမိတွာ-ဖဲ၍၊ သဘာဂဌာနံ-သဘောတူသောရဟန်း၏ တည်ရာအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ အာဝီ-ထင်စွာ၊ ကရောတိ-၏၊ အယံ န ဆာဒေတုကာမော၊ န ဆာဒေတိနာမ-မဖုံးထားသည်မည်သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ကား၊ သဘာဂံ-သဘောတူသော ရဟန်းကို၊ (ရန်သူမဟုတ်သော သဘာဂရဟန်းကို) ဒိသ္မာပိ-မြင်၍လည်း၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယော-ဥပဇ္ဈာယ်တည်း၊ (ဣတိ)ဝါ-ဤသို့၊ နှလုံးသွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ အာစရိယော-ဆရာတည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ လဇ္ဇာယ-ရှက်ခြင်းကြောင့်၊ (အာပတ္တိ၊) သစေ နာရောစေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဆန္နာဝ ဟောတိ။

ဟိ-မှန်၊ ဣဓ-ဤအာပတ်ကို ဒေသနာပြောရာ၌၊ ဥပဇ္ဈာယာဒိဘာဝေါ-ဥပဇ္ဈာယ်အစရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ အပ္ပမဏံ-ပမာဏ မဟုတ်၊ (လိုရင်းမဟုတ်၊) အဝေရိသဘာဂမတ္တမေဝ-ရန်သူမဟုတ်သော သဘာဂပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်မျှသည်သာ၊

(“အဝေရိသဘာဝဘာဝမတ္တမေဝ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝ အကျေကြံ၊) ပမာဏံ-တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဝေရိသဘာဝဿ-ရန်သူမဟုတ်သော သဘာဝရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ (အာပတ္တိ-ကို) အာရောစေတဗ္ဗာ-လျှောက်ထိုက်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝိသဘာဝေါ-သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သုတ္တာ-၍၊ (သံဃာဒိသေသံအာပတ်သင့်ပါသည်ဟု ကြားရလျှင်) ပကာသေတု ကာမော-အခြားသူတို့အား ထင်ရှားပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟောတိ) ဧဝရူပဿ-ဤသို့သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ-၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿာပိ-ဥပဇ္ဈာယ်၏သော်မှ လည်း၊ သန္တိကေ နာရောစေတဗ္ဗံ၊ အတ္တံ-ထိုအာပတ်ကို ဒေသနာပြောရာ၌၊ ပုရေ ဘတ္တံ ဝါ-ဆွမ်း၏ ရှေ့အဖို့၌သော်လည်း၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ-ဆွမ်း၏ နောက်အဖို့၌သော်လည်း၊ (အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတု) ဒိဝါ ဝါ-နေ့အခါ၌မူလည်း၊ (အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတု) ရတ္တိံ ဝါ-ညဉ့်အခါ၌မူလည်း၊ (အာပတ္တိံ အာပန္နော ဟောတု) ယာဝ-အကြင်မျှ လောက်၊ အရုဏံ-သည်၊ န ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-မတက်သေး၊ တာဝ-ထိုအရုဏ်မတက်သေးမီ၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ ဝါ-ပြောကြားနိုင်၏၊ အရုဏေ-သည်၊ ဥဒ္ဓဿေ-တက်လတ်သော်၊ (အာပတ္တိံ) ပဋိစ္ဆန္တာ ဟောတိ၊ စ-ဖုံးထားအပ်ရုံသာမကသေး၊ ပဋိစ္ဆာဒနပစ္စယာ-ဖုံးထားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ သဘာဝသံဃာဒိသေသံ-သဘောတူသော သံဃာဒိသေသံ အာပတ်သို့၊ အာပန္နဿ-ရောက်သောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌/အာဝိ-ထင်စွာ၊ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝိ-စွာ၊ သစေ ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာပတ္တိံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဝိကတာ-ထင်စွာပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အာဝိကတာ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ န မုစ္ဆတိ-မလွတ်၊ [မဟာဝဂ္ဂ ဥပေါသ ထက္ခန္ဓက၌ “န ဘိက္ခဝေ သဘာဝါ အာပတ္တိံ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ ယော ဒေသေယျ အာပတ္တိံ ဒုက္ကဋ်ဿ”ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အာပတ်မှ မလွတ်” ဟူလို့] တသ္မာ-ကြောင့်၊ သုဒ္ဓဿ-စင်ကြယ်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ အာဝိ၊ ကာတဗ္ဗာ၊ [သုဒ္ဓဿ သန္တိကေတိ သဘာဝသံဃာဒိသေသံ အနာပန္နဿ သန္တိကေ-ဋီကာ၊ စ-ဆက်၊ အာဝိ-စွာ၊ ကရောန္တော-ပြုသော ရဟန်းသည်၊ တုယံ၊ ပေ၊ အာဝိကရောမိ

☞

ဥဒ္ဓဿေ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ခံသုဓာတ်သည် သွားခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ “ဥ” ဥပသာရကြောင့် အထက်သို့သွားခြင်း၊ တက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ပရိဝါရ “ဝိပတ္တိပစ္စယဝါရ” ၌ “အတ္တနော ဒုဋ္ဌလ္လံ အာပတ္တိံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ အာပတ္တိံ ဒုက္ကဋ်ဿ” နှင့်အညီ မိမိ၏ ဒုဋ္ဌလ္လံအာပတ် ကို ဖုံးထားခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့လည်း ရောက်၏။ [“မိမိ၏အာပတ်ကို ဖုံးထားရာ၌ အာစာရဝိပတ္တိဖြစ်သော အခြားအာပတ်များကို ဖုံးထားမှုကြောင့်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏” ဟု ထိုပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည်။]

တိဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (တုယံ၊ ပေ၊ အာပတ္တိံ) အာစိက္ခာမိတိဝါ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (တုယံ၊ ပေ၊ အာပတ္တိံ) အာရောစေမိတိ ဝါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မမ-၏၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပန္နဘာဝံ-ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာဟိ-သိပါလော၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒတု-ပြောပစေ၊ ဧကံ-သော၊ ဂရုကာပတ္တိံ-ကရုကာအာပတ်ကို၊ အာဝိကရောမိ-၏၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန ဝါ-နည်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝဒတု-ပြောပစေ၊ (အာဒိဖြင့် အာစိက္ခာမိ၊ အာရောစေမိ၊ မမ ဧကံ၊ ပေ၊ ဇာနာဟိတိုင်အောင်သော ဝါကျတို့ကို ညွှန်းသည်။) သဗ္ဗေဟိပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အပ္ပဋ္ဌိန္ဒန္တာဝ ဟောတိ၊ ဣတိ ကုရုန္တိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ လဟုကာပတ္တိံ-ကို၊ အာဝိကရောမိ-၏၊ ဣတိ အာဒိနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဂရုကာအာပတ်ကို လဟုကာအာပတ်ဟု ပြောအံ၊) (ဧဝံသတိ၊) ပဋ္ဌိန္ဒန္တာ ဟောတိ၊ ဝုတ္တံ-ကို၊ အာရောစေတိ-အံ၊ (ဝုတ္တံတိ အသုစိမောစနာဒိ ဝိတိက္ကမံ-ဋီကာ၊) အာပတ္တိံ-ကို၊ အာရောစေတိ၊ ဥဘယံ-ဝုတ္တံ၊ အာပတ် ၂-ပါးစုံကို၊ အာရောစေတိ-အံ၊ တိဝိဓေနာပိ-၃ ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း၊ အာရောစိတာဝ-ပြောအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ ကာရဏာနိ-ဤအကြောင်းတို့ကို၊ ဥပလက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ပဋ္ဌိန္ဒန္တပရိဝါသံ-ကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော ဝိနည်းမီရှိသည်၊ ဝါ-သံဃာသည်၊ ပဌမမေဝ-သာလျှင်၊ ပဋ္ဌိန္ဒန္တာဝေါ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗော၊ (“ဣတိ၊ ပေ၊ ဇာနိတဗ္ဗော”ဖြင့် “ပဌမံတာဝ ပဋ္ဌိန္ဒန္တာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော”ဟု ရှေး၌ အခြေခံခဲ့သောစကားကို ပြန်၍ အပ်သည်။)

တတော-ထိုသိရာအခါမှ၊ (ပရံ-နောက်၌၊) ပဋ္ဌိန္ဒန္တဒိဝသေစ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ရာနေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယော စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗက္ခေတွာ-မှတ်သားပြီး၍၊ ဧကာဟပဋ္ဌိန္ဒန္တာ-တစ်ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) အဟံ ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဧကာဟပဋ္ဌိန္ဒန္တံ-အစရှိသည်ဟူ၍၊ (ဣတိသဒ္ဓါ အာဒျတ္ထ) ဧဝံ-သို့၊ ယာစာပေတွာ-တောင်းစေပြီး၍၊ ဣဇ-ဤသမုစ္စယက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်သာ၊ ကမ္မဝါစ-ကို၊ ဝတွာ-ဆိုပြီး၍၊ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဒွိဟတိဟာဒိပဋ္ဌိန္ဒန္တာ-၂-ရက်၊ ၃-ရက် အစရှိသော ရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်သည်၊

ဧကာဟပဋ္ဌိန္ဒန္တာ။ ။ယောဇနာ၌ “ဧကာဟေန+ပဋ္ဌိန္ဒန္တာ ဧကာဟပဋ္ဌိန္ဒန္တာ”ဟု တပျှရိသ် ဖွင့်၏။ မိမိကား “ယာဝတိဟံ-လုံး၊ ဇာနိ ပဋ္ဌိန္ဒာဒေတိ”ကို ထောက်၍ အတ္ထသံယောဂတ္ထ ဒုတိယာ ကြံလိုက်ပါသည်။

ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒွိဟပုဋိစ္ဆန္တံ-၂ ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) ပေ၊ စုဒ္ဒသာဟပုဋိစ္ဆန္တံ-၁၄ ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ယာဝ-လောက်၊ စုဒ္ဒသဒိဝသာနိ-၁၄ ရက်တို့သည်၊ (သန္တိ၊ တာဝ-ထို ၁၄-ရက်တိုင်အောင်၊) ဒိဝသဝသေန-နေ့နှင့်စပ်သဖြင့်၊ ယောဇနာ-ပုဒ်ကိုယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ၊ (“ဧကာဟပုဋိစ္ဆန္တံနေရာ၌ ဒွိဟပုဋိစ္ဆန္တံ စသည်ထည့်ပါ”ဟူလို၊) ပဉ္စဒသဒိဝသာနိ-၁၅ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာယ-ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်၏အတွက်၊ ပက္ခပုဋိစ္ဆန္တံတိ-ပက္ခပုဋိစ္ဆန္တံဟူ၍၊ ဝတ္တာ-၍၊ ယောဇနာ၊ ကာတဗ္ဗာ၊ တတော-ထို ၁၅-ရက်မှ၊ (ပရံ၊) ယာဝ-လောက်၊ ဧကုနတိသတိမော-၁-ခုယုတ် ၃၀ တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဒိဝသော-သည်၊ အတ္ထိ၊ တာဝ-ထို ၁-ခုယုတ် ၃၀သော၊ ရက်တိုင်အောင်၊ (၂၉-ရက်တိုင်အောင်၊) အတိရေက ပက္ခပုဋိစ္ဆန္တံ-ဟူ၍၊ (ဝတ္တာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။)

တတော-ထို ၂၉-ရက်မှ၊ ပရံ၊ မာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၁ လပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) အတိရေကမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၁ လထက်လွန်သောရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ ဒွေမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၂ လပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ [ဒွေ+မာသာ ဒွိမာသံ၊ ဒွိဇာသံယေဝ ဒွေမာသာ၊ ဒွေမာသံ+ပဋိစ္ဆန္တံ၊ ဒွေမာသပုဋိစ္ဆန္တံ၊] အတိရေက ဒွေမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၂ လထက်လွန်သောရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ တေမာ သပုဋိစ္ဆန္တံ-၃ လပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ အတိရေကတေမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၃-လထက် လွန်သောရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ စတုမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၄ လပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (ပဋိစ္ဆန္တံပုဒ်ကို ထည့်ပေးပါ၊ စာအုပ်တို့၌ ပေယျာလမြှုပ်ထား၏၊) ပေ၊ အတိရေက ဧကာဒသမာသပုဋိစ္ဆန္တံ-၁၁ လထက်လွန်သောရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ ဧဝံ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ၊ သံဝစ္ဆရေ-၁ နှစ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏေ-ပြည့်လသော်၊ ဧကသံဝစ္ဆရပုဋိစ္ဆန္တံ-၁ နှစ်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ် သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ တတော-ထို ၁ နှစ်မှ၊ ပရံ-၌၊ အတိရေကဧကသံဝစ္ဆရပုဋိစ္ဆန္တံ၊ ပေ၊ အတိရေကပဉ္စသံဝစ္ဆရပုဋိစ္ဆန္တံ-သော၊ (ဧကံ အာပတ္တိ၌ စပ်၊) ဣတိ-သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ ယာဝသဌိသံဝစ္ဆရအတိ ရေကသဌိသံဝစ္ဆရပုဋိစ္ဆန္တံ-နှစ် ၆၀၊ အနှစ် ၆၀ ထက် လွန်သော ရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုနှစ် ၆၀ ထက်၊ ဘိယျောပိဝါ-အလွန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တာ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

၆၁

ပန-ဆက်၊ ဒွေ (ဝါ)-၂ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဿောဝါ-၃ ချက် သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္တရိဝါ-ထို ၂-ချက်၊ ၃-ချက်ထက် အလွန်သော် လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဣဓ- ဤပါဠိရပ်၌၊ ဧကံ အာပတ္တိန္တိ - ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ - ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊

ဧဝံ-တု၊ ခန္ဓေ၊ ဟေ၊ အာပတ္တိယောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုပ္ပ-ဆိုရာ၏။ ပန-ဆက်၊ တတော-
 ထို၂ချက်၊ ၃-ချက်သော အာပတ်မှ၊ ပရံ-၌၊ (“၂-ချက်၊ ၃-ချက်ထက်+အလွန်”
 ဟုသော်လည်း ပေး၊) သတံ ဝါ-တစ်ရာသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သဟဿံ
 ဝါ-တစ်ထောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သမ္ပဟုလာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထု၊ ဝဋ္ဋတိ၊
 နာနာဝတ္ထုကာသုပိ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိသောအာပတ်တို့၌လည်း၊ (ယောဇနာ
 ကာတဗ္ဗာ၌ စပ်၊) ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-
 သုက္ကဝိသဋ္ဌိသို့လည်း ကောင်း၊ ဟေ၊ ဧကံ-သော၊ သဗ္ဗရိတ္တံ-သဗ္ဗရိတ္တသို့လည်းကောင်း၊
 ဧကာဟပုဋ္ဌိစ္ဆန္တာ ယော-၁ ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်ကုန်သော၊ သမ္ပဟုလာ-ကုန်
 သော၊ သံဃာဒိ သေသာ-သံဃာဒိသေသ်မည်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊
 အာပတ္တိ-ရောက်ပါပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂဏနဝသေနဝါ-အရေအတွက်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဧကံဟူသော အရေအတွက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း) အဟံ ဘန္တေ ဟေ၊ ဧကာဟပုဋ္ဌိစ္ဆန္တာယောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊
 ဝတ္ထုကိတ္တနဝသေန ဝါ-ဝတ္ထုကို လျှောက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ အဟံ ဘန္တေ ဟေ၊ ဧကာဟပုဋ္ဌိစ္ဆန္တာယောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ နာမမတ္တ
 ဝသေနဝါ-နာမည်မျှ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို
 ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။

တတ္ထ-ထိုနာမမတ္တဝသေနဟူသော ပုဒ်၌၊ နာမံ-နာမည်သည်၊ သဇာတိသာဓာ
 ရဏဉ္စ-သဇာတိသာဓာရဏနာမည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏဉ္စ-သဗ္ဗသာဓာ
 ရဏနာမည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓံ-၂ ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၂-ပါး
 တို့တွင်၊ သံဃာဒိသေသောတိ-သံဃာဒိသေသောဟူသော နာမည်သည်၊ သဇာတိ
 သာဓာရဏံ-သံဃာဒိသေသ်ဟူသော မိမိဇာတ်နှင့် ဆက်ဆံသော နာမည်တည်း၊
 အာပတ္တိတိ-အာပတ္တိဟူသော နာမည်သည်၊ သဗ္ဗသာဓာရဏံ-အလုံးစုံသော
 အာပတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော နာမည်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သမ္ပဟုလာ ဟေ၊
 ဧကာဟပုဋ္ဌိစ္ဆန္တာယောတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ သဗ္ဗသာဓာရဏနာမဝသေနပိ-အလုံးစုံ
 သော အာပတ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသောနာမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ ဝတ္ထု-လျှောက်
 ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဟိ-မှန်၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပရိဝါသာဒိကံ-ပရိဝါသ် အစရှိသော၊
 ဣဒံ ဝိနယကမ္ပံ-ဤဝိနည်းကံကို၊ ဝတ္ထုဝသေန-ဝတ္ထု၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ဂေါတ္တဝသေန-အနွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာမဝသေန-
 နာမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဝသေနစ-အာပတ်၏ အစွမ်း

သံဃာဒိသေသော။ ။သံဃာဒိသေသောတိ တေန တေန ဝိတိက္ကမေန အာပန္နဿ
 အာပတ္တိနိကာယဿ နာမပ္ပကာသနတော နာမဉ္ဇေဝ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ သဘာဂတ္တာ (အာပတ်
 အားလုံးနှင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အာပတ္တိ ၈-မူကာ၊ ထို့ကြောင့် “သံဃာဒိ
 သေသောတိ နာမဉ္ဇေဝ အာပတ္တိ ၈”ဟု မိန့်သည်။

အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တတ္ထ-ထိုဝတ္ထု အစရှိသည်တို့တွင်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိတိ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဝတ္ထုစေဝ-ဝတ္ထုလည်း ဟုတ်၏၊ ဂေါတ္တံ စ-အနွယ်လည်း ဟုတ်၏၊ သံယာဒိသေသောတိ-သံယာဒိသေသောဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ နာမဉ္ဇေဝ-သံယာဒိသေသ်ဟူသော အမည်လည်း ဟုတ်၏၊ အာပတ္တိ စ-သံယာဒိသေသ်ဟူသော အာပတ်လည်း ဟုတ်၏၊ ကာယသံသဂ္ဂေါတိ-ဟူသော သဒ္ဓါသည်၊ ဝတ္ထုစေဝ၊ ဂေါတ္တဉ္စ၊ သံယာဒိသေသောတိ နာမဉ္ဇေဝ၊ အာပတ္တိ စ။

တတ္ထ-ထိုဝတ္ထုအစရှိသော ၄ မျိုးတို့တွင်၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ ကာယသံသဂ္ဂတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ ဝစနေနာပိ-သဒ္ဓါဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာနာဝတ္ထုကာယောတိ-ဟူသော၊ ဝစနေနာပိ-လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုစေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါတ္တဉ္စ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သံယာဒိသေသောတိ-ဟူသော၊ ဝစနေနာပိ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ ယောတိ-ဟူသော၊ ဝစနေနာပိ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာမဉ္ဇေဝ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟိတာ ဟောတိ၊ ပန-အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှ တစ်ပါး အတ္ထုဒ္ဓေသဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့၊ ဣဓ-ဤပါဠိရပ်၌၊ (ဥဒါယီ၏ ပရိဝါသ်ကိုပြရာ ဤပါဠိရပ်၌) ဧကံ အာပတ္တိံ ၊ပေ၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိတိ-ဟူ၍၊ နာမဓိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဂါတ္တာနိပိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟိတာနေဝ-ယူအပ်ကုန်သည်သာ၊ စ-ဆက်၊ ဣဓ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အယံ ဥဒါယိ ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ-ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ယော ယော-အကြင်အကြင်ရဟန်းသည်၊ အာပဇ္ဇော-အာပတ်သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿ တဿ-ထိုထိုရဟန်း၏၊ နာမံ-နာမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အယံ ဣတ္ထန္နာမော ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ ကမ္မဝါစာ-ကို၊ ကာတဉ္စ၊ (ဣတ္ထန္နာမောနေရာ၌ ပရိဝါသ်ဆောက် တည်သော ရဟန်း၏အမည်ကို ထည့်ရသည်။)

စ - ဆက်၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ - ၌၊ တေန ဘိက္ခုနာ - သည်၊ မာဠကသီမာယမေဝ-တန်ဆောင်းဝန်းသိမ်၌ပင်၊ ပရိဝါသံ သမာဒိယာမိ ဝတ္တံ သမာဒိယာမိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ ဝတ္တံ သမာဒါတဗ္ဗံ၊ သမာဒိယိတွာ-၍၊

သုက္ကဝိသဋ္ဌိ။ ။“သုက္ကဝိသဋ္ဌိ”ဟု ဆိုလျှင်ကား အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သုတ်လွှတ်ခြင်း ဝတ္ထုလည်း ဟုတ်၏၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ အမျိုးဇာတ်အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် “ဂေါတ္တံ (အနွယ်)”လည်း ဟုတ်၏။ [သုက္ကဝိသဋ္ဌိတိ ဣဒံ အသုစိမောစန လက္ခဏဿ ဝိတိက္ကမဿ ပကာသနတော ဝတ္ထုစေဝ ဟောတိ၊ သဇာတိယ သာဓာရဏ ဝိဇာတိယဝိနိဝတ္တ သဘာဂါယ သုက္ကဝိသဋ္ဌိယာ ဧဝ ပကာသနတော ဂေါတ္တဉ္စ ဟောတိတိ အတ္ထော၊ ဂံ+တာယတိတိ ဂေါတ္တံ၊ ဂံ-အသိဉာဏ်သဒ္ဓါကို + တာယတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ ဂေါတ္တံ-ဋီကာ။]

တတ္ထေဝ-ထိုသိမ်တန်ဆောင်းဝန်း၌ပင်၊ သံဃဿ-အား၊ အာရောစေတဗ္ဗ-လျှောက်
ရာ၏၊ (ဝတ်ကြားရာ၏၊) စ-ဆက်၊ အာရောစေန္တေန-လျှောက်သောရဟန်းသည်၊
ဧဝံ-သို့၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏၊ (ကိုး) အဟံ ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဓာရေတူတိ-ဟူ၍၊
အာရောစေတဗ္ဗ၊ (အနက်ကို မာနတ်တုန်းက ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း နည်းမှီး၍ ပေးပါ၊
မာနတ္တံနေရာ၌ “ပရိဝါသံ” ထည့်ရုံသာ ထူးသည်။)

[“ဣမဗ္ဗ ပနတ္ထံ” မှစ၍ “ပကတတ္တဌာနေ တိဌတိ” တိုင်အောင်သော ပါဠိရပ်များ
သည် ရှေ့မာနတ်ခန်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ပါဠိရပ်များနှင့် တူ၏၊] အပ္ပဘိက္ခုကော-
သော၊ ပေ၊ ဝတ္တံ-ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်း၌သာလျှင်၊ ရတ္တိ
ပရိဂ္ဂဟော-ညဉ့်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (မာနတ်ခန်း၌
“အန္တောဝိဟာရေယေဝ ရတ္တိယော ဂဏေတဗ္ဗာ” ဟု ရှိ၏၊) သောဓေတုံ-ငှာ၊ အထ
န သက္ကာ-အကယ်၍ မတတ်ကောင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊
ဝတ္တံ နိက္ခိပိတ္တာ၊ ပစ္စုသသမယေ-၌၊ ဧကေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊
မာနတ္တဝဏ္ဏနာယံ-မာနတ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရ
သိမ်ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ မဟာမဂ္ဂါ-မှ၊ ဩက္ကမ္မ-ဖဲ၍၊ ပဋိစ္စန္ဓေ-ဖူးကွယ်
အပ်သော၊ ဌာနေ-၌၊ နိသီဒိတ္တာ-၍၊ အန္တောအရုဏေယေဝ ဝုတ္တနယေနဝ ဝတ္တံ
သမာဒိယိတ္တာ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ပရိဝါသော-ကို၊ အာရောစေတဗ္ဗော-
လျှောက်ထားစေ ထိုက်၏၊ အာရောစေန္တေန-လျှောက်ထားသော ရဟန်းသည်၊
နဝကတရော-သီတင်းငယ်သည်၊ (အတူပါသော ပကတတ်ရဟန်းက သီတင်းငယ်
သည်) သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) အာဝုသောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဝုမ္မတရော-
သီတင်းကြီး သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊) (ဧဝံသတိ၊) ဘန္တေတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အညော-
အတူပါသော ရဟန်းမှ အခြားသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-
သည်၊ ပေ၊ ဝတ္တဘေဒေါ ပန-ဝတ်ပျက်ခြင်းသည်ကား၊ နတ္ထိ-မရှိ။

☞ အရုဏေ-သည်၊ ဥဂ္ဂတေ-တက်လသော်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သော
ဘိက္ခု-သည်၊ (အတူပါလာသော ရဟန်းသည်) ကေနစိဒေဝ-သော၊ ကရုဏီယေန-
ကြောင့်၊ ပက္ကန္တော-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊)
အညံ-အခြားသော၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏
ရှေးဦးစွာ၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ အာရောစေတွာ-၍၊ (ဝတ်ကြား
ပြီး၍) နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းကို၊ သစေ န
ပဿတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အတ္တနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ဂတဘိက္ခုဿ-
သွားသောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-၏၊ ဣတိ မဟာသုမတ္ထေရော အာဟ၊
ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ ပေ၊ ပရိဟာရော-တည်း၊ ဣတိ အာဟ၊
ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ယတ္ထကာနိ-အကြင်မျှအတိုင်းအရည် ရှိကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-

နေတို့ပတ်လုံး၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိစ္စန္ဓာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တတ္ထကာနိ (ဝါ)-
ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ရက်တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထိုမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော ရက်တို့ထက်၊ အဓိကတရားနိဝါ-အပိုအလွန်ဖြစ်သော ရက်တို့
ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္တာယ-ကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း
အကျိုးငှာ၊ (ဖူးလွှမ်းအပ်ပြီးရာရက်ထက် မလျော့ဘဲ ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးမိလေသလား၊
မကျင့်မိလေသလားဟု ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊) ပရိဝသိတ္တာ-
ပရိဝါသ်နေပြီး၍၊ သံဃံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ သမာဒိယိတ္တာ၊ မာနတ္တံ
ယာစိတဗ္ဗံ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ (နိက္ခိတ္တဝတ် ဆောက်တည်သော
ရဟန်းသည်၊) ဝတ္ထေ-ကို၊ သမာဒိန္နေဇဝ-ဆောက်တည်အပ်ပြီးသော်သာ၊ (ဆောက်
တည်အပ်ပြီးမှသာ၊) 'မာနတ္တာရဟော-မာနတ်ကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကဿာ-
နည်း) နိက္ခိတ္တဝတ္ထေန-နိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပရိဝတ္ထတ္တာ-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံး
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပန-ကား၊ အနိက္ခိတ္တဝတ္ထဿ-အနိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ ပန သမာဒါန
ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊
ပဋိစ္စန္ဓဒိဝသာတိက္ကမေနေဝ-ဖူးလွှမ်းအပ်ပြီးရာနေတို့ကို လွန်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊
မာနတ္တာရဟော ဟောတိ၊ တဿာ-ကြောင့်၊ တဿ-ထို ရဟန်းအား၊ မာနတ္တံ-ကို၊
ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးထိုက်တော့သည်သာ၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်သည်၊ ပဋိစ္စန္ဓမာနတ္တံနာမ-
မည်၏၊ တံ-ထိုပဋိစ္စန္ဓမာနတ်ကို၊ ဒေန္တေန-ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကာပတ္တိ-
တစ်ချက်သော အာပတ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊
ဝုတ္တနယေနေဝ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဒွေဝါ-၂ ချက်သော် လည်းဖြစ်ကုန်
သော၊ တိသော၊ ဝါ-၃ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော သစေ
ဟောန္တိ ဧဝံသတိ၊) သောဟံ ပရိဝတ္ထပရိဝါသော သံဃံ ဒွိန္ဒံ အာပတ္တိနံ ဧကာဟပု
ဋိစ္စန္ဓာနံ ဆာရတ္ထံ မာနတ္တံ ယာစာမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သောဟံ ပရိဝတ္ထပရိ
ဝါသော သံဃံ တိဿန္တံ အာပတ္တိနံ ဧကာဟပုဋိစ္စန္ဓာနံ ဆာရတ္ထံ မာနတ္တံ ယာစာမိ
တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝါသေ-ပရိဝါသ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အာပတ္တိယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဝသေစ-တို့ကိုလည်း
ကောင်း၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-၍၊ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ၊ အပုဋိစ္စန္ဓာပတ္တိ-အပုဋိစ္စန္ဓ
အာပတ်ကို၊ အပုဋိစ္စန္ဓာပတ္တိယာ-ပုဋိစ္စန္ဓအာပတ်၌၊ သမောဓာနေတွာပိ-ပေါင်း၍
လည်း၊ ဒါတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

သမောဓာနေတွာ။ ။သမောဓာနံဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဇာတ်အနက်၌ ဣပစ္စည်း
သက်၍ တွာပစ္စည်းဖြင့် သမောဓာနေတွာဟု ရုပ်ပြီးစေသင့်သည်၊ သို့မဟုတ် “သမောဓာယ”ဟု
ဖြစ်စေ၊ “သမောဒဟိတွာ”ဟု ဖြစ်စေ ရုပ်ရှိသင့်သည်။

ကထံ-အဘယ်သို့ ပေးထိုက်သနည်း။ ပဋိစ္ဆန္ဓာယ-ပဋိစ္ဆန္ဓအာပတ်ကြောင့်၊
ဧကာဟပရိဝါသံ-တစ်ရက်ပတ်လုံး ကျင့်သုံးထိုက်သော ပရိဝါသံကို၊ ဝသိတ္တာ-နေပြီး
၍၊ ဝါ-ကျင့်သုံးပြီး၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ သဉ္ဇေတနိကံ-လွှတ်စေလိုသော
စေတနာထင်ရှားရှိသော၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိမည်သော၊ ဧကာဟပဋိစ္ဆန္ဓ-
တစ်ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိ-
ရောက်ပါပြီ၊ သောဟံ-သည်၊ သံယံ-ကို၊ သဉ္ဇေတနိကာယ-သော၊ ပေ၊ အာပတ္တိယာ-
ကြောင့်၊ ဧကာဟပရိဝါသံ-ကို၊ ယာစိ-တောင်းပါပြီ၊ တဿ မေ-အား၊ သံယော-
သည်၊ သဉ္ဇေတနိကာယ-သော၊ ပေ၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဧကာဟပရိဝါသံ-
ကို၊ အဒါသိ-ပေးပါပြီ၊ သောဟံ-သည်၊ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော
ပရိဝါသံရှိပါ၏၊ ဘန္တေ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇိ-ပြီ၊ ဘန္တေ-တို့၊ သောဟံ-
သည်၊ သံယံ-ကို၊ ပဋိစ္ဆန္ဓာယစ-ဖုံးထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အပဋိစ္ဆန္ဓာယစ-
မဖုံးထားအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သဉ္ဇေတနိကာနံ-ကုန်သော၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိနံ-ကုန်
သော၊ တာသံ အာပတ္တိနံ-ထိုအာပတ်တို့၏ အတွက်၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ဆာရတ္တံ မာနတ္တံ၊
ယာစာမိ-၏၊ ဣတိ (ယာစိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။)

အထ-မာနတ်တောင်းပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ တဒရုရူပံ-
ထိုတောင်းခြင်းအားလျော်သော၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ မာနတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-
ပေးထိုက်၏၊ [ကမ္မဝါစာကို သာရတ္တဋီကာ၌ ပြထား၏။] ပဋိစ္ဆန္ဓာ-ဖုံးထားအပ်ကုန်
သော၊ ဒွေ-၂ ချက်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော-တို့သည်) သစေ (ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊
အပဋိစ္ဆန္ဓာ-မဖုံးထားအပ်သော၊ ဧကာ-သော၊ (အာပတ္တိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ၊
ဧဝံသတိ) ပဋိစ္ဆန္ဓာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဓာယစာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုရာ၏၊/အထ-သို့မဟုတ်၊
ပဋိစ္ဆန္ဓာ-သော၊ ဧကာ-သော၊ (အာပတ္တိ၊/သစေ ဟောတိ၊ အပဋိစ္ဆန္ဓာ-ကုန်သော၊
ဒွေ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ) ပဋိစ္ဆန္ဓာယ စ အပဋိစ္ဆန္ဓာ
နဉ္စာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပဋိစ္ဆန္ဓာပိ-ပဋိစ္ဆန္ဓအာပတ်တို့သည်လည်း၊ ဒွေ-၂ ချက်တို့
သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ) အပဋိစ္ဆန္ဓာပိ-အပဋိစ္ဆန္ဓအာပတ်တို့သည်လည်း၊ ဒွေ-
တို့သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ) (ဧဝံသတိ) ပဋိစ္ဆန္ဓာနဉ္စ အပဋိစ္ဆန္ဓာနဉ္စာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
သဗ္ဗတ္ထ-တစ်ပါးသော အာပတ်၊ များစွာသော အာပတ် အစရှိကုန်သော အလုံးစုံ
သော အာပတ်တို့၌၊ တဒရုရူပံ-ထိုပရိဝါသံတောင်းခြင်းအားလျော်သော၊ ကမ္မဝါစံ-

ပရိဝုတ္တပရိဝါသော။ ။ “သောဟံ ပရိဝုတ္တပရိဝါသော”ကို စကားတစ်ရပ်ဖြစ်၍ “ဆာ
ရတ္တံ မာနတ္တံ ယာစာမိ”ဝါကျနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဆက်ယူပါ။ “ပရိဝါသံနေပြီးဖြစ်၍ မာနတ်တောင်း
ပါသည်”ဟူလို၊ ပရိဝုတ္တပရိဝါသောကို ဟုတ္တာထည့်၍ အာပဇ္ဇိနှင့် အစပ်မှားတတ်သည်၊
ပရိဝါသံနေပြီး ဖြစ်၍ အပဋိစ္ဆန္ဓအာပတ်သို့ ရောက်သည်မဟုတ် ရှေးတုန်းကပင် ရောက်ခဲ့ပြီး
ဖြစ်သည်။

ကို ကတ္တ၊ မာနတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ စ-ဆက်၊ စိက္ခမာနတ္တဿ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မာနတ် ရှိသော ရဟန်း၏၊ တဒနုရူပမေဝ-ထိုမာနတ်အားလျော်စွာသာလျှင်၊ ကမ္မဝါစ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဣမ-ဤပဋိစ္ဆန္ဒအာပတ်၌၊ ဧကာပတ္တိဝသေန-တစ်ချက်သော အာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပရိဝါသာဝသာနေ-ပရိဝါသ်၏အဆုံး၌၊ ယံ မာနတ္တံ-ကို၊ ဒိယျတိ-ပေးအပ်၏၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်သည်၊ ပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ္တံနာမ-မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ်၌၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကေနေဝ-တစ်မျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ယောဇနာမုခေန-အမြွက်မျှဖြစ်သော ယောဇနာခြင်းဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသော စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ “ပဋိစ္ဆန္ဒာယ ပေ၊ မာနတ္တံ ဒိယျတိ”ကို ကြည့်၍ “ပဋိစ္ဆန္ဒာယ+ဒါတဗ္ဗံ မာနတ္တံ ပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ္တံ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုပါ၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာယ-ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်သော၊ မာနတ္တံ-မာနတ်တည်း၊ ပဋိစ္ဆန္ဒမာနတ္တံ၊ ပက္ခမာနတ္တံ-ပက္ခမာနတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သမောဓာနမာနတ္တဉ္စ-သမောဓာနမာနတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဝသေသပရိဝါသကထာဝသာနေ-အပွဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်၊ ပဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသ်မှ ကြွင်းသော ပရိဝါသကထာ၏အဆုံး၌၊ (အသေသာတိ အပွဋိစ္ဆန္ဒပရိဝါသပဋိစ္ဆန္ဒ ပရိဝါသေဟိ အဝသေသေ၊-ယောဇနာ၊) ကထယိဿာမ-ဆိုကုန်အံ့။

ဟိ-ချဲ့၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ သမောဓာနပရိဝါသော-သမောဓာနပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ပရိဝါသာ-ပရိဝါသ်တို့သည်၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကျန်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ၂-ပါးသော ပရိဝါသ်တို့တွင်၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသောနာမ-သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်မည်သည်၊ (အနုညာတ ပရိဝါသော၌ စပ်၊) ပရတော-နောက်၌၊ အဓမ္မိကမာနတ္တစာရာဝသာနေ-အဓမ္မိက မာနတ်ကို ကျင့်ခြင်း၏အဆုံး၌၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန ပေ၊ န ဇာနာတီတိ-ဟူသော၊ ဣမသ္မိ ဝတ္ထုသ္မိ-ဤဝတ္ထုကြောင့်၊ အနုညာတ ပရိဝါသော-ခွင့်ပြုတော်မူ အပ်သော ပရိဝါသ်တည်း၊ သော-ထို သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်သည်၊ စူဠသုဒ္ဓန္တော-စူဠသုဒ္ဓန္တ ပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ မဟာသုဒ္ဓန္တော-မဟာသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ။ ။သုဇ္ဈနံ-စင်ကြယ်ခြင်း၊ သုဒ္ဓေါ-ခြင်း၊ (တစ်နည်း) သုဇ္ဈတိ ဧတ္တာတိ သုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ရာကာလ၊ သုဒ္ဓေါ+အန္တော+ယဿာတိ သုဒ္ဓန္တော၊ သုဒ္ဓန္တော စ+သော+ ပရိဝါသောစာတိ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-စင်ကြယ်ခြင်း (စင်ကြယ်ရာကာလ)ဟူသော အဆုံးအပိုင်း အခြားရှိသော ပရိဝါသ်၊ စူဠသုဒ္ဓန္တ၊ မဟာသုဒ္ဓန္တ အခွဲမှာ အဋ္ဌကထာ စာသွားဖြင့် ထင်ရှားလတ်။

ဒုဝိဓော-၏။ စ-ဆက်၊ ဒုဝိဓောပိ-၂ ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒေသ(ဒေသော)-
 ဤသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ကို၊ ရတ္တိပရိစ္ဆေဒံ-ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို၊ သကလံ ဝါ-အလုံးစုံကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဧကန္တံ ဝါ-အချို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တဿ စ-
 မသိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ အသရန္တဿ စ-မမှတ်မိသော ရဟန်းအား
 လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုညဉ့်အပိုင်းအခြား၌၊ ဝေမတိကဿ စ-ဖြစ်သောယုံမှား
 ခြင်းရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။ ပန-ဆက်၊ အာပတ္တိ
 ပရိယန္တံ-အာပတ်အပိုင်းအခြားကို၊ “အဟံ-သည်၊ ဧတ္တကာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပန္နော-ပြီ”၊ ဣတိ၊ ဇာနာတုဝါ-သိမူလည်း
 သိစေ၊ မာ (ဇာနာတု) ဝါ-မသိမူလည်း မသိစေ၊ ဧတံ-ဤအာပတ်အပိုင်းအခြားကို
 သိခြင်းမသိခြင်းသည်၊ အကာရဏံ-အကြောင်းမဟုတ်။

တတ္ထ-ထိုသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်တို့တွင်၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ (“ပုစ္ဆိယမာနော
 ဝဒတိ”၌ စပ်၊) ဥပသမ္ပဒတော-ရဟန်းဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အနုလောမက္က
 မေနဝါ-အနုလုံအစဉ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရောစိတ ဒိဝသတော-
 အာပတ်ကို ပြောကြားရာနေမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ပဋိလောမက္ကမေနဝါ-ပဋိလုံအစဉ်
 အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နောက်ပြန်အစဉ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 အသုကဉ္စ အသုကုဉ္စ-ထိုမည်ထိုမည်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒိဝသံဝါ-နေပတ်လုံး
 သော်လည်းကောင်း၊ မာသံ ဝါ-လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ သံဝစ္ဆရံ ဝါ-နှစ်ပတ်
 လုံးသော်လည်းကောင်း၊ တဝ-သင်၏။ သုဒ္ဓဘာဝံ-စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊
 ဇာနာတိ-သိသလော၊ ဣတိ၊ ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်သော်၊ (ဝိနည်းမိရိက မေးအပ်
 သော်၊) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဇာနာမိ-သိပါ၏။ အဟံ-တပည့်တော်
 သည်၊ သုဒ္ဓေါ-စင်ကြယ်ပါ၏။ ဣတိ၊ ဝဒတိ-လျှောက်၏။ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊
 ဒိန္နော-ပေးအပ်သော၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ကို၊ စူဠသုဒ္ဓန္နောတိ-ဟူ၍၊
 ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

တံ-ထိုစူဠသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပရိဝသန္တေန-ပရိဝါသ်နေသော
 ရဟန်းသည်၊ ယတ္ထကံကာလံ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး၊
 အတ္တနော-၏။ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏။ တတ္ထကံ-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိ
 သော ကာလကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော၊ (စင်ကြယ်ရာ
 ကာလမှကြွင်းသော၊) မာသံဝါ-တစ်လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဒွိမာသံဝါ-၂လ
 ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ပရိဝါသ်နေရာ၏၊ မာသမတ္တံ-တစ်လမျှ၊
 အသုဒ္ဓေါ-မစင်ကြယ်သည်၊ အမှီ-ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သဗ္ဗက္ခေတွာ-မှတ်ထင်၍၊ သစေ
 အဂ္ဂဟေသိ-အကယ်၍ယူအံ့၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ပရိဝသန္တော-စ-ပရိဝါသ်နေစဉ်လည်း၊

အည-အခြားသော၊ မာသံ-လင်္က၊ သရတိ-အမှတ်ရအံ့၊ တံပိ မာသံ-ထိုနောက်
 ၁-လပတ်လုံးလည်း၊ ပရိဝသိတဗ္ဗမေဝ-ပရိဝါသ်နေနိုင်သည်သာ၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
 ပရိဝါသဒါနကိစ္စ-ပရိဝါသ်ပေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ၊ (ပရိဝါသ်တောင်းစဉ်၊ ပေးစဉ်က
 “ရက်ပေါင်းမည်မျှ”ဟု သတ်မှတ်၍ မတောင်းခဲ့၊ မပေးခဲ့သောကြောင့် စင်ကြယ်
 သည့်တိုင်အောင် နေနိုင်ရကား၊ နောက်ထပ် ပရိဝါသ်ပေးဖွယ် မလို၊) အထ-
 သို့မဟုတ်၊ ဗွိမာဆံ-၂ လပတ်လုံး၊ အသုဇ္ဈိ-သည်၊ အမ္ဘိ-၏၊ ဣတိ သလ္လက္ခေတွာ၊
 (သစေ) အဂ္ဂဟေသိ၊ ပရိဝသန္တောစ-စဉ်လည်း၊ အဟံ-သည်၊ မာသမတ္တမေဝ-
 တစ်လမျှသာ၊ အသုဇ္ဈိ-သည်၊ အမ္ဘိ-၏၊ ဣတိ၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ် ခြင်းကို၊ (သစေ)
 ကရောတိ-အကယ်၍ ပြုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မာသမေဝ-တစ်လပတ်လုံးသာ၊
 ပရိဝသိတဗ္ဗ-ရာ၏၊/ပုန-တစ်ဖန်၊ ပရိဝါသဒါနကိစ္စ-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ
 သုဒ္ဓန္တပရိဝါသောနာမ-ဤသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်မည်သည်၊ ဥဒ္ဓံပိ-အထက်သို့ လည်း၊
 အာရောဟတိ-တတ်နိုင်၏၊ ဟေဋ္ဌာပိ-အောက်သို့လည်း၊ ဩရောဟတိ-သက်နိုင်၏၊
 ဣဒံ-ဤအထက်သို့လည်း တက်နိုင်ခြင်း၊ အောက်သို့လည်း သက်နိုင်ခြင်းသည်၊
 အဿ-ထိုသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာတည်း။

ပန-ဆက်၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ (သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်၏ အစွမ်းဖြင့် အာပတ်မှ
 ထပ်တစ်ပါးသော၊) [အညသ္မိတိ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသဝသေန အာပတ္တိ ဝုဋ္ဌာနတော
 အညသ္မိ-သာရတ္ထ။] အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနေ-အာပတ်မှထခြင်း၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံ
 ကား၊ လက္ခဏံ-တည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ-မဖုံးထားအပ်သော၊
 အာပတ္တိ-ကို၊ ပဋိစ္ဆန္တာတိ-ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ဟူ၍၊ ဝိနယကမ္မံ-ဝိနည်းကံကို၊
 ကရောတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ ဝုဋ္ဌာတိ-၏၊ ယော-သည်၊
 ပဋိစ္ဆန္တံ-သော၊ (အာပတ္တိ-ကို၊) အပ္ပဋိစ္ဆန္တာတိ-မဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ဟူ၍၊
 ဝိနယကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ (အာမတ္တိ) န ဝုဋ္ဌာတိ၊ အစိရပဋိစ္ဆန္တံ-မကြာမြင့်သော
 ကာလပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ (အာပတ္တိ-ကို၊) စိရပဋိစ္ဆန္တာတိ-ကြာမြင့်စွာသော

အယံဟိ ၂၀၀၊ ဩရောဟတိ။ ။ဤသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်သည် တစ်လမှန်း၍ ယူထားသော်
 လည်း တစ်လထက်အလွန် အထက်သို့တက်နိုင်၊ ၂-လမှန်း၍ ယူထားသော်လည်း ၂-လအောက်
 လျော့၍ အောက်သို့လည်း သက်နိုင်သောကြောင့် အချို့က “အတ္ထသမောဓာန်ထက်ပင် သုဒ္ဓန္တ
 ပရိဝါသ်ကို ယူထိုက်၏”ဟု ဆိုကြ၏။ သို့သော် သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်၏ မူရင်းလက္ခဏာမှာ အာပတ်
 အပိုင်းအခြားကို မသိ-မမှတ်မိသူအတွက်၊ ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို မသိ-မမှတ်မိသူအတွက် ပေးရ
 သော ပရိဝါသ်တည်း၊ ယခုအခါ၌ကား မည်မျှထက် မလွန်နိုင်ဟု အာပတ်အပိုင်းအခြားကိုလည်း
 ရည်မှန်းပိုင်းခြားနိုင်ကြ၏။ ရက်အပိုင်းအခြားကိုလည်း ခန့်မှန်း၍ ပိုင်းခြားနိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့်
 “သံသယရှိရာရက်အတွက် ပရိဝါသ်နေလျှင် ပြအပ်ခဲ့သော သမောဓာနပရိဝါသ်ကသာ ယခု
 အခါ၌ သာ၍သင့်လျော်၏”ဟု မှတ်ပါ။

ကာလပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်ဟူ၍၊ (ဝိနယကမ္မံ) ကရောန္တဿပိ-
 ပြုသောရဟန်း၏လည်း၊ (အာပတ္တိံ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ [အချို့စာ၌ “ဝိနယကမ္မံ ကရောတိ၊
 တဿာပိ” ရှိ၏။] စိရပဋိစ္ဆန္တံ-သော၊ (အာပတ္တိံ) အစိရစိရပဋိစ္ဆန္တာတိ-ဟူ၍၊ (ဝိနယ
 ကမ္မံ) ကရောန္တဿ-၏၊ (အာပတ္တိံ) န ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဧကံ-၁ ချက်သော၊ အာပတ္တိံ-သို့၊
 အာပဇ္ဇိတွာ-ပြီး၍၊ သမ္ပဟုလာတိ-များစွာသော အာပတ်တို့ဟူ၍၊ (ဝိနယကမ္မံ)
 ကရောန္တဿာပိ (အာပတ္တိံ) ဝုဋ္ဌာတိ၊ (ကသ္မာ) ဧကံ-၁ ချက်သော အာပတ်ကို၊
 ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ သမ္ပဟုလာနံ-များစွာသော အာပတ်တို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်း
 ကြောင့်တည်း၊ [ဤစကားအရ ယခုအခါ၌ အာပတ်တစ်ချက်သာ ဖြစ်စေကာမူ
 “သမ္ပဟုလာ အာပတ္တိယော”ဟုဆို၍ ဒေသနာပြောခြင်းသည် ဤအဓိပ္ပာယ်နှင့်
 သဘောတူ၏။] ပန-ဗျုတ်ရိုက်၊ သမ္ပဟုလာ-များစွာကုန်သော အာပတ်တို့သို့၊ အာ
 ပဇ္ဇိတွာ-ပြီး၍၊ ဧကံ-တစ်ချက်သော အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိ-ရောက်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့
 ပြော၍၊ (ဝိနယကမ္မံ) ကရောန္တဿ (အာပတ္တိံ) န ဝုဋ္ဌာတိ၊ (ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊
 လက္ခဏံ-လက္ခဏာတည်း။) [“အညသ္မိံ၊ ပေ၊ လက္ခဏံ”ကို ပြန်အုပ်သည်။]

[ယခုအခါ မဟာသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ကို ပြလို၍ “ယော ပန”စသည်ကို မိန့်။] ပန-
 ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (န ဇာနာတိ စသည်၌စပ်)၊ ယထာ ဝုတ္တေန-
 အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အနုလောမ၊ ပေ၊ နယေန-အနုလုံနည်း၊ ပဋိလုံနည်း
 အားဖြင့်၊ ပုစ္ဆိယမာနောပိ-မေးအပ်ပါသော်လည်း၊ ရတ္တိပရိယန္တံ-ညဉ့်အပိုင်းအခြားကို၊
 န ဇာနာတိ-မသိ၊ နေဝ သရတိ-မမှတ်မီ၊ ဝေမတိကော ဝါ-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း
 ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်သော၊ သုဒ္ဓန္တ
 ပရိဝါသော-ကို၊ မဟာသုဒ္ဓန္တောတိ-မဟာသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ထံ-ထိုမဟာ
 သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ဂဟိတဒိဝသတော-ပရိဝါသ်ယူအပ်ပြီးရာ
 နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝ-လောက်၊ ဥပသမ္ပဒါဒိဝသော-ရဟန်းပြုရာနေ့သည်၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ တာဝ-ထိုရဟန်းပြုရာ နေ့တိုင် အောင်၊ ရတ္တိယော-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-
 ရေတွက်၍၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အယံ-ဤမဟာသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်သည်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်
 သို့၊ နာရောဟတိ-မတက်နိုင်၊ [ရဟန်းပြုခဲ့ရာ ရက်အားလုံးပါနေပြီးဖြစ်သောကြောင့်
 အထက်သို့တက်ဖွယ်လည်း မလိုတော့၊] ဟေဋ္ဌာပန-အောက်သို့ကား၊ ဩရောဟတိ-
 သက်နိုင်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပရိဝသန္တော-ပရိဝါသ်နေသော ရဟန်းသည်၊ ရတ္တိ
 ပရိစ္ဆေဒေ-တို့ကို၊ (သန္နိဋ္ဌာနံ ကရောတိ၌စပ်)၊ အာပန္နဿ-အာပတ်သို့ရောက်သော၊
 မယံ-ငါ၏၊ မာသော-တစ်လသည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်း
 ကောင်း၊ သံဝစ္ဆရော-တစ်နှစ်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ) ဝါ-ဤသို့သော်လည်း

ကောင်း၊ သန္နိဋ္ဌာနံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ သစေ ကရောတိ-အကယ်၍ ပြုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) မာသံ ဝါ-တစ်လပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ သံဝစ္ဆရံ ဝါ-တစ်နှစ်ပတ်လုံး သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်၌၊ ပရိဝါသယာစနဒါနလက္ခဏံ-ပရိဝါသ်တောင်းခြင်း၊ ပေးခြင်း၏လက္ခဏာကို၊ ပရ တော-နောက်၌၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတနယေနဝ-လာသောနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ ဝတ္ထု၊ ပေ၊ အဗ္ဘာနာနိ-ဝတ်ဆောက်တည်ခြင်း၊ မာနတ်၊ အဗ္ဘာန်တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာနေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်သည်၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသောနာမ-မည်၏။

သမောဒါနပရိဝါသောနာမ-မည်သည်၊ သြဓာနသမောဓာနော-သြဓာန သမောဓာနပရိဝါသ်လည်းကောင်း၊ အတ္ထသမောဓာနော-လည်းကောင်း၊ မိဿက သမောဓာနော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ဂု-ပါးတို့တွင်၊ အန္တရာပတ္တိ-အန္တရာအာပတ်သို့ (ဝတ်ကျင့်စဉ် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို ဆိုသည်) အာပဇ္ဇိတွာ-၍၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ-ဖုံးထားသော ရဟန်းအား၊ ပရိဝုတ္တဒိဝသေ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ နေ့တို့ကို၊ သြဓုနိတွာ-ခါတွက်၍၊ မက္ခေတွာ- ချေဖျက်၍၊ (သြဓုနိတွာကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်) ပုရိမာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ မူလဒိဝသပရိစ္ဆေဒေ-မူလရက်အပိုင်းအခြား၌၊ ပတ္တာ-မှ၊ အာပန္နံ-သင့်ရောက်အပ် သော၊ အာပတ္တိ-ကို၊ သမောဒဟိတွာ-သွင်းထား၍၊ ဒါတဗ္ဗပရိဝါသော-ကို၊ သြဓာန သမောဓာနောနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သော-ထိုသြဓာနသမောဓာနပါရိဝါသ် သည်၊ (အာဂတာ၌ စပ်၊) ပရတော-နောက်၌၊ တေနဟိ၊ ပေ၊ သမောဓာနပရိဝါသ် ဒေတူတိ-ဟူသော၊ ဣတော-ဤပါဠိရပ်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ် အားဖြင့်၊ ပါဠိယံယေဝ-၌ပင်၊ အာဂတော-လာပြီ။ “မူလာယ-အရင်းသို့ အဋ္ဌိကသိ တွာ-ငင်၍”ဟု ပေး။

သြဓာနသမောဓာနော။ “သြဓုနိတွာ”ကို ကြည့်၍ သြဓာန၌ အဝပုဗ္ဗ ဓုဓာတ်၊ ယုပစ္စည်းဟု ကြံပါ၊ အဝဓုနိယန္တ ဧတ္တာတိ သြဓာနော၊ ဧတ္ထ-ဤပရိဝါသ်၌၊ (ပရိဝုတ္တဒိဝသေ- ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ နေ့တို့ကို) အဝဓုနိယန္တ-ခါတွက် ချေဖျက်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သြဓာနော၊ “သမောဒဟိတွာ”ကို ကြည့်၍ “သမောဓာနော”၌ သံ+အဝ+ရှေးရှိသော ဓာဓာတ်၊ ယုပစ္စည်းဟု ကြံပါ၊ သမောဒဟိယတေ+ဧတ္တာတိ သမောဓာနော၊ ဧတ္ထ-ဤပရိဝါသ်၌၊ အာပတ္တိ-နောက်မှ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို) သမောဒဟိယတေ-မူလအာပတ်၏ နေ့အပိုင်းအခြား၌ ပေါင်းထားအပ်၏၊ ဣတိ သမောဓာနော၊ သြဓာနော စ+သော+သမောဓာနောစာတိ သြဓာန သမောဓာနော၊ ယောဇနာ၌ကား အခြားတစ်နည်း ကြံလေ၏။ “သြဓုနိတွာ သမောဓာနော”ဟု သံည်း ကင်္ခါဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့၏၊ အဓိပ္ပာယ်ရသော်လည်း ရုပ်ပြီးခက်သည်။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဩဓာန သမောဓာန ပရိဝါသ်ဌ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ
 ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဋိစ္စန္ဓာယ-
 သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ပရိဝသန္တောဝိ-
 ပရိဝါသ်နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ မာနတ္တာရဟော-မာနတ်ထိုက်သည်၊ (သမာ
 နော) ဝိ-ဖြစ်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ မာနတ္တံ-ကို၊ စရန္တော ဝိ-ကျင့်စဉ်သော်လည်း
 ကောင်း၊ အတ္တာနာရဟော-အတ္တန်ထိုက်သည်၊ (သမာနော)ဝိ-သော်လည်းကောင်း၊
 အညံ-မူလအာပတ်မှ အခြားသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-ပြီး၍၊ ပုရိမာယ-
 ရှေးဖြစ်သော၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်နှင့်၊ ဝိ-အောက်၊ သမာဝိ-ညီမျှသည်သော်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဦနတရာ ဝိ-ယုတ်လျော့သည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
 ရတ္တိယော-ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ ပဋိစ္စာဒေတိ-ဖုံးထား၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ မူလာ
 ယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿနေန-ငင်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ဩဓုနိတွာဌ စပ်) တေ ပရိဝုတ္တ
 ဒိဝသေ စ-ထိုပရိဝါသ်ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ နေ့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ (တေ) မာနတ္တာ
 စိတ္တဒိဝသေစ-ထိုမာနတ်ကျင့်အပ်ပြီးရာ နေ့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံ
 သော နေ့တို့ကို၊ ဩဓုနိတွာ-ခါတွက် ၍၊ (ချေဖျက်၍) အဒိဝသေ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ
 နေ့မဟုတ်သည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ (ဩဓုနိတွာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပစ္ဆာ-နောက်
 မှ၊ အာပန္နာပတ္တိ-သင့်ရောက်အပ်ပြီးသော အာပတ်ကို၊ မူလာပတ္တိယံ-မူလအာပတ်
 ဌ၊ သမောဓာယ-ပေါင်း၍၊ ပရိဝါသော ဒါတဗ္ဗော။

တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ မူလာပတ္တိ-သည်၊ ဝိ-ကို၊ ပက္ခပဋိစ္စန္ဓာ-၁ ပက္ခပတ်လုံး
 ဖုံးထားအပ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ့၊ အန္တရာပတ္တိ-သည်၊ ဝိ-ကို၊ ဦနကပက္ခ
 ပဋိစ္စန္ဓာ-ယုတ်လျော့သော ပက္ခပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊
 ဧဝံသတိ)၊ ပန-တစ်ဖန်၊ ပက္ခမေဝ-တစ်ပက္ခပတ်လုံးသာ၊ ပရိဝါသော-ကို၊ ပရိဝသိ
 တဗ္ဗော-၏၊ အန္တရာပတ္တိ-သည်၊ ဝိ-ကို၊ ပက္ခပဋိစ္စန္ဓာဝ-ပက္ခပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်
 သည်သာလျှင်၊ အထာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့
 ပင် ဖြစ်ပြန်သော်လည်း)၊ ပက္ခမေဝ-၁ ပက္ခပတ်လုံးသာ၊ ပရိဝသိတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဧတေန
 ပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ သဌိဝဿပဋိစ္စန္ဓာ-အနှစ် ၆၀-
 ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ မူလာပတ္တိ-သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏) တာဝ-ထိုအနှစ် ၆၀
 ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော အာပတ်တိုင်အောင်၊ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ-
 မှန်၊ သဌိဝဿာနိ-တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတွာ-ပရိဝါသ်နေပြီး၍၊ မာနတ္တာရဟော-
 ထိုက်သည်၊ ဟုတွာပိ-၍လည်း၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့၌၊ ဝိ-တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ အန္တရာ
 ပတ္တိ-ကို၊ ပဋိစ္စာဒေတွာ-ပြီး၍၊ ပနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ သဌိဝဿာနိ-တို့ပတ်လုံး၊
 ပရိဝါသာရဟော-ပရိဝါသ်နေခြင်းကိုထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အန္တရာ

ပတ္တိ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ မူလာပတ္တိတော-မူလအာပတ်ထက်၊ အတိရေကပဋိစ္ဆန္ဒာ-
 ပိုလွန်သော ရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
 တတ္ထ-ထိုအတိရေကပဋိစ္ဆန္ဒအာပတ်၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်ပါသနည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊
 (ကိ၊) အယံ ပုဂ္ဂလော-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတေကိစ္ဆော-ကုစားခြင်းကို မထိုက်သည်၊
 (ဟောတိ-၏၊) အတေ ကိစ္ဆောနာမ-ကုစားခြင်းကို မထိုက်သူမည်သည်၊ (ဟုတွာ-
 ၍၊) အာဝိကာရာပေတွာ-ထင်စွာပြုစေ၍၊ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-စွန့်ထိုက်၏၊ ဣတိ
 (အာဟ။)

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ၊) ကသ္မာ-ကြောင့်၊
 အတေကိစ္ဆောနာမ-ကုစားခြင်းကို မထိုက်သူမည်သည်၊ (ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊)
 အယံ သမုစ္စယက္ခန္ဓကောနာမ-ဤသမုစ္စယက္ခန္ဓ မည်သည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဌိတကာလ-
 သဒိသော-တည်ရှိတော်မူရာ ကာလနှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)နန-ဖြစ်သည်မဟုတ်
 ပါလော၊ အာပတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိစ္ဆန္ဒာဝါ-ဖုံးထားအပ်သည်မူလည်း၊
 ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာဝါ-မဖုံးထားအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) သမကပ္ပ
 ဋိစ္ဆန္ဒာ ဝါ-မူလအာပတ်ကို ဖုံးထားအပ်ရာနေ့နှင့် ညီမျှသော ရက်တို့ပတ်လုံး ဖုံးထား
 အပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) ဦနတရပုဋိစ္ဆန္ဒာဝါ-ယုတ်လျော့သော ရက်ပတ်လုံး
 ဖုံးထားအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) အတိရေကပုဋိစ္ဆန္ဒာဝါ-ပိုလွန်သော ရက်တို့
 ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု၊) (ပေလျာလ မြှုပ်ထားသည်၊) ဧတ္ထ-
 ဤအာပတ်ကို ဖုံးထားရာ၌၊ ဝိနယဓရဿ-ဝိနည်းမိုရ်၏၊ (ပရိဝါသ်ပေးသော ဝိနည်း
 မိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊) ကမ္မဝါစ-ကို၊ ယောဇေတုံ-ယှဉ်စေခြင်းငှာ၊ သမတ္တဘာဝေါယေဝ-
 စွမ်းနိုင်သူ၏အဖြစ်သည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယာ-အကြင်
 အန္တရာအာပတ်သည်၊ အတိရေကပုဋိစ္ဆန္ဒာ-သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုအန္တရာ
 အာပတ်ကို၊ မူလာပတ္တိ-မူလအာပတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုအန္တရာအာပတ်၌၊
 ဣတရံ-အခြားသော မူလအာပတ်ကို၊ သမောဓာယ-ပေါင်း၍၊ ပရိဝါသော-ကို၊
 ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဣတိ၊ (အာဟ၊) အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဩဓာနသမောဓာ
 နောနာမ-မည်၏။

အာဝိကာရာပေတွာ။ ။“အာဝိကာရာပေတွာတိ မူလာပတ္တိတော (ထက်) အန္တရာ
 ပတ္တိယာ-၏၊ ပဋိစ္ဆန္ဒဘာဝံ၊ အာဝိကာရာပေတွာ-မူလအာပတ်ထက် အန္တရာအာပတ်ကို ပို၍
 ကြာမြင့်စွာ ဖုံးထားအပ်ပါသည်ဟု ထင်စွာပြုစေ၍”ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သည်၊ ဝိမတိ၌ကား-
 “အာဝိကာရာပေတွာ ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗောတိ တဿ အတေကိစ္ဆဘာဝံ တေနော ပါကဋံ ကာရေတွာ
 လဇ္ဈိဂဏတော ဝိယောဇနဝသေန ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-ထိုရဟန်း၏ အတေကိစ္ဆ၏အဖြစ်ကို ထို
 ရဟန်းကိုပင် သံဃာအား ထင်ရှားအောင်ပြုစေ၍၊ လဇ္ဈိအပေါင်းမှ ကင်းကွာစေခြင်း၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ စွန့်လွှတ်ထိုက်၏”ဟု ဖွင့်သည်။

အဋ္ဌသမောဓာနော နာမ-မည်သည်ကို၊ (ခေဝ ဝေဒိတဗျော) [“အဋ္ဌသမောဓာ
 နောနာမ ယော သမ္ပဟုလာသု”ဟု ယောသဒ္ဓါပါလျှင် ကောင်း၏။ “မိဿက သမော
 ဓာနောနာမ ယော”ဟု နောက်၌ ယောသဒ္ဓါ ပါဝင်လိမ့်မည်။] သမ္ပဟုလာသု-များစွာ
 ကုန်သော၊ အာပတ္တိသု-တို့တွင်၊ ဧကာဝါ-တစ်ချက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ-
 နှစ်ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဿောဝါ-သုံးချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊
 သမ္ပဟုလာဝါ-များစွာသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊
 ဝါ-တို့ကို၊ သဗ္ဗစိရပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာယော-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့ထက် ကြာမြင့်စွာသော
 ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တာသံ-ထိုအာပတ်တို့၏။ အဋ္ဌေန-
 အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ သမောဓာယ-ပေါင်း၍၊ တာသံ-ထိုအာပတ်တို့၏။ ရတ္တိ
 ပရိစ္ဆေဒဝသေန-ညဉ့်အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝသေသာနံ-ကုန်သော၊ ဥိန
 တရပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာနံ-ယုတ်လျော့သော ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိနံ-
 တို့၏ အတွက်၊ ဝါ-တို့ကြောင့်၊ (ယော) ပရိဝါသော-ကို၊ ဒိယျတိ-ပေးအပ်၏၊ အယံ-
 ဤပရိဝါသ်ကို၊ အဋ္ဌသမောဓာနော-အဋ္ဌသမောဓာန်မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

သောပိ-ထိုအဋ္ဌသမောဓာန်သည်လည်း၊ ပရတော-နောက်၌၊ “တေန ခေါပန
 သမယေန ၊ပေ၊ ဒ္ဓိဟပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာတိ အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပါဠိယံ-၌၊
 အာဂတောယေဝ-လာသည်သာ၊ [သောပိကို အာဂတောယေဝ၌ စပ်၊ ပိဖြင့် ရှေ့
 သြဇာနသမောဓာနကို ပေါင်းပါ။ “သြဇာနသမောဓာနသည်သာ ပါဠိတော်၌ လာ
 သည် မဟုတ်သေး၊ ဤအဋ္ဌသမောဓာနလည်း ပါဠိတော်၌ လာသည်”ဟုလိ။]

ပန-ဆက်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ သတံ-တစ်ရာသော၊ အာပတ္တိယော-
 တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿဟပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာ-ဆယ်ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်၊
 (ဟောန္တိ) အပရမ္ပိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သတံ-သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊
 ဝါ-တို့ကို၊ ဒဿဟပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာ-ဆယ်ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)

အဋ္ဌသမောဓာနော။ ။အဋ္ဌေန+အပိုင်းအခြားအားဖြင့်+သမောဓာနော-ပေါင်း
 အပ်ရာဖြစ်သော ပရိဝါသ်၊ ဧတ္ထစ သဗ္ဗစိရပ္ပဋိစ္ဆန္ဒာယောတိ ဝုတ္တတ္တာ ကိဉ္ဇာပိ ကောဋီအတ္ထ
 ဝါစကော တတိယက္ခရေန ပါဌော (အဂ္ဂဟူသော ပါဌ်သည်) ယုတ္တောဝိယ ဒိဿတိ၊ တထာပိ
 သောပါဌော န ဂဟေတဗျော၊ ကသ္မာ၊ ဗဟူသု ပါဠိပေါတ္ထကေသု အဋ္ဌကထာ ပေါတ္ထေသု စ
 အလိခိတတ္တာ (“အဋ္ဌသမောဓာနော”ဟု မရေးအပ်သောကြောင့်တည်း၊) ဗဟူသု ဟိ ပေါရာဏ
 ပေါတ္ထကေသု စတုတ္ထက္ခရေန ပါဌောယေဝ (“အဋ္ဌ”ဟူသောပါဌ်ကိုသာ) လိခိတော၊ တသ္မာ
 သော ပါဌောယေဝ ဂဟေတဗျော၊ န အညောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ယောဇနာ။

ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒသက္ခတ္တု-ဆယ်ကြိမ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အာပတ္တိယောသံ-
 အာပတ်တစ်ထောင်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒိဝသသတပုဋ္ဌိစ္ဆန္တံ-ရက်ပေါင်းတစ်ရာ ကာလ
 ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊
 ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်ပါသည်၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ [သတံ အာပတ္တိယောတိ-
 ကာယသံသဂ္ဂါဒိဝသေန၊ ဧကဒိဝသေ အာပန္နာ သတံ အာပတ္တိယော၊-ဝိမတိ။]
 သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော အာပတ်တစ်ထောင်ကို၊ သမောဒဟိတွာ-ပေါင်း၍၊ ဒသဒိဝသေ-
 ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗ-ပရိဝါသ်နေရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ပရိဝါသ်နေ
 လသော်၊ ဧကေနော ဒသာဟေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော ဆယ်ရက်ဖြင့်သာ၊ ဒိဝသ
 သတဗ္ဗိ-ရက်ပေါင်း တစ်ရာပတ်လုံးလည်း၊ ပရိဝသိတမေဝ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးမည်
 သည်သာ၊ ဟောတိ/စ-သာဓကကား၊ ဒသသမံ၊ ပေ၊ ပါရိဝါသိကောတိ-ဟူသော၊
 ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ ပရိဝါရေပိ-၌လည်း၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဒသသတံ-
 တစ်ရာဆယ်လီသော၊ ဝါ-တစ်ထောင်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ရတ္တိသတံ-ညဉ့်
 ပေါင်းတစ်ရာပတ်လုံး၊ ဆာဒယိတွာန-ဖုံးထားပြီး၍၊ ဒသရတ္တိယော-ဆယ်ညဉ့်တို့
 ပတ်လုံး၊ ဝသိတွာန-ပရိဝါသ်နေပြီး၍၊ ပါရိဝါသိကော-ပါရိဝါသိကရဟန်းသည်၊
 မုစ္ဆေယျ-အာပတ်မှ လွတ်ရာ၏၊ အချို့စာအုပ်၌ “ပဉ္စာမေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”
 ဟူရှိ၏၊ ပရိဝါပါဠိတော်၌ ထိုပါဠိမပါ၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဋ္ဌသမောဓာနော
 နာမ-မည်၏။

ယော-အကြင်ပရိဝါသ်ကို၊ နာနာဝတ္ထုကာ-အဲမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိကုန်သော၊
 အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့ကို၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-၍၊ ဒိယျတိ-
 ပေးအပ်၏၊ အယံ-ဤပရိဝါသ်သည်၊ မိဿကသမောဓာနောနာမ-မည်၏၊ တတြ-
 ထိုမိဿကသမောဓာန်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ နယော-အနက်ကိုဆောင်
 ကြောင်း နည်းတည်း၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ အဟံ-သည်၊ သမ္ပဟုလာ-ကုန်သော၊
 သံဃာဒိသေသာ-သံဃာဒိသေသ်မည်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ ဧကံ-
 တစ်ချက်သော၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိ-သုက္ကဝိသဋ္ဌိအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဧကံ-
 တစ်ချက်သော၊ ကုလဒ္ဓသကံ-ကုလဒ္ဓသကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇိ-
 ရောက်ပါပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ သောဟံ-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ တာသံ အာပတ္တိနံ-
 ထိုအာပတ်တို့အတွက်၊ သမောဓာနပရိဝါသံ-ဝါသ်ကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏။

မိဿကသမောဓာနော။ ။မိဿိယန္တိ ဧတ္တာတိ မိဿကော - ရောနှောအပ်ရာ
 ဖြစ်သော သမောဓာန၊ မိဿကောစ + သော + သမောဓာနောစာတိ မိဿကသမောဓာနော-
 ရောနှောအပ်ရာ၊ အာပတ်တို့ကို ပေါင်းအပ်ရာဖြစ်သော ပရိဝါသ်၊ ယောနောဋ္ဌကား- “ဧတ္ထ
 ဝတ္ထုဝသေန မိဿကာ အာပတ္တိယော သမောဓာနေတွာ ဒါတဗ္ဗော ပရိဝါသော မိဿက
 သမောဓာနောတိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။

ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ-၃ ကြိမ်၊ ယာစာပေတ္တာ-တောင်းစေ၍၊ တဒနုရူပါယ-ထိုတောင်းခြင်းအားလျော်သော၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ ပရိဝါသော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ မိဿကသမောဓာန်၌၊ သံယာဒိသေသာ၊ ပေ၊ နာနာဝတ္ထုကာယောတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သံယာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပဋိန္ဒိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဝတ္ထုဝသေနပိ-ဝတ္ထု၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂေါတ္ထဝသေနပိ-အန္ဓယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာမဝသေနပိ-နာမည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဝသေနာပိ-အာပတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ “ဝဋ္ဋတိယေဝါတိ” ဟု ဣတိသဒ္ဒါ ပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏ဟုသော်လည်း ပေးပါ။ အယံ-ဤသမောဓာနပရိဝါသ်သည်၊ မိဿကသမောဓာနော-တည်း၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗပရိဝါသကမ္မဝါစာဝသာနေ-အလုံးစုံသော ပရိဝါသ်ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ နိက္ခိတ္တာ နိက္ခိတ္တာဒိကထာ-နိက္ခိတ္တဝတ်၊ အနိက္ခိတ္တဝတ် အစရှိသည်တို့ကို ဆိုရာဆိုကြောင်းကထာကို၊ ပရိမနယေန-ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [တချို့စာ၌ ပန မပါ၊ နိက္ခိတ္တဝတ္ထာဒိကထာဟု ရှိ၏၊ သဗ္ဗပရိဝါသကမ္မဝါစာဝသာနေတိ ဟေဋ္ဌာ ဒသိတာနံ ဒိန္နံ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသာနံ တိဏ္ဍံ သမောဓာနပရိဝါသာနဉ္စာတိ ဣမေသံ သဗ္ဗေသံ ပရိဝါသာနံ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ၊-(ဝိမတိ။)]

ပရိဝါသကထာ-ပရိဝါသ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

**** * ****

ပက္ခ၊ သမောဓာနုမာနုတ္တကထာ

ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ပက္ခမာနုတ္တန္တံ၊ ပေ၊ ကထယိသာမာတိ-ဟူသော၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တဿ-ထိုစကား၏၊ ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ သမ္ပတ္တော-ရောက်လာပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပက္ခမာနုတ္တန္တံစသော ထိုစကား၏ ဆိုခွင့်ရောက်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (မယာ-သည်၊) ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုအပ်တော့လတ်၊ ပက္ခမာနုတ္တန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုနိယာ-အား၊ ဒါတဗ္ဗမာနုတ္တံ-ပေးထိုက်သော မာနတ်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထို ပက္ခမာနုတ်ကို၊ ပဋိစ္စန္ဒာယပိ-ဖုံးထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အပဋိစ္စန္ဒာယပိ-မဖုံးထားအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ အမုမာသမေဝ-တစ်လထက်ဝက် ၁၅-ရက်သာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဂရုဓမ္မံ၊ ပေ၊ စရိတဗ္ဗန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ (ဝစနံ)-ဤစကားကို၊

(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီး (ဘိက္ခုနီကုန္ဒကဉ္စ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ) ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုပက္ခ
မာနတ်ကို၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သီမံ-ကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်
ပြီး၍၊ (ဟတ္ထပါသသို့ဆောင်ခြင်း၊ ဆန္ဒဆောင်ခြင်း၊ သိမ်အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေ
ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သင့်သလို သုတ်သင်ပြီး၍) ဝိဟာရသီမာယဝါ-ဝိဟာရသိမ်၌သော်
လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းတိုက် ၁-ခုလုံး သမုတ်ထားအပ်သော မဟာသိမ်၌သော်
လည်းကောင်း) ဝိဟာရသီမံ-ဝိဟာရသိမ်ကို၊ သောဓေတုံ-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊
အသက္ကောန္တိဟိ-မစွမ်းနိုင်သော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ခဏ္ဍာသီမာယဝါ-ခဏ္ဍာသိမ်၌သော်
လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်း
အခြားအားဖြင့်၊ စတုဝဂ္ဂဂဏံ-၄ ပါးအစဉ်ရှိသော ဂိုဏ်းသံဃာကို၊ သန္နိပါတေတွာ-
စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ဧကာ-၁ ချက်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
ဧကိဿာ-၁ ချက်သော အာပတ်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေဝါ-
၂-ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိဿောဝါ-၃ ချက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊
သမ္ပဟုလာဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧကဝတ္ထုကာဝါ-တူသော ဝတ္ထုရှိ
သည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နာနာဝတ္ထုကာဝါ-အမျိုးမျိုးသော ဝတ္ထုရှိသည်သော်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော) သစေ (ဟောန္တိ)-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသန္တေသု-
ဤသို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊) တာသံ တာသံ-ထိုထိုအာပတ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊
ဝတ္ထုဂေါတ္တနာမ အာပတ္တိသု-ဝတ္ထု၊ အန္ဓယ်၊ နာမည်၊ အာပတ်တို့တွင်၊ ယံယံ-အကြင်
အကြင်ဝတ္ထုစသည်ကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တံတံ-ထိုထို ဝတ္ထုစသည်ကို၊ အာဒါယ-
၍၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ တတြ-ထိုယောဇနာ
ကာတဗ္ဗာဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဧကာပတ္တိဝသေန-
တံစ်ချက်သောအာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မုခမတ္တဒဿနံ-အမြွက်မျှကိုပြကြောင်း
စကားတည်း၊ အာပန္နာယ-အာပတ်သို့ရောက်သော၊ တာယ ဘိက္ခုနီယာ-ထို ဘိက္ခုနီ
သည်၊ ပေ၊ ဝစနိယော-လျှောက်ထိုက်သည်၊ (အဿ-ဖြစ်၏) (ကိံ) အယျေ-အရှင်မ
တို့၊ အဟံ-တပည့်တော်မသည်၊ ဧကံ-သော၊ ဂါမန္တရံ-ဂါမန္တရာမည်သော၊ အာပတ္တိ၊
အာပဇ္ဇိ၊ အယျေ-တို့၊ သာဟံ-သည်၊ ဧတိဿာ၊ ဂါမန္တရာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-
ကြောင့်၊ ပက္ခမာနတ္ထံ ယာစာမိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝစနိယော-ထိုက်သည်၊ အဿ-
ဖြစ်၏) ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္ထံ ယာစာပေတွာ-ပြီး၍၊ ဗျတ္တာယ-ဥတ်ကမ္မဝါစာနှုတ်၌
လာသဖြင့် ကောင်းစွာထက်မြက်သော၊ ပဋိဗလာယ-ဌာန်ကရိုဏ်းကို ပီသစွာရွတ်
စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ သံယော၊ ဉာပေတဗ္ဗော၊ (ကိံ) သုဏာတု ပေ၊
ယာစတိ၊ သံဃဿ-၏၊ ကမ္မံ-မာနတ္ထဒါနတံသည်၊ ပတ္တကလ္လံ-လျှောက်ပတ်သော

အခါရှိသည်၊ ယဒိ (သိယာ)-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ပေ၊ ဧသာ ဥတ္တိ၊ သုဏာတု မေ
အယေ သံယော၊ ပေ၊ ဓာရယာမိ-သိမှတ်ရပါ၏။ ဣတိ (ဉာပေတဗ္ဗော) ကမ္မဝါစာ
ပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ ဝတ္တံ-ကို၊ သမာဒိယိတွာ-၍၊ ဘိက္ခုမာနတ္ထ
ကထာယ-ဘိက္ခုမာနတ္ထကထာ၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊
သံယဿ-အား၊ အာရောစေတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊ (ဝတ်ကြားပြီး၍) နိက္ခိတ္တဝတ္တံ-
နိက္ခိတ္တဝတ်ကို၊ ဝသိတုကာမာယ-ကျင့်သုံးလိုသော ဘိက္ခုနီသည်၊ [ယောဇနာ၌
ကား- “နိက္ခိတ္တ ဝတ်ဖြင့်၊ ဝသိတုကာမာယ-နေလိုသော ဘိက္ခုနီသည်”ဟု ဖွင့်၏၊]
တတ္ထေဝ-ထိုသိမ်တန်ဆောင်းဝန်း၌ပင်၊ သံယမဇ္ဈေဝါ-သံယာအလယ်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ဘိက္ခုနီသု-တို့သည်၊ ပတ္တန္တာသု-ဖဲသွားကုန်လတ်သော်၊ ဧကဘိက္ခုနီယာ-
၏၊ သန္တိကေ ဝါ-အထံ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယိကာယ-၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်
သော အဖော်ဘိက္ခုနီ၏၊ သန္တိကေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်
သာ၊ (ဝတ္တံ) နိက္ခိပိတဗ္ဗံ-ချထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ အညိဿာ-အခြားသော၊ အာဂန္တု
ကာယ-အာဂန္တုကဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ အာရောစေတွာ-၍၊ (ဝတ်
ကြား၍)၊ (ဝတ္တံ) နိက္ခိတ္တဗ္ဗံ၊ နိက္ခိတ္တကာလတော-ဝတ်ချအပ်ပြီးရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-
၍၊ ပကတတ္တဌာနေ-၌၊ တိဋ္ဌတိ။

ပန-ဆက်၊ ပန-တစ်ဖန်၊ သမာဒိယိတွာ-၍၊ အရုဏံ-ကို၊ ဥဌာပေန္တိယာ-
တက်စေသော ရဟန်းမ၏၊ ဘိက္ခုနီနိနယေဝ-တို့၏သာ၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝသိတုံ၊ န
လဘတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသွာ-နည်း)၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဥဘတော
သံယေ၊ ပေ၊ စရိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ဘိက္ခုနီကွန္ဓက၌ ဟောတော်
မူအပ်ပြီ) (ကသွာ ဘိက္ခုနီနိနယေဝ သန္တိကေ ဝသိတုံ န လဘတိ) ကသွာ-ကြောင့်၊
(ထိုသို့ဘိက္ခုနီတို့၏အထံ၌သာ နေခွင့်မရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အသ္မာ-ထို
ဘိက္ခုနီ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဇာယာဟိ-ဆရာမ ဥပဇ္ဈာယ်မတို့သည်၊ ဝိဟာရံ-ဘိက္ခုတို့၏
ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ သင်္ဂါဟကပက္ခေ-သင်္ဂြိုဟ်ခိုးမြင့် ထောက်ပံ့တတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အဖို့၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ဧကော-သော၊ မဟာထေရောဝါ-မဟာ
ထေရ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မကထိကောဝါ-ဓမ္မကထိကမူလည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-
ကို၊ ဝတ္ထတဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိံ) ဧကိဿာ-သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-၏၊ ဝါ-
သည်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သော၊ ဝိနယကမ္မံ-ဝိနည်းကံသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ အယျာ-
အရှင်ဘုရားတို့၊ တတြ-ထိုသို့ဝိနည်းကံပြုဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နော-
တပည့်တော်တို့၏ (အထံသို့) စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပေသေထ-
စေလွှတ်ပါကုန်၊ ဣတိ (ဝတ္ထဗ္ဗော။) [တတြာတိ တသ္မာ၊ ကတ္တဗ္ဗံဝိနယကမ္မဘာဝ
တောတိ အတ္ထော၊ နောတိ အမှာကံ၊ သန္တိကံတိ သမ္ပန္နော-ယောဇနာ။]

သင်္ဂဟံ-ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ အကာတုံ-မပြုခြင်းငှာ၊ ဝါ-မပြုဘဲနေခွင့်ကို၊ န
 လတ္တံတိ-မရအပ်၊ ပေသေဿာမိ-စေလွှတ်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ စတူဟိ-
 ကုန်သော၊ ပကတတ္တဘိက္ခုနီတိ-ပကတတ်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ မာနတ္ထ
 စာရိနိ-မာနတ်ကျင့်လေ့ရှိသော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ အန္တောအရုဏော
 ယေဝ-အရုဏ်၏အတွင်း၌သာ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ဂါမူပစာရတော-မှ၊ ဒွေ-
 လေသူပါတေ-ခဲ ၂-ကျအရပ်တို့ကို၊ အတိတ္တမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ မဂ္ဂါ-မှ၊ ဩက္ကမ္မ-
 ဖဲ၍၊ ဂုဗ္ဘဝတိ အာဒိဟိ-ချို့စည်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တဌာနေ-ဖူးကွယ်အပ်သော
 အရပ်၌၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏၊ [ဂါမူပစာရမှ ကျော်လွန်လျှင် ရွာတွင်း၌ တည်ရှိသော
 ဘိက္ခုနီတို့၏ ဝိဟာရူပစာရမှလည်း ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုတို့၏
 ဝိဟာရူပစာရကိုပြလို၍ “ဝိဟာရူပစာရတောပိ”ဟု မိန့်သည်၊ ဝိဟာရူပစာရတောပိ-
 ဘိက္ခုတို့၏ကျောင်းတိုက် ဥပစာမှလည်း၊ (ရွာပြင်ဘက်၌ ရှိသော ဘိက္ခုတို့၏
 ဝိဟာရူပစာရမှလည်း၊) ဒွေလေသူပါတာ-တို့ကို၊ အတိတ္တမိတဗ္ဗာ-ကျော်လွန်ထိုက်
 ကုန်၏၊ စတူဟိ-ကုန်သော၊ ပကတတ္တဘိက္ခုဟိပိ-ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊
 တုတ္ထ-ထို ဘိက္ခုနီတို့၏ နေရာအရပ်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဂန္တာ-လိုက်
 သွားပြီး၍၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဧကဌာနေ-တစ်နေရာတည်း၌၊ န
 နိသီဒိတဗ္ဗံ-မနေရာ၊ ပဋိတ္တမိတွာ-ဖဲခွါ၍၊ အဝိဒ္ဓရဌာနေ-အနီးဖြစ်သော အရပ်၌၊
 နိသီဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏။ [၁၂-တောင် ဥပစာထက်ပို၍ မဝေးသင့်သောကြောင့် “အဝိဒ္ဓရ
 ဌာနေ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။]

ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိ မဟာပစ္စရိသု-တို့၌၊ (ဝုတ္တံ ၌စပ်၊) ဘိက္ခုနီဟိပိ-တို့သည်
 လည်း၊ ဗျတ္တံ-ထက်မြက်သော၊ (သွက်လက်သော)၊ ဧကံ-သော၊ (ဥပါသိကံ)ဝါ-ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဥပါသိကာယောဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဘိက္ခုဟိပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဧကံ-သော၊(ဥပါသကံ)ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
 ဒွေ-ကုန်သော၊ ဥပါသကေဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတ္တရက္ခဏတ္တာယ-မိမိတို့
 ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊
 စ-ဆက်၊ ကုရုန္တိယံယေဝ-၌သာ၊ (ဧဝံဖြင့် မဟာပစ္စရိကို ကန့်၊) ဘိက္ခုနုပဿယဿ
 စ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်းတိုက်၏လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဿစ-ဘိက္ခုတို့၏ ကျောင်း
 တိုက်၏လည်းကောင်း၊ ဥပစာရံ-ဥပစာကို၊ မုဗ္ဗိတုံ-လွှတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊
 ဣတိ ဝုတ္တံ၊ ဂါမဿ-၏၊ (ဥပစာရံ-ကို၊ မုဗ္ဗိတုံ-လွှတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊) ဣတိ-
 သို့၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ [ဂါမဿာတိ န ဝုတ္တံတိ ဂါမဿ ဥပစာရံ မုဗ္ဗိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ
 န ဝုတ္တံ၊ တေန၊ ဂါမူပစာရ ဌိတာပိ၊ တတ္ထ ဒဿနသဝနုပစာရေ အတိတ္တမိတွာ
 ဌိတာ ဘိက္ခု၊ စ ဘိက္ခုနီယော စ တဿာ ရတ္ထိစ္ဆေဒံ န ကရောန္တိတိ ဒီပေတိ၊-
 ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘိက္ခုသုစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီသုစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ နိဿိန္ဒေသု (နိဿိန္ဒာသု)-နေပြီးကုန်လတ်သော်၊ တာယ ဘိက္ခုနီယာသည်၊ မာနတ္ထံ၊ ပေ၊ သမာဒိယာမိတိ-မာနတ္ထံ၊ ပေ၊ သမာဒိယာမိဟူ၍၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ သမာဒိယိတွာ-ဆောက်တည်ပြီး၍၊ တာဝ-ဘိက္ခုသံယာမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘိက္ခုနီသံယဿ-အား၊ ဧဝံ-သို့၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏။ (ဝတ်ကြားရာ၏။) (ကို) အဟံ အယျေ၊ ပေ၊ ဓာရေတု-မှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ (အာရောစေတဗ္ဗံ) တတော-ထိုမှနောက်၌၊ (ဘိက္ခုနီသံယာအား ဝတ်ကြားပြီးရာကာလမှ နောက်၌) ဘိက္ခုသံယဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဧဝံ အာရောစေတဗ္ဗံ၊ (ကို) အဟံ အယျေ၊ ပေ၊ သံယော ဓာရေတု-မှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ (အာရောစေတဗ္ဗံ) ဣဓာပိ-ဤဘိက္ခုနီမာနတ်၌လည်း၊ ယာယကာယစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဟာသံယ-ဖြင့်၊ အာရောစေတံ ဝဋ္ဋတိ၊ စ-ဆက်၊ အာရောစေတွာ-လျှောက်ပြီး၍၊ (ဝတ်ကြားပြီး၍) ဘိက္ခုသံယဿေဝ-၏သာ၊ သန္တိကေ-၌၊ နိဿိဒိတဗ္ဗံ-နေရာ၏။ အာရောစိတကာလတော-လျှောက်အပ်ပြီးရာအခါမှ၊ (ဝတ်ကြားအပ်ပြီးရာအခါမှ) ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဘိက္ခုနီတို့၏၊ ဝါ-တို့အား၊ ဂန္ဓာ-ပြန်သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ဌာန-မာနတ်ကျင့်ရာအရပ်သည်) သာသကီ-ရွာဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ သစေ ဓမ္မာတိ-အံ့၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ တတ္ထေဝ-ထိုမာနတ်ကျင့်ရာအရပ်၌ပင်၊ ဌာန-ရဟန်းတို့၏ တည်နေခြင်းကို၊ (သစေ) ပစ္စာသိသန္တိ-အကယ်၍ တောင့်တကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဌာတဗ္ဗံ-တည်နေရာ၏၊ (စောင့်ဆိုင်း၍ နေရာ၏။)

အညော-အခြားသော၊ (ပကတတ်အဖြစ်ဖြင့်လိုက်လာသော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့မှ တစ်ပါးသော) ဘိက္ခုဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သို့၊ သစေ ဧတိ-အကယ်၍လာအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဿန္တိယာ-မြင်သော ဘိက္ခုနီမသည်၊ အာရောစေတဗ္ဗံ-လျှောက်ထားရာ၏၊ (ဝတ်ကြားရာ၏) နောစေ အာရောစေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ရတ္တိစ္ဆေဒေါစေဝ၊ ဝတ္ထဘောဒဒုတ္တဋ္ဌ (ဟောတိ) အဇာနန္တိယာ ဧဝ-မသိစဉ်သာလျှင်၊ ဥပစာရံ-သို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ရတ္တိစ္ဆေဒေါဝဟောတိ၊ ဝတ္ထဘောဒဒုတ္တဋ္ဌံ န (ဟောတိ) ဘိက္ခုနီယော-ပကတတ်အဖြစ်ဖြင့် လိုက်လာသော ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ ဥပဇ္ဈာယာဒိနံ-ဥပဇ္ဈာယ်အစရှိသူတို့၏၊ ဝတ္ထကရဏတ္ထံ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုခြင်းငှာ၊ ပဂေဝ-စောစောကပင်၊ (အရုဏ် မတက်မီကပင်) ဂန္ဓကာမာ-ပြန်သွားလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ (ဧဝံသတိ) ရတ္တိ၊ ပေ၊ ရက္ခဏတ္ထံ-ရတ္တိဝိပွဝါသအာပတ်၊ ဂဏဩဟိယနအာပတ်၊ ဂါမန္တရအာပတ်တို့မှ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကံ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ တာယ-ထိုမာနတ်ကျင့်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ အရုဏေ-သည်၊ ဥဋ္ဌိကေ-တက်လတ်

သော်၊ တဿာ-ထိုအဖော်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီ၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝတ္တံ-ကို၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗ-
ချရာ၏၊ ဧတေနပါယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ အခဏှာ-မကျိုးမပျက်ကုန်သော၊ ပဉ္စဒသ
ရတ္တိယော-တစ်ဆယ့်ငါးညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ မာနတ္တံ-ကို၊ စရိတဗ္ဗ-ကျင့်ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ အနိက္ခိတ္တဝတ္တာယ-အနိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသော ဘိက္ခုနီသည်၊ ပါရိ
ဝါသိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-သာ၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏။
ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ အာဂန္တု
ကဿ အာရောစေတဗ္ဗတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ယတ္ထကာ-အကြင်မျှအတိုင်း
အရှည်ရှိကုန်သော၊ ပုရေဘတ္တံဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဘတ္တံဝါ-၌သော်လည်း
ကောင်း၊ တံ ဂါမံ-ထိုရွာသို့၊ ဘိက္ခုဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယောဝါ-
တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့အား၊ အာရောစေတဗ္ဗ-၏၊ (ဝတ်ကြား
ရာ၏၊) (ဣတိ အယံ ဝိသေသော၊) အနာရောစေန္တိယာ-မလျှောက်သော ဘိက္ခုနီ၏၊
ရတ္တိစ္ဆေဒေါစ ဝတ္တဘေဒဒုက္ကဋ္ဌေ (ဟောတိ။)

ရတ္တိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ တံ
ဂါမုပစာရံ-ထိုရွာ၏ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ သစေပိ ဂစ္ဆတိ-အကယ်
၍မူလည်း သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဟောတိယေဝ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရတ္တိစ္ဆေဒ
ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဇာနနပစ္စယာ-မသိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝတ္တ
ဘေဒတော-မှ၊ မုစ္ဆတိ-လွတ်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိအာဒိသု-ကုရုန္တိအစရှိသော
အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အနိက္ခိတ္တဝတ္တဘိက္ခုနံ-အနိက္ခိတ္တဝတ်ရှိသော ရဟန်းတို့၏အတွက်၊
ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊ ကထေတဗ္ဗ-ဆိုရာ၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊
တံ-ထိုစကားသည်၊ ပါရိဝါသိကဝတ္တာဒိနံ-ပါရိဝါသိကဝတ် အစရှိသည်တို့၏၊ [အာဒိ
ဖြင့် အာဂန္တုကဝတ္တပူရဏ နိဿယပုဋိပဿဒ္ဓိ စသည်ကို ယူ၊] ဥပစာရသိမာယ-
ဥပစာရသိမ်ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆန္တတ္တာ-ပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယုတ္တံတရံ-သာ၍
သင့်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဥပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ အာရော

တံ ဖေ၊ ယုတ္တတရံ ဒိဿတိ။ ။အနိက္ခိတ္တဝတ်ဆောက်တည်သော ရဟန်းတို့မှာ
ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသို့ ဝင်လာသော ရဟန်းတို့အား ဝတ်ကြားရသကဲ့သို့၊ ဘိက္ခုနီတို့လည်း
ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာသို့ဝင်လာသော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့အားသာ ဝတ်ကြားခွင့်ရှိ၏၊ ကျောင်း
တိုက်၏ ဥပစာနှင့်ဝေးသော ရွာတွင်း၌ရောက်နေသော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့အား ဝတ်ကြားဖွယ်
မလိုဟု ကုရုန္တိစသည်တို့၌ ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုစကားသည် ပါရိဝါသိက မာနတ္တစာရိက
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အတွက် ကျင့်ဝတ်ကို ဥပစာရသိမ်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသောကြောင့် သင့်သည်ဖြစ်၍

စေတဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏။ (ဝတ်ကြားရာ၏။) ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ၌၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။ စတုန္တ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိနဉ္စ-တို့အားလည်းကောင်း၊ ဒေဝသိကံ-နေတိုင်း၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။

ဘိက္ခုနိ-တို့၏။ တသ္မိံ ဂါမေ-ထိုရွာ၌၊ (ဘိက္ခုနိတို့၏နေရာ ထိုရွာ၌) ဘိက္ခာစာရော-ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ရာအရပ်သည်၊ သစေ သမ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ပြည့်စုံအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တဏှေဝ-ထိုရွာသို့သာ၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏။ နောစေ သမ္ပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ မပြည့်စုံအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အညတြ-အခြားရွာ၌၊ စရိတွာပိ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး၍လည်း၊ တတြ-ထိုရွာသို့၊ (ဘိက္ခုနိတို့နေရာ ထိုရွာသို့) အာဂန္တာ-လာ၍၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ဒေသေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-ရာ၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဗဟိဂါမေ-ရွာအပြင်ဘက်၌၊ သင်္ကေတဌာနံ-ချိန်းချက်အပ်ရာအရပ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏။ (ကိံ) အသုကသ္မိနာမ ဌာနေ-ထိုမည်သော အရပ်၌၊ အမေ-ငါတို့ကို၊ ပဿိဿသိ-တွေ့ရလတ္တံ့၊ ဣတိ၊ ကာတဗ္ဗ တာယ-ထိုမာနတ်ကျင့်သော ဘိက္ခုနိသည်၊ သင်္ကေတဌာနံ-ချိန်းချက်အပ်ရာ အရပ်သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ အာရောစေတဗ္ဗ-လျှောက်ကြားရာ၏။ (မာနတ်ကြားရာ၏။) သင်္ကေတဌာနေ-၌၊ အဒိသွာ-မတွေ့၍၊ ဝါ-မတွေ့လသော်၊ ပိဟာရံ-သို့၊ ဂန္တာ-၍၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။

ပိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ သဗ္ဗဘိက္ခုနိ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ အာရောစေတု-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ (ဝတ်ကြားခြင်းငှာ) သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ န ဟောတိ-အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမိ၏။ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဘိက္ခုနိယော-တို့ကို၊ ပေသေတဗ္ဗာ-စေလွှတ်ထိုက်ကုန်၏။ တာဟိ-ထိုဘိက္ခုနိတို့သည်၊ အာနိတာနံ-ပင့်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ စတုန္တ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိ-တို့အား၊ အာရောစေတဗ္ဗ-ရာ၏။ ပိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်သည်၊ ဒူရော-ဝေးသည်၊ သာသင်္ကော-ရွံ့ရှားဖွယ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥပါသကေစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါသိကာယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝံဟေတွာ-ခေါ်၍၊ ဂန္တဗ္ဗ-ရာ၏။ ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤမာနတ်ကျင့်သော ဘိက္ခုနိသည်၊ ဧကာ-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတွာ-၍) သစေ

အတ္တာနံ ဒေသေတွာ။ ။အနိက္ခိတ္တ မာနတ်ဆောက်တည်သော ဘိက္ခုနိတို့သည် နေတိုင်း မာနတ်ကြားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဘိက္ခုနိတို့ရှိရာ ရွာသို့ လာ၍ မိမိတို့ကို “ပြ” ပြီးမှ ပြန်သွားရမည်။ “ပြ”ဆိုသော်လည်း မြင်စေရုံမျှကို မဆိုလို၊ မာနတ်ကြားနိုင်လောက်အောင် သော အခြင်းအရာအားဖြင့် “ပြ”ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ [အတ္တာနံ ဒေသေတွာတိ ယထာ အာရောစေတု သက္ကာ၊ တထာ ဒေသေတွာ၊-ပိမတိ။]

ဝံသတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ရတ္တိဝိပွဝါသံ-ရတ္တိဝိပွဝါသအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်
 ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿာ-ထိုမာနတ်ကျင့်သော ဘိက္ခုနီအား၊ ဧကစ္ဆန္ဓေ-တူသော
 အမိုးရှိသောနေရာ၌၊ ဝသနတ္ထာယ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧကာ-တစ်ယောက်သော၊
 ပကတံတ္တာ-ပကတတ်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီ-ကို၊ သမ္ပန္နိတ္တာ-သမုတ်ပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗာ-
 ပေးထိုက်၏၊ [သမ္ပန္နိတ္တာ ဒါတဗ္ဗာတိ ဣမိနာ သမ္ပတာယ သဟဝါသေပိ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ
 န ဟောတီတိ ဒဿတိ၊-ဝိမတိ။] ဧဝံ-သို့၊ အဇဏ္ဏံ-မကျိုးမပျက်အောင်၊ မာနတ္တံ-
 ကို၊ စရိတ္တာ-ကျင့်ပြီး၍၊ ဝိသတိဂဏေ-၂ ကျိပ်ဂိုဏ်းရှိသော၊ ဘိက္ခုနီသံဃေ-၌၊
 ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အဗ္ဘာနံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ မာနတ္တံ-ကို၊ စရမာနာ-
 ကျင့်စဉ်၊ အန္တရာပတ္တိ-သို့၊ သစေ အာပဇ္ဇတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) မူလာယ-အရင်းသို့၊
 ပဋိကသ္မိတ္တာ-ငင်၍၊ တဿာ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ မာနတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဣတိ
 ကုရန္တိယံ၊ ဝုတ္တံ၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်သည်၊ ပက္ခမာနတ္တံ နာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ သမောဓာနမာနတ္တံ-သည်၊ ဩဓာနသမောဓာနံ-ဩဓာနသမော
 ဓာနမာနတ်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂသမောဓာနံ-လည်းကောင်း၊ မိဿကသမောဓာနံ-
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိဝိဓံ-သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ဂ
 မျိုးသော သမောဓာနမာနတ်တို့တွင်၊ ပရတော-နောက်၌၊ ပဉ္စာဟပဋိစ္ဆန္ဓာယ-၅
 ရက်ပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ပရိဝါသံ-ကို၊ ပရိဝသန္တဿ-
 ကျင့်သုံးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပရိဝါသေစ-ပရိဝါသ်၌လည်းကောင်း၊ မာနတ္တာ
 ရဟဋ္ဌာနေစ-မာနတ်ထိုက်ရာဌာန၌လည်းကောင်း၊ အန္တရာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္တာ-
 ၍၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကသ္မိတဿ-ငင်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥဒါယိတ္ထေ
 ရဿ-အား၊ တေနဟိ၊ ပေ၊ မာနတ္တံ ဒေတူတိ-ဟူ၍၊ ယဒေတံ မာနတ္တံ- အကြင်
 မာနတ်ကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီး၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်သည်၊ ဩဓာန သမော
 ဓာနံနာမ-မည်၏။ [မူလာယံ ပဋိကသ္မိတဿာတိ မူလာယံ ပဋိကသ္မိတဿ
 ပုနပရိဝုတ္တံ ပရိဝါသဿာတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤမာနတ်ကို၊ (ဝုစ္စတိ-၌
 ပဓာနစပ်၍၊ ဒိန္နံ-၌ အပဓာနစပ်၊) ပုနပ္ပုနံ-အဖန်ဖန်၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနေန-
 ငင်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိဝုတ္တဒိဝသေ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာနေ့တို့ကို၊ ဩဓုနိတ္တာ-ခါတွက်
 ၍၊ ဝါ-ချေဖျက်၍၊ ပုရိမာပတ္တိတိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ သမောဓာယ-ပေါင်း၍၊ ဒိန္နံ-
 ပေးအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဩဓာနသမောဓာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊
 ကုရန္တိယံ-၌၊ သမောဓာနပရိဝါသံ-ကို၊ ဝုတ္တဿ-ကျင့်သုံးပြီးသော ရဟန်းအား၊
 ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်သော၊ မာနတ္တံ-ကို၊ သမောဓာန မာနတ္တံတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တမ္ပိ-
 ထို စကားသည်လည်း၊ တေန ပရိယာယေန-ထိုပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊
 ပန-ကား၊ အဂ္ဂသမောဓာနံ-ကိုလည်းကောင်း၊ မိဿကသမောဓာနံ-ကိုလည်း

ကောင်း၊ အတ္တသမောဓာန၊ ပေါ၊ ဝသာနေ-အတ္တသမောဓာနပရိဝါသ်၊ မိဿကသမောဓာနပရိဝါသ်၏အဆုံး၌၊ ဒါတဗ္ဗမာနတ္ထမေဝ-ပေးထိုက်သော မာနတ်သာ၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏။ တံ-ထိုမာနတ်ကို၊ ပရိဝါသကမ္မဝါစာနုသာရေန-ပရိဝါသ်ကမ္မဝါစာသို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးထိုက်၏။ ဧတ္ထဝတော-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (“အယံ ဟိ ဣမ အဓိပ္ပေတော ပရိဝါသောနာမ” မှ စ၍ “ယောဇေတွာ ဒါတဗ္ဗ” တိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့်၊) တေနဟိ၊ ပေါ၊ ဒသေဿာမာတိ-ဟူ၍၊ ယံ-အကြင်စကားကို၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ပရိဝါသကထာ အစဉ်ဆိုခဲ့ပြီ)၊ တဒိဒံ-ထိုစကားသည်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ သမ္မာဒိတံ-ပြည့်စုံစေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

ပဋိစ္ဆန္နပရိဝါသကထာ

၁၀၂။ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တာဝ-ဒွိဟာဒိ ပဋိစ္ဆန္နစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိစ္ဆန္နာယ-ဖူးထားအပ်သော၊ [အချို့စာအုပ်၌ အပ္ပဋိစ္ဆန္နာယ ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊] ဧကိဿာ-သော၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ယာ အယံ ပါဠိ-အကြင် ပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သာ-ထိုပါဠိသည်၊ ဥတ္တာနတ္တာဝ-ပေါ်လွင်သောအနက်ရှိသည်သာ။

၁၀၃။ တတော-ထိုပါဠိမှ၊ ပရံ-၌၊ ဒွိဟံ၊ ပေါ၊ ပဉ္စာဟပဋိစ္ဆန္နာနံ-ဒွိဟပဋိစ္ဆန္န၊ တိဟပဋိစ္ဆန္န၊ ပေါ၊ ပဉ္စာဟပဋိစ္ဆန္နအာပတ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ပါဠိ-ကို၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ပဉ္စာဟပဋိစ္ဆန္နာယ-ပဉ္စာဟပဋိစ္ဆန္နအာပတ်၏၊ ပရိဝါသတော-ပရိဝါသ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ အန္တရာပတ္တိ-ကို၊ ဒသိတာ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ အာပတ္တိ-ထို အန္တရာအာပတ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည်၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနာရဟောနာမ-ငင်ခြင်းကို ထိုက်သူမည်သည်၊

ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ တတ္ထ-ထိုအန္တရာအာပတ်အရာ၌၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနံ-ကို၊ အနုညာတံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ နိက္ခိတ္တဝတ္ထော-ချအပ်ပြီးသောဝတ်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ (အန္တရာပတ္တိ-သို့) သစေ အာပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ရောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနာရဟော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ပရိဝသန္ဓော-ပရိဝါသ်နေစဉ်၊ (အန္တရာပတ္တိ-သို့) န အာပန္နော-ရောက်သည်မဟုတ်၊ ပကတတ္တဌာနေ-အရာ၌၊ ဌိတော-တည်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်စဉ်) (အန္တရာပတ္တိ) အာပန္နော-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿာ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ မာနတ္တံ-ကို၊ စရိတဗ္ဗံ-ကျင့်ထိုက်၏၊ [ဝိသု မာနတ္တံ စရိတဗ္ဗန္တိ မူလာယ ပဋိကဿနံ အကတွာ ဝိသု ကမ္မဝါစာယ မာနတ္တံ ဂဟေတွာ စရိတဗ္ဗံ-ဋီကာ။] ပဋိစ္ဆန္နာ-ဖူးထားအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပရိဝါသောပိ-

ကိုလည်း၊ ဝသိတဗ္ဗော-ကျင့်သုံးထိုက်၏။ စ-ဆက်၊ မူလာယ-သို့၊ ယံ ဧတံ ပဋိက
ဿနံ-အကြင်ငင်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မိမ္မိ-ထိုအရင်းသို့ ငင်ခြင်း
ကိုလည်း၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပရိဝုတ္တဒိဝသာ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ နေ့တို့သည်၊
ဝါ-တို့ကို၊ မက္ခိတာ-ချေဖျက်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ဣတိ-သို့၊ ပရိဝါသေ-၌၊ အန္တရာပတ္တိ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ ပုန-
တစ်ဖန်၊ မာနတ္တာရဟဿ-မာနတ်ထိုက်သောရဟန်း၏၊ အန္တရာပတ္တိ-ကို၊ ဒဿေ
တွာ-ပြီး၍၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ္မိမ္မိ-ထိုအရင်းသို့ ငင်ခြင်း
ကိုလည်း၊ ကတေ-သော်၊ ပရိဝုတ္တဒိဝသာ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မက္ခိတာဝ-ပြီးကုန်
သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ပရိဝုတ္တပရိဝါသဿ-ကျင့်သုံးအပ်ပြီး
သော ပရိဝါသ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ တိဿန္တမ္မိ-၃ ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာသံ
အာပတ္တိနံ-တို့၏၊ သမောဓာနမာနတ္တံ-ကို၊ ဒဿိတံ-ပြီ၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊
မာနတ္တစာရိကဿ-မာနတ်ကျင့်ဆဲဖြစ်သောရဟန်း၏၊ အန္တရာပတ္တိ ဒဿေတွာ
မူလာယ ပဋိကဿနံ ဝုတ္တံ၊ ပန-ဆက်၊ တသ္မိ ပဋိကဿနေ-ထိုငင်ခြင်းကို၊ ကတေ-
ပြုအပ်ပြီးသော်၊ မာနတ္တစိဏ္ဏဒိဝသာပိ-မာနတ်ကျင့်အပ်ပြီးရာ နေ့တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဝုတ္တဒိဝသာပိ-ပရိဝါသ်ကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာနေ့တို့
သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ။

တတော၊ အဗ္ဘာနာရဟဿ-အဗ္ဘာန်ထိုက်သောရဟန်း၏၊ အန္တရာပတ္တိ
ဒဿေတွာ မူလာယ ပဋိကဿနံ ဝုတ္တံ၊ တသ္မိမ္မိ-ထိုအရင်းသို့ ငင်ခြင်းကိုလည်း၊
ကတေ-ပြီးသော်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ-ထိုနေ့တို့သည်၊ ဝါ-ထိုနေ့တို့ကို၊
(မာနတ်ကျင့်အပ်ပြီးရာနေ့၊ ပရိဝါသ်ကျင့်အပ်ပြီးရာနေ့တို့ကို) မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ၊
တတော-ထိုအဗ္ဘာနာရဟ မူလာယ ပဋိကဿနမှ၊ ပရံ-၌၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ အန္တရာ
ပတ္တိယော-တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ အဗ္ဘာနကမ္မံ-အဗ္ဘာနကံကို၊ ဒဿိတံ-
ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိစ္ဆန္တဝါရေ-၌၊ ဧကာဟပုဋိစ္ဆန္တာဒိဝသေန-ဧကာဟပုဋိစ္ဆန္တ အစရှိသည်
တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးသော ကမ္မဝါစာတို့လည်းကောင်း၊ အန္တရာပတ္တိဝသေန-
အန္တရာပတ္တိအာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ စတဿေ-၄ ပါးသော ကမ္မဝါစာတို့လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ နဝ-၉ ပါးကုန်သော၊ ကမ္မဝါစာ-ကမ္မဝါစာတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊
ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ [ဧကာဟပုဋိစ္ဆန္တာဒိဝသေန ပဉ္စာတိ ဣဒံ ဧကာဟပုဋိစ္ဆန္တာဒီနံ
စတုန္တံ ပစ္စေကပရိဝါသဒါနအဗ္ဘာနာနိ ဧကေကံ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ အန္တရာပတ္တိဝသေန
စတဿေတိ ဣဒမ္ပိ မာနတ္တဒါနအဗ္ဘာနာနိ တသ္မိ တသ္မိ-မူလာယ ပဋိကဿနေ
ဧကတ္တံ အာရောပေတွာ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။]

သမောဓာန ပရိဝါသကထာ

၁၂၅။ တတော-ထိုပဋိစ္ဆန္တဝါရမှ၊ ပရံ-၌၊ ပက္ခပဋိစ္ဆန္တယ-တစ်ပက္ခပတ်လုံး ဖုံးထားအပ်သော၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ အန္တောပရိဝါသတော-ပရိဝါသအတွင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပဋ္ဌာဟပဋိစ္ဆန္တယ-သော၊ အန္တရာပတ္တိယာ-၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ သမောဓာနပရိဝါသောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ သမောဓာနမာနတ္တဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿိတံ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဝါရ၌၊ (အန္တရာပတ်၏ အစွမ်းဖြင့် သမောဓာနပရိဝါသ၊ သမောဓာနမာနတ်ကိုပြရာ ဤဝါရ၌) မာနတ္တစာရိကမာနတ္တာ ရဟကာလေပိ-မာနတ်ကျင့်သူ၏အခါ၊ မာနတ်ထိုက်သူ၏ အခါ၌လည်း၊ အာပန္နာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ မူလာယ-သို့၊ ပဋိကဿနေ-ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ မာနတ္တစိတ္တဒိဝသာပိ-မာနတ်ကျင့်အပ်ပြီးရာ နေ့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဝါသပရိဝတ္ထဒိဝသာပိ-ပရိဝါသကျင့်သုံးအပ်ပြီးရာ နေ့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော နေ့တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ (အဿ-ထိုရဟန်းအား၊ သမောဓာနပရိဝါသောစ-သမောဓာနပရိဝါသကိုလည်း၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊) ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တ-ဖုံးထားအပ်သော၊ အန္တရာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်တည်း၊) တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့ ပဋိစ္ဆန္တအန္တရာပတ်ဖြစ်သည့်အတွက် သမောဓာနပရိဝါသ ပေးထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) မူလာယ၊ ပေ၊ မာနတ္တံ ဒေတူတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတော-ထိုပဋိစ္ဆန္တအာပတ်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံကုန်သော၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပဏ္ဏာနောက်ဖြစ်ကုန်သော”ဟု ရှိ၏။] အန္တရာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ အတ္တာနကမ္မံ-ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍၊ သုက္ကဝိသဋ္ဌိဝတ္ထု-သုက္ကဝိသဋ္ဌိဝတ္ထုကို၊ နိဋ္ဌာပိတံ-ပြီးဆုံးစေတော်မူအပ်ပြီ။

ကသ္မာ၊ ပေ၊ အန္တရာပတ္တိ။ ။ဤဝါကျသည် အလုံးစုံသော နေ့တို့ကို ချေဖျက်ရခြင်း၏ အကြောင်းပြဝါကျမဟုတ်၊ သမောဓာနပရိဝါသပေးရခြင်း၏ အကြောင်းပြဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗေ မက္ခိတာဝ ဟောန္တိ”နောက်၌ “သမောဓာန ပရိဝါသောစဿ ဒါတဗ္ဗော”ဟု ဝါကျ ၁-ခုထည့်၍ အနက်ယောဇနာရမည်ဟု ဝိမတိဖွင့်သည်။ ထိုဝိမတိစကားသည် သင့်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း-အန္တရာပတ်သင့်လျှင် အပဋိစ္ဆန္တဖြစ်သော်လည်း မူလာယ.ပဋိကဿန ပြုရမည်မှာ ထုံးစံတည်း၊ မူလာယ ပဋိကဿနပြုလိုက်လျှင် ကျင့်အပ်ပြီးရာ ရက်များကို ချေဖျက်အပ်သည်မှာလည်း ရိုးရာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယသ္မာ ပဋိစ္ဆန္တ အန္တရာပတ္တိ”ဟူသောဝါကျသည် သမောဓာနပရိဝါသပေးရခြင်း၏ အကြောင်းပြဝါကျသာ ဖြစ်ထိုက်သည်။ နိဿယ၌ “ဝိမတိ” အလိုအတိုင်း “သမောဓာန ပရိဝါသောစဿ ဒါတဗ္ဗော”ဝါကျ ထည့်ထားသည်။

အတ္ထသမောဓာနပရိဝါသကထာ

၁၃၄။ တတော-ထိုသုတ္တဝါသဋ္ဌိဝတ္ထုမှ (ပရံ-၌) ဧကာပတ္တိမူလကဉ္စ-၁ ချက်
 သော အာပတ်လျှင်မူလရှိသော နည်းလည်းကောင်း၊ အာပတ္တိဝဗ္ဗနကဉ္စ-အာပတ်ကို
 တိုးပွားစေကြောင်း နည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ပါးတုန်သော၊ နယေ-
 နည်းတို့ကို၊ ဒေသတော-ပြီး၍၊ အတ္ထသမောဓာနပရိဝါသော-ကို၊ ဒသိတော-ပြတော်
 မူအပ်ပြီ၊ တတော-ထို ၂-ပါးသောနည်းမှ (ပရံ-၌) သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာ
 ဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ အနာရောစိတာပတ္တိဝတ္ထု-ဒေသနာမပြောအပ်သော အာပတ်ရှိ
 သော ရဟန်း၏ဝတ္ထုကို၊ ဒေသတော-ပြတော်မူပြီး၍၊ သဗ္ဗိစ္စ-၍၊ အဇာနနံ၊ ပေ၊
 ဘာဝေဟိ-မသိခြင်း၊ အမှတ်မရခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ
 ယာ-ကို၊ အနာရောစိတာယ-ဒေသနာမပြောအပ်သော်၊ ဖတ္တာ-နောက်၌၊ လဇ္ဇိဓမ္မေ-
 လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသည်၊ (ဥပ္ပန္နေ)ဝါ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ဉာဏံ၊ ပေ၊
 ဘာဝေသု-သိခြင်း၊ အမှတ်ရခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု
 ဝါ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ယံ (ဝိဓာနံ)-အကြင် အစီအရင်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြု
 ထိုက်၏၊ တံ (ဝိဓာနံ)-ထိုအစီအရင်ကို၊ ဒေသတံ-ငှာ၊ ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေတိ
 အာဒိနာ-အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ထပိတာ-ထားတော်မူအပ်ပြီ၊

ဧကာပတ္တိံ၊ ပေ၊ ဝဗ္ဗနကံ။ ။ “ဧကာပတ္တိံ မူလကဉ္စ” ဧကာပတ္တိံ ဧကာဟပုဋိစ္စန္ဓာ
 ဧကာပတ္တိံ ဒွိဟပုဋိစ္စန္ဓာတိ အာဒိနာ ဝုတ္တနယံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ အာပတ္တိဝဗ္ဗနကဉ္စ ဧကာပတ္တိ
 ဧကာဟပုဋိစ္စန္ဓာ ဒွေ အာပတ္တိယော ဒွိဟပုဋိစ္စန္ဓာတိ အာဒိနာ ဝုတ္တံ အာပတ္တိဝဗ္ဗနနယံ
 သန္ဓာယ၊-ဋီကာ၊ ပါဠိတော်လည်း ကြည့်ပါ။

တတော သဗ္ဗိစ္စံ၊ ပေ၊ ဝတ္ထု ဒေသတော။ ။ “ဒွေမာသ ပရိဝါသအခန်း၌ “တေန
 ခေါ ပန သမယေန အညတရော၊ ပေ၊ ပဋိစ္စန္ဓာယော၊ တဿ ဧတဒယောသိ၊ အဟံ ခေါ ဒွေ
 သံယာဒိသေသာ အာပတ္တိယော အာပတ္တိံ ဒွေမာသ ပဋိစ္စန္ဓာယော၊ ယံနုနာဟံ ဧကိဿာ၊ ပေ၊
 ယာစေယံ” စသည်ဖြင့် လာ၏၊ ထိုဝတ္ထု၌ အာပတ်တစ်ချက်အတွက် မလျှောက်ခြင်း၊ ပရိဝါသ
 မတောင်းခြင်းကို “သဗ္ဗိစ္စံ၊ ပေ၊ ဝတ္ထု ဒေသတော”ဟု ဆိုသည်။

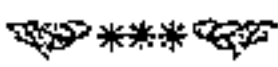
သဗ္ဗိစ္စံ အနာရောစိတာယ အာပတ္တိယာ။ ။ “ထို့နောက် ထိုဝတ္ထုကိုပင် “ဣဓ ပန
 ဘိက္ခဝေ” စသည်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သဗ္ဗိစ္စဖြင့် အနာရောစိတဖြစ်ပုံကိုပြ၍ အာပတ် ၁-ချက်
 အတွက် ဝတ်ဆောက်တည်စဉ် “လဇ္ဇိဓမ္မော ဩက္ကမိ”ကို ကြည့်၍ “လဇ္ဇိဓမ္မေ ဝါ”ဟု ဆိုသည်။
 [“ဥပ္ပန္နေ”ပုဒ်ကို ထည့်၍ စပ်ပါ။]

အဇာနနံ၊ ပေ၊ ဥပ္ပန္နေသု။ ။ “ဣဓ ပန” စချီ၍ “ဧကံ အာပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ပေ၊
 ဧကံ အာပတ္တိံ န ဇာနာတိ”ကိုလည်းကောင်း၊ “ဣဓ ပန” စချီ၍ “ဧကံ သရတိ၊ ပေ၊ နဿရတိ”ကို
 လည်းကောင်း၊ “ဣဓ ပန” စချီ၍ “ဧကာယ အာပတ္တိယာ ဝေမတိကော၊ ပေ၊ နိဗ္ဗေမတိကော
 ဟောတိ”ကိုလည်းကောင်း ကြည့်၍ “အဇာနနံ၊ အဿရဏံ ဝေမတိက ဘာဝေဟိ၊ ပေ၊
 ဉာဏသရဏံ နိဗ္ဗေမတိက ဘာဝေသု ဝါ ဥပ္ပန္နေသု”ဟု ဆိုသည်။

[တေန ခေါ ပန သမယေနနှင့်တကွ “ဣဓ ပန” “၇” ဌာနပေါင်းလျှင် အားလုံးပါဠိ “၈” ခန်းရှိသည်။] တတော-ထိုပါဠိမှ၊ (ပရံ-၌) အဇာနန၊ ဝေ၊ ပဋိစ္ဆန္နာနံ-သိခြင်းမရှိ သည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်ကုန်၊ အမှတ်ရခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်ကုန်၊ ယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်ကုန်သော အာပတ်တို့၏၊ အပုဋိစ္ဆန္နဘာဝ- ပဋိစ္ဆန္နမဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ပါဠိ- ကို၊ ထပိတာ-ပြီ။ [အဇာနန စသည်အတွက် ပါဠိတော် ၃-ခန်းရှိသည်။]

တတော ဝေ၊ အပုဋိစ္ဆန္နဘာဝ။ ။ “ဣဓ ပန” စချီ၍ “တဿ ပရိဝသန္တဿ အံညော ဘိက္ခု အာဂစ္ဆတိ ဗဟုသုတော” စသည်ဖြင့် ဗဟုသုတရဟန်းတစ်ပါးလာ၍ “အဇာနန ပဋိစ္ဆန္န အာပတ်အတွက် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းမှာ အဓမ္မိကဖြစ်၏” ဟု ပြော၏။ ထိုသို့ ပြောသဖြင့် “အဇာနန ပဋိစ္ဆန္နအာပတ်သည် ဖုံးထားရာ မရောက်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထို့အတူ “ဣဓ ပန” စချီ၍ အဿရဏအာပတ်၏ ဖုံးထားရာရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ထို့အတူ “ဣဓ ပန” စချီ၍ ဝေမတိကအာပတ်၏ ဖုံးထားရာ မရောက်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ ပြထားသည်။

အပုဋိစ္ဆန္နဘာဝ ဒသေတုံ။ ။ အပုဋိစ္ဆန္နဘာဝ ဒသေတုံတိ အဇာနနာဒိနာ ပဋိစ္ဆန္နာယပိ အာပတ္တိယာ မာနတ္တာရဟတာဝစနေန အပုဋိစ္ဆန္နဘာဝ ဒသေတုံ၊ “ဧကဿ အာပုသော မာသဿ ဘိက္ခု မာနတ္တာရဟော” တိ ဟိ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထံ ဧကဿ အဇာနနပုဋိစ္ဆန္န မာသဿ ပရိဝါသာရဟော န ဟောတိ၊ ဧကဝလံ အာပတ္တိယာ အပုဋိစ္ဆန္နတ္တာ မာနတ္တာရဟော ဟောတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ။

ဒွေမာသ ပရိဝါသကထာ

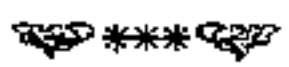
၁၃၈။ တတော-ထိုပါဠိမှ၊ (ပရံ) ဒွေမာသပဋိစ္ဆန္နာနံ-ကုန်သော၊ ဒွိန္နံ-ကုန်သော၊ အာပတ္တိနံ-တို့ကြောင့်၊ ဧကမာသ ဝေ၊ ဝတ္ထု-ဧကမာသ ပရိဝါသ်တောင်းခြင်းဟူ သော ဝတ္ထုကို၊ ဒသေတွာ-၍၊ သဗ္ဗိစ္စ-၍၊ အဇာနန ဝေ၊ ဘာဝေဟိ-တို့ကြောင့်၊

တတော ဒွိန္နံ အာပတ္တိနံ ဝေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေသု။ ။ “တေန ခေါ ပန ဝေ၊ ယန္တုနာဟံ သံယံ ဒွိန္နံ အာပတ္တိနံ ဒွေမာသ ပဋိစ္ဆန္နာနံ ဧကမာသ ပရိဝါသံ ယာစေယံ” ကို ကြည့်၍ “တတော၊ ဝေ၊ ဧကမာသ ပရိဝါသ ယာစနဝတ္ထု ဒသေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

သဗ္ဗိစ္စ ဝေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေသု။ ။ စာအုပ်တို့၌ ဒသေတွာ၏ နောက်ဝယ် “အသဗ္ဗိစ္စ” ဟု တွေ့ရ၏။ ပါဠိတော်၌ကား ထိုရဟန်းသည် စေတနာရှိရှိ၊ သညာရှိရှိဖြင့် ၁-လချန်၍ ၁-လ အတွက်သာ ပရိဝါသ်တောင်းပုံကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “သဗ္ဗိစ္စ” သာ ရှိသင့်၏။ ထိုသို့ရှိမှလည်း နောက်၌ လဇ္ဇိဓမ္မဖြစ်ပုံနှင့် လိုက်လျောမည်၊ ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။ ဖုံးထားတုန်းက အသဗ္ဗိစ္စ ဖြစ်လျှင် အလဇ္ဇိ မဟုတ်ရကား လဇ္ဇိဓမ္မဖြစ်စရာ မလိုတော့။

ဣတရသ္မိ-အခြားသော၊ ဟသေ-ကို၊ အနာရောစိတေ-မလျှောက်အပ်သော်၊ ပစ္ဆာ-
မှ၊ လဇ္ဇိမမ္ဘာဒီသု-လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သဘောအစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် “ဉာဏ-
သရဏနိဗ္ဗေမတိကဘာဝ”တို့ကို ယူ၊) ဥပ္ပန္နသု-ကုန်လတ်သော်၊ ယံ ဝိဓာနံ-အကြင်
အစီအရင်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ တံ (ဝိဓာနံ)-ထိုအစီအရင်ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာလည်း
ကောင်း၊ အဇာနနံ၊ ပေ၊ ဝေမတိကပ္ပဋိစ္ဆန္တဿ-သိခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်
သော အာပတ်ရှိသော ရဟန်း၊ အမှတ်ရခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်သော
အာပတ်ရှိသော ရဟန်း၊ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖုံးထားအပ်သော
အာပတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ အာပန္နဘာဝံ-အာပတ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊
ဒသေတုံစ-ပြခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပုရိမနယေနေဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ ပါဠိ-ကို၊
ထပိတာ-ထားတော်မူအပ်ပြီ။ [တေန ခေါ ပန သမယေနန္တတကွ ဣမံ ပန (၇)ဌာန
ပါ ပေါင်းလျှင် အားလုံး ပါဠိ (၈)ခန်း ရှိသည်။]

အဇာနနံ၊ ပေ၊ အာပန္နဘာဝံ။ ။ထို့နောက် “ဣမ ပန”စချီ၍ အဇာနနံ၊ အဿရဏ၊
ဝေမတိကဘာဝတို့ကြောင့် ဖုံးထားအပ်ရာ အခြားတစ်လအတွက် ပရိဝါသ်ကို မတောင်းဘဲ
မပြောကြားဘဲ “ဉာဏ-သရဏ-နိဗ္ဗေမတိကဘာဝ”ဖြစ်သောအခါ ပရိဝါသ်ထပ်၍ ယူပြန်၏။
ထိုသို့ယူပုံကိုပြခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ထို့နောက်“ဣမ ပန”စချီ၍ ထိုရဟန်းပရိဝါသ်နေစဉ်
ဗဟုဿုတ ရဟန်းတစ်ပါးလာ၍ “ဇာနပ္ပဋိစ္ဆန္တမာသ”အတွက် ပရိဝါသ်တစ်လပေးခြင်းသာ
ဓမ္မိကဖြစ်၍ “အာဇာနပ္ပဋိစ္ဆန္တမာသ”အတွက် ပရိဝါသ်ပေးခြင်းမှာ အဓမ္မိက ဖြစ်၏။ မာနတ်သာ
ထိုက်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်လေသည်။ ထိုအဆုံးအဖြတ်အရ “အဇာနပ္ပဋိစ္ဆန္တ” စသည် ဖြစ်သော်လည်း
(မာနတ်ကျင့်ဖို့ရာ) အာပတ်သင့်သည်သာဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် “အဇာနံ၊ ပေ၊ အာပန္န
ဘာဝံ ဒသေတုံ”ဟု မိန့်သည်။

သုဒ္ဓန္တပရိဝါသကဏော

၁၅၆။ တတော-ထိုပါဠိမှ၊ (ပရံ)၊ အာပတ္တိပရိယန္တံ၊ ပေ၊ န ဇာနာတိတိ အာဒိနာ-
အာပတ္တိပရိယန္တံ၊ ပေ၊ န ဇာနာတိ အစရှိသော၊ နယေန၊ သုဒ္ဓန္တပရိဝါသော-ကို၊
ဒဿိတော-ပြတော်မူအပ်ပြီ။

၁၆၀။ တတော-ထိုသုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်မှ၊ ပရံ-၌၊ ပါရိဝါသိကံ-ပါရိဝါသိကရဟန်း
ကို၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊ ဝိဗ္ဘမိတွာ-လူထွက်၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဥပသမ္ပန္နာဒီသု-

တတော ပါရိဝါသိကံ၊ ပေ၊ ထပိတာ။ ။သုဒ္ဓန္တပရိဝါသ်နောက်၌ “တေန ခေါ ပန
သမယေန၊ ပေ၊ ပရိဝသန္တော ဝိဗ္ဘမတိ” စသည်ဖြင့်လာသော ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်သည်။
“ဥပသမ္ပန္နာဒီသု”၌ အာဒိဖြင့် “သာမဏေရော ဟောတိ”စသော ပါဠိများကို “ဒွေ ဘိက္ခု၊
သံယာဒိသေသံ အာပန္နာ”၏ ရှေ့နားတိုင်အောင် ယူပါ။

မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သူ အစရှိသည်တို့၌၊ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ-
ကျင့်ရပုံကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပါဠိ-ကို၊ ထပ်တာ-ပြီ။

၁၆၅။ တတ္ထ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ အန္တရာသမ္ပဟုလာ သံဃာဒိဿေသာ အာပတ္တိယော
အာပလ္လတိ ပရိမာဏာ အပဋိစ္ဆန္နာယောတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
အာပတ္တိပရိစ္ဆေဒဝသေန-အာပတ်အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိမာဏာယော
စေတ-အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အပဋိစ္ဆန္နာယောစ-မဖုံးထားအပ်
သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပလ္လတိ-၏။) ဣတိ အတ္ထော။
[စာအုပ်တို့ဝယ် သမ္ပဟုလာနောက်၌ “သံဃာဒိဿေသာ”ပုဒ်မပါ၊ ပါဠိတော်၌
ပါသည်။]

၁၆၆။ ပစ္စိမသ္မိ အာပတ္တိက္ခန္ဓတိ-ကာ၊ သော အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ထိုအာပတ်
အစသည်၊ ကောဝ-တစ်ခုတည်းသာတည်း၊ ပန-ထိုသို့ပင် တစ်ခုတည်းဖြစ်ပါသော်
လည်း၊ ပစ္ဆာ-၌၊ (ရဟန်းပြန်၍ပြုရာ နောက်အခါ၌) ဆာဒိတတ္တာ-ဖုံးထားအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္ဆမသ္မိ အာပတ္တိက္ခန္ဓတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မူအပ်ပြီ၊ ပုရိမသ္မိတိ
ဧတ္တာတိ-ဟူသော ဤပါဌ်၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-ဤနည်းပင်တည်း။

၁၆၇။ ဝဝတ္ထိတာ သမ္ဘိန္နာတိ ဧတံ-ဝဝတ္ထိတာ သမ္ဘိန္နာဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊
သဘာဝ ဝိသဘာဝါနမေဝ-သဘာဝ ဝိသဘာဝအာပတ်တို့၏သာ၊ ပရိယာယဝစနံ-
ပရိယာယ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း။

တတ္ထ အန္တရာ ၊ပေ၊ အတ္ထော။ ။ထိုပါဠိများတွင် ဆတ္တိသကဉ္စ “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ
ဘိက္ခု ပရိဝသန္တော အန္တရာ ၊ပေ၊ အာပလ္လတိ ပရိမာဏာယော အပဋိစ္ဆန္နာယော”ဟု ရှိ၏။ ထို၌
(မည်ရွှေ့ မည်မျှဟု) အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို “ပရိမာဏာ”ဟုလည်းကောင်း၊ ညဉ့်မဖုံးထားအပ်
သည်ကို “အပဋိစ္ဆန္နာ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။

ပစ္စိမသ္မိ ၊ပေ၊ ဒေသေ နယော။ ။ထို့နောက် ဓာနတ္ထသတဉ္စ ရဟန်းတစ်ပါးသည်
သံဃာဒိဿေသံသင်္ဃိပြီး၍ မဖုံးထားမီ (ထိုနေ့၌ပင်) လူထွက်၏။ တစ်ဖန် ရဟန်းပြုပြီးသော်
ဒေသနာမပြောဘဲ ထိုအာပတ်တို့ကို ဖုံးထား၏။ ထိုအာပတ်များသည် တစ်မျိုးတည်းသာဖြစ်
သော်လည်း မူလရဟန်းဘဝ၌ သင့်ခိုက် “ပုရိမသ္မိ အာပတ္တိက္ခန္ဓ”ဟု ဆို၍ လူထွက်ပြီးမှ ပြန်
ဝတ်သောအခါ၊ ထိုအာပတ်မှ မထသေးသည့်အတွက် “ပစ္စိမသ္မိ အာပတ္တိက္ခန္ဓ”ဟု ဆိုသည်။

ဝဝတ္ထိတာ သမ္ဘိန္နာ။ ။ပါဠိတော်ဝယ် “ဒေ ဘိက္ခု”မရောက်မီ “ဝဝတ္ထိတာ
အပဋိစ္ဆာ ဒေတွာ၊ သမ္ဘိန္နာ အပဋိစ္ဆာဒေတွာ”ဟု ရှိ၏။ ထိုတွင် “ဝဝတ္ထိတာ-အခြားအာပတ်တို့နှင့်
မရောအောင် ပိုင်းခြားကန့်သတ်အပ်ကုန်”ဟူသည် သဘာဝါ-(သုက္ကဝိသဋ္ဌိချည်း စသည်ဖြင့်)
သဘောတူသော အာပတ်များပင်တည်း။ “သမ္ဘိန္နာ-ရောစပ်အပ်ကုန်”ဟူသည် ဝိသဘာဝါ-
(သုက္ကဝိသဋ္ဌိ၊ ကာယသံသဂ္ဂ စသည်ဖြင့်) သဘောမတူဘဲ ရောစပ်အပ်သော အာပတ်များတည်း။
ထို့ကြောင့် “သဘာဝ ၊ပေ၊ ဝစနံ”ဟု ဆိုသည်။

ဓမ္မ ဘိက္ခုဝါရဏေသကာဒိကဏာ

၁၈၁။

တတော-ထိုပါဠိမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဋိတ္တဒေတိ-၏။ တသ္မိ-ထိုရဟန်း၌၊ ပဋိပတ္တဒဿနတ္ထံ-ကျင့်ရပုံကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မ ဘိက္ခုတိ အာဒိ-ဓမ္မ ဘိက္ခု အစရှိသောစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ မိဿကံတိ-ကား၊ ထုလ္လစ္စယာဒိဟိ-ထုလ္လစ္စဦး အစရှိသည်တို့နှင့်၊ မိဿကံ-ရောနှောသောအာပတ်သို့၊ (အာပန္နာ ဟောန္တိဓပိ၊) [ထုလ္လစ္စယာဒိဟိ မိဿကံတိ ဧကဝတ္ထုမိ ပုဗ္ဗဘာဂေ အာပန္နထုလ္လစ္စယ ဒုတ္တဋ္ဌေဟိ မိဿကံ-သာရတ္ထ၊] သုဒ္ဓကံတိ-ကား၊ သံယာဒိသေသံ-ကို၊ ဝိနာ-ကြည်၍၊ လဟုကအာပတ္တိက္ခန္ဓမေဝ-လဟုကအာပတ်အစုသို့သာ၊ (အာပန္နာ ဟောန္တိဓ ပပိ။)

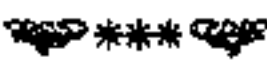
၁၈၄။ တတော-ထိုစကားရပ်မှ၊ ပရံ-၌၊ အဝိသုဒ္ဓ ဝိသုဒ္ဓဘာဝ ဒဿနတ္ထံ-မစင်ကြယ်သူ၏အဖြစ်၊ စင်ကြယ်သူ၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဓ ပန၊ ပေ၊ သံယာဒိသေသောတိ အာဒိ-ဣဓ ပန၊ ပေ၊ သံယာဒိသေသော အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဣဓ ပန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဗျဉ္ဇနတောဝါ-သဒ္ဓါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပါယ်တောဝါ-အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုတ္တာနံ နာမ-မပေါ်လွင်သည်မည်သော၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ပုဒ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တဉ္စ-ထိုစကားရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတော-ဤစကားရပ်မှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဝုတ္တဉ္စ-မဆိုအပ်သော စကားရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသောစကားကို၊ ပါဠိအနုသာရေနေဝ-ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမုစ္စယက္ခန္ဓကဓမ္မာနာ-သည်၊ နိဇ္ဈိတာ-ပြီ။

တတော ပရံ အဝိသုဒ္ဓံ၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဓမ္မ ဘိက္ခုဝါရများ၏ နောက်၌ “ဣဓ ပန၊ ပေ၊ အာပတ္တိယော အာပဒ္ဒတိ၊ ပရိမာဏံပိ၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အဝိသုဒ္ဓေါတာဟိ” စသည်ဖြင့် အဝိသုဒ္ဓဖြစ်ပုံ၊ ဝိသုဒ္ဓဖြစ်ပုံတို့ကို သမုစ္စယက္ခန္ဓကဆုံးသည့်တိုင်အောင် ပြထား၏။ ထို၌ “အာပတ္တိယော”ဟု ဗဟုဝုစ်ဆိုပြီးနောက် “ပရိမာဏံပိ”စသည်ဖြင့် ဧကဝုစ်ဆိုရာ၌ ဇာတျာပေက္ခ နည်းအားဖြင့် ဆိုသည်ဟုလည်းကောင်း၊ “ပရိမာဏံ-အတိုင်းအရှည်ရှိအောင်”ဟု ကြိယာ ဝိသေသနကို ညွှန်ပြသည်ဟုလည်းကောင်း၊ သာရတ္ထ၌ နှစ်နည်းဖွင့်၏။

သမုစ္စယက္ခန္ဓက။ ။သံယာဒိသေသာနံ ပရိဝါသဒါနာဒိ သဗ္ဗဝိနိစ္ဆယဿ သမုစ္စယတ္တာ ပနေသ သမုစ္စယက္ခန္ဓကောတိ ဝုတ္တာ-သံယာဒိသေသံအာပတ်တို့၏အတွက် ပရိဝါသပေးရခြင်း စသော အားလုံးသော အဆုံးအဖြတ်တို့ကို ပေါင်းစု၍ ပြရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဤခန္ဓကကို သမုစ္စယက္ခန္ဓကဟု ဆိုအပ်၏။-ဝိမတိ။

သမုစ္စယက္ခန္ဓအပ္ပဋိ ပြီး၏။

၄။ သမထက္ခန္ဓက

[သမထတို့ကိုပြရာ သိက္ခာပုဒ်တော်အစု။]

သမ္မုခါဝိနယကထာ

၁၈၆,၇။ သမထက္ခန္ဓက-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလောတိ အာဒိနိ-အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂလော အစရှိကုန်သော၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ မာတိကာပဒါနိ-မာတိကာပုဒ်တို့ကို၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ချထားတော်မူပြီး၍၊ အဓမ္မဝါဒီ၊ ပေ၊ သညာပေတိတိ အာဒိနာ-အဓမ္မဝါဒီ၊ ပေ၊ သညာပေတိ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝိတ္တာရော-အကျယ်ကို၊ ဝါ-အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း၊ ဝိဘင်းကို၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း၊ ဝိဘင်း၌၊ သညာပေတိတိ-ကား၊ ကာရဏပဋိရူပကာနိ-အတုအယောင်ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ကို၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ ပရိတောသေတ္တာ-နှစ်သက်စေ၍၊ ဇာနာပေတိ-သိစေ၏၊ နိဇ္ဈာပေတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ သော-ထိုဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ အတ္ထံ-ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ နိဇ္ဈာယတိ-ရှု၏၊ သြလောကေတိ-ကြည့်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ရှုကြည့်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောတိ-ပြု၏။

သမ္မုခါဝိနယော။ ။ဝိနေတိ ဧတေနာတိ ဝိနယော-အဓိကရုဏ်းတို့ကို ပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သော သမထ၊ သမ္မုခါ-သံယ ဓမ္မ ဝိနယ ပုဂ္ဂလတို့၏ မျက်မှောက်၌၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်သော၊ ဝိနယော-ဝိနည်းတည်း၊ သမ္မုခါဝိနယော၊ အဓိပ္ပါယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာ ဋီကာ အဓိကရဏသမထအခန်း၌ ပြထားပြီ၊ ယောဇနာ၌ကား- “ပရမ္ပခံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတိတိ ဝိနယော၊ ပရမ္ပခံ ဝိနေတိ ဝိနာသေတိ အနေနာတိဝါ ဝိနယော၊ (ဝိနယကမ္မံ) သံယဓမ္မဝိနယ ပုဂ္ဂလာနံ သမ္မုခါ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော သမ္မုခါဝိနယော”ဟု ဖွင့်လေသည်။

သညာပေတိ။ ။အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က သိစေသောအရာဖြစ်သောကြောင့်၊ မတရားသဖြင့် သိစေရမည်ဖြစ်ရကား “ကာရဏပဋိရူပကာနိဝတ္တာ-အကြောင်းတု အကြောင်းယောင်တို့ကို ဆို၍”ဟု ထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ တောသေတ္တာကား “သညာပေတိ”၌ “သံ”၏ ကောင်းစွာဟူသော အနက်ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း။ [သညာပေတိတိ ဧတ္ထ သံသဒ္ဓူပပဒေါ ဉာသဒ္ဓေါ တောသန ဝိသိဋ္ဌေ အဝဗောဓနေ ဝတ္တတိတိ အာဟပရိတောသေတ္တာ ဇာနာပေတိတိ- ဋီကာ၊ ဤဋီကာ အလို “သညာပေတိ-ကောင်းစွာသိစေ၏၊ ဝါ-နှစ်သက်စေ၍ သိစေ၏”ဟု ပေး။]

နိဇ္ဈာပေတိ။ ။နိပုဗ္ဗ ဈေတိသည် “သြလောကန”အနက်ဟောဟု သိစေလို၍ “သြလောကေတိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ “ယထာ၊ ပေ၊ ဧဝံ ကရောတိ”ကား ဣပေပစ္စည်း၏အနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ မှန်၏- ကြည့်စေခြင်းနှင့် ကြည့်အောင်ပြုခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်တူပင်တည်း၊ “နိဇ္ဈာပေတိ-သူပြောလိုအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကြည့်စေ၏”ဟု ပေးပါ။

ပေက္ခေတိ အနုပေက္ခေတိတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်၊ သော - ထိုဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ အတ္ထံ - ထို့အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပေက္ခေတိ စေတ-ရှေးဦးစွာလည်း ရှု၏၊ ပုနပျုနံ စ-အဖန်ဖန်လည်း၊ ပေက္ခေတိ-ရှု၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ရှေးဦးစွာ ရှုလောက်၊ အဖန်ဖန်ရှုလောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ ကရောတိ-ပြုအံ့၊ ဤ၌လည်း “ယထာ၊ ပေ၊ ဧဝံ ကရောတိ”ဖြင့် ကာရိတ် ပစ္စည်းအနက်ကို ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ပေက္ခေတိ အနုပေက္ခေတိ”ဟု ကာရိတ်နှင့် တကွ ရှိရမည်၊ ပုနပျုနံကား အနု၏ အဖွင့်တည်း၊ ဒသေတိ အနုဒသေတိတိ- ဒသေတိ အနုဒသေတိဟူသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ တေသညေတိ-ထိုပေက္ခေတိ၊ အနု ပေက္ခေတိဟူသော သဒ္ဒါတို့၏ပင်၊ ပရိယာယဝစနာနိ-ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့တည်း၊ “တေသညေတိ-ထိုပေက္ခေတိ၊ အနုပေက္ခေတိသဒ္ဒါတို့ကိုပင်၊ ပရိယာယဝစနာနိ- ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောသော သဒ္ဒါတို့တည်း”ဟုသော်လည်း ပေး။ အဓမ္မေန ဝူပသမ္မတိတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မမေတိ-မဟုတ်မမှန်သော သဘောကိုပင်၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော-ဟုတ်မှန်သော သဘောတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ မော ဟေတွာ-တွေဝေစေ၍၊ ဝါ-လှည့်ပတ်၍၊ ဒသေတိ-မြင်စေ၏၊ ဝါ-ပြ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝူပသမ္မတိနာမ-မည်၏။

၁၈၈။ ဓမ္မေန ဝူပသမ္မတိတိ-ကား၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မဝါဒီ-ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဓမ္မမေတိ-မဟုတ်မှန်သော သဘောကိုပင်၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော- ဟုတ်မှန်သော သဘောတည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အမောဟေတွာ-မတွေဝေစေမူ၍၊ ဝါ-မလှည့်ပတ်မူ၍၊ ဒသေတိ-မြင်စေ၏၊ ဝါ- ပြ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ ဝူပသမ္မတိနာမ-မည်၏။

ပေက္ခေတိ။ ။ပုပ္ဖ ဣက္ခဓာတ်သည် ဒဿနအနက်ကို ဟော၏၊ ဒသေတိ၌လည်း ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဒသေတိ အနုဒသေတိ”ကိုပင် “ပေက္ခေတိ အနု ပေက္ခေတိ” တို့၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့တည်း-ဟု ဆိုသည်။

ပရိယာယဝစနာနိ။ ။ပရိယာယဝစနာနိတိ ဝေဝစနသဒ္ဒါ၊ အတ္ထေ ပရိဗျတ္တိ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဣမေတိတိ ပရိယာယာနိ၊ တာနိယေဝ ဝစနာနိ ပရိယာယဝစနာနိ-ယောဇနာ၊ ပရိ ယာယ၌ ပရိပုပ္ဖ ဣဓာတ်၊ ပရိကို ပရိဗျတ္တိ ဟု ဖွင့်သည်၊ အခြားနေရာ၌ကား ဝေဝစနံကို ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ “ဧကသ္မိယေဝ အတ္ထေ ဝိဝိဓံ ဝစနံ ဝိဝစနံ၊ ဝိဝစနမေဝ ဝေဝစနံ”ဟု ပြ၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် “ဧကသ္မိယေဝ အတ္ထေ ပရိ (ပုနပျုနံ) အယတိ ပဝတ္တတိတိ ပရိယာယော- အနက်တစ်ခုတည်း၌ အဖန်ဖန်ဖြစ်တတ်သော သဒ္ဒါ”ဟု ပြုလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ ဤသို့ ကြံလျှင် ဝေဝစနနှင့် အနက်တူ၏။ [ပရိ+ဣဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ အာ၌ ဝုဒ္ဓိပြု။]

သတိဝိနယကထာ

၁၉၅။ ပဋိမာန ပေ၊ ဒါနာနီတိ ဧတ္ထ-ပဋိမာနိ ပေ၊ ဒါနာနီဟူသော ဤပါဌ်၌၊ သုဒ္ဓဿ-စင်ကြယ်သော၊ အနာပတ္တိကဿ-အာပတ်မရှိသော ရဟန္တာအား၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော အင်္ဂါတည်း၊ အနုဝဒိတဿ-စွပ်စွဲအပ်သော ရဟန္တာအား၊ ဒါနံ-ပေးခြင်းသည်၊ ဧကံ-တည်း၊ ယာစိတဿ-သတိဝိနည်းကို တောင်းသော ရဟန္တာအား၊ ဒါနံ၊ ဧကံ၊ သံယေန-သံဃာသည်၊ ဝါ-သံဃာကို၊ ဒါနံ၊ ဧကံ၊ ဓမ္မေန-ဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ သမဂ္ဂဒါနံ-ညီညွတ်သော သံဃာသည် ပေးခြင်းသည်၊ (ညီညွတ်သော သံဃာက ပေးခြင်းသည်၊) ဧကံ-တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဉ္စ-ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ပန-ဆက်၊ ဧတာနိ-ဤငါးပါးသော အင်္ဂါတို့ကို၊ ဧကေကအင်္ဂဝသေန-တစ်ပါး တစ်ပါးသော အင်္ဂါ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ န လဗ္ဘန္တိ-မရအပ်ကုန်၊ (အင်္ဂါငါးပါး ပေါင်းမိမှ ရနိုင်သည်-ဟူလို၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ ဒေသနာမတ္ထမေဝ-ဒေသနာမျှသာတည်း၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ပဉ္စဂံသမန္ဓာဂတံ-ငါးပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သတိဝိနယဒါနံ-သတိဝိနည်းကို ပေးခြင်းသည်၊ ဓမ္မိကံ-တရားရှိ၏၊ ဝါ-တရားနှင့် လျော်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အတ္ထော-အနုတ်တည်း၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အနုဝဒန္တိတိ-ကား၊ စောဒေန္တိ-စောဒနာကြကုန်၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

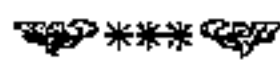
ပန-ဆက်၊ အယံ သတိဝိနယော-ဤသတိဝိနည်းကို၊ ခိဏာသဝသေဝ-ရဟန္တာအားသာ၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ အညဿ-ရဟန္တာမှအခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အန္တမသော-အထက်ဆုံးဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ အနာဂါမိနောပိ-အနာဂါမိအားသော်မှလည်း၊ (ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာ၊) န (ဒါတဗ္ဗော)-မပေးထိုက်၊ စ-ဆက်၊ သော-ထို သတိဝိနည်းကို၊ အညေန-အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စောဒိယမာနသေဝ-စောဒနာအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ရဟန္တာအား၊ (ဒါတဗ္ဗော၊) အစောဒိယမာနဿ-မစောဒနာအပ်သော ရဟန္တာအား၊ န (ဒါတဗ္ဗော၊) စ ပန-

သတိဝိနယဿ။ ။သတိဝေပုလ္လုပ္ပတ္တဿ ခိဏာသဝဿ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော သတိဝိနယော၊-သာရတ္ထ၊ ခိဏာသဝဿ ဝိပုလသတိ နိဿာယ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော (စောဒနာဒိ အသာရုပ္ပါနံ ဝိနယနုပါယော) သတိဝိနယော၊-ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိအလို “သတိ နိဿာယ ဒါတဗ္ဗော ဝိနယော သတိဝိနယော”ဟု ပြု၊ စောဒနာခြင်း အစရှိသော မလျောက်ပတ်သော အရာတို့ကို ပယ်ဖျောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ “သမထ”ကိုပင် “ဝိနယ”ဟု ခေါ်သည်၊ အကျယ်အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာနိကာ၌ ပြထားပြီ။

ဘာသာဋီကာ

၉၅

ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ တသို့-ထို သတိဝိနည်းကို၊ ဒိန္န-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ စောဒကဿ-
စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဿ-စောဒနာကြောင်းစကားသည်၊ န ရှဟတိ-မတက်ရောက်၊
(အထမမြောက်)၊ စောဒေန္တောပိ-စောဒနာပါသော်လည်း၊ (အာပဇ္ဇတိ၌ စပ်)၊ အယံ-
ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား၊ သတိဝိနယလဇ္ဈေ-ရအပ်ပြီးသော သတိဝိနည်းရှိသော၊ ဝါ-သတိ
ဝိနည်းကို ရထားသော၊ ခိဏာသဝေါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊
တုယံ-သင် စောဒက၏၊ ကထံ-စောဒနာကြောင်းစကားကို၊ ဂဟေဿတိ-ယူတော့
လတုံနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာပသာဒေတဗ္ဗတံ-ခြိမ်းခြောက်ငေါက်ငမ်းထိုက်သည်၏
အဖြစ်သို့၊ ဝါ-ဖယ်ရှားထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏။

အမူဠဝိနယကဿ

☞ ၁၉၆။ ဘာသိတပရိကန္တတိ-ကား၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ ဘာသိတံ-ပြောဆို
အပ်သည်၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ ပရိကန္တ-လွမ်းမိုး၍ ပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ-၏)။

ဘာသိတ ပရိကန္တ။ ။“ပရိကန္တ”၏ နေရာ၌ “ပရိကတံ”ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ထိုပုဒ်
များသည် ကရိုဏ်းကိုဌသော ပုဒ်များဖြစ်၍ “ဝါစာယ ကာယေန”ဟု ထည့်သည်၊ ကာယေန၏
နောက်၌ စာအမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း “ပရိကတံ ပရိက္ကမိတွာ ကတန္တိ အတ္ထော”ဟု ရှိသင့်သည်၊
ပရိကို “ပရိက္ကမိတွာ”ဟုဖွင့်၍ ကတံကို ကတံအတိုင်းပင်ထားသည်၊ ယောဇနာ၌ကား- “ပရိကန္တ”
ပုဒ်ကို အတည်ပြု၍ “ပရိက္ကမေတွာ ကတန္တိ ဣမိနာ ပရိက္ကမတိတိ ပရိက္ကန္တံ၊ ပရိက္ကန္တံ ဟုတွာ
ကတံ ပရိက္ကန္တတိ ဝစနတ္ထံ ဒဿေတိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ စာပျက်နေဟန်တူသည်။

ပါဠိတော်။ ။ပါဠိတော်၌ “ဥမ္မတ္တကော-ရူးသည်၊ စိတ္တဝိပရိယာသကတော-ပြုအပ်သော
စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏”ဟု ပေး၊ ဝိပရိယာသသည် ဝိ၊ ပရိ၊ အသဓာတ်ဖြစ်၍
ဝိပလ္လာသနှင့် ပုဒ်ရင်းအားဖြင့် တူ၏၊ ဥမ္မတ္တကေန-သော၊ စိတ္တဝိပရိယာသကတေန-သော၊
တေန-ထိုဂုဏ်ရဟန်းသည်၊ ဗဟု-များစွာသော၊ အဿာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏အမူအရာ မဟုတ်
သောအလုပ်ကို၊ အဇ္ဈာစိဏ္ဏံ-လွန်ကျူး၍ ကျင့်အပ်သည်၊ ဘာသိတပရိကန္တ-နှုတ်ဖြင့်လည်း
ပြောဆိုအပ်၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်း လွမ်းမိုး၍ ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏”ဟု ပေးပါ။

ထို့နောက် “ဂဝံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥမ္မတ္တကေန-အရူး၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ စိတ္တဝိပရိယာ
သကတေန-စိတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ပြုအပ်သော၊ အဇ္ဈာစိဏ္ဏေန-လွန်ကျူး၍ပြုအပ်သော
အကျင့်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ စောဒေန္တိ-စောဒနာကြကုန်၏”ဟု ပေး။ [ဂဝံ ဘိက္ခု၊ ပေ၊
စောဒေန္တိတိ ဧတ္ထ ပန ဥမ္မတ္တကဿ ဣဒံ ဥမ္မတ္တကံ အာစိဏ္ဏံ၊ တဒေဝ စိတ္တဝိပရိယာသေန
ကတံတိ စိတ္တဝိပရိယာသကတံ၊ တေန ဥမ္မတ္တကေန စိတ္တဝိပရိယာသကတေန အဇ္ဈာစိဏ္ဏေန
အနာစာရေန အာပန္နာယ အာပတ္တိယာ ဂဝံ ဘိက္ခု စောဒေန္တိတိ ဧဝမတ္ထော ဒဌဗ္ဗော၊
ဝိမတိ။]

၉၆

သမထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

ပရိက္ခမိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ သရတာယသ္မာ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇိတာတိ ဧတ္ထ-သရတာယသ္မာ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇိတာဟူသော ဤပါဌ၌၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ဧဝရူပိ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတာ-ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) သရတု-အမှတ်ရပါလော၊ အာယသ္မာ-သည်၊ ဧဝရူပိယာ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာပတ္တိယာ-သို့၊ (အာပဇ္ဇိတာ-ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သရတု-အမှတ်ရပါလော၊) ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အတ္ထော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အာပဇ္ဇိတာတိ-ဟူ၍၊ ပါဌော-ပါဌ်တော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တဿ-ထိုအာပဇ္ဇိတာဟူသော ပါဌ်၏၊ အတ္ထော-အနက်ကား၊ အာယသ္မာ-အရှင်သည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ အာပဇ္ဇိတာ-အာပတ်သို့ရောက်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ တံ အာပတ္တိ-ထိုအာပတ်ကို၊ သရတု-အမှတ်ရပါလော၊ ဣတိ-ဤကားအနက်။ [ဤစာသွားမျိုးသည် "နာဘိဇာနာမိ သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ (ဝေါရောပေတာ)"ဟူသော အင်္ဂုလိမာလပရိတ်ကြီးပါဌ်နှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ အမူဠဝိနယ၏ အကြောင်းအရာကို ပါတိမောက်သာဘာဠိကာ ကြည့်ပါ။]

အာယသ္မာ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇိတာ။ ။ဧဝရူပိ အာပတ္တိကို "ဧဝရူပိယာ အာပတ္တိယာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ အာပဇ္ဇိတာ၌ အာပုဗ္ဗ ပဒဓာတ်၊ ဒိဝါဒိယပစ္စည်း၊ တုပစ္စည်းဖြစ်၍ တုပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်ရာဝယ် "ယု ဣ၊ တုမိ၊ ပစ္စည်းပြီ၊ ဆဋ္ဌိကံ နေစေ"ဟူသော သဒ္ဓထုစံအရ ဆဋ္ဌိကံဖြင့် ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ ပါဌ်တော်၌မူ တုပစ္စည်းယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌိကံ မမြဲသောကြောင့် "ဧဝရူပိ အာပတ္တိ"ဟု ဒုတိယာကံဖြင့် ထားသည်၊-(ယောဇနာ။)

ယေဘုယျသိကာကထာ

၂၀၂။ ယေဘုယျသိကာယ ဝူပသမေတုံတိ၊ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ ယဿာ ကိရိယာယ-အကြင် စာရေးတံကိုယူစေခြင်း အမူအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မဝါဒိနော-ဓမ္မဝါဒိတို့သည်၊ ဗဟုတရာ-သာ၍များကုန်၏၊ ဒဿ-ဤဓမ္မဝါဒိတို့၏ များကြောင်းဖြစ်သော စာရေးတံကိုယူစေခြင်း အမူအရာသည်၊ ယေဘုယျသိကာနာမ-မည်၏။

ယေဘုယျသိကာ။ ။ဓမ္မဝါဒိနံ ယေဘုယျဘာဝသမ္မာဒိကာ ကိရိယာ ယေဘုယျသိကာတိ ဣမသ္မိ အတ္ထေ သကာရာဂမသဟိတော ဣကပစ္စယန္တော ယံ သဒ္ဓေါတိ ဒဿေတုံ အာဟယဿာတိ အာဒိ၊ တတ္ထ ယဿာ ကိရိယာယာတိ ဝုဠကဝိဝဋ္ဌကာဒိနာ သလာကဂ္ဂါဟာပက ကိရိယာယ။-ယေဘုယဘာဝံ နိဿိတသမထကိရိယာ ယေဘုယျသိကာတိ (များသည်၏အဖြစ်ကိုမှီ၍ သမထကိုပြုခြင်းသည် ယေဘုယျသိကာမည်၏ဟု) ဧဝံ ယေဘုယျသိကာ သဒ္ဓဿ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ အယံ အဓိကရဏသမထောနာမ ဟောတိ။-ဝိမတိ။

၂၀၄။ အဓမ္မိကသလာကဂ္ဂဟေသု-တရားနှင့် မယှဉ်သော စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတို့၌၊ ဩရမတ္တကံတိ-ကား၊ ပရိတ္တံ-နည်းသော၊ အပ္ပမတ္တကံ-နည်းသောအတိုင်း အရည်ရှိသော၊ ဘဏ္ဍာနမတ္တမေဝ-ငြင်းခုံခြင်းမျှသည်သာ၊ (ဟောတိ-ဖြစ်အံ့) န ၈ ဂတိဂတံတိ-ကား၊ ခန္ဓတယော (ဒုတ္တယော)-၂ ကျောင်း၊ ၃ ကျောင်းကုန်သော၊ အာဝါသေ-ကျောင်းတို့သို့ န ဂတံ-မရောက်သည်(ဟောတိ-အံ့)ဝါ-တစ်နည်း၊ တတ္ထတတ္ထေဝ-ထိုထိုအဓိကရုဏ်းဖြစ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌ပင်၊ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ-နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်၊ အဝိနိစ္ဆိတံ-မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသည်၊ (ဟောတိ-အံ့) န ၈ သရိတသာရိတံတိ-ကား၊ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ-နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-ထိုအဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ဖက် ရဟန်းတို့သည်၊ သယံ-မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ သရိတဝါ-အမှတ်ရအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညေဟိ-အခြားရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သာရိတဝါ-အမှတ်ရစေအပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်အံ့၊ ဇာနာတိတိ-ကား၊ သလာကံ-ကို၊ ဂါဟေန္တော-ယူစေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓမ္မဝါဒီ-အဓမ္မဝါဒီတို့သည်၊ ဗဟုတရာ-သာ၍ များကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာနာတိ-အံ့၊ အပ္ပေဝနာမာတိ-ကား၊ ဣမိနာ နိဟာရေန-ဤနည်းအားဖြင့်၊ (ဂုဠကစာရေးတံယူနည်း၊ ဝိဝဠကစာရေးတံယူနည်းအားဖြင့်) သလာကာယ-စာရေးတံကို၊ ဝါ-မဲကို၊ ဂါဟိယမာနာယ-ယူစေအပ်သော်၊ အဓမ္မဝါဒီနော-အဓမ္မဝါဒီတို့သည်၊ ဗဟုတရာ-သာ၍ များကုန်သည်၊ အပိနာမအဿု-ဖြစ်ကုန်တန်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဿ-ထိုဓမ္မဝါဒီ စာရေးတံယူစေသောရဟန်း၏၊ အယံ အဇ္ဈာသယော-ဤအလိုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ အပရေသု-တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွိသုပိ-၂ ပါးသော အကြောင်းတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။ [ဒွိသု အရ “ဇာနာတိ သံယော ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ အပ္ပေဝနာမ သံယော ဘိဇ္ဇေယျ”တို့ကို ယူ။]

ဩရမတ္တက။ ။“ဩရ”သဒ္ဒါသည် ဤဘက်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဤဘက်ဟူသည်လည်း အကြီးအကျယ်ဖြစ်သော အဓိကရုဏ်း၏ ဤဘက်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရိတ္တံ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ အပ္ပမတ္တကံကား “ဩရ”နှင့် “မတ္တ”ကို ပေါင်း၍ဖွင့်ပြသော သံဝဏ္ဏနာတည်း။ ဘဏ္ဍာနမတ္တမေဝ၌ ဧဝံဖြင့် အဓိကရုဏ်းဟု ခေါ်ရလောက်အောင် မကြီးကျယ်ဟု ကန့်သတ်သည်။

ဂတိဂတံ။ ။ဂန္တဗ္ဗာတိ ဂတိယော-ရောက်ထိုက်သော ကျောင်းတိုက်တို့၊ ဂတိယော+ဂတံ ဂတိဂတံ-ရောက်ထိုက်သော ၂-ကျောင်းတိုက်၊ ၃-ကျောင်းတိုက်တို့သို့ရောက်သော အဓိကရုဏ်း၊ ဒုတိယနည်း၌ကား- “ဂန္တဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်သော တရားဆုံးဖြတ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထံတည်း၊ ဂတိ-ထံ၊ ဂတိ+ဂတံ ဂတိဂတံ-ရောက်ထိုက်သော တရားဆုံးဖြတ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထံသို့ရောက်ပြီးသော အဓိကရုဏ်း”ဟု ကြံပါ။ ယောဇနာ၌ တစ်မျိုးကြံလေသေး၏။

အဓမ္မေန ဂဏန္တိတိ-ကား၊ အဓမ္မဝါဒိနော-တို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ စာရေးတံကို ၂-ချောင်း၊ ၂-ချောင်းယူကုန်လတ်သော်၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဗဟု-များကုန်သည်၊ ဘဝိဿာမ-ဖြစ်ကုန်လိမ့်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဒွေ ဒွေ-၂ ချောင်း၊ ၂-ချောင်းကုန်သော၊ သလာကာယော-တို့ကို၊ ဂဏန္တိ-ယူကြကုန်အံ့၊ စာရေးထားသော ဒုတ်တံတို့ကို “သလာကာ” ဟု ခေါ်၏၊ ယခုအခါ မဲလိပ်မျိုးပင်တည်း၊ ဝဂ္ဂါ ဂဏန္တိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤ ၂-ပါးလျှင် တစ်ချောင်းကျ တစ်ချောင်းကျယူကုန်လတ်သော်၊ ဓမ္မဝါဒိနော-တို့သည်၊ ဗဟု-များကုန်သည်၊ န ဘဝိဿန္တိ-မဖြစ်ကုန်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မညမာနာ-မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မဝါဒိနော-ဓမ္မဝါဒိတို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ချောင်းသော၊ ဓမ္မဝါဒိသလာကံ-ဓမ္မဝါဒိစာရေးတံကို၊ ဂဏန္တိ-ယူကုန်အံ့၊ န စ ယထာဒိဋ္ဌိယာ ဂဏန္တိတိ-ကား၊ ဓမ္မဝါဒိနော-တို့သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလျက်၊ ဗလဝပက္ခံ-အားရှိသူတို့၏ဘက်သို့၊ ဘဝိဿာမ-ကပ်ဝင်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ အဓမ္မဝါဒိသလာကံ-အဓမ္မဝါဒိ စာရေးတံကို၊ ဂဏန္တိ-ကုန်၏၊ (စိတ်က ဓမ္မဝါဒိစိတ်ရှိသော်လည်း များရာဘက်ကို ဝင်လို၍ အဓမ္မဝါဒိ စာရေးတံကို ယူကြကုန်၏။)

ဓမ္မကသလာကဂ္ဂါဟေသု-တရားနှင့်ယှဉ်သော စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတို့၌၊ အယမေဝ အတ္ထော-ဤအနက်ကိုပင်၊ ပရိဝတ္တေတွာ-ပြောင်းပြန်ပြန်၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သလာကံ-ကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ ဗဟုတရာ-သာ၍ များကုန်သော၊ ဓမ္မဝါဒိနော-တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-ထိုဓမ္မဝါဒိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤဓမ္မဝါဒိတို့ ပြောဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ-ထို အဓိကရုဏ်းကို၊ ဝုပသမေတဗ္ဗံ-ငြိမ်းစေထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ငြိမ်းစေလတ်သော်၊ ယေဘုယျသိကာယ-ယေဘုယျသိကာသမထဖြင့်၊ ဝုပသန္တံ-ငြိမ်းအေးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤယေဘုယျသိကာကထာ၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္တာရော ပန-အကျယ်သည်ကား၊ ပရတောပိ-နောက်၌လည်း၊ အာဂမိဿတိ-လာဦးလတ်။/ဤခန္ဓက၌ပင် နောက် “တိဝိသေလာကဂ္ဂါဟကထာ”၌လည်း လာလိမ့်ဦးမည်။

တဿပါပိယသိကာကထာ

၂၀၇။ အသုစိတိ-ကား၊ အသုစိဟိ-မစင်ကြယ်ကုန်သော၊ ကာယဝစီကုမ္မေဟိ-ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့နှင့်၊ သမန္နာဝတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ-အံ့) အလဇ္ဇိတိ-ကား၊ သဗ္ဗိစ္စအာပဇ္ဇနာဒိနာ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်၍ အာပတ်သို့

ရောက်ခြင်း အစရှိသော၊ အလဇ္ဈိလက္ခဏေန-အလဇ္ဈိလက္ခဏာနှင့်၊ သမန္တာဂတော-
ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) သာနဝါဒေါတိ-ကား၊ သဥပဝါဒေါ-စွပ်စွဲခြင်းနှင့်
တကွဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ-အံ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ တိဏ္ဏံ-၃ ပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ
အင်္ဂါနံ-ဤအင်္ဂါတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ တိဏ္ဏံ-၃ ပါးကုန်သော၊ ကရဏာနိ
စ-ပြုခြင်းတို့ လည်းကောင်း၊ သံယေန-သည်၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဓမ္မေန-
ဟုတ်မှန် သောသဘောဖြင့်၊ သမဂ္ဂေန-ညီညွတ်သော သံယာဖြင့်၊ ကရဏံ-ပြုခြင်း
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဇ္ဇေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ- (ကရဏာနိ) စ-တို့
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တဿပါပိယသိကာကမ္မဿ-ကို၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊
ကရဏာနိ နာမ-ပြုခြင်းတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [“ပဉ္စမာနိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မိကာနံ”
ဟူသော ပါဠိတော်အရ ပဉ္စကရဏဖြစ်သည်-ဟူလို] ဧတ္ထ-ဤ တဿပါပိယသိက
ကံ၌၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်သည်၊ တဇ္ဇနိယာဒိသု-တဇ္ဇနိယကံ အစရှိသည်
တို့၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဧတ္ထ-တဿပါပိယသိကာကမ္မဟူသော
ဤပါဌ၌၊ ဝစနတ္ထော-ဝစနတ္ထတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ကသ္မာ)-အဘယ့်
ကြောင့်၊ ဣဒံ-ဤကံကို၊ တဿပါပိယသိကာကမ္မတိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်) ပါပုဿန္တ

သေသမေတ္ထံ ၊ပေ၊ ဝုတ္တနယမေဝ။ ။သေသမေတ္ထံ တဇ္ဇနိယာဒိသု ဝုတ္တနယမေဝတိ
ဧတေန တဇ္ဇနိယာဒိသတ္တကမ္မာနိ ဝိယ ဣဒမ္ပိ တဿပါပိယသိကာကမ္မံ အသုစိဘာဝါဒိဒေါသ
ယုတ္တဿ၊ သံယဿ စ ဝိနိစ္ဆယေ အတိဋ္ဌမာနဿ ကတ္တဗ္ဗံ ဝိသု ဧကံ နိဂ္ဂဟကမ္မန္တိ ဒသေတိ၊
ဧတသ္မိဉ္စိ နိဂ္ဂဟကမ္မေ ကတေ၊ သော ပုဂ္ဂလော “အဟံ သုဇ္ဈေါ”တိ အတ္တနော သုဒ္ဓိယာ သာဓနတ္ထံ
သံယမဇ္ဈံ ဩတရိတုံ၊ သံယောစဿ ဝိနိစ္ဆယံ ဒါတုံ န လဘတိ၊ တံ ကမ္မကရဏမတ္တေနဝ စ
တံ အဓိကရဏံ ဝုပသန္တံ ဟောတိ။

ကထံ ပနေတံ ကမ္မံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိတိ၊ ကေစိ ပနေတ္ထံ “သော တထာနိဂ္ဂဟိတော
နိဂ္ဂဟိတောဝ ဟောတိ၊ ဩသာရဏံ န လဘတိ၊ တေနော ပါဠိယံ ဩသာရဏာ န ဝုတ္တာ”တိ
ဝဒန္တိ၊ အညေပန “ပါဠိယံ န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ အာဒိနာ သမ္မာဝတ္တနဿ ဝုတ္တတ္တာ သမ္မာ
ဝတ္တိတာ၊ လဇ္ဈိဓမ္မေ ဩက္ကန္တဿ ဩသာရဏာ အဝုတ္တာပိ တဇ္ဇနိယာဒိသု ဝိယ နယတော
ကမ္မဝါစံ ယောဇေတွာ ဩသာရဏာ ကာတဗ္ဗာ ဧဝါ”တိ ဝဒန္တိ၊ ဣဒံ ယုတ္တံ၊ တေနော
အဋ္ဌကထာယံ ဝက္ခတိ “သစေ သီလဝါ ဘဝိဿတိ၊ ဝတ္တံ ပရိပူရေတွာ ပဋိပ္ပဿန္တိ လဘိဿတိ၊
နောစေ တထာ နာသိတကောဝ ဘဝိဿတိ”တိ။-ဝိမတိ။

ဣဒံ ဟိ ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။“ပါပုဿန္တတာယ”ဖြင့် “ဝိသေသန ပါပေါတိ ပါပိယော”
ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြသည်၊ တဿပါပိယဿ+ကတ္တဗ္ဗံ တဿပါပိယသိကံ၊ ဤဝိဂြိုဟ်အရ
အထူးသဖြင့် ယုတ်မာသူ၏အပေါ်၌ ပြုထိုက်သောကံကို ရ၏၊ ဝိဂြိုဟ်ဝါကျတုန်းက ပါပိယ၏
ကံဟု အနက်ထူးကိုသိရပြီးဖြစ်သော်လည်း တဒ္ဓိတ် နိပ္ပန္နပြီးသောအခါ ကိကပစ္စည်း၏
အနက် ဖြစ်သော ကံသာမညရ၏၊ ထို့ကြောင့် “တဿ+ပါပိယသိကံ အဿပါပိယသိကံ”ဟု

တာယ-များသော ယုတ်မာခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပိယော-ပါပိယမည်သော၊ ယော ပုဂ္ဂလော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏၊) တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌၊ ကတ္တဗ္ဗတော-ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿပါပိယသိကကမ္မတိ-တဿပါပိယသိကကံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ [ဣဒံဟိန္ဒ “တိတိ ဝိတ္တာရော”ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ ဆရာတို့ကား “ကတ္တဗ္ဗတော ဝုစ္စတိ”ဟူသော အဖြေကိုကြည့်၍ “ဟိ (ကဿ) ဣဒံ ကမ္မ တဿပါပိယသိကကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ”ဟု ပုစ္ဆာဝါကျလုပ်၍ အနက်ပေးကြသည်။]

အလုတ္တသမာသ် ဆင့်နိုင်သည်၊ တဿ-ထိုများသော မကောင်းမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပါပိယသိက-ပါပိယသိကကံတည်း၊ တဿပါပိယသိကံ၊ သ-အာရုံ၊ တဿ၌ သဝိဘတ် မကျေသော သမာသ် သာတည်း။ [တဿပါပိယသိကကမ္မန္တိ စ အလုတ္တသမာသောယေဝ၊ တေနာဟ “ဣဒံဟိ”တိ အာဒိ၊-ဝိမတိ။]

ယောဇနာ။ ။ “တဿပါပိယဿ+ကတ္တဗ္ဗံ တဿပါပိယသိကံ”ဟု ပြုလေသည်၊ ထို့နောက် ကမ္မနှင့် ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊ အချို့စာအုပ်တို့၌ “တဿပါပိယသိကာ”ဟု တွေ့ရ၏၊ ကမ္မနှင့်မတွဲရာ၌ အဓိကရဏသမထခန်းဝယ် “တဿပါပိယသိကာ”ဟု ရှိခဲ့၏၊ ကမ္မနှင့်တွဲရာ၌ ကား ယောဇနာ၌ ဤနေရာဝယ် “တဿပါပိယသိကံ”ဟု နပုံလိန်ရှိ၏။

တိဏဝတ္ထာရကသဒိကဏာ

၂၁၂။ ကက္ခဋတ္တာယ ဝါဠတ္တာယာတိ-ဏား၊ ကက္ခဋဘာဝါယစေဝ-ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝါဠဘာဝါယ စ-ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [ဝါဠတ္တာယာတိ ပါဏိလေဍ္ဍဒဏ္ဍာဒိဟိ ပဟရဏဝသေန ကက္ခဋဘာဝတ္ထာယ၊-အင်္ဂုတ္တိရံ ဒုကနိပါတ် အဓိကရဏဝဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ဤအလို ကက္ခဋနှင့် ဝါဠသည် ပရိယာယ်တည်း၊] ဘေဒါယာတိ-ကား၊ သံယဘေဒါယ-သံယာကွဲပြားခြင်းငှာ၊ (“သံဝတ္ထေယျ-ဖြစ်ရာ၏”၌စပ်) သဗ္ဗေဟဝ ဧကဇ္ဈန္တိ-ကား၊ ကဿစိ-ဇာန်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း၏၊ ဆန္ဒ-ဆန္ဒကို၊ အနာဟရိတွာ-မဆောင်မှု၍၊ ဂိလာနေပိ-ဂိလာနတို့ကိုသော်မှလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုအဓိကရဏ်း ငြိမ်းစေရာအရပ်သို့သာ၊ အာနေတွာ-ပင့်ဆောင်၍၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ သန္တိပတိတဗ္ဗ-စည်းဝေးရာ၏၊ တိဏဝတ္ထာရကေန ဝုပသမေယျာ တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဣဒံ ကမ္မ-ဤကံကို၊ တိဏဝတ္ထာရကသဒိသတ္တာ-တိဏဝတ္ထာရကနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တိဏဝတ္ထာရကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဂူထံ ဝါ-ကျင်ကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်း

ကောင်း၊ မုတ္တံ ဝါ-ကျင်ငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊
ဃဋ္ဌိယမာနံ-ပုတ်ခတ်အပ်သော်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဗေတိယထာ-နှိပ်စက်သကဲ့သို့၊ ပန-အနွယ်၊ တိဏေပိ-မြက်တို့ဖြင့်၊ အဝတ္ထ
ရိက္ခာ-လွှမ်း၍၊ သုပ္ပဋ္ဌိတ္တာဒိတဿ-ကောင်းစွာဖုံးထားအပ်သော၊ အဿ-ထိုကျင်
ကြီး၏၊ ဝါ-ထိုကျင်ငယ်၏၊ သော ဂန္ဓော-ထိုအနံ့သည်၊ န ဗာဓတိယထာ-မနှိပ်စက်
တော့သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ယံ အဓိကရဏံ-အကြင်အဓိကရုဏ်း
သည်၊ ဝါ-ကို၊ မူလာနုမူလံ-အရင်းအားလျော်သော အရင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဝုပသမိယ
မာနံ-ငြိမ်းစေအပ်သော်၊ ကက္ခဠတ္တာယ-ကြမ်းတန်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုး
ငှာလည်းကောင်း၊ ဝါဠတ္တာယ-ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊
ဘေဒါယ-သံဃာကွဲပြားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သံဝတ္ထတိ-ဖြစ်၏၊ တံ-ထိုအဓိက
ရုဏ်းသည်၊ ဣမိနာ ကမ္မေန-ဤတိဏဝတ္ထာရက ကံဖြင့်၊ ဝုပသန္တံ-ငြိမ်းအေးပြီးသည်၊
(သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊) ဂူထံ-ကို၊ တိဏဝတ္ထာရကေန-မြက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်း
အားဖြင့်၊ ဝါ-ဖုံးလွှမ်းကြောင်း မြက်ဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝိယ-ဖုံးထားအပ်သကဲ့သို့၊ သုဝုပသန္တံ-
ကောင်းစွာငြိမ်သက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤကံကို၊
တိဏဝတ္ထာရကသဒိသတ္တာ-တိဏဝတ္ထာရကနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-
ဖုံးလွှမ်းကြောင်းမြက်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တိဏဝတ္ထာရကောတိ-ဟူ၍၊
ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

၂၁၃။ ထုလ္လဝဇ္ဇန္တိ-ကား၊ ပါရာဇိကဥစ္စေ-ပါရာဇိကအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊
သံဃာဒိသေသဉ္စ-သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံတိ-
ကား၊ ဂိဟိနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့ကို၊ ဟိနေန-ယုတ်ညံ့သော ဆဲရေးခြင်းဖြင့်၊ ခံသန-

တိဏဝတ္ထာရကော။ ။“တိဏဝတ္ထာရကသဒိသတ္တာ”ကို ကြည့်၍ “တိဏဝတ္ထာရက”
ဟူသော ဝေါဟာရကို သဒိသုပစာဟု သိရ၏။ “တိဏဝတ္ထာရကေန ပဋိစ္ဆန္တံ”ကို ကြည့်၍
“တိဏဝတ္ထာရက”ကို “အဝတ္ထရိယတိ ဧတေနာတိ အဝတ္ထာရော၊ တိဏဉ္စ+တံ+အဝတ္ထာရော
စာတိ+တိဏဝတ္ထာရော၊ တိဏဝတ္ထာရောယေဝ တိဏဝတ္ထာရကော”ဟု ဖုံးလွှမ်းကြောင်း မြက်ကို
ရအောင်ပြုပြီးမှ ကံကို အရကောက်သောအခါ သဒိသုပစာ ကြံပါ။

ယောဇနာ။ ။တိဏေဟိ အဝတ္ထရိတဗ္ဗတိ တိဏဝတ္ထာရံ၊ ဂူထမုတ္တံ၊ တိဏဝတ္ထာရမိဝ-
မြက်ဖြင့် ဖုံးအပ်သော ဂူထမုတ္တနှင့် တူ၏။ (ဣတိ)။ တိဏဝတ္ထာရကံ-မြက်ဖြင့် ဖုံးအပ်သော
ဂူထမုတ္တနှင့်တူသော အဓိကရုဏ်း၊ ဧတ္ထ အဓိကရုဏမေဝ မုချတော လတ္တံတိ၊ သမထော ပန
ဖလူပစာရတော၊ သဒိသတ္ထေ ကပစ္စယော၊ တမေဝ အတ္ထံ ပါကဋံ ကရောန္တော အာဟ “ယထာ
ဟိ”တိ အာဒိ၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာအာဘော်ကို တစ်မျိုးကောက်ယူသွားလေသည်။

ဝတ္ထုနဓမ္မိကပဋိဿဝေသု-ဆဲရေးခြင်း၊ ရှုတ်ချခြင်း၊ တရားနှင့်ယှဉ်သော ဝန်ခံမှု ပျက်ကွက်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ အာပန္န-သင့်ရောက်အပ်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ထပေတွာ-ထား၍-၌ စပ်၊) [ထုလ္လဝဇ္ဇတိ ထုလ္လစ္စယဿာပိ ထုလ္လဝဇ္ဇတ္တာက္ကမ ပါရာဇိကသံဃာဒိသေသမေဝါ-မိပွေတံတိ အာဟ ပါရာဇိကဉ္စေဝ, သံဃာဒိသေသဉ္စာတိ-ယောဇနာ။]

၂၁၄။ ဧဝဉ္စ၊ ပေ၊ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တိဏဝတ္ထာရက ကမ္မဝါစာယ-တိဏဝတ္ထာရက ကမ္မဝါစာကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်သော်၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာအ၏အဆုံး၌၊ ယတ္ထကာ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုအဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ရာအရပ်၌၊ သန္နိပတိတာ-ဝည်းဝေးကုန်ပြီ၊ အန္တမသော-အဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ သုတ္တာပိ-အိပ်ပျော်နေသည်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သမာပန္နာပိ-သမာပတ်ဝင်စားနေသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အညာဝိဟိတာပိ-အဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှတစ်ပါးသော အာရုံ၌ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [“အညာဝိဟိတာ”ဟု ယောဇနာ၌ ရှိ၏။] သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဧတေ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဝုဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ၌ စပ်၊) ယာဝ ဥပသမ္ပဒမဏ္ဍလတော-ပဉ္စင်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းတိုင်အောင်သောအရပ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ထုလ္လဝဇ္ဇ-ရုန့်ရင်းသော အပြစ်ဟူသော ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်အာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တဉ္စ-ဂိဟိပဋိသံယုတ္တအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (အာပန္နာ၌ စပ်၊ ဝုဋ္ဌိတာ၌လည်း စပ်၊) အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော အာပတ်တို့သို့ အာပန္နာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာဟိ-ကုန်သော၊ တာဟိ အာပတ္တိဟိ-ထိုအာပတ်တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌိတာ-ထကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။)

[အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မန္တိ ယေ ပန”ဟု ရှိခြင်းသည် မကောင်း၊ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မန္တိ-ကား”ဟု ပေးပါ။] ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ (ကရောန္တိ အနာဂတာ နိသိန္နာတို့၌ စပ်၊) နမေတံ ခမတိတိ-နမေတံ ခမတိဟူ၍၊ ဝါ-ငါ့အား ဤကံသည် မနှစ်သက်ဟူ၍၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မ-မိမိအယူကို ထင်စွာပြုမှုကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ (အဓိကရုဏ်းဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊) သဒ္ဓိ-တကွ၊ အာပတ္တိ-သို့ အာပဇ္ဇိတွာပိ-ရောက်ပြီးခဲ့၍လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအဓိကရုဏ်း ဆုံးဖြတ်ရာအရပ်သို့၊ အနာဂတာ-မလာကုန်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အာဂန္တာ-လာပြီး၍၊ ဝါ-လာပြီးမှ၊ ဆန္တံ-ဆန္ဒကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ပရိဝေဏာဒိသု-ပရိဝုဏ် အစရှိသည်တို့၌၊ နိသိန္နာ-နေကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မကာရကရဟန်း၊

အနာဂတရဟန်း၊ ပရိဝေဏာဒီသု နိဿိန္ဒရဟန်း ၃-မျိုးတို့သည်။) အာပတ္တိဟိ-တို့မှ နှ ဝုဋ္ဌဟန္တိ-မထကုန်၊ တေန-ကြောင့်၊ ထပေတွာ ၊ပေ၊ ဟောန္တိတိ-ထပေတွာ ၊ပေ၊ ဟောန္တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

ထပေတွာ ၊ပေ၊ န တတ္ထ ဟောန္တိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ထပေတွာ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္ပံ ထပေတွာ ယေန တတ္ထ ဟောန္တိ” ဟု ပုဂ္ဂိုလ် ၂-မျိုးသာရှိ၏။ ထိုတွင် “ထပေတွာ ယေ တတ္ထ န ဟောန္တိ” အတွက် “တေဟိ ဝါ သဒ္ဓိံ ၊ပေ၊ အနာဂတာ” ဟုလည်းကောင်း၊ “အာဂန္ဓာ ဝါ ဆန္တံ ဒတွာ ၊ပေ၊ နိဿိန္ဒာ” ဟုလည်းကောင်း ထိုနေရာ၌ မရှိပုံ ၂-နည်းဖွင့်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် ၃-မျိုးဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် “တေဟိ ဝါ၌ ဝါသည် ထပေတွာ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္ပံကို ဝိကပ်ပြုသော ဝါတည်း၊ အာဂန္ဓာ ဝါ၌ ဝါကား တေဟိ သဒ္ဓိံ ၊ပေ၊ အနာဂတာကို ဝိကပ်ပြုသော ဝါတည်း” ဟု ခွဲပါ။

အဓိကရဏကထာ

၂၁၅။ ဘိက္ခုနီနံ အနုပဓဇ္ဇာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ-ဘိက္ခုနီတို့၏။ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ [“အနုပဓဇ္ဇ-အနီးသို့တိုးဝင်၍” ဟု မပေးရ၊ “အတွင်းသို့ ဝင်၍” ဟုသာ ပေးပါ။] ဝိဝါဒါဓိကရဏာဒီနံ-ဝိဝါဒါဓိကရဏအစရှိသောသဒ္ဓါတို့၏၊ ဝစနတ္ထော-ဝစနတ္ထကို၊ ဒုဋ္ဌဒေါသဝဏ္ဏနာယံ-ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ (မယာ) ဝုတ္တောယေဝ-ဆိုအပ်သည်သာ၊ ဝိပစ္စတာယ ဝေါဟာရောတိ-ကား၊ စိတ္တဒုက္ခတ္ထံ-စိတ် ဆင်းရဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝေါဟာရော-ပြောဆိုကြောင်းစကားသည်၊ ဖရသဝစနံ-ကြမ်းတမ်းသောစကားသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ အတ္ထော၊ ယော တတ္ထ အနုဝါဒေါတိ-ကား၊ တေသု အနုဝဒန္တေသု-ထိုစွပ်စွဲသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ဝါ-တို့၏၊ ယော ဥပဝါဒေါ-အကြင်စွပ်စွဲခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) [“တတ္ထ-ထိုစွပ်စွဲသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။] အနုဝဒနာတိ ဧတံ-အနုဝဒနာဟူသော ဤသဒ္ဓါတည်း၊ အာကာရနိဒဿနံ-

ဝိပစ္စတာယ။ ။ဝိရူပတော-ဖောက်ပြန်သော စကား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပရိဏာမဋ္ဌေန-ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော အနက်အားဖြင့်၊ စိတ္တဒုက္ခံ-စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းသည်၊ ဝိပစ္စတိ-ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်၏၊ ဣတိ အာဟံ စိတ္တဒုက္ခတ္ထံ ဝေါဟာရောတိ အာဒိ-ဝိမတိ၊ ဤအလို “ဝိပစ္စတိတိ ဝိပစ္စံ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ ဝိပစ္စံယေဝ ဝိပစ္စတာ၊ သဝိဘတ်ကို အာယပြု၍ ဝိပစ္စတာယ ပြီးစေ၊ ဝိပစ္စတာယ-ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယော ဝေါဟာရော-အကြင်ပြောဆိုကြောင်း ဖရသဝါစာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ ဝိပုဗ္ဗ ပစဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း ကတ္တာဟော ကြံပါ၊ ယောဇနာ ၌လည်း “ဝိပစ္စတာယာတိ ဧတ္ထ ဝိကာရဘာဝေန ပတတိ ပဝတ္တတိတိ ဝိပစ္စံ၊ စိတ္တဒုက္ခံ၊ တဒေဝ ဝိပစ္စတာ၊ တဒတ္ထာယာတိ ဒဿန္တော အာဟံ စိတ္တဒုက္ခန္တိ” ဟု ကတ္တာအနက်ပင် ဖွင့်သည်။

စွပ်စွဲပုံအခြင်းအရာကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဥပဝဒနာ-စောဒနာခြင်းဟူသော အမှုအရာသည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ အတ္ထော၊ အနုလ္လပနာ အနုဘဏာနာတိ-ဟူသော၊ ဥဘယံ-သဒ္ဓါ ၂-ပုဒ်သည်။ အနုဝဒနဝေဝစနမတ္တမေဝ-အနုဝဒနသဒ္ဓါ၏။ ဝေဝုစံ ပရိယာယ် စကားလှယ်မျှသာတည်း။ “အနုဝဒနာ၊ အနုလ္လပနာ၊ အနုဘဏာနာ-အဖန်ဖန်ပြောဆိုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ အနု သမ္ပဝင်္ကတာတိ-ကား၊ ပုနပျုနံ-အဖန်ဖန်၊ ကာယစိတ္တဝါစာဟိ-ကိုယ်စိတ်နှုတ်တို့ဖြင့်၊ တတ္ထေဝ-ထိုစွပ်စွဲခြင်း၌သာလျှင်၊ သမ္ပဝင်္ကတာ-လွန်စွာအပြားအားဖြင့် ကိုင်းညွတ် သည်၏အဖြစ်သည်။ အနုဝဒနဘာဝေါ-စွပ်စွဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ) ဣတိ အတ္ထော၊ အဗ္ဘဿဟနတာတိ-ကား၊ ကသ္မာ-အဘယံကြောင့်၊ (ဘာပြုလို့) ဧဝံ-ဤသို့၊ န ဥပဝဒိဿာမိ-မစွပ်စွဲဘဲနေရအံ့နည်း။ ဥပဝဒိဿာမိယေဝ-စွပ်စွဲရမည်သာ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥဿာဟံ-အားတက်သရောကို၊ ကတွာ-၍၊ အနုဝဒနာ-စွပ်စွဲခြင်း သည်။ (အတ္ထိ) “အဘိ+ဥဿဟန”၌ အဘိအတွက် “ကသ္မာ၊ ပေ၊ ဥပဝဒိဿာမိ ယေဝ”ဟု ဖွင့်သည်။ “အဗ္ဘဿဟနတာ-အလွန်အားထုတ်ခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ် သည်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ အနုဗလပွဒါနန္တိ-ကား၊ ပရိမဝစနဿ-ရှေ့စကားအား၊ (ပဒါနံ၌ စပ်) ဝါ-၏။ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဒသေတွာ-ပြု၍၊ ပစ္ဆိမဝစနေန-နောက်စကားဖြင့်၊ ဗလပွဒါနံ-အားကိုးပေးခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။)

ကိစ္စယတာ ကရဏီယတာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ ကိစ္စမေဝ-ပြုထိုက် သော ကိစ္စသည်ပင်၊ ကိစ္စယံ-ကိစ္စယမည်၏။ ကိစ္စယဿ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ၏။ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြုခြင်းကြိယာသည်။ ကိစ္စယတာ-ကိစ္စယတာမည်၏။

ကိစ္စယတာ။ ။ကိစ္စနှင့် ကိစ္စယသည် ပရိယာယ်ပုဒ်တည်း။ ယောဇနာ၌ကား- ကိစ္စနောင် (ယ) လာသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုကိစ္စအရ ပြုဖွယ် (ပြုစရာ) ဟူသော ကိစ္စကို ရ၏။ ကိစ္စဿ-ပြုဖွယ်ကိစ္စ၏။ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြုလုပ်ခြင်းကြိယာသည်။ ကိစ္စယတာ-တာ၊ ဤသို့ ကြံလျှင် ကိစ္စယတာအရ သံဃာ၏ ပြုလုပ်ဆဲကံကို ရ၏။ ကရဏီယတာ၌လည်း နည်းတူ၊ ဆိုလိုရင်းကား- “ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကရဏီယံ”ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ မပြုသေးခင် ပြုစရာအနေအားဖြင့် တည်ရှိသော အခိုက်အတန့်ကို “ကိစ္စ၊ ကရဏီယ”ဟု ဆိုလို၏။ ပြုနေသော အခိုက်အတန့်ကို “ကိစ္စယတာ၊ ကရဏီယတာ”ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် “ဥဘယမ္ပေတံ သံဃကမ္ပဿေဝ အဓိဝစနံ”ဟု ဖွင့်သည်။

ယောဇနာ။ ။ကိစ္စယတာတိ ဧတ္ထ မာ ပဏ္ဍိစ္စယန္တိ အာဒိသု ဝိယ ဗျဉ္ဇနဝဗုဒ္ဓဝသေန ယကာရာဂမောတိ အာဟ ကိစ္စမေဝ ကိစ္စယန္တိ၊ ဥဘယမ္ပေတံ သံဃကမ္ပဿေဝါတိ ဣမိနာ ကိစ္စ ကရဏီယသဒ္ဓေါ ကတ္တဝါစကောတိ ဒသေတိ၊ သံယော ဟိ ကရောတိတိ ဝစနတ္ထေန ကိစ္စောတိစ ကရဏီယောတိ စ ဝုစ္စတိ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖွင့်လေသည်။ ထိုအဖွင့်၌ အဋ္ဌ ကထာဝယ် “ကိစ္စမေဝ ကိစ္စယံ”ဟု နပုံလိင်ထားပုံနှင့် မညီသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။

ကရုဏီယဿ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ၏။ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြုခြင်းကြိယာ သည်။ ကရုဏီယတာ-မည်၏။ ဥဘယမ္ပိ-၂ ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ-ကိစ္စယတာ၊ ကရုဏီယတာဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ သံယကမ္ပဿေဝ-သံဃကံကိုသာ၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ ပန-ကား၊ အပလောကနကမ္ပတိ အာဒိ-အစရှိသော သဒ္ဒါ သည်။ တဿေဝ-ထိုသံဃကံကိုသာ၊ (ဝစနံ၏ ကံ) ပဘေဒဝစနံ-အပြားအားဖြင့် ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ [“ပဘေဒေတော+ဝစနံ ပဘေဒဝစနံ”ဟု ပြု။] (တစ်နည်း) တဿေဝ-ထိုသံဃကံ၏သာ၊ (ပဘေဒဌိ သမ္ပန္နံ) ပဘေဒဝစနံ-အပြားကို ဟော သော သဒ္ဒါတည်း။ [“ပဘေဒဿ+ဝစနံ ပဘေဒဝစနံ”ဟု ပြု။] တတ္ထ-ထို ၄ ပါးသော ကံတို့တွင်၊ အပလောကနကမ္ပနာမ-မည်သည်။ သီမဋ္ဌကသံဃံ-သိမ်တွင်း၌ တည် သော သံဃာကို၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်၍၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-ဆန္ဒထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊ သမဂ္ဂဿ-ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ တိက္ခတ္ထံ-၃ ကြိမ်၊ သာဝေတွာ-ကြားသိစေ၍၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္ပံ-ပြုထိုက်သော ကံတည်း။ [ဤစကားအရ “အပလောကနကံကိုလည်း ဟတ္ထပါသ်စပ်လျက် ညီညွတ်သော သံဃာသာ ပြုရ သည်”ဟု သိပါ။]

ဥတ္တိကမ္ပနာမ-မည်သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ (“သီမဋ္ဌကသံဃံ သောဓေတွာ ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတွာ”ဟု ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး သော နည်းဖြင့်ပင်) သမဂ္ဂဿ-ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ-၏၊ အနုမတိယာ-အလို အားဖြင့်၊ ဝါ-ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်၊ ဧကာယ-၁ ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္ပံ-ပြုထိုက်သော ကံတည်း။ [ဉာပေတိ ဧတာယာတိ ဥတ္တိ-ဂိုဏ်း၊ သံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သိစေကြောင်းဖြစ်သော စကား၊ “ဥတ္တိယေဝ+ကမ္ပံ ဥတ္တိကမ္ပံ”ဟု ပြု။]

သောဓေတွာ။ ။မဟာသိမ်အတွင်း၌ တည်နေသော သံဃာကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင် ခြင်း၊ ဆန္ဒထိုက်သူ၏ ဆန္ဒကို ဆောင်ခြင်း၊ မလာလိုလျှင် သိမ်အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်း ကို “သီမဋ္ဌကသံဃာသုတ်သင်ခြင်း”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသုတ်သင်နည်းတို့တွင် “ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒံ အာဟရိတွာ”ဖြင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ သုတ်သင်နည်းကို ပြသည်။ တစ်သိမ်တည်း၌ ထိုကံပြုရာ သို့ မလာနိုင်လောက်အောင် မကျန်းမာသူ၊ အလုပ်ကိစ္စ များနေသူတို့ကို “ဆန္ဒထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ခေါ်သည်။

သာဝေတွာ။ ။“သာဝေတွာ”အရ ကြားသိစေခြင်းဟူသည် ဥတ်ကမ္ပဝါစာ မရွတ်ဘဲ မြန်မာလိုဖြစ်စေ၊ ပါဠိလိုဖြစ်စေ နားလည်လောက်သော ဘာသာဖြင့် ကြားသိစေခြင်းတည်း။ ဤကဲ့သို့ ကြားသိစေခြင်းကို “အပလောကေတိ အာပုစ္ဆတိ အနေနာတိ အပလောကနံ”ဟု ပြ၍ ပန်ပြောကြောင်းကံကို ရသည်။

ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ နာမ-မည်သည်၊ ဝုတ္တနယေနဝ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ၊ ဧကာယ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ၌ စပ်၊) ဧကာယ-သော၊ အနုဿာဝနာယစ-ကမ္မဝါစာလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥတ္တိဒုတိယာယ-ဥတ်ဟူသော ၂ ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ အနုဿာဝနာယ-အဖန်ဖန် ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ-ပြုထိုက်သော ကံတည်း။

ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မံနာမ-မည်သည်၊ ဝုတ္တနယေနဝ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ အနုမတိယာ ဧကာယ၊ ဥတ္တိယာ-ဥတ်လည်းကောင်း၊ တီဟိ-၃ ကြိမ်ကုန်သော၊ အနုဿာဝနာဟိစ-ကမ္မဝါစာတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥတ္တိစတုတ္တာဟိ-ဥတ်ဟူသော ၄ ကြိမ်မြောက်ရှိကုန်သော၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ အနုဿာဝနာဟိ-ကမ္မဝါစာတို့ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ-တည်း။

တတ္ထ-ထို ၄ ပါးသော ကံတို့တွင်၊ အပလောကနကမ္မံ-အပလောကနကံကို၊ အပလောကနကေတွာ-ပန်ပြော၍ သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ဥတ္တိကမ္မာဒိဝသေန-ဥတ္တိကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ-မပြုထိုက်၊ ဥတ္တိကမ္မမ္ပိ-ဥတ္တိကံ ကိုလည်း၊ ဧကံ-တစ်ကြိမ်သော၊ ဥတ္တိ-ကို၊ ထပေတွာဝ-ထား၍ သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန-အပလောကနကံအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-ဥတ္တိဒုတိယကံသည်၊ အပလောကတွာ-ပန်ပြော၍၊ ကတ္တဗ္ဗမ္ပိ-ပြုထိုက်သော ကံသည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အကတ္တဗ္ဗမ္ပိ-မပြုထိုက်သော ကံသည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးသော ကံတို့တွင်၊ သီမာသမ္ပတိ-သိမ်သမုတ်ခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ သီမာသမ္ပဟနံ-သိမ်နုတ်ခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ ကထိနဒါနံ-ကထိနံသင်္ကန်း ပေးခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ ကထိနုတ္တာရော-ကထိနံနုတ်ခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိဝတ္ထုဒေသနာ-ကုဋ္ဌိရာကို ပြောခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထုဒေသနာ-ကျောင်းရာကို ပြောခြင်းဟူသော ကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဆ-၆ ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ ကမ္မာနိ-ဤကံတို့သည်၊ ဂရုကာနိ-ကြီးလေးကုန်သည်။

ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ။ ။ဥတ္တိ+ဒုတိယာ+ယဿာတိ ဥတ္တိဒုတိယံ၊ ဥတ္တိဒုတိယံ စ+တံ+ကမ္မံစာတိ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ-ဥတ်ဟူသော ၂-ကြိမ်မြောက်ရှိသော ကံ၊ ယောဇနာ၌-“ဥတ္တိယေဝ+ဒုတိယံ ဥတ္တိဒုတိယံ၊ တမေဝ+ကမ္မံ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မံ”ဟု ပြု၏၊ ဆက်ဦးအံ-ကံပြုသောအခါ ဥတ်ကို ပဌမ၊ ကမ္မဝါစာကို ဒုတိယ ရွတ်ဆိုရ၏၊ နာမည်တပ်ရာ၌ကား ကမ္မဝါစာကို ပဌမ၊ ဥတ်ကို ဒုတိယအနေအားဖြင့် တပ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဥတ္တိဒုတိယ”ဟု ခေါ်သည်၊ ဥပမာ-ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စိတ္တံ-ဟူသော တရားငါးမျိုးကို နောက်ပြန် ရေတွက်သောအခါ ဖဿသည် ငါးခုမြောက်ဖြစ်၍ “ဖဿပဉ္စမက”ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း၊ “ဥတ္တိစတုတ္ထ”ဟု ခေါ်ရာ၌လည်း နည်းတူ။

(ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်) အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ကာတုံ-ပြုခြင်း
 ဌာ၊ န ဝဇ္ဇန္တိ-မအပ်ကုန်၊ ၂ ဣဒ္ဓတိယကမ္မဝါစ-၂ ဣဒ္ဓတိယကမ္မဝါစကို၊ သာဝေ
 တွာဝ-ကြားသိစေ၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ အဝသေသာနိ-၆ ပါးသော
 ကံတို့မှကြွင်းကုန်သော၊ (ဧဝရူပါနိ-၌ စပ်၊) တေရသ-၁၃ ပါးကုန်သော၊ သမ္မုတိ
 ယော-သမ္မုတိတို့လည်းကောင်း၊ (သမ္မုတိ ၁၃ ပါးကို သေနာသနက္ခန္ဓက၌ တွေ့ရ
 လတုံ၊) သေနာသနဂ္ဂါဟက၊ ပေ၊ သမ္မုတိယောစ-သေနာသနဂ္ဂါဟကသမ္မုတိ၊
 မတကစီဝရဒါနသမ္မုတိအစရှိသော သမ္မုတိတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဧဝရူပါနိ-ဤသို့သဘောရှိသော ကံတို့သည်၊ လဟုကကမ္မာနိ-လဟုကကံတို့သည်၊
 (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်) အပလောကေတွာပိ-ပန်ပြော၍လည်း၊ ကာတုံ-ဌာ၊ ဝဇ္ဇန္တိ-
 အပ်ကုန်၏၊ (ပိဖြင့် ၂ ဣဒ္ဓတိယကမ္မဝါစာဖြင့် အပ်သည်ဟု ပေါင်း၊) ပန-ဗျတိရိက်၊
 ၂ ဣကမ္မ၊ ပေ၊ ဝသေန-၂ ဣကံ၊ ၂ ဣစတုတ္ထကံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗ
 မေဝ-မပြုထိုက်သည်သာ၊ ၂ ဣစတုတ္ထကမ္မ-ကို၊ ၂ ဣစ-ကိုလည်းကောင်း၊
 တိဿော-၃-ကြိမ်ကုန်သော၊ ကမ္မဝါစယောစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာဝေတွာဝ-
 ကြားသိစေ၍သာ၊ ကာတဗ္ဗ-ထိုက်၏၊ အပလောကနကမ္မာဒိဝသေန-အပလောကန
 ကံ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ဧတ္ထ-
 ဤသမထက္ခန္ဓက၌၊ သင်္ခေပေါ-တည်း။

ဝိတ္တာရတော ပန-အကျယ်အားဖြင့်ကား၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ကတိဟာ
 ကာရေဟိ ဝိပဇ္ဇန္တိတိ အာဒိနာ-ဣမာနိ၊ ပေ၊ ဝိပဇ္ဇန္တိ အစရှိသော၊ နယေန-နည်း
 ဖြင့်၊ ပရိဝါရာဝသာနေ-ပရိဝါရ်ပါဠိတော်၏ အဆုံးနား၌၊ ကမ္မဝဂ္ဂေ-ကမ္မဝဂ်၌၊
 ဧတေသံ-ဤကံတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကား
 သည်၊ အာဂတောယေဝ-တိုက်ရိုက်လာသည်သာ၊ ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထို ၄ ပါးသော
 ကံတို့၌၊ ယံ-အကြင်ပုဒ်သည်၊ အနုတ္တာနံ-မပေါ်လွင်၊ တံ-ထိုပုဒ်ကို၊ ကမ္မဝဂ္ဂေယေဝ-
 ကမ္မဝဂ်၌သာ၊ ဝဏ္ဏယိဿာမ-ဖွင့်ပြကုန်အံ့၊ [ယောဇနာ၌ကား “ယံ ပန အတ္ထဇာတံ
 အနုတ္တာနန္တိ သမ္ပန္နော”ဟု ဖွင့်၏၊] ဟိ-လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ ကမ္မဝဂ်ကျမှ
 ဖွင့်ပြခြင်းသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ အဋ္ဌာနေ-အရာမဟုတ်သည်၌၊ ဝဏ္ဏနာ-
 ဖွင့်ပြခြင်းသည်၊ န ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လတုံ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ အာဒိတော-
 ကမ္မဝဂ်၏ အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ တဿ တဿ ကမ္မဿ-ထိုထိုကံ၏၊ ဝါ-ကို၊ ဝိညာ
 တတ္တာ-သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဝိညေယျော-လွယ်ကူစွာ သိအပ်သည်၊
 ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတုံ။

သုဝိညေယျော ဘဝိဿတိ။ ။ “ဝိနိစ္ဆယော”ကို၌ “သုဝိညေယျော”ဟု ထားသည်၊
 ယောဇနာ၌မူ-ဝဏ္ဏနာကို ဝဲ၍ “သုခေန ဝိညာတဗ္ဗာ”ဟု ဖွင့်သည်။ [အာဒိတော ပဋ္ဌာယစ
 တဿ တဿကမ္မဿ ဝိညာတတ္တာတိ ဝိတ္တာရတော အာဂတကမ္မဝဂ္ဂဿ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ
 ဝဏ္ဏနာ သုခေန ဝိညာတတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော သုဝိညေယျော ဘဝိဿတိတိ ယောဇနာ-ဝိမတိ။]

၂၁၆။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ ကိ မူလံတိ အာဒိနိ-ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ ကိ မူလံ အစရှိသော စကားတို့ကို၊ ပါဠိဝသေနေဝ-ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ (ပါဠိတော် အတိုင်းပင်) ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

၂၂၀။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ သိယာ ကုသလံတိ အာဒိသု-ဝိဝါဒါဓိကရဏံ သိယာ ကုသလံ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ (“အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”၌ စပ်၊) ယေန-အကြင် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်၊ ဝိဝဒန္တိ-ငြင်းခုံကြကုန်၏။ သော စိတ္တုပ္ပါဒေါ-ထိုငြင်းခုံကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ် လည်း၊ ဝိဝါဒေါ-မည်၏။ သမထေဟိ-သမထတို့သည်၊ ဝါ-သမထတို့ဖြင့်၊ အဓိကရဏီ ယတာယ-စွဲ၍ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ငြိမ်းစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိကရဏံစ-အဓိကရဏလည်း မည်၏။ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏။ [ဧဝမာဒိနာ နယောနာတိ အာဒိသဒ္ဓေန “အနုဒ္ဓံသနေန-စွပ်စွဲခြင်းဖြင့်၊) ဝဒန္တိ အနေန စိတ္တုပ္ပါဒေနာတိ အနုဝါဒေါ”တိ အာဒယော ဝစနတ္ထေသင်္ဂဏှာတိ-ယောဇနာ။]

၂၂၂။ အာပတ္တာဓိကရဏံ ပေ၊ ကုသလံတိ ဧတ္ထ-အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလံ ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (“အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”၌ စပ်၊) သန္ဓာယဘာသိတဝသေန-ရည်ရွယ်၍

ဝိဝါဒါဓိကရဏ။ ။ဝိဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝိဝါဒေါ - ငြင်းခုံကြောင်း စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ သမထေဟိ+အဓိကရိယတီတိ အဓိကရဏံ၊ ဝိဝါဒေါ+အဓိကရဏံ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ၊ ဆိုင်ရာ သမထဖြင့် (သံဃာက) ငြိမ်းစေသော အခါ၊ နောက်ထပ် မငြင်းရတော့ဘဲ၊ ငြင်းခုံမှုဖြစ်သော အသံသည် တိတ်သွားရ၏၊ ငြိမ်းသွား၏။ ထိုအကျိုးအသံ၏ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်းအေးခြင်းကို အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်အပေါ်၌ တင်စား၍ ဝိဝါဒစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုလည်း (ဖလူပစာရအားဖြင့်) ငြိမ်း သည်ဟုပင် ဆိုရသည်။ [“သမထေဟိ-တို့ဖြင့်”ဟု ပေးလျှင် သံဃာကို ကတ္တားထည့်၊ “သမထ တို့သည်”ဟုပေးလျှင် သံဃာကတ္တားမလို၊ အဓိကရဏသဒ္ဓါ၏ အခြားဝိဂြိုဟ်တစ်မျိုးကို ပါရာဇိ ကဏ် ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

သာရတ္ထ။ ။သမထေဟိစ အဓိကရဏီယတာယ အဓိကရဏံတိ သမထေဟိ သမေတဗ္ဗတာယ အဓိကရဏံတိ အတ္ထော၊ ဝိဝါဒါဟေတုဘူတဿ ဟိ စိတ္တုပ္ပါဒဿ ဝူပသမေန၊ တပ္ပဘဝဿ သဒ္ဓဿပိ (ထိုစိတ္တုပ္ပါဒ်လျှင် အစအမွန်ရှိသော ငြင်းခုံသံ၏လည်း၊) ဝူပသမော ဟောတီတိ စိတ္တုပ္ပါဒဿ သမထေဟိ အဓိကရဏီယတာ ပရိယာယော သမ္ဘဝတိ၊ (ဝိဝါဒ စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ သမထတို့ဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ပရိယာယ်သည် ဖြစ်သင့်၏)- ဤငြိကာအလို စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို အဓိကရဏ အမည်ပေးရာ၌ ပရိယာယ် (ဥပစာ) ဟု ဆို၍ ငြင်းခုံမှု အသံကို “အဓိကရဏ”ဟု အမည်ပေးရာ၌ မုချနာမည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သန္ဓာယဘာသိတဝသေန။ ။“သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတံ-အချို့ အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်၍၊ အချို့က အဗျာကတဖြစ်၏”ဟူသော စကားတော် ကို လောကဝဇ္ဇအတွက် ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ်အတွက်

ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
သိထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ပထဝီဇဏနာဒိကေ-ပထဝီ
ဇဏန အစရှိသော၊ ယသ္မိ အာပတ္တာဓိကရဏေ-အကြင်အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၌၊
ကုသလစိတ္တံ-သည်၊ အင်္ဂိ-အကြောင်းအင်္ဂါသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိ-ထိုအာပတ္တာ
ဓိကရုဏ်းသည်၊ (ကုသိုလ်စိတ်ဟူသော အကြောင်းအင်္ဂါရှိသော အာပတ္တာဓိကရုဏ်း
သည်) သတိ-ရှိလတ်သော်၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရုဏံ ကုသလံတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တု-
ဟောတော်မူခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဗာသွာ-ထို့ကြောင့်၊ (ကုသိုလ်စိတ်
ဟူသော အင်္ဂါရှိသော အာပတ္တာဓိကရုဏ်းရှိလျှင် “နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရုဏံ
ကုသလံ”ဟု ဟောတော်မူသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒံ-ဤစကားကို၊
(အာပတ္တာဓိကရုဏံ သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိ
ကရုဏံ ကုသလံဟူသော ဤစကားကို) [ယောဇနာ၌ကား- နတ္ထိ အာပတ္တာဓိ
ကရုဏံ ကုသလံ တစ်ပါကျကိုသာ စွဲလေသည်၊] အင်္ဂိပဟောနကစိတ္တံ-အင်္ဂါ
လောကံသော စိတ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ န ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သည်
မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ်သော အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ-
ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည်ကို “သန္ဓာယ ဘာသိတ”ဟု ဆိုသည်၊ လောကဝဇ္ဇအာပတ်
အတွက်မှာ စင်စစ် အကုသိုလ်ချည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် “တချို့”ဟု ဝိကပ်ဗြုဗ္ဗယ် မလို-
ဟူလို။

ယသ္မိ ဟိ ဩ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ။ကသွာ ပနေတ္ထ သန္ဓာယဘာသိတ ဝသေန
အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အာဟ၊-ယသ္မိဟိတိ အာဒိ၊-ဋီကာ၊ ဤဋီကာ၌ နောက်လာမည့် “တသ္မာ
န ယိဝံ ဩ၊ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”ကို ကြည့်၍ ကသွာ စသည်ဖြင့် ကျမ်းတက်သည်၊ ဤအလို “ဟိ
(ယသ္မာ)”ဟု စွဲရ၏၊ ဝိတ္တာရလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ထိုဝိတ္တာရကား “သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဩ၊
ကုသလန္တိ”တိုင်အောင်တည်း၊ ပထဝီဇဏနာဒိကေ၌ အာဒိဖြင့် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်စသော
ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များကို ယူပါ။

ကုသလစိတ္တံ အင်္ဂိ။ ။ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဝိနည်း၌ နားမလည်သောကြောင့်
ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုလုပ်သည့်အနေအားဖြင့် တံမြက်စည်းဖြင့် မြေကိုညှိလျက် မြေပျက်လောက်
အောင် တံမြက်လှည်း၏၊ ဘုရားဝင်းထည်း၌ မြက်စသည်ကိုလည်း (တရွင်းစသည်ဖြင့်) ရှင်းလင်း
၏၊ ထိုစိတ်များသည် ကုသိုလ်စိတ်ပင်တည်း၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ပထဝီဇဏနအာပတ်၊
ဘူတဂါမပါတဗျတာအာပတ်ကား သင့်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုကုသိုလ်စိတ်ကို အာပတ်
အကြောင်း (အင်္ဂါ) ဟု ဆိုသည်။

တသ္မိ သတိ ဩ၊ န ဝုတ္တံ။ ။[တသ္မိ သတိတိ တသ္မိ ကုသလစိတ္တေ အာပတ္တိ
ဘာဝေန ဂဟိတေ သတိတိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်သည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ ဖြစ်၏၊
နိဿယအနက်ကိုကား ဤ၌ ပေးထားသည့်အတိုင်းသာ ပေးရသည်။] ထိုကုသိုလ်စိတ်ကို
အာပတ္တာဓိကရုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်လျှင် (ကုသိုလ် အာပတ္တာဓိကရုဏ်းလည်း ရှိနိုင်ပြန်သော

တာဝ-ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေ ချေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) ယံ အာပတ္တာဓိကရဏံ-အကြင်အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည်၊ လောကဝဇ္ဇ-လောကဝဇ္ဇတည်း၊ တံ-ထိုလောကဝဇ္ဇ အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည်၊ ဧကန္တတော်-တစ်ခုသော အဖို့အားဖြင့်၊ (စင်စစ်အားဖြင့်) အကုသလမေဝ-အကုသိုလ်ချည်းသာတည်း၊ တတ္ထ-ထိုလောကဝဇ္ဇ အာပတ္တာဓိကရဏ်း၌၊ သိယာ အကုသလံတိ-သိယာ အကုသလံဟူ၍၊ (အချို့က အကုသိုလ်ဟူ၍) ဝိကပ္ပေါ-ဝိကပ်သည်၊ ဝါ-တစ်သီးတစ်ခြား ပြုစီရင်ဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ကား၊ ယံ-အကြင်အာပတ္တာဓိကရဏ်းသည်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ-ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတည်း၊ တံ-ထိုပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇအာပတ္တာဓိကရဏ်းသည်၊ (အကုသလံ ဟောတိ၊ အဗျာကတံ ဟောတိတို့၌စပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဣမံ အာပတ္တိ - ဤအာပတ်ကို၊ ဝိတိက္ကမာမိ - လွန်ကျူးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိတိက္ကမန္တဿေဝ-လွန်ကျူးသော ရဟန်း၏သာ၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပန-ကား၊ အသဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်ဘဲ၊ ကိပ္ပိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အမှုကို၊ အဇနန္တဿ-မသိသည်ဖြစ်၍၊ သဟဿေယျာဒိလဝသေန-ဟသသေယျ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပဇ္ဇတော-ရောက်သော

ကြောင့်) “သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလံ”ဟူသော စကားကို အာပတ်၏အင်္ဂါဖြစ်လောက်သောစိတ်ကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဤဆိုအပ်လတုံသောအကြောင်းကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ယံ တာဝ ဟေ၊ ဣမံ ဝုတ္တံ။ ။လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များ၌ ဧကန် အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် သင့်ရကား “သိယာ”ဟု ဝိကပ်ပြုဖွယ် မလို၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များ၌သာ သဗ္ဗိစ္စဖြင့် ကျူးလွန်လျှင် အကုသိုလ်ကြောင့် သင့်၏၊ မိမိအိပ်နေစဉ် မိမိမသိဘဲ မာတုဂါမ၏ ကျောင်းအတွင်းဝင်၍ အိပ်ခြင်းကြောင့် သင့်အပ်သော သဟဿေယျအာပတ်သည် အသဗ္ဗိစ္စတည်း၊ ထိုအသဗ္ဗိစ္စကြောင့် သင့်ရာ၌ အိပ်ပျော်နေသော ရုပ်အဗျာကတသည် အာပတ်၏ အင်္ဂါဖြစ်၍ “သိယာ အဗျာကတံ”ဟု ဝိကပ်ပြုရသည်၊ ဤသို့ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များ၌ သဗ္ဗိစ္စ အသဗ္ဗိစ္စအတွက် “သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ”ဟူသော ဝိကပ်ပြုဖွယ်ရှိသည်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “အာပတ္တာဓိကရဏံ ဟေ၊ ကုသလံ”ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ သာရတ္ထကို မှီသော အဓိပ္ပာယ်တည်း။

ဝိမတိ ဝါဒ။ ။ပြခဲ့သော သာရတ္ထအလိုအားဖြင့် “အာပတ်ဟူသည် အကုသိုလ်၊ အဗျာကတဖြစ်သော ပရမတ္ထသဘောတည်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဝိမတိကား “အာပတ်ဟူသည် ဘုရားရှင်ပညတ်တော်မူအပ်သောကြောင့် ပညတ်သတည်း”ဟု ယူ၏၊ “အာပတ္တာဓိကရဏံ သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတံ”ဟူသော စကားတော်ကား “အကြောင်း အကုသိုလ် အဗျာကတတို့၏အမည်ကို အကျိုးအာပတ်၌ တင်စားအပ်သော ကာရဏူပစာရ စကားတည်း”ဟု ယူသည်။

ရဟန်း၏၊ အဗျာကတံ-အဗျာကတသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ၏ အကုသိုလ် အဗျာကတ ၂ မျိုးရှိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တတ္ထ- ထိုပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၌၊ သဗ္ဗိစ္စသဗ္ဗိစ္စဝသေန-သဗ္ဗိစ္စ အသဗ္ဗိစ္စ၏

အပြားအားဖြင့်၊ ဣမံ ဝိကပ္ပဘာဝံ-ဤဝိကပ်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ဤဝိကပ်၏ သဘော ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ်၊ ပေ၊ ကုသလန္တိ-အာပတ္တာဓိ ကရုဏ်၊ ပေ၊ ကုသလံဟူသော၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သန္ဓာယ ဘာသိတ။

။သို့ဖြစ်လျှင် ပထဝီဓဏန စသည်၌ ကုသိုလ်ကြောင့်လည်း အာပတ်သင့်ရကား ကုသိုလ်၏အမည်ကို အာပတ်၌ တင်စား၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် “သိယာ ကုသလံ”ဟုလည်း ဟောတော်မူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုသို့ မဟောခြင်း၏အကြောင်းကို ပြခြင်းငှာ “ဧတ္ထ သန္ဓာယ ဘာသိတဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်ဟု ဆိုသည်။ သမ္ပတိသဘာဝါယပိ (ပညတ်သဘော ရှိပါ သော်လည်း) အာပတ္တိယာ ကာရဏူပစာရေန အကုသလာ ဗျာကတဘာဝေ ဝုစ္စမာနေ ကုသလဿာပိ အာပတ္တိကာရဏတ္တာ တဒုပစာရေန (ထိုကာရဏူပစာရအားဖြင့်) “အာပတ္တာ ဓိကရုဏံ သိယာ ကုသလ”န္တိ ဝုတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ တထာ အဝတ္တာ “နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရုဏံ ကုသလ”န္တိ ဧဝံ ဝစနဿ ကာရုဏံ ဒသေတုံ “ဧတ္ထ သန္ဓာယဘာသိတဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တံ။

သန္ဓာယဘာသိတ အဓိပ္ပာယ်။

။ဝိမတိအလိုအားဖြင့် သန္ဓာယဘာသိတ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-အကုသိုလ် အဗျာကတ၏ အမည်ကို အာပတ်၌ တင်စားထိုက်သောအကြောင်း ရှိခြင်း၊ ကုသိုလ်၏အမည်ကို အာပတ်၌ တင်စားထိုက်သောအကြောင်း မရှိခြင်းသည် “သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရုဏံ ကုသလံ”ဟု ဟောတော်မူခြင်း၌ သန္ဓာယဘာသိတတည်း၊ ထိုသန္ဓာယဘာသိတ၏ အစွမ်းဖြင့် ဤပါဠိတော်၌ အနက်အဓိပ္ပာယ် ကို သိထိုက်သည်-ဟူလို။ [ယတောစေတံ ဝစနံ အာပတ္တိယာ အကုသလာဗျာကတူပစာရာ နာရဟတ္ထဿ ကုသလူပစာရာနာရဟတ္ထဿ ဝိသုံကာရဏသတ္တာဝံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ၊ တသ္မာ ယံ တံ ကာရဏဝိသေသံ သန္ဓာယ ဣဒံ ဘာသိတံ၊ တဿ ဝသေနောဝုတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။]

ကာရဏဝိသေသ။

။“အာပတ္တာဓိကရုဏံ သိယာ အကုသလံ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌ အကုသိုလ်အဗျာကတတို့၏ အာပတ်အားလုံးအတွက် အကြောင်းဖြစ်ခြင်း သည် ဝိသေသကာရဏတည်း၊ ချဲ့ဦးအံ့-အကုသိုလ်သည် ပညတ်တော်ကို သိလျက် ကျူးလွန် လျှင် အာပတ်အားလုံးအတွက် အကြောင်းဖြစ်၏၊ လောကဝဇ္ဇအာပတ်၌ကား ပညတ်တော်ကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ ကျူးလွန်လျှင် အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်ချည်းသာဖြစ်၏၊ အဗျာကဟူသည်ကား ကာယ ဝစီဒ္ဓါရဟူသော ရုပ်တရားတည်း၊ မည်သည့် အာပတ်မဆို ထိုကာယ ဝစီ တစ်ပါးပါးနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်။

မှန်၏-ကျောင်းခန်းဝယ် ညဉ့်အခါ၌ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား၍ လဲလျောင်းနေသော အနာဂါမ်ရဟန္တာသော်မှလည်း မာတုဂါမကဝင်၍ အိပ်လျှင် ကာယဒွါရ အဗျာကတကြောင့်

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်အာပတ္တာဓိကရုဏ်းသို့၊ ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ် ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊) အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣဒံ-ဤအာပတ္တာဓိကရုဏ်းကို၊ အာပတ္တာဓိကရုဏ် ကုသလန္တိ-အာပတ္တာဓိကရုဏ် ကုသလံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (ဣတိ-ဤသို့၊) သစေ ဝဒေယျ-အကယ်၍ ဟောတော်မူအံ့၊ (ဧဝံသတိ)-ဤသို့ ဟောတော်မူလတ်သော်၊ (ပန အနက် မရှိ၊) အစိတ္တကာနံ-အစိတ္တကဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဋ္ဌကလောမ ပဋသောဓမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနာနမ္ပိ-ဧဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာန်၊ ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန်အစရှိသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော အာပတ္တာဓိကရုဏ်းတို့၏လည်း၊ ကုသလတ္ထံ- ကုသိုလ်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ စ-စင်စစ်ကား၊ တတ္ထ-ထိုအစိတ္တက အာပတ်တို့၌၊ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ-ထင်ရှားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကုသလစိတ္တံ-ကုသိုလ်

သဟသေယျအာပတ်သင့်နိုင်သေး၏၊ ဤသို့လျှင် အကုသိုလ် အဗျာကတ၏အာပတ်အားလုံး အတွက် အကြောင်းဖြစ်နိုင်ခြင်းသည် ဝိသေသကာရဏတည်း၊ ထိုသို့ ဝိသေသကာရဏဖြစ် သောကြောင့် အကြောင်း အကုသိုလ် အဗျာကတ၏ အမည်ကို အကျိုးအာပတ်၌ တင်စားနိုင် ၏၊ ကုသိုလ်ကား အချို့အာပတ်အတွက် အနည်းငယ်သာ အကြောင်းဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်၏အမည်ကို အာပတ်၌ မတင်စားနိုင်။

ဝိမတိ။

။အာပတ္တာဓိကရုဏ် သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတန္တိ ဣဒံ ဟိ ယံ ကိန္တိ ကဒါစိ ကတ္တစိ ကာရဏံ ဘဝန္တိ အနိယတကာရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ န ဟောတိ၊ (ဤစကားသည် တစ်ရံတစ်ခါ တချို့အာပတ်၌ အကြောင်းဖြစ်သော အနိယတကာရဏဖြစ် သော တစ်ခုတစ်လေကို ရည်ရွယ်၍ မိန့်တော်မူအပ်သော စကား မဟုတ်၊) ယံ ပန သဗ္ဗ သိက္ခာပဒေသု အာပတ္တိယာ ကာရဏံ ဘဝိတုံ အရဟတိ၊ ဣဒမေဝ ကာရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ၊ပေ၊ ယတ္ထ ပန ပထဝီခဏနာဒိသု ကုသလမ္ပိ အာပတ္တိယာ ကာရဏံ ဟောတိ၊ တတ္ထာပိ အာပတ္တိယာ တဒုပစာရေန ကုသလတ္ထဝေါဟာရော အယုတ္တော၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာနံ ဧကတ္ထ ဝေါဟာရဿ ဝိရုဒ္ဓတ္တာ၊ (သာဝဇ္ဇအကုသိုလ်နှင့် အနဝဇ္ဇကုသိုလ်တို့၏ ၁-ခုတည်းသော အာပတ်ဝယ် ၂-မျိုး နာမည်တပ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။)

သစေ ပန ၊ပေ၊ အဗျာကတံ။

။ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို “အာပတ္တာဓိကရုဏ် ကုသလံ”ဟု ဟောတော်မူလျှင် အဘယ်အပြစ်ရောက်ရာ သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “သစေ ပန”စသည်ကို မိန့်သည်၊ ဤသို့ ဟောတော်မူလျှင် အစိတ္တကဖြစ်ကြသော ဧဋ္ဌကလောမသမုဋ္ဌာန်၊ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာန်ရှိသော အာပတ်တို့၏ အတွက်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းလျက် သိုးမွေးတို့ကို ယူဆောင်သွားစဉ် ၃-ယူဇနာလွန်လျှင် အာပတ်သင့်ခြင်းစသည် ဖြစ်သောကြောင့်) ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သော အာပတ္တာဓိကရုဏ်းဖြစ်စရာ ရှိခြင်းဟူသော အပြစ်ရောက်စရာ ရှိသည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ခရီးသွားခြင်း၊ တရားဟောခြင်း စသည်၌ ကုသိုလ်စိတ်ထင်ရှားရှိသော်လည်း အာပတ်၏ အင်္ဂါမဟုတ်၊ စလိတပ္ပဝတ္ထုဖြစ်သော ကိုယ်နှုတ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးသာ အာပတ်၏အင်္ဂါဖြစ်သည်၊ ထိုကိုယ်နှုတ် ၂-ပါးလုံးပင် ရုပ် အဗျာကတတရားတည်း။ [စလိတပ္ပဝတ္ထာနံတိ စလိတာနံ ပဝတ္ထာနဉ္စ၊ စလိတော ဟိ ကာယော၊ ပဝတ္ထာ ဝါတာ-ဋီကာ။]

စိတ်သည်၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်၏၊ အင်္ဂီ-အကြောင်းအင်္ဂါသည်၊ န-မဟုတ်၊ ပန-
 အဟုတ်ကား၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိဝသေန-ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊
 စလိတပ္ပဝတ္တာနံ-လှုပ်ရှားသော ကိုယ်၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နှုတ်ဟူကုန်သော၊
 ကာယဝါစာနံ-ကိုယ်နှုတ်တို့တွင်၊ အညတရမေဝ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသည်
 သာ၊ အင်္ဂီ-အကြောင်းအင်္ဂါတည်း၊ တဗ္ဗ-ထိုတစ်ပါးပါးသော အင်္ဂါသည်လည်း၊
 ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နတ္တာ-ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဗျာကတံ-
 အဗျာကတတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [စလိတပ္ပဝတ္တာနံ ဝယ် စလိတဖြင့်
 ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ အာပတ်၊ ပဝတ္တဖြင့် ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ အာပတ်တို့ကို
 ပြသည်။]

အဗျာကတအာပတ် အပါယ်မချ။ ။အဗျာကတအာပတ်ရှိလျှင် “သာပတ္တိကဿ
 တိက္ခဝေ နိရယံဝါ ဝဒါမိ၊ တိရုတ္တာနယောနိဝါ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ အဗျာကတ
 အာပတ်အတွက် အပါယ်သို့ ကျရမည်လော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-အသဒ္ဓိစ္စအာပတ်
 များအတွက် အပါယ်မကျနိုင်ပါ။ သို့သော် အာပတ်သင့်မှန်းသိလျက် ဖုံးထားလျှင်ကား ထိုဖုံးထား
 မှုကြောင့် ဒုက္ခိန္ဒြိအာပတ်သင့်၏။ ထိုဖုံးထားကြောင်းစိတ်သည် အကုသိုလ်စိတ်တည်း၊ ထိုအကု
 သိုလ်ကြောင့်ကား အပါယ်ကျနိုင်၏။ ထိုသဒ္ဓိစ္စအာပတ်များကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “သာပတ္တိ
 ကဿ ၊ပေ၊ ယောနိဝါ”ဟု ဟောတော်မူပါသည်။ အသဒ္ဓိစ္စဖြစ်သော အဗျာကတ အတွက်ကား
 အပါယ်မကျနိုင်ပါ-ဟူလို့-သာရတ္ထဋီကာ။

စဉ်းစားဖွယ်။ ။သာရတ္ထဋီကာ၌ “အရိယူပဝါဒ အကုသိုလ်ကံ၏ ကန်တော့
 တောင်းပန်ပြီးသောအခါ အဟောသိကံဖြစ်ရသကဲ့သို့၊ အကုသိုလ်အာပတ်လည်း ဒေသနာ
 ပြောပြီး၊ ဝုဋ္ဌာနကံပြုသောအခါ အဟောသိကံဖြစ်၏”ဟု ဆိုထား၏။ ထို စကား၌ စဉ်းစားဖွယ်
 ရှိသည်ကား-ရဟန်းတစ်ပါးသည် နွားကို သတ်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ ရဟန်း
 တစ်ပါးကား သူတစ်ပါး မှားယွင်းလောက်အောင် လိမ်လည်မှုကြောင့် မုသာဝါဒပါစိတ်အာပတ်
 သင့်၏။ ရဟန်းတစ်ပါးကား တစ်မတ်အောက် လျော့သော ဥစ္စာကို ခိုးခြင်းကြောင့် ထုလ္လစဉ်း
 အာပတ် သင့်၏။ ရဟန်းတစ်ပါးကား သူတစ်ပါးမယား၌ ကာယသံသဂ္ဂပြုမှုကြောင့် သံဃာဒီ
 သေသ်အာပတ် သင့်၏။ ထိုအကုသိုလ်တို့သည် ဒေသနာပြောရုံ၊ ဝုဋ္ဌာနကံ ပြုရုံမျှဖြင့် အဟော
 သိကံ ဖြစ်မည်တဲ့လော။

ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ။လူထွက်ခြင်းသည် ပါရာဇိကအာပတ်ကို ဒေသနာကြား
 ခြင်းပင်တည်း။ သူမယားကို ကျူးလွန်ခြင်း၊ အမိသတ်ခြင်းစသော ပါရာဇိကအမှုကို ပြုပြီးမှ
 လူထွက် လျှင် ထိုအကုသိုလ်ကံတို့သည် အဟောသိကံဖြစ်မည်တဲ့လော။ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၏
 “အာပတ်ဟူသည် ပရမတ္ထတရားတည်း”ဟူသော ဝါဒကို စဉ်းစားသင့်သည်။ ဝိမတိ၏ “အာပတ်
 ဟူသည် ပညတ်တည်း”ဟူသော ဝါဒ၌ကား ဒေသနာကြားခြင်း၊ ဝုဋ္ဌာနကံပြုခြင်းတို့ကြောင့်
 အာပတ်တို့သည် ပြေပျောက်သွားကုန်၏။ အာပတ်သင့်စဉ်က အကုသိုလ်တို့မှာကား ထုံးစံ
 အတိုင်း ဆိုင်ရာအကျိုးကို ပေးကြဦးမည်သာ။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာဝယ် “ဝိမတိ ဝါဒက
 သဘာဝကျသည်”ဟု ယူဆဖွယ်ရှိသည်။

ပန-ဆက်၊ ယံ ဇာနန္တောတိ အာဒိမိ-ယံဇာနန္တော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ယံ စိတ္တံ-အကြင်စိတ်သည်၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ အဂီ-အကြောင်းအင်္ဂါသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုစိတ်ဖြင့်၊ ဝတ္တံ-ဝတ္ထုကို၊ ဇာနန္တော-သိလျက်၊ ဣဒံ-ဤအမှုကို၊ ဝိတိက္ကမာမိ-ကျူးလွန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိတိက္ကမာကာရေန-ကျူးလွန်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဇာနန္တော-သိသည်၊ သဉ္ဇာနန္တော-ကျူးလွန်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာနှင့်တကွ သိသည်၊ (ဟုတွာ) ဝိတိက္ကမစေတနာဝသေန-ကျူးလွန်ကြောင်း စေတနာ၏အစွမ်း ဖြင့်၊ စေတေတွာ-စေ့ဆော်၍၊ ပကပ္ပေတွာ-အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်၍၊ ဥပက္ကမ ဝသေန-လုံ့လပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မဒ္ဓန္တော-နှိမ်နင်းလျက်၊ အဘိဝိတရိတွာ-လွှမ်းမိုး ၍၊ နိရာသင်္ကမိတ္တံ-ကင်းသော ရွံရှားခြင်းရှိသူ၏စိတ်ကို၊ (ရွံရှားခြင်းကင်း၊ ရဲတင်း သော စိတ်ကို) ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ အာပတ္တာမိကရဏံ-အာပတ္တာမိကရဏ်း ဟူသော၊ ယံဝိတိက္ကမံ-အကြင် ကျူးလွန်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိတိက္ကမတော-ကျူးလွန်သော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ယော ဝိတိက္ကမော-အကြင် ကျူးလွန်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဣဒံ-ဤကျူးလွန်ခြင်းကို၊ အာပတ္တာမိကရဏံ အကု သလံတိ-“အာပတ္တာမိကရဏံ အကုသလံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

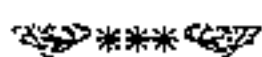
အဗျာကတဝါရေပိ-အဗျာကဇာဝါရ၌လည်း၊ ယံ စိတ္တံ-သည်၊ အာပတ္တိယာ- ၏၊ အဂီ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဿ-ထိုစိတ်၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အဇာနန္တော - မသိသည်၊ (ဟုတွာ - ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊) ဝိတိက္ကမာကာရေန- ကျူးလွန်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာနှင့်၊ သဒ္ဓိ - တကွ၊ အဇာနန္တော - မသိသည်။

ယံ စိတ္တံ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။“ယံ စိတ္တံ ၊ပေ၊ တေန”ဖြင့် ဇာနန္တော၏ ကရိုဏ်းနှင့် ကံကို ထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ ဣဒံ ၊ပေ၊ ဇာနန္တောကား သဉ္ဇာနန္တော၏ အနက်အဖွင့်တည်း၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် သဉ္ဇာနန္တော၌ “သံ”သည် “သဟ (သဒ္ဓိ) အနက်ဟောတည်း”ဟု သိစေ၏၊ စေ့၌ စိတိဓာတ် တွာပစ္စည်းတည်း၊ ပကပ္ပေတွာကား စေတေတွာ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ဥပက္ကမ ဝသေန မဒ္ဓန္တောသည် အဘိဝိတရိတွာ၏ ကျူးလွန်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း၊ နိရာသင်္ကမိတ္တံ ပေသေတွာကား အဘိဝိတရိတွာ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ “ယံ အာပတ္တာမိကရဏံ ဝိတိက္ကမံ”သည် ယံအနက်ကို ဖွင့်ပြသော စကားတည်း၊ “အာပဇ္ဇတိ”ဟု ကြိယာထည့်စပ်ပါ- ဟူလို။

ထို့နောက် ပါဠိတော်၌ “ဝိတိက္ကမော”ကို “ယော ဝိတိက္ကမော”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤ “ယော” သဒ္ဓါသည် အပိုထည့်ပါ၍လည်း ဟုတ်နိုင်၏၊ “ယံ”ကို ဝိသတ်ပြောင်းလွှဲ၍ လိုက်စေသည်ဟု လည်း ကြံသင့်၏၊ ဝိတိက္ကမဟူသည်-ကိုယ် နှုတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ကျူးလွန်မှုတည်း။ [ဧဝံ ဝိတိက္ကမတော ‘ယောဝိတိက္ကမောတိ ဧတ္ထ အကုသလစိတ္တေန ဥ တွာ ဝိတိက္ကမန္တဿ ကာယ ဝစိ ဝိတိက္ကမသမုဋ္ဌိတာ အာပတ္တိ ဝိတိက္ကမောတိ ဝုတ္တော၊-ဝိမတိ။]

အသဉ္ဇနန္တော-ကျူးလွန်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာနှင့်တကွ မသိသည်။ (ဟုတ္တာ) စ-၍လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိအင်္ဂဘူတာယ-အာပတ်၏အကြောင်းအင်္ဂါဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဝိတိက္ကမစေတနာယ-ကျူးလွန်ကြောင်းစေတနာ၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အစေတေတွာ-မစေ့ဆော်မှု၍၊ သဗ္ဗိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ မဒ္ဒနဿ-နှိပ်နင်းခြင်း၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနဘိဝိတရိတွာ-မလွမ်းမိုးမှု၍၊ နိရာသကံစိတ္တံ-ကင်းသော ရွံရှားခြင်းရှိသူ၏ စိတ်ကို၊ အပေသေတွာ-မစေလွှတ်မှု၍၊ အာပတ္တာမိကရဏံ-အာပတ္တာမိကရုဏ်းဟူသော၊ ယံ ဝိတိက္ကမံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဧဝံ ဝိတိက္ကမတော၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ယော ဝိတိက္ကမော (အတ္ထိ၊) ဤဒံ-ဤကျူးလွန်ခြင်းကို၊ အာပတ္တာမိကရဏံ အဗျာကတန္တိ-အာပတ္တာမိကရဏံ အဗျာကတံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဋ္ဌော-အနက်တည်း၊ အယမတ္ထော-ကို၊ ပြန်၍လှည့်သည်။)

၂၂၄။ အယံ ဝိဝါဒေါ၊ နော အဓိကရဏံတိ အာဒိဿ-အယံ ဝိဝါဒေါ နော အဓိကရဏံအစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ သမထေဟိ-သမထတို့ဖြင့်၊ ဝါ-သမထတို့သည်၊ အဓိကရဏီယတာယ-စွဲ၍ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်၏၊ ဝါ-ငြိမ်းစေအပ်သည်၏အဖြစ်၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ နော အဓိကရဏံ-အဓိကရုဏ်းမမည်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

အဓိကရဏဇူပသမနသမထကထာ

၂၂၈။ ယာဝတိကာစ၊ ပေါ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ ဧတ္ထ-ယာဝတိကာစ၊ ပေါ၊ ကမ္မပ္ပတ္တာဟူသော ဤပါဌ်၌၊ စတုဝဂ္ဂကရဏေ-၄ ပါး အစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မေ-သီမာသမ္ပတိ အစရှိသောကံ၌၊ စတ္တာရော-၄-ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏေ-၅-ပါး အစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ (ကမ္မေ-ပစ္စန္တရာဇဝယ် ဥပသမ္ပဒအစရှိသော ကံ၌၊) ပဉ္စ-၅-ပါးကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့ကိုလည်းကောင်း၊) ဒသဝဂ္ဂကရဏေ-တစ်ကျိပ်အစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ (ကမ္မေ-မဇ္ဈိမဒေသဝယ် ဥပသမ္ပဒအစရှိသော ကံ၌၊) ဒသ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု-တို့ကိုလည်းကောင်း၊) ဝိသတိဝဂ္ဂကရဏေ-၂-ကျိပ်အစရှိသော သံဃာသည် ပြုထိုက်သော၊ (ကမ္မေ-အဗ္ဘာနကံ၌၊) ဝိသတိ-၂-ကျိပ်သော၊ ဘိက္ခုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မပ္ပတ္တာတိ-ကမ္မပတ္တတို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

၂၃၀။ သုပရိဂ္ဂဟိတံတိ-ကား၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗံ-လက်ခံထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ သမ္ပဋိစ္စိတွာစ-လက်ခံပြီး၍လည်း၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘဏ္ဍကံ-ဘဏ္ဍာကလေးကို၊ ဧဝါမ-ဖွပ်လျှော်ကုန်အံ့၊ အဇ္ဇ - ယနေ၊ ပတ္တံ - သပိတ်ကို၊ ပစာမ - ဖုတ်ကုန်အံ့၊ အဇ္ဇ၊ ဧကော-

တစ်မျိုးသော၊ ပလိဗောဓမ္မာ-ကိစ္စကို နှောင့်ယှက်တတ်သော ပလိဗောဓသည်၊ အတ္ထိ-ရုံ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မာနနိဂ္ဂဟတ္ထာယ-အဓိကရုဏ်းရှင်တို့၏ မာနကိုနှိပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတိပါဟံ-အနည်းငယ်သော ရက်ကို၊ အတိက္ကာမေတံဗွဲ-လွန်စေထိုက်၏။

၂၃၁။ အနန္တာနိ ।ပေ၊ ဇာယန္တိတိ-ကား၊ အပရိမာဏာနိ-အတိုင်းအရှည်မရှိ ကုန်သော၊ ဣတောစ-ဤသူ၏ အထံမှလည်း၊ ဣတောစ-ဤသူ၏အထံမှလည်း၊ ဝစနာနိ-ပြောဆိုအပ်သော စကားတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဘာသာနိတိပိ-ဘာသာနိဟူ၍လည်း၊ ပါဠော-ပါဠိတော်ပါရှိသည်၊ (အတ္ထိ-ရုံ၏၊) အယမေဝ-ဤ ဝစာနိဟူသော အနက်သည်ပင်၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ကံဟော ဣပစ္စည်းနှင့် ဣပစ္စည်းသာ ကွဲ၍၊ ဓာတ်မှာ ဘာသဓာတ်ချည်းဖြစ်သောကြောင့် အနက်တူဟု ဆိုသည်၊ နပုံလိင်ဖြစ်၍ ဣပစ္စည်းဖြင့် “ဘဿာနိ” ပုဒ်က ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်ရ ၏၊ ဥဗ္ဗာဟိကာယ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-ကား၊ အပလောကေတွာ ဝါ-ပန်ပြော၍သော် လည်းကောင်း၊ ပရတော-နောက်၌၊ ဝုတ္တာယ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော) ဥတ္တိဒုတိယာယ-ဥတ်ဟူသော နှစ်ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မဝါစာယဝါ-ကမ္မဝါစာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သမ္ပတေဟိ-သမုတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ (ပရိသတ်မှ အသီးအခြား၊) နိသီဒိတွာဝါ-နေ၍သော်လည်းကောင်း၊ တဿာယေဝ ပရိသာယ-ထိုပရိသတ်၌ပင်၊ အညေဟိ-သမ္ပတရဟန်းတို့မှ အခြား ကုန်သော၊ အသမ္ပတေဟိ - မသမုတ်အပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကိဉ္စိ - တစ်စုံ

သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ ।ပေ၊ အတိက္ကာမေတဗ္ဗံ။ ။ဝိနည်းစိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဓိကရုဏ်းကို လက်ခံသောအခါ မိမိတို့အဆုံးအဖြတ်၌ တည်စေဖို့ရန် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး ပြောဆိုပြီးမှ (ချည်ပြီး တုပ်ပြီး၍) လက်ခံရသည်၊ ထိုသို့ လက်ခံပြီးသော်လည်း ချက်ခြင်းမဆုံးဖြတ်သေးဘဲ၊ အဓိကရုဏ်း ရှင်တို့၏ မာနမာနကို နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှာ “ယနေ သင်္ကန်းဖွပ်လျှော်စရာ ရှိသေး၏၊ သပိတ် ဖုတ်စရာ ရှိသေး၏၊ ဆရာ မိဘ စသည်တို့အတွက် ပလိဗောဓရှိသေး၏” စသည်ဖြင့် ပြော၍ ၂-ရက် ၃-ရက်လောက် လွန်စေရမည်-ဟူလို့။

ဥဗ္ဗာဟိကာယ။ ။ဥပ္ပဟန္တိ ဝိယောဇန္တိ ဧတာယ အလန္တိနံ တန္တုနိဝါ ကလဟံဝါ တိ ဥဗ္ဗာဟိကာ-အလန္တိတို့၏ ခြိမ်းချောက်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်မှုကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ကင်းစေကြောင်းဖြစ်သော သမ္ပတိကို “ဥဗ္ဗာဟိကာ”ဟု ခေါ်သည်၊-ဝိမတိ ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ ဥ+ဝဟဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ဥ-ဥပသာရကြောင့် ဝဟဓာတ်သည် “ဝိယောဇန အနက်ကို ဟော၏”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ယောဇနာ၌ကား-“အနန္တာနိ ဘဿာနိ၊ ဓမ္မကထိကံ ဝါ ဥဒ္ဓရိတွာ ဗာဟတိ ပဋိသေခေတိ ဣမာယ သမ္ပတိယာတိ ဥဗ္ဗာဟိကာ”ဟု ပြု၏၊ သူတစ်ခွန်း ငါတစ်ခွန်းပြောကြသော စကားများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကကိုလည်းကောင်း၊ ထုတ်နှုတ်၍ တားမြစ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ထို သမ္ပတိကို “ဥဗ္ဗာဟိကာ” ခေါ်သည်ဟု ဖွင့်သည်။

တစ်ခုသော စကားကို (ဘာကိုမျှ) န ကထေတဗ္ဗံ-မပြောဆိုထိုက်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သာဝေတွာ ဝါ-ကြားသိစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ တံ အဓိကရဏံ-ထိုအဓိကရဏ်းကို၊ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။

၂၃၃။ တတြာသာတိ-ကား၊ တဿံ ပရိသတိ-ထိုပရိသတ်၌၊ ဘဝေယျ-ရှိရာ၏၊ [ပရိသတိ၌ ပရိသာနောင် သ္မိဝိဘတ်ကို “တိ သဘာပရိသာယ”ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် (သျှဒိကဏ္ဍ ၁၄၀)သုတ်ဖြင့် “တိ”ပြုထားသည်။] နေဝ သုတ္တံ အာဂတံ တိ-ကား၊ မာတိကာ-ဒွေမာတိကာဟူသော သုတ်သည်၊ န အာဂတာ-နှုတ်၌မလာ၊ (နှုတ်မတက်) နော သုတ္တဝိဘင်္ဂီတိ-ကား၊ ဝိနယောပိ-ဝိနည်းသည်လည်း၊ ပဂ္ဂဏော-အဝါးဝစ္စာ လေ့လာအပ်ပြီးသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဗျဉ္ဇန ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟတိတိ-ကား၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ-သဒ္ဓါမျှကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ပဋိသေ ဓေတိ-တားမြစ်၏။

[တားမြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ဇာတရူပ”စသည်မိန့်။] ဇာတရူပ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ဒီသု-ရွှေငွေကိုခံယူခြင်း၊ လယ်ယာကိုခံယူခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိနယဓရေဟိ-ဝိနည်းမိန့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာရိယမာနေ-ပြုစေအပ်သည်တို့ကို၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်အပ်သည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဣမေ-ဤဝိနည်း မိန့် ရဟန်းတို့သည်၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာရေထ-ပြုစေကြ ကုန်ဘိသနည်း၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ကြကုန်ဘိသနည်း၊ ဇာတရူပ ပေ၊ ဟောတိတိ-ဇာတရူပ ပေ၊ ဟောတိဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သုတ္တေ-သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၊ ပဋိဝိရမတိ မတ္တမေဝ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်းမျှကိုသာ၊ ဝုတ္တံ နနု-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဧတ္ထ-ဤ ရွှေငွေကို ခံယူရာ၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ [ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းကား ယော ပန ဘိက္ခု ဇာတရူပရဇေတံ ဥဂ္ဂဏေယျ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာ ပေယျဝါ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒယေယျ၊ နိသဂ္ဂိယံ ပါစိတ္တိယံ”ဟု ဒွေမာတိကာ၌ ပါသော သိက္ခာပုဒ်ကို မသိသောကြောင့်တည်း၊ ခေတ္တဝတ္ထုပဋိဂ္ဂဟဏကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရူပိယသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ဆို၏။]

ဝိနယောပိ။ ။ယောဇနာ၌ ဝိနယောအရ “ဝိနယောပိတိ ခန္ဓကဝိနယောပိ၊ ပိသဒ္ဓေန သုတ္တဝိဘင်္ဂံ အပေက္ခတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ မိမိကား သုတ္တဝိဘင်္ဂီကိုပင် “ဝိနယော”ဟု ဖွင့်သည်ဟု ယူပါသည်၊ ပိဖြင့် ရှေ့က သုတ္တကို ပေါင်း၊ နောက်၌လည်း ခန္ဓကကို မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမပြတ် ပဒဘာဇနီကို မသိသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ပြသည်။

ဗျဉ္ဇနန္ဒာယာယ။ ။ဆာယာသဒ္ဓါသည် တကယ် အရာဝတ္ထုဖြစ် မရှိသော “အရိပ် အရောင်”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဗျဉ္ဇနမတ္တမေဝ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ “အနက်မပါ၊ သဒ္ဓါ အရိပ်အရောင်မျှဖြင့်”ဟူလို့၊ သဒ္ဓါ အရိပ်အရောင်ဖြင့် တားမြစ်ပုံကို ပြလို၍ “ဇာတရူပ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာဒီသု”စသည်ကို မိန့်သည်။

အာပရော-သော၊ ဓမ္မကထိကော-သည်၊ (ပါဠိတော်၌ ဒုတိယဖြစ်သော ဓမ္မကထိကသည်၊) သုတ္တဿ-ဒွေမာတိကာဟူသော ပါဠိတော်၏၊ အာဂတတ္တာ-နှုတ်၌ လာသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ (နှုတ်တက်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဩလမ္ပေတွာ-တွဲရဲ့ဆွဲ၍၊ နိဝါသေန္တာနံ-ဝတ်သော ရဟန်းတို့၏အပေါ်၌၊ အာပတ္တိယာ-ကို၊ အာရောပိယမာနာယ-ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တင်အပ်သော်၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်းတို့၏အပေါ်၌၊ ကိ-ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ရောပေထ-တင်ကြကုန်ဘိသနည်း၊ ပရိမဏ္ဍလံ၊ ပေ၊ ကရုဏီယာတိ-ယာဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ကန်းကို တွဲရဲ့ဆွဲ၍ ဝတ်ရာ၌၊ သိက္ခာကရဏမတ္တမေဝ-ကျင့်မှုကို အားထုတ်ခြင်းမျှကိုသာ၊ ဝုတ္တံ 'နန္ဒ-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဧတ္ထ-ဤသင်္ကန်းကို တွဲရဲ့ဆွဲ၍ ဝတ်ရာ၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏။ [ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းကား ပရိမဏ္ဍလသိက္ခာပုဒ်၏ အကျယ်ဝိဘင်းဖြစ်သော ပဒဘာဇနီကို နားမလည်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ မှန်၏၊ ထိုပဒဘာဇနီ၌ "ယော၊ အနာဒရိယံ ပဋိစ္စ ပုရတောဝါ ပစ္ဆတောဝါ ဩလမ္ပန္တော နိဝါသေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ"ဟု ပညတ်တော်မူသည်။]

၂၃၄။ ယထာ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုတိ ဧတ္ထ-ယထာ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ ဧကေနပိ-တစ်ပါးဖြင့်လည်း၊ အဓိကာ-ပိုလွန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဗဟုတရာဝ-ဗဟုတရာမည်ကုန်သည်သာ၊ ဒွိဟိ-၂-ပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိဟိ-တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (အဓိကာဘာဝ-ပိုလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၌၊) ဝါဒေါ-ဗဟုတရာဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကော ပန-အဘယ်မှာ ရှိပါအံ့နည်း။ [ဧကေနပိ၌ ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဇေတကသမ္ဘာဝနာသမုစ္စည်းဖြစ်ရကား "ကော ပန ဝါဒေါ"ဖြင့် သမ္ဘာဝနာ ဝါကျကို ပြသည်။]

တိဓိသေလာကဂ္ဂါဟကထာ

၂၃၅။ သညတ္တိယာတိ-ကား၊ သညာပနတ္ထာယ-သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ("တယော သလာကဂ္ဂါဟေ အနုဇာနာမိ"၌ စပ်) [သညာ ပနဟု ဖွင့်သဖြင့် "သညတ္တိ"၌ သံပုဗ္ဗဉာဓာတ်၊ ကာရိတ်ကျေ၊ တိပစ္စည်း"ဟု မှတ်ပါ။] ဂူဠကံတိ အာဒိသု-ဂူဠကံအစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ အလဇ္ဈဿန္တာယ-များသော အလဇ္ဈရှိသော၊ ပရိသာယ-ပရိသတ်၌၊ ဂူဠကော-လျှို့ဝှက်အပ်သော၊ သလာကဂ္ဂါဟော-စာရေးတံ ယူစေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏၊ လဇ္ဈဿန္တာယ-များသော လဇ္ဈရှိသော၊ ပရိသာယ - ပရိသတ်၌၊ ဝိဝဋ္ဌကော - ဖွင့်လှစ်အပ်သော၊ (ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖြစ်သော၊) (သလာကဂ္ဂါဟော ကာတဗ္ဗော၊) ဗာလုဿန္တာယ-များသော

ဂူဠကော စသည်။ ။ ဂုယုတေ-လျှို့ဝှက်အပ်၏၊ ဣတိ ဂူဠော၊ ဂူဠေယေဝ ဂူဠကော၊ ဝိဝဋ္ဌိယတေတိ ဝိဝဋ္ဌော၊ ဝိဝဋ္ဌေယေဝ ဝိဝဋ္ဌကော-ဖွင့်လှစ်အပ်သော စာရေးတံ ယူခြင်း၊ ဇပ္ပနံ ဇပ္ပော၊ ကဏ္ဏေ+ဇပ္ပော ကဏ္ဏဇပ္ပော-နား၌ (နား၏အနီး၌) ပြောဆိုခြင်း၊ ကဏ္ဏေ

ဗာလရှိသော၊ (ပရိသာယ-၌) သကဏ္ဍဇပ္ပကော-နား၏အနီး၌ ကပ်၍ပြောဆိုခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော၊ (သလာကဂ္ဂါဟော ကာတဗ္ဗော) ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော ကတ္တာတိ-ကား၊ ဓမ္မဝါဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ အဓမ္မဝါဒီနဉ္စ-တို့၏လည်းကောင်း၊ သလာကာယော-တို့ကို၊ (“ဝိသဘာဝါ ကာတဗ္ဗာ”၌ စပ်) နိမိတ္တသည်-မှတ်သားကြောင်းအမှတ်ကို၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ (အမှတ်အသားပြု၍) အညမည-အချင်းချင်း၊ ဝိသဘာဝါ-သဘောမတူသည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာ-ထိုစာရေးတံတို့ကို၊ စိဝရဘာဂေ-သင်္ကန်းအခွေ၌၊ (အိပ်ကဲ့သို့ ပြုထားသော သင်္ကန်း၌) ကတ္တာထား၍၊ ဝုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်) ဂါဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏။

ဒုဂ္ဂဟောတိ ပစ္စုက္ကမိတဗ္ဗတိ-ကား၊ သလာကာယော-တို့ကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (ပြန်သိမ်း၍) ယာဝတတိယံ-၃-ကြိမ်တိုင်အောင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-

ဇပ္ပန+သဟ+ဝတ္တတိ သကဏ္ဍဇပ္ပကော-နား၏အနီး၌ ကပ်၍ပြောဆိုခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော စာရေးတံယူစေခြင်း၊ သမာသန္တ ကပစ္စည်းတည်း၊ ယောဇနာ၌ကား-“သဿ အတ္တနော ကဏ္ဍသမိပေ ဇပ္ပိယတိ ကထိယတိတိ သကဏ္ဍဇပ္ပော၊ သောယေဝ သကဏ္ဍဇပ္ပကော”ဟု ပြုလေသည်၊ မိမိနား၌ကပ်၍ ပြောရသည် မဟုတ်၊ သူ၏နား၌ ကပ်၍ တိုးတိုးပြောရသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။

ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော။ ။ဝဏ္ဏသဒ္ဓါသည် ပုံသဏ္ဌာန်ဟူသော အနက်၊ ပမာဏဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ အဝဏ္ဏာ၌ “အ”သဒ္ဓါကား မဟန္တ (အကြီး) အနက်ကို ဟော၏၊ စာရေးတံတို့ကို ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး အရွယ်ပမာဏ အမျိုးမျိုးရှိအောင် ပြုထားခြင်းကို “ဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော ကတ္တာ”ဟု ဆိုသည်၊ ဤ အငယ်စာရေးတံများသည် ဓမ္မဝါဒီစာရေးတံ၊ ဤ အကြီးစာရေးတံများကား အဓမ္မဝါဒီစာရေးတံ”ဟု အချင်းချင်း ပုံမတူအောင် အမှတ်အသားပြုထားပါ-ဟူလို့၊ နိမိတ္တသည် အာရောပေတွာကား အဓိပ္ပာယ်အဖွင့်တည်း၊ ဗဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာယော ကတ္တာတိ ခုဒ္ဒကမဟန္တဟိ သညာဏေဟိ ယုတ္တာယော ကတ္တာ၊-ဝိမတိ၊” ထိုသို့ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး ရှိအောင် ပြု၍ “ဧကမေကော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ”စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသည့် အတိုင်း ယူစေရသည်။

ပစ္စုက္ကမိတဗ္ဗံ။ ။ဝါထပ်ရာ၌ “ပစ္စုက္ကမုန”ဟု ဆိုရာဝယ် ဝါဆိုလကို တစ်ဖန် အထက်သို့ ငင်ခြင်းကို ခေါ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ပဌမယူအပ်ပြီးသော စာရေးတံတို့ကို သိမ်းယူပြီးလျှင် ထပ်၍ယူစေခြင်းကို “ပစ္စုက္ကမုန”ဟု ဆိုသည်၊ ပစ္စုက္ကမိတဗ္ဗံ၌ “ပတိ+ဥက္ကမိတဗ္ဗံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပတိသဒ္ဓါ ပုနအနက်ဟော ကြံပါ၊ “ပစ္စုက္ကမိတဗ္ဗံ-တစ်ဖန်အထက်သို့ ငင်ထိုက်၏”ဟု သဒ္ဓတ္ထပေး။

ထိုက်ကုန်၏။ သုဂ္ဂဟောတိ သာဝေတဗ္ဗတိ-ကား၊ ဧကသ္မိမ္မိ-တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊
 ဓမ္မဝါဒိမ္မိ-ဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိရေကဇာတေ-အပိုအလွန်ဖြစ်လသော်၊ သလာ
 ကာယော-တို့ကို၊ သုဂ္ဂဟိတာ-ကောင်းစွာ ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သာဝေတဗ္ဗ-
 ကြားသိစေရာ၏။ စ-ဆက်၊ ယထာ-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ
 ဓမ္မဝါဒိနော-ထိုဓမ္မဝါဒိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။ တထာ-ထိုဓမ္မဝါဒိတို့ ပြော
 ဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တံ အဓိကရဏံ-ကို၊ ဝူပသမေတဗ္ဗ-ငြိမ်းစေ
 ထိုက်၏။ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အထ-သို့မဟုတ်၊ ယာဝတတိယမ္ပိ-၃ ကြိမ်တိုင်
 အောင်လည်း၊ အဓမ္မဝါဒိနောဝ-အဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ၊ ဗဟုတရာ-သာ၍
 များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အဇ္ဇ-ယံနေ၊ အကာလော-အခါ
 မဟုတ်၊ သေ-နက်ဖြန်၌၊ ဇာနိဿာမ-သိကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-
 ထ၍၊ အလဇ္ဇိနံ-တို့၏၊ ပက္ခဘေဒါယ-အသင်းအပင်း ပျက်ခြင်းငှာ၊ ဓမ္မဝါဒိပက္ခ-
 ဓမ္မဝါဒိအသင်းအပင်းကို၊ ပရိယေသိတွာ-ရှာမှီး၍၊ ပုနဒိဝသေ-နောက်တစ်နေ့၌၊
 သလာကဂ္ဂါဟော-ကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်၏။ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးတား၊ ဂုဠကော-
 လျှို့ဝှက်အပ်သော၊ သလာကဂ္ဂါဟော-စာရေးတံကို ယူစေခြင်းတည်း။

ပန-ကား၊ သကဏ္ဍဇပ္ပကေ-သကဏ္ဍဇပ္ပကစာရေးတံကို ယူစေခြင်း၌၊ ဂဟိတေ
 ဝတ္ထဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဂဟိတေ ဝတ္ထဗ္ဗောဟူသော ဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ
 တဗ္ဗော) သံဃတ္ထေရော-သံဃာ့ထေရ်သည်၊ အဓမ္မဝါဒိသလာကံ-အဓမ္မဝါဒိတို့၏
 စာရေးတံကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သော-ထိုသံဃာ့ထေရ်ကို၊ ဧဝံ-
 ဤသို့၊ ဗ ခဗောဓေတဗ္ဗော-တိုးတိုးတိတ်တိတ် သိစေထိုက်၏။ (ကိ၊) ဘန္တေ-အရှင်
 ဘုရား၊ တုမေ - အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ မဟလ္လကာ - ကြီးရင့်ပါကုန်ပြီ၊ ဝယော
 အနုပ္ပတ္တာ-ပစ္စိမအရွယ်သို့ ရောက်ပါကုန်ပြီ၊ တုမ္မာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဧတံ-
 ဤအဓမ္မဝါဒိစာရေးတံကို ယူခြင်းသည်၊ န ယုတ္တံ-မသင့်ပါ၊ အယံ ပန-ဤစာရေးတံ
 သည်ကား၊ ဓမ္မဝါဒိသလာကာ - ဓမ္မဝါဒိတို့၏ စာရေးတံပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 အဝဗောဓေတဗ္ဗော-တိုးတိုးတိတ်တိတ် သိစေထိုက်၏။ ဣတိ-ဤသို့သိစေပြီး၍၊
 အဿ-ထိုသံဃာ့ထေရ်အား၊ ဣတရာ - အဓမ္မဝါဒိစာရေးတံမှ အခြားသော၊
 သလာကာ-ဓမ္မဝါဒိစာရေးတံကို၊ ဒသေတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏။ သော-ထိုသံဃာ့ထေရ်
 သည်၊ တံ-ထိုဓမ္မဝါဒိစာရေးတံကို၊ သစေ ဂဏှာတိ-အကယ်၍ ယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
 ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်၏။ အထ-သို့မဟုတ်၊ နေဝ ဗုဇ္ဈတိ-အကယ်၍ မသိအံ့၊ တတော-
 ထိုသို့ မသိခြင်းကြောင့်၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ မာ အာရောစေဟိ-
 မပြောပါနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏။ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်

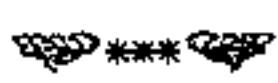
အပေါင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-သာ၊ ဝိဝဋ္ဌကော-ဝိဝဋ္ဌကစာရေးတံကို ယူစေခြင်း
သည်၊ ဝိဝဋ္ဌတ္ထောယေဝ-ဖွင့်လှစ်အပ်သော အနက်ရှိသည်သာ။ [ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ
ကိုပင် သဒ္ဓါလင်္ကာရဂုဏ်ရောက်အောင် “ဝိဝဋ္ဌတ္ထောယေဝ”ဟု ဆိုသည်။]

တဿပါပိယသိကာဝိနယ ကဏာ

၂၃၈။ ပါရာဇိကသာမန္တဝါတိ-ပါရာဇိကသာမန္တဝါဟူသော ဤပါဌ်၌၊ မေထုန
ဓမ္မေ-မေထုန်မှ၌၊ ပါရာဇိကသာမန္တနာမ-ပါရာဇိက၏ အနီးဖြစ်သော အာပတ်
မည်သည်၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာဒိသု-အဒိန္နာဒါန အစရှိသော အမှု
တို့၌၊ (ပါရာဇိကသာမန္တနာမ-မည်သည်၊) ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) နိဗ္ဗေဋ္ဌေန္တတိ-
တား၊ န သရာမိတိဝစနေန-န သရာမိဟူသော စကားဖြင့်၊ နိဗ္ဗေဋ္ဌယမာနံ-ဖြေရှင်း
သော၊ (တမေနံ-ထိုရဟန်းကို၊ အတိဝေဌတိ-၌ စပ်၊) အတိဝေဌတိတိ-ကား၊
ဣဃိယသ္မာတိ အာဒိဝစနေဟိ-ဣဃိယသ္မာအစရှိသော စကားတို့ဖြင့်၊ အတိ
ဝေဌယတိ-အလွန်ရစ်ပတ်၏၊ (“အတိဝေဌယတိ”ဟုလည်း ရှိနိုင်၏၊) သရာမိ၊ ပေ၊
အာဝုသောတိ-သရာမိ၊ ပေ၊ အာဝုသောဟူသည်ကား၊ ပါရာဇိကပဋိစ္စာဒနတ္ထာယ-
ပါရာဇိကအာပတ်ကို ဖုံးကွယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သရာမိဟူ၍၊) ပဋိဇာ
နာတိ-ဝန်ခံ၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ တေန-ထိုစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတိဝေဌယမာနော-
အလွန် ရစ်ပတ်အပ်သော၊ သရာမိခေါတိ-သရာမိခေါဟူ၍၊ ပဋိညံ-ပဋိညာဉ်ကို၊
ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ဣဒါနိ-၌၊ မံ-ငါ့ကို၊ နာသေဿန္တိ-ဖျက်ဆီးကြတော့လတုံ၊ ဣတိ-
ဤသို့တွေး၍၊ ဘယေန-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒဝါယမေတိ အာဒိ-ဒဝါယမေ
အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-ဆိုပြီ။

ဧတဿ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရဟန်း၏အပေါ်၌၊ တဿပါပိယသိကာကမ္မ-
တဿပါပိယသိကာ ကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ သီလဝါ-သီလရှိသူသည်၊ သစေ
ဘဝိဿတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ (ပါဠိတော်၌ “တတြာ
ယံ သမ္မာဝတ္တနာ” အရ ပြအပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊) ပရိပူရေတွာ-ဖြည့်ကျင့်၍၊
ပဋိပုဿဒ္ဓိ-တဿပါပိယသိကာ ကံ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ [“လဘိ
ဿတိ-ရလတုံ” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊] (သီလဝါ-သည်၊) နောစေ (ဘဝိဿတိ)-
အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တထာ-ထိုတဿပါပိယသိကာကံ ပြုအပ်တိုင်း
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နာသိတကောဝ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်သာ၊ ဘဝိဿတိ-
ဖြစ်လတုံ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊
ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သမထက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဇ္ဈိတာ-မြီ။

၅။ ဓမ္မကဝတ္ထုကုန္ဒက

[သေးသေးငယ်ငယ် ဝတ္ထုတို့ကို ပြရာသိက္ခာပုဒ်အစ။]

ဓမ္မကဝတ္ထုကထာ အဖွင့်

၂၄၃။ ဓမ္မကဝတ္ထုကုန္ဒက-ဓမ္မကဝတ္ထုကုန္ဒက၌၊ မလ္လမုဋ်ကာတိ-ကား၊ မုဋ်ကမလ္လာ-လက်သီးထိုးလျက် လုံးထွေးတတ်သော လက်ဝှေ့သမားတို့တည်း။ ဂါမမုဒ္ဒဝါတိ-ကား၊ ဆဝိရာဂမဏ္ဍနာနုယုတ္တာ-အသားအရေ၏ တပ်စွဲဖွယ်ရှိအောင် တန်ဆာဆင်ခြင်း၌ အားထုတ်ကြကုန်သော၊ နာဂရိကမနုဿာ-မြို့၌နေသူ လူတို့တည်း။ ဂါမမောဒ္ဒဝါတိပိ-ဂါမမောဒ္ဒဝါဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ၊) ဧသဝ အတ္ထော-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ပင်တည်း။

တစ္ဆေတိ-ကား၊ နှာနတိတ္ထေ-ရေချိုးဆိပ်၌၊ နိခဏိတွာ-တူးစိုက်၍၊ ထပိတထမ္ဘေ-ထားအပ်သောတိုင်၌၊ (“ညှပ်သေန္တိ”၌စပ်၊) ကုဋ္ဌေတိ-ကား၊ ဣဌကာ၊ ပေ၊ ကုဋ္ဌာနံ-အုတ်နံရံ၊ ကျောက်နံရံ၊ သစ်သားနံရံတို့တွင်၊ အညတရသ္မိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော နံရံ၌၊ အဇ္ဇာနေ နှာယန္တိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ အဇ္ဇာနံ နာမ-အဇ္ဇာနမည်သည်ကို၊ (“နိခဏန္တိ” ၌ စပ်၊) ရုက္ခံ-သစ်သားကို၊ (“တစ္ဆေတွာ”၌ စပ်၊) ဖလကံ ဝိယ - ပျဉ်ချပ်ကဲ့သို့၊ (ပျဉ်ချပ်နှင့်တူအောင်၊) တစ္ဆေတွာ - ရွေ့၍၊ အဌပဒါကာရေန-ရှစ်ကွက်ကျား ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ရာဇိယော-အရေးအကွက်တို့ကို၊

မလ္လမုဋ်ကာ။ ။မထန္တိ ဝိလောဠေန္တိတိ မလ္လာ-သတ်ပုတ် လုံးထွေးတတ်သူတို့၊ ထိုမလ္လသည် “လက်သီးထိုး၍ လုံးထွေးသူ၊ ကိုယ်ဖြင့် နပမ်းလုံး၍ လုံးထွေးသူ”ဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် “မုဋ်ကာ”ဟု ဝိသေသနပြုသည်။ “မုဋ်နာ-လက်သီးဖြင့်၊ ယုဇ္ဈန္တိတိ မုဋ်ကာ”ဟု ဝိသေသနပရပဒကမ္မဇာရည်းကို ပြလို၍ “မုဋ်ကမလ္လာ”ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ဖွင့်သည်။

ဂါမမုဒ္ဒဝါ။ ။မုဒ္ဒနံ+ဘာဝေါ မုဒ္ဒဝံ၊ မုဒ္ဒနံ-နူးညံ့သူတို့၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဆဝိရာဂမဏ္ဍန၌ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ မုဒ္ဒဝံ-ခြင်း။ [ဥကို ဩပြုလျှင် “မောဒ္ဒဝံ”ဟု ဖြစ်၏။] မုဒ္ဒဝံ ယေသန္တိ မုဒ္ဒဝါ၊ ဂါမေ+မုဒ္ဒဝါ ဂါမမုဒ္ဒဝါ၊ ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထဖြစ်သော်လည်း “ဆဝိရာဂ”စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ထွက်ကို ဖွင့်သည်။

ယောဇနာ။ ။“ဂါမမုဒ္ဒဝါတိ ဧတ္ထ ဆဝိရာဂမဏ္ဍနာနုယုတ္တေန မုဒ္ဒေါ မောဒနံ ဧတေသမတ္ထိတိ မုဒ္ဒဝါ၊ ဂါမေ ဝသန္တာ မုဒ္ဒဝါ ဂါမမုဒ္ဒဝါတိ ဒသေန္တော အာဟ-ဆဝိရာဂမဏ္ဍနာနုယုတ္တာ နာဂရိကမနုဿာတိ၊ ဝဏ္ဏဝါ အဟေသုံတိ အာဒိသုဝိယ ဝစနံ ဒဌဗ္ဗံ”ဟု ဖွင့်သည်။ [ရေချိုးကြကုန်စဉ် သစ်ပင်၌ ကိုယ်၊ ပေါင် စသည်ကို ပွတ်တိုက်ကြရာ၌ အချို့က မာကြောအောင် ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့အတွက် “မလ္လမုဋ်ကာ”ဟု ဥပမာပြသည်၊ အချို့ကား အသားအရေနုည့်အောင် ပွတ်တိုက်ကြ၏၊ ထို ရဟန်းတို့အတွက် “ဂါမမုဒ္ဒဝါ” ဟု ဥပမာပြသည်။]

ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဝါ-ထွင်း၍၊ နှာနတိတ္ထေ-ရေချိုးဆိပ်၌၊ နိခဏန္တိ-တူး၍ စိုက်ထားကြကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုရှစ်ကွက်ကျား သဏ္ဌာန်အရေးအကွက်ရှိသော သစ်သားပျဉ်ချပ်၌၊ စုဏ္ဏာနိ-ဆပ်ပြာမှုန့်တို့ကို၊ အာကိရိတွာ-ဖြန့်ထည့်၍၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ယံသန္တိ-ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏။ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကေနာတိ-ကား၊ နှာနတိတ္ထေ-ရေချိုးဆိပ်၌၊ ထပ်တေန-ထားအပ်သော၊ ဒါရမယဟတ္ထေန-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သောလက်ဖြင့်၊ (“နဟာယန္တိ”၌ စပ်၊) တေန-ထိုသစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သောလက်ဖြင့်၊ စုဏ္ဏာနိ-ဆပ်ပြာမှုန့်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ သရီရ်-ကိုယ်ကို၊ ယံသန္တိ-ပွတ်တိုက်ကြကုန်သတတ်။

ကုရုဓိန္ဒကသုတ္တိယာတိ-ကား၊ ကုရုဓိန္ဒကပါသာဏစုဏ္ဏာနိ-ကုရုဓိန္ဒကမည်သော ကျောက်၏အမှုန့်တို့ကို၊ [ရှေးနိဿယ၌ “မှတ်ကျောက်မှုန့်တို့ကို”ဟု ပေးသည်။] လာခါယ-ချိတ်ရေဖြင့်၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ (စေးတွဲနေအောင်ပြု၍၊) ကတဂုဠိကကလာပကော-ပြုအပ်သော အလုံးကလေးတို့၏အပေါင်းကို၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ တံ-ထိုကုရုဓိန္ဒကကျောက်မှုန့်တို့ကို ဖွဲ့၍ပြုအပ်သော အလုံးကလေးတို့၏ အပေါင်းကို၊ ဥဘောသု-၂ ဘက်ကုန်သော၊ အန္တေသု-အစွန်းတို့၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ သရီရ်-ကိုယ်ကို၊ ယံသန္တိ-ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏။ ဝိဂ္ဂယ ပရိကမ္မံ ကာရာပေန္တိတိ-ကား၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ (တစ်ယောက်တစ်ယောက်၏၊) သရီရေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ သရီရ်-ကိုယ်ကို၊ ယံသန္တိ-ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏။ [ဝိဂ္ဂယ၌ “ဝိ-အထူးအားဖြင့်၊ ဝါ-မြဲစွာ+

အဋ္ဌပဒါကာရေန။ ။ရှစ်ကွက်ကျား ချရာ၌ ကျားကွက်ပုံသဏ္ဌာန်ကို “အဋ္ဌပဒါကာရ”ဟု ဆိုသည်။ အဋ္ဌ-ရှစ်ကွက်ကုန်သော၊ ပဒါနိ-အဖို့အစု အကွက်တို့တည်း၊ အဋ္ဌပဒါနိ-တို့၊ အဋ္ဌပဒါနိ-တို့၏၊ အာကာရော-အခြင်းအရာ (ပုံသဏ္ဌာန်) တည်း၊ အဋ္ဌပဒါကာရော။ [အဋ္ဌပဒါကာရေနာတိ ဇုတဖလကော (ကြွေအန်ကစားရာ၊ ကျားချ၍ ကစားရာ ပျဉ်ချပ်၌၊) အဋ္ဌဂဗ္ဘရာဇိအာကာရေန၊-ဝိမတိ။]

သာရတ္ထ။ ။“အဋ္ဌပဒါကာရေနာတိ အဋ္ဌဖလကာကာရေန ဇုတဖလကသဒိသန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤအလို “အဋ္ဌပဒါနိ ယတ္ထာတိ အဋ္ဌပဒံ”ဟု ဗဟုဗွိဟိသမာသ်ပြု၍၊ ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဌာန် ပါရှိသော ပျဉ်ချပ်တို့ ကောက်ရလိမ့်မည်၊ ထိုနောက်မှ အဋ္ဌပဒါနိ+အာကာရော အဋ္ဌပဒါကာရော”ဟု ပြု၊ ဤအဖွင့်များကို ကြည့်၍ “အဋ္ဌာန”ဟူသည် “ရှစ်ကွက်ကျားသဏ္ဌာန် အကွက်ဖော်၍ ထားအပ်သော သစ်သားအပြား၏ အမည်တည်း”ဟု မှတ်ပါ။

ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကေန။ ။ဂန္ဓဗ္ဗာနံ-စောင်းသမားတို့၏၊ ပိနဟတ္ထောဝိယ-ပြည့်ဖြိုးသော (အဖျား၌ အဖုဖြစ်သော) လက်နှင့်တူ၏။ ဣတိ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထတော၊-ယောဇန၊ ဤအလို ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဟတ္ထော ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထော၊ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထော ဝိယာတိ ဂန္ဓဗ္ဗဟတ္ထကော-စောင်းသမားတို့၏ အဖျား၌ အဖုထနေသော လက်နှင့်တူသော လက်”ဟု ပြုပါ။ ရှေးနိဿယ၌ကား-“သစ်မြောက်လက်၊ ဝါ-သစ်လက်ဝါး”ဟု ပေး၏။

ဂယု-တစ်ယောက်၏ကိုယ်ကို တစ်ယောက်ကကိုင်၍၊ ပရိကမ္မံ-ချေးပွတ်မှုဟူသော ပရိကံကို၊ ကာရာပေန္တိ-ပြုစေကြကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ မကရဒန္တကေ-မကရ်းငါး၏ သွားနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူသော ခွေးသွားစိတ်တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဝါ-ထွင်း၍၊ မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေန-ထွေးခံ၏အခြေပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဝှေ့ဝိုင်းကို၊ မလ္လကံနာမ-မလ္လကမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-အပ်၏။ “မလ္လကံနာမ၊ ပေ၊ မလ္လကန္တိ ဝုစ္စတိ”ဟု ရှိ၏။ မလ္လကန္တိကား ပို့ဟန်တူသည်။ ကုဒ်-ဤပြုပြင်အပ်သော မလ္လကသည်၊ ဂိလာနဿာပိ-ဂိလာနအားသော်မှလည်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်။

၂၄၄။ အကတမလ္လကံနာမ-အကတမလ္လကမည်သည်၊ ဒန္တေ-မကရ်းသွားတို့ကို၊ အစိန္နိတွာ-မဖြတ်မူ၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဝှေ့ဝိုင်းတည်း၊ ကုဒ်-ဤမပြု မပြင်အပ်သော ဝှေ့ဝိုင်းသည်၊ အဂိလာနဿာပိ-ဂိလာနမဟုတ်သော ရဟန်းအားသာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ပန-ကား၊ ကုဋကခဏ္ဍဝါ-အုတ်ကျိုးအုတ်ပိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကပါလခဏ္ဍဝါ-အိုးခြမ်းအပိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

ဥက္ကာသိကံတိ-ကား၊ ဝတ္ထဝဋ္ဋိ-အဝတ်ကျစ်ကို၊ (ကျစ်ထားအပ်သော အဝတ်ကို “အနုဇာနာမိ”၌စပ်၊) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဥက္ကာသိကကို ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ နာယန္တဿ-ရေချိုးသော၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော ရဟန်းအား၊ နာနသာဋကဋ္ဌိယာ-ရေသနုတ်အဝတ်ကျစ်ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိ-ကျောက်ကုန်းကို၊ ယံသိတုံ-ပွတ်တိုက်ခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ပုထုပါဏိကန္တိ-ကား၊ ဟတ္ထပရိကမ္မံ-လက်ဖြင့် အဖန်ဖန်ပြုအပ်သော ချေးတွန်းမှုကို၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လက်ဖြင့် ချေးတွန်းမှုကို ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်

မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေန။ ။မလ္လကမူလသဏ္ဌာနေနာတိ ခေဠမလ္လကမူလ သဏ္ဌာနေန-(ထွေးခံအခြေ၏ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်) ကုဒ္ဒ ဝဇ္ဇာဓာရကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ကဏုကေ ဥဋ္ဌာပေတွာ ကတဝဋ္ဋကပါလဿေတံ အဓိဝစနံ၊-ဋီကာ။

ဥက္ကာသိကံ။ ။ကာသဗုလ္လဝိရဟိတတ္တာ-(ပွင့်လင်းခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ ဝတ္ထဝဋ္ဋိ ဥက္ကာသိကနာမ၊ နတ္ထိ+ကာသံ (ဖုလ္လံ) ဧတိဿာ-(ဤကျစ်လုံးထားအပ်သော အဝတ်၏)၊ ကုတိ ဥက္ကာသာ၊ သာယေဝ ဥက္ကာသိကာ၊ ကျစ်ထားအပ်သည်ဖြစ်၍ “ပွင့်လင်းခြင်းမရှိသော အဝတ်လုံး အဝတ်ကျစ်”-ယောဇနာ။

ပုထုပါဏိကံ။ ။မုဋ္ဌိ အကတွာ ဝိကသိတဟတ္ထတလေဟိ ပိဋ္ဌိပရိကမ္မံ ဝုစ္စတိ၊ တေမေဝ သန္ဓာယ “ဟတ္ထပရိကမ္မံ”တိ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊ ပါဏိတလဿ ပုထုဋ္ဌာနံ ပုထုပါဏိ၊ တေန+ကတံ ပုထုပါဏိကံ၊ ဟတ္ထကမ္မံ၊ တေန ဝုတ္တံ-ဟတ္ထပရိကမ္မံ ဝုစ္စတိတိ၊-ယောဇနာ၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်၌-“ပုထုပါဏိကံ-လက်ပါးအပြင်ဖြင့် ချေးတွန်းမှုကို”ဟု အနက်ပေးပါ။

ကြောင့်) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ဂိလာန အဂိလာနရဟန်းတို့အား၊ ဟတ္ထေန-
ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ-ကျောက်တုန်း၌ အဖန်ဖန်ပြုအပ်သော ချေးတွန်းမှုစသည်ကို၊
ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

၂၄၅။ ဝလ္လိကာတိ ဧတံ-ဝလ္လိကာဟူသော ဤအမည်သည်၊ ကဏ္ဍတော-
နားမှ၊ နိက္ခန္တမုတ္တောလမ္ပကာဒိနံ-ထွက်သော တွဲလျားကျသော ပုလဲအစရှိသည်
တို့၏၊ (ထွက်သော ပုလဲသွယ်အစသည်ရှိသည်တို့၏)၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊
[မုတ္တောလမ္ပကာဒိနံတိ အာဒိသဒ္ဓေန ကုဏ္ဍလာဒိ သင်္ဂဏှာတိ-ဝိမတိ။] စ-ဆက်၊
ကေဝလံ-အခြားသော နားတန်ဆာမဖက်သက်သက်၊ ဝလ္လိကာဧဝ-ပုလဲသွယ်သည်
သာလျှင်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံ
တစ်ခုသော၊ ကဏ္ဍပိဋန္တနံ-နားတန်ဆာသည်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊
တာလပဏ္ဏမ္ပိ-ထန်းရွက် နားတန်ဆာသည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ။

ပါမင်္ဂန္တိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပလမ္ပကသုတ္တံ-အပြား
အားဖြင့် တွဲလျားကျသောချည်ကို၊ (စလွယ်ကို)၊ (ဓာရေန္တိ၌ စပ်)၊ ကဏ္ဍသုတ္တံတိ-
ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂီဝုပဂအာဘရဏံ-လည်ပင်းသို့
ရောက်သော တန်ဆာကို၊ (လည်ဆွဲကို)၊ (ဓာရေန္တိ၌ စပ်)။

ကဋ္ဌိသုတ္တကံတိ-ကား၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကဋ္ဌိပိဋန္တနံ-
ခါးတန်ဆာသည်၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ သုတ္တတန္တုမတ္တံပိ-ချည်မျှင်
မျှသည်လည်း၊ (န ဝဋ္ဋတိ)၊ ဩလဋ္ဌိကံတိ-ကား၊ ဝလယံ-လက်ကောက်ကို၊ ကာယူရာ
ဒီနိ (ကေယူရာဒီနိ)-လက်ကြပ်အစရှိသော တန်ဆာတို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာနေဝ-ထင်ရှား
ကုန်သည်သာ၊ အက္ခကာနံ-ညှပ်ရိုးတို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဗာဟာဘရဏံ-လက်
မောင်းတန်ဆာသည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ အာဘရဏံ-တန်ဆာသည်
လည်းကောင်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။ | “ဝလယံ-လက်ကောက်၊ ကာယူရံ-ခြေကျင်း”ဟု
ပေးကြ၏။ “ဝလယံတိ ဟတ္ထပါဒဝလယံ-လက်ကောက်ခြေချင်း”ဟု ဝိမတိဖွင့်၏။
“ကေယူရံ-ဗာဟုမူလဝိဘူသဏံ” အဘိဓာန်၌ ရှိ၏။

ဝလ္လိကာ။ ။ဝလ္လိသဒ္ဓါသည် “နွယ်”ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ နွယ်ကဲ့သို့ နားမှ
တွဲလျားကျနေသောကြောင့် “ဝလ္လိ ဝိယ ဝလ္လိကာ”ဟု ပြု၍ နားမှ တွဲလျားကျသော နားသွယ်ကို
“ဝလ္လိကာ”ဟု ခေါ်သည်။

ပလမ္ပကသုတ္တံ။ ။ပလမ္ပကသုတ္တံတိ ဗြဟ္မဏာနံ ယညော ပစိတသုတ္တာဒိ
အာကာရံ-(ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ စိထားအပ်သော ချည်အစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာ ပုံသဏ္ဌာန်
ရှိသောချည်ကို)၊ ဝုစ္စတိ-ဝိမတိ၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဦးညွတ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ဆောက်လုံးချည်ကို၊ ဝါ-
သွယ်ပြောင်းကို၊ ဝါ-စလွယ်ကို”ဟု ပေး၏။ ယောဇနာ၌ “ပလမ္ပကသုတ္တံတိ ပဋိမုဉ္စိတာ လမ္ပိယတိ
အနေနာတိ ပလမ္ပံ၊ တမေဝ သုတ္တံ ပလမ္ပကသုတ္တံ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤအလို “စလွယ်”ကို ဆိုလိုဟန်
တူသည်။

၂၄၆။ ဒုမာသိကံဝါ ဒုဝင်္ဂလံဝါတိ ဧတ္ထ-ဒုမာသိကံ ဝါ ဒုဝင်္ဂလံ ဝါဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) ကေသာ-ဆံပင်တို့သည်၊ အန္တောဒွေ မာသေ-၂ လအတွင်း၌၊ ဒွင်္ဂလံ-လက် ၂ သစ်ပမာဏသို့၊ သစေပါပုဏ်န္တိ-အကယ်၍ ရောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အန္တောဒွေမာသေယေဝ-၂ လအတွင်း၌ပင်၊ ဆိန္နိတဗ္ဗာ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဒွင်္ဂလေဟိ-လက် ၂ သစ်ပမာဏတို့ကို၊ အတိက္ကာမေတုံ-လွန်စေခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဒိယာ-လက် ၂ သစ်ထက် ရှည်ကုန်သည်၊ သစေ န (ဟောန္တိ)-အကယ်၍မူလည်း မဖြစ်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ မဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း)၊ ဒွေမာသတော-၂ လထက်၊ ဧကဒိဝသံပိ-တစ်နေ့ကိုလည်း၊ အတိက္ကာမေတုံ-လွန်စေခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိယေဝ-မအပ်သည်သာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥဘယေနပိ-ဒုမာသိက၊ ဒုဝင်္ဂလဟူသော ၂ ပုဒ်ဖြင့်လည်း၊ အယံ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ-ဤအလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားကိုသာ၊ ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တတော-ထို ၂ လမှ၊ ဝါ-ထိုလက် ၂ သစ်မှ၊ သြရံ-အတွင်း၌၊ န ဝဋ္ဋနဘာဝေါနာမ-မအပ်သည်၏ အဖြစ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ “အလွန်ဆုံးအပိုင်းအခြား”ဟု ဆိုသောကြောင့် “လက် ၂ သစ် မရှိသေးသော်လည်း ၂ လပြည့်လျှင် ဖြတ်ရမည်၊ ၂ လ မပြည့်သေးသော်လည်း လက် ၂ သစ်ရှည်လျှင် ဖြတ်ရမည်” ဟု မှတ်ပါ။

ကောဇ္ဈေန သြသဏ္ဍေန္တိတိ-ကား၊ ကောဇ္ဈေန-ဝက်မှင်ဘီးဖြင့်၊ (ဘရွတ်ဖြင့်) သြလိခိတွာ-အောက်သို့ ဖြိုးချ၍၊ သန္နိသီဒါပေန္တိ-ကောင်းစွာ တည်နေစေကြကုန်၏၊ ဖဏေနာတိ-ကား၊ ဒန္တမယာဒိသု-ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ဘီးအစရှိသည်တို့တွင်၊ (ဆင်စွယ်ဘီးအစရှိသော ဘီးတို့တွင်) ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဘီးဖြင့်၊ (သြသဏ္ဍေန္တိ၌ စပ်။)

ဒွင်္ဂလေ(ဟိ)။ ။ဝိမတိ၌ “ဒွင်္ဂလေ”ဟု ဒုတိယာ ဗဟုဝုစံဖြင့်ရှိ၏။ “လက် ၂-သစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဆံပင်တို့ကို”ဟု ပေး၊ “ဒွင်္ဂလပမာဏံ အတိက္ကာမေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ အတ္ထော”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ “ဧတ္ထ ဝ ဒုမာသဿ ဝါ ဒွင်္ဂလဿ ဝါ အတိက္ကန္တဘာဝံ အဇာနန္တဿာပိ ကေသမဿုဂ္ဂဏနာယ အတိတ္တကာပတ္တိယော ဟောန္တိတိ ဝဒန္တိ-ဝိမတိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤစကားအရ မှတ်ဆိတ်ကိုလည်း “ဒွေမာသိက၊ ဒုဝင်္ဂလ၊ မလွန်စေရ”ဟု မှတ်ပါ။ “ဒွေမာသာ ဒုမာသံ၊ ဒုမာသေ+နိယုတ္တော ဒုမာသိတော (ကေသော) ၂-လ၌ ယှဉ်သော (၂-လရှိသော) ဆံပင်၊ ဒွေ+အင်္ဂုလာနိ ယဿာတိ ဒုဝင်္ဂလော”ဟု ပြု၊ အနုဇာနာမိကို ငဲ့၍ “ဒုမာသိကံ၊ ဒုဝင်္ဂလံ”ဟု ဒုတိယန္တထားသည်။

ကောဇ္ဈေန သြသဏ္ဍေန္တိ။ ။“ကောဇ္ဈေန-ဝက်မှင်ဘီးဖြင့်”ဟုလည်းကောင်း၊ “ပန်းရင်း မြတ်အစရှိသည်တို့ကိုထုံးဖွဲ့၍ အဖျား၌အညီအမျှဖြတ်ထားအပ်သော ဘီးဖြင့်”ဟုလည်းကောင်း ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။ ဝိမတိအဖွင့်အတိုင်းပင်တည်း၊ ယခုအခါ “ဘရွတ်”ဟုခေါ်ကြသော

ဟတ္ထဖဏကောနာတိ-ကား၊ ဟတ္ထေနဝ-လက်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဖဏကိစ္စံ-ဘီး၏ ကိစ္စကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်လျက်၊ အင်္ဂုလီဟိ-လက်ချောင်းတို့ဖြင့်၊ သြသဏ္ဌေန္တိ-အောက်သို့ ဖြီးချ၍ ကောင်းစွာတည်နေစေကြကုန်၏။ “ဖဏောဝိယာတိ ဖဏကော၊ ဟတ္ထသင်္ခါတော+ဖဏကော ဟတ္ထဖဏကော” ဟုပြု၊ “ဟတ္ထဖဏကေန-ဘီးသဏ္ဌာန် ပြုအပ်သော လက်ချောင်းဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ပေးပါ။ သိတ္ထတေလကောနာတိ-ကား၊ မရသိတ္ထကနိယျာသာဒိသု-ပျားဖယောင်းစေး အစရှိကုန်သော အစေးတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ စိတ္တလေန-အစေးဖြင့်၊ (“သြသဏ္ဌေန္တိ” ၌ စပ်)။ [စိတ္တလေနာတိ သိလေသယုတ္တတေလေန-အစေးနှင့် ယှဉ်သော ဆီဖြင့်၊-ဝိမတိ၊ “သိတ္ထတေလကေန-ဖယောင်းဖြင့် ရောစပ်အပ်သော ဆီဖြင့်၊ ဝါ-ဆီ အစေးဖြင့်၊ သြသဏ္ဌေန္တိ-ကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

ဥဒကတေလကောနာတိ-ကား၊ ဥဒကမိဿကေန-ရေဖြင့် ရောစပ်အပ်သော၊ တေလေန-ဆီဖြင့်၊ (“သြသဏ္ဌေန္တိ” ၌ စပ်)၊ မဏ္ဍနတ္ထာယ-တန်ဆာဆင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ခေါင်းဖြီးမှုတို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ) ပန-အနွယ်၊ ဥဒ္ဓလောမေန-အထက်သို့ထောင်သော အမွှေးရှိသော ရဟန်းသည်၊ အနုလောမနိပါတနတ္ထံ-လျော်စွာ အောက်သို့ကျစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ တေမေတွာ-စိုစေ၍၊ (ရေဖြင့်ဆွတ်၍)၊ သီသံ-ဦးခေါင်းကို၊ ပုဋ္ဌိတာဗ္ဗံ-သုတ်နိုင်၏၊ ဥက္ကာဘိတတ္တရဇသိရာနိပိ-အပူသည် နှိပ်စက်အပ်၊ မြူမှန်တို့ဖြင့် လိမ်းကျအပ်သော ဦးခေါင်းရှိကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း၊ အလ္လဟတ္ထေန-စိုသော လက်ဖြင့်၊ ပုဋ္ဌိတံ-သုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

၂၄၇။ န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဥဒကပတ္တဝါတိ ဧတ္ထ-န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဥဒကပတ္တဝါဟူသော ဤဝါ၌၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ကံသပတ္တာဒိနိပိ-ကြေးခွက် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်လည်း၊ ယေသု-အကြင်အရာဝတ္ထုတို့၌၊ မုခနိမိတ္တံ-မျက်နှာရိပ်သည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ သဗ္ဗာနိပိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ (တာနိ-ထိုကြေးခွက် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်၊ “ကံသပတ္တာဒိနိ” ကို ထပ်ဖွင့်သည်) အာဒါသသင်္ခမေဝ-ကြေးမုံဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဝါ-မှန်ဟု ဘီးတစ်မျိုးပင်တည်း၊ သြကို “သြလိခိတွာ-အောက်သို့ ဖြီးချ၍၊ သဏ္ဌေန္တိ သန္တိသီဒါပေန္တိ-ကောင်းစွာတည်နေစေကြကုန်၏” ဟု ဖွင့်သည်၊ “သြသဏ္ဌေန္တိ-အောက်သို့ ဖြီးချ၍ ကောင်းစွာ တည်နေစေကြကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

အလ္လဟတ္ထေန။ ။ အဒ္ဓဟတ္ထေနာတိ အလ္လဟတ္ထေန၊-ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိအလိုအားဖြင့် “အဒ္ဓဟတ္ထေန-စိုသောလက်ဖြင့်” ဟု မူရင်းရှိဟန်တူသည်၊ ထို့ကြောင့် “အလ္လဟတ္ထေန” ကို သံဝဏ္ဏနာအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။

ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။ [အာဒိဿတိ မုခနိမိတ္တံ
တ္ထောတိ အာဒါသော-မျက်နှာရိပ်၏ တွေ့မြင်အပ်ရာ ကြေးမုံ၊ ဝါ-မှန်၊] စ-ဆက်၊
ကိဉ္စိယာဒိနိပိ-ပအုန်းရည် အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဥဒကပတ္တသင်္ခမေဝ-ရေခွက်
ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့သာ၊ (ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။) တသ္မာ-ကြောင့်၊
ယတ္ထကတ္တစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော ကြေးမုံရေခွက်၌၊ သြလောကေန္တဿ-
ကြည့်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်(ဟောတိ) အာဗာဓပစ္စယာ-အနာဟူသော အကြောင်း
ကြောင့်၊ (သြလောကေန္တဿ-ကြည့်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ)၊
ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ မေ-ငါ၏၊ ဝဏော-အနာသည်၊ သဉ္ဇဝိ နုခေါ-ကောင်းသော
အရေ ရှိပြီလော၊ ဝါ-အသားနုတက်ပြီလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ န တာဝ သဉ္ဇဝိ
နုခေါ-ကောင်းသော အရေ မရှိသေးသလော၊ ဝါ-အသားနု မတက်သေးသလော၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဇာနနတ္ထံ-သိခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ (အဟံ-ငါသည်၊) ဇိဇ္ဈော-
အိုသည်၊ အမှီနုခေါ-ဖြစ်လေသလော၊ နော အမှီ နုခေါ-မဖြစ်လေသလော၊ ဣတိ
ဧဝံ-ဤသို့၊ အာယုသင်္ခါရံ-အာယုသင်္ခါရကို၊ ဝါ-ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ပြုစီမံအပ်သော
အရွယ်ကို၊ သြလောကနတ္ထမ္ပိ-ကြည့်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့ ဆိုအပ်ပြီ။

မုခံအာလိမ္မန္တိတိ-ကား၊ ဝိပွသန္တဆဝိရာဂကရေဟိ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်
သော အရေအဆင်း၏ တပ်စွဲဖွယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ မုခါလေပနေတိ-မျက်နှာ
ကို လိမ်းကျံကြောင်း အရောင်တင်ဆေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အာလိမ္မန္တိ-လိမ်းကျံ
ကြကုန်၏၊ ဥမ္မဒ္ဒန္တိတိ-ကား၊ နာနာဥမ္မဒ္ဒနေဟိ-အထူးထူးသော မျက်နှာချေမှုန်တို့
ဖြင့်၊ ဥမ္မဒ္ဒန္တိ-ပွတ်တိုက်ကြကုန်၏။

စုဇ္ဈေန္တိတိ-ကား၊ မုခစုဇ္ဈကေန-မျက်နှာကို လိမ်းကျံကြောင်း အမှုန်ဖြင့်၊
(ပေါင်ဒါမှုန့်မျိုးဖြင့်) မက္ခေန္တိ-လိမ်းကျံကြကုန်၏၊ မနောသိလိကာယ၊ ပေ၊ သဉ္ဇေ
န္တိတိ-ကား၊ မနောသိလိကာယ-မြင်းသိလာဖြင့်၊ တိလကာဒိနိ-မှန်ကူပြောက် အစရှိ
ကုန်သော၊ လဉ္ဇ နာနိ-အမှတ်တံဆိပ်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တာနိ-ထိုမှန်ကူ
ပြောက် အစရှိသော အမှတ်တံဆိပ်တို့သည်၊ ဟရိတာလာဒိဟိပိ-ဆေးဒါန်း အစရှိ
သည်တို့ဖြင့်သော်လည်း၊ (ကာတံ၊) န ဝဋ္ဋန္တိယေဝ-မအပ်ကုန်သည်သာ၊ [“မနော
သိလာယ”ဟု ဖွင့်သဖြင့် “မနောသိလိကာ”၌ ဣက အနက်မရှိဟု သိစေသည်၊]
အင်္ဂရာဂါဒယော-ကိုယ်အင်္ဂါ၌ တပ်စွဲဖွယ်ရှိအောင်ပြုခြင်း အစရှိသော အမှုတို့သည်၊
(နှုတ်ခမ်းဆိုးခြင်း၊ လက်သည်းဆိုးခြင်း အစရှိသော အမှုတို့သည်) ပါကဋ္ဌာယေဝ-
ထင်းရှားကုန်သည်သာ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပြုပြင်မှုတို့၌၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟော
တိ) ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် “သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋ်”သည် ပိုဟန်တူ၏။

၂၄၈။ န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အာဒိသု-န ဘိက္ခဝေ နစုံဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊
 (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ နစုံ-က
 ခြင်းကို၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ မောရနစ္စမိ-ဥဒေါင်းတို့၏၊ ကခြင်းကို
 သော်မှလည်းကောင်း၊ ဒဿနာယ-ကြည့်ရခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသော ရဟန်း၏၊
 ဒုက္ကဋ္ဌ-သည်၊ (ဟောတိ၊) သယမ္ပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ နစ္စန္တဿဝါ-ကသော ရဟန်း၏
 လည်းကောင်း၊ နစ္စာပေန္တဿဝါ-သူတစ်ပါးကို ကစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊
 ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ၊) ဂီတမ္ပိ-သီချင်းသည်လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ
 အလုံးစုံသော၊ နဋ္ဌဂီတံဝါ-ကခြေသည်တို့၏၊ သီချင်းသည်လည်းကောင်း၊ သာဓုဂီတံ
 ဝါ-အနိစ္စတာ အစရှိသည်တို့နှင့်စပ်သော ကောင်းသော သီချင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-သူတော်ကောင်းတို့၏၊ အနိစ္စတာ အစရှိသည်နှင့်စပ်သော သီချင်းသည်လည်း
 ကောင်း၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဒန္တဂီတမ္ပိ-သွားသီချင်းသည်လည်းကောင်း၊ (န
 ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊) [သွားကိုစေ၍ လေထုတ်သောအခါ သီချင်းသံ မျိုးပေါ်လာအောင်
 ထုတ်နိုင်၏၊ ထိုအသံကို “ဒန္တဂီတ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ ရှေး နိဿယ၌ “လေချွန်ခြင်း
 သည်လည်း”ဟု ပေး၏။] ယံ-အကြင် ဆွဲငင်သံကို၊ (ကရောန္တိ၌ စပ်၊) ဂါယိဿာမ-
 သီဆိုကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-မသီဆိုမီ ရှေ့အဖို့၌၊ ဩကုဇန္တာ-
 ညီးသံကို ဖြစ်စေကုန်လျက်၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဩကုဇန္တာ-
 ကျားရင်းခြင်းတို့ကို”ဟု ပေးသည်၊ အို.... အင်.... စသည်ဖြင့် ဆွဲငင်သံကို ဆိုလိုဟန်
 တူသည်၊] ဧတမ္ပိ-ဤဆွဲငင်သံသည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊
 ဂါယန္တဿာပိ-သီဆိုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဂါယာပေန္တဿာပိ-သူတစ်ပါးကို
 သီဆိုစေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ။)

ဝါဒိတမ္ပိ-တီးမှုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါး
 သော တီးမှုတ်ခြင်းသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ နိဋ္ဌဘန္တောဝါ-တံထွေး
 ထွေးစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သာသကေ-ရွံရှားဖွယ်ရှိရာ အရပ်၌၊ ဌိတော-တည်နေ
 သည်၊ (သမာနောဝါ-ဖြစ်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊) အစ္ဆရိကံဝါ-လက်ဖျောက်ကို
 လည်း၊ ယံ ဖောဋ္ဌေတိ-အကြင်တီးခတ်၏၊ ပါဏိဝါ-လက်ဝါးကိုလည်း၊ (လက်ခုပ်ကို
 လည်း၊) ယံ ပဟရတိ-အကြင်ပုတ်ခတ်၏၊ တတ္ထ-ထိုလက်ဖျောက်တီးခြင်း၊ လက်ခုပ်
 တီးခြင်းတို့၌၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ အန္တရာရာမေ-ကျောင်းတိုက်

သဗ္ဗံ၊ ပေ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ။ဤ ၂-ဝါကျတွင် “အန္တရာရာမေ ဌိတဿ ပဿတော”
 ဖြင့် ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် ကပြနေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကျောင်းအပြင်ဘက်၌ ကပြနေ
 သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကြည့်ရှုနားထောင်သော ရဟန်းအတွက် အာပတ်မသင့်ကြောင်းကို
 ပြ၏၊ “ပဿိဿာမိတိ ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ” ၌ “ပရိဝေဏတောပရိဝေဏံ”ဟု

အတွင်း၌၊ ဌိတဿ-တည်လျက်၊ ပဿတော-ကြည့်ရှုနားထောင်သော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) [အာပတ်မသင့်သော်လည်း စ-ပါးသီလ၌ပါသော နစ္စဂီတ သိက္ခာပုဒ်ကား ပျက်မည်သာ။] ပဿိဿာမိ-ကြည့်ရှုနားထောင်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဝိဟာရတော-ကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-သွားသော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိယေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ။)

အာသနသလာယ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်လျက်၊ ပဿတိ-ကြည့်အံ့၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) ပဿိဿာမိ-ကြည့်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ) ဝိထိယံ-လမ်းမ၌၊ ဌတော-တည်၍၊ ဂီဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပရိဝတ္တေတွာ-လည်စေ၍၊ (လှည့်၍) ပဿတောပိ-ကြည့်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အာပတ္တိယေဝ၊ (ဟောတိ။)

၂၄၉။ သရက္ခတ္တိန္တိ-ကား၊ သရက္ခိရိယံ-အသံလုပ်ခြင်းကို၊ (“နိကာမယ မာနဿ-လိုလားသော ဓမ္မကထိကရဟန်း၏” “သမာဓိဿ ဘင်္ဂေါ ဟောတိ” တို့၌ စပ်။) [“ကရဏံ ကုတ္တိ၊ သရဿ-အသံကို၊ ကုတ္တိ-ပြုလုပ်ခြင်းတည်း၊ သရက္ခတ္တိ-ခြင်း”ဟု ပြု။] ဘင်္ဂေါ ဟောတိတိ-ကား၊ အလခွံ-မရအပ်သေးသော သမာဓိကို၊ ဥပ္ပါဒေတုံ-ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ န-သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ လခွံ-ရအပ်ပြီးသော သမာဓိကို၊ ဝါ-သို့၊ (စျာန်သမာဓိကို) သမာပဋိတုံ-ကောင်းစွာရောက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဝင်စားခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ပစ္ဆိမာ ဇနတာတိ-ကား၊ အမှောက်-ငါတို့၏၊ အာစရိယာပိ-

လည်းကောင်း၊ “သေနာသနတော သေနာသနံ”ဟုလည်းကောင်း မဆိုဘဲ “ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်မှ ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်သို့ အကြည့်သွားသော ရဟန်းအတွက် အာပတ်သင့်ကြောင်းကို ဆိုသည်ဟု ရှေးနိဿယ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၏။

ဝိမတိ။ ။သို့သော် ဘိက္ခုနီလသုဏဝဂ် နစ္စဂီတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့် ဝိမတိ၌-“အာရာမေ ဌတောတိ ဌိတနိသိန္နဌာနေ ဧဝ ဌတွာ သမန္တတော ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတွာပိ ပဿတိ၊ အနာပတ္တိ၊ ဌိတဌာနတော ဂန္ဓာ ပဿိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကေစိ ပန ဝဋ္ဋတိတိ ဝဒန္တိ၊ တံ ပန ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ ပါစိတ္တိယံတိ ဇာမညတော ဂမနဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ အနာပတ္တိ ယံပိ ဂမနာယ အဝုတ္တတ္တာစ န ဂဟေတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “တစ်ကျောင်းတည်းမှာပင် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ အကြည့်သွားသော ရဟန်းအား မအပ်”ဟု မှတ်ပါ။

အာသနသလာယ၊ ယေ၊ အာပတ္တိယေဝ။ ။ဆွမ်းစားစရပ်ဟူရာ၌ ကျောင်းအပြင် ဘက် ဆွမ်းစားစရပ်ကို ဆိုလိုသည်။ ထိုသို့စရပ်၌ထိုင်နေသော ရဟန်းသည် ရွာတွင်းဖြစ်လျှင် ဩက္ခိတ္တစက္ခုသိက္ခာပုဒ်အရ ၄-တောင်ခန့်ထက်ပို၍ ကြည့်ခွင့်မရှိ၊ “ပဿိဿာမိတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ” ကား အာသနသလာယမှ သွားသောရဟန်းအတွက် သွားတုန်းကပင် အာပတ်သင့်လေပြီ၊ “ဝိထိယံ ဌတွာ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေတွာ-လမ်းခရီးဝယ် လည်ပင်းကိုလှည့်၍ ကြည့်ရုံမျှဖြင့် အာပတ်” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကျောင်းတိုက်အတွင်းဝယ် တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့ အကြည့် သွားသော ရဟန်းအတွက် ဝိမတိအတိုင်း အာပတ်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်သာ သင့်လျော် ဖွယ်ရှိသည်။

ဆရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယာပိ-ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း၊) ဂါယိသု-သီဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပစ္ဆိမော-
နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဇနော-တပည့်အပေါင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌာနဂတိ-မြင်မှုကြားမှုကို အတု
လိုက်ခြင်းသို့ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ တထေဝ-ထို ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ အတူသာလျှင်၊
ဂါယတိ-သီဆို၏။ [တာပစ္စည်း “သုတ္တ”ဟု သိစေ၍ “ဇနတာ”ကို “ဇနော”ဟု
ဖွင့်သည်။]

န ဘိက္ခုဝေ အာယတကောနာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ တံ တံဝတ္တံ-ထိုထို
ရွတ်နည်းကျင့်ဝတ်ကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖျက်၍၊ အက္ခရာနိ-အက္ခရာတို့ကို၊ ဝိနာသေတွာ-
ဖျက်စီးစေ၍၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်သောအသံသည်၊ အာယတကောနာမ-အာယတက
မည်၏၊ [သုဋ္ဌာန်နှင့် သူအက္ခရာမကျအောင် ရွတ်ခြင်း၊ ဒီဃကို ရဿရွတ်ခြင်း၊
ရဿကို ဒီဃရွတ်ခြင်းကို “အက္ခရာနိ ဝိနာသေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ “တံ တံ ဝတ္တံ”
အရ ချဲ့ပြလို၍ “ဓမ္မေ ပန သုတ္တန္တဝတ္တံနာမ”စသည်ကို မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ဓမ္မေ-
တရား၌၊ သုတ္တန္တဝတ္တံနာမ-သုတ္တန်ကို ရွတ်နည်း ကျင့်ဝတ်မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊
ဇာတကဝတ္တံနာမ-ဇာတ်တော်ကိုရွတ်နည်း ကျင့်ဝတ်မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဂါထာ
ဝတ္တံနာမ-ဂါထာကိုရွတ်နည်း ကျင့်ဝတ်မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တံ-ထိုသုတ္တန်ရွတ်
နည်းစသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝိနာသေတွာ-ဖျက်စီးစေ၍၊ အတိဒီဃံ-အလွန်ရှည်စွာ၊
ကာတုံ-အသံလုပ်ခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ စတုရဿန-၄ ထောင့်၊ ၄-လုံးရှိသော၊
ဝတ္တေန-ရွတ်ဆိုခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ပရိမဏ္ဍလာနိ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း
ကုန်သော၊ ပဒေဗ္ဗနာနိ-ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို၊ ဒဿေတဗ္ဗာနိ-ပြထိုက်ကုန်၏၊ [စတု
ရဿန ဝတ္တေနာတိ ပရိပုဏ္ဏေန ဥစ္စာရဏဝတ္တေန၊-ဋီကာ၊ ဤပါဌ်ကို ထောက်၍
မြန်မာကလည်း “စကား ၄-စိတ်ကွဲအောင် မပြောဘူး၊ စကား ၄-လုံးကွဲအောင်
မပြောဘူး”ဟု သုံးနှုန်းကြဟန်တူသည်။] သရဘညန္တိ-ကား၊ သရေန-အသံဖြင့်၊
ဘဏနံ-ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ (“အနုဇာနာမိ”၌ စပ်၊) [ဘဏနံ ဘညံ၊ သရေန+ ဘညံ
သရဘညံ၊ ဘည၌ ဘဏဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊-ဣကို ဥပြု၊ ဥ ဒွေဘော်လာ၊
ယောဇနာ၌ကား “သရေန ဘဏိတံ”ဟူသော ပါဌ်ကိုယူ၍ “ဘဏိတဗ္ဗန္တိ ဘညံ-
အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါဌ်”ဟု ပြုလေသည်။]

သရဘည-အသံဖြင့်ရွတ်ဆိုခြင်း၌၊ တရံ ၂ ပေ၊ ဝတ္တာဒီနိ-တရံဝတ်၊
ဓောတကဝတ်၊ ဂလိတဝတ် အစရှိကုန်သော၊ ဒွတ္တိသ-၃၂ ပါးသော၊ ဝတ္တာနိ-
ရွတ်ဆိုခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ (ရွတ်ဆိုခြင်း ထုံးနည်းတို့သည်၊) အတ္ထိ ကိရ-
ရှိကုန်သတတ်၊ တေသု-ထိုတရံဝတ် စသည်တို့တွင်၊ ယံ-အကြင်ရွတ်ဆိုနည်းကို၊
ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တံ-ထိုရွတ်ဆိုနည်းကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-ရ၏၊ [“တရံဝတ်

စသော ရွတ်နည်းများအတွက် ပုံစံပြယူရ်များ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ”ဟု နိကာတို့ ဆိုသည်။ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော တရင်ဝတ် အစရှိသော ၃၂-ပါးသော ကျင့်ဝတ် တို့၏ (“လက္ခဏံ”၌ စပ်) ပဒဗျဉ္ဇနံ-ပုဒ်ဗျည်းကို၊ အစိန်သေတွာ-မပျက်စီးစေဘဲ၊ ဝိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ သမဏသာရုပ္ပေန-ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော၊ စတုရင်္ဂဿန-၄ ထောင့်၊ ၄-လုံးရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ပဝတ္တနံယေဝ-ဖြစ်စေခြင်းသည်သာ၊ လက္ခဏံ-မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာတည်း၊ ဝါ-မှတ်ချက်တည်း။

ဗာဟိရလောမိ ဥဏ္ဍိန္ဒိ-ကား၊ ဥဏ္ဍလောမာနိ-သားမွေးတို့ကို၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဥဏ္ဍပါဝါရံ-သားမွေးခြုံထည်ကို၊ ပါရပန္နိ-ခြုံကြကုန်၏၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ပြင်ဘက်၌ အမွေးတို့ကိုထား၍) ဓာရေန္တဿ-ဆောင်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ) လောမာနိ-အမွေးတို့ကို၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပါရပိတွာ-ခြုံခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ သမဏကပ္ပကထာ-သမဏ ကပ္ပကထာကို၊ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ-ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ (မယာ) ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

၂၅၁။ န ဘိက္ခဝေ ပေ၊ အင်္ဂဇာတန္တိ-ကား၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဆိန္ဒန္တဿေဝ - ဖြစ်သော ရဟန်း၏သာ၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်သည်၊ န (ဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ အညံ-အင်္ဂါဇာတ်မှ တစ်ပါးသော၊ ကဏ္ဍနာသာအင်္ဂုလိအာဒိ-နား၊ နှားခေါင်း၊ လက်ချောင်း အစရှိသော၊

သဗ္ဗေသံ ပေ၊ လက္ခဏံ။ ။တရင်ဝတ္တာဒိနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ သာမညလက္ခဏံ ဒသေတုံ သဗ္ဗေသံ ပေ၊ လက္ခဏန္တိ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထကာဟိ မတ္တာဟိ အက္ခရံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တတောပိ အဓိကမတ္တာယုတ္တံ၊ (မတြာအပိုနှင့် ယှဉ်သည်ကို) ကတွာ ကထနံ ဝိကာရကထနနာမ၊ တထာ အကတွာ ကထနမေဝ လက္ခဏန္တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။

ဗာဟိရလောမိ ဥဏ္ဍိ။ ။ဗာဟိရလောမိတိ ဘာဝနပုံသကံ နိဒ္ဒေသော-ကြိယာ၊ ဝိသေသနကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း-နိကာ၊ ဤနိကာအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဗာဟိရလောမိ- အပ်၌ အမွေးရှိအောင်၊ ဥဏ္ဍိ-သားမွေးရှိသော ခြုံထည်ကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “ဥဏ္ဍံ ဧတဿ အတ္ထိတိ ဥဏ္ဍိ-သားမွေးရှိသော အခင်း”ဟု ပြု၊ ဥဏ္ဍ ပါဝါရံကား ဥဏ္ဍိ၏ သရုပ်ပြတည်း၊ “ဥဏ္ဍပါဝါရံ-သားမွေးဝတ်လုံ”ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏၊ ဝတ်လုံဆိုလျှင် အင်္ကျီရှည်ကြီးဖြစ်သောကြောင့် မအပ်၊ ခြုံထည်သာဖြစ်သည်။

အင်္ဂဇာတံ။ ။အင်္ဂဇာတန္တိ ဗီဇဝိရဟိတံ ပုရိသနိမိတ္တံ၊ ဗီဇဟိ ဆိန္ဒေ (ဌေးစေ့ကို ဖြတ်အပ်သည်ရှိသော်)၊ ဩပက္ကမိကပဏ္ဍကော နာမ (ဩပက္ကမိကပဏ္ဍုက်မည်၏)၊ အဘဗ္ဗော ဟောတိ (ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်တော့)၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဧကေ ပန “ဗီဇသာပိ ဆေဒနက္ခကော ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိဇေ၊ ကာမေန ပုရိသိန္ဒြိယာဒိကေ အန္တရဟိတေ ပဏ္ဍကောနာမ၊ အဘဗ္ဗော ဟောတိ၊ တဒါ လိင်္ဂနာသနာယ နာသေတဗ္ဗော”တိ ဝဒန္တိ၊-ဝိမတိ။

ယံကိစ္ဆိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော ကိုယ်အင်္ဂါကို ဆိန္တန္တဿ-ဖြစ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဒုက္ခံ-ဒုက္ခကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တဿဝါ-ဖြစ်စေသော၊ ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ကဋ်၊ (ဟောတိ၊) [တာဒိသံဝါ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တဿာတိ မုဋ္ဌိပ္ပဟာရာဒီဟိ (လက်သီးဖြင့် ထိုးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊) အတ္တနော ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တဿ၊-ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ အဟိကီဋ္ဌဒဋ္ဌာဒီသု-မြွေကင်းကိုက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညအာဗာဓပစ္စယာ ဝါ-မြွေကင်းကိုက်ခြင်း စသည်တို့မှတစ်ပါးသော အနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ လောဟိတံ-သွေးကို၊ မောစေန္တဿဝါ-လွတ်စေသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဆိန္တန္တဿဝါ-ကိုယ်အင်္ဂါကို ဖြတ်သောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ။)

၂၅၂။ စန္ဒနဂဏ္ဌိံ ပေ၊ ဟောတိတိ-ကား၊ စန္ဒနယဋ္ဌိကာ-စန္ဒကူးတုံးသည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သော-ထို ရာဇဂြိုဟ်သူဌေးသည်၊ ဥဒ္ဓုဉ္စ-အထက်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-အညာ၌လည်းကောင်း၊ အဓောစ-အောက်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြေ၌လည်းကောင်း၊ ဇာလာနိ-ပိုက်ကွန်တို့ကို၊ ပရိက္ခိပါပေတွာ-ကာရ်စေ၍၊ (“ထက်ဝန်းကျင် ပစ်ချစေ၍”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ “ကာရ်စေ၍” ကား အဓိပ္ပာယ်ထွက်၊) ဂင်္ဂါယ-ဂင်္ဂါမည်သော၊ နဒိယာ-မြစ်၌၊ ကီဠတိ ကိရ-ကစားသတတ်၊ တဿ-ထို ရာဇဂြိုဟ်သူဌေး၏၊ (“ဇာလေ”၌စပ်၊) နဒိသောတေန-မြစ်ရေအယဉ်သည်၊ ဝုယုမာနာ-မျောအပ်သော၊ (တစ်နည်း- နဒိသောတေန-မြစ်ရေအယဉ်ဖြင့်၊ ဝုယုမာနာ-မျောလာသော၊) စန္ဒနဂဏ္ဌိံ-စန္ဒကူးတုံးသည်၊ အာဂန္တာလာ၍၊ ဇာလေ-ပိုက်ကွန်၌၊ လဂ္ဂါ-ငြိပြီ၊ တံ-ထိုစန္ဒကူးတုံးကို၊ အဿ-ထိုရာဇဂြိုဟ်သူဌေးအား၊ ဝါ-၏၊ ပုရိသာ-အချင်းယောက်ျားတို့သည်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ အဒံသု-ပေးကြကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ သာ-ထိုစန္ဒကူးတုံးသည်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရသည်၊ ဟောတိ-၏။

ဇာလာနိ ပရိက္ခိပါပေတွာ။ ။ဇာလာနိ ပရိက္ခိပါပေတွာတိ ပရိဿယ မောစနတ္ထဉ္စေဝ ပမာဒေန ဂဠိတာနံ အာဘရဏာဒီနံ ရက္ခဏတ္ထံ (အမှတ်တမဲ့ ဝတ်ထားရာမှ လျောကျသွားသော တန်ဆာတို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊) ဇာနိ ကရဏ္ဍကာ ကာရေန (ကြုတ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်) ပရိက္ခိပါပေတွာ၊-ဋီကာ။

စန္ဒနဂဏ္ဌိံ။ ။စန္ဒနဂဏ္ဌိံ ပေ၊ လဂ္ဂါတိ ဧကော ကိရ ရတ္တစန္ဒနရက္ခော ဂင်္ဂါယ ဥပရိတီရေ ဇာတော၊ ဂင်္ဂေါဒကေန ဓောတမူလော ပတိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ပါသာဏေသု သဒ္ဓိဇ္ဇမာနော ဝိပ္ပကိရိ၊ တတော ဧကာ ယဋ္ဌပ္ပမာဏာ ယဋ္ဌိကာ ပါသာဏေသု ယံသီယမာနာ ဥဒက ဦမိဟိ ပေါထိယမာနာ မဋ္ဌာ ဟုတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုယုမာနာ သေဝါလ ပရိယောနဒ္ဓါ အာဂန္တာတသ္မိ ဇာလေ လဂ္ဂါ၊ တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။

☞ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာဋီယံတိ ဧတ္ထ-ဣဒ္ဓိပါဋိဟာဋီယံဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ-ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ပန-အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိတိုကား၊ အပ္ပဋိက္ခိတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။

န ဘိက္ခဝေ ।ပေ၊ ပတ္တောတိ အာဒိသု-န ဘိက္ခဝေ ।ပေ၊ ပတ္တော အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝိဟိ-လူဝတ်ကြောင်တို့သည်၊ ဘတ္ထဂ္ဂေ- (ဆွမ်းကိုယူရာ) ဆွမ်းစားရပ်၌၊ သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကာဒိသု-ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော အုပ်အစရှိသော ခွက်တို့၌၊ ဗျဉ္ဇနံ-ဟင်းလျာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထည့်၍၊ သစေပိ ဥပနာမေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ကပ်စေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-ဤသို့ပင် လူဝတ်ကြောင်တို့က ကပ်ကြပါသော်လည်း၊) အာမသိတုမ္ပိ-သုံးသပ်ခြင်းငှာလည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ ဖလိကာ ।ပေ၊ မယာနိ-ဖလ်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောခွက်၊

ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ।ပေ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ။ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ ।ပေ၊ ပဋိက္ခိတ္တံတိ ဧတ္ထ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနာမ “သော (ထိုတန်ခိုးရှင်သည်)” ပကတိဝဏ္ဏံ ဇဟိတွာ ကုမာရကဝဏ္ဏံဝါ ဒဿေတိ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဝိဝိဓမ္ပိ သေနာဗျူဟံ ဒဿေတိတိ ဧဝမာဂတာ ပကတိဝဏ္ဏံဝိဇဟန ဝိကာရဝသေန (ပင်ကိုယ်အဆင်း သဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းဟူသော ထူးခြားသော အဆင်းသဏ္ဌာန်၏အစွမ်းဖြင့်) ပဝတ္တာ ဣဒ္ဓိ-သာရတ္ထ၊ ဤဒီကာအလို “ကရောတိ ဧတာယာတိ ကုဗ္ဗနာ၊ ဝိကာရံ-ပကတိ ပုံသဏ္ဌာန်မှ ဖောက်ပြန်အောင်၊ ကုဗ္ဗနာ-စီမံပြုလုပ်ကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုးတည်း၊ ဝိကုဗ္ဗနာ-ခိုး”ဟု ပြု၊ ဝိကုဗ္ဗနာစ+သာ+ဣဒ္ဓိဇာတိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ။ [ဝိကို “ဝိကာရ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ပကတိ အဆင်းကို စွန့်၍ အသားသဏ္ဌာန်၊ နဂါးသဏ္ဌာန်ဖြစ်အောင် စီမံပြုလုပ်ကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုး ပြာဋိဟာတို့ အမျိုးမျိုးအစားစား များပြားအောင် စစ်ဆင်ဟန် စသည်ကို စီမံပြုလုပ်ကြောင်း ဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာတည်း။]

အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ।ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ပန “ပကတိယာ ဧကော ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိ၊ သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတိ ဗဟုကော ဟောမိတိ” ဧဝံ ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတာ အဓိဋ္ဌာနဝသေန နိပ္ပန္နာ ဣဒ္ဓိ-သာရတ္ထ၊ ဤဒီကာအလို “အဓိဋ္ဌာတိ+ဧတာယာတိ အဓိဋ္ဌာနာ-ပင်ကိုယ်အဆင်းကို မစွန့်ဘဲ မိမိကိုပင် အဆင်းအမျိုးမျိုး ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး သတသဟဿစသော အရေအတွက်ဖြစ်အောင် အဓိဋ္ဌာန်အကြောင်း တန်ခိုးတည်း၊ “အဓိဋ္ဌာနာ စ+သာ+ဣဒ္ဓိဇာတိ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ”ဟု ပြု၊ [ဘုရားရှင်၏ ရေ၊ မီးအစုံ ဖြစ်အောင် တန်ခိုးပြခြင်းလည်း ဤအဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိပင်တည်း။]

သုဝဏ္ဏတဋ္ဌကာဒိသု။ ။အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “ရူပိယမယ၊ မဏိမယ၊ ဝေဠုရိယမယ”ခွက်တို့ကို ယူပါ။ ဤခွက်တို့သည် လူတို့ဥစ္စာပင်ဖြစ်သော်လည်း တို့ရုံမျှ မတို့ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် “ငွေကွမ်းအစ်၊ ငွေထုံးဗူး၊ ငွေရေခွက် စသည်တို့၌ ထည့်၍ကပ်လျှင် မကိုင်အပ်”ဟု မှတ်ပါ။ [စာအုပ်တို့၌ “တဋ္ဌက”ဟု ရှိ၏၊ အဘိဓာန်၌ “သပေါဗျာ”အနက်ဟောသာ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဦးဟုတ်စိန် အဘိဓာန်အတိုင်း “တဋ္ဌက”ဟု ပြင်ပါသည်၊ ယခုခေတ် လဘက် အုပ်များကဲ့သို့ အုပ်ငယ်၊ ခွက်ငယ်အနက် ဟောတည်း။]

ချက်ကျောက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောခွက်၊ ကြေးဝါဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သောခွက်ဟူကုန်သော၊ တဋ္ဌကာဒီနိ-ပအုပ် အစရှိကုန်သော၊ ဘာဇနာနိ-ခွက်တို့သည်၊ ပုဂ္ဂလိက ပရိဘောဂေနေဝ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ကိုယ်ပိုင်သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်) န ဝဋ္ဌန္တိ-မအပ်ကုန်၊ သံယိက ပရိဘောဂေနဝါ-သံယာ၏ ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂိဟိဝိကဋ္ဌာနိ-လူတို့ အထူးတလည် ပြုပြင်အပ်သော ခွက်တို့သည်၊ (သမာနာနိ)ဝါ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌန္တိ-အပ်ကုန်၏၊ တမ္ပလောဟမယောပိ-ကြေးနီဖြင့် ပြုအပ်သောခွက်သည်လည်း၊ ပတ္တော-သံပိတ်သည်၊ (သမာနော)ဝ-ဖြစ်သော်သာ၊ န ဝဋ္ဌတိ-မအပ်၊ ထာလကံ ပန-ခွက်သည်ကား၊ ဝဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ သဗ္ဗ-ဤအလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုယူ၍ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ၌ ဥိနပဉ္စပန္နနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ပန-ကား၊ မဏိမယောတိ ဧတ္ထ-မဏိမယောဟူသော ဤပါဌ၌၊ ဣန္ဒနီလာဒိ မဏိမယော-ပတ္တမြားညို အစရှိသော ပတ္တမြားတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောခွက်ကို၊ ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကံသမယောတိ ဧတ္ထ-ကံသမယောဟူသော ဤပါဌ၌၊ ဝဋ္ဌလောဟမယောပိ-ကြေးဖြူဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူအပ်ပြီ။ (“ဝဋ္ဌလောဟမယောပိ-တေးဖြင့်ပြုအပ်သော ခွက်သည်လည်း”ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။)

၂၅၃။ လိခိတုန္တိ ဧတံ-လိခိတုံဟူသော ဤစကားကို၊ တနုကရဏတ္ထာယ-ပါးအောင်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ငွေဝိုင်းက ထူနေသည့် အတွက် ပါးအောင်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ ခြစ်ပစ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်။] ပကတိ မဏ္ဍလံတိ-ကား၊ မကရဒန္တစိန္တကမဏ္ဍလမေဝ-ဖြတ်အပ်သော မကရ်သွားသဏ္ဌာန် ရှိသော ငွေဝန်းကိုသာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။) [သံပိတ်ခြေ (ငွေဝန်း)က မငြိမ်သက်သောကြောင့် မကရ်သွား (ခွေးသွားစိတ်) ဖြတ်ထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော် မူပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ပကတိမဏ္ဍလံ”ကို “မကရဒန္တစိန္တကမဏ္ဍလမေဝ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ပကတိမဏ္ဍလံ။ ။ပတ္တမဏ္ဍလနှင့် ပတ္တာဓာရကသည် ပုံသဏ္ဌာန်ချင်းမတူ၊ အာဓာရကသည် “ဘူမိအာဓာရက၊ ဒါရုအာဓာရက၊ ဒဏ္ဍာဓာရက”ဟု အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ ပတ္တမဏ္ဍလကား တိပုမယသီသမယ-သလွဲအဖြူ အမဲတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော သံပိတ်ခြေဝိုင်းတည်း၊ ထိုပတ္တမဏ္ဍလကို ရူပကာကိဏ္ဍ-အရပ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းအောင်၊ ဘိတ္တိကမ္မကတ-ဘေးနံရံ၌ လှပသော ပရိကမ် ရှိအောင်ပြု၍ ဆဗ္ဗဂ္ဂိတို့ ဆောင်ကြသည်၊ ထိုသို့ မပြုဖို့ရန် ပကတိမဏ္ဍလကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ [မဏ္ဍလသည် အလယ်၌ကျုံ့၍ အထက်အောက် ၂-ဖက်၌ ပြန့်ကားနေသော ယခုအခါ ဒန်သံပိတ်ခြေဝိုင်းမျိုးပင်တည်း၊ ဤသို့ အာဓာရကနှင့် မဏ္ဍလတို့၏ ကွဲပြားပုံကို သိပါ။]

၂၅၄။ အာဝဇ္ဇိတ္တာတိ-ကား၊ အညမည-အချင်းချင်း၊ ပဟရိတ္တာ-ထိခတ်၍၊
 (“ဘိဇ္ဇိသု”၌ စပ်၊) ပတ္တာဓာရကံတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါ၌၍၊ ဒန္တဝလ္လိဝေတ္တာဒီဟိ-
 ဆင်စွယ်၊ နွယ်၊ ကြိမ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတေ-ပြုအပ်သော၊ ဘူမိအာဓာရကေ-
 မြေပြင်၊ ကြမ်းပြင်ဝယ် ထားအပ်သော သပိတ်ခြေ၌၊ တယော-၃ လုံးကုန်သော၊
 (ပတ္တေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊) ဒါရုအာဓာရကေ-သစ်သားသပိတ်ခြေ၌၊ ခွေ-ကုန်
 သော၊ ပတ္တေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပရူပရိ-အဆင့်ဆင့်၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရုနိဗ္ဗိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကံ၊) ဘူမိအာဓာရကေ-မြေ
 ပြင်၊ ကြမ်းပြင်ဝယ် ထားအပ်သော သပိတ်ခြေသည်၊ တိဏ္ဍံ-၃ လုံးကုန်သော၊
 ပတ္တာနံ-သပိတ်တို့၏၊ အနောကာသော-တည်ရာမဟုတ်၊ (တတ္ထ-ထိုသပိတ်ခြေ၌၊)
 ခွေ-၂ လုံးသော သပိတ်တို့ကို၊ ထပေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [“ဘူမိအာဓာရကေ”ဟု
 စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ “ထပေတုံ”ငဲ့လျှင် ကောင်း၏၊ အနောကာသောငဲ့လျှင် မကောင်း၊
 သုသဇ္ဇိတေသု-ကောင်းစွာ စီမံအပ်ကုန်သော၊ ဒါရု၊ ပေ၊ ဓာရကေသုပိ-သစ်သား
 သပိတ်ခြေ၊ ဒုတ်တံသပိတ်ခြေတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော - ဤနည်းပင်တည်း။

ဘူမိအာဓာရကေ။ ။ဝလ္လိအာဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် ယခုခေတ်၌ သုံးစွဲအပ်သော ထန်းလက်
 သပိတ်ခြေ၊ ရေအိုးကရွတ်အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲအပ်သော သစ်သား ၄-ချောင်းစပ်ထားသော သပိတ်
 ခြေ စသည်တို့ကို ယူ၊ ထိုသပိတ်ခြေများသည် မြေကြီး ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ အကွင်းလိုက် ချထားနိုင်
 သောကြောင့် ဘူမိအာဓာရကမည်၏၊ “ဘူမိယံ-မြေ၌၊ (ကြမ်းပြင်စသော တည်ရာ၌) ထပိ
 တော+အာဓာရကော ဘူမိအာဓာရကော”ဟု ဖြူ၊ ထိုသပိတ်ခြေသည် လတ်တောက်ကွင်းနှင့်
 ပုံသဏ္ဌာန်တူသောကြောင့် “ဝလယာဓာရကေ”ဟု ဖွင့်ကြသည်၊ မြေပြင် ကြမ်းပြင်ပေါ်၌
 ဂွေလိုက်တည်နေရကား ထိုဂွေပေါ်၌ သပိတ် ၃-လုံးဆင့်၍ ထားနိုင်သည်ဟု ကုရုနိဗ္ဗိယံဆိုသည်။
 [ဘူမိအာဓာရကေတိ ဒန္တဝဒီဟိ ကတေ ဝလယာဓာရကေ၊ ဧတဿ ဝလယာဓာရကဿ
 အနုစွတာယ (မမြင့်သည့်အတွက်) ထပိတာ ပတ္တာ န ပရိပတန္တိတိ “တယော ပတ္တေ ထပေတုံ
 ဝဋ္ဋတိ”တိ ဝုတ္တံ၊ အနုစွတဉ္စိ သန္ဓာယ အယံ “ဘူမိအာဓာရကော”တိ ဝုတ္တော၊-ဝိမတိ။]

ဒါရုအာဓာရက ဒတ္တာကာဓာရေသု။ ။သစ်သားတစ်ချောင်းထည်းဝယ် အပေါ်၌
 သပိတ်တင်ဖို့ရန် ပြုလုပ်အပ်သောနေရာရှိသော သပိတ်ခြေကို “ဒါရုအာဓာရက”ဟု ခေါ်၏၊
 ကုလားများ မဲ့ဗမ်းတင်၍ ရောင်းရာအခြေကဲ့သို့ ဒုတ်တံ၊ ဝါးတံများစွာဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော
 သပိတ်ခြေကို “ဒတ္တာဓာရက”ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသပိတ်ခြေများသည် အလွန်ခိုင်မာအောင်
 စီမံပြုလုပ်အပ်သော်လည်း မြင့်နေသည့်အတွက် သပိတ် ၃-လုံးတင်ဖို့ရန် နေရာမဖြစ်နိုင်၊ ၂-
 လုံး သာ တင်နိုင်သောကြောင့် “သုသဇ္ဇိတေသု ဧသေဝ နယော”ဟု ဆိုသည်။ [ဒါရုအာဓာရက
 ဒတ္တာဓာရကေသုတိ ဧကဒါရုနာ ကတအာဓာရကေ၊ ဗဟူဟိ ဒတ္တေဟိ ကတအာဓာရကေ၊
 ဧတေ ဥစွတရာ ဟောန္တိ၊ ပတ္တေဟိ သဟပတန သဘာဝါ-(လဲကျခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊) တေန
 သုသဇ္ဇိတေသုတိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။]

[“၃-လုံး မထားနိုင်၊ ၂-လုံးသာ ထားနိုင်သည်”ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဘမကောဋိ သဒိသော-ပွတ်ခုံ၏ အဖျားနှင့်တူသော၊ ဒါရုအာဓာရကော-သံညလည်းကောင်း၊ တီဟိ-၃ ချောင်းကုန်သော၊ ဒဏ္ဍကေဟိ-ဒုတ်ငယ်တို့ဖြင့်၊ ပဒ္ဒေါ-ဖွဲ့အပ်သော၊ ဒဏ္ဍကာဓာရော-ဒုတ်တံ သပိတ်ခြေသည်လည်းကောင်း၊ ဧကဿပိ-တစ်လုံးလည်း ဖြစ်သော၊ ပတ္တဿ-သပိတ်၏၊ အနောကာသော-တည်ရာမဟုတ်၊ တတ္ထ-ထိုဒါရု အာဓာရက၊ ဒဏ္ဍကာဓာရတို့၌၊ ထပေတွာပိ-ထား၍လည်း၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာဧဝ-သပိတ်ကို ကိုင်၍သာ၊ နိသီဒိတဗ္ဗ-နေရာ၏၊ ဘူမိယံ ပန-မြေပေါ်၌ စား၊ နိကုဋ္ဌိတွာ-မှောက်၍၊ ဧကမေဝ-တစ်လုံးသော သပိတ်ကိုသာလျှင်၊ ထပေဓဗ္ဗ-ထားထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ။)

မိမုန္တေတိ-ကား၊ အာလိန္ဒကမိမိကာဒီနံ-စမုခံအကြည် အစရှိသည်တို့၏၊ အန္တေ-အစွန်၌၊ (“ပတ္တံ နိက္ခိပန္တိ”၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ပရိဝတ္ထေတွာ-လိမ့်၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုအကြည်ပေါ်၌သာ၊ သဓေ ပတိဋ္ဌာတိ-အကယ်၍ တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)

ဘမကောဋိ သဒိသော။ ။ဘမကောဋိ သဒိသောတိ ယတ္ထ မေကရဏာဒိ ပဝေသေတွာ လိခန္တိ (ခြစ်ကြ၊ ပွတ်ခံကြကုန်၏၊) တဿ ဘမကဿ ကောဋိယာ သဒိသော၊ တာဒိသဿ ဒါရုအာဓာရကဿ အဝိတ္ထိဏ္ဏတဿ (မပြန့်ကျယ်သည့်အတွက်) ထပိတောပိ ပတ္တော ပတတိတိ အနောကာသောတိ ဝုတ္တော-ဝိမတိ။

ဘူမိယံ ပေ၊ ထပေတဗ္ဗံ။ ။ဘူမိယံ ပေ၊ ထပေတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ ဒွေ ထပေန္တေန ဥပရိ ထပိတပတ္တံ ဧကေန ပဿေန (တစ်ခုသော ဘေးဖြင့်၊) ဘူမိယံ ဖုဿပေတွာ ထပေတံ ဝဋ္ဋတိတိ ပဒန္တိ-သာရတ္ထ။ [ဤမဟာအဋ္ဌကထာ စကားကိုယူ၍ ခုဒ္ဒသိက္ခာဝယ် အောက်ပါ ဂါထာကို ဆိုသည်။]

ဘူမိ အာဓာရကေ ဒါရု၊ ဒဏ္ဍာဓာရေ သုသမ္ဘိတေ၊
 ခုဝေ ပတ္တေ ထပေယျေကံ၊ နိကုဋ္ဌိတွာန ဘူမိယံ။

မိမုန္တေ။ ။“မိမိ”ကို အာလိန္ဒကမိမိကာဒီနံ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို “အာလိန္ဒက မိမိကာဒီနံ”ကို “ပမုခမိမိကာနံ ဥစ္စဝတ္ထုကာနံတိ အတ္ထော”ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်ကို ထောက်၍ စမုခံ၏ အောက်၌ ခုံမြင့်စသည်ကို “မိမိ”ဟု မှတ်ပါ၊ “အကြည်”ဟူသည် မြေခုံ၊ အုတ်ခုံစသော ခုံမြင့်တည်း၊ ထိုအကြည်ကို အပြင်ဟုလည်းကောင်း၊ အတွင်းဟုလည်းကောင်း မဖွင့်ကြသောကြောင့် အတွင်းအပြင် ခွဲဖွယ်မလို၊ ရှေးနိဿယ၌ “မိမုန္တေ-အတွင်း နံရံ အကြည်စွန်း၌”ဟု ပေးသည်ကား နောက်လာမည့် “ပရိဘဏ္ဍန္တ”ကို ထောက်၍ ပေးကြဟန် တူသည်၊ “အာလိန္ဒက မိမိကာဒီနံ”ဟု အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်ဆိုသောကြောင့် တံတိုင်း စသည်တို့ကိုလည်း ဥစ္စဝတ္ထုက-မြင့်သောတည်ရာ အကြည်အဖြစ်ဖြင့် ယူသင့်၏။

ပရိဝတ္ထေတွာ တတ္ထေဝ ပတိဋ္ဌာတိ။ ။တစ်လိမ့်၊ နှစ်လိမ့်၊ သုံးလိမ့် လိမ့်သော်လည်း ထိုအကြည်၌ပင် တည်နိုင်လောက်အောင် အကြည်က ကျယ်နေလျှင် ထားကောင်း၏၊ ပရိဝတ္ထေတွာ-ဟု ဆိုသောကြောင့် သပိတ်ခြေမပါဘဲ သပိတ်ချည်း ပက်လက်ထားခြင်းကို

၁၃၈

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုဋ္ဌက . အဋ္ဌကထာ

ဝေရူပါယ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝိတ္ထိဏ္ဏာယ-ပြန့်ကျယ်သော၊ မိမိယာ-အကြည်
၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပရိဘဏ္ဍန္တေတိ-ကား၊ ဗာဟိရပဿေ-
နံရံပြင်ဘက် ဘေး၌၊ ကတာယ-ပြုအပ်သော၊ တနုကမိမိကာယ-ကျဉ်းငယ်သော
အကြည်၏။ အန္တေ-အစွန်၌၊ (“ပတ္တံ နိက္ခိပန္နိ”၌ စပ်၊) ဧတ္ထာပိ-ဤနံရံပြင်ဘက်
ဘေး၌လည်း၊ မိမိယံ-စမုခ်အကြည် စသည်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ခဲ့သော
နည်းဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။ [“မိမိက
ကျယ်လျှင် ထားကောင်း၏”-ဟူလို့။]

စောဠကန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အဝတ်ကို၊ ပတ္တရိတ္တာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ပတ္တော-ကို၊
ထပီယတိ-ထားအပ်၏။ (တံ-ထိုအဝတ်ကို၊ အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) [ပါဠိတော်ဝယ်
“စောဠကံ အနုဇာနာမိ”ဟု ရှိသောကြောင့် “စောဠကန္တိ”ဟူသော သံဝဏ္ဏနာ၌
စောဠကံသည် ဒုတိယန္တိတည်း။] ပန-ဆက်၊ တသ္မိ-ထိုအဝတ်သည်၊ အသတိ-မရှိ
လသော်၊ ကဋ္ဌသာရကေဝါ-ဖျား၊ သင်ဖြူး၌သော်လည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိကာယဝါ-
သပေါ့ဖျား၌သော်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာ ပရိဘဏ္ဍကတာယ-မြေညက်ဖြင့် ပြု
အပ်သော ပရိဘဏ်ရှိသော၊ ဝါ-မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အပြေအပြစ်ရှိသော၊

ဆိုကြောင်း ထင်ရှား၏။ မှောက်ထားသော်လည်း အကြည်က မကျယ်လျှင် မထားကောင်း
ပင်တည်း။ “သပိတ်ခြေပေါ်၌ကား သပိတ်ခြေကို ထား၍ဖြစ်လောက်သော အကြည်ဖြစ်လျှင်
ထိုသပိတ်ခြေပေါ်၌ ထားကောင်း၏”ဟု နောက်၌ ခိုကာတို့ ဖွင့်ကြသည်။

ပရိဘဏ္ဍန္တေ။

။ပရိဘဏ္ဍကို “ဗာဟိရပဿေ ကတာယ တနုကမိမိယာ”ဟု ဖွင့်၏။
ထို၌ “ဗာဟိရပဿေ ကတာတနုကမိမိ”ဟူသည် အုတ်နံရံ၊ မြေညက်နံရံတို့အတွက် အခြေခိုင်
မြဲအောင် အပြင်ဘက်က လှည့်ပတ်၍စီအပ်သော အုတ်ခုံ၊ မြေခုံ စသည်တည်း။ ထိုခုံကား
များသောအားဖြင့် မကျယ်လှသောကြောင့် “တနုကမိမိကာယ”ဟု ဆိုသည်။ အံကယ်၍
ကျယ်နေလျှင် ထားနိုင်သောကြောင့် “မိမိယံ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု ဆိုသည်။ [ပရိဘဏ္ဍနာမ
ဂေဟဿ ဗဟိ ကုဋ္ဌပါဒဿ ထိရဘာဝတ္ထံ ကတာ တနုကမိမိကာ ဝုတ္တတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဗာဟိရ
ပဿေတိ ပါသာဒါဒိနံ ဗဟိကုဋ္ဌေ။-ဝိမတိ။]

ဆက်ဦးအံ။

။တနုကမိမိကာယာတိ ခုဒ္ဒကမိမိကာယ၊ မိမုန္တေပိ အာဓာရကေ
ဌပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာဓာရကံတိ ဟိ ဝစနတော မိမုဒိသု ယတ္ထ ကတ္တစိ
အာဓာရကံ ထပေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ပတ္တံ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဓာရကေ ထပနော ကာသဿ
အနိယမိတတ္တာတိ ဝဒန္တိ-သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၌လည်း “တနုကမိမိကာယာတိ ဝေဒိကာယ၊ သဗ္ဗတ္ထ
ပန ဟတ္ထပမာဏတော (၁-တောင် ပမာဏမှ) အပ္ပန္တရေ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဓာရကံ ပန
တတော ဗဟိပိ ဝဋ္ဋတိ”ဟု အလားတူဖွင့်သည်။ ဤဝိမတိ၌ “ဝေဒိကာ”ဟူသည် မြေခုံအကြည်
ပင်တည်း။ အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ (၂၂၂)အဖွင့် ကြည့်ပါ။ ဤအဖွင့်
များကိုထောက်၍ “မိမုန္တေ-အဦးစမုခ်၏ အုတ်ခုံ၊ မြေခုံဟူသော အကြည်၏အစွန်း၌၊
ပရိဘဏ္ဍန္တေ-နံရံပြင်ဘက်ပတ်လည် အုတ်ခုံ၊ မြေခုံ အကြည်၏အစွန်း၌၊ ပတ္တံ-ကို၊ နိက္ခိပန္နိ-
ထားကြကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

အခြားနေရာ၌ “ပရိဘုဏ္ဍကတာယ” နေရာဝယ် “ပရိကမ္မကတာယ” ဟု သုံးစွဲ၏။ ဘူမိယာဝါ-မြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ-အကြင်သဲ၌၊ (ပတ္တော-သည်) န ဒုဿတိ-မပျက်ဆီး၊ တထာရူပါယ-ထိုသို့မပျက်စီးနိုင်လောက်သော သဘောရှိသော၊ ဝါလိကာယဝါ-သဲ၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ကဋ္ဌသာရကေဝါ-ကဲလားသင်ဖြူး၌လည်းကောင်း၊ တဠိကာယဝါ-ခတ်ပိုင်း၌လည်းကောင်း” ဟု ပေး၏။) ပန-ဗျတိရိက်၊ ပံသုရဇာဒိသု-ဖုံ၊ မြူ အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ခရဘူမိယံဝါ-ကြမ်းတမ်းသော မြေ၌လည်းကောင်း၊ ထပေန္တဿ-ထားသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ (ဟောတိ။)

ပတ္တမာဠကံ-သပိတ်စင်ကို၊ ဣဋ္ဌကာဟိဝါ-အုတ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါရူဟိဝါ-သစ်သားတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ မဟာမုခကုဏ္ဍသဏ္ဌာနာ-ကျယ်သောမျက်နှာဝံရှိသော ဖျဉ်းအိုးပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ဘဏ္ဍကုက္ကလိကာ (ဘဏ္ဍကဥက္ကလိကာ)-သပိတ်စသော ဘဏ္ဍာတို့ကို ထားရာအိုးကို၊ ပတ္တကုဏ္ဍောလိကာတိ-ပတ္တကုဏ္ဍောလိကာဟူ၍၊ ဝဇ္ဇတိ-ဆိုအပ်၏။ [မဟာမုခကုဏ္ဍသဏ္ဌာနာတိ မဟာမုခစာဋီသဏ္ဌာနာ-ဝိမတိ။]

ယော လဂ္ဂေယျာတိ-ကား၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော နံရံတံသင်း၌၊ လဂ္ဂေန္တဿ-ချိတ်သော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-သည်သာ၊ (ဟောတိ) [နံရံ၌ စိုက်ထားအပ်သော “သံ”စသည်ကို “နံရံတံသင်း”ဟု ခေါ်သည်။]

စီဝရဝံသေပိ-သင်္ကန်းတန်း ဝါး၌လည်း၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဘဏ္ဍကထပနတ္ထမေဝ-ဘဏ္ဍာထားခြင်းအံကျိုးငှာသာလျှင်၊ ကတံ ဝါ-ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ နိဿိဒနသယနတ္ထံ - ထိုင်ခြင်း၊

ပတ္တမာဠကံ။ ။ပတ္တမာဠောနာမ ဝဇ္ဇေတွာ ပတ္တာနံ အဂမနတ္ထံ (သပိတ်တွေလိမ့်၍ မကျဖို့ရာ) ဝဋ္ဋံဝါ စတုရသံဝါ ဣဋ္ဌကာဒိဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ကတောတိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ သာရတ္ထ၊ ပတ္တမာဠကန္တိ ဥပစိကာနံ အနုဋ္ဌဟနတ္ထာယ (ခြေမတက်နိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ) ဘူမိတော ဥစ္စတရံ ကတံ ဝေဒိကာကာရမာဠကံ (အုတ်ခုံအကြည်သဏ္ဌာန်ရှိသော စင်တည်း)၊-ဝိမတိ။

လဂ္ဂေန္တဿ။ ။လဂ္ဂေန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌတိ ကေဝလံ (သပိတ်အိတ်မဖက်သက်သက်) ပတ္တံ လဂ္ဂေန္တဿ၊ န ထပိကာယ လဂ္ဂေန္တဿ (အိတ်ဖြင့် ချိတ်သော ရဟန်းအား အာပတ်မသင့်)၊ ဣတိ ဝဒန္တိ၊ ဝိမံသိတဗ္ဗံ-ဤ ဝဒန္တိဝါဒကို စဉ်းစားစရာကောင်းသည်၊-ဝိမတိ၊ ဤဝိမတိအလိုအားဖြင့် “သပိတ်ချည်းသက်သက် ချိတ်သည်ဖြစ်စေ၊ သပိတ်အိတ်ထည်း၌ ထည့်၍ သပိတ်အိတ်ဖြင့် ချိတ်သည်ဖြစ်စေ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ချည်းသာ”ဟု ယူလိုဟန်တူ၏။ နောက်၌ “သပိတ်ကို အဝတ်ဖြင့်ထုတ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းတန်း၌လည်း ဖွဲ့ချည်၍မထားကောင်း”ဟု ဆိုလတ်စကားကို ထောက်လျှင် “သပိတ်အိတ်ဖြင့်လည်း ဆင်စွယ်ကောက် စသည်၌ မချိတ်ကောင်း”ဟူသော ဝိမတိအလိုက ကောင်းစရာရှိသည်။

အိပ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကုတံဝါ-ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-
အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော၊ မဇ္ဈေဝါ-ညောင်စောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋေ
ဝါ-အင်းပျဉ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပေန္တဿ-ထားသော ရဟန်း၏၊ ဒုတ္တံ၊ (ဟော
တံ)၊ ပန-အန္တယကား၊ အညေန-သပိတ်မှတစ်ပါးသော၊ ဘဏ္ဍကေန-ဘဏ္ဍာနှင့်၊
သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဗန္ဓိတွာ-ရောနှောဖွဲ့ချည်၍၊ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်
ပေါ်၌ထားခြင်းငှာအပ်၏။) [အညေန ဘဏ္ဍကေနာတိ အညေန ဘာရဗန္ဓနေန
(လေးသောဝန် အဖွဲ့အတုပ်ရှိသော) ဘဏ္ဍကေန၊-ဝိမတိ။] အဋ္ဌနိယံ-အပေါင်၌၊
(ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်တို့၏ အပေါ်၌) ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဩလမ္ပေတုံဝါ-ဆွဲချိတ်ခြင်း
ငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အဋ္ဌနိယံ-၌) ဗန္ဓိတွာ ပိ-ဖွဲ့ချည်၍လည်း၊
ဥပရိ-အပေါင်၏အထက်၌၊ ထပေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ပန-ဆက်၊ မဇ္ဈေဝါ-ညောင်စောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အချို့စာ၌ “မဇ္ဈော”
ဟု ရှိ၏။) ပိဋေဝါ-အင်းပျဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကံပိတွာ-မြှောက်၍၊ စိဝရံသာ
ဒီသု-သင်္ကန်းတန်းဝါး အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ အဋ္ဌကတ္ထန္ဓေန-လင့်စင်ပုံသဏ္ဌာန်
ဖြင့်၊ (လယ်တော စသည်၌ လင့်စင်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်) ထပိတံ-ထားအပ်သည်၊ သစေ
ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (စင်သတိ)၊ တတ္ထ-ထိုလင့်စင်ပုံသဏ္ဌာန်ပြုအပ်သော
ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၌၊ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (“မြင့်နေသည့်အတွက် ထိုင်စရာမဟုတ်
သောကြောင့် ထားကောင်း၏”ဟုလို)၊ အံသဗဒ္ဓကေန-ပခုံးလွယ်ဖြင့်၊ အံသကူဇေ-
ပခုံးစွန်၌၊ လဂ္ဂေတွာ-ချိတ်၍၊ အကေ-ရင်ခွင်၌၊ ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဆတ္တေ-ထီး၌၊
ဘတ္တပူရောပိ-ဆွမ်းဖြင့်ပြည့်သော သပိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊
အံသကူဇေ-ပခုံးအစွန်၌၊ လဂ္ဂိတုပတ္တောပိ-ချိတ်အပ်သော သပိတ်သည်လည်း
ကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အန္တယ၊ ဘဏ္ဍကေန-
ဘဏ္ဍာနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ (ထီးကို ဖွဲ့ချည်၍) ထပိတေ-ထားအပ်သော၊
(ဆတ္တေ) ဝါ-ထီး၌သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကံ-လင့်စင်ကို၊ (အထက်၌ မြှောက်ချီ
အပ်သည်ကို) ကတွာ-ပြု၍၊ ထပိတေ-ထားအပ်သော၊ (ဆတ္တေ) ဝါ-ထီး၌သော်

ဗန္ဓိတွာဩလမ္ပေတုံ။

။ဗန္ဓိတွာဩလမ္ပေတုံတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ပတ္တတ္ထဝိကာယ
အံသဗဒ္ဓကော (သပိတ်အိတ် ပခုံးလွယ်သည်) ယထာလဂ္ဂိတဌာတော န ပရိဂဋ္ဌတိ၊ တထာ
သဗ္ဗထာပိ ဗန္ဓိတွာ (ချည်ထားရာအရပ်မှ မဇ္ဈေလောက်အောင် တင်းကြပ်စွာ ဖွဲ့ချည်၍)၊
ထပေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ၊ အပေါင်၏ အထက်ပေါ်၌ထားလျှင် အမှတ်တမဲ့ ထိုင်သူတို့ ဖိထိုင်
မည်စိုးသောကြောင့် “ဗန္ဓိတွာပိ ဥပရိ ထပေတုံ န ဝဋ္ဋတိယေဝ”ဟု ဆိုသည်။

ဘဏ္ဍကေန ပေ၊ ယောကောစိ။

။ဗန္ဓိတွာ ထပိတေ ဆတ္တေဝါ အဋ္ဌကံ ကတွာ
ထပိတေ (ငြင်းစင်လုပ်၍ ထားအပ်သော) ဆတ္တေဝါတိ ယောဇနာ၊ ယောကောစိ ဘတ္တပူရောပိ
တုတ္ထပတ္တောပိတိ သမ္ပန္နော-ယောဇနာ။

လည်းကောင်း၊ ယောကောစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော သပိတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [အချို့စာအုပ်၌ “ထေပိတေ ဝါ” ဟု “ဝါ” ပါသည်ကား အပို။]

၂၅၅။ ပတ္တဟတ္ထေနာတိ ဧတ္ထ-ပတ္တဟတ္ထေနဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကေဝလံ-ပါဒသီသမဖက်သက်သက်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ ပတ္တော-သပိတ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) သော ဧဝ-ထိုလက်၌ သပိတ်ရှိသော ရဟန်းသည်သာ၊ ပတ္တဟတ္ထော-ပတ္တဟတ္ထမည်သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ ကေဝလံ-ယဋီက စသည်မဖက် သက်သက်၊ ကဝါဋ္ဌမေဝ-တံခါးရွက်ကိုသာ၊ ပဏာမေတုံ-တစ်ဖက်သို့ ညွှတ်စေခြင်း ငှာ၊ ဝါ-တွန်းခွင့်ကို၊ န လဘတိစ-မရသည်လည်း၊ န-မဟုတ်သေး၊ အပိ စ ခေါ် ပန-အဟုတ်ကား၊ ဟတ္ထေ ဝါ-လက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒေ ဝါ-ခြေဖမိုး၌ သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သရီရာဝယဝေ-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်း၌၊ ပတ္တသ္မိ-သပိတ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဟတ္ထေနဝါ-

ပတ္တဟတ္ထေန။ ။ပါဠိတော်၌ “ပတ္တဟတ္ထေန”ဟု သာမညရှိသော်လည်း “ဟတ္ထကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မိန့်သောကြောင့် ပိဋ္ဌိပါဒနှင့်တကွ သရီရာဝယဝအားလုံးကို ယူပါ” ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “န ကေဝလံ”စသည်ကို မိန့်သည်။ “န ကေဝလံ၊ ပေ၊ ပတ္တဟတ္ထော” ဟူသော ဝါကျ၏တွဲဘက် သမုစ္စယစကားကား “အပိ စ ခေါ်”ဝါကျဝယ် ဟတ္ထေဝါမှစ၍ “သရီရာဝယဝေ”တိုင်အောင်သော စကားတည်း။ ဆိုလိုရင်းကား- လက်၌ သပိတ်ရှိသော ရဟန်းသာမက၊ ခြေဖမိုးနှင့်တကွ သရီရာဝယဝ၌ သပိတ်ရှိလျှင်လည်း လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း စသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြင့် မတွန်းကောင်း-ဟူလို။

န ကေဝလဉ္စ ။ပါဠိတော်ဝယ် “ကဝါဋ္ဌော န ပဏာမေတဗ္ဗော”၌ ကဝါဋ္ဌကို ဥပ လက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်ပြသည်။ ကဝါဋ္ဌသာမက၊ ယဋီက စသည်ကိုလည်း မဖွင့်ကောင်းဟု သိစေလို၍ “န ကေဝလဉ္စ၊ ပေ၊ ပဏာမေတုံ န လဘတိ”ဟု မိန့်သည်။ ထိုဝါကျ၏တွဲဘက် သမုစ္စယစကားကား- “ကဝါဋ္ဌ၊ ပေ၊ အဝါပုရိတုံ န လဘတိ”တည်း။ [ရှေးခေတ်က တံခါးပိတ် သောအခါ အထက်နား၌ မင်းတုတ်ဟု ခေါ်အပ်သော တုတ်ချောင်းရှည်ရှိ၏။ ထိုတုတ်ချောင်း ရှည်ကို ဘေး နှစ်ဖက်၌ တံခါးပေါင်ကိုကပ်၍ ရိုက်ထားသော အသားတို့၏အကြား၌ ချထားရ၏။ ဖွင့်သော အခါ ထိုမင်းတုတ်ကိုမြှောက်၍ ဖွင့်ရသည်။ ထို့ကြောင့် “ယဋီကံ ဥက္ကံပိတုံ”ဟု ဆိုသည်။]

ထို့ပြင် တံခါးရွက်၏အလယ်ခေါင်၌ ဝဲယာသွားသော ကန့်လန့်တစ်မျိုးရှိသေး၏။ ထို ကန့်လန့်၏ အလယ်ခေါင်၌ သံချောင်းတပ်၍ထားသည်။ ထိုသံချောင်း၏တည့်တည့် တံခါးရွက်၌ သံကောက်ဝင်လောက်အောင် အပေါက်ဖောက်ထား၏။ သံကောက်ကို ထိုအပေါက်အတွင်း သွင်း၍ သံချောင်းကို လှည့်လိုက်သောအခါ ထိုကန့်လန့်သည် နေရာရွေ့သွားသဖြင့် တံခါးပွင့် လာ၏။ ဤဝါကျများကို ထောက်၍ သပိတ်အိတ်ဖြင့် လွယ်လျက်မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်း၌ သပိတ်ရှိနေလျှင် တံခါးမဖွင့်ကောင်းဟု မှတ်ပါ။ သပိတ်အိတ်ဖြင့် လွယ်ထားလျှင်ကား ဖွင့်ကောင်း၏ဟု မှတ်ပါ။

လက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနဝါ-ခြေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သီသေန ဝါ-
 ဦးခေါင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊
 သရီရာဝယဝေန-ကိုယ်၏အစိတ်အပိုင်းဖြင့်၊ ကဝါဋ်-ကို၊ ပဏာမေတုံ-တစ်ဖက်သို့
 ညွှတ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-တွန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိကံ-ကျည်မကို၊
 ဝါ-အထက်မင်းတုတ်ကို၊ ဥက္ခိပိတုံဝါ-မြှောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-မြှောက်
 ခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သူစိ-ကျည်ငယ်ကို၊ ဝါ-ကန့်လန့်ကို၊ ကုဉ္ဇိကာယ-သံကောက်
 ဖြင့်၊ အဝါပုရိတုံဝါ-ဖွင့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဖွင့်ခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ န
 လဘတိ-မရ၊ ပန-အန္တယ၊ အံသကူဇေ-ပခုံးစွန်၌၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ လဂ္ဂေတွာ-
 ချိတ်၍၊ (သပိတ်အိပ်နှင့်တကွ ချိတ်၍) ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊
 အဝါပုရိတုံ-ဖွင့်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကို၊ လဘတိ။

လာဗုကဋ္ဌာဟံ-ဗူးခွက်ကို၊ (ဗူးအံဟုလည်း ပေးကြ၏။) တုမ္မကဋ္ဌာဟန္တိ-ဟူ၍၊
 ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တံ-ထိုဗူးခွက်ကို၊ ပရိဟရိတုံ-အမြဲဆောင်ထားခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-
 မအပ်၊ ပန-အန္တယကား၊ လဘိတွာ-ရပြီး၍၊ တာဝကာလိကံ-ထိုထိုသုံးဆောင်ရာ
 ကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
 အပ်၏၊ ယဋ္ဌိကဋ္ဌာဟေပိ-အိုးခွက်၌လည်း၊ ဒေသေ နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊
 ယဋ္ဌိကပါလံ-အိုးခွက်ကို၊ ယဋ္ဌိကဋ္ဌာဟန္တိ-ဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ။)

အဘုံမေတိ ဧတံ-အဘုံမေဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဥတြာသဝစနံ-ထိတ်ထိတ်
 လန့်လန့် ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ “ဥတြာသေန+ဝစနံ ဥတြာသဝစနံ”ဟု ပြု၊
 သဗ္ဗပံသုကူလေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ စိဝရဉ္စ-သင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊ မဉ္ဇုပိဌဉ္စ-

တာဝကာလိကံ။ ။တာဝကာလိကံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ သင်္ကဒေဝ ဂဟေတွာ
 တေန အာမိသံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဆဋ္ဌေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အဓိပ္ပါယော၊-သာရတ္ထ၊ ပရိဟရိတုံန္တိ ဒိဝသေ
 ဒိဝသေ ပိဏ္ဍာယံ စရဏတ္ထာယ ထမေတုံ၊ ပတ္တံ အလဘန္တေန ပန ဧကဒိဝသံ ပိဏ္ဍာယ
 စရိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ဆဋ္ဌေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေနာယ တာဝကာလိကံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ-ပိမတိ။

အဘုံမေ။ ။ဘဝတိတိ ဘူ၊ န+ဘူ အဘူ၊ (ဘူ-ကြီးပွားခြင်းသည်၊ န-မဟုတ်၊
 အဘူ-ကြီးပွားခြင်း မဟုတ်၊) အဝဓိ - မကြီးပွားခြင်းတည်း၊ ဘယဝသေန ပန သံ၊ ဣတ္ထိ
 “အဘုံ”တိ အာဟ၊ ထိုမိန်းမသည် ကြောက်ခြင်းကြောင့် “အဘူ”ကိုပင် “အဘုံ”ဟု ဆိုသည်၊
 ပိနာသော မယုံတိ အတ္ထော၊-သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “မေ-၏၊ အဘုံ-ကြီးပွားမဲ့
 ပျက်စီးရတော့မှာပါတကား”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ မြန်မာလို “အမယ်လေးတော့”ဟု
 အော်ခြင်းနှင့် အတူပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဥတြာသဝစနမေတံ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊
 ပါဠိတော်၌ “မေ-ငါ၏၊ အဘုံ-ကြီးပွားမဲ့ ပျက်စီးရချေရဲ့၊ အယံ-ဤသူကား၊ ပိသာစော ဝတ-
 ရဟန်းမဟုတ်၊ မြေဘုတ်တစ္ဆေကြီးပါတကား”ဟု ပေးပါ။

ညောင်စောင်းအင်းယှဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုက္ကလံ-ပံသုက္ကသည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ အဇ္ဈော
 ဟရဏီယံ ပန-စားမျိုးအပ်သော အာဟာရကိုကား၊ ဒိန္နကမေဝ-လူသာမဏေတို့
 ပေးလှူအပ်သော အစာအာဟာရကိုသာ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ [“ကိုယ်တိုင်
 ကောက်မစားရ၊ သင်္ချိုင်း၌ထားအပ်သော အစာပင်ဖြစ်သော်လည်း လူသာမဏေ
 တို့က တစ်ဆင့်ပေးမှ ယူကောင်းသည်”ဟူလို၊] စလကာနီတိ-ကား၊ စဗ္ဗေတွာ
 (စမ္ပိတွာ)-စားပြီး၍၊ အပဝိဒ္ဓါမိသာနိ-စွန့်ပစ်အပ်သော အာမိသတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 အဋ္ဌိကာနီတိ-ကား၊ မစ္ဆမံသအဋ္ဌိကာနိ-ငါး၊ အသားတို့၏ အရိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ဥစ္ဆိဋ္ဌာဒကန္တိ-ကား၊ မုခဝိက္ခာလနောဒကံ-လုပ်ဆေးရေကိုလည်းကောင်း၊ (ပတ္တေန
 နိဟရန္တိ၌ စပ်။)

ဧတေသု-ဤစလက အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဗ္ဗိ-တစ်စုံတစ်ခုကို၊ ပတ္တေန-
 သပိတ်ဖြင့်၊ နိဟရန္တဿ-ထုတ်ဆောင်သော ရဟန်း၏၊ (ဆွမ်းစားဇရပ်မှ ထုတ်
 ဆောင်သော ရဟန်း၏)၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟံ-
 ထွေးခံကို၊ ဝါ-လက်ဆေးခံကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ဓောဝိတုမ္ပိ-ဆေးခြင်း
 ဌာလည်း၊ န-လံဗ္ဗတိ-မရအပ်၊ ဟတ္ထဓောတပါဒဓောတဉဒကံပိ-လက်ဆေးကြောင်း
 ရေ၊ ခြေဆေးကြောင်းရေကိုလည်း၊ (လက်ဆေးရေ၊ ခြေဆေးရေကိုလည်း)၊ ပတ္တေ-
 ဌ၊ အာကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ နိဟရိတု-ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

အနုစ္ဆိဋ္ဌံ-စားကြွင်းမရှိသော၊ သုဒ္ဓပတ္တံ-သက်သက်သော သပိတ်ကို၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌ
 ဟတ္တေန-စားကြွင်းရှိသောလက်ဖြင့်၊ ဂဏိတု-ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အန္တယ၊
 ဝါမဟတ္တေန-လက်ဝဲလက်ဖြင့်၊ ဧတ္ထ-ဤစားကြွင်းမရှိသော သပိတ်၌၊ ဉဒကံ-ရေကို၊

စဗ္ဗေတွာ (စမ္ပိတွာ)။ ။ဓုရာဒိ စဗ္ဗဓာတ်သည် “ဘက္ခန”အနက်ကို ဟော၏၊ ဘူဝါဒိ
 စဗ္ဗဓာတ်လည်း “ဘက္ခန”အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် စဗ္ဗေတွာ (စမ္ပိတွာ) ဟု ပါ၌ ၂-
 မျိုးပင် ရှိနိုင်သည်၊ “စဗ္ဗေတွာတိ ခါဒိတွာ”ဟု ဖွင့်ကြသည်၊ ဝိမတိ၌ကား “စဗ္ဗေတွာတိ နိဋ္ဌာဘိတွာ-
 စားပြီးနောက် ထွေး၍”ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် “စလကာနိ-စားပြီး၍ စွန့်ပစ်အပ်သော အာမိသ
 တို့ကို”ဟု ပေး။

ပတ္တံပဋိဂ္ဂဟံ ကတွာ။ ။ပဋိဂ္ဂဟံ ကတွာတိ ဝုတ္တတ္တာ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္တေန ဉဒကံ ဂဟေတွာ
 ပတ္တံ ပရိပွောသိတွာ ဓောဝနယံသနဝသေန၊ ဧတ္ထကေန ပတ္တံ ပဋိဂ္ဂဟံကတွာ ဟတ္ထော
 ဓောဝိတောနာမ န ဟောတိ၊-ဝိမတိ၊ သပိတ်ကို လက်ဆေးခံမလုပ်ဘဲ သပိတ်ထည်း၌ ရေကို
 သန့်ထည့်ပြီးလျှင် သပိတ်ကို ဆေးကြောသည့်အနေအားဖြင့် ပြုကောင်း၏၊ ဤမျှလောက်ပြုရုံ
 ဖြင့် သပိတ်၌လက်ဆေးသည် မမည်။

အနုစ္ဆိဋ္ဌံ ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။စားကြွင်းမရှိသော သန့်ရှင်းသော သပိတ်ကို စားကြွင်းရှိ
 သော လက်ဖြင့် (ပေနေသောလက်ဖြင့်) မကိုင်ယူကောင်းရကား- အဋ္ဌကထာ၌ ညွှန်ပြထားသည့်
 အတိုင်း စိစဉ်ရသည်။

အာသိဉ္စိတ္တာ-လောင်းထည့်၍၊ ဧကံ ဥဒကဂဏ္ဍာသံ-ရေတစ်ဝိုက်ကို (ရေတစ်ကျိုက်ကို) ဂဟေတွာ-၍၊ (ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထဖြင့် သပိတ်ကို မထိအောင်ယူ၍) ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ (စားကြွင်းပေနေသော လက်ဖြင့်) ဂဏှိတုံ-သပိတ်ကို ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဟိ-မှန်၊ ဧတ္တာဝတာပိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ရေတစ်ဝိုက်ကို ယူကာမျှဖြင့်လည်း သော-ထိုသပိတ်သည်၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌပတ္တော-စားကြွင်းရှိသော သပိတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တော့၏။

ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ဗဟိ-သပိတ်၏ အပြင်ဘက်၌၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ ဝိက္ခာလေတွာ-ဆေးပြီး၍၊ ဂဟေတုံ-သပိတ်ကို ကိုင်ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ မစ္ဆမံသ ဖလာဖလာဒီနိ-ငါး၊ အမဲ၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီး အစရှိသည်တို့ကို၊ ခါဒန္တော-ခဲစားသော ရဟန်းသည်၊ တတ္ထ-ထိုငါး၊ အမဲ၊ သစ်သီးငယ်၊ သစ်သီးကြီးတို့၌၊ ယံ အဋ္ဌိ ဝါ-အကြင်အရိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြင်အစေ့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ စလကံဝါ-အကြင်စားဖတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဆဉ္ဇေတုကာမော-စွန့်လိုသည်၊ ဟောတိ-၏။ တံ-ထိုအရိုး စသည်ကို၊ ပတ္တေ-၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝါ-ထားခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ (အချို့စာအုပ်၌ “န လဘတိ”ဟု ကတ္ထုရုပ်ရှိ၏) ပန-အနွယ်၊ ယံ-အကြင်အရိုးစသည်ကို၊ ပဋိခါဒိတုကာမော-တစ်ဖန် စားလိုသည်၊ ဟောတိ-၏။ တံ-ထိုအရိုးစသည်ကို၊ ပတ္တေ-၌၊ ထပေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-ထားခွင့်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။

အဋ္ဌိကကဏ္ဍကာဒီနိ-အရိုး၊ အစေ့၊ ငါးဆူး အစရှိသည့်တို့ကို၊ တတ္ထေဝ-ထိုသပိတ်၌ပင်၊ ကတွာ-၍၊ ဝါ-ထား၍၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ လုဉ္စိတွာ-အရိုး စသည်မှနှုတ်၍၊ ခါဒိတုံ-ခဲစားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။ လုဉ္စိတွာတိ တတော-မိသံ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထိုအရိုးစသည်မှ အသားကို ထုတ်၍ စားခြင်းငှာအပ်၏။

ဥဒကဂဏ္ဍာသံ ဂဟေတွာ။ ။ဧကံ ဥဒကဂဏ္ဍာသံ ဂဟေတွာတိ ပုတ္တံ အဗုသိတွာ တတ္ထ ဥဒကမေဝ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထေန ဥက္ခိပိတွာ ဂဏ္ဍာသံ ကတွာ-ရေငုံဖို့ ယူသောအခါ ပေနေသော ညာဘက်လက်ဖြင့်ယူလျှင် သပိတ်ကိုမထိစေဘဲ ရေကိုသာ လက်ဖြင့်ယူ၍ ငုံရမည်၊ ဝါမဟတ္ထေန ဝါ ပုတ္တံ ဥက္ခိပိတွာ မုခေန ဂဏ္ဍာသံ ဂဟေတွံပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တစ်နည်း-ပေနေသော ညာလက်ဖြင့် မကိုင်ဘဲ ဘယ်လက်ဖြင့် သပိတ်ကိုမြှောက်၍ ရေကိုငုံယူခြင်းငှာလည်း အပ်၏။ ဤသို့ ဝိမတိ၌ ၂-နည်းဖွင့်၏၊ သာရတ္ထ၌ကား နောက်နည်းကိုသာ ဖွင့်သည်။

ဗဟိ ဥဒကေန ဝိက္ခာလေတွာ။ ။ကိုယ်တိုင်မစားလိုသော်လည်း သူတစ်ပါး စားခြင်းငှာ သင့်လျော်လျှင် ထိုအရိုးစသည်ကို သပိတ်ထည်း၌ ထည့်ထားခြင်းငှာအပ်၏။ [ဗဟိ ဥဒကေန ဝိက္ခာလေတွာတိ ဒွိသု အင်္ဂုလီသု အာမိသမတ္တံ ဝိက္ခာလေတွာ ဗဟိ ဂဟေတွမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိခါဒိတုကာမောတိ ဧတ္ထ န သယံ ခါဒိတုကာမောပိ အညေသံ ခါဒနာရဟံ ထပေတုံ၊ လဘတိ-ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ မုခတော-ခံတွင်းမှ၊ နိဟဋ်-ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီးသော၊ ယံကိဉ္စိ-
အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော အာမိသကို၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ခါဒိတုကာမော-ခဲစားလို့
သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်အံ့၊ တံ-ထိုအာမိသကို၊ ပတ္တေ-သပိတ်၌၊ ထပေတုံ-ထားခြင်း
ငှာ၊ န လဗ္ဘတိ၊ (အချို့စာအုပ်၌ “ပုန ခါဒိတုကာမော ဟောတိ၊ တံ ပတ္တေ ထပေတုံ
လဗ္ဘတိ” ဟု အနွယ်ဝါကျလည်းရှိ၏၊ သင့်သည်သာ၊) သိဝိဝေရနာဠိကေရခဏ္ဍာနိ-
ဂျင်းပိုင်း၊ အုန်းသီးပိုင်းတို့ကို၊ ခုံသိတွာ-ကိုက်ဖြတ်ပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ထပေတုံ-
ထားခြင်းငှာ၊ ဝါ-ထားခွင့်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။ [ကျန်သောအပိုင်းကို သပိတ်ထည်း၌
ထည့်ကောင်း၏၊ ဤပြခဲ့သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို နားလည်သည်
ဖြစ်စေ၊ နားမလည်သည်ဖြစ်စေ ပြုမိသော ရဟန်းမှာ ဒုက္ကဋ်သာတည်း၊ ဧတေသု
သဗ္ဗေသု ပဏ္ဏတ္တိ ဇာနာတု ဝါ၊ မာ ဝါ၊ အာပတ္တိယေဝါ-သာရဏ္ဏ။]

၂၅၆။ နမတကန္တိ-ကား၊ သတ္တကဝေဌနကံ ဝါ-ဓားငယ်ကို ရစ်ပတ်ကြောင်း
ဖြစ်သော၊ ပိလောတိကခဏ္ဍ-အဝတ်ပိုင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဒဏ္ဍသတ္တကန္တိ-
ကား၊ ပိပ္ပလကံဝါ-သင်ဓုန်းဓားကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညမ္ဗိ-အခြားလည်းဖြစ်
သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒဏ္ဍ-အရိုးကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်
စေ၍၊ ဝါ-တပ်၍၊ ကတသတ္တကံဝါ-ပြုအပ်သော ဓားငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊
(“အနုဇာနာမိ” ၌ စပ်၊) ကဏ္ဍကိတာ ဟောန္တိတိ-ကား၊ မလဂ္ဂဟိတာ-ယူအပ်သော
အညစ်အကြေးရှိကုန်သည်၊ (သံချေးတက်ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (“ကဏ္ဍ
ကိတာ-သံချေးတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းကုန်သည်” ဟု သဒ္ဒတ္ထ ပေးပါ။) ကိဏ္ဍေန ပူရေတုန္တိ-
ကား၊ ကိဏ္ဍစုဏ္ဍေန-တဆေးမှုန့်ဖြင့်၊ ပူရေတုံ-ပြည့်စေခြင်းငှာ၊ [“အနုဇာနာမိ” ၌
စပ်၊ ကိဏ္ဍစုဏ္ဍေနာတိ သုရာကိဏ္ဍစုဏ္ဍေန-သေရည်လုပ်ရာ၌ ထည့်ခတ်အပ်သော
တဆေးမှုန့်ဖြင့်၊ “သေမျိုးစေ့” ဟုလည်း ခေါ်၏။] သတ္တုယာတိ-ကား၊ ဟလဒ္ဓိမိဿ
ကေန-နန္ဒင်းဖြင့် ရောအပ်သော၊ ပိဋ္ဌစုဏ္ဍေန-မှုန့်ဖြင့်၊ (ပူရေတုံ အနုဇာနာမိ။)

ပါသာဏစုဏ္ဍ-ကျောက်မှုန့်ကို၊ သရိတကန္တိ-သရိတကံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊
တေန-ထိုကျောက်မှုန့်ဖြင့်၊ ပူရေတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား
အနက်၊ မဓုသိတ္ထကေန သာရေတုန္တိ-ကား၊ မဓုသိတ္ထကေန-ပျားဖယောင်းဖြင့်၊
မက္ခေတုံ-အပ်ကို သုတ်လိမ်းခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) သရိတကံ ပရိဘိဇ္ဇတိတိ-ကား၊
တံ မက္ခိတမဓုသိတ္ထကံ-ထိုလိမ်းကျံအပ်သော ပျားဖယောင်းသည်၊ ဘိဇ္ဇတိ-ပျက်စီး၏၊
(အပ်မှ ကွာသွား၏။) သရိတကသိပါဠိကန္တိ-ကား၊ မဓုသိတ္ထကပိလောတိကံ-ပျား
ဖယောင်းချည်း သုတ်လိမ်းအပ်သော အဝတ်အိတ်ကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) [ပျား
ဖယောင်းချည်း သုတ်ထားလျှင် ထိုဖယောင်းမမြဲသောကြောင့် ပျားဖယောင်း သုတ်
ထားအပ်သော အဝတ်အိတ်အတွင်း၌ သွင်းထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူဟန်တူသည်။

၁၄၆

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုဋက အဋ္ဌကထာ

မရသိတ္ထကပိလောတိကန္တိ-မရသိတ္ထကေန မက္ခိတံ ပိလောတိကံ၊-ယောဇနံ၊ ပန-
ဆက်၊ သတ္ထကောသကသိပါဠိကာ-ဒါးအိမ်ဖြစ်သော အဝတ်အိပ်သည်၊ (အဝတ်ဖြင့်
ပြုလုပ်ထားအပ်သော ဓားအိမ်သည်၊) သရိတသိပါဠိကာယ-ပျားဖယောင်းဖြင့်
သုတ်လိမ်းအပ်သော အဝတ်အိတ်အား၊ အနုလောမာ-လျော်၏၊ ဣတိ ကုရန္တိယံ
ဝုတ္တံ။

နိဿေဏီပိ-ကားအပေါင်သည်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုကားပေါင်၌၊ အတ္ထရိ
တဗ္ဗကတသာရကကိလဉ္ဇာနံ-ခင်းထိုက်သော သင်ဖြူးဖျာတို့တွင်၊ အညတရမ္ပိ-
အမှတ်မထား တံစ်ပါးပါးသည်လည်းကောင်း၊ ကထိနန္တိ-မည်၏။ [ရှေးနိဿယ၌
“နိဿေဏီပိ-ကန်ယင်းပေါင်သည်လည်းကောင်း”ဟု ပေး၏၊ စန့်နေသော ကန်ထား
သော ယင်းပေါင်ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ရှေးက ထန်းတက်လှေကားကို “ယင်း”ဟု
ခေါ်သည်၊ နိဿေဏီမ္ပိဟု ဒုတိယန္တရီလျှင် “နိဿေဏီမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊
အညတရမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း”ဟု ပေး၍ အနုဇနာမိ၌စပ်။]

ကထိနရဇ္ဈန္တိ-ကား၊ ယာယ-အကြင်ကြီးဖြင့်၊ (ဗန္ဓန္တိ၌ စပ်၊) ဒုပဋ္ဌစီဝရံ-၂ထပ်၊
၂-လွှာ ရှိသော သင်္ကန်းကို၊ သိဗ္ဗန္တာ-ချုပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ချုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်၊ ကထိနေ-ကားပေါင်၌၊ စီဝရမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ချည်ကြကုန်၏၊ (တံ-

နိဿေဏီ။ ။လှေကားကဲ့သို့ ၂-ဘက် ကာထားသော ဒုတ်တန်းဝယ် အထက်၌
ဒုတ်တန်းတစ်ခု၊ အောက်၌ ဒုတ်တန်းတစ်ခုတပ်ထားလျှင် “ကားပေါင်”ဟု ခေါ်အပ်သော
“ကထိန” ဖြစ်၏၊ ထိုကားပေါင်ကိုလည်း မိမိအရပ်အလိုက် ချုပ်မည့်သင်္ကန်းနှင့် အရွယ်တော်
အောင် ပြုလုပ်ထားရမည်၊ လှေကားကဲ့သို့ သေးသေးကျဉ်းကျဉ်းမဟုတ်ရ၊ သင်္ကန်း ပုမ္မာဏနှင့်
ညီမျှအောင် အလျားအနံရှိစေရမည်၊ ထိုကားပေါင်၌ သင်္ကန်းဖြန့်၍ အဖျားကို ဒုတ်တန်း၌
ချည်ပြီးလျှင် ချုပ်ရသည်။

အချို့ကား ထိုဒုတ်တန်း၌ သင်္ကန်းအနား ဖွဲ့ချည်သောအခါ အောက်၌ အိ၍ကျမသွား
အောင် “ကဋ္ဌသာရက” သို့မဟုတ် “ကိလဉ္ဇ” တို့ကို ဖြန့်ခင်းထားကြ၏၊ နိဿေဏီမ္ပိတိ စတုဟိ
ဒဏ္ဍေဟိ စီဝရပမာဏေန အာယတ စတုရသံ ကတွာ ဗဒ္ဒပဋ္ဌလမ္ပိ၊ ဧတ္ထ ဟိ စီဝရကောဋီယော
သမကံ ဗန္ဓိတွာ စီဝရံ ယထာသုခံ သိဗ္ဗန္တိ၊ တတ္ထ အတ္ထရိတဗ္ဗန္တိ တသ္မာ၊ နိဿေဏီယာ ဥပရိ
စီဝရဿ ဥပတ္တမ္ပနတ္ထာယ အတ္ထရိတဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ကထိနရဇ္ဈန္တိ။ ။ကထိနသင်္ခါတာယ နိဿေဏီယာ စီဝရဿ ဗန္ဓနကရဇ္ဈ၊
ကထိနရဇ္ဈတိ မဇ္ဈေလောပိ သမာသောတိ အာဟ “ယာယာ”တိ အာဒိ၊ တတ္ထ ယသ္မာ ခွိန္တံ
ပဋ္ဌလာနံ ဧကသ္မိ အဓိကေ ဇာတေ တတ္ထ ဝလိယော ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဒုပဋ္ဌစီဝရဿ ပဋ္ဌလဒ္ဓယမ္ပိ
သမကံ ကတွာ ဗန္ဓနကရဇ္ဈ၊ ကထိနရဇ္ဈတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ဝိမတိ၊ ဤစကားအရ ၂-ထပ်၊ ၂-လွှာ
သင်္ကန်းကို ချုပ်သောအခါ အစချင်းညီအောင် ကားပေါင်၌ သင်္ကန်းအစကို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း
ကြီးကို “ကထိနရဇ္ဈ”ခေါ်ကြောင်း သိပါ၊ “ကထိနေ+ဗန္ဓနိကာ+ရဇ္ဈ၊ ကထိနရဇ္ဈ”ဟု မဇ္ဈေလောပိ
သမာသံပြု။

ထိုကားပေါင်၌ သင်္ကန်းအစကို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကို၊ အနုဇာနာမိ၌စပ်၊) ကထိနံ နပုဟောတိတိ-ကား၊ ဒီဃဿ-အရပ်ရှည်သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပမာဏေန-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ကထိနံ-သည်၊ (ဟောတိ) တတ္ထ-ထိုရှည်သော ကားပေါင်၌၊ ရဿဿ-ပူသော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ စီဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပတ္တရိယမာနံ-ဖြန့်ခင်းအပ်သော်၊ နပုဟောတိ-မလောက်၊ ဝါ-မမှီ၊ အန္တောယေဝ-ကားပေါင်၏ အတွင်း၌သာ၊ (စီဝရံ-သည်) ဟောတိ-၏၊ ဒဏ္ဍဏေ-ကားပေါင်၏ ဒုတ်တန်းတို့သို့၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်၊ ဝါ-မမှီ၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်။ [စီဝရံ ပေါ၊ နပုဟောတိကို “အန္တောယေဝ ပေါ၊ ပါပုဏာတိ”ဟု ဖွင့်သည်။]

ဒဏ္ဍကထိနန္တိ-ကား၊ တဿ-ထိုရှည်သော ကားပေါင်၏၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဣတရဿ-အခြားသော၊ ဘိက္ခုနော-ပူသောရဟန်း၏၊ ပမာဏေန-အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ အညံ-အခြားသော၊ နိဿေဏိ-ကားပေါင်ကို၊ ဗန္ဓိတံ-ဖွဲ့ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ ဗိဒလကန္တိ-ကား၊ ဒဏ္ဍကထိနပုမာဏေန-ဒုတ်တန်းကားပေါင်၏ အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ကဋ္ဌသာရကဿ-သင်ဖြူး၏၊ ပရိယန္တေ-အစွန်၌၊ ပဋိသံဟရိတွာ-ခေါက်၍၊ ဒုဂုဏကရဏံ-၂ထပ်ပြုခြင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

သလ္လာကန္တိ-ကား၊ ဒုပဋ္ဌစိဝရဿ-၂ထပ်၊ ၂-လွှာရှိသော သင်္ကန်း၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ပဝေသနသလာကံ-သွင်းကြောင်းဖြစ်သော ဝါခြမ်းစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်) [ပဝေသနသလာကန္တိ-ဝလီနံ (အတွန်တို့ကို) အဂ္ဂဟဏတ္ထာယ ပဝေသနကဝေဠသလာကာဒိ၊-ဝိမတိ၊] ဝိနန္ဓနရဇ္ဈန္တိ-ကား၊ မဟာနိဿေဏိယာ-ကားပေါင်ကြီးနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ခုဒ္ဒကံ - ငယ်သော၊ နိဿေဏိ - ကားပေါင်ကို၊

ဒဏ္ဍကထိနံ။ ။တဿ မဇ္ဈေတိ ပုရာဏကထိနဿေဝ အန္တော၊ ဘိက္ခုနော ပမာဏေနာတိ ဘိက္ခုနော စိဝရဿ ပမာဏေန၊ အညံ နိဿေဏိန္တိ ဒီဃတော စ တိရိယတော စ အညံ ဒဏ္ဍံ ထပေတွာ ဗန္ဓိတံ၊-ဝိမတိ၊ ဤဋီကာအဖွင့်အရ နဂိုကားပေါင်၏ အလယ်အတွင်း၌ ဝဲယာ ၄-ဌာနဝယ် ဒုတ်တန်းတပ်ထားအပ်သော ကားပေါင်တစ်မျိုးကို “ဒဏ္ဍကထိနံ”ခေါ်သည် ဟု မှတ်ပါ။ “ဒဏ္ဍကထိနံ-မူလကားပေါင်၏ အလယ်အတွင်း၌ ဒုတ်တန်းကားပေါင်တစ်မျိုးကို လည်းကောင်း”ဟု ပေး။

ဗိဒလကံ။ ။ဗိဒလကန္တိ ဒုဂုဏကရဏသင်္ခါတဿ ကိရိယာဝိသေသဿ နာမိဝစနံ၊ ကဿ ဒုဂုဏကရဏံ၊ ယေန ကိလဉ္စာဒိနာ မဟန္တံ ကထိနံ အတ္ထတံ တဿ၊ တဉ္စိ ဒဏ္ဍကထိနပုမာဏေန ပရိယန္တေ သံဟရိတွာ ဒုဂုဏံ ကာတဉ္စ၊-သာရတ္ထ၊ ဗိဒလက၊ သို့မဟုတ် ဗိဒလကသဒ္ဓါသည် ၂-ထပ်ပြုခြင်းကိုဟောသော ရဋ္ဌိသဒ္ဓါတည်း။ မူလတားပေါင်ကြီးနှင့် အလျားအနံ သင့်တော်အောင် ပြုထားအပ်သော^၁မျှာ၊ သို့မဟုတ် သင်ဖြူးသည် ဒဏ္ဍကထိနထက် ရှည်လျား ပြန့်ကျယ်နေသောကြောင့် ဒဏ္ဍကထိနနှင့်တော်အောင် ရှည်သော အပိုင်းကို ခေါက်၍ ၂-ထပ်ချုပ်ခြင်းကို “ဗိဒလက၊ ဗိဒလက”ဟု ခေါ်သည်။

(အတွင်းက ဒဏ္ဍကထိနကို ဆိုသည်။) ဝိနန္ဒိတုံ-ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ရန္တု-ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနန္ဒိယတေ ဗန္ဓိယတေ ဧတာယာတိ ဝိနန္ဒနာ၊ ဝိနန္ဒနာစ+သာ+ ရဇ္ဈတတိ ဝိနန္ဒန ရဇ္ဈ။ ဝိနန္ဒနသုတ္တန္တိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကနိဿေဏိယာ-ငယ်သော ကားပေါင်၌၊ (အတွင်းက ဒုတ်တန်းကားပေါင်၌) စိဝရံ-ကို၊ ဝိနန္ဒိတုံ-ငှာ၊ သုတ္တကံ-ချည်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနန္ဒိတွာ-စိဝရံ သိပ္ပိတုန္တိ-ကား၊ တေန သုတ္တကေန-တိုချည်ငယ်ဖြင့်၊ တတ္ထ-တိုငယ်သော ကားပေါင်၌၊ စိဝရံ-ကို၊ ဝိနန္ဒိတွာ-၍၊ သိပ္ပိတုံ-ချုပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

ဝိသမာ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ကာစိ-အချို့သော ချုပ်ရိုးကြောင်း ၂-ခုတို့၏အကြားတို့သည်၊ ခုဒ္ဒကံ-ကျဉ်းနေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ကာစိ-အချို့သော ချုပ်ရိုးကြောင်း ၂-ခုတို့၏အကြားတို့သည်၊ မဟန္တာ-ကျယ်နေကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) ကဋ္ဌိမ္မကန္တိ-ကား၊ ပမာဏသညာကရဏံ-ချုပ်ရိုးကြောင်းတို့၏အကြား၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏ၏ အမှတ်အသားကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ တာလပဏ္ဏာဒိ-ထန်းရွက်အစရှိသည်ကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။) “ကဋ္ဌိမ္မက”ဟူသော အမည်သည် ချုပ်ရိုးကြောင်း ၂-ခုအကြား၌ တိုင်းတာကြောင်းဖြစ်သော ထန်းရွက်စသည်တို့၏ အမည်တည်း။ မောဃသုတ္တကန္တိ-ကား၊ ဝံမုကီနံ-လက်သမားတို့၏/ဒါရူသု-သစ်သားတို့၌၊ ကာဠသုတ္တေန-တစ်မျိုးကြီးဖြင့်၊ သညာကရဏံဝိယ-အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းကဲ့သို့၊ ဟလိဒ္ဓိသုတ္တေန-နန္ဒင်းလူးအပ်သော ချည်ဖြင့်၊ သညာကရဏံ-အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

အင်္ဂုလိယာ ပဋိဂ္ဂဟန္တိတိ-ကား၊ သူစိုမုခံ-အပ်ဖျားကို၊ အင်္ဂုလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ ပဋိစ္ဆန္တိ-ခံကြကုန်၏၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ပဋိစ္ဆိနန္တိ”ဟု ရှိ၏၊ ပဋိစ္ဆန္တိသည် ဘူဝါဒိစိဓာတ်၊ ပဋိစ္ဆိနန္တိကား ကိယာဒိ စိဓာတ်တည်း။] ပဋိဂ္ဂဟန္တိ-ကား၊ အင်္ဂုလိကောသကံ-လက်စွပ်ကို၊ (အပ်ချုပ်သောအခါ ထိုးလိုက်သော အပ်ကို ခံကြောင်းဖြစ်သော လက်အဖျားကို စွပ်ထားအပ်သော လက်စွပ်ကို၊) (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။) [ဋီကာတို့၌ “ပဋိဂ္ဂဟန္တိ အင်္ဂုလိကဉ္စကံ-လက်ချောင်း၌ ကြပ်နေအောင် စွပ်အပ်သော သင်တိုင်းကို”ဟု ဖွင့်ကြသောကြောင့် “ပဋိဂ္ဂဟန္တိ အင်္ဂုလိကောသကံ”သည် ရှေးပါဌ် ဟုတ်ဟန်မတူ။]

မောဃသုတ္တကံ။ *နန္ဒင်းသုတ်ထားအပ်သော ချည်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ အမှတ်အသားပြုလိုက်သောအခါ ချုပ်ဖို့ရန် အကြောင်းအရာကလေး ထင်နေ၏၊ ထိုအကြောင်းအရာသည် လက်သမားတို့ တစ်မျိုးကြီးဖြင့် မျဉ်းတားခြင်းနှင့် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “ကာဠသုတ္တေန ပေါသညာကရဏံ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုကြိုး၏ အရာသည် သင်္ကန်း၌ ချုပ်ရိုးအဖြစ်ဖြင့် မပါသောကြောင့် “အချိုးနီးသော ကြိုး”ဟု ဆိုသည်၊ သင်္ကန်းချုပ်ခန်း၌ အပ်ချည်ဖြင့် တံခြင်း၊ သီခြင်းကို “မောဃသုတ္တ”ဟု ခေါ်၏၊ ဤ၌ မျဉ်းကြောင်းထင်ရုံ-အမှတ်အသားပြုခြင်းကို မောဃသုတ္တကံ ဟုဆိုသည်။

၂၅၇။ အာဝေသနဝိတ္ထကံနာမ-မည်သည်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပါတိစင်္ကောဋကာဒိ-ခွက်၊ ကလပ် အစရှိသည်တည်း။

ဥစ္စဝတ္ထုကန္တိ-ကား၊ ပံသု-မြေမှုန်ကို၊ အာကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ ဥစ္စဝတ္ထုကံ-မြင့်သော တည်ရာအကျည်ရှိသည်ကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ ဩဂုဗ္ဗေတွာ ၊ပေ၊ ကာတုန္တိ-ကား၊ ဆဒနံ-အမိုးကို၊ ဩဓုနိတွာ-ခါ၍၊ ယနဒဏ္ဍကံ-တစ်ခဲနက်သော တုတ်တံရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အန္တောစေတ-အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိစ-အပြင်၌လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာယ-မြေညက်ဖြင့်၊ လိမ္မိတုံ-လိမ်းကျံခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ ဂေါယံသိကာယာ တိ-ကား၊ ဝေဠုဝါ-ဝါးတံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခဒဏ္ဍဝါ-သစ်သားတုတ်တံကို သော်လည်းကောင်း၊ အန္တော-အခေါက်၏အတွင်း၌၊ ကတွာ-၍၊ တေန-ထိုဝါးတံနှင့်၊

အာဝေသနဝိတ္ထကံ။ ။ “အာဝေသနဝိတ္ထကံ” နေရာဝယ် “အာဝေသနဝိတ္ထကံ” ရှိရမည်ဟု ပါဠိတော်ရှေးနိဿယ၌ မှာထား၏။ သို့သော် “ထဝိက” သဒ္ဒါသည် “အိတ်” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဤ၌ကား “ပါတိစင်္ကောဋကာဒိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ထဝိကနှင့် မလျော်ချေ၊ ဤအဖွင့်ကိုလည်း ထိုပါဠိတော်နိဿယ၌ ဥပလက္ခဏနည်းဟု ဆိုသည်။ ပါတိဟူသည် အပ်စသော ဘဏ္ဍာတို့ကို ထားဖို့ရာ ခွက်ငယ်တစ်မျိုးတည်း။ စင်္ကောဋကကို အထူးမဖွင့်ကြ၊ “ပန်းတောင်း၊ ပန်းကလပ်” ဟု ပေးကြသည်။

ဋီကာများ။ ။ ပါတိနာမ ပဋိဂ္ဂဟက ဘဏ္ဍာနေန ကတော ဘာဇနဝိသေသော၊-သာရတ္ထ၊ ပါတိနာမ ဘဏ္ဍတ္ထပနတော ဘာဇနဝိသေသော၊- ဝိမတိ၊ ဤမှနောက်၌ ပါဠိတော်ဝယ် ပဋိဂ္ဂဟ ထဝိကံကို “ပါတိ အာဒိဘာဇနတ္ထဝိကံ-ခွက် အစရှိသော ဘာဇနတို့၏ ထားရာအိတ်ကို” ဟု ဝိမတိဖွင့်၏။ ရှေးပါဠိတော်နိဿယတို့၌ “လက်ခု လက်ခံ ထည့်စရာအိတ်ကို” ဟု ပေးကြသည်။

ဩဂုဗ္ဗေတွာ။ ။ ဂုဗ္ဗိဓာတ်သည် ဂဏ္ဍန-ပေါင်းဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ အဝ ဥပသာရ ကြောင့် ဤနေရာ၌ “ဩဓုနိတွာ-ခါ၍” ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်။ သက်ကယ်စသော မြက်ကလေးများဖြင့် ကထိနသာလာကို မိုး၍ထားရာဝယ် သက်ကယ်စသော မြက်အမှုန်တွေ ကျသောကြောင့် ထိုအမိုးကို ခါပြီးလျှင် တုတ်တံမျှသာ ကျန်စေ၍ ထိုတုတ်တံဝါးခြမ်းတို့ကိုလည်း စိပ်စိပ်ထားပြီးလျှင် အတွင်းအပ အက်တေဖြစ်စေ၊ မြေညက်ဖြစ်စေ သုတ်လိမ်းထားသောအခါ အမှုန်ကျစရာ မရှိတော့။

ဂေါယံသိကာယ။ ။ ယံသဓာတ်သည် စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ နွားတို့ကို တုတ်တံဖြင့် စောင့်ရှောက်ရသောကြောင့် ဝါးတုတ်တံ၊ သစ်သားတုတ်တံတို့ကို “ဂေါယံသိကာ” ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။ “ကထိန” ဟု ခေါ်အပ်သော ကားပေါင်တွင်ပါဝင်သော ဖျာ၊ သို့မဟုတ် သင်ဖြူးတို့ကို ခေါက်ရမည်ဟု ခွင့်ပြုတော်မူချက်အရ ခေါက်သောအခါ ခေါက်ရိုးကြောင်း ကျိုးနေသောအရာ ထင်သောကြောင့် ဝါးလုံးကိုဖြစ်စေ၊ သစ်သားတုတ်တံကို ဖြစ်စေ အတွင်းသွင်း၍ ခေါက်ပါ၊ ထိုသို့ ခေါက်လျှင် ခေါက်ရိုးကြောင်းအရာ ထင်မည်မဟုတ်ပါ။

ဝါ-ထိုသစ်သားတုတ်တံနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ သံယရိတုံ-ခေါက်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) က္ကတိ အတ္ထော၊ ဗန္ဓနရန္တု-ကား၊ တထာ-ထိုဝါးတံစသည်ကို သွင်း၍ ခေါက်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သံယရိတဿ-ခေါက်အပ်သော ကားပေါင်ဖျာကို၊ ဝါ-ကားပေါင်သင်ဖြူးကို၊ ဗန္ဓနရန္တု-ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကို၊ (ပြေ၍ မသွားအောင် ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ကြိုးကို) -(အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

၂၅၈။ ကဋ္ဌပရိဿဝနနာမ-မည်သည်၊ တီသု-၃ ချောင်းကုန်သော၊ ဒဏ္ဍကေ သု-တုတ်တံငယ်တို့၌၊ ဝိနန္ဒိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ရေစစ်တည်း၊ (အောက်၌ စိုက်ထားအပ်သော တုတ်တံ ၃-ခုဝယ် အဝတ်၌ ဖွဲ့ချည်၍ ပြုအပ်သော ရေစစ်။)

၂၅၉။ ယော န ဒဒေယျာတိ-ကား၊ အပရိဿဝနကဋ္ဌဿဝ-ရေစစ်မရှိသော ရဟန်းအားသာ၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ န ဒဒါတိ-မပေး၊ တဿ-ထို မပေး သော ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ) ယော ပန-အကြင်ရဟန်းသည်ကား၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပရိဿာဝနေ-ပုဝါရေစစ်သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေပိ-ရှိပါလျက် လည်း၊ ယာစတိ-တောင်း၏၊ တဿ-ထိုရှိလျက်တောင်းသော ရဟန်းအား၊ အကာမာ-အလိုမရှိဘဲ၊ (မပေးလိုလျှင်) န ဒါတဗ္ဗ-မပေးထိုက်၊ (“မပေးဘဲ နေနိုင် သည်”ဟူလို) ဒဏ္ဍပရိဿဝနန္တိ-ကား၊ ရဇကာနံ-ကဝါသည်တို့၏၊ ခါရပရိဿဝနံ

ပရိဿာဝနံ။ ။ပရိဿာဝေတိတိ ပရိဿာဝနံ-ရေကို ထက်ဝန်းကျင် ယိုစီးတတ်သော ပုဝါရေစစ်၊ “ဒဏ္ဍေသု+ဗန္ဓနီယံ+ပရိဿာဝနံ ဒဏ္ဍပရိဿာဝနံ”ဟု ပြု၊ အလယ်တုတ်တံပေါ်၌ ရေလောင်းလိုက်သောအခါ ထိုတုတ်တံ၏ ၂-ဖက်အဖို့၌ရှိသော အဝတ်ကိုပြည့်စေ၍ အောက်သို့ လျှောကျသွား၏၊ ထိုအောက်ရောက်လာသော ရေသည် စစ်ပြီးသားဖြစ်တော့၏။ [ဤဝတ္ထုကား ဝ-ပါး၊ ဝ-ပါးစီ ရေစစ်မလောက်သောကြောင့် ရေစစ်ကြီးတစ်ခုတည်းဖြင့် ရေအများစစ်ပြီးဖြစ် အောင် ခွင့်ပြုတော်မူရသော ဝတ္ထုတည်း။]

ရေစစ်မယူဘဲ ခရီးသွားခြင်း။ ။ဤသိက္ခာပုဒ်တော်အရ အနည်းဆုံး ယူဇနာဝက် ခရီးကိုသွားမည့် ရဟန်းသည် ရေစစ်ယူ၍ သွားရမည်၊ သတိရလျက် ရေစစ်မယူဘဲသွားလျှင် အာပတ်သင့်၏၊ သတိမရဘဲ သွားလျှင်ကား သတိရသည့်နေရာ၌ “သင်္ကန်းစွန်းကို ရေစစ် လုပ်မည်”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရသည်၊ မဓိဋ္ဌာန်ဘဲသွားလျှင် ခြေလှမ်းတိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဟု ဝိမတိ ဆုံးဖြတ်သည်၊ [အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ပဋိပဋိတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ အဒ္ဓယောဇနံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါနာမ၊ တံ ပဋိပဋိတုကာမဿ သဗ္ဗိစ္စ ဝိဟာရူပစာရာတိက္ကမနေ အာပတ္တိ၊ အသဗ္ဗိစ္စ ဂတဿ ပန ယတ္ထ သရတိ၊ တတ္ထ ဌတ္တာ သဃာဋီကဏ္ဍာဒိ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂမနေ ပဒဝါရေန အာပတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ရေစစ်ဟူရာ၌ ပုဝါရေစစ်က လိုရင်းတည်း၊ ပုဝါရေစစ် မလုပ်လောက်မှ၊ ဓမ္မကရိုဏ်းရေစစ်လုပ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့သည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ အများအားဖြင့် လက်ကိုင်ပုဝါကလေး ပါတတ်ရကား ထိုလက်ကိုင်ပုဝါကိုပင် ပုဝါရေစစ် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု အမြဲ သတိပြုပါ။

ဝိယ-ဆပ်ပြာစစ်ကိုကဲ့သို့၊ (ဆပ်ပြာစစ်သောအခါ အသုံးပြုသော ပုဝါရေစစ်ကိုကဲ့သို့) စတုသု-၄ ဘက်ကုန်သော၊ ပါဒေသု-ခြေတို့၌၊ (ခြေ ၄-ချောင်းနှင့်တူသော တုတ်တံ ၄-ချောင်းတို့၌) ဗန္ဓနိသေဏိကာယ-ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကားပေါင်၌၊ သာဋက-အဝတ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ မဇ္ဈေ-အလယ်ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍကေ-တုတ်တံ၌၊ (ကားပေါင်၏ မျက်နှာကြက်ပေါ်ဝယ် အလယ်ခေါင်၌ တင်ထားအပ်သော တုတ်တံ၌) ဥဒကံ-ကို၊ အာသိဗ္ဗိတဗ္ဗံ-သွန်းလောင်းရာ၏၊ တံ-ထိုရေသည်၊ ဥဘောပိ-၂ ဘက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေ-အဖို့တို့ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ပရိဿဝတိ-ထက်ဝန်းကျင် ယိုစီးသွား၏။

ယံ-အကြင်အဝတ်ကို၊ ဥဒကေ-ရေပြင်၌၊ (ကန်ရေ၊ မြစ်ရေ စသည်၌) သြတ္ထရိတွာ-လွှမ်းဖိ၍၊ ယဋကေန-အိုးငယ်ဖြင့်၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ဂဏ္ဌန္တိ-ခပ်ယူကြကုန်၏၊ (ရေစစ်ပေါ်၌ ရောက်နေသောရေကို ခပ်ယူကြကုန်၏) တံ-ထိုအဝတ်သည်၊ သြတ္ထရကံနာမ-မည်၏၊ [သြတ္ထရိယတေ-ရေပေါ်၌ လွှမ်းဒင်းအပ်၏၊ ဣတိ သြတ္ထရံ၊ သြတ္ထရံယေဝ သြတ္ထရကံ၊ ကပစ္စည်း သွတ္တ၊ “သြတ္ထရကံ”ဟု ယုပစ္စည်းဖြင့်လည်း ရှိ၏၊] ဟိ-ချေ၊ စတုသု- ၄ ချောင်းကုန်သော၊ ဒဏ္ဍကေသု-တုတ်ချောင်းငယ်တို့၌၊ (တုတ်ချောင်းအတို့တို့၌) တံ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဥဒကေ-၌၊ စတ္တာရေ-၄ တိုင်ကုန်သော၊ ခါဏုကေ-ငုတ်တိုင်တို့ကို၊ နိခဏိတွာ-တူးစိုက်၍၊ တေသု-ထို ၄-ချောင်းသော ငုတ်တိုင်တို့၌၊ ဗန္ဓိတွာ-(တုတ်ချောင်းငယ်တို့ကို) ဖွဲ့ချည်၍၊ (ရေထဲ၌ စိုက်ထားသော ငုတ်တိုင် ၄-တိုင်ဝယ် အဝတ်ဖွဲ့ချည်အပ်ရာ တုတ်ချောင်းငယ် ၄-ချောင်းကို ဖွဲ့ချည်၍-ဟူလို၊) သဗ္ဗပရိယန္တေ-အလုံးစုံသော ဘေးဘက်အစွန်တို့ကို၊ ဥဒကတော-ရေမှ၊ မောစေတွာ-လွတ်စေ၍၊ [ဘေးပတ်လည်က ရေထဲနစ်နေလျှင် ရေကို စစ်ယူ၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ရေမှလွတ်စေ၍”ဟု ဆိုသည်။] မဇ္ဈေ-အဝတ်အလယ်၌၊ သြတ္ထရိတွာ-လွှမ်းဖိ၍၊ (ရေထဲနစ်အောင် ဖိချ၍-ဟူလို၊) ဥဒကံ-ရေကို၊ ဂဏ္ဌန္တိ-ယူကြကုန်၏။ (“အဝတ်၏အလယ်၌ အပေါ်သို့တက်လာသော ရေကို ခပ်ယူကြသည်” ဟူလို။)

စီဝရကုဋီကာ-သင်္ကန်းဖြင့်ပြုအပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊ မကသကုဋီကာတိ-မကသကုဋီကာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [စီဝရကုဋီကာတိ စီဝရေန+ကတာ+ကုဋီကာ၊ သာ-(ထိုကုဋီငယ်ကို) မသကာနံ ပရိတ္တာဏတ္ထံ ကတတ္တာ (ခြင်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ဖို့ရန် ပြုလုပ်အပ်သည့်အတွက်) မကသကုဋီကာတိ ဝုစ္စတိ၊-ယောဇနာ၊ ဤအလို “မကသေဟိ-တို့မှ+ပရိတ္တာဏာ-စောင့်ရှောက်တတ်သော+ကုဋီကာ-ကျောင်းငယ်တည်း၊ မကသကုဋီကာ-ငယ်၊ ယခုအခါ၌ ထိုကျောင်းငယ်အစား အသုံးပြုနိုင်သော အဝတ်ခြင်ထောင်ကို “မကသကုဋီကာ”ဟု ခေါ်ကြသည်။]

၂၆၀။ အဘိသန္ဓကာယာတိ-ကား၊ သေမှာဒိဒေါသုဿန္ဓကာယာ-သလိပ် အစရှိသော အပြစ်တို့ဖြင့် များသောကိုယ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ။) [ဝိမတိ၌ “အဘိသန္ဓကာယာတိ သေမှာဒေါသ သန္ဓိစိတကာယာ-သလိပ် အစရှိသော အပြစ် တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သော ကိုယ်ရှိကြကုန်သည်”ဟု ဖွင့်၏။ “သေမှာဒိဒေါသုဿန္ဓ ကာယာ”နေရာ၌ ယိုးဒယားမူဝယ် “သေမှာဒိဒေါသာဘိသန္ဓကာယာ-အလွန်များ သော သလိပ်အစရှိသော အပြစ်ရှိသောကိုယ်ရှိကြကုန်သည်”ဟု ရှိ၏။]

ဒွါရဗာဟာယ-တံခါးဘောင်နှင့်၊ သမပ္ပမာဏောယေဝ-ညီမျှသော ပမာဏရှိ သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘော-မင်းတုပ်လျှိုစရာ တိုင်ကို၊ အဂ္ဂဠဝဋ္ဋိနာမ- အဂ္ဂဠဝဋ္ဋိမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။ ယတ္ထ-ယင်းမင်းတုပ်လျှိုစရာ တိုင်၌၊ တိဏိ-၃- ပေါက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-၄ ပေါက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဆိဒ္ဓ္ဌါနိ-အပေါက်တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ သူစိယော-မင်းတုပ်တို့ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကြကုန်၏။ (“မင်းတုပ် ထိုးကြကုန်၏”ဟူလို။)

ဒွါရဗာဟံ-တံခါးဘောင်ကို၊ ဝိဇ္ဇိတ္တာ-ထွင်းဖောက်၍၊ တတ္ထ-ထိုအပေါက်၌၊ ပဝေသိတော-သွင်းအပ်သော၊ (တပ်အပ်သော၊) အဂ္ဂဠပါသကော-မင်းတုပ်တပ်စရာ သစ်သားတွင်းငယ်ကို၊ ကပိသီသကံနာမ-ကမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

အဘိသန္ဓကာယာ။ ။အဘိ+သဒ ဓာတ်၊ တပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော အဘိသန္ဓသဒ္ဓါသည် ဥဿန္ဓ-အများ အနက်ဟောပင် ဖြစ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ အဘိသန္ဓကို “သန္ဓိစိတ”ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာဖြစ်သင့်၏။ ယိုးဒယားမူ၌ “ဒေါသာဘိသန္ဓ”လည်း ဒေါသုဿန္ဓ၏ ပရိယာယ်ပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။မွန်မြတ်သော အဆီ အဆိပ်အစာတို့ကို စားရခြင်းကြောင့် ဝမ်းလျက် ရောဂါများသော ရဟန်းတို့ကို သမားတော်ဇီဝက တွေ့ရသောကြောင့် ဘုရားရှင်အား စင်္ကြံလျှောက်ကြဖို့ရန် စင်္ကြံကိုလည်းကောင်း၊ ချွေးထုတ်၍ ရေနွေးချိုးဖို့ရန် ဇန္တာယရကိုလည်း ကောင်း ခွင့်ပြုတော်မူရန် လျှောက်လေသည်။ ဘုရားရှင်လည်း ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “အဆီအဆိပ်အစာ များစွာစားလျှင်လည်းကောင်း၊ လမ်းများများ မလျှောက်လျှင်လည်းကောင်း၊ ချွေးမထွက်လျှင်လည်းကောင်း ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေနိုင်၏”ဟု မှတ်ပါ။

အဂ္ဂဠဝဋ္ဋိ။ ။ဤ၌ပြအပ်သော တံခါးရွက်သည် ၁-ရွက် တံခါးတည်း။ ယာဘက်က တံခါးတိုင်ဟူသော ပိဋသံဃာတ၌ တပ်အပ်သော တံခါးရွက်ကို ပိတ်လိုက်သောအခါ ဝဲဘက်၌ တိုင် ၁-တိုင်ရှိရသေး၏။ ထိုတိုင်၌ အပေါက်ငယ် ၃-ပေါက်၊ သို့မဟုတ် ၄-ပေါက် ဖောက်ပြီးလျှင် ထိုအပေါက်တို့၌ တံခါးရွက်ဝယ် တပ်ထားအပ်သော ကျည်းသေးဟု ခေါ်အပ်သော မင်းတုပ် ၃-ချောင်း၊ သို့မဟုတ် ၄-ချောင်းကို လျှို၍ထိုးရသည်။

ကပိသီသက။ ။“သံကွင်း မျောက်လက်”ဟု ရှေးက အနက်ပေးကြ၏။ သို့သော် “တံခါး ပေါင်ကိုထွင်း၍ ထိုအပေါက်၌ သွင်းအပ်သော အဂ္ဂဠပါသကကို ကပိသီသက ခေါ်သည်”ဟု

သူစိကာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုအဂ္ဂဠပါသကဉ္စ၊ (သာမညအာဓာရ၊) မဇ္ဈေ-
အလယ်၌၊ (ဝိသေသာဓာရ၊) ဆိဒ္ဓ-အပေါက်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဝေသိကာ-သွင်း
အပ်သော ကျည်းသေးတည်း၊ (မင်းတုပ်အငယ်တည်း၊) ယဋိကာတိ-ကား၊ ဥပရိ-
အဂ္ဂဠပါသကဉ္စ၊ အထက်ပိုင်း၌၊ [ဥပရိတိ အဂ္ဂဠပါသက ဥပရိဘောဂေါ-ဝိမတိ၊]
ယောဇိတာ-ယှဉ်စေအပ် (တပ်အပ်) သော ကျည်းမတည်း၊ (မင်းတုပ်အကြီးစား၊
ကန့်လန့်တည်း။)

ဆိုသော ဤအဖွင့်နှင့်လည်းကောင်း၊ နောက် “သူစိကာ”အဖွင့်၌ “တတ္ထ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဓံ ကတ္တာ-
ထိုအဂ္ဂဠပါသကဝယ် အလည်ခေါင်၌ အပေါက်ဖောက်၍”ဟူသော အဖွင့်နှင့်လည်းကောင်း၊
“သံကွင်းမျောက်လက်”ဟုပေးကြသော ရှေးအနက်သည် လျော်သလား၊ မလျော်သလားဟု
စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ဆရာတော်။ ။အဂ္ဂဠသဒ္ဓါ တစ်ချို့နေရာ၌ “တံခါးရွက်”အနက်ကို ဟောသော်လည်း
ဤနေရာ၌ “တံခါးကျည်း-မင်းတုပ်” အနက်ဟောသာ ဖြစ်သင့်၏ဟု အဘိဓာန် နိဿယသစ်
(၂၁၇) ၌ မိန့်သည်။ [တဗ္ဗိက္ခမ္ဘော-ထိုတံခါးရွက်ကို ထောက်ပင့်ကြောင်း ပိတ်ကြောင်း သစ်သား
သည်၊ အဂ္ဂလံ-မည်၏၊ တံခါးကျည်း-မင်းတုပ်-မင်းတုံး၊-အမရကောသ အဘိဓာန် (၁၇၊ ၁၂
ဝဂ်။)] ထိုတံခါးကျည်း-မင်းတုပ် တပ်စရာကွင်းကို “အဂ္ဂလပါသက”ဟု ခေါ်သည်။

ကပိသီသနနှင့် သီသက။ ။အဘိဓာန် (၂၁ရ)၌ ကပိသီသ-အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘကို ပရိယာယ်ဟု
ဆို၏၊ ဤအဋ္ဌကထာ၌ တံခါးပေါင်နှင့် ညီမျှသော ပမာဏရှိသော (တံခါးရွက်ကို ပိတ်လိုက်သော
အခါ မင်းတုပ်လျှို့ဝှက်ရာ) တိုင်ကို “အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘ-အဂ္ဂဠဝဋ္ဋိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုတိုင်၏ထိပ်၌ မျောက်
ဦးခေါင်းသဏ္ဌာန် ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် “ကပိသီသ”ခေါ်သည်ဟု အဘိဓာန်ပုဒ်ပိကာသူစိဉ္စ
ဆို၏၊ ထိုကပိသီသနှင့် ယှဉ်နေသော တံခါးပေါင်ရှိ၏၊ ထိုတံခါးပေါင်ကို ထွင်း၍ ထိုအပေါက်၌
သွင်းအပ်သော သစ်သားကွင်းငယ်ကို “ကပိသီသက”ဟု ခေါ်သည်။

သူစိကာ၊ ယဋိကာ။ ။သူစိကာကို “ကျည်းသေး-ကျည်းငယ်-မင်းတုပ်”ဟု ခေါ်၏၊
ယခုခေတ် မင်းတုပ်နှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ ထိုမင်းတုပ်လည်း တစ်ချောင်းဟုတ်ဟန် မတူ၊
အဂ္ဂဠတ္ထမ္ဘ၌ ၃-၄ ပေါက် ထွင်းထားရကား ၃-၄ ချောင်းလည်း ရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်၊ ယဋိကာကို
ကျည်းမ (မင်းတုပ်အကြီးစား) အဂ္ဂလပါသ၏ အထက်ပိုင်း၌ တပ်အပ်သော ကန့်လန့်(ဂလန့်)
ဒုတ်ချောင်းအကြီးစားတည်း၊ ထိုကျည်းမ (ဒုတ်) ကြီးကို ဝဲဘက် ယာဘက် တိုင် ၂-တိုင်နှင့်
ကပ်၍ရိုက်ထားသော “ဖါး”ဟုခေါ်သော ကန့်လန့်ချစရာနေရာ၌ ချ၍ လျှိုရပါသည်၊ ထိုဖါးကား
အလယ်က အပေါက် မပါ၊ အပေါ်က ပါးစပ်ပါသည်။

စဉ်းစားဖွယ်။ ။စာအုပ်တို့၌ “သူစိကာတိ တတ္ထ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဓံ ကတ္တာ-ထိုအဂ္ဂလပါသက
ဝယ် အလယ်၌ အပေါက်ဖောက်၍”ဟု တွေ့ရ၏၊ အဂ္ဂလပါသက၌ မင်းတုပ်တပ်စရာ အပေါက်
(ကွင်း) ပါပြီးဖြစ်၏၊ ထပ်၍ဖောက်စရာ မလို၊ ထို့ကြောင့် “ဆိဒ္ဓံ ကတ္တာ”နေရာဝယ် “ဆိဒ္ဓံ-ကို၊
ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဝါ-အပေါက်ရှိပြီးဖြစ်သော”ဟု ပေး၍ “တတ္ထ-ထိုအဂ္ဂလပါသက၌”ဟု
လှည့်စပ်လျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။

မဏ္ဍလိကံ ကာတုန္တိ-ကား၊ နိစဝတ္ထုကံ-နိမ့်သော အကျည်ရှိအောင်၊ စိနိတုံ-စိခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) [နိစဝတ္ထုကံ စိနိတုံ-ဗဟိ ကုဋ္ဌဿသမန္တတော (ဘေးပတ်ပတ်လည်၌) နိစဝတ္ထုကံ ကတွာ စိနိတုံ-ငိုကာ။]

ဓူမနေတ္ထန္တိ-ကား၊ ဓူမနိက္ခမနဆိဒ္ဓံ-မီးခိုးထွက်ကြောင်း အပေါက်ကို၊ (အနုဇာနာမိ စပ်၊) ဝါသေတုန္တိ-ကား၊ ဂန္ဓေန-နံသာဖြင့်၊ ဝါသေတုံ-ထုံခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) [ဤ၌ “ဂန္ဓေန ဝါသေတုံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “ဆပ်ပြာမွှေးများကို ခွင့်ပြုသည်”ဟု မမှတ်လင့်၊ မြေညက်ကံ နံဇော်နေသည့်အတွက် နံသာဖြင့် ထုံခွင့်ပြုတော်မူသည်၊] ဥဒကဋ္ဌာန္တိ-ကား၊ ဥဒကတ္ထပနဋ္ဌာနံ-ရေထားရာအရပ်ကို၊ (အနုဇာနာမိ) ဥဒကတ္ထပနဋ္ဌာနန္တိ ဥဒကတ္ထာနတ္ထာယ ပရိစ္ဆိန္တိတု၊ ကတဋ္ဌာနံ-မည်သည့်နေရာ၌ ရေထားရုံ မည်ဟု ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သောအရပ်၊-ဝိမတိ၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ တတ္ထထိုရေထားရာအရပ်၌၊ ယဋ္ဌေန-အိုးဖြင့်၊ ဥဒကံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ သရာဝကေန-ခွက်ငယ်ဖြင့်၊ ဝဠုဇ္ဇေတဗ္ဗံ-သုံးစွဲရာ၏၊ (ခပ်၍ သုံးစွဲရမည်၊) ကောဋ္ဌကောတိ-ကား၊ ဒွါရကောဋ္ဌကော-တံခါးမုခ်တည်း။

၂၆၁။ တိသော ပဋိစ္ဆာဒိယောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဇန္တာယရပဋိစ္ဆာဒိစ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ဇနုံးသည်လည်းကောင်း၊ (ရေချိုးအိမ်သည်လည်းကောင်း၊) ဥဒကံပဋိစ္ဆာဒိစ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ရေသည်လည်းကောင်း၊ ပရိကမ္ပံ-ချေးတွန်းမှုစသော ပရိကမ်ကို၊ ကရောန္တဿဝ-ပြုသော ရဟန်းအားသာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (ကရောန္တဿဝ နေရာဝယ် “ကာတုမေဝ”ဟုရှိလျှင် နောက်စကားနှင့် ညီ၏၊) သေသေသု-ပရိကမ်ပြုခြင်းမှ ကြွင်းကုန်သော၊ အဘိဝါဒနာဒိသု-အဘိဝါဒန အစရှိသော အမှုတို့၌၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (“နဂ္ဂါ နဂ္ဂံ အဘိဝါဒန္တိ” စသည်ဖြင့် ရှေး၌ လာသောကြောင့် “အဘိဝါဒနာဒိသု”ဟု ဆိုသည်၊ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော အဘိဝါဒါ ပန စသည်ကို ယူပါ၊) ဝတ္ထပဋိစ္ဆာဒိ-ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝတ်သည်၊ သဗ္ဗကမ္မေသု-ပရိကမ်ကိုပြုခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းစသော အလုံးစုံသောအမှုတို့၌၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဥဒကံ န ဟောတိတိ-ကား၊ နှာနောဒကံ-ချိုးကြောင်းရေသည်၊ န ဟောတိ-မရှိ။

ဇန္တာယရ ပဋိစ္ဆာဒိ။ ။ “ပတိစ္ဆာဒေတိ-ဟိရိကောပိနကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၏၊ ဣတိ ပဋိစ္ဆာဒိ” ဟု ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၌ ဝိဂ္ဂဟပြုလတ်၊ ပတိပုဗ္ဗ ဆဒဇာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်း၊ အဝတ်သည် ဟိရိကောပိန (အင်္ဂါဇာတ်) ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၏၊ ရေလည်း ကိုယ်၏အောက်ပိုင်း တစ်ပိုင်း မြှုပ်နေလျှင် ဟိရိကောပိနကို ဖုံးလွှမ်းနိုင်၏၊ ဇန္တာယရကား တစ်ကိုယ်လုံးကိုပင် ဖုံးလွှမ်းထားနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထို ၃-မျိုးကို “ပဋိစ္ဆာဒိ”ဟု ခေါ်သည်၊ “ဇန္တာယရမေဝ+ပဋိစ္ဆာဒိ ဇန္တာယရပဋိစ္ဆာဒိ”ဟု ပြု၊ ယခုခေတ် လုံသော ရေချိုးအိမ်များလည်း ဇန္တာယရနှင့် သဘောတူ၏။

၂၆၂။ တုလန္တိ-ကား၊ ပဏ္ဍိတာနံ-ဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးကြသော ယာသမားတို့၏၊ ဥဒကဥဗ္ဗာဟနကတုလံဝိယ-ရေကို အထက်သို့ဆောင်ကြောင်း မောင်းနှင့်တူသော၊ (ရေငင်ကြောင်း မောင်းနှင့်တူသော၊) ဥဒကဥဗ္ဗာဟနကတုလံ-ရေကို အထက်သို့ ဆောင်ကြောင်း မောင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ) ဂေါဏေ-နွားတို့ကို၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ် စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေဟိ-လက်တို့ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍သော်လည်း ကောင်း၊ ဒိဃဝရတ္တာဒိဟိ-ရှည်သော ကြိုး၊ လွန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အာကမုနယန္တိ- ဆွဲငင်ရကြောင်းဖြစ်သော ယန္တရားစက်သီးကို၊ ကရကဋကော (တို)-ကရကဋက ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ စက္ကဝဋ္ဋကန္တိ-ကား၊ အရဟဋ္ဌယဋ္ဌိယန္တိ-အကန့်တို့၌ တပ်အပ်သော (အိုး) ပုံးရှိသော ယန္တရားကို၊ (“အနုဇာနာမိ”၌ စပ်၊) တုလာယဝါ-မောင်း၌နုသ် လည်းကောင်း၊ ကရကဋကေဝါ-စက်သီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇေတဗကံ-

ကရကဋက။ ။အတော်နက်သော ရေတွင်း၌ အလွန်ကြီးသော သားရေပုံးကြီးကို လူဖြင့် မဆွဲငင်နိုင်၊ နွား၊ မြင်းတို့ဖြင့်သာ ဆွဲငင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပုံးကြီးမျိုးကို ဆွဲငင်ဖို့ရာ “ဂေါဏေ ဝါ ယောဇေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ယခုခေတ် ရေပုံးကလေးမျိုး ငင်ဖို့ရာ “ဟတ္ထေဟိ ဝါ ဂဟေတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုကြိုးတပ်ထားအပ်သော ရေငင်စက် အကြီး-အငယ်ကို “ဒိဃ ဝရတ္တာဒိဟိ အာကမုနယန္တိ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုရေငင်စက်များသည် ငင်သောအခါ ပုံးကို အောက် ချသောအခါတို့၌ “ကရဋ်-ကရဋ်၊ ကဋ်-ကဋ်”ဟု မြည်သောကြောင့် “ကရကဋ် ကရောတိတိ ကရကဋကော”ဟု အမည်ရသည်။ ဝရတ္တာဒိဟိ၌ အာဒိဖြင့် အုန်းဆံကြိုး စသည်ကို ယူ။

အရဟဋ္ဌ ယဋ္ဌိယန္တိ။ ။ဤရေငင်ယန္တရားကား လှည်းသီးပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ အကန့် ဒေါက်ဆံတိုင်း ဒေါက်ဆံတိုင်း၌ ရေပုံးတပ်ထား၍ လူတစ်ယောက်တည်းဖြစ်စေ၊ ဝဲတက် ယာတက် ၂-ယောက်ဖြစ်စေ လှည့်ပေးရသော ချောင်းထည်း၊ မြောင်းထည်း၊ မြစ်ထည်း၌ အသုံးပြုလေ့ရှိသော ရေငင်စက်တစ်မျိုးတည်း။ ဟဉ္ဇန္တေတိ ဟဋ္ဌာ၊ အရေသု+ဟဋ္ဌာ အရဟဋ္ဌာ- အကန့် ဒေါက်ဆံတို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပုံးတို့၊ အရဟဋ္ဌာ စ+တေ+ယဋ္ဌာစာတိ အရဟဋ္ဌ ယဋ္ဌာ၊ အရဟဋ္ဌဟဋ္ဌာ+ယဿာတိ အရဟဋ္ဌယဋ္ဌိ၊ နပုလိင်ဖြစ်၍ ဤကို ရသေ့ပြု၊ အရဟဋ္ဌယဋ္ဌိ စ+တံ+ယန္တိစာတိ အရဟဋ္ဌယဋ္ဌိယန္တိ-အကန့်ဒေါက်ဆံတို့၌ တပ်အပ်သော အိုး(ပုံး)ပါရှိသော ယန္တရား၊ ထိုယန္တရားသည် စက်ဝိုင်းဖြစ်၍ လည်တတ်သောကြောင့် “စက္ကဝဋ္ဋက”လည်း မည်၏။ “အရဟတ္ထ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်။

ဦးကာ။ ။အရဟဋ္ဌယဋ္ဌိယန္တိနာမ သကဋစက္ကသဏ္ဌာနံ အရေ အရေ (ဒေါက်ဆံတိုင်း ဒေါက်ဆံတိုင်း၌) ယဋ္ဌိကာနိ ဗန္ဓိတွာ ဧကေန ဒွိဟိဝါ ပရိဗ္ဗမိယမာနံ ယန္တိ- သာရတ္ထ၊) အရဟဋ္ဌ ယဋ္ဌိယန္တိနာမ စက္ကသဏ္ဌာနံ အနေကာရံ (အနေက+အရံ-များစွာသော အကန့်ဒေါက်ဆံရှိ သော၊) အရေ အရေ ယဋ္ဌိကာနိ ဗန္ဓိတွာ ဧကေန၊ ဒွိဟိဝါ ပရိဗ္ဗမိယမာနံ ယန္တိ-ဝိမတိ၊) ယောဇနာ၌ကား “အရဟတ္ထ”ပါဠိကို အတည်ယူ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုသွားလေသည်။

ယှဉ်စေထိုက်သော၊ ဝါ-တပ်ထိုက်သော၊ စမ္မဘာဇနံ-သားရေဖြင့်ပြုအပ်သော အိုးသည်၊ ဝါ-သားရေပုံးသည်၊ စမ္မခဏ္ဍနာမ-မည်၏၊ ပါကဋ္ဌာ ဟောတီတိ-ကား၊ အပရိက္ခိတ္တာ-မကာရံအပ်သည်၊ ဟောတိ။ [“အကာအရံ မရှိသောကြောင့် ပေါ်လွင် ထင်ရှားနေသည်”ဟူလို။]

ဥဒကပုဉ္ဏနီ-ရေသုတ်သည်၊ ဒန္တမယာပိ-ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ရေသုတ် သည်လည်းကောင်း၊ ဝိသာဏမယာပိ-သားချိုဖြင့်ပြုအပ်သော ရေသုတ်သည်လည်း ကောင်း၊ ဒါရုမယာပိ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ရေသုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မိ-ထိုရေသုတ်သည်၊ [ဥဒကပုဉ္ဏနီသည် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သောကြောင့် “တသ္မိ”ကို လိင်ဝိပလ္လာသ ကြံ၊ အချို့စာ၌ “တသံ”ဟု မူကွဲရှိ၏။] အသတိ-မရှိလသော်၊ စောဠကေနာပိ-အဝတ်ကြမ်းဖြင့်လည်း၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံ-ထုတ်ပစ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဤဝါကျကို ထောက်၍ ဒန္တမယာ စသည်တို့သည် အဝတ် မဟုတ်၊ ရေကိုခြစ်ပစ်ကြောင်း ရေသုတ်တို့သာဖြစ်စရာရှိသည်။]

၂၆၃။ ဥဒကမာတိကန္တိ-ကား၊ ဥဒကဿ-ရေ၏၊ အာဂမနမာတိကံ-ဝင်လာရာ မြောင်းကို၊ (အနုဇနာမိ၌ စပ်)၊ [ရေကန်မှ ထုတ်အပ်သော ရေ၏ဝင်လာရာ မြောင်း ကို “ဥဒကမာတိကာ”ဟု ခေါ်၏။] အာဝိဒ္ဓပက္ခပါသကံ-ပတ်ဝန်းကျင်တပ်အပ်သော ဝမ်းဘဲတောင် ခေါင်အုပ်ရှိသော ဇရုံးအိမ်ကို၊ နိလ္လေခဇန္တာယရံနာမ-နိလ္လေခဇန္တာယရ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဧတံ-ဤနိလ္လေခဇန္တာယရဟူသော အမည်သည်၊ ဂေါပါန သီနံ-အခြင်ရနယ်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ မဏ္ဍလေ-အထွဋ်၏၊ ပတ်ဝန်းကျင် အဝန်း အဝိုင်း၌၊ ပက္ခပါသကေ-ဝမ်းဘဲတောင် ခေါင်အုပ်တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ကတကုဋ္ဌစ္ဆဒနဿ-ပြုအပ်သော အထွဋ်တပ်အပ်သော အမိုးရှိသော ဇရုံးအိမ်၏။

နိလ္လေခဇန္တာယရံ။ ။အထွဋ်၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ ဝမ်းဘဲတောင်ဟုခေါ်အပ်သော ခေါင်အုပ်ကို ပတ်ပတ်လည်လည်ထား၍ ထိုသို့ထားလိုက်သောအခါ အထွဋ်၏ ဘေးပတ်ပတ် လည်၌ လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ပျဉ်ပြားတွေ ခင်းပြီးသားဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝိမတိ”၌ ပက္ခ ပါသကေ ထပေတွာတိ သမန္တာ စတုရဿာကာရေန ဖလကာနိ ထပေတွာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုပက္ခပါသကပေါ်၌ အလယ်အထွဋ်ကိုမှီ၍ ပတ်ပတ်လည် အထွဋ်ကလေးတွေ တပ်ထား သည်ကို “ကတကုဋ္ဌ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ အထွဋ်ကလေးတွေ တပ်ထားရာ အမိုးရှိသောကြောင့် “ကတကုဋ္ဌစ္ဆဒနဿေတံ နာမံ”ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ “နိလ္လေခဇန္တာယရ”ဟူသည် “အပေါ်ကခြစ်ထားသကဲ့သို့ ကတုံး မဟုတ်သော ကဏ္ဍိကာ၏ပတ်လည်၌ အထွဋ်တပ်ထား သော ဇရုံးအိမ်တည်း”ဟု မှတ်ပါ။

စတုမာသံ ပေ၊ အတ္ထော။ ။ဤဝါကျ၌ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် သံဝဏ္ဏနာလိုက် လျော့သည်ဟု မထင်၊ ပါဠိတော်၌ “စာတုမာသံ ပေ၊ ဝိပ္ပဝသန္တိ”ဟု ပဌမဝါကျရှိ၏၊ ဖွင့်ရိုးထုံးစံမှာ ထိုပဌမဝါကျကိုသာ ဖွင့်ရသည်၊ ဤသံဝဏ္ဏနာ အဖွင့်အတိုင်း ပါဠိတော်၌

နာမံ-နာမည်တည်း။ [မဏ္ဍလေတိ ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလေ-ဋီကာ။] စာတုမာသံ နိသီဒ
နေနာတိ-ကား၊ နိသီဒနေန-နိသီဒိုင်နှင့်၊ စတ္တာရောမာသေ-၄ လတို့ပတ်လုံး၊ န
ဝိပ္ပဝသ်တဗ္ဗံ-ကမ်း၍ မနေရာ၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်။

၂၆၄။ ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဍေသုတိ-ကား၊ ပုပ္ဖဟိ-ပန်းတို့ဖြင့်၊ သန္တတေသု-ခင်းအပ်
ကုန်သော၊ (“သယနေသု သယန္တိန္ဒ စပိ၊) နမတကံနာမ-နမတကမည်သည်၊
ဇဉ္ဇကဇောမေဟိ-သိုးမွေးတို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ အဝါယိမံ-မရက်အပ်သော
အခင်းတစ်မျိုးတည်း၊ စ-ဆက်၊ [စမ္မခဏ္ဍပရိဟာရေန-သားရေပိုင်းကို ဆောင်ရွက်
နည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ၊ စမ္မခဏ္ဍပရိဟာရေနာတိ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ သယနာ
သနဝိမိနာ (အိပ်ရာနေရာကိုသုံးစွဲသော အစီအစဉ်မျိုးဖြင့်) ဣတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊
အချို့စာအုပ်၌ “စမ္မခဏ္ဍပရိဘောဂေန” ဟု ရှိ၏၊ ဋီကာတို့၌ “စမ္မခဏ္ဍပရိဟာရေန”
ဟု တညီတညွတ်တည်း ဖွင့်သည်၊ ရှေး၌ ဓားကို ရစ်ပတ်ဖို့ရာ နမတကတစ်မျိုးရှိခဲ့ပြီ၊
ရက်ကန်း ၌မရက်ဘဲ သန္တတသိက္ခာပုဒ်လာ အခင်းတစ်မျိုးကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားရသော
အခင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။]

အာသိတ္တကူပဓာနံနာမ-အာသိတ္တကူပဓာနမည်သော၊ ဧတံ-ဤအမည်သည်၊
တမ္မလောဟေနဝါ-ကြေးနီဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရတေနဝါ-ငွေဖြင့်သော်လည်း
ကောင်း၊ ကတာယ-ပြုအပ်သော၊ ပေဠာယ-တောင်း၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊
[ဧတံ ပိုဟန်တူသည်၊ မပါဘဲလည်းဖြစ်နိုင်၏၊] ပန-ဆက်၊ ပဋိက္ခိတတ္တာ-ပယ်မြစ်
တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒါရုမယာပိ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော တောင်း
သည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ။

“န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဝိပ္ပဝသ်တဗ္ဗံ” ဟုလည်းရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤသံဝဏ္ဏနာသည် မည်သည့် အနက်
ထူးကိုမျှလည်း မပြနိုင်၊ ပါဠိပျက်နေသည်ဟု ထင်သည်၊ ထို့ပြင်- ဤနိသီဒိုင်ဟူသည် နိသီဒန
သိက္ခာပုဒ်၌လာသော နိသီဒိုင်အခင်းတစ်မျိုးတည်း၊ ယခုအခါ နေရာထိုင်မျိုးမဟုတ်၊ နိသီဒိုင်
ချုပ်ပုံကို ထိုသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်များ၌ ရှုပါ၊ ဤနိသီဒိုင်သည် သက်န်း ၉-မျိုးတွင် ပါဝင်သောကြောင့်
တိစိဝရိတ်နှင့် အလားတူရကား တိစိဝရိတ်ကဲ့သို့ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားလျှင် “၄-လတိုင်အောင်
ကင်း၍မနေရ” ဟု ပညတ်တော်မူသည်၊ နိသီဒိုင်မရှိသော်လည်းကောင်း၊ ရှိစေကာမူ အဓိဋ္ဌာန်
မတင်သော်လည်းကောင်း ဤသိက္ခာပုဒ်အရ ကျင့်ဖွယ်မလိုတော့ပါ။

အာသိတ္တကူပဓာနံ။ ။ ပေဠာယာတိ အဋ္ဌသသောဠသံသာဒိ အာကာရေန (စ-မြှောင့်၊
၁၆-မြှောင့် အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်) ကတာယ ဘာဇနာကာရာယ (ထည့်စရာခွက်၏
ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော) ပေဠာယ (အဓိဝစနံ၌ စပိ၊) ယတ္ထ ဥဏှပါယသာဒိ ပက္ခိပိတွာ ဥပရိ
ဘောဇနပါတိ ထပေန္တိ၊ ဘတ္တဿ ဥဏှဘာဝါဝိဝမနတ္ထံ (ဆွမ်း၏ အပူအဖြစ်ကို မကင်းစေ
ခြင်းငှာ ထိုတောင်းပေါ်၌ ဆွမ်းခွက်ကို တင်ထားကြကုန်၏) တာဒိသဿ ဘာဇနာကာရာဿ

ဒဏ္ဍာဓာရကော-သပိတ်၏တည်ရာဖြစ်သော တုတ်ချောင်းကို၊ မဋ္ဌောရိကာ တိ-ဟူ၍၊ ဂုဏ္ဍတိ-၏၊ ယဋ္ဌိအာဓာရကပဏ္ဏာဓာရကပစ္စိကပိဋ္ဌာနိပိ-ဝါးချောင်း သပိတ်ခံ၊ သစ်ရွက်သပိတ်ခံ၊ တောင်း၏ ကျောဘက်ဖင်တို့သည်လည်း၊ ဧတ္ထေဝ- ဤမဋ္ဌောရိကာ၌ပင်၊ ပပိဋ္ဌာနိ-ဝါဝင်ကုန်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ အာဓာရကသင်္ခေပဂမနတော- သပိတ် ခြေ၌ ထည့်သွင်းအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဆိဒ္ဓ္ဓ- အပေါ်ယံ၌ အပေါက်ရှိသော ဝှေ့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဒ္ဓိပိ-ထုတ်ချင်းဖောက်

အာဓာရသေသတံ အဓိဝစနံ၊ ဧတေနဝ ပါဠိယံ အာသိတ္တကူပဓာနန္တိ ဂုဏ္ဍံ၊ တဿဝ ပါယသာဒီဟိ အာသိတ္တကာဓာရောတိ အတ္ထော၊ ဤစကားအရ “အာသိဇ္ဈိယတိ ဧတ္ထာတိ အာသိတ္တံ-ပါယသ အစရှိသည်တို့ သွန်းလောင်းအပ်ရာ တောင်း၊ အာသိတ္တံယေဝ အာသိတ္တကံ၊ ထိုအာသိတ္တက တောင်းသည်ပင် အထက်ပေါ်က ဘတ္တပါတိ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် “အာသိတ္တကူပဓာနံ” အမည်ရသည်၊ ဥပရိ ဇီယတိ ထပိယတိ ဧတ္ထာတိ ဥပဓာနံ-အပေါ်၌ဆင့်၍ထားအပ်ရာဖြစ်သော တောင်း၊ အာသိတ္တကဉ္စ+တံ+ဥပဓာနဉ္စာတိ အာသိတ္တကူပဓာနံ။

ဝိမတိ။ ။ဣဒဉ္စ အာသိတ္တကူပဓာနံ ပစ္စန္ဓေသု န ဇာနန္တိ ကာတုံ၊ မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ ကရောန္တိ-အစွန်အဖျားတိုင်းနိုင်ငံတို့၌ မလုပ်တတ်ကြ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌သာ လုပ်ကြသည်၊ ကေနစိ ပန ဂိဟိပရိဘောဂေါ အယောမယာဒိသဗ္ဗောပိ အာဓာရော အာသိတ္တကူပဓာနမေဝ အနု လောမေတိတိ ဝဒန္တိ၊ ဧကေ ပန “ကပ္ပိယလောဟမယော အာဓာရော မဋ္ဌောရိကမေဝ အနု လောမေတိ”တိ၊ ဝိမံသိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

မဋ္ဌောရိက။ ။ရှေ့သပိတ်ခြေအခန်းဝယ် ဒါရအာဓာရကတို့ကိုလည်း ပြခဲ့၏၊ သို့ပါလျက် “ဒဏ္ဍာဓာရက”ကို အဘယ်ကြောင့် “မဋ္ဌောရိကာ”နာမည်ဖြင့် ထပ်၍ပြရသနည်းဟု မေး၊ အဖြေကား-“ရှေး၌ သပိတ်မပွန်းဖို့ရာ သပိတ်ခြေအဖြစ်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့၏၊ ဤနေရာ ၌ကား ဆွမ်းစားသောအခါ သပိတ်တင်၍စားဖို့ရာ မဋ္ဌောရိကာနာမည်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူ သည်”ဟု သာရတ္ထ၌ မိန့်သည်။

ယဋ္ဌိ၊ ပေ၊ ပပဋ္ဌာနိ။ ။ဒဏ္ဍာဓာရကဟူသည် သစ်သားတုတ်ချောင်းတို့ကို သပိတ်တင်၍ ဆွမ်းစားနိုင်လောက်အောင်ပြုလုပ်ထားသော သစ်သားဒုတ်တံသပိတ်ခြေတည်း၊ ယဋ္ဌိအာဓာရက ကား- သစ်သားတုတ်ချောင်းတို့ကဲ့သို့ ဝါးတုတ်တို့ကို ပြုလုပ်ထားအပ်သော သပိတ်ခြေတည်း၊ ပဏ္ဏာဓာရကဟူသည် သပိတ်မနာအောင် သစ်ရွက်များကို ဝှေ့ဝိုင်းကရွတ်အဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ် သော သပိတ်ခြေဖြစ်ဟန်တူသည်၊ ပစ္စိကပိဋ္ဌကာဟူသည် တောင်းကလေးကို မှောက်လိုက်သော အခါ သပိတ်တင်၍ဖြစ်နိုင်သော တောင်းဖင် ဖြစ်ဟန်တူသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ “ပစ္စိကပိဋ္ဌ- ခြင်းကွက်အဖြစ်”ဟု ပေး၏၊ ခြင်းရက်ထားသော ခွက်အကျဉ်းကလေးကို ဆိုဟန်တူသည်။

အာဓာရက၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ။ ။ဤဝါကျကား ရှေ့စကားကို ခိုင်မြဲစေသော ဒဠီဝါကျတည်း၊ ယဋ္ဌိအာဓာရက စသည်တို့တွင် အချို့လည်း အပေါ်ယံ၌ အပေါက်ပါ၍၊ အချို့ကား ထုတ်ချင်းပေါက် အပေါက်ပါပြီးလျှင်၊ အချို့ကား ပတ်ဝန်းကျင် အပေါက်တွေများစွာ ပါဟန် တူ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဆိဒ္ဓ္ဓမ္မိ ဝိဒ္ဓိမ္မိ အာဝိဒ္ဓိမ္မိ”ဟု ဆိုသည်။

အပ်သော အပေါက်ရှိသော ဂွေသည်လည်းကောင်း၊ အဝိဒ္ဓမ္မိ - ပတ်ဝန်းကျင် မဖောက်အပ်သော အပေါက်ရှိသော ဂွေသည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ [အချို့ စာအုပ်၌ “အဝိဒ္ဓမ္မိ”ဟု ရှိ၏။ “အပေါက် မဖောက်အပ်သော်လည်း အပေါက် မပါ သော်လည်း အပ်၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဝိမတိအဖွင့်နှင့် မညီပါ။ ဆိဒ္ဓန္တိ ဆိဒ္ဓယုတ္တံ၊ ဝိဒ္ဓန္တိ-အန္တော ဝိနိဝိဒ္ဓ ဆိဒ္ဓံ၊ အာဝိဒ္ဓန္တိ သမန္တတော ဆိဒ္ဓံ၊-ဝိမတိ။]

ဧကဘာဇနေတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘာဇနတော- ခွက်မှ၊ ဖလံ ဝါ-အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပူပံ ဝါ-မုန့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားအံ့ (ဧဝံသတိ၊) တသ္မိ-ထိုတစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ အပဂဏေ-ဖဲလသော်၊ ဣတရဿ-အခြားသောရဟန်းအား၊ ဝါ-၏၊ သေသကံ-အကြွင်းအကျန်ကို၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရဿာပိ-အခြားသော ရဟန်း၏လည်း၊ တသ္မိ-ထိုသစ်သီး၊ မုန့်သည်၊ ခိဏေ-ကုန်လသော်၊ (တစ်နည်း) တသ္မိ ခဏေ-ထိုဒုတိယရဟန်း၏ စားဆဲခဏ၌၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ- အပ်၏။

သစေ ဧကော ဟေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။“ပဌမ ဦးတိဿ စားအပ်ရာခွက်၌ ဦးတိဿသည် သစ်သီးကိုဖြစ်စေ၊ မုန့်ကိုဖြစ်စေယူ၍ ဖဲသွားလသော် ဦးဒတ္တသည် ကျန်ရစ်သော သစ်သီး၊ မုန့် စသည်ကို စားကောင်း၏”ဟု တိုက်ရိုက်အားဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ထွက်၏။ ယခုခေတ်၌ကား ဦးတိဿက ဖဲ၍မသွားဘဲ မုန့်ခွက်၊ ဟင်းခွက် ၁-ခွက်ထည်းဝယ်စား၍ မပြီးခင် အခြား ၁-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၃-၄ ပါးလည်း နှိုက်၍နှိုက်၍ စားနေကြ၏။ “လက်ချင်းမဆုံမိလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်မရှိ”ဟုလည်း ယူဆကြ၏။ တစ်ချို့ကလည်း ဇွန်းကို ခွက်တစ်မျိုးဟု ယူဆ၍ တစ်ခွက် ထည်းပင်ဖြစ်စေကာမူ ဇွန်းအသီးသီးဖြင့် ကိုင်၍နှိုက်ယူလျှင် ဧကဘာဇနမဖြစ်ဟု ယူဆကြ၏။ စဉ်းစား၍ လက်ခံကြပါလေ။

ရှေးစားနည်း။ ။ရှေးခေတ်ကမူ ဆွမ်းပွဲတစ်ပွဲထည်း၌ အများစားလေ့မရှိကြပါ။ ဓမ္မပဒ၌ လာသော ကောသလံမင်းကြီး၏ အသဒိသဒါနသော်မှ ရဟန်းငါးရာအတွက် ဆင်ငါးရာ ထီးမိုးလျက် ဆွမ်းပွဲငါးရာပြင်ထားပါသည်။ ယခုခေတ်ဝယ် အချို့ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မလွဲမကင်းသာ၍ ဝိုင်းဖွဲ့ကာ စားရသော်လည်း ဤသိက္ခာပုဒ်ကို သတိရသဖြင့် စားသောက်ဖွယ် များကို ကိုယ့်သပိတ်၊ ကိုယ့်ပန်းကန်ထည်း၌သာ ထည့်၍စားကြပါသည်။ [ဇွန်းကို ခွက်တစ်မျိုးဟု ယူသောပုဂ္ဂိုလ်များ၏အလိုအားဖြင့် ဆွမ်းရော ဟင်းပါ ဇွန်းဖြင့်သာယူ၍စားလျှင် ဇွန်း တစ်ချောင်းတည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးနိုင်သောကြောင့် ပတ္တပုဏ်ဇုတင်သော်မှ ရနိုင်သည်ဟု ယူဆရ ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဇွန်းကို ခွက်ဟု ယူဆမှုကိုလည်း စဉ်းစားကြပါလေ။]

ဣတရဿာပိ ဟေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။အပီဖြင့် ရှေ့ဣတရဿကို ပေါင်းသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပုန ဂဟေတုံ (နောက်တစ်ဖန်ယူခြင်း)ဟု ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးပဌမ သစ်သီး၊ သို့မဟုတ် မုန့်ကိုယူသွားသော ရဟန်းကို “ဣတရဿာပိ”အရ ယူပါ။ “တသ္မိ ခိဏေ” နေရာဝယ် “တသ္မိ ခဏေ”ဟု မူကွဲ ရှိ၏။ ယောဇနာ၌လည်း “တသ္မိ ခဏေတိ တသ္မိ ဘုဒ္ဓနက္ခဏေ”ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “တသ္မိ ခဏေ”ကိုသာ ရှေးပါဌ်ဟု မှတ်ပါ။

၂၆၅။ အဋ္ဌဟင်္ဂဟိတိ ဧတ္ထ-ဌှိ၊ ဧကေနပိ-တစ်ပါးပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန-
 အင်္ဂါနှင့်၊ သမန္တာဂတဿ-ပြည့်စုံသော ဥပါသကာ၏အပေါ်၌၊ အန္တောသီမာယဝါ-
 ဗဒ္ဓသိမ်၏အတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ နိဿိမံ-ဗဒ္ဓသိမ်မရှိအရပ်သို့၊ -ဂန္တာ-၍၊
 နဒီအာဒိသုဝါ-မြစ်အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ နိကုဇ္ဇိတုံ-မှောက်ခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိယေဝ-သာ၊ (ပတ္တနိကုဇ္ဇနကံပြုခြင်းငှာအပ်သည်-ဟူလျှ်) ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ ပတ္ထေ-ကို၊ နိကုဇ္ဇိတေ-မှောက်အပ်ပြီးသော်၊ တဿ-ထိုဥပါသကာ၏၊ ဂေဟေ-
 အိမ်၌၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေယျဓမ္မော-ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော
 ပစ္စည်းကို/န၊ ဂဟေတဗ္ဗော-မခံယူထိုက်၊ အသုကဿ-ထိုမည်သော ဥပါသကာ၏၊
 ဂေဟေ-ဌှိ၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ မာ ဂဏှိတ္ထံ-မခံယူကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊
 အညေသု-မိမိတို့ကျောင်းတိုက်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဝိဟာရေသုပိ-ကျောင်းတိုက်
 တို့၌လည်း၊ ပေသေတဗ္ဗံ-စေလွှတ်ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥတ္တုဇ္ဇနကာလေ-သပိတ်လှန်ရာ
 အခါ၌၊ ယာဝတတိယံ-ခုကြိမ်တိုင်အောင်၊ ယာစေတွာ-တောင်းစေ၍၊ ဟတ္ထပါသံ-
 သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသံကို၊ ဝိဟောပေတွာ-စွန့်စေ၍၊ (လူပုဂ္ဂိုလ်က ဝဇ္ဇနီယဖြစ်သော
 ကြောင့် ဟတ္ထပါသံကို စွန့်စေ၍)၊ ဥတ္တိဒုတိယကမ္မေန-ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့်၊
 ဥတ္တုဇ္ဇိတဗ္ဗော-သပိတ်ကို လှန်ထိုက်၏။

၂၆၆။ ပုရက္ခတွာတိ-ကား၊ အဂ္ဂတော-ရှေ့၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သံဟရန္တုတိ-
 ကား၊ သံဟရိယန္တု-ရုပ်သိမ်းအပ်စေကုန်လော၊ ပြါဠိတော်၌ “သံဟရန္တုဒုဿာနိ”ဟု
 ရှိသောကြောင့် “သံဟရန္တု၌ကံဟော ယပစ္စည်းကျေသည်”ဟု ကြံဟန်တူသည်၊
 စေလပဋိကန္တိ-ကား၊ စေလသန္တတံ-အဝတ်အခင်းကို၊ (“န အတ္တမိဿတိ-နင်းတော်
 မမူတလံ”၌စပ်၊) သော-ထိုဗောဓိမင်းသားသည်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ပုတ္တံ-သားကို၊
 သစေ လတ္ထမိ-အကယ်၍ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ရမည်ဖြစ်လတ်သော်၊) ဘဂဝါ-

ဆိုလိုရင်းကား- “ပဌမရဟန်း ဖဲသွား၍ ဒုတိယရဟန်း စားနေစဉ် ပဌမရဟန်းက နောက်ထပ်
 ယူလိုလျှင် ထပ်၍ယူခြင်းငှာအပ်ပါသည်”ဟူလျှ်။

မှတ်ချက်။ ။“တသ္မိ ခိဏေ”ပါဠိကို အမှန်ယူလျှင် “ပဌမ ယူသွားအပ်သော သစ်သီး
 (မုန့်) ကုန်မှ နောက်ထပ် ယူကောင်း၏၊ မကုန်သေးလျှင် မယူကောင်း”ဟု မဆီမဆိုင် အဓိပ္ပာယ်
 ထွက်နေလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့် ပဌမယူအပ်သော သစ်သီး(မုန့်)၏ ကုန်ခြင်း-မကုန်ခြင်းမှာ
 လိုရင်း မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးပါဠိလည်းဖြစ်၊ ယောဇနာလည်း ဖွင့်အပ်သော “တသ္မိ
 ခိဏေ”သာ ပါဠိမှန်ဟု မှတ်ပါ။

နိကုဇ္ဇိတုံ။ ။ပတ္တံ နိကုဇ္ဇိတုန္တိ ကမ္မဝါစာယ အသမ္ဘောဂ ကရဏဝသေနော နိကုဇ္ဇနံ၊
 န ပတ္တာနံ အဓောမုခထပနေန၊ တေနာဟ “အသမ္ဘောဂံ သံယေန ကရောတူ”တိ အာဒိ၊ တံ
 ဝနံ ကမ္မဝါစာယ သံယေန သဒ္ဓိ အသမ္ဘောဂံ (ဝနံကို အတူသမ္ဘောဂ မရှိသူကို) သံယော
 ကရောတူတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။

မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ-ငါ၏၊ စေလပဋိကံ-အဝတ်အခင်းကို၊ အက္ကမိဿတိ-နင်းတော်မူလတံ၊ ဣတိ ဣမိနာ အဇ္ဈာသယေန-ဤအဇ္ဈာသယဖြင့်၊ သန္တရိကိရ-ခင်းသတတ်၊ စ-ထိုသို့ပင်-ခင်းအပ်ပါသော်လည်း၊ ဧသ (ဧသော)-ဤဗောဓိမင်းသားသည်၊ ပုတ္တလာဘာယ-သားရဲခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗော-မထိုက်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့သားရဲခြင်းငှာမထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ န အက္ကမိ-နင်းတော်မူ၊ [သားမရနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဋီကာ၌ အကျယ်ပြထားပြီ၊] ယဒိ အက္ကမေယျ-အကယ်၍ နင်းတော်မူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ပုတ္တသားကို၊ အလဘန္တော-မရလတ်သော်၊ အယံ-ဤရှင်ဂေါတမသည်၊ န သဗ္ဗညု-သဗ္ဗညု မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိဋ္ဌိ-မိစ္ဆာအယူကို၊ ဂဏှေယျ-ယူရာ၏၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်၊ တာဝ - သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၏ အကြောင်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ အနတ္တမနေ-နင်းတော်မူခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း။

ပန-ကား၊ ယသ္မာ-အကြံကြောင့်၊ ဘိက္ခုပိ-ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ (“ပရိဘူတာဘဝေယျံ”၏ သာမညကတ္တား၊) ယေ-အကြံရဟန်းတို့သည်၊ အဇာနန္တာ-မသိကုန်လသော်၊ အက္ကမေယျ-နင်းကုန်ရာ၏၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဝိသေသကတ္တား၊) ဝါ-တို့ကို၊ ဂိဟိနံ-လူတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပရိဘူတာ-လွမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-အထင်သေးခံရကုန်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့လူတို့၏ အလွမ်းမိုးခံရဖွယ်ရှိခြင်းကြောင့်၊) ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့ကို၊ ပရိဘဝတော-အလွမ်းမိုးခံရခြင်းမှ၊ မောစေတုံ-လွတ်စေတော်မူခြင်းငှာ၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်၊ သိက္ခာပဒပညပနေ-သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း။

မင်္ဂလတ္ထာယ ယာစိယမာနေနာတိ-ကား၊ အပဝတဂဗ္ဘာ ဝါ-ကင်းသော ကိုယ်ဝန်ရှိသည်မူလည်း၊ ဝါ-မွေးဖွားပြီးခါစမူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဂရုဂဗ္ဘာ ဝါ-လေးသော ကိုယ်ဝန်ရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဧဝရူပေသု - ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရာတို့၌၊ မင်္ဂလတ္ထာယ-မင်္ဂလာအကျိုးငှာ၊ ယာစိယမာနေန-တောင်းပန်အပ်သော ရဟန်းသည်၊ (စေလပဋိကကို နင်းဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော ရဟန်းသည်၊) အက္ကမိတုံ-နင်းခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

ပါဒဓောဝနဌာနေ-ခြေဆေးရာအရပ်၌၊ ဓောတေဟိ-ဆေးအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ အက္ကမနတ္ထာယ-နင်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယံ ပစ္စတ္ထရဏံ-အကြင်အခင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တတံ-ခင်းအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (တံ ပစ္စတ္ထရဏံ-သည်၊)

ဓောတပါဒကံနာမ-မည်၏။ တံ-ထိုဆေးအပ်ပြီးသော ခြေတို့ဖြင့် နင်းဖို့ရန် ခင်းထား အပ်သော အခင်းကို၊ အတ္တမိတုံ-နင်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [“ဓောတပါဒေဟိ+ အတ္တမိတုံ ဓောတပါဒကံ”ဟု ဝစနတ္ထပြု၊ အတ္တမိတုဗ္ဗအနက်၌ ဣပစ္စည်း၊ သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်း၊ ယောဇနာ၌ကား- “ဓောတေဟိ ပါဒေဟိ+အတ္တမနဋ္ဌာနေ အတ္တရိတံ ဓောတပါဒကံ”ဟု ပြုလေသည်။]

၂၆၉။ ကတကံနာမ-ကတကမည်သည်၊ ပဒုမကဏ္ဍိကာကာရံ-ပဒုမ္မာကြာချက် သဏ္ဌာန်ရှိအောင်၊ ပါဒယံသနတ္ထံ-ခြေကို ပွတ်တိုက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကဏ္ဍကေ- အဆူးတို့ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ ဝါ-ပေါ်ထင်စေ၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ခြေပွတ် ငှာည်း၊ တံ-ထိုကတကအမည်ရသော ခြေပွတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂန္ဓဝါ-ဝိုင်းသည် မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ စတုရဿာဒိဘေဒဝါ-လေးထောင့်သဏ္ဌာန် အစရှိသော အပြားရှိသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဗာဟုလ္လိကာနုယောဂတ္တာ-ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်ကို အလိုရှိသော ရဟန်းတို့၏ အဖန်ဖန်အားထုတ်အပ်သော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိတ္တမေဝ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်သာ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု- ခံယူခြင်းငှာလည်း၊ နေဝ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာလည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ- မအပ်၊ ပါသာဏော-ကျောက်ချပ်ခြေပွတ်ကို၊ သက္ခရာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ပါသာဏဗေဏကောပိ-ကျောက်ရေမြှုပ်သည်လည်း၊ (ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ အဖုထနေ သော ကျောက်ခဲသည်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ “န ဝဋ္ဋတိ”ဟု ရှိ၏၊ သက္ခရာခြေပွတ်က အပ်သည့်အတွက် အပ်သောဝတ္ထုချင်းတူသော ကြောင့်သာ ပိသဒ္ဓါဖြင့် ပေါင်းထားသည်၊ ထို့ကြောင့် “န”မပါသောစာက ကောင်း သည်၊ ခုဒ္ဒသိက္ခာ၌လည်း “ပါသာဏဗေဏကထလာ၊ ကပ္ပန္နိ ပါဒယံသနေ”ဟု ဆိုသည်။] ဗီဇနီ - လေးထောင့်ယပ်ကို၊ ဝိဓူပနံတိ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ [ဗီဇနိန္တိ စတုရဿဗီဇနိ-ဝိမတိ။] ပန-ကား၊ တာလဝဏ္ဏံ - ထန်းရွက် ယပ်ဝန်းသည်၊

ဗာဟုလ္လိကာနုယောဂတ္တာ။ ။“ဗဟုလာနံ+ဘာဝေါ ဗာဟုလ္လံ-ပစ္စည်းတို့၏ ပေါများကုန် သည်၏အဖြစ်၊ ဗာဟုလ္လံ ဣစ္ဆန္တိတိ ဗာဟုလ္လိကာ၊ ဗာဟုလ္လိကာနံ+အနုယောဂေါ ဗာဟုလ္လိကာ နုယောဂေါ”ဟု ပြု၊ ဤဗာဟုလ္လိကာနုယောဂတ္တာ၏ သမ္ပန်ကို “တံ”၏ စွဲနက်ဖြစ်သော ကတက ကို ခံရသည်၊ ထိုသမ္ပန်နှင့် ဘာဝရေပုဒ်ဖြစ်သော ဗာဟုလ္လိကာနုယောဂတို့က အရတူခြင်းကြောင့် “အနုယောဂ-အားထုတ်အပ်သောပစ္စည်း”ဟု ပေးလိုက်သည်၊ ယောဇနာ၌-“ဗာဟုလ္လိကာ နုယောဂတ္တာတိ ပစ္စယဗဟုလဘာဝါယ အနုယောဂတ္တာ”ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိဓူပနံ ဗီဇနီ။ ။ဓူပဓာတ်သည်၊ ပူခြင်း၊ ပူစေခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ဝိဥပသာရ ကြောင့် မပူစေခြင်းအနက်ဟောဟု ယူ၍ “ဝိဓူပီယတေ အနေနာတိ ဝိဓူပနံ-မပူစေတတ် ကြောင်း (အေးစေတတ်ကြောင်း)ဖြစ်သော ယပ်”ဟု ကြံပါ၊ ဝိပုဗ္ဗ ဓူပဓာတ် ယုပစ္စည်း၊ ဗီဇတိ ဧတာယာတိ ဗီဇနီ-လေကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော ယပ်၊ ဗီဇ-ဝါတကရဏေ ဟူသော ဓာတ်နောင် ယုပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်း။

တာလပဏ္ဍေဟိ-ထန်းရွက်တို့ဖြင့်၊ ကတံ ဝါ-ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဝေဠုဒန္တဝိလိဝေဟိ-ဆင်စွယ်၊ နီးတို့ဖြင့်၊ ကတံ ဝါ-ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု) မောရပိဉ္ဇေဟိ-ဥဒေါင်းမြီးစည်းတို့ဖြင့်၊ (ကတံ) ဝါ-သည်မူလည်း၊ (ဟောတု) စမ္ပဝိကတိဟိ-အထူးပြုအပ်သော သားရေတို့ဖြင့်၊ (ကတံ) ဝါ-သည်မူလည်း၊ (စမ္ပဝိကတိ ဝါ-အထူးပြုအပ်သော သားရေသည်မူလည်း) (ဟောတု) သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ယပ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

မသကဗီဇနံ-ခြင်နှင်ယပ်သည်၊ (ခြင်နှင်ကြောင်း ယပ်သည်) ဒန္တမယ၊ ပေ၊ ဒဏ္ဍကာပိ-ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ယပ်၊ သားချိုဖြင့် ပြုအပ်သော ယပ်၊ ဒုတ်ချောင်းငယ်ဟူသော ယပ်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဝါကမယဗီဇနိယာ-လျော်တေဖြင့် ပြုအပ်သော ယပ်ဖြင့်၊ ကေတက၊ ပေး-မယာပိ-ဆတ်သွားမြစ်ပျဉ်း ဓနုန်းရွက် စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သော ယပ်တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။ “ဆတ်သွားမြစ်ပျဉ်း”ဟူရာ၌ ဆတ်သွားဖူးပင်ကို “ဆတ်သွား”ဟု ရှေးကခေါ်၏။ ထိုအပင်၌ အမြစ်တွေ မြေကြီးထောက်လျက် ကျ၍နေ၏။ ထိုအောက်သို့ကျနေသောအရာကို “မြစ်ပျဉ်း”ဟု ခေါ်သည်။ ထိုမြစ်ပျဉ်းကို ထုရိုက်ဖွာထားသောအခါ ခြင်နှင်ယပ်ကဲ့သို့ အသုံးချ၍ဖြစ်နိုင်သည်။ “ဒဏ္ဍမယ”ဟူသည် ဒုတ်ချောင်းငယ်တို့ကို ယပ်သဏ္ဌာန်ပြုအပ်သော အရာဝတ္ထုဖြစ်စရာရှိသည်။

၂၇၀။ ဂိလာနဿ ဆတ္တန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ကာယဉာဟော ဝါ-ကိုယ်ပူရောဂါသည် သော်လည်းကောင်း၊ ပိတ္တကောပေါ ဝါ-သည်ခြေပျက်ရောဂါသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ စက္ခု ဝါ-မျက်စိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသည်၊ (ဟောတိ) ဆတ္တေန-ထီးနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ဝါ-ကင်းသည်ရှိသော်၊ အညော-အခြားသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာဗာဓော ဝါ-အနာသည်သော်လည်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဂါမေ ဝါ-ရွာ၌သော်လည်းကောင်း၊ အရညေ ဝါ-တော၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တံ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊

တာလဝဏ္ဏံ။ ။ဝဏ္ဏံ၌ ဘူဝါဒိ ဝဋ္ဋိဓာတ်သည် အာဝဋ္ဋန-လည်ပတ် ဝန်းဝိုင်းခြင်းဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဝဏ္ဏတိတိ ဝဏ္ဏံ၊ တာလဿ+ဝဏ္ဏံ တာလဝဏ္ဏံ-ထန်းရွက်၏ အဝန်းအဝိုင်း၊ (ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း) ဤဝိဂြိုဟ်အရ ထန်းရွက်ယပ်ဝိုင်းသာ မုချရသော်လည်း ဝေဠုမယ၊ ဒန္တမယ၊ ဝိလိဝမယတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မောရပိဉ္ဇေမယ စမ္ပဝိကတိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အထင်ရရှိအားဖြင့် (တစ်နည်း) သဒိဿပစာရအားဖြင့် တာလဝဏ္ဏဟု ခေါ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဠုဒန္တ စသည်ကို မိန့်သည်။ စာအုပ်တို့၌ “စမ္ပဝိကတိတိ ဝါ”ဟု ရှိ၏။ ဝိကတိအရ အထူးပြုအပ်ဟူသည်မှာ ယပ်ကဲ့သို့ ဝိုင်းနေအောင်ပြုအပ်သော သားရေပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “စမ္ပကတိဝါ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။

၁၆၄

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကုဋက အဋ္ဌကထာ

ဝဿ-မိုးအခါ၌၊ စီဝရဂုတ္တတ္ထိ-သင်္ကန်းကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝါဠုမိဂစောရဘယေသုစ-ခြင်္သေ့ သစ် ကျားစသော သားရဲ၊ သူပုန် ဒါးပြဘေးတို့ကြောင့်လည်း၊ အတ္တဂုတ္တတ္ထိမိ-မိမိကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံ-တစ်ရွက်သာရှိသော ထီးသည်၊ (ယပ်တောင်သည်။) သဗ္ဗတ္ထေဝ-အလုံးစုံသောအခါ၊ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ပင်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ဧကပဏ္ဏစ္ဆတ္တံတိ တာလပဏ္ဏာဒိနာ ဧကေနပတ္ထေန ကတဆတ္တံ-ဝိမတိ၊ အာဒိဖြင့် ပေရွက်၊ စလူရွက် စသည်ကို ယူ။]

အသိဿာတိ-ကား၊ အဿ-ထိုသူ၏၊ အသိ-သန်လျက်သည်၊ ဝိဇ္ဇောတလတိတိ-ကား၊ ဝိဇ္ဇောတတိ-တောက်ပ၏။ [ဝိဇ္ဇောတလတိတိ ဧတ္ထ အလပစ္စယော ရူပသိဒ္ဓိမတ္တောဝါတိ အာဟ ဝိဇ္ဇောတတိတိ-ယောဇနာ၊ အချို့စာအုပ်၌ကား သံဝဏ္ဏနာ၌ “ပဇ္ဇောတလတိ”ဟုရှိ၏။ “ပဇ္ဇောတတိ” ဖြစ်ဟန်တူသည်။] ဒဏ္ဍာသမ္ပတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပမာဏယုတ္တော-ပမာဏနှင့် ယှဉ်သော၊ စတုဟတ္ထောယေဝ-၄ တောင်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍော-ဒုတ်ကို၊ သမ္ပန္နိတွာ-သမုတ်၍၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တတော-ထို ၄ တောင်ရှိသော ဒုတ်ထက်၊ ဥနာတိရိတ္တော-ယုတ်လျော့ပို့လွန်သော၊ (ဒဏ္ဍော-ဒုတ်သည်။) သမ္ပတိယာ-ဒုတ်ကို ကိုင်ဆောင်နိုင်ကြောင်း သမ္ပတိနှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝိလာနဟုတ်၊ မဟုတ်သော ရဟန်းအားလုံးတို့အား၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ကား၊ သိက္ခာ-ဆိုင်းသည်၊ အဝိလာနဿ-ဝိလာန မဟုတ်သော ရဟန်းအား၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဝိလာနဿာပိ-ဝိလာနအားသော်မှလည်း၊ သမ္ပန္နိတွာဝ-သမုတ်၍သာလျှင်၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။

၂၇၃။ ရောမန္တကဿာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ရောမန္တကံ-စားမြုံ့ပြန်သော ရဟန်းကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သေသာနံ-ကြွင်းသော ရဟန်းတို့၏၊ အာဝတံ-အထက်သို့တက်လာသော၊ ဥဂ္ဂါရံ-ကြို့ထိုးဖတ်ကို၊ မုခေ-ခံတွင်း၌၊ သန္ဓာရေတွာ-ကောင်းစွာဆောင်ထားပြီး၍၊ ဝိလန္တာနံ-မျိုကုန်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ဝိလန္တာနံ-မျိုကုန်သော၊ သေသာနံ-ကြွင်းသော ရဟန်းတို့၏။

ဥဂ္ဂါရံ ပေ၊ သန္ဓာရေတွာ။ ။အထက်သို့တက်၍ အန်ထွက်လာသော အန်ဖတ်ကို “ဥဂ္ဂါရံ”ဟု ခေါ်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ထိုမျှလောက် အန်ဖတ်မျိုးမဟုတ်၊ ကြို့ထိုးခြင်း စသည်ကြောင့် လည်ချောင်းအထက်သို့တက်လာသော ကြို့ထိုးဖတ်ကို “ဥဂ္ဂါရံ”ဟု ယူရမည်။ ထိုဥဂ္ဂါရံကို ခံတွင်း၌ရောက်လာသောအခါ ခဏလောက်တန်ရပ်ထားခြင်းကို “သန္ဓာရေတွာ” ဆိုသည်။ ထိုသို့တန်ပြီးသောအခါ ထွေးပစ်ဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ မထွေးဘဲ မျိုချလျှင် “ဝိကာလဘောဇန” ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။ ထိုသို့ဆောင်မထားဘဲ ချက်ခြင်းကျသွားလျှင်ကား မတားဆီးနိုင်သောအရာ ဖြစ်၍ အနာပတ်ဟု ဆိုသည်။

အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ အသန္တာရိတမေဝ-ခံတွင်း၌ ကောင်းစွာ မဆောင်ဘဲသာလျှင်၊ ပရဂလံ-လည်မျို တစ်ဖက်သို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ရောက်သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဇ္ဇတိ။ [ရောမန္တကပုဒ်ဖွင့်ကို ကခါဘာသာဋီကာ ဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ယံ ဒိယျမာနန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဒါယကေဟိ-ပေးလှူသူတို့သည်၊ ဒိယျမာနံ-ပေးလှူအပ်စဉ်၊ (လောင်းလှူအပ်စဉ်၊) ပဋိဂ္ဂဟိတ ဘာဇနတော-ခံယူအပ်ရာခွက်မှ၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်၌၊ ပတိတံ-ကျသွား၏၊ တံ-ထိုခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဟေတွာ-ကောက်ယူ၍၊ ပရိဘုဂ္ဂိတံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ ဣဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဘောဇနဝဂ္ဂေ-၌၊ (မယာ၊) ဝဏ္ဏိတမေဝ-ဖွင့်အပ်ပြီးသည်သာ။

၂၇၄။ ကုပ္ပံ ကရိယာမိတိ-ကား၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ (အော်သံကို၊) ကရိယာမိ-ပြုလိုက်အံ့၊ နခါဒီဟိ-လက်သည်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော မုခကုဋ္ဌတို့ကို ယူ။] နခစ္ဆေဒနေ-လက်သည်း၊ ခြေသည်းကို ဖြတ်ခြင်း ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ အနုရက္ခဏတ္ထံ-သနား စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ နခစ္ဆေဒနံ-လက်သည်း၊ ခြေသည်းကို ဖြတ်ကြောင်း ဓားကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ [အနုရက္ခဏတ္ထံတိ ပရိဂ္ဂဟေ တွာ ဂေါပနတ္ထံ-လက်သည်းဖြတ်ရာ၌ ဒုက္ခရောက်ကြသော သာဝကတို့ကို သိမ်း ပိုက်၍ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ-ဝိမတိ။]

ဝီသတိမဋ္ဌတိ-ကား၊ ဝီသတိပိ-နှစ်ဆယ်လည်းဖြစ်သော၊ နခေ-လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့ကို၊ လိခိတမဋ္ဌေ-ခြစ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ညက်ညောသည်တို့ကို၊ ကာရာ ပေန္တိ-ပြုစေကြကုန်၏၊ [လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့ကို လှီးဖြတ်ပြီးနောက်၊ ဓားသွား စသည်ဖြင့် လက်သည်း၊ ခြေသည်းအဖျားကို ပြေပျစ်အောင် ခြစ် ခြင်းကို “မဋ္ဌ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုကဲ့သို့ မပြုကောင်းဟူလို၊ “ဝီသတိယာ+မဋ္ဌ ဝီသတိ မဋ္ဌ-၂၀ သော လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့၏ အဖျားချောနေအောင် ပွတ်တိုက်ခြင်း”ဟု ယောဇနာ ပြ၏။] မလမတ္တံတိ-ကား၊ နခတော-လက်သည်း၊ ခြေသည်းမှ၊ မလမတ္တံ-အညစ်

ကုပ္ပံ (ကုပ္ပံ) ကရိယာမိ။ ။ “ကုပ္ပံ (ကုပ္ပ)”ဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိ၏၊ ယောဇနာ၌- ကုပ္ပံ ကရိယာမိတိ ဧတ္ထ ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိတိ ကုပ္ပံတိ ဝုတ္တေ သဒ္ဓေါတိ အာဟ သဒ္ဓံ ကရိယာမိတိ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ယောဇနာအလို ကုပ္ပံတိကဲ့သို့ ကရဓာတ်ဖြင့်ပြီးသော “ကုပ္ပ” ပုဒ်တည်းဟု ဆိုလို၏၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဣတ္ထိကုတ္တံ စသည်၌ မိန်းမတို့၏အပြုအမူကို “ကုတ္တံ”ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ပရိယာယ်မာယာဖြင့် ဟန်ဆောင်အပ်သောအံသံကို “ကုပ္ပ”ဟု ခေါ်လျှင်လည်း သင့်မည်ထင်သည်။

အကြေးမျှကို၊ အပကမိုတုံ-ဖယ်ထုတ်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ကုတိ အတ္ထော-အနက်၊ [ချောအောင်ကား မခြစ်ရုံ လှီးဖြတ်၍ ကျန်နေသော လက်သည်း၊ ခြေသည်းကိုကား ဓားဦးအဖျား စသည်ဖြင့် ဖယ်ထုတ်နိုင်သည်-ဟူလို။]

၂၇၅။ ခုရသိပါဠိကန္တိ-ကား၊ ခုရကောသကံ-သင်ဓုန်းအိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌စပ်) [ယခုအခါ “သင်ဓုန်းအိတ်ကို” ဆိုသည်၊] မသယံကပ္ပိပေန္တိတိ- ကား၊ ကတ္တရိယာ-ကတ်ကျေးဖြင့်၊ မသယံ-မုတ်ဆိတ်ကို၊ ဆေခါပေန္တိ-ဖြတ်စေကြ ကုန်၏၊ [ကပ္ပဓာတ်၏ “ကပ္ပေါ ဘူ ဂတျ၊ စ တတ္ထဝိမိဆေဒနေ”ဟူသော အနက် တို့တွင် ဆေဒနအနက်ကို ပြသည်။] မသယံ ဝဗ္ဗာပေန္တိတိ-ကား၊ မသယံ-မုတ်ဆိတ်ကို၊ ဒီယံ-ရှည်အောင်၊ ကာရေန္တိ-ပြုစေကြကုန်၏၊ [ခေါင်းရိတ်သောအခါ မုတ်ဆိတ်ကို မရိတ်ဘဲ ရှည်စွာထားကြကုန်၏၊ ရှည်အောင်ဟု ဆိုသော်လည်း လက် ၂-သစ်ထက် ရှည်သောအရှည်မဟုတ်၊ ခေါင်းရိတ်စဉ်တုန်းက ဆံပင်နှင့်အတူရိတ်၍ ဆံပင်ရှည် သလို ရှည်စွာထားကြသည်-ဟူလိုသတတ်၊ “ဒီယံ ကာရေန္တိတိ ကေသေဟိ သဒ္ဓိ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ထပါပေန္တိ”-ဝိမတိ။]

ဟနုကမ္ပိ-မေး၌၊ ဒီယံ-ရှည်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဧဠကမဿု-သိုး၏ မုတ်ဆိတ်နှင့်တူသော မုတ်ဆိတ်ကို၊ ဂေါလောမိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဂေါလောမိကအရ- နွားနှင့်တူအောင်ထားသည်ဟု ယူမည်စိုးသောကြောင့် “ဧဠကမဿု ဝုစ္စတိ”ဟု အထင်ရရှိသဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်းကိုပြသော ဝုစ္စတိသဒ္ဓါဖြင့် ဆို သည်၊ “ဂေါလောမိကံ-သိုး၏ မုတ်ဆိတ်နှင့်တူသော မုတ်ဆိတ်ကို”ဟု ပေး။] စတုရဿကန္တိ-ကား၊ စတုကောဏံ-၄ ထောင့်ရှိသော မုတ်ဆိတ်ကို၊ (ကာရာပေန္တိ ၌စပ်) ပရိမုခန္တိ-ကား၊ ဥရေ-ရင်၌၊ လောမသံဟရဏံ-အမွေးကို ကောင်းစွာဆောင် ခြင်းကို၊ (ကာရာပေန္တိ) [အချို့စာအုပ်၌ “လောမရာဇိသံဟရဏံ-အမွေးအရေးကို

စတုရဿံ။ ။“စတုရံသံ”ဟု ဆိုလိုလျက် နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၊ သဒ္ဓေဘော်လာ၍ “စတု ရဿံ” ဖြစ်သည်ဟု ယောဇနာမိန့်၏၊ ထို့ကြောင့် ရံသံကို “အထောင့်အနက်ဟော”ဟု ယူ၍ “ကောဏံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ အကြင်နည်းဖြင့်ပြုလသော် မေး၏ ၂-ဖက်မှ အထက်တက်သွားသော မုတ်ဆိတ်သည် နဖူးအစွန်နား၌ အထောင့်ဖြစ်၍နေ၏၊ မေး၏အောက် ဘေး ၂-ဖက်၌လည်း အထောင့် ၂-ခုထင်နေ၏၊ ထိုနည်းအားဖြင့် ပြုထားအပ်သော မုတ်ဆိတ်ကို “စတုရဿံ”ဟု ဆိုသည်။ [စတုကောဏန္တိ ယထာဥပရိ နလာဋ္ဌန္တေသု ဒွေ. ဟေဋ္ဌာ ဟနုကပဿေ ဒွေတိ စတ္တာရော ကောဏာ ပညာယန္တိ ဧဝံ စတုရဿံ ကတွာ ကပ္ပိပနံ-ဝိမတိ။]

ဝရိမုခံ။ ။“မုခသဒ္ဓါ မျက်နှာ၏ရှေးရှု အောက်အရပ်ကို ဟောသည်”ဟု ကြံပါ၊ ရင်၌ အမွေး၊ အရေ၊ အကြောင်းကလေးထင်နေအောင် မေးမှ မုတ်ဆိတ်သည် ရင်ဘတ် လောက်အထိ တွဲလျားကျနေအောင် ဆောင်ခြင်းတည်း။ [ယောဇနာနှင့်တကွ ရှေးနိဿယတို့၌

ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းကို”ဟု ရှိ၏။] အမူဒုက္ခန္တိ-ကား၊ ဥဒရေ-ဝမ်း၌၊ လောမ ရာဇိထပနံ-အမွေး၊ အရေးအသား ထားခြင်းကို၊ (ကာရာပေန္တိ) အာပတ္တိ ဒုက္ခဋ္ဌ သာတိ-ကား၊ မဿုကပ္ပိပနာဒိသု-မုတ်ဆိတ်ကို ဖြတ်စေခြင်း အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အမှုတို့၌၊ ဒုက္ခဋ္ဌဿ-ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်သို့ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်း သည်၊ (ဟောတိ။)

အာဗာဓပစ္စယာ သမ္မာဓေ လောမန္တိ-ကား၊ ဂဏ္ဍဝဏရမိ အာဒိ အာဗာဓ ပစ္စယာ-မြင်းဖု၊ အနာလုံးကြီး၊ အနာလုံးသေး အစရှိသော အနာဟူသောအကြောင်း ကြောင့်၊ (သမ္မာဓေ လောမံ သံဟရာပေတုံ အနုဇာနာမိဉ္စစပ်။) [ဂဏ္ဍာ၊ ပေ၊ ပစ္စယာတိ ဂဏ္ဍောစ+ဝဏောစ+ရမိစ ဂဏ္ဍဝဏရမိယော၊ တာယေဝ+အာဗာဓာ ဂဏ္ဍဝဏရမိ အာဗာဓာ၊ တေသံ ပစ္စယာ၊ ဝဏောတိ မဟန္တာ ဝဏော၊ ရမိတိ ခုဒ္ဒကော ဝဏော- (ယောဇနာ)၊ ဤယောဇနာအလို အာဒိရှိပုံ မရ၊ စာအုပ်တို့၌ အာဒိရှိသည်၊ “ရမိတိ ခုဒ္ဒကဝဏံ”ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဝဏအရ- မဟန္တဝဏကို ယူကြဟန်တူ သည်။] ကတ္တရိကာယာတိ-ကား၊ ဂဏ္ဍာ၊ ပေ၊ ပစ္စယာ-မြင်းဖု၊ အနာလုံးကြီး၊ အနာလုံး သေး၊ ဦးခေါင်းရောဂါ အနာဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ (ကတ္တရိကာယ-ကတ် ကျေးဖြင့်၊ ကေသေ ဆေဒါပေတုံ အနုဇာနာမိဉ္စ စပ်။) [ဖျားနာသူတို့လည်း ဦးခေါင်း ကို ရေမဆွတ်ဝံ့သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာကျင်သောကြောင့်လည်းကောင်း စက်ကတ်ကျေးဖြင့် ဖြတ်ကြသည်မှာ ဤခွင့်ပြုချက်နှင့် အလျော်ပင်တည်း။]

သက္ခရာဒီဟိ-ကျောက်စရစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နာသိကာလောမဂ္ဂါဟာပနေ- နှာခေါင်းမွေးကို ယူစေခြင်း၌၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော် လည်း၊ အနုရက္ခဏတ္ထိ-စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ သဏ္ဌာသော-မွေးညှပ်ကို၊ အနုညာ တော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

“လောမသံဟရဏံ-ရင်မွေးရိတ်ခြင်းကို”ဟု ပေးကြ၏၊ “လောမံသံဟရာပေယျ”နှင့် နီးကပ်၍ နေသောကြောင့် ပေးကြဟန်တူသည်၊ ဤ“ပရိမုခံ သံဟရာပေန္တိ”ဟူသော စကား၌ “လှအောင် ပြုပြင်ခြင်း”ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။]

သက္ခရာဒီဟိ၊ ပေ၊ အနုညာတော။ ။ရှေးခေတ်က “မေးမွေး”စသည်တို့ကို သင်စုန်းဖြင့် ရိတ်၍ သင်စုန်းမဝင်နိုင်သော နှာခေါင်းမွေးကိုသာ မွေးညှပ်ဖြင့် နှုတ်ကြဟန်တူ သည်၊ တစ်ချို့ကား မွေးညှပ်ဖြင့် မေးမွေးကို နှုတ်ကြလေသည်၊ နှာခေါင်းတည်း၌ အမွေးတို့ကို ကျောက်စရစ် ဖြင့် လှိမ့်၍ ရစ်၍ယူခြင်း၊ ပျားဖယောင်းလုံးဖြင့် ငြိကပ်စေ၍ ယူခြင်းစသည်ကို “သက္ခရာဒီဟိ၊ ပေ၊ နာသိကာလောမဂ္ဂါဟာပနေ” ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာပတ်မသင့်ပါ၊ သနားဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် မွေးညှပ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ “သုဠာ+ လောမံ ခုံသတိတိ သဏ္ဌာသော”ဟု ယောဇနာ ဝိဂြိုဟ်ပြု၏။

န ဘိက္ခုဝေ ပလိတံ ဂါဟာပေတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-ဤပါဌ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ တဇ္ဇော၊) ယံ-အကြင်အမွေးသည်၊ ဘမုကာယဝါ-မျက်ခုံး၌သော်လည်းကောင်း၊ နလာဋေဝါ-နဖူး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒါဌိကာယဝါ-ကျင်စွယ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (နှုတ်ခမ်းမွေး၌သော်လည်းကောင်း၊) ဥဂ္ဂန္ဓာ-အထက်သို့တက်၍၊ ဗီဘန္တ-စက်ဆုတ်ဖွယ်၊ ဌိတံ-တည်၏၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ လောမံ-အမွေးကို၊ ပလိတံဝါ-ဖြူသော အမွေးကိုလည်းကောင်း၊ အပလိတံဝါ-မဖြူသော အမွေးကိုလည်းကောင်း၊ ဂါဟာပေတံ-ယူစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၂၇၇။ ကံသပတ္ထရိကာတိ-ကား၊ ကံသဘဏ္ဍာဝါဏိဇာ-ကြေးဘဏ္ဍာကို ရောင်းဝယ်သော ကုန်သည်တို့တည်း၊ |ကံသာနံ+ပတ္ထရော ကံသပတ္ထရော-ရောင်းဖို့ရန် ကြေးဘဏ္ဍာတို့ကို ဖြန့်ခင်းထားခြင်း၊ ကံသမတ္ထရံ+ကရောန္တိတိ ကံသပတ္ထရိကာ၊ ကရောန္တိအနက်၌ ဏိပစ္စည်းသက်၊ ထို့ကြောင့် “ကံသဘဏ္ဍာဝါဏိဇာ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဗန္ဓနမတ္တံတိ-ကား၊ ဝါသိကတ္ထရယဋ္ဌိ အာဒိနံ-ဓား၊ တောင်ဌေး အစရှိသည်တို့၏၊ ဗန္ဓနမတ္တံ-အဖျား၌ ဖွဲ့တပ်ကြောင်းကြိုး (အခွေး) မျက်၊ (ကုက္ကုဇာယန္တိ-ကုက္ကုဇပြုကြကုန်၏၌ စပ်။)

န ဘိက္ခုဝေ ပလိတံ။ ။“ပလိတံ-ဆံဖြူ”ဟု အနက်ပေးကြ၏၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌ မျက်ခုံးစသော အရပ်တို့၌ ပေါက်သောအမွေးများကိုလည်း ဖွင့်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် “ဖြူသော အမွေးကို”ဟု ပေးသင့်မည်ထင်သည်၊ “ထိုအမွေးများကို အထက်ထောင်တက်၍ စက်ဆုတ်ဖွယ် ဖြစ်မှ ပယ်ကောင်း၏”ဟု ဆို၏၊ ထိုစကားအရ စက်ဆုတ်ဖွယ်မဟုတ်ဘဲ၊ အခြားအမွေးများ ကဲ့သို့ ရိုးရိုးပေါက်နေသော မျက်ခုံးမွေးဖြူ စသည်ကို မပယ်ကောင်းဟု သိသာသည်။

ဗီဘန္တံ။ ။နိန္ဒာအနက်ဟော ဗဒဓာတ်၊ ဆပစ္စည်း၊ ဗကို ဘပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ စတုတ္ထက္ခရာ ဘကို တတိယက္ခရာ ဗပြု၊ အ-ကို ဤ၊ ဗျည်းကို စပြု၊ အာပစ္စည်းသက်၍ “ဗီဘန္တ”ဟု ပြီး၏၊ [မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိကဏ္ဍ (၃) သုတ်မှာ ကြည့်ပါ၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိသေသေန သောဘနံ ဘက္ခတိတိ ဝိဘန္တော၊ အသောဘနော၊ ဝိဂစ္ဆန္တိပိ ပါဌော၊ ဝိရူပံ ဂစ္ဆတိ ဂမယတိတိ ဝိဂစ္ဆော၊ တတ္ထ ပုရိမပါဌောယေဝ မူလပါဌောတိ ဒဋ္ဌဇ္ဇော”ဟု ကြံလေသည်။]

ဗန္ဓနမတ္တံ။ ။ဗန္ဓနမတ္တံတိ ဝါသိဒဏ္ဍာဒိနံ ကောဋီသု အပါတနတ္ထံ လောဟေဟိ ဗန္ဓနံ- ပဲခွပ်ရိုး၊ ဓားရိုးတို့၏ အစွန်တို့၌ လွတ်၍မကျစေခြင်းငှာ”ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ ကုလားများကိုင်သော ဓားရိုး၌ လက်မှလွတ်မကျအောင်၊ အရိုး၏အဖျား၌ သားရေကြိုးငယ်တို့ဖြင့် ပတ်ထားတတ်ကြ၏၊ ဤ၌လည်း ထိုကဲ့သို့ပတ်၍ ထားကြောင်းဖြစ်သော ကြေးနန်းကြိုးကလေးမျှကို “ဗန္ဓနမတ္တံ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ မြန်မာများက ကြေးနန်းကြိုးပတ်မည့်နေရာ၌ ကြေးအခွေးကလေးများ တပ်ထားကြသည်၊ ထိုသို့ တပ်ထားခြင်းလည်း ဗန္ဓနမတ္တံနှင့် အလျော်ပင်တည်း။ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “အာဒိနံဝါ”ဟု ဝါ-ပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။]

၂၇၈။ န ဘိက္ခုဝေ အကာယဗန္ဓုနေနာတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) အဗန္ဓိတွာ-ခါးပန်းမဖွဲ့မူ၍၊ (ခါးပန်းကြိုး မပန်းမူ၍) နိက္ခမန္တေန-ကျောင်းမှ ထွက်သွားသော ရဟန်းသည်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ သရတိ-အမှတ်ရ၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ-ဖွဲ့ရာ၏၊ အာသနသာလာယ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဗန္ဓိဿာမိ-ဖွဲ့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သရိတွာ-အမှတ်ရ၍၊ (အမှတ်ရပါလျက်) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ န ဗန္ဓတိ-မဖွဲ့သေး၊ တာဝ-ထိုမဖွဲ့သေးသမျှ၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ န စရိတဗ္ဗံ-မလှည့်လည်ရာ။

ကလာဗုကံနာမ-ကလာဗုကမည်သည်၊ ဗဟုရဇ္ဈကံ-များသောကြိုးရှိသော ခါးပန်းကြိုးတည်း၊ (ကြိုးကလေးများကို စုပေါင်း၍ထားအပ်သော ခါးပန်းကြိုးတည်း) ဒေဇ္ဈဘကံနာမ-မည်သည်၊ ဥဒကသပ္ပသီသ သဒိသံ-ရေမြေ၏ ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ခါးပန်းကြိုးတည်း၊ [ဒေဇ္ဈဘသဒ္ဓါသည် ရေမြေဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊ ဤနေရာ၌ အရာအားလျော်စွာ ရေမြေ၏ ဦးခေါင်းကို ဧကဒေသျှပစာရအားဖြင့် ယူပါ၊ ဒေဇ္ဈဘော ဝိယာတိ ဒေဇ္ဈဘကံ၊ သဒိသအနက်၌ ကပစ္စည်း၊ မုရုဇ်နာမ-မည်သည်၊ မုရုဇဝဋ္ဋိသဏ္ဌာနံ-မုရိုးစည်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိအောင်၊ ဝေဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုးတည်း။

မဒ္ဒဝီဏံနာမ-မည်သည်၊ ပါမင်္ဂီသဏ္ဌာနံ-ဆောက်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိသော ခါးပန်းကြိုးတည်း၊ [ယောဇနာ၌ “မဒ္ဒဝီဏနှင့် ပါမင်္ဂီ”ကို ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊] ဟိ-မှန်၊

ယတ္ထ ဟေ၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ။ယတ္ထ သရတိ၊ တတ္ထ ဗန္ဓိတဗ္ဗံတိ ဧတေန အသဉ္စိစ္စ ကာယဗန္ဓနံ အဗန္ဓိတွာ ပဝိဋ္ဌဿ အနာပတ္တိတိ ဒသေတိ၊ မဖွဲ့တော့ဘူးဟု စေတနာမရှိဘဲ အမှတ်တမဲ့ ထွက်သွားသော ရဟန်းမှာ အာပတ် မသင့်ဟူလို၊-(ဝိမတိ) အကာယဗန္ဓုနေန သဉ္စိစ္စ အသဉ္စိစ္စ ဝါ ဂါမပ္ပဝေသနေ အာပတ္တိ၊ သရိတဌာနတော ဗန္ဓိတွာ ပဝိသိတဗ္ဗံ နိဝတ္တိ တဗ္ဗံဝါတိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊-(သာရတ္ထ) ထိုဂဏ္ဍိပဒ်တို့အလို “စိတ်စေတနာမပါဘဲ ခါးပန်းကြိုး မပန်းသည့် အတွက် ရွာတွင်းသို့သွားသော ရဟန်းမှာ အာပတ်”ဟု ဝိမတိအဆိုမှ ပြောင်းပြန် ဖြစ်၏၊ သို့သော် “ယတ္ထ ဟေ၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်လျှင် ဝိမတိ အဆိုက အဋ္ဌကထာ အဘော်ကျမည် ထင်သည်။

ကလာဗုကံနာမ။ ။ကလာပေန (ဗဟုရဇ္ဈနံ သမူဟေန) ကတ္တဗ္ဗံတိ ကလာဗုကံတိ ဝစနတ္ထံ ဒသေတိ၊ (ယောဇနာ) ဤယောဇနာအလို “ကလာဗုကံ”ဟု မရှိရ၊ “ကလာဗုကံ”ဟု ရှိရလိမ့်မည်၊ “ဗဟု+ရဇ္ဈ ယဿာတိ ဗဟုရဇ္ဈကံ- ကြိုးသေးကလေးတို့ကို အများစု၍ ပေါင်းထား အပ်သော ခါးပန်းကြိုး။

မုရုဇံ။ ။ကြိုးငယ်အများကို စုပေါင်းပြီးလျှင် အဖျား ၂-ဘက်၌ တင်းကြပ်စွာ ရစ်ပတ် ထားသောအခါ အလယ်၌ ဖောင်း၍နေသောကြောင့် မုရိုးစည်သဏ္ဌာန်ရှိ၏၊ [မုရုဇဝဋ္ဋိသဏ္ဌာနံ ဝေဌေတွာ ကတံတိ ဧဝံ ဗဟုရဇ္ဈကေ ဧကတော ကတွာ နာနာဝဏ္ဏေဟိ သုတ္တေဟိ ကတံတိ ကေမိ ဝဒန္တိ ဧကဝဏ္ဏသုတ္တေနာပိ ဝလယယဋ္ဌကာဒိဝိကာရံ (ကြိုးကလေးများကို စုပေါင်းပြီးလျှင်

ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော မဒ္ဒဝိဇ္ဇာခါးပန်းကြိုးသည်၊ ဧကံ-ကြိုးတစ်ချောင်း သည်၊ (သမာနံ)ပိ-သော်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဗဟူနိ-များစွာသော ကြိုးတို့သည်၊ (သမာနာနိ-ကုန်လတ်သော်၊) ပဂေဝ-ရွေးဦးမဆွ၊ အစကပင်၊ (န ဝဋ္ဋတိ) [ဤဒိသံကို ငဲ့၍ “န ဝဋ္ဋတိ”ဟု ထည့်သည်၊ ဗဟူနိကား အပဓာနကတ္တာ၊ ဆောက်လုံးသဏ္ဌာန် ပြုအပ်သော ကြိုးဖြစ်လျှင် တစ်ချောင်းထည်းပင် မအပ်၊ အများဖြစ်လျှင်ကား ဆိုဖွယ် မရှိပြီ၊] ပဋိကံ သူကရန္တကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ပကတိဝိတာ-ပင်ကိုယ်အတိုင်း ရက်အပ်သော၊ ပဋိကာဝါ-ခါးပန်းပြားသည်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆကဏ္ဍကဝါယိမာ-ငါးဆူးသဏ္ဌာန်ရှိ အောင် ရက်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေအပ်သော၊ ပဋိကာဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ပကတိဝိတာသည် အထည်များကို ရက်နည်းဖြင့် ရိုးရိုးရက်ထားအပ်သော ခါးပန်း ပြားတည်း၊ မစ္ဆကဏ္ဍကဝါယိမာကား ခါးပန်းပြား၌ ငါးအဆူးကဲ့သို့ အကြောင်းထနေ အောင် ရက်အပ်သော ယခုခေတ် ခါးပန်းပြားတည်း၊] သေသာ-ပကတိဝိတပဋိက၊ မစ္ဆကဏ္ဍကဝါယိမပဋိကမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ကုဉ္ဇရန္တိကာဒိဘေဒါ-ဆင်မျက်စိ သဏ္ဌာန်ရှိသော ခါးပန်းပြားအစရှိသော အပြားရှိသော ခါးပန်းပြားတို့သည်၊ (န ဝဋ္ဋန္တိ။) [ယခုခေတ် ခါးပန်းပြားတို့၌ ဆင်မျက်လုံးကဲ့သို့ အကွက်အကွက်ကလေး တွေ ပေါ်ထင်အောင် ရက်ထားကြ၏၊ ထိုသို့အဆန်းတကြယ် ရက်ထားအပ်သော ခါးပန်းပြားတို့ကား မအပ်။]

သူကရန္တကံနာမ-မည်သည်၊ (ဝက်အူနှင့်တူသော ခါးပန်းကြိုးမည်သည်၊) ကုဉ္ဇိကာကောသကသဏ္ဌာနံ-သံကောက်အိတ်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [သူကရ သာ+အန္တံ သူကရန္တံ၊ သူကရန္တံ ဝိယာတိ သူကရန္တကံ၊] ပန-ဆက်၊ ဧကရဇ္ဈကံ- တစ်ချောင်းသော ကြိုးရှိသော ခါးပန်းကြိုးသည်လည်းကောင်း၊ မုဒ္ဒိကာကာယဗန္ဓနဉ္စ- မုဒရက်သီးသဏ္ဌာန်ရှိသော ခါးပန်းကြိုးသည်လည်းကောင်း၊ သူကရန္တကံ-သူက ရန္တကံခါးပန်းကြိုးကို၊ အနုလောမေတိ-လျော်အောင်ပြု၏၊ (လျော်၏-ဟူလိ၊) [ဝက် အူသည် အတွင်း၌ အခေါင်းရှိသကဲ့သို့ ဤသူကရန္တက ခါးပန်းကြိုးလည်း အတွင်း၌ အခေါင်းရှိ၍ ဝက်အူကဲ့သို့ လုံးသောသဏ္ဌာန်ရှိရမည်၊] အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မုရဇံ မဒ္ဒဝိဇ္ဇာတိ-ဟူသော၊ ဣဒံ-မုရိုးစည်သဏ္ဌာန်၊ ဆောက်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိသော ဤ ၂- မျိုးကို၊ ဒသာသုယေဝ-အမြတ်အဆာတို့၌သာ၊ အနုညာတံ-အပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ- ဤ၂-မျိုး၌၊ ပါမင်္ဂဒသာ-ဆောက်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိသော အမြတ်အဆာသည်၊ စတုန္ဒ- လေးချောင်းတို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ န ဝဋ္ဋတိ။

လက် ၅-လုံးလောက် တစ်ကွင်း လက် ၅-လုံးလောက် တစ်ကွင်း စသည်ဖြင့် လက်ကောက်ကွင်း သဏ္ဌာန်၊ သို့မဟုတ် ကြာသွတ်အိုး သဏ္ဌာန်ကို) ဒသေတွာ ဝေဋ္ဋိတံပိ မုရဇမေဝ၊ ဝိကာရံ ပန အဒသေတွာ မဋ္ဌံ ကတွာ ဝေဋ္ဋိတံ ဝဋ္ဋတိ၊ တေနေဝ ဒုတိယပါရာဇိကဓဏ္ဍာနာယံ ဝုတ္တံ၊ ဗဟုရဇ္ဈကေ ဧကတော ကတွာ ဧကေန နိရန္တရံ ဝေဋ္ဌေတွာ ကတံ ပဟုရဇ္ဈကံတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဝဋ္ဋတိတိ၊-(ဝိမတိ။)

သောတန်နာမ-သောဘန ချုပ်ခြင်းမည်သည်၊ (တင့်တယ်အောင် ချုပ်ခြင်း မည်သည်) ဝေဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ မုခဝဋ္ဋိသိဗ္ဗနံ-နခမ်းအရစ်ကို ချုပ်ခြင်းတည်း၊ ခါးပန်းကြိုးပတ်ပတ်လည်ကို မစုတ်လွယ်အောင် ချုပ်ခြင်းတည်း၊ “ဝရကသိသာ ကာရေန-ပြောင်းနံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်”ဟု ဦးကာတို့ ဖွင့်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ယခု ခါးပန်း ကြိုးတို့၏ ဘေးအနားတို့၌ ကြိုးလုံးကလေးများ တက်နေအောင် ချုပ်ထားကြသည်၊ ဂုဏကံနာမ-ဂုဏကံချုပ်ခြင်းမည်သည်၊ မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာနေန-မုရိုးစည်ပုံသဏ္ဌာန် အားဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ-ချုပ်ခြင်းတည်း၊ ဟိ-အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ (ရစ်ပတ်၍ နခမ်းအရစ်ကို ချုပ်ခြင်း၊ မုရိုးစည်သဏ္ဌာန် ချုပ်ခြင်းအားဖြင့်) သိဗ္ဗိတာ- ချုပ်အပ်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်လာတ်သော်) အန္တာ-ခါးပန်းကြိုး၏ အစွန်တို့သည်၊ ထိရာ-ခိုင်မြဲကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဟောန္တိတိ ဂုစ္စတိ”ဟု တွေ့ရ၏၊ မကောင်း၊) ပါသန္တော-ကွင်း၏အစွန်ကို၊ ပဝနန္တောတိ-ဟူ၍၊ ဂုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

၂၈၀။ စောဠိကဏ္ဍတ္ထိနံ-စောလတိုင်းသူ မိန်းမတို့၏၊ နိဝါသနံ ဝိယ-ဝတ်ခြင်း သည်ကဲ့သို့၊ နာဘိမူလတော-ချက်၏ အရင်းမှစ၍၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍသဏ္ဌာနံ-ဆင်နှာ မောင်းသဏ္ဌာန်ရှိအောင်၊ ဩလမ္ပကံ-တွဲလျားကျသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ နိဝတ္ထံ- ဝတ်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထိသောဏ္ဍကံနာမ-မည်၏၊ (ဆင်နှာမောင်းနှင့်တူသော ဝတ်ခြင်း မည်၏) ဧကတော-တစ်ဖက်၌၊ ဒသန္တံ-အမြိတ်အစွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကတော- ၌၊ ပါသန္တံ-ကွင်းအစွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဩလမ္ပေတွာ-တွဲလျားကျစေ၍၊ နိဝတ္ထံ-

ပါမင်ဒသာ ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။ ။ခါးပန်းကြိုးအဖျား၌ ရှိသော ကြိုးအသေး ကလေးတွေကို “အမြိတ်၊ အဆာ”ဟုခေါ်၏၊ ထိုအမြိတ်အဆာတို့ကို မပြတ်စေဖို့ရန် မုရဇ သဏ္ဌာန် မဒ္ဒဝိဏသဏ္ဌာန်ရှိအောင် ပြုထားဖို့ ခွင့်ပြုတော်မူရသည်၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ၌ အဖျားအားဖြင့် ဖွတ်မြီး ထိုး၍ ထားကြသည်၊ ထိုဖွတ်မြီးကိုပင် “ပါမင်၊ မဒ္ဒဝိဏ”ဟု ဆိုဟန်တူ သည်၊ ပါမင်ဒသာကို “စတုရဿာ-လေးမြှောင့်ရှိ၏”ဟု ဦးကာဖွင့်၏။

ပါသန္တော။ ။ပါသန္တောတိ ဒသာမူလံ-သာရတ္ထ၊ ဒသာပရိယောသာနံ-ဝိမတိ၊ ရှေးခေတ် ခါးပန်းကြိုးများ၌ အမြိတ်အဆာအစွန်ဝယ် ကွင်းတပ်ထားဟန်တူ၏၊ ယခု ခါးပန်းကြိုးများ၌ ကား ခါးပန်းကြိုးတစ်ဖက်အစွန်၌ ကွင်းတပ်ထားသည်၊ ခါးပတ်ပြီးသောအခါ ထိုကွင်း၌ တစ်ဖက် သောကြိုးအဖျားကိုသွင်း၍ ချည်ဖန်များသောကြောင့် ထိုကွင်းအဖျားပြတ်ရလေသည်။

ဝိဇာ။ ။ထိုသို့မပြတ်အောင် “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိဓံ”ဟု ထိုကွင်း၌ထည့်ဖို့ရန် ခါးပန်းသီးကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ ဝိဇ္ဇတေတိ ဝိဇာ-အလယ်၌ အပေါက်ပါရှိအောင် ထွင်းဖောက် ထားအပ်သောကြောင့် “ဝိဇာ”ဟု ခေါ်ရ၏၊ ထိုအပေါက်၌ တစ်ဖက်ကကြိုးကိုသွင်း၍ ချည်ရ သည်၊ ယခုအခါ၌ကား ခါးပန်းသီး၏ အလယ်ခေါင်၌ အပေါက်မပါရုံမက၊ ဆေးအမျိုးမျိုး ထည့်ဖို့ရန် ကြုတ်ကလေးပင် လှုပ်ထားကြသည်။

ဝတ်ခြင်းသည်၊ မစ္ဆဝါဠကံနာမ-မည်၏။ (ငါးအမြီးကဲ့သို့ ၂-ဖက်၌ အစွန်ထွက်သော ဝတ်ခြင်းမည်၏။) [ရှေးက ပုဆိုးတောင်ရှည်များကို တစ်ဖက်ဝယ် ကွင်းရှိ၍၊ တစ်ဖက်၌ ပုဆိုးအစ ရှိသည်။ ခပုံထိုး၍ အောက်သို့ ချထားသောအခါ ထို ၂-စွန်သည် ရှေ့တည့်တည့်၌ ဝဲဘက်၊ ယာဘက်သို့ ထွက်နေသောကြောင့် ငါးမြီးနှင့် တူသည်။]

ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒွေ-၂ ဖက်သော အစွန်တို့လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌတော-၌၊ ဒွေ-၂ ဖက်သော အစွန်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ စတ္တာရော-၄ ဖက် ကုန်သော၊ ကဏ္ဏေ-အနားစွန်တို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းသည်၊ စတုကဏ္ဍကံနာမ-မည်၏။ (ဤဝတ်ပုံကို အိန္ဒိယလူမျိုးများ မေးကြည့်ပါ။) တာလ ဝဏ္ဏကာရေန-ထန်းရွက်အဝန်း၏ အခြင်းအရာဖြင့်၊ (ထန်းရွက်ဝန်းပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်) သာဇ္ဇကံ-ပုဆိုးကို၊ သြလမေတွာ-တွဲလျားကျစေ၍၊ နိဝါသနံ-ဝတ်ခြင်းသည်၊ တာလ ဝဏ္ဏကံနာမ-မည်၏။ (ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းနှင့် တူအောင်ဝတ်ခြင်းမည်၏။) ဒီဃ သာဇ္ဇကံ-ရှည်သောပုဆိုးကို၊ အနေကက္ခတ္တံ-အကြိမ်များစွာ၊ သြဘဉ္စိတွာ-ချိုး၍၊ (ခေါက်ရိုးအချိုးကဲ့သို့ အကြောင်းများစွာထင်အောင် ချိုး၍) သြဝဋ္ဋိကံ-ကွင်းကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလျက်၊ နိဝတ္ထံ-ဝတ်ခြင်းသည်၊ သတဝလိကံနာမ-မည်၏။ ဝါ- များသော အတွန်ရှိအောင် ဝတ်ခြင်းမည်၏။ (သြဝဋ္ဋိကံကို “ဝလယံ-ကွင်း”ဟု ဤ ခန္ဓကအစ၌ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ) ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝါမဒက္ခိဏပဿေသု-ဝဲဘက်၊ ယာဘက်ဘေး တို့၌၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ ဝလိယော-အတွန်တို့ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ နိဝတ္ထံ- ဝတ်ခြင်းသည်၊ သတဝလိကံနာမ-မည်၏။ ပန-ဆက်၊ ဇာဏုတော-ပုဆစ်ဒူးဝန်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဇကာဝါ-တစ်ခုသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေဝါ-၂ ခုသော်လည်းဖြစ် ကုန်သော၊ ဝလိယော-တို့သည်၊ သစေ ပညာယန္တိ-အကယ်၍ ထင်ရှားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ဤသို့တစ်တွန့်၊ နှစ်တွန့် ထင်ရှားလှသော်) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ [ယခုခေတ်၌ ထိုကဲ့သို့ ၂-တွန့်၊ ၂-ထပ်ရှိအောင် ဝတ်ကြသည်။]

သံဝေလ္လိယံ နိဝါသေန္တိတိ-ကား၊ မလ္လကမ္မကာရာဒယော-လက်ဝှေ့သမား အလုပ်သမား အစရှိသူတို့သည်၊ ကစ္ဆံ-အောက်ပိုးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ (တစ်နည်း) ကစ္ဆံဗန္ဓိတွာ-ခါးတောင်းကြိုက်၍၊ နိဝါသေန္တိဝိယ-ဝတ်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ- ထို့အတူ၊ ကစ္ဆံ-အောက်ပိုးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ နိဝါသေန္တိ-ဝတ်ကြကုန်၏။) ဧဝံ-ဤသို့ အားဖြင့်၊ နိဝါသေတုံ-ဝတ်ခြင်းငှာ၊ ဂိလာနဿပိ-ဂိလာနအားသော်မှလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နဿာပိ-ခရီးသွားသော ရဟန်းအားသော်မှလည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ မဂ္ဂံ-ခရီးကို၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ကောဏဝါ- အထောင့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ကောဏဝါ-အထောင့်တို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြှောင့်၍၊ အန္တရဝါသကဿ-သင်းပိုင်၏။ ဥပရိ-

အထက်၌၊ ယမ္ဗိ လက္ခန္ဓိ-အကြင်လည်း ချိတ်ထားကြကုန်၏။ (ညှပ်ထားကြကုန်၏။) ဝါ-တစ်နည်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဧကံ-တစ်ထည်သော၊ ကာသာဝံ-သင်္ကန်းကို၊ တထာ-ထိုဆို့အပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နိဝါသေ တွာ-ဝတ်၍၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ အပရံ-အခြားသော၊ (ကာသာဝံ-ကို) ယမ္ဗိ နိဝါသေန္တိ-အကြင်လည်း ဝတ်ကြကုန်၏။ (တံ) သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော ဝတ်ခြင်းသည်၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ပန-ဆက်၊ ဂိလာနော-ဂိလာနသည်၊ ကာသာဝဿ-၏။ အန္တော-အတွင်း၌၊ သြဝဋ္ဋိကံ-ကွင်းကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ အပရံ-အခြားသော သင်္ကန်းကို၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ နိဝါသေတုံ-ဝတ်ခြင်းငှာ၊ (ဝတ်ခွင့်ကို) လဘတိ-ရ၏။ အဂိလာနေန-ဂိလာန မဟုတ်သော ရဟန်းသည်၊ ခွေ-၂ ထည်တို့ကို၊ နိဝါသေန္တေန-ဝတ်လိုလတ်သော်၊ သဂုဏံ-အထပ်ရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ နိဝါသေတဗ္ဗာနိ-ဝတ်ထိုက်ကုန်၏။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဣဓ-ဤခုဒ္ဒကဝတ္ထုခန္ဓက၌၊ ယဉ္ဇ-အကြင် ဝတ်နည်းကို လည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ သေခိယဝဏ္ဏနာယံ-သေခိယအဖွင့်၌၊ ယဉ္ဇ-အကြင် ဝတ်နည်းကိုလည်း၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ) တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော ဝတ်နည်းကို၊ နိဗ္ဗိကာရံ-ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိအောင်၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ တိမဏ္ဍလံ-ပုဆစ် ခွေးဝန်း ၂-ဖက်၊ ချက်ဟူသော အဝန်း ၃-ပါးကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေန္တေန-ဖုံးအုပ်လျက်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းစွာ၊ နိဝါသေတဗ္ဗံ-ဝတ်ရာ၏။ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိကာရံ-အထူးပြုအပ်သော ဝတ်ခြင်းကို၊ (ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဝတ်ခြင်းကို) ကရောန္တော-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌာ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်မှ၊ န မုစ္ဆတိ-မလွတ်၊ န ဘိက္ခဝေ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတဗ္ဗံတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ် တော်မူအပ်သော၊ ဂိဟိပါရုတံ-လူတို့၏ခြံနည်းကို၊ အပါရုပိတွာ-မခြံမူ၍၊ ဝါ-မရမ်းမူ ၍၊ ဥဘောကဏ္ဏေ-၂ ဖက်သော အနားတို့ကို၊ (အစွန်တို့ကို) သမံ-အညီအမျှ၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပါရုပနံ-ခြံခြင်းသည်၊ ဝါ-ရမ်းခြင်းသည်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းစွာ၊ ပါရုပနံနာမ-ခြံခြင်းမည်၏။ ဝါ-ရမ်းခြင်းမည်၏။ [ခြံခြင်းကိုပင် “ရမ်းခြင်း” ဟု ခေါ်သည်။] တံ-ထိုထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းစွာ ခြံခြင်းကို၊ ပါရုပိတဗ္ဗံ-၏။

တတ္ထ-ထို န ဘိက္ခဝေ ဂိဟိပါရုတံ ပါရုပိတဗ္ဗံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယံကိဉ္စိ- အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ (အညထာပါရုတံ၌ စပ်၊) သေတပဋ္ဌပါရုတံ-ဖြူသော အဝတ်ရှိသူတို့၏ ခြံနည်းလည်းကောင်း၊ ပရိဗ္ဗာဇကပါရုတံ-ရသေ့ပရိဗ္ဗိုဇ်တို့၏ ခြံနည်းလည်းကောင်း၊ ဧကသာဋကပါရုတံ-တစ်ထည်သော အဝတ်ရှိသူတို့၏ ခြံနည်းလည်းကောင်း၊ သောဏ္ဍပါရုတံ-သေသောက်ကြူးတို့၏ ခြံနည်းလည်း ကောင်း၊ [ကခါ၌ “သုရာသောဏ္ဍပါရုတံ”ဟု ရှိ၏။] အန္တေပုရိကပါရုတံ-နန်းတွင်း သူတို့၏ ခြံနည်းလည်းကောင်း၊ မဟာဇေဋ္ဌကပါရုတံ-လက်သမားကြီးတို့၏ ခြံနည်း

လည်းကောင်း၊ ကုဋ်ပွဝေသကပါရုတ်-လယ်လုပ်တဲ့ကုဋ်သို့ ဝင်သူတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏပါရုတ်-ပုဏ္ဏားတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ပါဠိကာရကပါရုတ်-သံဃာအစဉ်အတန်းကိုပြုသော၊ ရဟန်းတို့၏ ခြုံနည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိဓဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသော၊ ပရိမဏ္ဍလလက္ခဏာတော-ပရိမဏ္ဍလလက္ခဏာမှ၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပါရုတ်-ခြုံခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) သဗ္ဗ-သော၊ ဧတံ-ဤခြုံခြင်းသည်၊ ဂိဟိပါရုတ်နာမ-ဂိဟိပါရုတ်မည်၏။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ သေတပဋ္ဌာ-ဖြူသောအဝတ်ရှိကုန်သော၊ အဗုပါလကနိဂဏ္ဌာ-တစ်ဝက်သော အထက်ကိုယ်ကိုသာ စောင့်ရှောက်ကုန်သော နိဂဏ္ဌတို့သည်၊ ပါရုပန္နိယထာ-ခြုံကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧကစေ့-အချို့ကုန်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကာ-တို့သည်၊ ဥရံ-ရင်ဘတ်ကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ ဝါ-ဖော်၍၊ ဒွိသု-၂ ဖက်ကုန်သော၊ အံသကူဋေသု-ပုခုံးစွန်းတို့၌၊ ပါဝရဏံ-ခြုံထည်ကို၊ ထပေန္နိယထာ စ-ထားကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧကသာဋ္ဌကာ-တစ်ထည်သော အဝတ်သာရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ နိဝတ္ထသာဋ္ဌကာဿ-ဝတ်အပ်သော အဝတ်၏၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ အန္တေန-အစွန်းဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိ-ကျောက်ကုန်းကို၊ ပါရုပိတွာ-ခြုံ၍၊ ဥဘောကဏ္ဏေ-၂ ဖက်သော အနားစွန်းတို့ကို၊ ဥဘောသု-ကုန်သော၊ အံသကူဋေသု-ပုခုံးစွန်းတို့၌၊ ထပေန္နိယထာ-ထားကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

သုရာသောဏ္ဍာဒယော-သေသောက်ကြူး အစရှိသည်တို့သည်၊ သာဋ္ဌကေန-အဝတ်ဖြင့်၊ ဂီဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပရိက္ခိပန္နာ-ရစ်ပတ်ကုန်လျက်၊ (ကင်္ခါ၌ “ပရိက္ခိပိတွာ-လည်ပင်း ၂-ဖက်၌ပစ်ချ၍၊ ဝါ-သိုင်း၍”ဟု ရှိ၏။) ဥဘောအန္တေ-တို့ကို၊ ဥရေဝါ-ရင်၌သော်လည်း၊ (ကင်္ခါ၌ “ဥရေဝါ”ဟု ရှိ၏။) သြလမ္ပေန္နိယထာစ-တွဲလျားကျစေကုန်စေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ-ကျောက်ကုန်း၌သော်လည်း၊ ခိပန္နိယထာစ-ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အန္တေပူရိကာယော-နန်းတွင်းသူတို့သည်၊ အက္ခိကာရကမတ္တံ-မျက်လုံးပေါက်မျှကို၊ ဒသေတွာ-ပြ၍၊ သြရုဏ္ဏိကံ-ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်အပ်သော ဦးခေါင်းရှိအောင်၊ ဝါ - ခေါင်မြီးခြုံလျက်၊ ပါရုပန္နိယထာစ-ခြုံကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မဟာဇေဋ္ဌာ-လက်သမားကြီးတို့သည်၊

အဗုပါလက။ ။အမုံ-အထက်ပိုင်းကိုယ်တစ်ဝက်ကို၊ ပါလေန္နိ-ဖုံးထားသော အားဖြင့် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ဣတိ အဗုပါလကာ၊ ထိုနိဂဏ္ဌတို့သည် အောက်ပိုင်း၌ မစောင့်ရှောက်ကြတော့ဘဲ (အဝတ်မပါဘဲ) အထက်ပိုင်း၌သာ အဝတ်ဖြူတစ်ထည်ကို ချိုင်းကြား ၂-ဖက်၌ သွင်း၍ခြုံထားကြသတတ်။

အက္ခိကာရကမတ္တံ။ ။ခေါင်းမြီးခြုံ ကုလားမတို့ကဲ့သို့ နန်းတော်သူများလည်း တစ်ကိုယ်လုံး ခြုံ၍ မျက်လုံးနေရာ၌သာ အပေါက်ကလေး ဖောက်ထားကြ၏။ ထိုနေရာ၌ အထဲက မျက်လုံး ကလေးသည် ကြယ်ကလေးကဲ့သို့ ထင်ရ၏။

ဒီယသာဋကံ-ရှည်သောပုဆိုးကို၊ နိဝါသေတွာ-ဝတ်၍၊ တံသေဝ-ထိုအဝတ်၏ပင်၊
ဧကန္တေန-တစ်ခုသော အစွန်းဖြင့်၊ သကလံသရီရံ-အလုံးစုံသော ကိုယ်ကို၊ ပါရုပန္တိ
ယထာစ-ခြုံကြကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကဿကာ-လယ်သမားတို့သည်၊ ခေတ္တ
ကုဋ်-လယ်တဲကုန်သို့၊ ပဝိသန္တာ-ဝင်ကုန်လတ်သော်၊ သာဋကံ-အဝတ်ကို၊ ပလိ
ဝေဌေတွာ-ရစ်ဖတ်၍၊ ဥပကစ္ဆကေ-လက်ကတီးကြား၌၊ ပက္ခိတွာ-ထည့်သွင်း၍၊
တသေဝ-ထိုအဝတ်၏ပင်၊ ဧကန္တေန-ဖြင့်၊ သရီရံ-ကို၊ ပါရုပန္တိ ယထာစ-သကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏာ-ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ဥဘိန္တံ-ကုန်သော၊ ဥပကစ္ဆကာနံ-လက်
ကတီးတို့၏၊ အန္တေသု-အကြားတို့၊ သာဋကံ-ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ အံသ
ကူဋေသု-ပခုံးစွန်းတို့၌၊ ပက္ခိပန္တိယထာစ-ထည့်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။

ပါဠိကာရကော-သံဃာအစဉ်အတန်းကိုပြုသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဧကံသ
ပါရုပနေန-လက်ဝဲတစ်ဖက်ပခုံးကို ခြုံခြင်းအားဖြင့်၊ (ထုံးစံအတိုင်း “ဥဘောကဏ္ဍေ
သမံကတွာ” ရမ်းခြင်းကို ဆိုသည်။) ပါရုတံ-ခြုံအပ်သော၊ ဝါမဗာဟံ-လက်ဝဲ
လက်မောင်းကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍၊ စိဝရံ-ကို၊ အံသကူဋေ-၌၊ အာရောပေတိယထာ
စ-တင်ထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ အပါရုပိတွာ-မခြုံမူ၍၊ သဗ္ဗေပိ-
အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ (ပါရုပနဒေါသေ)-ဤခြုံခြင်း၏ အပြစ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ (ဤရမ်းခြင်း၏ အပြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း) အညေ-အခြားကုန်
သော၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ (ဤသို့အလားတူဖြစ်ကုန်သော) ပါရုပန
ဒေါသေစ-ခြုံခြင်း၏အပြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ နိဗ္ဗိကာရံ-
ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိအောင်၊ ပရိမဏ္ဍလံ-စွာ၊ ပါရုပိတဗ္ဗံ-ခြုံရာ၏၊ တထာ-ထိုအခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ အပါရုပိတွာ-မခြုံမူ၍၊ အာရာမေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရ
ယရေဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အနာဒရေန-မလေးစားခြင်းကြောင့်၊ ယံတိဗ္ဗိ-
အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဝိကာရံ-ဖောက်ပြန်သော ခြုံခြင်း (ရမ်းခြင်း)ကို၊
ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ။)

ပါဠိကာရကော။ ။ဆွမ်းကြီးခံကိစ္စ စသည်ရှိသောအခါ သံဃာအများကို စီတန်း
ပေးရသော ရဟန်းကို “ပါဠိကာရက”ဟု ခေါ်၏။ ပါဠိ-အစဉ်ကို+ကရောတိတိ ပါဠိကာရကော၊
ထိုရဟန်းသည် သင်္ကန်းကို ထုံးစံအတိုင်း (“ဥဘောကဏ္ဍေ သမံကတွာ”ဖြစ်အောင်) ရမ်းထား၏။
ထို့နောက် “ဟိုကိုယ်တော်က ဒီကြွ၊ ဒီကိုယ်တော်က ဟိုကြွ”စသည်ဖြင့် လက်မောင်းကို ရမ်းကာ
ရမ်းကာ စီစဉ်ရသောအခါ လက်ဝဲလက်၌ ဖူးထားကြောင်းသင်္ကန်းကို မဖူးအားတော့ဘဲ ပုခုံးပေါ်
သို့ပင့်၍တင်လိုက်ရတော့သည်။ [ပါဠိကာရကောတိ ဘိက္ခုနံ ယထာဝုနံ ပါဠိယာ ပတိဋ္ဌာပကော၊
တဿ ဝိ တထာ ပါရုပိတုံ န ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။]

၂၈၃။ မုဏ္ဍဝဋ္ဋိတိ-ဟူသည်ကား၊ ရညော-မင်းသည်၊ ကုဟိဋ္ဌိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့ ဂစ္ဆတော-သွားလတ်သော်၊ ဝါ-သွားသော၊ ရညော-မင်း၏၊ ပရိက္ခာရဘဏ္ဍာဝဟနမနုဿာ-ပရိက္ခာရဘဏ္ဍာတို့ကို ထမ်းဆောင်သော လူတို့သည်၊ (ဥဘတောကာဇ-၂ ဖက်၌ ဝန်ရှိသော ထမ်းပိုးကို၊ ဟရန္တိ ယထာ-ဆောင်ကြသကဲ့သို့၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ဥဘတောကာဇ-ကို၊ ဟရန္တိ-ကုန်၏။) ဣတိ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပာယ်ော-ကဲ့ရဲ့သူတို့၏ အလိုတည်း၊ အန္တရာကာဇတိ-ကား၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ လဂ္ဂေတွာ-ဝန်ထုပ်ကိုချိတ်၍၊ ဒွိဟိ-၂ ယောက်တို့သည်၊ ဝဟိတဗ္ဗဘာရ-ထမ်းဆောင်ထိုက်သော ဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

၂၈၂။ အစက္ခုဿန္တိ-ကား၊ စက္ခုနံ-မျက်စိတို့၏၊ ဟိတံ-အစီးအပွားသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ (စက္ခုနံ-တို့၏။) ပရိဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို၊ (မုန်ခြင်းကို၊) ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ နစ္ဆာဒေတိတိ-ကား၊ န ရစ္စတိ-မနှစ်သက်၊ ဝါ-မဆာ။

မုဏ္ဍဝဋ္ဋိ။ ။ပါဠိတော်၌ “သေယျထာပိ ရညော မုဏ္ဍဝဋ္ဋိ”ဟု ၂-နေရာရှိ၏။ ထိုတွင် “သံဝေလ္လိယံ”နိဝါသေန္တိ၊ ပေါ-သေယျထာပိ ရညော မုဏ္ဍဝဋ္ဋိ”အတွက် ဋီကာတို့၌ “ပါဠိယံ မုဏ္ဍဝဋ္ဋိတိ မလ္လကမ္မကာရာဒယော”ဟုလည်းကောင်း၊ “မလ္လာဒယော”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်ကြ၏။ ဤအဖွင့်တို့ကို ထောက်လျှင် ခါးတောင်းကြိုက်ပုံကို ပြသောဝတ္ထု၌ “ရညော မပါသင့်”ဟု ထင်သည်။ “လက်ဝှေ့သမား၊ အလုပ်သမားတို့ ခါးတောင်းကြိုက်သကဲ့သို့ ခါးတောင်းကြိုက်ကြသည်”ဟု ဆိုလိုသည်။ “ဥဘတောကာဇ”ကို ထမ်းဆောင်သော ဝတ္ထု၌ ပါသော “မုဏ္ဍဝဋ္ဋိ”အတွက်သာ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့်လျော်သည်။ “ဥဘတောကာဇ”ဟူသည် ရေပုံး ၂-ပုံးကို အလယ်က ထမ်းရာ၌ကဲ့သို့ အဖျား ၂-ဖက်၌ ဝန်ထုပ်ရှိသော ထမ်းပိုးတည်း၊ ယောဇနာ၌ကား “မုဏ္ဍသီသံ စောဠကေန ဝေဠန္တိတိ မုဏ္ဍဝေဠိနော”ဟု ဖွင့်ထား၏။ “မုဏ္ဍဝေဠိ”ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန်တူသည်။

အန္တရာကာဇံ။ ။ရှေ့၌ (ဦးဘက်၌) လည်းကောင်း၊ နောက် (ပဲ့) ၌လည်းကောင်း၊ ၂-ယောက် ထမ်း၍ အလယ်၌ဝန်ထုပ်ရှိသော ထမ်းပိုးကို “အန္တရာကာဇ”ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအန္တရာကာဇကို ရဟန်း ရှင်သာမဏေတို့ ထမ်းကောင်း၏။ “ဥဘတောကာဇ”ကိုကား ရဟန်းသာမဏေတို့ မထမ်းကောင်း။

အစက္ခုဿံ နစ္ဆဒေတိ။ ။“စက္ခုနော+ဟိတံ စက္ခုဿံ”ဟု ပြု၊ ဟိတအနက်၌ “စက္ခာဒိတော သော”ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် (ဏာဒိကဏ္ဍာ ၇၁)သုတ်ဖြင့် သာပစ္စည်းသက်၊ ပါဠိတော်ဝယ် ဒန်ပူမစားခြင်း၏ အပြစ် ၅-ပါးကို ပြသော ပါဠိရပ်တည်း၊ ဒန်ပူဟူသည် သွားကြားထိုးရုံမဟုတ်၊ ကုလားများဝါးသကဲ့သို့ ဝါးဖို့ရန် အရာဝတ္ထုတည်း။ “ဒန်ပူစား”ဟူရာ၌ ယခုခေတ် ကုလားလူမျိုးများ တမာအရိုး၊ မန်ကျည်းအရိုးစသည်ကို ကိုက်ဝါး၍ အရည်ထွက်စေပြီးလျှင် ထိုအရိုးဖြင့်ပင် သွားတို့ကိုလည်း ဖြူစင်အောင် ပွတ်တိုက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဒန္တကဋ္ဌ”ကို “ဒန္တပေါန-သွားတို့ စင်ကြယ်စေတတ်သော အရာဝတ္ထု”ဟု ပရိယာယ်ဆိုသည်။ ထိုဒန်ပူရည်တို့က သွားကြိုသွားကြားတို့၌ ဝင်သွားသောကြောင့် သွားနှင့်တကွ ခံတွင်း သန့်ရှင်းရကား

အဋ္ဌင်္ဂီလပရမန္တိ-ကား၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ ပမာဏာဂုံလေန-အတိုင်းအရှည် ဖြစ်သော လက်သစ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌင်္ဂီလပရမံ-လက်ရှစ်သစ်အလွန် အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ (ဒန္တကဋ္ဌံ-ဒန်ပူကို၊ အနုဇာနာမိဋ္ဌံ စပ်၊) အတိမဋ္ဌာဟကံတိ-ကား၊ အတိ ခုဒ္ဒကံ-အလွန်ငယ်သော၊ (ဒန္တကဋ္ဌံ န ခါဒိတဗ္ဗံ စပ်။) [အတိမဋ္ဌာဟကသဒ္ဓါသည် အတိခုဒ္ဒကံ အနက်ကိုဟောသော အထင်ရူဠိသဒ္ဓါ၊ ဖြစ်ဟန်တူသည်။]

၂၈၃။ ဒါယံအာလိမ္မန္တိတိ-ကား၊ တိဏဝနာဒီသု-မြက်တော အစရှိသည်တို့၌၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ဒေန္တိ-ပေးကြကုန်၏၊ ပဋ္ဌဂ္ဂိတိ-ကား၊ ပဋ္ဌိအဂ္ဂိ-ဆန့်ကျင်ဘက်မီးကို၊ ဝါ- ရှေးရှုဖြစ်သော မီးကို၊ (ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိဋ္ဌံ စပ်၊) [အဝေးက တောမီး လောင်၍လာရာ တောကျောင်းကလေးကို မီးမကူးဖို့ရန် တောကျောင်းကလေး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သစ်ပင်များကို တင်ကြို၍ရှိအပ်သော မီးကို “ပဋ္ဌဂ္ဂိ”ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “လောင်လာသောမီး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မီး၊ လောင်လာသောမီးသို့ ရှေးရှု ဖြစ်သောမီး”ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။ ပတိသဒ္ဓါ ဝိရုဗ္ဗအနုဇာနာဟော၊ တစ်နည်း- အဘိဓမ္မာ အနက်ဟောဟု ကြံပါ။] ပရိတ္တိတိ-ကား၊ အပ္ပဟရိတကရဏေနဝါ-စိမ်းစိုသော မြက်သစ်ပင်မရှိအောင် ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (သစ်ပင်ကို ခုတ်ခြင်း အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) ပရိခါကရဏေနဝါ-ကျုံးမြောင်းတူးခြင်းအားဖြင့်သော်

ကတ္တန္တာဒန-ထမင်းစားရာ၌ အရသာရှိ၏၊ သလိပ်သည်းခြေတို့ကလည်း ထမင်းကို မမြွေးယှက် တော့၊ [သလိပ်များကိုလည်း ထွေးဟက်၍ ပစ်တုတ်ရကား သလိပ်သည်းခြေများလည်း ဝင်သွားသော ထမင်းကို (အစာကို) မမြွေးယှက်တော့၊] ခံတွင်းရှင်း၍ သလိပ်သည်းခြေများ ရှင်းသောကြောင့် အရသာကို တစ်ကိုယ် လုံးသို့ ပို့ဆောင်ကြောင်း ရသဟရဏီ အကြောတို့လည်း စင်ကြယ်၏၊ သလိပ်သည်းခြေနှင့်တကွ ခံတွင်းရှင်း၍နေသောကြောင့် အာပုပ်ဇော်လည်း မနံတော့၊ အားလုံးသန့်ရှင်းနေသည့်အတွက် မျက်စိလည်း မှန်ခဲ့၏၊ ဒန်ပူမစားခြင်း၏ အပြစ် ငါးပါးကို အောက်ပါ ရှေးဆရာတို့၏ လင်္ကာအတိုင်း မှတ်ထားရာ၏။

[ဆောင်] ဒန်ပူကို မခဲစားလို့ ရကြသည့် ပြစ်ငါးလိ၊
မျက်စိမှန် အာပုပ်လှောင်း၊ ထောင်းထလိုညှီ၊
ဟရဏီ-ဆောင်ယူသည့် ရသာကြော၊ မရှင်းမစင်ကြယ်နှင့်၊
ခဲဖွယ်မှာ သလိပ်နှောတယ်၊ စားစိတ်မစော။

ပမာဏာဂုံလေန။ ။ပမာဏာဂုံလေနာတိ ဝမူကီအင်္ဂုလေန၊ ကေစိ ပန “ပကတိ အင်္ဂုလေနာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ စတုရင်္ဂုလ ပစ္ဆိမကဝစနေန န သမေတိ၊ န ဟိ ပကတင်္ဂုလေန စတုရင်္ဂုလပမာဏံ ဒန္တကဋ္ဌံ ကဏ္ဏေ အဝိလဂ္ဂံ (မဠိကပ်အောင်) ခါဒိတုံ သက္ကောတိ၊-ဝိမတိ၊ ဤသို့ ဝိမတိက လူတို့၏ လက်သစ်အားဖြင့် လက် ၄-သစ်ရှိသော ဒန်ပူသည် လည်ချောင်း မဠိကပ်အောင် မခဲစားနိုင်၊ လည်ချောင်း ငြိကပ်နေရမည်သာဟု ဆိုသော်လည်း ယခုလူတို့၏ လက် ၄-သစ်ရှိသော ဒန်ပူသည် လက် ၃-ချောင်းလောက်ဖြင့်ကိုင်၍ အဖျားကို ကိုက်ဝါးလျှင် လည်ချောင်း၌ မဠိကပ်နိုင်ပါ။

လည်းကောင်း၊ ပရိတ္တာဏံ - ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်တတ်သော အစောင့်
 အရှောက်ကို၊ (“ကာတုံ အနုဇာနာမိ”၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ကွာပုဒ်၌၊
 အနုပသမ္ပန္နေ-လူသာမဏေသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အဂ္ဂိ-
 ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န လဘတိ၊ (အနုပသမ္ပန္နေ-သည်၊) အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အဂ္ဂိပိ-
 ကိုလည်း၊ ဒါတုံ လဘတိ၊ ဘူမိ-မြေကို၊ တစ္ဆေတွာ-ရွေ့၍၊ (ခုတ်ခြစ်၍၊) တိဏာနိပိ-
 တို့ကိုလည်း၊ ဟရိတုံ-ပယ်ရှားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပယ်ရှားခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊
 ပရိခံပိ-ကျုံးကိုလည်း၊ ဝါ-တူးမြောင်းကိုလည်း၊ ခဏိတုံ-တူးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊
 ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ အလ္လသာခံ-စိုသောသစ်ခက်ကို၊ ဘဒ္ဒိတွာပိ-ချိုး၍လည်း၊ အဂ္ဂိ-
 ကို၊ နိဗ္ဗာပေတုံ-ငြိမ်းစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ငြိမ်းစေခွင့်ကိုလည်းကောင်း၊
 လဘတိ၊ သေနာသနံ-ကျောင်းအနီးသို့ ပတ္တဝါ-ရောက်ပြီးသော မီးကိုလည်းကောင်း၊
 အပတ္တံ ဝါ-မရောက်သေးသော မီးကိုလည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ပဋ္ဌဂ္ဂိဒါနံ၊ ပရိတ္တကရဏစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊)
 နိဗ္ဗာပေတုံ-ငှာ၊ လဘတိယေဝ-ရသည်သာ၊ [ဤသို့မီးရှိခြင်း၊ မြေခြစ်ပစ်ခြင်းစသော
 အမှုကြောင့် ဘူတဂါမသိက္ခာပုဒ်၊ ပထဝီဇာနသိက္ခာပုဒ်တို့အရ အာပတ်မသင့်ပါ-
 ဟူလျှ်၊] ပန-ဆက်၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ (နိဗ္ဗာပေန္တော-ငြိမ်းစေလတ်သော်၊) ကပ္ပိယေ
 နေဝ-အပ်သော ရေဖြင့်သာ၊ (ပိုးမပါသော ရေဖြင့်သာ၊) (နိဗ္ဗာပေတုံ၊) လဘတိ-
 ရ၏၊ ဣတရေန-အခြားသော အကပ္ပိယရေဖြင့်၊ (ပိုးပါသောရေဖြင့်၊) (နိဗ္ဗာပေတုံ၊)
 န (လဘတိ)-မရ။

၂၈၄၊ သတိကရဏီယေတိ-ကား၊ သုက္ခကဋ္ဌာဒိဂ္ဂဟဏကိစ္စေ-ခြောက်သော
 ထင်းအစရှိသည်ကို ယူခြင်းကိစ္စသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပေါရိသိယန္တိ-ကား၊
 ပုရိသပ္ပမာဏံ-ယောက်ျားတစ်ရပ် ပမာဏရှိသော အရပ်တိုင်အောင်၊ (ရုက္ခံ အဘိ
 ရုဟိတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) [ပမာဏအနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ “ပေါရိသံ”ဟု
 လည်းကောင်း၊ ဣယပစ္စည်းသက်၍ “ပေါရိသိယံ”ဟုလည်းကောင်း၊ ပါဌ ၂-မျိုး
 ရှိသည်၊ ထို“ပုရိသပ္ပမာဏံ”ဟူသည် လက်မောင်း ၂-ဖက်ကို အထက်သို့ မြှင့်ဆန့်၍
 ထားသော ယောက်ျားတစ်ယောက်၏ ခြေမှစ၍ လက်ဖျားအဆုံး ပမာဏတည်း၊]
 [ဥဒ္ဓန္တတဘူဇပေါသပ္ပမာဏေ ပေါရိသံတိသု၊-အဘိဓာန်(၂၆၉။)]

အာပဒါသုတိ-ကား၊ ဝါဠမိဂါဒယော-ရဲရင့်သော ခြင်္သေ့သစ်ကျားစသော
 သားကောင်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒိသ္မာဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂမူဠော-လမ်း
 ခရီး၌ တွေဝေသည်၊ ဝါ-မျက်စိလည် လမ်းမှားသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဒိသ္မာ-အရပ်မှန်နှာ
 တို့ကို၊ ဩလောကေတုကာမော-ကြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာဝါ-မြင်၍သော်
 လည်းကောင်း၊) အာဂစ္ဆန္တိ-လာသော၊ ဒဝဿာဟံ-တောမီးကို၊ ဒိသ္မာဝါ-သော်လည်း

ကောင်း၊ ဥဒကောယံ-ရေအယဉ်ကို၊ ဒိသ္မာဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပါသု-
ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ အာပဒါသု-ဘေးရန်တို့ကြောင့်၊ အတိဥစ္စမ္ပိ-အလွန်
မြင့်စွာလည်း၊ ရုက္ခံ-သစ်ပင်ကို၊ အာရောဟိတုံ-တတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [အချို့
စာအုပ်၌ “ဩလောကေတုကာမောဝါ”ဟု ဝါ-ပါသည်ကား မကောင်း။]

၂၈၅။ ကလျာဏဝါက္ကရဏာတိ-ကား၊ မဓုရသဒ္ဓါ-ချို့မြိန်သော အသံရှိကုန်
သည်၊ (ဟောန္တိ) ဆန္ဒသော အာရောပေမာတိ-ကား၊ ဝေဒံဝိယ-ဝေဒကျမ်းစာကို
ကဲ့သို့၊ သက္ကတဘာသာယ-သက္ကတဘာသာအားဖြင့်၊ ဝါစနာမဂ္ဂ-ရွတ်ဆိုအပ်သော

ကလျာဏဝါက္ကရဏာ။ “ကလျာဏ”ကို “မဓုရ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ဝါက္ကရဏ”ကို
“သဒ္ဓ”ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ ဝါက္ကရဏသဒ္ဓါသည် “ရွတ်ဆိုအပ်သော စကားသံ”ဟူသော
အနက်ကိုဟော၏။ “ကရိယတိ ဥစ္စာရိယတိတိ ကရဏံ”၊ [ယောဇနာ၌ “ကရဏော”ဟု ပုလ္လိင်
ချ၏။] ဝါစာဝေ+ကရဏံ ဝါက္ကရဏံ၊ ဝါစာမှ စကို ကပြု၍ အာကိုချေလျှင် “ဝါက္ကရဏံ”ဟု
ဖြစ်၏။ ကလျာဏံ+ဝါက္ကရဏံ+ယေသန္တိ ကလျာဏဝါက္ကရဏာ။

ဆန္ဒသော အာရောပေမာ။ “ဆန္ဒသော”ကို “သက္ကတဘာသာယ”ဟု ဖွင့်၏။ “ဝေဒ
ကျမ်းစာတို့ကို သက္ကတဘာသာဖြင့် ဝါစနာမဂ္ဂပြုကြသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကိုလည်း
သက္ကတဘာသာဖြင့် ပို့ချဖို့ရန် တင်ထားလိုပါကုန်၏”ဟူလို၊ ဤစကားသည် ဘုရားတရားတော်ကို
မိမိဆိုင်ရာ လူမျိုးတို့၏ ဘာသာအားဖြင့် ရွတ်ဆိုပို့ချနေကြသည်ကို မကြေနပ်သော ဗြာဟ္မဏ
ဇာတ်ရှိသူ “ယမေဋ္ဌ၊ ကေကုဋ္ဌ”အမည်ရှိသော ရဟန်းတို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်
အပ်သော စကားတည်း။

သကာယနိရုတ္တိယာ။ ။ဤအဋ္ဌကထာဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် မာဂဓဘာသာဖြင့်
တည်ရှိသော ပါဠိတော်ကိုသာ “သကာယနိရုတ္တိ”ဟု ထင်စရာရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဝတ္ထုကြောင်း၌
“နာနာကုလပဗ္ဗဇိတ”ဖြစ်ကြသော ရဟန်းတို့သည် သကာယနိရုတ္တိဖြင့် ဗုဒ္ဓဝစနကို ဖျက်ဆီးလိုကြ
ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။ ထိုစကား၌ “သကာယနိရုတ္တိ”ဟူသည် ထိုထိုလူမျိုးတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း
ပြောဆိုအပ်သော စကားသာဖြစ်သင့်၏။ ဘုရားရှင်လည်း “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သကာယ
နိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏိတံ”ဟု ထိုဝတ္ထုကြေရင်းအတိုင်းပင် ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်
“သကာယနိရုတ္တိ”ဟူသည် “လူအမျိုးမျိုးတို့၏ ထုံးစံအတိုင်းပြောဆိုအပ်သော ဘာသာစကားသာ
ဖြစ်သင့် ၏”ဟု ဆရာတို့ ယူကြသည်။ “သကာယနိရုတ္တိယာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဒူသေန္တိ”တုန်းကလည်း
ရွတ်ဆို၍ လွယ်သော မာဂဓဘာသာကိုပင် “သကာယနိရုတ္တိ”ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ ထိုအဆိုကိုလည်း
ဆရာတို့ မနှစ်သက်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ “န ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဆန္ဒသော အာရောပေတဗ္ဗံ”ဟု တားမြစ်တော်မူ
ချက်ကြောင့် “ပိဋကပါဠိတော်ကို သက္ကတသဒ္ဓါနည်းဖြင့် စာမပြင်ရ”ဟု မဆီမဆိုင် အဓိပ္ပာယ်
ယူကြသေး၏။ ထို့ပြင် “မာဂဓဘာသာဖြင့် သင်ယူရမည်”ဟု အမိန့်တော်ရှိသောကြောင့် ပါဠိ
တော်ကို မြန်မာဘာသာစသော ထိုထိုဘာသာဖြင့် မပြန်ဆိုကောင်းဟုလည်း ယူဆကြ၏။
သို့သော် “န ဆန္ဒသော အာရောပေတဗ္ဗံ”၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ သက္ကတဘာသာပြန်ရုံကို ဆိုလိုသည်
မဟုတ်တန်ရာ၊ သက္ကတဘာသာအားဖြင့် ဂိုဏ်း၊ ဂရုလဟု သတ်မှတ်၍ ဆန်းကျမ်းနှင့်အညီ

အစဉ်ကို၊ ဝါ-ပို့ချအပ်သော အစဉ်ကို၊ အာရောပေမ-တင်လိုပါကုန်၏။ သံကာယ နိရုတ္တိယာတိ ဧတ္ထ-သကာယနိရုတ္တိယာဟူသော ဤပါဌ၌၊ သကာ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နိရုတ္တိနာမ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော အသံမည်သည်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရော-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊ မာဂဓိကော-မာဂဓတိုင်းသားတို့၏၊ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝေါတာရော-ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။

၂၈၆။ လောကာယတံနာမ-မည်သည်၊ (“တိတ္ထိယသတ္ထံ”၌ စပ်၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံ သည်၊ ဥစ္စိဋ္ဌ-အကြွင်းတည်း၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသည်၊ အနုစ္စိဋ္ဌ-အကြွင်းမဟုတ်၊ ကာ ကော-ကိုးသည်၊ သေတော-ဖြူ၏၊ ဗကော-ဗျိုင်းသည်၊ ကာဠော-မည်း၏၊ [သီလက္ခန္ဓ အဋ္ဌကထာ၌ “ဗကာ ရတ္တာ”ဟု ရှိ၏၊] (ကသ္မာ၊) ဣမိနာစ ဣမိနာစ ကာရဇ္ဇောန- ဤအကြောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ ၊ပေါ၊ ပဋိသံယုတ္တံ- ဤသို့အစရှိသော အကျိုးမရှိသောအကြောင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ တိတ္ထိယသတ္ထံ- တိတ္ထိတို့၏ ကျမ်းတည်း။

၂၈၈။ အန္တရာ အဟောသီတိ-ကား၊ (တေန သဒ္ဓေန-ထိုအသံသည်၊ ဓမ္မကထာ- တရားစကားတော်သည်၊ ဝါ-ကို၊) အန္တရိတာ-ခြားကွယ်အပ်သည်၊ ပဋိစ္စန္ဒာ-ဖုံးလွှမ်း အပ်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ [အန္တရံ+ကရိယတေတိ အန္တရာ၊ ကရိယတေအနက်၌

ဂါထာတွေလုပ်၍ ပြောင်းလွှဲပြင်ထားခြင်းကိုသာ “န ဆန္ဒသော အာရောပေတဗ္ဗံ”ဟု မိန့်တော် မူဟန်တူပါသည်။ ဂါထာနည်းမဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ဆိုင်ရာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခြင်းကိုကား (သာ၍ အဓိပ္ပါယ်နားလည်လွယ်သောကြောင့်) တားမြစ်တော်မူမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆိုင်ရာပညာရှိ တို့သည် မာဂဓဘာသာဖြင့် မူလကတည်ရှိသော ပါဠိတော်ကို သက္ကတ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဟိန္ဒူ စသည် တို့အပြင်၊ မြန်မာလိုလည်း များစွာပြန်ဆိုပြီးကြလေပြီ။

လောကာယတံနာမ။ ။ “သဗ္ဗ ဥစ္စိဋ္ဌ”ဟူရာ၌ အသစ်ကျပ်ချွတ် အသစ်အစာဖြစ်စေကာမူ “ရွေးပစ္စည်းတို့မှ အကြွင်းအကျန်ဖြစ်သောကြောင့် ဥစ္စိဋ္ဌ”တည်းဟု အကြောင်းပြ၏။ “သဗ္ဗ အနုစ္စိဋ္ဌ”ဟူရာ၌ “အကြွင်းအကျန်ပင်ဖြစ်စေကာမူ ရုပ်သစ်နာမ်သစ်ဖြစ်သောကြောင့် အနုစ္စိဋ္ဌ” တည်းဟု အကြောင်းပြ၏။ “သေတော ကာကော”ဟူရာ၌ “အရိုးတွေက ဖြူသောကြောင့် ကိုးသည် ဖြူ၏”ဟု အကြောင်းပြ၏။ “ကာဠော ဗကော”ဟူရာ၌ “သွေးက နက်သောကြောင့် ဗျိုင်းသည် နက်၏”ဟု အကြောင်းပြ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရိုးရာအကြောင်းမဟုတ်ဘဲ ကပ်သီး ကပ်သတ် ကြံဆအပ်သော အကြောင်းဖြစ်၍ အကျိုးမရှိသော “နိရုတ္တကကာရဏ”ဖြစ်သည်။

ဤလောကာယတံကျမ်း၏ သရုပ်ကို အဘယာရာမဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယသစ် (၁၁၂)၌ ရှုပါလေဦး။ ဤကဲ့သို့ ကျမ်းမျိုးဖြစ်လျှင် မြန်မာလိုလည်း မသင်ကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဟိန္ဒူစသော အခြားဘာသာဖြင့်လည်း မသင်ကောင်းပင်တည်း။ စူပုန်ကျိုး သံသရာကျိုးကို ပြသော ကျမ်းဖြစ်လျှင်ကား မြန်မာလိုလည်း သင်ကောင်း၊ အခြားဘာသာလိုလည်း သင်ကောင်း သည်သာ။ [သီလက္ခန္ဓ၊ မဇ္ဈိမသီလ-အဖွင့်၌လည်း ရှုပါဦး။]

အပစ္စည်းသက်ဟု ကြံပါ။ ပါဠိတော်၌ “တေန သဒ္ဓေန ဓမ္မကထာ”ဟု ရှိသောကြောင့် “အန္တရာ-အကြား၌ ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ခြားကွယ်အပ်သည်”ဟု ပေးပါ။

၂၈၉။ အာဗာပေစ္စယာတိ-ကား၊ ယဿ အာဗာဓဿ-အကြင်အနာရောဂါ၏၊ လသုဏံ-ကြက်သွန်ဖြူသည်၊ ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးတည်း၊ တပ္ပစ္စယာ-ထိုအနာ၏ ဆေး ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (“လသုဏံ ခါဒိတုံ အနုဇာနာမိ”၌ စပ်။)

၂၉၀။ ပဿာဝပါဒကံတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၊ ပါဒက-ခြေနင်းခုံသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဣဋ္ဌကာဟိပိ-အုတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိလာဟိပိ-ကျောက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒါရူဟိပိ-သစ်သားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ဝစ္စပါဒကာယပိ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာ ခြေနင်းခုံ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင် တည်း၊ ပရိဝေဏန္တိ-ကား၊ ဝစ္စကုဋ္ဌိပရိက္ခေပဗ္ဗန္တရံ-ဝစ္စကုဋ္ဌိ အကာအရံ၏ အတွင်း အရပ်သည်၊ (စိက္ခလံ-ဗွတ်ပေါက်သည်၊ ဟောတိ၌ စပ်။) [“ပရိဝေဏ”ဟု ဆိုသော် လည်း ကျောင်း၏ပရိဝုဏ် မဟုတ်၊ ဝစ္စကုဋ္ဌိ အကာအရံ၏ အတွင်းအရပ်ကို ဆိုသည်။]

၂၉၁။ ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုမိ-ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေန-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ [မာလာဝစ္ဆရောပါပန စသည်သည် ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထု၊ ဩစိနန-ဆွတ်ခူးခြင်းစသည်ကား ပါစိတ္တိယဝတ္ထုတည်း၊] ပဟရဏတ္ထံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတံ-ပြုအပ်သော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာ ကို၊ ပဟရဏီတိ-ပဟရဏီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဧတံ-ဤပဟရဏီဟူသော သဒ္ဓါ သည်၊ ယဿကဿမိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ အာဝုဓသဒ္ဓါတဿ-လက် နက်ဟုဆိုအပ်သော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ တံ-ထိုလက်နက်အရောမြှောက်သော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညံ-အခြားသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ လောဟဘဏ္ဍံ-သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေး ဘဏ္ဍာကို၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ကတကဉ္စ ကုမ္ဘကာရိ ကဉ္စာတိ ဧတ္ထ-ကတကဉ္စ ကုမ္ဘကာရိကဉ္စဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကတကံ-ကတကကို၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ [“ကတတံနာမ ပဒုမ္မကဏ္ဍိကာကာရံ ပါဒယံသနတ္ထံ ကဏုကေ ဥဌာပေတွာ ကတံ”ဟု ဤခန္ဓက ရှေ့နား၌ ဆိုခဲ့ပြီ၊] ဓနိယသေဝ- အရှင်ဓနိယ၏ပင်၊ သဗ္ဗမတ္တိကာမယကုဋ္ဌိ-အလုံးစုံ မြေညက်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊ ကုမ္ဘကာရိကဉ္စာတိ-ကုမ္ဘကာရိကဉ္စဟူ၍၊ ဝါ-အိုးထိန်းသည်တို့၏ ဘဏ္ဍာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထံ-အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သည်သာ။

ဓမ္မကဏ္ဍိကုမ္ဘကာဝတ္ထုနား-သည်၊ နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

*** **

၆။ သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ကျောင်းနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်း။]

ဝိဟာရောနုစာနနကထာ

၂၉၄။ သေနာသနက္ခန္ဓက-သေနာသနက္ခန္ဓက၌၊ အပညတ္တံ ဟောတီတိ-
 ကား၊ အနန္တညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သေးသည်၊ ဟောတီ-ဖြစ်၏။ [“ပညတ္တံ”အရ
 “မပြုမလုပ်ရ”ဟု တားမြစ်တော်မူကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်ကို
 ယူမည်စိုးသောကြောင့်“အနန္တညာတံ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။] အမုယောဂါဒိမုတ္တော-
 အမုယောဂအစရှိသော ကျောင်းတို့မှ လွတ်သော၊ အဝသေသာဝါသော-ကြွင်းသော
 နေရာကျောင်းသည်၊ ဝိဟာရောနာမ-ဝိဟာရမည်၏။ အမုယောဂေါတိ-ကား၊
 သုပဏ္ဏဝက်ဂေဟံ-ဂဠုန်တောင်အလား ၂-ဖက်ထားအပ်သော အမိုးရှိသောကျောင်း
 တည်း၊ ပါသာဒေါတိ-ကား၊ ဒီယပါသာဒေါ-ရှည်သော ပြသာဒ်တည်း၊ ဟမ္ဗိယံတိ-
 ကား၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အာကာသတလေ-လွင်ပြင်၌၊ (အမိုးမရှိသော ကြမ်း
 အပြင်၌) ပတိဋ္ဌိတက္ကဋ္ဌာဂါရော-တည်သော အထွဋ်ရှိသော၊ ပါသာဒေါယေဝ-
 ပြသာဒ်ပင်တည်း။ [“ပတိဋ္ဌိတက္ကဋ္ဌာဂါရော”ဟု ဆိုသော်လည်း အထွဋ်အတက်
 မပါသော ပြသာဒ်ဦးပြည်းဟု ဖွင့်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် “ပတိဋ္ဌိတော-သော၊ အက္ကဋ္ဌာ
 ဂါရော-က္ကဋ္ဌာဂါရမဟုတ်သော”ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်။ ဟမ္ဗိယံပုဒ်အဖွင့်ကို ပါရာဇိ
 ကဏ် ဘာသာဋီကာ ဒုတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စတုဗ္ဗိမံ သေနာသနံ။ ။သေန္တိ ဧတ္ထာတိ သေနံ၊ အာသန္တိ ဥပဝိသန္တိ ဧတ္ထာတိ
 အာသနံ၊ သေနံစ-အိပ်ရာလည်း+အာသနံစ-ကပ်ဝင်နေထိုင်ရာလည်း၊ သေနာသနံ-အိပ်ရာ
 နေထိုင်ရာ၊ ဤဝစနတ္ထအရ သေသနသည် “ဝိဟာရသေနာသန၊ မဉ္ဇူပိဌသေနာသန၊ သန္တတ
 သေနာသန၊ ဩကာသသေနာသန”ဟု ၄-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် (၁) ဝိဟာရော၊ အမုယောဂေါ၊
 ပါသာဒေါ၊ ဟမ္ဗိယံ၊ ဂုဟာတိ ဣဒံ ဝိဟာရသေနာသနံ နာမ၊ (၂) မဉ္ဇော၊ ပိဌံ၊ ဘိသိ၊
 ဗိမ္ဗောဟနံတိ ဣဒံ မဉ္ဇူပိဌသေနာသနံနာမ၊ (၃) စိမိလိကာ၊ စမ္မခဏ္ဍော၊ တိဏသန္တာရော၊
 ပဏ္ဏသန္တာရောတိ ဣဒံ သန္တတသေနာသနံနာမ၊ (အခင်းဖြစ်သော သေနာသနမည်၏။) (၄)
 ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခု ပဋိက္ကမန္တိတိ ဣဒံ ဩကာသသေနာသနံနာမ၊

ဤပါဠိတော်အရ ရဟန်းတို့၏ ခေတ္တခဏပင်ဖြစ်စေကာမူ ကပ်ဝင်ရာဟူသမျှကို
 “ဩကာသသေနာသန”၌ သွင်းရသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အဋ္ဌောပိ မာဠောပိ လေဏမ္ပိ
 ဝေဠုဂုမ္မောပိ ရုက္ခမူလမ္ပိ မဏ္ဍပေါပိ သေနာသနံ၊ ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခု ပဋိက္ကမန္တိ (ရှေးရှသွားကြ
 ကုန်၏။) သဗ္ဗမေတံ သေနာသနံ”ဟု မိန့်သည်။-သာရတ္ထ။

ဂူဟာတိ-ကာ၊ ဣဋ္ဌကာဂူဟာ-အုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဂူလည်းကောင်း၊ သိလာဂူဟာ-ကျောက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဂူလည်းကောင်း၊ ဒါရုဂူဟာ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ဂူလည်းကောင်း၊ ပံသုဂူဟာ-မြေဖြင့်ပြုအပ်သော ဂူလည်းကောင်း တည်း။ အာဂတာ၊ ပေ၊ သံဃဿာတိ-ကာ၊ အာဂတဿစ-ဤကျောင်းသို့ ရောက် သည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ အနာဂတဿစ-ဤကျောင်းသို့ မရောက်သည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ စတုသု ဒိသာသု-အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌၊ အပ္ပဋိဟတစာရဿ- မပိတ်ပင်အပ်သော လှည့်လည်ခြင်းရှိသော၊ စာတုဒ္ဓိသဿ-အရပ်လေးမျက်နှာ

အာဂတာ၊ ပေ၊ သံဃဿ။ ။“အာဂတဿစ အနာဂတဿစ”ဟု စသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် အာဂတနှင့် အနာဂတကို ဒွန်သမာသ်ဟု ပြ၏။ ဤဒွန်သမာသ်သည် သမာ ဟာရဖြစ်သော်လည်း ပုလ္လိင်ချရသော ဒွန်တည်း။ ဥပမာ-“အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဓျလပေဟိ”သုတ်၌ “အံမော” ပုဒ်ကဲ့သို့တည်း။

အာဂတ။ ။အာဂတအရ “တ”ပစ္စည်းအတွက် ကာလသာမန်အနက်ကိုယူလျှင် ပစ္စုပ္ပန်အတိတ်အနာဂတ် ၃-မျိုးနှင့်ဆိုင်၏။ သို့သော် အနာဂတနှင့်တွဲသောကြောင့် အာဂတအရ ရောက်ပြီး၊ ရောက်ဆဲ ၂-မျိုးကိုသာ ယူရတော့သည်။ “ရောက်”ဟူရာ၌လည်း ယခု ရေစက်ချ မည့်ကျောင်းသို့ ရောက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “အာဂတာနာဂတ”အရ ဤကျောင်းသို့ ရောက်ပြီး ရောက်ဆဲသာမက၊ ရောက်လတုံ အနာဂတ၊ မည်သည့်အခါမျှ ဤကျောင်းသို့ မရောက်သော၊ နောင်အခါလည်း ရောက်မည်မဟုတ်သော အနာဂတ၊ သံဃာကိုလည်း ယူရ၏။ ထိုသို့ ယူမှသာ စာတုဒ္ဓိသ ငါးသံဃာပိုင်သော ကျောင်းဖြစ်နိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။“အာဂတ”အရ ဤကျောင်းသို့ ပစ္စုပ္ပန်ရောက်ဆဲကိုသာ ယူလျှင် ဤကျောင်းပေါင်းခြောက်ဆယ် ရေစက်ချရာ၌ တစ်ပါးတစ်လေမျှ ရောက်လျက် မရှိသေး သောကြောင့် အာဂတအတွက် အနက်မရှိရာရောက်လိမ့်မည်။

စာတုဒ္ဓိသဿ။ ။စတဿော+ဒိသာ စတုဒ္ဓိသံ၊ စတုဒ္ဓိသံ+ယဿ+အတ္ထိတိ စာတုဒ္ဓိသော-လှည့်လည်ဖို့ရာ အရပ်လေးမျက်နှာရှိသော သံဃာ၊ (ဏပစ္စည်းဖြစ်၍ စာ၌ ဝုဒ္ဓိ) ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထဖြစ်သော်လည်း “မပိတ်ပင်၊ မဆီးတားအပ်သော လှည့်လည်စရာရှိသော သံဃာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်စေလို၍ “စတုသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတစာရဿ”ဟု ဖွင့်သည်။ [သံဃာ အားလုံး ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းရသောဌာနဖြစ်သောကြောင့် “စာတုဒ္ဓိသ”အရ လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိဟု မရွေးရတော့၊ “ဗြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာ၏ဖြစ်ရာ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ”ဟုလည်း အထူးမဖွင့်ရတော့၊ အရပ်လေး မျက်နှာ၌နေသမျှ သံဃာသာမညကိုသာ ယူရတော့သည်။] [န+ပဋိဟတော အပ္ပဋိဟတော၊ အပ္ပဋိဟတော+စာရောယဿာတိ အပ္ပဋိဟတစာရော-မပိတ်ပင်အပ်သော လှည့်လည်ခြင်းရှိသော သံဃာ။]

မှတ်ချက်။ ။အချို့နေရာ၌ကား “မေတ္တာ ကရုဏာစသော ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာဖြင့် ဖြန့်အပ်ရာ အရပ်လေးမျက်နှာရှိသော သူတော်သူမြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဿယည်းယူဖွယ် မလိုသောကြောင့် ဆရာမထားဘဲ အလိုရှိရာသွားလာနိုင်သော နိဿသမုစ္စနကအင်္ဂါပြည့်သူ ကိုလည်းကောင်း “စာတုဒ္ဓိသ”ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ရသေး၏။

ရှိသော၊ သံယဿ-သံယာ၏အထံ၌၊ (“ပတိဋ္ဌာပေဟိ-တည်စေလော”၌ စပ်၊) [“စာတုဒ္ဓိသဿ-အရပ်လေးမျက်နှာ၌ တည်သော၊ သံယဿ-သံယာအား၊ ပတိဋ္ဌာပေဟိ-တည်စေလော”ဟု ရှေးနိဿယများ ပေးကြ၏၊ ပတိပုဗ္ဗ ဌာဓာတ်က အာဓာရကိုသာ ခဲ့သည်၊ သမ္ပဒါန်ကို မခွဲပါ၊ ဥပရှေးရှိသော ဌာဓာတ်သာ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း အနက်ဟောရာ၌ သမ္ပဒါန်ကို ခွဲသည်။]

၂၉၅။ အနုမောဒနဂါထာသု-အနုမောဒနဂါထာတို့၌၊ (ကျောင်းလှူပြီးနောက် အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်စေကြောင်း ဂါထာတို့၌၊) [အနုမောဒန္တိ ဧတာဟိတိ အနုမောဒနာယော၊] သီသံ ဥဏှတိ-သီသံ ဥဏှဟူသော စကားကို၊ ဥတုဝိသဘာဝ ဝသေန-သဘောမတူသော ဥတု၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဝဝတာ၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ သီသံရေစာပိ ဝုဋ္ဌိယောတိ ဧတ္ထ-သီသံရေစာပိ ဝုဋ္ဌိယောဟူသော ဤပါဌ၌၊ သမ္ပသိတကဝါတော-ပြင်းထန်သော မိုးရေမိုးပေါက်ရှိသောလေကို၊ [ဝိမတိ၌ “သမ္ပသိတကောဝါတော”ဟု ရှိ၏၊] သီသံရေတိ-သီသံရဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဝုဋ္ဌိယောတိ-ကား၊ ဥဇုကဝုဋ္ဌိယော ဧဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်ရွာသော မိုးရေတို့ပင်တည်း။

သီတံ ဥဏှ။ ။သီတန္တိ အဇ္ဈတ္တဓာတုက္ခောဘဝသေနဝါ ဗဟိဒ္ဓဥတုဝိပရိဏာမ ဝသေနဝါ ဥပ္ပဇ္ဇနကသီတံ-အတွင်းဓာတ်ချောက်ချား၍ အေးစက်နေသည်ဖြစ်စေ၊ အပြင်ဘက် ဥတုဖောက်ပြန်သောကြောင့် အေးသည်ဖြစ်စေ အဇ္ဈတ် ဗာဟိ ၂-လီသော အအေးကို “သီတ”ဟု ဆိုသည်၊ ဥဏှန္တိ အဂ္ဂိသန္တာပံ၊ တဿ ဝနဒါဟာဒီသု သမ္ဘဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တတောဝါတာတပေါစသည်ဖြင့် လေ၊ နေပူတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အပူကို သီးခြားဆိုလတုံဖြစ်သောကြောင့် “ဥဏှ”အရ မီးပူကို ယူရသည်၊ ထိုမီးပူသည်လည်း တောမီးအကြီးအကျယ်လောင်ရာဝယ် တောကျောင်းနှင့် ဝေးကွာစေကာမူ အပူရှိန်ဟပ်နိုင်၏၊ ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်နေသောအခါ ထိုအပူရှိန်ကို ကာကွယ်နိုင်သည်။

သီသိစာရေပိ ဝုဋ္ဌိယော။ ။ဥတု ၆-ပါးတွင် “သီသိရဥတု”ဟု ဥတုတစ်မျိုးရှိ၏၊ ပြာသိုလပြည့်က တပေါင်းလပြည့်အထိ ၂-လတည်း၊ ထိုသီသိရဥတု၌ မိုးပေါက်နှင့်တကွ တိုက်ခတ် သောလေကို “သီသိရေ ဇာတော သီသိရော”အရ သီသိရဟုခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “သီသိရေတိ သမ္ပသိတကဝါတော ဝုစ္စတိ”ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ [သီသိရေတိ သီသိရကာလဝသေနံ သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာဒိဝသေနစ ဥပ္ပန္နော သီသိရ သမ္ပသေယ-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။သီသိရေတိ သီသိရကာလေ ဟိမဝါတဝသေန သတ္တာဟဝဒ္ဓလိကာဒိဝဿပါတဝသေနစ ဥပ္ပန္နော ခရော သီတသမ္ပသေယာ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ သမ္ပသိတကောတိ၊ ဤဝိမတိအလို အဋ္ဌကထာ၌ “သမ္ပသိတကော ဝါတော”ဟု ရှေးပါဌရှိဟန်တူသည်၊ ဤဋီကာတို့အရ “သမ္ပသိတကဝါတ”ဟူသည် “သံ-ပြင်းထန်းသော+ဖုသိတက-မိုးရေမိုးပေါက်ပါရှိသော+ဝါတ-လေတည်း။ [ယောဇနာ၌ကား- သံတို့ “သဟအနက်ဟော”ကြံလေ၏၊ “ဝုဋ္ဌိ”ဟူသည်ကား ရွာရိုးရွာစဉ် မိုးပင်တည်း၊ ဟဝုဋ္ဌိယောတိ ယဒါ တဒါ ဥပ္ပန္နော ဝဿဝုဋ္ဌိယော-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအခါ၌ဖြစ်သော မိုးရေတို့-သာရတ္ထ။]

ဧတာနိ သဗ္ဗာနိ-ဤအလုံးစုံသော ပုဒ်တို့ကို၊ (သီတံ ဥဏှစသော ပုဒ်အားလုံးတို့ကို) ပဋိဟန္တိတိ-ပဋိဟန္တိဟူသော၊ ဣမိနာဝ ပဒေန-ဤတစ်ပုဒ်ထည်းဖြင့်သာ၊ ယော ဇေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

ပဋိဟညတိတိ-ကား၊ ဝိဟာရေန-ကျောင်းသည်၊ ပဋိဟညတိ-တားမြစ်အပ်၏၊ လေဏတ္ထန္တိ-ကား၊ နိလိယနတ္ထိ-ကိန်းအောင်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ သုခတ္ထန္တိ-ကား၊ သီတာဒိပရိဿယာဘာဝေန-အအေးအစရှိသော ဘေးရန်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊

ပဋိဟန္တိ။ ။ပဋိဟန္တိတိ ဗာစတိ၊ [ပတိ+ဟန+တိ၊ ဓာတွန်ချေ၊ န်ကို တိသို့ကပ်၍ “န္တိ”ဟု ဖြစ်သည်၊] ယထာ တဒုဘယဝသေန ကာယစိတ္တာနံ ဗာရနံ န ဟောတိ၊ ဧဝ ကရောတိ၊ သီတုဏှတ္တာဟတေ ဟိ သရီရေဝိတ္တိတ္ထစိတ္တော ဘိက္ခု ယောနိသော ပဒဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ သာရတ္ထ။

ဝါဠမိဂါနိစ။ ။စာအုပ်တို့၌ “တတော ဝါဠမိဂါနိ”ဟု ရှိ၏၊ ဤတတောကို ရှေးဋီကာတို့ မဖွင့်ကြ၊ ယောဇနာ၌သာ “ပါဠိယံ-တတောတိ ဧတ္ထ တောပစ္စယော-ပစ္စတ္တတ္ထေ ဝတ္တတိ၊ သော ဝိဟာရောတိ ဟိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိမတိ၌လည်း ဤတတောကို မဖွင့်၊ “တတော ဝါတာတပေါ ယောရော”မှ တတောကိုသာ ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ တတောသည် ရှေးပါဌ်ဟုတ်ဟန်မတူ၊ စကားတစ်ဆက်ထည်းတွင် တတော ၂-ထပ် နီးကပ်စွာပါနေခြင်းလည်း အဆင်မပြေလှ၊ ထို့ကြောင့် “အထော ဝါဠမိဂါနိစ”ဟု ရှေးပါဌ်ရှိဟန်တူသည်၊ “အထော-ထို့ပြင်” ဟု ပေး၊ သို့ဖြစ်လျှင် “ပဋိဟန္တိ ကြိယာအတွက် အဘယ်က ကတ္တာရမည်နည်း”ဟု မေးဖွယ် ရှိ၏၊ နာမယောဂကြိယာတွေ့လျှင် နာမကတ္တာမှ သဘောအတိုင်းပါပြီးဖြစ်၏၊ ကျောင်း အနုမောဒနာဂါထာဖြစ်သောကြောင့် “ဝိဟာရော”ဟု ထည့်နိုင်ပါသည်။

သရီသပေစ မကသေ။ ။သရီရေန+သပန္နိ ဂစ္ဆန္တိတိ သရီသပါ၊ ဤဝိဂြိုဟ်အရ ကိုယ်ဖြင့် တွား၍သွားတတ်သော မြွေစသော သတ္တဝါများကို ယူ၊ မကသေတိ နိဒဿနမတ္တ မေတံ၊ ခုံသာဒီနမ္မိ ဧတေနော သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မကသသဒ္ဓါကား ခြင်ကိုဟောရင်းတည်း၊ ထို့ခြင်ကို နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြထားသည်၊ ခုံသ-မှတ် စသည်တို့ကိုလည်း ဤမကသ သဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူနိုင်ပါသည်။-သာရတ္ထ။

တတော ၊ပေ၊ ပဋိဟညတိ။ ။ဝါတာတပေါ ယောရောတိ ရုက္ခဂစ္ဆာဒိနံ ဥမ္မူလ ဘဂ္ဂနာဒိဝသေန ပဝတ္တိယာ၊ ယောရော သရဇအရဇာဒိဘေဒေါ ဝါတော စေဝ ဝိမှပရိဋ္ဌာဟ သမယေသုံ ဥပ္ပတ္တိယာ ယောရော သူရိယာတပေါစ ပဋိဟညတိ ပဋိဗာဟိယတိ၊-သာရတ္ထ၊ တတောတိ ဣဒံ ကတ္တာအတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ၊ တေန စ ဝိဟာရေန (သည်) ဝါတာတပေါ ပဋိဟညတိတိ အတ္ထောတိ အာဟ “ဝိဟာရေန ပဋိဟညတိ”တိ-ဝိမတိ၊ [ယခုခေတ်၌လည်း အိန္ဒိယ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ချို့နိုင်ငံ၌လည်းကောင်း ငြိမ်း၍ မနိုင်အောင် မီးအကြီးအကျယ် လောင်၏၊ လူတွေကို သေစေနိုင်အောင် နေလည်းပူ၏၊ လေပူလည်း တိုက်၏။]

လေဏတ္ထံ။ ။ကိယာဒိ လိဓာတ်သည် “သိလေသန-တစ်နေရာထည်း၌ ငြိတပ်ခြင်း” အနက်ဟောတည်း၊ လိယန္တိ နိလိယန္တိ ဧတ္တာတိ လေဏံ၊ ယုပစ္စည်း၊ နကို ဣပြနံ၊ လေဏတ္ထံတိ နာနာရမဏတော စိတ္တံ နိဝတ္တေတွာ ပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ၊-သာရတ္ထ။

သုခဝိဟာရတ္ထံ-ချမ်းသာစွာနေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ [ယောဇနာ၌ သုခတ္ထံ
ဝယ် ဝိဟာရပုဒ်ကျေသည်ဟု ကြံ၏၊ သုခတ္ထံပုဒ်ရင်းကိုက “ချမ်းသာခြင်းအကျိုးငှာ”
ဟုဆိုလျှင် “ချမ်းသာစွာနေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ”ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နက်ရပြီးဖြစ်၏၊
ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားအောင် “ဝိဟာရ”ကို ထည့်၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်ဟန်
တူသည်။]

ဈာယိတုံစ ဝိပဿိတုန္တိ ဣဒံပိ ပဒေသံ-ဈာယိတုံစ ဝိပဿိတုံဟူသော ဤပုဒ်
၂-ပါးအပေါင်းကိုလည်း၊ သုခတ္ထဉ္စာတ် ဣမိနာဝ ပဒေန-သုခတ္ထဉ္စဟူသော ဤပုဒ်နှင့်
ပင်၊ ယောဇနတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ ဝါ-
ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) သုခတ္ထဉ္စ-
ချမ်းသာခြင်းအကျိုးငှာလည်း၊ ဝိဟာရဒါနံ-ကျောင်းအလှူသည်၊ (ဟောတိ၊) ကတမံ
သုခတ္ထံ-အဘယ်ချမ်းသာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဝိဟာရဒါနံ ဟောတိ၊) ဈာယိတုံစ-သမထ
ဘာဝနာကို ရှုခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝိပဿိတုံ စ-ဝိပဿနာဘာဝနာ အကျိုး
ငှာလည်းကောင်း၊ ယံ သုခံ-အကြင်ချမ်းသာသည်၊ (အတ္ထိ၊) တဒတ္ထံ-ထိုချမ်းသာ
အကျိုးငှာ၊ (ဝိဟာဒါနံ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ဤသို့ ပြည်လှည့်ပါ။)

အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ပရပဒေနပိ-ဝိဟာရဒါနံဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့်
လည်း၊ ယောဇနတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဈာယိတုံစ-သမထဘာဝနာကို ရှုခြင်းအကျိုး
ငှာလည်းကောင်း၊ ဝိပဿိတုံစ-ဝိပဿနာဘာဝနာအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရ
ဒါနံ-ကျောင်းအလှူကို၊ (ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊) [ဈာယိတုန္တိ အဋ္ဌတ္တိ
သာရမဏေသု ယတ္ထကတ္ထမိ စိတ္တံ (စိတ္တေန-ဖြင့်ဟု ထင်သည်၊) ဥပနိဇ္ဈာယိတုံ၊
ဝိပဿိတုန္တိ အနိစ္စာဒိတော သင်္ခါရေ သမ္ပသိတုံ၊-သာရတ္ထ၊] ဣဒံ-ဤကျောင်း၌၊
ဈာယိဿန္တိ-သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုတော်မူကြကုန်လတုံ၊ ဝိပဿိဿန္တိ-ဝိပဿနာကို
ပွားစေတော်မူကြကုန်လတုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ ဒေတော-ပေးလှူသော
ဒါယကာ၏၊ သံဃဿ-သံဃာတော်အား၊ ဝိဟာရဒါနံ-ကျောင်းလှူခြင်းကို၊ အဂ္ဂံ-
အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဗုဒ္ဓေန-ဘုရားရှင်သည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊

ဣဒံ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။သုခတ္ထံကို ဈာယိတုံ ဝိပဿိတုံနှင့် မတွဲဘဲ “သိတာဒိ
ပရိဿယာဘာဝေန သုခဝိဟာရတ္ထံ”ဟုပထမဖွင့်ခဲ့သည်၊ ဈာယိတုံ ဝိပဿိတုံဟူသော ၂-ပုဒ်
ကိုလည်း သုခတ္ထဉ္စဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့်ပင် တွဲပါ၊ ကျောင်းအတွင်း၌ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုခြင်း၊
ဝိပဿနာပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပီတိပဿဒွိသုခဖြစ်ဖို့ရာ အခြေခံလို၏၊ ထို
သုခဖြစ်ဖို့ရာ ဝိဟာဒါနသည် အခြေခံဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဈာယိတုံ ဝိပဿိတုံကို သုခတ္ထံနှင့်
အဓိပ္ပာယ်တွဲယူပါ”ဟူလို။

သောစ ဟေ၊ ဥပဿယန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤဂါထာစကားကို၊ (ဘဂဝံတာ၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (သံယုတ္တနိကာယ် ဒေဝတာသံယုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ ဥပဿယံ-မှီတင်းနေထိုင်ရာ ကျောင်းကို၊ ဒဒါတိ-ပေးလှူ၏၊ သောစ-ထိုဒါယကာသည်ကား၊ သဗ္ဗဒဒေါ-အလုံးစုံကို ပေးလှူသည်မည်သည်၊ (ဗလ၊ဝဏ္ဏ၊သုခ၊စက္ခု ၄-မျိုးလုံးကို ပေးလှူသည်မည်သည်၊) ဟောတိ။]

စ-ဆက်၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာဟိ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ ပဏ္ဍိတော-ပညာရှိသော၊ ပေါသော-ယောက်ျားသည်၊ (ဝိဟာရေ-ကျောင်းတို့ကို၊ ကာရယေ-ဆောက်လုပ်စေရာ၏၊) ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ ဂါထာ-ဂါထာသည်၊ (ဟောတိ၊) ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေတိ-ကား၊ ဧတ္ထ ဝိဟာရ-ဤကျောင်း၌၊ ပရိယတ္တိဗဟုဿုတေစ-ပရိယတ်၌များသော သုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတေစ-ပဋိဝေဓ၌များသော သုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါသယေ-သီတင်းသုံးစေရာ၏။ [ဋီကာ၌ “ဧတ္ထ ဝိဟာရေသု”ဟု ရှိ၏၊ ရှေး၌ “ဝိဟာရေ ကာရယေ”ဟု ဗဟုဝစ်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းပေါင်း ၆၀-ကို အနုမောဒနာပြုသော ဂါထာဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဋီကာပါဌ်က ကောင်းသကဲ့သို့ ထင်၏။]

တေသံ အန္တဉ္စာတိ-ကား၊ တေသံ-ထိုကျောင်း၌ သီတင်းသုံးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အန္တဉ္စဝိကံ-လျောက်ပတ်သော၊ ယံ အန္တဉ္စ - အကြင်စားဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ယံပါနဉ္စ-အကြင်သောက်ဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ယာနိ ဝတ္ထာနိစ-အကြင်အဝတ်သင်္ကန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာနိ မဉ္ဇူပိဌာဒိသေနာသနာနိစ-အကြင်ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်အစရှိသော အိပ်ရာနေရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏။) တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၊ အဝတ်သင်္ကန်း၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်အစရှိသော အိပ်ရာနေရာကို၊ ဥဇ္ဇဘူတေသု-ဖြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုဋိလစိတ္တေသု-မကောက်ကျစ်သောစိတ်ရှိကုန်သော၊

သောစ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ။ ။ရှေ့၌ နတ်တစ်ယောက်က “အဘယ်ကို ပေးလှူသူသည် ဗလကို ပေးလှူပါသနည်း၊ အဘယ်ကို ပေးလှူသူသည် ဝဏ္ဏကို ပေးလှူပါသနည်း၊ အဘယ်ကို ပေးလှူသူသည် သုခကို ပေးလှူပါသနည်း၊ အဘယ်ကို ပေးလှူသူသည် စက္ခုကို ပေးလှူပါသနည်း”ဟု လျှောက်လာ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အန္တဒေါ ဗလဒေါ ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏဒေါ ဟောတိ ဝဏ္ဏဒေါ၊ ယာနဒေါ သုခဒေါ ဟောတိ၊ ဒီပဒေါ ဟောတိ စက္ခုဒေါ”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “ကျောင်းကို လှူသောပုဂ္ဂိုလ်ကား ထိုပြခဲသော ၄-မျိုးလုံးကို လှူရာရောက်သည်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေနဝဏ္ဏိတံ”ဟု မိန့်သည်။

၁၈၈

သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

တေသု-ထိုကျောင်းဝယ် သီတင်းသုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ (ဒဒေယျ-ပေးလှူရာ၏။) ဒဒေယျာတိ-ကား၊ နိဒဟေယျ-မြှုပ်နှံရာ၏။ [“ဥဇ္ဇဘူတေသု”ဟူသော အာဇာရကို ငဲ့၍ “နိဒဟေယျ”ဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်။ တေသံဟူသော သမ္ပဒါန်၏အစပ်ကိုကား “အနန္တဝိကံ”ဟု ထည့်ခဲ့သည်။] တဉ္စ-ထိုစားဖွယ်သောက်ဖွယ်စသော အလှူကိုလည်း၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော၊ စေတသာ-စိတ်ဖြင့်/“ဒဒေယျ-ပေးလှူ ရာ၏”၌ စပ်။) စိတ္တပ္ပသာဒံ-စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို၊ ဝိရာဇေတွာ-ချွတ်ယွင်းစေ၍၊ န (ဒဒေယျ)-ပေးလှူရာသည်မဟုတ်၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိပ္ပသန္ဓစိတ္တဿ- အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသော၊ တဿ-ထိုကျောင်းဒါယကာအား၊ တေ- ထိုကျောင်း၌ သီတင်းသုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သဗ္ဗဒုက္ခပ္ပန္နဒနံ-အလုံးစုံသော ဒုက္ခကို ပယ်နှုတ်နိုင်သော၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ဒေသေန္တိ-ဟောကြကုန်၏။ ယံ-ယင်း တရားကို၊ သော-ထိုကျောင်းဒါယကာသည်၊ ဣမ-ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌၊ အညာယ-သိ၍၊ အနာသဝေါ-အာသဝေါကင်းကွာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံရ၏။ ဣတိ-အပြီးတည်း။

၂၉၆။ အာဝိဉ္ဇနိန ဆိဒ္ဓံ အာဝိဉ္ဇနရန္တံတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ရဇ္ဈနာမ- ကြိုးမည်သည်၊ ဒီပိနဂုံဌေန-သစ်အမြီးဖြင့်၊ ကတာ-ပြုအပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ- အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ)-ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ ယေဝ-အပ်သည်သာ၊ ကာစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ကြိုးသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သည် ကား၊ န-မဟုတ်၊ [“သေနာသန အသုံးအဆောင်ဖြစ်၍ မအပ်သောပစ္စည်းမရှိ၊ သစ်သတ္တဝါ၏ အမြီးဖြစ်သော ကြိုးသော်မှလည်း အပ်၏”ဟူလို၊] တိဏိတာဠာနိ တိ-ကား၊ တိသော-၃ ချောင်းကုန်သော၊ ကုဉ္စိကာယော-သံကောက်တို့ကို၊ (“အနု ဇာနာမိ”၌ စပ်။)

အာဝိဉ္ဇနဆိဒ္ဓံ။ ။အာဝိဉ္ဇနဆိဒ္ဓံတိ ယတ္ထအင်္ဂုလိ ပဝေသေတွာ ဒွါရံ အကာမုန္တာ ဒွါရဗဟံ ဖုသာပေန္တိ၊ တဿေတံ အဓိဝစနံ-အကြင်အပေါက်၌ ကြိုးမရှိလျှင် လက်ချောင်းကို သွင်း၍ (ကြိုးရှိလျှင် ကြိုးကွင်းကိုသွင်း၍) တံခါးရွက်ကို ဆွဲငင်လျက် တံခါးပေါင်နှင့် စေ့နေ အောင် ပိတ်ရ၏။ အာဝိဉ္ဇနဆိဒ္ဓံဟူသော အမည်သည် ထိုအပေါက်၏ အမည်တည်း-သာရတ္ထ။

အာဝိဉ္ဇနရန္တံ။ ။အာဝိဉ္ဇနရန္တံတိ ကဝါဋေယေဝ ဆိဒ္ဓံ ကတွာ တတ္ထ ပဝေသေတွာ ယေန ရဇ္ဈကေန ကမုန္တာ ဒွါရံ ဖုသာပေန္တိ၊ (ထိစေ၊ စေ့စေကြကုန်၏။) ‘တံ အာဝိဉ္ဇနရန္တံ-သာရတ္ထ။

မှတ်ချက်။ ။အာဝိဉ္ဇနပုဒ်ဝယ် ယောဇနာ၌ အဝ+အဆိဇာတ်ကြံ၍ အဝ၏ အကို ဒီယ၊ အဆိ၏ အကို ဣပြု (နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဥပြု၍) ရုပ်ပြီးစေ၏။ မိမိကား-“အာ-ရှေးရှု+ဝိ- အထူးအားဖြင့်+အဉ္ဇန-ဆွဲငင်ကြောင်း ကြိုး”ဟု ကြံလိုပါသည်။

ယန္တကံ သူစိကံတိ နတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ယံယံ-အကြင် အကြင်အရာဝတ္ထုကို၊ ဇာနာတိ-ယန္တကဟု အများသိ၏၊ တံတံ-ထိုထိုအရာဝတ္ထုသည်၊ ယန္တကံ-ယန္တကမည်၏၊ တဿ-ထိုသော့ခလောက်အိမ်ကို၊ ဝိဝရဏသုစိကဉ္စ-ဖွင့်ကြောင်းသော့တံကိုလည်း၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊ ဝေဒိကာသဒိသံ-အကာအရံနှင့်တူသော လေသောက်ပြတင်းသည်၊ ဝေဒိကာ ဝါတပါနံနာမ-ဝေဒိကာဝါတပါနမည်၏၊ ဇာလကဗဒ္ဓံ-ဇာတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော လေသောက်ပြတင်းသည်၊ ဇာလဝါတပါနံနာမ-ဇာလဝါတပါနမည်၏၊ ထမ္ဘကဝါတပါနံ-တုတ်တိုင်တပ်အပ်သော လေသောက်ပြတင်းသည်၊ သလာကဝါတပါနံနာမ-သလာကဝါတပါနမည်၏။

ယန္တကံ၊ သူစိကံ။ ။ယန္တသဒ္ဓါသည် “စက်ယန္တား”အနက်ကို ဟော၏၊ စက်ယန္တားသည် လုံခြုံစေလိုအပ်သော အရာဝတ္ထုကို စောင့်ရှောက်တတ်သကဲ့သို့၊ ဤယန္တမည်သော အရာဝတ္ထုလည်း အိမ် ကျောင်းတို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် ယန္တနှင့်တူရကား ဥပမာအနက်၌ ကပစ္စည်းသက်၍ “ယန္တမိဝ ယန္တကံ”ဟု ထောမနိမိ ပြု၏၊ ထိုယန္တကသည် ခလောက်ဆွဲသကဲ့သို့ ဆွဲတပ်ရသော ယန္တက၊ တံခါးမုခ်၌ ဖွဲ့တပ်ရသော အိမ်ယန္တကဟု အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ အချုပ်မှာ- သော့ခလောက် သော့အိမ်ပင်တည်း၊ ထိုကိုဖွင့်ကြောင်း သော့သည် အချောင်းကလေးဖြစ်သောကြောင့် “ခုဒ္ဓိကာ+သူစိ-သူစိကာ”ဟု ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။“ယံယံ ဇာနာတိ၊ တံတံ ယန္တကံ”ဟူသော အဖွင့်သည် ယန္တကသရုပ်မပေါ်သောကြောင့် ပါဌ်ပျက်နေဟန်တူသည်၊ “ယံယံ+တံတံ”ဟု ဝိစ္စာရီခြင်းလည်း အဓိပ္ပါယ်မထူး၊ ထို့ကြောင့် “ယံ+ယန္တယတိ=အကြင်အရာဝတ္ထု+တွန့်လိုက် တိုးလိုက်ဖြစ်တတ်၏၊ တံ+ယန္တကံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်၊ သော့ခလောက်သည် သော့ဖြင့်လှည့်၍ ဖွင့်သောအခါ အတွင်းက ရှေ့တိုး နောက်ဆုတ် လုပ်တတ်၏၊ ယတိဓာတ်လည်း သင်္ကေတအနက်ကို ဟော၏။ [“ဝိဝရဏသုစိကဉ္စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”၌ ပါဠိတော်ဝယ် “အနုဇာနာမိ”ဟု စပ်ပုဒ်ကြိယာ တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် “ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”ပိုဟန်တူသည်။]

စေတိယေ ဝေဒိကာသဒိသံ။ ။စေတိယေ ဝေဒိကာသဒိသံတိ ဝါတပါနတဟာသု စေတိယေ ဝေဒိကာယဝိယ ပဋိကာဒိဟိ ဒဿေတွာ ကတံ၊-သာရတ္ထ၊ စေတိယေ ဝေဒိကာသဒိသံတိ ဝါတပါနဒါရုံဝါ (လေသောက်ပြတင်း သစ်သားချောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဇာလံဝါ (ဇာပေါက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊) အထပေတွာ (မတပ်မူ၍၊) ဒါရုဋ္ဌာနေ (သစ်သားတပ်ဖို့ နေရာ၌၊) စေတိယေ ဝေဒိကာယ (အကာ၏၊) ပဋ္ဌာဒိနိဝိယ (အပြားစသည်တို့ကဲ့သို့၊) ဣဌကာ ဒိဟိ ဥဒ္ဓံ တိရိယဉ္စ ပဋိကာဒယော ဒဿေတွာ စတုဆိဒ္ဓယုတ္တံ (ယခုခေတ်၌ အုတ်အကွက်ကဲ့သို့ အကွက်ပေါက် ၄-ပေါက်ရှိအောင်) ကတံ၊-ဝိမတိ။

ထမ္ဘကဝါတပါနံ။ ။ထမ္ဘကဝါတပါနံနာမ တိရိယံ ဒါရူနိ အဒတွာ ဥဇုကံ ဌိတေဟိ ဧဝ ဝေဏုသလာကာဒိဟိ ကတံ၊-သာရတ္ထ၊ ထမ္ဘကဝါတပါနံနာမ တိရိယံ ဒါရူနိ အဒတွာ

စက္ကလိကန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ စောဠကပါဒပုဉ္ဇနံ-အဝတ်စုတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ကြိုးဝိုင်းခြေသုတ်ကို၊ ဗန္ဓိတုံ-ဖွဲ့တပ်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏။ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ ဝါတပါနဘိသီတိ-ကား၊ ဝါတပါနပွမာဏေန-လေသောက်ပြတင်း အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ဘိသီ-ဘုံလျှို့ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဗန္ဓိတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏။ ဣတိ အတ္ထော။

မိမုန္တိ-ကား၊ မိမုကံ-မြေကြီး၊ သစ်သားတို့ဖြင့်ပြုအပ်သော ခုံငယ်ကို၊ (“အနုဇာနာမိ”၌ စပ်၊) [မိမုကန္တိ မဇ္ဈကာရေန မဋ္ဌမတ္တိကာဒီဟိ ကတဝေဒိကာ ကာရံ-ညောင်စောင်းပုံသဏ္ဌာန်၊ ညောင်စောင်းအရွယ်အစားအားဖြင့် ပြုအပ်သော သစ်သားခုံ၊ သို့မဟုတ် မြေညက်ခုံ အကျည်တည်း၊-ဝိမတိ၊ ဤနေရာ၌ ဝေဒိကာ

(ဖိလာတုတ်ချောင်းတို့ကို မတပ်ဘဲ) ဥဒ္ဓံ သပိတဒါရူဟိ ဧဝ ကတံ၊-ဝိမတိ။ [ယခုအခါ အထက် အောက် သံချောင်းစိုက်ထားအပ်သော အလယ်တန်း (ဟင်းဂလိုင်း) မပါသော လေသောက် ပြတင်းမျိုးတည်း၊ လေသောက်ပြတင်းပေါက်၌ လေဝင်အောင် ဇာကွက်၊ သစ်သားချောင်း၊ အုတ်ကွက်တစ်ခုခု ပြုထားရသည်။]

ဒွါရနဋိ ဝါတပါနံ။ ။ပါဠိတော်၌ ဒွါရ-ဝါတပါန ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် အရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ+ဧတ္တာတိ အာရံ၊ ဒွိန္ဒ-ထွက်သူ ဝင်သူ ၂-ဖက် လူတို့၏၊ အာရံ-ဖြစ်ရာတံခါးပေါက် တည်း၊ ဒွါရံ-ပေါက်၊ အရဓာတ်၊ ဂတိအနက်၊ ဏပစ္စည်း၊ ဒွိအာရမ္မ ဒွိကို ဒု၊ ဥကို ဝပြု၍ “ဒွါရ”ဟု ဖြစ်သည်။ ဤဝိဠိဟ်အရ အဝင်အထွက် တံခါးမကြီးကို “ဒွါရ”ဟု ခေါ်ရ၏။ ပြတင်း ပေါက်ကလေးများကိုကား “ဝါတံ+ပိဝတီတိ ဝါတပါနံ”ဟု ဝိဠိဟ်ပြု၍ “ဝါတပါန”ဟု ခေါ်ရ သည်။

စက္ကလိကံ။ ။စက္ကသဒ္ဓါသည် စက်ဝန်းအနက်ကို ဟော၏။ ထိုစက်သဏ္ဌာန် ရှိသော ခြေသုတ်ကို “စက္ကလိက”ဟု ခေါ်၏။ အဝတ်စုတ် အဝတ်ဟောင်းတို့ကို ကြိုးကျစ်၍ ထိုကြိုးကို ရစ်ပတ် ဝိုင်းလိုက်သောအခါ ခြေသုတ်စရာ အဝိုင်းဖြစ်၏။ ထိုခြေသုတ်ကြိုးဝိုင်း သဏ္ဌာန်စက်ဝန်းကို လေသောက်ပြတင်းပေါက်၌ တပ်ထားသောအခါ လေအနည်းငယ်ရ၍ လင်းနို့စသော အကောင်များလည်း မဝင်နိုင်သောကြောင့် လေသောက်ပြတင်းပေါက်၌ တပ်ထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌- “စက္ကလိကံတိ ဧတ္ထ စက္ကာကာရေန + အလတိ ပဝတ္တတီတိ စက္ကလံ၊ စောဠပါဒပုဉ္ဇနံ၊ တေန ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ စက္ကလိကန္တိ ဒသေန္တော အာဟ စောဠကပါဒပုဉ္ဇနံ ဗန္ဓိတုန္တိ”ဟု ဖွင့်၍ ဗန္ဓိတဗ္ဗအနက်၌ ဣကပစ္စည်းသက်ဟု ကြံလေသည်။ ကာမသုခလ္လိကပုဒ် ကဲ့သို့ လိကပစ္စည်းသာ ဖြစ်သင့်သည်။ [စောဠ-အဝတ်+က-စက်ဆုတ်၊ ထိုအဝတ်စုတ်တို့ကို ကြိုးကျစ်၍ ပြုလုပ်အပ်သော+ပါဒပုဉ္ဇန-ခြေသုတ်။]

ဝါတပါနဘိသီ။ ။ဘုံလျှို့လုပ်သောအခါ အပြင်က အိတ်လုပ်၍ အတွင်းက အဆာသွင်းထားရ၏။ ထိုဘုံလျှို့မျိုးကို လေသောက်ပြတင်း၌ တပ်ထားသောအခါ လေလာလျှင် ဘုံလျှို့က ရမ်း၍နေသောကြောင့် လေဝင်၏။ လင်းနို့စသည်တို့လည်း ရုတ်တရက် မဝင်နိုင်ပါ။ [ရှေ့က လေသောက်ပြတင်းပေါက်အတွက် တံခါးရွက်ကို ခွင့်ပြုတော်မမူသေး၊ ဤသိက္ခာ ပုဒ်ရောက်မှ တံခါးရွက်ကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူသည်။]

သဒ္ဓါသည် မြေခုံ (အကျည်) အနက်ကို ဟော၏။ ဗိဒလမဉ္ဇကန္တိ-ကား၊ ဝေတ္တမဉ္ဇ-
ကြိမ်တို့ဖြင့် ခတ်အပ်သော ညောင်စောင်းကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝေဠုဝိလိဝေဟိ-ဝါးနှီး
တို့ဖြင့်၊ ဝီတံ-ရက်အပ်သော ညောင်စောင်းကို၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဗိဒလမဉ္ဇကံ
နေရာဝယ် “ဝိဒလမဉ္ဇ”ဟု အခြားနေရာ၌ ရှိ၏။

၂၉၇။ စတုရသမ္ပိဋ္ဌ-အညီအမျှ လေးထောင့်ရှိသော အင်းပျဉ်ကို၊ အာသန္နိ
ကောတိ-အာသန္နိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ [အာသန္နိကောတိ စတုရသမ္ပိဋ္ဌ
ဝုစ္စတိဟူသော စကားသည်မှန်၏။] ဥစ္စကမ္ပိအာသန္နိကံတိ-ဥစ္စကမ္ပိအာသန္နိကံဟူ၍၊
ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဤနေရာ၏ နောက်နား၌ ဟောတော် မူခြင်း
ကြောင့်) ဧကတောဘာဂေန-အလျားတည်းဟူသော တစ်ဖက်သောအဖို့အားဖြင့်၊
ဒီယပိဋ္ဌမေဝ-ရှည်သော အင်းပျဉ်သည်သာ၊ (လေးထောင့်အညီအမျှ မဟုတ်၊
အလျားရှည်သော အင်းပျဉ်သည်သာ) အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကံ-လက်ရှစ်သစ် အခြေရှိသော
အင်းပျဉ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ စတုရသမ္ပိဋ္ဌအာသန္နိကော ပန-လေးထောင့်ရှိသော

ဗိဒလမဉ္ဇကံ။ ။[ဝိ+ဒလဓာတ်၊ ကံဟော(က)ပစ္စည်းဟု ထောမနိမိဆို၏။] ဝိသေသေန+
ဒလျတေ-ခွဲအပ်၏၊ ဣတိ ဝိဒလော-ကြိမ်၊ ဝါးတို့ဖြင့် ရက်ထားအပ်၏၊ ခက်ထားအပ်သော
ကြောင့် စေ၍-(စိ၍) မနေဘဲ အထူးခွဲထားအပ်သော ကြသော ညောင်စောင်း၊ ဝကို ဗပြု၍
“ဗိဒလ”ဟု ဖြစ်သည်။

ဥစ္စကံပိ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။စမ္ပက္ခန္တက ဥစ္စာသံယန မဟာသယနကို ပြရာအခန်း၌
လက်ရှစ်သစ်ထက်မြင့်သော အာသန္နိကကို မအပ်ဟု ပယ်တော်မူခဲ့၏။ ဤနေရာ၌ကား “ဥစ္စကံပိ
အာသန္နိကံ-လက်ရှစ်သစ်ထက် လွန်အောင်မြင့်သော အာသန္နိကကိုလည်း”ခွင့်ပြုတော်မူပြန်၏။
ထိုစကား ၂-ရပ်ကို အဘယ်သို့ မှတ်ရမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဥစ္စကံပိ”စသည်ကို
မိန့်သည်။ ထိုဥစ္စာသယနအခန်း၌ ပြအပ်သော အာသန္နိကသည် လေးထောင့်မဟုတ်၊ အလျား
ရှည်သော အာသန္နိကတည်း။ ဤ၌ကား အလျားအနံအညီအမျှ ၄-ထောင့်ရှိသော အင်းပျဉ်
တည်း။ ထို့ကြောင့် “လက်ရှစ်သစ်ထက် လွန်သော်လည်းအပ်သည်”ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြန်သည်။
အချုပ်မှာ- အလျားရှည်သော ဒီယပိဋ္ဌဖြစ်လျှင် လက်ရှစ်သစ်သာ အခြေရှိရမည်။ စတုရသမ္ပိဋ္ဌ
အာသန္နိကဖြစ်လျှင်ကား လက်ရှစ်သစ်ပမာဏထက် လွန်သော်လည်း အပ်ပါ၏-ဟူလို။

ဝိမတိ။ ။စတုရသမ္ပိဋ္ဌန္တိ သမစတုရသမ္ပိဋ္ဌ၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကံ ဝဋ္ဋတိတိ အဋ္ဌင်္ဂုလ
ပါဒကမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏတိက္ကန္တောပိ ဝဋ္ဋတိတိ သမစတုရသမ္ပိဋ္ဌမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အာယတ
စတုရသမ္ပိဋ္ဌ ပန-သတ္တင်္ဂ ပဉ္စင်္ဂီပိ ဥစ္စပါဒါ န ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဤဝိမတိ၌ “အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကမေဝ”ဟု ဧဝ
ထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းသည် အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒက အတိက္ကန္တကို ကန့်မြစ်လိုသောကြောင့်တည်း။ “ဒီယပိဋ္ဌ
မေဝ”မှ-ဧဝကို ယူ၍ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်၊ ဒီယပိဋ္ဌမေဝ၌ ဧဝကား စတုရသမ္ပိဋ္ဌကို ကန့်မြစ်သော
အဝဓာရဏတည်း။ ယောဇနာ၌မူ ဒီယပိဋ္ဌမေဝမှ ဧဝကို အဋ္ဌင်္ဂုလပါဒကံနောင်ရွှေ့၍ ယောဇနာ
လေသည်။

အာသန္နိကအင်းပျဉ်သည်ကား၊ ပမာဏာတိက္ကန္တော-လက်ရှစ်သစ်ပမာဏကို လွန်သည်၊ (သမာနော)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [စတုရဿ ပိဌအာသန္နိကောနေရာဝယ် အချို့စာ၌ “စတုရဿ အာသန္နိကေန”ဟုသာ ရှိ၏။]

သတ္တင်္ဂီနာမ-ခုနစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ညောင်စောင်းမည်သည်၊ တီသု-သုံးဖက်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့၌၊ အပဿယံ-မှီရာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ကတမဇ္ဈော-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းတည်း၊ အယမ္ပိ-ဤသတ္တင်္ဂ ညောင်စောင်းသည်လည်း၊ ပမာဏာတိက္ကန္တော-လက်ရှစ်သစ် ပမာဏကိုလွန်သည်၊ (သမာနော)ပိ-လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ဤ၌လည်း “ပမာဏတိက္ကန္တောပိ”ဟု သမ္ဘာဝနာဇောတက ပိသဒ္ဒါ ပါသင့်၏၊ စာအုပ်တို့၌ မပါ၊] ဝေတ္တမယံ-ကြိမ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ဝါ-ကြိမ်အထည်ကိုယ်ရှိသော၊ ပိဌ-အင်းပျဉ်ကို၊ ဘဒ္ဒပိဌန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ပိဌိကာတိ-ကား၊ ပိလောတိကာဗဒ္ဒပိဌမေဝ-အဝတ်တို့ဖြင့်သာ ဖွဲ့ကျစ်အပ်သော အင်းပျဉ်တည်း၊ ဒါရူပဋ္ဌိကာယ-သစ်သားပြား၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပါဒေ-အခြေတို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ (ကတံ၌ စပ်၊) ဘောဇနဖလကံဝိယ-ထမင်းစားရာ ပျဉ်ချပ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ-စားပွဲကိုကဲ့သို့၊ ကတပိဌ-ပြုအပ်သော အင်းပျဉ်ကို၊ ဧဠကပါဒ ပိဌနာမ-ဧဠကပါဒပိဌမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ အာမလကာကာရေန-သျှစ်သျှားသီး

သတ္တင်္ဂီ။ ။သတ္တ+အင်္ဂါနိ+ယသ္မာတိ သတ္တင်္ဂီ၊ ဦးခေါင်းဘက် ဘေး ၂-ဖက်တို့၌ မှီရာပျဉ်ချပ်ရှိသောကြောင့် ထို ၃-ဖက်နှင့်တကွ ခြေ ၄-ချောင်းပေါင်းလျှင် အင်္ဂါ ၇-ပါးရှိ၏ဟု ဆိုသည်၊ ထိုမှီရာ ၃-ဖက်ရှိသော ညောင်စောင်းမျိုးကို ယခုခေတ် မတွေ့ရ၊ ကြိမ်ကုလားထိုင်ကြီး များကား ဦးခေါင်းမှီစရာလည်း ရှိ၊ ဝဲယာ၌ လက်တင်စရာလည်း ရှိသောကြောင့် “သတ္တင်္ဂ”ဟု ယူလျှင် သင့်မည်ထင်သည်၊ အယမ္ပိ၌ ပိဖြင့် စတုရဿအာသန္နိကကို ပေါင်း၊ ယောဇနာ၌ကား “အပေက္ခာ”ဟု ဆို၏။

ဘဒ္ဒပိဌ။ ။ကောင်းမြတ်သော ဝုဌတို့ “ဘဒ္ဒပိဌ”ဟု ခေါ်၏၊ ဘဒ္ဒဉ္စ+တံ+ပိဌဉ္စာတိ ဘဒ္ဒပိဌ၊ ထိုဘဒ္ဒပိဌလည်း ကြိမ်တို့ဖြင့် ခက်နဲမျှသာမက အင်းပျဉ်တစ်ခုလုံး ကြိမ်တို့ဖြင့်ချည်း ပြုအပ်သော ပိဌတည်း၊ ဝေတ္တမယံ+ပကတံ ဝေတ္တမယံ-ကြိမ်တို့ဖြင့်သာ ပြုအပ်သော အင်းပျဉ်၊ တစ်နည်း- ဝေတ္တံ+ပကတံ+ယသ္မာတိ ဝေတ္တမယံ-ကြိမ်အထည်ကိုယ်ရှိသော အင်းပျဉ်။ [ဝေတ္တမေဝ-စတုရဿာဒိအာကာရေန ကတံ ဘဒ္ဒပိဌန္တိ အာဟ “ဝေတ္တမယံ ပိဌ”န္တိ-ဝိမတိ။]

ဧဠကပါဒပိဌ။ ။ဒါရူပဋ္ဌိကာယ ဥပရိတိ အဋ္ဌနိအာကာရေန ဌိတဒါရူပဋ္ဌလဿ ဟေဋ္ဌာ-အပေါင်အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်သော သစ်သားလွှာ (သစ်သားပြား)၏ အောက်၌ “ပါဒေ ထပေတွာ-ခြေတို့ကိုထား၍”၌ စပ်၊ ဤသို့ အပေါင်သစ်သားပြား၏ အောက်၌ ခြေတပ် ရမည်ဖြစ်လျှင် အဘယံကြောင့် ဥပရိဟု ဆိုပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဥဒ္ဒံ ပါဒံ ကတွာ ပဝေသနကာလံ ဟိ သန္ဓာယ ဥပရိတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဝိမတိ မိန့်သည်၊ အပေါင်သဏ္ဌာန်

ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ယောဇိတံ-ယှဉ်စေအပ်သော၊ ဝါ-တပ်အပ်သော၊ ဗဟုပါဒပိဋ္ဌ-
များသောအခြေရှိသော အင်းပျဉ်သည်၊ အာမလကဝဋ္ဋိကပိဋ္ဌနာမ-အာမလက
ဝဋ္ဋိကပိဋ္ဌမည်၏။ (သျှစ်သျှားသီးလုံးသဏ္ဌာန် ခြေထောက်များစွာပါသော အဝိုင်း
ဖြစ်သော အင်းပျဉ်) တာဝ-ကြွင်းသော အင်းပျဉ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ-ညွှန်ပြ
အပ်ကုန်သော) ဣမာနိ-ဤအင်းပျဉ်တို့သည်၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတပိဋ္ဌာနိ-လာသော
အင်းပျဉ်တို့တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဒါရမယံ-သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော၊ သဗ္ဗ-
အလုံးစုံသော၊ ပိဋ္ဌ-သည်၊ (စားပွဲ ထိုင်ခုံ စသည်သည်) ဝဋ္ဋတိ-၏။ ဣတိ အယံ-
ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအင်းပျဉ်အရာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ကောစ္ဆန္တိ-ကား၊ ဥသီရမယံဝါ-ပန်းရင်းမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခတ်အခင်းသည်
လည်းကောင်း၊ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇမယံဝါ-ဖြူဆံမြက်၊ ပြိန်းမြက်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ခတ်
အခင်းသည်လည်းကောင်း၊ (“ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”၌ စပ်)၊ [ပါဠိတော်နိဿယ၌ “ခတ်”ဟု
မခေါ်ဘဲ “ကပ်”ဟု စကားသုံး၏။ “အလယ်၌ကျဉ်း၍ အထက်အောက်၌ ကျယ်ပြန့်
သော ထိုင်စရာ အခင်းတစ်မျိုး” ဟု ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ပဌမသေနာသနသိက္ခာ
ပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ ပဉ္စပဋိပါဒကန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ မနုဿာနံ-
လူတို့၏၊ ပမာဏင်္ဂုလမေဝ-ပမာဏဖြစ်သော လက်သစ်သည်သာ၊ အင်္ဂုလံ-အင်္ဂုလ
မည်၏။

ရှိသော သစ်သားပြား၏အောက်က ခြေထောက်ထားရသော်လည်း အပေါင်သွင်းသောအခါ
ခြေထောက်တို့ကို အထက်၌ထား၍ သွင်းရသောကြောင့် “ဥပရိ”ဟု ဆိုသတတ်၊ ထိုအင်းပျဉ်၏
ခြေထောက်သည် သိုး၏ နောက်ခြေထောက်ကဲ့သို့ ကောက်သောပုံသဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့်
“ဧဋ္ဌကပါဒပိဋ္ဌ” ဟု ခေါ်ရသည်၊ ဧဋ္ဌကဿ ပစ္ဆိမပါဒဝ္ဗယံဝိယ ဝင်္ကာကာရေန ဌိတတ္တာ ပနေတံ
ဧဋ္ဌကပါဒ ပိဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ။

အာမလက ဝဋ္ဋိက ပိဋ္ဌ။ ။ရိုးရိုး စားပွဲဝိုင်း၏အောက်၌ ခြေထောက်တပ်သောအခါ၊
ယခုခေတ် မျက်မြင် ခြေထောက်မျိုးမဟုတ်ဘဲ သျှစ်သျှားသီးပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ခြေထောက်
ကလေးတွေ သုံးလေးဆယ်လောက် တပ်ရသော အင်းပျဉ်သည် သျှစ်သျှားသီးပုံသဏ္ဌာန်
ခြေထောက်ပါ ရှိ၍ ဝိုင်းသောကြောင့် “အာမလကဝဋ္ဋိကပိဋ္ဌ”မည်၏။ [ဤသို့ ခြေထောက်
များစွာပါရှိသောကြောင့် “ယောဇိတံ”ကို “ဗဟုပါဒ”၌စပ်၍ “ယောဇိတ ဗဟုပါဒပိဋ္ဌ”ဟု
ပါဠိရှိသင့်သည်၊ စာအုပ် တို့၌ “ယောဇိတံ”ဟု ရှိ၏။]

အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ။ ။အဋ္ဌင်္ဂုလပရမံ၌ အင်္ဂုလံအရ “ဘုရားရှင်၏ လက်သစ်တော်ကို
ယူရမည်လော၊ လူတို့၏ ရိုးရာလက်သစ်ကို ယူရမည်လော”ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့်
“မနုဿာနံ ပမာဏင်္ဂုလမေဝ အင်္ဂုလံ”ကို မိန့်သည်၊ ဧဝံဖြင့် သုဂတင်္ဂုလကို ကန့်၊ စာအုပ်တို့၌
“ပမာဏင်္ဂုလမေဝ အဋ္ဌင်္ဂုလံ”ဟု တွေ့ရ၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း “ပမာဏင်္ဂုလမေဝ-ပမာဏ
လောက်သော လက်ရှစ်သစ်သာလျှင်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလံ-အဋ္ဌင်္ဂုလမည်၏”ဟု ပေးသည်၊ မနုဿာနံ
ကိုလည်း “ဝဗုဒ္ဓံ မနုဿာနံ”ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။

ပရိကမ္မကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ္မရိသော၊ ဘူမိယာ-မြေ၏၊ ဆဝိ သံရက္ခဏတ္ထာယ-အပေါ်ရေကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ-အဆင်းအရောင် ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အတ္ထရဏံ-ခင်းအပ်သော အခင်းကို၊ စိမိလိကာ နာမ-စိမိလိကာမည်၏၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ [မြေကြီးပေါ်၌ ဂွေ့နီစသည်တို့ဖြင့် သုတ်လိမ်း မှုကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ပြုအပ်သောကြောင့် “ပရိကမ္မ”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ ပရိကမ္မ ပြုအပ်သော မြေပေါ်၌ (သမံတလင်းပေါ်၊ ကြမ်းပေါ်၌) ဂွေ့နီရောင် ဆေးရောင် မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ဖျာ၊ သင်ဖြူးမခင်းမီ အောက်ခံအဖြစ်ဖြင့် ခင်းအပ်သော အခင်းသည် “စိမိလိကာ”မည်၏၊ ရှေးက “ပုဆိုးကြမ်းအခင်း”ဟု အနက်ပေးကြ၏။]

ရက္ခတူလန္တိ-ကား၊ သိမ္ဗလိရက္ခာဒိနံ-လက်ပန်ပင် အစရှိကုန်သော၊ ယေသံ ကေသဉ္စိ-အမှတ်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ရက္ခာနံ-သစ်ပင်တို့၏၊ တူလံ-လဲတည်း၊ (ဝါဂွမ်းတည်း၊) လတာတူလန္တိ-ကား၊ ခိရဝလ္လိအာဒိနံ-အုန်မုံးနွယ် အစရှိ ကုန်သော၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ကုန်းကြီး အစရှိကုန်သော”ဟု ပေး၏၊) ယာသံကာသဉ္စိ-အမှတ်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသံ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝလ္လိနံ-နွယ်တို့၏၊ တူလံ-လဲတည်း၊ (ဝါဂွမ်းတည်း၊) ပေါဋ္ဌကိတူလန္တိ-ကား၊ ပေါဋ္ဌကိတိဏာဒိနံ-ပြိုန်းမြက်အစရှိကုန်သော၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ပေါင်းရိုးပေါင် အစရှိကုန်သော”ဟု ပေး၏၊) ယေသံကေသဉ္စိ-ကုန်သော၊ တိဏာဇာတိကာနံ-မြက်အမျိုးရှိသော သစ်ပင်တို့၏၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥဗ္ဘုနဋ္ဌာဒိနံပိ-ကြံ၊ ကျူအစရှိသည်တို့၏လည်း၊ တူလံ-လဲတည်း၊ (ဝါဂွမ်းတည်း၊) [ရှင်မွေးလွန်းမြက်တို့မှဖြစ်သော လဲလည်း ဤမြက်လဲ၌ ပါဝင်၏။]

တိဟိ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဧတေဟိ-ဤလဲတို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗဘူတဂါမာ-အလုံးစုံသော ဘူတဂါမ်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သင်္ဂဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ပြီးကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ (ကသ္မာ တိဟိ ဧတေဟိ၊ သဗ္ဗဘူတဂါမာ သင်္ဂဟိတာ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ရက္ခဝလ္လိတိဏာဇာတိယော-သစ်ပင်၊ နွယ်၊ မြက်အမျိုးတို့ကို၊ မုဉ္ဇိတွာ-လွှတ်၍၊ အညော-အခြားသော၊ ဘူတဂါမောနာမ-ဘူတဂါမ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သစ်ပင်၊ နွယ်၊ မြက်မျိုးတို့ကိုလွှတ်၍ အခြား ဘူတဂါမ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တိဟိ ဧတေဟိ သဗ္ဗဘူတဂါမာ သင်္ဂဟိတာ

ပေါဋ္ဌကိတူလံ။ ။ပေါဋ္ဌကိတူလန္တိ ဧရကတိဏတူလံ၊ ပေါဋ္ဌကိဂ္ဂဟဏဓမ္မတ္ထ တိဏာဇာတိနံ နိဒဿနမတ္တတိ အာဟ၊ ယေသံကေသဉ္စိ တိဏာဇာတိကာနန္တိ-သာရတ္ထ၊ ရက္ခ လန္တာဝီ မုဉ္ဇိတွာ အဝေသေသံ ဂစ္ဆာဒိကံ သဗ္ဗမ္ပိ တိဏာဇာတိ ဧဝိတိ အာဟ၊ ယေသံကေသဉ္စိ တိဏာဇာတိကာနန္တိ အာဒိ-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား- ရက္ခတူလ၊ လတာတူလတို့မှ ကြွင်းသမျှ လဲ၊ ဝါဂွမ်းတို့ကို “ပေါဋ္ဌကိတူလ”၌ သွင်းယူရမည်-ဟူလို။

ဟောန္တိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤ ၃-မျိုးတို့ဖြင့် အလုံးစုံသော ဘူတဂါမ်ကို သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ယဿကဿစိ-အမှတ်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော၊ ဘူတဂါမဿ-ဘူတဂါမ်၏၊ တူလံ-လဲသည်၊/ဗိမ္ဗောဟနေ-ခေါင်းအုံး အရာ၌၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဘိသိ-ဘုံလျှိုအခင်းသို့၊ (မွေ့ယာအိပ်ရာခင်း ပြုလုပ်ခြင်းသို့) ပါပုဏိတွာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ သဗ္ဗမိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧတံ- ဤသစ်ပင်လဲ၊ နွယ်လဲ၊ မြက်လဲဟူသမျှကို၊ အကပ္ပိယတူလန္တိ-မအပ်သော လဲဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-လောမ မဖက်သက်သက်၊ ဗိမ္ဗောဟနေ-ခေါင်းအုံး၌၊ (ခေါင်းအုံးလုပ်ရာ၌) ဧတံတူလမေဝ-ဤလဲမျိုးသည်သာ၊ (ဝဋ္ဋတိ-အပ်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဟံသမောရာဒိနံ-ဟင်္သာ၊ ဥဒေါင်းအစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗသကုဏာနံ-အလုံးစုံသော ငှက်တို့၏လည်းကောင်း၊ သီဟာဒိနံ-ခြင်္သေ့ အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗစတုပ္ပဒါနဉ္စ-အလုံးစုံသော ခြေ ၄ ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့၏လည်းကောင်း၊ လောမမိ-အမွေးသည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ပိယဂုံပုပ္ဖဗျဉ္ဇပုပ္ဖါဒိ-ပျဉ်းပန်း၊ ခရေပန်း အစရှိသော၊ ယံကိပ္ပိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော၊ ပုပ္ဖ-ပန်းသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (ခေါင်းအုံးအတွင်း၌ မသွင်းအပ်၊) [အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ “ပိယဂုံ-ဥပါသကာပင်”ဟု ပေး၏၊ “ဗကုလ-ချယားပင်”ဟုလည်း ပေးကြ၏၊] တမာလပတ္တံ-ပန်းညိုရွက်သည်၊ သုဒ္ဓမေဝ-အခြားအရွက်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်သည်သာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-အနွယ၊ မိဿကံ-အခြားအရွက်တို့နှင့် ရောအပ်သော ပန်းညိုရွက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဘိသိနံ-ဘုံလျှိုတို့၏၊ အနုညာတံ- ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော၊ ပဉ္စဝိမံ-ငါးပါးအပြားရှိသော၊ ဥဏ္ဏာဒိတူလမိ-သားမွေး အစရှိသော လဲသည်လည်း၊ (ဗိမ္ဗောဟနေ-၌) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ပဉ္စဝိဓဥဏ္ဏာဒိတူလ လည်း နောက်၌လာလတ်။)

အဒ္ဓကာယိကာနီတိ-ကား၊ ဥပမုကာယပ္ပမာဏာနိ-ထက်ဝက်သော ကိုယ် ပမာဏရှိကုန်သော၊ (ဗိမ္ဗောဟနာနိ ဓာရေန္တိ-၌စပ်၊) ယေသု-ယင်းထက်ဝက် ကိုယ် ပမာဏရှိကုန်သော ခေါင်းအုံးတို့၌၊ ကဋိတော-ခါးမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝသီသံ-

အဒ္ဓကာယိကာနီ။ ။ “အဒ္ဓေါ-ထက်ဝက်သော+ကာယော-ကိုယ်တည်း၊ အဒ္ဓကာယော-ကိုယ်၊ အဒ္ဓကာယော+ပမာဏံ+ယေသန္တိ အဒ္ဓကာယိကာနီ”ဟု ပြု၍ ပမာဏအနက်၌ ဣက ပစ္စည်းသက်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ဥပမုကာယပ္ပမာဏာနီ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဥပမုကာယပ္ပမာဏာနီတိ ဣမိနာ အဒ္ဓကာယိကာနီတိ ဧတ္ထ အဒ္ဓဿ ကာယဿ ပမာဏေန ကတာနိ အဒ္ဓကာယိကာနီတိ အတ္ထံ ဒသေတိ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို ပမာဏေနကတ အနက်၌ ဣကသက်ပါ။ [ယေသုကို “ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ”၌ကဲ့သို့ အနက်ပေးပါသည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ယေသု ဗိမ္ဗောဟနေသု ကဋိတော ပဌာယ ယာဝသီသံ ဥပဒဟန္တိ၊ တာနိ ဗိမ္ဗောဟနာနိ အဒ္ဓကာယိကာနီနာမာတိ ယောဇနာ”ဟု နိယမဝါကျထည့်၍ ယောဇနာသည်။]

ဦးခေါင်းတိုင်အောင်၊ ဥပဒဟန္တိ-ထားကြကုန်၏။ [ဥပဒဟန္တိတိ ထပေန္တိ-ဋီကာ၊] ယဿ-အကြင်ခေါင်းအုံး၏။ ဝိတ္ထာရတော-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဝါ-အနံအားဖြင့်၊ တီသု-သုံးထောင့်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏေသု-အနားတို့တွင်၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ထောင့်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏာနံ-အနားတို့၏၊ အန္တရံ-အကြားအရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ မိနိယမာနံ-တိုင်းတာအပ်သော်၊ ဝိဒတ္ထိစေတ-တစ်ထွာ သည်လည်းကောင်း၊ စတုရင်္ဂလဉ္စ-လက်လေးသစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ မဇ္ဈဌာနံ-အလယ်အရပ်သည်၊ မုဋ္ဌိရတနံ-တောင်ဆုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါး၊ ဒိဃတော-အလျားမှ၊ ဒိဃမုရတနံဝါ-အခွဲအားဖြင့် ၂-တောင်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်ထောင့်ထွာရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိရတနံ ဝါ-၂ တောင်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏။ (တံ-ထိုခေါင်းအုံးသည်) သီသပ္ပမာဏနာမ-ဦးခေါင်းပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံး မည်၏။ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ အယံ-ဤအပိုင်းအခြားသည်၊ သီသပ္ပမာဏဿ-ဦးခေါင်းပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံး၏၊ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ-အလွန်ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း၊ ဣတော-ဤအပိုင်းအခြားထက်၊ ဥဒ္ဓံ-အလွန်၊ ဝါ-အလွန်ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဟေဋ္ဌာ ပန-အောက်၌ ကား၊ ဝါ-အောက်ပမာဏရှိသော ခေါင်းအုံးသည်ကား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

သီသပ္ပမာဏနာမ။

။“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သီသပ္ပမာဏံ ဗိမ္ဗောဟနံ ကာတုံ”

ဟူသော ပါဠိတော်၌ သီသပ္ပမာဏကို ဖွင့်ပြလို၍ “သီသပ္ပမာဏနာမ”စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုဝါကျ၌ “တီသုကဏ္ဏေသု ဒွိန္ဒ ကဏ္ဏာနံ”၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ယခုခေတ် အုံးနေကျ ခေါင်းအုံးအပြားကလေးကို ကြည့်၍ မသိနိုင်၊ ကျောင်းများ၌ရှိတတ်သော အထက်အောက် ဘေးအညီ အမျှရှိသော ၄-ထောင့် ခေါင်းအုံးကြီးကိုကြည့်မှ သိနိုင်မည်။ မချုပ်မီ ၄-ထောင့် အဝတ်ကို ၃-ထောင့်သာရှိအောင် ထပ်လိုက်သောအခါ ထောင့် ၂-ထောင့်၏ အကြားသည် တစ်ထွာ လက်လေးသစ်ရှိ၍ တပ်ထားအပ်သော အဝတ်၏ ခေါက်ရိုးကြောင်းနေရာ၌ တောင်ဆုပ်ပမာဏ ရှိရသည်။

ဝိဓတိ။

။သီသပ္ပမာဏနာမ ယတ္ထ ဂီဝါယ သဟ သကလံ သီသံ ထပေတုံ

သက္ကာ၊ တဿစ မုဋ္ဌိရတနံ ဝိတ္ထာရပမာဏန္တိ ဒဿန္တော ဝိတ္ထာရတောတိ အာဒိမာဟ၊ ဣဒဉ္စ ဗိမ္ဗောဟနဿ ဥဘောသု အန္တေသု ထပေတဗ္ဗစောဠပ္ပမာဏဒဿနံ၊ တဿ ဝသေန ဗိမ္ဗောဟနဿ ဝိတ္ထာရပမာဏံ ပရိစ္ဆိန္တတိ၊ တံ ဝဋ္ဋံ ဝါ စတုရသံ ဝါ ကတော သိပ္ပိတံ ယထာ ကောဋီတော ကောဋီ ဝိတ္ထာရတော ပုတိလဌာနံ မုဋ္ဌိရတနပမာဏံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သိပ္ပိတဗ္ဗံ၊ ဣတော အဓိကံ န ဝဋ္ဋတိ၊ တံ ပန အန္တေသု ထပိတစောဠံ ကောဋီယာ ကောဋီ အာဟစ္စ ဒိဂုဏံ ကတံ တိကဏ္ဍံ ဟောတိ၊ တေသု တီသု ကဏ္ဏေသု ဒွိန္ဒ ကဏ္ဏာနမန္တရံ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂလံ ဟောတိ၊ မဇ္ဈဌာနံ ကောဋီတော ကောဋီ အာဟစ္စ မုဋ္ဌိရတနံ ဟောတိ၊ (အလယ်အရပ်သည် အစွန်းတစ်ခုမှ အစွန်းတစ်ခုအထိ တောင်ဆုပ်ရှိ၏) ဣဒမဿ ဥက္ကဋ္ဌပ္ပမာဏံ၊ တေနာဟ တီသု ကဏ္ဏေသုတိ အာဒိ။

အင်္ဂါလာနဿ-ဂိလာနမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သီသုပဓာနဉ္စ-ဦးခေါင်း
 ထားရာ ခေါင်းအုံးလည်းကောင်း၊ ပါဒုကပဓာနဉ္စ-ခြေတင်ရာ ခြေအုံးလည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ဒွယမေဝ-၂ ခုသော အုံးသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ ဂိလာနဿ-ဂိလာန
 ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဗိမ္မောဟနာနိ-ခေါင်းအုံးတို့ကို၊ သန္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ဥပရိ-အထက်၌၊
 ပစ္စတ္ထရဏံ-အပေါ်လွှမ်းအခင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ နိပဇ္ဇိတုမ္ပိ-အိပ်ခြင်းငှာသော်မှ
 လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။ (သမ္ဘာဝနာပိဖြင့် “မိ၍ထိုင်ခြင်းစသည်မှာ အထူးဆိုဖွယ်ရာမရှိ”
 ဟု ပြသည်။) ပန-ဆက်၊ ဘိသိနံ-ဘုံလျှို့တို့၏အတွက်၊ အနုညာတာနိ-ခွင့်ပြုတော်မူ
 အပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ယာနိ ကပ္ပိယတူလာနိ-အကြင်အပ်သော
 လဲတို့သည်၊ (သန္တိ) တေဟိ-ထိုလဲတို့ဖြင့်၊ (ကတံ-ပြုအပ်သော၊) ဗိမ္မောဟနံ-ခေါင်းအုံး
 သည်၊ မဟန္တမ္ပိ-ပမာဏထက်ကြီးသော ခေါင်းအုံးသည်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော-ဖုဿဒေဝထေရ်သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊
 ဝိနယဓရဥပတိဿတ္ထေရော-ဝိနည်းမိန့်ဖြစ်သော ဥပတိဿထေရ်သည်၊ ဗိမ္မောဟနံ-
 ကို၊ ကရိဿာမိ-ပြုအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကပ္ပိယတူလံ ဝါ-အပ်သော လဲကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ အကပ္ပိယတူလံ ဝါ-မအပ်သော လဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိ
 ပိတွာ-ထည့်၍၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်းအား၊ ပမာဏမေဝ-ပမာဏရှိသော
 ခေါင်းအုံးသည်သာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ပြီ။ [ဤဝါဒကို နောက်ထား
 သောကြောင့် ဤဝါဒအတိုင်းသာ မှတ်ရသည်။]

ပဉ္စဘိသိယောတိ-ကား၊ ပဉ္စဟိ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဥဏ္ဏာဒီဟိ-သားမွေး အစရှိ
 သည်တို့ဖြင့်၊ ပူရိတဘိသိယော-ပြည့်စေအပ်သော ဘုံလျှို့တို့ကို၊ (“အနုဇာနာမိ”၌
 စပ်) ဟိ-ခွဲ၊ တူလဂဏနာယ-လဲတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဧတာသံ-ဤဘုံလျှို့
 တို့၏၊ ဂဏနာ-အရေအတွက်ကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ဟဥဏ္ဏာစသည်ကို
 “တူလ” ဟု ခေါ်ထား၏။ ထိုတူလတို့က ငါးမျိုးပြားသောကြောင့် “ပဉ္စဘိသိယော”ဟု
 ဘိသိငါးမျိုးအရေအတွက်ကို ဟောတော်မူထားသည်-ဟူလို့။ တတ္ထ-ထိုငါးမျိုးသော
 လဲတို့တွင်၊ ဥဏ္ဏဂ္ဂဟဏေန-ဥဏ္ဏသဒ္ဓါဖြင့်၊ ကောလံ-သက်သက်၊ (ဧဠကလောမမှ

အင်္ဂါလာနဿ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။ “ဂိလာနမဟုတ်လျှင် ခေါင်းအုံးနှင့် ခြေအုံး ၂-
 လုံးသာ အပ်၏” ဟု ဆို၏။ ယခုအခါ ခြေအုံးကို အများအားဖြင့် အသုံးပြုလေ့မရှိကြ၊ သို့သော်
 ခြေအုံးအစား ခေါင်းအုံးကို (ပါးနေသည့်အတွက်) ၂-လုံးထားကြ၏။ ထိုသို့ ထားခြင်းကြောင့်ကား
 အပြစ်မရှိတန်ရာ၊ စာ၌လာသော ခေါင်းအုံးသည် (အလုံးဖြစ်စေ၊ ၄-ထောင့်ဖြစ်စေ) မြင့်သော
 ကြောင့် ၂-လုံးဆင့်၍ မအုံးနိုင်၊ ယခုခေတ် ခေါင်းအုံးများကား နိမ့်သောကြောင့် ၂-လုံးဆင့်ရ
 ၏။ ယခုအခါလည်း စာလာအတိုင်း မြင့်အောင်ချုပ်၍၊ ခေါင်းအုံးတစ်လုံးသာထားလျှင်
 ကောင်း၏။ သို့မဟုတ် အောက်က သင်္ကန်း၊ စောင် စသည်ထား၍ တစ်လုံးသာ အသုံးပြုလျှင်
 လည်း ကောင်းပေသည်။

တစ်ပါးသော အခြားလောမ မဖက်သက်သက်၊) ဧဋ္ဌကလောမမေဝ-သိုးမွေးကိုသာ၊
 ဂဟိတံ-ယူအပ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ မနုဿလောမံ-လူ
 အမွေးကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ယံကိဋ္ဌိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ
 မံသဇာတီနံ-အပ်သောအသားရှိသော သတ္တဝါမျိုး၊ မအပ်သော အသားရှိသော
 သတ္တဝါမျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ ပက္ခိစတုပ္ပဒါနံ-အတောင်ရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေလေး
 ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့၏၊ လောမံ-အမွေးသည်၊ (အတ္ထိ) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော
 အမွေးကို၊ ဣဓ-ဤဘိသိကို ပြရာအခန်း၌၊ ဥဏ္ဏဂ္ဂဟဏေနေဝ-ဥဏ္ဏသဒ္ဓါဖြင့်ပင်၊
 ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ (ဥဏ္ဏကို နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ပြထားသည်-ဟူလို၊) တသ္မာ-
 ကြောင့်၊ ဆန္ဒံ-ခြောက်မျိုးကုန်သော၊ စီဝရာနံ-သင်္ကန်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒံ-
 ကုန်သော၊ အနုလောမစီဝရာနန္တံ-အနုလောမသင်္ကန်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ အည
 တရေန-တစ်ပါးပါးသော သင်္ကန်းဖြင့်၊ ဝါ-တစ်ပါးပါးသော အဝတ်ဖြင့်၊ ဘိသိစ္ဆဝိ-
 ဘုံလျှိုရေ ကို၊ (မွေယာအခွံကဲ့သို့ ဘုံလျှိုအခွံကို၊) ကတွာ-၍၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံ
 သော အမွေးကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဘိသိ-ဘုံလျှိုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊
 ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ ဧဋ္ဌကလောမာနိ-သိုးမွေးတို့ကို၊ အပ္ပက္ခိပိတွာ-မထည့်မူ၍၊
 ကမ္မလမေဝ-ကမ္မလာကိုသာ၊ ဝါ-သကလပ်ကိုသာ၊ စတုဂ္ဂဏဝါ-လေးထပ်ကိုသော်
 လည်းကောင်း၊ ပဉ္စဂ္ဂဏဝါ-ငါးထပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိပိတွာ-၍၊ ကတာပိ-
 ပြုအပ်သော ဘုံလျှိုသည်လည်း၊ ဥဏ္ဏဘိသိသင်္ချေမေဝ-ဥဏ္ဏဘိသိဟူသော အရေ
 အတွက်သို့သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-ရောက်၏။

[ဥဏ္ဏဘိသိကို ပြပြီး၍ စောဠဘိသိ အစရှိသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် “စောဠ
 ဘိသိ အာဒိသု” အစရှိသည်ကို မိန့်သည်။] စောဠဘိသိ အာဒိသု-စောဠဘိသိ အစရှိ
 သည်တို့တွင်၊ (“စောဠဘိသိ ဝါကဘိသိ” စသည်တို့၌ စပ်၊) (တစ်နည်း) စောဠဘိသိ
 အာဒိသု-တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယံကိဋ္ဌိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး
 သော၊ နဝစောဠဝါ-အသစ်ဖြစ်သော အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုရာဏစောဠ
 ဝါ-အဟောင်းဖြစ်သော အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံဟရိတွာဝါ-ခေါက်၍
 သော်လည်းကောင်း၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာဝါ-ထည့်၍သော်လည်းကောင်း၊

ကမ္မလမေဝ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ကမ္မလမေဝ ပေ၊ ဥဏ္ဏဘိသိသင်္ချေမေဝ ဝဋ္ဋတိတိ
 သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ ဂေါနကာဒိအကပ္ပိယမ္ပိ (လက်လေးသစ်ထက်လွန်သော အမွေးရှိသော
 သားမွေးအခင်း အစရှိသော အကပ္ပိယလည်းဖြစ်သော) ဥဏ္ဏမယတ္ထရဏံ ဘိသိယံ ပက္ခိပိတွာ
 သယံကို ဝဋ္ဋတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ အကပ္ပိယအခင်းကို ဘိသိအတွင်းသွင်း၍ထားမှ အပ်သည်၊
 အပေါ်က အဝတ်ဖုံးထားရုံမျှဖြင့် မအပ်၊ ထို့ကြောင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ခုတင်ပေါ်၌ မခင်း
 ကောင်းသော သားမွေးကော်လောက်ကို ခုတင်ပေါ်၌ခင်း၍ အပေါ်က အဝတ်လွှမ်းရုံဖြင့် အိပ်တတ်
 ကြသည်၊ ဘုံလျှိုအတွင်း မသွင်းသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ခင်း၍ မအိပ်ကောင်းဟု မှတ်ပါ။

ကတား-ပြုအပ်သော ဘုံလျှို့ကို၊ စောဠဘိသိတိ-စောဠဘိသိဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ။) [ပဏ္ဏဘိသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာမှ “ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ကို ယူသည်။]

ယံကိဗ္ဗိ-သော၊ ဝါကံ-လျော်မျှင်ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ကတား-ပြုအပ်သော ဘုံလျှို့ကို၊ ဝါကဘိသိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-လျော်မျှင်ထည့်၍ပြုအပ်သော ဘုံလျှို့ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ။) [အုန်းဆံမွေ့ယာ စသည်များလည်း ဤဝါကဘိသိ၌ ပါဝင်သည်။] ယံကိဗ္ဗိ-သော၊ တိဏံ-မြက်ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ကတား-ပြုအပ်သောဘုံလျှို့ကို၊ တိဏဘိသိတိ-ဟူ၍၊ ဝါ-မြက်ကိုထည့်၍ပြုအပ်သော ဘုံလျှို့ဟူ၍၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ။) သုဒ္ဓတမာလပတ္တိ-သက်သက်သော ပန်းညိုရွက်ကို၊ အညတြ-ကြဉ်ထား၍၊ ယံကိဗ္ဗိ-သော၊ ပဏ္ဏံ-သစ်ရွက်ကို၊ ပက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ကတား-ကို၊ ပဏ္ဏဘိသိတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန-အဖို့တစ်ပါး၊ တမာလပတ္တိ-သည်၊ အညေန-အခြားသော အရွက်နှင့်၊ မိဿမေဝ-ရောနှောအပ်မှသာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ သုဒ္ဓံ-သက်သက်သော ပန်းညိုရွက်သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

≡ ဘိသိယာ-ဘုံလျှို့၏၊/ပမာဏနိယမော-ပမာဏ၏ မြဲသော အမှတ်အသားသည်၊ နတ္ထိ၊ မဉ္ဇဘိသိ-ညောင်စောင်း၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ ပိဋဘိသိ-အင်းပျဉ်၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ ဘူမတ္ထရဏဘိသိ-မြေအခင်းပေါ်၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ စင်္ကမနဘိသိ-စင်္ကြံပေါ်၌ ခင်းအပ်သော ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ ပါဒပုဉ္ဏနဘိသိ-ခြေသုတ်ကြောင်း ဘုံလျှို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတာသံ-ဤဘုံလျှို့တို့အား၊ အနုရူပတော-လျော်သောအားဖြင့်၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သား၍၊ အတ္တနော-၏၊ ရှစ်ဝသေန-အလို၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပမာဏံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုနိုင်၏။ ပန-ဆက်၊ ဥဏ္ဍာဒိ-သိုးမွေး အစရှိသော၊ ယံ ဧတံ ပဉ္စဝိစတူလမ္ပိ-အကြင်ငါးပါးအပြားရှိသော လဲသည်လည်း၊ ဘိသိယံ-၌၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ တံ-ထိုငါးပါးအပြားရှိသော လဲသည်၊ မသုရကေပိ-သားရေဖြင့် ပြုအပ်သော ဘုံလျှို့၌လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဧတေန-ဤကုရန္တိအဋ္ဌကထာစကားဖြင့်၊ မသုရကံ-သားရေဘုံလျှို့ကို၊ ပရိဘုဉ်တံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ သိဒ္ဓံ-ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။ [မသုရကေတိ စမ္ပမယဘိသိယံ၊ စမ္ပမယံ ပန ဗိမ္ဗောဟနံ တူလပုဏ္ဏမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။]

မဉ္ဇဘိသိ ပိဋေ သံဟရန္တိတိ-ကား၊ မဉ္ဇဘိသိ-ညောင်စောင်း၌ ခင်းထိုက်သော ဘုံလျှို့ကို၊ ပိဋေ-အင်းပျဉ်၌၊ အတ္တရန္တိ-ခင်းကုန်၏၊ အတ္တရဏတ္ထာယ-

မဉ္ဇဘိသိ ပိဋေ သံဟရန္တိ။ ။မဉ္ဇေ+အတ္တရိတဗ္ဗာ+ဘိသိ မဉ္ဇဘိသိ၊ “ပိဋေ သံဟရန္တိ၊ ပိဋေ သန္တရန္တိ”ဟု ပါဠိ ၂-မျိုးရှိ၏။ ထို့တွင် “သန္တရန္တိ”ပါဠိသည် မူရင်းမဟုတ်၊ အကယ်၍ မူရင်းဖြစ်လျှင် “အတ္တရန္တိ”ဟု ဖွင့်ဖွယ်မလို၊ “သံဟရန္တိ”သာ မူရင်းပါဠိ ဖြစ်စရာရှိသည်။

ခင်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ သံဟရန္တိ-ဆောင်ကုန်၏။ ဣတိပိ - ဤအနက်သည်လည်း၊
 ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏။ [အချို့စာ၌ ပိဌ မပါ။] ဥလ္လောကံ အကရိတွာ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-
 အောက်၌၊ စိမိလိကံ-အဝတ်ကြမ်းကို၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ (“သန္တရန္တိ”၌ စပ်၊)
 ဖောသိတုန္တိ-ကား၊ ရဇနေန ဝါ-ဆိုးရည်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟလိဒ္ဓိယာဝါ-
 နန္ဒင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဖုသိတာနိ-အပေါက်တို့ကို၊ ဒါတု-
 ပေးခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) ဘတ္တိကမ္မန္တိ-ကား၊ ဘိသိစ္စဝိယာ-ဘုံလျှိုရေ၏၊
 ဥပရိ-အထက်၌၊ ဘတ္တိကမ္မံ-အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ ပြုခြင်းကို၊
 (အနုဇာနာမိ) ဟတ္ထဘတ္တိန္တိ-ကား၊ ပဉ္စဂုံလိဘတ္တိ-လက်ငါးချောင်းရာထင်အောင်
 ဆန်းကြယ်စွာ ပြုမူကို၊ (အနုဇာနာမိ။)

ထို့ကြောင့် “သံဟရန္တိ-ဆောင်ကုန်၏”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်သည်ကို “အတ္ထရန္တိ-ခင်းကုန်၏”ဟု
 အဓိပ္ပာယ်တူဖွင့်သည်။ “သံဟရန္တိ-ဆောင်ကုန်၏”ဟူရာဝယ် “ခင်းဖို့ရန်ဆောင်ကုန်၏”ဟု အနက်
 ဖြစ်သင့်သောကြောင့် “အတ္ထရဏတ္ထာယ သံဟရန္တိပိ ယုဇ္ဇတိ”ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်။ အကယ်၍
 “သန္တရန္တိ”ပါ၌သာ မူရင်းဆိုလျှင် ဤနောက်အနက်ကို မဖွင့်နိုင်၊ ယောဇနာ၌ကား “သန္တရန္တိ”
 ပါ၌ကိုပင် မူရင်းဟု ယူဆ၍ “အတ္ထရဏတ္ထာယ သံဟရန္တိတိ ယုဇ္ဇတိတိ ဣမိနာ အတ္ထရန္တိတိ
 ဧတ္ထ ကာရိယူပစာရေန အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဒသေတိ၊ အတ္ထရဏာယ ဟိ သံဟရဏံ
 ကာရဏံနာမ၊ အတ္ထရဏံ ကာရိယံနာမ”ဟု ဖွင့်သွားလေသည်။

ပါဠိတော်။

။ပါဠိယံ သေနာသနပရိက္ခာရဒုဿံတိ သေနာသနပရိက္ခာရ
 ကရဏတ္ထာယ ဒုဿံ၊ ဘိသိ ဩနန္တိတုံတိ ဘိသိတ္ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ ဗန္တိတုံ၊ ပရိဘိဇ္ဇတိတိ
 မဇ္ဈာဒိတော သာရိယမာနော (ရွှေစေအပ်-ရွှေအပ်သော်) ဝိဌကောဋိ အာဒိသု နိသီဒန္တေဟိ
 ယံသိယမာနာ (ပွတ်တိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍) ဘိသိ ပရိဘိဇ္ဇတိ၊ ဩနန္တမိန္ဒတိ ဘိသိ ဧကာဗဒ္ဓါ-
 ဝိမတိ။ [“ဩနန္တ-ဖွဲ့ကြက်အပ်သော ဘုံလျှိုရှိသော ညောင်စောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဩနန္တပိဌ-
 ဖွဲ့ကြက်အပ်သော ဘုံလျှိုရှိသော အင်းပျဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ-၏”ဟု ပေးပါ။]

ဥလ္လောကံ။

။အခြားနေရာ၌ အထက်မြက်နှာကြက်ကို “ဥလ္လောက”ဟု ခေါ်၏။
 ဤနေရာ၌ ဘိသိ လျှောမကျဖို့ရန် အောက်ခံပြုကြောင်းဖြစ်သော အဝတ်ကို “ဥလ္လောက”ဟု
 ခေါ်သည်။ ဘိသိက လျှောကျသောအခါ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့၏ ဘေးသို့ (အဖျားသို့)
 ရောက်နေ၏။ ထိုအခါ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က လျှောကျနေသည့်အတိုင်း အပေါ်က ထိုင်လျှင်
 စုတ်လွယ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုံလျှိုလျှောမကျဖို့ရန် အောက်ခံအခင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူ၍ ဘိသိကို
 ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ပေါ်၌ ခိုင်မြဲအောင် ဖွဲ့တုပ်ထားဖို့ရန် မိန့်တော်မူရလေသည်။

ဖောသိတု စသည်။

။ခိုးသူတို့သည် ဘုံလျှိုအရေအခွံကို လုံချည်၊ အင်္ကျီချုပ်ဖို့ရန်
 ဆောင်ယူသွားတတ်သောကြောင့် ဘုံလျှိုအရေကို ရဟန်းတို့ပစ္စည်းဟု အမှတ်အသားပြုကြောင်း
 ဖြစ်သော ဆိုးရည်ပေါက်၊ နန္ဒင်းပေါက်များကို ပေးထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။ ထိုသို့ အမှတ်
 အသားပြုပါလျက် ခိုးကြပြန်သောကြောင့် “ဘတ္တိကမ္မ (ဘိတ္တိကမ္မ) = ဘုံလျှိုရေ၏ အပေါ်၌

၂၉၀။ ဣက္ကာသံတိ-ကား၊ ရုက္ခနိယျာသံဝါ-သစ်စေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သိလေသံဝါ-အခြားအစေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အနုဇာနာမိ) [“ရုက္ခနိယျာသံ-သစ်ပင်ချည်ကို”ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။ ပါဠိတော်နိဿယ၌ “ဣက္ကာသံ-ချေးသစ်စေးကို”ဟု ပေး၏။ တမာပင်စသည်မှ ထွက်နေသော အစေးကို “သစ်ပင်ချေး”ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။] ပိဋ္ဌမဒ္ဓံတိ-ကား၊ ‘ပိဋ္ဌခလိ-မုန့်ညက်ကစီရေကို၊ (အနုဇာနာမိ) [ကြိတ်ချေအပ်သော မုန့်ညက်ကို “ပိဋ္ဌ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုပိဋ္ဌဖြင့် နယ်အပ်သော အရည်ကို “ပိဋ္ဌမဒ္ဓံ”ဟု ခေါ်၏။ “ကော်”ဟု ခေါ်အပ်သော ကစီရေတည်း။] ကုဏ္ဍကမတ္တိကံတိ-ကား၊ ကုဏ္ဍကမိဿကမတ္တိကံ-ဆန်ကွဲဖြင့် နှောအပ်သော မြေညက်ကို၊ (အနုဇာနာမိ) သာသပကုဋ္ဌံတိ-ကား၊ သာသပပိဋ္ဌ-မုန့်ညင်းမှုန့်ကို၊ (အနုဇာနာမိ) သိတ္ထတေလကံတိ-ကား၊ ဝိလိနမုဓုသိတ္ထကံ-ကျေမွသော ပျားဖယောင်းရည်ကို၊ (အနုဇာနာမိ) [ရှေးနိဿယ၌ “ဖယောင်းဆီ”ဟုလည်းပေး၏။] အစ္စုဿန္တံ ဟောတိတိ-ကား၊ ဗိန္နု ဗိန္နု-အပေါက်အပေါက်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏။ [ဗိန္နု ဗိန္နု ဟုတွာတိ ဣမိနာ အစ္စုဿန္တံ ဟောတိတိ ဧတ္ထ ကာရဏူပစာရံ ဒသေတိ။

အဆင်းအမျိုးမျိုး ပြုထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်။ ထိုသို့ ပြုထားသော်လည်း ခိုးကြပြန်သောကြောင့် ဟတ္ထဘတ္တိကမ္မ (ဟတ္ထဘိတ္တိကမ္မ)-ဘုံလျှို့ရေ၏ အပြင်၌ လက်ဖြင့်တစ်စုံတစ်ခုသော အမှတ်အသားကို ပြုထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်။ [ဤသိက္ခာပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ မဖွင့်။] ထိုသို့ ပြုပါလျက် ခိုးကြပြန်သောကြောင့် ဟတ္ထဘတ္တိ-လက်ရာထင်အောင် ပြုထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်။

ဝိမတိ။ ။ပါဠိယံ ဆဝိ ဥပ္ပာဋေတွာ ဟရန္တိတိ ဘိသိစ္ဆဝိ စောရာ ဟရန္တိ၊ ဖောသိတုံတိ စောရေဟိ ဟရိတဿ ပစ္စာဟရိတသညာဏဗုသိတဗိန္နု၊ (ပြန်၍ဆောင်ယူအပ်သော တိသိ ဟု အမှတ်အသားဖြစ်သော ရေပေါက်ကဲ့သို့သော အပေါက်တို့ကို) ဒါတုံ၊ ဘတ္တိကမ္မတိ နာနာဝဏ္ဏေဟိပိ ဘတ္တိရာဇိကရဏံ (ရေပေါက်ကဲ့သို့သော အပေါက်တို့ထက် ထင်ရှားအောင် ဘုံလျှို့အရေပေါ်၌ အရေးအကြောင်းပြုမှုကို)၊ ဟတ္ထကမ္မတိ ဟတ္ထေန ယံကိဉ္စိ သညာကရဏံ- (ရာဇိကရဏထက်ပင်ပို၍ အဆင်းကိုပျက်စေနိုင်သော လက် ၅-ချောင်းရာထင်အောင် အမှတ်အသားပြုခြင်းကို။)

မူကွဲ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဘတ္တိကမ္မ-ဘိတ္တိကမ္မ”ဟု ၂-မျိုးတွေ့ရ၏။ “ဘိသိစ္ဆဝိယာ ဥပရိ”ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့် “ဘုံလျှို့အခွံ၏ အထက်”ဟု သိသာ၏။ ထိုအထက်၌ “ဘိတ္တိ-နံရံ”မရှိ၊ “ဟတ္ထဘတ္တိတိ ပဉ္စဂုံလိဘတ္တိ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “လက် ၅-ချောင်းရာ ထင်ရှိနေသော နံရံ”ဟုလည်း အနက်မဖြစ်နိုင်၊ ထောမနိဓိ၌ ဘတ္တိ၏အနက်များတွင် “တဒေကဂ္ဂ+စိတြုတ္တိဘေဒ-ထို၏ တစ်ခုသော အဖို့၌+ဆန်းကြယ်စွာ ဖြစ်ခြင်းအထူး”ဟူသော အနက်လည်းပါ၏။ ထိုအနက်သည် ဤနေရာ၌ ဖြစ်သင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘတ္တိကမ္မ၊ ဟတ္ထဘတ္တိ”တို့သာ ပါ၌မှန်တည်း။ “ဘတ္တိကမ္မ-အဆန်းတကြယ်ပြုမှုကို၊ ဟတ္ထဘတ္တိ-လက် ၅-ချောင်းရာထင်အောင် အဆန်း တကြယ်ပြုမှုကို”ဟု ပေးပါ။

အစွဲသန္တိ ကာရဏံ ဟောတိ၊ ဗိန္နု ဗိန္နု ဟုတ္တာ ဌာနံ ကာရိယံ ဟောတိ၊
ယောဇနာ၊ ပစ္စုဒ္ဓရိတုံတိ-ကား၊ ပုဋိတုံ-သုတ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) ဂဏ္ဍမတ္တိကံ
တိ-ကား၊ ဂဏ္ဍပွါဒဂူထမတ္တိကံ-တိ၏ ချေးဖြစ်သော မြေညက်ကို၊ (တိကျစ်စာကို၊
“ဒတ္တာ”၌ စပ်) ကသာဝတိ-ကား၊ အာမလကဟရိတကာနံ-သျှစ်သျှားသီး၊ ဖန်ခါးသီး
တို့၏၊ ကသာဝ-အဖန်ရည်ကို၊ (အနုဇာနာမိ။)

၂၉၉။ န ဘိက္ခဝေ ပဋိဘာနစိတ္တံတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကေဝလံ-
သက်သက်၊ (တိရစ္ဆာန်ရုပ် စသည် မဖက်သက်သက်) ဣတ္ထိပရိသရူပမေဝ-မိန်းမရုပ်၊
ယောကျ်ားရုပ်သည်သာ၊ (န ဝဇ္ဇတိ)-မအပ်သည်ကား၊ န-မဟုတ်သေး၊ တိရစ္ဆာန်
ရူပမ္ပိ-တိရစ္ဆာန်ရုပ်ကိုလည်း၊ အန္တမသော-အဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊
ဂဏ္ဍပွါဒရူပမ္ပိ-တိရုပ်ကိုလည်း၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းအား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကာတုံ
ဝါ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တုဝါ-ပြောဆိုခြင်း
ငှာလည်းကောင်း၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ ဒွါရပါလံ-တံခါးစောင့်
ရုပ်ကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တုမ္ပိ-ပြောခြင်းငှာလည်း၊ န လဗ္ဘတိ-
မရအပ်။

ပန-အန္တယ၊ ဇာတက၊ ပေ၊ ဒါနာဒီနိ-ဇာတ်တော်၏အရာဖြစ်သော အရုပ်၊
အသဒိသဒါနရုပ် အစရှိကုန်သော၊ ပသာဒနီယာနိ-ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းသော
အရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိဒါပဋိသံယုတ္တာနိ-ငြီးငွေ့ခြင်းနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊
ဝတ္ထုနိဝါ-ဝတ္ထုအရုပ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့သည်၊ ဝါ-
တို့ကို၊ ကာရာပေတုံ-ပြုစေခြင်းငှာ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ပရေဟိ ကာရာပေတုံတိ
ဝတ္ထုတ္တာ ဗုဒ္ဓရူပမ္ပိ သယံ ကာတုံ န လဘတိ၊-ဝိမတိ၊ မာလာကမ္မာဒီနိ-ပန်းပြောက်
ထွင်းမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ သယမ္ပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ လဗ္ဘတိ-၏။ ပိဖြင့်
သူတစ်ပါး ခိုင်းခြင်းကို ဆည်း။

၃၀၀။ အာဠကမန္ဒာတိ-ကား၊ ကေဂါဏာ-တစ်ခုတည်းသော အပြင်ရှိကုန်
သည်၊ မနုဿာဘိကိဏ္ဍာ-လူတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တယော ဂဗ္ဘတိ
ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ သိဝိကာဂဗ္ဘာတိ-ကား၊ စတုရဿဂဗ္ဘာ-ငေးထောင့်

ကရောဟိ ပေ၊ န လဗ္ဘတိ။ ။ကရောဟိတိ ဝတ္တုမ္ပိ န လဗ္ဘတိတိ အာဏတ္တိယာ
ဝေ-တိုက်ရိုက်စေခိုင်းခြင်းကိုသာ၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဒွါရပါလံ-တံခါးစောင့်ရုပ်ကို၊ ကိ န ကရောသိ-အဘယ်ကြောင့် မပြုသနည်း၊ ဣတိ အာဒိနာ-
ဤသို့ အစရှိသော၊ ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝတ္တု ဝဇ္ဇတိ၊-ဝိမတိ။

ကေဂါဏာ။ ။ကျောင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူရာ၌ အကာမပါသေးသောကြောင့် ကျောင်း
ဆောင်မဟုတ်သော မြေအရပ်နှင့် တပြင်တည်းဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် “မနုဿာဘိကိဏ္ဍာ-

ရှိသော အခန်းတည်း၊ နာဦးကာဂဗ္ဘောတိ-ကား၊ ဝိတ္တာရတော-အနံထက်၊ ဒိဂုဏ တိဂုဏာယာမော-နှစ်ဆ၊ သုံးဆအလျားရှိသော၊ ဒီယဂဗ္ဘော-ရှည်သောအခန်း တည်း၊ ဟမ္ပိယဂဗ္ဘောတိ-သည်ကား၊ အာကာသတလေ-ဟင်းလင်းအပြင်၌၊ (အမိုး မရှိသော လွင်ပြင်၌) ကုဋ္ဌာဂါရဂဗ္ဘော ဝါ-အထွဋ်ရှိသော အိမ်ဟူသော အခန်းလည်း ကောင်း၊ မုဏ္ဍုဒန ဂဗ္ဘောဝါ-အထွဋ်မမိုး ဦးပြည်အမိုးရှိသော အခန်းလည်းကောင်း တည်း။

ကုလင်္ကပါဒကံတိ-ကား၊ ရုက္ခ-အနှစ်ရှိသော သစ်သားကို၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထွင်း၍၊ တတ္ထ-ထိုသစ်သားပေါက်၌၊ (သစ်သား တစ်ပေါက်တစ်ပေါက်၌) ခါဏုကေ-အနှစ် ရှိသော ငှက် ၂-ခုတို့ကို၊ အာကောဋေတွာ-စိုက်နှက်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော နံရံ အခြေကို၊ (အနုဇာနာမိ) အာဟရိမံ-ပြောင်းရွှေ့၍ ရကောင်းသော၊ တံ ဘိတ္တိပါဒံ- ထိုနံရံအခြေကို၊ ဇိဏ္ဏကုဋ္ဌပါဒဿ-ဆွေးမြေ့သော နံရံခြေကို၊ ဥပတ္တမ္ဘနတ္ထံ-ထောက်ခံ ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘူမိယံ-မြေပေါ်၌၊ (တည်ရာကြမ်းပြင် စသည်၌) ပတိဋ္ဌာပေတုံ-

လူတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသည်"ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဧကင်္ကမဖြစ်အောင် ယခုခေတ် အကာနေရာ၌ "တိရောက်ရဏီ"ကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ရှေးက အဝတ်အကာကို တင်းတိန်စောင်ကြီးတွေကာ သောကြောင့် "တင်းတိန် ကန့်လန့်ကာ"ဟု ခေါ်ကြ၏။ [ဧကင်္ကမတိ အဝိဟာရဋ္ဌာနေန သမာနဘူမိဘာဂါ-ယောဇနာ။]

ကုလင်္ကပါဒကံ။ "ကုဋ္ဌလင်္ကပါဒကံ"ဟုလည်း သိတိုဋ်မှ ရှိသတတ်၊ အခန်း၏ မူလနံရံခြေ ဆွေးမြေ့နေသောကြောင့် ထိုနံရံခြေ၏အောက်က ထောက်ထားဖို့ရန်ဖြစ်သော အခြေကို "ကုလင်္ကပါဒကံ"ဟု ခေါ်သည်။ ထိုနံရံခြေလုပ်ပုံကို ပြလို၍ "ရုက္ခ ဝိဇ္ဇိတွာ" စသည်ကို မိန့်သည်။ တော်တော်တန်တန်ဖြင့် မဆွေးနိုင်သော သစ်သားပြားကို သင့်တော်သလောက် အပေါက်ဖောက်၍ (အဖျား ၂-ဘက်၏ အနီးအပါး၌ဖြစ်စေ၊ ထိုနေရာနှင့်တကွ အလယ်ခေါင်ပါ ဖြစ်စေ၊ အပေါက်ဖောက်၍) ထိုအပေါက်တစ်ခုတစ်ခု၌ သစ်သားငှက် ၂-ခုကို စိုက်ထားရမည်။ ထိုသို့ ပြုပြီးနောက် ဆွေးသောနံရံခြေ၏အောက်၌ ထားရသည်။ ထိုအခါ ဆွေးသောနံရံခြေကို ထိုငှက် များ၏အပေါ်၌ တင်ထားရသည်။ ထိုသို့ပြုသောအခါ ဆွေးမြေ့သော နံရံခြေလည်း နောက်ထပ် မဆွေးနိုင်တော့၊ မူလနံရံခြေက အတော်ဆွေးပြီးသားဖြစ်လျှင်လည်း ဆွေးသော နေရာကို ဖြတ်ပြီးမှ တင်ထားရမည်။ [ရုက္ခ ဝိဇ္ဇိတွာတိ တစ္ဆိတသာရဒါရုံ အဂ္ဂသမိပေ ဝိဇ္ဇိတွာ ဆိဒ္ဓေ ကတွာ ကပ္ပကတံဝိယ သာရခါဏုကေ အာကောဋေတွာ၊ ဧဝံ ကတမေဝ အာဟရိမံ ဘိတ္တိပါဒံတိ ငှက်၊ ဥပတ္တမ္ဘနတ္ထံ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုန္တိ ဇိဏ္ဏဘိတ္တိပါဒေန ဗဟိ သမာနဘူမိ ခါဏုကပ္ပ သိသေန ဥဿာပေတွာ မူလေန ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ-ဝိမတိ။]

ပရိတ္တာဏကံဦးကံ။ "ပရိတ္တာဏကံ"ဟုလည်း သိတိုဋ်မှ ရှိသတတ်၊ အခန်း၏ မူလနံရံခြေ ဆွေးမြေ့နေသောကြောင့် ထိုနံရံခြေ၏အောက်က ထောက်ထားဖို့ရန်ဖြစ်သော အခြေကို "ကုလင်္ကပါဒကံ"ဟု ခေါ်သည်။ ထိုနံရံခြေလုပ်ပုံကို ပြလို၍ "ရုက္ခ ဝိဇ္ဇိတွာ" စသည်ကို မိန့်သည်။ တော်တော်တန်တန်ဖြင့် မဆွေးနိုင်သော သစ်သားပြားကို သင့်တော်သလောက် အပေါက်ဖောက်၍ (အဖျား ၂-ဘက်၏ အနီးအပါး၌ဖြစ်စေ၊ ထိုနေရာနှင့်တကွ အလယ်ခေါင်ပါ ဖြစ်စေ၊ အပေါက်ဖောက်၍) ထိုအပေါက်တစ်ခုတစ်ခု၌ သစ်သားငှက် ၂-ခုကို စိုက်ထားရမည်။ ထိုသို့ ပြုပြီးနောက် ဆွေးသောနံရံခြေ၏အောက်၌ ထားရသည်။ ထိုအခါ ဆွေးသောနံရံခြေကို ထိုငှက် များ၏အပေါ်၌ တင်ထားရသည်။ ထိုသို့ပြုသောအခါ ဆွေးမြေ့သော နံရံခြေလည်း နောက်ထပ် မဆွေးနိုင်တော့၊ မူလနံရံခြေက အတော်ဆွေးပြီးသားဖြစ်လျှင်လည်း ဆွေးသော နေရာကို ဖြတ်ပြီးမှ တင်ထားရမည်။ [ရုက္ခ ဝိဇ္ဇိတွာတိ တစ္ဆိတသာရဒါရုံ အဂ္ဂသမိပေ ဝိဇ္ဇိတွာ ဆိဒ္ဓေ ကတွာ ကပ္ပကတံဝိယ သာရခါဏုကေ အာကောဋေတွာ၊ ဧဝံ ကတမေဝ အာဟရိမံ ဘိတ္တိပါဒံတိ ငှက်၊ ဥပတ္တမ္ဘနတ္ထံ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုန္တိ ဇိဏ္ဏဘိတ္တိပါဒေန ဗဟိ သမာနဘူမိ ခါဏုကပ္ပ သိသေန ဥဿာပေတွာ မူလေန ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ-ဝိမတိ။]

တည်စေခြင်းငှာ/ အနုဇာနာမိ-၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ပရိတ္တာဏကိဋ္ဌိကံတိ-ကား၊ ဝဿပရိတ္တာဏတ္ထံ-မိုးရေကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကိဋ္ဌိကံ-ထန်းရွက်စသည်ဖြင့် ပြုအပ်သောအပြားကို၊ ဝါ-ကဲလားကို၊ (နံရံ၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်က ကဲလားထောင်ထားခြင်းကို) (အနုဇာနာမိ) ဥဒ္ဓသုခံတိ-ကား၊ ဝစ္ဆကဂေါမယေန စေတနာ၏ ချေးနှင့်လည်းကောင်း၊ ဆာရိကာယစ-ပြာနှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-တက္က၊ မဒ္ဓိတမတ္တိကံ-နယ်အပ်သော မြေညက်ကို၊ (အနုဇာနာမိ။)

ပမုခံ-အဦးအစ မှန်ကို၊ ဝါ-ဆင်ဝင်ကို၊ အာဠိန္ဒောနာမ-အာဠိန္ဒမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-၏။ ယံ-အကြင်အရပ်ကို၊ နိက္ခန္ဓာစ-ကျောင်းမှထွက်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဝိသန္တာစ-ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ ဟနန္တိ-ညှင်းဆဲကုန်၏။ (ညှင်းဆဲ နှိပ်စက်ရာရောက်ကုန်၏။) (တံ-ထိုအရပ်သည်) ပယနံနာမ-ပယနမည်၏။ ဧတံ-ဤပယနဟူသော အမည်သည်၊ ဝိဟာရဒွါရေ-ကျောင်းခန်းမဆောင် တံခါး၌၊ ဥဘတော-၂ ဖက်၌၊ ကုဋ္ဌ-နံရံကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ကတပဒေသဿ-ပြုအပ်သော အရပ်၏။ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ပယနံတိပိ-ပယနဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္ဆတိ-၏။ မဇ္ဈေ ဂဗ္ဘဿ-အလယ်တိုက်ခန်း၏။ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ပရိယာဂါရော-လှည့်လည်နိုင်သော ကျောင်းဆောင်ကို၊ ပက္ခဠန္တိ-ဟူ၍၊

မဒ္ဓိတမတ္တိကံ။ ။မဒ္ဓိတမတ္တိကံတိ ဩဝဿန ဆိဒ္ဓဿ ပိဒဟနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊- ဝိမတိ၊ ဤဋီကာကိုထောက်၍ နံရံ၌ ပြတင်းပေါက်ကဲ့သို့ အပေါက်များကို ပိတ်ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော အပြားကို “ဥဒ္ဓသုခံ”ဟု ခေါ်သည်။ “ဥဒ္ဓသုခံ-အထက်၌ အက်တေ မြေညက်ရှိသော အကာကို”ဟု ပေးပါ။

ပယနံ။ ။“ယံ ပါဒေဟိ ဟနန္တိ”ကို ကြည့်၍ “ဒါဒေဟိ+ဟညတေတိ ပယနံ”ဟု ပြု၊ ထွက်ကုန် ဝင်ကုန်သူတို့သည် ဝင်ခါနီး၌လည်းကောင်း၊ ထွက်ခါစ၌လည်းကောင်း ခြေနင်းရာ အရပ်တည်း၊ ဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ “ခွေးအိပ်ခြေနင်းခုံ”ဟု မိန့်၏။ ယခုအခါ ခြေသုတ်ခုံထားရာ အရပ်မျိုးတည်း၊ ထိုခြေနင်းခုံသည် ကျောင်းခန်းမဆောင်၏ တံခါးပေါက်ဝယ်ထားရသောကြောင့် “ဝိဟာရဒွါရေ၊ ပေ၊ အဓိဝစနံ”ဟု မိန့်သည်။ “ဝိဟာရဒွါရေ”၏ ရှေးနား၌ “တဿ”ဟု ရှိသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တဿ ကတပဒေသဿ-ထိုပြုအပ်သော အရပ်၏”ဟု ပေး၏။

ဥဘတော၊ ပေ၊ ပဒေသဿ။ ။ဥဘတော၊ ပေ၊ ပဒေသဿာတိ ယထာ ဗဟိ ဌိတာ ဥဇုကံ အန္တော နိသိန္နေ န ပဿန္တိ၊ ဧဝံ ဒွါရာဘိမုခံ ပိဒဟနဝသေန (တံခါးပေါက်၏ ရှေးရှုအရပ်ကို ပိတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဘိတ္တိံ စ အညတော ဒွါရဉ္စ (အတွင်းနံရံ၌ တံခါးပေါက်ကို လည်းကောင်း) ယောဇေတွာ ကတဌာနံ ဝဒတိ၊-ဝိမတိ၊ ဤစကားကိုထောက်၍ တံခါးပေါက်၏ ရှေးရှုတည့်တည့်အရပ်၌ ထောင်ထားအပ်သော အပြင်နံရံနှင့် အတွင်းနံရံ ၂-ခုကို “ဥဘတော ကုဋ္ဌ”ဟု ဆိုသည်။ ဤစကားအရ- “ထိုခွင့်ပြုချိန်၌ အဝင်တံခါးပေါက်ဝယ် တံခါးရွက်မရှိသေးသောကြောင့် ဤဥဘတောကုဋ္ဌကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်”ဟု မှတ်ပါ။

ဝါ-အပြင်နံရံရှိသော ကျောင်းဆောင်ဟူ၍၊ ဂုဏ်တိ။ [သမန္တာပရိယာဂါရောတိ သမန္တတော အာဝိဒ္ဓမုခံ-ဝိမတိ၊ အလယ်အခန်း၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၌ ထုတ်ချင်း ပေါက် လှည့်လည်၍ ရသော စမုခံတည်း၊ အတွင်းဆောင်မ ကျောင်းကို လှည့်လည်၍ ရသောကြောင့် “ကျောင်းလည်”ဟု ခေါ်၏၊ ပါဠိတော်နိဿယ၌ကား “ကြောင်လည်”ဟု ပေး၏၊ “ပက္ခန္ဓ-ကျောင်းလည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြောင်လည်ကိုလည်းကောင်း”ဟု ပေးပါ။]

ဩသာရကန္တိ-ကား၊ အနာဠိန္ဒကေ-အဦးအစမုခံ မရှိသော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝံသံ-ဝါးကို၊ ဒတ္တာ-ပေး၍၊ [ယခုအခါ၌ကား ဝါးအစား သစ်သားရိုက်ထားသည်။] တတော-ထိုဝါးတန်းမှ၊ ဒဏ္ဍကေ-ဝါးတံကို၊ (သစ်သားတုတ်တို့ကို) ဩသာရေတ္တာ-အောက်သို့ချ၍၊ ကတဆဒနပမုခံ-ပြုအပ်သော အမိုးရှိသော အဦးအစမုခံတည်း၊ သံသရဏကိဋ္ဌိကောနာမံ-မည်သည်၊ စက္ကလယုတ္တော-စက်ဘီးနှင့်ယှဉ်သော၊ ကိဋ္ဌိကော-ကဲလားတည်း။

ဩသာရကံ။ ။ဝံသံ ဒတ္တာတိ ပုရိသပ္ပမာဏေ ပါဒေနိခဏိတွာ (တစ်ရပ်တစ်သူ မြင့်သောအခြေတို့ကို တူးစိုက်၍) တေသံ ဥပရိ ပိဋ္ဌိဝံသသဒိသံ ပဿဝံသံ (နံရံ၌ ဝါးတန်းကို) ထပေတွာ ဩသာရေတ္တာ (အောက်သို့ နိမ့်လာအောင်ချ၍) ဧကံ ဒဏ္ဍကောဋီ အတိဥစ္စာယ ဝိဟာရတတ္ထိကောဋီယာ ဧကံ ကောဋီ နီစေ ဝံသပိဋ္ဌိယံ ထပနဝသေန ဒဏ္ဍကေ ပဿာရေတ္တာ-ဝိမတိ၊ ထိုအခန်းကို ယခုအခါ “စမြင်”ဟု ခေါ်၏၊ ရှေးက “ပျော့ခန်း”ဟု ပေးသည်။

သံသရဏကိဋ္ဌိကော။ ။သံသရတိတိ သံသရဏော၊ သံသရဏောစ+သော+ ကိဋ္ဌိကော စာတိ သံသရဏကိဋ္ဌိကော-ဝဲဘက် ယာဘက်သို့ ရွေ့တတ်သော ကဲလား၊ အောက်၌ ဘီးတပ်၍ ထားရကား ဖွင့်လိုသောအခါ ဝဲဘက်ဖြစ်စေ၊ ယာဘက်ဖြစ်စေ တွန်းလိုက်လျှင် ရွေ့သွား၏၊ ပိတ်လိုက်သောအခါ ဆွဲလိုက်လျှင်ပြန်၍ ရွေ့လာ၏၊ ဤသို့ ဖွင့်၍ ပိတ်၍ လွယ်ကူဖို့ရန် အောက်၌ စက်ဘီးတပ်ထားအပ်သော တံခါးတစ်မျိုးတည်း။ [စက္ကလယုတ္တော ကိဋ္ဌိကောတိ ကဝါဋ္ဌိဝိယ ဝိဝရဏထကနသုခတ္ထံ စက္ကလပန္နကိဋ္ဌိကံ-ဖွဲ့တပ်အပ်သော စက်ဘီး ရှိသော ကဲလား-ဝိမတိ။]

ပါဠိတော်။ ။ပါဠိတော်၌ ဤ“သံသရဏကိဋ္ဌိက”နှင့် တွဲ၍ ဥဠိဋ္ဌနကိဋ္ဌိကကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူထား၏၊ ထို “ဥဠိဋ္ဌနကိဋ္ဌိက”ဟူသည် အထက်ပိုင်း၌ လက်ယှက် ပတ္တာတွယ် ထား၍ ဖွင့်လိုသောအခါ အောက်ပိုင်းကို တုတ်ဖြင့်ထောက်၍ ထားရသည်၊ ရှေးက ဤတံခါးမျိုး ကို “ကဲလား”ဟုခေါ်၏။ [ဥဠိဋ္ဌနကိဋ္ဌိကံတိ ဒုဏ္ဏေဟိ ဥက္ခိပိတွာ ထပနကပဒရကိဋ္ဌိကံ-သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိ၌ကား-အောက်၌ယောက်ထားရသောနည်းမှတစ်ပါး အထက်၌ ဆွဲထားရသော နည်းကိုလည်း ပြထား၏။ [ပါဠိယံ ဥဠိဋ္ဌနကိဋ္ဌိကံတိ အာပဏာဒိသု အနတ္ထိက ကာလေ (မဖွင့်လိုရာအခါ၌) ဥက္ခိပိတွာ၊ ဥပရိစ ဗန္ဓိတွာ ပစ္ဆာ ဩတရဏ ကိဋ္ဌိကံ၊ ကပ္ပသီသေ ဟိဝါ ဥပတ္တန္တနီဟိ (အခွံပြုလုပ်ထားအပ်သော ထောက်ခွံကိုဖြင့်) ဥက္ခိပိတွာ ပစ္ဆာ ဩတရဏ ကိဋ္ဌိကမ္ပိ။]

၃၀၁။ ပါနီယဘာဇနံတိ-ကား၊ ပိဝန္တာနံ-သောက်သူတို့၏၊ ပါနီယဒါနဘာဇနံ-သောက်ရေကို ပေးကြောင်း ခွက်ကို၊ (အနုဇနာမိ) ဥဠုကောစ-ရေမျှတ်သည် လည်းကောင်း၊ ထာလကဗ္ဗ-ခွက်သည်လည်းကောင်း၊ ပါနီယသခိတဿ-သောက်ရေ ခရုသင်းအား၊ အနုလောမာနိ-လျော်ကုန်၏။

၃၀၂။ အပေသီတိ-ကား၊ ဒီယဒါရုမိ-အလျားရှည်သော သစ်သား၌၊ ခါဏုကေ-ငုတ်တို့ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ (အပေါက်ဖောက်ပြီးလျှင် သစ်သားငုတ်တို့ကို သွင်း၍) ကဏုကသာခါဟိ-ဆူးခတ်တို့ဖြင့်၊ ဝိနန္ဒိတွာ-ဖွဲ့ကြက်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဒွါရထကနကံ-တံခါးပေါက်ကို ပိတ်ကြောင်းဖြစ်သော တံခါးကို၊ (ဆူးတံခါးကို အနုဇနာမိ၌ စပ်)၊ ပါဠိတော်၌ “အပေသီ”ဟု ရှိသောကြောင့် “အပေသီတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ပလိယံတိ-ကား၊ ဂါမဒွါရေသု ဝိယ-ရွာတံခါးတို့၌ကဲ့သို့၊ စက္ကယုတ္တံ-စက်ဘီးနှင့်ယှဉ်သော၊ ဒွါရထကနကံ-တံခါးပေါက်ကို ပိတ်ကြောင်းဖြစ်သော တံခါးရွက်ကို၊ (အနုဇနာမိ။)

၃၀၅။ အဿတရေဟိ-အဿတိုရ်မြင်းတို့ဖြင့်၊ ယုတ္တာ-တယှဉ်ကုန်သော၊ ရထာ-ရထားတို့တည်း၊ အဿတရီရထာ-အဿတိုရ်မြင်းတို့ဖြင့် ကယှဉ်အပ်သော ရထားတို့၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာတိ-ကား၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာနိ-စွပ်အပ်သော

ပါဠိတော်မှ ယူဖွင့်။ ။ဧကဿ ပေ၊ သောဠသီ ပဒဝီတိဟာရဿာတိ ပဒဝီတိဟရတိ ဧတ္တာတိ ပဒဝီတိဟာရော၊ သော (ခြေတစ်လှမ်းသည်) ဒူတဝိလမ္ဗိတံ (လျင်မြန်မှုလေးနွေးမှုကို) အကတွာ သမဂမနေ ခွိန္နံ ပါဒါနံ အန္တရေ မဋ္ဌိရတနမတ္တံ၊ ကလံနုဉ္စန္တိ သောဠသီတိ တံ ဧကံ ပဒဝီတိဟာရံ သောဠသဘာဂေ ကတွာ (တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ် ပြု၍) တတော ဧကော ကောဠာသော ပုန သောဠသဓာ၊ တတော ဧကော သောဠသဓာတိ ဧဝံ သောဠသဝါရေ သောဠသဓာ ဘိန္နဿ ဧကော ကောဠာသော သောဠသီ ကလာနာမ၊ တံ သောဠသီ ကလံ (ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ် ဆယ့်ခြောက်ပြန်စိတ်၍ တစ်စိတ်သောအဖို့ကို) ဧတာနိ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ န အဉ္စန္တိ။

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ- သတ်ဟတ္ထိသဟဿာနိ သတံ အဿ သဟဿာနိ၊ သတံ ရထ သဟဿာနိ သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ တာစ ခေါ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ သကလ ဇမ္ဗူဒီပ ရာဇမိတရောဝါတိ ဣမသွာ ဧတ္တကာ လာဘာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ တသ္မိ သောဠသီကလာ သင်္ခါတေ ပဒေသေ လယံနသာဓနဝသေန (ကျော်လွှားခြင်းကို ပြီးစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ပဝတ္တ စေတနာဝ ဥတ္တရိတရာတိ၊ ပဒံ ဝါ ဝီတိဟရတိ ဧတေနာတိ ပဒဝီတိဟာရော၊ တထာ ပဝတ္တာ ကုသလစေတနာ၊ တဿာ ဖလံ သောဠသဓာ ကတွာတိစ ဝဒန္တိ-သာရတ္ထ။

အဿတရီရထာ။ ။ “အဿတရ-အဿတိုရ်မြင်း”ဟူသည် မြင်းနှင့်တူသော “မြည်း” ဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ မိန့်၏၊ စာအုပ်တို့၌ “အဿတရီဟိ”ဟု ဣတ္ထိလိင်တွေ့ရ၏၊ ယောဇနာ၌ “အဿတရယုတ္တာ+ရထာ အဿတရီရထာ”ဟု ပါဠိရှိ၏၊ ထိုယောဇနာအလို

ပတ္တမြားနားခဲသောင်းရှိကုန်သော၊ (“သတံ ကညာသဟဿာနိ”၌ စပ်၊) [အာ+မုစ ဓာတ်၊ တပစ္စည်းဖြင့် ပတ္တကဲ့သို့ “အာမုတ္တ”ဟု ရှိပါစေ၊ “အာမုတ္တ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။]

ပရိနိဗ္ဗတောတိ-ကာ၊ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန-ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း အားဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗတော-ငြိမ်းအေးပြီးသည်၊ [ဤအဖွင့်သည် ဋီကာ၌လည်း ပါ၏၊ ဋီကာမှ ယူထားဟန်တူသည်၊] သီတိဘူတောတိ-ကာ၊ ကိလေသာတပါဘာဝေန- ကိလေသာအပူ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ သီတိဘူတော-အေးမြသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ နိရူပဓိတိ-ကာ၊ ကိလေသဥပဓိအဘာဝေန-ကိလေသာဥပဓိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ နိရူပဓိတိ-နိရူပဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သဗ္ဗာ အာသတ္တိယော ဆေတွာတိ-ကာ၊ ရူပါဒီသု- ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ဝိသယေသုဝါ-အာရုံတို့၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဘဝေသုဝါ- အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌လည်းကောင်း၊ ပတ္ထနာယော-တောင့်တတတ်သော တဏှာ တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ [ဋီကာ၌ “အာသတ္တိယောတိ ရူပါဒီသု အာသိဉ္စနဋ္ဌေန အာသတ္တိယော တဏှာယော”ဟု ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာနှင့် အဋ္ဌကထာ၌ အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေဟန်တူသည်။] ဟဒယေဒရံတိ - ကာ၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ကိလေသဒရထံ- ကိလေသာအပူကို၊ ဝိနေတွာ - ပယ်ဖျောက်၍၊ [သန္တိတိ ကိလေသဥပသမံ၊ ပဗ္ဗယျာတိ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ပတွာ-သာရတ္ထ။] ဝယကရဏံ-အကုန်အကျကို ပြုကြောင်း ဖြစ်သော အရင်းအနှီးကို၊ ဝေယျာယိကန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

၂၀၇။ အာဒေယျဝါစောတိ-ကာ၊ တဿ-ထိုအနာထပိဏ်သူဌေး၏၊ ဝစနံ- စကားကို၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ဇနာ-လူတို့သည်၊ အာဒိယိတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏ဟူ၍၊

“အဿတရရဏာ”ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန်တူသည်၊ “အဿတရိဟိ”နေရာ၌ “အဿတရေဟိ”ဟု ပုံလိင်ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏၊ ယောဇနာ၌ “တတ္ထ အဿတရယုတ္တာတိ ဣမိနာ အဿတရိတိ ပဒဿ အဿတ္တိတဒ္ဓိတံ ဒဿေတိ”ဟု မိန့်သောကြောင့် “အဿတရော+ဧတေသံ အတ္တိတိ အဿတရိ၊ အဿတရိစ+တေ+ရဏာဇာတိ အဿတရိရဏာ”ဟု ပါဠိတော်၌ ပြုပါ။

ဝေယာယိကံ။ ။ “သယံ အာယံ ဝယံ ဇညာ”ဟူသော တေသကုနဇာတ်၌ “အာယ- ဝင်လာသော အခွန်အတုတ်၊ ဝယ-အကုန်အကျ”ဟု အနက်ဖွင့်၏၊ “ဥဒယဝယ”၌ ဝယံသဒ္ဓါ လည်း အပျက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ဝေယာယိကံ၌ ဝယနောင် ဣကပစ္စည်းသက်၊ ဝယကို လည်း “ဝိ+အယ-မဖြစ်ခြင်း၊ ကုန်ခန်းခြင်း၊ ပျက်ခြင်း”ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ မာယုန မာဂမောဌာနေ သုတ်ဖြင့် ဝိ၌ ဝုဒ္ဓိအပြုကို တားမြစ်၍ ဧဝုဒ္ဓိလာ၊ ဝိ၏ ဣကို ယပြု၊ အကိုလည်း ဒီယပြု၍ “ဝေယာယိကံ”ဟု ပြီးရသည်၊ “ဝေယျာ”ဟု ယဒွေဘော်နှင့် ရှိ၏၊ ရုပ်ပြီးမကောင်း၊ [ဝယမေဝ ဝေယာယိကန္တိ အာဟ-ဝေယာယိကန္တိ ဝယကရဏံ ဝုစ္စတိ၊- ဤအလို သုတ္တအနက်၌ ဣက ပစ္စည်းသက်၊ ဝယံအရကိုလည်း အကုန်အကျတွင်မက၊ ကုန်ကျခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော စရိတ်ကိုပါ ဖလူပစာရအားဖြင့် ယူပါ၊ ဝိမတိ၌ “ဝယကရဏန္တိ ဒေယျဓမ္မမူလံ (လှူဖွယ်၏

သောတဗ္ဗ-နားထောင်ထိုက်၏ဟူ၍၊ ဝါ-လိုက်နာထိုက်၏ဟူ၍၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ [အာဒါတံဗ္ဗာတိ အာဒေယျ၊ ဣကို ဓာတွန်နှင့် တကွ ဇယျပြု၊ အာဒေယျ+ဝါစာ+ဧတဿာတိ အာဒေယျဝါစော၊] အာရာမေ အကံသုတိ-ကား၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ သနော-ဥစ္စာရှိကုန်၏၊ တေ-ထိုဥစ္စာရှိသူတို့သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ယေ-တို့သည်၊ မန္တဓနာစေဝ-နည်းသော ဥစ္စာရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အနာစ-ဥစ္စာမရှိသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ) တေသံ-ထိုမန္တဓနဖြစ်သူ၊ အနာစဖြစ်သူတို့အား၊ ဓနံ-ဥစ္စာကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ သော-ထိုအနာထပိဏ်သူဌေးသည်၊ သတသဟဿကဟာပဏေ-တစ်သိန်းသော အသပြာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (အချို့စာအုပ်၌ “သတသဟဿကဟာပဏံ”ဟု ဧကဝုစံရှိ၏၊) သတသဟဿဂ္ဂနကံ-တစ်သိန်းထိုက်သော၊ ဘဏ္ဍာဥ-ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ ဒတွာ-၍၊ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနိကေ-၄၅ ယူဇနာရှိသော၊ အဒ္ဓါနေ-ရှည်သောခရီး၌၊ ယောဇနေယောဇနေ-တစ်ယူဇနာ၊ တစ်ယူဇနာ၌၊ ဝိဟာရပတိဌာနံ-ကျောင်းတည်မှုကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ အဂမာသိ-ပြီ။

☞ ကောဋိသန္တရံ သန္တရာပေသီတိ-ကား၊ ကဟာပဏကောဋိယာ-အသပြာတစ်ကျပ်၏ အစွန်ဖြင့်၊ ကဟာပဏကောဋိ-အသပြာတစ်ကျပ်၏ အစွန်ကို၊ ပဋိပါဒေတွာ-ရှေးရှုရောက်စေ၍၊ ဝါ-ထိစေ၍၊ သန္တရိ-ခင်းပြီ၊ [ယောဇနာ၌ “ပဋိပါတေတွာ”ဟု မူကွဲရှိ၏၊] တတ္ထ-ထိုအာရာမ၌၊ ယေ ရုက္ခာဝါ-အကြင်သစ်ပင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ယာ) ပေါက္ခရဏိယောဝါ-အကြင်ရေကန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ) တေသံ-ထိုသစ်ပင်-ရေကန်တို့၏၊ [ပေါက္ခရဏိယောကို ငဲ့၍ “တာသံ”ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ယောဇနာ၌ကား “တေသန္တိ တာသံ ရုက္ခပေါက္ခရဏိနံ”ဟု လိင်္ဂဝိပလ္လာသအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊] ပရိက္ခေပပ္ပမာဏံ-အဝန်းအဝိုင်း ပမာဏကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အညသ္မိ-တစ်ပါးသော၊ ဌာနေ-အရပ်၌၊ သန္တရိတွာ-ခင်း၍၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အဿ-ထိုအနာထပိဏ်သူဌေး၏၊ အဌာရသကောဋိကံ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေရှိသော၊ နိဓာနံ-မြှုပ်နှံထားအပ်သော ဥစ္စာသည်၊ ပရိက္ခယံ-ကုန်ခြင်းသို့၊ အဂမာသိ-ရောက်ပြီ။

ကုမာရကဿ ဧတဒဟောသီတိ-ကား၊ ဂဟပတိနော-သူကြွယ်၏၊ (“မုခဿ”၌စပ်) ဝါ-သူကြွယ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဗဟုဓနံ-များစွာသော ဥစ္စာကို၊ စန္ဒေဿာပိ-

အရင်းခံဖြစ်သော၊) နဝကမ္ပံ-အသစ်အသစ် ပြုဖွယ်ကို”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို လှူဖွယ်ဆွမ်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ဆန်၊ ဆီ စသည်နှင့်တကွ အလုပ်တာဝန်ကို “ဝယကရဏ”ဆိုလိုဟန်တူသည်။]

စွန့်ရပါသော်လည်း၊ ဝါ-စွန့်ရသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂဟပတိနော-၏၊ မုခဿ-
မျက်နှာ၏၊ ဝိပုသန္ဓာကာရံ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောအခြင်းအရာကို၊ ဒိသ္မာ-
မြင်ရ၍၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဤမျှလောက်များပြားသော
ဥစ္စာကို စွန့်ရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်နှာသည် ပျက်နေစရာကောင်း၏၊ သို့ပါလျက်
မျက်နှာမပျက်ဘဲ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောအခြင်းအရာကို မြင်ရ၍ “န ခေါ
ဣဒံ သြရကံ ဘဝိဿတိ” စသော အကြံဖြစ်သည်။ ကောဋ္ဌကံ မာပေသီတိ-ကား၊
သတ္တဘူမိကံ-ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော၊ ဒွါရကောဋ္ဌကပါသာဒံ-တံခါးမုခ်ပြာသာဒ်ကို၊
မာပေသိ-ဖန်ဆင်းပြီ၊ အထခေါ၊ ပေ၊ ကာရာပေသီတိ-ကား၊ အပရာဟိပိ-အခြား
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသဟိကောဋီဟိ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေတို့ဖြင့်၊ ဧတေ
ဝိဟာရာဒုယော-ဤကျောင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏာယ-ရှစ်ကရီသ
အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘူမိယာ-မြေ၌၊ ကာရာပေသိ-ပြုစေပြီ။

ဟိ-ချဲ့၊ ဝိပဿိဿ-ဝိပဿိမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တာ-
ပုနဗ္ဗသုမိတ္တမည်သော၊ ဂဟပတိ-သူကြွယ်သည်၊ ယောဇနပ္ပမာဏံ-တစ်ယူဇနာ
ပမာဏရှိသော၊ ဘူမိ-မြေကို၊ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကသန္တရေန-ရွှေအုတ်ချပ်ချင်း ထိအောင်
ခင်းသဖြင့်၊ ကိဏိတွာ-ဝယ်၍၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ကာရာပေသိ-ပြီ၊ သိခိဿ-သိခိ
မည်တော်မူသော၊ (ဘဂဝတော) ပန-မြတ်စွာဘုရား၏ကား၊ သိရိဝဇ္ဇော-သိရိဝဇ္ဇု
မည်သော၊ (ဂဟပတိ-သည်) တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ-သုံးဂါဝုတ် ပမာဏရှိသော၊ (ဘူမိ-
ကို) သုဝဏ္ဏဘူယဋ္ဌိသန္တရေန-ရွှေတာဝါးချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ ရှေးနိဿယ၌
“ရွှေတောင်ဝှေးခင်းသဖြင့်”ဟု ပေး၏။ (ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ ကာရာပေသိ)၊ ဝေဿ
ဘုဿ-ဝေဿဘူမည်တော်မူသော၊ (ဘဂဝတော) သောတ္ထိဇော-သောတ္ထိမည်
သော၊ ဂဟပတိ-သည်၊ အမုယောဇနပ္ပမာဏံ-ယူဇနာဝက် ပမာဏရှိသော၊ (ဘူမိ-
ကို) သုဝဏ္ဏဗာလသန္တရေန-ရွှေထယ်သွားချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ (ကိဏိတွာ-
ဝယ်၍၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းတိုက်ကို၊ ကာရာပေသိ-ပြုစေပြီ။)

အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏာယ။

။“ကရီသံ စတုရမ္ပဏံ (အဘိဓာန် ၁၀၇)”နှင့်အညီ

၄-အမ္ပဏ မျိုးကြွလောက်ရာအရပ်သည် တစ်ကရီသတည်း။ “ကောဒသဒေါဏာတု အမ္ပဏံ”
ဟူသော အဘိဓာန် (၄၈၄)နှင့်အညီ တစ်ဆယ့်တစ်စိတ်သည် တစ်တမ္ပဏဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
၄-အမ္ပဏ မျိုးကြွလောက်ရာအရပ်ဟူသည် တစ်ဆယ့်တစ်တင်း မျိုးကြွလောက်ရာအရပ်တည်း။
ထိုဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် ထိုကရီသပေါင်း ရှစ်ကရီသကျယ်ဝန်း၏။ ယောဇနာ၌
“အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏာ ဘူမိ ဥသဘေန ဒသ ဥသဘပ္ပမာဏာ ယဋ္ဌိယာ ဒွိသတယဋ္ဌိပ္ပမာဏာ
ဟောတိ”ဟု ဆို၏။ ၇-တောင်လျှင် တစ်တာ၊ တာနှစ်ဆယ်လျှင် တစ်ဥသဘဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
ဒသဥသဘပ္ပမာဏာကို “တာ ၂၀၀”ဟု ဆိုသည်။

ပန-အဖို့တစ်ပါးကား၊ [ဤကမ္ဘာ၌ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားရှင်များအတွက် ပြလို၍ “ပန”ဟု မိန့်သည်။] ကကုသန္ဓဿ-ကကုသန်မည်တော်မူသော၊ (ဘဂဝတော)၊ အစ္စတော-အစ္စတမည်သော၊ ဂဟပတိ-သည်၊ ဂါဝုတပ္ပမာဏံ-တစ်ဂါဝုတ်ပမာဏ ရှိသော၊ (ဘူမိ) သုဝဏ္ဏဟတ္ထိပဒသန္တရေန-ရွှေဆင်ခြေချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ (ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ ကာရာပေသိ) ကောဏာဂမနဿ-ကောဏာဂုမ်မည်တော်မူ သော၊ (ဘဂဝတော) ဥဂ္ဂေါ-ဥဂ္ဂမည်သော၊ ဂဟပတိ-သည်၊ အဗ္ဗုဂါဝုတမမာဏံ- တစ်ဂါဝုတ်ဝက်ပမာဏရှိသော၊ (ဘူမိ) သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာသန္တရေန-ရွှေအုတ်ချပ်ချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ (ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ-ကို၊ ကာရာပေသိ) ကဿပဿ-ကုဿပ မည်တော်မူသော၊ (ဘဂဝတော) သုမင်္ဂလော-သုမင်္ဂလမည်သော၊ ဂဟပတိ-သည်၊ ဝိသတိ ဥသဘပ္ပမာဏံ-ဥသဘန္တစ်ဆယ် ပမာဏရှိသော၊ (ဘူမိ) သုဝဏ္ဏကစ္ဆပ သန္တရေန-ရွှေလိပ်ရုပ်ချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ (ကိဏိတွာ ဝိဟာရံ ကာရာပေသိ) အမှာကံ-တို့၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ သုဒတ္တော-သုဒတ္တမည်သော၊ ဂဟပတိ-သည်၊ အဋ္ဌကရီသပ္ပမာဏံ-ရှစ်ကရီသပမာဏရှိသော၊ ဘူမိ-ကို၊ ကဟာပဏသန္တရေန- အသပြာငွေချင်း၊ ထိအောင်ခင်းသဖြင့်၊ ကိဏိတွာ-၍၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ကာရာပေသိ- ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ သမ္ပတ္တိယော-ပြည့်စုံခြင်းတို့သည်၊ ပရိဟာ ယန္တိ-ယုတ်လျော့ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသု-တို့၌၊ ဝိရဇ္ဇိတုံ- မတပ်မက် ခြင်းငှာ၊ အလမေဝ-သင့်လျော်တော့သည်သာ၊ ဝိမုစ္စိတုံ-လွတ်ခြင်းငှာ၊ အလံဧဝ-သင့်လျော်တော့သည်သာ၊ ဣတိ-ဤကား အနုသာသနီတည်း။

၃၀၈။ ခဏ္ဍတိ-ကား၊ ဘိန္နောကာသံ-ပျက်သောအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖုလ္လံ တိ-ကား၊ ဖလိတောကာသံ-ကွဲသောအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (အုတ်နံရံစသည်၌ ကွဲသောအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊) [ပဋိသင်္ခရိဿတိဟူသော ကြိယာပုဒ်၌ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဘိန္နောကာသံ ဖလိတောကာသံ”ဟု ရှိပါစေ။] ပဋိသင်္ခရိဿတိ တိ-ကား၊ ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင်၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ်၊ ပန-ဆက်၊ လဒ္ဓနဝကမ္ပေန-ရအပ်သော နဝကမ္ပရှိသော၊ (နဝကမ္ပတာဝန်ပေးခြင်းကို ခံရသော၊) ဘိက္ခုနော-သည်၊ ဝါသီဖရသု နိဒါဒနာဒိနိ-ဒါး၊ ပုဆိန်၊ ဆောက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်း၊ န ကာတဗ္ဗံ-ပြုရမည်မဟုတ်၊ ကတာကတံ-

ပရိဟာယန္တိ။ ။ဝိပဿီဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ တစ်ယူဇနာရှိသော ကျောင်း တော်ရာ မြေကို ရွှေအုတ်ချပ်အပြည့်ခင်း၍ ဝယ်ခဲ့၏။ ထို့နောက် တဖြည်းဖြည်း လျော့ခဲ့ရာ ငါတို့ ဘုရား လက်ထက်တော်၌ ကျောင်းတော်ရာမြေကို ရှစ်ကရီသမျှသာ ကျယ်ပါလျက် ရွှေဖြင့်မဝယ်နိုင်ဘဲ ငွေဖြင့်အပြည့်ခင်း၍ ဝယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် သမ္ပတ္တိများ ဆုတ်ယုတ်လာ ခဲ့ကြသည်-ဟူလို့။

ပြုအပ်ပြီး မပြုအပ်သေးကို၊ ဇာနိတဗွဲ-သိရာ၏။ ပါဠိတော်၌ “ဒဒေယျာတိ နဝကမ္မံ အဓိဋ္ဌာတုံ ဝိဟာရေ ဣဿရိယံ ဒဒေယျာတိ အတ္ထော၊ ဒိန္နောတိ နဝကမ္မံ ကာတုံ ဝိဟာရော ဒိန္နော၊ ဝိဟာရေ နဝကမ္မံ ဒိန္နတိ ဝါ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။”

၃၁၀။ ပိဋိတော ပိဋိတော ဂန္ဓာတိ-ကား၊ ထေရော-အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ ဂိလာနေ-ဂိလာနရဟန်းတို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂန္ဓော-စောင့်ရှောက်ပြုစုတော်မူလျက်လည်းကောင်း၊ ဇိဇ္ဈော-အိုမင်းကုန်သော၊ ဝုဗ္ဗေ-ကြီးရင့်သော ရဟန်းတို့ကို၊ သင်္ဂဏန္ဓော-ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့တော်မူလျက်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပစ္ဆတော-အလုံးစုံ သော ရဟန်းတို့၏နောက်မှ၊ အာဂစ္ဆတိ ကိရ-ကြွလာတော်မူသတတ်၊ ဣဒံ-ဤသို့ကြွတော်မူခြင်းသည်၊ အဿ-ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်၏၊ စာရိတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ပိဋိတော ပိဋိတော ဂန္ဓာတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂတိကာရေဟိ၊) ဝုတ္တံ-ပြီး၊ အဂ္ဂါသနံတိ-ကား၊ ထေရာသနံ-ထေရ်ကြီး၏နေရာကို၊ အဂ္ဂေါဒကံတိ-ကား၊ ဒက္ခိဏောဒကံ-မြတ်သောရေကို၊ [ဒက္ခိဏောဒကံတိ အဂ္ဂတော ဥပနိယမာနံ ဒက္ခိဏောဒကံ-အဦးအဖျားမှ ဆောင်ယူအပ်သော ဒက္ခိဏောဒကံကို၊-သာရတ္ထ။] အဂ္ဂပိဏ္ဍိတိ-ကား၊ သံဃတ္ထေရပိဏ္ဍိ-သံဃာ့ထေရ်၏ ရထိုက်သောဆွမ်းကို၊ (“အရဟတိ-ထိုက်သနည်း”၌ စပ်၊) အန္တရာ သတ္တိနံ ကရိတွာတိ-ကား၊ စတုန္နံ-လေးဘက်ကုန်သော၊ ပါဒါနံ-ခြေတို့၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထား၍၊ (“အတိတ္တမာမိ-ကျော်သွား၏”၌ စပ်။)

၃၁၅။ ပတိဋ္ဌာပေသီတိ-ကား၊ အဋ္ဌာရသကောဋိပရိစ္ဆာဝံ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော-ဥစ္စာကိုစွန့်ကြဲခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ပတိဋ္ဌာပေသီ-တည်စေပြီး၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုပဏ္ဏာသကောဋိယော-၅၄ ကုဋေတို့ကို၊ [မြေဝယ်ရာ၌ ၁၈ ကုဋေ၊ ကျောင်းဆောက်ရာ၌ ၁၈ ကုဋေ၊ ကျောင်းရေစက်ချရာ၌ ၁၈-ကုဋေအားဖြင့် ၅၄-ဟုဋေတို့ကို၊ ပရိစ္ဆေ-စွန့်ကြဲပြီး။

ဝိဟာရာနုစာနကထာအဖွင့် ပြီး၏။

အာသနပုဋိမာဟာနာဒိတထာ

၃၁၆။ ဝိပွကတဘောဇနောတိ-ကား၊ အန္တရဃရေဝါ-ရွာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရေ ဝါ-ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အရညေ ဝါ-တော၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထကတ္ထမိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇမာနော-

ဝိပွကတဘောဇနော။ “ဝိပွကတဘောဇန”ဟူသည်အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော စားခြင်း မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်(စား၍မပြီးသေးသောပုဂ္ဂိုလ်) တည်း၊ ထို့ကြောင့်“ဘုဉ္ဇမာနော-စားဆဲ”ဟုဖွင့်သည်၊ စားဆဲပင်ဖြစ်သော်လည်း စားခြင်းကိစ္စ အပြီးသတ်လိုက်လျှင် ထစေနိုင်သောကြောင့် “အနိဋ္ဌိတေ ဘောဇနံ” ဟု ဆိုသည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝိပွကတဘောဇန

စားဆဲဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဘောဇန-စားခြင်းကိစ္စသည်၊ အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးသေးမီ၊ န . ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-မထစေထိုက်၊ အန္တရယရေ-၌၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဂတေန-လာသောရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခ-ဆွမ်းကို၊ ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ (ပင့်ဖိတ်ထားသော အိမ်မှ ခံယူ၍) ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏၊ (နေရာမရှိလျှင် စားဆဲပုဂ္ဂိုလ်ကို အထမခိုင်းပါနှင့်-ဟူလို၊) မနုဿာ ဝါ-လူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု ဝါ-ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသထ-ဝင်ခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မယိ-ငါသည်၊ (ကြီးရင့်သော ငါသည်၊) ပဝိသန္တေ-ဝင်လတ်သော်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သည်၊ (ငယ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊) ဥဋ္ဌဟိဿန္တိ-နေရာမှ ထကြရကုန်လတံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗ-ပြောဆိုရာ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဧထ-ကြွပါကုန်၊ အာသနံ-နေရာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေန ပန-လျှောက်အပ်သော ရဟန်းသည်ကား၊ ပဝိသိတဗ္ဗ-ဝင်ရာ၏။

ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ (မနုဿဖြစ်စေ၊ ဘိက္ခုဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊) ကိဋ္ဌိ-တစ်စုံတစ်ခွန်းသော စကားကို၊ သစေ န ဝဒတိ-အကယ်၍ မလျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာသနသာလံ-ဆွမ်းစားရပ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ အတိသမိပံ-အလွန်နီးသော အရပ်သို့၊ 'အဂန္တာ-မသွားမူ၍၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏နေရာ၌၊ ဌာတဗ္ဗ-ရပ်ရာ၏၊ ဩကာသေ-အခွင့်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပဝိသထ-ဝင်ခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေန ပန-လျှောက်အပ်သော ရဟန်းသည်ကား၊ ပဝိသိတဗ္ဗ-ဝင်ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ယံ အာသနံ-အကြင်နေရာသည်၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ တတ္ထ-ထိုနေရာ၌၊ အဘုဉ္ဇန္တော-စားနေသူမဟုတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ နိသိန္ဓော-ထိုင်နေသည်၊

သဒ္ဓါသည် အနိဋ္ဌိတသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်"ဟု ဆို၏၊ [ပကရိယိတ္ထ ပကရိယိဿတေဝါ ပကတံ၊ န ပကတံ ဝိပွကတံတိ ဝိဂ္ဂဟော ကာတဗ္ဗော၊ အတ္ထတော ပန ကိရိယမာနော အနိဋ္ဌိတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-ယောဇနာ၊ ဤဝိပွကတပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ နိဒါန်းအဖွင့်၌ လည်း ပြခဲ့ပြီ။]

အာသနသာလံ ပေ၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ။ဆွမ်းစားပင့်ထားသောအရပ်၌ ရဟန်းများ စားနေကြ၍ မိမိနေရာမရှိလျှင် အများစားရိုးဖြစ်သော အာသနသာလာသို့ သွားပါ၊ ထိုသို့ သွားသော်လည်း ရဟန်းများအနီးသို့ရောက်အောင် မသွားပါနှင့်၊ အနီးသို့ရောက်အောင် သွားလျှင် ထိုအာသနသာလာ၌ရှိနေသော ရဟန်းငယ်တို့ ထ၍ပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သဘောတူသော ရဟန်းတို့ မြင်လောက်ရာ အရပ်၌ ရပ်နေပါ၊ မိမိက ဝင်ခွင့်တောင်းသောအခါ "ဝင်ခဲ့ပါ"ဟု လျှောက်လျှင် ဝင်နိုင်ပါသည်။ [အတိသမိပံ အဂန္တာတိ ဘိက္ခုနံ အာသန္နတရံ ဌာနံ အဂန္တာ-သာရတ္ထ။]

သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဥဋ္ဌာပေတုံ-ထစေ
ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ဆက်၊ ယာဂုဗ္ဗေကာဒိသု-ယာဂုဗ္ဗေယံ အစရှိသည်တို့
တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ ပိဝိတွံ-ဝါ-သောက်၍ သော်လည်း
ကောင်း၊ ခါဒိတွံ-ဝါ-ခဲ၍ သော်လည်းကောင်း၊ (နိသိန္နံ ၈ပါး) ယာဝ-အကြင်မျှ
လောက်၊ အညော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ အာဂစ္ဆတိ-လာ၏။ တာဝ-ထိုမျှ
လောက်၊ (အခြားရဟန်း လာသည့်တိုင်အောင်) နိသိန္နံ-ထိုင်နေသော၊ (မိမိရသင့်ရာ
နေရာ၌ ထိုင်နေသော) ရိတ္တဟတ္ထမ္ပိ-အချည်းနှီးသော လက်ရှိသော ရဟန်းကိုလည်း၊
ဥဋ္ဌာပေတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (ကသ္မာ န ဝဋ္ဋတိ၊) ဟိ (ယသ္မာ)-အကြင်ကြောင့်၊
သော-ထိုရဟန်းသည်၊ (ယံကိဉ္စိ ပိဝိတွံ ဝါ ခါဒိတွံ ဝါ နိသိန္နရဟန်းသည်၊) ဝိပွ
ကတဘောဇနောယေဝ-စား၍ မပြီးသေးသော ဘောဇနရှိသူသည်သာ၊ ဟောတိ-
၏။ (ကသ္မာ န ဝဋ္ဋတိ၊) [ရှေးနိဿယ၌ “ဥဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ” ဟု ရှိ၏။ “ဝိပွကတ
ဘောဇနောယေဝ ဟိ သော” ဟူသော နောက်ဝါကျကို ထောက်လျှင် “န ဝဋ္ဋတိ”
ရှိမှ ကောင်းသည်။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကလည်း ဝိပွကတဘောဇနရဟန်းကို မထစေ
ဖို့ရန် ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တည်း။]

သစေ ဥဋ္ဌာပေတိတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-ကို၊ အတိတ္တမိတ္တာပိ-ကျော်လွန်၍လည်း၊
သစေ ဥဋ္ဌာပေတိယေဝ-အကယ်၍ ထစေသည်သာလျှင် ဖြစ်အံ့၊ [“န ဘိက္ခဝေ
ဝိပွကတဘောဇနော ဘိက္ခူ ဥဋ္ဌာပေတဗ္ဗော၊ ယော ဥဋ္ဌာပေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ”
ဟူသော အာပတ်ကို ကျူးလွန်၍ ထစေသည်သာလျှင် ဖြစ်အံ့-ဟူလို။] ပဝါရိတော
စ ဟောတိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ဥဋ္ဌာပေသိ-
ထစေပြီ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု-ဤထစေအပ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ ပဝါရိတောစ-
ပဝါရိတ်သင့်နေသည်လည်း၊ (သစေ) ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တေန-ထိုပဝါရိတ်
သင့်နေသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏။ (ကိ၊) ဂစ္ဆ-သွားပါချေ၊
ဥဒကံ-ရေကို၊ အာဟရာဟိ-ဆောင်ယူခဲ့ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊) ဟိ-
မှန်၊ ဝုဗ္ဗတရံ-သီတင်းကြီးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာဏာပေတုံ-စေခိုင်းခြင်းငှာ၊ ဣဒ
မေဝ ဧကံ ဌာနံ-ဤ ၁ ဌာနသည်သာ၊ (ဟောတိ-ရှိ၏၊) ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပဝါရိတောစ ဟောတိ။ ။ ပဝါရိတ်သင့်နေသော ရဟန်းသည် နေမြဲတိုင်းနေရာ၌
မဝမချင်း ဆက်၍ စားနိုင်၏။ ယခုသော်ကား မိမိထက် သီတင်းကြီးသော ရဟန်းက အထခိုင်း၍
နေလေပြီ၊ နေရာမှ ထပြီးသည့်နောက်၌ကား ပါးစပ်ထည်း၌ ရှိနေသော ခဲဖွယ်ဘောဇနကိုမျှ
မျှမချကောင်းတော့ချေ၊ ထို့ကြောင့် စားခြင်းကိစ္စ အပြီးသတ်ဖို့ရန် ရေသောက်ရမည်ဖြစ်၍
သို့မဟုတ် လုတ်ကျင်းရမည်ဖြစ်၍ “ဥဒကံ အာဟရာဟိ” ဟု မိမိထက် သီတင်းကြီးသော (မိမိကို
ထဖို့ရန် ခိုင်းနေသော) ရဟန်းကိုပင် ခိုင်းခွင့်ပြုတော်မူသည်။ ကိုယ့်ထက်ကြီးသူကို ခိုင်းကောင်း
သော ဌာနကား ဤတစ်ဌာနသာ ရှိ၏။

သော-ထိုသီတင်းကြီးရဟန်းသည်၊ ဥဒကမ္ပိ-ရေကိုသော်မှလည်း၊ သစေ န အာဟာရ
တိ-အကယ်၍ မဆောင်ယူအံ့၊ (ဆောင်ယူ၍ မပေးအံ့) တတော-ထိုသို့မဆောင်ယူ
ခြင်းကြောင့်၊ ယဉ္ဇ-အကြင်အမှုကိုလည်း၊ နဝကတရေန-သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်၊
ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ ဒဿန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ၊)
သာဓုကံ သိတ္တာနီတိ အာဒိ-သာဓုကံ သိတ္တာနိအစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-မူပြီ။

ဂိလာနဿ ပတိရူပံ သေယန္တိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ ယော-အကြင်ရဟန်း
သည်၊ ကာသဘဂန္ဓရာတိသာရာဒီဟိ-ချောင်းဆိုးနာ၊ ဘဂန္တိရ်နာ၊ ဝမ်းသွေးသွန်
သော ရောဂါ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဂိလာနော-မကျန်းမာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ခေဋ္ဌ
မဟလ္လကဝစ္စကပါလာဒီနိ-ထွေးခံ၊ ကျင်ကြီးခွက် အစရှိသည်တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာနိ-
ထားထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ချောင်းဆိုးသောကြောင့် ထွေးခံထားထိုက်၏၊
ဘဂန္တိရ်နာ၊ ဝမ်းသွေးသွန်ရောဂါတို့ကြောင့် ကျင်ကြီးခွက် ထားထိုက်၏။] ကုဋ္ဌိဝါ-
နုနာရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊
ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဧဝရူပဿ-ဤသို့သဘောရှိသော ဂိလာနအား၊ (သေနာ
သနကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ကာသဂိလာန စသူအား) ဟေဋ္ဌာ၊ ပေ၊ သာလာဒီသု-
ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်၊ သစ်ရွက်မိုးကျောင်း အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-
အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌၊
သေနာသနံ-ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ ယသ္မိ-အကြင်ဂိလာန
သည်၊ ဝသန္တေ-နေလတ်သော်၊ သေနာသနံ-သည်၊ န ဒူသေတိ-မပျက်စီး၊ တဿ-
ထိုဂိလာနအား၊ ဝရသေယျာပိ-မြတ်သော အိပ်ရာနေရာကိုလည်း၊ ဒါတဗ္ဗာဝ-ပေး
ထိုက်သည်သာ။

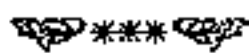
ယောပိ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ သိနေဟ၊ ပေ၊ ကမ္မာဒီသု-ဆီကို သောက်
ခြင်း၊ ဝမ်းလျှောဆေး စားခြင်း၊ နှာနှပ်မှု အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား
တစ်ပါးပါးသော၊ ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ သော-
ထိုရဟန်းသည်၊ ဂိလာနောယေဝ-ဂိလာနပင်တည်း၊ တဿာပိ-ထိုဂိလာနအား
လည်း၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ပတိရူပံ-သင့်လျော်သော၊ သေနာသနံ-ကို၊
ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ (“သူ့ရောဂါနှင့် သင့်တော်သော နေရာကို မှတ်သား၍ ပေးပါ”-
ဟူလို) လေသကပ္ပေနာတိ-ကား၊ အပ္ပကေန-အနည်းငယ်သော၊ သိသာဗာဓာဒိ

လေသကပ္ပေန။ ။လိဿတိ သိလိဿတိတိ လေသော-အခြားအနာမျိုး၌ ငြိကပ်
တတ်သောကြောင့် လေသမည်၏၊ အနည်းငယ်ဟူသော အနက်ပင်တည်း၊ မကျန်းမာသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနေမြဲဖြစ်သော သံယိကနေရာကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့ မနေရအောင် တားမြစ်နိုင်၏၊
ထို့ကြောင့် ထိုအနည်းငယ်သော အနာသည် “ကပ္ပတိ+ဧတေနာတိ ကပ္ပေါ” အရ အပ်စပ်
ကြောင်းတည်း၊ လေသောယေဝ+ကပ္ပေါ လေသကပ္ပေါ”ဟု ပြု၊ အပ်စပ်ကြောင်းဖြစ်သော
အနည်းငယ်သော ရောဂါ။

မတ္တေန-ခေါင်းခဲခြင်း အစရှိသော ရောဂါမျှဖြင့်၊ (“ပဋိဗာဟန္တိ”၌ စပ်၊) ဘိက္ခု
ဂဏောတွာတိ-ကား၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧတ္တကာနာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်
သည် မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပရိစ္ဆေဒံ-
အပိုင်းအခြားကို၊ ဥ တွာ-သိပြီး၍၊ (“သေယျာ ဂဏှေတုံ”၌ စပ်။)

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌ကား “ကပ္ပသဒ္ဓါ၏ လေသအနက်ကို ဟောသောကြောင့်
လေသနှင့် ကပ္ပကို အနက်တူ”ဟု ဖွင့်လေသည်။ ထိုသို့အနက်တူလျှင် ပဒဋ္ဌာနံကဲ့သို့ “အလွန်
နည်းသော”ဟု အတိသယအနက်ကို ဟောရပေလိမ့်မည်။ မိမိကား အနက်တူဟု မယူဆပါ။
“အရကောက် အဓိပ္ပာယ်သာ တူသည်”ဟု ယူဆပါသည်။ ထို့ကြောင့် “လေသကပ္ပေန-အပ်စပ်
ကြောင်းဖြစ်သော အနည်းငယ်သော ခေါင်းခဲနာ စသည်ဖြင့်”ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

အာသနပ္ပဋိဗာဟနာဒိကဏာအပ္ပဋိ ပြီး၏။

သေနာသနဂ္ဂါဟကဏာ

၃၁၈။ မဉ္ဇဋ္ဌာနာနိ-ညောင်စောင်း၏ တည်ရာ အရပ်တို့ကို၊ (ညောင်စောင်း
ထားလောက်ရာ အရပ်တို့ကို) သေယျာတိ-သေယျာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ [“သေ
ယျာ”အရ အိပ်ခြင်းကြိယာကို ယူမည်စိုး၍ “မဉ္ဇဋ္ဌာနာနိ”ဟု ဖွင့်သည်။ “သေယျာ”
အရ “ညောင်စောင်းထားလောက်ရာ ကျောင်းနေရာကို ယူပါ”ဟူလို။] သေယျဂ္ဂေ
နာတိ-ကား၊ သေယျာပရိစ္ဆေဒေန-အိပ်ရာနေရာတို့၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊
 (“ဂါဟေတုံ အနုဇာနာမိ”၌ စပ်၊) ဝဿုပနာယိကဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ၌၊ ကာလံ-
အချိန်အခါကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ (စည်းဝေးကြဖို့ရန် ကြွေးကြော်၍)
ဧကမဉ္ဇဋ္ဌာနံ-၁ ခုသော ညောင်စောင်း၏ တည်ရာအရပ်ကို၊ ဧဇာဿ-သော၊
ဘိက္ခုနော-ရဟန်းအား၊ ဝါ-ဖို့၊ ဂါဟေတုံ-ယူစေခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ
အတ္ထော၊ သေယျဂ္ဂေန ဂါဟေန္တာတိ-ကား၊ သေယျာပရိစ္ဆေဒေန-အိပ်ရာနေရာတို့၏
အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဂါဟိယမာနာ-ယူစေအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ယူစေအပ်
ကုန်သော၊ (သေယျာ၌ စပ်၊) [ဂါဟေန္တာ၌ အန္တပစ္စည်းသည် ကစ္စည်းအလို မာန
ပစ္စည်းမှ ပြန်ထားသော ကံဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဂါဟေန္တာကို “ဂါဟိယမာနာ”ဟု
ဖွင့်သည်။] သေယျာ ဥဿာရယိသ္မတိ-ကား၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနာနိ-တို့သည်၊ အတိရေကာနိ-

သေယျဂ္ဂေန။ ။ဤ၌ အဂ္ဂါသဒ္ဓါသည် “ပရိစ္ဆေဒ” အနက်ဟောတည်း။ အဘိဓာန်
လာ အနက်တို့တွင် “ကောဋီ” အနက်နှင့် တူ၏။ “ပုဗ္ဗကောဋီ န ပညာယတိ”၌ ရှေးအစ
အပိုင်းအခြားကို “ပုဗ္ဗကောဋီ”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။ ယောဇနာ၌ကား “စတုတ္ထက္ခရာ ယဖြင့်
“ဝိဟာရဋ္ဌေန”ကို ပါဠိမှန်ဟု ယူလေ၏။

ပိုလွန်ကုန်သည်။ အဟောသုံး-ကုန်ပြီ၊ [ဥဿာရယိသု၌ ဥပုဗ္ဗ သရဓာတ် ဂတိအနက် ဟော စုရာဒိဂိုဏ်း၊ “အထက်၌ ဖြစ်ကုန်ပြီ” ဟု သဒ္ဓတ္ထ၊ “ပိုလွန်ကုန်ပြီ” ဟု အဓိပ္ပာ ယတ္ထ ပေးပါ။] ဝိဟာရဂ္ဂါဟာဒိသုပိ-ကျောင်းကို ယူစေခြင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းပင်တည်း။ [အချို့စာအုပ်၌ “ဝိဟာရဂ္ဂါဒိသုပိ-ကျောင်း၏ အပိုင်းအခြား အစရှိသည်တို့၌” ဟုလည်း ရှိ၏။]

အနုဘာဂံတိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အပရမ္ပိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဘာဂံ- အဖို့ကို၊ ဒါတုံ-ပေးခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊ “အနုဘာဂံ-နောင်ထပ်အဖို့ကို” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုသု-ရဟန်းတို့သည်၊ အတိမန္ဓေသု-အလွန်နည်း ကုန်လတ်သော်၊ ဧကေကဿ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒွိတ္ထိဏိ- ၂ ခု ၃ ခုကုန်သော၊ ပရိဝေဏာနိ-ပရိဝုဇ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ [ဤသို့ ပေးရခြင်းကား ကျောင်းတို့ကို စောင့်ရှောက်သူတ်သင်ဖို့ရန်တည်း။] န အကာမာ ဒါတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အနိစ္ဆာယ-အလိုမရှိဘဲ၊ (မပေးလိုဘဲ၊) န ဒါတဗ္ဗော- မပေးထိုက်၊ တတ္ထ-ထို န အကာမာ ဒါတဗ္ဗောဟူသော စကားရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-၌၊ အနုဘာဂေ-နောက်ထပ်အဖို့ကို၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ အာဂတာနံ-လာကုန်သော ရဟန်း တို့အား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အရုစိယာ-အလို မဟုတ်သဖြင့်၊ သော အနုဘာဂေါ- ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ (ဝေ၍ မပေးထိုက်၊) ပန-ဆက်၊ ယေန-အကြင်ရဟန်း သည်၊ (အနုဘာဂေါ-ကို) ဂဟိတော-ပြီး သောစ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ အတ္တနော- ၏၊ ရုစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ တံ အနုဘာဂံ ဝါ-ထိုနောက်ထပ် အဖို့ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ တံ ပဌမဘာဂံ ဝါ-ထိုပဌမအဖို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဒေတိ- အကယ်၍ ပေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

နိဿီမေ ဌိတဿာတိ-ကား၊ ဥပစာရသီမတော-ဥပစာရသိမ်မွှာ ဗဟိ-အပြင် ဘက်၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်းဖို့ (သေနာသနံ ဂါဟေန္တိ၌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ အန္တော ဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသိမ်အတွင်း၌၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ ဌိတဿပိ-တည် နေသော ရဟန်းဖို့လည်း၊ (ဂါဟေတုံ-ငှာ၊) လတ္တတိ ဧဝ-ရအပ်သည်သာ၊ [နိဿီမေ- ဥပစာရသိမ် မဟုတ်သော အရပ်၌” ဟု သဒ္ဓတ္ထပေး၊ “သိမ့်ပြင်ဘက်၌” ဟူသော အနက်ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ယောဇနာ၌ “ဥပစာရသီမတော ဗဟိတိ ဣမိနာ နိဿီမေတိ ဧတ္ထ သီမတော ဗဟိ နိက္ခန္တိ နိဿိန္တံ ဝါ နိဿီမန္တိ အတ္ထံ ဒေသေတိ၊ ဥပစာရတော အာဝါသဝဓနဝသေန အတိဝိတ္တာရတ္တာ ဝုတ္တံ ဒူရေ ဌိတဿာပိတိ” ဟု ဖွင့်လေသည်။] သေနာသနံ ဂဟေတွာတိ-ကား၊ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-၌၊ ဝဟေတွာ-၍၊ (“သဗ္ဗကာလံ ပဋိဗာဟန္တိ”၌ စပ်၊) သဗ္ဗကာလံ ပဋိဗာဟန္တိတိ-ကား၊

စတုမာသစ္စယေန-မိုးလေးလ၏ လွန်ရာအခါ၌၊ ဥတုကာလေပိ-ဆောင်းဥတု၊ နေ့ဥတုအခါ၌လည်း၊ ပဋိဗာဟန္တိ-တားမြစ်ကြကုန်၏။ [ဥတုကာလေပိတိ ဟေမန္တဂိမ္မကာလေပိ၊ တသ္မိဉ္စိ ကာလေ သီတဥဏှဥတု တိခိဏော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿေဝ ဝိသေသေန ဥတုကာလောတိ နာမံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ တေန ဝုတ္တံ ဟေမန္တဂိမ္မကာလေပိတိ၊ ပိသဒ္ဓေန ဝဿကာလံ အပေက္ခတိ၊-ယောဇနာ။]

တီသု-သုံးပါးကုန်သော၊ သေနာသနဂ္ဂါဟေသု-ကျောင်းကို ယူစေခြင်းတို့တွင်၊ ပုရိမကော-ပုရိမကသေနာသနဂ္ဂါဟလည်းကောင်း၊ (ပုရိမဝါ၌ ဖြစ်သော ကျောင်းခံယူစေခြင်းလည်းကောင်း၊) ပစ္ဆိမကောစ-ပစ္ဆိမကသေနာသနဂ္ဂါဟလည်းကောင်း၊ (ပစ္ဆိမဝါ၌ ဖြစ်သော ကျောင်းခံယူစေခြင်းလည်းကောင်း၊) ဣတိ-သို့ ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဂါဟာ-ဤယူစေခြင်းတို့သည်၊ ထာဝရာ-ခိုင်မြဲကုန်၏။ (“ခိုင်မြဲသည့် အတွက် အထူးဝိနိစ္ဆယ ပြဿနာ မလို”ဟူလျှင်) အန္တရာမုတ္တကေ-အန္တရာမုတ္တကသေနာသနဂ္ဂါဟ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ မဟာလာဘံ-များသော လာဘ်ရှိသော၊ သေနာသန-ကျောင်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏။ သေနာသနဿာမိကာ-ကျောင်းရှင်ဒါယကာတို့သည်၊ ဝဿပဂတံ-ဝါကပ်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သဗ္ဗပစ္စယေဟိ-အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ သက္ကစ္စံ-ရှိသေစွာ၊ ဥပဋ္ဌဟိတွာ-ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ပဝါရေတွာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ ဂမနကာလေ-သွားရာအခါ၌၊ (သွားခါနီး၌) ဗဟံ-များစွာသော၊ သမဏပရိက္ခာရ်-ရဟန်းတို့၏၊ ပရိက္ခရာကို၊ ဒေန္တိ-လှူလိုက်ကြကုန်၏။ မဟာထေရာ-မဟာထေရ်တို့သည်၊ ဒုရတောပိ-အဝေးမှလည်း၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဝဿပနာယိကဒီဝသေ-

သေနာသနဂ္ဂါဟ။ ။ပါဠိတော်၌ “ပုရိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော”ဟု ရှိသောကြောင့် “ဂါဟာပနံ-ယူစေခြင်း၊ ဂါဟော-ယူစေခြင်း”ဟု ပြု၍ “သေနာသနဿ+ဂါဟော သေနာသနဂ္ဂါဟော”ဟု ပြုပါ။ ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းများအတွက် ဝါတွင်း၌ အမြဲနေဖို့ရာ သံယိကနေရာမှ ထိုရဟန်းအတွက် ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို (သေနာသနဂ္ဂါဟာပကပုဂ္ဂိုလ်က ယူဖို့ရန် ပြောဆိုခြင်း) သည် “ပုရိမကသေနာသနဂ္ဂါဟ” မည်၏။ ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းများအတွက် ဝါတွင်း၌ အမြဲနေဖို့ရာ သံယိကနေရာမှ ထိုရဟန်းအတွက် ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို ယူစေခြင်း (သေနာသနဂ္ဂါဟာပကပုဂ္ဂိုလ်က ယူဖို့ရန် ပြောဆိုခြင်း) သည် “ပစ္ဆိမကသေနာသနဂ္ဂါဟ” မည်၏။ ပုရိမက ပစ္ဆိမကမှ အလွတ်ဖြစ်သော ရှေ့သီတင်းကျွတ် နောက်ဝါဆိုတို့၏ အကြား ဖြစ်သော ဝါပကာလ၌ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာကို ယူစေခြင်းသည် “အန္တရာမုတ္တကသေနာသနဂ္ဂါဟ” မည်၏။

ဝါကပ်ရာနေ၌၊ တံ-ထိုမဟာလာဘကျောင်းကို၊ ဖာသုံ-ချးသားစွာ၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ဝုတ္တဝဿာ-မိုးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးပြီးကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) လာဘ်-ကို၊ ဂဏှိတွာ-၍၊ ပုတ္တမန္တိ-ဖဲသွားကြကုန်၏။

အာဝါသိကာ-အမြဲနေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤမဟာလာဘကျောင်း၌၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ လာဘ်-ကို၊ န လဘာမ-မရကြကုန်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ အာဂန္တုကမဟာထေရာဝ-အာဂန္တုက မဟာထေရ်တို့သည်သာ၊ လဘန္တိ-ရကြကုန်၏၊ တေယေဝ-ထိုအာဂန္တုကမဟာထေရ်တို့သည်သာ၊ တံ-ထိုမဟာလာဘကျောင်းကို၊ အာဂန္တု-၍၊ ပဋိဇ္ဇေဿန္တိ-စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ကြကုန်လတံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပလုဇန္တမ္ပိ-ပျက်စီးနေသည်ကိုလည်း၊ န ဩလောကေန္တိ-မကြည့်ကြကုန်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တဿ-ထိုမဟာလာဘကျောင်းကို၊ ပဋိဇ္ဇေနတ္ထံ-ဝါပ၌ စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေသည်၊ အပရဇ္ဈဂတာယ-နောက်တစ်ရက်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ-လွန်ပြီးသော ပဝါရဏာနေ၏၊ နောက်တစ်ရက် ရှိလတ်သော်၊ အာယတိ-နောင်အခါ၌၊ (နောက်ဝါ၌) ဝဿာဝါသတ္ထာယ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အန္တရာမုတ္တကော ဂါဟေတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တံ-ထိုအန္တရာမုတ္တကသေနာသနဂ္ဂါဟကို၊ ဂါဟေန္တေန-ယူစေသော ရဟန်းသည်၊ (သေနာသနဂ္ဂါဟာပက ရဟန်းသည်၊) သံဃတ္ထေရော-သံဃာ့ထေရ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အန္တရာမုတ္တကသေနာသနံ-အန္တရာမုတ္တကကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော) (သံဃတ္ထေရော) သစေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိံ) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ နော စေ (ဂဏှာတိ-အကယ်၍ မယူအံ့၊ ဧဝံသတိံ) ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အနုထေရံ-အနုထေရ်ကို၊ အာဒိ ကတွာ-အစပြု၍၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဂဏှာတိ-၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ သာမဏေရဿာပိ-သာမဏေအားသော်မှလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ တေန-ထိုယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ သေနာသနံ-ကို၊ အဋ္ဌမာသေ-ရှစ်လတို့ပတ်လုံး၊ ပဋိဇ္ဇေတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ရာ၏၊ [အဋ္ဌမာသေတိ စတ္တာရော ဟေမန္တမာသေ၊ စတ္တာရော စ ဂိမ္မမာသေတိ အဋ္ဌမာသေ၊ ကဒါစိ ပဉ္စ ဂိမ္မမာသေတိ နဝမာသေ ဝါ- ဝါထပ်ရာအခါ ၅ လတည်း၊-ယောဇနာ။] ဆဒနဘိတ္တိဘူမိသု-အမိုးနံရံမြေတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်သည်၊ ခဏ္ဍဝါ-ကျိုးပျက်နေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဖုလ္လံ ဝါ-ကွဲအက်နေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အရပ်ကို၊ ပဋိသင်္ခရိတဗ္ဗံ-ပြုပြင်ရာ၏။

☰

ဥဒ္ဓေသပရိပုတ္တဘိဟိ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်အဖန် မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (ပါဠိသင်ခြင်း၊ အဋ္ဌကထာသင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊) ဒိဝသံ-နေကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေ၍၊ ရတ္တိ-ညဉ့်၌၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဝသိတုမ္ပိ-နေခြင်း ဌာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ရတ္တိ-၌၊ ပရိဝေဏော-ပရိဝုဏ်၌၊ (ကျောင်းဝိုင်းအတွင်း အခြားတစ်နေရာ၌) ဝသိတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ဒိဝသံ-ကို၊ ခေပေတုမ္ပိ-ဌာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ရတ္တိန္ဒြိယ-ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး၊ တတ္ထေဝ-ထိုကျောင်း၌ပင်၊ ဝသိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥတုကာလေ-ဆောင်းဥတု၊ နေ့ဥတုအခါ၌၊ အာဂတာနံ-လာကုန်သော၊ 'ဝုဗ္ဗာနံ-သီတင်းကြီးသော ရဟန်းတို့အား၊ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗံ-မတားမြစ်ရာ၊ ပန-ကား၊ ဝဿုပနာယိကဒိဝသေ-သည်၊ သမ္ပတ္တေ-ရောက်လတ်သော်၊ သံဃတ္ထေ-ရော-သည်၊ မယံ-ငါ့အား၊ ဣဒံ သေနာသနံ-ကို၊ ဒေသ-ပေးကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) န လဘတိ-မရ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣဒံ-ဤ ကျောင်းကို၊ (ပဋိဇ္ဇေတံ၌ စပ်၊) အန္တရာမုတ္တကံ-အန္တရာမုတ္တကကျောင်းကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အဋ္ဌမာသေ-ရှစ်လတို့ပတ်လုံး၊ ဧကေန-သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပဋိဇ္ဇေတံ-စောင့်ရှောက်သုတ်သင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးရာ၊ အဋ္ဌမာသေ-ရှစ်လံတို့ပတ်လုံး၊ ပဋိဇ္ဇေဘိက္ခုဿေဝ-စောင့်ရှောက် သုတ်သင်သော ရဟန်းသည်သာ၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မိံ သေနာသနေ-၌၊ ဧကသံဝစ္ဆရေ-တစ်နှစ်၌၊ ဆမာသစ္စယေန ဆမာသစ္စယေန- ၆ လလွန်ရာ ၆ လလွန်ရာအခါ၌၊ ဒွိက္ခတ္တံ-၂ ကြိမ်၊ ပစ္စယေ-တို့ကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏။ တံ-ထိုကျောင်းကို၊ အန္တရာမုတ္တကံ-အန္တရာမုတ္တကသေနာ သနဂ္ဂါဟကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗံ-မယူစေထိုက်၊ ယသ္မိံ ဝါ-အကြင်ကျောင်း၌လည်း၊ စတုမာသစ္စယေန စတုမာသစ္စယေန-၄ လလွန်ရာ ၄ လလွန်ရာအခါ၌၊ တိက္ခတ္တံ-၃ ကြိမ်၊ (ပစ္စယေ) ဒေန္တိ (တံ အန္တရာမုတ္တကံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ) ယသ္မိံ ဝါ-အကြင် ကျောင်း၌လည်း၊ တေမာသစ္စယေန တေမာသစ္စယေန-၃ လလွန်ရာ ၃ လလွန်ရာ အခါ၌၊ စတုက္ခတ္တံ-၄ ကြိမ်၊ (ပစ္စယေ) ဒေန္တိ တံ အန္တရာမုတ္တကံ န ဂါဟေတဗ္ဗံ (ကသ္မာ၊ တံ-ကို၊ အန္တရာမုတ္တကံ - ကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗံ - မယူစေထိုက်သနည်း၊)

ဆမာသစ္စယေန။ ။ဆမာသစ္စယေန ဆမာသစ္စယေနာတိ ဣဒံ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ပစ္စယ ဒါနကာလပရိစ္ဆေဒဒဿနံ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ၊ တံ န ဂါဟေတဗ္ဗံတိ ဝစနဿ ကာရဏမာဟ ပစ္စယေနေဝ ဟိ တံတိအာဒိနာ၊ ပစ္စယညေဝ နိဿာယ တတ္ထ ဝသိတွာ (ပစ္စည်းအတွက်ကြောင့် ဝါပမ္ဘာလည်း တခြား မသွားဘဲနေ၍) ပဋိဇ္ဇေနာ (သုတ်သင်မည့်သူတို့သည်) ဘဝိဿန္တိ-ရှိကုန် လတုံ၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော-ဝိမတိ။ [“ပဋိဇ္ဇေကာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တံ-ထိုကျောင်းသည်၊ ပစ္စယေနဝ-ပစ္စည်းကြောင့်သာလျှင်၊ ပဋိဇ္ဇေနံ-ကို၊ လဘိဿတိ-ရလတံ၊ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်တည်း၊) ပန-ကား၊ ယသ္မိ-၌၊ ဧကသံဝစ္ဆရေ-၌၊ သင်္ကဒေဝ-တစ်ကြိမ်သာလျှင်၊ ဗဟုပစ္စယေ-များစွာသော ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကြကုန်၏၊ ဧတံ-ဤကျောင်းကို၊ အန္တရာမုတ္တကံ-ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အန္တရာမုတ္တကေ-အန္တရာမုတ္တက ကျောင်းယူစေခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ (ရှေ့ကို ပြန်အပ်သည်၊) အယံ-ဤဆိုအပ် ပြီးကား၊ တာဝ-ပါဠိအနာဂတ သေနာသနဂ္ဂါဟကထာမှ ရှေးဦးစွာ၊ အန္တောဝဿေ-၌၊ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေန-ဝါကပ်ရာနေ့အားဖြင့်၊ ပါဠိယံ-၌၊ အာဂတသေနာ သနဂ္ဂါဟကထာ-လာသော သေနာသနဂ္ဂါဟကထာတည်း။

ပန-ဆက်၊ အယံ သေနာသနဂ္ဂါဟောနာမ-ဤကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ယူ စေခြင်းမည်သည်၊ ဥတုကာလေ-ဆောင်းဥတု နွေဥတုအခါ၌၊ (ဂါဟော)စ-ယူစေ ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသေ-အမြဲနေရာ ဖို့အခါ၌၊ (ဂါဟော)စ-လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒုဝိဇော-၂ ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ တာဝ-ဝဿာဝါသဂ္ဂါဟမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဗ္ဗိဋ္ဌေ) ဥတုကာလေ-ဆောင်းဥတု၊ နွေဥတု အခါ၌၊ (“အာဂစ္ဆန္တိ”၌ စပ်) ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ အာဂန္တုကာ-အာဂန္တုကာ ဖြစ် ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပုရောဟိတံ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ ရှေ့အဖို့၌၊ အာဂစ္ဆန္တိ- ကုန်၏၊ ကေစိ-ကုန်သော၊ (အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု) ပစ္ဆာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌၊ ပဌမယာမံ ဝါ-ပဌမယာမံ၌သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမယာမံ ဝါ- ဌသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမယာမံ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (အာဂစ္ဆန္တိ) ယေ- အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ အာဂစ္ဆန္တိ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ တဒါဝ-ထိုလာရာအခါ၌သာ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ သေနာသနံ- ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ အကာလောနာမ-အခါမဟုတ်သည် မည်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ပေးထိုက်ပါသော်လည်း၊ သေနာသနပညာပကေန-အိပ်ရာ နေရာကို ခင်းတတ်သော ရဟန်းသည်၊ ပဏ္ဍိတေန-ပညာရှိသူသည်၊ (ဉာဏ်ရှိသူ သည်) ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဧကံ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ ဝါ-ညောင်စောင်း တစ်နေရာကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဒွေမဉ္ဇဋ္ဌာနာနိ ဝါ-ညောင်စောင်း ၂ နေရာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတဗ္ဌာနိ-ချန်ထားထိုက်ကုန်၏၊ ဤစကားဖြင့် သေနာသနပညာပကရဟန်း၏ ဉာဏ်ရှိပုံကို ပြသည်။ ဝိကာလေ-အချိန်မဲ့၌၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ထေရာဝါ- ထေရ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ထေရာ ဝါ-ထေရ်တို့သည်သော် လည်းကောင်း၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေ-ထိုထေရ် တို့ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဌာ-လျှောက်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ အာဒိဗော-

အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဝုဋ္ဌာပိယမာနာ-ထစေအပ်ကုန်လတ်သော်၊ ဝါ-ထစေအပ်
ကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ-
မြှောက်ချီအပ်သော ဘဏ္ဍာရှိကုန်သည်၊ ဘဝိဿန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်လတ်၊ တုမေ-အရှင်
ဘုရားတို့သည်၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ-နေရာအရပ်၌သာ၊
ဝသထ-နေကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗာ။)

ပန-ဆက်၊ ဗဟူသု-များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂတေသု-လာကုန်
လတ်သော်၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-ထစေပြီး၍၊ (အရင်ရောက်ပြီးသော ရဟန်းငယ်တို့ကို
ထစေပြီး၍) ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏၊ [ဗဟူသုတိ တယော
အာဒိ ကတွာ ဗဟူသု ဘိက္ခုသု-ယောဇနာ။] ဧကေကံ-၁ ခု ၁ ခုသော၊ ပရိဝေဏံ-
ပရိဝေဏ်သည်၊ (ကျောင်းဝင်းသည်) သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊
(ဧဝံသတိ) ဧကေကံ-သော၊ ပရိဝေဏံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗ၊ တတ္ထ-ထိုပရိဝေဏ်၌၊ အဂ္ဂိသာလ
၊ပေ၊ မာလာဒယော-မီးတင်းကုန်၊ စကြီသွားရာ စရပ်ရှည်၊ စည်းဝေးရာ တန်ဆောင်း
ဝန်း အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံသော အဆောက်အဦးတို့သည်လည်း၊
တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏ အထံသို့သာ၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ [“ပရိဝေဏံ ၁ ခုကို
နေခွင့်ရသော ရဟန်းအထံသို့ ထိုပရိဝေဏ်တွင်းရှိသော အဆောက်အဦးအားလုံး
ရောက်ကြသည်”ဟူလို၊ ဒီဃသာလာတိ စင်္ဂမနသာလာ၊ မဏ္ဍလမာဠောတိ
ဥပဋ္ဌာနသာလာ-ဝိမတိ။] ဧဝံ-သို့ (ပရိဝေဏ်တစ်ခုစီ) အပ္ပဟောန္တေ-မလောဏ်လတ်
သော်၊ ပါသာဒဂ္ဂေန-ပြာသာဒ်၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ပါသာ
ဒေသု-တို့သည်၊ အပ္ပဟောန္တေသု-ကုန်လတ်သော်၊ ဩဝရကဂ္ဂေန-အခန်း အပိုင်း
အခြားအားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ/ဩဝရကေသု အပ္ပဟောန္တေသု၊ သေယျဂ္ဂေန-အိပ်ရာနေရာ
တို့၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ၊ သေယျဂ္ဂေသု အပ္ပဟောန္တေသု၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနေန-
ညောင်စောင်းတို့၏ တည်နေရာ အရပ်အားဖြင့်၊ (ညောင်စောင်း တစ်နေရာစာ

ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ။ ။[ဥက္ခိတ္တံ-မြှောက်ချီအပ်သော + ဘဏ္ဍံ ဥဗ္ဘဏ္ဍံ၊ ဥဗ္ဘဏ္ဍံ+ယေသံတိ
ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ၊ နေရာရွှေ့သောအခါ ကိုယ့်ဘဏ္ဍာကို ထမ်း၍ ရွှေ့ရမည်ဖြစ်သောကြောင့်
“ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ ဘဝိဿန္တိ” ဟု ဆိုသည်၊ ဥဗ္ဘဏ္ဍိကာ ဘဝိဿန္တိတိ ဥက္ခိတ္တဘဏ္ဍာ ဘဝိဿန္တိ-
ဝိမတိ၊ “ဒွေ မဉ္ဇဋ္ဌာနာနိ” အရ ချန်ထားအပ်သော နေရာကိုပင် “အမှာကံ-ဝသနဋ္ဌာနေ”ဟု
ဆိုသည်။]

ပါသာဒဂ္ဂေန စသည်။ ။ပါသာဒဂ္ဂေနာတိ ဝိဟာရသင်္ခါတဿ ပါသာဒဿ
ပရိစ္ဆေဒေန၊ ဩဝရကဂ္ဂေနာတိ ဂဟဿ ပရိစ္ဆေဒေန၊ သေယျဂ္ဂေနာတိ စတုပဉ္စဟတ္ထပူမာဏာယ
သေယျာယ ပရိစ္ဆေဒေန၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနေနာတိ ဒွိဟတ္ထဝိတ္တာရဿ စတုဟတ္ထအာယာမဿ မဉ္ဇဿ
ဌာနေန၊ ဧကမဉ္ဇဋ္ဌာနဿ ဒွိန္ဒ ဝိဋ္ဌကာနံ ဌာနတ္တာ ဝုတ္တံ ဧကပိဋ္ဌကဌာနဝသေနာတိ။

အားဖြင့်) ဒါတဗ္ဗ-၏၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနေ-ညောင်စောင်းတစ်နေရာစာသည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-
သော်၊ ဧကပိဋကဋ္ဌာနဝသေန-ထိုင်ခုံတစ်နေရာစာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ-
၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဌိတောကာသမတ္တံ-တည်ရာအရပ်မျက်၊ န
ဂါဟေတဗ္ဗ-မယူစေထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ-ဤရပ်တည်ရာ အရပ်သည်၊ သေနာသနံ
နာမ-အိပ်ရာနေရာမည်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ [(ကသွာ-ကြောင့်၊ န ဂါဟေတဗ္ဗ-
နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤတည်ရာအရပ်သည်၊ သေနာသနံနာမ-
မည်သည်၊ န ဟောတိ၊ (ကသွာ န ဂါဟေတဗ္ဗ)ဟူလည်း တစ်နည်း ပေးပါ။] ပန-
ဆက်၊ ပိဋကဋ္ဌာနေ-ထိုင်ခုံတစ်နေရာစာသည်၊ အပ္ပဟောန္တေ-သော်၊ ဧကံ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ
ဝါ-ညောင်စောင်းတစ်နေရာစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကံ ပိဋကဋ္ဌာနံ ဝါ-ထိုင်ခုံ
တစ်နေရာစာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါရေန ဝါရေန-အလှည့်ကျ အလှည့်ကျ
အားဖြင့်၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဝိဿမထ-အပန်းဖြေကြ
ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ တိဏ္ဍံ-၃ ပါးတုန်သော၊ ဇနာနံ-ရဟန်းတို့အား၊
ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဟိ-မှန်၊ သီတသမယေ-အအေး၏ အခါ၌၊ (အေးရာအခါ၌) သဗ္ဗ
ရတ္တိ-အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ဝသိတုံ-ငှာ၊
န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း။ [ဤ န ဟိ ဝါကျကို ဟေတုဝါကျလုပ်၍လည်း အနက်
ပေးနိုင်သည်။ “ကသွာ ဝါရေန ဝါရေန ဂဟေတွာ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗ၊ ဟိ (ယသွာ)
သီတသမယေ သဗ္ဗရတ္တိ အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ န သက္ကာ၊ ကသွာ ဝါရေန
ဝါရေန ပေ၊ ဒါတဗ္ဗ”ဟု ပေးပါ။ ညဉ့် ၃ ယာမရှိသည့်အတွက် ၁ ယာမစီ အပန်းဖြေ
ဖို့ရန် “တိဏ္ဍံ ဇနာနံ ဒါတဗ္ဗ”ဟု ဆိုသည်။]

[၁ ခုသော မဉ္ဇဋ္ဌာန၊ သို့မဟုတ် ပိဋဋ္ဌာန၌ ၃ ပါးနေပုံအခြင်းအရာကို ပြလို၍
“မဟာထေရေန” စသည် မိန့်။] မဟာထေရေန-မဟာထေရ်သည်၊ ပဌမယာမံ-
ပဌမယာမံပတ်လုံး၊ ဝိဿမိတွာ-အပန်းဖြေပြီး၍၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်ပြီး၍၊ ဒုတိယ
တ္ထေရဿ-ဒုတိယထေရ်အား၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ကံ၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဣမ-
ဤနေရာသို့၊ ပဝိသာဟိ-ဝင်လော၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗံ) မဟာထေရော-သည်၊ နိဒ္ဒါ

ရပ်နေရာသည် သေနာသန မဟုတ်။ ။ ဣဒံ (ဤပြအပ်ပြီးသော/နေရာကို) နိသီ
ဒိတုံ သက္ကုဏေယျဝသေန ဝုတ္တံ၊ သစေ န သက္ကာ နိသီဒိတုံ၊ န ဒါတဗ္ဗ၊ တေန ဝုတ္တံ ဘိက္ခုနော
ပန ဌိတောကာသမတ္တံ န ဂါဟေတဗ္ဗတိ၊ ဧတံ ဟိ ဌိတောကာသမတ္တံ၊ ဟိတိ သစ္စံ၊ ယသွာ ဝါ၊
ဧကမဉ္ဇဋ္ဌာနဿ တိဏ္ဍံ ဇနာနံ ဧကပိဋကဋ္ဌာနဘာဝေန အပ္ပဟောန္တတ္တာ ဝုတ္တံ ဧကမဉ္ဇဋ္ဌာနံ
ဝါ တိဏ္ဍံ ဇနာနံ ဒါတဗ္ဗတိ၊ ဟိတိ သစ္စံ၊ သီတသမယေတိ ဣမိနာ ဥက္ကသမယေပိ သဗ္ဗဒိဝသံ
အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ န သက္ကာတိ ဒီပေတိ၊ ပရိဋ္ဌာဟသမယေ ပန သက္ကာ သဗ္ဗရတ္တိ
အဇ္ဈောကာသေ ဝသိတုံ၊ ကိဗ္ဗာပိ သက္ကာ၊ သီတုက္ကကာလေ ပန န ဒါတဗ္ဗတ္တာ ပရိဋ္ဌာဟ
သမယေပိ န ဒါတဗ္ဗတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ယောဇနာ။

ဂရုကော-အိပ်ခြင်း၌ အလေးပြုသူသည်။ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ (ပဌမယာမ် ကုန်လျှင် ထွက်ရမည့်အချိန်ကို) သစေ န ဇာနာတိ-အကယ်၍ မသိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥက္ကာသိတွာ-ချောင်းဟန်၍၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ အာကောဋေတွာ-ခေါက်၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ကာလော-အခါသည်၊ (ထွက်ဖို့ရန် အခါသည်) ဇာတော-ဖြစ်ပါပြီ၊ သိတံ-အအေးသည်၊ အနုဒဟတိ-ပူလောင်ပါ၏၊ ဝါ-နှိပ်စက်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ [အနုဒဟတိတိ ပိဋ္ဌေတိ-ဋီကာ၊ နှိပ်စက်သည်ကိုပင် “ပူလောင်သည်”ဟု တင်စား ဆိုထားဟန်တူသည်။] တေန-ထိုမဟာထေရ်သည်၊ နိက္ခမိတွာ-၍၊ ဩကာသော-အခွင့်ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ အဒါတုံ-မပေးဘဲ နေခြင်းငှာ၊ န လတ္တတိ-မရအပ်၊ ဒုတိယတ္ထေရေနပိ-ဒုတိယထေရ်သည်လည်း၊ မဇ္ဈိမယာမံ-မဇ္ဈိမယာမ်ပတ်လုံး၊ ဝိဿမိတွာ-၍၊ ပုရိမနယေနဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဣတရဿ-အခြားသော တတိယထေရ်အား၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ နိဒ္ဒါဂရုကော-အိပ်ခြင်း၌ အလေးပြုသော ထေရ်ကို၊ ဝတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝုဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-ထစေထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဧကရတ္ထိ-၁ ညဉ့်၌၊ ဧကမဉ္စဋ္ဌာနံ-ညောင်စောင်း ၁ နေရာကို၊ တိဏ္ဍံ-၃ ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဇမ္ဗုဒီပေ-ဇမ္ဗုဒီပင်၌၊ ဧကဓ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (“ဂါဟေန္တိ”၌ စပ်) သေနာသနံနာမ-မည်သည်၊ မဉ္စဋ္ဌာနံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သည်သာ၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သပ္ပိယံ-လျှောက်ပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကဿစိ-အား၊ အသပ္ပိယံ-မလျှောက်ပတ်သည်၊ (ဟောတိ) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အာဂန္တုကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တု ဝါ-ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ပစေကုန်၊ မာ ဟောန္တု ဝါ-မဖြစ်မှုလည်း မဖြစ်ပစေကုန်၊ ဒေဝသိကံ-နေတိုင်း၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂါဟေန္တိ-၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဥတုကာလေ-၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟောနာမ-မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ဝဿာဝါသေ-အမြဲနေရာ မိုးအခါ၌၊ (သေနာသနဂ္ဂါဟော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) အာဂန္တုကဝတ္တံ-အာဂန္တုကဝတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အာဝါသိကဝတ္တံ-ဝတ်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တာဝ-အာဝါသိကဝတ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-သော) အာဂန္တုကေန - အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ သကဋ္ဌာနံ - မိမိနေရာ အရပ်ကို၊ မုဉ္စိတွာ-

အဒါတုံ န လတ္တတိ။ ။အဒါတုံ န လတ္တတိတိ ဣမိနာ သဒ္ဓိစ္စ အဒဒန္တဿ ပဋိဗာဟနေ ပဝိသနတော (နေရာကို တားမြစ်ခြင်း၌ ပါဝင်သောကြောင့်) ဒုက္ကဋ်တိ ဒီပေတိ-ဝိမတိ၊ စူဠဝဂ္ဂ ဝတ္တက္ခန္ဓက သဒ္ဓိဝိဟာရိကကထာ၌ “န နဝါ ဘိက္ခု အာသနေန ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ”ဟု ပညတ် တော်မူသည်။

စွန့်လွှတ်၍၊ အညတ္တ-တစ်ပါးသော အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆာ-သွား၍၊ ဝသိတုကာမေန-
 နေလိုသည်။ (သမာနေန-ဖြစ်လတ်သော၊) ဝဿူပနာယိကဒိသမေဝ-ဝါကပ်ရာ
 နေ၌သာ၊ တတ္ထ-ထိုတစ်ပါးသော အရပ်သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗ-မသွားရာ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း-
 (ကသွာ ဝဿူပနာယိကဒိသမေဝ တတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗ) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ တတြ-
 ထိုအခြားနေရာ၌၊ ဝသနဌာနံ ဝါ-နေရာအရပ်သည်သော်လည်း၊ သမ္မာဓံ-ကျဉ်း
 မြောင်းသည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဘိက္ခာစာရော ဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်
 သည်သော်လည်း၊ န သမ္ပဇ္ဇေယျ-မပြည့်စုံရာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဖာသုံ-ချမ်းသာစွာ၊
 န ဝိဟရေယျ-မနေရရာ၊ (ကသွာ ဝဿူပနာယိကဒိသမေဝ တတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗ)
 ကသွာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝါကပ်ရာနေ၌သာ ထိုတစ်ပါးသော အရပ်သို့ မသွား
 ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ မာသမတ္တေန-ဘစ်လအတိုင်း
 အရှည်ရှိသော ကာလမျှဖြင့်၊ ဝဿူပနာယိကာ-ဝါကပ်ရာနေသည်၊ ဘဝိဿတိ-
 ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ဆိုထိုက်ရာ အခါ၌၊ တံ ဝိဟာရံ-ထိုကျောင်းသို့၊ (မိမိဝါကပ်
 လိုရာ ဖြစ်သော ထိုကျောင်းသို့) ပဝိသိတဗ္ဗ-ဝင်ရာ၏၊ တတ္ထ-ထိုအခြားကျောင်း၌၊
 မာသမတ္တံ-တစ်လအတိုင်းရှည်ရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ ဝသန္တော-နေစဉ်၊ ဥဒ္ဓေ
 သတ္ထိကော-ပါဠိသင်ယူခြင်းဖြင့် အလိုရှိသူသည်၊ သစေ (ဟောတိ-အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊)
 ဥဒ္ဓေသသမ္ပတ္တိ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍
 လည်းကောင်း၊ (“အန္တောဝသေ သုခံ ဝသိဿတိ”၌ စပ်၊) ကမ္မဋ္ဌာနာနိကော-
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်လိုသူသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကမ္မဋ္ဌာန
 သပ္ပာယ်တံ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-လည်း
 ကောင်း၊ ပစ္စယတ္ထိကော-ပစ္စည်းဖြင့် အလိုရှိသူသည်၊ သစေ (ဟောတိ၊) (ဧဝံသတိ၊)
 ပစ္စယလာတံ-ပစ္စည်းလာတံကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-လည်းကောင်း၊ အန္တောဝသေ-
 စါတွင်း၌၊ သုခံ-ချမ်းသာစွာ၊ ဝသိဿတိ-နေရလတ်။

စ-ဆက်၊ သကဋ္ဌာနတော-မိမိနေရာ အရပ်မှ၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်တစ်ပါးသို့၊
 ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော ရဟန်းသည်၊ ဂေါစရဂါမော-ဆွမ်းခံရွာကို၊ (ဆွမ်းခံရွာ၌ နေသူ
 လူအပေါင်းကို၊ ဌာနူပစာ၊) န ယဇ္ဇေတဗ္ဗော-မထိခိုက်စေထိုက်၊ (ဆွမ်းခံရွာ၌
 နေသော ဒါယကာတို့ စိတ်ထိခိုက်အောင် မလုပ်ထိုက်၊) [မထိခိုက်စေပုံ အခြင်းအရာ
 ကို “န တတ္ထ ခနုဿာ” စသည်ဖြင့် ပြသည်။] တတ္ထ-ထိုရွာ၌၊ မနုဿာ-လူတို့ကို၊
 န ဝတ္တဗ္ဗာ-မပြောထိုက်ကုန်၊ (ကိံ၊) တုမေ-အသင်ဒါယကာတို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊
 သလာကဘတ္တာဒိနိဝါ-သလာကဘတ် အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယာဂုခဇ္ဇ
 ကာဒိနိဝါ-ယာဂုခဇ္ဇယ် အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသိကံဝါ-ဝဿာ
 ဝါသိကသင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊ (မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းတို့အား
 ပေးလှူထိုက်သော သင်္ကန်းသည်လည်းကောင်း၊) နတ္ထိ-မရှိ [အသင်ဒါယကာတို့ကို

မိ၍ သလာကဘတ်စသည်ကို မရ-ဟူလို။] အယံ-ဤပရိက္ခရာသည်၊ စေတိယဿ-
 စေတီ၏။ ပရိက္ခာရော-ပရိက္ခရာတည်း။ အယံ-ဤပရိက္ခရာသည်၊ ဥပေါသထာ
 ဂါရဿ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏။ (ပရိက္ခာရော-တည်း။) တုမှာကံ-အသင်ဒါယကာ
 တို့၏။ ဝိဟာရဿ-ကျောင်း၏။ ဣဒံ တာဠဉ္ဇေဝ-ဤသံကောက်ကိုလည်းကောင်း၊
 ဣဒံ သူစိဉ္ဇ-ဤကျည်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဤသော့ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ပဋိစ္စ
 ထ-လက်ခံကြကုန်၊ ဣတိ-သို့ (န ဝတ္တဗ္ဗာ။) [“တုမှာကံ ဝိဟာရဿ ဣဒံ တာဠဉ္ဇေဝ
 ဣဒံ သူစိဉ္ဇ သမ္ပဋိစ္စထာတိ ယောဇနာ”ဟု ယောဇနာရှိသောကြောင့် “တုမှာကံ
 ဝိဟာရဿာတိ”ဟု ရှိပါစေ။]

ပန-အန္တယ၊ သေနာသနံ-ပျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ ဇဂ္ဂိတ္တာ-သုတ်သင်ပြီး၍၊
 ဒါရုဘဏ္ဍာမတ္တိကာဘဏ္ဍာနိ-သစ်ဘဏ္ဍာ၊ မြေဘဏ္ဍာတို့ကို၊ ပဋိသာမေတ္တာ-သိုမှီး
 သိမ်းဆည်းပြီး၍ ဂမိယဝတ္တံ-ဂမိယဝတ်ကို၊ (ခရီးသွားမည့် ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊)
 ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ (သေနာသနဇဂ္ဂန စသော
 ဂမိယဝတ်ကို ဖြည့်ကျင့်၍) ဂစ္ဆန္တေနာပိ-သွားသော မထေရ်ကြီးသည်လည်း၊
 ဒဟရေဟိ-ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပတ္တစိဝရဘဏ္ဍိကာယော-သပိတ်သင်္ကန်း
 ဘဏ္ဍာထုပ်တို့ကို၊ ဥက္ခိပါပေတွာ-ခိုးမြှောက်စေ၍၊ (ထမ်းစေ၍) တေလနာဠိကတ္တရ
 ဒဏ္ဍာဒီနိ-ဆီဗူး၊ တောင်ဝှေး အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဆတ္တံ-
 ထီးကို၊ ပဂ္ဂယ-ချီမြှောက်၍၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဒသေန္တေန-ပြလျက်၊ ဂါမဒ္ဒါရေနေဝ-
 ရွာတံခါးပေါက်ဖြင့်သာ၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-မသွားရာ၊ [“သင်တို့ရွာက ဆွမ်းစသည် မပြည့်စုံ
 သောကြောင့် ငါသွားသဟေ့”ဟု အဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင် “ပတ္တစိဝရဘဏ္ဍိကာ စသည်
 ကို ထမ်းစေလျက် ရွာတံခါးပေါက်က မသွားပါနှင့်”ဟူလို။] ပဋိစ္စန္တေန-ဖုံးလွှမ်းအပ်
 သော၊ အဋ္ဌဝိမဂ္ဂေန-တောလမ်းဖြင့်၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။ အဋ္ဌဝိမဂ္ဂ-တောလမ်းသည်၊
 အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဂုမ္မာဒီနိ-ချုံအစရှိသည်တို့ကို၊ မဒ္ဒန္တေန-နင်းလျက်၊ န ဂန္တဗ္ဗံ-
 သွားရမည် မဟုတ်။ [တောလမ်း မရှိလျှင် ချုံစသည်ကို နင်းသွားရမည်လောဟု
 မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဂုမ္မာဒီနိ ပေ၊ န ဂန္တဗ္ဗံ”ဟု မိန့်သည်။]

ပန-အန္တယ၊ ဂမိယဝတ္တံ-ခရီးသွားမည့် ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေတွာ-
 ပြည့်စေ၍၊ ဝိတတ္ထံ-အကြံကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သော စိတ်
 ဖြင့်၊ ဂမနဝတ္ထေနေဝ-ခရီးသွားကြောင်း ကျင့်ဝတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။
 ပန-ဆက်၊ ဂါမဒ္ဒါရေန-ရွာတံခါးပေါက်ဖြင့်၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-

ဝိတတ္ထံ ဆိန္ဒိတွာ။ ။ဝိတတ္ထံ ဆိန္ဒိတွာတိ “ဣမိနာ နိဟာရေန (ဤသို့ ရွာက
 ဒါယကာများ သိလောက်အောင်နည်းဖြင့်) ဂစ္ဆန္တံ (သွားသော ငါ့ကို) ဒိသ္မာ နိဝါရေတွာ ပစ္စယေ
 ဒဿန္တိ”တိ ဧဝံပု ဝိတတ္ထံ အနုပ္ပါဒေတွာ-ဝိမတိ။

အကယ်၍ ရှိအံ့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားသော၊ သပရိဝါရ်-အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်သော၊ နံစ-
 ထိုထေရ်ကိုလည်း၊ (ကျောင်းဘုန်းကြီးကိုလည်း၊) ဒိသွာ-မြင်၍၊ မနုဿာ-တို့သည်၊
 အမှောက်-ငါတို့၏၊ ထေရော ဝိယ-ထေရ်နှင့် တူပါတကား၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 ဥပဓာဝိတွာ-အနီးသို့ ပြေးလာ၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ-အလုံးစုံ
 သော ပရိက္ခရာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဣဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြ
 မည်လို့ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ) ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ တေသု-
 ထိုလူတို့တွင်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော ဉာဏ်ရှိသူသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ စေ ဝဒတိ-
 အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (သူ၏ လူများကို ပြန်၍ ပြောအံ့၊) (ကို၊) အယံ-ဤအခါသည်
 ကား၊ ဝဿူပနာယိကကာလောနာမ-ဝါကပ်ရာအခါမည်၏၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊
 အန္တောဝဿေ-ဝါတွင်း၌၊ နိဗဒ္ဓဘိက္ခာစာရော-အမြဲဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာပဋိစ္စာဒနဉ္စ - ဖုံးလွှမ်းကြောင်း ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊
 လဗ္ဘတိ-ရအပ်ရနိုင်၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကြွကြ
 ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (စေ ဝဒတိ-အံ့၊) (ဧဝံသတိ-သော်၊) [ဘဏ္ဍာပဋိစ္စာဒနန္တိ ပဋိစ္စာဒန
 ဘဏ္ဍံ၊ သရီရပဋိစ္စာဒန စိဝရန္တိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

တဿ-ထိုဉာဏ်ရှိသော လူ၏၊ ဝစနံ-စကားကို၊ သုတွာ-ကြား၍၊ တေ
 မနုဿာ-ထိုလူတို့သည်၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣမသ္မိပိ ဂါမေ-ဤရွာ၌လည်း၊ (ပိဖြင့်
 ကြွမည့်ရွာကို ပေါင်းသည်၊) ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊ ဘုဂ္ဂတိ စေဝ-စားလည်း
 စားပါ၏၊ နိဝါသေတိ စ-ဝတ်လည်း ဝတ်ပါ၏၊ အညတ္ထ-အခြားရွာသို့၊ မာ ဂစ္ဆထ-
 မကြွကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ မိတ္တာမဇ္ဇေ-မိတ်ဆွေသဟာယ်
 ချင်းတို့ကို၊ ပက္ခောသာပေတွာ-ခေါ်စေ၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော လူတို့သည်၊ သမ္ပန္တ
 ယိတွာ-ကောင်းစွာ တိုင်ပင်၍၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်း၌၊ နိဗဒ္ဓဝတ္တဉ္စ-မြဲသော ဆွမ်း
 ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သလ္လာကဘတ္တာဒိနိစ-သလ္လာကဘတ် အစရှိသည်တို့ကို
 လည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသိကဉ္စ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌပေ
 တွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣဓေဝ-ဤကျောင်း၌သာ၊ ဝသထ-နေတော်
 မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ စေ ယာစန္တိ-အကယ်၍ တောင်းပန်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗ-
 အလုံးစုံသော နိဗဒ္ဓဝတ် စသည်ကို၊ သာဒိတုံ-သာယာခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဟိ-
 မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသွာ သဗ္ဗ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ သဗ္ဗ-
 သော၊ ဧတံ-ဤနိဗဒ္ဓဝတ် စသည်သည်၊ ကပ္ပိယဉ္စေဝ-အပ်သည်လည်းကောင်း၊
 အနဝဇ္ဇေ-အပြစ် မရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) (ကသွာ သဗ္ဗ သာဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊)
 [“သုဒ္ဓစိတ္တေန ဂန္တဗ္ဗံ” အရ နဂိုက သုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် ထွက်သွားသောကြောင့် ပြန်ပင့်သော
 အခါ ထိုအားလုံးကို သာယာကောင်း၏၊ အကယ်၍ သုဒ္ဓစိတ်ဖြင့် နိဗဒ္ဓဝတ် စသည်
 ဖြစ်အောင် ဟန်လုပ်ထွက်လျှင်ကား အပ်မည် မဟုတ်ပါ။]

ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိယံ-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၌၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ကုဟိ-အဘယ် အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြမည်လို့ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးလျှောက်အပ်သော်၊ အသုကဋ္ဌာနံ-ထိုမည်သော အရပ်သို့၊ (ဂစ္ဆာမ-သွားကြမလို့၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြမည်လို့ပါနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးလျှောက်အပ်သော်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြနိုင်၏၊ ဝါ-ပြောပြကောင်း၏၊ (“ဆွမ်းစသည် မပြည့်စုံသောကြောင့် သွားကြမလို့”ဟု အကြောင်းကို ပြောကောင်း၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဇတ္ထ-ဤမိမိကျောင်းမှ ထွက်သွားရာ၌၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်ပါးစုံသော စကားသည်လည်း၊ (ရှေးဦးစွာ ပြအပ်သော မဟာအဋ္ဌကထာ စကား၊ ကုရုန္တိစကားသည်လည်း၊) သုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တတာဝ-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ အနဝဇ္ဇံ-အပြစ် မရှိသော စကားသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံနာမ-မည်၏။ “သုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တတာဝ အနဝဇ္ဇံ”ဟူသော စကားသည် “ကာရဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ” ကိုသာ ငဲ့သည် မဟုတ်၊ ရှေ့ကဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်အာလုံးကိုပါ ငဲ့သည်။

“ဝဿာဝါသေ ပန အတ္ထိ အာဂန္တုကဝတ္ထံ အတ္ထိ အာဝါသိကဝတ္ထံ”ဟု ခေါင်းစဉ် ၂ မျိုးတွင် အာဂန္တုကဝတ္ထံကို ချဲ့ပြီး၍ အာဝါသိကဝတ္ထံကို ချဲ့လိုသောကြောင့် “ဣဒံ ပန အာဝါသိကဝတ္ထံ”ဟူသော ပါဒကဝါကျကို မိန့်သည်။ ပန-ကား၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ အာဝါသိကဝတ္ထံ - အာဝါသိကဝတ်တည်း၊ (ဝဿာဝါသ ကလ၌ အာဝါသိကဝတ်တည်း၊) ဟိ-ချဲ့၊ ပဋိကစ္ဆေဝ-စောစော၌ပင်၊ အာဝါသိ ကေဟိ-အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်ကို၊ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော-သုတ်သင်ထိုက်၏၊ ခဏှာ၊ ပေ၊ ပရိဘဏ္ဍာနိ-ကျိုးပြတ်သော အရပ်၊ ကွဲအက်သော အရပ်ကို ပြုပြင်ခြင်း၊ နွားချေးဖန်ရည်တို့ဖြင့် အဖန်ဖန် သုတ်လိမ်းခြင်းဟူသော ပရိဘဏ်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ [ဤပရိဘဏ္ဍာပုဒ်ကို နောက် “နဝကမ္မဒါနကထာ”၌ ဖွင့်လတံ့။] ရတ္တိဌာန၊ ပေ၊ ပဿာဝဋ္ဌာနာနိ-ညဉ့်နေရာ အရပ်၊ နေနေရာ အရပ်၊ ဝစ္စကုဋိအရပ်၊ ကျင်ငယ်စွန့်ရာ အရပ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဓာန၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့ သွားကြောင်းလမ်း၊ ကျောင်းကြီးသို့ သွားကြောင်း လမ်းလည်းကောင်း၊ ဣမာနိ သဗ္ဗာနိ-ဤအလုံးစုံသော အရပ်တို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာနိ-

သုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တတာဝ အနဝဇ္ဇံ။ ။သုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တတာဝ အနဝဇ္ဇံတိ ဣဒံ (ဤစကားကို) ပုစ္ဆိတက္ခဏေ ကာရဏာစိက္ခာနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ န ဟောတိ၊ အသုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တဿပိ ပုစ္ဆိတပဉ္စဝိသဇ္ဇနေ ဒေါသာဘာဝါ၊ ဧဝံ ပန ဂတေ မံ ပုစ္ဆိဿန္တိတိ သညာယ အဂမနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ဒီလိုထွက်သွားလျှင် “ငါ့ကို ဘာကြောင့် သွားပါသနည်း”ဟု မေးကြလိမ့်မည်ဟူသော သညာဖြင့် မသွားခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “သုဒ္ဓဇ္ဇိစိတ္တတာဝ အနဝဇ္ဇံ”ဟူသော စကားကို ဆိုအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။)-ဝိမတိ။

သုတ်သင်ထိုက်ကုန်၏။ “သုတ်သင်” ဟူသည်လည်း ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တံမြက်လှည်းခြင်း စသည်ပင်တည်း။ စေတီယေ-စေတီ၌ သုဓာကမ္ပ - အက်တေသုတ်ခြင်းလည်း ကောင်း၊ မုဏ္ဍဝေဒိကာယ (မုဒ္ဒဝေဒိကာယ)-စေတီ၏ အထက်အရပ်ဝယ် ပွတ်တိုင် တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော အကျည်၌၊ တေလမက္ခန္ဓ-ဆီသုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မဇ္ဇ ပိဋပဋိဇ္ဇန-ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်ကို သတ်သင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗ-ဤအလုံးစုံသော အမှုကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏။ ဟိ-မှန်၊ (တစ် နည်း) ကသ္မာ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗ၊ ကာတဗ္ဗ-နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဝဿံ-မိုးလ ပတ်လုံး၊ ဝသိတုကာမာ-နေလိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ ဥဒ္ဓေသ ပေါ၊ ယောဂါဒိနိ-ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကို၊ ကရောန္တာ-ပြုကုန်လျက်၊ သုခံ-စွာ၊ ဝသိဿန္တိ- နေကြရကုန်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဣဒံပိ သဗ္ဗ ကာတဗ္ဗ။) “ကသ္မာ ဣဒမ္ပိ သဗ္ဗ ကာတဗ္ဗတိ အာဟ ဝဿံ ဝသိတုကာမာဟိတိ အာဒိ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သောကြောင့် “ဝဿံ ဝသိတုကာမာ ဟိ” ဟု ရှေးစာအုပ်တို့၌ ဟိ ပါဟန်တူသည်။ “ဝသိဿန္တိတိ” ဟု ဣတိ ပါသောကြောင့်လည်း ထိုသို့ ဟိပါမှ ကောင်း၏။]

ကတပရိကမ္မေဟိ-ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာသာဇ္ဇိ ဇုဏ္ဏပဉ္စမိတော-ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာ ဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ-မေးထိုက်၏။ ကတ္ထ-အဘယ်၌၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ-မေးထိုက် သနည်း၊ ယတော-အကြင်အမျိုးမှ၊ ပကတိယာ-ပင်ကိုယ်အားဖြင့်၊ (ဝဿာဝါသိကံ- ကို) လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။ (တတ္ထ-ထိုအမျိုး၌၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ-၏။) ပန-ဗျတိရိက်၊ ယေဟိ- အကြင်ဒါယကာတို့သည်၊ န ဒိန္နပုဗ္ဗ-ရှေး၌ မပေးလှူအပ်၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗ- နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ကဒါစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒေန္တိ- လှူတတ်ကြကုန်၏။ ကဒါစိ-၌၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိဟိ - ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း အစရှိသော

မုဏ္ဍဝေဒိကာ။ “မုဒ္ဒဝေဒိကာ” ဟုလည်း ရှိ၏။ မုဏ္ဍဝေဒိကာယာတိ စေတီယဿ ဟမ္ပိယဝေဒိကာယ၊ ဟမ္ပိယဝေဒိကာတိ စ စေတီယဿ ဥပရိ စတုရဿဝေဒိယော ဇုဗ္ဘတိ- သာရတ္ထ၊ ဤသို့ကာ၌ ဟမ္ပိယဝေဒိကာကို ထောက်၍ မုဏ္ဍဝေဒိကာဟူသော ပါဠိသာ ကောင်း မည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ “စေတီယဿ ဥပရိ စတုရဿဝေဒိယော” ဟု ဆိုသောကြောင့် သိဟိဉ် စေတီများဝယ် ပြုလုပ်လေ့ရှိသော ထီးအောက် လေးထောင့်ရှိသော ဝရံကာ ပါသော အကျည် ထိုင်ခုံကို “မုဏ္ဍဝေဒိကာ” ဟု ယူပါ။ ထိုဝေဒိကာ၏ လက်ရမ်းစိုင်များကို ဆီသုတ်ရသောကြောင့် “မုဒ္ဒဝေဒိကာယ တေလမက္ခန္ဓ” ဟု ဆိုသည်။ မုဒ္ဒဝေဒိကာယာတိ စေတီယဿ ဟမ္ပိယဝေဒိ ကာယ (အပေါ်က အမိုး မပါသော အကျည်၏။) ယဋ္ဌာကာရဿ-ဥပရိ စတုရဿ ဝေဒိကာယာ- ဝိမတိ။

ဘေးတို့သည်၊ ဥပဒ္ဓုတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နှင့် ဒေန္တိ-မလှူတတ်ကြကုန်၊ တတ္ထ-ထိုလူတို့တွင်၊ ယေ-အကြင်လူတို့သည်၊ နှင့် ဒဿန္တိ-မလှူနိုင်ကုန်လတ်၊ တေ-ထိုလူတို့ကို၊ အပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ဝဿာဝါသိကေ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းရှိသောကျောင်းကို၊ ဂါဟိတေ-ယူစေအပ်သော်၊ ဂါဟိတဘိက္ခုနံ-ယူစေအပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ လာဘန္တရာယော-လာဘ်၏ အန္တရာယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ (သီတင်းကျွတ်သောအခါ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း မရသောကြောင့် လာဘ်အန္တရာယ် ဖြစ်တတ်၏) တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတွာဝ - သာလျှင်၊ (သေနာသနံ - ကို) ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။

ပုစ္ဆန္တေန-မေးသော ရဟန်းသည်၊ တုမှာကံ-အသင်ဒါယကာတို့၏၊ ဝဿာဝါသိကဂ္ဂါဟဏကာလော-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ယူစေရာအခါသည်၊ ဥပကဋ္ဌော-နီးကပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (“ဂါဟဏကာလောတိ ဂါဟာပနကာလော”ဟု ယောဇနာ၌ ရှိသည်၊) (မနုဿာ၊) သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဣမံ သံဝစ္ဆရံ-ဤနှစ်၌၊ ဆာတကာဒီဟိ-ဆာလောင်ခြင်း အစရှိသော ဘေးတို့သည်၊ ဥပဒ္ဓုတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဒါတုံ-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ န သက္ကောမ-မစွမ်းနိုင်ပါကုန်၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ [ဆာတကာဒီဟိတိ အာဒိသဒ္ဓေန ရောဂါဒယော သင်္ဂဏှာတိ-ယောဇနာ။] ယံ-အကြင်သင်္ကန်းကို၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဒေမ-ပေးလှူကုန်၏၊ တတော-ထိုသင်္ကန်းအောက်၊ ဥနတရံ-ယုတ်လျော့သော သင်္ကန်းကို၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (“ရှေးက ၁၀ တောင် လှူနေကျဖြစ်သော်လည်း ယခု ၈ တောင်သာ လှူနိုင်ကြပါကုန်အံ့”ဟုလို့) ဣဒါနိ-၌၊ ကပ္ပိသောဝါကို၊ သုလဘော-လွယ်ကူစွာ ရအပ်ပါ၏၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ တတော-ထိုသင်္ကန်းထက်၊ ဗဟုတရံ-သာ၍များသော သင်္ကန်းကို၊ ဒဿာမ-ကုန်အံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ရှေးက ၁၀ တောင် လှူနေကျဖြစ်သော်လည်း ယခု ၁၅ တောင် လှူနိုင်ပါကုန်အံ့”ဟုလို့) [ဤဝါကျတို့၌ “သစေ ဝဒန္တိနှင့် ဗဟုတရံ ဒဿာမာတိ ဝါ ဝဒန္တိဟု ဝဒန္တိ ၂ ပုဒ် ထပ်နေခြင်းသည် စာသွားမကောင်း၊ ရှေး ၁ ပုဒ်သာ ပါထိုက်သည်။] တံ-ထိုစကားကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-၍၊ တဒနုရူပေန-ထိုစကားအား လျောက်ပတ်သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ တေသံ တေသံ-ထိုထိုလူတို့၏၊ သေနာသနေ-၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏အတွက်၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။

မနုဿာ-တို့သည်၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ကိံ) ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏ အထံသို့ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ သော - ထိုရဟန်းသည်၊ တေမာသံ - ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ ပါနီယံ-

သောက်ရေကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတု-တည်ပါစေ၊ ဝိဟာရမဂ္ဂ-ကျောင်းသို့ သွားကြောင်း လမ်းကို၊ ဇုတ္တု-သုတ်သင်ပါစေ၊ စေတီယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏာနိ-စေတီယင်ပြင်၊ ဗောဓိယင်ပြင်တို့ကို၊ ဇုတ္တု-သုတ်သင်ပါစေ၊ ဗောဓိရက္ခေ-၌၊ ဥဒကံ-ကို၊ အာသိဗ္ဗတု-သွန်းလောင်းပါစေ၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ) ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏ အထံသို့၊ တံ-ထိုဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်၊ မိပုဏ္ဏာတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ (“ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို-ယူစေမည်”ဟု စီစဉ် တုန်းက ပြောရာ၏။) ပန-ဆက်၊ ယော ဂါမော-အကြင်ရွာသည်၊ ပဋိက္ကမ္မ-ကျောင်းမှ ဖဲ၍၊ ဝါ-ကျောင်းမှ ခွာ၍၊ ယောဇနဒ္ဓိယောဇနန္တရေ-၁ ယူဇနာ ၂ ယူဇနာအတွင်း၌၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တတြ-ထိုရွာ၌၊ ကုလ္လာနိ-အမျိုးတို့သည်၊ (ကျောင်းနှင့် ဆိုင်သော အမျိုးတို့သည်) ဥပနိက္ခေပံ-အနီး၌ ထားအပ်သော ဝတ္ထုကံကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ စေ ဒေန္တိယေဝ-အကယ်၍ သာလျှင် ပေးလှူကုန်အံ့၊ (အမြဲ ပေးလှူကြောင်းကို ပြလို၍ ဧဝံဖြင့် ဆိုသည်။) တာနိ ကုလ္လာနိ-ထိုအမျိုးတို့ကို၊ အပုစ္ဆိတွာပိ-မမေးမူ၍လည်း၊ (ဝဿာဝါသိကဂ္ဂါ ဟဏကာလော ဥပကဋ္ဌော စသည်ဖြင့် မမေးမူ၍လည်း) တေသံ-ထိုအမျိုးတို့၏၊ သေနာ သနေ-၌၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝသန္တဿ-နေသော ရဟန်း၏ အတွက်၊ ဝဿာဝါသိကံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ [ဝတ္တံ ကတွာတိ တသ္မိံ သေနာသနေ ကတ္တဗ္ဗ ဝတ္တံ ကတွာ-သာရတ္ထ။]

ပန-ဆက်၊ တေသံ-ထိုအမျိုးတို့၏၊ သေနာသနေ-၌၊ ပံသုကူလိကော-ပံသုကူ ဓုတင်ဆောင် ရဟန်းသည်၊ သစေ ဝသတိ-အကယ်၍ နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာ ဂတဉ္စ-လာသည်လည်း ဖြစ်သော၊ တံ-ထိုပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းကို၊ [စ-ဆက်၊ အာဂတာ-ကျောင်းသို့ လာသော ဒါယကာတို့သည်၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊] ဒိသ္မာ-၍၊ တုမ္ဘာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ကျောင်းနှင့် ဆိုင်သော အမျိုးတို့က လျှောက်ကုန်အံ့) (ဧဝံသတိ)

ဥပနိက္ခေပံ ထပေတွာ။ ။ကျောင်းအတွက် ထားအပ်သော ဝတ္ထုကံ လယ်ယာ ကိုလည်းကောင်း၊ ကပ္ပိယထံ အပ်နှံထားအပ်သော ဝေဇ္ဇာသည်ကိုလည်းကောင်း “ဥပနိက္ခေပ”ဟု ခေါ်၏။ သမိပေ-ကျောင်း၏ အနီး၌၊ ဝါ-ကျောင်း၏အတွက်၊ နိက္ခေပေါ-ထားအပ်သော ပစ္စည်း တည်း၊ ဥပနိက္ခေပေါ-တည်း၊ ဥပနိက္ခေပံ ထပေတွာတိ ဝနိယာ ကဟာပဏာဒိ ထပေတွာ၊ ခေတ္တာဒိနိ ဝါ နိယမေတွာ-ဝိမတိ။

အာဂတဉ္စ ဝဒန္တိ။ ။အာဂတဉ္စ တန္တိ ပံသုကူလိကံ အာဂတဉ္စ ဝဒန္တိတိ သမ္ပန္နော- ဤသို့ယောဇနာ၌လည်းကောင်း၊ ရှေးနိဿယ၌လည်းကောင်း “အာဂတဉ္စ တံ”ဟု ရှိ၏။ အဘယ်သို့ လာသနည်းဟု စဉ်းစားဖွယ် ရှိ၏။ “သေနာသနေ ပံသုကူလိကော ဝသတိ” ဟု

တေန-ထိုပံသုကုဉ်တင်ဆောင် ရတန်းသည်၊ သံဃဿ-အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗ-ညွှန်ပြ ရာ၏၊ [သံဃာအား လှူဖို့ရန် ပြောဆိုရာ၏၊ “သံဃဿ ဒါတုံ အာစိက္ခိတဗ္ဗ”ဟု ဒါတုံပါလျှင် ကောင်း၏။] တာနိ ကုလာနိ-တို့သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဒါတုံ-ဌာ၊ သစေ န ဣစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ တုမ္ဘာကံယေဝ-အရှင်ဘုရားတို့အားသာ၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ သစေ ဝဒန္တိ (ဧဝံသတိ) သဘာဂေါ-သဘောတူသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်၊ ပံသုကု လိကဿ-အား၊ ဧတံ-ဤဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ- သို့၊ ဝါ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ သဒ္ဓါဒေယျေ-သဒ္ဓါဖြင့် လှူထိုက်သော ဝဿာ ဝါသိကသင်္ကန်းအရာ၌၊ ဒါယကမနုဿာ-အလှူရှင်လူတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။ (ဣတိ စသည်ကား နိဂုံးဝါကျတည်း။) [ဣတိ သဒ္ဓါဒေယျေတိ ဧဝံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ နယေန သဒ္ဓါယ ဒါတဗ္ဗေ ဝဿာဝါသိကလာဘဝိသယေတိ အတ္ထော-ဝိမတိ။]

[သဒ္ဓါဒေယျ၌ ဒါယကာတို့အထံ မေးဖွယ်မှ တစ်ပါး တကြပြုဒ၌ မေးဖွယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် တကြပြုဒေ ပန စသည်ကို မိန့်သည်၊ ကျောင်းဒါယကာ စသူ တို့က ထိုကျောင်းအတွက် ဝတ္ထုကံ အဖြစ်ဖြင့် လှူထားအပ်သော လယ်စသည်မှ ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို “တကြပြုဒ”ဟု ခေါ်၏။] ပန-ကား၊ တကြပြုဒေ-ထိုကျောင်း ဝယ် ဖြစ်သော လာဘ်အရာ၌၊ ကပ္ပိယကာရကာ-တို့ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ (ကျောင်း ကို ခံယူစေကာနီး၌ မေးထိုက်ကုန်၏။) ကထံ-အဘယ်သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-သနည်း၊ အာဝုသော-ဒါယကာတို့၊ သံဃဿ-သံဃာတော်ဖို့၊ ဘဏ္ဍာပဋိစ္ဆာဒနံ-ဖူးလွှမ်းကြောင်း သင်္ကန်းဘဏ္ဍာသည်၊ ဘဝိဿ ကိ-ဖြစ်လတံလော၊ ဣတိဤသို့၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ) သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိ) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါ လတံ၊ ဧကေကဿ-၁ ပါး ၁ ပါးအား၊ နဝဟတ္ထံ-၉ တောင်ရှိသော၊ သာဋကံ- အဝတ်ကို၊ ဒဿာမ-လှူပါကုန်အံ့၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း ရှိသော ကျောင်းကို၊ ဂါဟေထ-ယူစေကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ ဧဝံသတိ) ဂါဟေ တဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ [ဤဝါကျ၌ ဝဒန္တိ ၂ ပုဒ် မပါဘဲ ၁ ပုဒ်သာ ပါပုံကို သတိ ပြပါ။] သစေပိ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ မူလည်း လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိ) သာဋကံ-အဝတ် သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဝတ္ထု ပန-ဝတ္ထုသည်ကား၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ-တို့၊ (ဝဿာ

ဆိုသောကြောင့် ကျောင်းသို့ လာခြင်း မဟုတ်၊ ဒါယကာတို့ အိမ်သို့ လာလျှင်လည်း “သဘာဂေါ ဘိက္ခု ဝတ္တံ ကတ္တာ ဂဏှာဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗော”ဟု ပြောဖို့ရန် အချိန် မရ၊ ပံသုကုလိကရဟန်းက လည်း ကျောင်းဒါယကာတို့အထံ သွားဖွယ် မလို၊ ထို့ကြောင့် “အာဂတာ စ တံ ဒိသ္မာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ စ-ဆက်ဦးအံ့၊ အာဂတာ-ကျောင်းသို့ ရောက်လာကုန်သော ဒါယကာတို့သည်၊ (တံ ဒိသ္မာ ဝဒန္တိ၌ စပ်။)

ဝါသိကံ-ကို) ဂါဟေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေပိ ဝဒန္တိ) ဝတ္ထုမှိ-ဝတ္ထုသည်၊ သန္တေပိ-ရှိသော်လည်း၊ ဂါဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ ဟိ-မှန်၊ ကပ္ပိယ ကာရကာနံ-တို့၏၊ (ဝိနည်းတော်နှင့် အပ်စပ်အောင် ပြုတတ်သော ဒါယကာတို့၏) ဟတ္ထေ-လက်၌၊ (ဒိန္နဝတ္ထုတော၌ စပ်) ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-သုံးဆောင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နဝတ္ထုတော-ပေးလှူ အပ်သော ဝတ္ထုမှ၊ (ပေးလှူအပ်သော ငွေမှ) ယံ ယံ-အကြင်အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထု သည်၊ ကပ္ပံ-အပ်စပ်၏၊ တံ တံ-ထိုထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတုံ-ငှာ၊ အနုညာ တံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤကပ္ပိယကာရကတို့ လက်ပယ် ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့တွင်၊ ယံ-အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ပိဏ္ဏပါတတ္ထာယ-ဆွမ်းအကျိုးငှာသော် လည်းကောင်း၊ ဂိလာနပစ္စယတ္ထာယ ဝါ-ဂိလာနပစ္စည်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံ-ပြီ၊ တံ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ စိဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ ဥပနာမေန္တေဟိ-ကပ်၍ ညွတ်စေသော ရဟန်းတို့သည်၊ (တစ်နည်း) (ဥပနာမေန္တေဟိ-ကပ်ဆောင်သော ရဟန်းတို့သည်) သံဃသုဋ္ဌတာယ-သံဃာတော်၏ ကောင်းပါပြီဟု လက်ခံနိုင် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဥပနာမေတဗ္ဗံ-ကပ်၍ ညွတ်စေရာ၏၊ (တစ်နည်း- ဥပနာမေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ရာ၏။) [ဥပနာ မေန္တေဟိ ဥပနာမေတဗ္ဗံတို့၌ “ဥပနာမေတဗ္ဗံ”ဟု ရှိသင့်၏။]

သေနာသနတ္ထာယ-ကျောင်းအကျိုးငှာ၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ် သော ဝတ္ထုသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရုဘဏ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ [ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ ဂရုဘဏ္ဍတ္တာ အညေသု ပစ္စယေသု န ဥပနာမေတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယ်ော၊-ယောဇနာ၊

ဝတ္ထု ပန၊ ပေ၊ အနုညာတံ။ ။ဝတ္ထု ပနာတိ တုတြုပ္ပါဒေ ဥပ္ပန္နရူပိယံ-ထို့ ကျောင်းဝယ် ဖြစ်နေသော လယ်စသည်မှ ဖြစ်သော ငွေတည်း၊ တဉ္စ “တတော စတုပစ္စယံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒိန္နခေတ္တာဒိတော ဥပ္ပန္နတ္တာ ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟတ္ထေ “ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ပရိ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဒါယကေဟိ ဒိန္နဝတ္ထုသဒိသံ ဟောတိတိ အာဟ “ကပ္ပိယကာရကာနံ ဟိ”တိ အာဒိ၊-မိမတိ၊ ထိုငွေကို သုံးရမည် မဟုတ်၊ ထိုငွေမှ ဖြစ်သော ကပ္ပိယကာရကတို့ ဝယ်၍ လှူအပ်သော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကိုသာ သုံးစွဲဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်။

သံဃသုဋ္ဌတာယ။ ။ဝတ္ထုလှူသော ဒါယကာတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်က ဆွမ်း အတွက် ဖြစ်သော်လည်း သို့မဟုတ် ဂိလာနပစ္စည်းအတွက် ဖြစ်သော်လည်း သံဃာတော်မှာ သင်္ကန်းရှားပါး၍ နေပါ၏၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ကန်းကို ကပ္ပိစေ၍ ဝေရလျှင် မကောင်းပါလား”ဟု တိုင်ပင်သောအခါ သံဃာအများက ကောင်းသားဘဲဟု လက်ခံခြင်းကို “သံဃသုဋ္ဌတာ”ဟု ဆို၏၊ ဆိုလိုရင်းမှာ - “သံဃာအကျိုးများအောင် အပလောကနက်ပြု၍ သင်္ကန်း၌ ဆောင်ယူပါ၊ သင်္ကန်းကပ္ပိပါစေ”ဟုလို။

အကယ်၍ ဗုဒ္ဓိက္ခ စသော အပြစ်ဖြစ်နေလျှင်ကား ကျောင်းကိုပင် စွန့်ပစ်၍ ပြေးရသောကြောင့် ဆွမ်းစသော ပစ္စည်း၌ ညွတ်စေနိုင်ပါ၏။] စီဝရဝသေန-သင်္ကန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စတုပစ္စယဝသေန ဝါ-ပစ္စည်းလေးပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ စီဝရေ-၌၊ ဥပနာ မေန္တာနံ-ကပ်၍ ညွတ်စေသော ရဟန်းတို့၏၊ (ဥပနေန္တာနံ-ကပ်ဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊) အပလောကနကမ္မကိစ္ဆံ-အပလောကနကံကို ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ စ-ဆက်၊ အပလောကနကမ္မံ-ကို၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပုဂ္ဂလဝသေနေဝ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ သံဃဝသေန-သံဃာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ကာတဗ္ဗံ၊ ဇာတရူပရဇတဝသေနာပိ-ရွှေငွေ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ (န ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၊) အာမကဓညဝသေန ဝါ-စပါးစိမ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်း၊ အပလောကနကမ္မံ-အပလောကနကံသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေန-အပ်စပ်သော ဘဏ္ဍာ၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရတဏှုလာဒိဝသေနေဝ-သင်္ကန်း ဆန် အစရှိသော ဘဏ္ဍာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ (အပလောကနကမ္မံ-သည်၊) ဝဋ္ဋတိ။

[ပုဂ္ဂလဝသေနေဝ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေန စ အပလောကနပ္ပကာရံ ဒသေတုံ တံ ပန ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအပလောကနကံကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ (ဣဒံ-ဤအရပ်သည်၊) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ သုဘိက္ခံ-

န ဝဋ္ဋတိ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။န ဝဋ္ဋတိဟူသော ဗျတိရေကဝါကျ၌ “ဇာတရူပရဇတဝသေန”ဟု ရှိသောကြောင့် ထို၏ ပြောင်းပြန် “ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေန”ဟုလည်းကောင်း၊ “အာမကဓညဝသေန”၏ ပြောင်းပြန် “စီဝရတဏှုလာဒိဝသေနေဝ”ဟုလည်းကောင်း ဆိုသည်။ “ဇာတရူပရဇတဝသေနာပိ”၌ အပိဖြင့်ကား န ကာတဗ္ဗချင်း တူသော သံဃဝသေနကို ပေါင်းသည်။ [“အာမကဓညဝသေန ဝါ” ၌ ဝါကား “ဇာတရူပရဇတဝသေန” ၏ ဝိကပ္ပနတ္ထတည်း။]

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိ၌ကား “ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေနာတိ သာမညတော -ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဝိဘာဝေတုံ “စီဝရတဏှုလာဒိဝသေနေဝ စာတိ ဝုတ္တံ၊ စကာရော စေတ္ထ ပနသဒ္ဓတ္ထေ ပဝတ္တတိ၊ နံ သမုစ္စယတ္ထေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ”ဟု ဖွင့်သည်။ “ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေန”ဟူသော အနက်ကိုပင် “စီဝရတဏှုလာဒိဝသေန”ဟု ထင်စွာ ပြုသည်။ စသဒ္ဓါကိုလည်း ပနသဒ္ဓါ၏ အနက်ဟောတည်း-ဟူလို၊ ယောဇနာ၌မူ “စီဝရတဏှုလာဒိ”မှ တစ်ပါး အပ်စပ်သော ဘဏ္ဍာကို “ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေနအရ ယူပါ”ဟု ဖွင့်၏။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေနာတိ စီဝရတဏှုလေဟိ အဝသေသဿ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဿ ဝသေန၊ စီဝရတဏှုလာဒိ၌ ဝိသုံ ဝဟိတတ္တာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝသေနာတိ ဧတ္ထ တေဟိ အဝသေသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝ ဂဟေတဗ္ဗော-ယောဇနာ။]

လွယ်ကူစွာ ရအပ်သော ဆွမ်းရှိ၏။ သုလဘပိဏ္ဍ-၏။ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ စီဝရေန-
ဖြင့်၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်၏။ ဧတ္တကံနာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်
မည်သော၊ တဏှာလဘာဂ်-ဆန်အဖို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ စီဝရံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊
ရုစ္စတိ-နှစ်သက်အပ်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (ကတ္တဗ္ဗံ။)

[ဆွမ်းအတွက် ရည်စူးအပ်သော ဝတ္ထုကံ၌ အပလောကနကံ ပြုပုံကို ပြပြီး၍
ဂိလာနပစ္စည်းအတွက် ရည်စူးအပ်သော ဝတ္ထုကံအတွက် အပလောကနကံ ပြုပုံကို
ပြလိုသောကြောင့် “ဂိလာနပစ္စယော” စသည်ကို မိန့်။] (ဣဒါနိ-၌) ဂိလာနပစ္စ
ယော-ကို၊ သုလဘော-လွယ်ကူစွာ ရအပ်၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂိလာနော-သည်၊ နတ္ထိ-
မရှိပါ။ [ဤ ၂ မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး အကြောင်းပြနိုင်သည်။] ဧတ္တကံနာမ-သော၊
တဏှာလဘာဂ်-ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ စီဝရံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်အပ်ပါ
လော၊ ဣတိ-သို့၊ (ကတ္တဗ္ဗံ။)

ဧဝံ-သို့၊ စီဝရပစ္စယံ-သင်္ကန်းပစ္စည်းကို၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သားပြီး၍၊ သေနာ
သနဿ-ကျောင်းကို ယူစေခြင်း၏။ ကာလေ-အခါကို၊ ယောသိတေ-ကြွေးကြော်
အပ်သော်၊ [သေနာသနဿာတိ သေနာသနဂ္ဂါဟဿ၊-ဝိမတိ။] သံဃေ-သည်၊ သန္တိ
ပတိတေ-စည်းဝေးပြီးသော်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟကော-သေနာသနဂ္ဂါဟကရဟန်းကို၊
သမ္ပန္နိတဗ္ဗော-သမုတ်ထိုက်၏။ စ-ဆက်၊ သမ္ပန္နန္တေန-သမုတ်သော သံဃာသည်၊
ဌေ-၂ ပါးသော ရဟန်းတို့ကို၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာ-သမုတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ (၂ ပါးသမုတ်ခြင်းအကျိုးကား၊) တစ်နည်း၊ (ကသ္မာ
ဌေ သမ္ပန္နိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ၂ ပါး သမုတ်အပ်သော်၊

သုဘိက္ခံ သုလဘပိဏ္ဍံ။ ။သုဘိက္ခံကိုပင် “ဘိက္ခာယ + သမိဒ္ဓိ သုဘိက္ခံ”ဟု
အဗျယိတော လုပ်မည်စိုးသောကြောင့် “သုလဘပိဏ္ဍံ”ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။ “သုလဘာ+
ဘိက္ခာ+ယတ္ထာတိ သုဘိက္ခာ”ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြုပါ-ဟူလို့၊ ယောဇနာ၌ကား “သုဘိက္ခံတိ သမိဒ္ဓိ
ဘိက္ခံ၊ သုလဘပိဏ္ဍံတိ သုခေန လဘပိဏ္ဍံ န္ဒိဟိ ပဒေဟိ အညမညဿ ကာရဏံ ဒသေတိ၊
သုဘိက္ခတ္တာ သုလဘပိဏ္ဍံ၊ သုလဘပိဏ္ဍတ္တာ သုဘိက္ခံတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု တစ်မျိုးဖွင့်
လေသည်။

ဧဝံ စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတ္တာ။ ။“ဣတိ သဒ္ဓါဒေယျ ဒါယကာမနဿာ ပုစ္ဆိ
တဗ္ဗာ၊ တတြုပ္ပါဒေ ပန” စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့သည်အတိုင်း ဝဿာဝါသ၌ သင်္ကန်းပစ္စည်း ရနိုင်
မရနိုင်ကို “ဧဝံ စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။ ဤသလ္လက္ခေတ္တာကို “သေနာသနံ
သလ္လက္ခေတ္တံ” ၌ လှမ်း၍ စပ်ပါ။ [စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတ္တာတိ သဒ္ဓါဒေယျ တတြုပ္ပါဒါဒိ
ဝသေန တသ္မိ ဝဿာဝါသေ လဗ္ဘမာနံ စီဝရသင်္ခါတံ ပစ္စယံ ဧတ္တကံတိ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ၊-ဝိမတိ။ .
ဧဝံ စီဝရပစ္စယံ သလ္လက္ခေတ္တာ သေနာသနံ သလ္လက္ခေတ္တံတိ သမ္ပန္နော-ယောဇနာ။]

နဝကော-သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်၊ ဝုမ္မတရဿ-သီတင်းကြီးရဟန်း၏၊ (သေနာသနံ-ကို၊ ဂါဟေဿတိ-ယူစေလတ်၊) ဝုမ္မောစ-သည်လည်း၊ နဝကဿ-၏၊ (သေနာသနံ-ကို၊) ဂါဟေဿတိ-လတ်၊ (ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ခွေ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ။)

ပန-ဆက်၊ မဟန္တေ-ကြီးသော၊ မဟာဝိဟာရသဒိသေ-မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်နှင့် တူသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ တယော-၃ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရေ-လေးပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဓါ အကျေကြီး) ဇနာ-ရဟန်းတို့ကို၊ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ အဋ္ဌပိ-၈ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သောဠသပိ-၁၆ ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနေ-ရဟန်းတို့ကို၊ သမ္ဗန္ဓိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ သမ္ပတိ-သမုတ်ခြင်းသည်၊ ကမ္မဝါစာယပိ-ကမ္မဝါစာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပလောကနေနပိ-အပလောကနက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ။

ဧဝံ ဟိ ।ပေ၊ ဂါဟေဿတိ။ ။၂ ပါး သမုတ်ရခြင်း အကြောင်းကို ပြလို၍ “ဧဝံ ဟိ” စသည်ကို မိန့်၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ခံယူစေရာ၌ မိမိသည်ပင် မိမိအတွက် ခံယူစေခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်၊ ၂ ပါးသမုတ်ထားသောအခါ သီတင်းကြီး သီတင်းငယ် ၂ ပါးတွင် သီတင်းငယ်က သီတင်းကြီးအတွက် ကျောင်းကို ယူစေလိမ့်မည်၊ သီတင်းကြီးကလည်း သီတင်းငယ်အတွက် ကျောင်းကို ယူစေလိမ့်မည်၊ ဥပမာ-ဝါမရနှင့် တစ်ဝါရဖြစ်လျှင် ဝါ မရ သီတင်းငယ်သည် မိမိဖွဲ့ကျောင်းကို တစ်ဝါရ သီတင်းကြီးကို ယူစေလိမ့်မည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ၂ ပါးသမုတ်ရမည်ဟု မဟာအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုသည်။

အဋ္ဌပိ သောဠသပိ။ ။ရှစ်ပါးဖြစ်စေ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ဖြစ်စေ သမုတ်ရာ၌ ကမ္မဝါစာ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ရှစ်ပါးလုံး၊ သို့မဟုတ် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးလုံး သမုတ်နိုင်၏၊ ဆက်ဦးအံ့ * ကံသည် နှင်ထုတ်ခြင်းစသည်ကို ပြုရသော နိဂ္ဂဟကံ၊ သေနာသနဂ္ဂါဟာပကရာထူးပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ချီးမြှောက်ကြောင်း ပဂ္ဂဟကံဟု နှစ်မျိုးရှိ၏၊ နိဂ္ဂဟကံအရာ၌ကား အနှိပ်ခံရသော ဘက်က လေးပါးစသည် များနေလျှင် သူတို့ကလည်း ပြန်၍ ကံပြုနိုင်သောကြောင့် အနှိပ်ခံရသော ဘက်က သံဃာ မပြည့်စေရ၊ ပဂ္ဂဟကံမျိုး၌ကား ပြန်၍ ခုခံဖွယ် မလိုသောကြောင့် ရှစ်ပါး၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး စသည်များသော်လည်း တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာဖြင့် ကံပြုနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် သတ္တသတိကက္ခန္ဓက ဥဗ္ဗာဟိကကမ္မသမ္ပတိ၌ ရှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့ကို တစ်ပြိုင်နက် သမုတ်ပုံကို ပြသည်၊ အဋ္ဌပိ၌ ပိကား သမုတ်ထိုက်ချင်းအားဖြင့် တူသောကြောင့် အညမညသမ္ပိဏ္ဏနလည်း ဟုတ်၏၊ တစ်ပြိုင်နက် ၂ မျိုးလုံး သမုတ်၍ မဖြစ်သောကြောင့် ဝိကပ္ပနတ္ထလည်း ဟုတ်၏။ [အဋ္ဌပိ သောဠသပိ ဇနေ သမ္ဗန္ဓိတု ဝဋ္ဋတိတိ ဧကကမ္မ ဝါစာယသဗ္ဗေပိ ဧကတော သမ္ဗန္ဓိတု ဝဋ္ဋတိ၊ နိဂ္ဂဟကမ္မမေဝ ဟိ သံယော သံဃဿ န ကရောတိ၊ တေနေဝ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ ဥဗ္ဗာဟိကကမ္မသမ္ပတိယံ အဋ္ဌပိ ဇနာ ဧကတောဝသမ္ပတာတိ၊-ဝိမတိ။]

သမ္မတေဟိ-သမုတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ သေနာသနံ-ကို၊ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ-၏၊ (ကိံ) (ဣဒံ-ဤသည်ကား၊) စေတိယယရံ-စေတိကျောင်းဆောင်တည်း၊ [ငယ်သော စေတိကို အမိုးအကာဖြင့် မိုးကာထားသော ကျောင်းကို “စေတိယယရံ”ဟု ခေါ်၏၊ ဗောဓိယရ၌လည်း နည်းတူ။] (ဣဒံ-ဤသည်ကား၊) ဗောဓိယရံ-ဗောဓိပင်၏ ကျောင်းဆောင်တည်း၊ (ဣဒံ) အာသနယရံ-ဆင်းတုတော် ကျောင်းဆောင်တည်း၊ [အာသနယရန္တိ ပဋိမာယရံ-ဝိမတိ၊ ရှေးနိဿယ၌ “နေရာစရပ်”ဟု ပေး၏။] (အယံ) သမ္ပုဉ္ဇနိအဋ္ဌော-တံမြက်စည်းထားရာ စင်တည်း၊ (အယံ) ဒါရုအဋ္ဌော-ထင်းထားရာ စင်တည်း၊ (အယံ) ဝစ္စကုဋိ-ဝစ္စကုဋိတည်း၊ (အယံ) ဣဋ္ဌကသာလာ-အုတ်ထားရာ စရပ်တည်း၊ (အယံ)-ဝမုကိသာလာ-လက်သမားတို့ နေရာစရပ်တည်း၊ (အယံ) ဒွါရကောဋ္ဌကော-တံခါးမုခ်တည်း၊ (အယံ) ပါနီယမာဋ္ဌော-သောက်ရေအိုးစင်တည်း၊ (အယံ) မဂ္ဂေါ-ရွာသို့ သွားကြောင်းလမ်းစရပ်တည်း၊ (အယံ) ပေါက္ခရဏီ-ရေကန်စရပ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ) ဟိ-မှန်၊ ဧတာနိ-ဤစေတိယယရ အစရှိသော အဆောက်အဦးတို့သည်၊ အသေနာသနာနိ-သေနာသန မဟုတ်ကုန်၊ (နေဖို့ရန် ကျောင်းမဟုတ်ကုန်၊) ဝိဟာရော-လေးဘက်မိုးအပ်သော ကျောင်းလည်းကောင်း၊ အမုယောဂေါ-၂ ဘက်မိုးအပ်သော ကျောင်းလည်းကောင်း၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်ရှည်လည်းကောင်း၊ ဟမ္ဗိယံ-ပြာသာဒ်ဦးပြည်းလည်းကောင်း၊ ဂုဟာ-ဂူလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပေါ-မဏ္ဍပ်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလံ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်လည်းကောင်း၊ ဝေဠုဂုမ္မော-ဝါးချုံလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ-ဤအဆောက်အဦးတို့ကား၊ သေနာသနာနိ-သေနာသနတို့တည်း၊ တာနိ-ထိုသေနာသနတို့ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။

စ-ဆက်၊ ဂါဟေန္တေန-ယူစေသော ရဟန်းသည်၊ ပဌမံ၊ ပေ၊ ဂဏေတုန္တိ ဧတ္ထ-ပဌမံ၊ ပေ၊ ဂဏေတုဟူသော ဤပါဌ၌၊ ဂုတ္တနယေန-ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (ဤအခန်း၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်) ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ယူစေထိုက်ကုန်၏၊ သံဃိကောစ-သံဃိကသင်္ကန်းပစ္စည်းလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါဒေယျောစ - သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်သော သင်္ကန်းပစ္စည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊

မဂ္ဂေါ ပေါက္ခရဏီ။ ။သေနာသနံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံနှင့် စပ်၍ ကျောင်းဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများကို မှတ်သားရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် မဂ္ဂေါအရ လမ်းကို မယူရ၊ ကျောင်းဥပစာအတွင်း၌ ပါဝင်သော ရွာသို့ ရှေးရှုသော လမ်းဝယ် စရပ်ကလေး ရှိတတ်၏၊ ထိုလမ်းစရပ်ကလေးမျိုးကို မဂ္ဂေါအရ ယူပါ၊ ပေါက္ခရဏီဟူရာ၌လည်း ရေကန်၏ အနီးအပါး၌ ရေချိုးဖို့ရန် ပြုအပ်သော စရပ်ပင်တည်း၊ ရုက္ခမူလံဟူသည်လည်း သစ်ပင်အနီး၌ ရှိသော စရပ်တည်း၊ [မဂ္ဂေါတိ ဥပစာရသီမဗ္ဗန္တရဂတေ ဂါမာဘိမုခမဂ္ဂေ တတသာလာ ဂုစ္စတိ၊ ဧဝံ ပေါက္ခရဏီ ရုက္ခမူလာဒိသုပိ၊-ဝိမတိ။]

ဒွေ- ၂ မျိုးကုန်သော၊ စီဝရပစ္စယာ-သင်္ကန်းပစ္စည်းတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-
အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့၊ တေသု-ထိုသင်္ကန်းပစ္စည်းတို့တွင်၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းပစ္စည်း
ကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဂဏှိတံ-ငှာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ တံ-ထိုသင်္ကန်းပစ္စည်းကို၊
ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ တဿ-ထိုသင်္ကန်းပစ္စည်း၏၊ ဌိတိကတော-တည်ရာအစဉ်မှ၊
ပဌာယ-စ၍၊ ဣတရော-အခြားသော သင်္ကန်းပစ္စည်းကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၏။
[“သံဃိကသင်္ကန်းတို့ကို စ၍ ဝါစဉ်အလိုက် ယူစေလျှင် သံဃိကပစ္စည်း ကုန်ဆုံးရာ
ပုဂ္ဂိုလ်မှ စ၍ အခြားသဒ္ဓါဒေယျသင်္ကန်းပစ္စည်းကို ဆက်၍ ယူစေပါ”ဟူလို။]

ပန-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ အပ္ပတာယ-နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိ
ဝေဏဂ္ဂေန-ပရိဝုဏ် အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ သေနာသနေ-ကျောင်းကို၊ ဂါဟိယ
မာနေ-ယူစေအပ်သော်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ [အချို့စာ၌ “ဧကမ္ပိ”ဟု ပိပါသည်ကား
မကောင်း။] ပရိဝေဏံ-သည်၊ မဟာလာဘံ-များသော လာဘ်ရှိသည်၊ သစေ
ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒေသဝါ-ဆယ်ထည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒေသ
ဝါ-၁၂ ထည်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ-တို့ကို၊ (သစေ) လဘန္တိ-အကယ်၍
ရကုန်အံ့၊ [မဟာလာဘံကိုပင် သရုပ်ဖော်သည်၊ လဘန္တိနေရာ၌ “ဟောန္တိ”ဟု အချို့
စာ ရှိ၏၊ လဘန္တိတိ တကြ ဝါသိနော ဘိက္ခု၊ လဘန္တိ-ဝိမတိ။] တံ-ထိုများသော
လာဘ်ကို၊ ဝိဇဇေတွာ-ဖြေရှင်း၍၊ အညေသု-အခြားကုန်သော၊ အလာဘကေသု-
လာဘ် မရှိကုန်သော၊ အာဝါသေသု-တို့၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ အညေသမ္ပိ-အခြား
လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ (အတွက်၊) ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ ဣတိ-
သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧဝံ-သို့၊ န ကာတဗ္ဗံ-
မပြုထိုက်၊ (မဟာလာဘကျောင်း၌ ပစ္စည်းကို အခြားကျောင်း၌ မထည့်ထိုက်၊)
(ကသ္မာ န ကာတဗ္ဗံ) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ (ကျောင်းဒါယကာ
ဖြစ်သူ လူတို့သည်) အတ္တနော-၏၊ အာဝါသဇဂ္ဂနတ္ထာယ-ကျောင်းကို သုတ်သင်ခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ပစ္စယံ-ကို၊ ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏၊ (တသ္မာ န ကာတဗ္ဗံ) တသ္မာ-ကြောင့်၊

ဝိဇဇေတွာ |ပေ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ။ဝိဇဇေတွာဟူသည် ထိုပရိဝုဏ်၌ နေသော
ရဟန်းတစ်ပါးအတွက် လောက်ရုံသာ ချန်၍ အခြားသင်္ကန်းကို အခြားကျောင်းတို့၌ ထည့်ခြင်း
တည်း။ ထိုသို့ ထည့်ရာ၌ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းက သီတင်းကျွတ်မှ ရမည့်ဖြစ်သောကြောင့်
ဝါမဆိုမီ ကျောင်းကို ခံယူစေရာအခါ၌ အဝတ်ကို မထည့်သွင်းနိုင်သေး၊ ထို့ကြောင့် ပက္ခိပိတွာ
အရ နှုတ်အပြောအားဖြင့် ထည့်သွင်းခြင်းကို ယူပါ။ [ဝိဇဇေတွာတိ ဧကေကဿ ပဟောနကပ္ပ
မာဏေန ဝိယောဇေတွာ၊ အာဝါသေသု ပက္ခိပိတွာတိ “ဣတော ဥပ္ပန္နံ အသုကသ္မိံ အသုကသ္မိံ
အာဝါသေ ဝသန္တာ ပါပေတွာ ဂဏန္တု”တိ ဝါစာယ ဥပသံဟရိတွာ-ဝိမတိ။]

(ထိုသို့ မပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အညေဟိ-ကုန်သော၊ (အခြားကျောင်း၌ နေကုန်သော) ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ ပဝိသိတဗ္ဗ-ပါဝင်ရာ၏၊ (“ထိုကျောင်းက လာဘ်ရဖို့ရန် ထိုကျောင်းပရိဝုဏ်အတွင်း၌ ဝါဆိုနေရာ၏၊ ထိုသို့ ဝါဆိုမှ ထိုကျောင်းက လာဘ်ကို ရမည်”-ဟူလို့။)

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤအခြားရဟန်းတို့က မဟာလာဘကျောင်းတွင် ပါဝင်ရာ၌၊ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္တာတိ ဧဝံ ဂါဟဏဌာနေ-ယူစေရာဌာန၌”ဟု စွဲ၏။] မဟာ ထေရော-သည်၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဓာ ဂါဟေထ-မယူစေကြကုန် လင့်၊ ဘဂဝတော-၏၊ အနုသိဋ္ဌံ-အဆုံးအမကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်၊ ဝါ-လိုက်နာ ကြကုန်၊ ဟိ-မှန်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဂါဟေတုန္တိ-အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဂါဟေတုံဟူသော၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ (“ဘုရားစကား တော်အတိုင်း ပရိဝုဏ်အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ယူစေပါ”ဟူလို့) ဣတိ-ကို၊ သစေ ပဋိက္ခောသတိ-အကယ်၍ တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဿ-ထိုမဟာထေရ်၏၊ ပဋိက္ခောသနာယ-တားမြစ်ခြင်း၌၊ အဋ္ဌတွာ-မတည်မှု၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ (မဟာ ထေရ်ကို ခေါ်သည်) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဗဟူ-များပါကုန်၏၊ ပစ္စယော-ပစ္စည်းသည်၊ မန္တော-နည်းပါ၏၊ သင်္ဂဟံ-ချီးမြှောက်ခြင်းကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ တံ-ထိုမဟာထေရ်ကို၊ သညာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူစေထိုက်သည်သာ။

☸ စ-ဆက်၊ ဂါဟေန္တေန-ယူစေသော၊ သမ္မတေန-သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ (သမ္မတိ ရသော) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ မဟာထေရဿ-၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ဧဝံ- ဤဆိုအပ်လတုံသော နည်းဖြင့်၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တုမ္ဘာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏ အထံသို့၊ သေနာသနံ-သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဂဏှထ- ခံယူပါကုန်၊ ပစ္စယံ-ပစ္စည်းကို၊ ဓာရေထ-ဆောင်ရွက်မှတ်သားတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ (ဝတ္ထဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏) [“ကျောင်းကို ခံယူပါ၊ ခံယူပြီးသည့်နောက် ဤကျောင်း၌ သီတင်းကျွတ်သောအခါ ရဖွယ်ပစ္စည်းကိုလည်း မှတ်သားတော်မူပါ” ဟူလို့။] အာဝုသော-တို့၊ အသုကကုလဿ-ထိုအမည်ရှိသော အမျိုး၏၊ ပစ္စယော- ပစ္စည်းသည်လည်းကောင်း၊ အသုကသေနာသနဉ္စ-ထိုမည်သော ကျောင်းသည် လည်းကောင်း၊ မယံ-ငါ၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ နံ-ထိုကျောင်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်) အာဝုသော-တို့၊ ဂဏှာမိ-ခံယူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်) (မုချတ္ထအနက်ဟော ပစ္စုပ္ပန်ဝိဘတ်ဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော်) ဂဟိတံ-ယူအပ်သည်၊ ဝါ-အယူမြှောက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ ဘန္တေ - အရှင်ဘုရား၊ ဝေါ - အရှင်ဘုရားတို့သည်၊

ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးလျှောက်အပ်သော်၊ မေ-သည်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီ၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (အတိတ်ကြိယာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) ဘန္တေ-ဘုရား၊ ဂဏှိဿထ-ခံယူပါကုန်လတ်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-မေးလျှောက်အပ်သော်၊ ဂဏှိဿာမိ-ခံယူအံ့၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (အနာဂတ်ကြိယာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အဂ္ဂဟိတံ-မယူအပ်သည်၊ (အယူမမြောက်သည်၊) ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ၊ (ကိ၊) အတိတအနာဂတဝစနံ ဝါ-အတိတ် အာနဂတ်သဒ္ဓါသည်မူလည်း၊ (ဂဟိတံဟူသော အတိတ်ဟောသဒ္ဓါ၊ ဂဏှိဿထ ဂဏှိဿာမိဟူသော အနာဂတ်သဒ္ဓါသည်မူလည်း၊) ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဝတ္တမာနဝစနံ ဝါ-ဝတ္တမာန်သဒ္ဓါသည်မူလည်း၊ (ဂဏှာမိဟူသော ဝတ္တမာန်သဒ္ဓါသည်မူလည်း၊) ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ ဧတ္ထ-ဤသို့ကျောင်းကို ခံယူရာ၌၊ သတုပ္ပါဒမတ္တံ-သတိကို ဖြစ်စေခြင်းမျှသည်လည်းကောင်း၊ အာလယကရဏမတ္တမေဝ-အာလယကို ပြုခြင်းမျှသည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ ပမာဏံ - ပမာဏတည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်သည်သာ၊ (အယူမြောက်သည်သာ၊) ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ၊) (“အတိတ်၊ အနာဂတ်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲသော်လည်း အယူမြောက်ပါ၏”ဟုလို။)

ပံသုကူလိကော-ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ဖြစ်သော၊ ယောပိ ဘိက္ခု-သည်လည်း၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပစ္စယံ-ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတိ-စွန့်၏၊ (တေန-ထိုပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းသည်၊) ဝိဿဋ္ဌော-စွန့်အပ်သော၊) အယမ္ပိ-ဤပစ္စည်းကိုလည်း၊ အညသ္မိ-သော၊ အာဝါသေ-၌၊ န ပက္ခိပိတဗ္ဗော-မထည့်သွင်းထိုက်၊ တသ္မိယေဝ ပရိဝေဏော-ထိုပရိဝုဏ်၌ပင်၊ အဂ္ဂိသာလာယ ဝါ-မီးတင်းကုဋ်၌သော်လည်းကောင်း၊

သတုပ္ပါဒ ပေ၊ ပမာဏံ။ ။“သတုပ္ပါဒမတ္တံ”ဟူသည် “ငါသည် ဤကျောင်းကို ခံယူ၏”ဟု သတိကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း၊ အာလယကရဏဟူည် ဤကျောင်း၌ မိမိနေဖို့ရန် အလိုဆန္ဒကို ပြုခြင်းတည်း၊ မတ္တသဒ္ဓါတို့ဖြင့် “ဂဏှာမိ” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုနေခြင်းကို ကန့်၊ “ဂဏှာမိ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုနေဖွယ် မလို”ဟုလို၊ ဧဝံသဒ္ဓါကား သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏတည်း၊ စာအုပ်တို့၌ “သတုပ္ပါဒမတ္တံ၊ အာလယမတ္တမေဝ”ဟု ၂ ပုဒ်ခွဲလျက်လည်းကောင်း၊ “သတုပ္ပါဒမတ္တံ အာလယကရဏမတ္တမေဝ”ဟု သမာသ်တွဲလျက်လည်းကောင်း ရှိ၏။ [သတုပ္ပါဒမတ္တံတိ ဂဟဏေ သတိယာ ဥပ္ပါဒမတ္တံ၊ ဧတ္တာတိ သေနာသနပစ္စယဂဟဏဋ္ဌာနေ၊-ယောဇနာ။]

ယောပိ ပေ၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗော။ ။အယမ္ပိတိ ဧတ္ထ ယော ပံသုကူလိကော ပစ္စယံ ဝသဇ္ဇေတိ၊ တေနေဝ ဝိဿဋ္ဌော အယံ စိဝရပစ္စယောပိတိ ယောဇနာ၊-ဝိမတိ၊ ဆိုလိုရင်းကား- “ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းသည် ဝါဆိုခါနီး၌ ကျောင်းကို ယူစေရာအခါဝယ် နေဖို့ရန်

ဒီဃသာလာယ ဝါ-စကြိုစရပ်ရှည်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလေ ဝါ-သစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အညဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်း၏အတွက်၊ ဝါဟေတု-ငှာ၊ ဝုဋ္ဌတိ-အပ်၏၊ ပံသုကူလိကော-သည်၊ ဝဿမိ-ငါက နေရ၏၊ (နေရသူ ဖြစ်၏) ဣတိ-ဤသို့နည်းသွင်း၍၊ သေနာသန-ကို၊ ဇဂ္ဂိဿတိ-သုတ်သင် လတ်၊ ဣတရော-ပံသုကူလိကရဟန်းမှ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ပစ္စယံ-ကို၊ ဂဏှာမိ-ငါယူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့နည်းသွင်း၍၊ (သေနာသန ဇဂ္ဂိဿတိ) ဧဝံ-ဤသို့ သုတ်သင်လတ်သော်၊ ဒွိဟိ-၂ ပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (နေခြင်းဟူသော အကြောင်း၊ ပစ္စည်းကို ယူခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်) သေနာသန-သည်၊ သုဇဂ္ဂိတတရ-ကောင်းစွာ အထူးသဖြင့် သုတ်သင်အပ်သည်၊ တဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) ပံသုကူလိကော-သည်၊ ဝါသတ္တာယ-နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ သေနာသန-ကို၊ ဂဏှန္တေ-ယူလတ်သော်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟံပကေန-ကျောင်းကို ယူစေသော ရဟန်းသည်၊ ဝုတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ (ကိံ) ဘန္တေ-ဘုရား၊ ဣမ-ဤကျောင်း၌၊ ပစ္စယော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ [ဝါကျွတ်သော အခါ၌ ရဖို့ရန် ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းပစ္စည်း ရှိပါ၏၊] သော-ထိုပစ္စည်းကို၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုထိုက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တဗ္ဗံ) တေန-ထိုပံသုကူလိကရဟန်းသည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ အညံ-အခြားရဟန်းကို၊ ဂါဟာပေတိ-ယူစေပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိတ္တဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ (ပံသုကူလိကော-သည်) ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကို၊ အဝတ္တာဝ-မပြောမူ၍သာလျှင်၊ သစေ ဝသတိ-အကယ်၍ ကျောင်း၌ နေအံ့၊ ဝုတ္တဝဿဿစ-မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော ပံသုကူဓုတင်ဆောင် ရဟန်းအားလည်း၊ ပါဒမူလေ-ခြေရင်း၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သာဋက-အဝတ်ကို၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝုဋ္ဌတိ-၏။ [ပါဒမူလေ ထပေတွာ ဒေန္တိတိ-ပစ္စယဒါယကာ ဒေန္တိ၊ ဧတေန ဂဟဋ္ဌေဟိ ပါဒမူလေ ထပေတွာ ဒိန္နမ္ပိ ပံသုကူလိကာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌတိတိ ဒဿေတိ-ဝိမတိ၊ “ခြေရင်း၌ ချထားသောကြောင့် ပံသုကူအဝတ်ကို ကောက်ယူရာရောက်သဖြင့် အပ်၏”ဟူလို၊]

ကျောင်းကိုသာ ယူ၏၊ ထိုကျောင်း၌ ရထိုက်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကိုကား မယူ၊ ထိုပံသုကူဓုတင်ဆောင်ရဟန်း စွန့်လွှတ်အပ်သော သင်္ကန်းကို အခြားလာဘ်နည်းရာ ကျောင်း၌ မထည့်ပါနှင့်” ဟူလို၊ နိဿယ၌ ဤဝိမတိအတိုင်း အနက်ပေးထား၏၊ ယောဇနာ၌ကား “ယောပိ” ၌ ပဌမန္တကို “ကံအနက်ဟော”ဟု ယူ၍ ပစ္စယံနှင့် တွဲလေသည်၊ “ယော (ယံ) ပစ္စယံ-အကြင်ပစ္စည်းကို”ဟု အနက်ပေးစေလိုသည်၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် အမှန်ရသော်လည်း သဒ္ဓါသွားကား ဆန်းကြယ်လှ၏။

အထ-သို့မဟုတ်၊ (မနုဿာ-တို့သည်) ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပံသုကူလိကာနံ-တို့အား၊ န-ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ တသ္မိံ သေနာသနေ-၌၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုတ္တဘိက္ခုနံ-နေပြီးသော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏။ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ) [ဝဿံ ဝုတ္တဘိက္ခုနန္တိ ပံသုကူလိကတော အညေသံ ဘိက္ခုနံ-ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ ယေသံ-အကြင်လူတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ သေနာသနံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ကေဝလံ-ကျောင်းနှင့် မဖက် သက်သက်၊ ပစ္စယမေဝ-ပစ္စည်းကိုသာလျှင်၊ ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏။ တေသံ-ထိုလူတို့၏၊ ပစ္စယံ-ကို၊ အဝဿာဝါသိကေ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း မရှိသော၊ သေနာသနေ-၌၊ ဂါဟေတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

မနုဿာ-တို့သည်၊ ထူပံ-ပုထိုးတော်ကို၊ (စေတီတော်ကို) ကတွာ-၍၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဂါဟာပေဉ္စိ-ယူစေကြကုန်၏။ ထူပေါနာမ-မည်သည်၊ အသေနာသနံ-ကျောင်း မဟုတ်၊ တဿ-ထိုပုထိုး၏၊ သမိပေ-အနီး၌၊ ရုက္ခေ ဝါ-သစ်ပင်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍပေ ဝါ-မဏ္ဍပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဗန္ဓိတွာ-တပ်ဖွဲ့၍၊ ဂါဟာပေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ (ရုက္ခမူလ၌ နေသောရဟန်း၊ သို့မဟုတ် မဏ္ဍပ်၌ နေသော ရဟန်းသည်) စေတိယံ-ကို၊ ပဋိဇ္ဇဂ္ဂိတဗ္ဗံ-သုတ်သင်ရာ၏။ ဗောဓိံ ပေ၊ ဒန္တကဋ္ဌမာဋ္ဌကေသုပိ-ဗောဓိပင်၊ ဗောဓိကျောင်းဆောင်၊ ဆင်းတုတော်ကျောင်းဆောင်၊ တံမြက်စည်း ထားရာစွင်၊ သစ်ဘဏ္ဍာထားရာစင်၊ ဝစ္စကုဋိ၊ တံခါးမုခ်၊ သောက်ရေအိုးစင်၊ ဒန်ပူထားရာ စင်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ [“ဗောဓိရုက္ခကို လူတို့က စိုက်ပြီးနောက် ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို လှူလျှင်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ကျင့်ပါ”ဟူလျှို့။] ပန-ဆက်၊ ဘောဇနသာလာဆွမ်းစားစရပ်သည်၊ သေနာသနမေဝ - ကျောင်းပင်တည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-

အထ ပေ၊ ဝဒန္တိ။ ။အထ ဝဿာဝါသိကံ ဒေမာတိ ဝဒန္တိတိ ဧတ္ထ ပံသုကူလိကာနံ န ဝဋ္ဋတိတိ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ “ဂဟပတိ (ဒါယကာတို့ လှူအပ်သော) စိဝရဖြစ်နေသောကြောင့် ပံသုကူစုတင်ဆောင် ရဟန်းမှာ မအပ်”ဟူလို၊ တသ္မိံ သေနာသနေ ပေ၊ ပါပုဏာတိဟု ဆိုသော်လည်း ထိုကျောင်း၌ ပံသုကူလိကရဟန်း ၁ ပါးသာ ဝါဆိုလျှင် ထိုပရိဝုဏ်တွင် ပါပင်သော အဂ္ဂိသာလာ စသည်၌ နေသော အခြားရဟန်းကိုလည်း ယူစေသင့်၏။

ဥပနိဗန္ဓိတွာ။ ။စေတီနှင့် သစ်ပင်မဏ္ဍပ်ကို အဆက်အသွယ် ပြုခြင်းကို “ဥပနိဗန္ဓိတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ဥပနိဗန္ဓိတွာ ဂါဟာပေတဗ္ဗန္တိ ဣမ ရုက္ခာဒိသု ဝသိတွာ စိဝရံ ဂဏှထာတိ ပဋိဗဒ္ဓံ ကတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ ထိုဆက်သွယ်ခြင်းဟူသည်လည်း ထိုရုက္ခမဏ္ဍပ်၌ နေသော ရဟန်းသာ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကိုလည်း ယူရ၊ စေတီကိုလည်း သုတ်သင်ရခြင်းတည်း။ [ရှေ့၌ “ထူပံ ကတွာ”ဟု ဆိုခဲ့၍ ဤ၌ “စေတိယံ”ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် ထူပနှင့် စေတိယကို သဘောတူဟု သိစေသည်။]

ထိုဆွမ်းစားစရပ်ကို၊ ဧကဿ ဝါ-တစ်ပါးသော ရဟန်း၏ အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူနံ ဝါ-များစွာသော ရဟန်းတို့၏အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ဂါဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဣတိ-သို့၊ သဗ္ဗံ-သော၊ ဣဒံ-ဤအဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝတ္ထာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟာပကေန-သည်၊ ပါဠိပဒအရုဏတော-အထွက်တစ်ရက်နေ့ အရုဏ်မှ၊ (ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက် အရုဏ်တက်မှ) ပဋ္ဌာယ-ရ်၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ပန-တစ်ဖန်၊ အရုဏံ-သည်၊ န ဘိဇ္ဇတိ-မပျက်သေး၊ တာဝ-လောက်၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ (“နောက်ထပ် အရုဏ်မတက်သည့်တိုင်အောင် တစ်ရက်လုံးလုံးအတွင်း၌ ကျောင်းကို ဝေဓုဝေဓိရန် စီစဉ်စေပါ”ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤတစ်ရက်သည်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟဿ-၏၊ ခေတ္တံ-ခေတ်တည်း၊ [ပါဠိပဒအရုဏတောတိ အာဒိ ဝဿူပနာယိကဒိဝသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အန္တရာမုတ္တကံ မန ပါဠိပဒံ အတိတ္တမိတွာပိ ဂါဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။]

☞ ပါတောဝ-စောစော၌ပင်၊ သေနာသနေ-ဟို၊ ဂါဟိတေ-ယူစေအပ်ပြီးသော်၊ အညော-သော၊ ဝိတက္ကစာရိကော-ဝိတက်ဖြင့် လှည့်လည်တတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ သေနာသနံ-ကို၊ သစေ ယာစတိ-အကယ်၍ တောင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ) [ကတ္ထ နုခေါ ဝသိဿာမိ၊ ကတ္ထ ဝသန္တဿ ဖာသု ဘဝိဿတိ၊ ကတ္ထ ဝါ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နေန ဝိတက္ကေန စရတီတိ ဝိတက္ကစာရိကော၊-သာရတ္ထ။] ဘန္တေ-ဘုရား၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပါပြီ၊ (“ဂါဟိတေ သေနာသနေ”ကို ထောက်လျှင် “ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်ပြီ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) သံယော-သည်၊ ဝဿူပဂတော-ဝါသို့ ကပ်ရောက်ပါပြီ၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ရမဏီယော-မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းပါ၏၊ ရုက္ခမူလာဒိသု-သစ်ပင်အနီးအောက် အစရှိသော အရပ်တို့တွင်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ (ဝသိတုံ) ဣစ္ဆထ-အလိုရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဝသထနေပါကုန်၊ ဣတိ ဝတ္ထဗော။ [သုအတွက် သီးခြားကျောင်း မကျန်တော့၊ ထိုရုက္ခမူလစသည်ရှိရာ ကျောင်းတိုက်ကိုပင် “ရမဏီယော ဝိဟာရော”ဟု ဆိုသည်။]

ဝဿူပဂတေဟိ-ဝါသို့ ကပ်ရောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အန္တောဝဿေ-ဝါတွင်း၌၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဝတ္ထံ-အမြဲမပြတ် ဖွဲ့စပ်အပ်သော ဝက်ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဝဿူပဂတာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သမ္မုဉ္ဇနိယော-တံမြက်စည်းတို့ကို၊ ဗန္ဓထ-ဖွဲ့ကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗော-ကုန်၏၊ ဒဏ္ဍကာ စေတ-တံမြက်စည်းရိုးတံ

နိဗ္ဗဒ္ဓဝတ္ထံ ထပေတွာ။ ။“မည်သူက မည်သည့် စာဝါများကို လိုက်ရမည်၊ မည်သူက မည်သည့်စာဝါများကို ချရမည်၊ မည်သည့်အချိန် ကမ္မဋ္ဌာန်းလုံးသွင်းရမည်” စသည်ဖြင့် နေ့စဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်အပ်သော ကျင့်ဝတ် ချထားခြင်းကို “နိဗ္ဗဒ္ဓဝတ္ထံ ထပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။

တို့သည်လည်းကောင်း၊ သလာကာယော စ-တံမြက်သည်း အဆံတို့သည်လည်းကောင်း၊ (အုန်းလက်တို့၏ အဆံတို့သည်လည်းကောင်း၊) သုလဘာ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်ကုန်သည်၊ စေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့ (ဧဝံသတိ၊) ဧကေကေန-တစ်ပါးတစ်ပါးသည်၊ ဆပဉ္စ-၆ ချောင်း ၅ ချောင်းကုန်သော၊ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော-လက်ဆုပ်တံမြက်စည်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒုတ္တိယော-၂ ချောင်း ၃ ချောင်းကုန်သော၊ ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယောဝါ-အရိုးရှိသော တံမြက်စည်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့ထိုက်ကုန်၏၊ [အရိုးမပါဘဲ လက်ဖြင့် ဆုပ်ကိုင်ရသော တံမြက်စည်းကို “မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိ”ဟု ခေါ်သည်၊ အရိုးတပ်အပ်သော မတ်တက်တံမြက်စည်းကို “ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိ”ဟု ခေါ်သည်။] ဒဏ္ဍကာစေတ-တံမြက်စည်းရိုး ဒုတ်တံတို့သည်လည်းကောင်း၊ သလာကာယောစ-တံမြက်စည်း အဆံတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-ရခဲကုန်သည်၊ စေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့ (ဧဝံသတိ၊) ဒုတ္တိယော-ကုန်သော၊ မုဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကာ-တစ်ချောင်းသော၊ ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့ထိုက်ကုန်၏၊ သာမဏေရေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဉ္စပဉ္စ-ငါးချောင်း ငါးချောင်းကုန်သော၊ ဥက္ကာ-မီးရှူးတို့ကို၊ ကောဋေတဗ္ဗာ-ဖြတ်တောက်ထိုက်ကုန်၏၊ [(ကိုရင်တစ်ပါးလျှင် ငါးချောင်းစီ ပြုလုပ်စေပါဟူလို၊) ဘူဝါဒိ၊ စုရာဒိ ကောဋေဓာတ်သည် ဆိန္ဒနအနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဆိန္ဒတဗ္ဗာ”ဟု ယောဇနာ ဖွင့်သည်၊ အရညဝိဟာရေသု ပရိဿယဝိဇာနနတ္ထံ ကုစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ (ညဉ့်အခါ ခြင်္သေ့ သစ် ကျား စသော ဘေးရန်တို့ လာလျှင် သိနိုင်ဖို့ရန်) ပဉ္စ ပဉ္စ ဥက္ကာ ကောဋေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ-သာရတ္ထ။] ဝသနဋ္ဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ ကသာဝပရိတဏ္ဍ-ဖန်ရည်ဖြင့် အဖန်ဖန် သုတ်လိမ်းခြင်းဟူသော ပရိဘဏ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊ [ကသာဝပရိတဏ္ဍန္တိ ကသာဝရသေဟိ ဘူမိပရိကမ္ပံ-ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ ဝတ္တံ-ကတိကဝတ်ကို၊ (ဝါတွင်း၌ ကျင့်ရမည့် ကတိကဝတ်ကို၊) [ဝတ္တံတိ ကတိကဝတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊] ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဧဝံရူပံ အဓမ္မိကဝတ္တံ န ကာတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) န ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ-ပါဠိကို မရွတ်ဆိုရာ၊ (ပါဠိ မပို့ချကြစတမ်း၊) န ဥဒ္ဓိသာပေတဗ္ဗံ-ပါဠိကို မရွတ်ဆိုစေရာ၊ (ရွတ်ဆိုပေးပါဟု မတောင်းပန်ကြစတမ်း၊) သဇ္ဈာယော-သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံ့ခြင်းကို၊) န ကာတဗ္ဗာ-မပြုထိုက်၊ (မပြုကြစတမ်း၊) န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ-ရှင်အဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊

နိဗဒ္ဓဝတ္တံ တပေတွာတိ သဇ္ဈာယမနသိကာရာဒိသု နိရန္တရကရဏီယေသု ကတ္တဗ္ဗံ ကတိကဝတ္တံ ကတ္တာ-ဝိမတိ၊ ထိုနိဗဒ္ဓဝတ်ကို ချပြီးသည့်နောက်မှ “သမ္မုဉ္ဇနိယော ဗန္ဓိတ” စသည်ဖြင့် လျှောက်ရမည်၊ ဝါကပ်ပြီးမှလည်း နေရာကျောင်းက သေချာသောကြောင့် ဤအလုံးစုံကို ဝါကပ်ပြီးမှ လုပ်ရမည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝဿူပဂတေဟိ”ဟုလည်းကောင်း၊ ဝဿူပဂတာ”ဟုလည်းကောင်း အတိတ်ဟော တပစ္စည်းဖြင့် သုံးစွဲထားသည်။

(ရှင်ပြု မပေးကြစတမ်း၊) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်းပြုမပေးကြစတမ်း၊) နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ န ဒါတဗ္ဗော-မပေးထိုက်၊ (မပေးကြစတမ်း၊) ဓမ္မဿဝနံ-တရားနာခြင်းကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုထိုက်၊ (မပြုကြစတမ်း၊) ဟိ-တားမြစ်သင့်၏၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤဥဒ္ဓေသ စသော ပြုဖွယ်တို့သည်၊ ပပဉ္စာ-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဆိုင်ရာတို့တည်း၊ ပါဠိသင်ခြင်း ပါဠိပို့ချခြင်း စသည်ကြောင့် သံယောဇဉ်တဏှာဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်တတ်၏၊ ငါတတ်၏ စသည်ဖြင့် မာနလည်း ဖြစ်တတ်၏။ နိပ္ပပဉ္စာ-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စ မရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ သမဏဓမ္မမေဝ-ရဟန်းတရားကိုသာလျှင်၊ ကရိသာမ-ပြုကြကုန်စို့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တေရသ-၁၃ ပါးကုန်သော၊ ဓုတဂီနိ-ဓုတင်တို့ကို၊ သမာဒိယန္တ-ဆောက်တည်ကြကုန်လော၊ (ဆောက်တည်ကြစတမ်း၊) သေယျံ-လျောင်းစက်အိပ်ခြင်းကို၊ အကပ္ပေတွာ-မပြုမူ၍၊ ဌာနစတံမေဟိ-ရပ်ခြင်း စင်္ကြံသွားခြင်းတို့ဖြင့်၊ ဝီတိနာမေန္တ-လွန်စေကြကုန်လော၊ (လွန်စေကြစတမ်း၊) [ထိုင်ခြင်းကိစ္စမှာ တရားအားထုတ်ရာ၌ မူလဖြစ်၍ အထူးမဆိုဟန်တူသည်၊ သို့မဟုတ် “ဌာနနိသဇ္ဇစတံမေဟိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ မူဂဗ္ဗတံ-လူအတို့၏ အကျင့်ကို၊ (စကားမပြောဘဲ လူအကဲ့သို့ နေခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊) ဂဏန္တ-ယူကြကုန်လော၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-သတ္တာဟကရဏီယကိစ္စကြောင့်၊ ဂတာပိ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဘာဇနီယဘဏ္ဍာ-ဝေဘန်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာကို၊ လဘန္တ-ရကြပါစေကုန်၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ ဆော်လည်းကောင်း၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ (“ပါဠိ မသင်ကြစတမ်း” စသော) အဓမ္မိကံ-အဓမ္မိကကတိကဝတ်ကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုရာ။

ပန-အနွယ်၊ ဧဝံ-သို့၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ (ကံ) ပရိယတ္တိဓမ္မောနာမ-ပရိယတ်တရားတော်မည်သည်၊ တိဝိဓမ္မိ-၃ ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ-သူတော်ကောင်းတရားကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေနိုင်၏၊ [တိဝိဓမ္မိတံ ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဝသေန တိဝိဓမ္မိ-သာရတ္ထ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ပရိယတ်တရား

ပရိယတ္တိဓမ္မောနာမ။ ။ကတ္တားဖြစ်သော ပရိယတ္တိဓမ္မ၌လည်းကောင်း၊ တိဝိဓမ္မိသဒ္ဓမ္မဟူသော ကံ၌လည်းကောင်း ပရိယတ္တိဓမ္မ ပါဝင်နေ၍ “အဘယ်သို့သော ပရိယတ္တိကတ္တားသည် အဘယ်သို့သော ပရိယတ္တိကံကို တည်စေနိုင်သနည်း”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား - ကတ္တား၌ အစိတ်ဖြစ်သော ကျမ်းစာပရိယတ်သည် အပေါင်းဖြစ်သော ကျမ်းစာပရိယတ်ကို တည်စေနိုင်၏၊ ကျမ်းတစ်ကျမ်းကို သင်ယူလျှင် အခြားကျမ်းများကိုလည်း တတ်သိနားလည်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် ပရိယတ်သည် ကတ္တား၌လည်း ပါနိုင်၊ ကံ၌လည်း ပါနိုင်သည်။ [အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မောပိ အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မ အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မော ဝါ အဝယဝပရိယတ္တိဓမ္မပတိဋ္ဌာပေတိ-ယောဇနာ။]

တော်သည် သုံးပါးအပြားရှိသော သူတော်ကောင်းတရားကို တည်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သက္ကစွံ-ကောင်းစွာပြု၍၊ ဝါ-လေးလေးစားစား၊ ဥဒ္ဓိသထ-ပါဠိကို ရွတ်ပြကြပါကုန်လော၊ (ပါဠိကို ပို့ချကြပါလော၊) ဥဒ္ဓိသာပေထ-ပါဠိကို ရွတ်ပြစေကြပါလော၊ (ပါဠိရွတ်ပြဖို့ရန် တောင်းပန်၍ ပါဠိကို သင်ယူကြပါလော၊) သဇ္ဈာယံ-ကို၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်လော၊ ပဓာနဃရေ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌၊ ဝသန္တာနံ-နေသော ရဟန်းတို့ကို၊ သံဃဋ္ဌနံ-ထိခိုက်ခြင်းကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အန္တောဝိဟာရေ-ကျောင်းတွင်း၌၊ နိဿိဒိတွာ-၍၊ ဥဒ္ဓိသထ-တိုးတိုးသာသာ ပါဠိကို ရွတ်ဆိုကြပါကုန်လော၊ ဥဒ္ဓိသာပေထ-ပါဠိကို ရွတ်ဆိုစေကြကုန်လော၊ သဇ္ဈာယံ-ကို၊ ကရောထ-ကုန်လော။

ဓမ္မဿဝနံ-ကို၊ သမိဒ္ဓံ-ပြည့်စုံအောင်၊ ကရောထ-ကုန်လော၊ (“တရားကို ကောင်းကောင်းနာကြ၊ တရားကို ပြည့်စုံအောင် ဟောကြပါ”ဟူလို၊) ပဗ္ဗာဇေန္တာ-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေကုန်လတ်သော်၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်လော၊ ဥပသမ္မာဒေထ-ကုန်လော၊ သောဓေတွာ-၍၊ နိဿယံ-ကို၊ ဒေထ-ကုန်လော၊ ဟိ-တိုက်တွန်းသင့်၏၊ (“သောဓေတွာ ပဗ္ဗာဇေထ” စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းသင့်၏၊) ဧကောပိ-တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သော၊ ကုလပုတ္တော-အမျိုးသားသည်၊ (အမျိုးကောင်းသော ဇာတိကုလပုတ္တ၊ အကျင့်ကောင်းသော အာစာရကုလပုတ္တ ၂ မျိုးတွင် အာစာရကုလပုတ္တကို ယူ၊) ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္မဒေထ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ ဝါ-ရလတ်သော်၊ သကလသာသနီ-အလုံးစုံသော သာသနာတော်ကို၊ (ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓဟူသော အလုံးစုံသော သာသနာတော်ကို၊) ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေနိုင်၏။ (ဤတွင် သောဓေတွာ စသည်တို့၏ ဒဠီဝါကျ ပြီး၏။)

သံဃဋ္ဌနံ အကတွာ။ ။“ပဓာနဃရေ ဝသန္တာနံ”၏ နယ်ကား “သဇ္ဈာယံ ကရောထ”တိုင်အောင်တည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၌ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုမှ ပျက်အောင် ကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် မထိခိုက်စေဘဲ ပါဠိသင်မှု၊ စာအံ့မှုကို တိုးတိုးတိတ်တိတ် ပြုကြပါ။ မှန်၏ - မိမိကျောင်း၏ ပြင်ဘက်သို့ အသံထွက်အောင် ကျယ်စွာ စာအံ့စာချခြင်း၊ မိမိနေရာကျောင်း၏ ပြင်ဘက်သို့ အသံထွက်အောင် စကားကျယ်စွာ ပြောခြင်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သူတို့ကိုသာ ထိခိုက်စေသည် မဟုတ်သေး၊ စာကြည့် စာချကြသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သမာဓိကိုလည်း ထိခိုက်စေသည်။

သောဓေတွာ ပဗ္ဗာဇေထ။ ။ရှင်ပြုပေးမှု၊ ရဟန်းခံပေးမှု၊ နိဿယည်းပေးမှုကို ပြုသောအခါ သာသနာတော်၌ ကောင်းမွန်စွာ နေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိုင်းချိန်ပြီးမှ သာသနာတော်နှင့် သင့်လျော်သော ရှင်လောင်း စသူကိုသာ ရှင်ပြု၊ ရဟန်းခံ၊ နိဿယည်းပေးခြင်းကို “သောဓေတွာ ပဗ္ဗာဇေထ”ဟု ဆိုသည်။ |သောဓေတွာ ပဗ္ဗာဇေထာတိ ဘဗေ အာစာရကုလပုတ္တေ ဥပပရိက္ခိတွာ ပဗ္ဗာဇေထ၊-သာရတ္ထ။|

အတ္တနော-မိမိ၏၊ ထာမေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ယတ္တကာနိ-အကြင်မျှအတိုင်းအရည် ရှိကုန်သော၊ (ဓုတဂီနိ-တို့ကို၊ သမာဒိယိတုံ-ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ၊) သက္ကောထ- စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ တတ္တကာနိ-ထိုမျှအတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော၊ ဓုတဂီနိ-တို့ကို၊ သမာဒိယထ-ဆောက်တည်ကြကုန်လော၊ ဧတံ အန္တောဝဿနာမ-ဤဝါတွင်းအခါ၌ မည်သည်၊ [အန္တောဝဿ နာမေတန္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနမေတံ၊ ဧတသ္မိ အန္တောဝဿေတိ ဟိ အတ္ထော၊ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ အာဒိသု သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ-ယောဇနာ၊ “သကလဒိဝသံ ပေ၊ ယာမေသု” စသော အကျယ်ကို-ထောက်၍ ဘုမ္မတ္ထဟု ဖွင့် သည်။] သကလဒိဝသံ-အလုံးစုံသော နေ၌လည်းကောင်း၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပဌမပစ္ဆိမ ယာမေသု-ပဌမယာမ်၊ ပစ္ဆိမယာမ်တို့၌လည်းကောင်း၊ (မဇ္ဈိမယာမ်ကိုကား အိပ်ဖို့ရန် ချန်ထားသည်။) အပ္ပမတ္တေဟိ-မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆသူတို့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ် ရာ၏၊ ဝီရိယံ-ကို၊ အာရဘိတဗ္ဗံ-အားထုတ်ရာ၏။

ပေါရာဏကမဟာထေရာပိ-ရှေး၌ ဖြစ်သော မဟာထေရ်တို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗပလိဗောဓေ-အလုံးစုံသော ပလိဗောဓတို့ကို၊ (“အာဝါသော စ ကုလံ လာဘော” စသော ဆယ်ပါးသော ပလိဗောဓတို့ကို၊) ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ အန္တောဝဿ-၌၊ ဧကစာရိကဝတ္တံ-ဧကစာရိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ထိုက်သော ဘာဝနာအလုပ်ကို၊ ပူရယိသု-ဖြည့်ကြကုန်ပြီ။ [ဧကစာရိကဝတ္တံတိ ဘာဝနာကမ္မံ၊ တဦ ဂဏသင်္ဂဏိကံ ပဟာယ ဧကစာရိကေနေဝ ဝတ္တိတဗ္ဗတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊ ပူရယိသုနောက်၌ “အာစရိယဝတ္တံ”ဟု ပါ၏၊ ဤကျင့်ဝတ်ကား အဆန်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အချို့ စာအုပ်၌ မပါ။]

ဘသေ-ပြောဆိုအပ်သော စကား၌၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရည်ကို၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ ဒံသဝတ္ထုကကထံ-ဆယ်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော ကထာကိုလည်းကောင်း၊ ဒသ ပေ၊ ကထဉ္စ-ဆယ်ပါးသော အသုဘကထာ၊ ဆယ်ပါးသော အနုဿတိကထာ၊ ၃၈ ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနှင့် စပ်သော ကထာကိုလည်းကောင်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ အာဂန္တုကာနိ-အာဂန္တုကတို့၏၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာလည်းကောင်း၊ သတ္တာဟကရဏီယေန-သတ္တာဟကရဏီယကိစ္စကြောင့်၊ ဂတာနိ-သွားကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ (“သံယိက ပစ္စည်းကို ဝေဖန်သောအခါ ပန်ပြော၍ ဝေဖန်ပေးပါ”ဟူလို) ဣတိ-သို့၊ ဧဝရူပံ-သော၊ ဝတ္တံ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာဗာဗ္ဗံ-ပြုရာ၏။

ဒသဝတ္ထုကကထာ။ ။ဒသဝတ္ထုကကထာနာမ အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပပိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိကထာ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိညဉာဏဒဿနကထာ-သာရတ္ထ။ [အဋ္ဌတိသာရဏကထဉ္စ-အရ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်တွင် ပါဠိတော်၌ လာသော ၃၈ ပါးကို ယူပါ။]

☞ အပိစ-သည့်သာမကသေး၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သြဝဒိတဗ္ဗာ-ဆုံးမထိုက်ကုန်၏၊
[ရှေးခေတ်က သာမဏေနည်းပါး၍ ရဟန်းများသောကြောင့် "ဘိက္ခု"ဟု ဆိုသည်၊
(ကိ)၊ ဝိဂ္ဂဟိက၊ ပေ၊ ဝစနာနိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူကြောင်းစကား၊ ချောပစ်ကုန်း
တိုက်ကြောင်းစကား၊ ကြမ်းကြမ်းတန်းတန်း ဆဲဆိုကြောင်းစကားတို့ကို၊ မာ ဝဒထ-
မပြောကြကုန်လင့်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-တစ်နေ့တစ်နေ့၌၊ (နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း) သီလာနိ-
တို့ကို၊ အာဝဇ္ဇေန္တာ-ဆင်ခြင်ကုန်လျက်၊ စတုရာရက္ခ-၄ ပါးသော စောင့်ရှောက်
ကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ အဟာပေန္တာ-မယုတ်လျော့စေကုန်ဘဲ၊ မနသိကာရ
ဗဟုလာ-များသော ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရထ-
နေကြကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ (သြဝဒိတဗ္ဗာ။)

ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဝတ္တံ-ဒန်ပူကို ခဲစားကြောင်း ကျင့်ဝတ်ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြ
ရာ၏၊ [ဒန္တကဋ္ဌခါဒနဝတ်ကို ဒန္တပေါဏသိက္ခာပုဒ်၌ ပြထားသည့်အတိုင်း သာရတ္ထ၌
ပြထား၏။] စေတိယံဝါ-စေတီတော်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗောဓိဝါ-ဗောဓိပင်ကို

စတုရာရက္ခံ။ ။အာရက္ခတိ စိတ္တံ ဧတာဟိတိ အာရက္ခာ၊ စတသော+အာရက္ခာ
စတုရာရက္ခံ၊ သမာဟာရဒီရ၊ "ဗုဒ္ဓါနုဿတိ မေတ္တာစ၊ အသုဘံ မရဏဿတိ"ဟူသော ၄ ပါး
တည်း၊ ထို ၄ ပါးတွင်

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ။ ။ဗုဒ္ဓါနုဿတိကို ပွားများနေသူသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်ကို
ပို၍ ကြည်ညိုသောကြောင့် မိမိအတွက် သာသနာ ညှိုးနွမ်းဖွယ်ကိစ္စကို မပြုတော့၊ သာသနာ
တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း ကြက်သရေရှိကြောင်း အလုပ်ကိုသာ စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်တော့
သည်။

မေတ္တာ။ ။မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများလေ့ရှိသူကား အရာရာ၌ ကိုယ်ကျိုးကို ရှေ့ရှု
မထားဘဲ သူတစ်ပါးအကျိုးကိုသာ ရှေးရှု၍ အလုပ်လုပ်၏၊ ထိုသို့ရှေးရှုသောကြောင့်ပင်
သာသနာတော်နှင့် စပ်၍ အကျိုးမဲ့ ကုန်ကျဖွယ်များကို မိမိလည်း မသုံးဖြုန်း၊ ဒါယကာတို့ကို
လည်း မသုံးဖြုန်းစေတော့။

အသုဘ။ ။အသုဘဘာဝနာသည် သာသနာတော်နှင့် လွန်စွာ သင့်လျော်၏၊ အိမ်ရာ
မထောင် သာသနာ့ဘောင်၌ တစ်ကိုယ်တည်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသုဘဘာဝနာကဲ့သို့
ဘာဝနာတစ်မျိုးမျိုးသာ လက်ကိုင်မရှိပါမူ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်ဘက်၌ သက်တော်ကြီး
သော်လည်း စိတ်ရောက်လျက် ရှိတတ်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် အသုဘဘာဝနာကို ကောင်းစွာ
ပွားများသူသာ စိတ်ထားဖြူလွင် သူတော်စင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

မရထ။ ။သေခြင်းတရားကို နှလုံးသွင်းမှုကို နေ့စဉ်ပြုလျှင် "ယံနေသေမည်လား၊
နက်ဖြန်သေမည်လား မသိရ၊ သေသွားသောအခါ ကုသိုလ်သာလျှင် အာကိုးရာ ရှိပါတကား"ဟု
အမြဲ သတိရနေသောကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကိစ္စကို တစ်ပြီးတစ်ခု ဘာဝနာပွားမှုတိုင်
အောင် အမြဲပြု၍ နေပေမိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဤကမ္မဋ္ဌာန်း ၄ ပါးကို "စတုရာရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်း"ဟု
နာမည်ထူးတပ်လျက် ရှေးသူတော်မြတ်တို့ အမြဲအားထုတ်အပ်ခဲ့ပေသတည်း။

သော်လည်းကောင်း၊ ဝန္တန္တေန-ရှိခိုးသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝန္တမာလံ-
နံသာပန်းကို၊ ပူဇေန္တေန ဝါ-ပူဇော်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံ-ကို၊
ထဝိကာယ-အိတ်၌၊ ပက္ခိပန္တေန ဝါ-ထည့်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ န
ကထေတဗ္ဗ-စကား မပြောရာ၊ [ရှိခိုးရင်း ပူဇော်ရင်း စကားပြောလျှင် အာရုံပျက်မည်
စိုးသောကြောင့် စကား မပြောရ၊ သပိတ်အိတ်ထဲ၌ သပိတ်ထည့်သွင်းသောအခါ
သပိတ်မနာအောင် သာသာယာယာ ထည့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် စကားပြောလျှင်
အမှတ်တမဲ့ ထိမိ၍ သပိတ်ကွဲမည်စိုးရကား စကား မပြောရဟု သတိပေးသည်၊
ပတ္တံ ဝါ-၊ပေ၊ န ကထေတဗ္ဗန္တိ ပတ္တဂုတ္တတ္တာယ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ၊ ဘိက္ခာစာရဝတ္တံ
ဝတ္တက္ခန္ဓကေ ပိဏ္ဏစာရိကဝတ္ထေ အာဝိ ဘဝိဿတိ၊-သာရတ္ထ။] .

အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ မနုဿဟိ-လူတို့၌၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပစ္စယသညတ္တ
ကထာ ဝါ-ပစ္စည်းနှင့် စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသဘာဝကထာ ဝါ-
သာသနာတော်နှင့် သဘောမတူသော စကားကိုလည်းကောင်း၊ န ကထေတဗ္ဗာ-
မပြောထိုက်၊ [ဝိသဘာဝကထာတိ တိရစ္ဆာန်ကထာ၊-ဝိမတိ၊] ရက္ခိတိန္ဒြိယဟိ-
စောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြိယတို့သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗ-ရာ၏၊ ခန္ဓက
ဝတ္တဉ္စ-ခန္ဓကဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သေခိယဝတ္တဉ္စ-သေခိယဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊
ပူရေတဗ္ဗ-ဖြည့်ကျင့်ရာ၏၊ [ခန္ဓကဝတ္တန္တိ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ အာဂတံ ပိဏ္ဏစာရိကဝတ္ထ
တော အဝသိဋ္ဌဝတ္တံ၊ တဿ “ဘိက္ခာစာရဝတ္တ”န္တိ ဝိသု ဂဟိတတ္တာ၊-ဝိမတိ။] ဣတိ
ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဗဟုကာပိ-များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နိယျာ
နိကကထာ-ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ကထာတို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ-ပြောပြ
ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ပုရိမဝဿူပဂတနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ် အပြီးတည်း။

[ဣဒါနိ ယံ ဒါယကာ ပစ္ဆိမဝဿံ ဝုဋ္ဌာနံ ဝဿာဝါသိကံ ဒေန္တိ၊ တတ္ထ ‘ပဋိ
ပဇ္ဇနဝိမိ’ ဒေသေတုံ ပစ္ဆိမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ပနာတိ အာရဒ္ဓံ၊-ဝိမတိ။] ပန-
ကား၊ ပစ္ဆိမဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-ပစ္ဆိမဝါကပ်ရာနေ၌၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ ယော
သေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ သံဃေ-သည်၊ သန္တိပတိတေ-စည်းဝေးပြီးလတ်သော်၊
ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဒသဟတ္ထံ-ဆယ်တောင်ရှိသော၊
ဝတ္ထံ-အဝတ်ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူခဲ့၍၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိက
သင်္ကန်းကို၊ (မိုးလပတ်လုံး နေသော ရဟန်းတို့အား လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို၊)
သစေ ဒေတိ-အံ့၊ အာဂန္တုကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သံဃတ္ထေရော-သည်၊ သစေ
ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တဿ-ထိုသံဃာ့ထေရ်အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [ဝဿာ
ဝါသိကသင်္ကန်းကို ပဌမယူစေအပ်ပြီးနောက်မှ ရောက်လာသော ရဟန်းကို
“အာဂန္တုကော ဘိက္ခု” ဟု ဆိုသည်၊ အာဂန္တုကော သစေ ဘိက္ခုတိ စိဝရေ ဂါဟိတေ
ပစ္စာ အာဂတော အာဂန္တုကော ဘိက္ခု၊-ဝိမတိ။] (အာဂန္တုကော-သော၊ ဘိက္ခု-

သည်။) နဝကော-သီတင်းငယ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) သမ္မတေန-
သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ (သေနာသနဂ္ဂါဟက သမ္မုတိ၊ သို့မဟုတ် စီဝရဘာဇက
သမ္မုတိကို ရပြီးသော၊) ဘိက္ခုနာ-သည်။ သံယထေရော-ကို၊ ဝတ္ထဗော-လျှောက်
ထိုက်၏၊ (ကိ၊) ဘန္တေ-ရား၊ (ဂဏှိတုံ၊) သစေ ဣစ္ဆထ-အကယ်၍ အလိုရှိကုန်အံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) ပဌမဘာဂ-ပဌမရအပ်ပြီးသော အဖို့ကို၊ မုဗ္ဗိတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ ဣဒံ
ဝတ္ထံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ၊ (ဝတ္ထဗော၊) [ပဌမဘာဂဆိုသော်လည်း ရအပ်
ပြီး မဟုတ်သေး “မည်သည့် ဒါယကာက ဝါကျွတ်သောအခါ လှူပါမည်”ဟု မှန်း
ထားအပ်သော သင်္ကန်းအဖို့ဖြစ်သည်။] အမုဉ္ဇန္တဿ-မစွန့်လွှတ်သော ထေရ်အား၊
န ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၊ (ယခု ရောက်လာသော အဝတ်ကို မပေးရ၊) ပန-အန္တယ၊ ပုဗ္ဗေ-
ရှေ့၌၊ ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်ပြီးသော အဝတ်ကို၊ မုဗ္ဗိတွာ-စွန့်လွှတ်၍၊ သစေ ဂဏှာတိ-
အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒါတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဧတေနေဝုပါယေန-ဤနည်းအားဖြင့်ပင်၊ ဒုတိယ
ထေရ်တော-ဒုတိယထေရ်မူ၊ ပဌာယ-၍၊ ပရိဝတ္တိတွာ-လဲလှယ်၍၊ (ရအပ်ပြီးအဖို့နှင့်
ယခုအဝတ်ကို လဲလှယ်၍၊) ပတ္တဋ္ဌာနေ (ဝါစဉ်အားဖြင့်) ရောက်အပ်သော နေရာ၌၊
အာဂန္တုကဿ-အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏။

ပဌမဝဿူပဂတာ-ပဌမဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဌေ-၂ ထည်
ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ ဝါ-အဝတ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တီဏိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ
ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်း
ကောင်း၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ အလတ္ထံ-
အကယ်၍ ရပြီးကုန်အံ့၊ (ဒုတိယဝါ ရောက်ချိန်၌ ပဌမဝါ ကပ်တုန်းကပင် ရခဲ့ပြီး
ဖြစ်ကုန်အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-နောက်ထပ် ရအပ်ရအပ်သော အဝတ်ကို၊

ဧတေနေဝုပါယေန ပေ၊ ဝတ္တဋ္ဌာနေ။ ။ပဌမ ထေရ်ကြီးက မယူလျှင် ဒုတိယ
ထေရ် ယူဖို့ရန် လျှောက်ပါ။ ဒုတိယထေရ်က ယခုဆယ်တောင်အဝတ်ကို ယူလိုလျှင် နဂိုရအပ်ပြီး
အဖို့နှင့် လဲ၍ ဒုတိယထေရ်အား ပေးပါ။ ဒုတိယထေရ်က မယူလိုလျှင် တတိယထေရ်ကို
လျှောက်ပါ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ယူလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံဝယ် ပဌမအဖို့နှင့် ယခုအဝတ်သစ်ကို
လဲလှယ်၍ အာဂန္တုကထေရ်၏ နေရာသို့ ရောက်သောအခါ လဲလှယ်အပ်ပြီးသော အဝတ်ကို
ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အာဝါသိကမှ လဲ၍ မယူသောကြောင့် ဒါယကာ လှူအပ်သော အဝတ်သစ်ကို
ဖြစ်စေ အာဂန္တုကပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးပါ။

သစေ ပဌမ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ။ဤအချိန်ကား ဒုတိယဝဿူပနာယိကဒီဝသ
ကည်းဟု သတိပြုထားပါ။ ပဌမဝဿူပဂတ ရဟန်းတို့သည် ၂ ထည်စီ ရပြီးဖြစ်လျှင် အာဂန္တုက
ရဟန်းများလည်း ၂ ထည်စီ ရသည့်တိုင်အောင် ပြခဲ့သော နည်းဖြင့် ပေးပါ။ ပြခဲ့သော နည်းဟူ
သည်ကား သံယာဇောရ်၏အထံ၌ လျှောက်ရမည်မှာ - အရှင်ဘုရား ဒုတိယမြောက် တစ်ထည်
ရပြန်ပါပြီ၊ အလိုရှိလျှင် ပဌမရပြီးအဖို့နှင့် လဲတော်မူပါ။ ဤသို့ လျှောက်ရမည်။ သံယထေရ်က

ဧတေနော ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိသဇ္ဇာပေတွာ-စွန့်စေပြီး၍၊ ယာဝ-
 အကြင်မျှလောက်၊ အာဂန္တုကဿ-အား၊ သမကံ-ညီမျှသော အဖို့သည်၊ တောတိ-
 ၏၊ တာဝ-ထိုညီမျှသောအဖို့ ရသည့်တိုင်အောင်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ တေန ပန-
 ထိုအာဂန္တုကရဟန်းသည်ကား၊ သမကေ-ညီမျှသော အဖို့ကို၊ လဇ္ဇေ-ရအပ်ပြီးသော်၊
 (ပဌမဝဿူပဂတံ ရဟန်းတို့နှင့် တန်းတူညီမျှ ရအပ်ပြီးသော်၊) အဝသိဋ္ဌော-ကြွင်း
 သော၊ အနုဘာဂေါ-နောက်ထပ် ရအပ်သော အဖို့ကို၊ ထေရာသနေ-ထေရ်ကြီး
 နေရာ၌၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ ပစ္စုပ္ပန္နေ-ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ လာဘေ-လာဘ်သည်၊
 သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဌိတိကာယ-တည်နေရာ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟေတုံ-ယူစေခြင်း
 ဌာ၊ (ယူစေဖို့ရာ၊) ကံတိကံ-ကတိကဝတ်ကို၊ ကာတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဒုဗ္ဘိက္ခံ-ဆွမ်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (စေသတိ၊) ဒွိသုပ္ပိ-၂ မျိုး
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝဿူပနာယိကာသု-ပုရိမဝါ ပစ္ဆိမဝါ ကပ်ရာနေတို့၌၊ ဝဿူပ
 ဂတာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဘိက္ခာယ-ဖြင့်၊ ကိလမန္တာ-ပင်ပန်းကုန်သည်၊
 (သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊) (“သစေ ဒုဗ္ဘိက္ခံ ဟောတိ”ကို ထပ်ဖွင့်
 သည်) အာဝုသော-တို့၊ ဣမ-ဤကျောင်း၌၊ ဝသန္တာ-နေကုန်လတ်သော်၊ သဗ္ဗေဝ-
 အလုံးစုံသတ်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (မယံ-တို့သည်၊) ကိလမာမ-ပင်ပန်းကြကုန်၏၊
 ဒွေဘာဂါ-၂ ဖို့တို့သည်၊ ဟောမ-ဖြစ်ကြရကုန်မှုကား၊ သာဓု ဝတ-ကောင်းလေကုန်စွ၊
 [“ယခုရှိနေသော ရဟန်းများကို နှစ်စု ခွဲ၍ရလျှင် ကောင်းသည်”ဟူလို၊] ယေသံ-
 အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ ဉာတိပဝါရိတဌာနာနိ-ဆွေမျိုးတို့၏ နေရာ၊ ဖိတ်မံသူတို့၏
 နေရာတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုဉာတိပဝါရိတ
 ရှိရာအရပ်တို့၌၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ၌၊ အာဂန္တော-၍၊
 အတ္တနော-မိမိဖို့၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ်သော၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဂဏန္တု-ယူလျှင်ကြ
 ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့။

လဲ၍ ယူလျှင် ထိုအဖို့ကို ဒုတိယသံဃထေရ်အား လဲယူဖို့ရန် လျှောက်ပါ။ ဤနည်းအားဖြင့်
 အာဂန္တုကထံ၌ ၂ ထည် ရသည့်တိုင်အောင် လဲရမည်၊ နဂိုက ၃ ထည်စီ ရပြီးဖြစ်လျှင်လည်း
 ကောင်း၊ ၃ ခုမြောက် တစ်ထည်ရပြန်လျှင်လည်းကောင်း ဤနည်းအတိုင်း အာဂန္တုကမှာ ၃
 ထည်ရအောင် ပေးပါ။ နောက်ထပ် မရလျှင်ကား အာဂန္တုကများအား ပေးဖွယ် မလို။

မှတ်ချက်။ ။ပဌမဝဿူပဂတဟူရာ၌ ပဌမဝါကပ်ပြီးလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဒုတိယဝါ
 အတွက် အာဂန္တုကများ နောက်ထပ် မရောက်ခင် ခပ်စောစောက ဝါကပ်ပြီးလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊
 ထို့ကြောင့် အာဂန္တုကဿအရ ရှေးရှေးဝေစုတွင် မပါသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်းဟု မှတ်ပါ။
 ဝိမတိ၌ကား “ပဌမဝဿူပဂတာတိ အာဂန္တုကဿ အာဂမနတော ပုရေတရမေဝ ပစ္ဆိမိကာယ
 ဝဿူပနာယိကာယ ဝဿူပဂတာ”ဟု ဆို၏။

တေသု-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုဉာတိပဝါရိတ ရှိရာ အရပ်တို့၌၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ပဝါရဏာယ-နေ၌၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကြကုန်၏။ တေသု-ထိုရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတွာ-၍၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏။ [ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း ဒါယကာတို့ကျောင်း၌ ဝါမကပ်သောကြောင့် “အပလောကေတွာ ဝဿာဝါသိကံ ဒါတဗ္ဗ”ဟု ဆိုသည်။] ဟိ-မှန်၊ သာဒယန္တာပိ-သာယာပါကုန်သော်လည်း၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ဉာတိပဝါရိတတို့အထံ နေသော ထိုရဟန်းတို့သည်) ဝဿာဝါသိကဿ-၏၊ သာမိနော-အရှင်တို့သည်၊ နေဝ (ဟောန္တိ)-မဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း၊ စ-ဆက်၊ ဒိယန္တာပိ-ရှုံ့ချပါကုန်သော်လည်း၊ (မပေးလို၍ ပေးခြင်းကို ရှုံ့ချကုန်သော်လည်း) အာဝါသိကာ-တို့သည်၊ အဒါတု-မပေးဘဲနေခြင်းငှာ၊ ဝါ-မပေးဘဲ နေခွင့်ကို၊ နေဝ လဘန္တိ-မရကုန်သည်သာတည်း။

ပန-ဝါဒန္တရ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) ကတိကဝတ္တံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။ (ကိံ) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော၊ နော-ဝါတို့အား၊ ဣဓ-ဤကျောင်း၌၊ ယာဂုဘတ္တံ-ယာဂုဆွမ်းသည်၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ-သဘောတူသူတို့၏ နေရာ၌၊ ဝသိတွာ-နေ၍၊ အာဂစ္ဆယ-လာကြကုန်၊ တုမ္မာကံ-အရှင်တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပတ္တံ-ရောက်အပ်သော၊ ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို၊ လဘိဿထ-ရကြကုန်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ကာတဗ္ဗံ-၏။) တံ-ထိုကတိကဝတ်ကို၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ စေ ပဋိဗာဟတိ-အကယ်၍ တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိံ) သုပဋိဗာဟိတံ-ကောင်းစွာ တားမြစ်အပ်ပြီ၊ နေဝ စေ ပဋိဗာဟတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိံ) ကတိကာ-ကို၊ သုကဓာ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်ပြီ၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ (အာဂတာနံ၌ စပ်) တတ္ထ - ထိုသဘာဝအရပ်၌၊ ဝသိတွာ-၍၊ အာဂတာနံ - ပြန်လာကုန်သော၊

သာဒယန္တာပိ ၊ပေ၊ လဘန္တိ။ ။ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ကိုယ်ပိုင်အနေအားဖြင့် ဝါဆိုခါနီး ကျောင်းခံယူတုန်းက ထိုသင်္ကန်းကို မိမိယူဖို့ရန် သာယာခဲ့ကြသော်လည်း ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း အလှူရှင်တို့၏ ကျောင်း၌ ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး အပြည့်မနေရ၊ ဒဏ္ဍိက္ခအတွက် ဝါကျိုးရသောကြောင့် “နေဝ သာမိနော-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း၏ ပိုင်ရှင်များ မဖြစ်နိုင်ကြ”ဟု ဆိုသည်။ ဉာတိပဝါရိတတို့ အရပ်၌ နေခဲ့သော ရဟန်းတို့အား ပေးခြင်းကို မကြိုက်၍ ရှုံ့ချကြသော်လည်း “တေ တတ္ထ ဝသိတွာ ၊ပေ၊ ဝဿာဝါသိကံ.ဂဏန္တု”ဟု ကတိကဝတ် ပြုခဲ့ကြသောကြောင့် “နေဝ အဒါတု လဘန္တိ-မပေးဘဲ နေခြင်းငှာလည်း မရ”ဟု ဆိုသည်။

သုပဋိဗာဟိတံ။ ။ထိုကျောင်း၌ ဝါမကပ်သူတို့အား ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း ရလိမ့်မည်ဟူသော စကားသည် ပါဠိတော်နှင့် မလျော်သောကြောင့် “သုပဋိဗာဟိတံ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

၂၅၂

သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

တေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတွာ-၍၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာဇာ၊ [ဒါတဗ္ဗ ဝါရေန္တာနံ ဂီဝါ ဟောတီတိ အဓိပ္ပာယ်၊-ဝိမတိ။] အပလောကနကာလေ-ပန်ပြောရာအခါ၌၊ ပဋိဗာဟိတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ။)

ပုနပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကုရုန္တိ၌ ထပ်၍ ဆိုအပ်ပြီ) (ကိံ) ဝဿူပ ဂတေသု-ဝါကပ်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ ကေစ္စာနံ-အချို့သော ရဟန်းတို့၏ အထံ၌၊ ဝဿာဝါသိကေ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းသည်၊ အပါပုဏန္တေ-မရောက် လတ်သော်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကတိကံ-ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ကိံ) ဆိန္န ဝဿာနံ-ပြတ်သော ဝါရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ ဝဿာဝါသိကဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဣဒါနိ-၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝဿာဝါသိကဉ္စ-ဖြစ်လတ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို လည်းကောင်း၊ ဣမေသံ-ဤရဟန်းတို့အား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (သစေ ကရောန္တိ) ဧဝံ-သို့၊ ကတိကာယ-ကို၊ ကတာယ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဂါဟိတံသဒိသမေဝ-ယူစေအပ်ပြီးသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းနှင့် တူသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ-ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ (ဝါဆို ပြီးနောက်မှ ရတိုင်း ရတိုင်းကို) တေသမေဝ-ထိုအချို့သော ရဟန်းတို့အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာဇာ၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ။)

တေမာသံ-ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ ပါနီယံ-သောက်ရေကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-တည် စေပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရ ပေ၊ ဗောဓိယင်္ဂဏာနိ-ကျောင်းတိုက်သို့ သွား ကြောင်းလမ်း၊ စေတီယင်ပြင်၊ ဗောဓိယင်ပြင်တို့ကို၊ ဇဂ္ဂိတွာ-သုတ်သင်ပြီး၍လည်း ကောင်း၊ ဗောဓိရုက္ခေ-ဗောဓိပင်၌၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ အာသိဗ္ဗိတွာ-သွန်လောင်းပြီး၍

ပဋိဗာဟိတုံ န လဗ္ဘတိ။ ။အများချမ်းသာအောင် အခြားအရပ်၌ ရွှေ၍ နေကြ သော ရဟန်းတို့သည် ပင်ကိုယ်ကပင် သူတို့ရထိုက်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းများ ရှိနေပြီး ဖြစ်၍ “ပဋိဗာဟိတုံ န လဗ္ဘတိ”ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

ကေစ္စာနံ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗ။ ။“သံဃာ ၁၅ ပါး ဝါကပ်ရာ ကျောင်းတိုက်၌ ဝါကပ် ပြီးနောက် ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ဝေစုဝေသောအခါ ၃ ပါးလောက်သော ရဟန်းများ မရ”ဟု ဆိုကြစို့၊ ထိုအခါ ကတိကဝတ်ပြုနိုင်သည်၊ ပြုပုံကား “ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းရသော ဝဿူပ ဂတပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် နောင်အခါ ဆိန္နဝဿ ဖြစ်ခဲ့သော် ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို မရနိုင်သော ကြောင့် ထိုဆိန္နဝဿပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ရည်မှန်းအပ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကိုလည်း ကောင်း၊ ယခု ဝါကပ်ပြီးနောက် ဝါတွင်းရောက်မှ ဖြစ်လတ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို လည်းကောင်း ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း မရသော ဤ ၃ ပါးတို့အား ပေးခြင်းကို နှစ်သက်ကြပါ”ဟု ကတိကဝတ် ပြုရသည်၊ ဤသို့ပြုပြီးဖြစ်လျှင် ထိုအချိန်မှာ သင်္ကန်းမရသေးသော်လည်း ယူစေ အပ်ပြီးသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းနှင့် သဘောတူပင် ဖြစ်တော့၏၊ နောက်ထပ် ရအပ် ရအပ် တိုင်းသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို (များစေကာမူ) ထိုကေစ္စရဟန်းတို့အားသာ ပေးရသည်။

လည်းကောင်း၊ ပက္ကန္တောပိ-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဗန္တောပိ-လူထွက်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ လဘတိယေဝ-ရသည်သာတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊ ကသ္မာ ပက္ကန္တောပိ ဝဿာဝါသိကံ လဘတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ပက္ကန္တ ဝိဗ္ဗန္တရဟန်းသည်၊) (ဝဿာဝါသိကံ-ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊) ဘတိနိဝိဋ္ဌံ-လခဖြင့် တည်နေစေအပ်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီး (တသ္မာ ပက္ကန္တောပိ ဝိဗ္ဗန္တောပိ ဝဿာဝါသိကံ လဘတိယေဝ။)

ပန-ဆက်၊ သံယိကံ-သံယိကဖြစ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ အပလောကနကမ္မံ-အပလောကနကံကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊ ဝါ-ဖြစ်သော၊ သံယိကံ-ကို၊) အန္တောဝဿေ-၌၊ ဝိဗ္ဗန္တောပိ-သည်လည်း၊ လဘတေဝ-ရသည်သာ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ပစ္စယဝဿေန-ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (အပလောကနကမ္မံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊) ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို၊ (အန္တောဝဿေ-၌၊ ဝိဗ္ဗန္တောပိ-လူထွက်သော ရဟန်းသည်လည်း၊) န လဘတိ-မရ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏။

ဘတိနိဝိဋ္ဌံ။ ။“ဘရတိ တောယာတိ ဘတိ” နှင့် အညီ မိမိကိုယ်ကို မွေးမြူကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လုပ်ခ၊ လခတို့ကို “ဘတိ”ဟု ခေါ်၏။ နိ+ဝိသ တပစ္စည်း (ကာရိတ်ကျသော) နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် “တည်နေစေအပ်”ဟူသော သဒ္ဓတ္ထကို ဟော၏။ ရှာမှီးအပ်-ရအပ်ဟု ဋီကာတို့၌ အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်ကြ၏။ ထိုရဟန်း၏ ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး သောက်ရေတည်မှု လမ်းကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှု စသော အလုပ်သည် ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းရဖို့ရန် သေချာသောကြောင့် ဘတိ (လခ) နှင့် တူ၏။ နိဝေသီယိတ္ထံ-တည်နေစေအပ်ပြီ၊ ဣတိ နိဝိဋ္ဌံ (ဝဿာဝါသိကံ) ဘတိယာ-လခနှင့် တူသော ပါနီယဥပဋ္ဌာန စသော အမှုဖြင့် + နိဝိဋ္ဌံ-တည်နေစေအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဘတိနိဝိဋ္ဌံ။

ဋီကာများ။ ။ဘတိနိဝိဋ္ဌန္တိ ပါနီယုပဋ္ဌာနာဒိ ဘတိ ကတွာ လန္ဓံ-ဝိမတိ၊ ဘတိ ကတွာ ဝိယ နိဝိဋ္ဌံ ပရိယိဋ္ဌံ-သာရတ္ထ၊ သုဠ+နိဝေသိတဗ္ဗောတိ သုနိဝိဋ္ဌော၊ (နိဝိဋ္ဌ၏ ဟေတု ကမ္မရုပ်သာဓက၊)-သိလကွန်ဋီကာသစ်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ မဇ္ဈိမသီလ။

သံယိကံ ၊ပေ၊ လဘတေဝ။ ။သံယိကံ ပနာထိအာဒိ ဂေသဗ္ဗိ ဝါဒဒဿနံ၊ တတ္ထ အပလောကနကမ္မံ ကတွာ ဂါဟန္တိ “ဆိန္နဝဿာနံ ဝဿာဝါသိကဉ္စ ဣဒါနိ ဥပ္ပဇ္ဇနက ဝဿာဝါသိကဉ္စ ဣမေသံ ဒါတုံ ရုစ္စတိ”တိ အနန္တရေ (အခြားမဲ့ဖြစ်သော ရှေ့၌) ဝုတ္တနယေန အပလောကနံ ကတွာ ဂါဟိတံ (ယူစေအပ်ပြီးသော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို) သံယေန ဒိန္နတ္တာ ဝိဗ္ဗန္တောပိ လဘတိ၊ ပဂေဝ ဆိန္နဝဿော၊-ဝိမတိ။

ပစ္စယဝဿေန ၊ပေ၊ လဘန္တိ။ ။ဤဝဒန္တိဝါဒသည် “သံယိကံ ၊ပေ၊ လဘတေဝ” ဟူသော ရှေ့စကားနှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်၏။ အပလောကနကံဖြင့် ပန်ပြော၍ ယူစေအပ်သော သံယိကပစ္စည်း မဟုတ်၊ ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်း ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ဝေရုဝေထားအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ထိုသင်္ကန်းမျိုးကား မိမိကိုယ်တိုင်က ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး နေမည်ဟု ဝန်ခံ

ဥတ္တဝသော-မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော၊ ဒိသံဂမိကော-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလတ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အာဝါသိကဿ-၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍ-အပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အသုကကုလေ-ထိုမည်သော အမျိုး၌၊ မယံ-တပည့်တော်၏ (အထံသို့) ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ ပတ္တံ-ရောက်ပါပြီ၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းကို၊ ဂဏှထ-ယူရစ်ပါကုန်တော့၊ (မိမိယူသွားသော ဘဏ္ဍာ၏ အစား ထိုဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို ယူရစ်ပါကုန်တော့) ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ဂတဌာနေ-ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သစေ ဝိဗ္ဗမတိ-အကယ်၍ လူထွက်အံ့ (ဧဝံသတိ) ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ သံဃိကံ-သံဃာ့ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ (ဝဿာဝါသိက အလှူရှင် လူတို့ကို) သမ္ပုခါ-မျက်မှောက်၌၊ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပေတွာ-လက်ခံစေ၍၊ (ဤပုဂ္ဂိုလ်အား လှူဖို့ရန် လက်ခံစေ၍) သစေ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) လဘတိ-ရ၏။ [လဘတိတိ မမ ပတ္တဘာဂံ ဧတဿ ဒေသာတိ ဒါယကေ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြာပေန္တေနဝ သံဃိကတော ဝိယောဇိတံ (ကင်းစေအပ်ပြီးသည်) ဟောတိတိ ဥတ္တံ-("လဘတိ"ဟု ဆိုအပ်ပြီ။)]

ဣဒံ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ သေနာသနေ-၌၊ ဥတ္တဘိက္ခုနော-နေပြီးသော ရဟန်းအား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏ (အတွက်) (ဝဿာဝါသိကံ-ကို) ဂါဟိတံ-

ထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလှူရှင်တို့ကလည်း "ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး နေသော ရဟန်းတို့အားသာ လှူမည်"ဟု ရည်မှန်းထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါတွင်း၌ လူထွက်သော ရဟန်းသည် လူမထွက်မီက ပါနီယဥပဌာနစသော ဘတိနိဝိဋ္ဌတို့ကို ပြုပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းကို မရနိုင်၊ ဆိန္ဒဝဿပုဂ္ဂိုလ်လည်း ထုံးစံအတိုင်း မရနိုင်ပေ။

ဝိမတိ။ ။ပစ္စယဝသေန ဂါဟိတံ ပန တေမာသံ ဝသိတွာ (နေပြီး၍၊ နေပြီးမှ) ဂဟေတုံ အတ္တနာ ဒါယကေဟိစ အနုမတတ္တာ ဘတိနိဝိဋ္ဌမ္ပိ ဆိန္ဒဝသောပိ ဝိဗ္ဗန္ဓောပိ န လဘတိတိ ကေစိ အာစရိယာ ဝဒန္တိ၊ ဣဒဉ္စ ပစ္ဆာ ဥတ္တတ္တာ ပမာဏံ၊ တေနေဝ ဝဿုပနာယိက ဒိဝသေ ဧဝ ဒါယကေဟိ ဒိန္ဒဝဿာဝါသိကံ ဂဟိတဘိက္ခုနော ဝဿန္တေံ အကတွာ ဝါသောဝ ဟေဌာ ဝိဟိတော၊ န ပါနီယုပဌာနာဒိ ဘတိကရဏဝတ္ထံ၊ ယဒိ ဟိ တံ (ထိုအဘတိကရဏဝတ်သည်) နိဝိဋ္ဌမေဝ သိယာ၊ ဘတိကရဏမေဝ (ပါနီယဥပဌာန စသော ဘတိကရဏဝတ်ကိုသာ) ဝိဓာတဗ္ဗံ (စီရင်ထိုက်၏) "စီရင်ကား မစီရင်"ဟူလို့၊ တသ္မာ ဝဿဂ္ဂေန ဂါဟိတံ ဆိန္ဒဝဿာဒယော န လဘန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂတဌာနေ ၊ပေ၊ သံဃိကံ။ ။ဣဓ ဘိက္ခုဝေ ဝဿံ ဥတ္တော ဘိက္ခု ဝိဗ္ဗမတိ သံဃဿေဝေတံတိ ဝစနတော ဂတဌာနေ ၊ပေ၊ သံဃိကံ ဟောတိတိ ဥတ္တံ-သာရတ္ထ၊ သံဃိကံ ဟောတိတိ ဧတေန ဥတ္တဝဿာနမ္ပိ ဝဿာဝါသိကဘာဂေါ သံဃိကတော အမောစိတော၊ တေသံ ဝိဗ္ဗမေန သံဃိကော ဟောတိတိ ဒသေတိ၊ ဝိမတိ။

ယူစေအပ်ပြီ၊ တသေဝ-ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာသာ၊ ဟောတိ-၏၊ (ဂါဟိတံ၏ ကတ္တား ကား သေနာသနဂ္ဂါယာပကရဟန်းတည်း၊) ပန-ဆက်၊ သေနာသနသာမိကဿ- ကျောင်းရှင်ဒါယကာ၏၊ ပိယကမ္ပတာယ-ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ (အဖေ အဖိုး ဘကြီး ဘထွေးတော်စပ်နေသော ကျောင်းဒါယကာ၏ ချစ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပုတ္တဗိတာဒယော-သားသမီး အစရှိ သူတို့သည်၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ အမှာကံ - တပည့်တော်တို့၏၊ သေနာသန - ၌၊ ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ (တစ်နည်း၊ တတ္ထ-ထိုများစွာသော အဝတ်တို့တွင်၊) ဝဿူပဂတဿ-ဝါကပ်သော ရဟန်းအား၊ ဧကမေဝ-တစ်ထည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထံ-တို့၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ သေသာနိ- ကြွင်းသော အဝတ်တို့သည်၊ သံယိကာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ [“ပုဂ္ဂိုလ် လှူ ပါ၏”ဟု မလျှောက်ဘဲ ကျောင်းလှူသောကြောင့် သံယိကဖြစ်နေရကား “ပုဂ္ဂိုလ် အတွက် ၁ ထည်သာ ရသည်”-ဟူလို။]

(သေသာနိ-ကြွင်းသော အဝတ်တို့ကို၊) ဝဿာဝါသိကဋ္ဌိတိကာယ-ဝဿာ ဝါသိကသင်္ကန်း၏ တည်ရာအစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ယူစေထိုက်ကုန်၏၊ ဌိတိ ကာယ-တည်ရာအစဉ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ (အားလုံး အညီအမျှ ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဌိတိကာ မကျန်လတ်သော်၊) ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ သေနာသန-၌၊ ဝဿူပဂတံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဥပ္ပန္နေန-ဖြစ်သော၊ စိတ္တပ္ပဿာဒေန-စိတ်၏ ကြည်ညို ခြင်းကြောင့်၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ သေနာသနဿ ဒေမာတိ-သေနာသနဿ ဒေမဟု လျှောက်၍၊ ဒိန္နေသုပိ-လှူအပ်သော အဝတ် တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းပင်တည်း။ [ကျောင်းနေကိုယ်တော်အား တစ်ထည်သာ ပေး၍ ကျန်အဝတ်များကို ထေရ်စဉ်အားဖြင့်၊ ထေရ်စဉ် မရှိလျှင် ထေရ်ကြီးနေရာမှ စ၍ ဝေပါ။]

ပန-ဆက်၊ ပါဒမူလေ-ခြေရင်း၌၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဧတဿ ဘိက္ခုနော- ဤရဟန်းအား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက် ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တသေဝ-ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာသာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [အာယ သ္မတော ဒေမာတိ ဝဒန္တိဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ စိတ္တပ္ပဿာဒေန ဗဟူနိ ဝတ္ထာနိ လိုက်လာသောကြောင့် “ဟောန္တိ”ဟု ရှိရသည်။] ဧကဿ-၁ ယောက်သော် ဒါယ ကာ၏၊ ဂေဟေ-အိမ်၌၊ ဒွေ-၂ ထည်ကုန်သော၊ ဝဿာဝါသိကာနိ-ဝဿာဝါသိက သင်္ကန်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊) ပဌမဘာဂေါ-ပဌမအဖို့ကို၊ သာမဏေရဿ- ဖို့ ဂါဟိတော-ယူစေအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ဒုတိယော-ဒုတိယဖြစ်သော အဖို့ကို၊

ထေရာသနေ-ထေရ်ကြီးနေရာ၌၊ (ဂါဟိတော ဟောတိ၊) သော-ထိုအလှူရှင် ဒါယကာသည်၊ ဧကံ-၁ ထည်သော၊ ဒသဟတ္ထံ-ဆယ်တောင်ရှိသော၊ သာဓူကံ-အဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဟတ္ထံ-ရှစ်တောင်ရှိသော၊ သာဓူကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေသေတိ-ပို့စေ၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ ပို့စေသနည်း၊) ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ ပတ္တဘိက္ခုနံ-ရောက်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဒေထ-လှူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ ပို့စေအံ့၊ “ဝဿာဝါသိကပတ္တဘိက္ခုနံ” ဟု သမာသ်ပုဒ်လည်း ရှိ၏၊ “ရအပ် ရောက်အပ်သော ဝဿာဝါသိကသင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းတို့အား” ဟု ပေး။] ဝိစိနိတွာ-ရွေးချယ်၍၊ ဝရဘာဂံ-ကောင်းသော အဖို့ကို၊ (ဆယ်တောင်ရှိသော အဝတ်ကို၊) သာမဏေရဿ-အား၊ ဒတွာ-၍၊ အနုဘာဂေါ-နောက်ထပ်အဖို့ကို၊ (ရှစ်တောင်ရှိသော အဝတ်ကို၊) ထေရာသနေ-၌၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဥဘောပိ-သာမဏေ ထေရ်ကြီး ၂ ပါးလုံးတို့ကိုလည်း၊ (နေတွာ ဘောဇေတွာတို့၌ စပ်၊) ယရံ-သို့၊ နေတွာ-ပင့်ဆောင်၍၊ ဘောဇေတွာ-ဆွမ်းကျွေးပြီး၍၊ သယမေဝ-အလှူရှင်ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ပါဒမူလေ-၌၊ သစေ ထပေတိ-အကယ်၍ ထားအံ့၊ (ထေရ်ကြီးနှင့် သမဏေတို့၏ ခြေရင်း၌ အသီးအသီး ခွဲ၍ ချထားအံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) ယံ-အကြင်အဝတ်ကို၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်ပြီ၊ (ခြေရင်း၌ ချ၍ လှူအပ်ပြီ၊) တဒေဝ-ထိုအဝတ်သည်သာ၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်၊ ဟောတိ။ “ဆယ်တောင်အဝတ်ကို ထေရ်ကြီးခြေရင်း၌ ချလျှင် ထေရ်ကြီးအား ပေးပါ၊ သာမဏေ၏ ခြေရင်း၌ ချလျှင် သာမဏေအား ပေးပါ”-ဟူလို။]

☞ ဣတော-ဤနည်းမှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အာဂတနယော-လာသော နည်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (ကိ၊) ဧကဿ-၁ ယောက်သော ဒါယကာ၏၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ဒဟရသာမဏေရဿ-ငယ်သော သာမဏေ၏ အထံသို့၊ ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ သော-ထိုဒါယကာသည်၊ စေ ပုစ္ဆတိ-အံ့၊ (ကိ၊) အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသို့၊ ပတ္တံ-ရောက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (စေ ပုစ္ဆတိ၊) (ဧဝံသတိ၊) သာမဏေရဿ-၏ အထံသို့၊ (ပတ္တံ-ပြီ၊) ဣတိ-သို့၊ အဝတွာ-မပြောမူ၍၊ ဒါနကာလေ-လှူရာအခါ၌၊ ဇာနိဿတိ-သိရလတုံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ဒါနဒိဝသေ-လှူရာနေ၌၊

ဝရဘာဂံ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗော။ ။ပဌမဘာဂကို သာမဏေအတွက် ဝေဓုမှန်းထား အပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝါကျတ်၍ သင်္ကန်းရသောအခါ ဝရဘာဂကိုသာ သာမဏေအား ပေးရသည်။ ဝရဘာဂံ သာမဏေရဿာတိ ပဌမဘာဂဿ ဂါဟိတတ္တာ ဗုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။ [ထိုပဌမအကြိမ် ယူစေထိုက်သော အဖို့ကို မထေရ်ကြီးက ယူအပ်ပြီး ဖြစ်၏၊ ယခုဝေဓုသည် မထေရ်ကြီးအတွက် ဒုတိယခံယူရမည့် ဝေဓုဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမဝေဓုဖြစ်သော ဝရဘာဂကို မရသေးသော သာမဏေအား ပေးရသည်။]

ကေ-တစ်ပါးသော၊ မဟာထေရ်-မဟာထေရ်ကို၊ ပေသေတွာစေလွှတ်၍၊ နိဟရာ ပေတဗွဲ-ဆောင်စေရာ၏။ [“သာမဏေ သွားလျှင် သဒ္ဓါတရား ပျက်မည်စိုးသော ကြောင့် မထေရ်တစ်ပါးကို တိုက်တွန်းတောင်းပန်၍ စေလွှတ်ရမည်”ဟူလို။] ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသို့၊ ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ ပတ္တံ-ပြီ၊ သော-သည်၊ သစေ ဝိဗ္ဗမတိ ဝါ-အကယ်၍မူလည်း လူထွက်အံ့၊ သစေ ကာလံ ကရောတိ ဝါ-အကယ်၍ မူလည်း ယုံလွန်တော်မူအံ့၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ စေ ပုစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ကိံ) ကဿ-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသို့၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝဿာဝါသိကံ-သည်၊ ပတ္တံ-ရောက် ပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့ (စေ ပုစ္ဆန္တိ) (ဧဝံသတိ) တေသံ-ထိုလူတို့အား၊ ယထာဘူတံ-စွာ၊ အာစိက္ခိတဗွဲ-ပြောပြရာ၏။ [လူထွက်လျှင်လည်း လူထွက်ကြောင်း၊ ယုံလွန်တော် မူလျှင်လည်း ယုံလွန်တော်မူကြောင်း ပြောပါ။ “ဤနေရာ၌ လှည့်စားနေလျှင် အမြစ် မကင်းသောကြောင့် မလှည့်စားပါနှင့်-ဟူလို။]

တေ-ထိုလူတို့သည်၊ (လူထွက်သွားမှန်း၊ သို့မဟုတ် ယုံလွန်တော်မူမှန်း သိသော လူတို့သည်) သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ) (တုမှာကံ-အရှင် ဘုရားတို့အား၊ ဒေမ-လျှုပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ကဿ ဘိက္ခုနော-သို့ (လူထွက်သွားကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ယုံလွန်တော်ကြောင်း ပြောပြသော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့) ပါပုဏာတိ-၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ သံဃဿ ဝါ-သံဃာအား သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဿ ဝါ-ဂိုဏ်းအားသော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) ဒေန္တိ-အကယ်၍ လျှုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃဿ ဝါ-သံဃာ၏ အထံသို့သော်လည်း ကောင်း၊ ဂဏဿ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဝဿူပဂတာ-ဝါကပ် ပြီးသော ရဟန်းတို့သည်၊ သုဒ္ဓပံသုကူလိကာယေဝ-သက်သက် ပံသုကူစုတင်ဆောင် တို့ချည်းသာ၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာနေတွာ-အိမ်သို့ ပင့်ဆောင်၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလျှူအပ်သော၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ သေနာသန ပရိက္ခာရံ ဝါ-ကျောင်း၏ အသုံးအဆောင်ကိုသော်လည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ထပေတဗွဲ-ထားရာ၏၊ ဗိမ္ဗောဟနာဒိနိ ဝါ-ခေါင်းအုံး အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်း၊ ကာတဗ္ဗာနိ-ပြုထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤကျင့်ဝတ်သည်၊ နေဝါသိကဝတ္ထံ-နေဝါသိကကျင့် ဝတ်တည်း၊ (ထိုကျောင်း၌ အမြဲနေခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျင့်ဝတ်တည်း၊) (ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ အာဂတနယော-တည်း။)

သေနာသနဂ္ဂါဟကထာ-ကျောင်းခံယူပုံကို ဆိုကြောင်းစကားသည်၊

နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

[အချို့စာ၌ “သေနာသနဂ္ဂါဟဝိနိစ္ဆယော နိဋ္ဌိတော”ဟု ရှိ၏။]

ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာ

၃၁၉။ ဥပနန္ဒဝတ္ထုသို့-၌၊ တတ္ထံ၊ ပေ၊ မုတ္တန္တိ ဧတ္ထံ-၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ တယာ-သင်သည်၊ တတ္ထံ-ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌၊ ယံ သေနာသနံ-အကြင်ကျောင်းကို၊ ဂဟိတံ-နောက်မှ ယူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းကို၊ ဂဏှန္တေနော-ယူလိုက်လျှင်ပင်၊ ဝါ-ယူလိုက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ (တေ-သင်သည်၊) ဣဓ-ဤသာဝတ္ထိမြို့၌၊ (ဂဟိတံ-ပဌမယူအပ်သော ကျောင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ထည့်ပေးသည်၊) မုတ္တံ-လွတ်အပ်သည်၊ ဝါ-လက်လွတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဣဓ ဒါနာဟံ အာရုသော မုဉ္ဇာမီတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တေန ဆိုသော၊ တေ-သင်သည်၊ တံ-ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ တတြာပိ-ထိုရွာငယ်၌လည်း၊ မုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ (ဤနည်းအားဖြင့်၊) တံ-သည်၊ ဥဘယတ္ထံ-၂ ပါးစုံသော သာဝတ္ထိမြို့၊ ရွာငယ် အရပ်တို့၌၊ ပရိဗာဟိရော-ကျောင်းမှ အပသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ (အယံ)-ဤဆို အပ်ပြီးကား၊ (အတ္ထော။)

ပန-ကား၊ ဧတ္ထံ-ဤဥပနန္ဒဝတ္ထု၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဂဟဏေန-နောက်ယူခြင်းကြောင့်၊ ဂဟဏံ-ရှေ့ယူခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ ဂဟဏေန-ကြောင့်၊ အာလယော-ကျောင်း၌ တွယ်တာခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ အာလယေန-ကြောင့်၊ ဂဟဏံ-သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ အာလယေန-ကြောင့်၊ အာလယော-သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ [ထိုအကျဉ်းကို အကျယ် ပြလို၍ ကထံစသည် မိန့်၊] ကထံ-အဘယ်သို့ ငြိမ်းသနည်း၊ ဣဓ-ဤသာသနာ တော်၌၊ ဧကဇ္ဈော-အချို့သော ရဟန်းသည်၊ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ-ဝါကပ်ရာနေ၌၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊ ဂဟေ တွာ-ယူပြီး၍၊ သာမန္တဝိဟာရံ-အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓာ-သွားပြီး၍၊ တတြာပိ-ထိုအနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ဂဏှာတိ-ကျောင်းကို ယူပြန်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဣမိနာ ဂဟဏေန-ဤနောက်ယူခြင်းကြောင့်၊ ပုရိမံ-ရှေ့ ဖြစ်သော၊ ဂဟဏံ-ကျောင်းကို ယူခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏။ (ဤကား “ဂဟဏေန ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ”၏ အကျယ်တည်း။)

ဧတ္ထံ အယမတ္ထော။ ။ယံ တယာ တတ္ထံ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ ပေ၊ ဣဓ မုတ္တံ ဟောတိတိ ယံ-တယာ တတ္ထံ ဂါမကာဝါသေ ပစ္ဆာ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ တံ တေ ဂဏှန္တေနော ဣဓ သာဝတ္ထိယံ ပဌမဂဟိတသေနာသနံ မုတ္တံ ဟောတိ၊ ဣဓ ဒါနာဟံ၊ ပေ၊ တတြာပိ မုတ္တန္တိ ဣဓ ဒါနာဟံ အာရုသော ဣသ္မိ ဂါမကာဝါသေ ဂဟိတသေနာသနံ မုဉ္ဇာမီတိ ဝဒန္တေန တတြာပိ ဂါမကာဝါသေ ဂဟိတသေနာသနံ မုတ္တံ-သာရတ္ထ။

အပရော-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ ဣဓ-ဤကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ အာလယမတ္တံ-တွယ်တာခြင်းမျှကို၊ ကတွာ-၍၊ သာမန္တဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုအနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊ ဂဏှာတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဣမိနာ ဂဟဏေန-ဤနောက်ယူခြင်းကြောင့်၊ ပုရိမော-ရှေ့၌ဖြစ်သော၊ အာလယော-ကျောင်း၌ တွယ်တာခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-ငြိမ်း၏။ (ဤကား “ဂဟဏေန အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ” ၏ အကျယ်တည်း။)

ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဣဓ-ဤကျောင်း၌၊ ဝသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာဝါ-ယူပြီး၍ သော်လည်းကောင်း၊ အာလယံ-ကို၊ ကတွာဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ သာမန္တဝိဟာရံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဣဓေဝ-၌သာ၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဝသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ အာလယံ-ကို၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာလယေန-ကြောင့်၊ ဂဟဏံဝါ-ယူခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာလယေန-နောက်အာလယကြောင့်၊ အာလယော ဝါ-ရှေ့အာလယသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ (“အာလယေန ဂဟဏံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အာလယေန အာလယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ” ၂ မျိုးတို့၏ အကျယ်တည်း။) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ၄ ဝါရတို့၌၊ ပစ္ဆိမေ-နောက်ဖြစ်သော၊ ဂဟဏေ ဝါ-ယူခြင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အာလယေ ဝါ-တွယ်ကာခြင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏။ (အတည်ဖြစ်၏။) [ယောဇနာ၌ကား “သဗ္ဗတ္တာတိ သဗ္ဗသ္မိံ ဂဟဏေန ဂဟဏန္တိ အာဒိကေ စတုက္ကေ” ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ “သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံတို့တွင်” ဟု ပေးလေ၏။]

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ သေနာသနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသိဿာမိ-အံ၊ ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဥပစာရသီမာတိက္ကမေ-ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာအခါ၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော-ကျောင်းကို ခံယူခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ-၏၊ [ယောဇနာ၌ “ဥပစာရသီမာတိက္ကမေတိ နိမိတ္တတ္ထေ စေတံ ဘုမ္မဝစနံ၊ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏေ ဝါ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ခြင်းသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်” ဟု ပေး။] ပန-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ယဒိ ဘဝိဿတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝသိဿာမိ-အံ၊ (ဖာသု-သည်၊) နော စေ (ဘဝိဿတိ-အံ၊) (ဧဝံသတိ၊) အာဂမိဿာမိ-ပြန်လာအံ၊ ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အဖာသုဘာဝံ-မချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ-၍၊ ပစ္စာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာအံ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [“သေနာသနဂ္ဂါဟ မငြိမ်းသေး”-ဟူလို။]

၃၂၀။ တိဝဿန္တရေနာတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒွိဟိဝဿေ
 ဟိ-၂ ဝါတို့ဖြင့်၊ မဟန္တတရော ဝါ-ကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဟရတရော
 ဝါ-ငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) တိဝဿန္တ
 ရောနာမ-ရမည်၏၊ ပန-ဆက်၊ တစ်နည်း၊ ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား၊
 [ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိကို ရည်ရွယ်၍ ပေးသည်၊] ယော-သည်၊ ဧကေန ဝဿေန-
 အားဖြင့်၊ မဟန္တတရော ဝါ-ကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒဟရတရော ဝါ-ငယ်
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ယော ဝါ-သည်လည်း၊ သမာနဝဿော-
 တူသော ဝါရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုတစ်ဝါကြီး တစ်ဝါငယ်ရဟန်း၊ တူသော
 ဝါရှိသော ရဟန်းတို့၌၊ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ-တိဝဿန္တရဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊
 သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ ဧကသ္မိ-သော၊ မဉ္ဇေဝါ-သော်
 လည်းကောင်း၊ ပိဋေဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ ဒွေ-၂ ပါး ၂ ပါးတို့သည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ နိဿိဒိတုံ-ထိုင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ထိုင်ခွင့်ကို၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ ယံ-အကြင်နေရာသည်၊
 တိဏ္ဍံ-၃ ပါးသော ရဟန်းတို့အား၊ ပဟောတိ-လောက်၏၊ (၃ ပါးထိုင်လောက်၏၊)
 တံ-ထိုနေရာသည်၊ သံဟာရိမံ ဝါ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်မူလည်း၊
 ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အသံဟာရိမံ ဝါ-ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် မဖြစ်စေအပ်သည်မူလည်း၊
 ဟောတု၊ တထာရူပေ-ထိုသို့သဘောရှိသော နေရာ၌၊ ဖလကခဏ္ဍေအပိ-ပျဉ်ချပ်
 အပိုင်းကလေး၌သော်မှလည်း၊ အနုပသမ္ပန္နေနာပိ-လူသာမဏေနှင့်သော်မှလည်း၊
 သဒ္ဓိ-ကွ၊ နိဿိဒိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

တိဝဿန္တရော။ ။“တယော+ဝဿာ တိဝဿံ၊ (၃ ဝါ) တိဝဿဿ+အန္တရော
 တိဝဿန္တရော” ဤသို့သမာသ်တွဲပြီးမှ “တိဝဿန္တရေ+ဌိတော တိဝဿန္တရော”ဟု တဒ္ဓိတ်
 ဆင့်ပါ။ “၃ ဝါ၏ အတွင်း၌ တည်သူ”ဟူသည် ၂ ကြီး ၂ ဝါငယ်သူတည်း။

ယံ တိဏ္ဍံ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။၃ ပါးထိုင်လောက်သည်က စ၍ ရှည်လျားသော
 နေရာကို “ဒိယာသန”ဟု ခေါ်၏၊ ထို“ဒိယာသန”ဟူသည် ၂ ယောက်လောက်သာ ထိုက်လောက်
 သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်မှ အခြားသော ထိုင်ခုံတည်း၊ ဖလကခဏ္ဍေအပိ၌ အပိသည်
 ဝရဟာဇောတကတည်း၊ သာမန်ပျဉ်ချပ် အပိုင်းကလေး၌သော်မှ ထိုင်ကောင်းသေး၏၊ ထို့ထက်
 ခိုင်ခံ့သော ၃ ယောက်မှ အထက် ထိုင်လောက်သော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ခုတင်၌ကား
 ဆိုဖွယ်ရာ မရှိဟု သမ္ဘာဝနာ ပြုပါသည်၊ [ယောဇနာ၌ကား “အပိသဒ္ဓေန မဉ္ဇပိဌာနိ အပေက္ခ
 တိ”ဟု ဆို၏။] အနုပသမ္ပန္နေနာပိ၌ အပိလည်း ဝရဟာဇောတပင်တည်း၊ လူသာမဏေနှင့်
 သော်မှ အတူထိုင်ကောင်းသေး၏၊ ရဟန်းအချင်းချင်းကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ-ဟူလို့။

ဒိမတိ။ ။ယံ ‘တိဏ္ဍံ ပဟောတိတိ မဉ္ဇပိဌမိနိမုတ္တံ ယံ အာသနံ တိဏ္ဍံ သုခံ
 နိဿိဒိတုံ ပဟောတိ၊ ဣဒံ ပစ္ဆိမဒိယာသနံ၊ (အတိုဆုံး ဒိယာသနတည်း၊) ဧတ္ထ မဉ္ဇပိဌရဟိတေသု
 အသမာနာသနိကာပိ တယော နိဿိဒိတုံ လဘန္တိ၊ မဉ္ဇပိဌေသု ပန ဒွေ ၊ပေ၊ ဒုဝဂ္ဂဿေဝ
 အနုညာတတ္တာ၊ ဤဒိမတိအလိုအားဖြင့် “မဉ္ဇပိဌဖြစ်လျှင် ၃ ပါး ထိုင်လောက်သော်လည်း

ဟတ္ထိနခကန္တိ-ကား၊ ဟတ္ထိကုမ္ဘေ-ဆင်ဦးကင်းနှင့် တူသော မြေ၌၊ (အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ “ဆင်ခြေလျှော မြေ၌”ဟု ပေး၏။) ပတိဋ္ဌိတံ-တည်သော၊ (“ပါသာဒ- ကို၊ ကာရာပေတုကာမော ဟောတိ”၌ စပ်၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဆင်ခြေဦးကင်းနှင့် တူသော မြေ၌ တည်အောင်၊) ကတဿ-ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ ဧတံ နာမံ- ဤ “ဟတ္ထိနခက”ဟူသော အမည်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-ဖြစ်သတတ်။

သဗ္ဗ ပါသာဒပရိဘောဂန္တိ-ကား၊ သုဝဏ္ဏရတောဒိဝိစိတြာနိ-ရွှေငွေ အစရှိသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ကဝါဠာနိ-တံခါးရွက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မဉ္ဇူပိဌာနိ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ တာလဝဏ္ဏာနိ-ထန်းရွက် ယပ်ဝန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏရတမယပါနီယယဋ္ဌပါနီယသရာဝါနိ- ရွှေငွေတို့ဖြင့် ဖြူအပ်ကုန်သော သောက်ရေအိုး၊ သောက်ရေခွက်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ - အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညသုံ အလုံးစုံသော၊ စိတ္တကမ္မကတံ-

၃ ပါး မထိုင်ကောင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ မိမိကား - ဖလကခဏ္ဍေအပ်၌ အပ်ဟူသော ဂရဟာ ဇောတကဖြင့် မဉ္ဇူပိဌစသော သမ္ဘာဝနတ္ထကို ဆည်းသည်ဟု ထင်သည်။ ရှေ့၌ မဉ္ဇူ၏ တည်ရာကို နိဟတ္ထဝိတ္ထာရ၊ စတုဟတ္ထအာယာမဖြင့် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသော်လည်း ဘိက္ခုနီပါစိတ် တုဝဋ္ဌဝဂ်၌ ၂ ယောက် အိပ်လောက်သော ခုတင်ကိုပင် “မဉ္ဇူ”ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

ဝစနတ္ထ။

။သံဟရဏံ သံဟာရော၊ ထိုထိုဤဤ အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ သံဟာ ရေန+နိဗ္ဗတ္တံ သံဟာရိမံ၊ ထိုထိုဤဤ အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော (ရွှေ့၍ ရကောင်းသော၊ သံရိုက်၍-အသေစိုက်၍ မထားသော) ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ခုတင် ထိုင်ခုံ တည်း။ န+သံဟာရိမံ အသံဟာရိမံ၊ သံဖြင့် အသေရိုက်၍ဖြစ်စေ၊ မြေ၌ စိုက်၍ဖြစ်စေ ထားသော ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့၍ မရကောင်းသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တည်း။

ဟတ္ထိနခကံ။

။ဟတ္ထိနခေါ ဟေဋ္ဌာဘာဂေ တေဿ အတ္ထိတိ ဟတ္ထိနခေါ၊ (ပါသာ ဒေါ) ပါသာဒဿ နခေါနာမ ဟေဋ္ဌိမဘာဂေါ ပါဒနခသဒိသတ္တာ၊ (အောက်၌ ဆင့်ခြေသည်း ပံသဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့် “ဟတ္ထိနခ” မည်သော ပြာသာဒ်၊ သညာအနက်၌ ကပစ္စည်းသက်၍ “ဟတ္ထိနခကံ”ဟု ရှိ၏၊ သော သဗ္ဗဒိသာသု အနေကေဟိ ဟတ္ထိရူပေဟိ သမလက်တော ဌိတော၊ တသုပရိကတော ပါသာဒေါ ဟတ္ထိကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌိတော ဝိယ ဟောတိတိ အာဟာ “ဟတ္ထိကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌိတ”န္တိ-ဝိမတိ၊ ဤအလို “ပတ်ပတ်လည် ဆင်ရုပ်တွေ ရှိသောကြောင့် ထိုဆင်ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်သည် ဆင်၏-ဦးကင်းပေါ်၌ တည်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဟတ္ထိကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌိတံ”ဟု ဆိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်၊ (ယောဇနာ၌ ဝိဂြိုဟ်တစ်မျိုး ဆို သေး၏။) [ယူပေါ တု ဂဇကုမ္ဘမ္ဘိ၊ ဟတ္ထိနခေါ ပတိဋ္ဌိတော၊-အဘိဓာန် (၂၈၀)။]

သုဝဏ္ဏံ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။

။သုဝဏ္ဏရတောဒိဝိစိတြာနိတိ သံယိကသေနာသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပုဂ္ဂလိကံ ပန သုဝဏ္ဏာဒိဝိစိတြံ ဘိက္ခုဿ သမ္ပဋိန္ဒြိတုမေဝ န ဝဇ္ဇတိ၊ န ကေနစိ ပရိယာယေန ဇောတရူပရတံ သာဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တတ္တာ၊ တေနေဝေတ္ထ အဋ္ဌကထာယံ သံယိက

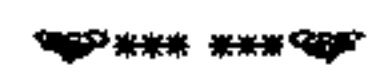
ပြုအပ်သော ပန်းချီ၊ ပန်းပု ဆန်းကြယ်မှုသည်၊ (အတ္ထိ၊) သဗ္ဗ-အလုံးစုံသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပါသာဒဿ-ပြာသာဒ်အား၊ ဒါသိဒါသံ-ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျားကိုလည်းကောင်း၊ ခေတ္တဝတ္ထု-လယ်ယာကိုလည်းကောင်း၊ ဂေါမဟိသံ-နွားကျွဲကိုလည်းကောင်း၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပါဠေတ္တံ-သီးခြား၊ ဂဟဏကိစ္စ-ခံယူဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပါသာဒေ-ပြာသာဒ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟိတေ - ခံယူအပ်ပြီးသော်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ - ခံယူအပ်ပြီးတော့သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ (ပြာသာဒ်ကို အလှူခံရာတွင် ပါဝင်သွားကြသည်၊ သီးခြား ခံယူဖွယ် မလို"ဟူလို၊) ဂေါနကာဒိနိ-ဂေါနက အစရှိသော အခင်းတို့ကို၊ သံယိကဝိဟာရေ ဝါ-သံယိကကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရေ ဝါ-၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဇပိဋကေသု-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့၌၊ အတ္ထရိတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-မအပ်ကုန်၊ ပန-အနွယ်၊ ဓမ္မာသနေ-တရားဟော ပလ္လင်၌၊ ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေန-လူတို့သည် အထူးတလည်ပြုအပ်သော အခင်းဟူသော အမှတ်ဖြင့်၊ (ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊) လဗ္ဘန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ တတြာပိ-ထိုဓမ္မာသန၌လည်း၊ နိပဇ္ဇိတုံ-လျောင်းခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ဝိဟာရေ ဝါ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရေ ဝါ"တိ န ဝတ္ထု၊ ဂေါနကာဒိ အကပ္ပိယဘဏ္ဍာဝိသယေ ဧဝ ဝတ္ထု၊ ဧကဘိက္ခုဿာပိ (ရဟန်းတစ်ပါးအတွက်သော်မှလည်း) တေသံ ဂဟဏေ ဒေါသာဘာဝါ-ဝိမတိ။

ဂေါနကာဒိနိ ၊ပေ၊ န ဝဋ္ဋတိ။ ။အချို့စာအုပ်တို့၌ "န ဝဋ္ဋန္တိ၊ လဗ္ဘန္တိ"ဟု ဗဟုဝုဇ် ရှိ၏။ ဂေါနကာဒိနိ ဝဲဟန်တူသည်။ သို့သော် အချို့စာအုပ်တို့၌ "န ဝဋ္ဋတိ၊ လဗ္ဘတိ"ဟု ဧကဝုဇ် ရှိ၏။ နောက်ဝါကျ၌လည်း "တတြာပိ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ"ဟု ဧကဝုဇ်ပင် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် "ပရိဘုဉ္ဇိတုံ+နိသိဒိတုံတို့ကို ဝဲ၍ ဧကဝုဇ်ချည်း ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်၏။ ("ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-သည်၊ န ဝဋ္ဋတိ"ဟု ပေး။)

ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေန။ ။ဝိကတ-အထူးတလည် ပြုအပ် (အမွန်အမြတ်အဖြစ်ဖြင့် ပြုအပ်) နိဟာရသဒ္ဓါသည် နယသဒ္ဓါနှင့် အနက်တူ၏။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဒုက၊ အဓိကရဏဝဂ်၊ ဒသမသုတ်၌ "ဒုန္နယာ ဒုန္နိဟာရာ"ဟု ဖွင့်၏။] နိဟရိယတိ အနေနာတိ နိဟာရော-လူတို့သည် အမွန်အမြတ် ပြုအပ်သော အခင်းကို သုံးစွဲပုံကို ဥပမာဆောင်ကြောင်းဖြစ်သော နည်း၊ ဆိုလို ရင်းကား - "လူတို့က (မိမိမခိုင်းဘဲ သူတို့ဘာသာ) ဓမ္မာသန၌ ဂေါနက စသော အခင်းကို ခင်းပေးလျှင် လူတို့ပစ္စည်းကို သုံးစွဲသောနည်းအားဖြင့် သုံးစွဲကောင်းသည်"ဟူလို။

ဋီကာများ။ ။ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေနာတိ ဂိဟိဟိ ကတနိဟာရေန၊ ဂိဟိဟိ အတ္တနော သန္တကံ အတ္ထရိတွာ ဒိန္နနိယာမေနာတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊ . . . ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေန လဗ္ဘန္တိတိ ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ လဗ္ဘန္တိ၊ တေဟိ အတ္ထရိတွာ ဒိန္နာနေဝ နိသိဒိတုံ လဗ္ဘန္တိ၊ န သယံ အတ္ထတာနိ၊ အတ္ထရာပိတာနိ ဝါ-သာရတ္ထ။

အဝိသန္ဓိယဝတ္ထုကထာ

၃၂၁။ ပဋိမာနီတိ-ကား၊ ရာသိဝသေန-အစု၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါး တို့တည်း၊ သရူပဝသေန ပန-သရုပ်သကောင် အပြားအားဖြင့်ကား၊ တောနိ-ဤအဝိ သန္ဓိယဝတ္ထုတို့သည်၊ ဗဟူနိ-များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုအဝိသန္ဓိယ ဝတ္ထုတို့တွင်၊ အာရာမောနာမ-အာရာမမည်သည်၊ ပုပ္ဖာရာမော ဝါ-ပန်းအာရာမ် သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပန်းခြံသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဖလာရာမော ဝါ- သစ်သီးအာရာမ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သစ်သီးခြံသည်သော်လည်းကောင်း၊ [အာဂန္ဓာ ရမန္တိ ဧတ္ထာတိ အာရာမော-လူအပေါင်းတို့ လာ၍ မွေ့လျော်ရာဖြစ်သော သစ်သီးခြံ၊ ပန်းခြံ၊ သစ်သီးဥယျာဉ်၊ ပန်းဥယျာဉ်တည်း။] အာရာမဝတ္ထုနာမ-ဝတ္ထု မည်သည်၊ တေသံယေဝ အာရာမာနံ-ထိုအာရာမ်တို့၏ပင်၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ထပိတောကာသော-ထားအပ်သော အရပ်တည်း၊ (“ပတ်ဝန်း ကျင်အရပ်နှင့် မရောအောင် သတ်မှတ်၍ အာရာမ်တည်ဖို့ရန် ရည်မှန်းထားအပ် သော အရပ်”ဟူလို၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ တေသု အာရာမေသု-ထိုအာရာမ်တို့သည်၊ ဝိနဋ္ဌေသု-ပျက်စီးကုန်ပြီးသော်၊ တေသံ-ထိုအာရာမ်တို့၏၊ ပေါရာဏကဘူမိဘာဂေါ- အဟောင်းဖြစ်သော မြေအဖို့တည်း၊ [“အာရမ်တည်ဖူးသော နေရာဟောင်း”ဟူလို၊] ဝိဟာရာနာမ-ရမည်သည်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ပါသာဒါဒိသေနာသနံ-ပြာသာဒ် အစရှိ သော ကျောင်း အိပ်ရာနေရာတည်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထုနာမ-ဝတ္ထုမည်သည်၊ တဿ- ထိုကျောင်း၏၊ ပတိဋ္ဌာနောကာသော-တည်ရာအရပ်တည်း။

မဉ္ဇောနာမ-မဉ္ဇမည်သည်၊ မသာရကော-ထွင်းအပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ဗုန္တိကာဗဒ္ဓေါ-အခြေ၌ ဖွဲ့စပ်ညှပ်ထားအပ်သော အပေါင်ရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌီရပါဒကော-ပုဇွန်၊ မြင်းတို့ ခြေကဲ့သို့ ကောက်သောအခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ အာဟစ္စပါဒ ကော-အပေါင်ထွင်း၍ သွင်းအပ်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ (ဘူတဂါမဝဂ်၊ ပဌမသေနာသနသိက္ခာပုဒ်၌) ပုတ္တာနံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ စတုန္တံ-၄ မျိုးကုန်သော၊ ဣမေသံ မဉ္ဇာနံ-ဤညောင် စောင်းတို့တွင်၊/အညတရော-တစ်မျိုးမျိုးသော ညောင်စောင်းတည်း၊ ပိဋ္ဌနာမ- မည်သည်၊ မသာရကာဒိနံယေဝ-မသာရက အစရှိသည်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္တံ-ကုန်သော၊ ပိဋ္ဌာနံ-အင်းပျဉ်တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော အင်းပျဉ် တည်း၊ ဘိသိနာမ-မည်သည်၊ ဥဣာဘိသိအာဒိနံ-ဥဣာဘိသိ အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စန္တံ- ၅ မျိုးတို့တွင်၊ အညတရော-တစ်မျိုးမျိုးသော ဘိသိတည်း၊ (ဘိသိ ၅ မျိုးကို ဤသေနာသနက္ခန္ဓက ဝိဟာရာနုဇာနနကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ) ဗိမ္ဗောဟနံနာမ-မည်သည်၊

၂၆၃

ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ (ဤသေနာသနက္ခန္ဓက၊ ဝိဟာ ရာနုဇာနနကထာ၌ပင် ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဗိမ္မောဟနာနံ-ခေါင်းအုံးတို့တွင်၊ အညတရံ-တစ်မျိုးမျိုးသော ခေါင်းအုံးတည်း၊ လောဟကုမ္ဘီနာမ-မ္ဘီမည်သည်၊ ကာဠ လောဟေန ဝါ-ကြေးမည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တမ္ပလောဟေန ဝါ-ကြေးနီဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ လောဟေန-ကြေးဖြင့်၊ ဝါ-သံဖြင့်၊ ကတာ-ပြုအပ်သော၊ ကုမ္ဘီ- အိုးတည်း၊ လောဟဘာဏကာဒီသုပိ - အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော- တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤလောဟဘာဏက အစရှိသည်တို့တွင်၊ အရဉ္စရော- အိုးစရည်းကို၊ ဘာဏကန္တိ-ဘာဏကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ယဋ္ဌော-အိုးကို၊ ဝါရကောတိ-ဝါရကဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ၊) ကဋ္ဌာဟံ-ကဋ္ဌာဟဟူသည်၊ ကဋ္ဌာဟမေဝ- ဖျင်းအိုးပင်တည်း၊ [အခြားပရိယာယ် မရှိဟူလျှင်] ဝါသိအာဒီသု-ဝါသိ အစရှိသည် တို့၌လည်းကောင်း၊ ဝလ္လိအာဒီသုစ-ဝလ္လိ အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဒုဝိညေယျ နာမ-ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သော အရာဝတ္ထုမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ခွေ-၂ ပါးသော အဝိသဇ္ဈိယဘဏ္ဍာတို့သည်၊ ဒွိသင်္ဂဟာနိ- ၂ မျိုးစီတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တတိယံ-၃ ခုမြောက်သော အဝိ သဇ္ဈိယဘဏ္ဍာသည်၊ စတုသင်္ဂဟံ-၄ မျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) စတုတ္ထံ-၄ ခုမြောက် အဝိသဇ္ဈိယဘဏ္ဍာသည်၊ နဝကောဋ္ဌာသံ-၉ မျိုးသော အဗ္ဗိ အစုရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) ပဉ္စမံ-သည်၊ အဋ္ဌဘောဒနံ-၈ ပါးအပြားရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) ဣတိ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဟိ-၅ မျိုးကုန်သော၊ ရာသီဟိ-အစုတို့ဖြင့်၊ ပဉ္စနိမ္မလ လောစနော-အညစ်အကြေး မရှိသော ငါးမျိုးသော မျက်လုံးရှိတော်မူသော၊ နာထော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဉ္စဝိသဝိဓံ-၂၅ ပါး အပြားရှိသော၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-ဂရု ဘဏ္ဍာကို၊ ဝါ-အလေးပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ပကာသယံ-ပြတော်မူပြီ။

အရဉ္စရော။ ။အရဉ္စရောတိ ဗဟုဥဒကဂဏ္ဍကာ မဟာစာဋီ၊ ဇလံ ဂဏှိတုံ အလန္တိ အလဉ္စရော၊ လ ၂ လုံးကို ရ ၂ လုံးပြု၊ ဝဋ္ဋစာဋီ ဝိယ (လုံးသော အိုးစရည်းကဲ့သို့၊) ဟုတွာ ထောက် ဒီယမုခေါ မဇ္ဈေ ပရိစ္ဆေဒံ ဒေသေတွာ ကတောတိ ဂဏှိပဒေသု ဝုတ္တံ၊ သာရတ္ထ။ [ယောဇနာ၌ကား “အတိမဟန္တတ္တာ အရံ ခိပ္ပံ ဇရတိ ဝိနာသေတိတိ အရဉ္စရော”ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏။]

ဒွိသင်္ဂဟာနိ ။ပေ၊ **အဋ္ဌဘောဒနံ။** ။(၁) အာရာမ၊ အာရာမဝတ္ထုဟူသော ၂ ပါး၊ (၂) ဝိဟာရ၊ ဝိဟာရဝတ္ထုဟူသော ၂ ပါးကို “ဒွိသင်္ဂဟာနိ”ဟု ဆိုသည်၊ (၃) မဉ္ဇ၊ ပိဋ၊ ဘိသိ၊ ဗိမ္မောဟန-ဟု ၄ မျိုးရှိသောကြောင့် တတိယအဝိသဇ္ဈိယကို “စတုသင်္ဂဟ” ဟု ဆိုသည်၊ (၄)လောဟကုမ္ဘီ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ၉ မျိုးရှိသောကြောင့် စတုတ္ထအဝိသဇ္ဈိယကို “နဝ ကောဋ္ဌာသ”ဟု ဆိုသည်၊ (၅) ဝလ္လိဝေဠု စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ၈ မျိုးရှိသောကြောင့် ပဉ္စမ အဝိသဇ္ဈိယကို “အဋ္ဌဘောဒနံ”ဟု ဆိုသည်။

တကြ-ထိုဂရုဘဏ်တို့၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ-ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း၊ ဟိ-ချေ၊ သဗ္ဗမ္ဘိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဣဒံ ဂရုဘဏ်-ဤဂရုဘဏ်ကို၊ ဣဓ-ဤဝတ္ထု၌၊ အဝိသန္ဓိယံ-အဝိသန္ဓိယဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကိဋ္ဌာဂိရိဝတ္ထုသ္မိ-ကိဋ္ဌာဂိရိဝတ္ထု၌၊ အဝေဘဂီယန္တိ-အဝေဘဂီယဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပရိဝါရေ ပန-ပရိဝါရ်ပါဠိတော်၌ကား၊ အဝိသန္ဓိယံ ၊ပေါ၊ စိန္တိတာတိ-တာဟူ၍၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ [မဟေသိနာ-မြတ်သော ဣသိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဝိသန္ဓိယံ-မစွန့်အပ် မစွန့်ကောင်းသော၊ အဝေဘဂီယံ-မဝေဖန်အပ် မဝေဖန်ကောင်းသော၊ (ဂရုဘဏ်-ကို၊) ပဉ္စ-၅ မျိုးတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိသဇ္ဇန္တဿ-စွန့်သော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးစွဲသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဧသာ ပဉ္စာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင် ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံအပ်ပြီ။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ မူလဇ္ဈေဇ္ဇေဝသေန-အခြေအမြစ်ကို ဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အပိုင်ပေးသောအားဖြင့်၊) အဝိသန္ဓိယံ-မစွန့်ထိုက်သည်လည်းကောင်း၊ အဝေဘဂီယံ-မဝေဖန်ထိုက်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) ပန-ထိုသို့ပင် အဝိသန္ဓိယ အဝေဘဂီယ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ပရိဝတ္ထနဝသေန-လဲလှယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇန္တဿ-အားလည်းကောင်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-အားလည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ၊) ဧဝံ-သို့ ဧတ္ထ-ဤပရိဝါရ်ပါဠိတော်၌၊ အဓိပ္ပာယော-သင်္ဂါယနာတင်ထေရ်တို့၏ အလိုကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

တကြ-ထိုသို့လဲလှယ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ အနုပုဗ္ဗကထာ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော စကားတည်း၊ တာဝ-လဲလှယ်ခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပဉ္စဝိဓမ္မိ-ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဣဒံ-ဤဂရုဘဏ်ကို၊ စိဝရိပ္ပာပါတဘောသဇ္ဇတ္ထာယ-သင်္ကန်း ဆွမ်း ဆေး အကျိုးငှာ၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ စ-အန္ဓယ၊ (ကင်္ခါ၌ “ထာဝရေန ပန”ဟု ရှိ၏၊) ထာဝရေန-ထာဝရဝတ္ထုဖြင့်၊ ထာဝရံစ-ထာဝရဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ဂရုဘဏ္ဍေန-ဂရုဘဏ်ဖြင့်၊ ဂရုဘဏ္ဍံစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္ထေတုံ-လဲလှယ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ထာဝရေန စ ထာဝရံ ၊ပေါ၊ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ဧတ္ထ ပုရိမဒ္ဓယံ (အာရာမနှင့် အာရာမဝတ္ထု၊ ဝိဟာရနှင့် ဝိဟာရဝတ္ထု ၂ ပါးအပေါင်းသည်၊) ထာဝရံ ပစ္ဆိမတ္ထယံ၊ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဋီကာ။] ပန-ဆက်၊ ထာဝရေ-ထာဝရဝတ္ထု၌၊

• အဝိသန္ဓိယ၊ အဝေဘဂီယ။ ။ဝိပုဗ္ဗ သဇ္ဇဓာတ် ကျပစ္စည်း၊ ဣ အာဂုံဖြင့် “ဝိသန္ဓိယ”ဟု ပြီး၏။ ဝိသန္ဓိတဗ္ဗန္တိ ဝိသန္ဓိယံ၊ န+ဝိသန္ဓိယံ အဝိသန္ဓိယံ၊ ဝိပုဗ္ဗ သဇ္ဇဓာတ် ကျပစ္စည်းဖြင့် “ဝိသန္ဓိယတေတိ ဝေဘဂီယံ”ဟု ဖြစ်၏။ ဘနောတံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်လည်း လာ၊ သုတ္တံ၌ ကပစ္စည်းသက်၍ “ဝိဘဂီယံယေဝ ဝေဘဂီယံ၊ န+ဝေဘဂီယံ အဝေဘဂီယံ”ဟု ပြု။

ခေတ္တံ-လယ်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထု-ယာလည်းကောင်း၊ တဋ္ဌာကံ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်လည်းကောင်း၊ မာတိကာ-ရေမြောင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ရဟန်းသံဃာအား၊ ဝိစာရေတုံ ဝါ-စီမံခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သမ္ပဋိန္ဒိတုံ ဝါ-လက်ခံခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အဓိဝါသေတုံ ဝါ-သာယာခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ (အချို့စာ၌ ဤပုဒ်မပါ။) န ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယကာရကေဟေဝ-ကပ္ပိယကာရကတို့သည်သာ၊ ဝိစာရိတတော-စီမံအပ်သော လယ်ယာစသည်မှ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ-အပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ (ဝိစာရေတုံ ဝါ သမ္ပဋိန္ဒိတုံ ဝါ အဓိဝါသေတုံ ဝါ) ဝဋ္ဋတိ။

ပန-ကား၊ အာရာမေန-ဖြင့်၊ (ပရိဝတ္ထေတုံ၌ စပ်၊) အာရာမံ-လည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထု-အာရာမရာလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-ကျောင်းရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ-ဤ ၄ မျိုးတို့ကို၊ ပရိဝတ္ထေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (ထာဝရဝတ္ထုချင်း ဖြစ်သောကြောင့် လဲလှယ်ကောင်းသည်) တတြ-ထိုလဲလှယ်ရာ၌၊ အယံ-ကား၊ ပရိဝတ္ထနနယော-လဲလှယ်ပုံနည်းတည်း၊ သံဃဿ-သံဃာ၏၊ နာဠိကေရာရာမော-အုန်းခြံသည်၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ကပ္ပိယကာရကာဝ-အပ်အောင်ပြုတတ်သော ကပ္ပိယဒါယကာတို့သည်သာ၊ ဗဟုတရံ-များစွာ၊ ခါဒန္တိ-ခဲကြကုန်၏၊ ယမ္ပိ-အကြင်အုန်းသီးကိုလည်း၊ န ခါဒန္တိ-မခဲစားကြကုန်၊ တတော-ထိုအုန်းသီးမှ၊ သကဋ္ဌဝေတနံ-လှည်းခကို၊ ဒတွာ-မေးရ၍၊ ဝါ-ပေးရခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပမေဝ-အနည်းငယ်ကိုသာ၊ ဟရန္တိ-ဆောင်ယူနိုင်ကြကုန်၏၊ (ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူနိုင်ကြကုန်၏။)

ပန-ကား၊ အညေသံ-(သံဃာမှ) အခြားကုန်သော၊ (မနုဿာနံ၌ စပ်၊) တဿ အာရာမဿ-ထိုအုန်းခြံ၏၊ အဝိဒူရဂါမဝါသီနံ-အနီးဖြစ်သော ရွာ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ (အုန်းခြံပိုင်သော ကျောင်းတိုက်၏) သမိပေ-၌၊ အာရာမော-အုန်းခြံသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊

ခေတ္တံ, ဝတ္ထု။ ။ဧတ္ထ-ဤလယ်၌၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏဗီဇံ-ကောက်စပါးမျိုးစေ့ကို၊ (ဇနောလူအပေါင်းသည်) ခံပတိ-ပစ်ချ၏၊ ဝါ-ကြချ၏၊ ဣတိ ခေတ္တံ၊ ဧတ္ထ-ဤယာ၌၊ အပရဏ္ဏဗီဇံ-ပဲမျိုးစေ့သည်၊ ဝသတိ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်နေတတ်၏၊ ဣတိ ဝတ္ထု၊-ယောဇနာ။

ကပ္ပိယကာရကာဝ။ ။“ကပ္ပိယကာရကာ ဝါ”ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ဝိကပ်ပြုလျှင် ပြိုင်ဘက်ဖြစ်မှ ပြုနိုင်သည်၊ ဤနေရာ၌ ဝေခြင်းနှင့် စားခြင်းသည် ပြိုင်ဘက် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ကပ္ပိယကာရကာဝ”ဟု အဝဇာရဏာ ရှိသင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား- “အုန်းခြံကဝေးသောကြောင့် သံဃာက မကြည့်ရှုနိုင်ရကား ထိုခြံမှ ထွက်သမျှ အုန်းသီးကို ကပ္ပိယကာရကတို့သာ အများအားဖြင့် စားကြ၏၊ မစားနိုင်၍ ကျန်နေသော အုန်းသီးများကိုလည်း သယ်ယူဖို့ရန် လှည်းခပေးရသောကြောင့် နည်းနည်းပါးပါးသာ ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူနိုင်ကြသည်”ဟုလို။

သံယံ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ သံကေန-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာရာမေန-
 ခြံဖြင့်၊ တံ အာရာမံ-ထိုသံယာပိုင်ခြံကို၊ ယာစန္ဒိ-တောင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
 သံယေန-သည်၊ ရုက္ခတိ သံယသမာတိ-ဿဟူ၍၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြောပြီး၍၊
 သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော-လက်ခံထိုက်၏၊ [“မည်သည့်ရွာ၌ နေသူတို့၏ အုန်းခြံဖြင့် သံယာ
 ပိုင်အုန်းခြံကို လဲလှယ်ခြင်းကို နှစ်သက်ပါလော”ဟု အပလောကနကံပြု၍ လဲခြင်းကို
 လက်ခံထိုက်သည်-ဟူလို၊] ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (သံယဿရှိလျှင် ကောင်း၏၊) ရုက္ခ
 သဟဿံ-အုန်းပင်တစ်ထောင်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိစေ
 ဦးတော့၊ (ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာဇောတကာ၊) မနုဿာနံ-တို့၏၊ ပဉ္စသတာနိ-အုန်းပင်
 ငါးရာတို့သည်၊ (သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊) (ပိသဒ္ဓါ
 ဂရဟာဇောတကာ၊) (ဧဝံသတိ၊) တုမ္မာကံ-အသင်ဒါယကာတို့၏၊ အာရာမော-သည်၊
 ခုဒ္ဒကော-ငယ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န ဝတ္ထဗွံ-မပြောဆိုရာ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း၊ ကဿာ-
 ကြောင့်၊ န ဝတ္ထဗွံ-ရာသနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယံ-ဤလူတို့၏ အုန်းခြံ
 သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ခုဒ္ဒကော-အကယ်၍ကား ငယ်ပါပေ၏၊ (ကိဉ္ဇာပိသဒ္ဓါ ဂရဟာ
 ဇောတကာ၊) အထံခေါ-ထိုသို့ပင် ငယ်ပါသော်လည်း၊ ဣတရတော-အခြားသော
 သံယာပိုင် အုန်းခြံထက်၊ (အုန်းပင်တစ်ထောင်ရှိသော အုန်းခြံထက်၊) ဗဟုတရံ-
 များစွာ၊ အာယံ-အတိုးအပွားကို၊ ဒေတိ-၏၊ (တသ္မာ န ဝတ္ထဗွံ၊) သမကမေဝ-
 အညီအမျှကိုသာ၊ သစေပိ ဒေတိ-အကယ်၍မူလည်း ပေးအံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ပေးပါ
 သော်လည်း၊ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ-အလိုရှိအပ်ရာ၊ အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌၊ ပရိဘုဂ္ဂိတု-
 သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ-ခံယူ
 ရာသည်သာ။

အာယံ။ ။အာပုဗ္ဗ ဣဇာတ်၊ အပစ္စည်းဖြင့် “အာယ”ဟု ဖြစ်၏၊ “အာယတိ-
 အုန်းခြံမှ တိုးတက် ဖြစ်လာတတ်၏၊ ဣတိ အာယော”ဟု ပြု၍ အုန်းခြံမှ ရသော အသီး
 အသီး၏ အဖိုးစသည်ကို “အာယ”ဟု ခေါ်ပါ၊ ယောဇနာ၌ကား “အာယတိ အာယသမိကော
 အနေန ဝဇ္ဇိ ဂစ္ဆတိ အနေနာတိ အာယော-ဥစ္စာရှင်၏ တိုးပွားကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်
 “အာယ ခေါ်သည်”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ၏၊ အုန်းသီး၊ အဖိုးအခများပင်တည်း။

သမကမေဝ ဒေတိ။ ။သမကမေဝ ဒေတိတိ ဧတ္ထ ဥနကံ ဒေန္တမ္ပိ (နည်းသော
 အာယကို ပေးစေကာမူ) ဝိဟာရဝတ္ထု သာမန္တံ ဂဟေတွာ (ကျောင်းတိုက်နှင့် နီးသော လူတို့၏
 ခြံကို ယူ၍) ဒုရတရံ ဒုက္ခဂေါပံ) စောင့်ရှောက်ဖို့ခက်သော သံယာခြံကို) ဝိသဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ
 ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဝံကွတိ ဟိ “ဘိက္ခုနံ စေ မဟတ္ထတရံ၊ ပေ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ၊-ဝိမတိ။ [ဝိနယာလင်္ကာရ၌
 “ဒုက္ခဂေါပံ” နေရာဝယ် “ရုက္ခဂေါပံ”ဟု ရှိ၏၊ “ဒုက္ခဂေါပံ”သည် အဓိပ္ပာယ်ကောင်းသော်လည်း
 သဒ္ဓါထုံးစံ မကျ “ဒုဂ္ဂေါပံ”ဟု ရှိမှ သဒ္ဓါထုံးစံ ကျသည်။]

ပန-ဆက်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဗဟုတရာ-များကုန်သော၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ သစေ
ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) တုံမှာကံ-အသင်ဒါယကာတို့၏၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဗဟုတရာ
နန-သာ၍ များကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ပြောဆိုရာ၏၊ အတိ
ရေကံ-အပိုအလွန်သည်၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ပုညံ-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်
ပါစေ၊ သံဃဿ-အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ၊) ဇာနာပေတွာ-သံဃာကို သိစေပြီး၍၊ သမ္ပဋိစ္စိတု-လက်ခံခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်၏၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဖလဓာရိနော-အသီးကို ဆောင်ကုန်သည်၊
(အသီး သီးကုန်သည်၊) (ဟောန္တိ) မနုဿာနံ-တို့၏၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဖလံ-ကို၊ န
တာဝ ဂဏ္ဍန္တိ-မယူကုန်သေးအံ့၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဂဏ္ဍန္တိ-အကယ်၍မူလည်း မယူကုန်သေး၊
(ပန-ထိုသို့ပင် မယူကုန်သေးပါသော်လည်း၊) န စိရေန-မကြာမြင့်မီ၊ (ဖလံ-ကို၊)
ဂဏ္ဍိယန္တိ-ယူကုန်လတံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်လျှင်၊ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗမေဝ-လက်ခံရာ
သည်သာ၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဖလဓာရိနော-ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)
ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (ရုက္ခာ၊) ဖလံ-ကို၊ န တာဝ ဂဏ္ဍန္တိ-အကယ်၍ မယူကုန်သေးသည်
ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တုံမှာကံ-တို့၏၊ ရုက္ခာ-တို့သည်၊ ဖလဓာရိနော နန-အသီးကို
ဆောင်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗွဲ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊
ဂဏှထ-ခံယူကြပါကုန်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ပုညံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လတံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့လျှောက်၍၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဇာနာပေတွာ-
သံဃာကို သိစေ၍၊ သမ္ပဋိစ္စိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [နိဝုံးကို ပြလို၍ ဧဝံ စသည်မိန့်။]
ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ အာရာမေန-ဖြင့်၊ အာရာမော-ကို၊ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗော-လဲလှယ်ထိုက်
၏၊ ဧတေနေဝ နယေန - ဤနည်းဖြင့်ပင်၊ အာရာမဝတ္ထုပိ - ကိုလည်းကောင်း၊

နန တုမှာကံ ပေ၊ ဝတ္ထုဗွဲ။ «ဥစ္စာရှင်တို့သည် မိမိတို့ သစ်ပင်က များနေ
ကြောင်းကို မသိ၍ လဲလှယ်ကြလျှင် (ထိုသို့များမှန်းသိလျက်) ထေယျစိတ်ဖြင့် လီယူသော
ရဟန်းမှာ ခိုးရာရောက်သောကြောင့် “အံသင်ဒါယကာတို့ သစ်ပင်တွေက များသည် မဟုတ်
လား”ဟူသော ဤစကားကို ပြောကြရသည်။ [ဣဒံ သာမိကေသု အတ္တနော ဘဏ္ဍဿ မဟဂ္ဂတံ
အဇာနိတွာ ဒေန္တေသု တံ ဥ တွာ ထေယျစိတ္တေန ဂဏှတော အဝဟာရော ဟောတိတိ ဝုတ္တံ-
ဝိမတိ၊ ဝိမတိ၌ ဤအဖွင့်ကို ဇာနာပေတွာ၏ နောက်မှ ဖွင့်ထား၏၊ ရှေ့နောက် ပြန်နေဟန်
တူသည်။]

ဇာနာပေတွာ။ «ဘိက္ခုသံဃံ ဇာနာပေတွာ”ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြ၏၊ ဝိနယာ
လင်္ကာရဋီကာ၌ ထိုဇာနာပေတွာဟူသော ဋီကာစကားကို “အပလောကံတွာတိ အတ္ထော”ဟု
အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်၏၊ သံဃာအား ပန်ပြောခြင်းကို “ဇာနာပေတွာ”ဟု ဆိုလိုသည်၊ ယောဇနာ၌ကား
“သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ သံဃဿ ဒိန္နဒါနဿ အာနိသံသံ မနုဿာနံ ဇာနာပေတွာ”ဟု
ဖွင့်၏။

ဝိဟာရောပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဝတ္ထုပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာရာမေန-ဖြင့်၊ ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗ-လဲလှယ်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ မဟန္တေနဝါ-ကြီးသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ခုဒ္ဒကေန ဝါ-ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အာရာမဝတ္ထုနာ-အာရာမ်ရာဖြင့်၊ အာရာမအာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ (ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗနိ-ကုန်၏။)

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝိဟာရေန-ဖြင့်၊ ဝိဟာရော-ကို၊ ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗော-ထိုက်သနည်း၊ သံဃဿ-၏၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ ဂေဟံ-အိမ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ (ကျောင်းတိုက်အား လှူထားသော အိမ်ရှိ၏၊) မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ-ကျောင်းတိုက်၏ အလယ်၌၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဥဘောပိ-အိမ် ပြာသာဒ် ၂ မျိုးလုံးတို့သည်လည်း၊ အဋ္ဌေန-အဖိုးအားဖြင့်၊ သမကာ-ညီမျှကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊) မနုဿာ-တို့သည်၊ တေန ပါသာဒေန-ဖြင့်၊ တံ ဂေဟံ-ကို၊ သစေ ယာစန္တိ-အကယ်၍ တောင်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သမ္ပဋ္ဌိစ္စိတုံ-လက်ခံခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ မဟဂ္ဂတရံ-များသော အဖိုးရှိသော၊ ဂေဟံ-သည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အမှာကံ-တို့၏၊ ဂေဟံ-သည်၊ မဟဂ္ဂတရံ-များသော အဖိုးရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊ မဟဂ္ဂတရံ-များသော အဖိုးရှိသည်၊ ကိဉ္ဇာပိ (ဟောတိ)-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ (ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရဟန်းတို့အား၊ အသာရုပ္ပံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ ပဗ္ဗဇိတေဟိ-တို့သည်၊ ဝသိတုံ-နေခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းပါ၊ ဣဒံ ပန-ပြာသာဒ်တည်းဟူသော ဤအိမ်သည်ကား၊ သာရုပ္ပံ-လျောက်ပတ်ပါ၏၊ ဂဏှထ-ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (စေ) ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ ဧဝမိ-ဤသို့လျှောက်ပြန်သော်လည်း၊ သမ္ပဋ္ဌိစ္စိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ (ဂေဟံ-ပြာသာဒ်တည်းဟူသော အိမ်သည်၊) မဟဂ္ဂံ-သည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ၊) တုမှာကံ-တို့၏၊ ဂေဟံ-သည်၊ မဟဂ္ဂံနန-များသော အဖိုးရှိသည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ (အဖိုးများချင် များပါစေ၊) အမှာကံ-တို့၏၊

ဝိဟာရေန ၊ပေ၊ ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗော။ ။ဝိဟာရေန ဝိဟာရော ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗောတိ သဝံတ္ထုကေန (တည်ရာမြေဟူသော ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်သော ပြာသာဒ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) အညေသံ ဘူမိယံ ကတပါသာဒါဒီနာ အဝတ္ထုကေန ဝါ (သူတစ်ပါးပိုင်သော မြေ၌ တည်သော ကြောင့် တည်ရာဝတ္ထု မရှိသော ပြာသာဒ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊) သဝတ္ထုကံ (တည်ရာမြေဟူသော ဝတ္ထုနှင့် တကွဖြစ်သော အိမ်ကို) ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ အဝတ္ထုကံ ပန အဝတ္ထုကေနပဝ ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ကေဝလံ ပါသာဒဿ ဘူမိတော (မြေထက်) အထာဝရတ္တာ (ထာဝရ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊) ဧဝံ ထာဝရေသုပိ ထာဝရဝိဘာဝံ ဥ တွာဝ ပရိဝတ္ထေ တဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ပုညံ-သညံ၊ ဘဝိဿတိ-လတံ၊ ဂဏှထ-ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ ပန-
 လျှောက်အပ်သော်ကား၊ သမ္ပဋိစ္စိတံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဝိဟာရေန-
 ဖြင့်၊ ဝိဟာရော-ကို၊ ပရိဝုတ္တေတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ဧတေနေဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်ပင်၊
 ဝိဟာရဝတ္ထုပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာရာမောပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထုပိ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဝုတ္တေတဗ္ဗံ-လဲလှယ်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ မဟဋ္ဌေန ဝါ-များသော
 အဖိုးရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝိဟာရဝတ္ထုနာ-ကျောင်းရာဖြင့်၊ ဝိဟာရဝိဟာရ
 ဝတ္ထုအာရာမအာရာမဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ (ပရိဝုတ္တေတဗ္ဗာနိ၊) ဧဝံ-သို့လျှင်၊ တာဝ-ဂရု
 ဘဏ်မှ ရှေးဦးစွာ၊ ထာဝရေန-ထာဝရဝတ္ထုဖြင့်၊ ထာဝရပရိဝုတ္တနံ-ထာဝရဝတ္ထုကို
 လဲလှယ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။

ပန-ကား၊ ဂရုဘဏ္ဍေန-ဖြင့်၊ ဂရုဘဏ္ဍပရိဝုတ္တနေ-ဂရုဘဏ်ကို လဲလှယ်ရာ၌၊
 မဗ္ဗပိဋံ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်၊ မဟန္တံ ဝါ-ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊
 ခုဒ္ဒကံ ဝါ-ငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊
 စတုရင်္ဂလပါဒကံ-လက် ၄ သစ်အခြေရှိသော၊ ဂါမဒါရကေဟိ-ရွာသားကလေး
 တို့သည်၊ ပံသွာဂါရကေသု-မြေအိမ်တို့၌၊ ကီဠန္တေဟိ-ကစားကုန်စဉ်၊ ကတမ္ပိ-ပြုအပ်
 သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်လည်း၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နကာလတော-
 လှူအပ်ရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ၊ [ရွံ့တို့ကို နယ်၍ ထိုရွံ့
 မြေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အိမ်ကို “ပံသွာဂါရက”ဟု ခေါ်ဟန်တူ၏၊ ယောဇနာ၌
 ကား “ဖုံကစားဖို့ရန် ပြုအပ်သော အိမ်”ဟု ဆို၏။] ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော-
 မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီး အစရှိသူတို့သည်၊ ဧကပ္ပံဟာရေနေဝ-တပြိုင်နက်တည်းဖြင့်
 ပင်၊ မဗ္ဗသတံ ဝါ-ညောင်စောင်းတစ်ရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဗ္ဗသဟဿံ ဝါ-
 ညောင်စောင်းတစ်ထောင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ဒေန္တိ-အကယ်၍မူလည်း
 လှူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ကပ္ပိယမဉ္ဇာ-အပ်သော ညောင်
 စောင်းတို့ကို၊ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗာ-လက်ခံထိုက်ကုန်၏၊ [ကပ္ပိယမဉ္ဇာ သမ္ပဋိစ္စိတဗ္ဗာတိ
 ဣမိနာ သုဝဏ္ဏာဒိဝိစိတ္တံ အကပ္ပိယမဉ္ဇံ “သံဃဿာ”တိ ဝုတ္တေပိ သမ္ပဋိစ္စိတံ န
 ဝဋ္ဋတိတိ ဒသေတိ၊ “ဝိဟာရဿ ဒေမာ”တိ ဝုတ္တေ သံဃဿ ဝဋ္ဋတိ၊ န ပုဂ္ဂလဿ၊
 ခေတ္တာဒိ ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ။] သမ္ပဋိစ္စိတွာ-၍၊ ဝုဗုပဋိပါဋိယာ-ကြီးသူတို့၏
 အစဉ်အားဖြင့်၊ (ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊) သံဃိကပရိဘောဂေန-သံဃိကညောင်စောင်း
 ကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇထ-သုံးစွဲကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒါတဗ္ဗာ-
 ပေးဝေထိုက်ကုန်၏၊ ပုဂ္ဂလိကဝသေနန-ပုဂ္ဂလိက၏ အစွမ်းဖြင့်၊ န ဒါတဗ္ဗာ-မပေး
 ဝေထိုက်ကုန်၊ (အဝိသဒ္ဓိယ၊ အဝေဘဂီယဘဏ္ဍာ ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂလိက
 ဖြစ်အောင် မပေးထိုက်၊ မဝေဖန်ထိုက်၊) အတိရေကမဉ္ဇေ - အပိုအလွန်ဖြစ်သော

ညောင်စောင်းတို့ကို၊ (ဝေပြီး၍ ပိုနေသော ညောင်စောင်းတို့ကို) ဘဏ္ဍာဂါရာဒီသု-
ဘဏ္ဍာတို့ကို အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ပညပေတွာ-ခင်းပြီး၍၊ ပတ္တစိဝရံ-သပိတ်
သင်္ကန်းကို၊ နိက္ခိပိတုမ္ပိ-ထားခြင်းဌာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ဗဟိသီမာယ-ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ သံဃဿ ဒေမာတိ-မဟူ၍၊ (ဝတ္ထာ-
လျှောက်ပြီး၍) ဒိန္နမဇ္ဈော-လှူအပ်သော ညောင်စောင်းကို၊ သံဃဏ္ဍေရဿ-၏။
ဝသနဌာနေ-နေရာအရပ်၌၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏၊ တတ္ထ-ထိုသံဃာထေရ်၏
နေရာအရပ်၌၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ မဇ္ဇာ-တို့သည်၊ စေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ မဇ္ဈေန-
ဖြင့်၊ ကမ္ပ-အလုပ်သည်၊ စေ နတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဝသန
ဌာနေ-၌၊ ကမ္ပ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တတ္ထ-ထိုရဟန်း၏ နေရာအရပ်၌၊ သံဃိကပရိ
ဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇေယ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးဝေထိုက်၏၊
မဟဇ္ဈေန-များသော အဖိုးရှိသော၊ သတက္ကနကေန ဝါ-တစ်ရာ ထိုက်တန်သည်မူ
လည်းဖြစ်သော၊ သဟဿက္ကနကေန ဝါ-တစ်ထောင် ထိုက်တန်သည်မူလည်း ဖြစ်
သော၊ သတသဟဿက္ကနကေန ဝါ-တစ်သိန်းထိုက်တန်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊
(မဟဇ္ဈေနကို ထပ်ဖွင့်သည်) မဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ အည-အခြားသော၊ မဇ္ဈသတံ-ညောင်
စောင်းတစ်ရာကို၊ လဘတိ-ရနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပရိဝတ္ထိတွာ-လဲလှယ်၍၊ ဂဟေ
တဗ္ဗ-ယူနိုင်၏၊ (သံဃာအများအား ကျေးဇူးများသောကြောင့် လဲလှယ်၍ ယူနိုင်
သည်) ကေဝလံ-အာရာမ စသည်မဖက် သက်သက်၊ မဇ္ဈေန-ဖြင့်၊ မဇ္ဈာယေဝ-
ကိုသာ၊ (ပရိဝတ္ထေတဗ္ဗော-လဲလှယ်ထိုက်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ အာရာမ
အာရာမဝတ္ထုဝိဟာရဝိဟာရဝတ္ထုပိဌဘိသိပိဓမ္မောဟနာနိပိ-အာရာမ၊ အာရာမရာ၊
ကျောင်း၊ ကျောင်းရာ၊ အင်းပျဉ်၊ ဘုံလျှို၊ ခေါင်းအုံးတို့ကိုလည်း၊ ပရိဝတ္ထေတုံ-ငှာ၊
ဝဋ္ဋန္တိ-ကုန်၏။ (အချို့စာ၌ “ဝဋ္ဋတိ”ဟု ရှိ၏၊ ပရိဝတ္ထေတုံ-ငှာ၊ ဝါ-သည်၊ ဝဋ္ဋတိ-
အပ်၏”ဟု ပေး။) [ပရိဝတ္ထေတုံ ဝဋ္ဋန္တိတိ ဣမိနာ အထာဝရေန ထာဝရမ္ပိ အထာဝရမ္ပိ
ပရိဝတ္ထေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဒသေတိ၊ ထာဝရေန အထာဝရမေဝ ဟိ ပရိဝတ္ထေတုံ န
ဝဋ္ဋတိ-သာရတ္ထ။] ပိဌဘိသိပိဓမ္မောဟနေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဧသ (ဧသော)-ဤဆိုအပ်
ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-ဆောင်ကြောင်း အစီအရင် တည်း၊ ဟိ-ဆက်၊
ဧတေသု-ဤညောင်စောင်း အင်းပျဉ်အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ-အပ်
သော ဝတ္ထု၊ မအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်
သာ။ [ဧတေသုတိ မဇ္ဇာဒီသု၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ ဝုတ္တနယမေဝါတိ အာသန္နိတူလိကာဒိ
ဝိနိစ္ဆယေသု (အာသန္နိ၊ တူလိကာ အစရှိသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်တို့၌) ဝုတ္တနယ
မေဝ-(မဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္မက္ခန္ဓက ဥစ္စာသယန မဟာသယနအဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းရှိသည်သာ)-ဝိမတိ။]

တတ္ထ-ထိုကပ္ပိယ၊ အကပ္ပိယတို့တွင်၊ အကပ္ပိယံ-အကပ္ပိယဖြစ်သော မဉ္ဇူပိဌ စသည်ကို၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-မသုံးစွဲထိုက်၊ ကပ္ပိယံ-ကပ္ပိယဖြစ်သော မဉ္ဇူပိဌစသည် ကို၊ သံဃိကပရိဘောဂေန-သံဃိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ အကပ္ပိယံဝါ-အကပ္ပိယဖြစ်သော မဉ္ဇူပိဌ စသည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဟဉ္ဇူ-များသော အဖိုးရှိသော၊ ကပ္ပိယံ ဝါ-ကပ္ပိယဖြစ်သော မဉ္ဇူပိဌ စသည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တေတွာ-လဲလှယ်၍၊ ဝုတ္တဝတ္ထုနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ဂဟေ တဗ္ဗာနိ-ယူထိုက်ကုန်၏။ ပန-ကား၊ အဂရဘဏ္ဍာပဝံ-ဂရဘဏ်အဖြစ်သို့ မကပ် ရောက်သော၊ ဘိသိဗိဓမ္မောဟနံနာမ-မည်သည်၊ နတ္ထိ။ (“လုံးလုံး ပုဂ္ဂလိက မရှိရ”ဟု မဆိုလို၊ “သံဃိကဖြစ်လျှင်သာ ဂရဘဏ် မဟုတ်သော ဘိသိဗိဓ္မောဟနမည်သည် မရှိ”ဟု ဆိုလိုသည်။)

လောဟကုမ္ဘိ-သံ၊ ကြေးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အိုးလည်းကောင်း၊ လောဟ ဘာဏကံ-သံ၊ ကြေးတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ရေလှောင်အိုးစရည်းလည်းကောင်း၊ [“ဘာဏကော တု အရဉ္စရော” အဘိဓာန် (၄၅၆)] လောဟကာဋ္ဌာဟံ-သံ၊ ကြေး တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ တိဏိ-ဤ ၃ မျိုး တို့သည်၊ မဟာန္တာနိ ဝါ-ကြီးကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု-ဖြစ်စေကုန်၊ ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ-ငယ်ကုန်သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ပသတ မတ္တဥဒကဂ္ဂဏှနံကာနိ-တစ်လက်ဖက်မျှသော ရေကို ယူနိုင်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ဂရဘဏ္ဍာနိယေဝ-ဂရဘဏ်တို့ချည်းသာတည်း၊ ပန-ကား၊ လောဟဝါရကော-သံရေအိုး၊ ကြေးရေအိုးကို၊ ကာဠုလောဟတမ္မလောဟဝဋ္ဋ လောဟကံသလောဟာနံ-သံ၊ ကြေး၊ ကြေးပုပ်၊ ကြေးဖြူတို့တွင်၊ ယေနကေနစိ- အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော သံ၊ ကြေးဖြင့်၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ သီဟဠဒီပေ-

အကပ္ပိယံ ဝါ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယံ ဝါ။ ။အကပ္ပိယံ ဝါ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယံ ဝါတိ ဧတ္ထ အကပ္ပိယံနာမ သုဝဏ္ဏမယမဉ္ဇာဒိ အကပ္ပိဘိသိဗိဓ္မောဟနာနိ စ၊ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယံနာမ ဒန္တမယ မဉ္ဇာဒိပါဝါရာဒိကပ္ပိယအတ္ထရာဏာဒိနိ စ၊-သာရတ္ထ၊ အကပ္ပိယံ ဝါတိ အာသန္တိအာဒိ ပမာဏာ တိက္ကန္တံ ဗိဓ္မောဟနာဒိ စ၊ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယံ ဝါတိ သုဝဏ္ဏာဒိ ဝိစိတ္တံ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဒိန္နံ- ဝိမတိ။ [အကပ္ပိယံ ဝါ မဟဉ္ဇူကပ္ပိယံ ဝါတိ ကပ္ပိယေန ဝါ မဟဉ္ဇူကပ္ပိယေန ဝါ ပရိဝတ္တေတွာတိ သမ္ပန္နော-ယောဇနာ၊ ဤယောဇနာ၌ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယံ ဝါ နေရာဝယ် “မဟဉ္ဇူကပ္ပိယံ ဝါ”ဟု သမာသ်ရှိ၏။ ပရိဝတ္တေတွာ၏ လဲလှယ်ကြောင်း ကရိုဏ်းကိုလည်း “ကပ္ပိယေန ဝါ မဟဉ္ဇူ ကပ္ပိယေန ဝါ”ဟု အပို ထည့်သည်။]

ဝိမတိ။ ။“ကာဠုလောဟ ပေ၊ ဘာဇေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋကံသလောဟ မယမ္ပိ ဘာဇနံ ပုဂ္ဂလိကမ္ပိ သမ္ပဋိန္ဒြိယမ္ပိ ပရိဟရိတမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုဂ္ဂလပရိဟရိတဗ္ဗသေဝ (ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူနိုင် သိမ်းထားနိုင်သော ဘဏ္ဍာ၏သာ) ဘာဇေတဗ္ဗတ္တာတိ ဝဒန္တိ၊

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ပါဒဂူဏှနကော-၁ ပါဒကို ယူနိုင်သော သံရေအိုး ကြေးရေအိုးကို၊ ဘာဇေတဗ္ဗော-ဝေဖန်ကောင်း၏။ စ-ဆက်၊ ပါဒေါနာမ-ပါဒမည်သည်၊ ဝါ-ပါဒဆန့်သော ကြေးအိုးမည်သည်၊ မဂဓနာဠိယာ-မဂကွမ်းစားဖြင့်၊ ပဉ္စနာဠိမတ္တံ-ငါးကွမ်းစားမျှကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏။ ဝါ-ဆန့်၏။ တတော-ထိုငါးကွမ်းစား ဆန့်သော အိုးထက်၊ အဓိကဂူဏှနကော-အပိုအလွန်ကို ယူသော အိုးသည်၊ (အပိုအလွန် ဆန့်သော အိုးသည်) ဂရုဘဏှံ-ဂရုဘဏ်တည်း၊ တာဝ-ပါဠိအနာဂတမ္ပ ရှေးဦးစွာ၊ ဣမာနိ-ဤအိုးတို့သည်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ လောဟဘာဇနာနိ-သံအိုး၊ ကြေးအိုးတို့တည်း။ [“လောဟကုမ္ဘိ လောဟဘာဏကံ လောဟဝါရကော လောဟကဋ္ဌာဟံ”ဟု ပါဠိတော်၌ လာသည်။]

ပန-ကား၊ ပါဠိယံ-၌၊ အနာဂတာနိပိ-မလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိဂီရ-ရေကယား၊ ဝါ-ရေတကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟ-ထွေးခံ၊ ဝါ-လက်ဆေးခံ၊ ဥဠုကံ-ရေမှုတ်၊ ဒဠိ-ယောင်းမ၊ ကဋ္ဌဗ္ဗ-ယောက်ချို၊ ဝါ-ဇွန်း၊ ပါတိ-ခွက်၊ တဋ္ဌက-စလောင်း၊ သရက-ရေခွောက်ခွက်၊ သမုဂ္ဂ-သေတ္တာ၊ [သံဘဏှာ ကြေးဘဏှာအခန်းဖြစ်၍ “ဖာ၊ ပရိပံ”ဟု မပေးရ။] အဂီရကမုလ္လ-မီးအိုးကင်း၊ ဓမ္မကဋ္ဌဗ္ဗအာဒိနိ-မီးမွေ ယောင်းမ အစရှိသော ဘဏှာတို့သည်၊ ခုဒ္ဒကာနိဝါ-ငယ်သော ဘဏှာတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟန္တာနိဝါ-ကြီးသော ဘဏှာတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော ဘဏှာတို့သည်၊ ဂရုဘဏှာနိ-ဂရုဘဏ်တို့တည်း၊ ပတ္တော-သပိတ်လည်းကောင်း၊ အယထာလကံ-သံခွက်လည်းကောင်း၊ တမ္ပလောဟထာလကံ-ကြေးနီခွက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ ပန-ဤဘဏှာတို့ကိုကား၊ ဘာဇနီယာနိ-ဝေဖန်ကောင်းကုန်၏။ [မဟာပစ္စရိဝါဒကို ပြလို၍ ကံသလောဟ ဝဋ္ဌလောဟ စသည်မိန့်။] ကံသလောဟ ဝဋ္ဌလောဟဘာဇနဝိကတိ-ကြေးဖြူ ကြေးပုပ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်အထူးသည်၊ သံယိကပရိဘောဂေန ဝါ-သံယိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိထက် ကြီးသော ရဟန်းသည်သာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား သုံးခွင့်ပေးခြင်းကို “သံယိကပစ္စည်း သုံးစွဲနည်း”ဟု ဆိုသည်။] ဂိဟိ ဝိကဋ္ဌာ-လုံတို့ အထူးပြုအပ်သော ဥစ္စာသည်၊ (သမာနာ) ဝါ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိဘုဂ္ဂိတု-သုံးစွဲခြင်းငှာ) ဝဋ္ဌတိ၊

တံ ဥပရိ “ကံသလောဟဝဋ္ဌလောဟဘာဇနဝိကတိ သံယိကံ ပရိဘောဂေန ဝါ ဂိဟိဝိကဋ္ဌာ ဝါ ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဒိကေန မဟာပစ္စရိဝစနေနံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဣမဿ ဟိ “ဝဋ္ဌလောဟကံသလောဟာနံ ယေနကေနစိ ကတော သီဟဠဒီပေ ပါဒဂူဏှနကော ဘာဇေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တဿ မဟာအဋ္ဌကထာဝစနဿ ပဋိက္ခေပါယ တံ မဟာပစ္စရိဝစနံ ပစ္ဆာ ဒဿိတံ၊ တသ္မာ ဝဋ္ဌလောဟကံသလောဟမယံ ယံတိဉ္စိ ပါဒဂူဏှနကဝါရကမ္ပိ ဥပါဒါယ အဘာဇနီယမေဝ၊ ဂိဟိဟိ ဒိယျမာနမ္ပိ ပုဂ္ဂလဿ သမ္ပုဋ္ဌိတုမ္ပိ န ဝဋ္ဌတိတိ။

ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-ပုဂ္ဂလိကဝစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ (ပရိဘုခွိတုံ-ငှာ၊) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဟိ-မှန်၊ ကံသလောဟာဒိဘာဇနံ-ကြေးဖြူ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်သည်၊ သံယဿ-အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သည်၊ (သမာနံ) ပိ-သော်လည်း၊ ပါရိဟာရိယံ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊ ပရိဘုခွိတုံ-ငှာ၊) န ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိဟိဝိကဋ္ဌနိဟာရေနော-လူတို့သည် အထူးတလည် ပြုအပ်သော ဥစ္စာကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ [လှူပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲနည်းဖြင့်သာ၊] ပရိဘုခွိတုံ-သုံးစွဲထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဘာဇနဝိတတိ-ကြေးခွက်အထူးကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိမ္မိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ကပ္ပိယလောဟဘဏ္ဍေ-အပ်သော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာတွင်၊ အဉ္စနိ-မျက်စဉ်းကျည်ကိုလည်းကောင်း၊ (မျက်စဉ်းထည့်စရာ ကြေးဗူးသံဗူးကိုလည်းကောင်း၊ “ဘာဇနိယံ”၌ စပ်၊) အဉ္စနိသလာကာ-မျက်စဉ်းတံကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍမလဟရဏီ-နဖာချေး ကလော်တံကိုလည်းကောင်း၊ သူစိ-အပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏသုစိ-(ပေရွက်ကို ရေးကြောင်းဖြစ်သော) ကညစ်ကိုလည်းကောင်း၊ [ပဏ္ဏသုစိနာမ လေခနီတိ မဟာဂဏ္ဍိပဒေ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊] ခုဒ္ဒကော-ငယ်သော၊ ပိပ္ပလိကော - ဓားငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကံ - ငယ်သော၊ အာရကဏုကံ - အပ်နဖားထွင်း စူးကိုလည်းကောင်း၊ ကုဗ္ဗိကာ - သံကောက်ကိုလည်းကောင်း၊ တာဠ-မင်းတုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိဝေဓကော-တောင်ဌေး၌ စွပ်အပ်သော သံကွင်း ကြေးကွင်းကိုလည်းကောင်း၊ [“ကတ္တရယဋ္ဌိဝလယံ”ဟု ကင်္ခါဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “ကတ္တရယဋ္ဌိဝေဓကော”ဟု တစ်ပုဒ်တည်း ရှိစေ။] နတ္ထုဒါနံ-နှာကို ပေးကြောင်းဖြစ်သော အတံကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-နှာနှပ်တံကိုလည်းကောင်း၊ ဘိန္နိဝါလော-ခရင်းကိုလည်းကောင်း၊ လောဟကုဋ္ဌာ-သံတူကိုလည်းကောင်း၊ (ကြေးတူလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။) လောဟကုဋ္ဌိ-သံချေးကိုလည်းကောင်း၊ (ဤသို့ ရှေးနိဿယပေး၏။) [ကုဋ္ဌဓာတ်သည် ဆေဒနအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “လောဟကုဋ္ဌိ-သံကို ဖြတ်ကြောင်း အရာဝတ္ထု”ဟု ပေးရလျှင် သင့်မည်ထင်သည်။] လောဟဂုဠော-သံလုံးကိုလည်းကောင်း၊ လောဟပိဏ္ဍိ - သံတွေခဲကိုလည်းကောင်း၊ (သံတို့ကို

ပါရိဟာရိယံ။ ။ပါရိဟာရိယတေ-သွားလေရာရာ ဆောင်ယူအပ်၏၊ ဣတိ ပါရိဟာရိယံ၊ ပရိပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်၊ အပ္ပပစ္စည်း၊ ပါရိဟာရိယမေဝ ပါရိဟာရိယံ၊ သွားလေရာရာ၌ ဆောင်ယူ၍ သုံးဆောင်အပ်သော ခွက်ကို “ပါရိဟာရိယ”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုကံသလောဟ စသော ခွက်ကို သပိတ်ကဲ့သို့ သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ မိမိသွားလေရာရာ ဆောင်ယူသုံးစွဲခြင်းငှာ မအပ်ဟူလို၊ [ပါရိဟာရိယံ န ဝဋ္ဋတိတိ ပတ္တာဒိပရိက္ခာရံ ဝိယ သယမေဝ ပဋိသာမေတွာ ပရိဘုခွိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိဟိသန္တကံ ဝိယ အာရာမိကာဒယော စေ သယမေဝ ဂေါပေတွာ ဝိနိယောဂကာလေ (သုံးစွဲရာအခါ၌၊) အာနေတွာ ပဋိနေန္တိ၊ ပရိဘုခွိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဋိသာမေတွာ ဘိက္ခုနံ ဒေဏာတိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ။]

စုပေါင်း၍ ထားအပ်သော အခဲကိုလည်းကောင်း၊) လောဟစက္ကလိကံ-သံစက်ဝန်းကို လည်းကောင်း၊ အညမ္ဘိ-အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဝိပကတလောဟဘဏ္ဍာ-အပြား အားဖြင့် မပြုအပ်သေးသော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊ (ပြု၍ မပြီးသေးသော သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း၊) ဘာဇနိယံ-ဝေးဖန် ကောင်း၏။

ပန-ကား၊ ဓူမနေတ္တံ-ဆေးတံ၊ (“တမာက္ခ”ဟုလည်းကောင်း၊ “ပန်းပူ”ဟုလည်း ကောင်း ခေါ်ကြ၏။) ဖာလ-ထယ်သွား၊ ဒီပရက္ခ-ဆီမီးတိုင်၊ ဒီပကပလ္လက-ဆီမီး အိုးကင်း၊ (ဆီမီးခွက်၊) သြလမ္မကဒီပ-တွဲလျားကျသော ဆီမီး၊ ဝါ-ဆီမီးဆွဲ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ-မိန်းမရုပ်၊ ယောက္ခားရုပ်၊ တိရစ္ဆာန်ရုပ်တို့သည်လည်း ကောင်း၊ အညာနိ-ကုန်သော၊ ဘိတ္တိစ္ဆဒနကဝါဠာဒီသု-နံရံ၊ အမိုး၊ တံခါးရွက် အစရှိ သည်တို့၌၊ ဥပနေတဗ္ဗာနိ ဝါ-ကပ်ဆောင်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာတို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ လောဟခိလကံ-သံတံသင်းကို၊ (ပျဉ်ပြားစသည်၌ ရိုက်နှပ် စရာ သံချောင်းကို) ဥပါဒါယ-ကပ်ယူ၍၊ ဝါ-အစပြု၍၊ သဗ္ဗာနိ-ကုန်သော၊ လောဟ ဘဏ္ဍာနိ-တို့သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ-ဂရုသဏ်တို့ချည်းသာ၊ ဟောန္တိ၊ အတ္တနာ- မိမိသည်၊ လဒ္ဓါနိ-ရအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ) ဝါ-ကုန်သော်လည်း၊ ပရိဟရိတွာ- ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းဆည်း ဆောင်ထား၍၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-နည်းဖြင့်၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-ထိုက်ကုန်၊ သံယိကပရိဘောဂေန ဝါ-နည်းဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ဂိဟိဝိကဋ္ဌာနိ-တို့သည်၊ (သမာနာနိ) ဝါ-ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ (ပရိ ဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ) ဝဋ္ဌန္တိ၊ တိပုဘဏ္ဍေဝိ - သလွဲဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ ဝါ - ခဲဘဏ္ဍာ၌လည်း၊

ဓူမနေတ္တံ၊ ဝေ၊ ရူပကာနိ။ ။ယောဇနာ၌ “ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ”ကို ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် လုပ်၍ ဓူမနေတ္တံ စသည်တို့၏ ဝိသေသနဟု ဆိုလေသည်။ မိန်းမရုပ် ယောက္ခားရုပ် တိရစ္ဆာန်ရုပ်ရှိသော ဓူမနေတ္တံ စသည်-ဟူလို့၊ ဓူမနေတ္တံဗ္ဗ+ဖာလောစ+ဒီပရက္ခော စ+ဒီပကပလ္လကောစ+သြလမ္မကဒီပေါစ+ဓူမနေတ္တံ၊ ဝေ၊ သြလမ္မကဒီပ၊ ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာန ဂတသင်္ခါတာနိ+ရူပါနိ+ဧတေသု+အတ္ထိတိ ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ၊ ဓူမနေတ္တံ၊ ဝေ၊ သြလမ္မကဒီပေါစ+တေ+ဣတ္ထိပုရိသတိရစ္ဆာနဂတရူပကာနိ စေတိ ဓူမနေတ္တံ၊ ဝေ၊ ရူပကာနိ၊ ဝိသေသနပရနိပါတော၊-ယောဇနာ၊ ရွေးနိဿယ၌ကား “ဓူမနေတ္တံ၊ ဝေ၊ ရူပကာနိ”ကို ကဝါဠာဒီသု ဥပနေတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်၏။ မိမိကား “လောဟဘဏ္ဍာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိယေဝ ဟောန္တိ”၌ စပ်စေလိုသည်။

အတ္တနာ လဒ္ဓါနိပိ။ ။အတ္တနာ လဒ္ဓါနိပိတိ အာဒိနာ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဒေါသော နတ္ထိ၊ ပရိဟရိတွာ ပရိဘောဂေါဝ အာပတ္တိကရောတိ ဒဿေတိ၊ ယာစေတ္ထ၊ ဧဝံ ဥပရိ အဘာဇနိယ ဝါသိ အာဒိသု အတ္တနော သန္တကေသုပိ-ဝိမတိ။

ခီရပါသာဏာမယာနိ။ ။မုဒုကခီရဝဏ္ဏပါသာဏာမယာနိ-နိရည်အဆင်းကဲ့သို့ ဖြူ ဖွေးနူးညံ့သော ကျောက်ဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ (ခီရံ ဝိယာတိ ခီရော၊ (ပါသာဏော) ကျောက်

၂၇၆ သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

ဧသေဝနယော၊ ခီရပါသာဏမယာနိ-နိရည်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖြင့် ပြုအပ်
ကုန်သော၊ တဋ္ဌကသရကာဒီနိ-စလောင်း၊ သောက်ခွက် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဂရု
ဘဏ္ဍာနိယေဝ-တို့ချသည်းသာ၊ ပန-ကား၊ ယဋ္ဌကော-ကြသွတ်အိုးသည်လည်း
ကောင်း၊ (ကြာပန်းစိုက်ဖို့ အိုး၊) တေလဘာဇနံ ဝါ-ဆီအိုးသည်လည်းကောင်း၊
ပါဒဂ္ဂဏှနကတော-တစ်ပါဒကို ယူနိုင်သော အိုးထက်၊ အတိရေကမေဝ-ပိုလွန်သော
အိုးသည်သာ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ သုဝဏ္ဏရဇတအာရက္ခဋ္ဌဇာတိဖလိကဘာဇနာနိ-
ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်၊ ကြေးဝါခွက်၊ ဖလ်စစ်ခွက်တို့သည်၊ ဂိဟိဝိကဋ္ဌာနိ-တို့သည်၊
(သမာနာနိ) ပိ-ကုန်သော်လည်း၊ န ဝဋ္ဌန္တိ-ကုန်၊ သံယိကပရိဘောဂေန ဝါ-နည်းဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန ဝါ-နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
ပဂေဝ-ရှေးဦးမစွ အစကပင်၊ (ပရိဘုဉ်တုံ-သုံးစွဲခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဌန္တိ) ပန-ဆက်၊ သေနာ
သနာပရိဘောဂေ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်၌၊ အာမာသမ္ပိ-သုံးသပ်အပ်သည်လည်း
ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကိုင်ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အနာမာသမ္ပိ-မသုံးသပ်အပ်သည်
လည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ-မကိုင်ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော
ဘဏ္ဍာသည်၊ ဝဋ္ဌတိ-၏။

စာရေးရာ၊ ဘုရာဆင်းတုတော် ထုရာ၌ အသုံးပြုအပ်သော ကျောက်မျိုးထက်ပင် ဖြူဖွေးသော
ကျောက်တစ်မျိုး ရှိသေး၏၊ ထိုကျောက်မျိုးကို “ခီရပါသာဏ”ဟု ခေါ်သည်၊ ခီရပါသာဏေန+
ကတာနိ ခီရပါသာဏမယာနိ၊ “တဋ္ဌက-စလောင်း”ဟူရာ၌ မီးအိမ်အပေါ်က ဖုံးအုပ်ကြောင်း
စလောင်းမျိုးတည်း။

သုဓဏ္ဍံ ပေ၊ န ဝဋ္ဌန္တိ။ ။ “အာရက္ခ-ကြေးဝါ”ဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ်
ပေး၏၊ ရှေးက “တေးခပ်ပြာ”ဟု ပေးကြ၏၊ “ဇာတိဖလိက-ဖလ်အစစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော ခွက်”
ချက်ဖလ် မဟုတ်သော တွင်းထွက်ဖလ်တစ်မျိုး ရှိသေးဟန်တူသည်၊ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ
ကား ကျောက်သလင်းကို “ဇာတိဖလိက”ဟု ယူတော်မူကြ၏၊ ရွှေခွက်စသော ထိုခွက်တို့သည်
အထည်ဝတ္ထုရင်းကိုက မသုံးသပ် မကိုင်တွယ်ကောင်းသောကြောင့် ဂိဟိဝိကဋ္ဌဖြစ်သော်လည်း
မသုံးသပ်အပ်ကုန်၊ ဤစကားအရ “ဆွမ်းကျွေးရာ စသည်၌ လူတို့က ငွေရေခွက်၊ ငွေကွမ်းအစ်၊
ငွေထုံးဗူး၊ ငွေဖလား စသည်ဖြင့် ကပ်တတ်ကြ၏၊ ထိုအားလုံးကို မအပ်”ဟု မှတ်ပါ။

သေနာသန ပေ၊ ဝဋ္ဌတိ။ ။ “သုဝဏ္ဏဘာဇန စသည်တို့သည် သေနာသန ပရိ
ဘောဂ ဖြစ်သော်လည်း ‘မအပ်ကုန်’ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “သေနာ
သနပရိဘောဂေန ပန” စသည် မိန့်၊ ကျောင်းအသုံးအဆောင်အဖြစ်ဖြင့် ကျောင်းအား လှူထား
သော (သံယိက ပုဂ္ဂလိက မဟုတ်သော) ရွှေညောင်စောင်း (ခုတင်) ရွှေအင်းပျဉ် (ကုလားထိုင်)
ငွေထွေးခံ ငွေရေတကောင်း ရွှေရေခွက် ငွေရေခွက် ကြေးဝါခွက် ဖလ်စစ်ခွက်များကို အကြောင်း
အားလျော်စွာ သုံးသပ် ကိုင်တွယ်၍ သုံးစွဲကောင်း၏-ဟူလို၊ [သုဝဏ္ဏာဒိမယမ္ပိ သဗ္ဗံ တံ
အာမသိတွာပိ ပရိဘုဉ်တုံ ဝဋ္ဌတိတိ-ဝိမတိ၊] ထိုသို့ သုံးစွဲရာ၌ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းမျိုး၊
သံယိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းမျိုးတို့ဖြင့်ကား အပ်မည် မဟုတ်ပါ၊ ကျောင်း၏ အသုံးအဆောင်
အဖြစ်ဖြင့် တစ်ရံတစ်ခါ သုံးဆောင်ခြင်းကိုသာ အပ်၏ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

ဝါသီအာဒိသု-ပဲခွပ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝါ-ဓားငယ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော ဖရသု စသည်ကို ယူ) ယာယ ဝါသီယာ-အကြင် ဓားငယ်ဖြင့်၊ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနံ ဝါ-ဒန်ပူဖြတ်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆုတစ္ဆနံ ဝါ-ကြိစ္ဆာမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အညံ-သော၊ မဟာကမ္ပ-ကြံသော အမှုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အယံ-ဤပဲခွပ်ငယ်ကို၊ ဝါ-ဤဓား ငယ်ကို၊ ဘာဇနီယာ-ဝေဖန်ကောင်း၏၊ [ဝါသီကို “ပဲခွပ်” ဟု ပေးရိုးရှိ၏၊ ဒန်ပူဖြတ် ခြင်း၊ ကြိစ္ဆာခြင်း အလုပ်မျိုးကို ဓားငယ်ဖြင့် လုပ်ခြင်းသာ လွယ်ကူ၏၊ ပရိက္ခရာ (၈) ပါးထဲ၌လည်း “ဝါသီ” အရ ဓားငယ်ကို ယူသင့်သည်။] တတော-ထိုပဲခွပ်ငယ် ထက်၊ ဝါ-ထိုဓားငယ်ထက်၊ မဟတ္တရီ-ကြီးသော၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အာကာရေန-အခြင်းအရာဖြင့်၊ (ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဖြင့်) ကတာ-ပြုအပ်သော၊ ဝါသီ-သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-ချည်းသာ၊ ပန-ကား၊ ပရသု-ပုဆိန်သည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ဝဇ္ဇာနံ-ဆေးဆရာတို့၏၊ သိရာဝေခနပရသု-အကြောကို ဖောက်ထွင်းကြောင်း ပုဆိန်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-ချည်းသာ၊ ကုဌာရိယံ-ဓားမ၌၊ ပရသုသဒ္ဓိသော ဧဝ-ပုဆိန်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော-သည်၊ (ဟောတိ) ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ဓားကို၊ အာဝုဓသဇေပေန-လက်နက်အသွင်ဖြင့်၊ ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ အယံ-ဤဓားကို၊ အနာမသော-မသုံးသပ်အပ်။

ကုဒါလော-ပေါက်တူးသည်၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ စတုရင်္ဂလမတ္တော-လက် ၄ သစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ (သမာနော) ပီ-ဖြစ်သော်လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-ချည်းသာ၊ နိခါဒနံ-ဆောက်သည်၊ စတုရဿမုခံ ဝါ-၄ ထောင့်အဖျားရှိသော ဆောက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဒေါဏိမုခံ ဝါ-စားကျင်းကဲ့သို့ အဖျားရှိသော ဆောက်ခုံးသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဝကီ ဝါ-တောက်သော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ဆောက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဥဇုကံ ဝါ-ဖြောင့်သော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော ဆောက် သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ သမ္ပုဉ္ဇနိဒဏ္ဍကဝေခနမ္ပိ-တံမြက် စည်းရိုးကို ထွင်းကြောင်း ဆောက်သည်လည်း၊ ဒဏ္ဍဗဒ္ဓံ-အရိုးဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-ချည်းသာ၊ ပန-ကား၊ သမ္ပုဉ္ဇနိဒဏ္ဍ ခဏနကံ-တံမြက်စည်းရိုးကို ထွင်းကြောင်းဖြစ်သော ဆောက်သည်၊ အဒဏ္ဍကံ- အရိုး မရှိသည်၊ ဖုလမတ္တမေဝ-အသွားမျှသည်သာ၊ (ဟောတိ-အံ၊) ယံ-အကြင် ဆောက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သိပါဠိကာယ-အိတ်ငယ်၌၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ပရိဟရိတုံ- ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းဆောင်ထားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-၏၊ တံ-ထိုဆောက်ကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ သိခရမ္ပိ-စူးကိုလည်း၊ နိခါဒနေနေဝ-ဆောက်ဖြင့်သာ၊ သင်္ဂဟိတံ- သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ (ပါဠိတော်၌ “သိခရဏီ” မပါသော်လည်း ခါဒနဖြင့် သိမ်းယူပါ- ဟူလိ။)

ယေဟိ မနုဿေဟိ-အကြင်လူတို့သည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝါသိအာဒိနိ-ပဲခွပ် (ဓား) အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိန္နာနိ-လှူထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တေစ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ ယရေ-အိမ်ကို၊ ဒမောဝါ-မီးလောင်အပ်သော်လည်း၊
ကောင်း၊ စောရေဟိ-ဓားပြတို့သည်၊ ဝိလုတ္တေ ဝါ-လုယက်ဖျက်ဆီးအပ်သော်လည်း၊ ကောင်း၊ ဘန္တေ-တို့၊ နော-တပည့်တော်တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ဥပကရဏေ-ပဲခွပ် အစရှိသော အဆောက်အဦးတို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပါကတိကေ-ပင်ကိုယ် သဘောရှိသည်တို့ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒါတဗ္ဗာ၊ [ပါကတိကေတိ ပကတိယာ ဌိတေ ယထာ ပဌမံ ဌိတာ ဟောန္တိ၊ တထာ (ထိုပဌမရှိသည့်အတိုင်း၊) ကရိဿာမာတိ အတ္ထော၊-ယောဇနာ၊ "အစားဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပေးပါမည်"ဟူလို။]-သစေ အာဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ကုန်အံ့၊ (ပြန်၍ ပို့ကုန်အံ့၊) (ဧဝံသန္တေသု၊) န ဝါရေတဗ္ဗာ-မတားမြစ်ထိုက်ကုန်၊ (ပြန်၍ မပို့ပါနှင့်တော့ဟု မတားမြစ်ထိုက်ကုန်၊) အနာဟရန္တာပိ-မဆောင်ကုန်သော လူတို့ကိုလည်း၊ န စောဒေတဗ္ဗာ-မစောဒနာထိုက်ကုန်၊ ဝါ-မတောင်းထိုက်ကုန်။

ကမ္မာရ-ပန်းပဲသမား၊ ဝါ-ပန်းထိမ်သည်၊ (ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ၊ နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော"ဟူသော ဓမ္မပဒမလဝဂ်လာ ဝါထာ၌ကား "ကမ္မာရ-ပန်းထိမ်သည်" ဟူသော အနက်နှင့် သင့်လျော်၏၊) ဘဋ္ဌကဇရ-ပန်းတင်းသည်၊ စုန္ဒကာရ-ပန်းပွတ်သမား၊ နဋ္ဌကာရ-ကျူထရံသည်၊ မဏိကာရ-ရွဲထွင်းသမား၊ ပတ္တဗန္ဓကာနိ-သပိတ်ဖာသမားတို့၏၊ [ပတ္တဗန္ဓကောနာမ ပတ္တဿ ဂဏ္ဍိကာဒိ ကာရကော၊-ကခါဋီကာ၊] အဓိကရဏီ၊ ပေ၊ မုဋ္ဌိက-တူငယ်၊ သဏ္ဌာသ-သံညှပ်၊ တူလာဒိနိ-ချိန်ခွင် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာနိ-ကုန်သော၊ လောဟမယဥပကရဏာနိ-သံ၊ ကြေးဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော အဆောက်အဦးတို့သည်၊ သံယေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ဒိန္နကာလတော-လှူအပ်ရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း၊ တိပုကောဋ္ဌက၊ ပေ၊ ဥပကရဏေသုပိ-သလွဲဖြတ်တောက်သူ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၊ သားရေနယ်သမားတို့၏ အဆောက်အဦးတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ပန-အထူးကား၊ အယံ-ကား၊ ဝိသေသော-တည်း၊ တိပုကောဋ္ဌကဥပကရဏေသုပိ-သလွဲဖြတ်သူ၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်လည်း၊ တိပုစ္ဆေဒနသတ္ထကံ-သလွဲဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏကာရဥပကရဏေသု-ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်၊ သုဝဏ္ဏစ္ဆေဒနသတ္ထကံ-ရွှေကို ဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ စမ္မကာရဥပကရဏေသု-သားရေနယ်သမား၏ အဆောက်အဦးတို့တွင်၊ ကတပရိကမ္မစမ္မဆိန္ဒနကံ-ပြုအပ်ပြီးသော ပရိကမ်ရှိသော သားရေနယ်ကို ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ခုဒ္ဒကသတ္ထကံ-ဓားငယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမာနိ-ဤဓားငယ်တို့သည်၊ ဘာဇနီယဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း၊ [အမွေးအမျှင်များကို

စင်ကြယ်စေအပ်၊ နေလှန်းအပ်ပြီးသည်ကို “ကတပရိကမ္မ” ဟု ဆိုသည်။ နဟာပိတ တုန္ဒကာရဥပကရဏေသုပိ-ဆတ္တာသည်၊ အပ်ချုပ်သမားတို့၏ အဆောက်အဦး တို့တွင်လည်း၊ မဟာကတ္တရိ-ကြီးစွာသော ကတ်ကျေးကိုလည်းကောင်း၊ မဟာ သဏ္ဌာသံ-ကြီးစွာသော သံညပ်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာပိပ္ပလိကဉ္စ-ကြီးစွာသော သင်ခန်းစားကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ သဗ္ဗ - အလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ မဟာကတ္တရိအာဒိနိ-ကြီးစွာသော ကတ်ကျေး အစရှိသော ဘဏ္ဍာ တို့သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း။ [ဤတွင် လောဟဘဏ္ဍာနှင့် စပ်သော စကား အားလုံး ပြီးဆုံးပြီ။]

ဝလ္လိအာဒိသု-နွယ်အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဝေတ္တဝလ္လိ အာဒိကာ-ကြိမ်တည်းဟူသော နွယ်အစရှိသော၊ ယာကာစိ-သော၊ အမုဗာဟုပ္ပ မာဏာ-လက်ရုံးထက်ဝက် ပမာဏရှိသော၊ ဝလ္လိ-နွယ်သည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နာ-လျှူအပ်သည်၊ (သမာနာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကာ-ထိုသံဃိကမြေ၌ ပေါက်သည်၊ (သမာနာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတာ-စောင့်ရှောက် အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော နွယ်သည်၊ (ကင်္ခါ၌ “ရက္ခိတဂေါပိတာဝ” ဟု ရှိသည်၊) ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ သာ-ထိုနွယ်သည်၊ သံဃကမ္မေ-သံဃာ၏ အလုပ်ကိုလည်း ကောင်း၊ စေတိယကမ္မေစ-စေတီ၏ အလုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီး သော်၊ အတိရေကာ-ပိုနေသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အလုပ်၌၊ ဥပနေတုံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ (သုံးစွဲခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ အရက္ခိတာ-မစောင့်ရှောက်အပ်သော ကြိမ်၊ နွယ် သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်ပင်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ သုတ္တမကစိဝါကနာဠိ ကေရဟိရစမ္မမယာ-ချည်ဖြင့် ပြုအပ်၊ သင်ပန်းလျှော်ဖြင့် ပြုအပ်၊ အုန်းဆံမျှင်ဖြင့် ပြုအပ်၊ သားရေဖြင့် ပြုအပ်တူနီသော၊ ရဇ္ဈကာ ဝါ-ကြိုးငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ယောတ္တာနိ ဝါ-သားရေကြိုးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါကေစ-သင်ပန်းလျှော်တို့ကို

အမုဗာဟုပ္ပမာဏာ။ ။ အမုဗာဟုတိ ကပ္ပရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အံသကုဋ္ဌန္တိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ။ [“လက်ရုံး လက်မောင်း၏ တစ်ဝက်” ဟူသည် တတောင်ဆစ်မှ စ၍ ပခုံး စွန်းတိုင်အောင် အထက်ပိုင်းပမာဏတည်း။] အမုဗာဟုနာမ ဝိဒတ္တိ စတုရင်္ဂလန္တိပိ (တစ်ထွာနှင့် လက် ၄ သစ်ဟူ၍လည်း၊) ဝဒန္တိ-သာရတ္ထ။

ရက္ခိတဂေါပိတာ။ ။ လူသာမဏေ စသူကို အစောင့်အရှောက်ထား၍ စောင့်ရှောက် အပ်သည်ကို “ရက္ခိတ” ဟုလည်းကောင်း၊ သေတ္တာ စသည်တို့၌ သိမ်းထားသကဲ့သို့ လုံခြုံအောင် သိမ်းထားအပ်သည်ကို “ဂေါပိတ” ဟုလည်းကောင်း ခေါ်၏။ ဂေါပိယတေ-လုံခြုံစေအပ်၏။ ဝါ- လုံခြုံအောင် သိမ်းထားအပ်၏။ ဣတိ ဂေါပိတာ-မည်၏။ ထိုသို့ရက္ခိတ ဂေါပိတ မဟုတ်ဘဲ (မည်သူသုံးသုံး အနေအားဖြင့်) လစ်လျူရှုထားလျှင်ကား သံဃိကမြေ၌ ပေါက်စေကာမူ ဂရုဘဏ္ဍာပစ္စည်း မဟုတ်။

လည်းကောင်း၊ နာဠိကောရဟိရေစ-အုန်းဆံ့မျှင်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋေတ္တာ-ကျစ်၍၊ (လွန်းပေါင်းတင်၍) ကတာ-ပြုအပ်သော၊ ဧကဝဋ္ဋာဝါ-၁ လွန်းတင်ကြိုး သည်လည်းကောင်း၊ ဗွိဝဋ္ဋာဝါ-၂ လွန်းတင်ကြိုးသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နကာလတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂရုဘဏ္ဍ-တည်း။

ပန-ကား၊ သုတ္တံ-ကျစ်အပ်၊ မကျစ်အပ်သော ချည်ကိုလည်းကောင်း၊ [ဝဋ္ဋိ တဉ္စေဝ အဝဋ္ဋိတဉ္စ သုတ္တံ-ကင်္ခါဋီကာ၊] အဝဋ္ဋေတ္တာ-မကျစ်မူ၍၊ ဒိန္နာ-လှူအပ်ကုန် သော၊ [အချို့စာ၌ “ဒိန္န” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ ကင်္ခါဋီလည်း “ဒိန္နာ” ဟုပင် ရှိသည်၊] မကစိဝါကနာဠိကောရဟိရေစ-သင်ပန်းလျော်မျှင်၊ အုန်းဆံ့မျှင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဇနီယာ-ဝေဖန်ကောင်းကုန်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေဟိ-အကြင်ဒါယကာတို့သည်၊ တောနိ ရဇ္ဈကယောတ္တာဒိနိ-ဤကြိုးငယ်၊ သားရေကြိုး အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝါ- တို့ကို၊ ဒိန္နာနိ-လှူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုအလှူရှင်ဒါယကာတို့ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဟရန္တာ-ဆောင်ယူသည်တို့ကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-မတားမြစ်ထိုက်ကုန်။

ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ ထစ်စုံတစ်ခုသော၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလ သုစိဒဏ္ဍကမတ္တောပိ-အလျားလက်ရှစ်သစ်၊ လုံးပတ် သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုးအတိုင်း အရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဝေဠု-ဝါးသည်၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နာ-လှူအပ် သည်၊ (သမာနော) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကော-ထိုသံဃိကမြေ၌ ပေါက်သည်၊ (သမာနော) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတော-စောင့်ရှောက် အပ်၊ လုံခြုံစေအပ်သော ဝါးတည်း၊ သောပိ-ထိုဝါးသည်လည်း၊ သံဃကမ္မေ စ- ကိုလည်းကောင်း၊ စေတိယကမ္မေ စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အတိရေကော-ပိုနေသော ဝါးသည်၊ ပုဂ္ဂလိကကမ္မေ-၌၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒဂ္ဂဏှနကတေလနာဠိ-၁ ပါဒကို ယူနိုင်သော ဆီကျည်တောက်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ-တောင်ငွေလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနဒဏ္ဍကော-ဖိနပ်ချိတ်စရာ ဒုတ်ငယ် လည်းကောင်း၊ ဆတ္တဒဏ္ဍော-ထီးရိုးဒုတ်လည်းကောင်း၊ ဆတ္တသလာကာ-ထီး ဝါးခြမ်းစိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ ဧတ္ထ-ဤဝါးဘဏ္ဍာတွင်၊ [ဧတ္တာတိ ဝေဠုဘဏ္ဍော-ကင်္ခါဋီကာ၊] ဘာနီယဘဏ္ဍ-ဝေဖန်ကောင်းသော ဘဏ္ဍာ တည်း၊ ဒမုဂေဟမနုဿာ-မီးလောင်အပ်သော အိမ်ရှိသော လူတို့ကို၊ ဂက္ခိတွာ- ဝါးတို့ကို ယူ၍၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားသည်တို့ကို၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ-ကုန်။

အင်္ဂုလ ၂ပေ၊ မတ္တောပိ။ ။အဋ္ဌင်္ဂုလသုစိဒဏ္ဍကမတ္တော ဟိ ဒီယတော အဋ္ဌင်္ဂုလ မတ္တော၊ ပရိဏာဟတော ပဏ္ဏသုစိဒဏ္ဍမတ္တော-ပေရွက်ကို ရေးဖို့ရာ ကညစ်တံအတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၌ကား “အဋ္ဌင်္ဂုလသုစိဒဏ္ဍကမတ္တောပိတိ တသရဒဏ္ဍာဒိသုစိအာကာရ တနုဒဏ္ဍကမတ္တောပိ-ရက်ဖောက်ဒုတ်တံ အစရှိသော ကညစ်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော သေးငယ်သော ဒုတ်တံ ပမာဏရှိသည်လည်း ဖြစ်သော”ဟု ဖွင့်၏။ [တသရဒဏ္ဍာဒိဖြင့် အဋ္ဌင်္ဂုလပမာဏကို၊ သုစိအာကာရဖြင့် ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဖွင့်သည်။] ၆

ရက္ခိတဂေါပိတံ-စောင့်ရှောက်အပ် လုံခြုံစေအပ်သော၊ ဝေဠု-ကို၊ ဂဏှန္တေန-
 ယူသော ရဟန်းသည်၊ သမကံ ဝါ-ညီမျှသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ အတိရေကံ ဝါ-
 ပိုလွန်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ထာဝရံ-ထာဝရဘဏ္ဍာကို၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊
 တံ အတ္တနကမ္မိ-ထိုဝါး၏ အဖိုးကို ထိုက်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဖာတိကမ္မံ-တိုးပွား
 မှုကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ဖာတိကမ္မံ-တိုးပွားမှုကို၊ အကတွာ-၍၊ ဂဏှ
 နန္တေန-သည်၊ တစ္ဆေဝ-ထိုကျောင်း၌သာ၊ ဝဋ္ဋဇ္ဇေတဗ္ဗော-သုံးစွဲထိုက်၏၊ ဂမန
 ကာလေ-အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားရာအခါ၌၊ သံဃိကာဝါသေ-သံဃိကကျောင်း၌၊
 ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အသတိယာ-သတိမဲ့သဖြင့်၊ (အမှတ်တမဲ့)
 ဂတေဟွာ-၍၊ ဂတေန-သွားသော ရဟန်းသည်၊ ပဟိဏိတွာ-စေလွှတ်၍၊ ဒါတ
 ဗ္ဗော-၏၊ (“မူလယူရာ ကျောင်းတိုက်သို့ ဝါးကို ပြန်ပို့ရမည်”ဟူလို၊) ဒေသန္တရံ-
 အရပ်တစ်ပါးသို့၊ (ပြန်၍ မပို့နိုင်လောက်အောင် ဝေးသော အရပ်သို့၊) ဂတေန-
 ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ သမ္ပတ္တဝိဟာရေ-ရောက်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊
 သံဃိကာဝါသေ-၌၊ ထပေတဗ္ဗော-ထားထိုက်၏။|ဤတွင် နွယ်၊ ကြိုး၊ ဝါးဘဏ္ဍာ
 များနှင့် စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။|

တိဏန္တိ-ကား၊ မုဉ္ဇု-ဖြူဆံမြက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေ-ပြိန်းမြက်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ထပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ-ဖြူဆံမြက် ပြိန်းမြက်တို့မှ ကြွင်းသော၊ ယံကိဉ္စိ-
 အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ တိဏံ-မြက်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ယတ္ထ-အကြင်
 အရပ်၌၊ တိဏံ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုမြက်မရှိသော အရပ်၌၊ ပဏ္ဏဟိ-သစ်
 ရွက်တို့ဖြင့်၊ ဆာဒေန္တိ-မီးကြတုန်၏၊ တုသ္မာ-ကြောင့်၊ ပဏ္ဏမ္မိ-ကိုလည်း၊ တိဏေနေဝ-
 မြက်ဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟိတံ-သွင်းယူအပ်ပြီ၊ (“ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော တိဏဖြင့်
 ပဏ္ဏကိုပါ ယူအပ်ပြီ”ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ မုဉ္ဇာဒိသု-ဖြူဆံမြက် အစရှိသည်တို့တွင်၊

ဖာတိကမ္မံ ကတွာ။ ။သံဃိကဝါးကို ယူ၍ သုံးလျှင် ထိုဝါးနှင့် တန်းတူညီမျှ
 သော (သို့မဟုတ်) ထိုဝါးထက် ပိုလွန်သော ထာဝရပစ္စည်းတစ်ခုခုကို အစားထားပါ၊ ထိုသို့
 ထားစရာ ထာဝရပစ္စည်း မရှိလျှင် မိမိသုံးအပ်သော ဝါး၏ တန်ဖိုးလောက် ထိုက်တန်သော
 အလုပ်တစ်ခုကို လုပ်၍ အစားထားပါ-ဟူလို။ |ဖာတိကမ္မန္တိ ပဟောနကကမ္မံ (မိမိစွမ်းနိုင်သော
 တိုးပွားအောင် ပြုမှုကို) ယတ္ထကေန ဝိနယာဂတေန သမ္ပုဉ္ဇနီဗန္ဓနာဒိဟတ္ထကမ္မေန ဝိဟာရဿ
 (ကျောင်းတိုက်၏၊ ကျောင်းတိုက်မှာ) ဥနကတာ န ဟောတိ၊ (ယုတ်လျော့သည်အဖြစ် မရှိ၊)
 တတ္ထကံ ကတွာတိ အတ္ထော၊-မဟာဝဂ္ဂ၊ စိဝရက္ခန္ဓက ဝိမတိ၊ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ သဟဓမ္မိကဝဂ်
 (၁၁) သိက္ခာပုဒ်၌ ဤပုဒ် အဖွင့်ရှိ၏။

တိဏံ။ ။“မြက်”ဟူရာ၌ နွားစားမြက်မျိုး မဟုတ်၊ အိမ်မြီးရသော သက်ကယ်မြက်
 မျိုးတည်း၊ မုဉ္ဇုနှင့် ပဗ္ဗဇ္ဇကိုကား ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသောကြောင့် “ထပေတွာ”ဟု ဆိုသည်။
 |မြက်ဘဏ္ဍာ၌ကား ထိုမြက်များလည်း ပါသည်။|

ယံကိဉ္စိ-သော၊ မုဋ္ဌိပ္ပမာဏမ္ပိ-လက်တစ်ဆုပ် ပမာဏရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊
 တိဏံ-မြက်အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ တာလပဏ္ဏာဒိသုစ-ထန်းရွက် အစရှိသည်
 တို့တွင်လည်း၊ ဧကံ-၁ ရွက်သော၊ ပဏ္ဏမ္ပိ-သစ်ရွက်သည်လည်းကောင်း၊ သံဃဿ-
 အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကံ-ထို
 သံဃိကမြေ၌ ဖြစ်သည်၊ (သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟာရာမေ-ကျောင်း
 တိုက်ပြင်ဘက်၌၊ သံဃဿ-၏၊ တိဏဝတ္ထုသ္မိ-မြက်ခင်း၌၊ ဇာတတိဏံ ဝါ-ပေါက်
 သော မြက်သည်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတံ-သည်၊ (သမာနံ) ဂရုဘဏ္ဍာ-သည်၊
 ဟောတိ၊ [တိဏဝတ္ထုသ္မိ နေရာဝယ် “ဒိန္နဝတ္ထုတော”ဟုလည်း မူကွဲ ရှိ၏၊] တမ္ပိ-
 ထိုမြက်၊ သစ်ရွက်သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ပေ၊ အတိရေကံ-ပိုနေသော မြက်
 သစ်ရွက်သည်၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒဗ္ဗဂေဟမနုဿာ၊ ပေ၊ န ဝါရေတဗ္ဗာ၊ အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာ
 ဣကာ-လက်ရှစ်သစ် ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနော) ပိ-သော်လည်း၊ ရိတ္တပေါတ္တ
 ကော-စာမှ ကင်းဆိတ်သော ပေရွက်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-သာတည်း။ [ဤတွင်
 မြက်ဘဏ္ဍာနှင့် စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။]

အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏော။ ။ဝိတ္ထာရ်တော (အကျယ်အပြန့်အားဖြင့်) အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာ
 ဣကာ-(ကခါဋီကာသစ်) ဤသို့ဖွင့်သော်လည်း လက်ရှစ်သစ် အပြားရှိသော ပေရွက်သည်
 အောက်ဆုံးပမာဏရှိသော ပေရွက် မဟုတ်၊ “အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏော”လည်း အောက်ဆုံးပမာဏကို
 ပြသော အရာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုကခါဋီကာသစ် ဖွင့်ပုံကို ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ၊ “အဋ္ဌင်္ဂု
 လပ္ပမာဏောတိ ဒီယတော အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏော-အရှည်အားဖြင့် လက်ရှစ်သစ် ပမာဏရှိသော”
 ဟူသော တေရသကဏ်၏ အဖွင့်ကိုသာ နှစ်သက်တော်မူကြသည်၊ “ပမာဏောပိ”၌ “ပိ”လည်း
 ဂရဟာဇာတကပင်၊ “ထိုမျှသေးငယ်သော ပေရွက်သော်မှ ဂရုဘဏ်ဖြစ်သေး၏၊” “ထို့ထက်
 ရှည်လျှင်ကား ဂရုဘဏ်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဖွယ် မလို”ဟု သမ္မာဝနာပြုပါ။

ရိတ္တပေါတ္တကော။ ။ရိတ္တပေါတ္တကောတိ အလိခိတပေါတ္တကော၊ ဣဒဉ္စ ပဏ္ဏပ္ပ
 သင်္ဂေန ဝုတ္တံ-စာ မရေးရသေး၍ စာမှ ကင်းဆိတ်သော ပေရွက်၊ ဤသို့ ပေရွက်ကို ထည့်၍
 ဆိုခြင်းမှာလည်း ပဏ္ဏနှင့် စပ်လျဉ်းသဖြင့် ထည့်၍ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ [ဤအဖွင့်များကို
 ထောက်၍ ထန်းရွက်နှင့် လျဉ်းပါးဖွယ် မရှိသော စာရေးစက္ကူများသည်လည်းကောင်း၊ ရေးသား
 ပုံနှိပ်အပ်ပြီးသော ပေစာ၊ စာအုပ်များသည်လည်းကောင်း ဤစကားနှင့် မဆိုင်၊ “ဂရုဘဏ်
 မဟုတ်ကြ” ဟု မှတ်ပါ။]

ဆရာအချို့။ ။ရှေးဆရာအချို့ကား “အဋ္ဌင်္ဂုလပ္ပမာဏောပိ”မှ ပိကို “ရိတ္တပေါတ္တ
 ကောပိ”ဟု ရွှေ့ထိုင်စေ၍ “ရိတ္တပေါတ္တကသော်မှ ဂရုဘဏ်ဖြစ်သေး၏၊ လိခိတပေါတ္တက၏
 ဂရုဘဏ်ဖြစ်ကြောင်းမှာ အထူးဆိုဖွယ် မလို”ဟု သမ္မာဝနာ ပြုကြ၏၊ ထိုသို့ပြုပြီးလျှင် ယခု
 ကာလ စာအုပ်ပေစာများကို “ဂရုဘဏ်”ဟုလည်းကောင်း၊ “ပုဂ္ဂလိက မအပ်”ဟုလည်းကောင်း
 ဆုံးဖြတ်ကြသေး၏၊ ထိုအဆုံးအဖြတ်သည် ကျမ်းရင်းအာဘော် မဟုတ်ပါ၊ ထို့ပြင်- “ဂရုဘဏ်”ဟု
 ဆိုတိုင်းလည်း “ပုဂ္ဂလိက မအပ်”ဟု မမှတ်ရ၊ အချို့ဂရုဘဏ်များမှာ ပုဂ္ဂလိက ခံယူကောင်း၏၊
 ထာဝရဂရုဘဏ်ဖြစ်သော ဝိဟာရသော်မှ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်နိုင်သည်ကို သတိပြုပါ။

မတ္တိကာ-မြေညက်သည်၊ ပတိကမတ္တိကာ ဝါ-ရိုးရိုးမြေညက်မူလည်း၊ ဟောတု-
စေ၊ ပဉ္စဝဏ္ဏာ ဝါ-၅ မျိုးသော အဆင်းရှိသော မြေညက်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊
သုဓာ ဝါ-အင်္ဂါတေသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ သဇ္ဈရသကင်္ဂုဋ္ဌသိလေသာဒီသု-
ပ္ပင်ရက်၊ ကညင်စေး၊ သစ်စေး အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ ဝါ-အမှတ်မရှိ ၁ ခုခု
သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာအရပ်၌၊ အာနေတွာ-
၍၊ ဒိန္န-လှူအပ်သည်၊ (သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတကံ-သည်၊
(သမာနံ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတံ-သော၊ တာလဖလပတ္တမတ္တိ-
ထန်းသီးမှည့် ပမာဏရှိသော မြေညက်၊ အစေးသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ-
၏၊ တမ္ပိ-ထိုမြေညက်၊ အစေးသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ကား၊
ဟိဂ္ဂဟိဂ္ဂလကဟရိတာလမနောသိလဉ္စနာနိ-ဟိန်းဂို၊ ဟသံပြဒါး၊ ဆေးဒန်း၊ မြင်း
သီလာ၊ မျက်စဉ်းကျောက် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဘာဇနိယဘဏ္ဍာနိ-တို့တည်း။
[ဤတွင် မြေညက်ဘဏ္ဍာနှင့် စပ်သော စကားရပ် ပြီးပြီ။]

ဒါရုဘဏ္ဍေ-သစ်သားဘဏ္ဍာ၌၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊
အဋ္ဌင်္ဂုလသုစိဒဏ္ဍကမတ္တာပိ-အလျားအားဖြင့် လက်ရှစ်သစ်၊ လုံးပတ်အားဖြင့်
သီဟိုဠ်ကညစ်ရိုးအတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ (ကခါ၌ကား “ဝုတ္တပ္ပမာ
ကော”ဟု ရှိသည်၊) ဒါရုဘဏ္ဍကော-သစ်ဘဏ္ဍာသည်၊ ဒါရုဒုလ္လဘဋ္ဌာနေ-ခဲယဉ်း
သဖြင့် ရအပ်သော သစ်သားရှိရာ အရပ်၌၊ (သစ်သားရခဲရာ အရပ်၌) သံဃဿ-
အား၊ ဒိန္နော-လှူအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထဇာတ
ကော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-၍သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခိတဂေါပိတော-သည်၊
(ဟောတိ-အံ့) အယံ-ဤသစ်သားဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-
သို့ ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ သဗ္ဗမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း
ဖြစ်သော၊ ဒါရုဝေဠုစမ္ပပါသာဏာဒိဝိကတိ-သစ်သား၊ ဝါး၊ သားရေ၊ ကျောက်
အစရှိသော အထူးပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ဒါရုဘဏ္ဍေန-ဖြင့်၊ သင်္ဂဏိတွာ-သိမ်း
ယူ၍၊ တေန ခေါ် ပန၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-တိဟူသော၊ ဣတော-ဤပါဠိရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-
စ၍၊ ဒါရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယော-သစ်ဘဏ္ဍာ အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝုတ္တော-ပြီ။

တတြ-ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝါ-တေန ခေါ် ပန အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-
ကား၊ အတ္ထုဒ္ဓါရော-ရထိုက်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြကြောင်း စကားတည်း၊
တာဝ-ကောဏ္ဍက စသည်မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌသု-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊ “ဣမေသု”၌
စပ်) အာသန္နိကော-၁ တောင်ထွာထက် မြင့်သော အခြေရှိသော ညောင်စောင်း
လည်းကောင်း၊ သတ္တဂေါ-၇ ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ညောင်စောင်းလည်းကောင်း၊
ဘဒ္ဒပိဋံ-ကြိမ်ဖြင့် ခက်အပ်သော ကောင်းမြတ်သော လေးထောင့် အင်းပျဉ်လည်း
ကောင်း၊ ပီဋိကာ-အဝတ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ကြက်အပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်လည်းကောင်း၊

ဧဠကပါဒကပီဌ-သိုး၏ ခြေနှင့်တူသော အခြေရှိသော အင်းပျဉ်လည်းကောင်း၊ အာမလကဝဋ္ဌကပီဌ-ရှစ်ရှားသီးပုံသဏ္ဌာန် များသော ခြေထောက်ပါရှိသော ဝိုင်းသော အင်းပျဉ်လည်းကောင်း၊ ဖလကံ-ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ကောဇ္ဈိ-ခပ်အခင်းလည်းကောင်း၊ ပလာလပီဌကံ-ကောက်ရိုးအင်းပျဉ်ငယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသု-ဤသောဇောစောင်း အင်းပျဉ်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည်၊ ခုဒ္ဒကံ ဝါ-ငယ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ မဟန္တံ ဝါ-ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နံ-သည်၊ (သမာနံ) ဂရုဘဏ္ဍံ ဟောတိ၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ - ဤညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့တွင်၊ ပလာလပီဌေန-ကောက်ရိုးအင်းပျဉ်ဖြင့်၊ ကဒလိပတ္တာဒိပီဌာနိပိ-ငှက်ပျောရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အင်းပျဉ်တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတာနိ-ကုန်ပြီ၊ [ငှက်ပျောရွက် အထပ်ထပ် ခင်းအပ်ရာ ထိုင်ခုံကို ကဒလိပတ္တပီဌ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] ဗျတ္တစမ္ပဩနန္ဒ-ကျား ရေဖြင့် မြှေးယှက်အပ်သော၊ (ကျားရေဖြင့် ကြက်အပ်သော) ဝါဠုပပရိက္ခိတ္တံ-သားရဲရုပ်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော၊ (ဘေးအကွပ်၌ သားရဲရုပ်ရှိသော) ရတန ပရိသိပ္ပိတံ-ရတနာရွှေချည် ငွေချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော၊ ကောဇ္ဈိမ္မိ-ခပ်အခင်း သည်လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ပင်တည်း။

ဝက်ဖလကံ-ကောက်သော ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ဒီဃဖလကံ-ရှည်သော ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ စီဝရဓောဝနဖလကံ-သင်္ကန်းဖွပ်လျှော်ရာ ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌနဖလကံ-သင်္ကန်းကို ထုရိုက်ရာ ပျဉ်ချပ်လည်းကောင်း၊ [ယဋ္ဌနဖလကံ နာမ ယတ္ထ ထပေတွာ ရဇိတစီဝရံ ဟတ္ထေန ယဋ္ဌေန္တိ-ဆိုးအပ်သော သင်္ကန်းကို လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ရိုက်နှပ်ရာ အင်းပျဉ်၊] ယဋ္ဌနမုဂ္ဂရော-အလျားအနံ အနားပတ် စသည်ကို ပုတ်ခတ်ကြောင်း လက်ရိုက်လည်းကောင်း၊ [ယဋ္ဌနမုဂ္ဂရောနာမ အနု ဝါတာဒိ ယဋ္ဌနတ္ထံ ကတောတိ ဝဒန္တိ၊] ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဂဏ္ဍိကာ-ဒန်ပူဖြတ်ရာ တုံးငယ်လည်းကောင်း၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရော-အရိုးတပ်အပ်သော လက်ရိုက်လည်းကောင်း၊ [ယေန ရဇိတစီဝရံ ပေါထေန္တိ-ကခါဋီကာ၊] နာဝါ-လှေလည်းကောင်း၊ အမ္ဗဏံ-သောက်ရေ လှောင်ရာ ဇလားလည်းကောင်း၊ [အမ္ဗဏန္တိ လဖလကေဟိ ပေါက္ခရဏီသဒိသံ

ယဋ္ဌနဖလကံ။ “ယဋ္ဌနဖလကံ ယဋ္ဌနမုဂ္ဂရော”တို့ ဣဒံ ရဇိတစီဝရံ ဧကသ္မိံ မဋ္ဌေ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရေ ဝေဋ္ဌေတွာ (ဆိုးအပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို ခ ခုသော ချောသော ဒုတ်လက် ရိုက်၌ ရစ်ပတ်၍) ဧကဿ မဋ္ဌဖလကဿ ဥပရိ ထပေတွာ (ချောသော ပျဉ်ချပ် ခ ခု၏ အပေါ်၌ ထား၍) ဥပရိ အပရေန မဋ္ဌဖလကေန နိကုဋ္ဌိတွာ (မှောက်၍) ဧကော ဥပရိ အက္ကမိတွာ တိဋ္ဌတိ (ခ ယောက်က အပေါ်၌ နင်း၍ ရပ်နေ၏။) ဧဒ္ဒ ဇနာ ဥပရိ ဖလကံ ဒွိသု ကောဋီသု ဂဟေတွာ အပရာပရံ အာကမုနဝိကမုနံ (ရှေ့ဆွဲမှု နောက်တွန်းမှုကို) ကရေန္တိ၊ ဧတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဟတ္ထေ ထပါပေတွာ ဟတ္ထေန ပဟရဏံ ပန နိဋ္ဌိတရဇနဿ စီဝရဿ အလ္လကာလေ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ပန ဖလကမုဂ္ဂရေဟိ ယဋ္ဌနံ သုက္ခကာလေ ထဒ္ဒဘာဝ ဝိမောစနတ္ထန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။-ဝိမတိ။

ကတပါနီယဘာဇနံ၊ ရဇနဒေါဏိ-ဆိုးရည်ထည့်ရာ လေးလည်းကောင်း၊ [ရဇနဒေါဏိတိ ယတ္ထ ပတ္တရဇနံ အာကိရိတွာ ထပေန္တိ] ဥဒကပဋိစ္ဆကော-သင်္ကန်းညှစ်ရေကို ခံသော လေးပုံးလည်းကောင်း၊ ဒါရုမယော ဝါ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သည် မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဒန္တမယော ဝါ-ဆင်စွယ်ဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝေဠုမယော ဝါ-ဝါးဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ သပါဒကောပိ-အခြေရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အပါဒကောပိ-အခြေ မရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ သမုဂ္ဂေါ-ပန်းကလပ်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိသာ-ပူတာတံတင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-သေတ္တာလည်းကောင်း၊ ပါဒဂ္ဂဏှကတော-၁ ပါဒကို ယူနိုင်သော ကြွပ်ထက်၊ အတိရေကပ္ပမာကော-ပိုလွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ကရဇ္ဈော-ကြွပ်လည်းကောင်း၊ ဥဒကဒေါဏိ-ရေလှောင်လေးလည်းကောင်း၊ ဥဒကကဋ္ဌာဟံ-ရေဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ ဥဠုကော-ရေမှတ်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌဗ္ဗ-ယောက်ချိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ဇွန်းလည်းကောင်း၊ ပါနီယသရာဝံ-သောက်ရေခွက်လည်းကောင်း၊ ပါနီယသဒေါ-သောက်ရေခရုသင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတေသု-ဤဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ သံယေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ သင်္ခိတာလကံ-ခရုသင်းခွက်ငယ်ကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ ဒါရုမယော-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ဥဒကတုမ္ဘော-ရေဗူးကို၊ တထာ-ထို့အတူ ဝေဖန်ကောင်း၏။

ပါဒကထလိကမဏ္ဍလံ-ခြေပွတ်အိုးခြမ်းနှင့် တူသော အဝိုင်းသည်၊ ဒါရုမယံ ဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ စောဠပဏ္ဏာဒိမယံဝါ-အဝတ်၊ သစ်ရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ခြေသုတ်အဝန်းသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ အာဓာရကော-သပိတ်ခြေလည်းကောင်း၊ ပတ္တပိဓာနံ-သပိတ်ဖုံးလည်းကောင်း၊ တာလဝဏ္ဍံ-ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းလည်းကောင်း၊ ပီဇနီ-၄ ထောင့်ယပ်ဝန်းလည်းကောင်း၊ စင်္ကောဋကံ-ပန်းတောင်းလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိ-ခြင်းလည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိသမ္ပုဉ္ဇနီ-အရိုးရှိသော တံမြက်စည်းလည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌိသမ္ပုဉ္ဇနီ-လက်ဆုပ်တံမြက်စည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတေသုပိ-ဤဘဏ္ဍာတို့တွင်လည်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ခုဒ္ဒကံ ဝါ-ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ မဟန္တံ ဝါ-ကြီးသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဒါရုဝေဠုပဏ္ဏာစမ္ဘာဒိသု-သစ်သား၊ ဝါး၊ သစ်ရွက်၊ သားရေ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာမေဝ-ချည်းသာ။

ထမ္ဘတုလာသောပါနဖလကာဒိသု-တိုင်၊ ထုပ်လျောက်၊ လှေခါး၊ ဖျဉ်ချပ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဒါရုမယံ ဝါ-သော၊ ပါသာဏမယံ ဝါ-သော၊ ဂေဟသမ္ဘာရရူပံ-ကျောင်း၏ အဆောက်အဦးသဘောရှိသော ဘဏ္ဍာလည်းကောင်း၊ (ကခါ၌ “ဂေဟသမ္ဘာရူပဂံ”ဟု ရှိ၏။) ယောကောစိ-သော၊ ကဋ္ဌသာရကော-ဖျာသင်ဖြူးသည်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဘူမတ္ထရဏံ-မြေပေါ် ကြမ်းပေါ် အခင်းသည်လည်းကောင်း၊ [ဘူမတ္ထရဏာ ဘူမိ + အတ္ထရဏာ၊ တည်ရာ မြေပြင် ကြမ်းပြင်

အပေါ်၌+ခင်းအပ်သော အခင်း။ ယံကိပ္ပိ-သော၊ အကပ္ပိယစမ္ပ-မအပ်သော သားရေသည်လည်းကောင်း၊ [သီဟာဒီနံ စမ္ပ-ကင်္ခါဋီကာ] (အတ္ထိ)သဗ္ဗ-သော၊ (တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊ ဝါ-ကို) သံဃေ-၌၊ ဝါ-အား၊ ဒိန္နံ-သည်၊ (သမာနံ) ဂရုဘဏ္ဍ-တည်း၊ ဘူမတ္ထရဏံ-ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ဘူမတ္ထရဏံ ကာတံ ဝဋ္ဋတိတိ အကပ္ပိယ စမ္ပ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ (ထိုအကပ္ပိယအခင်း၌) ဘူမတ္ထရဏသင်္ခေပေန သယံတုပ္ပိ ဝဋ္ဋတိ-ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ ဧဋ္ဌကစမ္ပ-သိုးရေသည်၊ ပစ္စတ္ထရဏဂတိကံ-အပေါ်လွှမ်း အခင်းနှင့် အလားတူသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ပစ္စတ္ထရဏဂတိကန္တိ ဣမိနာ မဇ္ဈာဒီသု အတ္ထရိတဗ္ဗ မဟာစမ္ပ ဧဋ္ဌကစမ္ပနာမတိ ဒသေတိ-ဝိမတိ။] တမ္ပိ-ထိုသိုးရေသည် လည်း၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ပင်တည်း၊ ကပ္ပိယစမ္ပာနိ-အပ်သော သားရေတို့ကို၊ [မိဂါဒီနံ စမ္ပာနိ-ကင်္ခါဋီကာ] ဘာဇနိယာနိ-ကုန်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ သဗ္ဗ-(အပ် မအပ်အလုံးစုံသော) မဉ္ဇပ္ပမာဏံ-ညောင်စောင်း ပမာဏရှိသော၊ စမ္ပ-သားရေသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ။

ဥဒုက္ခလံ-ဆုံငယ်သည်လည်းကောင်း၊ မုသလံ-ကျည်ပွေ့သည်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပံ-မန်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆန်ကော (စကော) သည်လည်းကောင်း၊ နိသဒ္ဓိ-ကျောက်ပျဉ်သည်လည်းကောင်း၊ နိသဒပေါတော-ကျောက်ပျဉ်၌ ထားအပ်သော ဆေးကြိတ်ကျောက်လုံးသည်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏဒေါဏီ-ကျောက်စားကျင်း သည်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏကဋ္ဌာဟံ-ကျောက်ဖျဉ်းအိုးသည်လည်းကောင်း၊ တူရိ ဝေမဘဏ္ဍာဒိ-လိပ်၊ လက်ခတ်၊ သားရေအိတ် အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-သော၊ ပေသ ကာရာဒိဘဏ္ဍံ-ရက်ကန်းသည် အစရှိသတို့၏၊ ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗ-သော၊ ကသိဘဏ္ဍံ-လယ်ထွန်ဘဏ္ဍာသည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗ-သော၊ စက္ကယုတ္တက ယာနံ-စက်ဘီးနှင့် ယှဉ်သော ယာဉ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂရုဘဏ္ဍမေဝ-ချည်းသာ တည်း။ [ရုထသကဋ္ဌာဒိကံ သဗ္ဗ စက္ကယုတ္တယာနံ၊ ဝိသင်္ခတစက္ကံ ပန ယာနံ (ဖျက်ဆီး အပ်ပြီးသော ဘီးရှိသော ယာဉ်ကား၊) ဘာဇနိယံ-ကင်္ခါဋီကာ။]

မဉ္ဇပါဒေါ-ညောင်စောင်းခြေလည်းကောင်း၊ မဉ္ဇအဋ္ဌနီ-ညောင်စောင်းပေါင် လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌပါဒေါ-အင်းပျဉ်ခြေလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌအဋ္ဌနီ-အင်းပျဉ်ပေါင် လည်းကောင်း၊ ဝါသိပရသုအာဒီနံ-ဓား၊ ပုဆိန် အစရှိသည်တို့၏၊ ဒဏ္ဍာ-အရိုးတို့ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတေသု-ဤသစ်သားဘဏ္ဍာတို့တွင်၊ ယံကိပ္ပိ-သော၊ ဝိပွကတတစ္ဆနကမ္ပံ-မပြီးသေးသော ရွှေမှုကိစ္စရှိသော၊ ဝါ-ရွှေမှုကိစ္စ မပြီးဆုံးသေး သော၊ အနိဋ္ဌိတမေဝ-မပြီးသေးသော ဘဏ္ဍာကိုသာ၊ ဘာဇနိယံ-၏၊ ပန-ကား၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌံ-ရွှေအပ်ပြီးဖြစ်၍ ချောညက်သော ညောင်စောင်းခြေ အစရှိသည်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ အနုညာတဝါသိယာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ဓား ပဲခွပ်၏၊ [“ဝါသိအာဒီသု ယာယ ဝါသိယာ၊ ပေ၊ ဘာဇနိယာ”ဟု ဆိုအပ်ခဲ့သော

အနုညာတဝါသိကို ရည်ရွယ်သည်။ ဝဏ္ဏော-အရိုးလည်းကောင်း၊ (ဆတ္တ-ထီးလည်းကောင်း၊) ဆတ္တမုဋ္ဌိပဏ္ဏံ-လက်ဆုပ်ဖြင့် ကိုင်ယူအပ်သော ထန်းရွက်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဆတ္တမုဋ္ဌိပဏ္ဏံ-လက် ၁ ဆုပ်ဖြင့် ဆောင်ယူနိုင်သော ထီးရွက်လည်းကောင်း၊ ကတ္တရယဋ္ဌိ-တောင်ဝှေးလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနာ-ဖိနပ်လည်းကောင်း၊ အရဏီသဟိတံ-ပွတ်ခုံ၊ ပွတ်ကျည်အစုံလည်းကောင်း၊ ဓမ္မကရဏော-ဓမ္မကရိုဏ်း ရေစစ်လည်းကောင်း၊ ပါဒဂ္ဂဏှကတော-၁ ပါဒကို ယူနိုင်သော ဗူးထက်၊ အနတိ ရိတ္တံ-အပိုအလွန်ကို မယူနိုင်သော၊ အာမလကတုမ္ပ-ရှစ်ရှားသီးဗူးလည်းကောင်း၊ အာမလကယဋ္ဌော-ရှစ်ရှားသီးအိုးလည်းကောင်း၊ လာဗုကတုမ္ပ-ဗူးသီးရေဗူးလည်းကောင်း၊ လာဗုကယဋ္ဌော-ဗူးသီးရေအိုးလည်းကောင်း၊ ဝိသာဏကတုမ္ပ-သားချိုဗူးလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဘာဇနီယံ-၏၊ တတော-ထိုအလုံးစုံသော ဘဏ္ဍာထက်၊ မဟန္တတရံ-ကြီးသော အာမလကတုမ္ပ စသော ဘဏ္ဍာသည်၊ ဂရု ဘဏ္ဍံ-တံည်း။

ဟတ္ထိဒဏ္ဍော ဝါ-ဆင်စွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံကိဉ္စိ-သော၊ ဝိသာဏံ ဝါ-သားချိုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတုစ္ဆိတံ-မရွေ့အပ်သေးသည်၊ ယထာ ဇာတ မေဝ-ဖြစ်မြဲတိုင်းသည်သာလျှင်၊ (သုမာနံ-သော်၊) [ဆင်၊ သားကောင်တို့မှ ယူအပ်သည့်အတိုင်း မပြုပြင်အပ်သေး၊ မချောရသေးသော ဆင်စွယ်၊ သားချိုး-ဟူလို။] ဘာဇနီယံ-၏၊ ဧတံဟိ-ထိုဆင်စွယ် သားချိုတို့ဖြင့်၊ ကတမဉ္စပါဒါဒိသု-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်းအခြေ စသည်တို့၌၊ ပုရိမသဒိသောယေဝ-ရှေး အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ င်နိစ္ဆယော-ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော) [“မဉ္စပါဒေါ မဉ္စအဋ္ဌနီ

မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ။ ။မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ဘာလပဏ္ဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ ဤအလို ရှေ့က “ဆတ္တ” ပုဒ် ပါပုံ မရ၊ ဆတ္တမုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ဘာလပဏ္ဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ ဤအလို “ဆတ္တမုဋ္ဌိ ပဏ္ဏံ” ဟု ၁ ပုဒ်တည်း ရှိရမည်၊ မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ဘာလပဏ္ဏံ၊ တံ ဟိ မုဋ္ဌိနာ ဂဟေတွာ ပရိဟရန္တိတိ (ထိုထန်းရွက်ကို လက်ဆုပ်ဖြင့် ကိုင်၍ ဆောင်ယူသွားကြသောကြောင့်) မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ဝုစ္စတိ၊ မုဋ္ဌိပဏ္ဏံ ဆတ္တစ္ဆဒနပဏ္ဏမေဝါတိ (ထီးအမိုးအရွက်ပါဘဲဟု) ကေစိတို့ ဆိုကြသေး၏၊-ကင်္ခါဋီကာ။

အရဏီသဟိတံ။ ။“သဟိတ-တကွဖြစ်” ကိုပင် တစ်ခုစီ ကွဲ၍ မနေသောကြောင့် “အစုံ” ဟု ဖွင့်၏၊ အရဏီသဟိတံတိ အရဏီယုဂဉ္စ၊ ဥတ္တရာရဏီ-အထက်ပွတ်ကျည်၊ အဓရာရဏီ-အောက်ပွတ်ခုံ၊ ဒွယံ-၂ ခု အစုံ၊ ဣတိ အတ္ထော၊-သဟဓမ္မိကဝဂ်၊ ၁၁-ဓာနီဋီကာသစ်။

ဓမ္မကရဏော။ ။ဓမ္မကရဏောတိ ဧတ္ထ “သင်္ခိ ဓမ္မတိ သင်္ခမေကော”တိ အာဒိသု ဝိယ နိသံယောဂပါဌောယေဝ ယုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဓမ္မတိ ဝါတေန ပဝတ္တတိတိ ဓမ္မော၊ ဝါတ ဟောတုကော သဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မံ ကရောတိတိ ဓမ္မကရဏောတိ ဝစနတ္ထော ကာတဗ္ဗော၊-ယောဇနာ၊ ဤသို့ယောဇနာ ကြံသော်လည်း “ဓမ္မ-ဓူဇ္ဇဟူသော အသံကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဓမ္မကရဏော”ဟူသာ ပြုသင့်ပါသည်၊ “ဓမ္မ”ဟူသော သဒ္ဓါသည် ဓူဇ္ဇဟူသော အသံကို အတုလိုက်၍ ပြုထားသော အနုကရဏသဒ္ဓါတည်း။ [ဓမ္မဓမ္မဓမ္မဓမ္မဝ၊ သဒ္ဓယန္တော မဟာသိဒ္ဓိ-မေသဒ္ဓါ၏ အနုကရဏပုံစံ။]

၊ပေ၊ တစ္ဆိတမဋ္ဌံ ပန ဂရုဘဏ္ဍံ”ဟု အထက်၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း အဆုံးအဖြတ်ကို သိပါဟူလို။ တစ္ဆိတနိဋ္ဌိတောပိ-ရွှေအပ်ပြီး၍ ပြီးဆုံးသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဟိဂ္ဂံ ကရဏ္ဏကော-ရိုန်းခိုကြပ်လည်းကောင်း၊ အဉ္စနကရဏ္ဏကော-မျက်စဉ်းကြပ်လည်း ကောင်း၊ ဂဏ္ဍိကာ-အနားပတ်သီးလည်းကောင်း၊ ဝိဓော-ခါးပန်းသီးလည်းကောင်း၊ အဉ္စနီ-မျက်စဉ်းကျည် (မျက်စဉ်းဗူး) လည်းကောင်း၊ အဉ္စနီသလာကာ-မျက်စဉ်းတံ လည်းကောင်း၊ ဥဒကပုဉ္ဇနီ-ရေသုတ်လည်းကောင်း၊ ဤရေသုတ်ကို အဝတ်သာ မက ဆင်စွယ်စသည်ဖြင့်လည်း ပြုလုပ်ရ၏။ ရေကို သုတ်ရုံသာမက ခြစ်၍ပစ်ရ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ သဗ္ဗံ-ကို၊ ဘာဇနီယမေဝ-သည်သာ၊ (“အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တတြ-ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝါ-ထိုတေန ခေါ် ပန သမယေန အစရှိသော ပါဠိ ရပ်၌၊ အတ္ထုဒ္ဓါရော-တည်း”ဟု ပြန်အုပ်ပါ။)

မတ္တိကာဘဏ္ဍေ-၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ- အတွင်းအသုံးအဆောင် အပြင်အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော၊ ယဋ္ဌပိဋ္ဌရာဒိကုလာလ ဘာဇနံ-ရေအိုး၊ ထမင်းအိုး အစရှိသော အိုးထိန်းသည်တို့၏ ခွက်လည်းကောင်း၊ ပတ္တကဋ္ဌာဟံ-သပိတ်ဖုတ်စရာ ဖျဉ်းအိုးလည်းကောင်း၊ အင်္ဂါရကဋ္ဌာဟံ-မီးကျိုး ထည့်ရာ ခွက်လည်းကောင်း၊ ဓူမဒါနကံ-အခိုးပေးတတ်သော ဆေးတံလည်း ကောင်း၊ (ရှေးက “အခိုးသောက် ပန်းတူလည်းကောင်း”ဟု ပေးကြ၏၊) ဒီပရက္ခ ကော-ဆီမီးတိုင်လည်းကောင်း၊ ဒီပကပလ္လိကာ-ဆီမီးအိုးကင်းလည်းကောင်း၊ စယ နိဋ္ဌကာ (စယန+ဣဋ္ဌကာ)-စီကြောင်း အုတ်လည်းကောင်း၊ ဆဒနိဋ္ဌကာ-မိုးကြောင်း အုတ်လည်းကောင်း၊ ထုပိကာ-အထွဋ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဣဒံ သဗ္ဗံ- ဤအလုံးစုံသည်၊ ကခါ၌ တိုက်ရိုက် ပါသည်၊) သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နကာလတော- မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဂရုဘဏ္ဍံ-တည်း၊ ပန-ကား၊ ပါဒဂဏှနကတော-၁ ပါဒကို ယူနိုင် သော ဝတ္ထုထက်၊ အနုတိရိတ္တပ္ပမာဏော-မပိုလွန်သော ပမာဏရှိသော၊ ယဋ္ဌ ကော-ကြသုတ်အိုးလည်းကောင်း၊ ပတ္တံ-ခွက်လည်းကောင်း၊ ထာလကံ-သောက်ရေ ခွက် စသော ခွက်လည်းကောင်း၊ ပါနီယတ္ထာလကံ စသည်၌ ပါသော-ထာလကံ တည်း၊ ကဉ္စနကော-ရေခွက်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အင်တုံလည်းကောင်း၊ ကုဏ္ဍိကာ- ရေကယားလည်းကောင်း၊ ဝါ-ရေတကောင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ မြေဘဏ္ဍာ၌၊ ဝါ-တွင်၊ ဣဒံ-ဤဘဏ္ဍာသည်၊ ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ-တည်း၊ စ-ဆက်၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍေ-မြေဘဏ္ဍာ၌၊ (ကုဏ္ဍိကာ-ရေကယားသည်၊ ဝါ-ရေတကောင်း သည်၊ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသံ-ဘာဇနီယ၏ အဖို့သို့၊ ဘဇတိ ယထာ-ကပ်ရောက် သကဲ့သို့) ဧဝံ-တူ၊ ယောဟဘဏ္ဍေပိ-သံဘဏ္ဍာ၊ ကြေးဘဏ္ဍာ၌လည်း၊ ကုဏ္ဍိကာ- သည်၊ ဘာဇနီယကောဋ္ဌာသမေဝ-သို့သာ၊ ဘဇတိ-၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီး သော စကားသည်၊ ဧတ္ထ-ဤဂရုဘဏ်အဆုံးအဖြတ်၌၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ-အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော စကားတည်း။ [ဧတ္တာတိ ဂရုဘဏ္ဍဝိနိစ္ဆယေ-ယောဇနာ။]

နဝကမ္မဒါနကဿ

၃၂၃။ ဘဏ္ဍိကတ္ထပနမတ္ထေနာတိ-ကား၊ ဒွါရဗာဟာနံ-တံခါးပေါင်တို့၏။ ဥပရိ-
 အထက်၌၊ ကပေါတဘဏ္ဍိကယောဇနမတ္ထေန-ခိုနားဖို့ရာ ဘဏ္ဍာငယ်ကို ယှဉ်စေ
 ခြင်းကိစ္စမျှကြောင့်၊ (နဝကမ္မ ဒေန္တိ၌ စပ်၊) [ခိုနားဖို့ နေရာကလေးကို “ကပေါတ
 ဘဏ္ဍိက”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ ကပေါတဘဏ္ဍိကကို “ခိုနန်း”ဟု
 ပေး၏။] ပရိဘဏ္ဍကရဏမတ္ထေနာတိ-ကား၊ ဂေါမယပရိဘဏ္ဍကသာဝပရိဘဏ္ဍ
 ကရဏမတ္ထေန-နွားချေးတို့ဖြင့် ပရိဘဏ်ပြုခြင်း၊ ဖန်ရည်တို့ဖြင့် ပရိဘဏ်ပြုခြင်း
 ကိစ္စမျှကြောင့်၊ (နဝကမ္မ ဒေန္တိ၌ စပ်၊) ဓူမကာလိကန္တိ-ဟူသည်ကား၊ ဣဒံ-ဤနဝ
 ကမ္မကို၊ (ဒေန္တိ၌ စပ်၊) ‘ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (နဝကမ္မ
 ပေးရာ ရဟန်း၏၊) စိတကဓူမော-ထင်းပုံ၏ မီးခိုးသည်၊ (သေ၍ မီးသဂြိုဟ်သော
 အခါ ထင်းပုံ၏ မီးခိုးသည်၊) န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်တိုင်
 အောင်၊ (မီးခိုးငြိမ်းသွားသည့်တိုင်အောင်၊) အယံ ဝိဟာရော-သည်၊ ဧတဿေဝ-
 ဤရဟန်း၏သာ၊ (ဘာရော-တာဝန်တည်း၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဓူမကာလေ-မီးရှိရာ
 အခါ၌၊ ဝါ-မီးခိုးရှိရာ အခါတိုင်အောင်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြောပြီး၍၊ ကတ
 ပရိယောသိတံ-ပြုအပ်၊ ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီးသော၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်း၌၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏။

ဝိပွကတန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (ယသ္မိ-အကြင်ကျောင်း၌၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
 ဂေါပါနသိယော-အခြင်ရနယ်တို့သည်၊ န အာရောဟန္တိ-မတက်ရောက်ကုန်သေး၊
 (တာဝ-ထိုမျှလောက်တိုင်အောင်၊ ဝါ-ထိုအခြင်ရနယ်တို့ မတက်ရောက်သေးသမျှ၊

ဘဏ္ဍိကတ္ထပနမတ္ထေန။ ။ပါဠိယံ ပိဏ္ဍနိက္ခေပနမတ္ထေနာတိ အာဒိသု ခဏ္ဍဖုလ္လ
 ဌာနေ မတ္တိကာပိဏ္ဍထပနံ ပိဏ္ဍနိက္ခေပနံနာမ၊ နဝကမ္မန္တိ နဝကမ္မသမ္ပတိ၊ အဂ္ဂဠဝဋီနာမ ကဝါဋ
 ဗန္ဓော (တံခါးဖွဲ့တပ်ရာတိုင်၊) ဆာဒနံနာမ တိဏာဒိဟိ ဂေဟဏ္ဌာဒနံ၊ ဗန္ဓနံနာမ ဒဏ္ဍဝလ္လိ
 အာဒိဟိ ဆဒနဗန္ဓနမေဝ၊-ဝိမတိ။

ဓူမကာလိကမ္မိ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဓူမကာလိကမ္မိ ပရိယောသိတံ ဝိဟာရံ နဝကမ္မ
 ဒေန္တိ” ဟု ရှိ၏။ ပရိယောသိတံ ဝိဟာရံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်ကို ဘုမ္မတ္ထ၌ သက်၊ နဝကမ္မကိုလည်း
 “နဝကမ္မသမ္ပတိကို”ဟု အနက် မှတ်ပါ၊ နောက်၌ ဝိမတိဖွင့်လတံ။ [ပါဠိယံ သဗ္ဗေ ဝိဟာရေတိ
 ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ၊ ဧကဿ သဗ္ဗေသု ဝိဟာရေသု နဝကမ္မ ဒေတီတိ အတ္ထော၊-
 ဝိမတိ၊] ရှေးဝါရ၌ အသက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် နဝကမ္မသမ္ပတိ ပေးပုံကို ပြခဲ့၏၊ ဤဝါရ၌ကား
 အသက် ဆုံးရုံပင်မက အသက်ဆုံး၍ မီးသဂြိုဟ်ရာကာလ၌ မီးခိုးငြိမ်းသည့်တိုင်အောင် နဝကမ္မ
 သမ္ပတိကို ပေးကြသည်။ [ဓူမဿ+ကာလော ဓူမကာလော၊ ဓူမကာလောယေဝ ဓူမကာလိကံ
 ဣကပစ္စည်း သုတ္တံ၌ သက်၊ “ဓူမကာလိကမ္မိ-မီးခိုးရှိရာ ကာလတိုင်အောင်လည်း၊ ပရိယောသိတံ-
 ပြီးဆုံးစေ အပ်ပြီးသော၊ ဝိဟာရံ-၌၊ နဝကမ္မ-နဝကမ္မသမ္ပတိကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌
 ပေးပါ။]

သော ဝိဟာရော-သည်။) ဝိပွကတောနာမ-မည်၏။ ပန-ဆက်၊ ဂေါပါနသီသု-အခြင်
ရနယ်တို့သည်။ အာရုဋ္ဌာသု-တက်ရောက်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ ဗဟုကတောနာမ-
များစွာ ပြုအပ်ပြီးသော ကျောင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တကော-
ထိုအခြင်ရနယ်တို့ တက်ရောက်ပြီးရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (နဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယကော-
အမှုသစ်ကို စီမံတတ်သော ရဟန်းကို) န ဒါတဗ္ဗေ-မပေးထိုက်၊ ဝါ-ပေးဖွယ်
မလို၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းကိုသာ၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်
တည်စေပြီး၍၊ (အကူအညီတောင်း၍၊) (သာမိကောယေဝ-ကျောင်းရှင်ဒါယကာ
သည်ပင်၊) ကာရေဿတိ-ပြီးအောင် ပြုစေလေတံ။ [တတော ပဋ္ဌာယ၏ နောက်၌
“န ဒါတဗ္ဗံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “နဝကမ္မ-နဝကမ္မသမ္ပုတိကို၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေး
ထိုက်၊ ဝါ-ပေးဖွယ် မလို”ဟု ပေးပါ။ ကိဉ္စိဒေဝ သမာဒါပေတွာ ကာရေဿတိတိ
သာမိကောယေဝ ကိဉ္စိ ဘိက္ခု သမာဒါပေတွာ ကာရေဿတိ-သာရတ္ထ။]

ခုဒ္ဒကေ ။ပေ၊ ဆပ္ပဉ္စဝဿိကန္တိ-ကား၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ သြလောကေတွာ-
ကြည့်ပြီး၍၊ စတုဟတ္ထဝိဟာရေ-၄ တောင်ရှိသော ကျောင်း၌၊ စတုဝဿိကံ-၄ နှစ်
ရှိသော၊ (နဝကမ္မံ-ကို) ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏။ ပဉ္စဟတ္ထေ-၅ တောင်ရှိသော ကျောင်း၌၊
ပဉ္စဝဿိကံ (နဝကမ္မံ) ဒါတဗ္ဗံ၊ ဆဟတ္ထေ-၆ တောင်ရှိသော ကျောင်း၌၊ ဆဝဿိကံ
(နဝကမ္မံ) ဒါတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ အမုယောဂေါ-၂ ဖက်စောင်း မိုးအပ်သော ကျောင်း
သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သတ္တဋ္ဌဟတ္ထော-၇ တောင် ၈ တောင်ရှိသည်၊ ဟောတိ-

ဝိပွကတောနာမ။ ။ပါဠိတော်၌ “အနုဇနာမိ ဘိက္ခဝေ အကတံ ဝါ ဝိပွကတံ
ဝါ နဝကမ္မံ ကာတုံ”ဟု ရှိ၏။ ထိုပါဠိတော်၌ အပြားအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော (ပြု၍
မပြီးသေးသော) ကျောင်းသည် ဝိပွကတမည်၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းကို အရကောက်ဖို့ရာ
“ယသ္မိံ ။ပေ၊ န အာရောဟန္တိ၊ တာဝ သော ဝိဟာရော ဝိပွကတောနာမ”ဟု အပိုထည့်၍
အနက်ပေးလိုက်သည်။

စတုဟတ္ထဝိဟာရ ။ပေ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ။စတုဟတ္ထဝိဟာရေတိ ဝိတ္ထာရပ္ပမာဏတော
ဝုတ္တံ၊ ဥဗ္ဗေတော ပန အနေကဘူမကတ္တာ ဝဗ္ဗကီဟတ္ထေန ဝိသတိဟတ္ထောပိ နာနာသဏ္ဌာန
ဝိစိတ္ထောပိ ဟောတိ၊ တေနဿ စတုဝဿိကံ နဝကမ္မံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ-ဝိမတိ။ [ရှေး
နိဿယ၌ “စတုဝဿိကံ-၄ ဝါရသော ရဟန်း၊ ။ပေ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏”ဟု အနက်ပေးလေ၏။
ပါဠိတော်၌ “ဆပ္ပဉ္စဝဿိကံ နဝကမ္မံ”ဟု အဘိဓမ္မေျ တိုက်ရိုက်လာသောကြောင့် မသင့်ပါ။]

အမုယောဂေါ ပန ။ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။အမုယောဂေါ ပန နေရာဝယ် “အမုယောဂေ
ပန”ဟု အာဓာရရှိလျှင် ကောင်း၏။ ခုဒ္ဒကေ ဝိဟာရေ စသော ရှေ့အာဓာရနှင့်လည်း လျော်၏။
ဝုတ္တံ၌ စပ်၊ တသ္မာ၏ နောက်၌ “ဧတ္ထ” ရှိဖွယ် မလို၊ သို့မဟုတ် “ယသ္မာ ပန အမုယောဂေါ
သတ္တဟတ္ထော ဟောတိ”ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။

ဖြစ်၏။ တသွာ-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၂ ဖက်စောင်း မိုးအပ်သော ကျောင်း၌၊ သတ္တဋ္ဌ
ဝဿိကန္တိ-ကဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ သော-ထို ၂ ဖက်စောင်း မိုးအပ်သော
ကျောင်းသည်၊ နူဝဟတ္ထော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) နဝဝဿိကမ္ပိ-
၉ နှစ်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ (နဝကမ္ပိ) ဒါတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ မဟလ္လကော-ကြီးသော၊
ဒသဟတ္ထေ-၁၀ တောင်ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဧကာဒသဟတ္ထေ-၁၁ တောင်
ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေ ဝါ-၄/ဖက်မိုးအပ်သော ကျောင်း၌သော်လည်း
ကောင်း၊ ပါသာဒေ ဝါ-ပြာသာဒ်ရှည်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒသဝဿိကံ-သော၊
(နဝကမ္ပိ) ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကာဒသဝဿိကံ-သော၊ (နဝကမ္ပိ) ဝါ-
ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပန-ကား၊ ဒွါဒသဟတ္ထေ-၁၂ တောင်ရှိသော
ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ တတော-ထို ၁၂ တောင်ရှိသော ကျောင်းထက်၊
အဓိကေ ဝါ-အပိုအလွန်ရှိသော ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ လောဟပါသာဒ
သဒိသေပိ-လောဟပါသာဒနှင့် တူသော ကျောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒွါဒသဝဿိက
မေဝ-၁၂ နှစ်ရှိသော နဝကမ္ပိကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ တတော-ထို ၁၂ နှစ်ရှိသော
နဝကမ္ပိထက်၊ ဥတ္တရိ-အလွန်၊ န (ဒါတဗ္ဗံ)-မပေးရာ/နာဝကမ္ပိကော-အမှုသစ်၌
ယှဉ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အန္တောဝဿေ-ဝါတွင်း၌၊ တံ အာဝါသံ-ထိုကျောင်းကို၊
လဘတိ-၏၊ ဥတုကာလေ-ဆောင်းဥတု နွေဥတုအခါ၌၊ ပဋိဗာဟိတုံ-တားမြစ်ခြင်း
ငှာ၊ န လဘတိ-မရ။ [ဥတုကာလေ ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိတိ ဟေမန္တဂိမ္ပေသု
အညေ သမ္ပတ္တဘိက္ခု ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိ-သာရတ္ထ။]

“သစေ သော အာဝါသော ဇီရတိတိ အာဒိ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော” ဝိမတိနှင့်
အညီ ဤမှနောက်၌ ပါဠိမုတ္တဝိနိစ္ဆယကို ပြလို၍ “သစေ သော အာဝါသော ဇီရတိ”
စသည်ကို မိန့်။] သော အာဝါသော-သည်၊ သစေ ဇီရတိ-အကယ်၍ ဆွေးမြေ့အံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) အာဝါသသာမိကဿ ဝါ-ကျောင်းရှင်ဒါယကာအားသော်လည်းကောင်း၊
တဿ-ထိုကျောင်းရှင်ဒါယကာ၏၊ ဝံသေ-အနွယ်၌၊ ဥပ္ပန္နဿ-ဖြစ်သော၊ ကဿစိ
ဝါ-တစ်စုံတစ်ယောက်အားသော်လည်းကောင်း၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောရာ၏၊ (ကိံ၊)
တေ-သင်၏၊ အာဝါသော-သည်၊ နဿတိ-ပျက်စီးနေ၏၊ ဧတံ အာဝါသံ-ကို၊
ဇဂ္ဂထ-စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ကထေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊) (ပြင်
နိုင်လျှင် ပြင်ဖို့ ပြောဆိုရမည်၊) သော-ထိုကျောင်းရှင် ဒါယကာသည်၊ (ဇဂ္ဂိတုံ-
ငှာ၊) သစေ န သက္ကောတိ-အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊
ဉာတိ ဝါ-ဆွေမျိုးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကေ ဝါ-အလုပ်အကျွေးတို့ကို
သော်လည်းကောင်း၊ (ပစ္စည်း ၄ ပါး ဒါယကာတို့ကို ဆိုသည်၊) သမာဒါပေတွာ-
ဆောက်တည်စေပြီး၍၊ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော-စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ထိုက်၏၊ တေပိ-ထို
ဆွေမျိုး၊ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း၊ (ဇဂ္ဂိတုံ-ငှာ၊) သစေ န သက္ကောန္တိ-ကုန်အံ့၊

(ဧဝံသတိ၊) သံဃိကေန-သံဃာဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ဇုတ္တိတဗ္ဗော-၏၊ တသ္မိမ္မိ-ထိုသံဃိကပစ္စည်းသည်လည်း၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဧကံ အာဝါသ-ကျောင်း ၁ ကျောင်းကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-စွန့်လွှတ်ပြီး၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော ကျောင်းတို့ကို၊ ဇုတ္တိတဗ္ဗော-ကုန်၏၊ ဗဟု-များစွာကုန်သော ကျောင်းတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-၍၊ ဧကံ-ကျောင်း ၁ ကျောင်းကို၊ သဗ္ဗဏ္ဍာပေတုမ္ပိ-တည်တံ့စေခြင်းငှာလည်း၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာ။

ဒုဗ္ဘိက္ခေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ထမင်းရှိရာ အခါ၌၊ (ဇုတ္တိမ္မတ်ခေါင်းပါး အစားရှာရာ အခါ၌) ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ပက္ခန္ဓေသု-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန် လတ်သော်၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ အာဝါသာ-တို့သည်၊ နဿန္တိ-ပျက်စီးတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧကံ (အာဝါသံ) ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒွေ (အာဝါသေ) ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တယော အာဝါသေ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ-စွန့်၍၊ တတော-ထိုကျောင်းတို့မှ၊ (“ဥပ္ပန္နာနိ-ဖြစ်ကုန်သော”ဟု ယော ဇနာ ထည့်သည်) ယာဂုဘတ္တစီဝရာဒီနိ-ယာဂု၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဟိ-သုံးစွဲကုန်လျက်၊ သေသာဝါသာ-ကြွင်းသော ကျောင်းတို့ကို၊ ဇုတ္တိတဗ္ဗော ယေဝ-စောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သည်သာ၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) သံဃိကေန-သံဃာဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပစ္စယေ-သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ တုယံ-သင်၏အတွက်၊ ဧကံ-၁ ခုသော၊ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ-ညောင်စောင်း တည်ရာ အရပ်ကို၊ (ညောင်စောင်းတစ်နေရာ စာကို) ဂဟေတွာ-၍၊ ဇုဂ္ဂဟိ-စောင့်ရှောက်ပါလော၊ (သူ၏ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲ၍ စောင့်ရှောက်ပါ-ဟူလို) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏။ [မဉ္ဇဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာတိ မဉ္ဇဋ္ဌာနံ ပုဂ္ဂလိကံ ဂဟေတွာ-ဝိမတိ။]

ဗဟုတရံ-သာ၍များစွာ၊ (ညောင်စောင်း ၁ နေရာစာထက် အပိုအလွန်) သစေ ဣစ္ဆတိ-အကယ်၍ အလိုရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တိဘာဝံ ဝါ-၃ ခုမြောက်အဖို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-၃ ဖို့ ၁ ဖို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမုဘာဝံ ဝါ-ထက်ဝက်သော အဖို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒတွာပိ-ပေးပြီး၍လည်း၊ ဇုဂ္ဂိပေတဗ္ဗံ-စောင့်ရှောက် စေရာ၏၊ [တိဘာဝန္တိ တတိယဘာဝံ၊ ဧဝံ ဝိသဇ္ဇနမ္ပိ ထာဝရေန ထာဝရပရိဝတ္တန ဌာနေဧဝ ပဝိသတိ၊ န ဣတရထာ၊ သဗ္ဗသေနာသနဝိနဿတော၊-ဝိမတိ။] အထ-သို့မဟုတ်၊ ဧတ္ထ-ဤကျောင်းအကြီး၌၊ ထမ္မမတ္တမေဝ-တိုင်မျှသည်သာ၊ အဝသိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန် တော့၏၊ ဗဟု-များစွာ၊ ကမ္မံ-ပြုပြင်မှုကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုရာ၏၊ (ပြုစရာရှိ၏) ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ (သစေ) န ဣစ္ဆတိ-အကယ်၍ မစောင့်ရှောက်လိုအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တုယံ-၏၊ ပုဂ္ဂလိကမေဝ-ပုဂ္ဂလိကကိုသာ၊ ကတွာ-၍၊ ဇုဂ္ဂ-စောင့်ရှောက် ပါလော၊ (ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-၏၊ ဇုဂ္ဂဟိတိ ဝတ္တဗ္ဗောမှ ယူ၍ ထည့်သည်) ဟိ-

အကျိုးကား၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့ပေးရပါသော်လည်း၊ သံဃဿ-၏။ ဘဏ္ဍကဋ္ဌပနဋ္ဌာနံ-
ဘဏ္ဍကလေးများကို ထားရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နဝကာနံ-သီတင်းငယ်တို့၏၊
ဝသနဋ္ဌာနဉ္စ-နေရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ကျောင်းရှင်ကိုမှီ၍ နေဖို့ရာ အရပ်ကို
လည်းကောင်း၊) လဘိဿတိ-ရလတုံ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဇဂ္ဂိပေတဗ္ဗော-စေ
ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဇဂ္ဂိတော-စောင့်ရှောက်အပ်သော၊ ကျောင်းသည်၊ တသ္မိ-
ထိုစောင့်ရှောက်သော ရဟန်းသည်၊ ဇီဝန္တေ-အသက်ရှင်လတ်သော်၊ ပုဂ္ဂလိကော-
ပုဂ္ဂလိကကျောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ မတေ-ပျံ့တော်မူလတ်သော်၊ သံဃိကောယေဝ-
သံဃိကဖြစ်မြဲသာ၊ (ဟောတိ) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ (သံဃိကကျောင်းကို စောင့်
ရှောက်မည့် ရဟန်းသည်) သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-အတူနေတပည့်တို့အား၊ ဒါတုကာ
မော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ဩလောကေတွာ-
၍၊ တိဘာဂံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကံ-
ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ဇဂ္ဂိပေတဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့
စောင့်ရှောက်စေလတ်သော်၊ (ဤသို့ ၃ ဖို့ ၁ ဖို့ကို သို့မဟုတ် ထက်ဝက်ကို ပုဂ္ဂလိက
ပြု၍ စောင့်ရှောက်စေလတ်သော်) သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ-တို့အား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-
၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဇဂ္ဂနကေ-စောင့်ရှောက်မည့်
ရဟန်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဧကံ အာဝါသံ ဝိသဇ္ဇေတွာတိ အာဒိနာ-
ဧကံ အာဝါသံ ဝိသဇ္ဇေတွာ အစရှိသော၊ နယေန-ဖြင့်၊ ဇဂ္ဂိပေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-
သို့၊ (ကုရန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ။)

စ-ဆက်၊ အညံ-သော၊ ဣဒမ္မိ-ဤစကားကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုကုရန္တိအဋ္ဌ
ကထာ၌ပင်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကိံ) ဒေ-၂ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သံဃိကံ-သံဃာ
ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဘူမိ-မြေကို ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ သောဓေတွာ-သုတ်သင်ပြီး၍၊
သံဃိကံ-သော၊ ဝေသနာသနံ-ကျောင်းကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ (ကိုယ်စီကိုယ်စီ
သံဃိကကျောင်း ဆောက်ကြသည်-ဟူလို) ယေန-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သာ ဘူမိ-

သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ။ ။သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဒါတုကာမော ဟောတိတိ
သစေ သော သံဃဿ ဘဏ္ဍကဋ္ဌပနဋ္ဌာနံ ဝါ အညေသံ ဘိက္ခုနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ ဒါတုံ န
ဣစ္ဆတိ၊ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနညေဝ ဒါတုကာမော ဟောတိ၊ တာဒိသဿ “တုယံ
ပုဂ္ဂလိကမေဝ ကတွာ ဇဂ္ဂိ”တိ (ဤသို့ပြော၍) န သဗ္ဗံ တဿ ဒါတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော၊ တတ္ထ
ပန ကတ္တဗ္ဗဝိဒိ ဒဿေန္တော အာဟ ကမ္မန္တိ အာဒိ-ဝိမတိ။

ဧဝဉ္စိ ဧတဉ္စိ။ ။ဧဝဉ္စိတိ အာဒိမ္မိ ဝယာနုရူပံ (ကုန်ကျစရိတ်အားလျော်စွာ)
တတိယဘာဂေ ဝါ ဥပမုဘာဂေ ဝါ ဂဟိတေ တံ ဘာဂံ ဒါတုံ လဘတိတိ အတ္ထော-ဝိမတိ၊
ဤအလို “ဧဝဉ္စိ”ဟု ရှိရမည်၊ ဧတဉ္စိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ဒါတုံ လဘတိတိ ဧတံ တတိယဘာဂံ
ဥပမုဘာဂံ ဝါ ဒါတုံ လဘတိ-သာရတ္ထ၊ ဤအလို “ဧတဉ္စိ”ဟု ရှိရမည်။

ထိုမြေကို၊ ပဌမံ-စွာ၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်ပြီ၊ သော-ထိုပဌမယူသော ရဟန်းသည်၊ သာမီ-အရှင်တည်း၊ ဥဘောပိ-၂ ပါးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပုဂ္ဂလိကံ-ပုဂ္ဂလိကကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊ သောယေဝ-ထိုမြေကို ပဌမယူသော ရဟန်းသည်ပင်၊ သာမီ-တည်း၊ သော-ထိုမြေကို ပဌမယူသော ရဟန်းသည်၊ သံဃိကံ-ကကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဣတရော-သည်၊ ပုဂ္ဂလိကံ-ကကို၊ ကရောတိ-၏၊ အညံ-သော၊ ဗဟု-များစွာသော၊ သေနာသနဌာနံ-ကျောင်းနေရာသည်၊ စေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပုဂ္ဂလိကံ-ကကို၊ ကရောန္တောပိ-ပြုသော ရဟန်းကိုလည်း၊ န ဝါရေတဗ္ဗော-မတားမြစ်ထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ပတိရူပေ-လျောက်ပတ်သော၊ ဌာနေ-အရပ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ (ကျောင်းဆောက်ဖို့ရန် အရပ်မရှိလတ်သော်) တံ-ထိုရဟန်းကို၊ (ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်သော ရဟန်းကို) ပဋိဗာဟိတွာ-တားမြစ်၍၊ သံဃိကံ-သံဃိကကျောင်းကို၊ ကရောန္တေနဝ-ပြုသော ရဟန်းသည်သာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်သော ရဟန်းအား၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းနေရာ၌၊ ယံ ဝယကမ္မံ-အကြင်ကုန်ကျမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုကုန်ကျမှုကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (သံဃိကကျောင်းဆောက်သော ရဟန်းက အစားပေးရာ၏) ပန-ဆက်၊ ကတာဝါသေ ဝါ-ပြုအပ်သော ကျောင်း၏ အနီး၌သော်လည်းကောင်း၊ အာဝါသကရဏဌာနေ ဝါ-ကျောင်းကို ပြုရာအရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆာယူပဂဖလူပဂရုက္ခာ-အရိပ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်၊ အသီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အပလောကေတွာ-သံဃာကို ပန်ပြောပြီး၍၊ ဟာရေတဗ္ဗာ-ပယ်ရှားထိုက်ကုန်၏၊ (ဆာယူပဂဖလူပဂရုက္ခာ-တို့သည်) ပုဂ္ဂလိကာ-ကတို့သည်၊ စေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သာမိကာ-သစ်ပင်ရှင်တို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-ပန်ပြောထိုက်ကုန်၏၊ (ပန်ပြော၍ ဖယ်ရှားထိုက်ကုန်၏) နော စေ ဒေန္တိ - အကယ်၍ အခွင့် မပေးကုန်အံ့၊ (ဖယ်ရှားခွင့်

ယေနံ ပေ၊ သော သာမီ။ ။တေသု ခွီသု ဘိက္ခုသု ယေနံ သော သာမိတိ တဿာ ဘူမိယာ ဝိဟာရကရဏေ သောဝ သာမီ၊ တံ ပဋိဗာဟိတွာ ဣတရေန န ကာတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော၊ သော ဟိ ပဌမံ ဂဟိတော၊-ဝိမတိ။

ဝယကမ္မံ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗံ။ ။သံဃိကမြေဝယ် ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်မည့် ရဟန်းသည် မြေကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းရခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သစ်သားတို့ကို ယူရခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဆောက်ဖြစ်၍ ပြန်သယ်ရခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း ထိုကုန်ကျစရိတ်ကို “ဝယကမ္မံ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုနေရာ၌ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်သော ထိုရဟန်းအား သံဃိကကျောင်းဆောက်လိုသော ရဟန်းက အစားပေးလိုက်ပါ-ဟူလို။ [ယော ဇနာဉ္စကား ဝယကမ္မန္တိ တသ္မိ ဝိဟာရေ ကတဿ ကမ္မဿ မူလံ၊ ဝိဟာရဿ မူလံ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု ဖွင့်လေ၏။]

မပေးကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ယာဝတတိယံ-အောင်၊ အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ရုက္ခအဋ္ဌနက မူလံ-သစ်ပင်၏ ထိုက်တုန်သော အဖိုးကို၊ ဒဿာမ-ပေးကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လုံး သွင်း၍၊ ဟာရေတဗ္ဗာ-ဖယ်ရှားထိုက်ကုန်၏။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သံဃိကဝလ္လိမတ္တမ္ပိ-သံဃိကန္ဓယ်မျှ ကိုလည်း၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ အာဟရိမေန-ဆောင်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ် သော၊ ဝါ-ခံဆောင်ယူအပ်သော၊ ဥပကရဏေန-မိမိ၏ အဆောက်အဦးဖြင့်၊ သံဃိ ကာယ-သော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ပုဂ္ဂလိကဝိဟာရံ-ကို၊ ကာရေတိ-ပြုစေ၏၊ တဿ-ထို ရဟန်း၏၊ ဥပမုံ-ထက်ဝက်သော ကျောင်းသည်၊ သံဃိကံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဥပမုံ-သည်၊ ပုဂ္ဂလိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပါသာဒေါ-သည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံ သတိ၊) ဟေဋ္ဌာ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ်၏ အောက်ထပ်သည်၊ သံဃိကော (ဟောတိ၊) ဥပရိ-ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်သည်၊ ပုဂ္ဂလိကော (ဟောတိ၊) သော-ထိုရဟန်း သည်၊ (အချို့စာ၌ “ယော”ဟု ရှိ၏၊ “သစေ”ဟု ပရိကပ္ပဇောတက ပါသောကြောင့် “သော” ပါဌ်ကသာ ကောင်းသည်၊ ယောဟူသော အနိယမနှင့် ပရိကပ္ပသည် သဘောတူ၏၊) ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ-ကို၊ သစေ ဣစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တဿ-ထို ရဟန်း၏ ဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဟေဋ္ဌာစ-ပြာသာဒ်၏ အောက် ထပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပရိစ-ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ကိုလည်းကောင်း၊ (သစေ) ဣစ္ဆတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဘယတ္ထ-၂ မျိုးသော အောက်ထပ် အထက်ထပ်၌၊ ဥပမုံ- ထက်ဝက်ကို၊ လဘတိ-၏၊ [သံဃိကဝလ္လိမတ္တမ္ပိ အဂ္ဂဟေတွာ၊ အာဟရိမေန ဥပကရ ဏေန သံဃိကာယ ဘူမိယာကို လိုက်စေ။] ဒွေ-ကုန်သော၊ သေနာသနာနိ-တို့ကို၊ ကာရေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကံ-တစ်ကျောင်းသည်၊ သံဃိကံ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဧကံ-သည်၊ ပုဂ္ဂလိကံ-သည်၊ ဟောတိ။

[သံဃိကပစ္စည်း ပါဝင်သော ကျောင်းဆောက်နည်းကို ပြလို၍ သစေ ဝိဟာရေ စသည် မိန့်။] ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥဋ္ဌိတေန-ပေါက်သော၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန- သစ်သား အဆောက်အဦးဖြင့်၊ သစေ ကာရေတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတိယဘာဂံ- ၃ ခုမြောက် ၁ ဖို့ကို၊ (၃ ဖို့ ၁ ဖို့ကို) လဘတိ-၏၊ အကတဋ္ဌာနေ-စယ ပမုခတို့ကို မပြုအပ်ဖူးရာ အရပ်၌၊ စယံ ဝါ-အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပမုခံ ဝါ-အဦးစမုခံ ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဗဟိကုဋ္ဌေ-နံရံ၏ ပြင် ဘက်၌၊ ဥပမုံ-သည်၊ သံဃဿ - သံဃာ၏ ဥစ္စာသည်၊ (ဟောတိ၊) ဥပမုံ-သည်၊

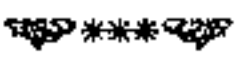
အကတဋ္ဌာနေ ပေ၊ ဗဟိကုဋ္ဌေ။ ။အကတဋ္ဌာနေတိ သေနာသနတော ဗဟိ စယံဒီနံ အကတဋ္ဌာနေ၊-သာရတ္ထ၊ စယံ စသည်တို့ကို သံဃိကကျောင်းနံရံ၏ ပြင်ဘက်၌ ပြုရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဃိကမြေပေါ်ဝယ် ပြုရသောကြောင့်လည်းကောင်း “ဗဟိ ကုဋ္ဌေ ဥပမုံ သံဃဿ၊ ဥပမုံ တဿ”ဟု ဆိုသည်။

တဿ-ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာသည်၊ (ဟောတိ၊) အထ-သို့မဟုတ်၊ မဟန္တ-ကျယ်ဝန်းသော၊ ဝိသမံ-မညီညွတ်သော အရပ်ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ (ပြည့်အောင် ဖို့၍၊) အပ္ပဒေ-ခြေရာ မရှိသော အရပ်၌၊ ပဒံ-ခြေရာကို၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) တတ္ထ-ထိုကျောင်း၌၊ သံယော-သည်၊ အနိဿရော-အစိုးမရ၊ (“ဣတိ-သို့၊ ဣဒမိ-ဤစကားကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုကုရုန္တိ၌ပင်၊ ဝုတ္တံ”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

ဧကံ ဝရသေယန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ နဝကမ္ပဒါနဋ္ဌာနေ ဝါ-နဝကမ္ပသမ္ပတိကို ပေးရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ-ရောက်အပ်သော အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်အိပ်ရာနေရာကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ တံ ဝရသေယံ-ထိုကောင်းမြတ်သော အိပ်ရာနေရာကို၊ (ဂဟေတုံ-ငှာ၊) အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

ပရိယေသိတေ ပက္ကမတိ၊ တဿေ ဝေတန္တိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဝသန္တဿ-နေလတ်သော်၊ အန္တောဝဿံ-ဝါ၏ အတွင်း၌၊ တံ-ထိုကျောင်းသည်၊ တဿေဝ-ထိုနဝကမ္ပသမ္ပတိရသော ရဟန်း၏သာ၊ (ဟောတိ၊) ပန-ဗျတိရိက်၊ အနာဂစ္ဆန္တဿ-ပြန်မလာလတ်သော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော-သဒ္ဓိဝိဟာရိက အစရှိသူတို့သည်၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ န လတန္တိ-မရကုန်။

အထ မဟန္တံ၊ ပေ၊ သံဃော။ ။သံဃိကမြေကြီးက ချိုင့်ကြီး ချောက်ကြီးဖြစ်နေ၍ ပြည့်အောင် ဖို့ရသည်ကို “ဝိသမံ ပူရေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ ချိုင့်ကြီး ချောက်ကြီးဖြစ်သဖြင့် သွား၍ မဖြစ်သည့်အတွက် ခြေရာ မရှိနိုင်သောကြောင့် ထိုဝိသမအရပ်ကိုပင် “အပ္ပဒေ”ဟု ဆိုသည်၊ ဖို့လိုက်သောအခါ သွား၍ ဖြစ်သည့်အတွက် ခြေရာထင်နိုင်သောကြောင့် “ပဒံ ဒဿေတွာ”ဟု ဆိုသည်၊ သံဃိကချိုင့်ကြီး ချောက်ကြီးကို ဖို့၍ ခြေချဖြစ်အောင် ပြုပြီးမှ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း ဆောက်လျှင် ထိုကျောင်းမျိုး၌ သံဃာ မပိုင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သာ ပိုင်သည်-ဟူလို။

အညတတြပရိဘောဂပရိက္ခေပါဒိကထာ

၃၂၄။ နာဘိဟရန္တိတိ-ကား၊ အညတြ-အခြားကျောင်းသို့၊ ဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-မသုံးစွဲကြကုန်၊ ဂုတ္တတ္ထာယာတိ-ကား၊ တတ္ထ-ထိုပြိုကျနေသော ကျောင်းကြီး၌၊ ယံ မဉ္ဇပိဌာဒိ-အကြင်ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်အစရှိသော အသုံးအဆောင်သည်၊ (အတ္ထိ၊) တဿ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်အစရှိသော အသုံးအဆောင်၏၊ ဂုတ္တတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဝါ-လုံခြုံခြင်း အကျိုးငှာ၊ တံ-ထိုညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ် အစရှိသော အသုံးအဆောင်ကို၊ အညတြ-အခြားကျောင်းသို့၊ ဟရိတုံ -ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ

အတ္ထော-နက်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ အခြား
ကျောင်းသို့ ဆောင်ယူဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တံ-ထို
ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသော အသုံးအဆောင်ကို၊ အညကြ-အခြားကျောင်း
သို့၊ ဟရိတွာ-၍၊ သံဃိကပရိဘောဂေန-သံဃိကပစ္စည်းကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ပရိ
ဘုဉ္ဇန္တဿ-သုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ နဋ္ဌံ-ပျောက်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိ
သော အသုံးအဆောင်သည်၊ သုနဋ္ဌံ-ကောင်းစွာ ပျောက်သည်၊ (ဟောတိ) ဇိဏ္ဏံ-
ဆွေးမြေ့သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်အစရှိသော အသုံးအဆောင်သည်၊ သုဇိဏ္ဏံ-
ကောင်းစွာ ဆွေးမြေ့သည်၊ (ဟောတိ) [“ဘဏ္ဍာစား မထိုက်ပါ”ဟူလို့၊] အရောဂံ-
ဆွေးမြေ့ပျက်စီးခြင်း မရှိသည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) တသ္မိံ ဝိဟာရေ-ထို
ပြိုကျသော ကျောင်းကို၊ ပဋိသင်္ခတေ-တစ်ဖန် ပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ (ထိုကျောင်းသို့ ပြန်၍ပို့
ပါ-ဟူလို့) ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇတော-သုံးစွဲသော ရဟန်း၏၊ နဋ္ဌံ
ဝါ-ပျက်စီးသော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသော အသုံးအဆောင်သည်
လည်းကောင်း၊ ဇိဏ္ဏံ ဝါ-ဆွေးမြေ့သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသော
အသုံးအဆောင်သည်လည်းကောင်း၊ ဂီဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မိံ-
ထိုပျက်စီးနေသော ကျောင်းကို၊ ပဋိသင်္ခတေ-သော်၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ-အစားပေးထိုက်
သည်သာ။ [“ပျက်စီးသော ကျောင်းမှ ညောင်စောင်း စသည်ကို မိမိနေရာသို့ ဆောင်
ယူလျက် ပုဂ္ဂလိကအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲ၍ ပျက်စီးလျှင် ဘဏ္ဍာစားထိုက်သည်၊ ထို
ကျောင်းကို ပြင်၍ပြီးသောအခါ အစားပေးပါ”ဟူလို့။]

တတော-ထိုပြိုကျသော ကျောင်းမှ၊ ဂေါပါနသီအာဒိနိ-အခြင်ရနယ် အစရှိ
သော အဆောက်အဦးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ အညသ္မိံ-အခြားသော၊ သံဃိကာ
ဝါသေ-သံဃိကကျောင်း၌၊ သစေ ယောဇေန္တိ-အကယ်၍ ယှဉ်စေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ) သုယောဇိတာနိ-ကောင်းစွာ ယှဉ်စေအပ်ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) (ဘဏ္ဍာစား
ပေးဖွယ် မလိုပါ-ဟူလို့) ပန-ကား၊ ပုဂ္ဂလိကာဝါသေ-၌၊ ယောဇေန္တေဟိ-ယှဉ်စေကုန်
သော ရဟန်းတို့သည်၊ မူလံ ဝါ-အဖို့ကိုမူလည်း၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ ပဋိပါကတိကံ
ဝါ-တစ်ဖန် ပင်ကိုယ်သဘော ရှိသည်ကိုမူလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ - ပြုထိုက်၏၊ ဆဒ္ဓိတ

သစေ ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗံ။ ။ဤဝါကျကို ထောက်၍ သံဃိကကျောင်းပျက်မှ သုံးစွဲ
ထိုက်သော သံဃိကပစ္စည်းများကို အခြားသံဃိကကျောင်း၌ သုံးစွဲနိုင်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊
ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌ ပြောင်း၍ သုံးစွဲလိုလျှင် အပ်သောနည်းဖြင့် တန်ဖိုးပေးရမည်၊ ကျောင်း
ပျက်ကြီးကို ပြန်ဆင်ပြီးသောအခါ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း၌ သုံးစွဲအပ်သော ပစ္စည်းကို အလားတူ
ပြန်၍ ပေးရမည်ကိုလည်းကောင်း သိရသည်။

ဝိဟာရတော-စွန့်ပစ်အပ်သော ကျောင်းမှ၊ မဇ္ဈပိဋ္ဌာဒီနိ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသော အသုံးအဆောင်တို့ကို၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ ဂဏှန္တော-ယူသော ရဟန်းကို၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-ကြွမြှောက်ရာအခါ၌ပင်၊ ဘဏ္ဍုဋ္ဌေန-ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊ (တစ်ပဲ အောက် တန်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ တစ်ပဲအထက် တစ်မတ်အောက် တန်လျှင် ထုလွှစွဉ်း၊ တစ်မတ်အထက်တန်လျှင် ပါရာဇိကဟု ဆုံးဖြတ်ပါ-ဟူလို။)

ပုန-ဖန်၊ အာဝါသိကကာလေ-အာဝါသိကရဟန်းတို့ ရှိရာအခါ၌၊ (ဆဋ္ဌိတ ဝိဟာရကို ပြန်၍ နေရာအခါ၌) ဒဿာမိ-ပြန်ပေးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သံဃိကပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ နဋ္ဌ-သည်၊ သုနဋ္ဌ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ဇိဏ္ဏံ-သည်၊ သုဇိဏ္ဏံ-သည်၊ (ဟောတိ၊) အရောဂံ-မပျက်မစီး သည်၊ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပါကတိကံ-ပင်ကိုယ်သဘောရှိသည်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ပုဂ္ဂလိကပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တဿ-၏၊ နဋ္ဌ-သည်၊ ဂီဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ အချို့စာအုပ်၌ “နဋ္ဌ ဝါ ဇိဏ္ဏံ ဝါ ဂီဝါ ဟောတိ”ဟု ရှိ၏။) တတော-ထိုစွန့်ပစ်အပ်သော ကျောင်းမှ၊ ဒွါရဝါတပါနာဒီနိ-တံခါး၊ လေသောက်ပြုတင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ သံဃိကာဝါသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကာဝါသေ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇိတာနိ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ-တပ်အပ်ကုန် သည်၊ (သမာနာနိ၊) ပဋိဒါတဗ္ဗာနိယေဝ-ပြန်၍ ပေးထိုက်ကုန်သည်သာ။ (အာဝါ သိကတို့ နေသောအခါ ပြန်၍ ပေးပါ”ဟူလို။)

ဖာတိကမ္မတ္တာယာတိ-ကား၊ ဝမ္ဘိကမ္မတ္တာယ-တိုးပွားအောင် ပြုအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်အစရှိသည်တို့၏ အကျိုးငှာ၊ (ပရိဝတ္တေတုံ-ခြင်းငှာ၊) (အနု ဇာနာမိ၌ စပ်၊) စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဖာတိကမ္မတ္တာယဟူသော ပါဌ၌၊ ဖာတိကမ္မ-

ဖာတိကမ္မတ္တာယ။ ။ဖာတိသည် ဝမ္ဘိ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဝမ္ဘိယာ-တိုးပွားခြင်း ငှာ၊ ကမ္မံ-ပြုအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် စသည်တည်း၊ ဝမ္ဘိကမ္မံ-စသည်၊ ပါဠိတော်၌ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော ကမ္မလာ တစ်ထည်ရသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဤဖာတိကမ္မကို ခွင့်ပြုတော်မူသည်၊ ကမ္မလာတစ်ထည်သည် ၁ ပါးတည်းသာ သုံးစွဲနိုင်၏၊ ထိုကမ္မလာနှင့် တန်ဖိုးချင်း ညီမျှသော ပစ္စည်းကို လဲလှယ်လျှင် ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်စသော များသော သေနာသနအသုံးအဆောင်ကို ရနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈပိဋ္ဌ စသည်ကို “ဝမ္ဘိကမ္မ-တိုးပွားအောင် ပြုတတ်သော ပစ္စည်း”ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့လဲလှယ်ရာ၌ သံဃာဘက်က မရှုံးနိုင်အောင် အညီ အမျှ တန်ဖိုးရှိသော သို့မဟုတ် ပို၍ တန်ဖိုးရှိသော မဇ္ဈပိဋ္ဌ စသည်ကိုသာ လဲလှယ်ရမည်-ဟူလို။ [ဝမ္ဘိကမ္မတ္တာယာတိ ယထာ တံ မူလဂ္ဂတော (ထိုမူလတန်ဖိုးမှ) န ပရိဟာယတိ၊ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗဿ ဧဝံ နိပ္ပာဒေတဗ္ဗဿ မဇ္ဈပိဋ္ဌာဒီနော အတ္တာယ၊-ဝိမတိ။]

တိုးပွားအောင် ပြုအပ်သော ဝတ္ထုသည်၊ သမကံ ဝါ-အညီအမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကံ ဝါ-အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနကံ-ထိုက်တန်သော၊ မဉ္ဇူပီဌာဒိသေနာသနမေဝ-ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသော အိပ်ရာနေရာသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏။

စက္ကလိကန္တိ-ကား၊ ကမ္မလာဒီဟိ-ကမ္မလာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (သက္ကလပ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်) ဝေဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ ကတစက္ကလိကံ-ပြုအပ်သော စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်ရှိသော အသုံးအဆောင်သည်၊ (ဥပုန္တ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရသည်၊ ဟောတိ၌ စပ်) အဇ္ဈေဟိ ပါဒေဟိတိ-ကား၊ ယေဟိ-အကြင်ခြေတို့ဖြင့်၊ အတ္တန္တဌာနေ-နင်းအပ်သော အရပ်၌၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ (ရေ၏ အရာသည်) ပညာယတိ-ထင်ရှား၏၊ ဧဝရူပေဟိ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ (ရေ၏ အရာထင်နိုင်လောက်အောင် စိုနေကုန်သော) (ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်) ပရိဘဏ္ဍကတဘူမိဝါ-ပြုအပ်သော နွားချေးစသည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံမှုပရိဘဏ်ရှိသော မြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ သေနာသနံဝါ-အိပ်ရာနေရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ န အတ္တမိတဗ္ဗ-မနင်းထိုက်၊ [ပရိဘဏ္ဍကတ ဘူမိဝါတိ ကာဠဝဏ္ဏာဒိကတသဏ္ဌာဘူမိဝါ သေနာသနံ ဝါတိ မဉ္ဇူပီဌာဒိ ဝါ-ဝိမတိ၊ ပရိဘဏ္ဍကတဘူမိနာမ သဏ္ဌမတ္တိကာဟိ ကတာ ကာဠဝဏ္ဏာဒိဘူမိ-သာရတ္ထ၊] ပန-ဆက်၊ ဥဒကသိနေဟမတ္တမေဝ-ရေ၏ အစေးရာမျှသည်သာ၊ သစေ ပညာယတိ-အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ သစေ န ပညာယတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) (အတ္တမိတု-ဌာ) ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ပါဒပုဉ္ဇနိ-ခြေသုတ်ကို၊ အလ္လပါဒေဟိပိ-စိုသော ခြေတို့ဖြင့်လည်း၊ အတ္တမိတု-နင်းခြင်းဌာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ သဥပါဟနေန-ဖိနပ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော ရဟန်းသည်၊ (ဖိနပ်စီးထားသော ရဟန်းသည်) ဓောတပါဒေဟိ-ဆေးအပ်ပြီးသော ခြေတို့ဖြင့်၊ အတ္တမိတဗ္ဗဌာနေယေဝ-နင်းထိုက်သောနေရာ၌သာ၊ (အတ္တမိတု) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ (ခြေဆေးပြီးမှ နင်းထိုက်သော၊ ပရိဘဏ္ဍကတဘူမိ၊ သေနာသနအရပ်ဝယ် ဖိနပ်စီးလျက် မနင်းရ-ဟူလို။)

စောဠကေန ပလိဝေဌေတုန္တိ-ကား၊ သုဓာဘူမိယံ ဝါ-အင်္ဂတေရှိရာ မြေ၌ သော်လည်းကောင်း၊ (အင်္ဂတေသုတ်ထားသော မြေ၌သော်လည်းကောင်း) ကတပရိဘဏ္ဍဘူမိယံ ဝါ-ပြုအပ်သော နွားချေးစသည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံမှုပရိဘဏ်ရှိသော

‘စက္ကလိကံ။ ။စက္ကလိကန္တိ ကမ္မလာဒီဟိ ဝေဌေတွာ စက္ကသဏ္ဌာနေန ပါဒပုဉ္ဇနယောဂံ (ခြေသုတ်ခြင်းဌာ လျောက်ပတ်အောင်) ကတံ-ဋီကာ၊ စက္ကေန-စက်ဝန်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အသုံးအဆောင်တည်း၊ စက္ကလိကံ၊ ကတအနက်၌ ဣကပစ္စည်း၊ လ အာဂုံ၊ တစ်နည်း - လိကပစ္စည်းဟု ကြံပါ။ ယောဇနာ၌ကား “စက္ကလိကန္တိ စက္ကာကာရေန လာတိ ပဝတ္တတိ၊ စက္ကာကာရံ ဝါ လာတိ ဝဏ္ဏာတိတိ စက္ကလံ၊ တဒေဝ စက္ကလိကံ”ဟု လာဓာတ်ကြံ၍ ဖွင့်လေသည်။

မြေ၌သော်လည်းကောင်း၊ တငှက်ကာဝါ-သပေါ့ဖျာသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ရှေး
 နိဿယ၌ “ကဲလား”ဟု ပေး၏။) ကဋ္ဌသာရကော ဝါ-သင်ဖြူးဖျာသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ။) စောဠကေန-ပုဆိုးကြမ်းဖြင့်၊ ပါဒါ-ခြေတို့ကို၊
 ဝေဠတဗ္ဗာ-ရစ်ပတ်ထိုက်ကုန်၏၊ (ညောင်စောင်းစသည်တို့၏ ခြေတို့ကို ရစ်ပတ်
 ထိုက်ကုန်၏-ဟူလို၊) တသ္မိ-ထိုပုဆိုးကြမ်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ပဏ္ဏမိ-
 သစ်ရွက်ကိုလည်း၊ အတ္ထရိတုံ-ခင်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံ
 တစ်ခုကို၊ အနတ္ထရိတ္တာ-မခင်းမူ၍၊ ထပေန္တဿ-ထားသော ရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊
 (ဟောတိ။) [ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့၏ ခြေကို မရစ်ပတ်ဘဲ တစ်စုံတစ်ခုသော်
 လည်း မခင်းဘဲ ပြခဲ့သောမြေပေါ်၌ မထားရာ ထားလျှင် ဒုက္ကဋ်-ဟူလို၊] ပန-ဆက်၊
 တတ္ထ-ထိုမေပေါ်၌၊ (သုဓာဘူမိ၊ ကတပရိဘဏ္ဍာဘူမိ၌) နေဝါသိကာ-အမြဲနေခြင်း
 ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ အနတ္ထတာယပိ-ခင်းအပ်သော အခင်းမရှိသည်လည်း
 ဖြစ်သော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ယဒိ ထပေန္တိ-အကယ်၍ ထားကုန်အံ့၊ အဓောတပါဒေဟိပိ-
 မဆေးအပ်သော ခြေတို့ဖြင့်လည်း၊ ယဒိ ဝဠုဗ္ဗေန္တိ-အကယ်၍ သုံးစွဲကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
 သတိ။) တထေဝ-ထိုနေဝါသိကတို့ အတူသာလျှင်၊ ဝဠုဗ္ဗေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ပါဒါ ဝေဠတဗ္ဗာ။ ။ဤပါဠိတော် အဋ္ဌကထာအရ ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 သုဓာဘူမိ ပရိဘဏ္ဍာဘူမိတို့၌ ထိုင်ခုံ ခုတင်တို့၏ ခြေထောက်ကို အဝတ်ဖြင့် ပတ်ပြီးမှ အသုံး
 ပြုလေ့ရှိကြ၏။ “ကတပရိဘဏ္ဍာဘူမိ”၌ ဆေးသုတ်ထားသော ကြမ်းအချောများလည်း ပါဝင်
 စရာရှိ၏။ ဆေး မသုတ်လျှင်၊ ဆေးပျက်နေလျှင်ကား ပါဝင်မည် မဟုတ်ပါ။

ယဒိ ပန ဩပ၊ ဝဠုဗ္ဗေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။တတ္ထကို “တေသု ဘိက္ခုသု”ဟု ယောနော၌
 လည်းကောင်း၊ “တတ္ထ အာဝါသေ-ထိုကျောင်း၌”ဟု ရှေးနိဿယ၌လည်းကောင်း စွဲသည်ကို
 စဉ်းစားပါ။ ဆိုလိုရင်းကား = နေဝါသိကရဟန်းတို့သည် သုဓာဘူမိ ကတပရိဘဏ္ဍာဘူမိတို့၌
 အခင်းမပါဘဲ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်စသည်ကို ထားလျှင်လည်းကောင်း၊ အဓောတပါဒတို့ဖြင့်
 သုံးစွဲလျှင်လည်းကောင်း ထိုရဟန်းတို့မှာ တမင်ကြူးလွန်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရိုးရာသုံးစွဲရိုးအတိုင်း
 သုံးစွဲခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် အာပတ် မသင့်၊ ထို့ကြောင့် အာဂန္တုကရဟန်းများလည်း ထိုနည်း
 အတိုင်း သုံးစွဲခြင်းငှာ အပ်ပါ၏-ဟူလို။

ဋီကာ။ ။တထေဝ ဝဠုဗ္ဗေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အညေဟိ အာဝါသိကဘိက္ခုဟိ ပရိဘုတ္တ
 နိဟာရေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နေဝါသိကာ ပကတိယာ အနတ္ထတာယ ဘူမိယာ ထပေန္တိ စေ၊
 တေသမ္ပိ အနာပတ္တိယေဝါတိ ဂဏ္ဍိဝေဒသု ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။

မှတ်ချက်။ ။ယခုအခါ အင်္ဂတေ သုတ်လိမ်းထားအပ်သော သမံတလင်းပေါ်၌
 လည်းကောင်း၊ ဆေးရောင်အမျိုးမျိုးဖြင့် ပရိကမ်ပြု၍ ဘိလပ်မြေ သုတ်လိမ်းထားသော သမံ
 တလင်းပေါ်၌လည်းကောင်း ခြေအေးသဖြင့် ရောဂါရမည်စိုးသောကြောင့် ဖိနပ်ဖြင့် သွားကြ၏။
 ထိုသို့ဖိနပ်ဖြင့် သွားခြင်းကြောင့် သမံတလင်းလည်း မပျက်၊ ဆေးရောင်လည်း မပျက်နိုင်လျှင်
 နေဝါသိကတို့မှာ အပြစ်ရှိမည် မထင်ပါ။ နေဝါသိကတို့ကို အတုလိုက်၍ ပြုရသော အာဂန္တုက
 တို့မှာကား ပြောဖွယ် မလို။

န ဘိက္ခုဝေ ပရိကမ္မကတာ ဘိတ္တိတိ-ကား၊ သေတဘိတ္တိ ဝါ-အဖြူရောင် သုတ်အပ်သော နံရံသည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ၊) စိတ္တကမ္မကတာ ဝါ-ပြုအပ်သော ပန်းချီဆေးရေးမှု စသော ဆန်းကြယ်မှုရှိသော နံရံသည်မူလည်း (ဟောတု၊ “ပရိကမ္မကတမည်သည်သာ”-ဟူလို၊) [သေတဘိတ္တိ ဝါ၌ အဝုတ္တဝိကပ္ပန ဝါသဒ္ဓါဖြင့် နီလ ပီတစသော အခြားအရောင် သုတ်အပ်သော နံရံများကို ယူ။] စ-ဆက်၊ ကေဝလံ-ဒွါရစသည်မဖက် သက်သက်၊ ဘိတ္တိမေဝ-နံရံကိုသာ၊ (အပဿယိတုံ-မှီခြင်းငှာ၊ ဝါ-မှီခွင့်ကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်သည်ကား၊) န-မဟုတ်သေး၊ ဒွါရမှီ-တံခါးကိုလည်းကောင်း၊ ဝါတပါနမ္မိ - လေသောက်ပြုတင်းကိုလည်းကောင်း၊ အပဿနဖလကမ္မိ-တကဲမှီပျဉ်ချပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါသာဏတ္ထမ္မိ-ကျောက်တိုင် ကိုလည်းကောင်း၊ ရုက္ခတ္ထမ္မိ-သစ်သားတိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရေန ဝါ-သက်န်း ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋ္ဌိတ္တာ ဒေတွာ-မဖုံးအုပ်မှု၍၊ အပဿယိတုံ-မှီခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကို၊ န လဗ္ဘတိယေဝ-မရအပ် သည်သာ။

ဓောတပါဒကေတိ-ကား၊ ဓောတပါဒကာ-ဆေးအပ်ပြီးသော ခြေရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဓောတေဟိ-ဆေးအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အတ္တမိတဗ္ဗဌာနေ- နင်းထိုက်သော အရပ်၌၊ နိပဇ္ဇိတုံ-လျောင်းခြင်းငှာ၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ-တုက္ကုစ္စကို ပြုကြ ကုန်၏၊ ဓောတပါဒကေတိ-ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိသေး ၏၊) ဧတံ-ဤဓောတပါဒကေဟူသော အမည်သည်၊ ဓောတေဟိ-ဆေးအပ်ပြီးကုန် သော၊ ပါဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အတ္တမိတဗ္ဗဌာနဿ-နင်းထိုက်သော အရပ်၏၊ အဓိဝစနံ- အမည်တည်း။ [အတိတ္တမိတဗ္ဗဌာနဿေတံ အဓိဝစနံတိ ဣမိနာ ဓောတပါဒကေတိ ပါဌဿ ဓောတော ပါဒေါ တိဌတိ ဧတ္ထ ဌာနေတိ ဓောတပါဒကံ၊ တသ္မိ ဓောတ ပါဒကေတိ အတ္ထံ ဒဿေတိ၊-ယောဇနာ။]

ဒွါရမှီ ၊ပေ၊ န လဗ္ဘတိယေဝ။ ။ဒွါရမှီတိ အာဒိနာ သာမညတော ဝုတ္တတ္တာ ဒွါရ ဝါတပါနာဒယော အပရိကမ္မကတာပိ န အပဿယိတဗ္ဗာ၊ အဇာနိတွာ အပဿယန္တဿာပိ ဣဓ လောမဂဏနာယ အာပတ္တိ-ဝိမတိ၊ ဤသ္မိဝိမတိဆိုသော်လည်း ဘိတ္တိမေဝ၌ “ဘိတ္တိ”အရ ပရိကမ္မကတာပုဒ်ကို လိုက်စေ၍ ပရိကမ္မကတဘိတ္တိကိုသာ ယူရသကဲ့သို့ ဒွါရစသည်များလည်း ပရိကမ္မကတသာ ဖြစ်သင့်သည်ဟု ထင်သည်၊ မှန်၏- ပါသာဏထမ္မ ရုက္ခထမ္မတို့သည် ပရိကမ္မ ကတ မဟုတ်လျှင် အဝတ်ဖြင့် မဖုံးအုပ်ဘဲလည်း မှီကောင်းစရာရှိပါ၏၊ ဤအားလုံးကိုလည်း သံယိကအတွက်ဆိုသည်၊ ပုဂ္ဂလိကအတွက်ကား အလိုရှိသလို သုံးစွဲနိုင်စရာရှိ၏။

ဓောတပါဒကာ ဟုတွာ။ ။နောက်၌ ပရိဘဏ္ဍကတံ ဘူမိံ စသည်ကို ကြည့်၍ ပရိဘဏ္ဍကတဘူမိံ၊ ဘူမတ္ထရဏသေနာသန၊ သံယိကမဗ္ဗပိဌ စသည်ကို “ဓောတေဟိ ပါဒေဟိ အတ္တမိတဗ္ဗဌာနံ”ဟု မှတ်ပါ၊ ပါဠိတော်၌ “ဘိက္ခု ဓောတပါဒကာ နိပဇ္ဇိတုံ ကုက္ကုစ္စာယန္တိ”ဟု

ပစ္စတ္ထရိတွာတိ-ကား၊ ပရိဘဏ္ဍကတံ-နွားချေးစသည်တို့ဖြင့် အပြေအပြစ် ဖြူအပ်သော၊ ဘူမိ ဝါ-မြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘူမတ္ထရဏသေနာသနံ ဝါ- မြေအခင်းဖြစ်သော အိပ်ရာနေရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ (မြေပြင် ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ ခင်းထိုက်သော အိပ်ရာနေရာကိုသော်လည်းကောင်း၊) သံဃိကမဉ္ဇပီဌ ဝါ-သံဃိက ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကေန-ဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ ပစ္စတ္ထရဏေန-အပေါ်လွှမ်းအခင်းဖြင့်၊ ပစ္စတ္ထရိတွာဝ-ခင်းပြီး၍သာ၊ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-လျောင်းရာ၏၊ နိဒ္ဒါယတောပိ-အိပ်ပျော်နေသော ရဟန်း၏လည်း၊ ပစ္စတ္ထရဏေန-အပေါ်လွှမ်းအခင်းသည်၊ သင်္ကဋီတေ တွန့်နေလတ်သော်၊ ကောစိ- တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သရီရာဝယဝေါ-ကိုယ်၏ အစိတ်အပိုင်းသည်၊ မဉ္ဇ ဝါ-ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပီဌ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဖုသတိ-အကယ်၍ ထိမိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အာပတ္တိယေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာတည်း၊ ပန-ဆက်၊ လောမေသု- အမွေးတို့သည်၊ (ဖုသန္တေသု-ထိကုန်လတ်သော်၊) လောမဂဏနာယ-အမွေးတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ အာပတ္တိယေဝ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ပင်တည်း၊ ပရိဘောဂ သိသေန-သုံးစွဲခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်၊ အပဿယန္တဿာပိ-မှီသော ရဟန်း၏လည်း၊

ရှိ၏၊ ဤဓာတုပါဒကပုဒ်သည် ဘိက္ခုနှင့် အရတူတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ကို လှည့်၍စပ်လျှင် ဘိက္ခု၌ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်လည်း စပ်နိုင်၏၊ “နိပဇ္ဇိတံ ကုက္ကုစ္စယန္တိ”ဟူသော နောက် ကြိယာကို စပ်လိုလျှင် ဟုတ္တာထည့်ပြီးမှ စပ်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဓာတုပါဒတာ ဟုတ္တာ ပေ၊ ကုက္ကုစ္စယန္တိ”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဟုတ္တာ မထည့်လျှင်ကား ဓာတုပါဒကာ၌ ပဌမာယော ဝိဘတ်က ကြိယာဝိသေသနအနက်ကို မဟောနိုင်သောကြောင့် ကုက္ကုစ္စယန္တိတိုင်အောင် မစပ်နိုင်ပါ။

ယောဇနာ။ ။ယောဇနာ၌ကား ဟုတ္တာတိ ဣမိနာ ဓာတုပါဒကာတိ ပဒဿ နိပဇ္ဇိတံတိ ပဒေ ကြိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒဿေတိ၊ ဘိက္ခုတိပဒေ ကာရကဝိသေသနဘာဝံ နိဝတ္ထေတိ”ဟု ဟုတ္တာ မထည့်ဘဲ ဓာတုပါဒကာပုဒ်က ကြိယာဝိသေသနအနက် ဟောနိုင် ကြောင်းကို ဖွင့်လေ၏။ [အချို့လည်း ဟုတ္တာ မထည့်ဘဲ “ဓာတုပါဒကာ-ဆေးအပ်ပြီးသော ခြေရှိသည် (ဖြစ်၍)”ဟုလည်း ပေးကြ၏၊ သဒ္ဓါကျမ်းရင်းတို့နှင့် ညီ-မညီကို စဉ်းစားကြပါလေ။]

ပရိဘဏ္ဍကတံ ပေ၊ **အာပတ္တိယေဝ။** ။ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ထောက်၍ သံဃိက အသုံးအဆောင် သံဃိကကျောင်းကို ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အထူးဂရုစိုက်၍ လေးလေးစားစား သုံးစွဲနေထိုင်လေ့ရှိကြ၏၊ “လောမဂဏနာယ အာပတ္တိ”အရ အမွေးဖြင့် ထိလျှင် အမွေးအရေ အတွက်အတိုင်း အာပတ်များစွာ သင့်၏”ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် သာ၍ပင် ဂရုစိုက်ထိုက်ပါ သည်၊ ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ သံဃိကကျောင်းကို အခင်းမပါဘဲ သုံးစွဲမိသော ဘုန်းကြီးနှင့် ဥပါသကာတို့သည် အပ်ကဲ့သို့သော အမွေး၊ ကြမ်းသော အမွေးပေါက်သော သူစိလောမ၊ ခရလောမ ဘီလူးကြီးများ ဖြစ်ကြရသည်ဟု သဂါထာဝဂ္ဂ ယက္ခသံယုတ်၌ လာပါ သည်။

ဧသေဝနယော-မင်တည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဟတ္ထတလပါဒတလေဟိ-လက်ဖဝါးအပြင်
ခြေဖဝါးအပြင်တို့ဖြင့်၊ ဖုသိတုံဝါ-ထိခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အက္ကမိတုံဝါ-နင်းခြင်းငှာ
လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ဟတ္ထတလေပန ဖုသိတုံ၊ ပါဒတလေပန ဖုသိတုံ ဝါ
အက္ကမိတုံ ဝါတိ ယထာလာဘယောဇနာ ဖဋ္ဌဗ္ဗာ-ယောဇနာ။] မဉ္ဇူပိဋ-ကို၊ နိဟရန္တ
ဿ-ထုတ်ဆောင်သော ရဟန်း၏။ ကာယေ-ကိုယ်၌၊ ပဋိဟညတိ-ထိမိအံ့၊ (ဧဝံ
သတိ၊) အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ။)

သံဃဘတ္တံဒီ အနုဇာနနကထာ

၃၂၅။ န သက္ကောန္တိ သံဃဘတ္တံ ကာတုန္တိ-ကား၊ သကလဿ-အလုံးစုံသော၊
သံဃဿ-သံဃာတော်ဖို့၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောန္တိ-မစွမ်းနိုင်
ကြကုန်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော) ဧကံ-၁ ပါးသော၊ (ဘိက္ခု) ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဓ-ကုန်သော၊
(ဘိက္ခု) ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တယော၊ စတ္တာရော၊ ပဉ္စ၊ ဆ၊ သတ္တ၊

သံဃဘတ္တံ။ ။သံဃဿ-သံဃာအားလုံးဖို့၊ ဘတ္တံ-ဘတ်တည်း၊ သံဃဘတ္တံ၊
“သံဃဿ+ဘတ္တန္တိ ဣမိနာ သံဃဘတ္တန္တိ ပဒဿ ဆဋ္ဌိသမာသံ ဒဿေတိ”ဟု ယောဇနာ၌
“ဆဋ္ဌိတပ္ပရိသ်သမာသံ”ဟု ဆိုသော်လည်း ရူပသိဒ္ဓိ၌ ကထိနဒုဿံကို စတုတ္ထိတပ္ပရိသ်အရာဝယ်
သွင်းထား၏။ တဒတ္ထသမ္ပဒါနိအနက် ဖြစ်သောကြောင့် (ဖို့) ဟု အနက်ပေးရသည်။ အကျယ်
ယောဇနာလျှင်ကား “ကထိနဿ+အတ္ထာယ+အာဘံတံ+ဒုဿံ”ဟု ဖြစ်၏။ ဤ၌လည်း
ထိုအတိုင်း အကျယ်ယောဇနာလျှင် “သံဃဿ+အတ္ထာယ+ကတ္တဝံ+ဘတ္တံ”ဟု ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
သံဃဘတ္တံသည် တဒတ္ထသမ္ပဒါနတ္ထ စတုတ္ထိတပ္ပရိသ်သမာသံသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။

ဆက်ဦးအံ့ ၊ “ယူပါယ+ဒါရု ယူပဒါရု ယူပါယ-ယင်တိုင်အလို့ငှာ၊ ဒါရု-သစ်သားတည်း၊
ယူပဒါရု-သား၊ ဝါ-ယင်တိုင်လုပ်ဖို့ သစ်သား”ဟု သက္ကသဒ္ဓါကျမ်းများ၌လည်း ဤပုံစံကို စတုတ္ထိ
တပ္ပရိသ်သမာသ်အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်သည်။ [“ဘတ္တံ”ဟူသော အမည်သည် “ထမင်း”ဟူသော
အကပ္ပိယဝေါဟာရ၏ အမည်တည်း၊ ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ကို ကြည့်ပါ။ ဤသို့ အကပ္ပိယ
ဝေါဟာရဖြစ်သော်လည်း ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ အကပ္ပိယ ဝေါဟာရ
ကိုပင် သံဃဘတ္တံစသည်အတွက် ခွင့်ပြုတော်မူထားသည်။ ဤ၌ကား အများသုံးစွဲရိုးအတိုင်း
တစ်ချို့နေရာ၌ “ဆွမ်း”ဟု ပေးထားပါသည်။ ဥဒ္ဓေသဘတ်စသည်၌လည်း နည်းတူ။]

ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ။ ။“ဥဒ္ဓေသေန လဒ္ဓဘိက္ခုနံ ဘတ္တံ”ကို ကြည့်၍ “ဥဒ္ဓေသေန လဒ္ဓ
ဘိက္ခုနံ ဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ”ဟု မဇ္ဈေလောပီတပ္ပရိသ်သမာသ် ပြုပါ။ သံဃာ့အထံသွား၍
“သံဃာတစ်ပါး ပေးပါ”ဟု လျှောက်ထားသောအခါ ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းက အလှည့်ကျသော
ရဟန်း ၁ ပါးကို “မည်သည့်အိမ်၌ ဘတ်ရှိပါသည် ကြွပါ”ဟု ညွှန်ချရ၏။ ထိုသို့ညွှန်ချခြင်းကြောင့်
ရအပ်သော ဘတ်ကို “ဥဒ္ဓေသဘတ်”ဟု ခေါ်သည်။ နှစ်ပါး သုံးပါးစသည် တောင်းရာ၌လည်း

အဋ္ဌ, နဝတို့ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။) ဒသ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သံယတော-သံယာမှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ချ၍၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဥဒ္ဓေသေန-ညွှန်ချခြင်းကြောင့်၊ လဒ္ဓဘိက္ခုနံ-ရအပ်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ အပရေ-အခြားသော ဒါယကာတို့သည်၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပရိစ္ဆိန္တိတွာ-ပိုင်းဖြတ်၍၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်၍၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့ဖို့၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဣစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ အပရေ-တို့သည်၊ သလာကာယော-စာရေးတံတို့ကို၊ ဆိန္တိတွာ-ဖြတ်၍၊ (နိမန္တေတွာ တေသံ ဘတ္တံ ကာတုံ ဣစ္ဆန္တိ) အပရေ-တို့သည်၊ ပက္ခိကံ-ပက္ခိကဘတ်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထိကံ-ဥပေါသထိကဘတ်လည်းကောင်း၊ ပါဠိပဒိကံ-ပါဠိပဒိကဘတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ နိယမေတွာ-မှတ်သား၍၊ ဧကဿ-သော၊ (ဘိက္ခုဿ) ဝါ-ဖို့သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္တိ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနံ) ဝါ-တို့ဖို့သော်လည်းကောင်း။

နည်းတူ ဤဥဒ္ဓေသဘတ်သည်လည်း သံယာအထံ သွား၍ လျှောက်သောကြောင့် သံယိကပင် ဖြစ်သည်။ သံယာ၌ မတောင်းဘဲ ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်၍ ပင့်လျှင်ကား “ဥဒ္ဓေသဘတ်”ဟု မခေါ်ရ၊ ပုဂ္ဂလိကနိမန္တနဘတ်ဟူသာ ခေါ်ရသည်။

အပရေ တထေဝ နိမန္တေတွာ။ ။ဤဝါကျဖြင့် နိမန္တနဘတ်ကို ပြသည်။ နိမန္တိယတေ အနေနာတိ နိမန္တနံ၊ နိမန္တနံစ+တံ+ဘတ္တံစာတိ နိမန္တနဘတ္တံ၊ ရဟန်းတို့ကို ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ဘတ်၊ ယောဇနာ၌ကား “နိမန္တေတွာ လဒ္ဓဘိက္ခုနံ ကာတဗ္ဗံ ဘတ္တံ နိမန္တနဘတ္တံ”ဟု ပြုလေ၏။ ဤနိမန္တနဘတ်သည် သံယာထံ မတောင်းဘဲ ကိုယ်တိုင် ကြိုက်ရာကို ပင့်ဖိတ်လျှင် ပုဂ္ဂလိကဘတ်ဖြစ်၏။ သံယာထံ တောင်းလျှင်ကား “ဥဒ္ဓေသဘတ်နှင့် သဘောတူ၏။

သလာကာယော ဆိန္တိတွာ။ ။ဤဝါကျဖြင့် သလာကဘတ်ကို ပြ၏။ “သလာကာယ (စာရေးတံဖြင့်)+ကာတဗ္ဗံ+ဘတ္တံ သလာကဘတ္တံ”ဟု ပြု၊ စာရေးတံမဲ ချ၍ ကျသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော ဘတ်တည်း။ ယောဇနာ၌ကား “သလာကာယော ဆိန္တိတွာ ကာတဗ္ဗံ ဘတ္တံ သလာကဘတ္တံ”ဟု ပြုလေ၏။ “ကာတဗ္ဗံ”ဟု ထည့်ရခြင်းမှာလည်း ကာတုံ ဣစ္ဆန္တိကို ကြည့်၍ ထည့်ရခြင်းတည်း။ နောက် သလာကဘတ္တကထာ၌ “အနုဇနာမိ ဘိက္ခဝေ သလာကာယ ဝါ ပဋိကာယ ဝါ ဥပနိဗန္တိတွာ ဩပုဋ္ဌိတွာ ဥဒ္ဓိသိတုံ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “သလာကာယ+ဥဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ+ဘတ္တံ သလာကဘတ္တံ”ဟုလည်း ပြုနိုင်၏။

မှတ်ချက်။ ။ရှေးက ဝါးခြမ်းဖိတ်တွေကို ဖြတ်၍ “မည်သူအိမ် ဆွမ်းစားကြပါ” စသည်ဖြင့် စာရေးထားအပ်သောကြောင့် ထိုဝါးခြမ်းခုတ်တံကလေးများကို “စာရေးတံ”ဟု ခေါ်ကြ၏။ စာရေး၍ ထားသော စက္ကမဲလိပ်ဖြစ်လျှင်တား အထင်ရဦး ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်းအားဖြင့် “စာရေးတံခေါ်ရသည်”ဟု မှတ်ပါ။ ဤစာရေးတံချခြင်းကိုပင် မဲချသည်”ဟု ခေါ်သည်။ [ပက္ခိကဘတ် စသည်တို့ကို နောက်၌ တိုက်ရိုက်ပြလတံး။]

ပေ၊ ဒသန္တ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ ဝါ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ-
ငှာ၊ ကုစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတာနိ ဘတ္တာနိ-ဤဘတ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဓေသ
ဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ နိမန္တနံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့အစရှိသော၊ ဣမံ
ဝေါဟာရံ-ဤခေါ်ဝေါ်ကြောင်း အမည်သို့ ပတ္တာနိ-ရောက်ကုန်ပြီ။ [နိမန္တနန္တိ ဣတိ
သဒ္ဓါ အာဒိ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ နိမန္တနန္တိ အာဒိ ဝေါဟာရံ ပတ္တာနီတိ အယမေတ္ထ
အတ္ထော-သာရတ္ထ။]

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ တေ-ထိုသံဃဘတ် အစရှိသည်တို့ကို၊
ဒ္ဓတ္တိက္ခေ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ထမင်းရှိရာအခါ၌၊ ဝါ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာ
ရှားရာ အခါ၌၊ (ကာတုံ-ငှာ၊) သံစေပိ န သက္ကောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း မစွမ်းနိုင်
ကြကုန်၊ ပန-ထိုသို့ပင်မစွမ်းနိုင်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ သုဘိက္ခေ-လွယ်ကူစွာ ရအပ်
သော ထမင်းရှိရာ အခါသည်၊ ဝါ-သာယာဝပြော အစာပေါ်ခြင်းသည်၊ ဇာတေ-
ဖြစ်လတ်သော်၊ ပန-ဖန်၊ သံဃဘတ္တံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သက္ခိယန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်လတ်၊
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တမ္ပိ-ထိုသံဃဘတ်ကိုလည်း၊
အန္တော-အတွင်း၌၊ ကတ္တာ-ပြုတော်မူ၍၊ (အတွင်းသွင်း၍) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ
သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တန္တိ အာဒိ-အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

တတ္ထ-ထိုအနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ အစရှိသော ပါဠိ
ရပ်၌၊ (“သကမ္မကကြိယာ၊ ယုဉ်ကာနောက်နား၊ တတ္ထသွားမူ၊ စွဲငြားကြိယာ၏ ကံ
ပင်တည်း”ဟူသည်နှင့်အညီ ရှေ့ကြည့်၍ စွဲသည်။) (တစ်နည်း) တတ္ထ-ထိုသံဃက
ဘတ်စသည်တို့တွင်၊ (“တတ္ထအစွဲ၊ စိတ်မရဲမူ၊ နောက်လွှဲအရ၊ အစိတ်ရှု၊ ရောယူ
ပေါင်း၍စွဲ”ဟူသည်နှင့်အညီ နောက်ကြည့်၍ စွဲသည်။) ယောဇနာ၌လည်း “တတ္ထာတိ
သံဃဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တန္တိ အာဒိ ပါဠေ၊ သံဃဘတ္တာဒိသု ဝါ၊ နိဒ္ဓါရဏေ ဘုမ္မံ”ဟု
ဤနှစ်နည်းကို ဖွင့်ထားသည်။) သံဃဘုတ္တေ-သံဃဘတ်၌၊ ဌိတိကာနာမ-ရပ်တည်
ကြောင်း အစဉ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ (“သံဃာအားလုံး သိမ်းကြုံး၍ လှူသော
ကြောင့် ထေရ်စဉ် ဝါစဉ် မှတ်သားဖွယ် မရှိ”ဟူလို၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှာကံ-
ငါတို့သည်၊ ဘုဂ္ဂန္တာနံ-စားနေကုန်စဉ်၊ ဝါ-စားကုန်သော၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အဇ္ဈ-
ယနေ၊ ဒသဒိဝသာ-ဆယ်ရက်တို့သည်၊ (အဟေသံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊) ဒွါဒသဒိဝသာ-
၁၂ ရက်တို့သည်၊ (အဟေသံ၊) ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အညတော-အခြားကျောင်း
တိုက်မှ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာနေထ-ပင့်ဆောင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တတ္ထ-
ထိုသံဃဘတ်၌၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ-မပြောလိုက်၊ (သံဃာအားလုံး သိမ်းကြုံး၍ လှူသော
ကြောင့် ဤသို့ဆိုဖွယ် မလို၊) ပုရိမဒိဝသေသု-ရှေးနေ့တို့၌၊ အမှေဟိ-တပည့်တော်
တို့သည်၊ န လဒ္ဓံ-မရအပ်ပါ၊ ဣဒါနိ - ယခုအခါ၌၊ တံ - ထိုဘတ်ကို၊ အမှာကံ-

၃၀၆

သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

စာပည့်တော်တို့သို့၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဂါဟေထ-ယူစေပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံမိ-ဤသို့လည်း၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ (ဘတ္ထုဒွေသကပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောဆိုခြင်းငှာ၊) န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုသံဃဘတ်သည်၊ အာဂတာဂတာနံ-လာကုန် လာကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိယေဝ-ရောက်သာသည်။

ဥဒ္ဓေသဘတ္တကထာ

ပန-ကား၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တာဒိသု-အစရှိသည်တို့၌၊ အယံ-ကား၊ နယော-ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ရညာ ဝါ-မင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တေန ဝါ-မင်း၏အမတ်ကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတ္တာညွန့်ချ၍၊ ဧတ္တကေ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာနေထပဋ္ဌိဆောင်ခဲ့ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဟိတေ-စေလွှတ်အပ်သော်၊ ကာလံ-အချိန်ကို၊ ယောသေတွာ-ကြွေးကြော်၍၊ ဌိတိကာ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-မေးထိုက်၏၊ (ဌိတိကာ-သည်၊) သစေ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) တတော-ထိုအစဉ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တ-ကို) ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏၊ (ဌိတိကာ-သည်၊) နောစေ (အတ္ထိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏ နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏၊ ဥဒ္ဓေသကေန-ဆွမ်းကို ညွန့်ချသော ရဟန်းသည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနံပိ-ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့ကိုလည်း၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တ-ကို) န အတိတ္တာမေတဗ္ဗ-မကျော်စေထိုက်၊ (တစ်နည်း) န အတိတ္တမိတဗ္ဗ-မကျော်လွန်ထိုက်၊ [“ဓုတင်ပျက်မည်စိုးလျှင် သူတို့ဘာသာ မခံယူဘဲ ကျော်လွန်စေပါလိမ့်မည်၊ ဘတ္ထုဒွေသကပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ တည်စဉ် ဌိတိကာအတိုင်းသာ နာမည်ခေါ်၍ ညွန့်ချပါ”ဟူလို။] (ယောဇနာ၌ “အတိတ္တမိတဗ္ဗ”ဟု ရှိ၏။) ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုပိဏ္ဍပါတ် ဓုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဓုတဂီ-ဓုတင်ကို၊ ရက္ခန္ဓာ-စောင့်ရှောက်ကုန်လတ်သော်၊ (မပျက်အောင် စောင့်ရှောက်ကုန်လတ်သော်၊) သယမေဝ-မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တ-ကို) အတိတ္တမိဿန္တိ-လွန်ကုန်လတ်၊ (တစ်နည်း) အတိတ္တာမေဿန္တိ-လွန်စေကုန်လတ်၊ (ဤသို့ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ဓုတင်ပျက်မည်စိုးသောကြောင့် မိမိတို့အလှည့်ကျ ရောက်သောအခါ ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို မခံယူဘဲ လွန်သွားစေကုန်လတ်”ဟူလို။)

ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တ-ကို) ဂါဟိယမာနေ-ယူစေအပ်စဉ်၊ အလသဇာတိကာ-ပျင်းရိသူတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ မဟာထေရာ-မဟာထေရ်တို့သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘန္တေ-တို့၊ ဝိသတိဝဿာနံ-ဝါနှစ်ဆယ်ရှိသော ရဟန်းတို့ဖို့ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တ-ကို) ဂါဟိယတိ-ယူစေအပ်ပါ၏၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ (ဝါနှစ်ဆယ်ရပြီးသော အရှင်တို့၏၊) ဌိတိကာ-

တည်နေရာ အစဉ်သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်သွားပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္ထဗ္ဗာ-
မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-တန်ရပ်၍၊ (ရှေ့မဆက်ဘဲ တန်ရပ်၍၊)
တေသံ-ထိုမဟာထေရ်တို့ဖို့၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-မှ၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊
ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

အသုကဝိဟာရေ-ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ဥဒ္ဓေသ
ဘတ္တံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ ယောဇနန္တရိကဝိဟာရ
တောဝိ-တစ်ယူဇနာ ခြားကွာသော ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာ
ဂစ္ဆန္တိ-လာတတ်ကြကုန်၏။ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန် ရောက်လာကုန်သော
ရဟန်းတို့၏၊ ဌိတဌာနတော-တည်ရာအရပ်မှ၊ (ထေရ်စဉ်မှ၊) ပဌာယ-၍၊ ဂါဟေ
တဗ္ဗံ-၏။ အသမ္ပတ္တာနံ-ဆွမ်းညွှန်ရာအရပ်သို့ မရောက်လာကုန်သည် ဖြစ်၍၊ (သမာ
နာနံ) ပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပစာရသီမံ-
ဥပစာရသီမံသို့၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ အန္တေဝါသိကာဒိသု-အန္တေ
ဝါသိက အစရှိသော တပည့်တို့သည်၊/ဂဏှန္တေသု-(ကိုယ်စား) ယူကုန်လတ်သော်၊
ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူစေထိုက်သည်သာ၊ ဗဟိဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမံ၏ ပြင်ပ
၌၊ ဌိတာနံ-တည်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဂါဟေထ-ယူစေပါကုန်၊ ဣတိ-သို့ ဝဒန္တိ-လျှောက်
ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) န ဂါဟေတဗ္ဗံ-မယူစေထိုက်၊ (အချို့စာအုပ်များ၌ “ဌိတာနံ
ဝါ”ဟုလည်းကောင်း “ဂါဟေတဗ္ဗာ”ဟုလည်းကောင်း ရှိ၏၊ မကောင်း။)

ပန-ဆက်၊ ဥပစာရသီမံ-သို့၊ ဩတ္တန္တေဟိ-သက်ရောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်း
တို့နှင့်၊ ဧကာဗဒ္ဓါ-တစ်ဆက်တည်း စပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိယာရ
ဒ္ဓါရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက် တံခါးပေါက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝိဟာရေယေဝ
ဝါ-ကျောင်းတိုက်၏အတွင်း၌သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊
(ဧဝံသတိ၊) ပရိသာဝသေန-ပရိသတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ပရိသတ်နှင့် စပ်သဖြင့်) သီမာ-
ဥပစာရသီမံသည်၊ ဝဇ္ဇိတာနာမ-တိုးပွားသည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-

ဝဇ္ဇိတာနာမ သီမာ။

။ကျောင်းတိုက် နှစ်တိုက်သည် အလွန် မဝေးလှ၊ ဥဒ္ဓေသ
ဘတ် ပေါများရာ ကျောင်းတိုက်သို့ ထိုအနီးကျောင်းတိုက်မှ သံဃာများသည် ဆွမ်းညွှန်ချချိန်၌
လာကြရာ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဥဒ္ဓေသဘတ် ပေါများရာကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာ
တွင်းသို့ ရောက်နေကြ၏။ ခဲနောက်ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှေ့ရဟန်းများနှင့် တစ်ဆက်တည်းမှာပင်
တချို့က ထိုကျောင်းတိုက်၏ တံခါးပေါက်၌ ရှိကြသေး၏၊ တချို့က ကျောင်းတွင်းမှာပင် ရှိကြ
သေး၏။ သို့သော် ဥပစာအတွင်း ရောက်နေသော ရဟန်းတို့၏ ၁၂ တောင်အတွင်း ရောက်
သောအားဖြင့် တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဥပစာရသီမံ ကျယ်သွားသည်မည်၏၊
ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းတံခါးပေါက်၌ ရှိနေကြသေးသူ၊ မိမိတို့ကျောင်းတွင်းမှာပင် ရှိနေသူများ
အတွက်လည်း ယူပါစေ-ဟူလို။

ကြောင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ထိုက်၏။ သံယနဝကဿ-သံယနောရဟန်းအား၊ (ဥဒ္ဒေသဘတ္ထေ-ကို) ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်ပြီးသော်လည်း၊ (ညွှန်ချပြီးသော်လည်း) ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူစေထိုက်သည်သာ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဒုတိယဘာဂေ-ဒုတိယအဖို့သည်၊ ထေရာသနံ-သို့၊ အာရုဇ္ဈေ-တက်ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ ပန-ဖန်၊ အာဂတာနံ-တို့၏ (အထံသို့) ပဌမဘာဂေါ-သည်၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်၊ ဒုတိယဘာဂတော-မှ၊ ဝဿဇ္ဇေ (ဇ္ဈ)န-ဝါအပိုင်း အခြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏။ “ဂဏီယတီတိ ဂံ၊ ဝဿမေဝ+ဂံ ဝဿဂ္ဂံ”ဟု ယောဇနာ ပြု၏။ ဂံတစ်လုံးတည်းက ရေတွက်ခြင်းအနက်ကို မဟောနိုင်သောကြောင့် စဉ်းစားထိုက်သည်။]

ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဘတ္ထုဒ္ဒေသဌာနံ-ဆွမ်းညွှန်ချရာ အရပ်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား သတ်မှတ်၍၊ ဂါဝတပုမာဏာယပိ-တစ်ဂါဝန်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဥပစာရသီမာယ-၌၊ ယတ္ထကတ္ထမိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ အာရောစိတံ-လျှောက်အပ်သော၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္ထံ-ကို၊ တသ္မိယေဝ ဘတ္ထုဒ္ဒေသဌာနေ-ထိုဆွမ်းညွှန်ချရာ အရပ်၌သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေရာ၏၊ (ဤသို့သတ်မှတ်ထားသော အရပ်၌ ယူစေမှ အခြားတိုက်က လွယ်စွာ သိနိုင်သည်) ဧကော-တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-၏ (အထံသို့) ပဟိဏာတိ-စေလွှတ်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း) သွေပိ-နက်ဖြန်၌လည်း၊ သံယတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-၍၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဟိဏထ-စေလွှတ်ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍၊ (ပဟိဏာတိ-အံ၊ ဧဝံသတိ၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ဒါယကာက လျှောက်အပ်သော ရဟန်းသည်) သော အတ္ထော-ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဘတ္ထုဒ္ဒေသကဿ-ဆွမ်းညွှန်ချသော ရဟန်းအား၊ အာရောစေတဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏၊ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ၌၊ (စေလွှတ်ရာ နေ၌) သစေ ပမုဿတိ-အကယ်၍ မေ့နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ၌၊ ပါတောဝံ-စောစောကပင်၊ (ဆွမ်းမညွှန်ချမီကပင်) အာရောစေတဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏၊ အထ-သို့မသုတ်၊ ပမုဿိတွာဝ-မေ့၍ သာလျှင်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ ပဝိသန္ဓော-ဝင်လတ်သော်၊ ဝါ-ဝင်ကာမှ၊ (သစေ) သရတိ-အကယ်၍ အမှတ်ရအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ-လောက်၊ ဥပစာရသီမံ-ကို၊ နာတိက္ကမတိ-မလွန်သေး၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ ဘောဇနသာလာယ-ဆွမ်းညွှန်ချရာ ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ [ဘောဇနသာလာယာတိ ဘတ္ထုဒ္ဒေသဌာနဘူတာယ ဘောဇနသာလာယ၊-သာရတ္ထ၊] ယာ ပကတိဋ္ဌိတိကာ-အကြင်ပကတိတည်ရာ အစဉ်သည်၊ (အတ္ထိ၊) တဿာဧဝ-ထိုပကတိတည်ရာ အစဉ်၏သာလျှင်၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊

ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေရာ၏။ ဥပစာရသီမံ-ကို၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုစ-
တို့သည်လည်း၊ ဥပစာရသီမဋ္ဌကေဟိ-ဥပစာရသီမံ၌ တည်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊
ဧကာဗဒ္ဓါ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ-အကယ်၍မူလည်း
ဖြစ်ကုန်အံ့၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဒွါဒသဟတ္ထန္တရံ-၁၂ တောင်၏ အတွင်းကို၊
အဝိဇဟိတ္တာ-မစွန့်မူ၍၊ သစေပိ ဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍မူလည်း သွားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိပိ၊)
ပကတိဋ္ဌိတိကာယ-၏။ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ တာဒိသေ-ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော၊ ဧကာဗဒ္ဓေ-
တစ်ဆက်တည်း စပ်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဥပစာရသီမာယ-၏၊ ဗဟိ-
ပြင်ဘက်၌၊ (ပြင်ဘက်ရောက်မှ) ယသ္မိံ ဌာနေ-အကြင်နေရာ၌၊ သရတိ-အမှတ်
ရ၏၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ဌိတိကံ-တည်ရာအစဉ်ကို၊ ကတွာ-
၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ အာသနသာလာယ-ထိုင်နေရာ စရပ်၌၊
(ထိုင်နေရာ စရပ်ရောက်မှ) သရန္တေန-အမှတ်ရသော ရဟန်းသည်၊ အာသနသာ
လာယ-၌၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏၊ ယတ္ထကတ္ထမိ-၌၊ သရိတွာ-၍၊
ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူစေထိုက်သည်သာ၊ အဂါဟေတံ-မယူစေခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-
မအပ်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အဂါဟေတံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊
ဧတံ-ဤဥဒ္ဓေသဘတ်ကို၊ (ရဟန်း ၁ ပါးကို စေလွှတ်၍ လျှောက်ထားအပ်သော
ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို) ဒုတိယဒိဝသေ-၌၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်တော့၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊
(အဂါဟေတံ န ဝဇ္ဇတိ) [လျှောက်တုန်းက “သွေ-နက်ဖြန်”ဟု လျှောက်ခဲ့သော
ကြောင့် ယခု ထိုလျှောက်ရာနေသို့ ရောက်နေကား ဒုတိယနေ့၌ ဤဥဒ္ဓေသဘတ်ကို
ခံယူခွင့် မရှိတော့၊ သွေတိ နိယမေတွာ ဝုတ္တတ္တာ ဒုတိယဒိဝသေ န လဗ္ဘတိ-
ယောဇနာ။] ဣတိ-ဤတွင် ရဟန်းတစ်ပါးအထံ လျှောက်ထားအပ်သော ဥဒ္ဓေသ
ဘတ်နှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ် အပြီးတည်း။ (ဣတိတစ်လုံး အကျေကြ်။)

သကဝိဟာရတော-မိမိတို့၏ ကျောင်းတိုက်မှ၊ (အချို့စာ၌ “ပကတိဝိဟာရ
တော-ပင်ကိုယ်နေရာ ကျောင်းတိုက်မှ”ဟု မူကွဲရှိ၏။) အညံ-အခြားသော၊ ဝိဟာရံ-
ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂစ္ဆန္တေ-သွားကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ကောစိ-
တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-ကို၊ သစေ ဥဒ္ဓိသာပေတိ-
အကယ်၍ ညွှန်ချစေအံ့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ် လှူလို၍ ထေရ်စဉ်အတိုင်း ညွှန်ချစေအံ့၊
ဧဝံသတိ၊) ယာဝ-လောက်၊ အန္တောဥပစာရေ ဝါ-ဥပစာရသီမံ၏ အတွင်း၌သော်
လည်းကောင်း၊ ဥပစာရသီမဋ္ဌကေဟိ-ဥပစာရသီမံ၌ တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်၊
သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (၁၂ တောင် မလွန်သော
နည်းအားဖြင့်) ဧကာဗဒ္ဓါ ဝါ - တစ်ဆက်တည်း စပ်နေကုန်သော်လည်းကောင်း၊

ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ သကဝိဟာရေ-၌၊ ဌိတိကာဝသေနဝ-
ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ထိုက်၏။ [သကဝိဟာရေ ဌိတိကာဝသေနဝ ဂါဟေ
တဗ္ဗတိ ယံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ အပ္ပဝိဋ္ဌတ္တာ သကဝိဟာရေ ဌိတိကာဝသေနဝ
ဂါဟေတဗ္ဗ-ယောဇနာ၊ ပန-ကား၊ ဗဟိဥပစာရေ-၌၊ ဌိတာနံ-တည်နေကုန်သော
ရဟန်းတို့အား၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို၊ (ဂါဟေတဗ္ဗ၌ စပ်၊) ဘန္တေ-
တို့၊ သံဃတော-မှ၊ ဧတ္ထကေနာမ - ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်မည်ကုန်သော၊
ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိသထ - ညွှန်ချပါကုန်၊ ဣတိ - သို့၊ ဝုတ္တေ - လျှောက်အပ်သော်၊
သမ္ပတ္တာနံ - ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဂါဟေတဗ္ဗ - ယူစေရာ၏။ တတ္ထ-
ထိုလှူရာအရပ်သို့၊ (သမ္ပတ္တာနံယေဝ၌ စပ်၊) ဒွါဒသဟတ္ထန္တရံ-ကို၊ အဝိဇဟိတွာ-
၍၊ ဧကာဗဒ္ဓနယေန-တစ်ဆက်တည်းစပ်ခြင်းဟူသော နည်းဖြင့်၊ ခူရေ-အဝေး၌၊
ဌိတာနံပိ-တည်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ပတ္တာနံယေဝ-ရောက်လာကုန်
သော ရဟန်းတို့ဖို့သာ၊ (ဂါဟေတဗ္ဗ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-ထိုက်၏။

ယံ ဝိဟာရံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏။ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ပဝိဋ္ဌာနံ-ဝင်ပြီးကုန်
သော ရဟန်းတို့အား၊ (သကဝိဟာရတော အညံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တေ ဘိက္ခုတို့ကို ဆို
သည်၊) သစေ အာရောစေတီ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို ညွှန်ချ
ပေးပါရန် လျှောက်အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) တဿ ဝိဟာရဿ-ထိုလျှောက်အပ်သော
ကျောင်းတိုက်၏၊ ဌိတိကာဝသေန-ဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏၊ ဂါမဒ္ဓါရေ ဝါ - ရွာတံခါး

တတ္ထ ၊ပေ၊ သမ္ပတ္တာနံယေဝ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဌိတာပိ သမ္ပတ္တာနံယေဝါတိ ဝေဒိ
တဗ္ဗ”ဟု တွေ့ရ၏။ သို့သော် ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ ဒိန္နဌာနံ၊ သမ္ပတ္တာနံယေဝါတိ သမ္ပန္နော”ဟု
စာစပ်ကို ပြသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေ့ဝါကျ၌ “သမ္ပတ္တာနံ”နှင့် ထပ်တူဖြစ်သည့်အတွက်
“သမ္ပတ္တာနံယေဝ”ဟု ဧဝံပါသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခူရေ ဌိတာနံ သမ္ပတ္တာနံယေဝါတိ”ဟု
ပါဌ်မှန် ရှိစေ၊ သမ္ပတ္တာနံယေဝါ၏ စပ်ပုဒ်ကို “ဂါဟေတဗ္ဗ”ဟု ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်စေ၊ ဆိုလိုရင်း
ကား - “တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်အတွင်း ဆက်စပ်နေကြလို့ရှိရင် တစ်ယူဇနာဝေးသော အတန်းပင်
ဖြစ်စေကာမူ ထိုဥဒ္ဓေသဘတ်ကို ယူစေရမည်”ဟူလို။

အာရောစေတီ၊ အာရောစေန္တိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အာရောစေန္တိ”ဟု တွေ့ရ၏။
ကောစိ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ ဥဒ္ဓိသာပေတိမှ ကောစိဟူသော ကတ္တားသည် လိုက်လျက်ရှိ၏။ မှန်၏။
“ကောစိ ၊ပေ၊ တာဝ သကဝိဟာရေ ဌိတိကာဝသေနဝ ဂါဟေတဗ္ဗ”သည် မူလကျောင်း
တိုက်၏ ဥပစာကို မလွန်သေးခင် လျှောက်ထားပုံကို ပြသော နည်းတည်း၊ “ဗဟိဥပစာရေ
ဌိတာနံ စသော နည်းကား မူလကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာကို လွန်မှ လျှောက်ထားပုံကို ပြသော
နည်းတည်း၊ “သစေ ယံ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ” စသော ဤနည်းကား သွားမည့်ကျောင်းတိုက်၏
ဥပစာကို ဝင်ပြီးမှ လျှောက်ပုံကို ပြသော နည်းတည်း၊ အလှူရှင်မှာ “ကောစိ”ဟူသော ကတ္တား
ပုဂ္ဂိုလ်ချည်းသာ ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “အာရောစေတီ”ဟူသာ ရှိသင့်ပါသည်။

ပေါက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝီထိယံ ဝါ-လမ်းမ၌သော်လည်းကောင်း၊ စတုက္က
 ဝါ-လမ်း ၄ ခုတို့၏ ပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (လမ်း၄ ခု၌သော်
 လည်းကောင်း) အန္တရယရေ ဝါ-အိမ်တွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ [အန္တရယရေတိ
 အန္တောဂေဟေ၊-သာရတ္ထ၊] ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်
 သော ဒါယကာသည်၊ သံယုဒ္ဓေသံ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော ဘတ်ကို၊ သစေပိ
 အာရောစေတိ-အကယ်၍ မူလည်း လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ-
 ထိုထိုအရပ်၌၊ (ဂါမဒ္ဓါရ၊ ဝီထိ၊ စတုက္ကတို့၌) အန္တောဥပစာရဂတာနံ-တစ်ဆယ့်
 နှစ်တောင် ဥပစာအတွင်း၌ ရောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။

[ဂါမဒ္ဓါရ၊ ဝီထိ၊ စတုက္ကတို့၌ တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်အတွင်းကို “ဥပစာ”ဟု ယူရ
 သော်လည်း အန္တရယရ၌ ဥပစာယူပုံမှာ ထိုနှင့် မတူသောကြောင့် “ယရူပစာရော
 ဧတ္ထ” စသည်ကို မိန့်။] စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၄ မျိုးသော ဥပစာတို့တွင်၊ (ဂါမဒ္ဓါရ
 ပံစာရ၊ ဝီထိဥပစာရ၊ စတုက္ကပစာရ၊ ယရူပစာရ ၄ မျိုးတို့တွင်၊ ယောဇနာ၌ကား
 “ဝီထိနှင့် စတုက္ကကို ပေါင်း၍ “ဧတ္တာတိ တီသု ဥပစာရေသု”ဟု စွဲ၏။) ယရူပစာရော-
 ယရူပစာရကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော၌ စပ်) ဧကံ ယရံ-၁ အိမ်ဟူသော၊ ဧကူပစာရံ-တူသော
 ဥပစာရှိသော အရပ်လည်းကောင်း၊ ဧကယံရံ-သော၊ နာနူပစာရံ-ကွဲပြားသော
 ဥပစာရှိသော အရပ်လည်းကောင်း၊ နာနာယရံ-ကွဲပြားသော အိမ်ရှိသော၊ ဧကူ
 ပစာရံ-အရပ်လည်းကောင်း၊ နာနာယရံ-သော၊ နာနူပစာရံ-အရပ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ-သို့၊ ဣမေသံ-ဤစတုက္ကတို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ တတ္ထ-ထိုဧက
 ယရ ဧကူပစာရ စသော ၄ မျိုးတို့တွင်၊ ဧကကုလဿ-၁ ဦးသော အမျိုး၏၊ ယံ
 ယရံ-အကြင်အိမ်သည်၊ ဧကဝဠုဉ္စ-တံခါးတစ်ပေါက်ဖြင့် ဝင်ရောက်သုံးစွဲထိုက်သည်၊
 ဟောတိ-၏၊ [ဧကဝဠုဉ္စန္တိ ဧကေန ဒွါရေန ဝဠုဉ္စတဗ္ဗံ-ဦးကာ။] တံ-ထိုအိမ်သည်၊
 သုပ္ပပါတပရိစ္ဆေဒဿ-ဗန်း (စကော) ကျရာ အပိုင်းအခြား၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊
 ဧကူပစာရံနာမ-တူသော ဥပစာရှိသော အိမ်မည်၏၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ ဥပ္ပန္နော-
 ဖြစ်သော၊ ဥဒ္ဓေသလာဘော-ဥဒ္ဓေသလာဘ်သည်၊ (ပါပုဏ္ဏာတိ၌ စပ်) တသ္မိံ
 ဥပစာရေ-၌၊ ဘိက္ခာစာရဂတ္ထေနပိ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်
 လည်း၊ ဌိတာနံ-ရပ်နေကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့၊)
 ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ ဧကံ ယရံ-သော၊ ဧကူပစာရံနာမ-တူသော
 ဥပစာရှိသော အရပ်မည်၏။

ပန-ကား၊ ဧကံ-သော၊ ယံ ယရံ-အကြင်အိမ်ကို၊ (ကတံ၌ စပ်) ဒွိန္ဒ ဘရိယာနံ-
 မယား ၂ ယောက်တို့၏၊ သုခဝိဟာရတ္ထာယ-ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
 မဇ္ဈေ-၌၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ ဝါ-ထောက်၍၊ နာနာဒွါရဝဠုဉ္စ-
 ကွဲပြားသော တံခါးပေါက်ဖြင့် ဝင်ရောက်သုံးစွဲထိုက်သည်ကို၊ ကံတံ - ပြုအပ်ပြီ။

တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ ဥပ္ပန္နော-သော၊ ဥဒ္ဓေသလာဘော-သည်၊ ဘိတ္တိအန္တရိကဿ-
နံရံဖြင့် ခြားကွယ်အပ်သော ရဟန်း၏ အထံသို့၊ (ဘိတ္တိအန္တရိကဿဟု ရှိလျှင်
ကောင်း၏။) န ပါပုဏ္ဏာတိ-မရောက်၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ-ထိုထိုအရပ်၌၊ (မိမိထိုင်
နေရာဘက်၌) နိဿိန္နဿေဝံ-ထိုင်နေသော ရဟန်း၏ (အထံသို့) သာ၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-
၏၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ ဧကံ ယရံ-သော၊ နာနုပစာရံနာမ-ကွဲပြားသော ဥပစာ
ရှိသောအရပ်မည်၏။

ပန-ကား၊ ယသ္မိံ ယရေ-၌၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိမန္တေတွာ-၍၊
အန္တောဂေဟတော-အိမ်တွင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ဧကာဗဒ္ဓေ-တစ်ဆက်တည်း စပ်သည်
တို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပတိဝိဿကယံရာနိပိ-ရွေးရှုစင်အပ်သော အိမ်တို့ကိုလည်း၊ ဝါ-
အိမ်နီးချင်းတို့ကိုလည်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ နိဿိဒါပေန္တိ-ထိုင်စေကြကုန်၏၊ တတ္ထ-
ထိုအိမ်၌၊ ပေ၊ ပါပုဏ္ဏာတိ၊ နာနာကုလဿ-ကွဲပြားသော အမျိုး၏၊ ယံပိ နိဝေသနံ-
အကြင်အိမ်ကိုလည်း၊ မဇ္ဈေ-၌၊ ဘိတ္တိ-နံရံကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ဧကဒ္ဓါရေနေဝ-
တစ်ခုတည်းသော တံခါးဖြင့်သာ၊ ဝဋ္ဋဉ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊ တတြာပိ-ထိုအိမ်၌လည်း၊ ဧသေဝ
နယော-တည်း၊ ဧတံ-ဤအရပ်သည်၊ နာနာယရံ-သော၊ ဧကူပစာရံနာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ နာနာနိဝေသနေသု-အမျိုးမျိုးသော အိမ်တို့၌၊ [နာနာနိဝေသနေ
သုတိ နာနာကုလဿ နာနုပစာရေသု နိဝေသနေသု၊-ဝိမတိ။] နိဿိန္နာနံ-ထိုင်နေ
ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏ (အထံ၌) ယော၊ ဥဒ္ဓေသလာဘော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊
ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဓေန-နံရံ၏ အပေါက်ဖြင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဒိဿန္တိ-အကယ်၍ ကား
မြင်အပ်ပါပေကုန်၏၊ (ပန-ထိုသို့ပင် မြင်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊) တသ္မိံ တသ္မိံ
နိဝေသနေ-ထိုထိုအိမ်၌၊ နိဿိန္နာနံယေဝ-နေကုန်သော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့သာ၊)
ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဧတံ-သည်၊ နာနာယရံ-သော၊ နာနုပစာရံနာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂါမဒ္ဓါရဝီထိစတုက္ကေသု-ရွာတံခါး၊
လမ်းမ၊ လမ်းလေးခွတို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဌာနေ-
အရပ်၌၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ အညသ္မိံ-မိမိမှ တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုသ္မိံ-
သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အတ္တနောဝ-မိမိ၏ (အထံသို့) သာ၊ ပါပုဏ္ဏာ
ပေတွာ-ရောက်စေပြီး၍၊ ဒုတိယဒိဝသေပိ-၌လည်း၊ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ-ထိုအရပ်
၌ပင်၊ အညံ-အခြားသော ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို၊ လဘတိ-၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊
အညံ-မိမိမှ တစ်ပါးသော၊ နဝကံဝါ-သီတင်းဝယ်မှုလည်း ဖြစ်သော၊ ဝုဗ္ဗဝါ-သီတင်း
ကြီးမှုလည်းဖြစ်သော၊ ယံ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းဖို့၊ ဝါ-
ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ သစေ နတ္ထိ-
အံ့၊ (ဧဝံသုတိ) အတ္တနောဝ-မိမိ၏ အထံသို့သာ၊ ပါပေတွာ-၍၊ ဘုဂ္ဂိတဗ္ဗံ-စား
ထိုက်၏။

အာသနသာလာယ-ထိုင်နေရာ စရပ်၌၊ ဝါ-ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊
 ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ကာလ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊ ပဋိမာနေန္တေသု-မျှော်လင့်နေကုန်စဉ်၊
 ဝါ-ဆိုင်းငံ့နေကုန်စဉ်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ သံယုဒ္ဓေသ-
 ပုတ္တံ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့
 သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓေသပုတ္တံ-ညွှန်ချအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ
 ဝါ-လည်းကောင်း၊ သံဃတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ချ၍၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ
 ဝါ-လည်းကောင်း၊ သံဃိကံ-သံဃိကဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိဝါ-
 လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဥဒ္ဓေသပုတ္တံ-ညွှန်ချအပ်သော
 သပိတ်ကို၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊
 သံယုဒ္ဓေသဘိက္ခု-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော ရဟန်းကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ သံဃတော-
 မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-၍၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ သံဃိကံ-သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒေထ-
 ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-လျှောက်အပ်ရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။ /

ပန-ဆက်၊ ဇံတ္ထ-ဤဥဒ္ဓေသဇာတ်အရာ၌၊ ဥဒ္ဓေသကော-ညွှန်ချတတ်သော
 ရဟန်းကို၊ ပေသလော-သီလကို ချစ်တတ်သော၊ လဇ္ဇိ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိ
 သော၊ မေဓာဝီ-ပညာရှိသော ရဟန်းကို၊ ဣစ္ဆိတုဗ္ဗော-အလိုရှိထိုက်၏၊ တေန-
 ထိုရဟန်းသည်၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-၍၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်
 ယောက်သော၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ဇာနန္တော-သိသော ရဟန်းသည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊
 (ဧဝံသတိ၊) ထေရာသနတော-ထေရ်၏နေရာမှ စ၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ပန-
 ဆက်၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဇာနာမိ-သိပါ၏၊ ဒသဝဿေန-ဆယ်ဝါရှိသော
 ရဟန်းသည်၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပါပြီ၊ (ရှေးနေ့တုန်းက ရအပ်ပါပြီ၊) ဣတိ-သို့၊ ကောစိ-
 တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်၊ သစေ ဘဏ္ဍာတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ၊
 (ဧဝံသတိ၊) အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ ဒသဝဿာ-ဆယ်ဝါရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊
 အတ္ထိ-ရှိပါကုန်သလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-မေးရာ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ (စကား
 ကို) သုတွာ-၍၊ (မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊) ဒသဝဿာ-ကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါ
 ကုန်၏၊ (မယံ-တို့သည်၊) ဒသဝဿာ-ကုန်သည်၊ အမှ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်၍၊ ဗဟူ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သစေ အာဂုစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
 တုယံ-သင်၏ (အထံသို့) ပါပုဏ္ဏာတိ-ရောက်၏၊ တုယံ-သို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဣတိ-
 သို့၊ အဝတွာ-မပြောမူ၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ အပ္ပသဒ္ဓါ-တိုးသော
 အသံရှိကုန်သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်
 အားဖြင့်၊ ထပေတဗ္ဗာ-ထားထိုက်ကုန်၏၊ ထပေတွာ-ထားပြီး၍၊ ကတိ-အဘယ်မျှ
 လောက်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဣစ္ဆေ-အလိုရှိကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥပါသ
 ကော-ဥပါသကာကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးထိုက်၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဧတ္တကေနာမ-

ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ မည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ (ဣန္ဒြာမိ-၏)၊ ဣတိ-
 သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တုယံ-အရှင်ဘုရား၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊
 တုယံ၊ ပါပုဏာတိ၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတ္တာ-မပြောမူ၍၊ သဗ္ဗနဝကဿ-အလုံးစုံသော
 ရဟန်းတို့အောက် ငယ်သော ရဟန်း၏၊ ဝါ - အငယ်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်း၏၊
 ဝဿဂ္ဂဉ္စ-ဝါ၏ အပိုင်အခြားကိုလည်းကောင်း၊ ဥတုစ-ဥတုကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဝသ
 ဘာဂေါစ-နေအဖို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆာယာစ-အရိပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-
 မေးထိုက်ကုန်၏။ (“ဝါတူနေလျှင် ရဟန်းခံတုန်းက မှတ်ထားသော ဥတု၊ နေ၊
 အရိပ်တို့ကို မေးပါ”-ဟူလို။)

ဆာယာယပိ-အရိပ်ကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိယမာနာယံ-မေးအပ်သော်၊ ဝါ-မေးအပ်စဉ်၊
 အညော-သော၊ ဝုမ္မတရော-သီတင်းကြီးရဟန်းသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံ
 သတိံ) တဿ-ထိုသီတင်းကြီးရဟန်းအား၊ ဓါတဗ္ဗ-ပေးရာ၏၊ ဆာယံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-
 မေးပြီး၍၊ တုယံ-အရှင်ဘုရား၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-
 ပြောအပ်ပြီးသော်၊ (ပြောအပ်ပြီးမှ) ဝုမ္မတရော-သည်၊ အထ အာဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံ
 သတိံ) န လဘတိ-မရ၊ (“တုယံ ပါပုဏာတိ”ဟု ဆိုပြီးဖြစ်သောကြောင့် “နောက်မှ
 လာသော ဝုမ္မတရသည် မရ”ဟူလို၊) ဟိ-မှန်၊ (“ဝုမ္မတရော အာဂစ္ဆတိ၊ န လဘတိ”
 ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ကထာပပဉ္စေန-စကားကို ချဲ့ထွင်သဖြင့်၊ နိသိန္နဿာ
 ပိ-ထိုင်နေစဉ်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒါယန္တဿာပိ-အိပ်ပျော်နေစဉ်လည်းကောင်း၊ (ဝုမ္မ
 တရသည် စကားပြောနေစဉ် သို့မဟုတ် အိပ်ပျော်နေစဉ်) ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်
 ပြီးသော ဥဒ္ဒေသဘတ်ကို၊ သုဂ္ဂါဟိတံ-ကောင်းစွာ ယူစေအပ်ပြီ၊ အတိက္ကန္တံ-လွန်ပြီး
 သော ဥဒ္ဒေသဘတ်သည်၊ သုအတိက္ကန္တံ-ကောင်းစွာ လွန်သွားပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဧတံ
 ဘာဇနီယဘဏ္ဍနာမ-ဤဝေဖန်အပ်သော ဘဏ္ဍာမည်သည်၊ သမ္ပတ္တဿေဝ-
 ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (အထံသို့) သာ၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏၊ တတ္ထ-ထိုသမ္ပတ္တ
 ဿေဝ ပါပုဏာတိဟူသော စကားရပ်၌၊ သမ္ပတ္တဘာဝေါ-ရောက်လာသူ၏ အဖြစ်
 ကို၊ ဥပစာရေန-ဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နိတဗ္ဗော-ပိုင်းခြားထိုက်၏၊ (“ဆွမ်းညွှန်ရာအရပ်က
 ကျောင်းတိုက်အတွင်းဖြစ်လျှင် ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာဖြင့် အပြင်သို့ ရောက်
 နေလျှင် ၁၂ တောင် ဥပစာဖြင့် ပိုင်းခြားပါ”ဟူလို၊) စ-ဆက်၊ အာသနသာလာယ-
 နေရာစရပ်၏၊ (ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်၏) အန္တောပရိက္ခေပေါ-အကာအရံ၏
 အတွင်းသည်၊ ဥပစာရော-တည်း၊ တသ္မိ-ထိုဥပစာ၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏
 (အထံသို့) လာဘော-ဥဒ္ဒေသလာဘ်သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ-ဤတွင် ရေ
 မပါသော-ဥဒ္ဒေသဘတ်ကို လှူရာ၌ ညွှန်ချပုံ အပြီးတည်း။

ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ အာသနသာလတော-မှ၊
 အဋ္ဌ-ရှစ်လုံးကုန်သော၊ ဥဒ္ဒေသပတ္တေ-ညွှန်ချအပ်သော သပိတ်တို့ကို၊ အာဟာရာ

ပေတွာ-ဆောင်ယူစေပြီး၍၊ သတ္တ-၇ လုံးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ပဏီတဘော ဇနာနံ-မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧကံ (ပတ္တံ)-သပိတ်တစ်လုံး ကို၊ ဥဒကဿ-ရေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေပြီး၍၊ အာသနသာလံ-သို့၊ ပဟိဏာတိ-ပို့၏၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ အာဂတာ-လာသော လူတို့သည်၊ ဣဉ္စ-တစ်စုံတစ်ခွန်းသော စကားကို၊ အဝတွာ-မလျှောက်မူ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့၌၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ ပတ္တမန္တိ-ဖဲသွားကုန်အံ့၊ ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ယံ-အကြင်ဘောဇဉ်ကို၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်ပြီ၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏ အတွက်သာ၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ ယေန-သည်၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ (ရေထည့်ထားရာ သပိတ်ကို) လဒ္ဓံ-ပြီ၊ တဿ-ဆိုရဟန်း၏အတွက်၊ အတိက္ကန္တံ-လွန်သွားသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-ရပ်ထား၍၊ အညံ-ရေမှ အခြားသော၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ၊ရေကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝါကြီးသူဖြစ်သောကြောင့် ဥဒ္ဒေသဘတ်အတွက် ဌိတိကာသည် သူ့ကို လွန်ပြီးဖြစ်သော ထိုဌိတိကာကို ရပ်ထား၍ ရေကိုရသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အခြား ဥဒ္ဒေသဘတ်ကို ယူပါစေ-ဟူလို။

စ-ဆက်၊ တံ-ထိုဥဒ္ဒေသဘတ်ကို၊ လူခံဝါ-ကြမ်းသော ဥဒ္ဒေသဘတ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ပဏီတံ ဝါ-မွန်မြတ်သော ဥဒ္ဒေသဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိစိဝရပရိဝါရံဝါ-တိစိဝရိက်အခြံအရံရှိသော ဥဒ္ဒေသဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ လဘတု-ရပါစေ၊ [တိစိဝရပရိဝါရံတိ တိစိဝရေန ပရိဝါရိတံ၊ တိစိဝရပရိဝါရဝန္တံ ဝါ ဥဒ္ဒေသဘတ္တန္တိ အတ္ထော၊-ယောဇနာ။] တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏အတွက်သာ၊ ဧတံ-ထိုရအပ်သော ဥဒ္ဒေသဘတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) ဟိ-မှန်၊ ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အထူးသည်၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပုညဝိသေသော-ကောင်းမှု၏ အထူး တည်း၊ [ကောင်းမှုညံ့လျှင် လူခဘောဇနကို ရလိမ့်မည်၊ ကောင်းမှုအတော်အတန် ရှိလျှင် ပဏီတဘောဇနကို ရလိမ့်မည်၊ ရှေးကောင်းမှုက သိပ်ကောင်းလျှင် တိစိဝရ ပရိဝါရဘောဇနကို ရလိမ့်မည်၊ မည်သည့် အရာဝတ္ထုရရ၊ “တဿေဝေတံ-ထို ရဟန်း၏ ဥစ္စာသာ ဖြစ်သည်”ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဥဒကံ-သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အာမိသံ-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညံ-ရေမှ အခြားသော၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-ကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏။ [“ဘောဇဉ် ၇ သပိတ်နှင့် ရေတစ်သပိတ် တုန်းက ရေသည် အာမိသ မဟုတ်သောကြောင့် ထိုရေရသော ရဟန်းမှာ အခြား သော ဥဒ္ဒေသဘတ်ကို ထပ်၍ ရနိုင်သည်”ဟူလို။]

[သပိတ်ပို့လာသူတို့၏ မလျှောက်ဘဲ ပြန်သွားကြရာ၌ အသီးအသီးရကြပုံကို ပြပြီး၍ လျှောက်၍ ပြန်သွားကြရာ၌ ရကြပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “သစေ ပန” စသည် မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ဂဟေတွာ - ယူ၍၊ (ဆွမ်းသပိတ် ၇ လုံးနှင့် ရေသပိတ်

တစ်လုံးကို ယူ၍၊) အာဂတာ-လာကုန်သော၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣဒံ သဗ္ဗ-ဤအလုံးစုံကို၊ (ဆွမ်း ၇ သပိတ်နှင့် ရေ ၁ သပိတ်ကို၊) ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဘုဉ္ဇထ ကိရ-ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်လောတဲ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ (အလှူရှင်က လျှောက်လိုက်ပုံကို လျှောက်၍၊) သစေ ဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေဟိ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတွာ-၍၊ ဘုဉ္ဇိတွာ-၍၊ ဥဒကံ-ကို၊ ပါတဗ္ဗ-သောက်ထိုက်၏။

“မဟာထေရေ ဒေထ” စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်၍ လျှောက်ရာ၌ အစီ အစဉ်ကို ပြလိုသောကြောင့် သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ ၊ပေါ၊ ဝဒန္တဿ ပန စသည် မိန့်။| ပန-ဆက်၊ သံဃတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန်ချ၍၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ မဟာ ထေရေ-မဟာထေရ်တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမေ (ထေရေ)-မဇ္ဈိမထေရ်တို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ နဝကေ-တို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏဝဿသာမဏေ ရေ-ပြည့်သော အနှစ် ၂၀ ရှိသော သာမဏေတို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သော် လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာဒယော-မဇ္ဈိမဘာဏက အစရှိသော ထေရ်တို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ (မဇ္ဈိမဘာဏကေ ထေရေ ဒေထ၊ ခုဒ္ဒက ဘာဏကေ ထေရေ ဒေထ၊ ဤသို့စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်သောအားဖြင့် အာဒိ သဒ္ဓါ ထည့်ထားသည်။) မယံ-တပည့်တော်၏၊ ဉာတိဘိက္ခု-ဆွေမျိုးဖြစ်သော ရဟန်း တို့ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒန္တဿ-လျှောက်သော ဥပါသကာ အား၊ (ဒါတဗ္ဗာ၌ စပ်၊) ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ တံ-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒသိ-လျှောက် ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်လျှောက်ပါသော်လည်း၊ ဌိတိကာယ-ရပ်တည်ကြောင်း၊ အစဉ် အားဖြင့်၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-သည်၊) န ပါပုဏ္ဏာတိ- မရောက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ဌိတိကာဝသေနေဝ-ရပ်တည်ကြောင်း အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ (ဘိက္ခု-တို့ကို၊) ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏။

[ရဟန်းငယ် သာမဏေများ အလှည့်ကျရာ၌ စီစဉ်ရပုံကို ပြလို၍ ဒဟရ သာမဏေရေဟိ ပန စသည်ကို မိန့်။| ပန-ဆက်၊ ဒဟရသာမဏေရေဟိ-ရဟန်း ငယ်၊ သာမဏေငယ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေသု-တို့ကို၊ လဒ္ဓေသု-ရအပ်ကုန်လတ် သော်၊ (အလှည့်ကျ၍ ရအပ်ကုန်လတ်သော်၊) ဒါယကာနံ-ဒါယကာတို့၏၊ ယရေ- အိမ်၌၊ မင်္ဂလံ-မင်္ဂလာသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တုမှာကံ- အသင်တို့၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို၊ ပေသေထ-စေလွှတ်ကြ ကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ (ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းက “အဲဒီအိမ်မှာ မင်္ဂလာတရား ဟောစရာ ရှိတယ်၊ ငယ်ရွယ်သူတွေ သွားလျှင် မကြေနပ်မည်ကို စိုးရသည်၊ ထို့ကြောင့် သင်တို့၏ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို လွှတ်လိုက်ကြ” ဟု မှာလိုက် ရမည်-ဟူလို။)

[ဥဒ္ဓေသဘတ် ခံယူဖို့ရန် သွားရာ၌ အစီအစဉ်ကို ပြလို၍ “ယသ္မိံ ပန” စသည် မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ယသ္မိံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ-၌၊ ပဌမဘာဂေါ-ပဌမအဖို့သည်၊ သာမဏေ ရာနံ-တို့၏အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ အနုဘာဂေါ-နောက်အဖို့သည်၊ မဟာထေ ရာနံ-တို့၏အထံသို့ (ပါပုဏာတိ) တတ္ထ-ထိုဥဒ္ဓေသဘတ်၌၊ သာမဏေရာ-တို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ပဌမဘာဂံ-ပဌမအဖို့ကို၊ လဘိမှာ-ရပါကုန်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုရတော-မဟာထေရ်တို့၏ ရှေ့၌၊ ဝါ-က၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊ န လဘန္တိ-မရကုန်၊ ယထာပဋိပါဋိယာဇေ-ဝါစဉ်အတိုင်းသာ၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။

[ဥဒ္ဓေသဘတ်တို့ကို ရဟန်း ၁ ပါးအထံ လျှောက်ရာ၌ စီစဉ်ပုံကို ပြလို၍ “သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ” စသည်မိန့်။] ပန-ဆက်၊ သံဃတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-ညွှန် ချ၍၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ဧထ-ကြွခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက် အပ်သော်၊ မယံ-ငါ၏အတွက်၊ အညဒါပိ-အခြားအခါ၌လည်း၊ ဇာနိဿသိ-သိရ လတုံ၊ (နောင် အခွင့်သင့်သည့်အခါ လှူရပါလိမ့်မည်-ဟူလို၊) ဌိတိကာ ပန-သည် ကား၊ ဧဝံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားနေ၏၊ (မိမိ မပါနိုင်သော အစဉ်အတန်း ရောက်နေ သည်”ဟူလို၊) ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဌိတိကာဝသေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ- ယူစေထိုက်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ သံဃုဒ္ဓေသပတ္တံ-သံဃာသည် ညွှန်ချအပ်သော သပိတ်ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ပတ္တေ-သပိတ်ကို၊ အဂါဟိတေ ယေဝ-မယူစေအပ်သေးမိကပင်၊ ယဿကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ သစေ အာဟရတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) အာဟဋ္ဌမ္ပိ-ဆောင်ယူအပ်သော ဥဒ္ဓေသဘတ်ကိုလည်း၊ ဌိတိကာယဇေ- အားဖြင့်သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။

ဧကော-၁ ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ သံဃုဒ္ဓေသပတ္တံ-ကို၊ အာဟရ- ဆောင်ယူချေလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပေ၊ ပေသိတော-စေလွှတ်အပ်သည်၊ (အလှူ ရှင်တို့က စေလွှတ်အပ်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဘန္တေ-တို့၊ ဧကံ-၁ လုံးသော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ နိမန္တနဘတ္တံ-ပဋိပတ်ကြောင်း ဘတ်ကို၊ အာဟရိဿာမိ-ဆောင် ယူပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ (“ခိုင်းသူက ဥဒ္ဓေသသပိတ်ကို ယူခဲ့ဖို့ရန် မှာလိုက်သော်လည်း သူက နိမန္တနဘတ်ကို ဆောင်ယူပါမည်ဟု လျှောက်အံ့”ဟူလို၊) သော-ထိုဒါယကာသည်၊ (ဘဏတိ၌ စပ်၊) ဝါ-ကို၊ (ဝုတ္တော၌ စပ်၊) အယံ-ဤသူ သည်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တယရတော-ဥဒ္ဓေသဘတ်ရှိရာ အိမ်မှ၊ အာဂတော-လာသူတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဥတွာ-၍၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ တံ သည်၊ အသုကယရတော-ထိုမည် သော အိမ်မှ၊ အာဂတော နနု-လာခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-မေး အပ်သည်၊ (သမာနော၊) ဘန္တေ-တို့၊ အာမ-မှန်ပါ၊ နိမန္တနဘတ္တံ-သည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ - ဥဒ္ဓေသဘတ်ပါတည်း၊ ဣတိ - သို့၊ စေ ဘဏတိ - အကယ်၍

လျှောက်ခံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကာယ-ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗ-ယူထိုက်၏။ (အဗျိုစာ၌ “ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏”ဟု ရှိ၏။ ရှေ့၌လည်း “ဂါဟေတဗ္ဗ”ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် ကောင်းသည်။)

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ဒါယကာသည်၊ ဧကံ-တစ်လုံးသော၊ ပတ္တံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲ့ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (အလျှူရှင်က ပြောဆိုအပ်သည်။) (သမာနော၊) ကိန္တိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ အာဟရာမိ-ဆောင်ယူခဲ့ရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-မေး၍၊ ဝါ-မေးလတ်သော်၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တေ-သင့်အား၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်၏၊ (တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာဟရ-လော၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ အယံ-ဤသူသည်၊ ဝိသဋ္ဌဒ္ဓတောနာမ-စွန့်လွှတ်အပ်သော တမန်မည်၏၊ (စည်းကမ်းမထားဘဲ အလိုရှိတိုင်း လျှောက်ဖို့ရန် စွန့်လွှတ်အပ်သော တမန်မည်၏။) [ဝိသဋ္ဌဒ္ဓတောတိ ယထာရုစိ ဝတ္တံ၊ လဘနတော နိရာသင်္ကဒ္ဓတော-ဝိမတိ၊ အတ္တနော ရုစိဝသေန ယံကိဉ္စ ဝတ္တာ အာဟရိတံ၊ ဝိသဋ္ဌိတတ္တာ ဝိသဋ္ဌဒ္ဓတောနာမ-သာရတ္ထ၊] ဥဒ္ဓေသပတ္တံဝါ-ဥဒ္ဓေသသပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဋိပါဠိပတ္တံ ဝါ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော သပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ပဋိပါဠိပတ္တံ ဝါတိ သံဃတော ပဋိပါဠိယာ လဗ္ဗံ ပတ္တံ ဝါ၊ ဣဒံ နိမန္တနဘတ္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-ယောဇနာ။] ပုဂ္ဂလိကပတ္တံ ဝါ-ပုဂ္ဂလိကသပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်သပိတ်ကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ တဿ-ထိုဒါယကာအား၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးနိုင်၏။

ဧကော - တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ဗာလော - မလိမ်မာသည်၊ အဗျတ္တော-မထက်မြက်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဥဒ္ဓေသပတ္တံ-ဥဒ္ဓေသသပိတ်ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ ပေသိတော-စေလွှတ်အပ်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊) ဝတ္တံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ (လျှောက်ဖို့ရန် စကားကို) န ဇာနာတိ-မသိ၊ တုဏှိဘူတော-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) တိဋ္ဌတိ-၏၊ (ဗာလော အဗျတ္တောကို ဝတ္တံ၊ န ဇာနာတိစသည်ဖြင့် ထပ်ဖွင့်သည်။) သော-ထိုဒါယကာကို၊ (န ဝတ္တဗ္ဗော၌ စပ်၊) ကဿ-အဘယ်ရဟန်း၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဂတော-လာသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကဿ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟရိဿတိ-ဆောင်ယူလတုံနည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော၊) ပုစ္ဆာသဘာဂေန-ပုစ္ဆာစကားနှင့် သဘောတူသော အားဖြင့်၊ [ပုစ္ဆာသဘာဂေနာတိ ပုစ္ဆာဝစနပဋိဘာဂေန၊-ဝိမတိ၊] တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဂတော-သည်၊ အမှီ-၏၊ ဣတိ (ဝါ)-သော်လည်းကောင်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟရိဿာမိ-ဆောင်ယူပါအံ့၊

ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒေယျ လျှောက်ရာ၏။ တတော-ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းကြောင့်၊ (သုသပိတ်ကို ယူဖို့ရန် စကားအရိပ်အမြွက်ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်) တံဘိက္ခု-ကို၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဇိဂ္ဂန္တု-စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) န ဩလောကေယျံ-မကြည့်ကုန်တော့ရာ၊ [ကသွာ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဟိယသွာ၊ ပေ၊ န ဩလောကေယျံ၊ တသွာ-ကြောင့်၊ (လဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်များက ထိုကဲ့သို့ စကားအရိပ်အရောင် ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည့်တောင်မှ မကြည့်ကုန်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) န ဝတ္ထဗ္ဗောဟုလည်း ပေးပါ။] ပန-အနွယ်၊ (မပြောဆိုထိုက်ပုံမှ တစ်ပါး ပြောဆိုထိုက်ပုံကား၊) ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ-သွားမည်လို့နည်း၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ အာဟိဏ္ဏသိ-လှည့်လည်သနည်း၊ (မိမိအနားသို့ ရောက်လာသော မလျှောက်တတ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေသော ဒါယကာကို မေးသည်) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-ပြောဆိုထိုက်၏၊ (မေးထိုက်၏) တဿ-ထိုဒါယကာအား၊ (ဒါတဗ္ဗော၌ စပ်) ဝါ-သည်၊ (ဝဒန္တဿ၌ စပ်) ဥဒ္ဓေသပတ္တတ္ထာယ-ဥဒ္ဓေသသပိတ်အကျိုးငှာ၊ အာဂတော-လာသည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တဿ-လျှောက်လတ်သော်၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ (ထေရ်စဉ်အလိုက် ယူစေ၍) ပတ္တော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။

ဧကာ-တစ်မျိုးသော၊ ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာနာမ-ကောက်ကျစ်သော ရပ်တည်ကြောင်းအစဉ်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ (ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာကို ချဲ့သည်) ရညောဝါ-မင်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တဿဝါ-မင်း၏အမတ်ကြီး၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂေဟေ - အိမ်၌၊ အတိပဏီတာနိ - အလွန် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ-

ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာ။ ။ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာနာမာတိ အညေဟိ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေဟိ မိဿေတွာ ဥဇုကဋ္ဌိတိကာယ အပဝတ္ထိတွာ ကုဋ္ဌေန ပဝတ္တာတိ ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာနာမ ဟောတိ၊ တမေဝတ္ထိဝိတ္တာရေန္တော အာဟ ရညော ဝါဟိတိ အာဒိ၊-ယောဇနာ၊ အများနှင့် ဆိုင်သော ဥဒ္ဓေသဘတ်တို့၌ ရောနှော၍ မပါဝင်ဘဲ အလွန်မွန်မြတ်သော ဥဒ္ဓေသဘတ်ဖြစ်သည့်အတွက် သီးခြားအလှည့်ချရသောကြောင့် "ကုဋ္ဌေန-ကောက်သောအားဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော၊ ဋ္ဌိတိကာ-တည်စဉ်တည်း၊ ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာ - စဉ်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် "တာနိ ဧကစာရိကဘတ္တာနိကတွာ"ဟု ဖွင့်သည်။

ဝစနတ္ထ။ ။စရဏံ စာရော၊ စာရော ဧတေသံ အတ္ထိတိ စာရိကာနိ၊ ဧကံ-၁ မျိုးတည်း၊ ဝါ-သီးခြား၊ စာရိကာနိ-လှည့်လည်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့တည်း၊ ဧကာစာရိကဘတ္တာနိ-တို့၊ သူများနှင့် မရောဘဲ တစ်မျိုးတည်း (သီးခြား) လှည့်လည်ခြင်းရှိသော ဘတ်တို့၊ ထို့ကြောင့် "ဝိသံ ဋ္ဌိတိကာယ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ"ဟု ဖွင့်သည်။ [အညေဟိ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေဟိ အမိဿေတွာ ဝိသံယေဝ ဋ္ဌိတိကာယ ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ "ဧကစာရိကဘတ္တာနိ"တိ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ ယောဇနာ၌ကား "ပဋိ (ဧကံ ကတွာ) စရိတဗ္ဗာနိ ဘက္ခိတဗ္ဗာနိတိ ဧကစာရိကာနိ"ဟု ပြုလေသည်၊ စဉ်းစားပါ။]

ရှစ်လုံးကုန်သော၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ နိဗ္ဗံ-အမြဲ၊ ဒိယုတိ-ပေးလှူအပ်ကုန်၏။ တာနိ-ထိုဘတ်တို့ကို၊ ဧကစာရိကဘတ္တာနိ-၁ ခုတည်းလှည့်လည်သော ဘတ်တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-ဘုဉ်းပေးကြကုန်၏။

ဧကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အမှာကံ-တို့၏ (အထံသို့) ပါပုဏိဿန္တိ-ရောက်ကုန်လတ်၊ (ဧကစရိကဘတ်ရဖို့ အလှည့်ရောက်ကုန်လတ်) ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-၏၊ ဌိတိကံ-ကို၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သား၍၊ ဂတာ-သွားကုန်ပြီ၊ (ဧကစာရိကဘတ်ရှိရာသို့ သွားကုန်ပြီ) တေသု-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂတေသုယေဝ-မရောက်ကုန်သေးမီပင်၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ အာဂန္တုကာ-အာဂန္တုကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ အာသနသာလာယ-၌၊ နိသီဒန္တိ-ထိုင်နေကြကုန်၏။ တံခဏညေဝ-ထိုင်ခဏ၌ပင်၊ ရာဇပုရိသာ-မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ ပဏီတဘတ္တပတ္တေ-ပဏီတဘတ်ရှိသော သပိတ်တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-လျှောက်ကုန်အံ့၊ အာဂန္တုကာ-ကဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ အဇာနန္တာ-မသိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဂါဟေန္တိ-ယူစေကြကုန်အံ့။ (သပိတ်တို့ကို ပေးကုန်အံ့။)

စ-ဆက်၊ တံခဏညေဝ-ထိုင်ခဏ၌ပင်၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ဇာနနကဘိက္ခု-သိသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ ကိံ-အဘယ်ကို၊ ဂါဟေထ-ယူစေကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကုန်အံ့၊ (မေးကုန်အံ့) ရာဇဂေဟေ-မင်း၏ အိမ်တော်၌၊ ပဏီတဘတ္တံ-ကို၊ (ဂါဟေမ-ယူစေပါကုန်၏။) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကုန်အံ့၊ ကတိဝဿတော-အဘယ်ဝါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (ဂါဟေထ-ကုန်သနည်း၊) ဣတိ-သို့မေးကုန်အံ့၊ ဧတ္ထကဝဿတောနာမ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော ဝါမှ စ၍၊ (ဂါဟေမ-ကုန်၏။) ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) မာ ဂါဟေထ-မယူစေကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-သို့၊ နိဝါရေတ္တာ-တားမြစ်၍၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ဂါဟိတေ-ယူစေအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-မှ၊ အာဂတေဟိပိ-ရောက်လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဌိတိကံ ဇာနနကဘိက္ခုဟိ၌ စပ်) ပတ္တဒါနကာလေ-သပိတ်ကို ပေးရာ အခါ၌၊ (ဒါယကာတို့ လက်ဝယ် သပိတ် ပေးရာအခါကျမှ) အာဂတေဟိပိ-ရောက်လာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိန္နကာလေ-ပေးအပ်ပြီးရာ အခါ၌၊ (သပိတ် ပေးအပ်ပြီးမှ) အာဂတေဟိပိ-ကုန်သော၊ ရာဇဂေဟတော-မှ၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ပူရေတ္တာ-ပြည့်စေ၍၊ အာဟဋ္ဌကာလေ-ဆောင်ယူအပ်ရာ အခါ၌၊ အာဂတေဟိပိ-ကုန်သော၊ [ရာဇာ-သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ ဘိက္ခုယေဝ - ရဟန်းတို့ကိုယ်တိုင်သာ၊

အာဂစ္ဆန္တ-ကြွကြွပါကုန်၊ (သပိတ်ကို မပေးလိုက်ဘဲ ရဟန်းများကိုယ်တိုင် သပိတ်နှင့် တကွ ကြွခဲ့ကြပါ။) ဣတိ-သို့၊ ပေသေတွာ-၍၊ ဘိက္ခုနံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ပိဏ္ဍပါတ်-ကို၊ ဒေတိ-လှူ၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဒိန္နပိဏ္ဍပါတ်-လှူအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတကာလေ-ပြန်လာရာ အခါ၌၊ (ပြန်လာရာ အခါကျမှ) အာဂတေဟိပိ-ကုန်သော၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ဇာနနကဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ မာ ဘုဒ္ဓိတ္ထ-မစား ကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါရေတွာ-တားမြစ်၍၊ ဌိတိကာယမေဝ-အားဖြင့်သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏။

နေ-ထိုအာဂစ္ဆန္တကရဟန်းတို့ကို၊ (ဌိတိကာကို မသိသော အာဂစ္ဆန္တကရဟန်းတို့ ကို) ရာဇာ-သည်၊ ဘောဇေတွာ-ကိုယ်တိုင်ကျွေး၍၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ပတ္တေပိ-တို့ကိုလည်း၊ ပူရေတွာ-၍၊ အထ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးလှူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယံ-အကြင်ဘောဇဉ်ကို၊ အာဟဋ္ဌံ-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ ဌိတိကာယ-ဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏၊ ပန-ဆက်၊ တုစ္ဆဟတ္တာ-အချည်းနှီးသော လက်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) မာ ဂစ္ဆန္တ-မကြွကြွပါစေကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ထောကမေဝ-အနည်းငယ်သော ဘောဇဉ်သည်သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ပတ္တေသု-တို့၌၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်အပ်သည်၊ (ထည့်လိုက်သည်) သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-ထိုအနည်းငယ်သော ဘောဇဉ်ကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗ-ထိုက်၊ (မစားလောက်၍ မယူစေရ၊ ယူလျှင် ထေရ်စဉ် လွန်သွားသဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် နောက်ထပ်ယူခွင့်မရဘဲ ရှိလိမ့်မည်) အထ-သို့မဟုတ်၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-၍၊ တုစ္ဆပတ္တာ-အချည်းနှီးသော သပိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝ-၍သာ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယံ-အကြင်ဘောဇဉ်ကို၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်သည်၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဂီဝါ-ကြွေးမြီသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ) ဧတ္ထ-ဤသို့ စားရာ၌၊ (ထေရ်စဉ်ကို မသိဘဲ စားရာ၌) ဂီဝါကိစ္စံ-ကြွေးမြီကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ ဌိတိကံ-ကို၊ အဇာနန္တေဟိ-မသိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ယာဝ-လောက်၊ ဇာနနကာ-သိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ နိသိဒ္ဓိတဗ္ဗံ-ထိုင်နေသင့်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (“မိမိက ထေရ်စဉ်ဝါစဉ် မသိလျှင် ထိုင်၍ စောင့်နေသင့်သည်-ဟူလို၊) ဧဝံသန္တေပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်ပြီးသော ဘောဇဉ်ကို၊ သုဘုတ္တံ-ကောင်းစွာ စားအပ်ပြီ၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (ယခုမှ နောက်၌) ပတ္တဌာနေန-ရောက်အပ်သော အရပ်ဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ (“နဂိုက မယူလိုက်ရသော ရဟန်း၏ ရောက်ရာဌာနမှ ယူပါစေ”ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ (မဟာပဒုမထေရ်၏ ဝါဒကို သဘောကျသောကြောင့် နောက်ထား သည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝါဒ ၂ ရပ်ကို သဘောတူ၏” ဟု ဖွင့်လေ၏၊ သဘောတူမည် မထင်ပါ။)

ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ တိစိဝရပရိဝါရော-တိစိဝရိက် အခြံအရံရှိသော၊ သတုတ္ထ
 နကော-တစ်ရာထိုက်တန်သော၊ ပိဏ္ဏပါတော-ဆွမ်းသည်၊ အဝဿိကဿ-ဝါ
 မရှိသေးသော၊ (ဝါ မရသေးသော၊) ဘိက္ခုနော-၏ (အထံသို့) ပတ္တော-ရောက်ပြီ၊
 ပိဟာရေစ-ကျောင်းတိုက်၌လည်း၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပိဏ္ဏပါတော-
 သည်၊ အဝဿိကဿ-၏ (အထံသို့) ပတ္တော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ လိခိတွာ-ရေး၍၊
 ထပေသုံ-ထားကြကုန်ပြီ၊ (အထူအဆန်း ပိဏ္ဏပါတဖြစ်၍ စာရေးထားကြသည်၊)
 အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သဋ္ဌိဝဿစ္စယေန-အနှစ် ၆၀ လွန်ရာအခါ၌၊ အညော-သော၊
 တထာရူပေါ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ (တိစိဝရပရိဝါရ၊ သတုတ္ထနကဖြစ်သော၊) ပိဏ္ဏ
 ပါတော-ဆွမ်းသည်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်ပြန်ပြီ၊ အယံ-ဤဆွမ်းကို၊ အဝဿိကဋ္ဌိတိကာယ-
 အဝဿိကရဟန်း၏ တည်ရာအစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗော ကိ-ယူစေထိုက်သ
 လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ သဋ္ဌိဝဿိကဋ္ဌိတိကာယ-သဋ္ဌိဝဿိကရဟန်း၏ တည်ရာ
 အစဉ်အားဖြင့်၊ (ဂါဟေတဗ္ဗော ကိ-လော၊) ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ သဋ္ဌိ
 ဝဿိကဋ္ဌိတိကာယ-ဖြင့်၊ (ဂါဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-အဋ္ဌကထာတို့၌
 ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသွာ-ကြောင့်၊ သဋ္ဌိဝဿိကဋ္ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊
 ဂါဟေတဗ္ဗော-နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဋ္ဌိတိကံ-ကို၊
 ဂဟေတွောဝ-ယူ၍သာ၊ ဝဇ္ဇိတော-ကြီးရင့်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သဋ္ဌိဝဿိကဋ္ဌိတိ
 ကာယ ဂါဟေတဗ္ဗော။)

ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-စားပြီး၍၊
 သာမဏေရော၊ ဇာတော-ပြီ၊ ပုန-ဖန်၊ တံ ဘတ္တံ-ကို၊ (အချို့စာ၌ တံ မပါ၊) သာမ
 ဏေရဋ္ဌိတိကာယ-သာမဏေတို့၏ ရပ်တည်ရာ အစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိတုံ-
 ယူခြင်းငှာ၊ လဘတိ - ၏၊ အယံ - ဤသာမဏေသည်၊ အန္တရာဘဋ္ဌကောနာမ-

ဧကော ပေ၊ ဝဇ္ဇိတော။ ။ဤစကားသည် ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာနှင့် စပ်၍ ထွက်လာ
 သော စကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် တစ်ရာတန် ဆွမ်းကိုလည်း ကုဋ္ဌဋ္ဌိတိကာဖြင့် သီးခြားညွှန်ချရ
 ပေလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ညွှန်ချနိုင်အောင် “မည်သည့် နေ့ရက်တုန်းက တစ်ရာတန်ဆွမ်းကို အဝဿိက
 ရဟန်း ရခဲ့ဖူးသည်”ဟု ရေးထားလေသည်၊ အဝဿိကရဟန်း ရပြီးနောက် ဋ္ဌိတိကာလည်း
 ရပ်နေဟော၏၊ အနှစ် (၆၀) လောက် ကြာသောအခါ တစ်ရာတန်ဆွမ်း ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏၊
 ထိုတစ်ရာတန်ဆွမ်းကို အထက်က စ၍ ပြန်သောအခါ ဝါ (၆၀) ရပြီးသော၊ (တစ်ချိန်တုန်းက
 အဝဿိကအဖြစ်ဖြင့် တစ်ရာတန်ဆွမ်း ရခဲ့ဖူးသော ယခုအခါ ဝါ (၆၀) ရနေပြီဖြစ်သော)
 ထိုရဟန်းသည်ပင် ရပြန်သည်-ဟူလို။

အန္တရာဘဋ္ဌကော။ ။အန္တရာ-ဥဒ္ဒေသဘတ်ကို မညွှန်ချမီ အကြား၌၊ ဘဋ္ဌော-
 ရဟန်းအဖြစ်မှ လျှောက်သတည်း၊ အန္တရာဘဋ္ဌော-သူ၊ အန္တရာဘဋ္ဌောယေဝ အန္တရာဘဋ္ဌကော၊
 “စုတော့ ဘဋ္ဌော၊ ပရဒ္ဓေါ” ကဲ့သို့ ရဟန်းဘဝမှ ရွှေ့လျှောက်သူကို “ဘဋ္ဌ”ဟု ဆိုသည်၊

အကြား၌ လျှောက်သုမည်သည်၊ (ဟောတိ) ကိရ-ဖြစ်သတတ်၊ ပန-ကာ၊ ယော-
အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏဝသော-ပြည့်သော အနှစ်နှစ်ဆယ်ရှိသော၊ သာမဏော
ရော-သည်၊ (ဟုတွာ) သွေ-၌၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-ကို၊ လဘိဿတိ-ရလတံ၊ (သာမဏော
အဖြစ်ဖြင့် ရလတံ) ဣတိ-ဤသို့ဆိုထိုက်ရာ နေ၌၊ အဇ္ဈေဝ-ယနေ၌ပင်၊ ဥပ
သမ္ပုဇ္ဈတိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဌိတိကာ-
သည်၊ အတိက္ကန္တာ-ပြီ။

ဧကဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏ (အထံသို့) ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-သည်၊ ပတ္တံ-ရောက်
ပြီ၊ စ-ထိုသို့ပင်ရောက်ပါသော်လည်း၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တာ-သည်၊ တုတ္ထော-
အချည်းနှီးသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ (“သပိတ်ထည်း၌ ဆွမ်းရှိနေသည်”ဟူလို၊)
သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အညဿ-အခြားသော၊ သမိပေ-အနီး၌၊ နိသိန္နဿ-ထိုင်
နေသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒါပေတိ-ပေးစေအံ့၊ တံ-ထိုသပိတ်ကို၊ ထေယျာယ-
ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ စေ ဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူသွားကုန်အံ့၊ (ဧဝံ
သတိ) ဂီဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သော ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်၊ (ထိုသပိတ်
ရှင်ရဟန်းသည်) မယံ-တပည့်တော်၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒမ္ပိ-ပေးလိုက်ပါအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့
လျှောက်၍၊ သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာ၊ သစေ ဒေတိ-အကယ်၍ ပေးလိုက်အံ့၊
(ဧဝံသတိ) အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ် အလှည့်ရသော ရဟန်း၏) ဂီဝါ-
သည်၊ န ဟောတိ။ [“သပိတ်ဆောင်ယူသူတို့က ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ဆောင်ယူ
သွားသော်လည်း ထိုရဟန်းက အပေး မခိုင်းသောကြောင့် ဂီဝါ မဖြစ်ပါ”ဟူလို။]

(သော-ထိုဥဒ္ဓေသဘတ် အလှည့်ကျသော ရဟန်းသည်) တေန ဘတ္တေန-
ထိုဥဒ္ဓေသဘတ်ဖြင့်၊ အနတ္ထိကော-အလိုမရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ မယံ-တပည့်တော်
အား၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ တဝ-အရှင်ဘုရားအား၊ (အနီး၌ ထိုင်နေသော ရဟန်းကို

ယောနောဌိကာ “အန္တရာဘဋ္ဌကောတိ ဥဒ္ဓေသဘတ္တဿ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ ဘသတိ ဂလတိတိ
အန္တရာဘဋ္ဌကော”ဟု ပြုလေ၏။

ထေယျာယ ပေ၊ ဂီဝါ။ “ဦးတိဿ၌ ဥဒ္ဓေသဘတ် အလှည့်ကျရောက်လာပြီ”
ဆိုကြစို့၊ သူ့သပိတ်မှာ ဆွမ်းပြည့်နေသောကြောင့် အနီး၌ ရှိသော ရဟန်း၏ သပိတ်ကို
“ပေးလိုက်ပါ”ဟု ပြောဆို၍ သပိတ်ရှင်ကို ပေးစေ၏၊ ထိုသပိတ်ကို သပိတ်အယူလာသော
ဒါယကာတို့က ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ဆောင်ယူသွားကြလျှင် ဦးတိဿမှာ ထိုသပိတ်အတွက်
ကြွေးမြီဖြစ်၍ “သပိတ်ရှင်ရဟန်းအား သပိတ်အစား ပေးရမည်”ဟူလို၊ အချို့စာအုပ်၌ ဟရန္တိ
နေရာဝယ် “ဟရတိ”ဟု ရှိ၏၊ ဥဒ္ဓေသသပိတ်ကို ဆောင်သူက တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျှင်
“ဟရတိလည်း”ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ သို့သော် ဋီကာ၌ “ဟရန္တိ”ဟု ရှိသည်။ [ထေယျာယ ဟရန္တိတိ
ပတ္တဟာရကာ ဟရန္တိ၊ ဂီဝါ ဟောတိတိ အာဏာပကဿ ဂီဝါ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ]

ပြောသည်။) ဧတံ ဘတ္တံ-ကို၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏။ ပတ္တံ-ကို၊ ပေသေတွာ-စေလွှတ်၍၊ အာဟာရာပေဟိ-ဆောင်ယူပါစေလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အညံ-အခြားသော ရဟန်းကို၊ အထာပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယံ-အကြင်လှူဖွယ် ဝတ္ထုကို၊ တတော-ထိုအိမ်မှ၊ အာဟာရိယတိ-ဆောင်ယူအပ်၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်၊ ပတ္တဿာမိကဿ-သပိတ်ရှင် ရဟန်း၏(အတွက်) ဟောတိ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ထေယျာယ-ဖြင့်၊ စေ ဟရန္တိ-အကယ်၍ ဆောင်ယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သုဟဋ္ဌော-ကောင်းစွာ ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ ဘတ္တဿ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ဒိန္နတ္တာ-ပေးအပ်ပြီး၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂီဝါ-သည်၊ န ဟောတိ။ (ဥဒ္ဓေသဘတ်ရသော ရဟန်းမှာ ဂီဝါ မထိုက်ပါ”ဟူလို့၊ သုဟဋ္ဌောကိုပင် “ဘတ္တဿ ဒိန္နတ္တာ ဂီဝါ န ဟောတိ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။)

ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ နဝ-ကိုးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာ-ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့တည်း၊ ဧကော-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ သာဒိယနကော-ဥဒ္ဓေသဘတ်ကို သာယာသော ရဟန်းတည်း၊ (“ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင် မဟုတ်”ဟူလို့၊) ဒသ-ဆယ်လုံးကုန်သော၊ ဥဒ္ဓေသပဇ္ဇေ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော သပိတ်တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာ-ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ န ဣစ္ဆန္တိ-အလိုမရှိကုန်၊ ဣတရော-အခြားသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော ဥဒ္ဓေသဘတ်တို့သည်၊ မယံ-ငါ၏အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆို၍၊ ဂဏှာတိ-ယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကာ-သည်၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ (အားလုံးကို ပေါင်း၍ တစ်ခါတည်းယူသောကြောင့် ဌိတိကာ မရှိတော့၊) ဧကေကံ-၁ ခုစီ ၁ ခုစီကို၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ (မိမိအတွက် ရောက်စေ၍၊) စေ ဂဏှာတိ-အံ့၊ (“ပဌမဥဒ္ဓေသဘတ်သည် ငါ့ထံသို့ ရောက်၏၊ ဒုတိယဥဒ္ဓေသဘတ်သည် ငါ့အထံသို့ ရောက်၏၊ ပေ၊ ဒသမဥဒ္ဓေသဘတ်သည် ငါ့ထံသို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၍ ယူအံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကာ-သည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (ဌိတိကာတည်ခြင်း မတည်ခြင်း အကျိုးကို စီဝရက္ခန္ဓက၊ အဋ္ဌမာတိကာကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊) ဧဝံ-သို့၊ ဂါဟေတွာ-

သဗ္ဗံ ပတ္တဿာမိကဿ။ ။ထိုအိမ်မှ ရအပ်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုအားလုံးသည် သပိတ်ရှင်နှင့်သာ ဆိုင်၏။ သင်္ကန်းပါလာစေကာမူ “တပည့်တော်က ဆွမ်းကိုသာ လှူသည်၊ သင်္ကန်းကို မလှူ”ဟု ပြော၍ ဥဒ္ဓေသဘတ် အလှည့်ကျသော ရဟန်းက “တောင်းပိုင်ခွင့် မရှိ”ဟူလို့။ [သဗ္ဗံ ပတ္တဿာမိကဿ ဟောတိတိ စီဝရာဒိကမ္ပိ သဗ္ဗံ ပတ္တဿာမိကဿေဝ ဟောတိ၊ မယာ ဘတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ န စီဝရာဒိန္နိ ဝတ္တာ (ဥဒ္ဓေသဘတ် အလှည့်ကျသော ဌိတိဿက ပြော၍) ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဒသဟိပိ-ဆယ်လုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဖတ္ထေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အာဟာရာပေတွာ-ဆောင်ယူစေ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ (ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့ကို ခေါ်သည်။) မယံ-အား၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ ကရောထ-ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ နဝ-ကုန်သော၊ ပတ္ထေ-တို့ကို၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဒေတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ။) ဧတံ-ဤဆွမ်းသည်၊ ဘိက္ခုဒတ္တိယနာမ-ဘိက္ခုဒတ္တိယဆွမ်းမည်သည်၊ (ရဟန်းသည် ပေးအပ်သော ဆွမ်းမည်သည်။) ဟောတိ၊ ဂဏှိတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [“ဘိက္ခုဒတ္တိယဖြစ်သောကြောင့် ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့အား အပ်ပါသည်-ဟူလိ။]

သော ဥပါသကော-သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ယရံ-အိမ်သို့၊ အာဂန္တဗ္ဗံ-ကြွထိုက်ပါ၏၊ (ကြွပါလော၊) ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ၊ သောစ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ (သာဒိယနကရဟန်းကို ဆိုသည်။) တေ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ (ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့ကို ဆိုသည်။) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားတို့၊ ဧထ-လိုက်ခဲ့ကြပါကုန်၊ မယံ-၏၊ သဟာယကာ-အဖော်တို့သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ တဿ-ထိုဥပါသကာ၏၊ ယရံ-သို့၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ။) ယံ-အကြင်လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ လဘတိ-ရ၏၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်၊ တံသေဝ-ထိုရဟန်း၏ အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတရေ-အခြား ရဟန်းတို့သည်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ လဘန္တိ-ရကုန်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ နေသံ-ထိုရဟန်းတို့အား၊ ယရေယေဝ-အိမ်၌သာ၊ နိသီဒါ ပေတွာ-ထိုင်စေ၍၊ ဒက္ခိဏောဒကံ-အလှူရေကို၊ ဒတွာ-၍၊ ယာဂုခဇ္ဇကာဒိနိ-ယာဂု၊ ခဲဖွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကုန်အံ၊ (သောက်ဖို့ သုံးဖို့ အလှူရေအိုးကိုပါ ပေးလှူခြင်းကို “ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ”ဟု ဆိုသည်။) ဘန္တေ-တို့၊ ယံ-အကြင်လှူဖွယ် ဝတ္ထုကို၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ တံ-ထိုလှူဖွယ်ဝတ္ထုကို၊ ဂဏှာထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ၊ (သာဒိယနကရဟန်းက လျှောက်အံ၊) (ဧဝံသတိ။) တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝစနေနေဝ-စကားကြောင့်သာ၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဘုတ္တာဝိနံ-ဆွမ်းစားပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပတ္ထေ-တို့ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဂဏှိတွာ-ယူ၍၊ ဂမနတ္ထာယ-သွားခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဒေန္တိ-လှူကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ။) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်၊ တသေဝ ဘိက္ခုနော-၏အတွက်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည်၊ ဣတရေသံ-အခြားသော ရဟန်းတို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ (ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့သည်။) ဝိဟာရေ ယေဝ-ကျောင်းတိုက်၌ပင်၊ (ကျောင်းတိုက်တုန်းကပင်။) တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဘန္တေ-တို့၊ (သာဒိယနကရဟန်းက ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းတို့ကို ခေါ်သည်။) မယံ-၏၊

ဘိက္ခဝ်-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူကြပါကုန်၊ မနုဿာနဉ္စ-လူတို့၏လည်း၊ ဝစနံ-ကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-လျှောက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ယဒိ ဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ သွားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ တတ္ထ-ထိုအိမ်၌၊ ဘုဉ္ဇန္တိစေဝ-စားလည်း စားကြကုန်၏၊ နိဟရန္တိစ-ဆောင်လည်း ဆောင်ကြကုန်၏၊ (ထပ်၍ အပိုလှူသောကြောင့် ဆောင်ကြကုန်၏၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏သာ၊ သန္တကံ-ဥစ္စာသည်၊ (ဟောတိ၊) မယံ-၏၊ ဘိက္ခဝ်-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝုတ္တာ-မလျှောက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) မနုဿာနံ-တို့၏၊ ဝစနံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝုတ္တာ-လျှောက်အပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) အထာပိ ဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍မူလည်း သွားကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တတြ-ထိုသို့သွားရာ၌၊ (တစ်နည်း) တတြ-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ-၁ ပါးသော ရဟန်းသည်၊ မဓုရေန-ချိုမြိန်သော အရသာနှင့်တူသော၊ ဝါ-သာယာသော၊ သရေန-အသံဖြင့်၊ အနုမောဒနံ-ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုလတ်သော်၊ ဝါ-ပြုသော၊ ဧကဿ-၏၊ အနုမောဒနံ-ကို၊ သုတ္တာ-ကြားနာ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြားနာရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့၏၊ ဥပသမေ-ငြိမ်သက်ခြင်း၌၊ ပသီဒိတွာစ-ကြည်ညို၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ သမဏပရိက္ခာရံ-ရဟန်းတို့၏ ပရိက္ခရာကို၊ စေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လှူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အယံ-ဤအဖို့သည်၊ ထေရေသု-တို့၌၊ ပဿာဒေန-ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နော-ဖြစ်သော၊ အကတဘာဂေါနာမ-တင်ကြို၍ ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော အဖို့မည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (အထံသို့) ပါပုဏာတိ-၏။

သဗ္ဗံ ပေ၊ သန္တကံ။ ။ယဒိ ပန စသော စကားသည် ပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းကိုးပါးနှင့် ပိဏ္ဏပါတိက မဟုတ်သော ရဟန်းတစ်ပါး၏ စကားဆက်ဟု မှတ်ထားပါ။ "သဗ္ဗံ တံ တဿေဝ သန္တကံ"ဟုလည်းကောင်း၊ "သဗ္ဗံ တေသမေဝ သန္တကံ"ဟုလည်းကောင်း မူကွဲရှိ၏၊ ထိုတွင် "မယံ ဘိက္ခဝ် ဂဏှထ-တပည့်တော်၏ ဆွမ်းကို ခံယူကြပါကုန်"ဟု လျှောက်ခဲ့သောကြောင့် "သဗ္ဗံ တံ တဿေဝ သန္တကံ"ဟု ရှိသော စာသာ ကောင်းသည်၊ နောက်၌ "မယံ ဘိက္ခဝ် ဂဏှထ"ဟု မလျှောက်ရာဝယ် "သဗ္ဗေသံ ပါပုဏာတိ"ဟု ဆိုလေတုံ။

အကတဘာဂေါနာမ။ ။"ပင့်လျှောက်တုန်းက ရည်ရွယ်ထားသော လှူဖွယ်အဖို့ မဟုတ်၊ တရားကို နာရ၍လည်းကောင်း၊ ဥပသမကို ကြည်ညို၍လည်းကောင်း ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသော လှူဖွယ်အဖို့"ဟူလို၊ "ပုဗ္ဗေ ကရိယိတ္တာတိ ကတော၊ န+ကတော အကတော၊ မတြုလာမိက ပြုအပ်ပြီး စိစဉ်အပ်ပြီး မဟုတ်သော အဖို့၊ အကတောစ+သော+ဘာဂေါဓာတိ အကတဘာဂေါ"ဟု ပြု၊ [အကတဘာဂေါနာမာတိ အာဂစ္ဆကဘာဂေါနဓမ၊ အဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂေါ (လှူအပ်ပြီး မဟုတ်သော အဖို့) ဣတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊]

ဧကော-တစ်ယောက်သော ဥပါသကာသည်၊ သံဃတော-သံဃာ့အထံမှ၊ ဥဒ္ဓိသာပေတွာ-ညွှန်ချစေ၍၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟိတံ-ယူစေအပ်သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပဏီတဿ-မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယဘောဇနီယဿ-ခဲဖွယ်ဘောဇန်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမံ-ဤခဲဖွယ်ဘောဇန်တို့၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊ သံယော-သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇတု-ဘုဉ်းပေးပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေတိ-လှူအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေဟိ-ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ပတ္တသာမိကဿ-သပိတ်ရှင်ရဟန်းအား၊ အတိက္ကန္တပိ-လွန်သွားသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-တန်ရပ်၍၊ အညံ-သော၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပဌမံယေဝ-ပဌမကပင်၊ (သပိတ်ကို မယူမီ ရှေးဦးကပင်) သဗ္ဗံ-သော၊ သံယိကံ-ကဖြစ်သော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကဿ-သော၊ လဇ္ဈိဘိက္ခုနော-လဇ္ဈိရဟန်း၏၊ သန္တကော-ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပတ္တော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ စ-ဆက်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊ သဗ္ဗော-သော၊ သံယော-သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇတု-ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဘာဇေတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ဧကော-တစ်ယောက်သော ဥပါသကာသည်၊ ပါတိယာ-ခွက်ဖြင့်၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ (ထမင်းကို) အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ သံဃုဒ္ဓေသံ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဒမ္ဗိ-လှူပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကေကံ အာလောပံ-၁ လုတ်စီ ၁ လုတ်စီကို၊ အဒတွာ-မပေးမှု၍၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဧကဿ-၁ ပါးသော ရဟန်း၏၊ ယာပနမတ္တံ-မျှတလောက်ရုံကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ သော-ထိုဥပါသကာသည်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကို၊ ဝတ္တံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ အဇာနန္တော-မသိသည်၊ ဝါ-နားမလည်သည်၊ (ဟုတွာ) တုဏှိဘူတော-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍) အထ အစ္ဆတိ-အကယ်၍ နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကဿ-အဘယ်ရဟန်းဖို့၊ တေ-သင်သည်၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်သနည်း၊ ကဿ-အား၊ ဒါတုကာမော-လှူလိုသည်၊ အသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-နည်း၊) ဟိ

သဗ္ဗော သံယော ပရိဘုဉ္ဇတု။ ။ “သဗ္ဗံ သံယိကံ ပတ္တံ ဒေထ”ဟု အစက လျှောက်ခဲ့သောကြောင့် “သဗ္ဗော သံယော ပရိဘုဉ္ဇတု”ဟု မလျှောက်သော်လည်း “ထိုသပိတ်၌ ပါသော ခဲဖွယ်ဘောဇန်သည် သံယိကဖြစ်နေရကား အားလုံးဝေဖန်၍ သုံးဆောင်ရမည်”ဟု ဂဏှိပုဒ်တို့၌ ဆိုသတတ်။ [သဗ္ဗော သံယော ပရိဘုဉ္ဇတုတိ ဝုတ္တေတိ ဧတ္ထ ပဌမမေဝ သဗ္ဗံ သံယိကံ ပတ္တံ ဒေထာတိ ဝတွာ ပတ္တ သဗ္ဗော သံယော ပရိဘုဉ္ဇတုတိ အဝုတ္တေပိ ဘာဇေတွာဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဂဏှိပဒေသု ဝုတ္တံ-သာရတ္ထ။]

(ယသွာ)-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆာသဘာဝေန-ပုစ္ဆာစကားနှင့် သဘောတူသောအားဖြင့်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့ဖို့၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဒါတု ကာမော+သည်၊ အမှီ-ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒေယျ-လျှောက်ရာ၏၊ တတော-ထိုသို့ လျှောက်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ အညေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဇိဂ္ဂန္တ-စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဂီဝံ-လည်ပင်းကို၊ ပရိဝတ္တေတွာ-လည်စေ၍၊ ဩလောကေတဗ္ဗမ္ပိ-ကြည့်ထိုက်သူဟူ၍လည်း၊ န မညေယျ-မမှတ် ထင်ကုန်ရာ၊ (ဣတိ-ကြောင့်၊ န ဝတ္တဗ္ဗ-ထိုက်) ပန-အနွယ်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့ ယာသိ-သွားမည်လို့နည်း၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ အာဟိဏ္ဏသိ-လှည့်လည်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အာဂတော-သည်၊ အမှီ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက် အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဧကေန-တစ်ပါးသော၊ လဇ္ဇိဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ဗဟု-များသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ ဌိတိကာကိစ္စံ-ဌိတိကာပြုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ထေရာ သနတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေး ထိုက်၏။

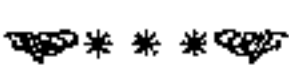
သံယုဒ္ဒေသဘတ္တံ-ကို၊ ဒေသ-ပေးကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ် သော်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ အာဟရိယတိ-ဆောင်ယူမည်နည်း၊ (တစ်နည်း) အာဟရိဿ သိ-ဆောင်ယူလတံနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတွာ-မမေးမူ၍၊ ပကတိဌိတိကာယံ ဧဝ- ပကတိတည်နေရာ အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ယော ပါယသောဝါ-အကြင်နိဗ္ဗာန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယော ရသပိဏ္ဏပါတော ဝါ - အကြင်အရသာရှိသော ဆွမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိစ္စံ - အမြဲ၊ လဗ္ဘတိ- ရအပ်၏၊ ဧဝရူပါနံ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ပဏီတဘောဇနာနံ-မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့၏၊ အာဝေဏိကာ-သီးခြားဖြစ်သော၊ ဌိတိကာ-တည်နေရာ အစဉ်ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ တထာ-တူ၊ သပရိဝါရာယ-အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ယာဂုယာ-ကာဂု၏လည်းကောင်း၊ မဟဏ္ဌါနံ-များသော အဖိုးရှိကုန်သော၊ ဖလာနံ- အသီးတို့၏လည်းကောင်း၊ ပဏီတာနံ-ကုန်သော၊ ခဇ္ဇကာနံ-ခဲဖွယ်တို့၏လည်း ကောင်း၊ (အာ ဝေဏိကာ ဌိတိကာ ကာတဗ္ဗာ။)

ကိ အာဟရိယတိ။ "ထိုသို့ မေးလိုက်လျှင် အဂတိလိုက်မည် စိုးသောကြောင့် မမေးမူ၍ နဂိုရှိသော ထေရ်စဉ်အတိုင်းပင် ယူပါစေ"ဟု ဆိုလိုသည်။ [ကိ အာဟရိယတိတိ အဝတွာတိ ကတရဘတ္တံ ဝါ တယာ အာဟရိယံတိတိ ဒါယကံ အာပုစ္ဆိတွာ-ပိမတိ။] "ကိ အာဟရိဿသိ"ဟု မူကွဲရှိ၏။

ပန-ဆက်၊ ပကတိဘတ္တယာဂုဖလခဇ္ဇကာနံ-ရိုးရာဖြစ်သော ဆွမ်း၊ ယာဂု၊ သစ်သီး၊ ခဲဖွယ်တို့၏၊ ဧကာဝ-တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဝါ-တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဌိတိကာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုထိုက်၏၊ သပ္ပိ-ထောပတ်ကို၊ အာဟရိဿာမိ-ဆောင်ယူပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ် ဆောင်လာသော ဖါယကာက လျှောက်အပ်သော်၊) သဗ္ဗသပ္ပိနံ-အလုံးစုံသော ထောပတ်တို့၏၊ ဧကာဝ-သော၊ ဌိတိကာ-သည်၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ တထာ-တူ၊ သဗ္ဗတေလာနံ-အလုံးစုံသော ဆီတို့၏၊ (ဧကာဝ ဌိတိကာ ဝဇ္ဇတိ၊) ပန-ကား၊ မဓုံ-ပျားရည်ကို၊ အာဟရိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊ မဓုနော-၏၊ ဧကာဝ-သော၊ ဌိတိကာ ဝဇ္ဇတိ၊ တထာ-တူ၊ ဖာဏိတဿ-တင်းလဲ၏လည်းကောင်း၊ လဌိမဓုကာဒိနံ-နွယ်ချို အစရှိကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနဉ္စ - ဆေးတို့၏လည်းကောင်း၊ (ဧကာဝ ဌိတိကာ ဝဇ္ဇတိ။)

ပန-ဆက်၊ သံယုဒ္ဓေသံ-သံဃာမှ ညွှန်ချအပ်သော၊ ဂန္ဓမာလံ-နံသာ၊ ပန်းကို၊ သစေ ဒေန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပိဏ္ဍပါတိကဿ-ကရဟန်းအား၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်သလော၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အာမိသဿေဝ-အာမိသ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ-ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ [“အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပါမိ-ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇဉ်မှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သံဃာဘတ္တ ဥဒ္ဓေသဘတ္တ စသော အာမိသကို ပယ်ပါ၏”တု ဆောက်တည်ခဲ့သောကြောင့် “အာမိသ မဟုတ်သော နံသာ၊ ပန်းသည် ပိဏ္ဍပါတိကရဟန်းအား အပ်ပါ၏”ဟူလို။] ပန-ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ သံဃံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ ဒိန္နတ္တာ-လှူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မခံယူထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။ [ဤဥဒ္ဓေသဘတ်သည် မူလက သံဃိကတည်း၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ညွှန်ချ၍ ရသောအခါ ကိုယ်ပိုင် ပုဂ္ဂလိက ဖြစ်၏၊ သံဃာဘတ္တကား မိမိစားနေသည့်တိုင်အောင် သံဃိကဘတ်ပင် ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ပါ။]

ဥဒ္ဓေသဘတ္တကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

နိမန္တနဘတ္တကထာ

နိမန္တနံ-ပင့်ဖိတ်ကြောင်း ဘတ်သည်၊ ပုဂ္ဂလိကံ-လိကသည်၊ စေ (ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သယမေဝ-မိမိသည်သာ၊ ဣဿရော-အစိုးရ၏၊ (မိမိကို လာပင့်သော ပုဂ္ဂလိကဘတ်ဖြစ်သောကြောင့် မိမိသာ ပိုင်၏၊) ပန-ကား၊ သံဃိကံ-ကသည်၊ (စေ ဟောတိ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ-ဥဒ္ဓေသဘတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ - ယူစေထိုက်၏၊ (“သံဃာကုန်

လောက်လျှင် သံဃာကုန် ယူ၊ သံဃာကုန် မလောက်လျှင် ဦးတိကာအတိုင်း ယူပါ
စေ"ဟူလိ၊) ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤပင့်ဖိတ်ရာ၌၊ ဒုတော-တမန်သည်၊ ဗျတ္တော-ထက်
မြက်သည်၊ (နားလည်သည်၊) သစေ ဟောတိ-အံ၊ ဘန္တေ-တို့၊ ရာဇဂေဟ-မင်း၏
အိမ်တော်၌၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-ရဟန်းသံဃာဖို့၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူကြ
ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတ္ထာ-မလျှောက်မူ၍၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူကြပါကုန်၊
ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပိဏ္ဏပါတိကာနမ္မိ-
တို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဒုတော-သည်၊ အဗျတ္တော-မထက်မြက်သည်၊
(ဟုတွာ၊) ဘတ္တံ ဂဏှထာတိ-ထဟူ၍၊ (ထမင်းကို ခံယူလှည့်ပါကုန်ဟူ၍၊) အထ
ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘတ္တုဒ္ဓေသကော-ဆွမ်းကို ညွှန်ချသော ရဟန်းသည်၊
ဗျတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ (ဂဏှထ-ပါကုန်၊) ဣတိ-သို့၊ အဝတ္ထာ-
မလျှောက်မူ၍၊ တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ယာထ-ကြွကြွပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အထ
ဝဒတိ-အံ၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့လျှောက်ပြန်သော်လည်း၊ ပိဏ္ဏပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊
ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ဗျတိရိက်၊ တုမာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏ (အထံသို့) ပဋိပါဠိယာ-ရအပ်သော
အစဉ်အားဖြင့်၊ (ဆွမ်းလှည့်ကျသော အစဉ်အားဖြင့်၊) [ပဋိပါဠိယာတိ လဒ္ဓပဋိ
ပါဠိယာ၊-သာရတ္ထ၊] ဘတ္တံ-ဘတ်သည်၊ ပါပဏာတိ-ရောက်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-
လျှောက်အပ်သော်၊ (ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းက လျှောက်အပ်သော်၊) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊
နိမန္တေတုံ-ပင့်ဖိတ်ခြင်းငှာ၊ အာဂတမနုဿော-လာသော လူသည်၊ အာသနသာလံ-
ထိုင်နေရာ စရပ်သို့၊ ဝါ-ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါး
ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-
ရှစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သစေ
ဝဒတိ-အံ၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့လျှောက်သော်လည်း၊ ပိဏ္ဏပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊
တုမေ စ - အရှင်ဘုရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ တုမေ စ - အရှင်ဘုရားတို့သည်

ဗျတ္တော ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။လျှောက်ပုံ လျှောက်နည်း၌ ကျွမ်းကျင်သော တမန်ကို
“ဗျတ္တော ဟောတိ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုကျွမ်းကျင်ပုံကိုပင် “ဘန္တေ ရာဇဂေဟတော ၊ပေ၊ ဂဏှထ”ဟု
ပြသည်။ ပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းတို့သည် “အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပါမိ”ဟု ဆောက်တည်ခဲ့၏။
ထို “အတိရေကလာဘံ”ဟူသည်လည်း ရဟန်းဖြစ်ပြီးခါစ ဩဝါဒ၌ အတိရေကလာဘော “သံဃ
ဘတ္တံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ ၊ပေ၊ ပါဠိပဒိကံ”ဟု ဘတ္တနာမည်ဖြင့် လာသော ထမင်းများကို သရုပ်ဖော်
ထား၏။ ဤနေရာ၌ကား “ဘိက္ခံ ဂဏှထ”ဟု ကပ္ပိယဝေါဟာရဖြင့် လျှောက်သောကြောင့်
အတိရေကလာဘ်နှင့် မဆိုင်ရကား “ပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းအားလည်း အပ်သည်”ဟု ဆိုသည်။
[ပိဏ္ဏပါတိကာနမ္မိ ဝဋ္ဋတိတိ ဘိက္ခုပရိယာယေန ဝုတ္တတ္တာ ဝဋ္ဋတိ၊-သာရတ္ထ။]

လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဝံ-လျှောက်ထိုက်၏။ (ဘတ္တု
ဒွေသကရဟန်းက လျှောက်ထိုက်၏။) ပန-ဆက်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
တို့ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ (ဣတိ-ဤသို့သော်
လည်းကောင်း၊) အဋ္ဌ-ရှစ်လုံးကုန်သော၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဘတ္တံ-
ကို၊ ဂဏှထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သော်လည်းကောင်း၊ (သစေ) ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
ပဋိပါဋိယာ-ရအပ်သော အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟတဗ္ဗ-ယူစေထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ ဂါဟန္တေန-ယူစေသော ရဟန်းသည်၊ ဝိစ္ဆိန္နိတွာ-စကားကို ဖြတ်၍၊
ဘတ္တံတိ-ဘတ္တဟူ၍၊ (ထမင်းဟူ၍၊) အဝဒန္တေန-မဆိုဘဲ၊ တုမေတ-တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ တုမေတ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆထ-ကြွကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-
လျှောက်အပ်သော်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ဘတ္တံ ဂဏှထပုဒ်တွင်
“ဘတ္တံ” မပါဘဲ တစ်ပုဒ်ဖြတ်ထားသည်ကို “ဝိစ္ဆိန္နိတွာ”ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်
“ဘတ္တန္တိ အဝဒန္တေန”ဟု ဝိစ္ဆိန္နိတွာကိုပင် ထပ်ဖွင့်သည်။ ဝိစ္ဆိန္နိတွာတိ ဘတ္တံ ဂဏှ
ထာတိ ပဒံ အဝတွာ၊ တေနေဝါဟ “ဘတ္တန္တိ အဝဒန္တေနာ”တိ-ဋီကာ။] ပန-ဆက်၊
ဘန္တေ-တို့၊ တုမ္ဟာကံ-တို့၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဧထ-ကြွကြ
ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပါသက-ဥပါသကာ၊ သာဓု-
ကောင်းပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂန္တဝံ-သွားရာ၏၊ သံဃတော-မှ၊ ဥဒ္ဓိသိတွာ-၍၊
တုမေ-တို့သည်၊ ဧထ-လာပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေဝိ-လျှောက်အပ်သော်လည်း၊
ယထာဌိတိကာယ-အကြင်အကြင်တည်ရာ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟတဗ္ဗ-ယူစေ
ထိုက်၏။

ပန-ဆက်၊ နိမန္တနဘတ္တယရတော-နိမန္တနဘတ်ရှိရာ အိမ်မှ၊ ပတ္တတ္ထာယ-
သပိတ်အကျိုးငှာ၊ (သပိတ်ယူဖို့ရာ၊) အာဂတဿ-လာသော ဒါယကာအား၊ ဥဒ္ဓေသ
ဘတ္တေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊
ပတ္တော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။ [“ဧကော သံဃုဒ္ဓေသပတ္တံ အာဟရာ”တိ ပေသိတော
၊ပေ၊ ဌိတိကာယ ဂါဟတဗ္ဗံ”ဟူသော စကားကို “ဝုတ္တနယေနေဝ”ဟု ဆိုသည်။]
ဧကော-တစ်ယောက်သော ဥပါသကာသည်၊ သံဃတော-မှ၊ ပဋိပါဋိယာ-ရအပ်
သော အစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ (ဒေထ-ပါကုန်၊) ဣတိ-သို့၊ အဝတွာ-မလျှောက်
မူ၍၊ ဧကဝလံ-သက်သက်၊ (သံဃတော ပဋိပါဋိယာ မဖက် သက်သက်၊) ဧကံ-
တစ်လုံးသော၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-၍၊ ပတ္တေ-ကို၊ အဂါဟိ
တေယေဝ-မယူစေအပ်သေးမီပင်၊ (ဘတ္တုဒွေသကရဟန်းက မယူစေအပ်သေးမီ
ပင်၊) ယဿကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ရဟန်း၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂဟေ
တွာ-၍၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ အာဟရတိ-ဆောင်ယူလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-
ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်၊ ပတ္တသာမိကဿေဝ-သပိတ်ရှင် ရဟန်း၏ အတွက်သာ၊

ဟောတိ-၏။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ ဝိယ-၌ကဲ့သို့၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ န ဂါဟေတဗ္ဗ-
ထိုက်၊ ဣဓာပိ-ဤနိမန္တနဘတ်၌လည်း၊ (ဥဒ္ဓေသဘတ်တုန်းကလည်း ထိုကဲ့သို့
ဒါယကာလာဖူးသောကြောင့် “ဣဓာပိ”ဟု ပိဖြင့် ဆိုသည်။) ယော-အကြင့်ဒါယကာ
သည်၊ အာဂန္တာ-၍၊ တုဏှိဘူတော-သည်၊ (ဟုတွာ၊) တိဌတိ-ရပ်နေ၏။ သော-
ထိုဒါယကာကို၊ ကဿ-အဘယ်ရဟန်း၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဂတော-သည်၊ အသိ-
နည်း၊ ဣတိဝိ-သော်လည်းကောင်း၊ ကဿ-၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟရိဿသိ-ဆောင်ယူ
လတံနည်း၊ ဣတိဝိ-သော်လည်းကောင်း၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-ထိုက်။

ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း (ကသ္မာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗော) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပုစ္ဆာ
သဘာဝေန-ပုစ္ဆာစကားနှင့် သဘောတူသောအားဖြင့်၊ တုမ္မာကံ-တို့၏၊ သန္တိကံ-
သို့၊ အာဂတော-သည်၊ (အမှိ-ပါ၏။) တုမ္မာကံ-တို့၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဟရိဿာမိ-ပါအံ့၊
ဣတိ-သို့၊ ဝဒေယျံ-လျှောက်ရာ၏၊ တတော-ထိုသို့လျှောက်ခြင်းကြောင့်၊ သော
ဘိက္ခု-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဇိဂ္ဂန္တိယော-စက်ဆုပ်ထိုက်သည်၊ အဿ-
ဖြစ်ရာ၏၊ (တသ္မာ န ဝတ္တဗ္ဗော) ပန-အနွယ်၊ ကုဟိ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ-
သွားမည်လို့နည်း၊ ကိ-ကို၊ ကရောန္တော-လျက်၊ အာဟိဏ္ဏသိ-လှည့်လည်သနည်း၊
ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-မေးအပ်သော်၊ တဿ-ထိုဒါယကာအား၊ (ဒါတဗ္ဗော၌ စပ်၊) ဝါ-
သည်၊ (ဝဒန္တဿ၌ စပ်၊) ပတ္တတ္ထာယ-သပိတ်အလို့ငှာ၊ အာဂတော-သည်၊ အမှိ-
ပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တဿ-လျှောက်လတ်သော်၊ ပဋိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ ဘတ္တ
ဌိတိကာယ-ဘတ်၏ တည်ရာ အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂါဟေတွာ-စေ၍၊ ပတ္တော-ကို၊
ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏။ (အချို့စာအုပ်၌ “ပဋိပါဋိဘတ္တဌိကာယ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော
ဘတ်၏တည်ရာ အစဉ်အားဖြင့်”ဟုလည်း ရှိ၏။)

ဘတ္တာဟရဏကပတ္တံ-ဆွမ်းကို ဆောင်ယူကြောင်း သပိတ်ကို၊ ဒေထ-ပေးပါ
ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေပိ-အပ်သော်လည်း၊ ပဋိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ ဘတ္တဌိတိကာယ
ဧဝ-အားဖြင့်ပင်၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ (ဤ၌လည်း “ပဋိပါဋိဘတ္တဌိတိကာယ ဧဝ”ဟု
မူကွဲရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ “ဘတ္တာဟရဏကပတ္တံ”ဟု ရှိ၏၊ ကအက္ခရာ မပါ။) အာဟရိ
တွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊ (သပိတ်ထည်း၌ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်တကွ ဆောင်ယူခဲ့ပြီး၍၊)
သဗ္ဗော-သော၊ သံယော-သံဃာသည်၊ ဘုဉ္ဇတု-ဘုဉ်းပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ
ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-ဘုဉ်းပေးထိုက်၏၊ ပတ္တ
သာမိကဿ-သပိတ်ရှင် ရဟန်း၏၊ အတိက္ကန္တမ္ပိ-လွန်သွားသည်လည်း ဖြစ်သော၊
ဌိတိကံ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညံ-သော၊ ပဋိပါဋိဘတ္တံ-အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော
ဘတ်ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ [ဤ၌ “ပဋိပါဋိဘတ္တံ”ဟု ရှိသောကြောင့် ရှေး၌လည်း
“ပဋိပါဋိဘတ္တဌိတိကာယ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

☞ ဧကော-တစ်ယောက်သော ဒါယကာသည်၊ ပါတိယာ-ခွက်ဖြင့်၊ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ သံဃဿ-အား၊ ဒမ္ဗိ-လှူပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-လျှောက်အံ့ (ဧဝံသတိ၊) အလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကာတော-အာလောပဘတ်၏ တည်ရာအစဉ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အာလောပသင်္ခေပေန-အာလောပ၌ ထည့်သွင်းအပ်သော ဆွမ်းအားဖြင့်၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧကော-သည်၊ ပါတိယာ-ဖြင့်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ (ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်စေ၊) တုဏှိဘူတော-သည်၊ (ဟုတွာ၊) အစ္ဆတိ-တည်နေအံ့၊ (“သံဃဿ ဒမ္ဗိ”ဟု မလျှောက်ဘဲ ရပ်တည်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ကဿ-ဖို့ တေ-သည်၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်သနည်း၊ ကဿ-အား၊ ဒါတုကာမော-သည်၊ အသိ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္ထဗ္ဗော-မမေးထိုက်၊ [ထိုသို့မေးခြင်း၏ အပြစ်ကို ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ အထူး မပြတော့ဘဲ အန္တယစကားကိုသာ ပြလိုသောကြောင့် “သစေ ပန” စသည် မိန့်။] ပန-အန္တယ၊ ကုဟိ ဂစ္ဆသိ၊ ကိ ကရောန္တော အာဟိဏ္ဏသိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊ သံဃဿ-ဖို့၊ မေ-သည်၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အာဘတံ-အပ်ပါပြီ၊ ထေရာနံ-ထေရ်တို့ဖို့၊ မေ ဘတ္တံ အာဘတံ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (ဥပါသကာ ယူလာသော ဘတ်ကို ယူ၍၊) အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်သော ဘတ်သည်၊ ဗဟု-များသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ သကလဿ-အလုံးစုံသော၊ သံဃဿ-အား၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ (အချို့စာ၌ “ပဟု ဟောတိ”ဟု ရှိ၏၊ ဧဝံသတိ၊) အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခာနာမ-ရှေးရှုဆောင်ယူအပ်သော ဆွမ်းမည်သည်၊ ပိဏ္ဏပါတိကာနိဝိ-တို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဌိတိကာ ပုစ္ဆနကိစ္စံ-ဌိတိကာကို မေးဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ထေရာသနတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဝေရာ၏။

အာလောပဘတ္တံ ပေ၊ သင်္ခေပေန။ ။သံဃာငါးဆယ်ရှိရာ၌ ဆွမ်းတစ်အုပ်ကို သံဃိကလာလှူလျှင် ၁ လုတ်စီ ၁ လုတ်စီ ဝေရသည်၊ ထိုသို့ဝေရာ၌ မလောက်ဝ၍ ချန်ထားရသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို နောက်တစ်ကြိမ် ဆွမ်းရောက်လာသောအခါ ဌိတိကာအားဖြင့် ဝေရ၏၊ ထို့ကြောင့် နိမန္တနဘတ်၌ “အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကာ”ဟု ၁ မျိုးရှိသည်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ်၌ကား တစ်လုတ်စာစီ မဝေရ၊ တစ်ထပ်စာ လောက်အောင် ဝေရမည်ဟု ဆိုသောကြောင့် အာလောပဘတ္တဋ္ဌိတိကာ မရှိခဲ့၊ ထစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာစီ ဝေရသောဘတ် အမျိုးအစား၌ ပါဝင်အောင် သွင်းရသော ဆွမ်းကို “အာလောပသင်္ခေပ”ဟု ခေါ်သည်။

ဋီကာ။ ။အာလောပသင်္ခေပနာတိ ဧကေကပိဏ္ဏဝသေန (တစ်ခုတစ်ခုသော ဆွမ်းလုတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊) အယဉ္ဇ နယော နိမန္တနေယေဝ၊ န ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ၊ တတ္ထ ဟိ ဧကဿ ပဟောနကပ္ပမာဏံယေဝ ဘာဇေတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ အာလောပဋ္ဌိတိကာနာမ နတ္ထိ-သာရတ္ထ။

ဥပါသကော-သည်၊ သံဃဇေတ္တရဿ ဝါ - သံဃထေရ်၏ (အထံသို့) သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ထဓုတင်္ဂဝသေန-ကျမ်းဂန်၊ ဓုတင်နှင့် စပ်သဖြင့်၊ အဘိညာတဿ ဝါ-ထင်ရှားသော ရဟန်း၏ (အထံသို့) သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကဿ ဝါ-ဆွမ်းကို ညွှန်ချသော ရဟန်း၏ (အထံသို့) သော်လည်းကောင်း၊ ပဟိဏာတိ-စေလွှတ်အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ဘတ္တဂဟဏတ္ထာယ-ဘတ်ကို ခံယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ပင့်၍၊ အာဂစ္ဆထ-ကြွခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ (ပဟိဏာတိ-အံ့၊) ဉာတိဥပဋ္ဌာကေဟိ-ဆွေမျိုး အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ ပေသိတံ-စေလွှတ်အပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဇနာ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ ပုစ္ဆိတုံ-မေးခြင်းငှာ၊ ဝါ-မေးခွင့်ကို၊ န လဘန္တိ-ကုန်၊ [ဘတ္တိကို ငဲ့၍ “ပေသိတံ”ဟု ထားဟန်တူသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရအောင် “ပေသိတော”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ (ထည့်၊) မာတိကံ-မာတိကာသို့၊ အာရုဠာယေဝ-တက်ရောက်ပြီးကုန်သည်သာ၊ သံဃတော-မှ၊ အဋ္ဌ - ရှစ်ပါးကုန်သော၊ (တေ) ဘိက္ခု - တို့ကို၊ ဥဒ္ဓိသာပေတွာ-ညွှန်ချစေ၍၊ အတ္တနဝမေဟိ-မိမိလျှင် ကိုးပါးမြောက်ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဂန္ထဋ္ဌ-

ဣမေ ယေ န လဘန္တိ။ ။ “ဣမေ တယော ဇနာ”ဟူသည် ပြအပ်ခဲ့သော သံဃထေရ်၊ အဘိညာတရဟန်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းတို့တည်း။ စေခိုင်းလိုက်သော ဥပါသကာက ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာတိ၊ သို့မဟုတ် ပဝါရိတဥပဋ္ဌာကပင် ဖြစ်စေကာမူ စေခိုင်းအပ်သော တမန်အား “ရဟန်းရှစ်ပါးတို့ကို သံဃာထည်းက ပင့်ခဲ့ရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ငါ၏ အသိ (ငါသဘောကျရာ) ရှစ်ပါးကို ပင့်ခဲ့ရမည်လော”ဟု မေးခွင့် မရ။ [ပုစ္ဆိတုန္တိ သံဃတော ဂဏှာမိ၊ ဥဒါဟု ယေ ဇနာမိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိ အာဂစ္ဆာမိတိ ပုစ္ဆိတုံ-ယောဇနာ။]

အာရုဠာယေဝ ယေ ဂန္ထဋ္ဌ။ ။ “မာတိကာ”ဟူရာ၌ “ရေမြောင်းနှင့် တူသော သံဃာအစဉ်အတန်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုမာတိကာသည် ဥဒ္ဓေသဘတ်၏ အစဉ်မာတိကာ၊ နိမန္တနဘတ်၏ အစဉ်မာတိကာ၊ နောက်လာမည့် သလာကဘတ် စသည်၏ အစဉ်မာတိကာဟု အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် ဤနေရာသည် နိမန္တနဘတ်ကို ပြရာဖြစ်သောကြောင့် မာတိကာအရ နိမန္တနဘတ်၏ အစဉ်မာတိကာကို ယူရသည်။ “ရှေးရှေးနေ၌ နိမန္တနဘတ် ရပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အဆက်ဖြစ်သော ရဟန်းရှစ်ပါးကို ပင့်၍ မိမိနှင့် တကွ ကိုးပါးကြွပါ”ဟူလို။]

ဝိမတိ။ ။ အာရုဠာယေဝ မာတိကံ၊ သံဃတော အဋ္ဌ ဘိက္ခုတိ ဧတ္ထ ယေ မာတိကံ အာရုဠာ၊ တေ အဋ္ဌ ဘိက္ခုတိ ယောဇေတဉ္စ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တနိမန္တနဘတ္တာဒိသံဃိကဘတ္တ မာတိကာသု နိမန္တနဘတ္တမာတိကာယ ဌိတိဝသေန အာရုဠေ ဘတ္တုဒ္ဓေသကေန ဝါ သယံ ဝါ သံဃတော ဥဒ္ဓိသာပေတွာ ဂဟေတွာ ဂန္ထဋ္ဌ၊ န အတ္တနော ရုစိတေ ဂဟေတွာတိ အဓိပ္ပာယော။

သွားရာ၏။ [“ရှစ်ပါးကို ပင့်၍ ကြွခဲ့ပါ”ဟု ဆိုသောကြောင့် မိမိနှင့်တကွ ကိုးပါး သွားရမည်။] ကသွား-ကြောင့်၊ (အတ္တနဝမေဟိ-တို့သည်၊ ဂန္ထဗွဲ-သွားရာသနည်း၊) ဟိ (ယသွား)-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏။ ဧတေ ဘိက္ခု-ဤသုံးပါးသော ရဟန်းတို့ကို၊ (သံဃထေရ်၊ အဘိညာတရဟန်း၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကရဟန်းတို့ကို၊) နိဿာယ-မှီ၍၊ လာဘော-လာဘ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (အတ္တ နဝမေဟိ ဂန္ထဗွဲ။)

ပန-ကား၊ ဂန္ထဓူတဂီဒိဟိ-ကျမ်းဂန်၊ ဓူတင် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အနဘိညာ တော-မထင်ရှားသော၊ အာဝါသိကဘိက္ခု-အာဝါသိကရဟန်းသည်၊ ပုစ္ဆိတုံ-မေး ခြင်းငှာ၊ လဘတိ-၏။ တသွား-ကြောင့်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိ-အသို့နည်း၊ သံဃတော-မှ၊ (အဋ္ဌဘိက္ခု-တို့ကို၊) ဂဏှာမိ-ပင့်ခဲ့ရမည်လော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့ကို၊ ဇာနာမိ-ငါသိ၏။ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ အာဂစ္ဆာမိ-လာခဲ့ရမည်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မာတိကံ-မာတိကာသို့၊ အာရောပေ တွာ-တင်၍၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒါယကာ-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ- လျှောက်တုန်၏။ တထာ-ထိုဒါယကာတို့ လျှောက်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗွဲ-ကျင့်ရာ၏။ ပန-ဆက်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏။ နိဿိတကေ-မှီ၍ နေသော တပည့်တို့ကို၊ (ဂဟေတွာ-၍၊) ဧထ-ကြွခဲ့ပါကုန်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်း ကောင်း၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့ကို၊ ဇာနာထ-သိကုန်၏။ တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊

ကသွာ ၊ပေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ။မာတိကာ၌ တက်ရောက်နေသော သံဃာ ကိုးပါးလုံး မကြွဘဲ အဘယ့်ကြောင့် မိမိတည်းဟူသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ထည့်ရသနည်းဟု မေးသည်။ သံဃာ့ ထေရ်၊ အဘိညာတပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်တို့ အထံသို့ စေလွှတ်လိုက်ရကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အမှီပြု၍ “သံဃာလာဘ် ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ ဘတ္တုဒ္ဒေသထေရ်စဉ်၌ မပါသော် လည်း လိုက်သွားနိုင်သည်၊ ထိုစကား သင့်၏။ ယခုခေတ်၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးကို အမှီပြု၍ အပင့်လာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပါအောင် ထည့်ပေးမှ အလှူရှင်တို့က ကျေနပ်ကြသည်။

မာတိကံ ၊ပေ၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗွဲ။ ။“မာတိကံ အာရောပေတွာ”အရ “မာတိကာ”ဟူသည် ကား “ကိ သံဃတော ဂဏှာမိ”ဟူသော စကား၊ “ဥဒါဟု ယေ ဇာနာမိ၊ တေဟိ သဒ္ဓိ အာ ဂစ္ဆာမိ”ဟူသော စကားနှစ်ခွန်းတည်း။ ထိုစကားနှစ်ခွန်းတို့ပင် ရှေ့နောက် အစဉ်ဖြစ်သောကြောင့် “မာတိကာ”ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ - “ထိုကဲ့သို့မေးပြီး၍ ဒါယကာတို့ လျှောက်သည့် အတိုင်း “သံဃာထည်းမှ ပင့်ခဲ့ပါ”ဟု လျှောက်လျှင်လည်း သံဃာထည်းမှ ပင့်ရမည်။ “အရှင် ဘုရား သိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပင့်ခဲ့ပါ”ဟု လျှောက်လျှင်လည်း “မိမိသိသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပင့်သွားရမည်”ဟူလို။ [မာတိကံ အာရောပေတွာတိ သံဃတော ဂဏှာမိတိ အာဒိနာ ဗုတ္တ မာတိကာဘေဒံ ဒါယကဿ ဝိညာပေတွာတိ အဇ္ဈော၊-ဝိမတိ။]

ဂဟေတွာ-၍၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့ကို၊ (ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တု-သွားခြင်းငှာ၊) ဣစ္ဆန္တိ-အလိုရှိကုန်၏၊ (ဣစ္ဆန္တိနေရာ၌ “ဣစ္ဆတိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။) တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ဂန္တု-ငှာ၊ လဘတိ-၏၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဟိဏထ-စေလွှတ်တော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍၊ သစေ ပေသေန္တိ-အကယ်၍ စေလွှတ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သံဃတောဝ-သံဃာမှသာ၊ (ဧဝံဖြင့် မိမိကိုလည်းကောင်း၊ မိမိအလိုရှိအပ်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း ကန့်၊) ပေသေတဗ္ဗာ-စေလွှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ဂါမေ-၌၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ လဘိတုံ-ရခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အညော-သော၊ ဂါမော-သို့၊ ဂန္တဗ္ဗော-သွားထိုက်၏၊ [ရဟန်းရှစ်ပါးကို စေလွှတ်လို့က်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိမန္တနဘတ်ရှိရာ ရွာသို့ပင် ဆွမ်းခံဝင်လျှင် ဒါယကာတို့ မြင်လတ်သော် အားနာစရာကောင်းသောကြောင့် “ဆွမ်းရနိုင်လျှင် အခြားရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ” ဟု ဆိုလိုသည်။] လဘိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းသည်၊ စေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သောယေဝ ဂါမော-ထိုရွာသို့ပင်၊ (ရဟန်းရှစ်ပါး စေလွှတ်အပ်ရာ ရွာသို့ပင်၊) ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ ပဝိသိတဗ္ဗော-ဝင်ထိုက်၏။

နိမန္တိတဘိက္ခု-ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာသနသာလာယ-ထိုင်နေရာ စရပ်၌၊ (ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်၌) နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ တတြ-ထိုသို့ထိုင်နေရာစရပ်သို့၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ စေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အနိမန္တိ တေဟိ-မပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပတ္တာ-တို့ကို) န ဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်ကုန်၊ ဧတေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ နိမန္တိတဘိက္ခု-ပင့်ဖိတ်အပ်သော ရဟန်းတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ပြောရာ၏၊ တုမေပိ-အရှင်ဘုရားတို့သည်လည်း၊ (ပတ္တံ-ကို) ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ ပန-လျှောက်အပ်သော်ကား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဥဿဝါဒီသု-ပွဲသဘင် အရှိသောအခါတို့၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သယမေဝ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ [ဧဝံဖြင့် သူတစ်ပါးကို စေလွှတ်ခြင်းကို ကန့်၊] ပရိဝေဏာနိစ-ပရိဝုဏ်တို့သို့လည်းကောင်း၊ ပဓာနယရာနိစ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ တိပိဋကေစ-တိပိဋကရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မကထိကေစ-ဓမ္မကထိရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသတေနပိ-ရဟန်းအရာနှင့်လည်း၊ ဝါ-ဈားစွာသော ရဟန်းနှင့်လည်း၊ [သတသဒ္ဓါ အနေကသင်္ချာဝါစက၊] သဒ္ဓိ-တကွ၊ နိမန္တေန္တိ - ပင့်ဖိတ်တတ်ကြကုန်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ယေ - အကြင်

ရဟန်းတို့ကို၊ ဇာနန္ဒီ-သိကုန်၏၊ တေပိ-ထိုရဟန်းတို့ကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-ပင့်၍၊ ဂန္တီ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ (ယေ ဇာနန္ဒီ၊ တေပိ ဂဟေတွာ ဂန္တီ ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ မဟာဘိက္ခုသံယေန-များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းဖြင့်၊ အနတ္ထိကာ-အလိုမရှိကုန်သော၊ မနုဿာ-ဆွမ်းဒါယကာ တို့သည်၊ ပရိဝေဏာနိစ-တို့သို့လည်းကောင်း၊ ပဓာနယရာနိစ-တို့သို့လည်းကောင်း၊ န ဂစ္ဆန္တိ-မသွားတတ်ကုန်၊ သန္နိပါတဋ္ဌာနတောယေဝ-ရဟန်းများစွာ စုဝေးနေရာ အရပ်မှသာလျှင်၊ ယထာသတ္တိ-စိတ်စွမ်းရှိသလောက်၊ ယထာဗလံ-အင်းအားရှိ သလောက်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏှိတွာ-ပင့်၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ (ယေ ဇာနန္ဒီ၊ တေပိ ဂဟေတွာ ဂန္တီ ဝဋ္ဋတိ။)

ပန-ဆက်၊ သံဃတ္ထေရော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တုတင်္ဂဝသေန- စပ်သဖြင့်၊ အဘိညာတကော ဝါ-ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အညတြ-အခြားအရပ်၌၊ ဝသံ- မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသိတွာဝါ-နေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂန္တာ ဝါ-သွားပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပုန-ဖန်၊ သကဋ္ဌာနံ-မိမိအရပ်သို့၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ ပြန်လာကုန်အံ့၊ [သံဃတ္ထေရော ဝါ၊ အဘိညာတကော ဝါ၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော ဝါဟူသော ကတ္တား ၃ ခုနောက်၌ ဝါသဒ္ဓါများသည် အချင်းချင်း ဝိကပ္ပနတ္ထ၊ အညတြ ဝါ ကတ္တစိ ဝါ၌ ဝါသဒ္ဓါ ၂ မျိုးလည်း အချင်းချင်း ဝိကပ္ပနတ္ထ။] မနုဿာစ-တို့သည်လည်း၊ အာဂန္တုကဿ-အာဂန္တုကရဟန်းအား၊

ကသ္မာ၊ ပေ၊ ဂစ္ဆန္တိ။ ။ "ဘိက္ခုသတနှင့် အတူကြွပါ"ဟူရာ၌ ထေရ်စဉ် ဝါစဉ် အတိုင်းသာ မဟုတ်ဘဲ မိမိသိရာ ရဟန်းများကိုလည်း တစ်ရာထက် လွန်နေစေကာမူ ခေါ်၍ သွားခြင်းငှာ အဘယ့်ကြောင့် အပ်သနည်းဟု မေးသည်၊ ဆွမ်းဒါယကာ လူတို့သည် ရဟန်း အများကို အလိုမရှိလျှင် ဗရိဂုဏ်ကျောင်းဝင်း၊ သို့မဟုတ် ပဓာနယရတို့သို့ ရောက်အောင် သွားဖွယ် မလို၊ အများစုဝေး၍ နေရာ ဆွမ်းစားစရပ်၌ပင် လိုသလောက် ရဟန်းများကို ပင့်၍ သွားနိုင်၏၊ ယခုသော်ကား ပရိဂုဏ်ကျောင်းဝင်း၊ ပဓာနယရတို့သို့ ရောက်အောင် သွားကြ သောကြောင့် ရဟန်းအများကို အလိုရှိကြောင်း သိသာ၏၊ ထိုသို့ရဟန်းအများကို အလိုရှိသည့် အတွက် ရဟန်းတစ်ရာက ကျော်လွန်စေကာမူ ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်တွင် မပါသော မိမိသိအပ်သော ရဟန်းများကိုလည်း ခေါ်၍ သွားခြင်းငှာ အပ်ပါသည်-ဟူလို၊ [စာအုပ်တို့၌ "အတ္ထိကာ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "အနတ္ထိကာ"ဟု ရှိမှ "န ဂစ္ဆန္တိ"နှင့် အဓိပ္ပာယ် ဖြောင့်ပါသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ယထာသတ္တိကိုပင် ယထာဗလံဟု ထပ်ဖွင့်သည်ဟု ယောဇနာဆို၏၊ "သတ္တိ" အရ ဥစ္စာအစွမ်းကို ယူ၍ "ဗလ" အရ ချက်ပြုတ် လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အားအစွမ်းကို ယူမှ အဓိပ္ပာယ်သင့်မည် ထင်သည်၊ တချို့နေရာ၌ စိတ်အစွမ်းရှိသော်လည်း အားမတန် မာန် လျှော့ရသောကြောင့် အားအစွမ်း မလိုက်နိုင်ဘဲ ရှိတတ်သည်။

သက္ကာရံ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ပူဇော်မှုကို၊ သစေ ကရောန္တိ-အကယ်၍ ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကဝါရံ-တစ်လှည့်၌၊ ဝါ-ပဌမအကြိမ်၌၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့ကို၊ ဇာနန္တိ-ကုန်၏၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ ပန-ကား၊ ပဋိဗဒ္ဓကာလတော-ဆက်စပ်မိရာ အခါမှ၊ ဝါ-အမြဲနေရာ အခါမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဒုတိယဝါရေ-ဒုတိယအကြိမ်ကို၊ အာရဒ္ဓေ-အားထုတ်အပ်သော်၊ သံဃတောယေဝ-မှသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ အဘိနဝအာဂန္တုကံဝ-အသစ်ဖြစ်သော အာဂန္တုကတို့သည်သာ၊ ဟုတွာ-၍၊ ဉာတိ ဝါ-ဆွေမျိုးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဌာကေ ဝါ-အလုပ်အကျွေးတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿိဿာမ-ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဝါ-တွေ့ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားတတ်ကြကုန်၏၊ (လူတို့က မပင့်ဘဲ သွားတတ်ကြကုန်၏) တတြ-ထိုသို့သွားရာ၌၊ တေသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ [ယောဇနာ၌ “နေသံ”ဟု ရှိ၏၊] ဉာတိ ‘စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဌာကာ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ သက္ကာရံ-ကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ ဧတ္ထ ပန-ဤသို့သွားရာ၌ကား၊ ယေ-အကြင်ရဟန်းတို့ကို၊ ဇာနန္တိ-ကုန်၏၊ တေ-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တု ဝေဇ္ဇတိ။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အတိလာဘီ-အလွန်လာဘ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သကဌာနဉ္စ - မိမိအရပ်သည်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကဌာနဉ္စ-အာဂန္တုက၏ အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧကသဒိသံ-တစ်ထပ်တည်းတူသည်၊ (ဟောတိ၊) (အလှူအဒါန်း အမြဲများသည်-ဟုလို့) သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌၊ (သကဌာန၊ အာဂန္တုကဌာနတို့၌) မနုဿာ-တို့သည်၊ သံဃဉာတ္တံ-ကို၊ သုဇ္ဇေတွာဝ-ပြင်ဆင်၍သာ၊ နိဿိဒေန္တိ-တည်နေစေကြကုန်၏၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ သံဃတောဝ-မှသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ဣတိ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊

ဧကဝါရံ ဟေ၊ ဂန္တဗ္ဗံ။ ။ဧကဝါရန္တိ ယာဝတသ္မိ အာဝါသေ ဝသန္တိ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗေလဘန္တိတိ ဂဏ္ဍိပံဒေသု ဝုတ္တံ၊ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပာယော၊ ဧကဝါရန္တိ န ဧကဒိဝသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထကာ ပန ဘိက္ခု တသ္မိ အာဝါသေ ဝသန္တိ တေ သဗ္ဗေ၊ ဧကသ္မိ ဒိဝသေ ဂဟိတဘိက္ခု၊ အညဒါ အဂ္ဂဟေတွာ ယာဝ ဧကဝါရံ သဗ္ဗေ ဘိက္ခု၊ ဘောဇိတာ ဟောန္တိ၊ တာဝ ယေ ဇာနန္တိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဂန္တဗ္ဗန္တိ-သာရတ္ထ၊ ဆိုလိုရင်းကား-“ဧကဝါရံ”ဟုဆိုသော်လည်း “ပဌမတစ်ရက် တစ်ကြိမ်”ဟု မဆိုလို၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ နေကြသော ရဟန်းအများတို့ ကုန်လောက်အောင် (တစ်ပတ်စေ့လောက်အောင်) တစ်ကြိမ်ကို “ဧကဝါရံ”ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ သို့သော် နောက်ဝါကျ၌ “ပဋိဗဒ္ဓကာလတော ပဌာယ”ကို “တတ္ထေဝ ဝါသဿ နိဗဒ္ဓကာလတော ပဌာယ-အမြဲနေရာ အခါမှစ၍ ဒုတိယတစ်ကြိမ်”ဟု ဖွင့်သော ဝိမတိအလိုဖြင့်ကား “ဧကဝါရံ”အရ အာဂန္တုက အဖြစ်၌ နေခိုက် ပဌမတစ်ကြိမ်ကိုသာ ယူစေလိုဟန်တူပါသည်။

အယံ ဝိသေသော။ ။ဤနိမန္တနဘတ်နှင့် ဥဒ္ဓေသဘတ်သည် အချို့နေရာ၌ သံဃိကချင်း သဘောတူ၏၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားရပ်များသာ ဥဒ္ဓေသဘတ်ထက် ထူးသည်၊ ကြွင်းသော စကားရပ်များကို ဥဒ္ဓေသဘတ်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း သိပါ။

နိမန္တနေ-နိမန္တနဘတ်၌၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ အဝသေသော-ကြွင်းသော၊ သဗ္ဗပညော-အလုံးစုံသော ပြဿနာကို၊ [မိမိတို့ သိလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကို “ပညော”ဟု ဆိုသည်။] ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ ကုရန္တိယံ-၌၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ မဟာထေရေ-မဟာထေရ်တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ မဟာထေရာဝ-တို့ကိုသာ၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-အပ်ပြီ၊ မဇ္ဈိမာဒိသု-မဇ္ဈိမအစရှိသော ထေရ်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း၊ ပန-ဆက်၊ အဝိသေသေတွာ-အထူး မပြုမူ၍၊ (“မဟာထေရ်တို့”ဟု အထူး မပြုမူ၍) အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃတော-မှ၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏။

နိမန္တနဘတ္တကထာ-သည်၊ နိဇ္ဈိတာ-ပြီ။

သလ္လာကဘတ္တကထာ

ပန-ကား၊ သလ္လာကဘတ္တေ-သလ္လာကဘတ်၌၊ ဝါ-စာရေးတံမဲချ၍ ညွှန်ပြအပ်သော ဘတ်၌၊ (အယံ-ဤဆိုအပ်လတံကား၊ နယော-ဆောင်ကြောင်းနည်းတည်း၊) [ယောဇနာ၌ကား “သလ္လာကဘတ္တံ ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ”ဟု ရှိ၏၊ “ဥဒ္ဓေသဘတ္တာဒိသု အယံ နယော”ဟု ရှိခဲ့သောကြောင့် ဤ၌လည်း “သလ္လာကဘတ္တေ”ဟု အချို့စာ၌ ရှိ၏၊ ကောင်းပါသည်။] ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သလ္လာကာယဝါ-သစ်သားခြမ်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိကာယဝါ-ဝါးပြား စသည်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဗန္ဓိတွာ-အံကွရာတို့ကို ဖွဲ့ထား၍၊ ဝါ-စာရေး၍၊ (ဥပနိဗန္ဓိတွာတိ လိခိတွာ-ဋီကာ၊) သြပုဋ္ဌိတွာ-စုပေါင်း၍၊ (တောင်းစသည်တို့၏ အတွင်း၌ စုပေါင်း၍) ဥဒ္ဓိသိတုံ-ညွှန်ချခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော-

သလ္လာကာယဝါ။ ။ဆွမ်းဒါယကာဘက်၌ တစ်ဦးသာမက၊ အများဖြစ်၍ ဆွမ်းလည်း အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးရှိတတ်သောကြောင့် ဆွမ်းဒါယကာများ၏ နာမည်ကို သစ်သားခြမ်း စသည်၌ ရေးထားရသည်။ ယခုခေတ်ဝယ် စာရွက်၌ ရေး၍ ထိုစာရွက်ကို လိပ်ထားသည်။ ထိုအခြမ်း၊ အလိပ်များကို နာမည် (နာမယ်) ပါသောကြောင့် “မယ်လိပ်၊ ဝါ-မဲလိပ်”ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုမယ်လိပ်ချခြင်းကို “မယ်ချသည်” ဝါ “မဲချသည်”ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။“ရုက္ခသာရမယာယ သလ္လာကာယဝါ၊ ဝေဠုဝိလိဝတာလပဏ္ဏာဒိမယ ပဋိကာယဝါ”ဟူသော အစွင့်များအရ “သလ္လာက”ဟူသည် စားရေး၍ ဖြစ်သော သစ်သားခြမ်း၊ ဝါးခြမ်း၊ ထန်းရွက်များသာတည်း။ သို့သော် အာလုံး နှုတ်တက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် သလ္လာကကို “စာရေးတံ”ဟုပင် အနက်ပေးရတော့မည်။

မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ (နောက် "ဘတ္တုဒ္ဒေသက သမ္ပတိကထာ"၌ မိန့်တော်မူ
ခြင်းကြောင့်) ရုက္ခသာရမယာယ-သစ်သားနှစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော၊ သလာကာယဝါ-
သစ်သားခြမ်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဠုဝိလိဝတံလပဏ္ဏာဒိမယာယ-ဝါးနီး၊
ထန်းရွက် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပဋိကာယ ဝါ-အပြား၌သော်လည်း
ကောင်း၊ အသုကသနာမ - ထိုမည်သော ဆွမ်းဒါယကာ၏၊ သလာကဘတ္တံ-
သလာကဘတ်တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အက္ခရာနိ-တို့ကို၊ ဥပဓန္နိတွာ-ဖွဲ့ထား၍၊ ဝါ-
ရေးသား၍၊ ပစ္ဆိယံ ဝါ-တောင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရဘောဂေ ဝါ-သင်္ကန်း
အခွေ၌သော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ-၍၊ ဝါ-ထား၍၊ သဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ သလာကာ
ယော-စာရေးတံတို့ကို၊ ဩပုဋ္ဌိတွာ-စုပေါင်း၍၊ ပုနပျန်-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ("ဟေဠု
ပရိယဝသေနေဝ-အထက်အောက်ကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်"ဟု ရှိ၏၊)
အာလောဠေတွာ-မွေနှောက်၍၊ ပဉ္စင်သမန္နာဂတေန-၅ ပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည်စုံ
သော၊ (အင်္ဂါ ၅ ပါးသည် နောက် ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္ပတိကထာ၌ လာလတ်၊)
ဘတ္တုဒ္ဒေသကေန-ဘတ်ကို ညွှန်ချတတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဌိတိကာ-သည်၊ သစေ
အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍လည်းကောင်း၊ (ဌိတိကာ-
သည်၊) နော စေ အတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ထေရာသနတော-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍လည်း
ကောင်း၊ သလာကာ-စာရေးတံတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊
(သူတို့၏ အစဉ်လွန်ပြီးမှ နောက်၌) အာဂတာနမ္ပိ-ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား
လည်းကောင်း၊ ဧကာဗဒ္ဒဝသေန-တစ်ဆက်တည်း စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (တစ်ဆယ့်
နှစ်တောင်အတွင်း၌ တစ်ဆက်တည်း စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ဒူရေ-အဝေး၌၊
(မဲချရာအရပ်မှ အဝေး၌) ဌိတာနမ္ပိ-တည်သော ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊
ဥဒ္ဒေသဘတ္ထေ-ဥဒ္ဒေသဘတ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဒါတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏။

☞ ဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်၏၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဗဟူ-များစွာကုန်
သော၊ ဂေါစရဂါမာ-ဆွမ်းခံရွာတို့သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့၊
ဘိက္ခု ပန-တို့သည်ကား၊ ဗဟုကာ-များကုန်သည်၊ သစေ န (ဟောန္တိ)-ကုန်အံ့၊
ဂါမဝသေနပိ-ရွာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ ဝါ-ရွာနှင့် စပ်သဖြင့်လည်း၊ သလာကာယော-
စာရေးတံတို့သည်၊ သစေ ပါပုဏန္တိ-အကယ်၍ ရောက်နိုင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့၏ အထံသို့၊ အသုကဂါမေ-ထိုမည်သော ရွာ၌၊ သလာက
ဘတ္တံ-သည်၊ ပါပုဏန္တိ-၏၊ ဣတိ - သို့၊ ဂါမဝသေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-

ဌိတိကတော။ ။ထိုသို့ မဲချသောအခါ ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်အတိုင်း ချရသည်၊ အရင်
နေ့က ကျန်နေသော ထေရ်စဉ်ရှိလျှင် ထိုကျန်သော ထေရ်စဉ်မှ စ၍ မဲချပါ၊ ကျန်သော ထေရ်
မရှိလျှင် ထေရ်ကြီးက စ၍ မဲချပါ။

ယူစေထိုက်ကုန်၏။ ဧဝံ-ဤသို့-ဂါဟေန္တေန-ယူစေသော ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်။ ဧကေကသ္မိ-၁ ခု ၁ ခုသော၊ ဂါမေ-၌၊ နာနပ္ပကာရာနိ-အထူးထူးသော အပြားရှိကုန်သော၊ သဠိသလာကဘတ္တာနိ-ခြောက်ဆယ်သော သလာကဘတ်တို့သည်။ သစေပိ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိ) သံဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံသော သလာကဘတ်တို့သည်။ ဝါ-တို့ကို၊ ဂါဟိတာနေဝ-ယူစေအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ [ထိုရွာ၌ မဲကျသော ရဟန်းက ထိုရွာ၌ ရှိသော သလာကဘတ်တို့ကို ရပြီးဖြစ်သည်-ဟူလို။]

တဿ - ထိုရဟန်း၏၊ ပတ္တဂါမသမိပေ - ရောက်အပ်သော ရွာ၏ အနီး၌၊ အညာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေတိဏီ (ဒွတ္တိဏီ)-နှစ်ခု သုံးခုကုန်သော၊ သလာကဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်အံ့) တာနိပိ-ထိုသလာကဘတ်တို့ကိုလည်း၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း ၁ ပါးအားသာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ-ကြောင့်၊ တဿေဝ-အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်သနည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေသံ - ထိုနှစ်ခု သုံးခုကုန်သော သလာကဘတ်တို့၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ အညံ-အခြားသော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဟိဏိတုံ-စေလွှတ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တဿေဝ-အားသာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။) [ရဟန်းက နည်း၍ သလာကဘတ်တို့က များနေသောကြောင့် ဤသို့ စီစဉ်ရသည်။]

ဧကစေသု - အချို့ကုန်သော၊ ဂါမေသု - တို့၌၊ ဗဟူနိ - များစွာကုန်သော၊ သလာကဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) [ဗဟူနိ သလာကဘတ္တာနိတိ တိသံ ဝါ စတ္တာလီသံ ဝါ ဘတ္တာနိ၊ “သစေ ဟောန္တိ”တိ အဇ္ဈာဟရိတွာ ယောဇေယျံ-ဝိမတိ။] သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ သတ္တန္တမ္ပိ-၇ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌန္တမ္ပိ-၈ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ [သလ္လက္ခေတွာတိ တာနိ ဘတ္တာနိ ပမာဏဝသေန သလ္လက္ခေတွာ-ဝိမတိ။] ပန-ဆက်၊ ဒဒန္တေန-ပေးသော ဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်၊ စတုန္တံ-၄ ခုကုန်သော၊ ဘတ္တာနံ-တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စန္တံ-၅ ခုကုန်သော၊ ဘတ္တာနံ-တို့သော်လည်းကောင်း၊ သလာကာယော-စာရေးတံတို့ကို၊ ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ (“သလာကဘတ်က သုံးဆယ်ရှိ၍ ရဟန်းက ၆ ပါးရှိသော် ၁ ပါးလျှင် ၅ ခုစီ ဖွဲ့၍ ပေးပါ”ဟူလို။)

တံ ဂါမံ-ထိုများစွာသော သလာကဘတ်ရှိရာ ရွာကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ အညော-သော၊ ဂါမော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ တသ္မိစ-ထိုရွာ၌လည်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော၊ သလာကဘတ္တံ-သည်၊

(သစေ ဟောတိ-အံ၊) ပန - ထိုသို့ပင် တစ်ခုတည်းသာ ရှိပါသော်လည်း၊ တံ-ထို သလကဘတ်ကို၊ ပါတောဝ-စောစောကပင်၊ ဝါ-အလျင်၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ လျှကုန်အံ၊ (ထိုသလကဘတ် တစ်ခုသာ ရှိသော ရွာက လျှကုန်အံ၊ ဧဝံသတိ၊) တမ္ပိ-ထိုသလကဘတ်ကိုလည်း၊ ဧတေသု ဘိက္ခုသု-ဤရဟန်း ၇ ပါး၊ ၈ ပါးတို့တွင်၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော ရဟန်းအား၊ (အချို့စာ၌ “ဧကဿ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊) နိဂ္ဂဟေန-နှိပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဒတ္တာ-ပေးပြီး၍၊ ပါတောဝ-စောစောကပင်၊ တံ-ထို သလကဘတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ပစ္ဆာ-၌၊ ဩရိမဂါမေ-ဤမှာဘက်ရွာ၌၊ ဣတ ရာနိ-အခြားကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော- ပြောဆိုထိုက်၏။

ဩရိမဂါမေ-၌၊ သလကဘတ္တေသု-တို့ကို၊ အဂါဟိတေသွေဝ-မယူစေအပ် ကုန်သေးမိပင်၊ ဂါဟိတသညာယ-ယူစေအပ်ပြီးဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ပရဘာဂဂါမေ-ထိုမှာဘက်အဖို့ ရွာ၌၊ သလကဘတ္တံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာဂန္ဓာ-ပြန်လာ၍၊ ဣတရာနိ- အခြားသော ဘတ်တို့ကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဩရိမဂါမေ-ဤမှာဘက်ရွာသို့၊ ဂန္တဗ္ဗော-၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသွာ-ကြောင့်၊ ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္ဓာ ဣတရာနိ ဂါဟေတွာ ဩရိမဂါမေ ဂန္တဗ္ဗော-နည်း၊ ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ဗဟိသီမာယ- ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ပ၌၊ သံဃလဘော-သံဃလာဘ်ကို၊ ဂါမဟတံ-ယူစေခြင်းငှာ၊

ဧကဿ နိဂ္ဂဟေန ဒတ္တာ။ ။နဂို မဲချအပ်ပြီးသော ရဟန်း ၇ ပါး၊ ၈ ပါးတွင် ၁ ပါးကို “ဧကဿ”ဟု ဆိုသည်၊ ထို ၁ ပါးဟူသည်လည်း အဝေးသို့ မသွားလိုသော ၁ ပါးတည်း၊ ထို့ကြောင့် “နိဂ္ဂဟေန ဒတ္တာ”ဟု ဆိုသည်။ [နိဂ္ဂဟေန ဒတ္တာတိ ဒူရံ ဂန္တံ အနိစ္ဆန္တဿ နိဂ္ဂဟေန သံပဋိစ္ဆာပေတွာ ဒတ္တာ၊-ဝိမတိ။] နဂိုက ဤဘက်ရွာမှ ဘတ်တွေကို ချရာဝယ် ဤရဟန်းလည်း ပါသောကြောင့် “ပါတောဝ တံ ဂဟေတွာ၊ ဟေ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော”ဟု ဆိုသည်။

သစေ ဩရိမဂါမေ၊ ဟေ၊ ဂန္တဗ္ဗော။ ။သလကဘတ်အများရှိရာ ဤဘက်ရွာနှင့် သလကဘတ် ၁ ခုသာရှိရာ ဟိုဘက် အဝေး “ရွာ”ဟု ၂ မျိုး ရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒွေသကရဟန်းတစ်ပါးတည်းသာ ရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း သတိပြုပါ။ “ဂါဟေတွာ” အရ ယူစေဟူသည်မှာလည်း “ဤသလကဘတ်သည် ငါ့ထံသို့ ရောက်၏”ဟု မိမိကိုယ်ကို ယူစေခြင်းပင်တည်းဟု သတိပြုပါ။ ဘတ္တုဒွေသကရဟန်းသည် ဤဘက်ရွာအတွက် သလက ဘတ်တို့ကို ယူစေအပ်ပြီး မဟုတ်မီဘဲလျက် “ယူစေအပ်ပြီး”ဟု ထင်၍ ထိုဘက်ရွာသို့ သွားအံ့၊ ထိုဘတ်ရှိရာရွာ၌ သလကဘတ်ကို ခံယူပြီးမှ သတိရ၍ ဤဘက်ရွာက သလကဘတ်ကို ယူစေလိုလျှင် ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်အောင် ပြန်လာပြီးမှ “ဤဘက်ရွာက သလကဘတ် တို့ကိုလည်း မိမိအထံသို့ ရောက်စေ၍ ဤဘက်ရွာသို့ ထပ်မံ သွားရမည်”-ဟူလို။

န. လတ္တတိ-မရအံပံ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တာ ဣတရာနိ ဂါဟေတွာံ
ဩရိမဂါမော ဂန္တဗော၊) အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ ကုရုန္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဗဟု-များကုန်သည်၊ သံစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊
(များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂါမဝသေန-ရွာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သလာကာ-
တို့သည်၊ သစေ န ပါပုဏန္တိ-အကယ်၍ မရောက်ကုန်အံ၊ (မလောက်ကုန်အံ၊ ဧဝံ
သတိ၊) ဝီထိဝသေန ဝါ-လမ်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝီထိယံ-၌၊ ဧက
ဂေဟဝသေန ဝါ (ဧကဗာဟဝသေန ဝါ)-တစ်ဖက်သော အိမ်အစဉ်အတန်း၏
အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကုလဝသေန ဝါ-အမျိုး၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်း
ကောင်း၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ယူစေထိုက်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဝီထိအာဒိသု-လမ်း အစရှိသည်
တို့တွင်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဗဟုနိ-များစွာကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-သလာကာဘတ်
တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊) တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဂါမေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနော-ဖြင့်ပင်၊

န ဟိ ဟေ၊ လတ္တတိ။ ။“ဤစကားသည် ၁ ပါးတည်းသာ ရှိသော ကျောင်းတိုက်
အတွက် ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သည်”ဟု သတိပြုပါ။ အဘယ့်ကြောင့် မူလကျောင်းတိုက်သို့
ပြန်လာပြီးမှ မေ့၍ ကျန်နေရစ်သော သလာကာဘတ်တို့ကို ယူစေရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ
သောကြောင့် “န ဟိ ဟေ၊ လတ္တတိ”ဟု မိန့်သည်။ သလာကာဘတ်ရှိရာ ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာရ
သိမ်ပြင်ဘက်၌ သံဃလာဘ်ကို ယူစေခွင့် မရ၊ ထို့ကြောင့် သံဃာလာဘ်ရှိရာ ကျောင်းတိုက်သို့
ပြန်လာ၍ ယူစေရသည်။

ဝိမတိ။ ။ဝိမတိ၌ “ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တာ”ဟု ဆိုသော်လည်း ကျောင်းတိုက်သို့
ပြန်မလာဘဲ ဤဘက်ရွာက ဆွမ်းတို့ကို ခံယူပြီးမှ ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်သောအခါ “ဤဘက်
ရွာက သလာကာဘတ်များလည်း ငါထံသို့ ရောက်၏”ဟု ညွှန်ချ၍ စားခွင့်ရသည်ဟု ဆို၏။
ပုန ဝိဟာရံ အာဂန္တာတိ ဧတ္ထ ဝိဟာရံ အာဂန္တာ ဘတ္တံ ဂဟေတွာံ (“ဘတ္တာနိ ဂဟေတွာံ”ဟု
ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) ပစ္ဆာ ဝိဟာရေ အတ္တနော ပါပေတွာ ဘုဉ္ဇိတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

ဝီထိဝသေန ဝါ ဟေ၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ။ ။ရွာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဲ မချလောက်လျှင်
ထိုရွာ၏ အတွင်း၌ ရှိသော လမ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဲချပါ။ ထိုသို့ လမ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်
မဲမချလောက်လျှင် ၁ လမ်း ၁ လမ်း၌ ဝဲဘက်အစဉ်အတန်း၊ သို့မဟုတ် ယာဘက်အစဉ်အ
တန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဲချပါ။ အိမ်အစဉ်အတန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဲမချလောက်လျှင်
တစ်ဝင်းတည်း၌ ရှိကြသော အမျိုးတစ်မျိုး၏ အစွမ်းအားဖြင့် မဲချပါ။

ဋီကာ။ ။“ဧကဂေဟဝသေနာတိ ဧကာယ ယရပါဠိယာ ဝသေန”ဟု သာရတ္ထ၌
လည်းကောင်း၊ “ဧကဂေဟဝသေနာတိ ဝီထိယမ္ပိ ဧကပသော ယရပါဠိယာ ဝသေန”ဟု ဝိမတိ၌
လည်းကောင်း၊ ဧကဗာဟဝသေန ဝါတိ ဧကာယ ယရပါဠိသင်္ခါတာယ ဗာဟာယဝသေန ဝါ”ဟု
ယောဇနာ၌လည်းကောင်း ဖွင့်၏။ ရှေးဋီကာစာအုပ်များ၌လည်း “ဧကဗာဟဝသေန”ဟု ရှိ၏။
ထို့ကြောင့် ဝီထိတစ်ခု၏ ဝဲဘက် ယာဘက်၌ ရှိသော အိမ်အစဉ်သည် လမ်း၏ လက်ရုံး ၂
ဖက်နှင့် တူရကား “ဧကဗာဟဝသေန”သာ ပါဌ်မှန်ဟု မှတ်ပါ။

ဗဟုနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ဖို့၊ ဂါဟတဗ္ဗာနိ-ယူစေထိုက်ကုန်၏။ (ဘတ္တုဒ္ဓေသက ရဟန်းက ယူစေထိုက်ကုန်၏။) သံလာကာသု-စာရေးတံတို့သည်၊ အသတိ-မရှိကုန် လတ်သော်၊ ဥဒ္ဓိသိတွာပိ-ညွှန်ချ၍လည်း၊ ဂါဟတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ [စာရေးတံ၊ မဲလိပ်များ ကုန်သွား၍ မရှိလျှင် “မည်သည့်အိမ်၌ အရှင်ဘုရားဖို့ သလာကဘတ် ရောက်ပါသည်”ဟု နှုတ်ဖြင့်လည်း ညွှန်ပါ-ဟူလို့၊ ဥဒ္ဓိသိတွာပိတိ အသုကကုလေ သလာကဘတ္တာနိ တုယံ ပါပုဏာတိတိ ဝတွာ-ဝိမတိ။]

ပန-ဆက်၊ သလာကဒါယကေန-စာရေးတံကို ပေးသော ရဟန်းသည်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။ ဟိ-ချဲ့၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ကာလဿေဝ-စောစော ကပင်၊ ဝုဋ္ဌာယ-ထ၍၊ ပတ္တစီဝရံ-သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဘောဇန သာလံ-ဆွမ်းစားစရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အသမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနံ-တံမြက်မလှည်းအပ်သေးသော အရပ်ကို၊ (အချို့စာ၌ “အသမ္ပဋ္ဌဋ္ဌာနံ”ဟု ရှိ၏။) သမ္ပဋ္ဌိတွာ-တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ ပါနီယံ - သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနီယံ - သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-တည်စေပြီး၍၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ (တံမြက်လှည်းခြင်း စသော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို) ကတံ-ပြုအပ်ပြီး သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဇာလံ-အချိန်ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ် သား၍၊ ယဏှိ-တီးခေါက်အပ်သော ခေါင်းလောင်းစသည်ကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခေါက် ၍၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ သန္နိပတိတေသု-စုဝေးပြီးကုန်လတ်သော်၊ ပဌမမေဝ-ရှေးဦး စွာသာလျှင်၊ ဝါရဂါမေ-အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားရမည့် ရွာ၌၊ သလာကံ-ကို၊ ဂါဟ တဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။ [ဝါရဂါမေတိ အတိဒူရတ္တာ ဝါရေန ဂန္ထဗ္ဗဂါမေ-အလွန်ဝေး သည့်အတွက် မသွားလို့ရကား အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားထိုက်သော ရွာ၌-ဝိမတိ။] တုယံ-အရှင်ဘုရားဖို့ အသုကသို့နာမ-ထိုမည်သော၊ ဝါရဂါမေ-အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားရမည့် ရွာ၌၊ သလာကာ-စာရေးတံသည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်ပါ၏။ တကြ- ထိုရွာသို့၊ ဂစ္ဆ-ကြွပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏။

အတိရေကဂါဝုတေ-တစ်ဂါဝုစုံထက် လွန်သော-အရပ်၌၊ ဂါမော-သည်၊ သစေ ၆ ကတိ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ တံ ဒီဝသံ-ထိုနေ၌၊ ဂန္ထန္တာ-သွားကုန်လတ်သော်၊ သစေ ကိလမန္တိ-အကယ်၍ ပင်ပန်းကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ။) သွေ-နက်ဖြန်၌၊ တုယံ-အရှင် ဘုရား၏ (အထံသို့) ဝါရဂါမေ-၌၊ (သလာကာ-သည်) ပါပုဏာတိ-ရောက်ပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ၌ပင်၊ ဂါဟတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။ ယော- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝါရဂါမံ-သို့၊ ပေသိယမာနော-စေလွှတ်အပ်သော်၊ န ဂစ္ဆတိ- မသွားလို့၊ အညံ-အခြားသော၊ သလာကံ-ကို၊ မဂ္ဂတိ-ရှာ၏။ (တဿ-ထိုရဟန်းအား၊) န ဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ န ဒါတဗ္ဗာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊

သဒ္ဓါနံ-သဒ္ဓါရိက္ခုနိသော၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ပုညဟာနိ-ကောင်းမှု၏၊ ယုတ်လျော့ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ (ထိုကိုယ်တော်တ မသွားသည့်အတွက် ထိုလူတို့မှာ ကောင်း မှု၏၊ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) သံယဿ-၏၊ လာဘစွေဒေါစ-လာဘ၏၊ ပြတ်စဲခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ (တသွား-ကြောင့်၊ န ခါတဗ္ဗာ) တသွား ထိုသို့မပေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ (ပျင်း၍ မသွားလို သော ထိုရဟန်းအား၊) ဒုတိယေပိ ဒီဝဿ-ဒုတိယနေ၌လည်းကောင်း၊ တတိယေပိ ဒီဝဿ-တတိယနေ၌လည်းကောင်း၊ အညာ-အခြားသော၊ သလာကာ-ကို၊ န ခါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ အတ္တနော-၏၊ ပတ္တဌာနံ-ရောက်အပ်သော အရပ်သို့၊ (အဝေး ရွာသို့) ဂန္ထာ-၍၊ ဘုဉ္ဇဟိ-စားချေလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ တိဏိဒီဝဿာနိ-သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ (ပဌမရက်နှင့်တကွ တတိယရက် အထိ သုံးရက်တို့ပတ်လုံး) အဂ္ဂန္တဿ-မသွားသော ရဟန်းအား၊ ဝါရဂါမတော- မှ၊ ဩရိမဝါရဂါမေ-ဤဘက်၌ ဖြစ်သော အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားရမည့် ရွာ၌၊ သလာကာ-ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ တံ-ထိုစာရေးတံကို၊ စေ န ဂဏှာတိ- အကယ်၍ မယူအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တတော-ထိုနေ့မှ၊ ပဌာယ-၍၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ အညံ-သော၊ သလာကံ-ကို၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မသင့်၊ ပန-ဆက်၊ ဒဏှာကမ္မံ- ဒဏ်အမှုကို၊ ဂါဠိ-တင်းကြပ်စွာ၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ သဌိတောဝါ-ရေအလုံး ခြောက် ဆယ်မှသော်လည်းကောင်း၊ ပဏှာသတော ဝါ-ရေအလုံး ငါးဆယ်မှသော်လည်း ကောင်း၊ န ပရိဟာပေတဗ္ဗံ-မယုတ်စေထိုက်၊ ဝါ-လျှော့မပေးထိုက်။ [သဌိတော ဝါ ပဏှာသတော ဝါတိ ဒဏှာကမ္မတ္ထာယ ဥဒကယဋ္ဌံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။]

ဝါရဂါမေ-အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားရမည့် ရွာ၌၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဝိဟာရဝါရော-ကျောင်းစောင့်လှည့်ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ [ဝိဟာရဝါရောတိ သဗ္ဗဘိက္ခုသု ဘိက္ခုတ္ထာယ ဂတေသု ဝိဟာရရက္ခဏဝါရော-ဝိမတိ။] တုယံ- အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဝိဟာရဝါရော-သည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက် ရာ၏၊ ဝိဟာရဝါရိတဿ-ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျသော ရဟန်းအား၊ (ဝိဟာရ ဝါရိကာနံ - တို့အား၊) ဒွေတိဿော - (ဒွတ္တိဿော)-၂ ခု၊ ၃ ခုကုန်သော၊ ယာဝု

ဝိဟာရဝါရိကဿ။

။ဝိဟာရဿ-ကျောင်း၏၊ ဝါ-ကျောင်းစောင့်ခြင်း၏၊

(ကျောင်းဖြင့် ကျောင်းစောင့်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ) ဝါရော-အလှည့်တည်း၊ ဝိဟာရဝါရော၊ ဝိဟာရဝါရေ+နိယုတ္တော ဝိဟာရဝါရိကော၊ "ဘဏ္ဍာဂါရေ+နိယုတ္တော ဘဏ္ဍာဂါရိကော"ကဲ့သို့ နိယုတ္တအနက်၌ ဣကပစ္စည်း သက်။ [ဝိဟာရဝါရေ နိယုတ္တော ဝိဟာရဝါရိကာ၊ ဝါရေန ဝိဟာရရက္ခဏကာ-သာရတ္ထ။]

သလာကာယော-ယာဂု စာရေးတံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တိဿော ဝါ-၃ ခုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စတဿော ဝါ-၄ ခုသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘတ္တသလာကာယော စ-ဆွမ်းစာရေးတံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ ပန-ထိုသို့ပင်ပေးထိုက်ပါကုန်သော်လည်း၊ နိဗ္ဗန္တ-အမြဲကို၊ ကတွာ-၍၊ န ဒါတဗ္ဗာ-ကုန်၊ (ကသွား-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗန္တ ကတွာ န ဒါတဗ္ဗာ-နည်း။) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ ယာဂု ဘတ္တဒါယကာ-ယာဂုဒါယကာ၊ ဆွမ်းဒါယကာတို့သည်၊ အမှာကံ-တို့၏။ ယာဂု ဘတ္တ-ကို၊ ဝိဟာရဝေါပကာဝ-ကျောင်းစောင့်ရဟန်းတို့ချည်းသာ၊ ဘုဇ္ဈန္တိ-စားကြကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ အညတ္တတ္တ-ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြား၏ အဖြစ်သို့၊ (သဒ္ဓါတရား ပျက်ခြင်းသို့) အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ကုန်ရာ၏။ (တသွာ-ကြောင့်၊ နိဗ္ဗန္တ ကတွာ န ဒါတဗ္ဗာ) တသွာ-ထိုသို့အမြဲပြု၍ မပေးထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အညေသု-အခြားကုန်သော၊ ကုလေသု-အမျိုးတို့၌၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်ကုန်၏။ (ပြောင်းရွှေ့၍ ပေးထိုက်ကုန်၏။)

ဝိဟာရဝါရိကာနံ-ကျောင်းစောင့် အလှည့်ကျသော ရဟန်းတို့အား၊ သဘာဂါ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဟရိတွာ - ဆောင်ယူ၍၊ သစေ ဒေန္တိ-အကယ်၍ ပေးကုန်အံ့၊ (ကျောင်းစောင့်နေသည့်အတွက် ဆွမ်းခံ မသွားရသောကြောင့် အဖော်ရဟန်းများက ဆွမ်းကို ဆောင်ယူ၍ ပေးကုန်အံ့၊) ဣတိ-ဤသို့ ပေးကုန်လတ်သော်၊ ဧတံ-ဤသို့ပေးခြင်းသည်၊ ကုသလံ-ကောင်း၏။ နော စေ (ဒေန္တိ)-အကယ်၍ မပေးကုန်အံ့၊ (ဆောင်ယူ၍ ပေးမည့်သူ မရှိကုန်အံ့၊) (ဧဝံသတိ၊) ဝါရံ-အလှည့်ကို၊ ဝါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ တေသံ-ထိုကျောင်းစောင့် ရဟန်းတို့ဖို့၊ ယာဂုဘတ္တ-ယာဂုဆွမ်းကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗ-ဆောင်ယူစေထိုက်၏။ (အခြားရဟန်းတို့ကို တစ်လှည့်စီ ဆောင်ယူစေထိုက်၏။) တာဝံ-ထိုကျောင်းစောင့် နေသမျှကာလပတ်လုံး၊ နေသံ-ထိုကျောင်းစောင့်ရဟန်းတို့၏။ သလာကာ-စာရေးတံတို့သည်၊ ဖာတိကမ္မမေဝ - တိုးပွားအောင် ပြုအပ်သော လာဘ်သည်သာလျှင်၊ ဘဝန္တိ-

ဝိဟာရဝါရိကာနံ။ ။သာရတ္ထ၌ ဗဟုဝုဇ် ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိဟာရဝါရိကာနံ”ဟု ဗဟုဝုဇ်ရှိရမည်။ နောက်၌လည်း “ဝိဟာရဝါရိကာနံ”ဟုလည်းကောင်း၊ “တေသံ”ဟုလည်းကောင်း၊ “နေသံ”ဟုလည်းကောင်း ရှိသောကြောင့် ဝိဟာရဝါရိကာနံသည်သာ ရှေးပါဌဖြစ်ဟန်တူသည်။ သို့သော် ကျောင်းတိုက်၏ အကြီးအငယ်လိုက်၍ ဝိဟာရဝါရိကာကို တစ်ပါး နှစ်ပါးစသည် ထားရပေလိမ့်မည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား တစ်ပါးလျှင် ယာဂုသလာက၊ ဘတ္တသလာက တစ်ခုကျစီ မကဘဲ ၂ ခု၊ ၃ ခု၊ ၄ ခု ပေးရခြင်း၏ အကြောင်းမှာ နောက်၌ ထင်ရှားလတ်။

တာဝံ ၊ပေ၊ ဖာတိကမ္မမေဝ။ ။ဖာတိကမ္မမေဝ ဘဝန္တိတိ ဝိဟာရရက္ခကဏ္ဍာယ သံယေန ဒါတဗ္ဗအတိရေကလာဘာ ဟောန္တိ-သာရတ္ထ။ ဖာတိကမ္မကိုပင် “အတိရေကလာဘာ”ဟု ဖွင့်သည်။ “တိုးပွားအောင် ပြုအပ်သော လာဘ်”-ဟုလို့၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ

ဖြစ်ကုန်၏။ ပန-ဆက်၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ (ဝါစဉ်အားဖြင့်) ပတ္တ
ဌာနေ-ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ အညမ္ဗိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ (ဝိဟာရဝါရိက
အတွက် ရအပ်သော သလ္လာကမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊) ပဏီတဘတ္တသလ္လာက-
မွန်မြတ်သော ဆွမ်း၏ စာရေးတံကို၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ လဘန္တိယေဝ-ရကုန်
သည်သာ၊ (ဝိဟာရဝါရိကတို့သည် အလှည့်ကျအားဖြင့် ရအပ်သော ပဏီတ
ဘောဇန သလ္လာကရှိလျှင် ထိုသလ္လာကကိုလည်း ရကြသည်သာ။)

အတိရေကဥတ္တရဘင်္ဂဿ-အပိုအလွန် လက်သုပ်ဟင်းလျာ ပါရှိသော၊ ဧက
စာရိကဘတ္တဿ-ဧကစာရိကဘတ်၏၊ (မွန်မြတ်သည့်အတွက် တစ်မျိုးတည်း
သီးခြားလှည့်လည်ခြင်းရှိသော ဘတ်၏၊) ဝိသုံ-သီးခြား၊ ဌိတိကံ-ကို၊ ကတ္တာ-၍၊
သလ္လာကာ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-ထိုက်၏၊ [လက်သုပ်ဟင်းလျာ အပိုပါသောကြောင့်
ထိုဘတ်အတွက် သီးခြားထေရ်စဉ် ဝါစဉ်ပြု၍ စာရေးတံမဲ ချပါ။] ယေန-အကြင်
ရဟန်းသည်၊ သလ္လာကာ-စာရေးတံကို၊ (သီးခြား ဌိတိကာပြု၍ ပေးအပ်သော
စာရေးတံကို) လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ၌၊ တံ ဘတ္တံ-
ထိုဆွမ်းကို၊ (ဥတ္တရိဘင်္ဂပါသော ထိုဆွမ်းကို) သစေ န လဘတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊)
ပုနဒိဝသေ-နောက်နေ၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ (ထပ်၍ ယူစေပါ။) ဘတ္တမေဝ-ကိုသာ၊
(သစေ) လဘတိ-အံ၊ ဥတ္တဘင်္ဂံ-ကို၊ (သစေ) န (လဘတိ)-အံ၊ (ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ဖြစ်
ပြန်သော်လည်း၊ ပုန-ဖန်၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ခီရဘတ္တဿ-နို့ရည်ဆွမ်း၏၊ သလ္လာ
ကာယပိ-၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း၊ (“ဧကစာရိကဘတ္တဌိတိကာပြု၍ စာရေး
တံ ချပါ”ဟူလို၊) ပန-ဆက်၊ ခီရမေဝ-နို့ရည်ကိုသာ၊ သစေ လဘတိ-အံ၊ ဘတ္တံ-
ကို၊ (သစေ) န (လဘတိ)-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ခီရလာဘတော-နို့ရည်ကို ရရာအခါမှ၊
ပဌာယ-၍၊ ပုန-ဖန်၊ န ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၊ (မွန်မြတ်သော အာဟာရဖြစ်သော
နို့ရည်ကို ရပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊) ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ)-၂ ခု ၃ ခုကုန်သော၊
ဧကစာရိကဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဧကသေဝ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော ရဟန်း၏အထံ
သို့သာ၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်တတ်ကုန်၏၊ ဒုဗ္ဘိက္ခသမယေ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာ

ယာဂုသလ္လာက၊ ဘတ္တသလ္လာက တစ်ခုစီသာ ရသော်လည်း ထိုဝိဟာရဝါရိက ရဟန်းတို့မှာ
ယူ၍ ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ပါ တိုးပွား၍ ပြုအပ်၊ အပိုပေးအပ်သော သလ္လာကများ
ဖြစ်ကြသည်။ “အပိုရကြသည်”ဟူလို။ [ဝိမတိ၌ “ဟတိကမ္ပမေဝါတိ ဝိဟာရရက္ခဏကိစ္စဿ
ပဟောနကပဋိပါဒနမေဝ” ဟု ဖွင့်၏။ “ကျောင်းစောင့်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလောက်အောင် အပို
သလ္လာကများ ရကြသည်”ဟူလို။]

ဧကသေဝေ ယေ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ။ပဏီတဖြစ်သော ဧကစာရိကဘတ် ၂ မျိုး ၃
မျိုးတို့သည် ရဟန်း ၁ ပါး ၁ ပါးတို့၏ အထံသို့ ရောက်နေတတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌
ထိုအစဉ်အတိုင်းပင် သံဃာအငယ်ဆုံး ရဟန်း ရအပ်ပြီးရာအခါ၌ (ဒုဗ္ဘိက္ခသမယလည်း

ရှားရာအခါ၌၊ သံယနဝကေန-သံယနောရဟန်းသည်၊ လဒ္ဓကာလေ-ရအပ်ပြီးရာ အခါ၌၊ ဝိဇ္ဇေတွာ-ဖြေရှင်း၍၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ ပါကတိက သလာကဘတ္တံ-ပင်ကိုယ်အတိုင်းဖြစ်သော သလာကဘတ်ကို၊ (ပဏီတမဟုတ် ခိုးရိုး သလာကဘတ်ကို) အလဒ္ဓဿာပိ-မရသော ရဟန်းဖို့လည်း၊ ပုနဒိဝသေ-နောက် နေ၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။

ခုဒ္ဒကော-ငယ်သော၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဧကသမ္ဘောဂါ-တူသော အာမိသကို သုံးစွဲခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ (အာမိသကို အတူတကွ သုံးစွဲကြကုန်သည်။) (သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ။) ဥစ္ဆုသလာကံ-ကြံစာရေးတံကို၊ ဂါဟေန္တေန-ယူစေသော ဘတ္တုဒ္ဓေသက ရဟန်းသည်၊ ယဿကဿာစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတဿ- မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ရဟန်း၏ အထံသို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ မဟာ ထေရာဒိနံ-မဟာထေရ် အစရှိသည်တို့အား၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ တစ္ဆေတွာ-ရွေ၍၊ (အခွံခွာ၍) ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ရသသလာကံ-ကြံရည်စာရေးတံကို၊

ဖြစ်နေလျှင်)-ထို ၂ မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက် မရအောင် ဖြေရှင်း၍ (ခွဲခြား၍) အသီးအသီး တစ်ခုစီ တစ်ခုစီသာ ရအောင်ယူပါစေ-ဟူလို၊ ဥပမာ-ဧကစာရိကဘတ်က ၃ မျိုးဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက် ချသောအခါ ရဟန်း ၁ ပါး ၁ ပါးအား သလာက ၃ ခုစီ ရနေလျှင် ထိုအတိုင်းပင် သံယာ အငယ်ဆုံးတိုင်အောင် ရပါစေဦး၊ သံယာအငယ်ဆုံး ရပြီးသောအခါ ထေရ်ကြီးမှစ၍ ၃ မျိုး မရစေဘဲ ဆယ်မျိုး ၃ လီကို ဖြေရှင်းလိုက်သောအခါ တစ်မျိုးစီသာ ရက်ပေါင်း သုံးဆယ်ထိ အောင် ဧကစာရိက သလာကဘတ် ပေးနိုင်သည်။ “ဒုဗ္ဘိက္ခသမယ”ဟု ဆိုသောကြောင့် ရှားပါး သော အခါ၌သာ ဤသို့ဖြေရှင်းရမည်၊ သုဘိက္ခသမယဖြစ်မှု ဖြေရှင်းဖွယ် မလိုပါ။

ဋီကာ။ ။ဧကဿေဝ ပါပုဏန္တိတိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧကေကဿေဝ ပါပိတာနိတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ၊ “သံယနဝကေန လဒ္ဓကာလေပိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧကေကဿ ပါပိတာနိ ဒွေတိဏိ ဧကစာရိကဘတ္တာနိ တေနေဝ နိယာမေန အတ္တနော ပါပုဏနဌာနေ သံယနဝကေန လဒ္ဓကာလေ၊-သာရတ္ထ။

ယဿကဿာစိ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတဿ။ ။အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဥပစာရသိမ်မြင့်ဘက် ရောက်နေလျှင် ထေရ်စဉ် ပါစဉ်ကို မငဲ့ဘဲ ရှေးရှုရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဥစ္ဆုသလာက စာရေးတံကို ပေးနိုင်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း - တစ်ပါးရလျှင် ဧကသမ္ဘောဂကျောင်းတိုက် ဖြစ်သည့်အတွက် အများဝေ၍ သုံးစွဲကြသောကြောင့်တည်း။ [ယဿကဿာစိ၊ ပေ၊ ပါပေတွာတိ ဧတ္ထ “ယေဘုယျေန စေ ဘိက္ခု၊ ဗဟိသီမဂတာ ဟောန္တိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတဿ ယဿကဿာစိ ပါပေတဗ္ဗံ၊ သဘာဂတ္တာ ဧကေန လဒ္ဓံ သဗ္ဗေသံ ဟောတိ၊ တသ္မိမ္မိ အသတိ အတ္တနော ပါပေတွာ (မိမိအထံသို့ ရောက်စေ၍) ဒါတဗ္ဗံ”န္တိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။]

[ရသသလာကန္တိ ဥစ္ဆရသသလာကံ-ဋီကာ] ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ပစ္ဆာဘတ္တ-ဆွမ်း၏ နောက်အဖို့၌၊ ပရိဿာဝေတွာ ဝါ-စစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဖာဏိတံ-တင်လဲကို၊ ကာရေတွာ ဝါ-ပြုစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏပါတိကာဒီနံပိ-ပိဏ္ဏပါတိမုတင်ဆောင်ရဟန်း အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊ ဒါတဗ္ဗ-ရာ၏၊ (အာဒိဖြင့် အခြားရသသလာက မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ယူ၊) အာဂန္တုကာနံ-အာဂန္တုကရဟန်းတို့၏၊ အာဂတာနာဂတဘာဝံ-ရောက်လာကုန်သည်၏ အဖြစ်၊ မရောက်လာကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥ တွာ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-၏၊ မဟာအာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ ဌိတိကံ-တည်နေရာ အစဉ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

တက္ကသလာကံပိ-ရက်တက်ရည် စာရေးတံကိုလည်း၊ သဘာဂဋ္ဌာနေ-သဘောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည်ရာအရပ်မှ၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ပစာပေတွာဝါ-ချက်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဓူမာပေတွာ ဝါ-ချင်း၊ ငြုပ်စသော အခိုးအထုံကို ထည့်ခတ်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ထေရာနံ-တို့အား၊ ဒါတံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ မဟာအာဝါသေ-ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ ပဋိပဋ္ဌိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏၊ (ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်ပြု၍ ယူစေပါ-ဟူလို၊) ဖလသလာကပူပသလာက ဘေသဇ္ဇဂန္ဓမာလသလာကာယောပိ-သစ်သီးစာရေးတံ၊ မုန့်စာရေးတံ၊ ဆေးစာရေးတံ၊ နံသာပန်းစာရေးတံတို့ကိုလည်း၊ ဝိသု-သီးခြား၊ (ဘတ္တယာဂူ စသည်တို့မှ သီးခြား၊) ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤစာရေးတံတို့တွင်၊ ဘေသဇ္ဇာဒိသလာကာယော-ဆေးအစရှိသော စာရေးတံတို့သည်၊ ပိဏ္ဏပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝဋ္ဋန္တိ-အကယ်၍မူလည်း အပ်ပါပေကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သလာကဝသေန-စာရေးတံ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂါဟိတတ္တာယူစေအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န သာဒိတဗ္ဗာ-မသာယာထိုက်ကုန်။

သဘာဂဋ္ဌာနေ ခေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ “သဘာဂဋ္ဌာနေ” အရ သဘောတူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ နေရာ ကေသဇ္ဈာဂကျောင်းတိုက်ကိုပင် ဆိုလိုဟန်တူသည်။ “ပါပေတွာဝါ”ဟု ဝါရှိသည်မှာ ဝိကပ်ပြုစရာ မရှိသောကြောင့် ဝိဟန်တူသည်။ ပစာပေတွာ ဝါ ဓူမာပေတွာ ဝါတို့၌ ဝါသဒ္ဓါတို့ကား အချင်းချင်း ဝိကပ်ပြုနိုင်၏။ “ရက်တက်ရည်ကို ကျက်အောင်သော်လည်း ချက်ပါ။ သို့မဟုတ် ချင်း၊ ငြုပ်စသော အခိုးအထုံများကိုသော်လည်း ခတ်ပါ”ဟူလို။

ဝဋ္ဋန္တိ ခေ၊ န သာဒိတဗ္ဗာ။ ။ ပိဏ္ဏပါတိကရဟန်းတို့သည် “သံယဘတ္တ စသော အာမိသဖြစ်သော အတိရေကလာဘ်ကိုသာ ပယ်ပါ၏”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခဲ့ကြ၏။ ဘေသဇ္ဇ စသည်တို့ကား အာမိသ မဟုတ်သောကြောင့် ပယ်ဖို့ရန် အဓိဋ္ဌာန်ရာတွင် မပါဝင်ကြ၊ ထို့ကြောင့် အပ်ပါ၏။ “သို့သော် ထိုအတိရေကလာဘ်တွင် ပါဝင်သော သလာကဘတ္တနှင့် ရော၍

အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တံ-အဦးအဖျား တစ်ဖွန်းမျှဖြစ်သော၊ သလကဘတ္တံ-ကို၊ ဒေန္တိ-
 ပေးလှူတတ်ကြကုန်၏။ [အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တန္တိ ဧကကဋ္ဌတ္တဘိက္ခုမတ္တံ-ဝိမတိ၊ အဂ္ဂတော
 ဒါတဗ္ဗဘိက္ခု အဂ္ဂဘိက္ခု၊-သာရတ္ထ၊ တစ်ဖွန်း တစ်ပန်းကန်မျှဖြစ်သော ဆွမ်းဦး
 ကလေးကို “အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တ”ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဌိတိကံ-ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ-မေး၍၊
 ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ ဌတိကာယ-သည်၊ အသတိယာ-မရှိလတ်သော်၊ ထေရာ
 သနတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏၊ တာဒိသာနိ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်
 ကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ (အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တဘတ်တို့သည်၊) ဗဟူနိ-များကုန်
 သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဧကေကသ-တစ်ပါး တစ်ပါးသော၊
 ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ)-နှစ်ခု သုံးခုတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗနိ-ပေးထိုက်၏၊
 (ဗဟူနိ-များကုန်သည်၊ နော စေ (ဟောန္တိ)-အကယ်၍ မဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
 ဧကေကမေဝ-တစ်ခုစီတစ်ခုစီကိုသာလျှင်၊ ဒတွာ-၍၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်သည်၊
 ဂတာယ-ကုန်လွန်သွားပြီးလတ်သော်၊ ပုန-ဖန်၊ ထေရာသနတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊
 ဒါတဗ္ဗံ-ပေးရာ၏၊ အန္တရာဝ-အကြား၌သာ၊ (သံဃနဝရဟန်းသို့ မရောက်မီ
 အကြား၌သာ၊) သစေ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ပြတ်သွားအံ့၊ (အဂ္ဂဘိက္ခုအလှူ
 ပြတ်သွားအံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကာ-ကို၊ သလ္လက္ခိတဗ္ဗာ-မှတ်သားထိုက်၏။ [မည်သည့်
 ဝါစဉ်၌ ကုန်၍ သွားသည်”ဟု မှတ်သားထိုက်၏။]

ပန-ဆက်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တ ဖြစ်သော၊) ဘတ္တံ-
 သည်၊ နိဗဒ္ဓမေဝ-အမြဲမပြတ် ဖွဲ့စပ်အပ်သည်သာ၊ ယဒိ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
 ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-
 လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိံ) လဒ္ဓါဝါ-ရပြီးဖြစ်၍ ဖြစ်စေ၊ အလဒ္ဓါဝါ-မရသေးမှ၍ ဖြစ်စေ၊
 သွေဝိ-နက်ဖြန်၌လည်း၊ ဂဏှေယျာသိ-ခံယူလှည့်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော၊)
 ဧကံ-အချို့သော အဂ္ဂဘိက္ခုမတ္တသလကဘတ်သည်၊ အနိဗဒ္ဓံ-အမြဲမပြတ် မဖွဲ့
 စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် မမြဲပါသော်လည်း၊ လဘနဒိဝသေ-ရရာ
 နေ၌၊ ယာဝဒတ္တံ-အလိုရှိတိုင်း၊ လဘတိ-၏၊ အလဘနဒိဝသာ-မရရာနေတို့သည်၊

သလကအမည်ဖြင့် ယူစေအပ်သည့်အတွက် မသာယာထိုက်ကုန်”ဟု ဆိုလိုသည်။ [“သလက
 ဝသေန ဂါဟိတတ္တာ ပန န သာဒိတဗ္ဗာတိ ဣဒံ အသာရုပ္ပဝသေန ဝုတ္တံ၊ န ဓုတင်္ဂဘောဒဝသေန၊
 “သံဃတော နိရာမိသသလကာ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇတိယေဝါ”တိ ဟိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ၊-ဝိမတိ၊ သာရတ္ထ
 ၌ကား အကျယ်ဆိုလေသေး၏။]

လဒ္ဓါ ဝါ အလဒ္ဓါဝါ။ ။ယခုမဲကျသော်လည်း မဲကျရာအိမ်သို့ သွား၍ ခံယူ
 သောအခါ ရသည်လည်း ရှိတတ်၏၊ မရဘဲလည်း ရှိတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် “လဒ္ဓါ ဝါ အလဒ္ဓါ
 ဝါ”ဟု ဆိုသည်။ အဂ္ဂဘိက္ခုဘတ်သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၍ သူချည်းသက်သက်
 တစ်ထပ်စာ မလောက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမြဲမပြတ် ရနေသောကြောင့်လည်းကောင်း

ဗဟုတရား-များကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တံ-ထိုသလာကဘတ်သည်၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏၊ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ (စာရေးတံမဲ ကျ၏၊) သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အလဘိတွာ-မရမူ၍၊ (မရလတ်သော်၊) သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ဂဏှောယျာသိ-ခံယူပါလော၊ (စာရေးတံကို ယူပါလော၊) ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏။

ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ သလာကာသု-တို့ကို၊ ဂါဟိတေသု-ယူစေအပ်ကုန်ပြီးလတ်သော်၊ [အချို့စာ၌ “ဂဟိတာသု-ပြီးကုန်လတ်သော်” ဟု ရှိ၏၊] ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ (မဲချပြီးမှ၊) အာဂစ္ဆတိ-လာ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဝါ-၏အတွက်၊ အတိက္ကန္တာဝ-လွန်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သလာကာ-စာရေးတံကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-ရေးရှုတည်စေ၍၊ (“ပဋ္ဌပေတွာ” ဟု ရှိလျှင် “စတည်စေ၍” ဟု ပေး၊) နဒါတဗ္ဗာ-မပေးထိုက်၊ [“အများပြီးမှ ရောက်လာသည့်အတွက် သူ့အား ဆက်၍ မပေးနှင့်” ဟုလို့၊ ဤစကားနှင့် စပ်၍ စာရေးတံယူနည်းကို ပြလိုသောကြောင့် သလာကံနာမ စသည်မိန့်၊] သလာကံနာမ-စာရေးတံမည်သည်၊ ယဏှိပ္ပဟရဏတော-ကျောက်စည်၊ ခေါင်းလောင်းတီးခတ်ရာ အခါမှ၊ (အချိန်သတ်မှတ်သည့် ကုလားတက်၊ တုံးစသည်ကို ခေါက်ပြီးရာအခါမှ၊) ပဋ္ဌာယ-၍၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဟတ္ထံ-လက်ကို၊ ပဿာရေန္တောဝ-ဆန့်တန်းသော ရဟန်းသည်သာ၊ လဘတိ-၏၊ (စာရေးတံ ယူဖို့ လက်ဆန့်သော ရဟန်းသည်သာ ရ၏၊) အညဿ-လက်ဆန့်တန်းသော ရဟန်းမှ အခြားသော၊ အာဂန္တာ-၍၊ သမိပေ-၌၊ ဌိတဿာပိ-ရပ်နေသော ရဟန်း၏ အတွက်လည်း၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်ပြီးသော စာရေးတံသည်၊ အတိက္ကန္တာဝ-လွန်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အဿ-ထိုရဟန်းဖို့၊ အညော-သော၊ ဂဏှန္တော-အစားယူမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ခံသတိ၊) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ အနာဂတော-မလာသည်၊ (သမာနော) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ လဘတိ-၏၊ သဘာဂဌာနေ-သဘောတူသော ရဟန်းတို့၏ တည်ရာအရပ်၌၊ အသုကော-ထိုမည်သော ရဟန်းသည်၊ အနာဂတော-မလာသေး၊ ဣတိ-သို့၊ ဥ တွာ-၍၊ အယံ-ဤစာရေးတံသည်၊ တဿ-ထိုမလာသေးသော ရဟန်း၏၊ သလာကာ-စာရေးတံတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ထပေတံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ အနာဂတဿ-ကိုယ်တိုင် မလာသော ရဟန်းအား၊ (သလာကာ-ကို) န ဒါတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ ကတိကံ-

“ယနေ ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ နက်ဖြန် ယူလှည့်ပါ” ဟု လျှောက်ရသည်။ [လဒ္ဓါ ဝါ အလဒ္ဓါ ဝါတိ လဘိတွာ ဝါ အလဘိတွာ ဝါ၊ နိဗ္ဗဒ္ဓါယ အဂ္ဂဘိက္ခာယ အပ္ပမတ္တိကာယ ဧဝံ သမ္ဘဝတော လဘိတွာပိ ပုနဒိဝသေ ဂဏှိတံ ပုတ္တံ၊ အဂ္ဂဘိက္ခမတ္တန္တိ ဟိ ဧတ္ထ မတ္တသဒ္ဓေါ၊ ဗဟုဘာဝံ နိဝတ္တေတိ၊-သာရတ္ထ။]

ကတိကဝတ်ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ ကတိကာ-သည်) အဓမ္မိကာ-
တရားနှင့် မယှဉ်သည်၊ ဝါ-တရားအားမလျော်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အန္တော
ဥပစာရေ-ဥပစာရသိမ်၏ အတွင်း၌၊ ဌိတဿ-တည်သော ရဟန်း၏ အထံသို့၊
ဘာဇနီယဘဏ္ဍံ-ဝေဖန်ထိုက်သော ဘဏ္ဍာသည်၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အနာ
ဂတဿ-မလာသော ရဟန်းအား၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသဒ္ဓံ-ကျယ်စွာ
သော အသံကို၊ သစေ ကရောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒဏ္ဍကမ္ပံ-ဒဏ်အမှုကို၊
ထပေတဗ္ဗံ-ထားထိုက်၏၊ အာဂန္တု-လာ၍၊ ဂဏုန္တု-ယူကြကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊
ဝတ္ထဗ္ဗံ-ပြောရာ၏။

ဆပဉ္စ-၆ ခု၊ ၅ ခုကုန်သော၊ သလာကာ-တို့သည်၊ နဋ္ဌာ-ပျောက်ကုန်သည်၊
ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကော-သည်၊ ဒါယကာနံ-ဆွမ်းဒါယကာတို့၏၊
နာမံ-အမည်ကို၊ နဿရတိ-မမှတ်မိအံ့၊ သော-ထိုဘတ္တုဒ္ဓေသကရဟန်းသည်၊
နဋ္ဌသလာကာ-ပျောက်သော စာရေးတံတို့ကို၊ မဟာထေရဿ ဝါ-မဟာထေရ်၏
အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနောဝါ-မိမိ၏ အထံသို့သော်လည်းကောင်း၊
ပါပေတွာ-ရောက်စေပြီး၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ စေ ဝဒေယျ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊
(ကိံ) မယာ-တပည့်တော်သည်၊ အသုကဂါမေ-ထိုမည်သော ရွာ၌၊ သလာကဘတ္တံ-
ကို၊ မယံ-တပည့်တော်အထံသို့၊ ပါပိတံ-ရောက်စေအပ်ပါပြီ၊ တုမေ-အရှင်ဘုရား
တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုရွာ၌၊ လဒ္ဓံ-ရအပ်သော၊ သလာကဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇေယျာထ-
ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်လော၊ ဣတိ-သို့၊ (စေ ဝဒေယျ-အံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပန-
ဆက်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ (ကျောင်းတိုက်တုန်းက၊) အပါပိတံ-ရောက်စေ
အပ်သည် မဟုတ်သော၊ အာသနသာလာယ-ထိုင်နေရာစရပ်၌၊ (ရွာတွင်း ဆွမ်းစား
စရပ်ကျမှ) တံ ဘတ္တံ-ထိုသလာကဘတ်ကို၊ သရိတွာ-၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုဆွမ်းစားစရပ်
၌ပင်၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍/ဘုဉ်တုံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်။

အဇ္ဇ-ယနေမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ သလာကဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-
ယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ တတြ-ထိုရွာ၌၊ အာသနသာ
လာယ-၌၊ ဂါဟေတုံ-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူပြီး၍၊

ဝိဟာရေ ၊ပေ၊ န ဝဇ္ဇတိ။ ။အချို့စာအုပ်များ၌ “န” မပါဘဲ “ဝဇ္ဇတိ”ဟု ရှိ၏၊
သလာကဘတ်ဟူသည် ကျောင်းတိုက်ကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်သော ဘတ်တည်း၊ ကျောင်း
တိုက်အတွင်း၌ မရောက်စေဘဲ ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်ကျမှ ရောက်စေအပ်သော ဘတ်ကို
စားခြင်းငှာ မအပ်၊ ထို့ကြောင့် “န ဝဇ္ဇတိ”ဟူသော ရှိထိုက်သည်။ [သလာကဘတ္တံနာမ ဝိဟာရေ
ယေဝ ဥဒ္ဓိသီယတိ ဝိဟာရမေဝ သန္ဓာယ ဒိယျမာနတ္တာတိ အာဟာ ဝိဟာရေ အပါပိတံ ပနာတိ
အာဒိ-သာရတ္ထ။]

ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။ [ဝိဟာရံ အာနေတွာ ဂါဟေတဗ္ဗံတိ တထာ ဝတွာ (“အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ မယံ သလာကဘတ္တံ ဂဏှထ”ဟု လျှောက်၍၊) တသ္မိံ ဒိဝသေ ဒိန္နဘတ္တံ ဝိဟာရမေဝ အာနေတွာ ဌိတိကာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ။] ပန-ဆက်၊ သွေ-နက်ဖြန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (မယံ သလာကဘတ္တံ ဂဏှထ-ကုန်၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဘတ္ထုဒ္ဓေသကဿ-အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြရာ၏။ (ကိံ) သွေ-နက်ဖြန်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အသုကကုလံနာမ-ထိုမည်သော အမျိုးသည်၊ သလာက ဘတ္တံ-ကို၊ ဒေတိ-၏။ သလာကဂ္ဂါဟဏကာလေ-စာရေးတံကို ယူစေရာ အခါ၌၊ သရေယျာသိ-အမှတ်ရပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ (အာစိက္ခိတဗ္ဗံ ဒါယကာ၏လျှောက်ထား ပင့်ဖိတ်ခြင်းကို ခံရသော ရဟန်းတို့က တစ်ဆင့် ပြောရမည်။)

ဒုဗ္ဘိက္ခေ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာ အခါ၌၊ သလာကဘတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗိန္နိ တွာ-ဖြစ်၍၊ သုဘိက္ခေ-သာယာဝပြော အစာပေါရာ အခါသည်၊ ဇာတေ-ဖြစ်လတ် သော်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဒိသ္မာ-၍၊ အဇ္ဇ-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ အမှောက်-တို့၏။ သလာကဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏှထ-ယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ပန-ဖန်၊ ပဋ္ဌပေန္တိ-စတည်စေကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိံ) အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ အဂါဟေတွာ-မယူစေမူ၍၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ အာနေတွာဝ-ဆောင်ယူ၍သာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ အန္တောဂါမေ အဂါဟေတွာ ဝိဟာရံ အာနေတွာဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေရာသနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣဒံ သလာကဘတ္တံနာမ-ဤသလာကဘတ်မည်သည်၊ ဥဒ္ဓေသဘတ္တသဒိသံ-ဥဒ္ဓေသဘတ်နှင့် တူသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဝိဟာရမေဝ-ကိုသာ၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဒိယျတိ-ပေးလှူအပ်၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗဟိဥပစာရေ-ဥပစာရသိမ် ပြင်ပ၌၊ ဂါဟေတု-ငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ (တသ္မာ အန္တောဂါမေ အဂါဟေတွာ ဝိဟာရံ အာနေတွာဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။) ပန-ဆက်၊ သွေ-မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ (အမှောက် သလာကဘတ္တံ ဂဏှထ၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-အပ်သော်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူစေထိုက်သည်သာ။

ဂမိကော-ခရီးသွားမည့် ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ ဒိသာဘာဂံ-အကြင်အရပ် အဖို့သို့၊ ဂန္တုကာမော-သွားလိုသည်၊ (ဟောတိံ) တံတ္ထ-ထိုအရပ်အဖို့၌၊ အညေန-အခြားသော ရဟန်းသည်၊ (ဂမိကရဟန်းမှ အခြားသော ရဟန်းသည်၊) ဝါရဂါမ သလာကာ-အလှည့်ကျအားဖြင့် သွားရမည့် ရွာ၌ စာရေးတံကို၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီး သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ တံ-ထိုဝါရဂါမသလာကကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဣတရံ-အခြား သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ (ခရီး မသွားသော ရဟန်းကို) မယံ-တပည့်တော်၏အတွက်၊ ပတ္တသလာကံ-ရောက်အပ်သော စာရေးတံကို၊ တံ-သည်၊ ဂဏှာဟိ-ယူရစ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-လျှောက်၍၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ [ဆိုလိုရင်း “မိမိသွားမည့်

အရပ်၌ရှိသော စာရေးတံကို မိမိရပြီးသော စာရေးတံနှင့် လဲ၍ ယူသွားပါ”ဟုလို့ သို့သော် မိမိရအပ်သော စာရေးတံကလည်း အနီးဖြစ်မှ ကျန်ရစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က လက်ခံပေးလိမ့်မည်။ ပန-ဆက်၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ (ခရီးမသွားသော ရဟန်းသည်) တသ္မိ-ထိုခရီးသွားမည့် ရဟန်းသည်၊ ဥပစာရသီမံ-ကို၊ အနုတိက္ကန္တယေဝ-မလွန်သေးမိသာလျှင်၊ တဿ-ထိုခရီးသွားမည့် ရဟန်း၏၊ သလာကာ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ယူထိုက်၏။

ဆဋ္ဌိတဝိဟာရေ-စွန့်ပစ်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဗောဓိစေတီယာဒိနိ-ဗောဓိပင်၊ စေတီတော် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဇုတ္တိတွာ-သုတ်သင်၍၊ (စောင့်ရှောက်၍) ဘုဉ္ဇန္တိ-ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ သလာကာဘတ္တံ-ကို၊ ပဌပေန္တိ-ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သကဋ္ဌာနေသု-မိမိနေရာကျောင်းတို့၌၊ ဝသိတွာ-နေပြီး၍၊ ကာလဿေဝ-စောစော၌ပင်၊ ဂန္ဓာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ (ထိုဆဋ္ဌိတဝိဟာရ၌) ဝတ္တံ-ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို၊ ကရိတွာ-၍၊ တံ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တိ-စားကုန်အံ့၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ တေသု-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သွာတနာယ-နက်ဖြန်ဆွမ်းစားခြင်း အကျိုးငှာ၊ အတ္တနော-မိမိ၏ အထံသို့၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဂတေသု-သွားပြီးကုန်လတ်သော်၊ အာဂန္တုကော-အာဂန္တုကဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဆဋ္ဌိတဝိဟာရေ-၌၊ ဝသိတွာ-၍၊ ကာလဿေဝ-၌ပင်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကုတွာ-၍၊ ယဏှိ-ခေါင်းလောင်းကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခေါက်၍၊ သလာကာဘတ္တံ-ကို၊ အတ္တနော-သို့၊ ပါပေတွာ-၍၊ အာသနသာလံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ သောဝ-ထိုအာဂန္တုကရဟန်းသည်သာ၊ တဿ ဘတ္တဿ-ထိုသလာကာဘတ်၏၊ ဣဿရော-အစိုးရသော အရှင်တည်း၊ [အာဂန္တုကရဟန်းက ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြု၍ ယူသောကြောင့် အစိုးရ၏၊ “အတ္တနော ပါပေတွာ ဂတေသု”အရ မနေက ယူသွားသူတို့မှာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် မပြုသေးသောကြောင့် အစိုးရမရ။]

တေန ပေ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။ဒိသံဂမိကရဟန်းအား မိမိ၏ ဝါရဝါမသလာကကို ပေးလိုက်သော ရဟန်းသည် ထိုဒိသံဂမိကရဟန်း၏ စာရေးတံကို ယူသောအခါ ဒိသံဂမိကရဟန်းက ဥပစာရသီမံကို မလွန်မီ ယူထိုက်၏၊ ဘာကြောင့်နည်း သလာကမှန်သမျှ ဥပစာရသီမံအတွင်း၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သာ ရခွင့်ရှိသောကြောင့်တည်း၊ (ဂဟေတဗ္ဗာ နေရာ၌ “ဂါဟေတဗ္ဗာ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ “တေန”ဟု ရှိသောကြောင့် ထိုရဟန်းက သူတစ်ပါးကို ယူစေဖွယ် မလို၊ သူကိုယ်တိုင်သာ ယူရမည် ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဂဟေတဗ္ဗာ”ဟု ရှိသင့်၏။) [အနုတိက္ကန္တယေဝ တသ္မိ တဿ သလာကာ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ယသ္မာ ဥပစာရသီမဋ္ဌသေဝ သလာကာ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ တသ္မိ ဒိသံဂမိကေ ဥပစာရသီမံ အနုတိက္ကန္တယေဝ တဿ ဒိသံဂမိကဿ ပတ္တသလာကာ အတ္တနော ပါပေတွာ ဂဟေတဗ္ဗာ၊-သာရတ္ထ။]

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုသု-တို့သည်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကရော
 န္ဓေသုယေဝ-ပြုနေကုန်စဉ်ပင်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ဒွေတယော (ဒွတ္တယော)-၂ ချက်
 ၃ ချက်ကုန်သော၊ သမ္ပုဉ္ဇနိပ္ပဟာရေ-တံမြက်စည်း၊ ခတ်ခြင်းတို့ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊
 ယဏ္ဏံ-ကို၊ ပဟရိတွာ-၍၊ ဓုရဂါမေ-ပဓာနဖြစ်သော ရွာ၌၊ ဝါ-အနီးဖြစ်သော ရွာ၌၊
 သလာကဘတ္တံ-သည်၊ မယံ-ငါ၏၊ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏။ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 ဂစ္ဆတိ-၏။ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အထံသို့၊ တံ-ထိုသလာကဘတ်သည်၊ စောရိ
 ကာယ-ခိုးသူ၏၊ အမှုအရာဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊ န
 ပါပုဏာတိ-မရောက်၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊
 ဂတဘိက္ခုနံယေဝ-သွားသော ရဟန်းတို့၏၊ အတွက်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (“ဝတ္တံ
 ကရောဏ္ဏေသု”ဟု ဆိုခဲ့သော ရဟန်းတို့အတွက်သာ ဖြစ်၏။)

ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဂါမော-သည်၊ အတိဒူရေ-အလွန်ဝေးသော အရပ်၌၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ ဂန္တိ-ငှာ၊ န ဣစ္ဆန္တိ-အလိုမရှိကြကုန်၊
 မနုဿာ-တို့သည်၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ ပုညေန-ကောင်းမှုမှ၊ ပရိဗာမိရာ-အပတ်တို့သည်၊
 ဟောမ-ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ (ညည်းရှာကြကုန်၏။)
 တဿ ဂါမဿ-၏၊ အာသန္နဝိဟာရေ-အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ယေ
 သဘာဝဘိက္ခု-အကြင်သဘောတူ ရဟန်းတို့သည်၊ (သန္တိ-ရှိကုန်၏။) တေ-ထို
 သဘောတူသော ရဟန်းတို့ကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗာ-လျှောက်ထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) ဣမေသံ
 ဘိက္ခုနံ-ဤရဟန်းတို့၏၊ (အဝေးကျောင်း၌ နေသော စာရေးတံမဲ ကျသော ရဟန်း
 တို့၏) အနာဂတဒိဝသေ-မလာရာနေ၌၊ တုဗ္ဗေ-တို့သည်၊ (ရွာနှင့်နီးသော ကျောင်း၌
 နေသော အရှင်တို့သည်) ဘုဉ္ဇထ-ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗာ) ပန-
 ထိုသို့ပင် လျှောက်ထိုက်ပါကုန်သော်လည်း၊ သလာကာ-စာရေးတံတို့ကို၊ ဒေဝသိကံ-

အနာဂတဒိဝသေ။ ။“လာ၊ မလာကို အဘယ်သို့ သိရသနည်း”ဟု မေးအံ့၊ အခြား
 အနီးကျောင်းမှ ကိုယ်တော်များသည် ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်၌ ရောက်နေကြသည့် အချိန်ဝယ်
 ထိုအဝေးကျောင်းက ကိုယ်တော်များ မရောက်လာကြလျှင် “ယနေအဖို့ မလာ ကြ”ဟု သိနိုင်၏။
 “ထိုသို့ မလာမှန်းသိလျှင် မိမိတို့က သူတို့အစား သလာကဘတ်ကို ခံယူ၍ ဘုဉ်းပေးနိုင်သည်-
 ဟူလို့-သာရတ္ထ။

ဒေဝသိကံ ပါပေတဗ္ဗာ။ ။ဒေဝသိကံ ပါပေတဗ္ဗာတိ ဥပစာရသီမာယ ဌိတဿ
 ယဿကဿစိ (အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး၏ အထံသို့) ဝဿဂ္ဂေန ပါပေတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ (ဤသို့
 ရောက်စေအပ်ကုန်လတ်သော်) ဧတေသု အဂတေသု အာသန္နဝိဟာရေ (ထိုရွာ၏ အနီး
 ကျောင်း၌) ဘိက္ခုနံ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရဏာ (နေတိုင်း စာရေးတံ မချလျှင်) သံဃိကတာ
 (စာရေးတံတို့၏ သံဃိကအဖြစ်သည်) (ဟောတိ)-ဝိမတိ။

နေတိုင်း၊ ပါပေတဗ္ဗာ-ရောက်စေထိုက်ကုန်၏၊ တာစ-ထိုစာရေးတံတို့သည်လည်း၊ ယဏိပ္ပဟရဏမတ္တေန ဝါ - ခေါင်းလောင်းကို တီးခေါက်ခြင်းမျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမာလနမတ္တေန ဝါ-တောင်းကို လှုပ်စေခြင်းမျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပါပိတာ-ရောက်စေအပ်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ (ခေါင်းလောင်း တီးရုံ၊ မဲထည့်ရာတောင်းကို လှုပ်စေရုံမျှဖြင့် စာရေးတံမဲ ချရာ မရောက်ကုန်သေး။)

ပန-အန္တယ၊ ပစ္ဆိ-စာရေးတံထည့်ရာ တောင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သလာကာ-တို့ကို၊ ပိဋကေ-အင်းပျဉ်ပေါ်၌၊ အာကိရိတဗ္ဗာ-လောင်းထည့်ထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် တောင်းကို ကိုင်၍ လောင်းထည့်ထိုက်ပါကုန်သော်လည်း၊ ပစ္ဆိ-တောင်းကို၊ မုခဝဋ္ဋိယာ-နှုတ်ခမ်းရစ်မှ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ-မကိုင်ထိုက်၊ (ကသွာ မုခဝဋ္ဋိယံ န ဂဟေတဗ္ဗာ-နည်း၊) ဟိ (ယသွာ)-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုတောင်း၌၊ အဟိဝါ-မြွေသည် သော်လည်းကောင်း၊ ဝိစ္ဆိကော ဝါ-ကင်းမြီးကောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေဘဝေယျ-အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုက္ခံ-ဒုက္ခကို၊ ဥပ္ပါဒေယျ-ဖြစ်စေရာ၏၊ (တသွာ-ကြောင့်၊ မုခဝဋ္ဋိယံ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊) တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့နှုတ်ခမ်းရစ်၌ မကိုင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝါ-က၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ပစ္ဆိ-ကို၊ ပရမ္ပုခံ-တစ်ဖက်၌ မျက်နှာဝရှိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ သလာကာ-တို့ကို၊ အာကိရိတဗ္ဗာ-လောင်းချထိုက်ကုန်၏၊ [တောင်းကို ဖင်ကကိုင်ပြီးလျှင် တောင်းမျက်နှာဝကို ကိုယ့်ဘက် မလှည့်ဘဲ စာရေးတံတို့ကို အင်းပျဉ်ငယ်ပေါ်၌ သွန်ချပါ၊] (ကိ-အဘယ်သို့ ကြံ၍ လောင်းချထိုက်သနည်း၊) သပ္ပေါ-မြွေသည်၊ သစေပိ ဘဝိဿတိ-အကယ်၍မူလည်း ရှိအံ့၊ [ကြံဆအပ်သော စကားဖြစ်၍ “ဘဝိဿတိ”ဟု အနာ ဂတ်ဖြင့် သုံးသည်။] (ဧဝံသတိပိ၊) ဧတ္ထောဝ-ဤလောင်းချအပ်ရာ အရပ်မှပင်၊ ပလာယိဿတိ-ပြေးလတုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ လောင်းချထိုက်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သလာကာ-တို့ကို၊ အာကိရိတွာ-လောင်းချပြီး၍၊ ဂါမာဒိဝသေန-ရွာအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ရှေ့၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဝိထိ၊ ဧကဗာဟ၊ ကုလတို့ကို ယူ။) ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-ဖြင့်ပင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

[စာရေးတံ ဝေနည်း ၁ မျိုးကို ပြလို၍ အပိစ စသည်မိန့်။] အပိစ-သည်သာ မကသေး၊ ဧကံ-တစ်ခုသော စာရေးတံကို၊ မဟာထေရဿ-၏ အထံသို့ ပါပေတွာ-ရောက်စေ၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းသော စာရေးတံတို့သည်၊ မယံ-ငါ၏အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏ အထံသို့၊ ပါပေတွာ-၍၊ ဝတ္တံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ စေတိယံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-ဝပ်ချ၍၊ ဝိတက္ကမာဠကေ-တရားကို ကြံစည်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌၊ ဌိတေဟိ-တည်နေကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ သလာကာ-တို့ကို၊ ပါပိတာ-ရောက်စေအပ်ကုန်ပြီလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-

မေးအပ်သော်၊ ဘန္တေ-တို့၊ အာမ-မှန်ပါ၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဂတဂတဂါမေ-ရောက်အပ်
ရောက်အပ်သော ရွာ၌၊ သလကဘတ္တံ-တို့၊ ဂဏှာထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊
ဝတ္ထဗ္ဗ-လျှောက်ရာ၏။ ဟိ-မှန်၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ပါပိတာပိ-ရောက်စေအပ်
သော စာရေးတံတို့သည်လည်း၊ သုပါပိတာဝ - ကောင်းစွာ ရောက်စေအပ်ကုန်
သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ (“အသီးအသီး စာရေးတံကို မဝေသော်လည်း မိမိတို့
သွားရာ အရပ်၌ သလကဘတ် ရနိုင်ကြသည်”-ဟူလိ။)

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သဗ္ဗရတ္တိ-အလုံးစုံသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဓမ္မဿဝနတ္ထံ-တရား
နာခြင်းအကျိုးငှာ၊ အညံ-သော၊ ဝိဟာရ-ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂစ္ဆန္တ-သွားကုန်လတ်
သော်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဒါနံ-ဒါနကို၊ အဂ္ဂဟေ
တွာဝ-မခံယူမူ၍သာ၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဂေါစရဂါမေဝ-ဆွမ်းခံရွာ၌သာ၊ ဝိဇ္ဇာယ-
ငှာ၊ စရိတွာ - လုည့်လည်၍၊ အာဂမိဿာမ - လာခဲ့ကြပါကုန်အံ့၊ ဣတိ - ဤသို့
လျှောက်၍၊ သလကဘတ္တံ-တို့ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာဝ-မယူမူ၍သာ၊ ဂတာ-သွားကြကုန်ပြီ၊
ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ထေရဿ-၏ အထံသို့၊ ပတ္တသလကဘတ္တံ-ရောက်
အပ်သော သလကဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇိတံ-ငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

အထ - သို့မဟုတ်၊ မဟာထေရောပိ - သည်လည်း၊ အဟံ - သည်၊ ဣဓ-ဤ
ကျောင်း၌၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ တေဟိ
ယေဝ-ထိုရဟန်းတို့နှင့်သာ၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဂစ္ဆတိ-လိုက်သွားအံ့၊ (တရားနာလိုက်သွားအံ့၊)
ဂတဝိဟာရေ-ရောက်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ အဘုဉ္ဇိတွာဝ-မစားမူ၍သာ၊
ဂေါစရဂါမံ-သို့၊ အနုပ္ပတ္တေဟိ-အစဉ်ရောက်လာကုန်သော၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့
သည်၊ (“ပတ္တာ န ဒါတဗ္ဗာ”၌ စပ်၊) ဘန္တေ-တို့၊ ပတ္တေ-တို့ကို၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊
သလကယာဂုအာဒိနိ-စာရေးတံယာဂု အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရိဿာမ-ဆောင်
ယူပါကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ (ဒါယကာတို့က လျှောက်အပ်
သော်၊) ပတ္တာ-တို့ကို၊ န ဒါတဗ္ဗာ-ကုန်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ န ဒေထ-
မပေးကြပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးကုန်အံ့၊ ဝိဟာရဋ္ဌကံ - ကျောင်းတိုက်၌

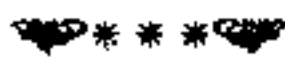
အမှောက် ၊ပေ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ။အမှောက် ဂေါစရဂါမေဝါတိ သလကဘတ္တံဒါယကာနံ
ဂါမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဝိဟာရေ ထေရဿ ပတ္တသလကဘတ္တန္တိ ဝိဟာရေ ဧကေကဿေဝ
ဩဟိနတ္ထေရဿ သဗ္ဗသလကကာနံ အတ္တနော ပါပနဝသေန ပတ္တသလကဘတ္တံ၊-ဝိမတိ၊
အမှောက် ဂေါစရဂါမေဝါ သလကဘတ္တံဒါယကာနံ ဂါမေ၊ ဘုဉ္ဇိတံ အာဂစ္ဆန္တိတိ မဟာထေရော
ဧကကောဝ ဝိဟာရေ ဩဟိနော၊ အဝဿံ သဗ္ဗသလကာ အတ္တနော ပါပေတွာ ဌိတောတိ
("မဟာထေရ်သည် ဧကန် စာရေးတံအားလုံးတို့ကို မိမိအထံသို့ ရောက်စေ၍ တည်နေမှာဘဲ"ဟု)
မညမာနာ အာဂစ္ဆန္တိ-သာရတ္ထ။

၃၅၈

သေသာသနက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ

တည်သော၊ ဘတ္တိ-သလာကဘတ်သည်၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝုတ္တာနံ-နေပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ မယံ-တို့သည်၊ အညသ္မိ-သော၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝုတ္တာ-နေခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောရာ၏၊ [ဆိုလိုရင်းကား “သလာကဘတ် ရှိရာ ကျောင်း၌ အရုဏ်မတက်စေဘဲ အခြားကျောင်းတိုက်၌ အရုဏ်တက်စေခဲ့ ကြသည်”ဟူ၍]၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊ မယံ-တို့သည်၊ ဝိဟာရေ- ကျောင်း၌၊ ပါလိကာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ န ဒေမ-လှူကြကုန်သည် မဟုတ်ပါ၊ တုမ္မာကံ-တို့အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ အမ္မာကံ-တို့၏၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ- ခံယူကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ ပန-လျှောက်အပ်သော်ကား၊ (ပုတ္တေ-တို့ကို) ဒါတု- ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ [ပါလနံ-စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပါလိကာ-ခြင်း၊ ကျပစ္စည်း၊ တစ်နည်း = “ပါလိကာနံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ “စောင့်ရှောက်သော ရဟန်း တို့အား”ဟု ပေး။]

သလာကဘတ္တကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပက္ခိကာဘတ္တာဒိကထာ

ပန-ကား၊ ပက္ခိကာဒိသု-ပက္ခိကာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ (ပက္ခိကံနာမ ဥပေါ သထိကံနာမ ပါဠိပဒိကံနာမဟူသော နိဋ္ဌိရဏီယတို့၌ စပ်၊) ယံ-အကြင်ဘတ်ကို၊ အဘိလက္ခိတေသု-မှတ်သားအပ်ကုန်သော၊ စာတုဒ္ဓသီ-၁၄ ရက်မြောက်နေ့လည်း ကောင်း၊ ပဉ္စဒသီ-၀၅ ရက်မြောက်နေ့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမီ-၅ ရက်မြောက်နေ့လည်း ကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣမေသု ပက္ခေသု-ဤပက္ခနေ့တို့၌၊ ကမ္မပ္ပသုတေဟိ-လူမှု လုပ်ငန်းကို ကြိုးပန်း အားထုတ်သူတို့သည်၊ ဝါ - ကြိုးပန်း အားထုတ်အပ်သော

အဘိလက္ခိတေသု။

။အဘိလက္ခိတေသု စတုသု ပက္ခဒိပသေသု ဒါတဗ္ဗဘတ္တံ ပက္ခိကံ၊ အဘိလက္ခိတေသုတိ ဧတ္ထ အဘိတိ ဥပသဂ္ဂမတ္တံ၊ လက္ခဏီယေသု ဣစ္စေဝ အတ္ထော၊ ဥပေါသထသမာဒါနဓမ္မဿဝနပူဇာသက္ကာရာဒိကရဏတ္ထံ လက္ခိတဗ္ဗေသု သလ္လက္ခေတဗ္ဗေသု ဥပလက္ခေတဗ္ဗေသုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ “ပက္ခ”ဟု ဆိုသော်လည်း ဥပုသ်စောင့်ဖို့၊ တရား နာဖို့၊ ပူဇော်သက္ကာရ ပြုဖို့ “နေထူးနေမြတ်”ဟု သတ်မှတ်ထားအပ်သော စာတုဒ္ဓသီ စသော လေးရက်တို့ကို ယူ၊ ဧကဒေယျပဓာတည်း။ [ပက္ခေသု-ဥပုသ်စောင့်မှု စသည် ပြုဖို့ရာ နေထူး နေမြတ်ဟု သတ်မှတ်ထားအပ်သော ပက္ခရက်တို့၌၊ ဒါတဗ္ဗ-ပေးလှူထိုက်သော ဘတ်တည်း၊ ပက္ခိကံ-ဘတ်။]

ကမ္မပ္ပသုတေဟိ။

။ကမ္မ-လူမှုလုပ်ငန်းကို၊ ပသုတာ-ကြိုးပန်း အားထုတ်သူတို့တည်း၊ ကမ္မပ္ပသုတာ-တို့၊ ဤအလို “လူမှုလုပ်ငန်းကို ကြိုးပန်းအားထုတ်သူတို့”ဟု ပေး၊ တစ်နည်း “ကမ္မ ပသုတံ ယေဟိတိ ကမ္မပ္ပသုတာ”ဟု ပြု၊ ဤအလို “ကြိုးပန်းအားထုတ်အပ်သော လူမှု လုပ်ငန်းရှိ သူတို့”ဟု ပေး။

လူမှုလုပ်ငန်းရှိသူတို့သည်၊ ဥပေါသထံ-ဥပုသ်ကို၊ ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ သတိကရဏ
တ္ထာယ-သတိကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒိယျတိ-ပေးလှူအပ်၏။ တံ-ထိုဘတ်သည်၊
ပက္ခိကံနာမ-ပက္ခိကဘတ်မည်၏။

တံ-ထိုပက္ခိကဘတ်သည်၊ သလ္လာကဘတ္တဂတိကမေဝ-သလ္လာကဘတ်၏
ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာ၊ (သလ္လာကဘတ်နှင့် အလားတူသည်သာ၊)
ဟောတိ-၏။ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားရာ၏။ [စာအုပ်တို့၌ ဂါဟေတွာဟု
ရှိ၏။ ဂါဟေတွာ၏ ကတ္ထားကား ဘတ္ထုဒ္ဓေသကရဟန်း၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ၏ ကတ္ထားက
ဘတ်ကို ရသော ရဟန်းဖြစ်၍ ကတ္ထားကွဲသောကြောင့် မကောင်းပါ။ နောက်
ကုဋိဘတ္တကထာ၌ “ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ”ဟု ရှိ၏။ သလ္လာကဘတ်နှင့် အလားတူ
ဘတ္ထုဒ္ဓေသကရဟန်းက ဝေသောအခါ ယူ၍ သုံးဆောင်နိုင်ပါသည်-ဟူလို။]

သလ္လာကဘတ္တမ္ပိ-သလ္လာကဘတ်သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိကံဘတ္တမ္ပိ-ပက္ခိက
ဘတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟု-များသည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော
ရဟန်းတို့၏ အဖို့ကို၊ ဝိနိဝိဇ္ဇိတွာ-ထုတ်ချင်းထွင်း၍၊ (အဆုံးထိ ပေါက်အောင်၊)
သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒွေပိ-၂ မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
ဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဝိသုံ ဝိသုံ-သီးခြား သီးခြား၊ ဂါဟေတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏။ (သလ္လာကဘတ်
ကလည်း ရဟန်းအားလုံးကို ဖောက်၍သွား၊ ပက္ခိကဘတ်ကလည်း ရဟန်းအားလုံး
ကို ဖောက်၍ သွားလောက်လျှင် ၂ မျိုးကို မရောဘဲ ယူပါစေ) ဘိက္ခုသံယော-
သည်၊ မဟာ-များသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (“များသောကြောင့်
ဘတ်တို့သည် အားလုံး တန်းပေါက်အောင် မရောက်နိုင်ဟူလို၊ ဧဝံသတိ၊) ပက္ခိကံ-
ပက္ခိကဘတ်ကို၊ ဂါဟေတွာ - ရှေးဦးစွာ ယူစေ၍၊ တဿ - ထိုပက္ခိကဘတ်၏၊
ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ သလ္လာကဘတ္တံ-ကဘတ်ကို၊ / ဂါဟာပေတွာ-၍၊ တဿ-
ထိုသလ္လာကဘတ်၏၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ပက္ခိကံ-ပက္ခိကဘတ်ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-
၏။ ယေသံ-အကြင်ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ န ပါပုဏာတိ-မရောက်၊ တေ-ထိုရဟန်း
တို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိသန္တိ-လှည့်လည်ကုန်လတ်၊ ဒွေပိ-၂ မျိုး
လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဗဟူနိ-များကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ)-
ကုန်အံ့၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ မန္ဒာ-နည်းကုန်သည်၊ သစေ (ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) သလ္လာက
ဘတ္တံနာမ-သလ္လာကဘတ်မည်သည်ကို၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။ တသ္မာ-
ကြောင့်၊ တံ-ထိုသလ္လာကဘတ်ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊
ပက္ခိကံ-ပက္ခိကဘတ်ကို၊ ဘုဉ္ဇေ-ဘုဉ်းပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊
ပက္ခိကမေဝ-ပက္ခိကဘတ်ကိုသာ၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ပက္ခိကံ-ပက္ခိကဘတ်ကို၊ ပဏိတံ-
မွန်မြတ်သော ဘတ်ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကုန်အံ့၊ ဝိသုံ - သီးခြား၊ (သလ္လာကဘတ်မှ

၃၆၀

သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

သီးခြား၊) ဌိတိကာ-ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၏။ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ ပက္ခော-ပက္ခနေတည်း။
ဣတိ-သို့၊ (ဝတ္ထုဗွေ-ဆိုထိုက်သော၊) အဇ္ဇ-ယနေ၌၊ ပက္ခိကံ-ပက္ခိကဘတ်ကို၊ န
ဂါဟေတဗ္ဗံ-မယူစေထိုက်၊ ပန-ဆက်၊ ဒါယကာ-တို့သည်၊ သစေ.ဝဒန္တိ-အကယ်၍
လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိံ) သွေ-၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ပက္ခဘတ္တံ-ပက္ခဘတ်
သည်၊ (တစ်နည်း၊ လူခဘတ္တံ-ကြမ်းတန်းသော ဘတ်သည်၊) ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါ
လတ်၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ၌ပင်၊ ပက္ခိကဘတ္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိသထ-ညွှန်ချပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊
(သစေ ဝဒန္တိ) ဧဝံ-ဤသို့လျှောက်လတ်သော်၊ ဝုဇ္ဇတိ-၏။

ဥပေါသထိကံနာမ-ဥပေါသထိကဘတ်မည်သည်၊ အန္တမုမာသေ-လခွဲတိုင်း
လခွဲတိုင်း၌၊ ဥပေါသထဂီနိ-ဥပုသ်၏၊ အဂီတို့ကို၊ သမာဒိယိတွာ-ကောင်းစွာ
ယူပြီး၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်ပြီး၍၊ ယံ-အကြင်ဘတ်ကို၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဘုဉ္ဇတိ-

သွေ ပေ၊ န ဂါဟေတဗ္ဗံ။

။သွေ ပက္ခောတိ အဇ္ဇ ပက္ခိကံ န ဂါဟေတဗ္ဗန္တိ
ပက္ခိကဿ အနိယမတ္တာ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ “ပက္ခိကဘတ်က အမြဲသတ်မှတ်ပြီး မဟုတ်သော
ကြောင့် ယနေ့လိုနေ့က မယူပါစေနှင့်”ဟူလို၊ ဝိမတိ၌ကား “သွေ ပက္ခောတိ အဇ္ဇ ပက္ခိကံ န
ဂါဟေတဗ္ဗန္တိ အဋ္ဌမိယာ ဘုဉ္ဇတဗ္ဗံ (စားထိုက်သော ဆွမ်းကို) သတ္တမိယာ ဘုဉ္ဇနတ္ထာယ န
ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ဒါယကေဟိ နိယမိတဒိဝသေယေဝ ဂါဟေတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော၊ တေနာဟ “သစေ
ပနာတိ အာဒိ”ဟု ဖွင့်၏။ ဤဝိမတိအလိုအားဖြင့် “ရှစ်ရက်မြောက် ပက္ခိကဘတ်ကို ခုနစ်ရက်
မြောက်နေ့၌ စားဖို့ရန် မယူပါစေနှင့်”ဟု ဆိုလိုသည်။

ပက္ခဘတ္တံ (လူခဘတ္တံ)။

။သွေ အမှာကံ ယရေ လူခဘတ္တံ ဘဝိဿတိတိ ပေါတ္ထ
ကေသု လိခန္တိ၊ ပက္ခဘတ္တံ ဘဝိဿတိတိ ပါဠေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊-သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထအလို “လူခ
ဘတ္တံ”ဟု မရှိရ၊ “ပက္ခဘတ္တံ” သို့မဟုတ် “ပက္ခိကဘတ္တံ”ဟု ရှိရလိမ့်မည်၊ ထိုအတိုင်းပင် ရှေး၌
ဖွင့်ခဲ့၏။

ဝိမတိ။

။သွေ လူခန္တိ အဇ္ဇ အာဝါဟမင်္ဂလာဒိကရဏတော အတိပဏီတ
ဘောဇနံ ကရိယတိ၊ သွေ တထာ န ဘဝိဿတိ၊ အဇ္ဇေဝ ဘိက္ခု ဘောဇေသာမိတိ အဓိပ္ပာ
ယော၊-ဝိမတိ၊ “ယနေ့ လက်ထပ်မင်္ဂလာနေ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဟင်းကောင်း ဆွမ်းကောင်း
ချက်မည် ဖြစ်၍ ဇိုးရာပက္ခနေ့ မဟုတ်သော်လည်း ယနေ့ ပက္ခိကဘတ် ဘုဉ်းပေးမည့် ရဟန်း
တို့ကို ညွှန်ချပါ”ဟူလို၊ [“သွေ လူခ”နေရာ၌ “သွေ လူခဘတ္တံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

ဥပေါသထိကံ။

။“ဥပေါသထေ ဒါတဗ္ဗံ ဥပေါသထိကံ”ဟု ပြု၊ ဤဥပေါသထိက
ဘတ်၌လည်း စာတုဒ္ဓသီ၊ ပဉ္စဒသီ၊ အဋ္ဌမိနေတို့၌ လှူလျှင် “ပက္ခိကဘတ်”ဟု ဆိုစရာရှိ၏၊
သို့သော် ပက္ခိကဘတ်တုန်းက ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၊ မစောင့်ခြင်းသည် ပဓာန မဟုတ်၊ ဤဥပေါ
သထိကဘတ်၌ကား ဥပုသ်စောင့်ပြီးမှ မိမိ စားအပ်သော အစာကို လှူသည်၊ ထို့ကြောင့်
“ဥပေါသထဂီနိ သမာဒိယိတွာ”ဟု ဆိုသည်။ [ပက္ခိကဘတ္တတော ဥပေါသထိကဿ ဘေဒံ

စား၏။ တဒေဝ-ထိုဘတ်ကိုပင်၊ ဒိယျတိ-ပေးလှူအပ်၏။ [ပါဠိပဒိကံနာမကို နောက်မှ ပေးမည်။] ဥပေါသထေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်သော၊ ပသန္တာ-ရတနာ ၃ ပါး၌ ကြည်ညိုကုန်သော ဒါယကာတို့သည်၊ ဘိက္ခုနီ-တို့အား၊ သက္ကာရံ-ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော လှူဖွယ်ကို၊ ဝါ-ပူဇော်မှုကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏။ ပါဠိပဒေ ပန-အထွက် ၁ ရက်နေ့၌ကား၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြ ကုန်၏။ ပါဠိပဒေ-၌၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဒါနသည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဒါနသဒိသံ-ဒုဗ္ဘိက္ခအခါ၌ လှူအပ်သော ဒါနနှင့်တူသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) မဟပ္ပလံ-များသော အကျိုး ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏။ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဥပေါသထကမ္ပေန-ဥပုသ်ကံကြောင့်၊ (ဥပုသ် စောင့်ခြင်းကြောင့်၊) ပရိသုဒ္ဓသီလာနံ-စင်ကြယ်သော သီလရှိကုန်သော ဒါယကာ တို့၏။ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ့၌၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာသည်၊ မဟပ္ပလံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။ ဣတိ-သို့၊ သလ္လက္ခေတ္တာ-မှတ်သား၍၊ ပါဠိပဒေ-၌၊ ဒိယျနကဒါနံ-ပေးလှူအပ်သော ဒါနသည်၊ ပါဠိပဒိကံနာမ-ပါဠိပဒိကဘတ် မည်၏။ တမ္ပိ ဥဘယံ-ထို ၂ ပါးစုံသော ဥပေါသထိကဘတ်၊ ပါဠိပဒိကဘတ်သည် လည်း၊ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ-သာလကဘတ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်သာ၊ (သလာကဘတ်နှင့် အလားတူသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။) ဣတိ-ဤ သို့လျှင်၊ သတ္တပိ-၇ မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမာနိ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိ ကာနံ-တို့အား၊ န ဝဋ္ဋန္တိ-မအပ်ကုန်၊ စုတင်ဘေဒံ-ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်၏ ပျက်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိယေဝ-ကုန်သည်သာ၊ [“အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပါမိ”ဟု ဆိုသောကြောင့်

ဒဿန္တော အာဟ ဥပေါသထဂီနိ သမာဒိယိတွာတိ အာဒိ၊-ဝိမတိ။] ယောဇနာ၌ကား - ဒါယကာတို့ လျှောက်သည့်အတိုင်း “ဥပေါသထိက”ဟု လျှောက်လျှင် ဥပေါသထိကဘတ်၊ “ပက္ခိက”ဟု လျှောက်လျှင် “ပက္ခိကဘတ်”ဟု ခွဲခြားလေ၏။ ဧတ္ထ ပဉ္စဒသိယံ သစေ ဒါယကာ ပက္ခိကန္တိ ဝတွာ ဒေန္တိ ပက္ခိကံနာမ၊ အထ ဥပေါသထိကန္တိ ဝတွာ ဒေန္တိ၊ ဥပေါသထိကံနာမာတိ ဝိသေသော၊-ယောဇနာ။

ပါဠိပဒိကံ။ ။ပါဠိပဒ-အထွက် တစ်ရက်နေ့၌၊ (ဥပုသ်စောင့်ပြီး၍ ထွက်ရာနေ့၌) ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဘတ်တည်း၊ ပါဠိပဒိကံ-ဘတ်၊ ထိုသူတို့၏ အလိုကား “ဥပုသ်နေ့၌ လှူဒါန်း သူတွေ များ၍ ကျောင်း၌ ပေါများ၏။ ဥပုသ်အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ကား လှူဒါန်းသူ မရှိကြ သောကြောင့် ရဟန်းများ ပင်ပန်းရကား ဒုဗ္ဘိက္ခအခါ လှူရသကဲ့သို့ အကျိုးကြီးသည်”ဟု ယူဆ ကြသည်။ တချို့ကမူ ဥပုသ်နေ့ ဥပုသ်စောင့်ထားသည့်အတွက် စင်ကြယ်သော သီလရှိသူတို့၏ နောက်တစ်ရက် အလှူသည် “သီလပရိဘာဝိတံ ဒါနံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ မဟာနိသံသံ”ဟု သည်နှင့်အညီ အကျိုးများ၏ဟု ယူဆကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်နေ့ မလှူဘဲ အထွက်တစ်ရက်နေ့ ကျမှ လှူကြသည်။

၃၆၂

သေနာသနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

“ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနမှ အပိုဖြစ်သော သလာကစသော ဘတ် ၇ မျိုးသည် အတိရေကလာဘ်ဖြစ်ရကား ပိဏ္ဍပါတ်စုတင်ဆောင် ရဟန်းတို့အား မအပ်”ဟူလိ။

အပရာနိပိ - အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ စိဝရက္ခန္ဓက - ဌ၊ ဝိသာခါယ-ဝိသာခါအား၊ ဝရံ-ဆုကို၊ ယာစိတ္တာ-တောင်း၍၊ (တောင်ခြင်းကြောင့်၊) ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်ကုန်သော၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဂမိယဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဘတ္တံ - လည်းကောင်း၊ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တံ - လည်းကောင်း၊ ဣတိ - သို့၊ စတ္တာရိ-၄ မျိုးကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာနေဝ-လာကုန် သည်သာ၊ တတ္ထ-ထို ၄ မျိုးသော ဘတ်တို့တွင်၊ အာဂန္တုကာနံ-ကတို့အား၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော၊ ဘတ္တံ-သည်၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-ကဘတ်မည်၏။ သေသေသု-ကြွင်းသော ဘတ်တို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းတည်း။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ၄ မျိုးသော ဘတ်တို့တွင်၊ အာဂန္တုကဘတ္တာနိပိ-အာဂန္တုကဘတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကာပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗဟူ-များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဧကေကံ-တစ်ခုစီကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-ယူစေထိုက်၏။ ဘတ္ထေသု-အာဂန္တုကဘတ်တို့သည်၊ အပ္ပဟောန္တေသု-မလောက်ကုန်လတ်သော်၊ ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ဧကော-သော၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ ပဌမမေဝ-စောစောကပင်၊ (အစကပင်၊) အာဂန္တု-၍၊ သဗ္ဗံ-သော၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိဖို့၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေ၍၊ နိဿိဒတိ-ထိုင်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဘတ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုရဟန်း၏ အတွက်သာ၊ ဟောတိ၊ [အတ္တနော ဂါဟေတွာနေရာ၌ “ဂဟေတွာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ နောက်၌လည်း “အတ္တနော အဂ္ဂဟေတွာ”ဟု ရှိသည်၊] ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အာဂတေဟိ-လာကုန်သော၊ အာဂန္တုကေဟိ-

အာဂန္တုကဘတ္တံ။ ။ “အာဂန္တုကာနံ+ဒိန္နံ+ဘတ္တံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “ဒိန္နံ”ဟူသော အလယ်ပုဒ် ကျေသော “စတုတ္ထိတပျူရိသံသမာသံ”ဟု သိရ၏။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ကား အာဂန္တုကဘတ္တံပုဒ်ကို စတုတ္ထိတဒတ္ထသမ္ပဒါနတ္ထ တပျူရိသံသမာသံ၌ သွင်း၏။ “အာဂန္တုကာနံ-တို့အကျိုးငှာ၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ဘတ္တံ-တည်း၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-အာဂန္တုကတို့ဖို့ ဘတ်”ဟု ပြုပါ။ ထိုသို့ကွဲပြားရာ၌ အာဂန္တုကတို့အား မပေးရသေးဘဲ ရည်ရွယ်၍ ချက်ပြုတ်အပ်သော ဘတ်အတွက် တဒတ္ထသမ္ပဒါနတ္ထ စတုတ္ထိတပျူရိသံသမာသံ သင့်၏။ အာဂန္တုကတို့အား ထိုက်ရိုက်ပေးလှူအပ်သော ဘတ်အတွက် ဒိန္နံအလယ်ပုဒ်ကျေသော စတုတ္ထိတပျူရိသံ သင့်၏။ [ယောဇနာ၌ကား တဒတ္ထသမ္ပဒါနတ္ထ စတုတ္ထိတပျူရိသံသမာသံကို “ဆဋ္ဌိမဇ္ဈေလောပိတပျူရိသံသမာသံ”ဟု ဆိုလေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ရေးစာအုပ်များနှင့်တကွ သဒ္ဓါကျမ်းတို့နှင့် ညှိပါလေ။]

တို့သည်၊ တေန-ထိုပဌမအာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ ဒိန္နာနိ-ပေးအပ်သော ဘတ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ တေနပိ-ထိုပဌမအာဂန္တုကရဟန်းသည်လည်း၊ ဧကံ-တစ်ခုသော ဘတ်ကို၊ အတ္တနော-ဖို့၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သေသာနိ-ကြွင်းသော ဘတ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ (အခြား အာဂန္တုကတို့အား ပေးထိုက်ကုန်၏။) အယံ-ဤပေးဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥဠာရော-မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ (တစ်နည်း) အယံ-ဤပေးဝေခြင်းသည်၊ ဥဠာရော-မွန်မြတ်သော ပေးဝေခြင်းတည်း။

ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ (အလျင်) အာဂန္တုပိ-လာ၍လည်း၊ အတ္တနော-ဖို့၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ တုဏှိဘူတော-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) သစေ နိဿိဒတိ-အကယ်၍ ထိုင်နေအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပစ္ဆာ-မှ၊ အာဂတေဟိ-လာသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပဋိပါဠိယာ-အားဖြင့်၊ ဂဏှိတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ နိစ္စံ-အမြဲ၊ အာဂန္တုကာ-တို့သည်၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာဂတဒိဝသေယေဝ-ရောက်ရာနေ၌သာ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားထိုက်၏၊ (ပဌမတစ်ရက်၌သာ အာဂန္တုကဘတ်ကို စားထိုက်၏။) အန္တရန္တရာ-အကြားအကြား၌၊ စေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ)-၂ ရက် ၃ ရက်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ-နေ့တို့ပတ်လုံး၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားနိုင်၏၊ ပန-ဝါဒန္တရ၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ သတ္တဒိဝသာနိ-၇ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဘုဉ္ဇိတု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။ ဤစကားကို ထောက်၍ “အာဂန္တုကအသက် ၃ ရက်”ဟုလည်းကောင်း “၇ ရက်”ဟုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ကြသည်။

☞ အာဝါသိကာ-အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ ကတ္ထမိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂန္ထာ-၍၊ အာဂတာ-ပြန်လာပြီ၊ တေနာပိ-ထိုရဟန်းသည်လည်း၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်နိုင်၏၊ (အချို့စာ၌ “ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ”ဟု ရှိ၏။) ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုအာဂန္တုကဘတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝိဟာရေ-၌၊ နိဗန္ဓာပိတံ-စပ်ဖွဲ့စေအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝိဟာရေ-၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ဝိဟာရော-သည်၊ ဒုရေ-အဝေး၌၊ (အချို့စာ၌ “ဒုရော”ဟု ရှိ၏။) သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အာသနသာလာယ-၌၊ နိဗန္ဓာပိတံ-သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) အာသနသာလာယ-၌၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ [“မည်သည့် ဆွမ်းစားစရပ်၌ အာဂန္တုက

နိဗန္ဓာပိတံ။ ။မည်သည့် ကျောင်းတိုက်၏အတွက် “အာဂန္တုကဘတ်”ဟု သတ်မှတ်ထားအပ်သည်ကို “နိဗန္ဓာပိတံ”ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုကျောင်းတိုက်ထည်း၌ နေ၍ ယူစေရမည်။ [နိဗန္ဓာပိတံတိ အသုကဝိဟာရဿာတိ နိယမိတံ၊-သာရဏ္ဏ၊ နိဗန္ဓာပိတန္တိ အသုကဝိဟာရေ အာဂန္တုကာ ဘုဉ္ဇန္တိ နိယမိတံ၊-ဝိမတိ။]

ဘတ်”ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ဆွမ်းစားစရပ်၌ ယူစေထိုက်သည်-ဟူလို။] ပန-ဆက်၊ ဒါယကာ-တို့သည်၊ အာဂန္တုကောသု-တို့သည်၊ အသတိ-မရှိကုန်လတ်သော်၊ အာဝါသိကာပိ-တို့သည်လည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တု-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊ အာဝါသိကာနံပိ-တို့အားလည်း၊ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဂမိယဘတ္တပိ-၌လည်း၊ အယမေဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားသည်ပင်၊ ကထာမဂ္ဂေါ-စကားအစဉ်တည်း၊ [အချို့စာ၌ “အယမေဝ ကထာ”ဟု ရှိ၏၊ ဂမိ သတိတိ ဂမိကော၊ ကကို ယပြု၊ ဂမိယဿ+ဘတ္တံ ဂမိယဘတ္တံ။] အယံ ပန-ဤ ဆိုအပ်လတ်ကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ အာဂန္တုကဘတ္တ မေဝ-ကိုသာ၊ လဘတိ-၏၊ ဂမိကော-ဂမိကရဟန်းသည်၊ အာဂန္တုကဘတ္တမ္ပိ-ကို လည်းကောင်း၊ ဂမိယဘတ္တမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ (လဘတိ၊) အာဝါသိကာပိ-သည် လည်း၊ ပက္ကမိတုကာမော-အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားလိုသည်၊ (သမာနော-သော်၊) ဂမိကော-ကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဂမိယဘတ္တံ-ကို၊ လဘတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ-ကို၊ (လဘတိ) ယထာ-ရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဣဒံ-ဤဂမိယဘတ်ကို၊ ဒေ ဒိဝသာနိဝါ-၂ ရက်တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ တီဏိ ဒိဝသာနိ ဝါ-သုံးရက်တို့ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တဒိဝသာနိဝါ-၇ ရက်တို့ ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဂမိဿာမိ-သွားအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဘုတ္တော-စားပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ့၌၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံ တစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာရဏေန-အကြောင်းကြောင့်၊ န ဂတော-မသွားဖြစ် သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပုနဒိဝသေပိ-နောက်နေ့၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇိတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊) သဉ္ဇဿာဟတ္တာ-ခရီးသွားမည်ဟု အား ထုတ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဂမိဿာမိ-သွားအံ၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ဘုတ္တဿ-စားပြီးသော ရဟန်း၏၊ စောရာ ဝါ-သူပုန်တို့သည်သော်လည်း၊ ပန္နိ-လမ်းကို၊ ရုန္တန္တိ-ပိတ်ဆိုကုန်အံ၊ ဥဒကံ ဝါ-ရေသည်သော်လည်း၊ (ပန္နိ ရုန္တတိ-အံ၊) ဒေဝေါ ဝါ-မိုးသည်သော်လည်း၊ ဝဿတိ-ရွာအံ၊ သတ္တော ဝါ-အဖော်ကုန်သည် အပေါင်းသည်သော်လည်း၊ န ဂစ္ဆတိ-မသွားဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) သဉ္ဇဿာဟေန-

ဂမိကော ၂၀၀၊ ဂမိယဘတ္တမ္ပိ။ ။အာဂန္တုကဆိုသည်မှာ အဝေးအရပ်မှ လာ၍ ဤအရပ်၌ နေသူတည်း၊ ဂမိကဆိုသူကား ယခု ခရီးသွားမည် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ အဝေးမှ ခရီးသွားရင်း ခေတ္တတည်းခိုနေသူလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဂမိကပုဂ္ဂိုလ်သည် အာဂန္တုက ဘတ်၊ ဂမိယဘတ် ၂ မျိုးလုံးကို ရနိုင်သည်။ [ဂမိကော အာဂန္တုကဘတ္တမ္ပိတိ ဂါမန္တရတော အာဂန္တု အဝူပသန္တေန ဂမိကစိတ္တေန ဝသိတွာ ပုန အညတ္တ ဂစ္ဆန္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အာဝါ သိကဿ ပန ဂန္တုကာမဿ ဂမိကဘတ္တမေဝ လဗ္ဘတိ၊-ဝိမတိ။]

ခရီးသွားမည်ဟု အားထုတ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (သမာဓေန-ဖြစ်လတ်သော်) ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-စားနိုင်၏။ ဧတေ ဥပဒ္ဒဝေ-ဤဘေးရန်တို့ကို၊ ဩလောကေန္တေန-ကြည့်နေစဉ်၊ ဒွေ တယော (ဒွတ္တယော) ဒီဝသေ-၂ ရက် ၃ ရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-စားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏။ ဣတိ-သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဂမိသာမိ-ခရီးသွားအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လေသံ-အမြွက်ကို၊ ဩဇ္ဈေတွာ-ထောင်၍၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-ငှာ၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်။

ဂိလာနဘတ္တမ္ပိ-ကိုလည်း၊ ဝါ-သည်လည်း၊ သဗ္ဗေသံ-ကုန်သော၊ ဂိလာနာနံ-တို့အား၊ သစေ ပဟောတိ-အကယ်၍ လောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ဂိလာနတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗ-၏။ နော စေ (ပဟောတိ)-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗ-၏။ ဧကော-၁ ပါးသော၊ ဂိလာနော-သည်၊ အရောဂရူပေါ-ရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၊ (ရောဂါပျောက်ပုံရနေသည်) (ဟောတိ-၏။) အန္တောဂါမံ-ရွာတွင်းသို့၊ ဂန္တံ-သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏။ ဧကော-သည်၊ (အန္တောဂါမံ ဂန္တံ) န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ အယံ - ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာဂိလာနောနာမ - မဟာဂိလာနမည်၏၊ ဧတဿ-ဤမဟာဂိလာနအား၊ ဂိလာနဘတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗ-၏။ ဒွေ-၂ ပါးကုန်သော၊ မဟာဂိလာနာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်အံ့) ဧကော-၁ ပါးသည်၊ လာဘီ-လာဘ်ရှိသည်၊ အဘိညာတော-အလွန်ထင်ရှားသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဗဟုံ-များစွာ၊ ခါဒနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ လဘတိ-၏။ ဧကော-သည်၊ အနာထော-ကိုးကွယ်ရာ မရှိ၊ အပ္ပလာဘတာယ-နည်းသော လာဘ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တောဂါမံ-သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်ရရှာ၏။ ဧတဿ-ဤအနာထမဟာဂိလာနအား၊ ဂိလာနဘတ္တံ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗ-၏။

ပန-ဆက်၊ ဂိလာနဘတ္တေ-၌၊ ဒီဝသပရိစ္ဆေဒေါ-ရက်အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယာဝ-လောက်၊ ရောဂေါ-သည်၊ န ဝူပသမေတိ-မငြိမ်းသေး၊ သပ္ပာယဘောဇနံ-လျှောက်ပတ်သော ဘောဇနံကို၊ အဘုဉ္ဇန္တော-မစားရလတ်သော်၊ န ယာပေတိ-ရှည်သော အမွန်သို့ မရောက်စေနိုင်၊ ဝါ-မမျှတ၊ တာဝ-ထိုရောဂါ မငြိမ်းသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ-စားနိုင်၏။ ပန-ဗျတိရိက်၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ မိဿက

လေသံ ဩဇ္ဈေတွာ။ ။လေသံ ဩဇ္ဈေတွာတိ ဝုတ္တတ္တာ လေသာဘာဝေ ယာဝ ဂမနပရိဝန္တော ပိဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဘုဒ္ဓိတု ဝဇ္ဇတိတိ ဉာပိတန္တိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ “အမြွက်ထောင်ခြင်း မဟုတ်၊ ရိုးရိုးစိတ်ထားဖြင့် ခရီးသွားမည်ဟု ကြံနေစဉ် အကြောင်းမညီညွတ်သေး၍ သွားဖို့ လုံလလည်း မငြိမ်းအေးလျှင် ၂ ရက် ၃ ရက် စားကောင်းသည်”ဟူလို။

ယာဂုံ ဝါ-ရောနှောအပ်သော ယာဂုကိုသော်လည်းကောင်း၊ မိဿကဘတ္တံ ဝါ-
ရောနှောအပ်သော ဆွမ်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘုတ္တဿ-စားပြီးသံည်း၊ (သမာ
နဿ) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ရောဂေါ-သည်၊ န ကုပ္ပတိ-မဖောက်ပြန်၊ တတော-
ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ န ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-မစားထိုက်။

ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တမ္ပိ-ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ်ကိုလည်း၊ (ဂိလာနကို ပြုစုလုပ်
ကျွေးသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော ဘတ်ကိုလည်း၊) (ပိဖြင့် ဂိလာနဘတ်ကို
ပေါင်း၊) ယံ-အကြင်ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ်သည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ဂိလာနု
ပဋ္ဌာကရဟန်းတို့အား၊ ပဟောတိ-လောက်၏၊ တံ-ထိုဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ်ကို၊
(သဗ္ဗေသံ-လုံးစုံသော ဂိလာနုပဋ္ဌာကရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးထိုက်၏၊ (သဗ္ဗေ
သံ-တို့အား၊) နော စေ ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဌိတိကံ-
ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ ဣဒမ္ပိ-ဤဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ်ကိုလည်း၊ ဒွိသု-၂
ပါးကုန်သော၊ ဂိလာနုနေသု-ဂိလာနု၊ မဟာဂိလာနုတို့တွင်၊ မဟာဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ-
မဟာဂိလာနုကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းဖို့၊ ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏၊ (၂ မျိုးလုံး မပေး
လောက်လျှင် မဟာဂိလာနုပဋ္ဌာကကို ယူပါစေ၊) ဒွိသု-၂ ပါးကုန်သော၊ မဟာဂိလာ
နုနေသု-တို့တွင်၊ အနာထဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ-ကိုးကွယ်ရာ မရှိသော ဂိလာနုကို ပြုစု
လုပ်ကျွေးသော ရဟန်းဖို့၊ (ဂါဟေတဗ္ဗံ-၏။)

ယံ ကုလံ-အကြင်အမျိုးသည်၊ ဂိလာနုဘတ္တမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂိလာနု
ပဋ္ဌာကဘတ္တမ္ပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ / ဒေတိ-ပေးလှူ၏၊ / တတ္ထံ-ထိုအမျိုး၌၊ ယဿ
ဂိလာနဿ - ၏ အထံသို့၊ ဘတ္တံ - သည်၊ ပါပုဏ္ဏာတိ - ၏၊ တဒုပဋ္ဌာကဿာပိ-

မိဿကယာဂုံ။ ။သားငါး မပါဘဲ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စသည်ဖြင့် ရောနှော၍
ကြိုအပ်သော ယာဂုကို “မိဿကယာဂု”ဟု ခေါ်၏။ ဤမိဿကယာဂုကိုပင် အချို့နေရာ၌
“အမ္ဗိလယာဂု (ဗြူးစပ်ယာဂု)”ဟု ခေါ်သည်။ ပဏ္ဏာမလကဋိရမိဿကာ (သစ်ရွက်၊ သစ်သီး၊
သစ်ညှောက်တို့ဖြင့် ရောနှောအပ်သော) အမ္ဗိလယာဂုံ ဝါ ပေ၊ ပဝါရဏံ န ဇနေတိ၊-ပါစိတ်၊
ဘောဇနဝဂ်၊ ပဌမပဝါရဏာသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၊ သာကပဏ္ဏံ (ဟင်းရွက်ကို) ပက္ခိပိတွာ ကဏံ
တဏှာလေဟိ (ဆန်ကျိုး၊ ဆန်ကွဲတို့ဖြင့်) အမ္ဗိလယာဂုံ ပစိတွာ ထပေတိ၊-သမ္မောဟဝိနောဒနီ
သတိပဋ္ဌာနာဝိဘင်္ဂအဖွင့်။ [ယောဇနာ၌ကား “မိဿကယာဂုန္တိ နာနာတဏှာလေ မိဿေတွာ
ပစိတံ ယာဂုံ”ဟု ဖွင့်လေ၏။]

မိဿကဘတ္တံ။ ။မိဿကဘတ္တဟူသည်ကား ဟင်းအမျိုးမျိုးနှင့် ရောသော ဘတ်
တည်း။ ရှေးတုန်းက ဆွမ်းခံရာ၌ ဟင်းခွက် သီးခြား မရှိ၊ ပတ္တပိုဏ်ခံသူအား လောင်းသကဲ့သို့
ဟင်းအမျိုးမျိုးရော၍ လောင်းထည့်ကြ၏။ ထိုသို့လောင်းထည့်ရာ၌ သပ္ပာယ်ဖြစ်သော ဟင်းသာ
မက၊ သပ္ပာယ် မဖြစ်သော ဟင်းများလည်း ပါဝင်၏။ ထိုသို့ရောနေသောကြောင့် “မိဿက
ဘတ်”ဟု ခေါ်သည်။

ထိုဂိလာနကို ပြုစုလုပ်ကျွေးသော ရဟန်းဖိုလည်း၊ တတ္ထေဝ-ထိုအမျိုး၌ပင်၊ ဂါဟေ တဗ္ဗ-၏။ (ဂိလာနဖို ယူသောအခါ ဂိလာနပဋ္ဌာကဖိုလည်း တစ်ခါတည်း ယူနိုင် အောင် ဤသို့စီမံသည်။) ဂိလာနပဋ္ဌာကတတ္ထေဝိ-၌လည်း၊ ဒိဝသပရိစ္ဆေဒေါ-ရက် အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယာဝ-လောက်၊ ဂိလာနော-သည်၊ လဘတိ-(ဂိလာန ဘတ်ကို) ရ၏။ တာဝ-လောက်၊ အဿ-ထိုဂိလာန၏။ ဥပဋ္ဌာကောပိ-အလုပ် အကျွေးဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ လဘတိ-(ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ်ကို) ရ၏။

ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ စတ္တာရိ-၄ မျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နာနိ-လှူအပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ လှူအပ်ကုန်သနည်း၊) အာဂန္တုက ဂမိကဂိလာနပဋ္ဌာကာ-အာဂန္တုကရဟန်း၊ ဂမိကရဟန်း၊ ဂိလာနပဋ္ဌာကရဟန်း တို့သည်၊ မမ-တပည့်တော်၏၊ ဘိက္ခဝံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏ္ဍန္တု-ခံယူကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ (ဒိန္နာနိ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။ [ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ ဝဇ္ဇတိတိ ဘိက္ခန္တိ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဝုတ္တတ္တာ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ ဝဇ္ဇတိ၊-ယောဇနာ။] ပန-ဗျတိရိတ်၊ အာဂန္တုကာဒိနိ-အာဂန္တုက အစရှိသူတို့ဖို့ ဘတ္တံ-ဘတ်ကို၊ နိဗန္ဓာပိတံ-အမြဲစပ်ဖွဲ့စေပါ၏။ (ထိုပုဂ္ဂိုလ်များဖို့ အမြဲ လှူပါ၏။) မမ-၏၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တု-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နာနိ- လှူအပ်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပိဏ္ဍပါတိကာနိ-တို့အား၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်။ [ဘတ္တန္တိ အကပ္ပိယဝေါဟာရေန ဝုတ္တတ္တာ န ဝဇ္ဇတိ၊-ယောဇနာ။]

အပရာနိပိ-အာဂန္တုကဘတ် စသည်တို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓုရ ဘတ္တံ-အမြဲမပြတ် လှူအပ်သော ဘတ်လည်းကောင်း၊ ကုဋိဘတ္တံ-ကျောင်းအား လှူအပ်သော ဘတ်လည်းကောင်း၊ ဝါရကဘတ္တံ-အလှည့်ကျအားဖြင့် လှူအပ်သော ဘတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီဏိ-၃ မျိုးသောကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-ဘတ်တို့ သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏။) တတ္ထ-ထို ၃ မျိုးသော ဘတ်တို့တွင်၊ နိစ္စဘတ္တံ-နိစ္စဘတ်ကို၊ ဝါ-အမြဲမပြတ် လှူအပ်သော ဘတ်ကို၊ ဓုရဘတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [ဓုရ ဘတ္တံတိ ဧတ္ထ ဓုရသဒ္ဓဿ ဓုဝသဒ္ဓေန အတ္ထေတာ သဒိသတ္တာ နိစ္စတ္ထောတိ အာဟ နိစ္စဘတ္တံ ဝုစ္စတိတိ၊-ယောဇနာ။] တံ-ထိုနိစ္စဘတ်သည်၊ သဃိကံစ-သံဃာ၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော ဘတ်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကံစ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဘတ်လည်း ကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ဒုဝိဓံ-၂ ပါး အပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ သံဃိကေ- သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်သော ဘတ်၌၊ [ဝိနိစ္စယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊] ယံ-အကြင်ဘတ်ကို၊ သံဃဿ-အား၊ ဓုရဘတ္တံ-မြဲသော ဘတ်ကို၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ နိဗန္ဓာပိတံ-ဖွဲ့စပ်စေအပ်ပြီ၊ (သတ်မှတ်အပ်ပြီ) တံ-ထိုဘတ်သည်၊

၃၆၈

သေနာသနက္ခန္ဓာ အဋ္ဌကထာ

သလာကဘတ္တဂတိကံ-သာလကဘတ်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ (သလာကဘတ်နှင့် အလားတူ၏။) ပန-ဆက်၊ မမ-၏။ နိဗ္ဗာန်-အမြဲစပ်ဖွဲ့အပ်သော၊ ဘိက္ခဝံ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏ္ဍန္တု-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဘတ်သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ-တို့အာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ပုဂ္ဂလိကေပိ-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဘတ်၌လည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) တုမ္မာကံ-တို့အား၊ ဓုရဘတ္တံ-ကို၊ ဒမ္မိ-လှူပါ၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပိဏ္ဍပါတိကော-သည်၊ စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ပန-အနွယ်၊ မမ-၏။ နိဗ္ဗာန်-သော၊ ဘိက္ခဝံ-ကို၊ ဂဏ္ဍထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ (ပိဏ္ဍပါတိကဿ-အား) ဝဋ္ဋတိ၊ သာဒိတဗ္ဗံ-သာယာထိုက်၏။ (ဝဋ္ဋတိကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ပစ္စာ-နောက်၌၊ ကတိပါပေ-အနည်းငယ်သော ရက်သည်၊ ဝိတိ ဝတ္တေ-ကျော်လွန်လတ်သော်၊ ဓုရဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏ္ဍထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေပိ ဝဒတိ-အကယ်၍မူလည်း လျှောက်စေဦးတော့၊ (ဘတ္တဟူသော အကပ္ပိယစကားဖြင့် လျှောက်စေဦးတော့၊ ဧဝံသတိ) မူလေ-အရင်း၌၊ ဝါ-အစတုန်းက၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ သမ္ပဋိစ္စိတတ္တာ-လက်ခံအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။ (“ဘိက္ခဝံ ဂဏ္ဍထ”ဟု လျှောက်တုန်းကပင် လက်ခံအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အပ်၏။)

[ကုဋိဘတ္တံနာမကို နောက်မှ ပေးမည်။] ယံ-အကြင်ဘတ်ကို၊ သံဃဿ-သံဃာတော်ဖို့၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကာရေတ္တာ-ဆောက်လုပ်စေပြီး၍၊ အမ္မာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ သေနာသနဝါသိနော-ကျောင်း၌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့သည်၊ အမ္မာကံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တု-ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ နိဗ္ဗာနိပိတံ-ပြီ၊ (တံ-ထိုဘတ်သည်) ကုဋိဘတ္တံနာမ-မည်၏။ [“ကုဋိယာ-ကျောင်းအား၊ ဒိန္နံ၊ ဘတ္တံ ကုဋိဘတ္တံ”ဟု ပြု။] တံ-ထိုကုဋိဘတ်သည်၊ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ-၏။ ဂါဟေတွာ-၍၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-၏။ [ဂါဟေတွာ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိတသ္မိံ သေနာသနော ဝသန္တေဟိ ဌိတိကာယ ဂါဟေတွာ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ၊ ဤ၌လည်း “ဂါဟေတွာ”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည် ထင်သည်။] ပန-ဆက်၊ အမ္မာကံ-တို့၏။ သေနာသနဝါသိနော-တို့သည်၊ အာကံယေဝ-တို့၏သာ၊ ဘိက္ခဝံ-ကို၊ ဂဏ္ဍန္တု-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-သော်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်ကုဋိဘတ်ကို၊ ပုဂ္ဂလေ-ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ပသီဒိတွာ-ကြည်ညို၍၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဖို့၊ အာဝါသံ-ကျောင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ တုမ္မာကံ-တို့အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုကုဋိဘတ်သည်၊ တဿေဝ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်သာ၊ ဟောတိ-၏။ [“တဿဝါ အာဝါသံ ကတွာ”ဟု အချို့စာ၌ ဝါရှိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညို၍ လှူရုံဖြင့် ကုဋိဘတ္တ မဖြစ်နိုင်သေး၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို

ကြည်ညို၍ ပဌမ ကျောင်းဆောက်ပြီးမှ လှူအပ်သော ဘတ်သာ “ကုဋိဘတ်”
ဖြစ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “တဿဝါ”ဟု ထိုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သီးခြားကျောင်းဆောက်
ပုံကို ပြဖွယ် မလို။ တသို့-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ကုဋိဘတ်လှူအပ်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊)
ကတ္တစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ ဂတေ-သွားလတ်သော်၊ နိဿိတကေဟိ-မိ၍
နေသော တပည့်တို့သည်၊ ဘုဉ္ဇိတဗွဲ-စားနိုင်၏။

“ကုဋိဘတ္တိနာမ ယံ”ဟု ရှိသကဲ့သို့ “ဝါရဘတ္တိနာမ ယံ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း
၏။ ကုဋိဘတ္တိနာမတုန်းကလည်း အချို့စာအုပ်တို့၌ “ယံ” မပါ၊ ထို့ကြောင့် မပါလျှင်
မပါချင်း၊ ပါလျှင် ပါချင်းတူမှ ကောင်းသည်။ ဝါရဘတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ဒုဗ္ဘိက္ခ
သမယေ-၌၊ ဝါရေန-အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဇဂ္ဂိဿာမ-စောင့်ရှောက်
ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဓုရဂေဟတော-ပဓာနဖြစ်သော အိမ်မှ၊ ပဌာယ-၍၊
ဒိန္နံ-လှူအပ်သော ဘတ်တည်း၊ [ဝါရေန+ဒိန္နံ ဘတ္တိ ဝါရဘတ္တိ။] တမ္ပိ-ထိုဝါရဘတ်
သည်လည်း၊ ဘိက္ခဝစနေန-ဆွမ်းဟူသော စကားဖြင့်၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သည်၊ (သမာနံ-
သော်၊) ပိဏ္ဍပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝါရဘတ္တိန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-
လျှောက်အပ်သော်၊ (လျှောက်၍ လှူအပ်သော်၊) သလာကဘတ္တိဂတိကံ-သလာက
ဘတ်နှင့် အလားတူသည်၊ ဟောတိ။

တဏှာလာဒီနိ-ဆန် အစရှိသည်တို့ကို၊ သစေ ပေသေန္တိ-အကယ်၍ ပို့ကုန်အံ့၊
(ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်၍ ပို့ကုန်သနည်း၊) သာမဏေရာ-တို့သည်၊ ပစိတ္တာ-
ချက်၍၊ ဒေန္တု-ကပ်လှူကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (သစေ ပေသေန္တိ၊ ဧဝံ
သတိ၊) ပိဏ္ဍပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ [ရှေးရှုပို့အပ်သော ဘိက္ခုဖြစ်သော
ကြောင့် အပ်၏၊ တဏှာလာဒီနိ ပေသေန္တိ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိတိ အဘိဟဋ္ဌဘိက္ခုတ္တာ
ဝဋ္ဋတိ-ဋီကာ။] ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ တီဏိ-သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိစ-ဤဓုရဘတ်၊
ကုဋိဘတ်၊ ဝါရဘတ်တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-၄ မျိုးကုန်သော၊ အာဂန္တုကဘတ္တာ
ဒီနိစ-အာဂန္တုကဘတ် အစရှိသော၊ ဘုတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ သတ္တ- ၇
မျိုးသော ဘတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) တာနိ-ထို ၇ မျိုးသော ဘတ်တို့သည်၊ သံဃ
ဘတ္တာဒီဟိ-သံဃဘတ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဟ-တကွ၊ စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့်လေးမျိုး
ကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ပန-ဝါဒန္တရ၊ အဋ္ဌကထာယံ-ရှေးမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝိဟာရဘတ္တံ-ဝိဟာရ
ဘတ်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ စတုက္ကဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊
ဂူဋ္ဌကဘတ္တံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အညာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
စတ္တာရိ-၄ မျိုးကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ၄
မျိုးသော ဘတ်တို့တွင်၊ ဝိဟာရဘတ္တိနာမ-မည်သည်၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းတိုက်၌၊

တတြုပ္ပါဒဘတ္တံ-ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဖြစ်သော ဘတ်တည်း၊ (ထိုကျောင်းတိုက်၌ လှူထားအပ်သော လယ်၊ ယာစသည်တို့မှ ဖြစ်သော ဘတ်တည်း၊) တံ-ထိုဝိဟာရ ဘတ်ကို၊ သံဃတတ္ထေန-ဖြင့်၊ ဂဟိတံ-သွင်းယူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တံ-ထိုဝိဟာရ ဘတ်သည်၊ (ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်၊) တိဿမဟာဝိဟာရစိတ္တလပဗ္ဗတာဒိသု-တိဿမည် သော ကျောင်းတိုက်ကြီး၊ စိတ္တလတောင်ကျောင်း အစရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တေဟိ-ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဝါ-ရောက်အပ် ရအပ်ပြီး သော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှိကုန်သော၊ ခိဏာသဝေဟိ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် လက်ခံအပ်သော်၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊

ပရိဘုဉ္ဇိတုံ-သုံးစားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တထာ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ပိဏ္ဍပါတိကာပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်မှ သုံးစားကောင်းလောက် အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ပဋိဂ္ဂဟိတက္ကာ-ခံယူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ (လှူ တုန်းက ဘိက္ခာနာမည်ဖြင့် ခံယူထားသောကြောင့်၊) တာဒိသေသု- ထိုကဲ့သို့ရအပ် ကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ ပိဏ္ဍပါတိကာနမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

ပန-ကား၊ အဋ္ဌန္တံ-၈ ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒေမ-လှူပါကုန်၏၊ စတုန္တံ-ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုနံ၊) ဒေမ-ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒိန္တံ- လှူအပ်သော ဘတ်သည်၊ အဋ္ဌကဘတ္တဉ္စေ-အဋ္ဌကဘတ်မည်သည်လည်းကောင်း၊ စတုက္ကဘတ္တဉ္စ-စတုက္ကဘတ်မည်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ၊) [အဋ္ဌန္တံ+သမ္မဟော အဋ္ဌကော၊ အဋ္ဌကဿ-ရဟန်းရှစ်ပါးအပေါင်းအား၊ ဒိန္တံ+ဘတ္တံ အဋ္ဌကဘတ္တံ၊ စတုက္ကဿ+ဒိန္တံ ဘတ္တံ စတုက္ကဘတ္တံ၊] တမ္ပိ-ထိုဘတ်သည်လည်း၊ ဘိက္ခာဝစနေန- ဘိက္ခာဟူသော စကားဖြင့်၊ ဒိန္တံ-လှူအပ်သည်၊ (သမာနံ၊) ပိဏ္ဍပါတိကာနံ-တို့အား၊ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာဘိသင်္ခါရေန-ကြီးကျယ်စွာ ပြုပြင်စီမံခြင်း ရှိသော၊ အတိရသက ပူပေန-အလွန်အရသာရှိသော မုန့်တစ်မျိုးဖြင့်၊ ပတ္တံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေပြီး၍၊ ထကေတွာ-ပိတ်၍၊ ဒိန္တံ-လှူအပ်သော ဘတ်သည်၊ ဂုဠကဘတ္တံနာမ-မည်၏၊ တိဏိ- ၃ မျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤဘတ်တို့သည်၊ သလာကဘတ္တဂတိကာနေဝ-သလာက ဘတ်နှင့် အလားတူကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ။)

ဂုဠကဘတ္တံ။ ။ပတ္တံ ပူရေတွာ ထကေတွာ ဒိန္တန္တိ “ဂုဠကဘတ္တံ ဒေမာ”တိ ဒိန္တံ-သာရတ္ထ၊ ဂဟိယကေ-လှူဝှက်အပ်၏၊ ဣတိ ဂုဠံ၊ ဂဟဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ဟန္တေဟိ ဟော ဟဿဠော ဝါ အဒဟနဟာနံသုတ်ဖြင့် တပစ္စည်းကို ဟပြု၊ ဓာတွန်ဟကို ဠပြု၊ နောက် ဟကပ်၊ မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိကဏ္ဍ ၁၄၈ သုတ်ဖြင့် ဂုဠံ ဥကို ဦးဒိယပြု၍ “ဂုဠ”ဟု ပြီးစေ၊ ဂုဠံယေဝ ဂုဠကံ၊ ဂုဠကံ+ စ+တံ+ဘတ္တံ ဓာတိ ဂုဠကဘတ္တံ။ [ယောဇနာ၌ကား “ထကေတွာ ဒိန္တန္တိ ဣမိနာ ဂဟိတွာ ဒါတဗ္ဗံ ဂုဠကံ၊ တမေဝ ဘတ္တံ ဂုဠကဘတ္တန္တိ ဝစနတ္တံ ဒသေတိ”ဟု ဆိုလေ၏။]

အပရမ္မိ-အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဂုဠကဘတ္တံနာမ-မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ကုဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စေ-အချို့ကုန်သော၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ မဟာဓမ္မဿဝနဉ္စ-ကြီးစွာသော တရားနာပွဲကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရပူဇေ-ကျောင်းပူဇော်ပွဲကိုလည်းကောင်း၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ သကလသံဃဿ-အလုံးစုံသော သံဃာအား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောမ-မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ) ဘိက္ခုသတာနိ-နှစ်ရာ သို့မဟုတ် သုံးရာသော ရဟန်းတို့သည်၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ဘိက္ခ-ကို၊ ဂဏန္တု-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ-ရဟန်းအပိုင်းအခြားကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဂုဠကေ-တင်လဲတို့ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကြကုန်၏၊ (စာရှိအတိုင်း ပေးပါသည်။) ဣဒံ-ဤဂုဠကဘတ်သည်၊ ပိဏ္ဍပါတိ ကာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ စိဝရက္ခန္ဓကေ-၌၊ စိဝရဘာဇနီယံ-သင်္ကန်းဝေနည်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိံ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-ဤသေနာသနက္ခန္ဓက၌၊

အပရမ္မိ ဂုဠကဘတ္တံ။ ။ဂုဠကဟိ-တင်လဲခဲတို့နှင့်တကွ+ဒါတဉ္စ+ဘတ္တံ ဂုဠကဘတ္တံ၊ “သံဃာအရေအတွက် မည်မျှရှိ၏”ဟု မသိရ၍ သံဃာ၏ အပိုင်းအခြားကို သိခြင်းအကျိုးငှာ ညနေပိုင်း၌ သံဃာအားလုံးကို ပင့်ပြီးလျှင် တင်လဲခဲတို့ကို လောင်းလှူ၏၊ ထို့နောက် တင်လဲခဲကုန်သလောက် အရေအတွက်ကြည့်၍ တိုက်သံဃာရှိသမျှကို သိရ၏၊ နက်ဖြန်နံနက်၌ ထိုအရေအတွက်လောက်အောင် ချက်၍ လောင်းလှူအပ်သော ဘတ်ကို “ဂုဠကဘတ်”ဟု ခေါ်သည်။ [“ဂုဠတစ်ခဲသည် ထန်းသီးမှည့် ပမာဏရှိ၏”ဟု ဋီကာ ဆို၏။]

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ပြအပ်သော အဓိပ္ပာယ်၌ တိုက်သံဃာ အကုန်၏ အရေအတွက်ကို မသိရ၍ တင်လဲခဲတို့ကို ပဌမလှူ၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ကား “သကလသံဃဿ ဒါတုံ န သက္ကောမာတိ ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ) ဘိက္ခုသတာနိ အမှာကံ ဘိက္ခ ဂဏန္တုတိ ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ”ဟု တွေ့ရ၏၊ “နှစ်ရာ သို့မဟုတ် သုံးရာတို့သည် တပည့်တော်တို့၏ ဆွမ်းကို ခံယူကြပါ”ဟု လျှောက်နိုင်လျှင် ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒကို မသိစရာ မရှိ၊ သိပြီးဖြစ်သည်သာ၊ ထိုသို့ သိပြီးဖြစ်လျှင် တင်လဲခဲတို့ကို လောင်းလှူ၍ ဘိက္ခုအရေအတွက်ကို နှိုင်းချိန်ဖွယ် မလိုတော့၊ ထို့ကြောင့် “စာအုပ်တို့၌ ပါဌ်ပျက်နေသည်”ဟု ထင်ပါသည်။

မိမိအယူ။ ။“သကလသံဃဿ ဒါတုံ”ကို ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ၌ စပ်ပါ၊ “တိုက်သံဃာအားလုံးအား လှူခြင်းငှာ (လှူလို၍) ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒကို သိခြင်းအကျိုးငှာ တင်လဲခဲတို့ကို လှူကြသည်”ဟူလို၊ “န သက္ကောမာတိ”ဟု ဣတိလည်း မရှိစေရ၊ ရှေးစာအုပ်၌လည်း မရှိ၊ ထို့ကြောင့် “န သက္ကောန္တိ ဒွေတိဏိ (ဒွတ္တိဏိ) ဘိက္ခုသတာနိ အမှာကံ ဘိက္ခ ဂဏန္တုတိ ဝတ္တံပိ-၂ ရာ သို့မဟုတ် ၃ ရာသော ရဟန်းတို့သည် တပည့်တော်တို့၏ ဆွမ်းကို ခံယူကြပါ ကုန်ဟု လျှောက်ခြင်းငှာလည်း မစွမ်းနိုင်ကြ”ဟု ရှေ့သို့ လှည့်၍ စပ်စေလိုပါသည်၊ ထို့နောက် “ဝတ္တံပိတိ”ဟု ဣတိ ရှိစေ၍ “ဣတိ ဘိက္ခုပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ-ထို့ကြောင့် ရဟန်းအပိုင်းအခြားကို သိခြင်းငှာ”ဟု ဆက်ပါ။

သေနသာသနဘာဇနီယဉ္ဇေ-ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ ဝေဖန်နည်းကိုလည်းကောင်း၊
(ပန-အနက် မရှိ၊) ပိဏ္ဏပါတဘာဇနီယဉ္ဇ-ဆွမ်းဝေနည်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်ပြီ။

“ဣတိ၊ ပေါ၊ ဝုတ္တံဖြင့် ရှေ့ဆိုအပ်ပြီးသော စကား၏ နိဂုံးကို ပြပြီး၍ ဂိလာန
ပစ္စယဘာဇနီယံ၊ ပေါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံဖြင့် ဆိုလတံသော စကား၏ အခြေခံနိဒါန်းကို
ပြသည်။ ဂိလာနပစ္စယဘာဇနီယံ ပန-ဂိလာနပစ္စည်း ဝေဖန်နည်းကိုကား၊ ဧဝံ-
ဤဆိုအပ်လတံသော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ သပ္ပိအာဒိသု-ထောပတ် အစရှိ
ကုန်သော၊ ဘေသဇ္ဇေသု-ဆေးတို့တွင်၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ-မင်း၊ မင်း၏ အမတ်
ကြီးတို့သည်၊ တာဝ-နဝနီတ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ-ညွှန်ပြအပ်သော၊)
သပ္ပိဿ-ထောပတ်၏၊ ကမ္ဘသံတမ္ပိ-အိုးတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘသဟဿမ္ပိ-
အိုးတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ ပေသေန္တိ-ပို့ကြကုန်၏၊
ယဏှိ-ခေါင်းလောင်းကို၊ ပဟရိတွာ-တီးခတ်၍၊ ထေရာသနတော-မှ၊ ပဌာယ-
၍၊ ဂဟိတဘာဇနံ-ယူအပ်သော ခွက်ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေပြီး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးဝေ
ထိုက်၏၊ ပိဏ္ဏပါတိကာနမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ အလသဇာတိကာ-ဖျင်းရိ
သူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ မဟာထေရာ-မဟာထေရ်တို့သည်၊
ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ သစေ အာဂစ္ဆန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘန္တေ-အရှင်ဘုရားကြီးတို့၊
ဝိသတိဝဿာနံ-အဝါနှစ်ဆယ်ရှိသော ရဟန်းတို့အား၊ ဒိယျတိ-ပေးဝေအပ်ပါ၏၊
(ပေးဝေ နေပါ၏၊) တုမ္မာကံ-အဝါနှစ်ဆယ်ရပြီးသော အရှင်ဘုရားတို့၏၊ ဌိတိကာ-
သည်၊ အတိက္ကန္တာ-လွန်သွားပါပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊
ဌိတိကံ-တည်ရာအစဉ်ကို၊ ထပေတွာ-ရပ်ထား၍၊ တေသံ-ထိုမဟာထေရ်တို့အား၊
ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ (ပေးပြီးမှ၊) ဌိတိကာယ-အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ [၁၂၀ ကျော်မှ
“မဟာထေရ”ဟု ခေါ်သည်။]

အသုကဝိဟာရေ-ထိုမည်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဗဟု-များစွာသော၊ သပ္ပိ-
သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီတဲ့၊ ဣတိ-သို့၊ သုတွာ-၍၊ ယောဇနန္တရိကဝိဟာရတောဝိ-
တစ်ယူဇနာ ခြားကွာသော ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-
လာကြကုန်၏၊ (ဧဝံသတိ၊) သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန် ရောက်လာကုန်သော
ရဟန်းတို့အား၊ ဌိတဌာနတော-တည်ရာအရပ်မှ၊ (ထေရ်စဉ်မှ၊) ပဌာယ-၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-
၏၊ အသမ္ပတ္တာနံ-ပေးဝေရာအရပ်သို့ မရောက်လာကုန်သည်၊ (သမာနာနံ) ပိ-
ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပစာရသီမံ-ဥပစာရ
သီမံသို့၊ ပဝိဌာနံ-ဝင်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ အန္တေဝါသိကာဒိသု-
အန္တေဝါသိက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဂဏ္ဍန္တေသု-အစားယူကုန်လတ်သော်၊
ဒါတဗ္ဗမေဝ-ပေးဝေထိုက်သည်သာ၊ ဗဟိဥပစာရသီမာယ-ဥပစာရသီမံ၏ ပြင်ပ၌၊

ဌိတာနံ-တည်သော ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဝါ-တို့အား၊ ဒေထ-ပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ (အန္တေဝါသိကာဒယော-အန္တေဝါသိက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ဝဒန္တိ-လျှောက် ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) န ဒါတဗ္ဗ-မပေးဝေထိုက်။

ပန-ဆက်၊ ဥပစာရသီမံ-သို့၊ ဩက္ကန္တေဟိ-သက်ရောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်း တို့နှင့်၊ ဧကာဗဒ္ဓါ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝိဟာရဒ္ဓါရေ ဝါ-ကျောင်းတိုက်တံခါးပေါက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တောဝိဟာရေ ယေဝ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၏ အတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပရိသာဝသေန-ပရိသတ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သီမာ-ဥပစာရသိမ်သည်၊ ဝဇ္ဇိတာနာမ-တိုးပွားသည်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒါတဗ္ဗ- ထိုက်၏၊ သံဃနဝကဿ-သံဃနဝကရဟန်းအား၊ ဒိန္နေပိ-ပေးအပ်ပြီးသော်လည်း၊ ပစ္စာ-နောက်၌၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ- သည်သာ၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဒုတိယဘာဂေ-ဒုတိယအဖို့သည်၊ ထေရာသနံ- သို့၊ အာရုဋ္ဌေ-တက်ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ ပစ္စာ-မှ၊ အာဂတာနံ-ရောက်လာ ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပဌမဘာဂေါ-ပဌမအဖို့သည်၊ န ပါပုဏ္ဏာတိ- မရောက်၊ ဒုတိယဘာဂတော-မှ၊ ဝဿဂ္ဂေ(ဋ္ဌေ)န-ဝါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ- ဝါစဉ်အားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗ-၏၊ [သစေ အလသဇာတိကာမှ စ၍ ဝဿဂ္ဂေန ဒါတဗ္ဗအထိ စကားများသည် ဥဒ္ဒေသဘတ္တကထာ၌လည်း ပါခဲ့၏။] ဥပစာရသီမံ-သို့၊ ပဝိသိတ္တာ- ဝင်၍၊ ယတ္ထကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗသန္နိပါတဋ္ဌာနေယေဝ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ စုဝေးရာ အရပ်၌ သာလျှင်၊ ဘာဇေ တဗ္ဗ-ဝေဖန်ထိုက်၏။

ယသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ရှိကုန် ၏၊) ဒသေဝ-ဆယ်လုံးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပိကုမ္ဘာစ-ထောပတ်အိုးတို့ကို လည်း၊ ဒိယန္တိ-ပေးလှူအပ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ-၌၊) ဧကေကကုမ္ဘာ ဝသေနဝ-တစ်အိုးစီ တစ်အိုးစီ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဘာဇေတဗ္ဗ-၏၊ ဧကော-တစ်လုံး သော၊ သပ္ပိကုမ္ဘာ-ထောပတ်အိုးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒသဟိ ဘိက္ခုဟိ-ဆယ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ /ဘာဇေတွာ-ဝေဖန်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗ- ထိုက်၏၊ ယထာဌိတံယေဝ-အကြင်အကြင်တည်မြဲတိုင်းသော ထောပတ်အိုးကိုပင်၊ အမှောက်-ငါတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ သစေ ဂဏ္ဌန္တိ- အကယ်၍ ယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုဂ္ဂဟိတံ-မကောင်းသဖြင့် ယူအပ်ပြီ၊ [မဝေဘဲ တစ်ပေါင်းတည်း ယူသောကြောင့် ဒုဂ္ဂဟိတံ ဖြစ်ရသည်။] ဂတဂတဋ္ဌာနေ-ရောက် အပ်၊ ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ သံယိကမေဝ-သံယိကသည်သာ၊ ဟောတိ-၏။

ပန-အန္တယ၊ ကုမ္ဘိ-ထောပတ်အိုးကို၊ အာဝဇ္ဇေတွာ-စောင်းငဲ့၍၊ (အာဝဇ္ဇေတွာ-လှိမ့်၍၊) ထာလကေ-ခွက်ငယ်၌၊ ထောက်-အနည်းငယ်သော၊ သပ္ပိ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဣဒံ-ဤထောပတ်သည်၊ မဟာထေရဿ-၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ထောပတ်သည်၊ အမှာကံ-ငါတို့ ၉ ပါး၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ တမ္ပိ-ထိုထောပတ်ကိုလည်း၊ (ထိုမဟာထေရ်၏ ထောပတ်ကိုလည်း၊) ကုမ္ဘေယေဝ-အိုးထည်း၌သာ၊ အာကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ ယထိစ္ဆိတံ-အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဂန္တိ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ (ပုဂ္ဂလိကဖြစ်ပြီးသောကြောင့် “ယထိစ္ဆိတံ ဂဟေတွာ ဂန္တိ ဝဇ္ဇတိ”ဟု ဆိုသည်၊) သပ္ပိ-သည်၊ ထိနံ-ထန်နေသည်၊ ဝါ-ပျစ်ခဲနေသည်၊ သစေဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) [ငဲ့၍ မဖြစ်လောက်အောင် တွဲနေသည်-ဟူလို။] လေခံ-အရေးအသားကို၊ ကတွာ-၍၊ လေခတော-အရေးအသားမှာ ပရဘာဂေါ-ဟိုမှာဘက်အဖို့သည်၊ (အချို့စာ၌ “ပဌမဘာဂေါ”ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊) မဟာထေရဿ-၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော အဖို့သည်၊ အမှာကံ-ငါတို့ ၉ ပါး၏ အထံသို့၊ (ပါပုဏ္ဏာတိ၊) ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ဂဟိတမ္ပိ-ယူအပ်သော ထောပတ်ကိုလည်း၊ သုဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီး၊ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော-ဆိုအပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားမှာ (ရဟန်း ၁၀ ပါးအပိုင်းအခြား၊ ထောပတ်အိုး ၁၀ လုံး၊ သို့မဟုတ် ထောပတ်အိုး ၁ လုံးအပိုင်းအခြားမှာ) ဥိနာဓိကေသု-အယုတ်အလွန်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသုစ-တို့၌လည်းကောင်း၊ သပ္ပိကုမ္ဘေသုစ-တို့၌လည်းကောင်း၊ ဧတေန ဝုပါယေန-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဘာဇေတဗ္ဗံ-ဝေဖန်ရာ၏။

ပန-ဆက်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဧကော-တစ်ပါးတည်းသည်၊ သစေ (ဟောတိ)-အံ၊ ကုမ္ဘောပိ-ထောပတ်အိုးသည်လည်း၊ ဧကော-၁ လုံးတည်းသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ယဏ္ဏိ-ကို၊ ပဟရိတွာ-၍၊ အယံ-ဤထောပတ်အိုးသည်၊ မယှံ-ငါ၏ အထံသို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ ဣတိ-သို့လည်း၊ ဂဟေတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ အယံ ပဌမဘာဂေါ-သည်၊ မယှံ-သို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-၏၊ အယံ ဒုတိယဘာဂေါ-သည်၊ (မယှံ၊ ပါပုဏ္ဏာတိ၊) ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ထောက် ထောက်ပိ-အနည်းငယ် အနည်းငယ်ကိုလည်း၊ ပါပေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ [“ရှေးခေတ်ဝယ် တစ်ပါးတည်းနေရာ ကျောင်း၌လည်း သံဃိကလှူတတ်ကြ၏၊ ထိုသို့ သံဃိကလှူလျှင် ဤအဖို့သည် ငါ့အား ရောက်၏”ဟု ယူပြီးသောအခါ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်၍ လိုရာအရပ်သို့ ယူသွားနိုင်၏၊ ထိုသို့မဝေဘဲ သံဃိကအဖြစ်ဖြင့် ထားလျှင်ကား ဤကျောင်းတိုက်၌ နောက်နောက် ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်လည်း ဆိုင်သည်။] နဝနီတာဒိသုပိ-ဆီဦးအစရှိသော ဆေးတို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ဤနည်းတည်း။

ပန-အထူးကား၊ ဝိပဿန္ဓေ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော၊ ယသ္မိံ တိလ
 တေလာဒိမ္ပိ-အကြင်နှမ်းဆီ အစရှိသော ဆီ၌၊ လေခါ-အရေးအသားသည်၊ န
 သန္တိဋ္ဌတိ-ကောင်းစွာ မတည်၊ တံ-ထိုဆီကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-အိုးမှ ထုတ်၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗ-
 ၏၊ [“ထောပတ်ခဲကဲ့သို့ အရာထင်အောင် ရေးသား၍ မရအောင်ကြောင့် အိုးမှ
 ထုတ်၍ ချင့်ခွက်ဖြင့် ဝေဖန်ပါ”ဟူလျှင်] သီဝိဝေရမရိစာဒိဘေသဇ္ဇမ္ပိ-ချင်း၊ ငြုပ် အစရှိ
 သော ဆေးကိုလည်းကောင်း၊ အဝဿေသပတ္တထာလကာဒိသမဏပရိက္ခာရောပိ-
 ကြွင်းသော သပိတ်၊ ခွက်ငယ်အစရှိသော ရဟန်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော အသုံးအဆောင်ကို၊ ဝုတ္တာနုရူပေနေဝ-ဆိုအပ်ပြီး
 သော နည်းအားလျော်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သုဋ္ဌ-ကောင်းစွာ၊
 သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ ဘာဇေတဗ္ဗော-ဝေဖန်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင် . . ။

ပါဠိ စေဝ-ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထံ စ-အဋ္ဌကထာကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဩလောကေတွာ-ကြည့်ရ၍၊ ဝိစက္ခဏော-စဉ်းစားဆင်ခြင်၊ ပညာရှင်သည်၊
 သံယိကေ-သံယိကဖြစ်ကုန်သော၊ ပစ္စယေ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်၊ အပ္ပမတ္တော-မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆဲသည်၊ (ဟုတွာ) ဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊
 ဘာဇေယ-ဝေဖန်ရာ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း၊ [ဝိဝိနေ-အထူးထူး အပြားရှိသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ စက္ခတိ ပံသတိ-ရှုတတ်၏၊ ဣတိ ဝိစက္ခဏော၊ လက္ခဏော
 ကဲ့သို့ ကာကြီးပစ္စည်းဟု ကြံ၊ ဓာတွန်လည်း မကျေ။] ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 အစီအစဉ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗကာရေန - အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပစ္စယ
 ဘာဇနီယကထာ-ပစ္စည်းဝေဖန်ပုံကို ဆိုရာစကားရပ်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီး၏။

[ယခုအခါ၌ ပစ္စယဘာဇကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လိုက်နာအပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို ပြလို
 သောကြောင့် သမ္မန္တိတွာ စသည်ကို မိန့်သည်၊ သမ္မန္တိတွာ-သမုတ်ပြီး၍၊ ထပိတယာဂု
 ဘာဇကာဒိဟိ-ထားအပ်သော ယာဂုဘာဇကအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘာ
 ဇနီယဌာနံ-ဝေဖန်အပ်ရာ အရပ်သို့၊ အာဂတမနုဿာနံ-ရောက်လာသော လူဝတ်
 ကြောင့်တို့အား၊ အနာပုစ္ဆိတွာဝ-သံဃာကို မပန်ပြောမူ၍သာ၊ ဥပမုဘာဂေါ-ထက်
 ဝက်သော အဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးနိုင်၏၊ ပန-ကား၊ အသမ္မတေဟိ-မသမုတ်အပ်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အပလောကေတွာ-သံဃာကို ပန်ပြော၍၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။

အပလောကေတွာ ဒါတဗ္ဗော။ ။သမ္ပုတိ မရသော ရဟန်းသည် ပစ္စည်းဝေချိန်၌
 ရောက်လာသော လူဝတ်ကြောင့်တို့အား မိမိသဘောအတိုင်း မပေးထိုက်၊ သံဃာ့အထံ (ပေးဖို့
 ရန်) ခွင့်ပန်ပြီးမှ ပေးရမည်”ဟူသော ဤစကားကို သတိပြုသင့်၏၊ ဒုတိယပါရာဇိက အဋ္ဌ
 ကထာ၌ “တုလသင်္ဂဟတ္ထာယ ဒေတော ဒုက္ကဋ်၊ ဣဿရဝတာယ ထုလ္လစ္စယံ၊ ထေယျစိတ္တေန
 ပါရာဇိကံ”ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

[တေန အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန ဘိက္ခုနာ ဧကာ သူစိ ဒါတဗ္ဗာ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော ပစ္စည်းများကို ပြလိုသောကြောင့် သမ္မတေန အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန ဘိက္ခုနာ စသည်ကို မိန့်သည်။] သမ္မတေန-သမုတ်အပ် ပြီးသော၊ အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန-အနည်းငယ်သော အပ်၊ ပိတ်စသော ပစ္စည်းကို စွန့်လွှတ်တတ်သော၊ (အခြားနေရာ၌ “အပ္ပမတ္တကဝိသဇ္ဇကေန” ဟု ရှိ၏၊ န မပါ။) ဘိက္ခုနာ-သည်၊ စီဝရကမ္ပ-သင်္ကန်းချုပ်မှုကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုနေစဉ်၊ သူစိ-အပ်ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒတော-လျှောက်သော ရဟန်းအား၊ ဧကာ-တစ် ချောင်းသော၊ ဒီယာ-ရှည်သော အပ်လည်းကောင်း၊ ဧကာ-သော၊ ရသာ-တိုသော အပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-၂ ချောင်းကုန်သော၊ သူစိယော-အပ်တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးနိုင်ကုန်၏၊ အဝိဘတ္တံ-မဝေဖန်အပ် မဝေဖန်ကောင်းသော၊ သံဃိကံ-သံဃိကဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ (သံသယဖြစ်၍၊) ပုစ္ဆိတဗ္ဗကိစ္စံ-မေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ပိပ္ပလကတ္ထိကဿ-ဓားငယ်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ ဧကာ-တစ် ချောင်းသော၊ ပိပ္ပလကော-ဓားငယ်ကို၊ (ဒါတဗ္ဗော၊) အဒ္ဓါနကန္တာရံ-အမွန်ရှည်သော ခရီးခဲကို၊ ပဋိပဋိတုကာမဿ-သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ ဥပါဟန ယုဂဠု-ဖိနပ်တစ်စုံကို၊ (ဒါတဗ္ဗံ၊) [ရှေးခေတ်က ဖိနပ်စီးသူ နည်းပါး၏၊ ခရီးသွားမှ ခြေနာမည်စိုး၍ စီးကြသည်၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ အမြဲစီးလေ့ရှိကြဟန် မတူ။] ကာယဗန္ဓနတ္ထိကဿ-ခါးပန်းကြိုးဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ ကာယဗန္ဓနံ-ကို၊ (ဒါတဗ္ဗံ၊) မေ-တပည့်တော်၏၊ အံသဗဒ္ဓကော-ပခုံးကို ဖွဲ့ကြောင်းကြိုးသည်၊ ဝါ-ပခုံးလွယ်သည်၊ ဇိဏ္ဏော-ဆွေးမြေ့ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ အာဂတဿ-လာသော ရဟန်းအား၊ အံသဗဒ္ဓကော-ကို၊ (ဒါတဗ္ဗော၊) ပရိဿဝနတ္ထိကဿ-ပုဝါ ရေစစ်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ ပရိဿာဝနံ-ပုဝါရေစစ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ မေ ကရုဏတ္ထိကဿ-မေကရိုဏ်ရေစစ်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ မေကရုဏော-ကို၊ (ဒါတဗ္ဗော၊) ပဋ္ဋကော-အဝတ်ငယ်သည်၊ (မေကရိုဏ်ရေစစ်၏ မျက်နှာပြင်၌ ပိတ်ဖုံးရန် အဝတ်ငယ်သည်၊) သစေ န ဟောတိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မေကရုဏော-ကို၊ ပဋ္ဋကေန-အဝတ်ငယ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။ [ခရီးသွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရေစစ်ဆောင်ရသောကြောင့် ဤစကားများကို ဆိုသည်။]

အဝိဘတ္တံ သံဃိကံ ဘဏ္ဍံ။ ။ “အပ်”ဟူသည် သံဃိကဘဏ္ဍာဖြစ်၍ အဝိဘတ္တံ သံဃိကတည်း၊ “သံဃိကဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကို ပေးကောင်းပါ့မလား”ဟု သံသယဖြစ်၍ မေး ဖွယ် မလို၊ ပေးကောင်းပါသည်-ဟူလို၊ [အဝိဘတ္တံ သံဃိကံ ဘဏ္ဍန္တိ ကုတ္တုပုတ္တိ အာကာရ ဒဿနံ၊ ဧဝံ ကုတ္တုစုံ ကတွာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အပုစ္ဆိတွာ ဒါတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော၊-ဝိမတိ။]

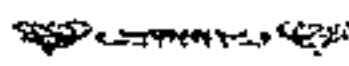

အာဂန္တုကပဋိ-အာဂန္တုကအလ္လကကို၊ ဝါ-အပေါ်ထပ် သလင်းတောင်ကို၊ အာ
 ရောပေဿာမိ-တင်လိုပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ယာစန္ဒဿ-တောင်းလာ
 သော ရဟန်းအား၊ ကုသိယာ စ-မြောင်းတလုတ် အကြီး၏လည်းကောင်း၊ အမု
 ကုသိယာစ-ထက်ဝက်သော မြောင်းတလုတ်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြောင်းတလုတ်
 အငယ်၏လည်းကောင်း၊ ပဟောနကံ - လောက်သော အဝတ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ - ၏၊
 မဏ္ဍလံ-အိမ်ဝန်းကြီးသည်၊ နပ္ပဟောတိ-မလောက်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ အာဂ
 တဿ-အား၊ မဏ္ဍလံ-အိမ်ဝန်းကြီးကို၊ ဧကံ-တစ်ခုစာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ အမုမဏ္ဍ
 လာနိ-အိမ်ဝန်းငယ်တို့ကို၊ ဒွေ-နှစ်ခုစာတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၏၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊
 မဏ္ဍလာနိ-အိမ်ဝန်းကြီးတို့ကို၊ ယာစန္ဒဿ-အား၊ န ဒါတဗ္ဗာနိ-ကုန်၊ (များလွန်း
 သောကြောင့် မပေးထိုက်၊) အနုဝါတပရိဘဏ္ဍတ္ထိကဿ-အလျားအနားပတ်၊
 အနံအနားပတ်ဖြင့် အလိုရှိသော ရဟန်းအား၊ ဧကဿ-တစ်ထည်သော၊ စိဝရဿ-
 သင်္ကန်း၏၊ ပဟောနကံ-လောက်သော အဝတ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-၏။

သပ္ပိနဝနီတာဒိအတ္ထိကဿ-ထောပတ်၊ ဆီဦး အစရှိသော ဆေးဖြင့် အလိုရှိ
 သော၊ ဂိလာနဿ-ဂိလာနရဟန်းအား၊ ဧကံ-၁ မျိုးသော၊ ဘေသန္တံ-ဆေးကို၊ နာဠိ
 မတ္တံ-တစ်ကွမ်းစားမျှကို၊ ကတွာ-၍၊ တတော-ထိုတစ်ကွမ်းစားမှ၊ တတိယကောဠာ
 သော-သုံးခုမြောက် အဖို့ကို၊ ဝါ-သုံးဖို့တစ်ဖို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-၏၊ ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊
 တိဟိဒိဝသာနိ-သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဒတွာ-၍၊ နာဠိယာ-တစ်ကွမ်းစားသည်၊ ပရိ
 ပုဏ္ဏာယ-ပြည့်လတ်သော်၊ စတုတ္ထဒိဝသတော-လေးရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊
 သံဃံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ (“ပုစ္ဆိတွာ-ပေးသင့် မပေးသင့် မေး၍”ဟုလည်း
 ရှိ၏၊) ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ ဂုဠပိဏ္ဍေပိ-တင်လဲခဲ၌လည်း၊ ဝါ-သကြားခဲ၌လည်း၊ ဧကဒိဝသံ-
 တစ်နေ့၌၊ တတိယဘာဂေါ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ [“တင်လဲခဲ”ဟူသည်
 ထန်းသီးမှည့် ပမာဏရှိ၏၊ ဂုဠပိဏ္ဍေ ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ ဂုဠပိဏ္ဍံ တာလပက္က
 ပမာဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ။] ဧဝံ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ တိဟိဒိဝသေဟိ-သုံးရက်
 တို့ဖြင့်၊ ပိဏ္ဍေ-တင်လဲခဲသည်၊ ဝါ-သကြားခဲသည်၊ နိဠိတေ-ပြီးဆုံးလတ်သော်၊ ဝါ-
 ကုန်လတ်သော်၊ တတော-ထိုနေ့မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ သံဃံ-ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ (ပုစ္ဆိ
 တွာ-၍၊) ဒါတဗ္ဗံ-၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝေဖန်နည်းတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော
 အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သေနာသနက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သေနာသနက္ခန္ဓကအဖွင့်သည်၊

နိဠိတာ-ပြီ။

၇။ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓက
ဆသကျပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၂၃၀။ သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကေ-ကဉ္စ၊ (အတ္ထော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) အဘိညာတာ အဘိညာတာတိ-ကာ၊ ပါကဋ္ဌာ ပါကဋ္ဌာ-ထင်ရှားကုန် ထင်ရှားကုန်သော၊ [သဒ္ဓတ္ထမှာ “အလွန်အသိအမှတ်ပြုအပ်ကုန် အလွန်အသိအမှတ်ပြုအပ်ကုန်သော” ဟု ဖြစ်၏။ ပါကဋ္ဌာ ပါကဋ္ဌာကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ အဘိညာတာ အဘိညာတာတိ “ဒေသောစ ဒေသောစာ” တိ အဘိလက္ခဏာဝသေန ဉာတာ၊-ပဌမပံ၊ ဥရု ဝေဠုဝဂ်၊ ပရိဗ္ဗာဇကသုတ်၊ စတုတ္ထဂုံတ္တရဋီကာ။] သကျကုမာရာနာမ-သာဓကိဝင် မင်းသားတို့မည်သည်၊ ကာဠုဒါယိပ္ပဘူတယော-ကာဠုဒါယိ အစရှိကုန်သော၊ ပရိဝါရေဟိ-အခြံအရံတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ ဒသံ-တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဒူတာ-တမန်တော်တို့ လည်းကောင်း၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဗဟု-များစွာကုန်သော၊ ဇနာစ-လူ အပေါင်းတို့လည်းကောင်းတည်း၊ အမှာကန္တိ-ကား၊ အမှေသု-ငါတို့တွင်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ကုလတော-အမျိုးမှ၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ-၏။

ယရာဝါသတ္ထံ အနုသာသိဿမိတိ-ကား၊ ယရာဝါသေ-အိမ်ဟူသော အာဝါသ ဌံ၊ ဝါ-အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌၊ ယံ-အကြင်ကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုကိစ္စကို၊ ဇာနာပေဿာမိ-သိစေအံ့၊ [ယံ ကတ္တဗ္ဗံကို ကြည့်၍ “ယရာဝါသတ္ထံ- အိမ်ရာ၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ အနုသာသိဿာမိ-သွန်သင်အံ့” ဟု ပါဠိတော်၌ပေး။] ဥဒကံ နိဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်ပြုလသော်၊ ဥဒကံ- ရေသည်၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနေ-အလုံးစုံသော လယ်ပြင်အရပ်၌၊ သမံ-ညီမျှသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ လယ်အပြင်ဝယ် ရေညီမျှလောက်အောင်သော အခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏။

အမှာကံ။ ။ “အမှေသု” ဟူသော ပဌမအဖွင့်ဖြင့် နိဒ္ဒါရဏအနက်၌ ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်ဟု ပြ၏၊ “အမှာကံ ကုလတော” ဟူသော ဒုတိယအဖွင့်ဖြင့် ကုလတောကို ထည့်၍ အနက်ပေးပါဟု ပြသည်၊ အမှာကံကား ဆဋ္ဌိဝိဘတ်တည်း၊ ဤအလို ပါဠိတော်၌ “အမှာကံ ကုလာ” ဟု ရှိဖို့မလို၊ ယခုပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ “ကုလာ” ဟု တိုက်ရိုက်ရှိနေ၏၊ ရှေးနိဿယ နှင့် ယောဇနာ၌ကား “ကုလတောဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါ မပါသောပါဠိကိုတွေ့ရ၍ တစ်မျိုးအနက်ဖွင့် လေသည်။

နိဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ။ ။ “ယထာ ပေ၊ ဧဝံ ကာတဗ္ဗံ” သည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ “ဥဒကံ အဘိနေတွာ ဥဒကံ နိဇ္ဇေတဗ္ဗံ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသောကြောင့် သွင်းပြီး ရေကို သမံလောက်ရုံ ချန်၍ ထုတ်ပစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်၊ “နိ (နိဟရိတွာ)-ထုတ်၍၊ နေတဗ္ဗံ-အပြင်သို့ ဆောင်ထိုက် ၏” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ [နိဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ တတော နိဟရိတဗ္ဗံ-ဝိမတိ၊ နိဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ အာဘတမုဒကံ ပုံန နိဟရိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ။]

နိဒ္ဒါပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ တိဏာနိ-ပေါင်းမြက်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာနိ-ထုတ်ဆောင်
ထိုက်ကုန်၏။ ဘုသိကာ ဥဒ္ဓရာပေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ သုခမပလာလ မိဿဓညပလာ
လိကာ-သိမ်မွေ့သောကောက်ရိုးတို့နှင့် ရောနှောသော စပါး၏ရိုးတံတို့ကို၊ (ဖွဲတို့
ကို) ပလာပေတဗ္ဗာ-ထွက်သွားစေထိုက်ကုန်၏။ ဝါ-ထုတ်ပစ်ထိုက်ကုန်၏။ ဩဖုနာ
ပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သုခမပလာလံ-သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကောက်ရိုးကို၊ အပနေတဗ္ဗံ-
ပယ်ရှားထိုက်၏။

တွညေဝယရာဝါသတ္ထေန ဥပဇာနာဟိတိ - ကား၊ တွညေဝ - အသင်
နောင်တော်သည်သာလျှင်၊ ယရာဝါသတ္ထံ-ယရာဝါသ၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ ဇာနာဟိ-
သိပါလော၊ ဝါ - ပြုကျင့်ပါလော၊ အဟံ တယာ ယထာသုခံ ပဗ္ဗဇာဟိတိ ဧတ္ထ-

နိဒ္ဒါပေတဗ္ဗံ။ ။နိပုဗ္ဗဓာဓာတ်၊ ဏာပေပစ္စည်းဖြစ်၍ “နိဟရိတွာ+ဓာပေတဗ္ဗံ-
ထုတ်ဆောင်စေထိုက်၏။” ဟု သုဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။ ဓာဓာတ်ကိုပင် ဓရဓာတ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ
၌ကား ဓရဓာတ်ဟု ဆို၏။ “ထုတ်ဆောင်” ဟူသည်မှာလည်း အသုံးမကျ၍ ကောက်ပဲတို့ကို
ဖျက်ဆီးနေသော ပိတ်ပေါင်းထူထဲနေသော မြက်တို့ကို အပြင်သို့ထုတ်ဆောင်ခြင်းတည်း၊ ထိုသို့
ထုတ်ဆောင်ပယ်ရှားခြင်းကိုပင် ပိတ်ပေါင်းတို့ကို သုတ်သင်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ပေါင်းသင်”
ဟု ခေါ်ကြသည်။ [နိဒ္ဒါပေတဗ္ဗန္တိ သံဃာဗုဒ္ဓသကတိဏာနိ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ-ဝိမတိ၊ နိဒ္ဒါပေတဗ္ဗန္တိ
အန္တရန္တရာ (ကောက်ပင်တို့၏ အကြားအကြား၌) ဥဋ္ဌိတတိဏာနိ နိဒ္ဓရိတွာ အပနေတဗ္ဗံ-
သာရတ္ထ။]

ဘုသိကာ ဥဒ္ဓရာပေတဗ္ဗာ။ ။ဘုသိကာကို “ပလာလိကာ” ဟု ဖွင့်၏။ ကောက်ရိုး
အနုစား အကြမ်းစားနှစ်မျိုးတွင် “သုခမပလာလမိဿ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သိမ်မွေ့သော
ကောက်ရိုးနှင့် ရောနေသော ဖွဲအကြမ်းတို့ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။ ထိုဖွဲအကြမ်းတို့ကို ထုတ်ပယ်
စေခြင်းကို “ပလာပေတဗ္ဗာ” ဟု ဆိုသည်။ ဂတိအနက်ဟော ပလေဓာတ်၊ ဏာပေ ပစ္စည်းတည်း။
[ဘုသိကာ ဥဒ္ဓရာပေတဗ္ဗာတိ ဂုန္တံ ခုရဂ္ဂေဟိ သဉ္စိန္တာဘုသသင်္ခါတာ (ဖွဲဟု ဆိုအပ်ကုန်သော)
နာဠဒဏ္ဍာ (ကောက်အတံတို့ကို) အပနေတဗ္ဗာ-သာရတ္ထ။] ဤသို့ ဋီကာ၌ ဖွင့်ပြန်သောကြောင့်
ဋီကာလက်ထက်တုန်းက ဘုသိကာ ဥဒ္ဓရာပေတဗ္ဗာ၏ အဖွင့်သည် အဋ္ဌကထာ၌ ရှိဟန်မတူ။

ဩဖုနာပေတဗ္ဗံ။ ။ဩဖုနာပေတဗ္ဗံ၌ ဖုနဓာတ်သည် ဝိဇ္ဇနန အနက်ကိုဟော၏။
ဏာပေပစ္စည်းဖြင့် “ဩဖုနာပေတဗ္ဗံ” ဟု ရှိစေရမည်၊ ယောဇနာ၌ကား ဖုနဓာတ်ကို အဝကိရဏ
အနက်ဟောဟု ဆို၏။ ယခုအခါ၌ အဖျင်းများကို ထုတ်ပယ်ခြင်းကို “စပါးလှေ့သည်” ဟု
ခေါ်ကြသည်။ လေတည်း၌ လွင့်သွားအောင်ပြုသည်ကို “လှေ့” ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်။ (ပါဠိ
တော်စာအုပ်တို့၌ကား ဖြူစင်ခြင်းအနက်ဟော ဖုနဓာတ်ဖြင့် “ဩဖုနာပေတဗ္ဗံ” ဟု ရှိ၏။)

တွညေဝ ပေ၊ ဇာနာဟိ။ ။ယရာဝါသတ္ထေနာတိ ဥပယော ဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊
ဥပဇာနာဟိတိစ ဥပသဂ္ဂမတ္ထော ဥပသဒ္ဓေါ၊ တေနာဟ-“ယရာဝါသတ္ထံ ဇာနာဟိ”တိ၊
ဇာနာဟိတိ စေတ္ထ ပဋိပဇ္ဇာတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော-သာရတ္ထ။

ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ အဟံ-ကျနပ်ပ်သည်၊ တယာ-အသင်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ-ရဟန်းပြုပါအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သဟာယသိနေဟေန-သဟာယ်ချင်း၌ ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-သဟာယ်ခြင်းကို ချစ်ခြင်းကြောင့်၊ သဟသာ-အဆောတလျှင်၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ရဇ္ဇသိရိလောဘေန-မင်းအဖြစ်၏ အသင်ရ၌ မက်မောခြင်းသည်၊ ပရိကမ္ဘိယမာနဟဒယော-ဆွဲငင်အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အဟံတယာတိ-အဟံတယာဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာ၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုပြီး၍၊ သေသံ-ကြွင်းသောသဒ္ဓိ ပဗ္ဗဇိဿာမိဟူသောစကားကို၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နာသက္ခိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

၃၃၁။ နိပ္ပတိတာတိ-ကား၊ နိက္ခာမိတာ-ထွက်သွားစေအပ်ကုန်ပြီ၊ မာနဿိနောတိ-ကား၊ မာနဿယိနော-မာနဟူသော မှီရာရှိပါကုန်၏၊ မာနဿိတာ-မာနကို မှီပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

၃၃၂။ ယဿန္တရတော န သန္တိကောပါတိ-ကား၊ တတိယမဂ္ဂေန-တတိယမဂ်ဖြင့်၊ (အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်) သမ္မဟတတ္တာ-အကြွင်းမဲ့ ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယဿ-အကြွင်းပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ကောပါ-အမျက်ဒေါသ

ဝေမတ္ထော။ ။ “အဟံတယာ၌ စပ်ပုဒ်မပါဘဲ အဘယ်သို့ ပြောဆိုပါလိမ့်မည်နည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဤအဖွင့်ကို ဆိုရသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား “အဟံ တယာသဒ္ဓိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ” ဟု ဆိုလိုသော်လည်း “အဟံ တယာ” ဟု ပြောပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စိတ်က မြန်လွန်းလှသောကြောင့် တိုင်းပြည် စည်းစိမ်ကို တွက်ကနဲ မျက်စေ့ထဲ မြင်လာရကား ထိုစည်းစိမ်၌ တွယ်တာသောလောဘသည် ဆွဲငင်အပ်သည်ဖြစ်၍ “သဒ္ဓိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ-အတူ ရဟန်းပြုပါမည်” ဟု မဆိုနိုင်တော့ဘဲ “ယထာသုခံ ပဗ္ဗဇာဟိ-ချမ်းသာသလို ရဟန်းပြုပါ” ဟု ဆိုရလေသည်။

နိက္ခာမိတာ၊ မာနဿိနော။ ။ နိပုဗ္ဗ ပတဂတိမှီဟူသော ဓာတ်နက်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နိက္ခာမိတာဟု ဖွင့်သည်၊ ပါဠိတော်၌ “နိပ္ပတိတာ-ထွက်သွားစေအပ်ကုန်ပြီ” ဟု ပေး၊ နိပ္ပတိတာတိ ဧတ္ထ နိက္ခိမိတ္တာ ဂမာမိတာတိ ဒေသေန္တော အာဟ နိက္ခာမိတာတိ၊ မာနဿိနောတိ ဧတ္ထ မာနံ သယန္တိ နိဿယန္တိတိ မာနဿိနောတိ ဒေသေန္တော အာဟ မာနဿယိနောတိ-ယောဇနာ။ [ကမ္မဿကာကို “ကမ္မဿယာ” ဟု ဖွင့်ရာ၌ကဲ့သို့ “မာနံ+သယော မာနဿယော၊ မာနဿယော ဧတေသံတိ မာနဿယိနော” ဟု ပြုသင့်မည်ထင်သည်၊ မာနဿိနောကိုကား ယောဇနာအတိုင်းပင်ပြုပါ။]

ယဿန္တရတော။ ။ ယဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ အန္တရတော အဗ္ဘန္တရေ (အန္တရတော၏အဖွင့်) အတ္တနော စိတ္တေ စိတ္တကာလုဿိယ ကရုဏတော (စိတ်၏ နောက်ကျသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကြောင့်)၊ စိတ္တပုကောပါ (စိတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော) ရာဂါဒယော၊ အာယာတဝတ္ထုအာဒိ ကရုဏဘေဒတော အနေတဘေဒါ ဒေါသကောပါ ဧဝ ဝါ န သန္တိ၊

တို့သည်၊ န သန္တိ-မရှိကုန်၊ ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သမ္ပတ္တိ-ပြည့်စုံခြင်းသည်၊
 ဘဝေါတိ-ဘဝမည်၏၊ ဝိပတ္တိ - ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ဝိဘဝေါတိ - ဝိဘဝမည်၏၊
 တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝုဗ္ဗိ-ကြီးပွားခြင်းသည်၊ ဘဝေါတိ-မည်၏၊ ဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်
 ခြင်းသည်၊ ဝိဘဝေါတိ-မည်၏၊ သဿတံ-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်
 သည်၊ (ဘာဝပွဇာနကြံ) ဝါ-မြဲခြင်းသည်၊ ဘဝေါတိ-မည်၏၊ ဥစ္ဆေဒေါ-ပြတ်စဲခြင်း
 သည်၊ ဝိဘဝေါတိ-မည်၏၊ ပုညံ-ကောင်းမှုသည်၊ ဘဝေါတိ-၏၊ ပါပံ-မကောင်းမှု
 သည်၊ ဝိဘဝေါတိ-မည်၏၊ ဝိဘဝေါတိစ-ဝိဘဝဟူသော သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊
 အဘဝေါတိစ-အဘဝဟူသော သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အတ္တတော-အနက်အား
 ဖြင့်၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသာတည်း၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ ဝိတိဝတ္ထော
 တိ ဧတ္ထ-ပါဌ်၌၊ သမ္ပတ္တိ၊ ပေ၊ ဝသေန-ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ကြီးပွားခြင်း
 ဆုတ်ယုတ်ခြင်း၊ မြဲခြင်း ပြတ်ခြင်း၊ ကောင်းမှု မကောင်းမှုတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊
 ဣတိ အနေကပ္ပကာရာ-ဤသို့ တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော၊ ယာ သော
 ဘဝါ ဘဝတာ-အကြင်ဘဝ၊ အဘဝကို (တာပစ္စည်း အနက်မရှိ) ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊
 စတုဟိပိ-၄ မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဂ္ဂေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ယထာသမ္ဘဝံ-ဖြစ်သင့်သည်
 အားလျော်စွာ၊ (သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်သောကြောင့်
 “ယထာသမ္ဘဝံ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်) တေနတေန နယေန-ထိုထိုနည်းဖြင့်၊ တံ
 ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ-ဤသို့ များသောအပြားရှိသော ထိုဘဝအဘဝကိုလည်း၊
 ဝိတိဝတ္ထော-လွန်ပြီ၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ နာနု

မဂ္ဂေန ပဟိနတ္တာ န ဝိဇ္ဇန္တိ-သာရတ္ထ၊ ပဌမနည်း “ကောပါ-စိတ်ကို နောက်ကျအောင် ဖျက်ဆီး
 တတ်သော ရာဂ်အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်” ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်း “စိတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်
 သော ဒေါသတို့သည်” ဟု ပေး။

အတ္တတော ဧကမေဝ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ” (ဘဝ+အဘဝ)ဟု
 ရှိပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ “ဘဝေါတိ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိဘဝေါတိ ဝိပတ္တိ” စသည်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့်
 အဘဝကို မဖွင့်ဘဲ ဝိဘဝကို ဖွင့်ရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဝိဘဝေါတိစ၊ ပေ၊
 ဧကမေဝ” ဟု မိန့်သည်၊ အဘဝနှင့် ဝိဘဝသည် အနက်တူဖြစ်သောကြောင့် ထင်ရှားသော
 ဝိဘဝကိုသာ ဖွင့်လိုက်ပါသည်-ဟူလို။

ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ။ ။ဣတိသဒ္ဓေါ ပကာရဝစနောတိ အာဟ ဣတိ အနေ
 ကပ္ပကာရာ ဘဝါဘဝတာတိ-သာရတ္ထ၊ ဤအဖွင့်အတိုင်း ဣတိ ဘဝါဘဝတဉ္စ-ဤသို့များ
 သော အပြားရှိသော ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း” ဟု ပေး။

နာနဘဝန္တိ။ ။ဒေဝါ နာနဘဝန္တိ ဒဿနာယာတိ အဓိဂတမဂ္ဂေ ထပေတွာ
 (ရအပ်ပြီးသော မဂ်ရှိသော အရိယာတို့ကို ထား၍) သဗ္ဗေပိ ဥပပတ္တိဒေဝါ ဝါယမန္တာပိ စိတ္တ
 စာရဒဿနဝသေန (စိတ်ဖြစ်ပုံကို မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဒဿနာယ ဒဋ္ဌ၊ နာနဘဝန္တိ၊ န
 အဘိသမ္ဘုဏန္တိ၊ န သက္ကောန္တိ၊ ပဂေဝ မနုဿာ၊-သာရတ္ထ။

ဘဝန္တိတိ-ကာ၊ န သမ္မာပုဏန္တိ-ကောင်းစွာ မရောက်နိုင်ကုန်၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ရခြင်းကို၊ ဒေဝါ/နမိ-နတ်တို့သော်မှလည်း၊ ဒုလ္လဘံ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ ဝါ-မရနိုင်၊ ဣတိ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-ဘုရားရှင်၏ အလို တော်တည်း။

၃၃၃။ အဟိမေခလိကာတိ-ကား၊ အဟိ-မြွေကို၊ ကဋိယံ-ခါး၌၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ ချည်၍၊ ဥစ္ဆရေတိ-ကား၊ အစော်-ရင်ခွင်၌၊ (“ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှား ဖြစ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၃၃၄။ သမ္ပန္နတိတိ-ကား၊ သမ္မာနေတိ-မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်မှုကိုပြု၏၊ ယံ တုမော ကရိဿတိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ သော-ထို ဆရာကြီးသည်၊ ကရိဿတိ-ပြုလတ်၊ (“တေန-ထိုအမှုဖြင့်၊ တုမောဝ-ထို ဆရာကြီးသည်သာ၊ ပညာ ယိဿတိ-ထင်ရှားလတ်” ဟု ပါဠိတော်၌ ဆက်။)

အဟိမေခလိကာ။ ။မေခလာသဒ္ဓါသည် “ခါးစည်းကြိုး” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ မေခလာ ဧဝ မေခလိကာ ခါးစည်းကြိုး၊ ခါးပတ်၊ အဟိဧဝ+မေခလိကာ အဟိမေခလိ ကာ၊ မြွေတည်းဟူသော ခါးပတ်၊ ဤ၌ “အဟိ” ဟု “မြွေတစ်ကောင်ကိုသာ ခါးပတ်သည်” ဟု ဆိုသော်လည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ယမကဝဂ်၊ ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု၌ကား-“သော ကောသမ္ပိတော ရာဇဂဟံ ဂန္တာ ကုမာရကဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတွာ စတ္တာရော အာသီဝိသေ စတုသု ဟံတ္ထပါဒေသု ဧကံ ဂိဝါယံ ပိလန္နိတွာ ဧကံ သီသေ စုပ္ပဋကံ ကတွာ ဧကံ ဧကံသံ တရိတွာ ဣမာယ အဟိ မေခလာယ၊ ယေ လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေသိ” ဟု လာသည်။

သမ္ပန္နတိ။ ။သံပုဗ္ဗ မနဓာတ်ဖြင့် သမ္ပန္နတိကို ဒိဝါဒိဂိုဏ်းဟုလည်းကောင်း၊ သမ္မာနေတိကို စုရာဒိဂိုဏ်းဟုလည်းကောင်း ယောဇနာဖွင့်၏။ သံ ရှေးရှိသောကြောင့် “မြတ် နိုးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏”ဟု ကြံပါ။ သမ္ပန္နတိတိ အမှာကံ သမ္မာနံ ကရောတိ၊ တေနာဟ သမ္မာနေတိတိ၊ သမ္ပန္နတိတိဝါ ပရေဟိ သမ္မာနိယတိတိ အတ္ထော-သံရတ္ထ၊ ဤ ဋီကာ၌ “အမှာကံ သမ္မာနံ ကရောတိ” ဟူသော အဖွင့်အလို သမ္မာနေတိ၌ “သမာနံ”ဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ “သမ္မာနေတိ” ဖြစ်သည်ကို ကြံပါ။ “မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်မှုကို ပြု၏” ဟု အနက်ပေးပါ။ ပရေဟိ ‘သမ္မာနိယတိ’ ဟူသော အဖွင့်ကား အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်၊ ပါဠိတော်ကို မိမိအလိုအတိုင်း တစ်နည်းဖွင့် ခြင်းတည်း၊ ဤအလို “အခြားသူတို့က မြတ်နိုးအပ်၏” ဟု ကံအနက် ပေးပါ။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့ အလိုမူ ကမ္မရုပ်၌ “သမ္ပညတိ” ဟုသာ ရှိနိုင်သည်။

တုမော။ ။သောတိ သတ္တာ၊ ဣမိနာ ယံ တုမောတိ ဧတ္ထ တုမောတိ ရဋ္ဌိသဒ္ဓေါ၊ ဣမ သောတိ သဗ္ဗနာမသန္ဓေန သဒိသတ္ထောတိ ဒဿတိ၊-ယောဇနာ၊ ဤအလို “တုမောသည် သော၏ အနက်ကို ဟောသော ရဋ္ဌိသဒ္ဓါတည်း” ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ မိမိဇာား အခြားဝိဘတ်များ ဖြင့် “တုမော၊ တုမံ၊ တုမေ” စသောရုပ်များ မရှိသောကြောင့် သော၏ အနက်ကို ဟောသော နိပါတ်ပုဒ်တစ်မျိုးဟု ထင်သည်။

ပကာသနီယကမ္ဘာဒိကထာ

၃၃၆။ ခေဋ္ဌာသကဿာတိ ဧတ္ထ-ဿဟူသော ဤပါဌ်၌၊ မိစ္ဆာဇီဝေန-မှားယွင်းသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နပစ္စယာ-ဖြစ်သောပစ္စည်းတို့သည်၊ အရိယေဟိ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝန္တဗ္ဗာ-ထွေးအန်ထိုက်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊) ခေဋ္ဌသဒိဿာ-တံထွေးနှင့် တူကုန်၏၊ တထာရူပေ-ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ပစ္စယေ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ အယံ-ဤဒေဝဒတ်သည်၊ အဇ္ဈောဟရတိ-စားမျိုး၏၊ ဣတိကတွာ-ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ ခေဋ္ဌာသကောတိ-က ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

၃၄၈။ ပတ္ထန္ဓေန ကာယေနာတိ-ကာ၊ ပေါတ္ထကရူပသဒိသေန-ယမင်းရုပ်နှင့်တူသော၊ နိစ္စလေန-တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော၊ ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (“အဋ္ဌာသိ-တည်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။)

ပကာသနီယကံ။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောကို ထင်ရှားပြကြောင်းဖြစ်သော (လူတို့အား ထင်ရှားအောင် ပြောပြကြောင်းဖြစ်သော) ကံကို “ပကာသနီယကံ” ဟု ခေါ်၏။ ဤအရှင် ဒေဝဒတ်ကို ကံပြုရာ၌ “ဗုဗ္ဗေ ဒေဝဒတ္တဿ အညာ ပကတိ အဟောသိ၊ ဣဒါနိ အညာ ဝကတိ-ရှေးတုန်းက ရှင်ဒေဝဒတ်၏ သဘောသည် ယခုသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ခြား ဖြစ်ခဲ့၏၊ ယခု ရှင်ဒေဝဒတ်၏ သဘောသည် ရှေးတုန်းကသဘောမှ တစ်မျိုးတစ်ခြား ဖြစ်နေ၏”။

“ယံ ဒေဝဒတ္တော ကရေယျ ကာယေန ဝါစာယ၊ န တေန ဗုဒ္ဓေါဝါ ဓမ္မောဝါ သံယောဝါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဒေဝဒတ္တော တေန ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ကိုယ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ရှင်ဒေဝဒတ် ပြုလေသမျှသည် ဘုရား တရား သံဃာနှင့် မဆိုင်၊ ရှင်ဒေဝဒတ်နှင့်သာ ဆိုင်သည်” ဟူလို့၊ ဤစကားစုသည် ပကာသနီယကံ၏ ဆိုလိုရင်းစကားစုတည်း၊ ဤသို့ ပကာသနီယကံ ပြုပြီးနောက် လူတို့အားလည်း ကမ္မဝါစာ၌ပါသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပြောပြရသေးသည်၊ ထင်ရှားပြောပြဖို့ရန်လည်း ရဟန်းတစ်ပါးအား သမ္မုတိပေးရသေးသည်။ (ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။)

ခေဋ္ဌာသကဿ။ ။ခေဋ္ဌ+အသကဿ၊ မိစ္ဆာဇီဝကြောင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့သည် အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ မစားသုံးထိုက်သောကြောင့် ထွေးအန်အပ်သော တံထွေးနှင့်တူကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် “ခေဋ္ဌာဝိယာတိ ခေဋ္ဌာ” ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ပြု၍၊ တစ်နည်း-သဒိသုပမာအားဖြင့် ပစ္စည်း ၄ ပါးကို “ခေဋ္ဌ” ဟု ခေါ်သည်၊ “အသိတိဘက္ခတိတိ အသကော၊ အသဇာတ် ဣပ္ပပစ္စည်း၊ ခေဋ္ဌေ အသကော ခေဋ္ဌာသကော” ဟု ပြု၊ အရိယာတို့ ထွေးအန်အပ်သော တံထွေးနှင့်တူစွာ မအပ်မရာ ပစ္စည်းတို့ကို စားသုံးနေသူ “ခေဋ္ဌာပကဿ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသည်ကား အဖွင့်နှင့် မညီ။

ပတ္ထန္ဓေန ပေါ ကာယေန။ ။ပတ္ထန္ဓေနာတိ-ဧတ္ထ ဘုသော ထဒ္ဓေါ ပတ္ထန္ဓေါ၊ ဗာဠထဒ္ဓေါတိ အတ္ထော၊ တေန ဝုတ္တံ နိစ္စလေနာတိ၊ ပေါတ္ထကရူပသဒိသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ပေါတ္ထက

၃၄၂။ မယံ ခေါ၊ ပေ၊ နာမာတိ-ကား၊ ရာဇာသည၊ အမေ-ငါတို့ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဥက္ကံသန္တော၌ စပ်၊) ရာဇညာတကဿ-မင်းသည် အသိအမှတ်ပြုအပ်သူ၏၊ ဘာဝေန-အဖြစ်ဖြင့်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဥက္ကံသန္တော-မြှောက်ပင့်လိုသည်၊ ဝါ-ကြားဝါလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) အာဟ-ပြီ။

ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလောတိ-ကား၊ ဗဒ္ဓနိစ္စလေ-ကြီးနွယ်တို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ (“အဘိဓာဝိ-ပြေးသွားပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။) ဒုက္ခံ ဟိ ကုဉ္ဇရ နာဂမာသဒေါတိ-ကား၊ ဘော ကုဉ္ဇရ-အို့ ဆင်ပြောင်ကြီး၊ ဗုဒ္ဓနာဂံ-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်သို့၊ အာသာဒနံ-ဝဓကစိတ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ ဝဓကစိတ္တေန-ဝဓကစိတ်ဖြင့်၊ ဥပဂမနံနာမ-ချဉ်းကပ်ခြင်းမည်သည်၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲကြောင်းတည်း။ [အာသာဒနံ၌ စုရာဒိ သဒဓာတ်၊ ယုပစ္စည်း၊ ချဉ်းကပ်ခြင်းအနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့် “ဥပဂမနံ နာမ” ဟု ဖွင့်သည်။] နာဂဟတဿာတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓနာဂံ-ဘုရားတည်းဟူသော ဆင်ပြောင်ကို၊ ယာတကဿသတ်ဖြတ်သော သူ၏၊ (“သုဂတိ န ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ရူပံနာမ ဝတ္ထဒန္တာဒိမယံ၊ (အဝတ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအရုပ်၊ ဆင်စွယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အရုပ်၊ အာဒိဖြင့် မြေညက်၊ သစ်သား၊ ကြေး၊ သံတို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအရုပ်၊ ပန်းချီ ဆေးရေးရုပ်များကို ယူ၊)-ယောဇနာ၊ ထိုအရုပ်များကိုပင် “ယမင်းရုပ်”ဟုလည်းကောင်း၊ “ညမင်းရုပ်”ဟုလည်းကောင်း ရှေးကအနက်ပေးကြသည်၊ ပေါတ္ထကရူပ၏ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ သိက္ခာချအခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။

ရာဇညာတကာနာမ။ ။ဉာယန္တေတိ ဉာတကာ၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ဉာတာ-ငါ့ဆရာဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်သူတို့တည်း၊ ရာဇညာတာ-သူတို့၊ ရာဇညာတာယေဝ ရာဇညာတကာ၊ [ရာဇညာတကာနာမာတိ ဧတ္ထ ရညာ ဇာနိယာတိ အမှာကံ ဝရူတိ ရာဇညာတာ၊ တေယေဝ ရာဇညာတကာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တဒတ္ထံ အဓိပ္ပာယေန ဒေသေန္တော အာဟ ရာဇာ အမေ ဇာနာတိတိ အာဒိ၊-ယောဇနာ။]

ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလော။ ။ကဏ္ဍောစ-နားရွက်လည်း၊ ဝါလာနိစ-မြီးဆံတို့လည်း၊ ကဏ္ဍဝါလံ-နားရွက်မြီးဆံ၊ ပဟဋ္ဌ+ကဏ္ဍဝါလံ ယဿာတိ ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလော-ရွှင်သော နားရွက်မြီးဆံရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊ ဗဒ္ဓနိစ္စလေ ကတွာကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ အမွေးတွေထောင်၍ ထရာ၌ “လောမဟံသ-အမွေးတို့၏ ရွှင်ခြင်း” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ နားရွက် မြီးဆံများ မလှုပ်ရှားဘဲ ထောင်နေသည်ကို “ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလ-ရွှင်လှန်းသော နားရွက်မြီးဆံ” ဟု ခေါ်သည်၊ စာအုပ်တို့၌ “ဗန္ဓနေ နိစ္စလေ ကတွာ” ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ “ဗဒ္ဓနိစ္စလေ ကတွာ” ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ စာရှိအတိုင်း ကောင်းသည်။ [ဗဒ္ဓနိစ္စလေတိ ရဇ္ဈဝလ္လီဟိ ဗဒ္ဓေဝိယ နိစ္စလေ၊ ပဟဋ္ဌကဏ္ဍဝါလေတိ သမ္ပန္နော၊ ကတွာတိ ဣမိနာ အဘိဓာဝိတိ ပဒေ ကြိယာဝိသေသနဘာဝံ ဒေသေတိ၊-ယောဇနာ။]

ပဋိကုဋိယောဝ ဩသက္ကိတိ-ကား၊ တထာဂတာဘိမုခေါယောဝ-မြတ်စွာဘုရား သို့ ရှေးရှုသည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ-၍) ပိဋ္ဌိမေဟိ-ခြေဖမိုးဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဒေဟိ-ခြေတို့ဖြင့်၊ အဝသက္ကိ-နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ်သွားပြီ၊ အလက္ခိကောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) န လက္ခေတိ-မမှတ်သားတတ်၊ ဝါ-မသိတတ်၊ ဣတိ - ထို့ကြောင့်၊ အလက္ခိကော - ကမည်၏၊ န ဇာနာတိ-မသိတတ်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ပါပကမ္မံ-ယုတ်မာသော အမှုကို၊ ကရောမိ-ပြုနေ၏၊ ဣတိ-သို့၊ န ဇာနာတိ-မသိတတ်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ န လက္ခိတဗ္ဗော-မမှတ်သားထိုက်၊ ဝါ-မကြည့်ရှုထိုက်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အလက္ခိကော-ကမည်၏၊ န ပဿိတဗ္ဗော-မကြည့်ရှုထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ (ကြည့်စရာ မကောင်း-ဟူလို။)

ပဋိကုဋိယောဝ။ ။မြတ်စွာဘုရားသို့ ရှေးရှုသည်ကို ပဋိဟုဆိုသည်၊ ကုဋကား-ကောက်ကွေးခြင်း အနက်ဟောတည်း၊ ဤနေရာ၌ ဒူးပဆစ်တုပ်ခြင်းကို ယူပါ၊ ကုဋော+ယဿ+အတ္တိတိ ကုဋိယော၊ အချို့စာအုပ်တို့၌ ဣတပစ္စည်းဖြင့် “ကုဋိတော” ဟုလည်း ရှိ၏၊ အနက် တူပင်၊ ပဋိမုခံ-မြတ်စွာဘုရားသို့ ရှေ့ရှု+ကုဋိယော-ကောက်ကွေးခြင်းရှိသူတည်း၊ ဝါ-တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသူတည်း၊ ပဋိကုဋိယော-သူ။

ပိဋ္ဌိမေဟိ ပါဒေဟိ။ ။ဒူးတုပ်ထားသောခြေတို့၌ ခြေဖဝါးတို့သည် အပေါ်က နေ၍ ခြေဖမိုးမှာ မြေ၌ ထိနေ၏၊ နောက်ဆုတ် နောက်ဆုတ်ဖြင့် ဒူးတုပ်ကို မဖျက်ဘဲသွားလျှင် ခြေဖဝါးဖြင့် မြေမထိဘဲ ခြေဖမိုးဖြင့်သာ ထိ၏၊ ထို့ကြောင့် “ပိဋ္ဌိမေဟိ ပါဒေဟိ-ခြေဖမိုးတို့ဖြင့် နောက်ဆုတ်သွားသည်” ဟု ဆိုသည်။

ဩသက္ကိ။ ။ဩသက္ကိ၌ သက္ကဓာတ်သည် သွားခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ အဝ ဥပသာရကြောင့် နောက်ဆုတ်သွားခြင်း အနက်ကို ဟောသည်ဟု မှတ်ပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား- “မြတ်စွာဘုရားဘက်သို့ ဦးလှည့်၍ ဒူးပဆစ်တုပ်လျက် နောက်ဆုတ်သွားသည်”ဟူလို ထို့ကြောင့် “တထာဂတာဘိမုခေါယောဝ ပိဋ္ဌိမေဝ ပါဒေဟိ အဝသက္ကိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ တထာဂတာဘိမုခေါယောဝ သည် ပဋိ၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊ ခြေဖဝါးဖြင့်နင်း၍ မသွားဘဲ ဒူးကို ကောက်ကွေး၍ (ပဆစ်တုပ်) သွားသောကြောင့် ပိဋ္ဌိမေဟိ ပါဒေဟိကား ကုဋိယ၏ အနက်ဖွင့်တည်း။

အလက္ခိကော။ ။စုရာဒိလက္ခဓာတ်သည် ဒဿနအနက်၊ အင်္ဂနအနက် ၂ မျိုးကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ “အင်္ဂန” အနက်ကို ဟောသည်ဟု သိစေလို၍ “ န ဇာနာတိတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ [ယောဇနာ၌ကား “ န ဇာနာတိဖြင့် ဒဿနအနက်ကို ပြသည်-ဟု ဆို၏။] “လက္ခေတိတိ လက္ခိကော၊ န+လက္ခိကော အလက္ခိကော” ဟု ပြ၊ ဤအလို ဣပစ္စည်းကို ကတ္တားဟောဟု ကြံပါ၊ “န လက္ခိတဗ္ဗောတိ ဝါ အလက္ခိကော” ဟု ကြံလျှင် ကံဟောပင်တည်း။ [န လက္ခိတဗ္ဗောတိ အညေဟိ သပ္ပရိသေဟိ န လက္ခိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော၊ ဧတ္ထ ဣပစ္စယော ကတ္တာကမ္မေသု ဟောတိ၊ ယကာရဿ ကကာရိကတ္တာ အလက္ခိကောတိ ဝုတ္တံ-ယောဇနာ။]

၃၄၃။ တိကဘောဇနန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) တိဟိ-၃ ပါး ကုန်သော၊ ဇနေဟိ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဘောဇနံ-စားထိုက်သော ဘောဇဉ် တည်း၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ ပညပေဿာမိ-ပညတ်တော်မူအံ့၊ တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို၊ အနုဇာနိဿာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဂဏဘောဇန-ဂဏဘောဇဉ်၌၊ (၄ ပါးမှအထက် ဂိုဏ်းဖြစ်သော သံဃာသည် စားထိုက်သောဘောဇဉ်၌) ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မော-သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်သည်၊ (ဌိတော-တည်၏၊ တထာ-ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ကာရေတဗျော-ပြုစေထိုက်၏၊ ဝါ-ဆုံးဖြတ် ထိုက်၏၊ (ဂဏဘောဇနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏၊) ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ပဉ္စဝတ္ထုယာစနကထာ-ငါးပါးသော ဝတ္ထုတို့ကို တောင်းကြောင်းကထာကို၊ သံဃာ ဒိသေသ ဝဏ္ဏနာယံ-သံဃာဒိသေသအဖွင့်၌၊ (မယာ) ဝုတ္တာ-ပြီ၊ ကပ္ပန္တိ-ကား၊ အာယုကပ္ပံ-အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ (အဝီစိငရဲ၏ အာယုကပ်ပတ်လုံး၊) “နိရယမိ-၌၊ ပစ္စတိ-ကျက်ရ၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ ဗြဟ္မံ ပုညန္တိ-ကား၊ သေဌ်-မြတ်သော၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ (“ပသဝတိ-ပွားစေ၏” ၌စပ်၊) သဂ္ဂံ ကပ္ပမ္ပိတိ-ကား၊ အာယုကပ္ပ မေဝ-(နတ်ပြည်၏)၊ အာယုကပ်ပတ်လုံးပင်လျှင်၊ (“မောဒတိ-ဝမ်းမြောက်ရ၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) [အာယုကပ်ချင်းတူသောကြောင့် ဧဝံဟည်သည်။]

တိကဘောဇနံ။ ။တိဏ္ဏံ+သမ္ပဟော တိကံ-ရဟန်းသုံးပါးအပေါင်း၊ တိကေန+ဘုဒ္ဓိ တဗ္ဗံ+ဘောဇနံ တိကဘောဇနံ-ရဟန်းသုံးပါးအပေါင်းသည် စားထိုက်သောဘောဇဉ်၊ ထို ဘောဇဉ်သည် ဂဏဘောဇဉ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ ဂဏဘောဇဉ်ကိုကား လေးပါးဂိုဏ်း သည် မစားကောင်း၊ လေးပါးပြည့်လျှင်လည်း သံဃာသင်းခွဲ နိုင်အောင် သံဃာပြည့်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ဂဏဘောဇဉ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တိကဘောဇဉ်ကိုသာ “အကပ္ပိယနိမန္တန ဖြင့် ပင့်ဖိတ်သောအခါ စားကောင်း၏” ဟု ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကိုပင် “ပညပေဿာမိ” ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤသို့ တိကဘောဇဉ်ကို ခွင့်ပြုလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဂဏဘောဇဉ်ကို ထပ်၍ လေးနက်စေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗဘောဇနံ၏ နောက်၌ “တံပညပေဿာမိတိ” ဟု သံဝဇ္ဇေ တဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့်တွေ့ရ၏၊ ရှေးနိဿယ၌ ဣတိသဒ္ဓါ မပါ၊ ပါဠိတော်၌လည်း တံသဒ္ဓါ မပါသော ကြောင့် “တံ ပညပေဿာမိ”တိဟု ဣတိ မပါခြင်းက ကောင်းသည်၊ အနုဇာနိဿာမိဖြင့် “ပညပေဿာမိ” အရ “တားမြစ်ကြောင်းပညတ်တော်မဟုတ်” ဟု ပြသည်၊ [တိကဘောဇနန္တိ တိဟိ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗ ဘောဇနံ၊ တတော အဓိကေဟိ ဧကတော ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဘုဒ္ဓိတံ နဝဋ္ဋနကံ ဂဏဘောဇနပဋိပက္ခံ ဘောဇနန္တိ အတ္ထော-ဝိမတိ။]

ကပ္ပံ။ ။အာယုကပ္ပန္တိ ဧကံ မဟာကပ္ပံ အသီတိဘာဝံ ကတွာ တတော ဧက ဘာဂမတ္တံ ကာလံ အန္တရကပ္ပသညိတံ ကာလံ၊ သာရတ္ထ၊ ကပ္ပန္တိ မဟာနိရယေ အာယုကပ္ပံ၊ တံ “အန္တရကပ္ပ” န္တိ ကေစိ၊ ကေစိပန “အသင်္ချေယျကပ္ပ” န္တိ-ဝိမတိ။

သံဃာဒေသနာ ကထာ

၃၄၄။ အထခေါ၊ ပေါ၊ ဘိန္နိတွာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ (ဂူဠတ္ထံ-ကို) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒေသေမိ)-ထုတ်၍ပြဦးအံ၊ သော-ထိုဒေဝဒတ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌ပင်၊ အာဝေဏိကံ-သီးခြားဖြစ်သော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂဟော-သွားပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤသံဃံ ဘိန္နိတွာဟူသော စကားကို၊ ဂူတ္ထံ-ပြီ။ /

၃၄၅။ ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတီတိ-ကား၊ စိရနိသဇ္ဇာယ-ကြာမြင့်စွာ ထိုင်နေ ရခြင်းကြောင့်၊ ဝေဒနာဘိဘူတာ-ဝေဒနာသည် နှိပ်စက်အပ်သော၊ (ပိဋ္ဌိ-ကျောက် ကုန်းသည်၊) ဗာမတိ-ရှင်ဒေဝဒတ်ကို နှိပ်စက်၏၊ ဝါ-ညောင်းညှာ၏၊ (အာဂိလာ ယတီတိ ဧတ္ထ အာတျှပသဂ္ဂေါ အဘိဘဝနတ္ထော၊ ဂိလေဓာတု ဗာနေတ္ထောတိ အာဟ ဝေဒနာဘိဘူတာ ဗာမတီတိ၊-ယောဇနာ၊) တမဟံ အာယမိဿာမီတိ- ကား၊ တံ-ထိုကျောက်ကုန်းကို၊ အဟံ-ငါသည်၊ ပဿာရေဿာမိ-ဆန့်တန်းအံ၊ အာ ဒေသနာ၊ ပေါ၊ နုသာသနီနာမ-နီ မည်သည်၊ တေ-သင်၏၊ မနော-စိတ်သည်၊ ဧဝမ္မိ-ဤသို့လည်း၊ (သုဉ်လုံလည်း၊) (ဟောတိ၊) တေ-၏၊ မနော-သည်၊ တထာပိ- ထိုသို့လည်း၊ (ဟိလုံလည်း၊) (ဟောတိ၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ တဒနုရူပါ-ထို အာဒေသနာပါဠိဟာရိယအားလျော်သော၊ ဓမ္မဒေသနာ-တရားဒေသနာတည်း။

သံဃံ ဘိန္နိတွာ၊ ပေါ၊ ဂူတ္ထံ။ ။ရဟန်းငါးရာကို ခေါ်သွားရုံဖြင့် “သံဃံ ဘိန္နိ တွာ” ဟု မဆိုနိုင်သေး၊ ခေါ်သွားရုံတွင်မက ဓမ္မဝါဒီ-အဓမ္မဝါဒီ စာရေးတံကို ခွဲခြားယူစေပြီးလျှင် မဟာသိမ် တစ်ခုတည်း၌ပင် ကံပြုကြသော အခြားသံဃာများမှ သီးခြားခွဲ၍ ဥပုသ်ပြုသော ကြောင့်၊ (ကံခွဲ၍ ပြုသောကြောင့်) “သံဃံ ဘိန္နိတွာ” ဟု ဆိုသည်။

အာဒေသနာ၊ ပေါ၊ အနုသာသနီ။ ။သူတစ်ပါး၏ စိတ်ကို “သင်၏စိတ်သည် သည်ပုံ သည်နည်း၊ ဟိုပုံ ဟိုနည်းဖြစ်နေ၏” ဟု ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုးသည် အာဒေ သနာ ပါဠိဟာရိယမည်၏၊ အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယကား နိုးရာတရားဟော၍ ဆုံးမခြင်းတည်း၊ ထိုတွင် “ဧဝမ္မိ၊ ပေါ၊ ပရဿ စိတ္တံ ဇာနိတွာ” ဖြင့် အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယကိုပြ၏၊ တဒနုရူပါ ဓမ္မဒေသနာဖြင့် အနုသာသနီပါဠိဟာရိယကို ပြသည်။

ဝဓနတ္ထံ။ ။အာဒိဿတိ ဧတာယာတိ အာဒေသနာ-သူတစ်ပါးစိတ်ဖြစ်ပုံကို ညွှန်ပြကြောင်းတန်ခိုး၊ ပဋိပက္ခ-ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူတို့ကို၊ ဟရတီတိ (ပယ်ရှားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ပဋိဟာရိယံ-ပဋိဟာရိယံယေဝ ပါဠိဟာရိယံ၊ အာဒေသနာစ+သာ+ပါဠိဟာရိ ယံဓာတိ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ၊ အနုသာသတိ ဧတာယာတိ အနုသာသနီ-ဆုံးမကြောင်း တရား၊ အနုသာသနီစ + သာ + ပါဠိဟာရိယံဓာတိ အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယံ၊ အရှင်သာရိ

၃၄၆။ မမာနကုဗ္ဗန္တိ-ကား၊ မမ-ငါ၏၊ အနုကိရိယံ-အတုဖြစ်သော အမူအရာကို၊ ကုရုမာနော-ပြုသည်၊ (“ဟုတ္တာ မရိဿတိ-သေရလတံ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ကပဏောတိ-ကား၊ ဇုက္ခိတော-လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ (“ဟုတ္တာ မရိဿတိ”၌ စပ်၊) မဟာဝရာဟဿာတိ-ကား၊ မဟာနာဂဿ-ဆင်ပြောင်ကြီး၏၊ (“အနုကြုဗ္ဗ-အတုဖြစ်သော အမူအရာကိုပြုသည်”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) မဟိ ဝိကုဗ္ဗတောတိ-ကား၊ ပထဝီ-မြေကို၊ ပဒါလေန္တဿ-ဖောက်ခွဲသော၊ ဘိသံ ယသမာနဿာတိ-ကား၊ ဘိသံ-ကြာစွယ်ကို၊ ခါဒန္တဿ-ခဲစားသော။ [ပါဠိတော်၌ “ယသမာနဿ”ဟု ရှိ၏၊ ယသဇာတ်၊ အာနပစ္စည်းဟု ကြုံ၊ နဒီသု ဇေတုတောတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝုဠတ္တံ-ကို) ကိရ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ-အံ၊) သော ဟတ္ထိနာဂေါ-ထိုဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ သာယန္တသမယံ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ နဒီနာမကံ-နဒီအမည်ရှိသော၊ တံပေါက္ခရဏိ-ထိုရေကန်သို့၊ သြဂါဟေတွာ-သက်ဆင်း၍၊ ကိဠန္တော-ကုစားသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊)

ပုတ္တရာ၏ ပါဠိဟာရိယသည် အာဒေသနာပါဠိဟာရိယနှင့် အနုသာသနီပါဠိဟာရိယတည်း၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ပါဠိဟာရိယကား ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယနှင့် အနုသာသနီပါဠိဟာရိယတည်း၊ (အကျယ်ကို သာရတ္ထဋီကာ၌ ရှုပါ။)

ပါဠိတော်။ ။ထုလ္လစ္စယံ ဒေသာပေဟိတိ ဣဒံ ဘေဒပုရေက္ခာရဿ ဥပေါသထာဒိကရဏေ ထုလ္လစ္စယဿ ဥပေါသထက္ခန္ဓကာဒိသု၊ ပဌမမေဝ ပညတ္တတ္တာ ဝုတ္တံ၊ ဣတရဿ ဧတေသံ အာဒိကမ္ပိကတ္တာ အနာပတ္တိယေဝ သိယာ၊-ဝိမတိ။

စဉ်းစားစွယ်။ ။ထိုဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများသည် ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သင့်လျက်ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၏ တရားတော်ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌ ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်က သူတို့ကိုယ်တိုင် လွန်ကျူးလိုသောစိတ် စေတနာမရှိဘဲ သင့်ရသော အစိတ္တက အာပတ်ဖြစ်သောကြောင့် “အာပတ်ရှိလျက် သောတာပန်ဖြစ်နိုင်သည်” ဟု စဉ်းစားသင့်သည်၊ အကယ်၍ လွန်ကျူးလိုသော စေတနာဖြင့် သင့်ရောက်အပ်သော သစိတ္တက အာပတ်ဖြစ်လျှင်ကား သောတာပန် မဖြစ်နိုင်ရာ။

မဟိဝိကြုဗ္ဗတော။ ။ပထဝီတိ ဣမိနာ မဟိဝိကြုဗ္ဗတောတိ ဧတ္ထ မဟိသဒ္ဓဿ ဧဝံ နာမကံ မဟာနဒီ (မဟိမြစ်ကို) ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဒါလေန္တဿာတိ ဣမိနာ ကရောတုယာ၊ ဝိကျုပသဂ္ဂဝသေန ပဒါလနတ္ထံ ဒဿေတိ၊-ယောဇနာ၊ ဤသို့ မြေကြီးကို အစွယ်တို့ဖြင့် ဖောက်ခွဲထိုးပစ်ခြင်းသည် ဆင်တို့၏ ထုံးစံဖြစ်သတတ်၊ မဟိ ဝိကြုဗ္ဗတောတိ မဟိ ဒန္တေဟိ ဝိလိခန္တဿ၊ ဣဒဉ္စ ဟတ္ထိနံ သဘာဝဒဿနံ၊-ဝိမတိ။

နဒီသု ဇေတုတော။ ။“နဒီ” အရ မြစ်ကို ယူမည်စိုး၍ “နဒီနာမကံ ပေါက္ခရဏိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဋီကာ၌ “နဒီတိဇေတ္ထ မဟာသဇရာ-အဓိပ္ပေတော” ဟု ဖွင့်၏၊ ဤ၌ “ကိဠန္တော သဗ္ဗရတ္ထိ ဝီတိနာမေသိ ဇာလိကံ ကရောတိ” ကား ဇေတုတော၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ဤအလို “နဒီသု-နဒီမည်သော ချောင်းမြောင်းတို့၌၊ ဇေတုတော-ပျော်မြူး၍နေသော” ဟု ပေးသင့်မည်ထင်သည်၊ ဝိမတိ၌ “ဇေတုတောတိ ယူထံ ပါလေန္တဿ” ဟု လည်းကောင်း၊ သာရတ္ထ၌

သဗ္ဗရတ္တိ-အလုံးစုံသော ညဉ့်ကို၊ ဝိတိနာမေသိ-လွန်စေပြီ၊ ဇာလိကံ-ဇာကွန်ယုက်
ကဲ့သို့ လူးလာဖြတ်သန်းခြင်းကို၊ (ရှေးနိဿယ အတိုင်းအနက်၊) ကရောတိ-၏၊
တေန-ကြောင့်၊ နဒီသု ဇေတတောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

၃၄၇။ သုတာတိ-ကား၊ သောတာ-နားထောင်တတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) အသန္နိ
ဒွေါစ အက္ခာတိတိ-ကား၊ နိဿန္တေဟော-ယုံမှားခြင်း မရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အနုသန္နိ
ဝသေန-ရှေ့စကား၊ နောက်စကားတို့၏ အဆက်အစပ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတွာ
ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍ ယှဉ်စေ၍၊ (အချို့စာအုပ်၌ “ယောဇေတွာ” တစ်ပုဒ်သာ
ပါသည်၊) အက္ခာတိ-ပြောဆိုတတ်၏။

၃၅၀။ အပါယေ-အပါယ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အာပါ
ယိကော-အာပါယိကမည်၏၊ (နိဗ္ဗတ္တိအနက်၌ ဣကပစ္စည်းသက်။) ဧဝံ-တူ၊
နေရယိကော-ငရဲ၌ဖြစ်လတ်သူ၊ (နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိတိ နေရယိကောဟု ပြုပါ-
ဟူလို။) ကပ္ပံ-အဝီစိငရဲ၏၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ ဌဿတိ-တည်လတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊
ကပ္ပ ဌော-ဌမည်၏၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ (သံဃာသင်းခွဲပြီးရာ ယခုအခါ၌) ဗုဒ္ဓ
သဟဿေနာပိ-ဘုရား အထောင်သော်မှလည်း၊ (ပိသဒ္ဓါသမ္ဘာဝနာဇောတကာ၊)
တိကိစ္ဆိတုံ-ကုစားခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်းတော့၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတေ
ကိစ္ဆော-အတေကိစ္ဆမည်၏။

မာ ဇာတု ကောစိ လောကသ္မိန္တိ-ကား၊ လောကသ္မိ-သတ္တလောက၌၊ ကောစိ-
တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊ ကဒါစိပိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌လည်း၊
(ပါပိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုရှိသူသည်၊) မာ (ဥပပဇ္ဇထ)-မဖြစ်ပါလင့်၊ ဥပပဇ္ဇထာ
တိ-ကား၊ (မာ) ဥပပဇ္ဇထ - မဖြစ်ပါလင့်၊ ဇလံဝါ ယသသာ အဋ္ဌာတိ-ကား၊
ယံသသာ-အခြွေအရံအကျော်အစောအားဖြင့်၊ ဇလန္တော ဝိယ-တောက်ပသကဲ့သို့၊
ဌိတော-တည်ပြီ၊ ဒေဝဒတ္တောတိ မေ သုတန္တိ-ကား၊ ဒေဝဒတ္တော - ဒေဝဒတ်ကို၊

“ဇေတတောတိ ဟတ္ထိယူထံ ပါလေန္တဿ” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ဋီကာတို့လက်ထက်တုန်းက
ဤအဋ္ဌကထာဖွင့် ရှိဟန်မတူ၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဖွင့်မှ တစ်မျိုးဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ဤဋီကာတို့
အလိုအားဖြင့် “ဇေတတော-ဆင်အပေါင်းကို စောင့်ရှောက်နေသော” ဟု ပေးပါ။

ဥပပဇ္ဇထ။ ။ဥပုဗ္ဗ ပဒဇာတ်၊ အဇ္ဇတနီ အာဝိဘတ်၊ ယပစ္စည်း၊ ဓာတ်၏အစ၌
(အ) လာ၊ ယဝမဒနဖြင့် ဒလော၊ ဒုကို ဖြေ၊ ဒွေဇော်လာ၊ ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ
သုတ်ဖြင့် ဣလော၊ အာဝိဘတ်ကို ဣပြု၍ “ဥပပဇ္ဇိတ္ထ” ဟု ဖြစ်သင့်သော်လည်း ဂါထာအရာ
ဖြစ်၍ ဆန်းစောင့်ခြင်းအကျိုးငှာ ဣကို (အ) ပြု၊ တ တစ်လုံးကို ချေ၍ “ဥပပဇ္ဇထ” ဟု
ဖြစ်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌လည်း “ဥပပဇ္ဇထ”ဟု ရှိပါစေ၊ “ဥပပဇ္ဇထ”ဟု မရှိပါစေနှင့်၊
ဤရုပ်ရိုးမျိုးကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ တျာဒိကဏ္ဍ၊ (၃၈)သုတ်၌ များစွာတွေ့နိုင်သည်။

ဤဒိသော-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သုတမ္ဗ-ကြားအပ်
 ဖူးသော စကားသည်လည်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ တဒေဝ-ထိုစကားကိုပင်၊ ဂဟေတွာ-
 ယူ၍၊ ဣဒံ-ဤစကားကို၊ (ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော၊ ဘာဝိတတ္ထောတိ သမ္ပ
 တော၊ ဇလံဝ ယသသာ အဋ္ဌာ၊ ဒေဝဒတ္ထောဟူသော စကားကို၊) (ဘဂဝတာ၊)
 ဝုတ္တံ-ပြီ၊ သော ပမာဒမနုစိတ္တောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ပမာဒံ-မေ့လျော့ခြင်းကို၊ အနုစိနာတိ-
 အဖန်ဖန် စိတ်တတ်၏။ ဝါ-တိုးပွားစေတတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနုစိတ္တော-အနုစိတ္တ
 မည်၏။ (စိဓာတ်ဖြစ်လျှင် “အနုစိတ္တော” မကောင်း၊ “အနုစိနော” ရှိမှ ကောင်း၏။)
 ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းကို၊ အပ္ပဟိနော-မပယ်အပ်သေး၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား
 အနက်၊ အသဇ္ဇနန္တိ-ကား၊ ပါပကေန-ယုတ်မာသော၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ပတွာ-
 ရောက်၍၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိသောသေတွာ-ခြောက်သွေ့စေ၍၊ (“ဝိဟေဋ္ဌေတွာ-
 ညည်းဆဲ၍” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ဋီကာ၌လည်း “ဝိဟေဋ္ဌေတွာ” ဟု ရှိသည်။)
 ဣတိအတ္ထော-နက်၊ ပန-ဆက်၊ အဝီစိနိရယံ ပတ္ထောတိ ဣဒံ-တ္ထောဟူသော ဤ
 သဒ္ဓါသည်၊ အာသီသာယံ-မချွတ်ဖြစ်လတ်ဟူသော အနက်၌၊ အတိတဝစနံ-
 အတိတ်ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါတည်း၊ ဘေသ္မာတိ-ကား၊ ဘယာနကော-ကြောက်ဖွယ်
 ကောင်းသော၊ ဝါ-ကြောက်ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်၊ (“မဟာ-ကြီးကျယ်လှ၏”
 ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) (အာသီသာယံတိ အဝဿံ ဘာဝိအတ္ထသိဒ္ဓိယံ (မချွတ်ဖြစ်
 လတ်သော အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်း၌၊ သာ ဟိ ဣမ အာသီသာတိ အဓိပ္ပေတာ၊ န
 ပတ္ထနာ၊ ဤဒိသေ အနာဂတတ္ထေ အတိတဝစနံ သဒ္ဓဝိဒ္ဓ ဣစ္ဆန္တိ-ဝိမတိ။)

ဥပါလိပဉ္ဇာကထာ

၃၅၁။ ဧကတော ဥပါဠိ ဧကောတိ-ကား၊ ဓမ္မဝါဒိပက္ခေ-ဓမ္မဝါဒိဘက်၌၊
 ဧကော-တစ်ပါးသည်၊ (ဟောတိ၊) ဧကတော ဒွေတိ-ကား၊ အဓမ္မ ဝါဒိပက္ခေ-
 အဓမ္မဝါဒိဘက်၌၊ ဒွေ-၂ ပါးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊) စတုတ္ထော အနုဿာဝေတိတိ-
 ကား၊ သံယံ-ကို၊ ဘိန္နိဿာမိ-ခွဲအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဓမ္မဝါဒိ-အဓမ္မဝါဒိရဟန်း
 သည်၊ စတုတ္ထော-လေးပါးမြောက်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ အနုဿာဝေတိ-စိတ်ကိုဆွဲ
 ဆောင်လျက် ကြားသိစေအံ့၊ အနုနယန္တော-စိတ်ကိုဆွဲဆောင်လျက်၊ သာဝေတိ-
 ကြားသိစေအံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကြားသိစေသနည်း၊) တုမှာကံယေဝ-အရှင်ဘုရား

အနုဿာဝေတိ။ ။ အနုကို “အနုနယန္တော” ဟု ဖွင့်သည်။ ထို “အနုနယန”
 ဟူသည် သံဃာသင်းခွဲထိုက်သော ရဟန်းတို့ကို မိမိတို့ဘက်သို့ပါအောင် ဆွဲဆောင်ခြင်းတည်း။
 န တုမှာကံယေဝ စသည်ကား အနုနယနပြုပုံကိုပြသော စကားတည်း။ သာဝေတိ၌ ကြားစေ

တို့၏သာ၊ (အရှင်ဘုရားတို့မှာသာ၊) နရကဘယံ-နရက်ဘေးသည်၊ ဝါ-ငရဲဘေးသည်၊ န အတ္ထိ-ရှိသည်မဟုတ်ပါ၊ အမှာကမ္မိ-တပည့်တော်၏လည်း၊ (တပည့်တော်တို့မှာလည်း၊) န ရကဘယံ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ၏၊ အမှာကံ-တို့၏၊ (အတွက်၊) အဝီစိမဂ္ဂေါ-အဝီစိလမ်းကို၊ န ပိဟိတော-ပိတ်အပ်ပြီ မဟုတ်ပါ၊ (အချို့စာ၌ “ဘိတော” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊) မယံ-တို့သည်၊ အကုသလာ-အကုသိုလ်မှာ၊ န ဘာယာမ-မကြောက်ကြကုန်သည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤအယူသည်၊ အဓမ္မော-အဓမ္မသည်လည်းကောင်း၊ အဝိနယော-အဝိနယသည်လည်းကောင်း၊ အသတ္ထုသာသနံဝါ-မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်မဟုတ်သည်လည်းကောင်း၊ ယဒိ ဘဝေယျ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မယံ-တို့သည်၊ န ဂဏှောယျာမ-ဤအယူကို မယူကုန်ရာ၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ အဓမ္မ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ (“အနုဿာဝေတိ-စိတ်ကို ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေအံ့” ဟု ပြန်လှည့်၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ အဋ္ဌာရသ-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုနိ-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့ကို၊ ဟောဓေတိ-သိစေအံ့၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ပန-ဆက်၊ သလာကံ ဂါဟေတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုဿာဝေတွာ-စိတ်ကို ဆွဲဆောင်လျက် ကြားသိစေပြီး၍၊ ဣဒံ-ဤအယူကို၊ ဂဏှထ-ယူကြပါကုန်၊ ဣဒံ-ဤအယူကို၊ ရောစေထ-နှစ်သက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ သလာကံ-ကို၊ ဂါဟေတိ-၏။

ဧကတော၊ ပေ၊ ဓမ္မ ဟောန္တိတိ အာဒိသုပိ-န္တိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊ ဧဝံ၊ ပေ၊ သံဃဘေဒေါစာတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (တစ်ဖက်၌ ၄ ပါး၊ အခြားတစ်ဖက်၌လည်း ၄ ပါး၊ နဝမမြောက် ပုဂ္ဂိုလ်က စာရေးတံကို ယူစေသောအားဖြင့်၊) သံဃရာဇိစေဝ-သံဃာ၏ အရေးအကြောင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃဘေဒေါစ-သံဃာ၏ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဟောတိ-၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှလောက်အတိုင်း အရှည်ရှိသော စာရေးတံကို ယူစေခြင်းမျှဖြင့်၊ သံဃော-သည်၊ ဘိန္နော-ကွဲပြီးသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး။

ရုံသာမက “သိစေ၏”ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပါ ယူစေလိုသောကြောင့် “ဟောဓေတိတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။ (ဋီကာတို့၌ကား “အနုနယန္တောတိ အနုဇာနာပေန္တော (ခွင့်ပြုစေလျက်)” ဟုလည်းကောင်း၊ “ဘေဒဿ အနုရူပံဝါ ဟောဓေန္တော (ကွဲပြားခြင်းအား လျော်စွာသိလျက်)” ဟုလည်းကောင်း၊ “ယထာ ဘေဒေါ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဘိန္နိတဗ္ဗေ ဘိက္ခု ဝိညာပေန္တော” ဟုလည်းကောင်း၊ ဖွင့်သည်။)

✦ ပန ဧတ္တာဝတာ။

။ပါဠိတော်၌ တစ်ဖက်လျှင် လေးပါးစီရှိ၍ ကိုးပါးမြောက် ရဟန်းက စာရေးတံကိုယူစေပြီးသောအခါ “သံဃရာဇိစေဝ ဟောတိ သံဃဘေဒေါစ” ဟု မိန့်တော်မူပါသော်လည်း ထိုသို့ စာရေးတံယူစေရုံမျှဖြင့် သံဃာ မကွဲသေး၊ ကံခွဲ၍ပြုမှ သံဃာ

ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဘိန္နတီတိ ဧတ္ထ-ဌ၊ (ကဿမိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ စောဒကဿ-စောဒက၏၊ ဤဒီသီ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ-စောဒနာသည်၊) သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ (ကိဒီသီ-အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ-သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာသနည်း၊) ဧဝံ-ဤသို့ ပကတတ္ထ၊ သမာနသံဝါသက၊ သမာနသီမာယံဌိတ ရဟန်းသာ သံဃာကိုခွဲနိုင်လတ်သော်၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပကတတ္တော-ပကတတ်ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဣတိ (ဤဒီသီ-သော၊ စောဒနာ-သည်၊ သိယာ-၏၊) တာဝ-မဖြေမိရှေးဦးစွာ၊ (တံ-သင် စောဒကကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးလိုသေး၏၊) ကထံ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ (ဒေဝဒတ္တော-သည်၊) န ပကတတ္တော-ပကတတ်မဖြစ်ပါသနည်း၊ (ဣတိ-သို့၊ တံ-ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-၏၊) ရညော-မင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ ယာတာပိတတ္တာ-သတ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဟိရုပ္ပ၊ ဒဿ-ခြေမတော်ဝယ် သွေးဖြစ်စေခြင်း၏၊ ဝါ-ကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ န ပကတတ္တော-ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြေအံ့။

တတ္ထ-ထိုသင့်အဖြေ၌၊ ဝဒါမ-ငါတို့ ဆိုကုန်ဦးအံ့၊ (ရညော ယာတာပိတတ္တာ ရဟိရုပ္ပဒဿ ကတတ္တာဟူသော အကြောင်းပြ၌ ချေပချက်ကို ဆိုဦးအံ့-ဟူလို၊) တာဝ-ရဟိရုပ္ပဒဿ ရှေးဦးစွာ၊ အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်း၏၊ ဝိရဒ္ဓတ္တာ-ချွတ်ယွင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရညော-မင်းကို၊ ယာတာပနံ-သတ်စေခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း၊ ဟိ-ချေ၊ (ဧဝံဌိမှ ဟိကိုယူသည်၊) ကုမာရ-မင်းသား၊ တေန-ဟိ-ငါတို့ကံတွန်း၏၊ တွံ-သင်သည်၊ ပိတရံ-ခမည်းတော်ကို၊ ဟန္တာ-သတ်၍၊ ရာဇာ-သည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်လော၊ အဟံ-ငါဆရာသည်၊ ဘဂဝန္တံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ဟန္တာ-၍၊ ဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်အံ့၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်၏၊ အာဏတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ကုမာရော ပန-သည်ကား၊ ရာဇာ-မင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ပိတရံ-ကို၊ မာရေသိ-သေစေပြီ၊ ဝါ-သတ်ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ တာဝ-ရဟိရုပ္ပဒဿ ရှေးဦးစွာ၊ အာဏတ္တိယာ-၏၊ ဝိရဒ္ဓတ္တာ-ကြောင့်၊ ရညော-ကို၊ ယာတာပနံ-သည်၊ နတ္ထိ-။ [“ခိုင်းသည့်အတိုင်း မလုပ်သောကြောင့် တတိယပါရာဇိက မကျ” ဟူလို။]

ကွဲသောကြောင့် “န ပန ဧတ္တာဝတာ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [န ပန၊ ပေ၊ ဟောတီတိ (ဟူသော ဤစကားကို) သဏကဂ္ဂါဟာပနမတ္ထေန သံဃဘေဒါနိဗ္ဗတ္တိတော (သံဃာသင်းခွဲခြင်း၏ မဖြစ်သေးခြင်းကြောင့်) ပုတ္တံ၊ ဥပေါသထာဒိသံသကမ္ပေကတေ ဧဝ ဟိ သံဃော ဘိန္နော ဟောတိ၊ တတ္ထစ ဥပေါသထပဝါရဏာသု ဥတ္တိနိဋ္ဌာနေန၊ သေသကမ္ပေသု အပလောကနာဒိကမ္ပပရိယောသာနေန သံဃဘေဒေါ သမတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗျော-ဝိမတိ။]

ပန-ကား၊ ရဟိရုပ္ပါဒေ-ကို၊ ကတမတ္တေယေဝ-ပြုအပ်ကာမျှသော်သာလျှင်၊ ရဟိရုပ္ပါဒပစ္စယာ-ခြေမတော်ဝယ် သွေးကိုဖြစ်စေခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အဘဗ္ဗတံ-အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို၊ န ဝုတ္တာ-မိန့်တော်မမူ အပ်သေး၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနံ-စကားတော်ကို၊ ဝိနာယေဝ-ကြဉ်၍သာလျှင်၊ ကဿ-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်၏၊ အဘဗ္ဗတံ-အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့၊ အာရော ပေတုံစ-တက်ရောက်စေခြင်းငှာလည်း၊ ဝါ-တံင်ခြင်းငှာလည်း၊ (န စ သက္ကာမ္ပ “စ” ကို ယူသည်) နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ပန-ဆက်၊ ရဟိရုပ္ပါဒကော၊ ဘိက္ခဝေ ပေ၊ နာသေတဗ္ဗောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သံဃဘေဒ တော-သံဃာသင်းခွဲရာအခါမှ၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ရဟိရုပ္ပါဒ ကော-ရဟိရုပ္ပါဒကကို၊ အနုပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက် သေးသည်၊ (သမာနော-သော်၊) န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သော ရဟန်း အဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ဥပသမ္ပန္နော-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက် ပြီးသည်၊ (သမာနော) နာသေတဗ္ဗော-ဖျက်ဆီးထိုက်၏။) တံသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မင်းကို သတ်ဖို့ရန် စေခိုင်းခြင်း၏ခိုင်းတိုင်း မဟုတ်သည့်အတွက် ချွတ်ယွင်းသည်၏ အဖြစ်၊ ရဟိရုပ္ပါဒကို ပြုအပ်ကာမျှ၌ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို ဟောတော်မမူ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပကတတ္တေနေဝ-ပကတတ်သည်သာ၊ (ဟုတွာ- ၍) တေန-ထိုအရှင်ဒေဝဒတ်သည်၊ သံယော-ကို၊ ဘိန္နော-ခွဲအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝဒါမ-ငါတို့ ဆိုကုန်၏။)

အဘဗ္ဗတာ န ဝုတ္တာ။ ။အဘဗ္ဗတာ န ဝုတ္တာတိ “ဣဒံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တေန ပဌမံ အာနန္တရိယကမ္ပ ဥပစိတန္တိ အာဒိနာ အာနန္တရိယတံ ဝဒတာ ဘဂဝတာ (လောဟိတုပ္ပါဒ ကမ္ပကထာတုန်းက မိန့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်) တဿအဘဗ္ဗတာသင်္ခါတာ ပါရာဇိကတာ န ပညတ္တာ (အဘဗ္ဗနှင့် ပါရာဇိကသည် သဘောတူဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဘဗ္ဗ အဖြစ်ဟူသော ပါရာဇိကကို ထိုအချိန်တုန်း က ပညတ်တော်မမူအပ်သေး၊) ဧတေန အာပတ္တိ ဝိယ အဘဗ္ဗတာပိ ပညတ္တိအနန္တရမေဝ ဟောတိ၊ (အဘဗ္ဗအဖြစ်လည်း အာပတ်ကဲ့သို့ ပညတ် တော်မူမှ ဖြစ်ရသောအဖြစ်တည်း၊ န တတော ပုရေတိ ဒေသေတိ (မပညတ်မီ မဖြစ်နိုင်ဟု ပြသည်) ဣဓ ပန (ဤသံဃဘေဒသိက္ခာ ပုဒ်၌ကား၊) အာဒိကမ္ပိကဿာပိ အနာပတ္တိယာ အဝုတ္တတ္တာ ဒေဝဒတ္တာဒယောပိ န မုတ္တာတိ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ-ဝိမတိ။

ရဟိရုပ္ပါဒကော ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “ရဟိရုပ္ပါဒကော ဘိက္ခဝေ ပေ၊ နာသေတဗ္ဗော” ဟု ဟောတော်မူသည်မဟုတ်ပါလော၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူလျှင် အရှင်ဒေဝဒတ် သည် ဘိက္ခုပင် မဟုတ်တော့ပြီ၊ မဟုတ်ပါလော ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ရဟိရုပ္ပါဒကော” စသည်မိန့်၊ သံဃာသင်းခွဲပြီးနောက်မှ ပညတ်တော်မူသောကြောင့် သံဃာ သင်းခွဲချိန်တုန်းက အရှင်ဒေဝဒတ်သည် ပကတတ္တဘိက္ခုပင် ဖြစ်ပါသေးသည်-ဟူလို့။

အဓမ္မံ ခံမောတိ ဒီပေန္တိတိ အာဒိသု-ဒီပေန္တိအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသသု-
 တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘေဒကရဝတ္ထုသု-ဘေဒကရဝတ္ထုတို့တွင်၊ တာဝ-
 ဝိနယပရိယာယမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေန-ညွှန်ပြအပ်သော၊) သုတ္တန္တပရိယာယေန-
 သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ကုသလကမ္မပထာ-
 ကုသလကမ္မပထတရားတို့သည်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မမည်၏၊ ဒသ-န့်သော၊ အကုသလ
 ကမ္မပထာ-အကုသလကမ္မပထတရားတို့သည်၊ အဓမ္မော-အဓမ္မမည်၏၊ တထာ-
 ထိုမှတစ်ပါး၊ သတိပဋ္ဌာနာ-သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးတို့တည်း၊
 သမ္ပပ္ပဓာနာ-သမ္ပပ္ပဓာန်တို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ-ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်၊
 စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ဣန္ဒြိယာနိ-ဣန္ဒြိယတို့သည်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးတို့တည်း၊ ဗလာနိ-
 ပိုလ်တို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ-ဗောဇ္ဈင်တို့သည်၊ သတ္တ-ခုနစ်ပါးတို့တည်း၊
 မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ အဋ္ဌဂီကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သတ္တတ္ထိသ-
 သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ-ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ဓမ္မော
 နာမ-ဓမ္မမည်၏။

☸သတိပဋ္ဌာနာ-တို့သည်၊ တယော-သုံးပါးတို့တည်း၊ သမ္ပပ္ပဓာနာ-တို့သည်၊
 တယော-တို့တည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ-တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သည်၊
 ဆံ-တို့တည်း၊ ဗလာနိ-တို့သည်၊ ဆ-တို့တည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-တို့သည်၊ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊
 မဂ္ဂေါ-သည်၊ နဝဂီကော-ကိုးပါးသော အင်္ဂါရှိ၏၊ ဣတိစ-ဤသို့လည်းဖြစ်သော၊
 (ဤကား ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးကို ဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း
 မဟုတ်ဘဲ သတိပဋ္ဌာန် ၃ ပါး စသည်အားဖြင့် လျော့၍ဖြစ်စေ တိုး၍ဖြစ်စေ

တယော သတိပဋ္ဌာနာစသည်။ ။တယော သတိပဋ္ဌာနာတိ အာဒိသု တယော
 ဧဝ သတိပဋ္ဌာနာ၊ န တတော ပရန္တိ ဧကဿ သတိပဋ္ဌာနဿ ပဋိက္ခေပေါဝ ဣဓ အဓမ္မော၊
 န ပနတိဏ္ဏံ သတိပဋ္ဌာနတ္ထဝိဓာနံ၊ တဿ ဓမ္မတ္တာ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ ဟာပန ကောဋ္ဌာသေသု၊
 ဝဗ္ဗနေသု ပန ဆဣန္ဒြိယာနိတိ အနိန္ဒြိယဿပိ ဧကဿ ဣန္ဒြိယတ္ထဝိဓာနမေဝ အဓမ္မော၊
 ဧဝံ သေသေသုပိ၊ န ကေဝလဉ္စ ဧကေဝ စတ္တာရော ခန္ဓာ တေရသာယတနာနိတိ အာဒိနာ
 ယတ္ထကတ္ထဝိ ဝိပရိတတော ပကာသနံ သဗ္ဗံ အဓမ္မော၊ ယာထာဝတော ပကာသနဉ္စ သဗ္ဗံ
 ဓမ္မောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပကာသနန္တိ စေတ္ထ တထာ တထာ ကာယဝစိပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ အရူပက္ခန္ဓာဝ
 အဓိပ္ပေတာ၊ ဧဝ မေတ္ထ ဒသသု ကုသလ ကမ္မပထာဒိသု အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန သရူပတော ဓမ္မေသု
 အကုသလကမ္မပထာဒိသု သာဝဇ္ဇဋ္ဌေန သရူပတော အဓမ္မေသုစ တဒညေသုစ အဗျာ
 ကတေသု ယဿကဿစိ ကောဋ္ဌာသဿ ဘဂဝတာ ပညတ္တက္ကမေနေဝ ပကာသနံ ဓမ္မောတိစ၊
 ဝိပရိတတော ပကာသနံ အဓမ္မောတိ စ ဒသိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ကာမဇ္ဈေတ္ထ ဝိနယာဒယောပိ
 ယထာဘူတကော အယထာဘူတကော စ ပကာသနဝသေန ဓမ္မာဓမ္မေသုဧဝ ပဝိသန္တိ၊
 ဝိနယာဒိနာမေန ပန ဝိသေသေတွာ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ တဒဝသေမေဝ ဓမ္မာဓမ္မကောဋ္ဌာသေ
 ပဝိသတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-(ဝိမတိ။)

ပြောဆိုအပ်သောကြောင့် “အဓမ္မ” ဟု ခေါ်ရ၏။ ဥပါဒါနာ-ဥပါဒါန်တို့သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးတို့တည်း၊ နိဝရဏာ-တို့သည်၊ ပဉ္စ-တို့တည်း၊ အနုသယာ-တို့သည်၊ သတ္တ-တို့တည်း၊ မိစ္ဆတ္တာ-မိစ္ဆတ္တတရားတို့သည်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးတို့တည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်းဖြစ်သော၊ အယံ-ဤတရားအပေါင်းသည်၊ အဓမ္မော-အဓမ္မမည်၏။

တတ္ထ-ထိုအဓမ္မအစုတို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော၊ အဓမ္မကောဋ္ဌာသံ-အဓမ္မအစုကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဣမံ အဓမ္မ-ဤအဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ကရိဿာမ-ပြုကြကုန်အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြုလသော်၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ အာစရိယကုလံ-ဆရာ၏ အမျိုးသည်၊ နိယျာနိကံ-ဆန့်ကျင်ဘက်မှ ထွက်မြောက်နိုင်သည်၊ ဝါ-အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတုံ၊ မယဉ္စ-ငါတို့သည်လည်း၊ လောကေ-လောက၌၊ ပါကဋ္ဌာ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဘဝိဿာမ-ဖြစ်ကြကုန်လတုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တံ အဓမ္မ-ထို အဓမ္မကို၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကထယန္တာ-ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဓမ္မ-အဓမ္မကို၊ ဓမ္မောတိ-ဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေန္တိ နာမ-ပြုသူတို့မည်၏၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ (တထေဝါတိ ဣမိနာ ဧဝံ အမှာကံ အာစရိယကုလန္တိ အာဒိနာ ဝုတ္တမတ္ထံ အာကမ္မတိ၊-ဝိမတိ၊) ဓမ္မကောဋ္ဌာသေသုစ-ဓမ္မအစုတို့တွင်လည်း၊ ဧကံ-တစ်မျိုးသော ဓမ္မအစုကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓမ္မော-အဓမ္မတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကထယန္တာ-ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (အချို့စာ၌ ကထေန္တာဟု ရှိ၏၊ ရှေ့၌ ကထယန္တာဟု ရှိခဲ့သည်။) ဓမ္မ-ကို၊ အဓမ္မောတိ-ဟူ၍၊ ဒီပေန္တိနာမ-ပြုသူတို့မည်၏။

ပန-ကား၊ (သုတ္တန္တပရိယာယမှ တစ်ပါး ဝိနယပရိယာယကား၊) ဝိနယပရိယာယေန-ဝိနည်းဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော၊ ဝတ္ထုနာ-ဝတ္ထုဖြင့်၊ စောဒေတွာ-စောဒနာပြီး၍၊ သာရေတွာ-အပြစ်ကိုအမှတ်ရစေပြီး၍၊ ယံထာပဋိညာယ - အကြင်ကြင်စုဒ္ဓိတက၏ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗ-

ဣမံ အဓမ္မံ ၊ပေ၊ ကာရိဿာမ။ ။ဣမံ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ကရိဿာမာတိ အာဒိ ဓမ္မဉ္စ အဓမ္မဉ္စ ယာထာဝတော ဥ တွာဝ ပါပိန္နံ နိဿာယ ဝိပရိတတော ပကာသေန္တဿေဝ သံဃဘေဒေါ ဟောတိ၊ န ပန တထာသညာယ (ထို အဓမ္မကို ဓမ္မဟူသောအမှတ် သညာဖြင့်) ပကာသေန္တဿာတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧသ နယော အဝိနယံ ဝိနယောတိ ဒီပေန္တိတိ အာဒိသုပါ-ဝိမတိ။

အာစရိယကုလံ နိယျာနိကံ။ ။သပါဠိဟီရံ (ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပယ်ရှားဖြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည်။) အပ္ပဋိဟတံ (သူတစ်ပါးတို့ မပိတ်ပင်အပ် မတားဆီးအပ်သည်။) ဟုတွာ ပဝတ္တတိတိ အတ္ထော၊-(သာရတ္ထ၊) နိယျာနိကန္တိ ဥက္ကဋ္ဌန္တိ အတ္ထော၊-(ဝိမတိ၊) ဤသို့ ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြသောကြောင့် အာစရိယကုလံနှင့် နိယျာနိကံသည် အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် အာစရိယကုလံ၏ နောက်၌ “နိဿာယ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

၃၉၆

သံဃာဘေဒကက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

ပြုထိုက်သော၊ ကမ္မ-ကံသည်၊ ဓမ္မောနာမ-မည်၏။ အဘူတေန-မဟုတ်မမှန်သော၊ ဝတ္ထု နာ-ဖြင့်၊ အစောဒေတွာ-မစောဒနာမူ၍၊ အသာရေတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်မရ စေမူ၍၊ အပဋိညာယ-ဝန်မခံခြင်းဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗ-သော၊ ကမ္မ-သည်၊ အဓမ္မောနာမ-မည်၏။ [ကာတဗ္ဗ ကမ္မ ဓမ္မောနာမာတိ ယထာဓမ္မ ကရဏတော ဓမ္မောနာမ၊ ဣတရံ ဝုတ္တဝိပရိယယတော အဓမ္မောနာမ-သာရတ္ထ။]

(ဓမ္မ အဓမ္မကို ပြပြီး၍ ဝိနယ အဝိနယကို ပြလိုသောကြောင့် “သုတ္တန္တပရိယာယေန” စသည်မိန့်) သုတ္တန္တပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ရာဂဝိနယော-ရာဂကိုပယ်ဖျောက်ကြောင်းတရားလည်းကောင်း၊ ဒေါသဝိနယော-လည်းကောင်း၊ မောဟဝိနယော-လည်းကောင်း၊ သံဝရော-စောင့်စည်းကြောင်းတရားလည်းကောင်း၊ ပဟာနံ-ပယ်ကြောင်းတရားလည်းကောင်း၊ ပဋိသင်္ခါ-အသင့်အားဖြင့် ရှုဆင်ခြင်တတ်သော ပညာလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အယံ-ဤတရားအပေါင်းသည်၊ ဝိနယောနာမ-ဝိနယမည်၏။ ရာဂါဒိနံ-ရာဂအစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ အဝိနယော-မပယ်ဖျောက်ကြောင်း တရားလည်းကောင်း၊ အသံဝရော-မစောင့်စည်းကြောင်းတရားလည်းကောင်း၊ အပဟာနံ-မပယ်ကြောင်းတရားလည်းကောင်း၊ အပဋိသင်္ခါ-အသင့်အားဖြင့် မရှုမဆင်ခြင်တတ်သော မောဟလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ-ဤတရားအပေါင်းသည်၊ အဝိနယောနာမ-မည်၏။ ဝိနယပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ-ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥ-တ္တိသမ္ပတ္တိ-ဥ တ်၏ပြည့်စုံခြင်း လည်းကောင်း၊ အနုသာဝနသမ္ပတ္တိ-ကမ္မဝါစာ၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ သီမာသမ္ပတ္တိ-သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိသာသမ္ပတ္တိ-ပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ-ဤပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဝိနယောနာမ-မည်၏။ ဝတ္ထုဝိပတ္တိ-ဝတ္ထု၏ပျက်စီးခြင်းလည်းကောင်း၊ မေ၊ ပရိသာဝိပတ္တိ - ပရိသတ်၏ပျက်စီးခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အယံ-ဤပျက်စီးခြင်းသည်၊ အဝိနယောနာမ-မည်၏။

[တထာဂတ ဘာသိတလပိတကို ပြလို၍ သုတ္တန္တပရိယာယေန စသည်မိန့်။] သုတ္တန္တပရိယာယေန-ဖြင့်၊ သတိပဋ္ဌာနာ-တို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ပေ၊ မင်္ဂေါ-သည်၊ အဋ္ဌဂီကော - ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤစကား

ရာဂဝိနယောစသည်။

။ရာဂဝိနယော ပေ၊ အယံဝိနယောနာမာတိ ရာဂါဒိနံ

ဝိနယနတော သံဝရဏတော ပဟာနတော ပဋိသင်္ခါနတောစ ဝိနယောနာမ၊ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဣတရော အဝိနယော၊ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ အာဒိဝသေန သဗ္ဗေသံ ဝိနယကမ္မာနံ အကုပ္ပတာတိ အာဟ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ၊ ပေ၊ အယံ ဝိနယောနာမာတိ၊ တပဋိပက္ခတော အဝိနယော ဝေဒိတဇ္ဇော၊ တေနာဟ ဝတ္ထုဝိပတ္တိတိ အာဒိ၊ သာရတ္ထ၊ သံဝရော ပဟာနံ ပဋိသင်္ခါတိ (ဟူသောပါဌ်ဖြင့်) သံဝရ ဝိနယော ပဟာန ဝိနယော ပဋိသင်္ခါဝိနယောစ ဝုတ္တော၊ တေနာဟ “အယံ ဝိနယော” တိ၊-ဝိမတိ။

တော်ကို၊ (“စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” စသော စကားတော်ကို၊) တထာဂတေန-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ လပိတံ-ရွတ်တော်မူအပ်ပြီ၊
သတိပဋ္ဌာနာ-တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ သမ္ပပ္ပဓာနာ-တို့သည်၊ တယော-တို့
တည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ-တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ ဣန္ဒြိယာနိ-တို့သည်၊ ဆ-တို့တည်း၊
ဗလာနိ-တို့သည်၊ ဆ-တို့တည်း၊ ဟေဇ္ဈဂါ-တို့သည်၊ အဋ္ဌ-တို့တည်း၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊
နဝဂီကော-ကိုးပါးသော အင်္ဂါရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤစကားတော်ကို၊ (“တယော
သတိပဋ္ဌာနာ” စသော စကားတော်ကို၊) တထာဂတေန-သည်၊ အဘာသိတံ-ဟော
တော်မူအပ်၊ အလပိတံ-ရွတ်တော်မူအပ်၊ ဝိနယပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ပါရာဇိကာ-
ပါရာဇိကတို့သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးတို့တည်း၊ သံယာဒိသေသာ-တို့သည်၊ တေ
ရသ-တို့တည်း၊ အနိယတာ-တို့သည်၊ ခုဒ္ဒ-တို့တည်း၊ နိဿဂ္ဂိယာ-နိဿဂ္ဂိယမည်
ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သည်၊ တိသ-သုံးဆယ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤစကား
တော်ကို၊ (“စတ္တာရော ပါရာဇိကာ” စသော စကားတော်ကို၊) တထာဂတေန-သည်၊
ဘာသိတံ-ပြီ၊ လပိတံ-ပြီ၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ နိဿဂ္ဂိယာ-
ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သည်၊ ဧကတ္တိသ-သုံးဆယ်တစ်ပါးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊
ဣဒံ-ဤစကားတော်ကို၊ တထာဂတေန-သည်၊ အဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်၊
အလပိတံ-ရွတ်တော်မူအပ်။

(အာစိဏ္ဏ အနာစိဏ္ဏကို ပြလို၍ သုတ္တန္တပရိယာယေန စသည်မိန့်။) သုတ္တန္တ
ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဒေဝသိကံ-နေတိုင်း၊ ဖလသမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ-ဖလသမာပတ်
ကို ဝင်စားတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊ (အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်း၊)
မဟာကရုဏာသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ-မဟာကရုဏာသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ
ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ကရုဏာ၏ အာရုံဖြစ်သော သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍
လောကီဈာန်သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်း၊) ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ-ဗုဒ္ဓစက္ခုတော်ဖြင့်၊
(ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသယာနုသယဉာဏ်သည် အခြားရဟန္တာတို့၌
မရှိ၊ ဘုရားရှင်၌သာ ရှိတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဉာဏ် ၂ ပါးကို ဗုဒ္ဓစက္ခုဟု ခေါ်
သည်။) လောကဝေါလောကနံ-သတ္တလောကကို ကြည့်တော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊
အဋ္ဌပ္ပတ္တိဝံသေန-ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းနှင့်စပ်သဖြင့်၊ သုတ္တန္တဒေသနာ-
သုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဇာတကကထာ-ဇာတ်
တော်ကို ဟောတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊
အာစိဏ္ဏံ-ဘုရားရှင်တို့ လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တော်တည်း၊ ဒေဝသိကံ-နေ
တိုင်း၊ န ဖလသမာပတ္တိ သမာပဇ္ဇနံ-ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်းလည်း
ကောင်း၊ ပေ၊ နဇာတကကထာ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊
အနာစိဏ္ဏံ-ဘုရားရှင်တို့ လေ့ကျက်တော်မူအပ်သော အကျင့်မဟုတ်။

၂၂၂ ဝိနယပရိယာယေန-ဖြင့်/နိမန္တိတဿ-ပင့်အပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏၊ (ဝါဆို ဖို့ရန် ပင့်အပ်သောမြတ်စွာဘုရား၏၊ အပက္ကမနံ၌ စပ်) ဝဿာဝါသံ-မိုးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူရာ အရပ်၌၊ [ဝသဓာတ်က ကံကို မဟောသောကြောင့် အာဓာရ ပေးသည်၊ ရှေးက “မိုးလပတ်လုံး နေထိုင်ခြင်းကို” ဟု ပေးကြ၏။] ဝသိတ္တာ-သီတင်း သုံးတော်မူပြီး၍၊ အပလောကေတွာ-ပင့်သူကိုပန်ပြောပြီး၍၊ (ပန်ပြောပြီးမှ) စာရိယ ပက္ကမနံ-လှည့်လည်ထိုက်သော အရပ်သို့ ဖဲကြွတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဝါ ရေတွာ-ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ (“ပဝါရဏာကို ကိုယ်တော်တိုင် ပြုသည် မဟုတ်၊ ပဝါရဏာပြုချိန် လွန်ပြီး၍” ဟု ဆိုလိုသည်) စာရိယပက္ကမနံ-လည်းကောင်း၊ အာ ဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုကရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ပဋိသန္တာရကရဏံ-ပဋိသန္တာရကို ပြုတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊ (ကစွိ ဘိက္ခဝေ ခမနိယံစသည်ဖြင့် ပဋိသန္တာရကို စ၍ပြုတော်မူခြင်းလည်းကောင်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသည်၊ အာစိဏ္ဏံ- အလေ့အကျက်တော်တည်း၊ တဿေဝ အာစိဏ္ဏဿ-ထို အလေ့အကျက်တော်ကို ပင်၊ အကရဏံ-ပြုတော်မမူခြင်းသည်၊ အနာစိဏ္ဏံနာမ-အနာစိဏ္ဏမည်၏။

(ပညတ္တ အပညတ္တကို ပြလို၍ သုတ္တန္တပရိယာယေန စသည်မိန့်။) သုတ္တန္တ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ သတိပဋ္ဌာနာ-တို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ-မဂ် သည်၊ အဋ္ဌဂီကော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသော တရားတော်သည်၊ ပညတ္တ နာမ-ပညတ်တော်မူအပ်သော တရားတော်မည်၏၊ သတိပဋ္ဌာနာ-သည်၊ တယော- တို့တည်း၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ နဝဂီကော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသော တရားသည်၊ အပညတ္တနာမ-ပညတ်တော်မမူအပ်သော တရားမည်၏၊ ဝိနယ ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ပါရာဇိကာ-တို့သည်၊ စတ္တာရော-တို့တည်း၊ ပေ၊ နိဿဂ္ဂိယာ- ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သည်၊ တိသ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံသော ဝိနည်းသည်၊ ပညတ္တနာမ-ပညတ်တော်မူအပ်သော ဝိနည်းမည်၏၊ ပါရာဇိကာ- တို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ ပေ၊ နိဿဂ္ဂိယာ-နိဿဂ္ဂိယမည်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ- ပါစိတ်တို့သည်၊ ဧကတ္တိသ-သုံးဆယ့်တစ်ပါးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဣဒံ-ဤအလုံးစုံ သော ဝိနည်းသည်၊ အပညတ္တနာမ-ပညတ်တော် မမူအပ်သော ဝိနည်းမည်၏။

ပညတ္တ၊ အပညတ္တ စသည်။ ။ပညတ္တ အပညတ္တနှို ခုကဘာသိတံ အဘာသိတန္တိ ခုကေန အတ္တတော သမာနမေဝ-ပညတ္တ အပညတ္တခုက်သည် ဘာသိတံ အဘာသိတံခုက်နှင့် အနက်မိပ္ပာယ်အားဖြင့် တူသည်သာ၊ တထာ ခုဋ္ဌလ္လံ ခုက် ဂရုကဒုကေန တေနေဝ တေသံ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပေ၊ ဣဒံ အပညတ္တနာမာ” တိ အာဒိနာ သဒိသနိဋ္ဌေသော ကတော- ဝိမတိ။

[အနာပတ္တိအာပတ္တိစသည်ကို ပြလို၍ အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿစသည်မိန့်။] အဇာနန္တဿ-မသိသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊) အထေယျစိတ္တဿ-ထေယျစိတ်မရှိသော ရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) န မရဏာဓိပ္ပာယဿ-မရဏာဓိပ္ပာယရှိသူ မဟုတ်သော ရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ-ဥလ္လပနာဓိပ္ပာယရှိသူမဟုတ်သောရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) န မောစနာဓိပ္ပာယဿ-မောစနာဓိပ္ပာယရှိသူ မဟုတ်သောရဟန်း၏၊ (အနာပတ္တိ ဟောတိ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ အနာပတ္တိနာမ-အနာပတ္တိမည်၏၊ ဇာနန္တဿ-သိသော ရဟန်း၏၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ၊) ထေယျစိတ္တဿ-ထေယျစိတ်ရှိသော ရဟန်း၏၊ (အာပတ္တိ ဟောတိ၊) ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ အာပတ္တိနာမ-မည်၏၊ ပဉ္စ-ငါးပါး ကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အောက်အာပတ်အစုတို့သည်၊ လဟုကာပတ္တိနာမ-လဟုကအာပတ်မည်၏၊ ဋ္ဌေ-၂ ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်ဟူသော အာပတ်အစုတို့သည်၊ ဂရုကာပတ္တိနာမ-ဂရုကအာပတ်မည်၏၊ ဆ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-အောက်အာပတ်အစုတို့သည်၊ သာဝသေသာပတ္တိနာမ-သာဝသေသအာပတ်မည်၏၊ ဧကော-၁ ပါးသော၊ ပါရာဇိကာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ပါရာဇိကအာပတ်အစုသည်၊ အနဝသေသာပတ္တိနာမ-အနဝသေသအာပတ်မည်၏၊ ဋ္ဌေ-၂ ပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-ပါရာဇိက သံဃာဒိသေသ်အာပတ်အစုတို့သည်၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိနာမ-ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်မည်၏၊ ပဉ္စ-ကုန် သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ-တို့သည်၊ အဒုဋ္ဌုလ္လာပတ္တိနာမ-အဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤဓမ္မံ အဓမ္မောတိ ဒီပေန္တိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ (အဓမ္မဓမ္မောတိ ဒီပေန္တိအရ ဖွင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မံ အဓမ္မောတိ ဒီပေန္တိ စသည်ကို စွဲရသည်။) ပုရိမနယေနဝ-ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရ်-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ဒီပေန္တိတုန်းက ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) ဓမ္မံ-ဓမ္မကို၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓမ္မော-အဓမ္မတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကထယန္တာ-

သာဝသေသ၊ အနဝသေသ။ ။ သာဝသေသာပတ္တိန္တိ အဝသေသသီလေဟိ (အကြွင်းအကျန် သီလတို့နှင့်၊) သဟိတာပတ္တိ၊ နတ္ထိ ဧတိသံ အာပန္နာ ယံ သီလာဝသေသာတိ အနဝသေသာပတ္တိ၊ (ဝိမတိ) ဤဝိမတိအလို "သာဝသေသာပတ္တိ-သီလအကြွင်းအကျန်ရှိသော အာပတ်" ဟု ပေးပါ၊ ယာသံ အာပန္နဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သာဝသေသာ၊ တာ အာပတ္တိယော သာဝသေသာ၊-(သာရတ္ထ၊) ဤ သာရတ္ထအလို "သာဝသေသာ ပတ္တိ-ရဟန်းအဖြစ်ဟူသော အကြွင်းအကျန်ရှိသော အာပတ်" ဟု ပေးပါ၊ "သံဃာဒိသေသ် စသော အောက်အာပတ် သင့်သော်လည်း ရဟန်းအဖြစ် ကျန်သေး၏" ဟူလို့။

ပြောဆိုသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဓမ္မ-ဓမ္မကို၊ အဓမ္မောတိ-အဓမ္မဟူ၍၊ ဒီပေန္တိနာမ-
ပြသူတို့မည်၏။ အဝိနယံ-ဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဝိနယော-
ဝိနည်းတည်း၊ (ဣတိ ကထယန္တာ အဝိနယံ ဝိနယောတိ ဒီပေန္တိနာမ)၊ ပေ၊ အဒုဋ္ဌ
လ္လာပတ္တိ-အဒုဋ္ဌလ္လာပတ်ကို၊ အယံ-ကား၊ ဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ကထ
ယန္တာ-တို့သည်၊ အဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိ-ကို၊ ဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိတိ-ဟူ၍၊ ဒီပေန္တိနာမ-မည်၏။
ဧဝံ-တူ၊ အဓမ္မ-ကို၊ ဓမ္မော-တည်း၊ ဣတိဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊
အဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိ-ကို၊ ဒုဋ္ဌလ္လာပတ္တိ-တည်း၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ဒီပေတွာ-
ပြပြီး၍၊ ပက္ခံ-အသင်းအပင်းကို၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ စတုန္တံ-လေးမျိုးကုန်သော၊ သံဃ
ကမ္မာနံ-သံဃကံတို့တွင်၊ အညတရံ-၁ မျိုးမျိုးသော၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ဧကသီမာယံ-
တစ်သိမ်ထည်း၌၊ ဝိသု-သီးခြား၊ ကရောန္တေဟိ-ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊
သံယော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘိန္နောနာမ-ခွဲအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-
ထို့ကြောင့်၊ တေ ဣမေဟိ အဋ္ဌရသဟိ ဝတ္ထုဟိ အပကဿန္တိ တိအာဒိ-အစရှိသော
စကားကို၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

တတ္ထ-ထို တေ ဣမေဟိ အစရှိသောစကား၌၊ အပကဿန္တိတိ-ကား၊ ပရိသံ-
ပရိသတ်ကို၊ အာကမုန္တိ-ဆွဲငင်ကြကုန်၏၊ ဝိဇ္ဇေန္တိ-ဖြေရှင်းမှုကို ပြုကြကုန်၏။
ဧကမန္တံ-တစ်ခုသော အစွန်၌၊ ဥဿာရေန္တိ စ-ရွေ့လည်း ရွေ့စေကြကုန်၏၊ အဝ
ပကာသန္တိတိ-ကား၊ အတိဝိယ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ပကာသေန္တိ-ထင်ရှားပြုကြ
ကုန်၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလတ်သော်၊ ဝိသံသဋ္ဌာဝ-သံဃာ
အချင်းချင်း မရောနှောကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ သံဃာ
အချင်းချင်း မရောနှောလောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရောန္တိ-
ပြုကြကုန်၏။

အာကမုန္တိစသည်။

။ကသဓာတ်သည် အာကမုနအနက်ကို ဟောသောကြောင့်
အပကဿန္တိကို “အာကမုန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိဇ္ဇေန္တိ စသည်ကား အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း၊ ဝိဇ္ဇေန္တိ
ကို “ဝိဇ္ဇံ ကရောန္တိ” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ဝိဇ္ဇံဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌
ဣ ပစ္စည်းသက်သော နာမဓာတ်ဟု ကြံဟန်တူသည်၊ “သံဃာခွဲ၍ ဥပုသ်ပြုသောအခါ တစ်ဖက်
နှင့် တစ်ဖက် မရောယှက်အောင် ဖြေရှင်းမှုကို ပြုကြသည်” ဟူလို့၊ မိမိဘက်၌ပါသော ရဟန်း
များကို မူလသံဃာများမှ အခြားတစ်နေရာသို့ ရွေ့စေခြင်းကို “ဧကမန္တံ ဥဿာရေန္တိ” ဟု ဆို
သည်၊ ဥဿာရေန္တိ၌ ဥပုဗ္ဗသရဓာတ် ဂတိအနက်ဟော၊ ဇောပစ္စည်းတည်း၊ မိမိဘက်ပါသော
သံဃာများကို သိမ်အတွင်းဝယ် သင့်တော်သော ၁. နေရာ၌ ရွေ့စေကြသည်-ဟူလို့၊ အချို့
စာအုပ်များ၌ “ဥဿာဒေန္တိ” ဟု သဒဓာတ်ဖြင့် ရှိ၏၊ သဒဓာတ်လည်း ဂတိအနက်ကို ဟောနိုင်
၏၊ “တစ်နေရာ၌ စုဝေးစေကြကုန်၏” ဟု ပေး။

အာဝေနိန္ဒိ-ကာ၊ ဝိသု-သီးခြား၊ (“ဥပေါသထံ ကရောန္တိ”ဟု ပါဠိတော်၌
 စပ်၊) ဧတ္တာဝတာ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-ကာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဋ္ဌာရသသု-ကုန်သော၊
 ဘေဒကရဝတ္ထုသု-တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကမ္ပိ-၁ ပါး
 လည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ဒီပေတွာ-ပြပြီး၍၊ .တေန .တေန ကာရဏေန-
 ထိုထိုအကြောင်းဖြင့်၊ ဣမံ-ဤအယူကို၊ ဂဏှထ-ယူကြပါကုန်၊ ဣမံ-ဤအယူကို၊
 ရောစေထ - နှစ်သက်ကြပါကုန်၊ ဣတိ - သို့၊ သညာပေတွာ - နားလည်စေပြီး၍၊
 သလာကံ-စာရေးတံကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူစေပြီး၍၊ ဝိသု-သီးခြား၊ သံဃကမ္မေ-
 သံဃကံကို၊ ကတေ-ပြုအပ်ပြီးသော်၊ သံယော-သံဃာသည်၊ ဘိန္နော-ကွဲပြီးသည်၊
 ဟောတိ-၏၊/ပန-ဆက်၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါပါဠိတော်၌၊ ပဉ္စဟိ၊ ပေ၊ ဘိဇ္ဇတိတိ အာဒိ-
 အစရှိသော၊ (ယံ ဝစနံ-အကြင်စကားကို၊ ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တဿ-ထိုစကား၏၊
 ဣမ-ဤသံဘေဒကက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တေန-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဣမိနာ သံဃ
 ဘေဒလက္ခဏေန-ဤသံဃဘေဒလက္ခဏာနှင့်၊ အတ္ထတော-အနက်အဓိပ္ပာယ်
 အားဖြင့်၊ နာနာကရဏံ-အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-
 ဆက်၊ အဿ-ထိုစကား၏၊ တံ နာနာကရဏာဘာဝံ-ထိုအသီးအခြားပြုကြောင်း
 အထူး၏ မရှိခြင်းကို၊ ဓာတ္ထေဝ-ထိုပရိဝါပါဠိတော်၌သံ၊ ပကာသယိဿာမ-ထင်ရှား
 ပြကုန်အံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော စကားရပ်တို့၌၊ (“သဗ္ဗတ္ထာတိ သဗ္ဗသ္မိံ သံဃဘေဒ
 ကက္ခန္ဓကေ” ဟု ယောဇနာစွဲ၏၊) သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာန
 မေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အာဝေနိ (ထိ)။ ။ယောဇနာ၌ “ဝိသုန္တိ ဣမိနာ အာဝေနိသဒ္ဓေါ ဝိသုန္တိ အတ္ထ
 ဝါစကော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကောတိ ဒဿေတိ” ဟု ဖွင့်၏၊ အခြားနေရာ၌ “အာဝေဏိကံ”
 ဟု ရှိ၏၊ ဤနေရာ၌လည်း “အာဝေဏိကံ” ဟု မူကွဲရှိ၏၊ ထို အာဝေဏိကံသည် ဤအာဝေနိနှင့်
 အနက်တူပင်၊ သဠာယတနသံယုတ်၊ ဗလဝဂ်၊ အာဝေဏိကံဒုက္ခသုတ် အဖွင့်ဋီကာ၌ “အာဝေ
 ဏိတဗ္ဗတော မရိယာဒါယ ဝိသု အသာဓာရဏတော ပဿိတဗ္ဗတော အာဝေဏိကာနိ” ဟု
 ဖွင့်၏၊ ထို၌ အာကို မရိယာဒါ အနက်ဟောဟု လည်းကောင်း၊ ဝေဏဓာတ်၏ နိသာမန
 (ကြည့်ရှုခြင်း) အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣပစ္စည်းမှ ယကို က ပြုထားသည်ဟုလည်းကောင်း
 ဖွင့်သည်၊ အာဝေဏိ၌လည်း ဣပစ္စည်းကို ကံဟောဟု ကြံပါ၊ ပရိယာဒါ+ဝေဏိယတေ ပဿိ
 ယတေတိ အာဝေဏိ-ထိုဘက်သံဃာနှင့် မရောဘဲ၊ တစ်သီးတစ်ခြား အပိုင်းအခြားအားဖြင့်
 ရှုမြင်အပ်သောကံ၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အနိပ္ပန္န မဟုတ်၊ နိပ္ပန္နပုဒ်သာတည်း။
 န ဖြင့်လည်း မရှိသင့်၊ ဣဖြင့်သာ ရှိသင့်ပါသည်။

သံဃဘေဒကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည် နိဗ္ဗိတာ-ပြီ။

၈။ ဝတ္ထုက္ခန္ဓက

အာဂန္တုကဝတ္ထုကထာ

၂၅၇။ ဝတ္ထုက္ခန္ဓကေ-ဝတ္ထုက္ခန္ဓကဉ္စ၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) ဣဒါနိ အာရာမံ ပဝိသိဿာမိတိ ဣမိနာ-ဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ဥပစာရသီမသမိပံ-ဥပစာရ သိမ်၏ အနီးအရပ်ကို၊ ဒဿတိ-ပြတော်မူ၏၊ (ဥပစာရသိမ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မဟာဝဂ္ဂ၊ စိဝရက္ခန္ဓက၊ အဋ္ဌစိဝရမာတိကာကထာ၊ သီမာယဒေတိ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ) တဿာ-ကြောင့်၊ ဥပစာရသိမ်-သို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ဥပါဟနဩမုဉ္ဇနာဒိ-ဘိနပ် ချွတ်ခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ ဂဟေတွာတိ-ကား၊ ဥပါဟနဒဏ္ဍကေန-ဖိနပ်ချွတ်စရာ ဒုတ်ငယ်ဖြင့်၊ (ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့ကို) ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (“အာရာမော-သို့၊ ပဝိသိတဗျော-ဝင်ထိုက်၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်) ပဋိက္ကမန္တိတိ-ကား၊ သန္နိပတန္တိ-စုဝေးကြကုန်၏၊ ဥပါဟနပုဉ္ဇန စောဠကံ ပုစ္ဆိတွာ ဥပါဟနာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကတရသ္မိံ ဌာနေ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဥပါဟနပုဉ္ဇနစောဠကံ-ဖိနပ်သုတ်စရာ အဝတ်ငယ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိပါသနည်း၊) ဣတိ-သို့၊ အာဝါသိကာ-အာဝါသိကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-မေး ထိုက်ကုန်၏၊ [အချို့ စာအုပ်တို့၌ ဤသံဝဏ္ဏနာနှင့် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ မပါ။] ဝိသဇ္ဇေ တဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ပတ္ထရိတဗ္ဗ-ဖြန့်လှန်းထိုက်၏။ [ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ သုက္ခာပနတ္ထံအာတပေ ဝိသဇ္ဇိတဗ္ဗာ-သာရတ္ထ။]

ဂေါစရော ပုစ္ဆိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဂေါစရဂါမော-ဆွမ်းခံရွာသည်၊ အာသန္ဓေ- အနီး၌၊ (ဟောတိ-ရှိပါသလော၊) ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဒူရေ-အဝေး၌၊ (ဟောတိ- လော၊) ကာလဿေဝ-စောစော၌ပင်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတဗ္ဗ-လှည့်လည် ထိုက်ပါသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ ဒိဝါ-နေ့အခါ၌၊ (နေမြင့်မှ) (ပိဏ္ဍာယ စိရတဗ္ဗ- လော၊) ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဘိက္ခုစာရော-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း ကိစ္စကို၊ ဝါ-ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ရာ ရွာကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ-မေးထိုက်၏၊ အဂေါစရောနာမ-အဂေါစရမည်

ဥပါဟနဒဏ္ဍကေန |ပေ၊ ပဋိက္ကမန္တိ။ ။အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဥပါဟနံ ဒဏ္ဍကေန” ဟု ရှိ၏၊ ဂဟေတွာ၏ ကံသည် “ဥပါဟနာ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဥပါဟန ဒဏ္ဍကေန” ဟု သမာသ်ရှိသော ပါဠိသာ ကောင်း၏၊ ရှေးခေတ်က ဖိနပ်ဆွဲချွတ်စရာ ဒုတ် ကလေးရှိသည်၊ ပဋိက္ကမန္တိ၌ “ပတိ-ရှေးရှု၊ ကမန္တိ-သွားကြကုန်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ သန္နိပတန္တိ ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း။

ပါဠိတော်။ ။“နဝကော |ပေ၊ အဘိဝါဒါပေတဗျော” ဟူသော ပါဠိတော်၌ “အဘိ ဝါဒါပေတဗျောတိ တဿ ဝဿေ ပုစ္ဆိတေ ယဒိ ဒဟရော ဟောတိ၊ သယမေဝ ဝန္တိဿတိ၊ တဒါ (သူက ရှိခိုးရာ ထိုအခါ၌) ဣမိနာဝ (ဝါကို မေးသော ဤအာဂန္တုကသည်ပင်) ဝန္တာပိတော နာမ (ရှိခိုးစေအပ်သည် မည်သည်) ဟောတိ၊-သာရတ္ထ။

သည်ကား၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ-မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏၊ ဂါမော ဝါ-ရွာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ-အကြင်ရွာ၌၊ ကေဿဝါ-တစ်ပါးသော ရဟန်းအားသော်လည်းကောင်း၊ ဌိန္နဝါ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့အားသော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခာ-ဆွမ်းကို၊ ဒိယုတိ-ပေးလှူအပ်၏၊ ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခော-ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော ဆွမ်းရှိသော၊ (သော) ဂါမောဝါ-ထိုရွာသည်သော်လည်းကောင်းတည်း၊ သောပိ-ထို ၂ မျိုးသော ရွာကိုလည်း၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-၏၊ ပါနီယံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဣမိဿာ ပေါက္ခရဏီယာ-ဤရေကန်၌၊ ပါနီယံယေဝ-သောက်ရေကိုသာ၊ ပိဝန္တိ ကိ-သောက်ကြပါကုန်သလော၊ နဟာနာဒိပရိဘောဂမ္ပိ-ရေချိုးခြင်းအစရှိသော သုံးစွဲမှုကိုလည်း၊ ကရောန္တိ ကိ-ပြုကြပါကုန်သလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပါနီယဉ္စေဝ-သောက်ရေကိုလည်းကောင်း၊ ပရိဘောဇနီယဉ္စ-သုံးရေကိုလည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏၊ ကေသုစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဌာနေသု-အရပ်တို့၌၊ ဝါဠမိဂါဝါ-ခြင်္သေ့သစ်ကျားစသော သားရဲတို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ အမနုဿာ ဝါ-တစ္ဆေ သူရဲတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကံ ကာလံ-ဘယ်အချိန်၌၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ-ဝင်ရပါသနည်း၊ ကံကာလံ-၌၊ နိက္ခမိတဗ္ဗံ-ထွက်ရပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (သံဃဿ-၏၊ ကတိကသဏ္ဌာနံ-ကတိကဝတ်၏ ကောင်းစွာတည်ရာအရပ်ကို၊) ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ-မေးထိုက်၏၊ [ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၏ ကံသည် ပါဠိတော်၌ “ကတိကသဏ္ဌာနံ” ဟု ရှိ၏၊ ကံကာလံ စသည်ကား မေးပုံအခြင်းအရာ ပုစ္ဆနာကာရတည်း၊ ဤသို့ မကောင်းဆိုးဝါးများရှိတတ်သောကြောင့် ကတိကဝတ် ပြုထားရာ ဌာနရှိသည်၊ ထိုကတိကဝတ် ပြုထားရာဌာကို မေးရမည်-ဟူလို။]

ဗဟိဋ္ဌိတေနာတိ-ကား၊ ဗဟိ-ပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခမန္တဿ-ထွက်လာသော၊ (တံခါးဖွင့်လိုက်သည့်အတွက် ထွက်လာသော၊) အဟိနောဝါ-မြေအားသော်လည်းကောင်း၊ အမနုဿဿဝါ-တစ္ဆေ သူရဲအားသော်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂံ-လမ်းကို၊ (ထွက်သွားဖို့ရန် လမ်းကို၊) ဒတ္တာ-ပေး၍၊ ဌိတေန-ရပ်လျက်၊ နိလ္လောကေတဗ္ဗော-ကြည့်ထိုက်၏၊ (အနုဇ္ဈာဝုတ္တကျောင်းကို ဝင်ရာ၌ ကျင့်ဝတ်ဖြစ်၏၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠိတော်၌ ရှုပါ၊) သစေ ဥဿဟတိ၊ သောဓေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ (သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို၊ သောဓေတု-သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊) ယဒိ သက္ကောတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗော-သော၊ ဝိဟာရော-ကို၊ သောဓေတဗ္ဗော-သုတ်သင်ထိုက်၏၊ (သဗ္ဗံ-သော၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ သောဓေတု-ငှာ၊) အသက္ကောန္တေန-မစွမ်းနိုင်

အဂေါစရောနာမ။ ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ရွာဖြစ်လျှင် ဆွမ်းလောင်းမည်သူ မရှိသောကြောင့် အဂေါစရတည်း။ “ ၁ ပါးသာ ဆွမ်းလောင်းနိုင်၏၊ နှစ်ပါးသာ ဆွမ်းလောင်းနိုင်၏” စသည်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော ဆွမ်းရှိရာ ရွာသည်လည်း အာဂန္တုကတို့၏ အဂေါစရပင်တည်း၊ ထို နှစ်မျိုးလုံးကို “ သောပိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော” ဟု ဆိုသည်။

သော ရဟန်းသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝသနောကာသော-နေရာအရပ်ကို၊ ဇုတ္တိ
တဗ္ဗော-သုတ်သင် ရှင်းလင်းထိုက်၏၊ ပန-ဆက်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသောကျောင်းကို၊
သောဓေတုံ-ငှာ၊ သက္ကောန္တဿ-စွမ်းနိုင်သောရဟန်း၏အတွက်၊ ဒဿိတေ-ပြအပ်
ပြီးသော၊ (ပါဠိတော်၌ ပြအပ်ပြီးသော) ဝိဟာရသောဓနဝတ္ထေ-ကျောင်းကို သုတ်
သင်ကြောင်းဝတ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ မဟာဓန္ဓကေ-မဟာဓန္ဓက၌၊
(မဟာဓန္ဓက၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထကထာ အဖွင့်၌) ဝုတ္တနယေနဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

သမ္ဘိဒ္ဓိကထာ

အာဝါသိကဝတ္ထကထာ

၃၅၉။ အာဝါသိကဝတ်၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အာသနံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ
ဧဝမာဒိ- တဗ္ဗံ ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုဗ္ဗတရေ-
သီတင်းကြီးရဟန်းသည်၊ အာဂတေ-လာလသော်၊ စိဝရကမ္ပဝါ-သင်္ကန်းချုပ်ဆုံးမှုကို
သော်လည်းကောင်း၊ နဝကမ္ပဝါ-အသစ်အသစ် ပြုအပ်သော အလုပ်ကိုသော်
လည်းကောင်း၊ ထပေတွာပိ-တန့်ရပ်ထား၍သော်မှ လည်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊
(စိဝရကမ္ပ၊ နဝကမ္ပကိုလုပ်နေလျှင်လည်း ထိုအလုပ်ကို ရပ်တန့်ထား၍ အာဝါသိက
ကျင့်ဝတ်ကိုပြုပါ-ဟူလို။)

(နဝကမ္ပနှင့်စပ်၍ စေတိယင်္ဂဏနဝကမ္ပအမှုကိုပြုနေလျှင် အဘယ်သို့ပြုကျင့်
ရပါမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် စေတိယင်္ဂဏံ သမ္ပဇ္ဇန္တေနစသည်မိန့်။)
စေတိယင်္ဂဏံ-စေတိယင်ပြင်ကို၊ သမ္ပဇ္ဇန္တေန-တံမြက်လှည်းနေသောရဟန်းသည်၊
(တံမြက်လှည်းမှ နဝကမ္ပကို ပြုနေသောရဟန်းသည်၊) သမ္ပဇ္ဇနိ-တံမြက်စည်းကို၊
နိက္ခိပိတွာ-ချထား၍၊ တဿ-ထိုအာဂန္တုကရဟန်း၏အတွက်၊ ဝတ္တံ-ဝတ်ကို၊
ကာတုံ-ငှာ၊ အာရဘိတဗ္ဗံ-အားထုတ်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပဏ္ဍိတော-အမြော်အမြင်
ရှိသော၊ အာဂန္တုကော-သည်၊ စေတိယင်္ဂဏံ-ကို၊ တာဝ သမ္ပဇ္ဇဟိ-တံမြက်လှည်းမြ်
လည်းပါဦးလော၊ (ပြီးမှ အာဝါသိကဝတ်ပြုပါ-ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-ပြောဆို
လိမ့်မည်၊ (ဂိလာနဘေသဇ္ဇ နဝကမ္ပကို ပြုနေလျှင် အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ရပါမည်နည်း
ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တေန စသည်မိန့်။) ပန-
ဆက်၊ ဂိလာန ဘေသဇ္ဇံ-ဂိလာန၏ ဆေးကို၊ ကရောန္တေန-ပြုနေသော ရဟန်း
သည်၊ (ဂိလာန ဘေသဇ္ဇနဝကမ္ပကို ပြုသောရဟန်းသည်၊) နာတိအာတုရော-
အလွန်မကြင်နာသော၊ (အလွန်မဆိုးသော၊) ဂိလာနော-သည်၊ သစေ ဟောတိ-
အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘေသဇ္ဇံ-ဆေးကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ဝတ္တမေဝ-ကိုသာ၊ ကာ
တဗ္ဗံ-၏၊ ပန-ကား၊ မဟာဂိလာနဿ - မဟာဂိလာန၏အတွက်၊ ဘေသဇ္ဇမေဝ-

ကိုသံ၊ ကာတဗ္ဗ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပဏ္ဍိတော-အမြော်အမြင်ရှိသော၊ အာဂန္တုကော-
သည်၊ ဘေသန္တ-ကို၊ တာဝ ကရောဟိ-ပြုမြဲ ပြုပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝက္ခတိ-ပြော
ဆိုလိမ့်မည်။

ပါနီယေန-သောက်ရေဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တေန-မေးသော အာဝါသိကရဟန်းသည်၊ (ပုစ္ဆိ
တဗ္ဗောယေဝံ၌ စပ်၊) သကိ-တစ်ကြိမ်၊ အာနိတံ-ဆောင်အပ်ပြီးသော၊ ပါနီယံ-
သောက်ရေကို၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံကို၊ သစေ ပိဝတိ-အကယ်၍သောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
ပုန-တစ်ဖန်၊ အာနေမိ-ဆောင်ရဦးမှာပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗောယေဝ-မေး
ထိုက်သည်သာ၊ အပိစ-သည်သာမကသေး၊ ဗီဇနေနပိ-ယပ်တောင်ဖြင့်လည်း၊ ဗီဇိ
တဗ္ဗော-ယပ်ခတ်ပေးထိုက်၏၊ ဗီဇန္တေန-ယပ်ခတ်ပေးသောရဟန်းသည်၊ သကိ-
၁ ကြိမ်၊ ပါဒပိဋိယံ-ခြေဖမ်းအပြင်၌၊ ဗီဇိတွာ-ယပ်ခတ်ပြီး၍၊ သကိ-၁ကြိမ်၊ မဇ္ဈေ-
အလယ်၌လည်းကောင်း၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ သီသေ-ဦးခေါင်း၌လည်းကောင်း၊
ဗီဇိတဗ္ဗ-ထိုက်၏၊ အလံ-တော်လောက်ပြီ၊ ဟောတု-ရှိပါစေတော့၊ ဣတိ-သို့၊
ဝုတ္တေန-ပြောဆိုအပ်သော အာဝါသိကရဟန်းသည်၊ တတော-ထိုပဌမယပ်ခတ်
ခြင်းထက်၊ မန္တတရံ-ညှင်းညှင်းသာသာ၊ (မန္တဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) ဗီဇိတဗ္ဗ-၏၊
ပုန-တစ်ဖန်၊ အလံ-တော်လောက်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေန-ပြောဆိုအပ်သော အာ
ဝါသိကရဟန်းသည်၊ တတော-ထိုဒုတိယယပ်ခတ်ခြင်းထက်၊ မန္တတရံ-သာ၍
ညှင်းညှင်းသာသာ၊ ဗီဇိတဗ္ဗ-၏၊ တတိယဝါရံ-သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်၊ (အလံ၊ ဣတိ)
ဝုတ္တေန-သည်၊ ဗီဇနိ-ယပ်တောင်ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ-ချထားထိုက်၏၊ အဿ-ထိုမိမိ
ထက်ကြီးသော အာဂန္တုကရဟန်း၏၊ ပါဒါပိ-ခြေတို့ကိုလည်း၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ-ဆေး
ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးပြီး၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ (မိမိဟူသော အာဝါ
သိကရဟန်း၏၊) တေလံ-ဆီသည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တေန-ထိုဆီဖြင့်၊
(အချို့စာ၌ “တေလေန” ဟုရှိ၏၊ မကောင်း၊) မက္ခေတဗ္ဗာ-သုတ်လိမ်းပေးထိုက်
ကုန်၏၊ (အတ္တနော-၏၊ တေလံ-သည်၊) နော စေ အတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံ
သတိ၊) တဿ-ထိုမိမိထက်ကြီးသော အာဝါသိကရဟန်း၏၊ သန္တကေန-ဥစ္စာ
ဖြစ်သော ဆီဖြင့်၊ မက္ခေတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

ပန-ဆက်၊ ဥပါဟနပုဉ္ဇနံ - ဖိနပ်သုတ်ပေးခြင်းကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ရုစိ
ဝသေန-အလို၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်၏၊ (သုတ်ပေးလိုမှ သုတ်ပါ-ဟူလို၊)
ဟိ-မှန်၊ တေနော-ထို့ကြောင့်ပင်၊ (မိမိအလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်၊) ဇတ္ထ-
ဤဖိနပ်ကို သုတ်ပေးရာ၌၊ သစေ ဥဿဟတိတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်
မူအပ်ပြီ။ (“အကယ်၍စွမ်းနိုင်လျှင်” ဟူသောစကားကို၊ ထည့်၍မိန့်တော်မူသည်-
ဟူလို၊) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မိမိအလိုအတိုင်းပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)

ဥပါဟနာ-ဖိနပ်တို့ကို၊ အပုဉ္ဇန္တဿာပိ-မသုတ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊ မယံ-ငါ့ဖို့၊ သေနာသနံ-အိပ်ရာနေရာသည်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတေန-မေးအပ်သော အာဝါသိကရဟန်းသည်၊ သေနာသနံ-ကို၊ ယထာဘာဂံ-အကြင်အကြင်အဖို့အတိုင်း၊ (ရှေးက ခင်းထားအပ်ရာအဖို့ကိုမလွန်မူ၍) ပညပေတဗ္ဗံ-ခင်းပေးထိုက်၏၊ ဧတံ သေနာသနံ-ဤ အိပ်ရာနေရာသည်၊ တုမှာကံ-အရှင်ဘုရားတို့ဖို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-လျှောက်ထားရာ၏၊ [ဧဝံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံဟု အဓိပ္ပာယ်နက်ထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ သေနာသနံ ပေ၊ ပါပုဏာတိ-ကား ပါဠိတော်အတိုင်းပင်တည်း၊ သို့သော်ပါဠိတော်၌ “တုမှာကံ”ဟု မရှိ၊ “တေ”ဟု ရှိသည်၊ “ဣတိ အတ္ထော”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရသော်လည်း ပိုဟန်တူသည်။] ပန-ဆက်၊ ပပ္ဖောဋေတွာ-ခါပြီး၍၊ ပတ္တရိတုံ-ခင်းခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သင့်သည်သာ။

နဝကဿ-သီတင်းငယ်ရဟန်း၏၊ (အပေါ်၌) ဝတ္ထေ-ကျင့်ဝတ်၌၊ ပါနီယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဧတံ-ဤသည်ကား၊ ပါနီယံ-သောက်ရေတည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပိဝါဟိ-သောက်ပါလော၊ ဣတိ-သို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ [အာဂန္တုကရဟန်းက သီတင်းငယ်ဖြစ်သောကြောင့် သီတင်းကြီးဖြစ်သော အာဝါသိကရဟန်းက ကိုယ်တိုင်ရေခပ်၍ ပေးဖွယ်မလို၊ ရေကိုညွှန်ပြ၍ “သောက်ပါလော”ဟု ပြောပြရမည်။] ပရိဘောဇနီယေပိ-သုံးရေ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ-ရှေးအာဂန္တုကဝတ်နှင့်တူသည်သာ၊ မဟာအာဝါသေပိ-ကျောင်းတိုက်ကြီး၌လည်း၊ [မဟာအာဝါသေတိ မဟာဝိဟာရသဒိသေ မဟာအာဝါသေ-သာရတ္ထ။] အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ သမ္ပတ္တဿ-ရောက်လာသော၊ အာဂန္တုကဿ-၏အပေါ်၌၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ အကာတုံ-မပြုခြင်းငှာ၊ န လဘတိ-မရ။ [ကျောင်းတိုက်ကြီးကား တွေ့ရာမြင်ရာ အာဂန္တုကအား ဝတ်ပြုရမည် မဟုတ်၊ မိမိထံလာသော အာဂန္တုကအားသာ ဝတ်ပြုရမည်-ဟူလို။]

ယထာဘာဂံ။ ။ယထာဘာဂန္တိ ပုဗ္ဗေပညတ္တိပဒေသဘာဂံ အနုတိတ္တမိတွာ-သာရတ္ထ၊ ဤသို့ဋီကာတို့၌ အဖွင့်ရှိသော်လည်း စာအုပ်တို့၌ ထိုပုဒ်ကို မတွေ့ရ၊ ကျနေဟန်တူပါသည်။

ပပ္ဖောဋေတွာ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ။ပဉ္စပိဌစသည်တို့အပေါ်၌ မြူမှုန်ရှိလျှင် ခါ၍ အပေါ်လွှမ်းအခင်းကို ခင်းပေးခြင်းသည် သေနာသနပညာပနပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ပပ္ဖောဋေတွာ ပတ္တရိတုံ ပန ဝဋ္ဋတိ”ဟု မိန့်သည်၊ “ပပ္ဖောဋေတွာဟိ”ဟု ရှိသည်ကား မကောင်း၊ “ပပ္ဖောဋေတွာပိ” ဟု ရှိလျှင် တော်သေး၏။

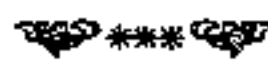
ဂမိကဝတ္ထုကထာ

၃၆၀။ (“ဂမိကဝတ္ထေ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ယောဇနာရှိသောကြောင့် “ဂမိကဝတ္ထေ” ဟု ရှေးပါဌ် ရှိဟန်တူသည်။ အချို့စာအုပ်တို့၌ “ဂမိကဝတ္ထေသု” တွေ့ရ၏။) ဂမိကာဝတ္ထေ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဒါရုဘဏ္ဍာန္တိ-ဟူသည်ကား၊ သေနာသနက္ခန္ဓကေ-က၌၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ မဇ္ဈိဌာဒိ-ညောင်စောင်းအင်းယျဉ် အစရှိသော သစ်ဘဏ္ဍာတည်း၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍာမိ-မြေညက်ဘဏ္ဍာသည်လည်း၊ ရဇနဘာဇနာဒိ-ဆိုးရေကျိုးအိုး အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တတ္ထ-ထိုသေနာသနက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တပ္ပဘောဒမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဘဏ္ဍာပင်တည်း၊ တံသဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ အဂ္ဂိသာလာယဝါ-မီးတင်းကုတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ အညတရသ္မိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝုတ္တဌာနေဝါ-လုံခြုံရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသာမေတွာ-သို့မှီးသိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏၊ အနောဓဿကေ-မိုးစွတ်အပ်သော၊ ပဗ္ဗာရေပိ-တောင်ဝှမ်းအရပ်၌လည်း၊ ထပေတုံ-ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-၏။

သေနာသနံ အာပုစ္ဆတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ပါသာဏပိဋိယံဝါ-ကျောက်ဖျာအပြင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏထမ္ဘေသုဝါ-ကျောက်တိုင်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ယံ ကတသေနာသနံ-အကြင်ပြုအပ်သော ကျောင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ယတ္ထ-အကြင်အကြင်ကျောင်း၌၊ ဥပစိကာ-ခြံတို့သည်၊ နာရောဟန္တိ-မတက်နိုင်ကုန်၊ တံ-ထိုကျောင်းကို၊ အနာပုစ္ဆဿာပိ-မပန်ပြောသော ရဟန်း၏လည်း၊ အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ (“ကြည့်ရှုလိုက်ပါ” ဟု အနီးအပါးသံဃာများကို ပန်ပြော၍ သွားခြင်းကို “သေနာသနံ အာပုစ္ဆတဗ္ဗံ” ဟု ဆိုသည်၊ ခြမတက်နိုင်လျှင်ကား ထိုသို့မပန်ပြောသော်လည်း အနာပတ်-ဟူလို။)

စတုသု ပါသာဏကေသုတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဥပစိကာနံ-ခြံတို့၏၊ ဥပတ္တိဌာနေ-ဖြစ်ရာဌာနဖြစ်သော၊ ပဏ္ဏသာလာဒိသေနာသနေ-သစ်ရွက်မိုးကျောင်း အစရှိသော ကျောင်း၌၊ ကတ္တဗ္ဗာကာရဒဿနတ္ထံ-ပြုထိုက်သော အခြင်းအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ အပေဝနာမအင်္ဂါနိပိ သေသေယျန္တိ-ကား၊ အယံ-ဤအပေါင်စသော အင်္ဂါတို့၏ ကြွင်းကျန်ခြင်းသည်၊ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ ထပိတမ္ပိ-ထားအပ်သောညောင်စောင်းအင်းယျဉ်၌၊ (ရှေးနိဿယ၌ “ထပိတမ္ပိ-ထားခြင်း၌”ဟု ပေး၏၊ အဓိပ္ပာယ်ကား ရပါ၏။) အာနိသံသော-တည်း၊ (လွင်တီးခေါင်ဝယ် မြက်သစ်ရွက်တို့ဖြင့် ဖုံး၍ သွားခြင်း၏ အကျိုးတည်း၊) ပိန-ဆက်၊ ဩဝဿကဂေဟေ-မိုးစွတ်အပ်သော ကျောင်း၌၊ တိဏေသုစ-မြက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပိဏ္ဍေသုစ-မြေညက်

ခဲတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ (အပေါ်က) ပတန္တေသု-ကျကုန်လတ်
 သော်၊ မဗ္ဗပိဋ္ဌာနိ-ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်တို့၏၊ အင်္ဂါနိပိ-အပေါင်တို့သည်လည်း၊
 ဝိနဿန္တိ-ပျက်စီးနိုင်ကုန်၏။ မိုးယိုသော ကျောင်း၌ ထားခဲ့လျှင် အပေါ်က အမိုး-
 မြက်တွေလည်း ကျတတ်၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တလုပ်ထားအပ်သော ကျောင်းဖြစ်လျှင်
 မြေညက်စိုင့်တွေလည်း ကျတတ်သောကြောင့် ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်တို့၏
 အပေါင်တို့သော်မှ ပျက်စီးတတ်၏၊ လွင်တီးခေါင်၌ ထားခဲ့လျှင်ကား ညောင်စောင်း
 အင်းပျဉ် တို့၏ အပေါင်စံသော အင်္ဂါများ မပျက်စီးနိုင်၊ ထို့ကြောင့် လွင်တီးခေါင်၌
 ကျောက်တုံး ၄ ခုကို ခံ၍ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်တို့ကို စုပုံထားခဲ့ရမည်ဟူလို။

အနုမောဒနဝတ္ထုကထာ

၃၆၂။ အနုမောဒနဝတ္ထုသို့-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဣဒ္ဓံ အဟော
 သီတိ-ကား၊ သမ္ပန္နံ-ပြည့်စုံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်၏လော၊ (မြတ်စွာဘုရားက အရှင်
 သာရိပုတ္တရာကို မေးတော်မူကြောင်း စကားတည်း။) [ဣဒ္ဓံ အဟောသီတိ ဧတ္ထ
 ဣဓောတုယာ ဝဗ္ဗနတ္ထံ ပဋိက္ခိပန္နော အာဟ သမ္ပန္နံ အဟောသီတိ-ယောဇနာ။]
 စတူဟိ ပဉ္စဟိတိ-ကား၊ သံဃတ္ထေရေ-သံဃထေရ်သည်၊ (နိသိန္ဓေ၏ လက္ခဏာဝတ္ထု
 ဖြစ်သောကြောင့် “သံဃတ္ထေရန” ဟု အချို့စာအုပ်တို့၌ ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်၊)
 အနုမောဒနတ္ထာယ-အနုမောဒနာအကျိုးငှာ၊ (ဆွမ်းတရားဟောခြင်းအကျိုးငှာ၊)
 နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေလတ်သော်၊ ဟေဋ္ဌာ-သံဃထေရ်မှ အောက်၌၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်
 အားဖြင့်၊ စတူဟိ-လေးပါးသော ထေရ်တို့သည်၊ နိသိဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်နေရာ၏၊ (စောင့်
 နေရာ၏။) (အနုထေရေ-အနုထေရ်သည်၊ သံဃထေရ်အောက် ငယ်သောထေရ်
 သည်၊ အနုမောဒနတ္ထာယ-ငှာ၊) နိသိန္ဓေ-သော်၊ မဟာတ္ထေရေနစ-မဟာထေရ်
 သည်လည်းကောင်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ (အနုထေရ်မှ အောက်၌၊) တီဟိစ-၃
 ပါးသော ထေရ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နိသိဒိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပဉ္စမေ-ငါးပါးမြောက်
 ထေရ်သည်၊ (အနုမောဒနတ္ထာယ-ငှာ၊) နိသိန္ဓေ-သော်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ စတူဟိ-
 ၄ ပါးသောထေရ်တို့သည်၊ နိသိဒိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သံဃတ္ထေရေန - သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-

အနုမောဒနာ။ ။မောဒတိ ဧတာယာတိ မောဒနာ၊ ဧတာယ-ဤတရားစကား
 ဖြင့်၊ မောဒတိ-ဝမ်းမြောက်ရ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဝမ်းမြောက်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မောဒနာ-
 မည်၏၊ အနု (ပစ္စာ)-ဆွမ်းလှူပြီးရာကာလမှ နောက်၌၊ မောဒနာ-ဝမ်းမြောက်ကြောင်း တရား
 စကားတည်း၊ အနုမောဒနာ-ကား၊ ယောဇနာ၌ကား “အနု (ပုနပ္ပုနံ)”ဟုလည်း တစ်နည်း
 ဖွင့်သေး၏၊ ထို ဆွမ်းတရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား “အနု ပုနပ္ပုနံ ပစ္စာဝါ မောဒေတီတိ
 အနုမောဒကော” ဟု ယောဇနာပြုသည်။

အောက်၌၊ ဒဟရဘိက္ခုသို့-ငယ်သောရဟန်းကို၊ အဇ္ဈိဋ္ဌပိ-တိုက်တွန်းအပ်ပြန်သော်
လည်း၊ သံဃဏ္ဍေရတော-မှ၊ ပဌာယ-၍၊ စတူဟိ-လေးပါးသော ထေရ်တို့သည်၊
နိဿိတဗ္ဗမေဝ-ထိုင်နေရာသည်သာ၊ (စောင့်ရမည်သာ၊) ပန-ဆက်၊ အနုမော
ဒကော-အနုမောဒနာပြုသော (ဆွမ်းတရားဟောသော၊) ဘိက္ခု-သည်၊ ဘန္တေ-
အရှင်ဘုရားတို့၊ ဂစ္ဆထ-ကြွတော်မူကြပါကုန်၊ အာဂမေတဗ္ဗကိစ္စ-စောင့်နေဖွယ်ကိစ္စ
သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ လျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊)
ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

မဟာထေရေန-သည်၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ (အနုမောဒကရဟန်းကိုခေါ်
သည်၊) ဂစ္ဆာမ-ငါတို့ သွားကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သော်၊
(ခွင့်ပန်လသော်၊) ဂစ္ဆထ-ကြွကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒတိ-အံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့
လျှောက်ပြန်ပါသော်လည်း၊ (ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဗဟိဂါမေ-ရွာပြင်ဘက်၌၊
(ဤစကားကိုထောက်၍ ဘတ္တဂ္ဂဟု ခေါ်အပ်သော ဆွမ်းစားရပ်သည် ရွာတွင်းရှိ
နေကြောင်းကိုသိရ၏၊) အာဂမိဿာမ-စောင့်နေကုန်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ အာဘောဂံ-
နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာပိ-ပြု၍လည်း၊ ဗဟိဂါမံ-ရွာပြင်ဘက်သို့၊ ဂစ္ဆာ-သွားနှင့်၍၊
အတ္တနော-မိမိ၏၊ နိဿိတကေ-တပည့်ငယ်တို့ကို၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ တဿ-
ထိုအနုမောဒက ရဟန်း၏၊ အာဂမနံ-လာခြင်းကို၊ အာဂမေထ-စောင့်နေကြကုန်
လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာပိ-ပြော၍လည်း၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။

ပန-ဆက်၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝါ-သည်၊ ရုစိတေန-
အလိုရှိအပ်သော၊ ဧကေန-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (ကာရိတံ၊ ဓာတ်
ကတ္တာ၊) အနုမောဒနံ-ကို၊ သစေ ကာရန္တိ-အကယ်၍ ပြုစေကြကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)
အနုမောဒတော-အနုမောဒနာပြုသော၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊
နေဝ (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ မဟာထေရဿ-၏၊ ဘာရော-တာဝန်သည်၊ န (ဟောတိ)-
မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဥပနိသိန္နကထာယမေဝ-ဥပနိသိန္နကထာ၌သာ၊ မနုဿေသု-တို့သည်၊
ကထာပေဇ္ဇေသု-ဟောစေကုန်လသော်၊ (ဟောဖို့ရန် တောင်းပန်ကုန်လသော်၊)

လူတို့က တရားဟောဖို့ လျှောက်ရာ၌။ ။ဥပနိသိန္နကထာ မဟုတ်ဘဲ ဘတ္တာ
နုမောဒနာ ပြုဖို့ရန် လူတို့က တောင်းပန်လျှင် ထိုအနုမောဒက ရဟန်းကမဟာထေရ်အထံ
ခွင့်ပန်ဖွယ် မလို၊ ထို့ကြောင့် “နေဝ တဿ အနုမောဒတော အာပတ္တိ” ဟု ဆိုသည်၊ မဟာ
ထေရ်မှာလည်း စောင့်နေဖွယ်မလို၊ ထို့ကြောင့် “န မဟာထေရဿ ဘာရော ဟောတိ” ဟု
ဆိုသည်။

ဥပနိသိန္နကထာယံ။ ။ဥပ (သမိပေ)+နိသိန္နော ဥပနိသိန္နော၊ ဥပနိသိန္နဿ-အနီး
၌ ထိုင်နေသူအား၊ ကထာ-ဟောအပ်သောတရားစကားတည်း၊ ဥပနိသိန္နကထာ-ကား၊ သံဃာ
အများစုဝေး၍နေရာဝယ် ရောက်လာသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား ဟောအပ်သော တရား
စကားကို “ဥပနိသိန္နကထာ”ဟု ဆိုသည်၊ မိမိတစ်ပါးတည်းနေရာဝယ် ထိုသို့ ရောက်လာသူအား

မဟာထေရော-ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော-ပန်ပြောထိုက်၏။ မဟာထေရေနစ-သည်လည်း၊ အနုမောဒနာယ-အနုမေဒနာအကျိုးငှာ၊ အဇ္ဈိဋ္ဌာဝ-တိုက်တွန်းအပ်သောရဟန်းကိုသာ၊ အာဂမေတဗ္ဗော-ဆိုင်းငံ့ထိုက်၏။ ဣတိ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤအနုမောဒနာဝတ်၌၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသားတည်း၊ ဝစ္စိတောတိ-ကား၊ သဗ္ဗာတဝစ္စော-လွန်စွာဖြစ်သော ကျင်ကြီးရှိသည်၊ ဝစ္စပိဋ္ဌိတော-ကျင်ကြီးသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (“ဟုတွာ အာဂမေသိ-စောင့်နေပြီ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဣတိ-ကား၊ အဓိပ္ပါယ်-သင်္ဂါနာယနာတင်ထေရ်တို့၏ အလိုတည်း။ [ဝစ္စဟူသော ပဌမန္တနာမ်ပုဒ်နောင် “သဗ္ဗာတံ တာရကာဒိတို့တော” ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် (၄)ကဏ္ဍ (၄၅)သုတ်ဖြင့် ဣတပစ္စည်းသက်၊ ဗျာဓိတော ဒုက္ခိတောပုဒ်များကဲ့သို့တည်း။]

ဟောအပ်သော တရားစကားလည်း ဥပနိသိန္နကထာပင်တည်း။ သံဃာများစုမိရာဝယ် ဥပနိသိန္နကထာကို ဟောဖို့ရန် လူတို့က မဟာထေရ်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို တောင်းပန်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မဟာထေရ်ကို (ဟောဖို့ရန် ခွင့်ပြုပါဘုရားဟု) ခွင့်ပန်၍ ဟောရသည်။ ထိုသို့ ခွင့်မပန်ဘဲ ဟောလျှင် “နဘိက္ခဝေ အနဇ္ဈိဋ္ဌေန ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော၊ ယော ဘာသေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ” ဟု မဟာဝဂ္ဂ၊ ဥပေါသထကုန္ဒက၊ သံခိတ္တေန ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကထာ၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်၏။

ဣဒ မေတ္ထ လက္ခဏံ။ ။န မဟာထေရဿ ဘာရော ဟောတီတိ အနုမောဒကံ အာဂမေတံ န ဘာရော၊ အဇ္ဈိဋ္ဌာဝ အာဂမေတဗ္ဗောတိ အတ္တနာ အဇ္ဈိဋ္ဌေ ဘိက္ခုမိ အနုမောဒန္တေယေဝ နိသိဒိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော-ဝိမတိ။ [“အဇ္ဈိဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုဟိ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ “အဇ္ဈိဋ္ဌ ဘိက္ခုမိ” ဟု ရှိသင့်၏။ နိသိဒိတဗ္ဗန္တိ ကတ္တားကား “မဟာထေရေန” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်ရှိ၏။]

—*—

ဘတ္တဂ္ဂဝတ္ထကထာ

၃၆၄။ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္ထ-၌၊ (အတ္ထောဇေဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အန္တောဂါမောဝါ-ရွာတွင်းသည်မူ လည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ (ဘတ္တဂ္ဂဌာနက ရွာတွင်းသည်မူလည်း ဖြစ်စေ) ဝိဟာရောဝါ-ကျောင်းတိုက်သည်မူလည်း၊ (ကျောင်းတိုက်အတွင်းသည်မူလည်း) ဟောတု-စေ၊ မနုဿာနံ-တို့၏၊ ပရိဝိသနဌာနံ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသောရဟန်းသည်၊ စီဝရံ-ကို၊ ပါရုပိတွာ-ရုံ၍၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်း

ပရိဝိသနဌာနံ ဂစ္ဆန္တေန။ ။မနုဿာနံ ပရိဝိသနဌာနန္တိ ယတ္ထ မနုဿာ သပုတ္တဒါရာ အာဝသိတွာ (ညဉ့်အိပ်နေ၍) ဒေန္တိ-(သာရတ္ထ)၊ “လူများ ညဉ့်အိပ်နေ၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ ဌာနသည် ကျောင်းတွင်းဖြစ်စေ၊ ရွာတွင်းဖြစ်စေ ထို ဌာနသို့ သွားလျှင် သင်္ကန်းရုံ၍ ခါးပန်းဖွဲ့၍

ကြိုးကို၊ ဗန္ဓနမေဝ-ဖွဲ့ခြင်းသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌကထာသု-
 ရေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ န ထေရေ ဘိက္ခု၊ အနုပဓဇ္ဇာတိ-ကား၊
 ထေရေ-ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အတိအလ္လိယိတွာ-အလွန်ကပ်ငြိ၍၊
 (အလွန်ထိ၍၊) န နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ၊ မဟာထေရဿ-၏၊ နိသိန္ဒာသနေန-
 ထိုင်နေရာဖြစ်သော နေရာနှင့်၊ သမကံ-ညီမျှသော၊ အာသနံ-နေရာသည်၊ သစေ
 ဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဗဟူသု-များစွာကုန်သော၊ အာသနေသု-နေရာတို့သည်၊
 သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ (အာသနံ-နေရာတို့သော်လည်းကောင်း၊)
 ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ အာသနာနိ-တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊
 နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏။ [“ထေရ်ကြီးဖြစ်သော ဆရာတော်တို့နှင့် တစ်ဆက်တည်း
 သော နေရာ၌ မထိုင်ပါနှင့်” ဟူလို။]

ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-ရေတွက်၍၊ ပညတ္တာသနေသု-ခင်းထားအပ်သော
 နေရာတို့၌၊ အနိသီဒိတွာ-မထိုင်သေးမူ၍၊ မဟာထေရေန-သည်၊ နိသီဒ-ထိုင်လော၊
 ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေန-ပြောဆိုအပ်သော ရဟန်းသည်၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [“နေရာက
 လောက်ရုံသာရှိသဖြင့် ချန်၍မထိုင်လောက်လျှင် ရုတ်တရက်မထိုင်သေးဘဲ မဟာ
 ထေရ် (ဆရာတော်)က “ထိုင်ပါ၊ ထိုင်ပါ” ဟု ဆိုမှ ထိုင်ရမည်” ဟူလို။] မဟာ
 ထေရော-သည်၊ နောစေ ဝဒတိ-အကယ်၍ မပြောဆိုအံ၊ (ထိုင်ပါဟု မပြောဆိုအံ၊
 ဧဝံသတိ၊) ဘန္တေ-ရား၊ ဣဒံ အာသနံ-ဤနေရာသည်၊ ဥစ္စံ-မြင့်ပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊
 ဝတ္တဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ နိသီဒ-ထိုင်လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ နိသီဒိ
 တဗ္ဗံ-ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာပုစ္ဆိတေပိ-ခွင့်ပန်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ
 နဝဒတိ-အကယ်၍ မပြောအံ၊ (ဧဝံသတိ၊) နိသီဒန္တဿ-ထိုင်သောရဟန်း၏၊ အနာ
 ပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) မဟာထေရဿေဝ-၏သာ၊ (ထိုင်ပါဟု မပြောသော မဟာ
 ထေရ်၏သာ၊) အာပတ္တိ - သည်၊ (ဟောတိ၊) [မဟာထေရဿေဝ အာပတ္တိတိ

ခါးပန်းဖွဲ့၍ သွားသင့်သည်”ဟု ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသော်လည်း ယခုခေတ်၌ကား ကျောင်း
 တွင်း၌ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလျှင် သင်္ကန်းရုံ၍ သွားခြင်းအလေ့နည်းပါးလှ၏။ “အဋ္ဌကထာသု ဝုတ္တံ”
 ဟု ဆိုသောကြောင့် သာရပုဗ္ဗဖြစ်အောင် အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုဟန်တူပါသည်။ ကျောင်းတွင်း၌
 သင်္ကန်းမရုံမူ၊ ခါးပန်းမဖွဲ့မူကြောင့်ကား အာပတ်မရှိပါ။ သို့ရာဝယ် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးဌာန၌ ဆွမ်း
 ဝါယကာများရှိလျှင် ခါးပန်းဖွဲ့၍ သင်္ကန်းရုံ၍ သွားခြင်းသည်သာ ပါသာဒိက ဖြစ်ပါသည်။

ဣဒံ ဘန္တေ အာသနံ ဥစ္စံ။ ။ဣဒံ ဘန္တေ အာသနံ ဥစ္စန္တိ အာသန္ဓေ သမဘူမိ
 ဘာဂေ ပညတ္တံ ထေရာသနေန သမကံ အာသနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ထေရာသနတော ပန ဥစ္စ
 တရေ အာပုစ္ဆိတွာပိ နိသီဒိတံ နဝဋ္ဋတိ၊ ယဒိ တံ အာသန္ဓမ္ပိ နိစတရံ ဟောတိ၊ အနာပုစ္ဆာပိ
 နိသီဒိတံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ။

အာသနေန ပဋိဗာဟနာပတ္တိယာ အာပတ္တိ-ဝိမတိ။| ဟိ-မှန်၊ နဝကော-သီတင်း ငယ်သည်။ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ အနာပုစ္ဆာ-ခွင့်မပန်ဘဲ၊ နိသီဒန္တော - ထိုင်လတ်သော်၊ အာပဇ္ဇတိ - အာပတ်သို့ရောက်၏၊ ထေရော-သည်၊ အာပုစ္ဆိတော-ခွင့်ပန်အပ်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်ပါလျက်၊) အနန္တဇာနန္တော-ခွင့်မပြုလတ်သော်၊ (အာပဇ္ဇတိ-၏)၊ [အာပုစ္ဆိတော နေရာဝယ် စာအုပ်တို့၌ “အာပုစ္ဆိတေန” ဟုလည်းကောင်း၊ “အာပုစ္ဆိတေ” ဟုလည်းကောင်း ရှိကြ၏၊ မကောင်း၊ ထေရောနှင့် အရတူဖြစ်သောကြောင့် “အာပုစ္ဆိတော” ဟု ရှိရမည်။] န သံဃာဋီ ဩတ္ထရိတွာတိ-ကား၊ သံဃာဋီ-ဧကသီ၊ သင်္ကန်းကြီးကို၊ အဝတ္ထရိတွာ-လွမ်းဖိ၍၊ န နိသီဒိတဗ္ဗ-မထိုင်ရာ။/

ဧ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိတိ-ဟိအစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ပတ္တဓောဝနဥဒကံ-သပိတ်ဆေးကြောင်းရေကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဂုတ္တံ-ပြိုပန-ဆက်၊ ဒက္ခိဏောဒကံ-အလှူရေကို၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ အာဓာရကေ-သပိတ်ခြေ၌၊ ပတ္တံ-ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ ဂဟေတဗ္ဗ-ခံယူရာ၏၊ (ဤစကားအရ ဒက္ခိဏောဒကဟူသည် တစ်စက်တစ်စက်ချအပ်သော အလှူရေစက်မဟုတ်၊ သင်္ကန်းစသည်နှင့် တွဲဖက်၍လှူအပ်သော ရေတစ်မျိုးဟု မှတ်ပါ။ စိဝရက္ခန္ဓက သံဃေဘိန္ဓူ စိဝရူပိဒကထာ၌လည်း ဤဒက္ခိဏောဒက ပါခဲ့ပြီ။) သာဓုကန္တိ-ကား၊ ဥဒကသဗ္ဗ-ရေသံကို၊ အကရောန္တေန-မပြုဘဲ၊ (“ပတ္တော ဓောဝိတဗ္ဗော” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) သူပဿ ဩကာသောတိ-ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ခံယူလတ်သော်၊ သူပဿ-ဟင်း၏၊ ဩကာသော-တည်ရာအရပ်သည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဧဝ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဟင်းထည့်ဖို့ရန် နေရာရှိလောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်) မတ္တာယ-အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်၊ ဩဒနေပိ-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှိတဗ္ဗော-ခံယူထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

သမကံ သမ္မာဒေဟိတိ ဣဒံ-ဟိ ဟူသော ဤစကားကို၊ ကေဝလံ-ဩဒနမဖက် သက်သက်၊ သပ္ပိအာဒိသုယေဝ-ထောပတ် အစရှိသော ခဲဖွယ်တို့၌သာ၊ န (ဝတ္ထုဗ္ဗံ)-ဆိုထိုက်သည် မဟုတ်သေး၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “အာဒိသု ယေဝ” ဟု ဧဝမပါ၊ ပါမှကောင်းသည်။) ဩဒနေပိ-ဆွမ်း၌လည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ဆိုထိုက်သေး၏။

န သံဃာဋီ ဩတ္ထရိတွာ။ ။အဝတ္ထရိတွာတိ ပါရတသံဃာဋီ အဝတ္ထရိတွာ၊ အနုက္ခိပိတွာဟိ အတ္ထော၊-(ဝိမတိ)၊ ရွာတွင်း ဆွမ်းစားစရပ်သို့ လာသောအခါ ဧကသီနှင့် သင်္ကန်းကြီးကို ထပ်၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ထည်စီဖြစ်စေ ရုံလာရ၏၊ ထိုရုံအပ်သော သင်္ကန်းကို “သံဃာဋီ” ဟု ဆိုသည်၊ ထို သံဃာဋီကို ဖိ၍ ထိုင်လျှင် ဖိတ်ထားသော ရေစသည်တို့ကြောင့် သင်္ကန်း၌ အကွက်ထင်ဖွယ် ရှိရကား သံဃာဋီကို ဖိ၍ မထိုင်ရာ ထိုင်ခါနီး၌ ရုံထားအပ်သော သံဃာဋီကို မဖိမိအောင် မြှောက်၍ ဖယ်၍ ထိုင်ရသည်။

ပန-ဆက်၊ သပ္ပိအာဒိသု-တို့တွင်၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ အပွဲ-နည်းသည်၊ ဟောတိ-၏။ ဧကဿဝါ-တစ်ပါးအားသော်လည်းကောင်း၊ ဒွိန္ဒဝါ-နှစ်ပါးတို့အားသော်လည်းကောင်း၊ အနုရူပကံ-လျောက်ပတ်ရုံသည်၊ (ဟောတိ၊) (အပွဲကို ထပ်ဖွင့်သည်။) သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ သမကံ-ညီမျှအောင်၊ သမ္မာဒေဟိ-ပြည့်စုံစေလော့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ ဝိဟေသာ-ပင်ပန်းခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်၏။ တဿာ-ကြောင့်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဝတ္ထုကို၊ သကံ ဝါ-၁ ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိက္ခတ္ထံ ဝါ-၂ ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ သေသံ-ကြွင်းသော ဝတ္ထုကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗ-မယူထိုက်။

န တာဝ ထေရေန ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗန္တိ ဣဒံ - ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ပရိစ္ဆိန္နဘိက္ခုကံ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ရဟန်းရှိသော၊ ယံ ဘတ္တဂ္ဂံ-အကြင်ဆွမ်းစားစရပ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏။) ယတ္ထ-ယင်း ဆွမ်းစားစရပ်၌၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏ (သပိတ်၌) ပါပေတွာ-ရောက်စေပြီး၍၊ (ဆွမ်း၊ ဟင်းတို့ကို အားလုံးသံဃာတော်၏သပိတ်ထည်း၌ ရောက်စေပြီး၍၊) ဒါတုကာမာ-ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (အချို့စာအုပ်၌ “ဝန္တိတုကာမာ-ရှိခိုးခြင်းငှာအလိုရှိကုန်သည်” ဟု ရှိ၏။) ဟောန္တိ-ကုန်၏။ တံ-ထိုဆွမ်းစားစရပ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်ဆွမ်းစားစရပ်သည်၊ မဟာဘတ္တဂ္ဂံ-ကြီးစွာသောဆွမ်းစားစရပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ယတ္ထ-ယင်းဆွမ်းစားစရပ်၌၊ ဧကသ္မိ-၁ ခုသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ဘုဒ္ဓန္တိ-ဘုဉ်းပေးကြကုန်၏။ ဧကသ္မိ-သော၊ ပဒေသေ-၌၊ ဥဒကံ-ရေကို၊ ဒိယျတိ-ပေးလှူအပ်၏။ (သံဃာတွေက များသောကြောင့် တစ်ချို့ဘုဉ်းပေး၍နေတုန်း တစ်ချို့သံဃာများအတွက် လက်ဆေးဖို့ရန် ရေပေးနေရသည်-ဟူလို့) တတ္ထ-ထိုမဟာဘတ္တဂ္ဂံ၌၊ ယထာသုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဘုဒ္ဓတဗ္ဗံ-ဘုဉ်းပေးနိုင်၏။ (ဒါယကာတို့က အားလုံးထည့်ပြီးသည့်တိုင် အောင် မဟာထေရ်က စောင့်နေဖွယ်” မလို့။)

ယံ အပွဲ ၊ပေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ။သစေ ဟောတိ သပ္ပိဝါ တေလံဝါ ဥတ္တရိဘင်္ဂဝါ၊ ထေရေန ဝတ္ထဗ္ဗော “သဗ္ဗေသံ သမကံ သမ္မာဒေဟိ” တိ ဟူသော ပါဠိတော်၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် တစ်ပါးလောက်ရုံ သို့မဟုတ် နှစ်ပါးလောက်ရုံ အနည်းငယ်သာဖြစ်သော သပ္ပိ၊ သို့မဟုတ် တေလ၊ သို့မဟုတ် ဥတ္တရိဘင်္ဂဖြစ်လျှင် “သဗ္ဗေသံ သမကံ ဒေဟိ” ဟု မဆိုရ၊ ထိုသို့ဆိုလျှင် အားလုံးမလောက်သဖြင့် လူတို့မှာ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း (မျက်နှာပျက်ခြင်း) ဖြစ်တတ်သည်၊ သို့အတွက် ထိုကဲ့သို့ နည်းနည်းပါးပါး ထောပတ်စသော ဝတ္ထုကို တစ်ခါ နှစ်ခါသာ ယူပါ၊ “ကျန်တာကို နောက်တစ်ပါး နှစ်ပါးစသည်၌ ထည့်ပါစေဦး” ဟူလို့။

န တာဝ ဥဒကန္တိ ဣဒံ-ကံဟူသော ဤစကားကို၊ ဟတ္ထဓောဝနဥဒကံ-လက်ဆေးရေကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင် လက်ဆေးရေကို ရည်ရွယ်၍ “န တာဝ ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ” ဟု မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ အန္တရာ-ဆွမ်းစား၍ မပြီးသေးမီ အကြား၌၊ ပိပါသိတေန-လွန်စွာဖြစ်သော မွတ်သိတ်ခြင်းရှိသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ (သဉ္ဇာတအဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၊) ဂလေ-လည်မျို၍၊ ဝိလဂ္ဂါမိသေနဝါ-ငြိကပ်သော အာမိသရှိသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပါနီယံ-သောက်ရေကို၊ ပိဝိတွာ-သောက်ပြီး၍၊ ဟတ္ထာလက်တို့ကို၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ-ဆေးနိုင်ကုန်၏၊ [န ဓောဝိတဗ္ဗာဟု န သဒ္ဓါပါသည်ကို ဋီကာတို့ပယ်ထားသည်။] မနုဿာ-တို့သည်၊ ဘန္တေ-ရား၊ ပတ္တဉ္စ-သပိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေစ-လက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓောဝထ-ဆေးတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-အကယ်၍ လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု) ဝါ-ဤသို့ လျှောက်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ (အချို့စာ၌ ဘိက္ခုသုဟု ရှိသည်ကား ဝဒန္တိ၏ ကတ္တားဖြစ်သောကြောင့် ပါဌ်ပျက်၊) တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ (အလျင်ပြီးနေသော အရှင်ဘုရားတို့သည်၊) ဥဒကံ-ကို၊ ဂဏှထ-ခံယူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပဋိဂ္ဂဟေတု-အကပ်ခံခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

နိဝတ္တန္တေနာတိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဘတ္တဂ္ဂတော-မှ၊ (အချို့စာ၌ “ဥဋ္ဌာယထ၍” ဟု ရှိသည်ကား အဓိပ္ပာယ်မထူးလှ၊) နိဝတ္တန္တေန-ပြန်နစ်သော၊ သံယေန-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ပါဠိတော်၌ ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း၊) နိဝတ္တိတဗ္ဗံ-ပြန်နစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ ပြန်နစ်ရာသနည်း။

ဟတ္ထဓောဝနဥဒကံ။ ။ပါဠိတော်၌ “န တာဝ ထေရေန ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယာဝံ န သဗ္ဗေဝ ဘုတ္တာဝိနော ဟောန္တိ-ရဟန်းအားလုံး ဆွမ်းစား၍ မပြီးသေးခင် ထေရ်ကြီးက ရေကို အကပ်မခံရသေး” ဟူရာ၌ လက်ဆေးရေကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုပါသည်။ “ဆွမ်းစား၍ မပြီးသေးမီ အကြား၌ ရေဆာလျှင်ကား (သို့မဟုတ်) လည်ချောင်း၌ အာမိသကပ်နေလျှင်ကား သောက်ရေကို အကပ်ခံ၍ သောက်ကောင်းပါ၏” ဟူလို။

ဟတ္ထာ (န) ဓောဝိတဗ္ဗာ။ ။ဟတ္ထဓောဝနဥဒကန္တိ ဘောဇနာဝသာနေ ဥဒကံ၊ ဟေနာဟ “ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထာ ဓောဝိတဗ္ဗာ” တိ၊ တေန ပရိယောသာနေ ဓောဝနမေဝ ပဋိဂ္ဂိတ္တံ၊ ဘောဇနန္တရေ ပန ပါနီယပိဝနာဒိနာ နယေန ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ ပုန ဘုဉ္စိတံ ဝဋ္ဋတိတိ ဒဿေတိ၊ ပေါတ္ထကေသု ပန “ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထာ န ဓောဝိတဗ္ဗာ” တိ လိခန္တိ၊ တံ ပုရိမဝစနေန န သမေတိ၊ ပရိယောသာနေ ဥဒကသေဝ ဟတ္ထဓောဝနဥဒကန္တိ ဝုတ္တတ္တာ၊ သစေ မနုဿာ ဓောဝထ ဘန္တေတိ အာဒိ နိဋ္ဌိတ ဘတ္တံ (ပြီးပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍၊) နိသိန္နထေရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ-ဝိမတိ။ သာရတ္ထ၌ကား သာ၍ ကျယ်စွာ ဖွင့်ပြသေး၏၊ ရူပါလေဘော။

နဝကေဟိတိ-ဟိ အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော အစီအရင်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ-ချဲ့၊ သမ္မာဓေသု-ကျဉ်းမြောင်းကုန်သော၊ ယရေသု-အိမ်တို့၌၊ မဟာထေရာနံ-တို့၏။ နိက္ခမနောကာသော-ထွက်ရာအရပ်သည်၊ န ဟောတိ-မရှိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (နဝကေဟိ အစရှိသောစကားကို၊ ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ရှေးဦးစွာထ၍၊) နိဝတ္တန္တေဟိ-ပြန်နစ်ကုန်သော၊ နဝကေဟိ-သီတင်းငယ်တို့သည်၊ ဂေဟဒ္ဒါရေ-အိမ်တံခါး၏အနီး၌၊ (ဝင်းတံခါးကို ဆိုဟန်တူသည်) ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ ထေရေသု-တို့သည်၊ နိက္ခန္တေသု-ထွက်လာကုန်ပြီးလတ်သော်၊ ပဋိပါဠိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (အချို့စာအုပ်၌ “ပါဠိယာ-အစဉ်တန်းအားဖြင့်” ဟု ရှိ၏။ အဓိပ္ပာယ်တူပင်၊) ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ၏။ ကျဉ်းသောအိမ်၌ သံဃာများစဉ်တန်း၍ ထိုင်လျှင် မဟာထေရ်ကစ၍ မထွက်သာသောကြောင့်တံခါးပေါက်နှင့်နီးသော သီတင်းငယ်ကစ၍ ထွက်ပါ၊ ထိုသို့ထွက်ပြီးလျှင် သီတင်းငယ်တို့က ဝင်တံခါးမှ စောင့်ပါ၊ မဟာထေရ်များ ထွက်လာသောအခါ အစဉ်အတိုင်းပြန်ပါ-ဟူလို။]

ပန-ဆက်၊ မဟာထေရာ-တို့သည်၊ ဓုရေ-အိမ်တံခါးပေါက်၏ အနီး၌၊ [ပဓာနေ စန္ဒိကေဓုရော-အဘိဓာန် (၁၀၀၄) နှင့်အညီ ဓုရသဒ္ဒါသည် အနီးဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဒူရေဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။] နိသိန္နာ-ထိုင်နေကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ နဝကာ-တို့သည်၊ အန္တောဂေဟေ-အိမ်၏ အတွင်း၌၊ (နိသိန္နာ သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) ထေရာသနတော-ထေရ်ကြီး၏နေရာမှ၊ ပဌာယ-၍၊ ပဋိပါဠိယာ ဧဝံ-အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ (ပါဠိယာဧဝံ-အစဉ်တန်းအားဖြင့်သာ၊) နိက္ခိမိ တဗ္ဗ-ထွက်ရာ၏။ ကာယေန-နောက်ရဟန်း၏ ကိုယ်ဖြင့်၊ ကာယံ-ရှေးရဟန်း၏ ကိုယ်ကို၊ အယဇ္ဇန္တေန-မထိုခိုက်စေဘဲ၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် သွားလသော်၊ အန္တရေန-အကြားဖြင့်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဂန္တု-ဖြတ်၍ သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကာန္တိ-စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ (ဖြတ်၍ သွားနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်း အရာအားဖြင့်) ဝိရဌာယ-ကျသော၊ ပဋိပါဠိယာ (ပါဠိယာ)-အားဖြင့်၊ ဂန္တဗ္ဗ-သွားရာ ၏။ [သံဃာစဉ်တန်း၍ သွားရာ၌ ရှေ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို နောက်ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်ချင်းမတိုက်မိ အောင်လည်းကောင်း၊ ဖြတ်သွားလိုသော လူတို့၏ကြားထည်း၌ ဝင်၍ သွားနိုင် အောင်လည်းကောင်း ခပ်ကျဲကျဲတန်း၍ သွားပါ-ဟူလို။]

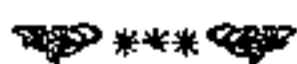
*** *** ***

ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထုကထာ

၃၆၆။ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထေ - ၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ကမ္မဝါနိက္ခိ ပတိတိ-ကား၊ ကပ္ပိသံဝါ-ဝါကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုပ္ပဝါ-ဗန်း (စကော)ကိုသော် လည်းကောင်း၊ မုလလံဝါ-ကျည်ပွေ့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်ဝတ္ထုကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ကမ္မ-အလုပ်ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုလျက်၊ ဌိတာဝါ-ရပ်နေသည်သော်

လည်းကောင်း၊ နိသိန္နာဝါ-ထိုင်နေသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-
 [၁] ထိုဝတ္ထုကို၊ နိက္ခိပတိ-ချအံ့၊ န စ ဘိက္ခာဒါယိကာယာတိ-ကား၊ ဣတ္ထိ ဝါ-မိန်းမ
 သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ပုရိသောဝါ-သည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဘိက္ခာဒါန
 သမယေ-ဆွမ်းလောင်းလှူရာအခါ၌၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ န ဥလ္လောကေတဗ္ဗံ-မော်၍
 မကြည့်ထိုက်။ (ဤစကားအရ ဘိက္ခဒါယိကာကို ဥပလက္ခဏဟု မှတ်ပါ၊ ဘိက္ခ
 ဒါယကာ၏ မျက်နှာကိုလည်း မကြည့်ရ၊ ဆွမ်းလောင်းသူက မိန်းမသားများသော
 ကြောင့် ယေဘုယျနည်းအားဖြင့်ဆိုသည်။)

ကရောန္တိ၊ ဟောတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ကရောန္တိ ဟောန္တိ” ဟု ဗဟုဝုဇ်ကြိယာရှိ၏။
 နိက္ခိပတိနှင့် အရတူဖြစ်သောကြောင့် “ကရောန္တိ (ဣတ္ထိလိင်)ဟောတိ” ဟု ဧကဝုဇ် ရှိရမည်။
 (ကရောန္တိ ဌိတာဝါတိ ကရောန္တိ ဟုတွာ ဌိတာဝါ-ယောဇနာ။) ရှေးနိဿယ၌လည်း “ကရောန္တိ၊
 ဟောတိ” ဟု ဧကဝုဇ်ပင် ရှိသည်။

အာရညိကဝတ္ထုကထာ

၃၆၈။ အာရညိကဝတ္ထေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သေနာသနာ
 ဩတရိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝသနဋ္ဌာနတော-နေရာအရပ်မှ၊ နိက္ခိမိတဗ္ဗံ-ထွက်ရာ၏။ ပတ္တံ
 ထပိကာယ ပက္ခိပိတွာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဗဟိဂါမေ-ရွာပြင်ဘက်၌၊ ဥဒကံ-သည်၊ သစေ
 နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) အန္တောဂါမေယေဝ-ရွာတွင်း၌သာလျှင်၊ ဘတ္တ
 ကိစ္စံ-ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ ကတွာ-၍၊ (ပက္ခိပိတဗ္ဗော၌စပ်၊) အထ-သို့မဟုတ်၊
 ဗဟိဂါမေ-၌၊ (ဥဒကံ-သည်၊) သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဗဟိဂါမေ-၌၊ ဘတ္တ
 ကိစ္စံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ပတ္ထော-ကို၊ ဓောဝိတွာ-ဆေးပြီး၍၊ ဝေါဒကော-ရေမရှိသည်
 ကို၊ ကတွာ-၍၊ ထပိကာယ-အိတ်၌၊ ပက္ခိပိတဗ္ဗော-ထည့်ထိုက်၏။ [ရှေးက “သပိတ်
 အိတ်” ဟူသည် ဆွမ်းခံ၍ဖြစ်သောအိတ် မဟုတ်၊ လွယ်အိတ်ကြီးမျိုးတည်း၊ ထို့
 ကြောင့် ဆွမ်းခံဝင်ခါနီး၌ သပိတ်ကို အိတ်မှထုတ်၍ ဆွမ်းခံပြန်သောအခါ ထိုအိတ်
 ၌ ပြန်၍ ထည့်ရသည်။]

ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဘာဇနာနိ-အိုးတို့သည်၊ သစေနပ္ပ
 ဟောန္တိ-အကယ်၍ မလောက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ပါနီယမေဝ-သောက်ရေကိုပင်၊
 ပရိဘောဇနီယမ္ပိ-သုံးရေကိုလည်း၊ (လက်ဆေးမှုစသည် အသုံးပြုဖို့ရေကိုလည်း၊)
 ကတွာ-၍၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ-တည်ထားရာ၏၊ ဘာဇနံ-အိုးကို၊ အလဘန္တေန-မရ
 သော အာရညိကရဟန်းသည်၊ ဝေဠုနာဠိကာယပိ-ဝါးကျည်တောက်ဖြင့်လည်း၊

ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗ-ရာ၏။ တမ္ပိ-ထိုဝါးကျည်တောက်ကိုလည်း။ အလဘန္တဿ-မရသော
 အာရညိကရဟန်း၏။ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလဲသော်။ သမိပေ-
 အနီး၌။ ဥဒကအာဝါဇ္ဇော-ရေတွင်းသည်။ ဟောတိ-ရှိ၏။ ဧဝံ-ဤသို့။ (အနီး၌
 ရေတွင်းရှိနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်) ကာတဗ္ဗ-ပြုရာ၏။
 အရဏိသဟိတေ-တကွဖြစ်သော ပွတ်ခုံပွတ်ကျည်သည်။ သတိ-ရှိလတ်သော်။
 အဝိဇ္ဇာ-မီးကို။ အကာတုမ္ပိ-မပြုခြင်းငှာလည်း။ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ စ-ဆက်။ အာရညိ
 ကဿ- အာရညိကရဟန်း၏အတွက်။ (အာရဏိသဟိတံ-ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ) ယထာ-
 အလိုရှိထိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တူ။ ကန္တာရပုဋ္ဌိပန္နဿာပိ-ခရီးခဲကိုသွားသော ရဟန်း၏
 အတွက်လည်း။ အရဏိသဟိတံ-ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ-အလိုရှိထိုက်၏။ ပန-ဆက်။ ဂဏ
 ဝါသိနော-ဂိုဏ်းနှင့်အတူတကွနေသော အာရညိက ရဟန်းအား။ တေန-ထိုပွတ်ခုံ
 ပွတ်ကျည်နှင့်။ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း။ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ (ဂဏဝါသိနောတိ ဂဏေန
 သဟဝါသိနော၊ အာရညိကဿာတိ သမ္ပန္နော၊ ယောဇနာ၊ ဂဏော+ဝါသိနော
 ဂဏဝါသိနောဟု ကြံ၍ “ရဟန်းအပေါင်းဟူသော ဂိုဏ်း၌ နေလေ့ရှိသော အာ
 ရညိကရဟန်း၏ အတွက်”ဟုလည်း အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သင့်၏။) နက္ခတ္တာနေဝ-နက္ခတ်
 တို့သည်ပင်။ နက္ခတ္တပဒါနိ-နက္ခတ္တပဒတို့မည်၏။

အရဏိသဟိတေ။ ။အတူတကွဖြစ်သော (တစ်ခုတည်း ကွဲနေသည် မဟုတ်
 သော) ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်အစုံ။ [အရဏိ သဟိတန္တိ-အရဏိယဂဋ္ဌံ၊ ဥတ္တရာရဏိ (အထက်
 ပွတ်ကျည်) အရောရဏိ (အောက်ခံ ပွတ်ခုံ) ဒွယံတိ အတ္ထော၊-ကဗျာဋီကာ။]

နက္ခတ္တပဒါနိ။ ။“နက္ခတ္တာနေဝ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ပဒ အနက်မရှိ” ဟု
 မမှတ်ရ။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ကိုပြသော အဖွင့်တည်း။ ပဒသဒ္ဒါသည် ကာရဏအနက်ကို
 ဟော၏။ အရှေ့အနောက် အစရှိသော အရပ်မျက်နှာကို သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ညဉ့်အချိန်ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း နက္ခတ်
 တို့ကိုပင် “ပဒ” ဟု ဆိုသည်။ “နက္ခတ္တာနိ ဝေပဒါနိ နက္ခတ္တပဒါနိ” ဟု ပြုပါ။ [နက္ခတ္တာနေဝ
 နက္ခတ္တပဒါနိတိ ဣမိနာ အဿယုဇာဒိ နက္ခတ္တာနေဝ ဒိသာဘာဂဇာနနဿစ သမယဇာနဿ
 စ ကာရဏတ္တာ နက္ခတ္တပဒါနိ နာမာတိ ဒေသေတိ၊-ယောဇနာ။]

ပါဠိတော်အဖွင့်။ ။အတ္ထိ ဘန္တေ နက္ခတ္တပဒါနိတိ နက္ခတ္တပဒဝိသယာနိ ဉာတာနိ
 အတ္ထိ၊ အဿယုဇာဒိနက္ခတ္တ ဇာနာတာတိ အဓိပ္ပာယော၊ တေနာဟ “န ဇာနာမ အာဝုသော”
 တိ၊ အတ္ထိ ဘန္တေ ဒိသာဘာဂန္တိ ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော၊ ကေနဇ္ဇ ဘန္တေ ယုတ္တန္တိ ကေန နက္ခ
 တေန စန္ဒော ယုတ္တောတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။ [ဤ၌ “နက္ခတ်ကို သိရမည်” ဟု ပညတ်တော်မူ၏။
 ထို့ကြောင့် သီလက္ခန်ဗြဟ္မဇာလသုတ်ဝယ် နက္ခတ္တဂ္ဂါဟစသော အတတ်ကို တိရစ္ဆာန်ဝိဇ္ဇာဟု
 ဆိုရာ၌ “ ထိုအတတ်ဖြင့် အသက်မွေးမှုကိုပြုသော ရဟန်းသာ သီလပျက်သည်” ဟု မှတ်ပါ။]

သေနာသနဝတ္ထကထာ

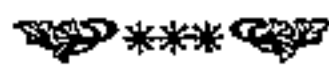
၃၆၉။ သေနာသနဝတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဒွါရ်နာမ-တံခါး ပေါက်ကြီးမည်သည်ကို၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မဟာဝဋ္ဋု-များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုံးစွဲအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုတံခါးပေါက်ကြီးကိုဖွင့်ပိတ်ရာ၌၊ အာပုစ္ဆန ကိစ္စ-ခွင့်ပန်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-ကား၊ သေသာနိ-တံခါးပေါက်ကြီးကို ဖွင့်ခြင်းမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဥဒ္ဓေသဒါနာဒိနိ-ဥဒ္ဓေသဒါန အစရှိသော အမှုတို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္တာဝ-ခွင့်ပန်၍သာ၊ ကာတဗ္ဗာနိ-န်၏၊ ဒေဝသိကမ္ပိ-နေတိုင်းလည်း၊ အာပုစ္ဆိ တုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဘန္တေ-ရား၊ အာပုစ္ဆိတမေဝ - ခွင့်ပန်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေတော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ဝုမ္မတရော- သီတင်းကြီးသည်၊ သာဓူတိ-ကောင်းပြီဟူ၍၊ အထာပိ သမ္ပဋိစ္ဆဟိ-အကယ်၍မူ လည်း လက်ခံအံ့။ (“ဧဝံသတိ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏”၌ စပ်။)

ဝါ-တစ်နည်း၊ သယမေဝ-သီတင်းကြီးကိုယ်တိုင်သာ၊ တုံ-သင်သည်၊ ယထာ သုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ ဝိဟရာဟိ-နေလော၊ ဣတိ-သို့၊ အထာပိဝဒတိ- အကယ်၍မူလည်း ပြောအံ့၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့ ပြောပြန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ သဘာ ဝဿ-သဘောတူသော သီတင်းကြီး၏၊ ဝိဿာသေနာပိ-အကျွမ်းဝင်ခြင်းကြောင့် လည်း၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ၊ ယေန ဝုမ္မော၊ တေန ပရိဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝုမ္မာ ဘိမုခေန-သီတင်းကြီးဘက်သို့ ရှေးရှုသော မျက်နှာရှိသည်၊ (ဟုတွာ) ပရိဝတ္တိဗွံ- ပြန်လည်ရာ၏၊ [သီတင်းကြီးနှင့်အတူ စကြိုတစ်ခုထည်း၌ စကြိုဆုံး၍ ပြန်လှည့်

သေသာနိ ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗာနိ။ ။အများဝင်နိုင် ထွက်နိုင်သော တံခါးပေါက်ကြီးကို ပိတ်ခြင်းဖွင့်ခြင်း၌ သီတင်းကြီးထေရ်အား ခွင့်ပန်ဖွယ် မလို၊ ပါဠိကို ရွတ်ပြ (ပို့ချ) ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုကား ခွင့်ပန်ရမည်၊ ဥဒ္ဓေသဒါနာဒိနိ၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော (ပရိ ပုစ္ဆာ) အဖန်ဖန်မေးအပ်သော အဋ္ဌကထာကို ပို့ချခြင်း၊ (သဇ္ဈာယ) စာအံ့ခြင်း၊ တရားဟောခြင်း၊ မီးထွန်းခြင်း၊ မီးငြိမ်းခြင်း၊ လေသာပြုတင်းများကို ဖွင့်ခြင်း၊ ပိတ်ခြင်းတို့ကိုယူပါ။

အထာပိ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။သီတင်းငယ်ရဟန်းက “ဥဒ္ဓေသစသော အမှုများကို ခွင့်ပန်အပ်ပြီး ဖြစ်ပါစေတော့ဘုရား”ဟု လျှောက်ထား၍ သီတင်းကြီးကလည်း “ကောင်းပြီ”ဟု လက်ခံလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သီတင်းကြီးကိုယ်တိုင် “ချမ်းသာစွာ နေတာပေါ့”ဟု မိန့်ဆိုလျှင် သော်လည်းကောင်း ဥဒ္ဓေသဒါန စသည်ကို ခွင့်ပန်ဖွယ်မလို၊ ဤစကားကိုထောက်၍ အချို့ ကျောင်းတိုက်၌ ရောက်သစ်စ အာဂန္တုများကို “စာအံ့မီးထွန်းမှ စ၍ ခွင့်ပြုမကောင်းသော ဝတ်အကျင့်များကို ခွင့်ပြုတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားစေကြသည်၊ သို့သော် ဤကျင့်ဝတ် သည် တစ်တိုက်လုံးအတွက် ကျင့်ဝတ် မဟုတ်၊ “သစေ ဝုမ္မေန သဒ္ဓိ ဧကဝိဟာရေတိ” စသည်ဖြင့် လာသောကြောင့် တစ်ကျောင်းထည်း၌ အတူနေ သံယာဇယံများက အကြီးဆုံး ထေရ်၊ အပေါ်၌ ကျင့်ရမည် ကျင့်ဝတ်ဟု သိပါ။

သောအခါ၊ သီတင်းကြီးဘက်ကျောပေး၍ မလှည့်ပါနှင့်၊ သီတင်းကြီးဘက် မျက်နှာ
မူ၍လှည့်ပါ-ဟူလို။] ဘောဇနသာလာဒီသုဝိ-ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိသော အရပ်တို့၌
လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ-ကျင့်ရာ၏။ [ဘောဇနသာလ ၊ပေ၊
ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဘောဇနသာလာဒီသုဝိ ဥဒ္ဓေသဒါနာဒိ အာပုစ္ဆိတွာဝ ကာတဗ္ဗန္တိ
အတ္ထော-သာရတ္ထ။]

ဇန္တာယရဝတ္ထာဒိကထာ

၃၇၁။ ဇန္တာယရဝတ္ထေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ပရိဘုဏ္ဍန္တိ-ကား၊
ဗဟိ-ဇန္တာယရ၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝါ-ဘေး၌၊ ဇဂတိ-မြေခုံအကျည်သည်၊ (“ဥတ္တာပါ
ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်ပါ။) [ယောဇနာ၌ “ဗဟိဇဂတိတိ ဗဟိအာလိန္နော”
ဟု ဖွင့်၏။]

၃၇၂။ အာစမေနဝတ္ထုသ္မိ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) သတိ ဥဒကေတိ
ဧတ္ထ-၌၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရေရှိပါသော်လည်း၊
ပရိစ္ဆန္ဓဌာနံ-ဖူးကွယ်အပ်သော အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဘာဇနေန-
ခွက်ဖြင့်၊ နိဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ (ရေကို ဆောင်ယူ၍၊) အာစမိတဗ္ဗ-သန့်သက်ရေ
ဆေးရာ၏၊ (လုံခြုံတဲ့နေရာ သွား၍ ဆေးရမည်၊) ဘာဇနေ-ခွက်သည်၊ အသတိ-
မရှိလသော်၊ ပတ္တေန-သပိတ်ဖြင့်၊ နိဟရိတဗ္ဗ-ဆောင်ယူရာ၏၊ ပတ္တေဝိ-သည်
လည်း၊ အသတိ-သော်၊ အသန္တနာမ-မရှိသည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣဒံ-ဤ
အရပ်သည်၊ အတိဝိဝဋ်-အလွန်ပွင့်လင်း၏၊ (ချုံ့စသည်အကွယ်အကာ မရှိသော
ကြောင့် ဟင်းလင်း ဖြစ်နေ၏၊) (ဣဒံ အတိဝိဝဋ်န္တိ-ဣဒံ ဌာနံ ဂုမ္မာဒီဟိ အပဋိစ္ဆန္တ
တ္တာ အတိဝိယ ပကာသနံ-သာရတ္ထ။) ပုရတော-ရှေ့၌၊ အညံ-အခြားသော၊ ဥဒကံ-
သည်၊ ဘဝိဿတိ-ရှိလတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ ဂတဿ-သွားသော ရဟန်း
၏၊ ဥဒကံ-ကို၊ အလဘန္တဿေဝ-မရသေးမီပင်၊ ဘိက္ခာစာရဝေလာ-ဆွမ်းခံလှည့်
လည်ရာ အချိန်အခါသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်အံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ကဋ္ဌေနဝါ-ဒုတ်ဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ကေနစိဝါ-တစ်စုံတစ်ခုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (စက္ကုစသည်ဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊) ပုဉ္စိတွာ-သုတ်၍၊ ဝန္တဗ္ဗ-ရာ၏၊ ဘုဉ္စိတုမ္ပိ-စားခြင်းငှာလည်း
ကောင်း၊ အနုမောဒနံ-ကို၊ ကာတုမ္ပိ-ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊

ဘုဉ္စိတုပိ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ရေမရှိသည့်အတွက် သန့်သက်ရေ မဆေးဘဲ ဖြစ်နိုင်
သော နည်းကို ပြသည်၊ ရေရှိလျှင်ကား ထိုကဲ့သို့ မပြုရ၊ ဆေးရမည်သာ၊ ဒုတ်စသည်ဖြင့်
မသုတ်ဘဲ နေခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိ၊ ရေမဆေးခြင်းကြောင့်သာ အပြစ်ရှိသည်။

အာဂတပဋိပါဋိယာတိ-ကား၊ ဝစ္စကုဋိယံ-ဝစ္စကုဋိလည်းကောင်း၊ ပဿာဝဋ္ဌာနေ-
ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်လည်းကောင်း၊ နှာနံတိတ္ထေ-ရေခိုးဆိပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
သို့၊ တီသုပိ-၃ မျိုးလည်းဖြစ်သောအရပ်တို့၌၊ အာဂတပဋိပါဋိယံဝ-ရောက်လာ
သောရဟန်းတို့၏ အစဉ်သည်သာ၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း။ [ဤတွင် အာစမန
ဝတ္ထုဆိုင်ရာ အပြီးတည်း။]

၃၇၄။ ဝစ္စကုဋိဝတ္ထေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) န ဖန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တေနာတိ-
ဟူသော၊ အယံ-ဤပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ ဝစ္စကုဋိယံပိ-၌လည်းကောင်း၊ အဝစ္စကုဋိ
ယံပိ-ဝစ္စကုဋိမဟုတ်သော အရပ်၌လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗတ္ထေဝ-အလုံးစုံသော
ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်၌ပင်၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ) [ဝစ္စကုဋိ၌
သာ ဒန်ပူကိုကိုက်၍ မစွန့်ရသည် မဟုတ်၊ ဝစ္စကုဋိမဟုတ်သော ချုံကွယ်စသည်၌
ကျင်ကြီးစွန့်လျှင်လည်း ဒန်ပူကိုကိုက်လျက် မစွန့်ရ-ဟူလို။] န ဖရသေန ကဋ္ဌေ
နာတိ-ကား၊ ဖာလိတကဋ္ဌေန ဝါ-ကွဲအပ်သောဝါးခြမ်း ကနုတံဖြင့်သော်လည်း
ကောင်း၊ ခရေနဝါ-ကြမ်းတမ်းသော ကနုတံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဍိကေနဝါ-
အဖုအထစ်ရှိသော ကနုတံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍကေန ဝါ-ဆူးရှိသော
ကနုတံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သုသိရေနဝါ-အခေါင်းရှိသော ကနုတံဖြင့်သော်
လည်းကောင်း၊ ပူတိနာဝါ-ပုတ်ဆွေးသော ကနုတံဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ န အဝ
လေခိဝာဗ္ဗံ-မခြစ်ရာ၊ ဝါ-မသုတ်ရာ၊ ပန-ဆက်၊ အဝလေခနကဋ္ဌံ-ခြစ်ကြောင်း
ဒုတ်ကို၊ ဝါ-သုတ်ကြောင်း ဒုတ်ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ပဝိဋ္ဌဿ-ဝင်သော
ရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

န အာစမနသရာဝကေတိ ဧတံ-ဟူသော ဤစကားကို သဗ္ဗသာဓာရဏဋ္ဌာနံ-
အလုံးစုံသောရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဝစ္စကုဋိအရပ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (ဘဂ
ဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ တကြ-ထိုအများသုံးဝစ္စကုဋိ၌၊ အညေအညေ-အခြား
အခြားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တိ-လာကုန်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ ဥဒကံ-
သန့်သက်ရေကို၊ န သေသေတဗ္ဗံ-မကြွင်းကျန်စေထိုက်၊ (ချန်မထားရ) ပန-ဆက်၊
ယံ-အကြင်အရပ်သည်၊ သံယိကေ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝိဟာရေပိ-ကျောင်းတိုက်
၌လည်း၊ ဧကဒေသေ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အရပ်၌၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယ-မိမိတစ်ပါး
တည်း အမြဲသွားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ဌာနံ-အရပ်သည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂလိကဌာနံ ဝါ-ပုဂ္ဂလိကကျောင်းအရပ်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ တသ္မိ-ထိုဝစ္စကုဋိအရပ်၌၊ (ဥဒကံ-ကို၊ သေသေတံ-ကြွင်းကျန်စေခြင်းငှာ၊)
ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ [နိဗ္ဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယာတိ အတ္တနော နိဗ္ဗဒ္ဓဂမနတ္ထာယ၊ ပုဂ္ဂလိကဌာနံ
ဝါတိ အတ္တနော ဝိဟာရံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။] ဝိရေစနံ-ဝမ်းလျှောဆေးကို၊
ပိဝိတွာ - သောက်၍၊ ပုနပျုနံ - အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်၊ ပဝိသန္တဿာပိ-ဝင်သော

ရဟန်းအားလည်း၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-သည်သာ။ [သံယိကဝစ္စကုဋိပင်ဖြစ်သော်လည်း မကြာမကြာ မိမိသွားရမည် ဖြစ်သောကြောင့် သန့်သက်ရေ ချန်ထားခြင်းငှာ အပ်ပါ၏-ဟူလို။]

ဥဟတာတိ-ကား၊ ဥဟဒိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော ကျင်ကြီးရှိသည်၊ ဗဟိ-ကျင်ကြီးခွက်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဝစ္စမက္ခိတာ-ကျင်ကြီးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သည်၊ (“သစေဟောတိ-အံ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) ဣတိ အတ္ထော၊ ဓောဝိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ဥဒကံ-ကို၊ အာဟရိတွာ-၍၊ ဓောဝိတဗ္ဗာ-ဆေးထိုက်၏၊ ဥဒကံ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိအံ၊ ဘာဇနံ-ခွက်သည်ကား၊ နတ္ထိ-မရှိအံ၊ (ဧဝံသံတိ) အသန္တနာမ-မရှိသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘာဇနံ-သည်၊ အတ္ထိ-အံ၊ ဥဒကံ-သည်ကား၊ နတ္ထိ-အံ၊ (ဧဝံသံတိ) ဧတမ္ပိ-ဤရေမရှိခြင်းသည်လည်း၊ အသန္တံ-အသန္တတည်း၊ ပန-ဆက်၊ ဥဘယေ-နှစ်ပါးစုံသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အသန္တမေဝ-ဧကန်အသန္တပင်တည်း၊ ကဋ္ဌေနဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ပုဋ္ဌိတွာ-သုတ်၍၊ ဂန္တဗ္ဗံ-သွားရာ၏။ [ဝစ္စကုဋိ၌ ပေနေသော ကျင်ကြီးကို ရေမရှိ၍ မဆေးနိုင်လျှင် ဒုတ် စက္ကူစသည်ဖြင့် သုတ်၍သွားရမည်။] သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်တို့၌၊ (ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗသ္မိ ဝတ္ထက္ခန္ဓကေ” ဟု စွဲ၏) သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ၊ ဣတိ-တည်း။

ဥဟတာ။ ။ဥပုဗ္ဗ ဟဒဓာတ်၊ တပစ္စည်း၊ ဓာတွန် ဒကို ချေ၊ ဟဒဓာတ်သည် ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်းအနက်၌ ဖြစ်၏၊ (ဟဒေါ ဝစ္စောဿဂ္ဂေ ပဝတ္တတိ၊ ဓာတွတ္ထသင်္ဂဟ (၄၂၁) ထို့ကြောင့် “ဥဟဒိတာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ဗဟိဝစ္စမက္ခိတာကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ဥဟဒိတာဝယ် သဗ္ဗာတအဿအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၊ “ဥဟဒနံ ဥဟဒေါ၊ သဗ္ဗာတော ဥဟဒေါ ယသံတိ ဥဟဒိတာ” ဟု ပြု၊ [ဥဟဒိတာတိ ဧတ္ထ ဟဒဓာတုဿ ဝစ္စဝိသန္ဓနတ္ထတာယာဟ ဗဟိ ဝစ္စမက္ခိတာတိ-ဝိမတိ။]

သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။ ။“ဥတ္တာနမေဝ” ဟု ရှိရာ၌ “သေသံ” အရ ပုဒ်သာမက၊ ထို ပုဒ်နှင့်ဆိုင်သော အနက်ဓိပ္ပာယ် အားလုံးကို ယူရ၏၊ ထို့ကြောင့် “သေသံ (ဝိဓာနံ)-ကြွင်းသောအစီအရင်” ဟု ဆရာများ အနက်ပေးကြ၏၊ “ဥတ္တာနတ္ထမေဝ” ဟု ရှိရာ၌ကား အတ္ထကို ငဲ့၍ “သေသံ-ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်” ဟု အနက်ပေးတော်မူကြသည်။

စုဒ္ဓသဓန္ဓကဝတ္တံ။ ။ဣမသ္မိ ဝတ္ထက္ခန္ဓကေ အာဂတာနိ အာဂန္တုကာဝါသိက ဂမိယာနုမောဒန ဘတ္တဂ္ဂပိဏ္ဏစာရိကာရညိက သေနာသနဇန္တာယရ ဝစ္စကုဋိ ဥပဇ္ဈာစရိယသဒ္ဓိ ဝိဟာရိကအန္တေဝါသိကဝတ္တာနိ စုဒ္ဓသ မဟာဝတ္တာနိနာမ၊ ဣတော အညာနိ ပန ကဒါစိ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိကာလေယေဝ စရိတဗ္ဗာနိ အသီတိဓန္ဓကဝတ္တာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု ပန ဣမာနိယေဝ စုဒ္ဓသ မဟာဝတ္တာနိ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ဂဏိယမာနာနိ၊ အသီတိဓန္ဓကဝတ္တာနိတိ ဝုတ္တံ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ။

ဝတ္ထက္ခန္ဓကဝတ္တာနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

၉။ ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓက

ပါတိမောက္ခဒွေသယာစနကထာ

၃၈၃။ ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓကေ-ကဉ္စ၊ (အတ္ထော-ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) နန္ဒိ မုခိယာ ရတ္တိယာတိ ဧတ္ထ-ယာဟူသော ဤပါဌ်၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-လျှို့ဝှက် တိမ်မြုပ်သော အနက်ကို၊) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒသေမိ-ထုတ်၍ပြဦးအံ့၊) အရုဏုဋ္ဌိတကာလေပိ- အရုဏ်တက်ရာ အခါ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် အခြားနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အခါကိုပေါင်း၊) နန္ဒိမုခါ ဝိယ-နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော မျက်နှာရှိသကဲ့သို့၊ ရတ္တိ-ညဉ့်သည်၊ ခါယတိ- ထင်ရ၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နန္ဒိမုခိယာ ရတ္တိယာတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရော- သင်္ဂီယနာတင် ထေရ်အပေါင်းသည်၊) အာဟ-မိနိပြီ၊ အန္တောပူတိန္တိ-ကား၊ အတ္တ စိတ္တသန္တာနေ-မိမိ၏ စိတ်အစဉ်၌၊ ကိလေသာပူတိဘာဝေန-ကိလေသာတည်းဟူ သော အပုတ်ရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တောပူတိ-အတွင်း၌ ကိလေသာတည်းဟူ သော အပုတ်ရှိသော၊ အဝဿုတန္တိ-ကား၊ ကိလေသာဝဿဝ-ဝသေန-ကိလေသာ တည်းဟူသော မိုးစိုစွတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အဝဿုတိ-စိုစွတ်အပ်သော၊ ကသမ္မု

နန္ဒိမုခိယာ။ ။နန္ဒိတဗျောတိ နန္ဒော၊ နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်း၊ နန္ဒော+ယဿ+အတ္တိ တိ နန္ဒိ၊ မုခံကိုငဲ့၍ နပုံလိင်၊ (ယောဇနာ၌ “နန္ဒိယတိ တုသိယတိတိ နန္ဒိ” ဟု နန္ဒဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်းဖြင့် ကမ္မရုပ်ကြံလေ၏၊) နန္ဒိ+မုခံ+ယဿာတိ နန္ဒိမုခိ၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းသက်၊ “နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော မျက်နှာ ရှိလတ်သော်”ဟု သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်၏၊ အရုဏ်တက်ချိန်အခါ၌ အရှေ့ဘက်အရပ်သည် စဉ်းငယ်နီသော အရောင်ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်၏၊ နှစ်သက်ဖွယ် မျက်နှာရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏-ဟူလို၊ [အရုဏော ကိန္တိ ရတ္ထောထ၊-အဘိဓာန် (၈၇)။] ဝိမတိ၌ကား “နန္ဒိမုခိယာတိ ဩဒါတဒိသာမုခတာယ (ဖြူစင်သော အရပ်မျက်နှာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တုဋ္ဌမုခိယာ (နှစ်သက်ဖွယ် မျက်နှာရှိသည်)”ဟု ဆို၏။

အန္တောပူတိ။ ။ပူတိနာ ကမ္မေန သီလဝိပတ္တိယာ အန္တော အနုပရိဋ္ဌတ္တာ အန္တော ပူတိ-သာရတ္ထ၊ အန္တော+ပူတိ-(ကိလေသာတည်းဟူသော အပုတ်တည်း၊ ဝါ-သီလပျက်စီးခြင်း တည်းဟူသော အပုတ်သည်၊) ယဿာတိ အန္တောပူတိ။

အဝဿုတံ။ ။ဆဟိ ဒွါရေဟိ ရာဂါဒိ ကိလေသာဝဿဝေန တိန္တတ္တာ အဝဿုတံ၊ သာရတ္ထ၊ စာအုပ်တို့၌ “ကိလေသာဝဿဝသေန” ဟု ရှိ၏၊ အဝဿုတံ၏အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် အဝပုဗ္ဗ သုဓာတ်၊ ဥကို ဩပြု၊ ဩကို အဝပြု၍ “ကိလေသာဝဿဝသေန” ဟု ရှိသင့်သည်၊ အဝ ရှေးရှိသောကြောင့် သုဓာတ်သည် တိန္တ အနက်ကိုဟော၏၊ ဩ (သရ)ဟု သက္ကတ၌ ရှိသောကြောင့် သ ခွေဘော်လာရသည်။

ကသမ္မုဇာတံ။ ။ကသမ္မုသဒ္ဓါသည် “အမှိုက်သရိုက်” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ အာကိဏ္ဏဒေါသတာယ သံကိလိဋ္ဌဇာတံ” ကား အနိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ယောဇနာ၌ “ကသမ္မုတိ

ဇာတိန္ဒြေ-ကား၊ အာကိဏ္ဏဒေါသဟာယ-ရောပြွမ်းသော အပြစ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သံကိလိဋ္ဌဇာတိ-ဖြစ်သော ညစ်ပေခြင်းရှိသော၊ (“တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဒ္ဓဿာ-မြင်ရပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ယာဝ ဗာဟာဂဟဏာပိနာမာတိ-ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် (ဒဿေတိ၌ စပ်၊) ဟိ-မိန့်တော်မူသင့်၏၊ (ယောဇနာ၌ “ဟိတိ ပဒပူရဏမတ္ထံ” ဟု ဆို၏၊) အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ပရိသာ-ပရိသတ်သည်၊ အပရိသုဒ္ဓါ-မစင်ကြယ်၊ ဣတိ ဝစနံ-ဤသို့သောစကားတော်ကို၊ သုတ္တာယေဝ-ကြား၍သာလျှင်၊ (ကြားလျှင် ကြားခြင်းပင်၊) တေန-ထိုဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပတ္တမိတဗ္ဗံ-ဖဲသွားထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အပတ္တမိတ္တာ-ဖဲမသွားမူ၍၊ သောမောဃပုရိသော-ထိုမဂ်ဖိုလ်မမှီး အချည်းအနီးဖြစ်သော ယောက်ျားသည်၊ ယာဝ ဗာဟာဂဟဏာပိ-လက်ရုံးကို ကိုင်ရခြင်းတိုင်အောင်သော်မှလည်း၊ အာဂမိဿတိနာမ-ဆိုင်းငံ့တုံတိ၏၊ ဣဒံ-ဤဆိုင်းငံ့ခြင်းကို၊ အစ္စရိယံ-အံ့ဩအပ်ပါပေစွ၊ ဝါ-အံ့ဩလောက်ပါပေစွ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏။

၃၈၄။ အာယတကေနောပ ပပါတောတိ-ကား၊ ပဌမမေဝ-စလျှင် စခြင်းပင်၊ န ဂမ္ဘီရော-နက်သည် မဟုတ်၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဂမ္ဘီရော-နက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ ဌိတံဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတိတိ-ကား၊ ဝိစိနံ-လှိုင်းတို့၏၊ ဩသက္က

သင်္ကာရော (အမှိုက်၊) သော ဟိ သမ္ပုဉ္ဇနိယာ ကသိယမာနေ ဝိလေခိယမာနေ အမွတိ သဒ္ဓံ ကရောတိတိ ကသမ္ပ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန အဓိပ္ပာယ ဝသေန သံကိလိဋ္ဌဇာတိန္ဒြေ ဝုတ္တံ၊ အတိဝိယ ကိလိဋ္ဌဇာတိန္ဒြေ အတ္ထော၊ အာကိဏ္ဏဒေါသဘာယံ ကိလိဋ္ဌဇာတိန္ဒြေ ပိပါဌော” ဟု ဖွင့်၏။ [သဉ္ဇာတ ဒုဿီလျကစဝရတ္တာ ကသမ္ပဇာတံ၊ (“လွန်စွာဖြစ်သော ဒုဿီလျ အညစ် အကြေးရှိသည်” ဟု ပေးပါ၊) အသာရတာယဝါ ကသမ္ပဝိယ ဇာတိ-ဝိမတိ၊ ဒုတိယနည်းအလို “အနှစ်သာရ မရှိသည့်အတွက် အမှိုက်သရိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်သော” ဟု ပေး။]

ယာဝ ဗာဟာဂဟဏာပိ ပေ၊ အစ္စရိယံ။ ။ဣဒဉ္စ ဂရဟဏစ္စရိယမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သာရတ္ထ၊ ဤ အစ္စရိယသည် ဂရဟဏ္ဏရိယ (ကဲ့ရဲ့ကြောင်း အစ္စရိယ)ဖြစ်၏၊ ပသံ သစ္စရိယ မဟုတ်။ [ယာဝါတိ နိပါတပယောဂတ္တာ ဗာဟာဂဟဏာပိတိ ဧတ္ထ ပဉ္စမိဝိဘတ္တိ အဝဓိအတ္ထေ ဟောတိ၊ နာမသဒ္ဓေါ ဂရဟတ္ထဇောတကော၊ တဿ ပယောဂတ္တာ အာဂမိဿတိ တိ ဧတ္ထ အတိတတ္ထေ အနာဂတဝစနံ (စောင့်ဆိုင်းခြင်းကြံယာသည် ပြီးခဲ့ပြီ၊ သို့သော် နာမ သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ် သက်ထားသည်-ဟူလို၊) အာဂမိဿတိနာမာတိ၊ အာဂမိဿတိတိ ဤသံအဓိဝါသိဿတိ၊ အာပုဗ္ဗော ဂမုဓာတု ဤသံအဓိဝါသနေဝါတိ (စဉ်ငယ် သည်းခံခြင်း၌ဟူ၍) ဟိ ဓာတုပါဌေသု ဝုတ္တံ-ယောဇနာ။]

ပပါတော။ ။ပပတန္တိ ဧတ္တာတိ ပပါတော-ကျရောက်ရာဖြစ်သော ချောက်၊ ထို ချောက်သည်နက်သကဲ့သို့ အနက်ချင်းတူသောကြောင့် “ပပါတောဝိယာတိ ပပါတော” ဟု ပြု၊ ထို့ကြောင့် “ဂမ္ဘီရော”ဟု ဖွင့်သည်၊ အာယတသဒ္ဓါသည် ဤနေရာ၌ “အစပဌမ”ဟူသော

န ကန္တရံ-သက်လျှောရာ ချောက်ဟူသော၊ မရိယာဒဝေလံ-အပိုင်းအခြားဖြစ်သော ကမ်းကို၊ နာတိက္ကမတိ-မလွန်၊ တီရံ ဝါဟေတိတိ-ကား၊ တီရတော-ကမ်းသို့၊ အပ္ပေတိ-ရောက်စေ၏၊ ဥဿာရေတိ-အထက်သို့ တက်စေ၏၊ ဝါ-တင်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ အညပဋိဝေဓောတိ-ကား၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ (“န-မဖြစ်” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) (အညာကို “အရဟတ္တ” ဟုလည်းကောင်း၊ ပဋိဝေဓောကို “ပတ္တိ” ဟု လည်းကောင်း၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။)

၃၈၅။ ဆန္ဒမတိဝဿတိတိ-ကား၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ-သင့်ရောက်၍၊ ပဋိစ္စာဒေန္တော-ဖုံးလွှမ်းသောရဟန်းသည်၊ အညံ-အခြားသော၊ နဝံ-အသစ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-သင့်ရောက်၏၊ ဣဒံ-ဆန္ဒမတိဝဿတိဟူသော ဤစကားကို၊ ဧတံ-ဤအသစ်ဖြစ်သောအာပတ်သို့ သင့်ရောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယု-၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ - ပြီ၊ ဝိဝဋ္ဌံ နာတိဝဿတိတိ - ကား၊ အာပတ္တိ - သို့၊

အနက်ကို ဟော၏၊ (ယောဇနာ၌ အာယတသဒ္ဓါသည် ဒီယ (အရှည်) ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်ဟု ဆို၏၊) ချောက်ကမ်းပါးသည် စလျှင်စခြင်း နက်သကဲ့သို့ မဟာသမုဒြာကား စလျှင်စခြင်း နက်သည် မဟုတ်၊ အစဉ်အတိုင်းတဖြည်းဖြည်း နက်သည်-ဟူလို၊ [န အာယတကေနောပပါတောတိ န ဆိန္ဒတဋ္ဌ မဟာသောဗ္ဗောဝိယ အာဝိတော ဧဝ ပပါတော၊ သော (ထိုမဟာသမုဒြာသည်) ဟိ တီရဒေသတော ပဌာယ ဧကင်္ဂလ ဒွင်္ဂလ ဝိဒတ္ထိရတန ယဋ္ဌိ ဥသဘအမုဂါဝုတ ဂါဝုတအမုယောဇနံ ယောဇနာဒိဝသေန ဂမ္ဘီရော ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တော သိနေရုပါဒမူလေ စတုရာသီတိ ယောဇနသဟဿာဂမ္ဘီရော ဟုတွာ ဌိတောတိ ဒဿေတိ-သာရတ္ထ။]

ဌိတဓမ္မော ပေ၊ နာတိက္ကမတိ။ ။ “ဌိတဓမ္မော-တည်တံ့သော သဘောရှိ၏၊ ဝေလံ-ကမ်းကို၊ နာတိက္ကမတိ-မကျော်လွန်” ဟူရာ၌ “ဝေလာသဒ္ဓါသည် မရိယာဒအနက်ကို ဟော၏”ဟု သိစေလို၍ “မရိယာဒဝေလံ” ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို မရိယာဒဝေလာ ဟူသည်လည်း လှိုင်းပုတ်၍ ပြန်ကျသောအခါ ချောက်ကဲ့သို့ နက်၍နေသော ကမ်းပါးစောက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဩသက္ကနကန္တရံ” ဟု မရိယာဒဝေလံကို ဝိသေသနပြုသည်၊ “ဤကဲ့သို့ ချောက်ကမ်းပါးမျိုးကို သာ မလွန်တက်” ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ သမုဒြာရေ၏ အပိုင်းအခြားဖြစ်သော သာမန်ကမ်းကို ကား ယခုအခါ ဒီရေတော်လျှင်ပင် လွန်တက်၍ လာတတ်ပါသေး၏။

ယောဇနာနှင့် ရှေးနိဿယ။ ။ ဝေလံ နာတိဝတ္တတိတိ ဧတ္ထ ဝေလာသဒ္ဓဿ တီရ မရိယာဒတ္ထေသု ပဝတ္တဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ ဩသက္ကနကန္တရ မရိယာဒ ဝေလန္တိ၊ တတ္ထ ဩသက္ကနကန္တရ ဣတိ ပဒေန တီရတ္ထံ ဒဿေတိ၊ မရိယာဒ ဣတိ ပဒေန ပရိယာဒတ္ထံ” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ ကျမ်း၏အဘော်ကျမည် မထင်၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဩသက္ကနကန္တရံ-သက်လေသော မြင်းမိုရ်တောင်ခြေခံသော၊ မရိယာဒဝေလံ-ပိုင်းခြားအပ်သော ကမ်းပါးကို” ဟု ပေး၏၊ “ဩသက္ကနကန္တရံ” အရ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေကမ်းကို ယူသည်၊ ဝီစိနံပုဒ် မပါ၊ အချို့ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌လည်း ဤပုဒ် မပါ။

အာပဇ္ဇိတွာ-၍၊ ဝိဝရန္တော-ဖွင့်ဖော်သော ရဟန်းသည်၊ (ဒေသနာကြားသော ရဟန်းသည်၊) အညံ-အခြားသောအာပတ်သို့ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ ဣဒံ-ဝိဝဋ်နာတိ ဝဿတိဟူသော ဤစကားကို၊ ဧတံ-ဤအခြားသော အာပတ်သို့ မသင့်ရောက် ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ။ (ဤဂါထာသည် ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊ ပဌမဂါထာ သင်္ဂဏိကအဖွင့်၌ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ အကျယ်လာလတံ။)

~~~~~

ပါတိမောက္ခတ္ထပနာရဟကထာ

၃၈၆။ ထပိတံ ဟောတိ ပါတိမောက္ခန္တိတ္ထေ-၌၊ ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊ ပုရေဝါ-ဥ တ်၏ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာဝါ-ဥ တ်၏နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထပိတံ-တန့်ထားအပ်သည်၊ (သမာနံ)ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အတ္ထပိတံ-တန့်ထားအပ်သည် မမည်သည်၊ (တန့်ထားအပ်ရာ မရောက်သည်၊) ဟောတိ-၏၊ (ပုရေဝါ ပစ္ဆာဝါတိ ဥတ္တိအာရမ္မတော ပုဗ္ဗေဝါ၊ ဥတ္တိနိဋ္ဌာနတော ပစ္ဆာဝါ-ဝိမတိ၊) ပန-အနွယ၊ ခေတ္တေ-ပါတိမောက်တန့်ထားရာခေတ်၌၊ ထပိတံ-သည်၊ (သမာနံ)ဧဝံ-ဖြစ်သော်သာ၊ (ဖြစ်မှသာ၊) ထပိတံနာမ-တန့်ထားအပ်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ကရေယျာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤဥ တ်၌၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်သော အခါ၌၊ ရေကာရံ-ရေအက္ခရာကို၊ ဘဏတိ-ရွတ်ဆို၏၊ တာဝ-ထိုရေအက္ခရာကို ရွတ်ဆိုရာ ကာလတိုင်အောင်၊ ထပေ တဗ္ဗ-တန့်ထားရာ၏၊ (တန့်ထားနိုင်၏၊) ဟိ-မှန်၊ ဣဒံ-ဤအခါသည်၊ (သုအက္ခရာကို ရွတ်ရာကာလမှစ၍ ရေအက္ခရာကို ရွတ်ရာကာလတိုင်အောင်သော အခါသည်၊) ခေတ္တံ-ခတ်တည်း၊ (ပါတိမောက်ကို ဆက်မရွတ်စေဘဲ တန့်ထားဖို့ရာ ခေတ်တည်း၊) ပန-ကား၊ ယျကာရေ-ယျ အက္ခရာကို၊ ဝုတ္တေ-ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသော်၊ (ဥ တ်ထားသော ရဟန်းက ရွတ်ဆိုအပ်ပြီးသော်၊) ထပေန္တေန-တန့်ထားသော ရဟန်းသည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ထပိတံနာမ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သုဏာတုမေတိ-ဟူ၍၊ အနာရဒ္ဓေယေဝ-အားမထုတ်အပ်သေးမီပင်၊ ထပေန္တေန-သည်၊ ပုရေ-ရှေ့၌၊ ထပိတံ (နာမ)-သည်၊ ဟောတိ။ /

ပါတိမောက္ခတ္ထပန။ ။“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ယော သာပတ္တိကော သုဏာတိ၊ တဿ ပါတိမောက္ခံ ထပေတုံ” ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ဥပုသ်ပြုရာဌာန၌ အာပတ်သင်နေသော ရဟန်းပါလျှင် ပါတိမောက်ကို မရွတ်ပြသေးဘဲ တန့်ရပ်ထားဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဥ တ်ဖြင့် ပါတိမောက်ကို မရွတ်စေသေးဘဲ တန့်ရပ်ထားခြင်းကို “ပါတိမောက္ခတ္ထပန” ဟု ခေါ်၏။ [ပါတိမောက္ခဿ-ကို ထပနံ-မရွတ်ပြစေသေးဘဲ တန့်ရပ်ထားခြင်းတည်း၊ ပါတိမောက္ခတ္ထပနံ-ခြင်း။]

ဓမ္မိကာဓမ္မိကာတ္ထပန ကထာ

၃၈၇။ အမူလိကာယ၊ ပေ၊ အကတာယာတိ-ကား၊ တေနပုဂ္ဂေလေန-ထိုပါတိမောက် တန့်ထားအပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာဝိပတ္တိ-သီလဝိပတ္တိစသော တစ်မျိုးမျိုးသော ထိုဝိပတ္တိသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတာဝါ-ပြုအပ်ပြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ အကတာဝါ-မပြုအပ်သေးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ပါတိမောက္ခတ္ထပနကဿ-ပါတိမောက် တန့်ထားသော ရဟန်း၏၊ သညာအမူလိကဝသေန-သညာ၏ အခြေအမြစ်မရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အမူလိကာ-အမူလိကာမည်သောဝိပတ္တိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ပါတိမောက်တန့်ထားအပ်ရာပုဂ္ဂိုလ်က ထိုဝိပတ္တိကို ပြုပြီးသည်ဖြစ်စေ၊ မပြုရသေးသည်ဖြစ်စေ၊ ပါတိမောက်တန့်ထားသော ရဟန်း၏ အမှတ်သညာက-အခြေအမြစ်မရှိလျှင် အမူလိကာဝိပတ္တိပင် ဖြစ်၏-ဟူလို။] ကတာကတာယာတိ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ကတဉ္စ-ပြုအပ်ပြီးသော ဝိပတ္တိကိုလည်းကောင်း၊ အကတဉ္စ-မပြုအပ်သေးသော ဝိပတ္တိကိုလည်းကောင်း၊ ဥဘယံ-နှစ်ပါးစုံကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ။ [ကတဉ္စ အကတဉ္စ ဥဘယံ ဂဟေတွာတိ ယဿ ကတာပိ အတ္ထိ အကတာပိ၊ တဿ တဒုဘယံ ဂဟေတွာ-ဝိမတိ။]

ဓမ္မိကံ သာမဂ္ဂိံ န ဥပေတိတိ-ကား၊ ကမ္မ-ကံကို၊ ကောပေတုကာမတာယ-ပျက်စေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သံဃဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ကမ္မေ-ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ နေဝ အာဂစ္ဆတိ-ကိုယ်တိုင်လည်းမလာ၊ ဆန္တု-ဆန္ဒကိုလည်း၊ နဒေတိ-မပေး၊ သမ္ပုဒိဘူတော-မျက်မှောက်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (သမာနော)စ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ ပတိက္ကောသတိ-တားမြစ်၏၊ (စာအုပ်တို့၌ “သမ္ပုဒိဘူတောဝ-မျက်မှောက်ဖြစ်လျက်သာလျှင်” ဟု ရှိ၏၊ “သမ္ပုဒိဘူတောစ” ဟု ရှိမှကောင်းမည်ထင်သည်။) တေန-ထိုသို့ မလာခြင်းစသည်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ (တေနာတိ အနာဂမနာဒိ ကာရဏေန-ယောဇနာ၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊) သာပတ္တိကဿေဝ-အာပတ်နှင့် တကွသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဿာပိ-ထိုရဟန်း၏ အပေါ်၌လည်း၊ ပါတိမောက္ခ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ထပိတံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပစ္စာဒိယတိတိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန် (ထပ်၍) ကမ္မ-ကို၊ ကာတဉ္စ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပစ္စာဒိယတိ - တစ်ဖန်ယူ၏၊

ပစ္စာဒိယတိ။ ။ဓမ္မိကံ သာမဂ္ဂိံ ပစ္စာဒိယတိဟူသော ပါဠိတော်၏အဖွင့်တည်း၊ ပန ကာတဉ္စ ကမ္မကား ပစ္စာဒိယနပြုပုံအခြင်းအရာကို ပြသော အာကာရ စကားတည်း၊ “အကတံ ကမ္မံ ဒုက္ကဋ် ကမ္မံ ပန ကမ္မံ ကာတဉ္စ” ဟူသော စကားများလည်း ပစ္စာဒိယနာကာရ စကားများပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဓမ္မိကံ-တရားနှင့် လျော်သော၊ သာမဂ္ဂိ-ညီညွတ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဘောတူ ပြုအပ်သောကံကို၊ ပစ္စာဒိယတိ - တစ်ဖန်ပြုဖို့ရန် ယူ၏၊

တေန-ဥက္ကောဋ္ဌနကေန-ထိုတားမြစ် ကန့်ကွက်ခြင်းကြောင့်၊ ပါစိတ္တိယံ-သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့် (ပါစိတ်အာပတ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သာပတ္တိကသေဝ-အာပတ်နှင့်တကွသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဿာပိ-၏ အပေါ်၌ လည်း၊ ပါတိမောက္ခ-သည်၊ ဂါ-ကို၊ ထပိတံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

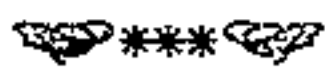
ဝါ-ကန့်မြစ်၏" ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ ပစ္စာဒိယတိ၌ ပတိ+အာရှေ့ရှိသော ဒါဓာတ် ဒိဝါဒိယပစ္စည်း၊ ဒါ၌ (အာ)ကို ဣပ္ပု၊ သမာဒိယာမိကဲ့သို့တည်း။ (ဓမ္မိကံ သာမဂ္ဂိန္တိ ဓမ္မိကံ သမဂ္ဂကမ္မံ၊ ပစ္စာဒိယတိတိ ဥက္ကောဋ္ဌနာဓိပ္ပာယေ န ပုန ကာတုံ အာဒိယတိ (ဝိမတိ)၊ ပစ္စာဒိယတိတိ ပတိ အာဒိယတိ၊ အကတံ ကမ္မန္တိ အာဒိနာ ပုန အာရဘတိတိ အတ္ထော (သာရတ္ထ။)

ပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ။ ။ပါစိတ်အာပတ်သို့ ရောက်သူသည် ပါတိမောက်တန့်ထားသော ရဟန်းမဟုတ်၊ ပါတိမောက် တန့်ထားရာ (အတန့်ထားခံရသော) ရဟန်းတည်း။ ဇုတ္တဋ္ဌံ အာပဇ္ဇတိ တုန်းကလည်း ဤ အတန့်ထားခံရသော ရဟန်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၌ "အာပဇ္ဇတိတိ ပါတိမောက္ခတ္ထပနကော အာပဇ္ဇတိ" ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ဓမ္မိကပါတိမောက္ခတ္ထပနကဏ္ဍာ

၃၈၈။ ယေဟိ၊ ပေ၊ နိမိတ္တေဟိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ မဂ္ဂေန မဂ္ဂပဋိပါဒနာဒိသု-မိမိမဂ်ဖြင့် သူတစ်ပါး၏မဂ်သို့ သွင်းယူခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ အာကာရာဒိသညာ-အခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့၏ အမည်သညာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်၏။ [အာကာရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် လိင်္ဂံ၊ နိမိတ္တတို့ကို ယူ၊ အာကာရာဒိသညာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ အာကာရလိင်္ဂံနိမိတ္တနာမာနိ ဝုတ္တာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-ဝိမတိ၊ သညာကို "နာမ"ဟု ဖွင့်သည်။) တေန ဒိဋ္ဌေန၊ ပေ၊ ပရိသင်္ကာယာတိဧတ္ထ-ယဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗ-မြင်အပ်သော အကြောင်းအရာသည်လည်းကောင်း၊ သုတဗ္ဗ-ကြားအပ်သော အကြောင်းအရာသည်လည်းကောင်း၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတမေဝ-တိုက်ရုံ၏လာသည်သာ၊ ("ဘိက္ခု ဘိက္ခု ပဿတိ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ အဇ္ဈာပန္နံ" စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ "အပိစ အညောဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ အာရောစေတိ၊ သော ဧဝ ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ အာရောစေတိ" စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ၊) ပန-ကား၊ တေဟိ ဒိဋ္ဌသုတေဟိ-ထိုမြင်အပ်သော အကြောင်းအရာ၊ ကြားအပ်သောအကြောင်းအရာတို့ကြောင့်၊ ပရိသင်္က-ယုံမှားခြင်းကို၊ သစေ ဥပ္ပာဒေယျ-အကယ်၍ ဖြစ်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) တံ-ထိုယုံမှားခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ တာယ ပရိသင်္ကာယာတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ၊) ဝုတ္တံ။

အတ္တာဒါနံ အင်္ဂါကထာ

၃၉၈။ အတ္တာဒါနံ အာဒါတုကာမေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္တာဒါနံ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) သာသနံ-သာသနာတော်ကို၊ သောဓေတုကာမေန-သုတ်သင်ခြင်းငှာအလိုရှိသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ယံ အဓိကရဏံ-အကြင်အဓိကရုဏ်းကို၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အာဒိယတိ-ယူအပ်၏၊ တံ-ထိုအဓိကရုဏ်းကို၊ အတ္တာဒါနန္တိ-နဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ အကာလော၊ ပေ၊ အာဒါတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ရာဇဘယံ-မင်းဘေးလည်းကောင်း၊ စောရဘယံ-ဒါးပြဘေးလည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယံ-ဝတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားခြင်းဘေးလည်းကောင်း၊ ဝဿာရုတ္တော-မိုးအခါတို့၌ ညဉ့်ကာလလည်းကောင်း၊ ဝါ-မိုးအခါတို့၏ ညဉ့်ကာလလည်းကောင်း၊ ဣတိ

အတ္တာဒါနံ။ ။အတ္တနာ အာဒိယတိကို ကြည့်၍ “အာဒါနံ”၌ အာပုဗ္ဗဒါဓာတ်၊ ကံဟော ယုပစ္စည်းဟု ကြံသင့်၏။ “အာဒါတဗ္ဗန္တိ အာဒါနံ၊ အတ္တနာ+အာဒါနံ အတ္တာဒါနံ” ဟု ပြု။ “အဘယံသို့ သဘောရှိသော မိမိပါနည်း” ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “သာသနံ သောဓေတုကာမေန ဘိက္ခုနာ” ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။ “သာသနာတော်ကို သုတ်သင်လိုသော ရဟန်းတည်းဟူသော မိမိ” ဟူလို၊ “ယံ အဓိကရဏံ၊ တံ အတ္တာဒါနန္တိ ဝုစ္စတိ” ကို ကြည့်၍ “အတ္တာဒါနံ” အရ အဓိကရုဏ်းကို ကောက်ပါ။ ပရံ စောဒေတံ အတ္တနာ အာဒါတဗ္ဗံ ဂဟေတဗ္ဗံ အဓိကရဏံ အတ္တာဒါနံ၊ တေနာဟ “သာသနံ သောဓေတုကာမေနာ” တိ အာဒိ၊-သာရတ္ထ၊ ဋီကာစာအုပ်၌ “သောဓေတုကာမော” ဟုချည်း ရှိ၏။ ယောဇနာ၌ကား “သောဓေတုကာမေန” ဟု ရှိသည်။ နောက်ကြိုယာကိုထောက်၍ “ကာမေန” ဟု ရှိခြင်းက ကောင်းပါသည်။]

ဝဿာရုတ္တော။ ။သက္ကတအဘိဓာန်၌ “ဝဿာ” ကို ဣတ္ထိလိနံ၊ ဗဟုဝုဇ်ဟု ဆို၏။ မောဂ္ဂလ္လာန်သမာသ်၊ (၄၅)သုတ်၌ “ဝဿာသု-မိုးဥတုတို့၌+ရတ္တိ-ညဉ့်တည်း၊ ဝဿာရတ္တံ (ဝဿာရုတ္တော)-မိုးဥတုတို့၌ ညဉ့်” ဟု သက္ကမိတပျူရိသ်ပြု၍၊ (ကလာပ်၌ “ဝဿာနံ-တို့၏၊ ရတ္တိ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသ်ပြု၍) ရတ္တိနောင် (အပစ္စည်းဖြင့် ဝဿာ၌ အာကိုလည်း ရဿမပြုဘဲ “ဝဿာရုတ္တော” ဟု ပြီးရသည်၊ ထို့ကြောင့် “ဝဿာရုတ္တော-မိုးအခါတို့၌ (တို့၏) ညဉ့်ကာလ” ဟု အနက်ပေးပါ။ ညဉ့်ကို မှတ်၍ဆိုသည်၊ နေအခါပါ ယူ၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၌ “ဝဿာရုတ္တော တိ ဝဿကာလော-မိုးအခါ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိမတိ။ ။ဝဿာရုတ္တောတိ ဝဿကာလော၊ သောပိ ဟိ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒိ ကာလောဝိယ အဓိကရဏဂူပသမတ္တံ လဇ္ဈိပရိသာယ ခူရတော အာနယနဿ၊ အာဂတာနဉ္စ ပိဏ္ဍာယ စရ ဣဒိသမာစာရဿ ဒုတ္တရတ္တာ အကာလော ဧဝ၊ ဤသို့ ဝိမတိ၌ အကျယ်ဖွင့်ပြ၏။ အနက် သဘောမှာ သာရတ္ထနှင့် အတူပင်တည်း။ [ယောဇနာ၌ကား “သောဟိ ဝဿာ အတိဝိယ ရုဉ္စတံ ဧတ္ထ ကာလေတိ ဝဿာရုတ္တောတိ ဝုစ္စတိ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိတိသမာသ်ပြု၏။ ထိုအဖွင့်၌ ဝဿ+အာ+ရုတ္တော” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အာကို “အတိဝိယ” ဟု ဘုသအနက်ဖွင့်ဟန်တူသည်။ သက္ကတကျမ်းရင်းများနှင့် မညီပါ။]

အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောအခါသည်၊ အကာလော-အကာလတည်း၊ ဝိပရိတော-
ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အခါသည်၊ (ရာဇဘယစသည် မရှိရာအခါသည်) ကာလော-
ကာလတည်း။

အဘူတံ ဣဒံ အတ္တာဒါနန္တိ-ကာ၊ ဣဒံ-ဤအဓိကရုဏ်းသည်၊ အသန္တံ-ထင်ရှား
မရှိ၊ မယာ-ငါသည်၊ (ဂဟိတော၌ စပ်၊) အဓမ္မောဝါ-အဓမ္မကိုမူလည်း၊ ဓမ္မောတိ-
ဓမ္မဟူ၍၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီ၊ ဓမ္မော ဝါ-ဓမ္မကိုမူလည်း၊ အဓမ္မောတိ-အဓမ္မဟူ၍၊
ဂဟိတော-ပြီ၊ အဝိနယော ဝါ-အဝိနယကိုမူလည်း၊ ဝိနယောတိ-ဝိနယဟူ၍၊ ဂဟိ
တော-ပြီ၊ ဝိနယော ဝါ-ဝိနယကိုမူလည်း၊ အဝိနယောတိ-အဝိနယဟူ၍၊ ဂဟိ
တော-ပြီ၊ ဒုဿီလော-သီလမရှိသော၊ ပုဂ္ဂလော ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမူလည်း၊ သီလဝါတိ-
သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ သီလဝါ ဝါ-သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမူ
လည်း၊ ဒုဿီလောတိ-သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဂဟိတော-ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော
နက်၊ (အသန္တမိဒံ၏ အနက်ဖွင့်တည်း၊) ဝိပရိယာယေန-ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ (သန္တ
မိဒံ မယာ အဓမ္မောဝါ အဓမ္မောတိစသည်ဖြင့်၊) ဘူတံ-ထင်ရှားရှိသော အတ္တာဒါန
ကို ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ အနတ္ထသံဟိတံ ဣဒံ အတ္တာဒါနန္တိ ဧတ္ထ-၌/ယံ-အကြင်အတ္တာဒါန
သည်၊ ဇီဝိတန္တရာယဝါ-အသက်၏ အန္တရာယ်အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မ
စရိယန္တရာယဝါ-ဗြဟ္မစရိယ၏ အန္တရာယ်အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ သံဝတ္ထ
တိ-ဖြစ်၏၊ ဣဒံ-ဤအတ္တာဒါနသည်၊ အနတ္ထသံဟိတံ - အနတ္ထသံဟိတမည်၏၊
ဝိပရိတံ-ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အတ္တာဒါနသည်၊ အတ္ထသံဟိတံနာမ-တမည်၏။

န လဘိဿာမိ ၁ပေ၊ ဘိက္ခုတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဂုဠတ္ထံ-ကို) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒေသမိ-
အံ၊) အပ္ပေကဒါ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ရာဇဘယာဒီသု-မင်းဘေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊
ဧဝရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပက္ခဿ-အသင်းအပင်းကို
(မိမိဘက်ကို) ဥပထမ္ဘကာ-ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊
လဒ္ဓံ-ရခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ တံ-ထို
ဥပထမ္ဘကဘိက္ခုတို့ကို မရခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ န လဘိဿာမိတိ-မိ ဟူ၍၊ (ဘဂ
ဝတာ) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ပန-အနွယ်၊ အပ္ပေကဒါ-၌၊ ခေမသုဘိက္ခာဒီသု-ဘေးကင်းရာ၊
သာယာဝပြော အစာပေါရာအခါ အစရှိသည်တို့၌၊ (ဧဝရူပါ အတ္တနော ပက္ခဿ
ဥပထမ္ဘကာ၊ ဘိက္ခု-တို့ကို) လဒ္ဓံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ တံ-ထို ဥပထမ္ဘကဘိက္ခုတို့ကို ရခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ လဘိဿာမိတိ-
မိဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ဘဝိဿတိ ၁ပေ၊ ဘဏ္ဍနန္တိ-ကာ၊ ကောသမ္ဘကာနိဝိယ-ကောသမ္ဘကာရဟန်း
တို့၏ကဲ့သို့၊ ဘဏ္ဍနံ-မိမိတို့အချင်းချင်း တိုင်ပင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကလ
ဟော-ခိုက်ရန်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဂ္ဂဟော - ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူခြင်းသည်

လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒေါ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြောဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒေါစ-သံဃာ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်။ [ဘဝိဿတိတိဟု ဣတိသဒ္ဓါပါသည်ကား ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌ “ဣတိ-ဤကား အနက်နည်း” ဟု ပေး၏။] ပစ္ဆာပိ အဝိပ္ပဋိသာရကရံ ဘဝိဿတိတိ-ကား၊ သုဘဒ္ဓိ-သုဘဒ္ဓမည်သော၊ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတံ-ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ရဟန်းကို (တောထွက် ရဟန်းကြီးကို) နိဂ္ဂဟေတွာ-နှိပ်၍၊ ပဉ္စသတိကသင်္ဂီတိ-ပဉ္စသတိကသင်္ဂီယနာကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသော၊ မဟာကဿပထေရဿဣဝ-မဟာကဿပထေရ်၏ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဒသဝတ္ထုကေ-ဆယ်ပါးသော ဝတ္ထုရှိသော၊ အဓိကရဏေ-အဓိကရုဏ်း၌၊ ဒသဘိက္ခုသဟဿာနိ-တစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့ကို၊ နိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ သတ္တသတိကသင်္ဂီတိ-သတ္တသတိကသင်္ဂီယနာကို၊ ကရောန္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ယသဿ ဣဝ-အရှင်ယသ၏ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သဋ္ဌိဘိက္ခုသဟဿာနိ-ခြောက်သောင်းသော ရဟန်းတို့ကို၊ နိဂ္ဂဟေတွာ-၍၊ သဟဿိကသင်္ဂီတိ-သဟဿိကသင်္ဂီယနာကို၊ ကရောန္တဿ-သော၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရဿ ဣဝ-မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်၏ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ သမနုဿရဏကရဏံ-အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်းကိုပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာသနဿစ-သာသနာတော်၏လည်း၊ ဝိဂတုပက္ကိလေသ စန္ဒိမသ္မုရိယသဿိရိကတာယ-ကင်းသော ညစ်နွမ်းကြောင်းဘေးရန်ရှိသော လနေတို့၏ အသရေနှင့်တူသော အသရေရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏။

သမနုဿရဏံ ၊ပေ၊ သံဝတ္တတိ။ ။အနုဿရိတာနုဿရိတက္ခန္ဓကေ (အမှတ်ရအပ်ရာ၊ အမှတ်မရအပ်ရာ ခဏ၌) ပီတိပေါမောဇ္ဇနနတော အနုဿရဏုပ္ပါဒကံ (ပီတိပေါမောဇ္ဇကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် မကြာမကြာ အမှတ်ရခြင်းကို ပြုတတ်သည်-မကြာမကြာ အမှတ်ရစရာကောင်းသည်) ဝိဂတုပက္ကိလေသ ၊ပေ၊ သံဝတ္တတိတိ ဧတ္ထ ယထာ အဗ္ဘဟိမာဒိဉ္စပက္ကိလေသဝိရဟိတာနံ စန္ဒိမသ္မုရိယာနံ သဿိရိကတာ ဟောတိ၊ (အသရေရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်၏) ဧဝမဿာပိ စောဒကံဿ ပါပပုဂ္ဂလုပက္ကိလေသဝိဂမေန သဿိရိကတာ ဟောတိတိ အဓိပ္ပါယော-ဝိမတိ။

စောဒကေန ပစ္စုဒ္ဓေက္ခိတဗ္ဗဓမ္မကထာ

၃၉၉။ အတ္ထိဒ္ဓေန အပ္ပဋိမံသေနာတိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေသု-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်ရသေ့ ရဟန်းတို့တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိတစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဟဋ္ဌော ဝါ-ပုတ်ခတ်အပ်ပြီးသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ (“ပဟဋ္ဌော” နေရာ၌ “ဂဟဋ္ဌော” ဟု ရှေးစာအုပ်များ၌ ရှိ၏။ ကာယသမာစာရ မစင်ကြယ်ပုံကို ပြရာဖြစ်သောကြောင့် “ပဟဋ္ဌော” ဟု ရှိသော ပါဠိသာ

ကောင်းသည်။) ဂိဟိနံ-လူဝတ်ကြောင်တို့၏၊ ဂဏ္ဍဗာလနာနိ-မြင်းဖုအနာကို ဖောက်
ခွဲခြင်းအစရှိကုန်သော၊ ဝေဇ္ဇကမ္မာနိဝါ-ဆေးဆရာ၏ အလုပ်တို့သည်သည်သော်
လည်း (ဆေးကုမှုတို့သည်သော်လည်း၊) ဝါ-တို့ကိုသော်လည်း၊ ကတာနိ-ပြုအပ်ပြီး
ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ) တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ကာယသမာစာရော-ကာယသမာစာရ
သည်၊ ဆိဒ္ဓေါ၊ သပ္ပဋိမံသောတို့၌စပ်၊) ဥပစိကာဟိ-ခြံတို့သည်၊ ခါယိတတာလပဏ္ဏ
မိဝ-ခဲစားအပ်သော ထန်းရွက်သည်ကဲ့သို့၊ ဆိဒ္ဓေါစ-ပေါက်သည်လည်းကောင်း၊
ပဋိမံသိတုံ-လိုရာအရပ်၌ သုံးသပ်ခြင်းငှာ၊ ယတ္ထ ကတ္ထမိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး
သောအရပ်၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ အာကမ္မိတုံ-ဆွဲငင်ခြင်းငှာ၊ (ပဋိမံသိတုံကို ထပ်ဖွင့်
သည်။) သတ္တုဏယျတာယ-တတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သပ္ပဋိမံသော
စ-လိုရာအရပ်၌ သုံးသပ်ကိုင်တွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်း
ကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိပရိတော-ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ကာယသမာစာရကို၊ အစ္စ္စိ
ဒ္ဓေါ (တိ)-အစ္စ္စိဒ္ဓဟူ၍လည်းကောင်း၊ အပ္ပဋိမံသောတိ-အပ္ပဋိမံသဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ ပန-ကား၊ ဝစီသမာ
စာရော-ဝစီသမာစာရသည်၊ မုသာဝါဒ၊ ပေ၊ ဒီဟိ-မုသားပြေးခြင်း၊ နှုတ်လှံထိုး၍
ပြောခြင်း၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ အခြေအမြစ်မရှိသောအာပတ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်း
အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဆိဒ္ဓေါစ-ပေါက်သည်လည်းကောင်း၊ သပ္ပဋိမံသောစ-သည်
လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိပရိတော-ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ဝစီသမာစာရသည်၊
အစ္စ္စိဒ္ဓေါ-အစ္စ္စိဒ္ဓမည်၏၊ အပ္ပဋိမံသော-အပ္ပဋိမံသမည်၏။

သပ္ပဋိမံသော။ ။ “ပဋိမံသိတုံ” နေရာ၌ စာအုပ်များဝယ် “ပဋိမံသိတုံ” ဟု ရှိ၏၊
ပတိပုဗ္ဗ မသဓာတ်ဖြစ်၍ “မာ” ဟု ဝုဒ္ဓိ မရှိနိုင်၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗအတိုင်း နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ “ပဋိမံ
သိတုံ” ဟုသော်လည်းကောင်း၊ “ပဋိမံသိတုံ” ဟုသော်လည်းကောင်း ရှိသင့်၏၊ အပေါက် အပေါက်
ဖြစ်၍နေသော အရာဝတ္ထုသည် မည်သည့်နေရာ၌ မဆို ဆွဲငင်၍ရကောင်းသကဲ့သို့ အပေါက်
အပေါက် ဖြစ်နေသော ကာယသမာစာရသည်လည်း သူတစ်ပါးက ပြန်၍ ပုတ်ခတ်သော
အားဖြင့် သုံးသပ်ဆွဲငင်လျှင် မည်သည့်အကျင့်၌မဆို သုံးသပ်ဆွဲငင်၍ ရကောင်းသောကြောင့်
“သပ္ပဋိမံသ” မည်၏။

ဝစနတ္ထ။ ။ ပဋိမံသိယတေတိ ပဋိမံသော၊ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၍ “ပဋိမံသော” ဟု
ဖြစ်၏၊ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပုကြ၍ “သုံးသပ် ဆွဲငင်အပ်သည်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၊
သုံးသပ် ဆွဲငင်ဖွယ်အကျင့်” ကို ကောက်ပါ၊ သဟ+ပဋိမံသေန+ယော ဝတ္ထတိတိ သပ္ပဋိမံ
သော၊ (ကာယသမာစာရော) သုံးသပ် ဆွဲငင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ကာယ
သမာစာရ၊ အပ္ပဋိမံသော၌ “နတ္ထိ+ပဋိမံသော+ယဿာတိ အပ္ပဋိမံသော” ဟု ပြု၊ [ပဋိ (ပုနပ္ပုနံ)
မသိယတိ အာမသိယတိတိ ပဋိမံသော၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမော၊ ဘာဝပ္ပဓာနောယံ ကမ္မနိဒ္ဓေသော၊
သဟ+ပဋိမံသေနာတိ သပ္ပဋိမံသော၊ ကာယသမာစာရော-ယောဇနာ။] ဤ၌ ပတိကို “ပုနပ္ပုနံ”
ဟု ဖွင့်၏၊ မိမိကား “ယတ္ထကတ္ထမိ” ကိုကြည့်၍ “ပတိ (ပတိရူပံ) သင့်လျော်သလို” ဟု
ကြံလိုက်ပါသည်။

မေတ္တံ နုခေါ မေ စိတ္တန္တိ-ကား၊ ပလိဗောဓေ-ပလိဗောဓေတို့ကို၊ ဆိန္တိတွာ-
 ဖြတ်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနုယောဂေန-ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်
 ခြင်းကြောင့်၊ အဓိဂတံ-ရအပ်သော၊ မေတ္တစိတ္တံ-မေတ္တာရှိသောစိတ်သည်၊ (“ပစ္စု-
 ပံဋ္ဌိတံ-ရှေးရှုတည်သည်၊ ဟောတိနုခေါ-ဖြစ်လေသလော” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊)
 အနာယာတန္တိ-ကား၊ အာယာတဝိရဟိတံ-လွန်စွာထိပါးနှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသ
 မှကင်းသော၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန-ပယ်ခွါခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့်၊)
 ဝိဟတာယာတံ-ပယ်ဖျတ်အပ်ပြီးသော အာယာတရှိသော၊ (စိတ္တံ၌ စပ်၊) ဣတိ
 အတ္ထော-နက်၊ ဣဒံ၊ ပေ၊ ဘဂဝတာတိ-ကား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-ဤသိက္ခာပုဒ်တော်
 ကို၊ ကတရသ္မိံ နဂရေ-အဘယ်မြို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ
 အတ္ထော-နက်။

မေတ္တံ နုခေါပိ မေတ္တံ။ ။ “မေတ္တာ+ယဿ+အတ္တိတိ မေတ္တံ-မေတ္တာရှိသော
 စိတ်” ဟု ပြု၊ ထို မေတ္တာရှိသော စိတ်ဟူသည် မေတ္တာစွာန်တည်း။ (ပလိဗောဓေ၊ ပေ၊ အဓိ
 ဂတံ မေတ္တစိတ္တန္တိ ဣမိနာ အပ္ပနာပတ္တံ မေတ္တာဘာဝနံ ဒသေတိ၊ တေနောပါဟ “ဝိက္ခမ္ဘန
 ဝသေန ဝိဟတာယာတံ” န္တိ-သာရတ္ထ။)

သမာဓိကထာ

စောဒကေနုညပဉ္စာပေတဗ္ဗကထာ

☞ ၄၀၀။ ကာလေန ဝက္ခာမိတိအာဒိသု-မိ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော
 ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော) ဧကော-၁ ပါးသော စောဒကရဟန်းသည်၊ ဧကံ-တစ်ပါးသော
 စုဒ္ဓိတကကို၊ ဩကာသံ-စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေ၍၊ စောဒေန္တော-
 စောဒနာလသော်၊ ကာလေန-သင့်လျော်သောအခါ၌၊ ဝဒတိနာမ-ပြောသည်မည်
 ၏၊ သံဃမဇ္ဈ၊ ပေ၊ အာသနသာလာဒိသု-သံဃအလယ်၊ ဂိုဏ်းအလယ်၊ စာရေးတံ
 ယူရာအရပ်၊ ယာဂုယူရာအရပ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုကြံစည်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၊ ဆွမ်းခံ
 လည်လည်ရာလမ်း၊ ထိုင်နေရာစရပ် အစရှိသော အရပ်တို့တို့၌သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကေဟိ-အလုပ်အကျွေးတို့သည်၊ ပရိဝါရိတက္ခဏောဝါ-ခြံရံအပ်ရာ
 ခဏ၌သော်လည်းကောင်း၊ စောဒေန္တော-စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကာလေန-
 သင့်လျော်သော အခါ၌၊ ဝဒတိနာမ-၏၊ တစ္ဆေန-ဟုတ်မှန်သောစကားဖြင့်၊ ဝဒ
 န္တော-ပြောသော စောဒကသည်၊ ဘူတေန-ဟုတ်မှန်သော အကြောင်းအရာဖြင့်၊
 ဝဒတိ နာမ-၏၊ အဗ္ဘော မဟလ္လက-အိုသက်ကြား အိုကြီး၊ အဗ္ဘော ပရိသာဝစရ-
 အို ပရိသတ်၌ ကျင်လည်သူ၊ အဗ္ဘောပံသုက္ကလိက-အို ပံသုက္ကရတင်ဆောင်၊
 အဗ္ဘောဓမ္မကထိက-အို တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တဝ-သင့်အား၊ ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊
 ပတိရူပံ-လျောက်ပတ်ပါ၏လော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တော-ပြောသော စောဒကသည်၊
 ဖရသေန-ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့်၊ ဝဒတိနာမ-၏။

ပန-ကား၊ ကာရဏနိဿိတံ-အကြောင်းကိုမိသည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ (တုမေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊) မဟလ္လကာ-ကြီးကုန်သည်၊ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ပရိသာဝစရာ-ပံရိသတ်၌ ကျင်လည်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (အတ္ထ၊) ပံသုကူလိကာ-ပံသုကူစုတင်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (အတ္ထ၊) ဓမ္မကထိကာ-တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အတ္ထ-ပါကုန်၏၊ တုမ္ဘာကံ-အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊ ပတိရူပံ-သင့်လျော်ပါ၏လော၊ ဣတိ၊ ဝဒန္တော-ပြောသော စောဒကသည်၊ သဏှေန-သိမ်မွေ့သော စကားဖြင့်၊ ဝဒတိနာမ-၏၊ ကာရဏနိဿိတံ-ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဝဒန္တော-သည်၊ အတ္ထသံဟိတေန-စီးပွားနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားဖြင့်၊ ဝဒတိနာမ-၏၊ မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ နော ဒေါသန္တရောတိ-ကား၊ မေတ္တစိတ္တံ-မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဝက္ခာမိ-ပြောဆိုအံ့၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တော-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ-၍၊ န (ဝက္ခာမိ)-မပြောဆိုအံ့။

ဒေါသန္တရော။ ။ “ဒူသီယတေတိ ဒေါသံ၊ ဒေါသံ+အန္တရံ ယဿာတိ ဒေါသန္တရော” ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်။ [နော ဒေါသန္တရောတိ ဧတ္တစိတ္တပရိယာယော အန္တရသဒ္ဓေါတိ အာဟ “ န ဒုဋ္ဌစိတ္တော ဟုတွာ” တိ၊-သာရတ္ထ။]

—

စောဒက ဓုဒ္ဓိတက ပဋိသံယုတ္တကထာ

၄၀၁။ အဇ္ဈတ္တံ မနသိ ကရိတွာတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ (“ပရော-သူတစ်ပါးကို၊ စောဒေတဗ္ဗော-စောဒနာထိုက်၏” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊ “အဇ္ဈတ္တံ-မိမိစိတ်၌” ဟု ပေး၊) ကာရုညတာတိ-ကား၊ ကရုဏာဘာဝေါ-ကရုဏာ၏၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ဣမိနာ-ဤကာရုညတာဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ကရုဏန္တ - အပ္ပနာသို့ရောက်သော ကရုဏာစွာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂ္ဂ - ကရုဏာစွာန်၏ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော ပရိကမ် ဥပစာရ

ကာရုညတာ။ ။ ကရုဏာယေဝ ကာရုညံ၊ သုတ္တံ၌ ဣပစ္စည်းသတ်၊ ကာရုညဿ+ဘာဝေါ ကာရုညတာ၊ ဘာဝအနက်၌ တာပစ္စည်းသတ်၊ ထို့ကြောင့် “ကာရုဏာ ဘာဝေါ” ဖွင့်သည်၊ “ကာရုဏာဘာဝေါ” ၌ “ကာ” ဝယ် ဣတ္ထိဇောတက အာပစ္စည်းမကျေ၊ “ကာရုဏာ၏ ဖြစ်ကြောင်း” ဟူသည် ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော အပ္ပနာစွာန်၊ ထိုစွာန်၏ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သော ဥပစာရ စွာန်တည်း၊ ထိုစွာန် နှစ်မျိုးလုံးပင် ကရုဏာ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဘာဝတ္ထ ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ဣမိနာ ကရုဏန္တ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂ္ဂ ဒေသေတိ” ဟု မိန့်သည်။ [ကာရုဏန္တ အပ္ပနာပတ္တံ ကရုဏာဇ္ဈာနံ၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂ္ဂန္တိ ပရိကမ္ပပစာရဝသပ္ပဝတ္တံ ကရုဏံ၊ မေတ္တန္တ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂ္ဂတာတိ ဧတ္တာပိ ဒေသေဝ နယော၊-သာရတ္ထ။]

ကရုဏာကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿတိ-၏၊ ဟိတေသိတာတိ-ကား၊ ဟိတဂဝေသန
တာ-စီးပွားကို ရှားခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အနုကမ္ပိတာတိ-ကား၊
တေန ဟိတေန-ထိုစီးပွားနှင့်၊ သံယောဇနတာ-စပ်ယှဉ်စေထိုက်သူ၏ အဖြစ်သည်
လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိပိ-ဟိတေသိတာအနုကမ္ပိတာဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း၊
မေတ္တာဥ-အပ္ပနာသို့ ရောက်သောမေတ္တာစွာန်ကိုလည်းကောင်း၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ-
မေတ္တာစွာန်၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ပရိကမ် ဥပစာရမေတ္တာကိုလည်းကောင်း၊
ဒဿတိ-၏၊ အာပတ္တိဥဋ္ဌာနတာတိ-ကား၊ အာပတ္တိတော-အာပတ်မှ၊ ဥဋ္ဌာပေ
တွာ-ထစေ၍၊ သုဒ္ဓန္တေ-စင်ကြယ်သောအဖို့၌၊ ပတိဋ္ဌာပနာ-တည်စေခြင်းလည်း
ကောင်း၊ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ စောဒေတွာ-စောဒနာ၍၊ သာရေတွာ-အပြစ်ကို အမှတ်ရ
စေ၍၊ ပဋိည-ပဋိညာဉ်သို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ယထာပဋိညာယ-အကြင်
အကြင်ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ ကမ္မကရဏံ-ကံကို ပြုခြင်းသည်၊ ဝိနယပုရေက္ခာရတာ
နာမ-ဝိနည်းကို ရှေးရှုသူ၏ အဖြစ်မည်၏၊ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေတိ-ကား၊ ကာရုည
တာတိ အာဒိနာ-ကာရုညတာ အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ယေ ဧတေ-အကြင်
တရားတို့ကို၊ ဥတ္တာ-မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မေ-
ဤတရားတို့ကို၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိစိတ်၌၊ မနသိကရိတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊ ပရော-သူတစ်ပါး
ကို၊ စောဒေတဗ္ဗော-စောဒနာထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤကား အနက်တည်း။

သစ္စေစ အကုပ္ပေစာတိ-ကား၊ ဝစီသစ္စေ-ဝစီသစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ အကုပ္ပန
တာယစ-စိတ်ဆိုးခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်၌လည်းကောင်း၊ (“ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏”
ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဟိ-မှန်၊ စုဒ္ဓိတကေန-စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သစ္စဉ္စ-မှန်သော
စကားကိုလည်း၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ ကောပေါစ-စိတ်ဆိုးခြင်းကိုလည်း၊ န
ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ နေဝကုဇ္ဈိတဗ္ဗော-စိတ်လည်းမဆိုးထိုက်၊
ပရော-သူတစ်ပါးကို၊ န ဃဋ္ဌေတဗ္ဗော-ထိလည်းမထိခိုက်ထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော-
နက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါရတို့၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာန
မေဝ-ပေါ်လွင်သည်သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

စောဒက စုဒ္ဓိတက။ ။စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် စုဒ္ဓိတကအပေါ်၌ သနားစိတ်၊ စီးပွား
လိုလားသောစိတ်၊ စောင့်ရှောက်လိုသောစိတ်၊ အာပတ်မှ ထစေလိုသောစိတ်၊ ဝိနည်းတရားတော်
ကို ရှေးရှုပြုသောစိတ်၊ ဤငါးပါးကို ဖြစ်စေရ၏။ စုဒ္ဓိတကသည် ဝစီသစ္စာ၌လည်းကောင်း၊
စိတ်မဆိုးခြင်း၌လည်းကောင်း တည်စေရသည်။

ပါတိမောက္ခတ္ထပနက္ခန္ဓက ဝဇ္ဈနာ-သည်၊

နိဇ္ဈိတာ-ပြီးပြီ၊

၁၀။ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓက

ပဟာပဇာပဟိ ဂေါတမိဝတ္ထုကထာ

၄၀၂။ ဘိက္ခုနိက္ခန္ဓကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အလံ ဂေါတမိ မာတေရုစ္စိတိ-ဟူ၍၊ ကဿာ-အဘယံကြောင့်၊ (ဘဂဝါ-သည်၊) ပဋိက္ခိပတိ-ပယ် တော်မူသနည်း၊ သဗ္ဗေသမ္ဘိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ စတဿော-လေးပါးကုန်သော၊ ပရိသာ-ပရိသတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိနန-ရှိကုန်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ (“ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသက၊ ဥပါ သိကာ” ဟု ပရိသတ်လေးမျိုးရှိရိုး မဟုတ်ပါလော-ဟူလို၊) (သဗ္ဗေသမ္ဘိ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ စတဿော-ကုန်သော၊ ပရိသာ-တို့သည်၊) ကာမံ ဟောန္တိ-အကယ်၍ ကား ရှိပါပေကုန်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ရှိပါကုန်သော်လည်း၊ ကိလမိတွာ-ပင်ပန်း၍၊ (အပင်ပန်းခံ၍၊) အနေကက္ခတ္တံ-အကြိမ်များစွာ၊ ယာစိတေန-တောင်းပန်အပ် သည်၊ (ဟုတွာ၊) အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ (ပရိပါလေဿန္တိ၌ စပ်၊) အမှေဟိ - ငါတို့သည်၊ အယံ-ဤရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲသဖြင့်၊ (ဆင်းဆင်းရဲရဲ) လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လုံးသွင်း၍၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပရိပါလေဿန္တိ-စောင့်ရှောက်ကြကုန်လတံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ တော်မူ၍၊ ဘဒ္ဒကံ-ကောင်းမြတ်သည်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အနုဇာနိတုကာမော-ခွင့်ပြု ခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပဋိက္ခိပတိ - ပယ်တော်မူ၏၊ အဋ္ဌဂရုဓမ္မ ကထာ-အဋ္ဌဂရုဓမ္မကထာကို၊ (မဟာဝိဘင်္ဂေယေဝ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌ပင်၊ (မယာ-သည်၊) ကထိတာ-ဆိုအပ်ပြီ။

၄၀၃။ ကုမ္ဘထေနကေဟိတိ-ကား၊ ကုမ္ဘေ-အိုး၌၊ ဒီပံ-ဆီမီးကို၊ ဇာလေတွာ- တောက်စေ၍၊ (ညှိထွန်း၍၊) တေန အာလောကေန-ထိုဆီမီးရောင်ဖြင့်၊ ပရယရေ သူတစ်ပါးတို့၏-အိမ်၌၊ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာကို၊ ဝိစိနိတွာ-စူးစမ်းရှာဖွေ၍၊ ထေနကစော ရေဟိ-ခိုးတတ်ကုန်သော သူခိုးတို့သည်၊ [“သုပ္ပဓံသိယာနိ ဟောန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊] (“ကုမ္ဘထေနက-ဟူသည် အညံ့စားသူခိုးတည်း၊ ထိုသူခိုးတို့သော်မှ ဖျက်ဆီး လွယ်သည်” ဟူလို။)

ကုမ္ဘထေနကေဟိ။ “ကုမ္ဘ” အရ အိုး၌ထည့်၍ ထွန်းအပ်သောမီးတိုင်အောင် ငှာနုပစာရအားဖြင့် ယူ၍ “ကုမ္ဘေန-အိုးမီးရောင်ဖြင့်၊ ထေနန္တိ-ခိုးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိကုမ္ဘထေန ကာ” ဟု ပြု၊ ဤအဓိပ္ပာယ်တိုပြလို၍ အဋ္ဌကထာ၌ “ကုမ္ဘေ ဒီပံ ဇာလေတွာ” စသည်ဖြင့် မိန့်သည်။ [ယောဇနာ၌ “ကုမ္ဘထေနကေဟိတိ ဧတ္ထ ကုမ္ဘေ ဒီပံ ဇာလေတွာ တေနာလောကေန ထေနန္တိတိ ကုမ္ဘထေနကာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ကုမ္ဘေ ဒီပံ ဇာလေတွာတိ အာဒိ” ဟု ဖွင့် လေသည်။]

သေတဋ္ဌိကာနာမ ရောဂဇာတိတိ-ကာ၊ ဧကော-တစ်ကောင်သော၊ ပါဏ
 ကော-ပိုးကောင်းငယ်သည်၊ နာဋိမဇ္ဈဂတံ-(ကောက်ရိုး၏) ရိုးတံအလယ်၌ တည်
 သော၊ ကဏ္ဍ-အညောင့်ကို၊ ဝိဇ္ဈတိ-ထိုးဖောက်၏၊ ယေန-ယင်းပိုးကောင်ငယ်သည်၊
 ဝိဒ္ဓတ္တာ-ထိုးဖောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ခန္ဓမ္မိ-ထွက်လာသည်လည်းဖြစ်
 သော၊ သာလိသိသံ-သာလေးနံ့သည်၊ ခီရံ-နို့ရည်ကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ န
 သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ မဉ္ဇိဋ္ဌိကာနာမ ရောဂဇာတိတိ-ကာ၊ ဥဇ္ဈုနံ-ကြံတို့၏၊ အန္တော-
 အတွင်း၌၊ ရတ္တဘာဝေါ-နီသော ကြံတို့၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရောဂါတစ်မျိုးသည်၊
 (“နိပတတိ-ကျရောက်၏” ၌စပ်၊)

ပန-ဆက်၊ မဟတော၊ ပေ၊ အာဠိန္ဒြိယမိနာ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတိ-ပြတော်မူ၏၊ (ကံ) မဟတော-ကြီးစွာသော၊ တံဠာ
 ကဿ-တစ်ဖက်သည်ကန်၏၊ အာဠိယာ-ကန်ပေါင်ကန်ရိုးကို၊ အဗဒ္ဓါယပိ-မဖွဲ့အပ်
 ပါသော်လည်း၊ (မဖွဲ့အပ်စေကာမူ) ကိဉ္စိ ဥဒကံ-အနည်းငယ်သော ရေသည်၊
 တိဋ္ဌေယျ ယထာ-တည်ရာသကဲ့သို့၊ ပန-ဆက်၊ ပဌမမေဝ-စောစောကပ်၊ (အာ
 ဠိယာ-ကို) ဗဒ္ဓါယ-ဖွဲ့အပ်သော်၊ ယံ-အကြင်ရေသည်၊ (အနည်းငယ်သော ရေမှ
 တစ်ပါး မျှားစွာသော ရေသည်) အဗဒ္ဓပစ္စယာ - မဖွဲ့ခြင်းဟူသော အကြောင်း

သေတဋ္ဌိကာ။ ။“သေတဋ္ဌိကာ၊ သေတဋ္ဌိကာ” ဟု ပါဌ်နှစ်ထွေရှိသည်ကို ဝေရု
 ကဏ္ဍအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊ “ကဏ္ဍ” နေရာဝယ် ယောဇနာ၌ “ဂဏ္ဍ” ဟု ရှိ၏၊ “အဆစ်” ဟုလည်း
 ဖွင့်သည်။ [ဂဏ္ဍန္တိ ဖဋ္ဌံ၊ ဂဏ္ဍန္တိပိ ပါဌော၊ ဒဏ္ဍန္တိ အတ္ထော-ယောဇနာ။]

မဉ္ဇိဋ္ဌိကာ၊ ပေ၊ ဇာတိ။ ။ကြံ၌ ဤရောဂါမျိုး ကျရောက်လျှင် ကြံချောင်းအတွင်းဝယ်
 ထန်းကျင့်သွေး (ကြက်သွေး) ရောင်ကဲ့သို့ နီသော အဆင်းတစ်မျိုးပေါ်၏၊ ထိုသို့ပေါ်ပေါက်
 ကြောင်းဖြစ်သော ရောဂါကို “မဉ္ဇိဋ္ဌာ” ဟု ခေါ်၏၊ အကျိုးထန်းကျင့်သွေး၏ အမည်ကို
 အကြောင်းရောဂါ၌ တင်စားထားသော ဖလူပစာတည်း၊ ထို့ကြောင့် “မဉ္ဇိဋ္ဌာ”-ထန်းကျင့်အသွေး
 ကဲ့သို့ နီတွေးသော အဆင်းရှိအောင် ပြုတတ်သော၊ ရောဂဇာတိ-ရောဂါမျိုးသည်၊ နိပတတိ-
 ကျ၏” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ၊ “ရတ္တဘာဝေါ” နေရာ၌ “ရတ္တဘာဝေါ” ဟု ရှိသည်ကား
 မကောင်း၊ အတွင်း၌ နီမြန်းသောကြံတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရောဂါတစ်မျိုးကို အရကောတ်
 ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ရတ္တဘာဝေါ” ဟု ရှိသော ပါဌ်သာ ကောင်းသည်။

ယဏာ၊ ပေ၊ တမ္ဘိ တိဋ္ဌေယျ။ ။ရေကန်ကြီးတစ်ကန်ရှိရာ၌ ကန်ပေါင်ကန်ရိုး
 ဖွဲ့ထားလျှင် ရေများစွာ ထွက်သွား၍ အနည်းငယ်သာတည်ရာ၏၊ ကန်ပေါင်ကန်ရိုးဖွဲ့ထားလျှင်
 ကား ထိုထွက်သွားမည့်ရေများလည်း မထွက်တော့ဘဲ (တည်ထိုက်သောရေအားလုံး) တည်စရာ
 ရှိသကဲ့သို့-ဟူလို၊ [“အဗဒ္ဓါယပိ”၌ ပီသည် ဂရဟာဇောတကတည်း၊ ရေကန်ကြီးသောကြောင့်
 ကန်ပေါင်မဖွဲ့စေကာမူ အနည်းငယ်တော့ တည်စရာရှိ၏၊ “ဖွဲ့ထားလျှင်ကား အနည်းငယ်တည်
 ဖို့မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ” ဟု သမ္ဘာဝနာပြုပါ၊ ယောဇနာ၌ကား ပြောင်းပြန်ဆို၏။]

ကြောင့်၊ န တိဋ္ဌေယျ-မတည်ရာ၊ တမိ-ထိုရေသည်လည်း၊ တိဋ္ဌေယျ ယထာ-
 တည်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဝတ္ထုသို့-အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊
 အနုပ္ပန္န-မဖြစ်ပေါ်သေးမီ၊ ပဋိကစ္စေဝ-စောစောကပင်၊ အဝီတိက္ကမနတ္ထာယ-
 မကျော်လွန်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ယေ ဣမေ ဂရုဓမ္မာ-အကြင်ဂရုဓမ္မတို့ကို၊ ပညတ္တာ-
 ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေသု-ထိုဂရုဓမ္မတို့ကို၊ အပညတ္တေသုပိ-မပညတ်အပ်
 ပါကုန်သော်လည်း၊ မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမ၏၊ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်
 ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဉ္စေဝ ဝဿသဟဿနိ-အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံးသာ၊
 သဒ္ဓမ္မော-သုတော်ကောင်းတရားသည်၊ တိဋ္ဌေယျ-တည်ရာ၏၊ ပန-ဆက်၊ ပဋိက
 ဧဝ-စောစောကပင်၊ ပညတ္တတ္တာ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 အပရာနိပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဝဿသဟဿနိ-အနှစ်ငါးရာတို့ပတ်လုံး၊
 ဌဿတိ-တည်ဦးတော့လတ်၊ ဣတိဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဝုတ္တံ-ဟော
 တော်မူအပ်သော၊ ဝဿ သဟဿမေဝ-အနှစ်တစ်ထောင်ပတ်လုံးသာ၊ ဌဿတိ-
 တည်လတ်၊ ဣတိ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ဒဿတိ-၏။)

စ-ဆက်၊ ဝဿသဟဿန္တိ ဧတံ-ဝဿသဟဿံဟူသော ဤစကားကို၊ ပဋိ
 သမ္ဘိဒါဒိပဘောဒပုတ္တုခိဏာသဝ ဝသေနေဝ-ပဋိသမ္ဘိဒါအစရှိသော အပြားသို့ရောက်
 သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ (တို့နှင့်စပ်သဖြင့်သာ၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်
 မူအပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တတော - ထိုအနှစ်တစ်ထောင်မှ၊ ဥတ္တရိပိ - အလွန်လည်း၊

ဧဝမေဝ ပေ၊ ဌဿတိ။ ။မာတုဂါမများ ရဟန်းပြုလာသည့်အတွက် နဂို
 တည်စရာရှိသော အနှစ်တစ်ထောင်မှ တစ်ဝက်လျော့၍ ငါးရာသာ တည်တော့ရာ၏၊ သို့သော်
 ဂရုဓမ္မကို ကြိုတင်၍ ပညတ်တော်မူလိုက်သည့်အတွက် ငါးရာမလျော့တော့ဘဲ “သစေ အာနန္ဒ
 ပေ၊ ဝဿသဟဿံ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ” ဟု ပဌမမိန့်တော်မူအပ်သော အနှစ်တစ်ထောင်
 အတိုင်းပင် တည်ပါလိမ့်မည်-ဟူလို။

ပဋိသမ္ဘိဒါ (ဒိ) ပဘောဒပုတ္တု။ ။အတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ နိရုတ္တိ၊ ပဋိဘာနအားဖြင့် ကွဲပြား
 သော ပဋိသမ္ဘိဒါကို “ပဋိသမ္ဘိဒါ ပဘောဒ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ သို့သော် သာရတ္ထ၌ “ပဋိသမ္ဘိဒါ
 ပဘောဒပုတ္တု ခိဏာသဝဝသေနေဝ ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တုခိဏာသဝဂ္ဂဟဏေန ဓာနာနိပိ
 ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ “န ဟိ နိဇ္ဈာနကာနံ သဗ္ဗပ္ပကာရ သမ္ပတ္တိ ဣဇ္ဈတိ” တိ ဂဏ္ဍိပဒေသု
 ဝုတ္တံဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တုခိဏာသဝသည် တေဝိဇ္ဇ စသည်မှ တခြားဖြစ်၏၊
 ထို့နောက် ဆဋ္ဌဘိညခိဏာသဝ၊ တေဝိဇ္ဇခိဏာသဝများလည်း ရှိသေးရကား အာဒိဖြင့် ဥ
 ပါးသော ဝိဇ္ဇာ၊ ၆ ပါးသော အဘိညဏ်တို့ကိုယူ၍ “ပဋိသမ္ဘိဒါဒိပဘောဒပုတ္တု”ဟု ရှိလျှင်
 ကောင်းမည်။

ဝိမတိ။ ။သုက္ခဝိပဿက ခိဏာသဝဝသေန ဝဿသဟဿန္တိ အာဒိ ခန္ဓက
 ဘာဏကာနံ မတံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ၊ ဒီဃနိကာယဌကထာယံ ပန” ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တေဟိ
 ဝဿသဟဿံ အဋ္ဌာသိ၊ ဆဋ္ဌဘိညေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ တေဝိဇ္ဇေဟိ ဝဿသဟဿံ၊

ဝါ-အထက်၌လည်း၊ သုက္ခဝိပဿနိဏာသဂဝသေန-သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊) ဝဿသဟဿံ-အနှစ်တစ်ထောင်ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ အနာဂါမိဝသေန-အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊) ဝဿသဟဿံ-လည်းကောင်း၊ သကဒါဂါမိဝသေန-သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊) ဝဿသဟဿံ-လည်းကောင်း၊ သောတာပန္နဝသေန-သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (တို့နှင့်စပ်သဖြင့်၊) ဝဿသဟဿံ-လည်းကောင်း၊ ဣတိဇဝံ-သို့၊ ပဉ္စဝဿသဟဿာနိ-အနှစ်ငါးထောင်တို့ပတ်လုံး၊ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မော-ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မသည်၊ ဌဿတိ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မောပိ-ပရိယတ္တိဓမ္မသည်လည်း၊ တာနိယေဝ-ထိုအနှစ်ငါးထောင်တို့ပတ်လုံးပင်၊ (ဌဿတိ၊) ဟိ-မှန်၊ ပရိယတ္တိယာ-ပရိယတ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဗုဒ္ဓိဝေဓော-ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မသည်၊ န အတ္တိ-မရှိနိုင်၊ ပရိယတ္တိယာ-သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပဋိဝေဓောပိ-သည်လည်း၊ န နဟောတိ-မဖြစ်မဟုတ်၊ (ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊) ပန-ဆက်၊ လိဂိ-ရဟန်း၏အသွင်အပြင်သည်၊ ပရိယတ္တိယာ-သည်၊ အန္တရဟိတာယပိ-ကွယ်ပါသော်လည်း၊ စိရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ ပဝတ္တိဿတိ-ဖြစ်ရစ်လတ်၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သုက္ခဝိပဿကေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ ပါတိမောက္ခေဟိ ဝဿသဟဿံ အဋ္ဌာသီတိ ဝုတ္တံ၊ အင်္ဂုတ္တရ သံယုတ္တဋ္ဌကထာသုပိ အညထာဝ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗ အညမညဝိရုဒ္ဓမ္မိ တံတံ ဘာဏကာနံ၊ မတေန လိခိတသီဟဋ္ဌဋ္ဌကထာသု အာဂတနယမေဝ ဂဟေတွာ အာစရိယေန (ဗုဒ္ဓယောသဆရာသည်၊) လိခိတံ၊ ဤဒီသေ ကထာဝိရောဓေ (န သောဓနီယော-မသုတ်သင်နိုင်၊) သာသနပရိဟာနီယာ အဘာဝတော၊ သောဓနပါယာဘာဝါ၊ ပရမတ္ထဝိရောဓောဓေ ဟိ သုတ္တာဒိနယေန သောဓနီယော၊ န ကထာမဂ္ဂဝိရောဓောတိ။ [သာရတ္ထဋီကာ၌ အကျယ်လာသေး၏ ရှုပါ။]

ဘိက္ခုနီ ဥပသမ္ပဒါနုဇာနနကထာ

၄၀၄။ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေတုန္တိ-တုံဟူသော၊ ဣမာယ အနုညတ္တိယာ-ဤ ခွင့်ပြုတော်မူချက်ကြောင့်၊ (ဣမာယ အနုပညတ္တိယာ-ဤအနုပညတ်တော်ကြောင့်၊) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပဉ္စသတာ-ငါးရာ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ သာကိယာနီယော-သာကီဝင်မင်းသမီးတို့ကို၊ မဟာပဇာပတိယာ-မဟာပဇာပတိ

အနုညတ္တိယာ။ ။အနုညတ္တိယာတိ အနုညာယ၊ (သာရတ္ထ)၊ ဤအလို “အနုပညတ္တိယာ” ဟု မရှိရ၊ “အနုညတ္တိယာ” ဟူသာ ရှိရမည်၊ ယောဇနာ၌ကား “ဣမာယ အနုပညတ္တိယာတိ မဟာပဇာပတိယာ အဋ္ဌဂုရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒံ ဥပနိဓာယ အယံ ပညတ္တိ အနုပညတ္တိနာမ” ဟု အနုပညတ္တိယာကိုပင် အတည်ပြု၍ ဖွင့်သွားလေသည်။

ဂေါတမီ၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာယော-အတူနေ တပည့်မတို့ကို၊ ကတွာ-၍၊ ဥပသမ္မာ
ဒေသုံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊
သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တာ-ထိုငါးရားသော သာကီဝင်မင်းသမီး
တို့သည်၊ ဧကတော ဥပသမ္မန္နာနာမ-ဧကတော ဥပသမ္မန္နာတို့မည်သည်၊ (တစ်ဖက်
သော ဘိက္ခုသံဃာ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သူတို့မည်သည်၊) အဟေသုံ-ဖြစ်ကုန်
ပြီ၊ ယေ ခေါ်တွံ ဂေါတမီတိ-ဟူသော၊ ဣမိနာ သြဝါဒေန-ဤသြဝါဒတော်ကြောင့်၊
ဂေါတမီ-ဂေါတမီသည်၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်ပြီ။

၄၀၉။ ကမ္မံ န ကရိယတိတိ-ကား၊ တဇ္ဇနီယာဒိ-တဇ္ဇနီယအစရှိသော၊ သတ္တ
ဝိဓမ္မိ-ခုနစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ-ကံကို၊ န ကရိယတိ-မပြုအပ်၊
ခမာပေန္တိတိ-ကား၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ န ကရိယာမိ-မပြုပါတော့အံ့၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ခမာပေန္တိ-သည်းခံစေကြကုန်၏။

၄၁၀။ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ နိယျာတေတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊)
တဇ္ဇနီယာဒိသု-တဇ္ဇနီယ အစရှိသောကံတို့တွင်၊ ဣဒံနာမ ကမ္မံ-ဤမည်သော
ကံကို၊ ဧတိဿာ-ဤဘိက္ခုနီ၏ (အပေါ်၌) ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ ဣတိဧဝံ-သို့၊
ရောပေတွာ-ကံသို့ တင်၍၊ တံ-ထိုကံကို၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ တုမှေဝ-သင်တို့သည်
သာ၊ ကရောထ-ပြုကြကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နိယျာတေတဗ္ဗံ-အပ်နှင်းရာ၏၊
ပန-ဆက်၊ အညသ္မိ-အခြားသော ကံသို့၊ ရောပိတေ-တက်ရောက်စေအပ်ပြီးသော်၊
(တင်အပ်ပြီးသော်)၊ အညံ-အခြားသောကံကို၊ သစေ ကရောန္တိ-အကယ်၍ပြုကုန်
အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဇ္ဇနီယကမ္မာရဟဿ နိယသကမ္မံ ကရောတိတိ ဧတ္ထ-တိဟူသော
ဤပါဠိရပ်၌၊ (မဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္မေယျက္ခန္ဓက၊ ဥပါလိပုတ္တာကထာပါဠိတော်၌) ဝုတ္တနယေ
နေဝ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ကာရေတဗ္ဗတံ-ပြုစေထိုက်သည်၏
အဖြစ်သို့၊ (ဆုံးဖြတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့) အာပဇ္ဇန္တိ-ရောက်ကုန်၏။ [ဝုတ္တနယေ
နေဝ ကာရေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇန္တိတိ တထာကရဏဿ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ ဒုက္ကဋေန
ကာရေတဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇန္တိ-သာရတ္ထ။ “မပြုအပ်” စသည်ဖြင့် ပယ်မြစ်ရာ၌ ပြုလုပ်
လျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ခန္ဓက၏ ထုံးစံတည်း။]

၄၁၁။ ကဒ္ဒမောဒကေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ (ဝိပ္ပသန္နဥဒက
စသည်မဖက် သက်သက်) ကဒ္ဒမောဒကေန-ရွံ့ညွှန်ရေဖြင့်သာ၊ (ဩသိဉ္စန္ဒဿ-
သွန်းလောင်းသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်) န-မဟုတ်သေး၊ ဝိပ္ပ
သန္နဥဒကရဇနကဒ္ဒမာဒိသုပိ-အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သော ရေ၊ ဆိုးရေ၊ ရွံ့ညွှန်
အစရှိသည်တို့တွင်လည်း၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြင့်၊ ဩသိဉ္စ
န္ဒဿ-၏၊ ဒုက္ကဋ်မေဝ-သည်သာ၊ အဝန္တိယော၊ ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဘိက္ခု

နုပဿယေ-ဘိက္ခုနီတို့၏ ကျောင်း၌၊ သန္နိပတိတွာ-စည်းဝေးပြီး၍၊ အသုကော နာမ-ထိုမည်သော၊ အယော-အရှင်သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အပသာဒနီယံ-မကြည်ညိုဖွယ်ကို၊ ဒသေတိ-ပြပါ၏၊ ဧတဿအယုဿ-ဤအရှင်ကို၊ အဝန္တိယကရဏံ-ရိုမခိုးထိုက်သူကို ပြုခြင်းသည်၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်ပါလော၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ သာဝေတဗ္ဗံ-ကြားသိစေထိုက်၏၊ ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော သုံးကြိမ် ကြားသိစေခြင်းဖြင့်၊ အဝန္တိယော-ရိုမခိုးထိုက်သူသည်၊ ဝါ-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏။

တတော-ထိုသို့ ပြုအပ်ပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သာမဏေရေ-သာမဏေတို့ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ န ဝန္တိန္တိယထာ-ရိုမခိုးကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝံ-ဤအတူ ဒိသွာပိ-မြင်၍လည်း၊ န ဝန္တိတဗ္ဗော-ရိုမခိုးထိုက်၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုရဟန်းသည်၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဝတ္ထန္တေန-ကျင့်လတ်သော်၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ-သို့၊ အဂန္တာမသွားမူ၍၊ ဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်းတိုက်၌သာ၊ သံဃဝါ-သံဃာသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂဏဝါ-ဂိုဏ်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဂ္ဂလံဝါ-၁ ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဥက္ကဋ္ဌိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ အဉ္စလီ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ မယံ-တပည့်တော်အား၊ ခမတု-သည်းခံပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ခမာပေတဗ္ဗံ-သည်းခံစေရာ၏၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သန္တိကံ-သို့၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊ ဧသော ဘိက္ခု-အဲဒီရဟန်းသည်၊ (အဝန္တိယ ရဟန်းသည်) တုမေ-တို့ကို၊ ခမာပေတိ-သည်းခံစေ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ-ပြောဆိုရာ၏၊ တတော- ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ သော-ထိုရဟန်းကို၊ ဝန္တိတဗ္ဗော-ရိုခိုးထိုက်၏၊ 'အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ-ဤဘိက္ခုနီကွန္ဒက၌၊ သင်္ခေပေါ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရံ ပန-အကျယ်ကိုကား၊ ကမ္မဝိဘင်္ဂေ-ကံတို့ကိုအကျယ် ဝေဖန်ရာ ကမ္မဝင်၌၊ (ပရိဝါရ၊ ကမ္မဝင်၌) ဝက္ခာမ-ဆိုကုန်အံ့။'

☸ ဩဘာသေန္တိတိ-ကား၊ အသဒ္ဓမ္မေန-မသူတော်တို့၏ အကျင့်ဖြင့်၊ ဩဘာသေန္တိ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုကုန်၏၊ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဇေန္တိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ပရိသေ-တို့ကို၊ အသဒ္ဓမ္မေန-မသူတော်တို့၏ အကျင့်ဖြင့်၊ သမ္ပယောဇေန္တိ-ယှဉ်စေကြကုန်၏၊ အဝန္တိယကရဏံ-ရိုမခိုးထိုက်သူကို ဖြုခြင်းသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ အာဝရဏန္တိ-ကား၊

တေန ဘိက္ခုနာ ၁၆၀၊ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ ။နောက်ဆုံး၌ ဘိက္ခု ၀ ပါးထံ ချဉ်းကပ်၍ တောင်းပန်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “တေန ဘိက္ခုနာ” ဟု ဆိုသည်။ သံဃထံ၊ ဂိုဏ်းထံ ချဉ်းကပ်၍ တောင်းပန်ရာ၌ သံဃာ၊ ဂိုဏ်းတို့က ပြုဖွယ်များကို ပရိဝါရ၊ ကမ္မဝင် အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ် ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိတ္ထာရံ ပန ကမ္မဝိဘင်္ဂေ ဝက္ခာမ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိဟာရပွဝေသနေ-ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်ခြင်း၌၊ နိဝါရဏံ-တားမြစ်ခြင်းကို၊ (“ကာတုံ အနုဇာနာမိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) သြဝါဒံ ထပေတုန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဘိက္ခုနုပဿယံ-သို့၊ ဂန္ထာ-၍၊ န ထပေတဗ္ဗော-တန်ထားထိုက်သည် မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ သြဝါဒတ္ထာယ-သြဝါဒအကျိုးငှာ၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) အသုကာနာမ-ထိုမည်သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ သာပတ္တိကာ-အာပတ်နှင့် တကွဖြစ်၏၊ တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏အတွက်၊ သြဝါဒံ-ကို၊ ထပေမိ-တန်ထား၏၊ တာယ-ထိုဘိက္ခုနီနှင့်၊ သဒ္ဓိ-ကွ၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ မာ ကရိတ္ထ-မပြုကြကုန်လင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗာ) ကာယဝိဝရဏာဒိသုပိ-ကာယ ဝိဝရဏ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္ပ-ဒဏ်အမှုသည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ- သာ။

၄၁၃။ န ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ န ဂန္ထဗ္ဗောတိ အာဒိ-ဗ္ဗောအစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုနီဝိဘင်းအဖွင့်၌၊ ဝုတ္တမေဝ-သည်သာ။

၄၁၆။ ဖာသုကာ နာမေန္တိတိ-ကား၊ ဂိဟိဒါရိကာယောဝိယ-လူဝတ်ကြောင် မိန်းကလေးတို့သည်ကဲ့သို့၊ ယနပဋ္ဌကေန-တစ်ခဲနက် အပြားဖြစ်သော၊ ကာယဗန္ဓ နေန-ခါးပန်းကြိုးဖြင့်၊ ဖာသုကာ-နံရိုးတို့ကို၊ နမနတ္ထာယ-ညွတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ကြကုန်၏၊ (“နမနတ္ထာယ ဗန္ဓန္တိ-ညွတ်ခြင်းအကျိုးငှာ+ဖွဲ့” ဟု ဆိုသဖြင့် “ညွတ်စေ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “ဖာသုကာနာမေန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိပါစေ၊ ဖာသုကာသဒ္ဓါသည်ဣတ္ထိလိင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် “ဖာသုကေ” ဟုမရှိရ။] ဧတပရိယာ ကတန္တိ-ကား၊ ဧကဝါရံ-၁ ကြိမ်၊ ပရိက္ခိပနကံ-ထက်ဝန်းကျင် ရစ်ပတ်ကြောင်းဖြစ် သော၊ (တစ်ပတ်၊ ပတ်လောက်ရုံဖြစ်သော၊ “ကာယဗန္ဓနံ-ကို၊ အနုဇာနာမိ” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) ဝိလီဝေန ပဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ သဏှဟိ-သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ ဝေဠု ဝိလီဝေဟိ-ဝါးနှီးတို့ဖြင့်၊ ကတပဋ္ဌေန-ပြုအပ်သော အပြားဖြင့်၊ (“ဖာသုကာ-နံရိုး တို့ကို၊ နာမေန္တိ-ညွတ်စေကြကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [“ဝိလီဝေန-နှီးဖြင့်ပြု အပ်သော၊ ပဋ္ဌေန-အပြားဖြင့်” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။]

ဒုဿပဋ္ဌေနာတိ-ကား၊ သေတဝတ္ထပဋ္ဌေန-ဖြူသောအဝတ်ပြားဖြင့်၊ ဒုဿ ဝေဏိယာတိ-ကား၊ ဒုဿေန-အဝတ်ဖြင့်၊ ကတဝေဏိယာ-ပြုအပ်သောအထပ် ထပ်ဖြစ်သော အပြားဖြင့်၊ ဒုဿဝဋ္ဋိယာတိ - ကား၊ ဒုဿေန-ဖြင့်၊ ကတဝဋ္ဋိယာ-

ဒုဿဝေဏိယာ။ ။ဒုဿဝေဏိယာတိ အနေကဒုဿပဋ္ဌေ ဧကတော ကတ္တာ ကတဝေဏိယာ၊ (ဝိမတိ) အဝတ်တို့ကို အထပ်ထပ် ထပ်ထားအပ်သော အရာကို “ဒုဿဝေဏိ” ဟု ခေါ်သည်၊ “ဝေဏိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် “အထုံး” ဟု မမှတ်နှင့်၊ အထုံးဖြင့် နံရိုးတွေကို ညွတ်အောင်ပတ်၍ မဖြစ်။

ပြုအပ်သော အကျစ်ဖြင့်၊ (“ဖာသုကာ နာမေန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) (“ကတ ဝဋ္ဋိယာ-ပြုအပ်သော အလိပ်ဖြင့်” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ပေး၏။) စောဠပဋ္ဌာဒီသု- စောဠပဋ္ဌာအစရှိသည်တို့၌၊ စောဠကာသာဝ-ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော အဝတ် ကြမ်းကို၊ စောဠန္တိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-၏။ ရှေ့၌ ပြုအပ်ပြီးသော ဒုဿကား ဖန်ရည် မဆိုးအပ်သော သေတဝတ္ထတည်း။

အဋ္ဌိလ္လေနာတိ-ကား၊ ဂေါဇယံဋ္ဌိကေန-နွား၏ သလုံးမြင်းခေါင်းရိုးဖြင့်၊ (“ယံသာပေန္တိ-ပွတ်တိုက်စေကြကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။) [ယောဇနာ၌ “အဋ္ဌိ လ္လေနာတိ အဒ္ဓနေန အဋ္ဌိနာ-စိုသော အရိုးဖြင့်” ဟု ဖွင့်၏။ “အဋ္ဌ+အလ္လ” ဟု ပုဒ်ဖြတ် ဟန်တူသည်။ သို့သော် ထိုစိုသော အရိုးသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းရကား အဋ္ဌ နောင် သုတ္တအနက်၌ “ဣလ္လ” ပစ္စည်းဟု ကြံသင့်မည်ထင်သည်။] ကဋ္ဌိပ္ပဒေသော- ခါးအရပ်ကို၊ ဇယနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဟတ္ထံ ကောဠာပေန္တိတိ-ကား၊ အဂ္ဂဗာဟံ-လက်မောင်းဖျားကို၊ ကောဠာပေတွာ-ထုရိုက်စေ၍၊ မောရပတ္တာဒီဟိ- ဥဒေါင်း၏အတောင် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တာလင်္ကာရ-ဆန်းကြယ်သော တန်ဆာ ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကုန်၏။ [“ကောဠာဓာတ်သည် “ဖြတ်တောက်ခြင်း” အနက်ကို ဟော၏” ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ဆို၏။ သို့သော် ခါး၊ လက်မောင်းဖျားတို့ကို ဖြတ်တောက် ခြင်းကား မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် တုတ်လာအောင် ထုရိုက်ပေးခြင်းကို ဆိုလိုဟန်တူ သည်။ ရှေးအဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ “ကောဠာပေတွာ-ခတ်စေ၍” ဟု ပေး၏။ “ပုတ် ခတ်စေ၍” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဟတ္ထကောစ္စန္တိ-ကား၊ ပိဋ္ဌိဟတ္ထံ-လက်ဖမိုး ကို၊ ပါဒန္တိ-ကား၊ ဇယံ-ခြေသလုံးကို၊ ပါဒကောစ္စန္တိ-ကား၊ ပိဋ္ဌိပါဒံ-ခြေဖမိုးကို၊ (“ကောဠာပေန္တိ-ထုရိုက်စေကြကုန်၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၄၁၇။ မုခါလိမ္မနာဒီနိ-မျက်နှာကို လိမ်းကျံခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝုတ္တနယာ နေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိကုန်သည်သာ၊ (“မုခံ အာလိမ္မန္တိ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသောကြောင့် “မုခါလိမ္မနာဒီနိ” ဟု ရှိပါစေ၊) အပါဂီ ကရောန္တိတိ-ကား၊ အက္ခိ- မျက်လုံးတို့ကို၊ အဉ္စန္တိယော - မျက်ရေ ကွင်းကုန်လတ်သော်၊ အပါဂီဒေသေ- မျက်ထောင့်အရပ်၌၊ အမောမုခံ-အောက်သို့ ရှေးရှုသော၊ လေခံ-အရေးအကြောင်း ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။ ဝိသေသကန္တိ-ကား၊ ဂဏ္ဍပုပ္ဖဒေသေ-ပါးစောင်အရပ်၌၊ ဝိစိတြသဏ္ဌာနံ-ဆန်းကျယ်သော သဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ဝိသေသကံ-မှန်ကူပြောက်ကို၊

အပါဂီ။ ။အချို့စာ၌ “အဂီရာဂံ ကရောန္တိ” ဟုလည်းကောင်း “အဝဂီ ကရောန္တိ” ဟုလည်းကောင်း ပါဠိပျက်၏။ “အပါဂီ၊ အက္ခိကောဋီသု” ဟု (၂၆၁)အဘိဓာန် ရှိသောကြောင့် “အပါဂီ ကရောန္တိ” ဟု ရှိသောပါဠိသာ ကောင်းသည်။ [“အပ+အဂီ” ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ မျက်လုံး၏ အပြင်အထောင့် (မျက်ထောင့်)] မျက်လုံးတို့ကို မျက်ရေကွင်းသောအခါ မျက်ထောင့်အရပ်၌ အောက်သို့ကျလာသော အရေးအကြောင်းငယ်ပြုခြင်းကို “အပါဂီ ကရောန္တိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝါ-ထူးခြားသော အရေးအသားကို၊ ကရောန္တိ-နိဇ္ဇိ၊ သြလောကေန္တိတိ-ကား၊ ဝါတ ပါနိ-လေသောက်ပြုတင်းကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၏၊ ဝီထိ-လမ်းကို၊ သြလောကေန္တိ- ကြည့်ကြကုန်၏၊ သာလောကေ တိဋ္ဌန္တိတိ-ကား၊ ဒွါရံ-တံခါးမကြီးကို၊ ဝိဝရိတ္တာ- ချ်၊ ဥပမုကာယံ-ထက်ဝက်သော ကိုယ်ကို၊ ဒသေန္တိယော-ပြကုန်လျက်၊ တိဋ္ဌန္တိ- ရပ်တည်ကြကုန်၏။

နစ္စန္တိ-ကား၊ နဋသမန္တ-ကချေသည်တို့၏ သဘင်ကို၊ (ကပွဲသဘင်ကို)၊ ကာရေ န္တိ-ပြုစေကြကုန်၏၊ ဝေသိ ဝုဋ္ဌာပေန္တိတိ-ကား၊ ဂဏိကံ-ပြည့်တန်ဆာမကို၊ ဝုဋ္ဌာ ပေန္တိ-(ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍) ထမြောက်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-ပဉ္စင်းခံပေးကြကုန်၏။ [ဝုဋ္ဌာပေန္တိတိ ဥပသမ္မာဒေန္တိ-ယောဇနာ။] ပါနာဂါရံထပေန္တိတိ - ကား၊ သုရံ- သေရည်ကို၊ ဝိက္ကိဏန္တိ-ရောင်းချကြကုန်၏၊ သူနံ ထပေန္တိတိ-ကား၊ မံသံ-အသားကို၊ ဝိက္ကိဏန္တိ-ကုန်၏၊ [သူနာတု အဓိကောဋ္ဌနံ၊ အဘိဓာန် (၅၂၁)အသားတို့ကို စင်းရာ ဖြတ်ရာတုံးကို “သူနာ”ဟု ခေါ်၏၊ ဤနေရာ၌ကား ဌာနူပစာရအားဖြင့် ထိုတုံး ပေါ်၌ တင်၍ဖြတ်ရသော အသားတိုင်အောင်ယူပါ၊ ယောဇနာ၌ “သူနသဒ္ဓါသည် မံသပရိယာယ်”ဟု ဆို၏။] အာပဏန္တိ-ကား၊ နာနာဘဏ္ဍာနံ-အမျိုးမျိုးသော ဘဏ္ဍာတို့၏၊ အနေကဝိဓံ-များသောအပြားရှိသော၊ အာပဏံ-ဈေးဆိုင်ကို၊ ပသာ ရေန္တိ-ဖြန့်ခင်းကြကုန်၏၊ ဒါသံ ဥပဋ္ဌာပေန္တိတိ-ကား၊ ဒါသံ-ကျွန်ယောက်ျားကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (အလှူခံ၍) တေန-ထိုကျွန်သည်၊ ဝါ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ဝေယျာဝစ္စကို၊ (အလုပ်ကြီးငယ်ကို) ကာရေန္တိ-ပြုစေကြကုန်၏၊ ဒါသီ အာဒိသုပိ-ကျွန်မိန်းမ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဇသေဝနယော-တည်း။ /

☞ ဟရိတကပတ္တိကံ ပကိဏန္တိတိ-ကား၊ ဟရိတကဉ္စေဝ-ဟင်းရွက်စိမ်းကိုလည်း ကောင်း၊ ပတ္တဉ္စ-ဟင်းရွက် အကျက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပကိဏန္တိ-ရောင်းကြကုန်၏။ [ပပုဗ္ဗကိဓာတ်+နာပစ္စည်း၊ ဝိက္ကိဏနနှင့် အနက်တူ၊ နာပစ္စည်းကြောင့် ရသပြု၍ “ကိ” ဟု ဖြစ်ရသည်။] ပကိဏ္ဏကာပဏံ-ရောပြွမ်းသော ဈေးဆိုင်ကို၊ ပသာရေန္တိ-

ဝိသေသကံ။ ။“ဝိသေသကန္တိ ပတ္တလေခါဒိ (ဝဏ္ဏလေခါဒိ) ဝဏ္ဏဝိသေသံ” ဟု ဝိမတိ၌လည်းကောင်း၊ “ဝိသေသကန္တိ ဝတ္တဘင်္ဂံ (ပတ္တဘင်္ဂံ)”ဟု သာရတ္ထ၌လည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ အချုပ်မှာ “ဝိသေသကော တု တိလကော” ဟူသော အဘိဓာန် (၃၀၀) နှင့်အညီ မျက်နှာ၌ လှပအောင်ပြုအပ်သော ထူးခြားသော မှန်ကူပြောက်၊ မှန်ကူကွက်၊ အရေးအကြောင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးကို “ဝိသေသက” ဟု ခေါ်သည်။

သာလောကေ တိဋ္ဌန္တိ။ ။“သာလောကေ-အရောင်အလင်းနှင့် တကွဖြစ်သော အရပ်၌” ဟု ပေး၊ တံခါးပေါက်မကြီးကို ဖွင့်လိုက်သောအခါ အရောင်အလင်းရ၏၊ ထိုအရပ်၌ ကိုယ်၏ ဘေးတစ်ဖက်ကို ဖော်၍ ရပ်နေကြသည်-ဟူလို့၊ [ယောဇနာ၌ “သာလောက” အရ တံခါးကိုယူ၍ “သာလောကေ တိဋ္ဌန္တိတိ ဧတ္ထ သံဝဇ္ဇတိ၊ သာလောကာ ဧတ္တာတိ သာလောကန္တိ ကတွာ ဒွါရံ ဝံဟေတဗ္ဗံ” ဟု ဖွင့်လေသည်။]

ကုန်၏။ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ။ [အစိမ်းအကျက် ရောပြွမ်းနေသည်ကို “ပကိဏ္ဍက” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။]

၄၁၈။ သဗ္ဗနီလကာဒိကထာ-သဗ္ဗနီလက အစရှိသော ကထာကို၊ ကထိတာ ယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ [မဟာဝဂ္ဂ၊ သဗ္ဗနီလကာဒိပဋိက္ခေပကထာ၌ ဆိုအပ် ပြီးသည်သာ။]

၄၁၉။ ဘိက္ခုနီ၊ ပေ၊ ကရောန္တိတိအာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အယံ- ဤဆိုအပ်လတ်ကား၊ ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယော-ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော အဆုံး ဖြတ်တည်း၊ ဟိ-ချေ၊ ပဉ္စသု-ငါးဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကေသု-သီတင်းသုံးဖော်တို့ တွင်၊ ယောကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သီတင်းသုံးဖော်သည်၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ကရောန္တော-ပြုခါနီးလသော်၊ မမ-တပည့်တော်၏၊ အစ္စယေန- ကွယ်လွန်ရာအခါ၌၊ မယံ-တပည့်တော်၏၊ ပရိက္ခာရော-ပရိက္ခရာသည်၊ ဥပဇ္ဈာ ယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ- အကယ်၍ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-ဤသို့ပြောသော်လည်းကောင်း၊ အာစရိယဿ- ဆရာ၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်း ကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ-အတူနေတပည့်၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု၊ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကဿ-အနီးနေတပည့်၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု၊ (ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊) (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မာတု-အမိ၏၊ ဥစ္စာသည်) ဟောတု၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော် လည်းကောင်း၊ ပိတု-အဖ၏ (ဥစ္စာသည်) ဟောတု၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံ သတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ အညဿ-အခြားသော၊ (ဥပဇ္ဈာယ်စသည်မှ အခြားသော) ယဿကဿစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (ဥစ္စာ သည်) ဟောတု၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေသံ- ထိုဥပဇ္ဈာယ်စသတို့၏ (ဥစ္စာသည်) န ဟောတိ-မဖြစ်၊ သံဃဿေဝ-သံဃာ၏ (ဥစ္စာသည်) သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးဦးကုန်သော၊ သဟဓမ္မိကာနံ- တို့၏၊ အစ္စယဒါနံ-သေလွန်ရာ အခါ၌ ပေးခြင်းသည်၊ ဝါ-သေလွန်မှ ပေးခြင်းသည်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဝါ-အထမမြောက်၊ (“သီတင်းသုံးဖော် ၅ ဦးတို့က သေမှ ပေးခြင်းသည် ပေးရာ မရောက်”ဟူသော စကားကို သတိပြုပါ။) ဂိဟိနံ-လူဝတ် ကြောင်တို့၏၊ (အစ္စယဒါနံ) ပန-ကား၊ ရဟတိ-၏၊ ဝါ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ဘိက္ခုနီဝိဟာရေ-ဘိက္ခုနီ တို့၏ ကျောင်းတိုက်၌၊ ကာလံ-ကို၊ ကရောတိ- အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပရိက္ခာရော-သည်၊ ဘိက္ခုနီယေဝ-တို့၏ (ဥစ္စာသည်) သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ဘိက္ခုဝိဟာရေ-ရဟန်းတို့၏ ကျောင်းတိုက်၌၊ ကာလံ-ကို၊ ကရောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဿာ-ထိုဘိက္ခုနီ၏၊ ပရိက္ခာရော-သည်၊ ဘိက္ခုနီနိယေဝ-သာ၊ ဟောတိ။

၄၂၀။ ပုရာဏမလ္လိတိ-ကား၊ ပုရာဏေ-ရှေးအခါ၌၊ ဂိဟိကာလေ-လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်ရာအခါ၌၊ (ပုရာဏသရုပ်ကို ဖော်သည်။) မလ္လဿ-လက်ငွေ့သမား၏၊ ဘရိယာ-မယားသည်၊ (“ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိတာ ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ပုရိသဗျဉ္ဇနန္တိ-ကား၊ ပုရိသနိမိတ္တံ-ယောက်ျား၏နိမိတ်သည်၊ (“ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဆိန္နဝါ-ပြတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ အစ္ဆိန္နံ ဝါ-မပြတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ-ဖုံးထားအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ-ဖုံးမထားအပ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရပ်၌၊ ပုရိသဗျဉ္ဇနံ-ယောက်ျား၏နိမိတ်သည်၊ (အတ္ထိ၊) ဣတိ-ဤသို့၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ သစေဥပနိဇ္ဈာယတိ-အကယ်၍ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုအံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ။)

၄၂၁။ ယံ-အကြင်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ တုမေယေဝ-အရှင်ဘုရားတို့သည်သာ၊ ပရိဘုဂ္ဂထ-သုံးဆောင်ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်ပြီး၊ (တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်။) အတ္တနော-၏၊ ပရိဘောဂတ္တာယ-သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒိန္နံနာမ-လှူအပ်ပြီးမည်၏၊ (မိမိသုံးဆောင်ဖို့အလို့ငှာ လှူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်မည်၏၊) တံ-ထိုခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို၊ အညဿ-အခြားသူအား၊ ဒဒေတော-ပေးသောရဟန်း၏၊ ဒုက္ကဋ်-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ အဂ္ဂံ-အဦးအဖျားကို၊ ဂဟေတွာ-ယူပြီး၍၊ ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ အသပ္ပာယ်-မလျှောက်ပတ်သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ အပနေတု-ဖယ်ရှားခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ (ဖယ်ရှား၍ သူတစ်ပါးအား လှူကောင်း၏-ဟုလို၊) စီဝရံ-သင်္ကန်းသည်၊ (သစေဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဧကာဟံဝါ-၁ ရက်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟံဝါ-နှစ်ရက်ပတ်လုံးသော်လည်းကောင်း၊ ပရိဘုဂ္ဂိတွာ-သုံးစွဲပြီး၍၊ ဒါတု-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-၏၊ ပတ္တာဒိသုပိ-သပိတ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော-တည်း။

ဘိက္ခုနံ သန္ဓိမိ ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုဟိ ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာတိ-ကား၊ ဟိယျေယမန်နေ၌၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ [အချို့စာ၌ “ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ကပ်စေ၍” ဟု ရှိ၏၊ အဓိပ္ပာယ်တူ။] ထပိတမံသံ - ထားအပ်သော အသားကို၊ (ပရိဘုဂ္ဂိ

အတ္တနော ပရိဘောဂတ္တာယ။ “တုမေယေဝ ပရိဘုဂ္ဂထ” ဟု လျှောက်၍ ယူအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ သင်္ကန်းစသည်ကိုဖြစ်စေ၊ မိမိ အနည်းငယ်သုံးစွဲပြီးမှသာ သူတစ်ပါးအား တစ်ဆင့် လှူကောင်းသည်ကို သတိပြုပါ။ အထူးမလျှောက်ဘဲ လှူလျှင်ကား မိမိ မသုံးစွဲဘဲလည်း တစ်ဆင့် လှူကောင်း၏။

ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုဟိ ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ။ “ပါဠိတော် သီဟိုဠ်မူ၌ “ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုဟိ ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ” ဟု ရှိ၏၊ ဆိုလိုရင်းကား... ဘိက္ခုတို့ အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် အကပ်မခံအပ်သေးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ဖြစ်၏။

တဗွံ၌ စပ်) အဇ္ဇ-ယနေ၊ အညသ္မိ-ဘိက္ခုတို့မှ အခြားသော၊ အနုပသမ္ပန္န-လူ သာမဏေသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟာ ပေတွာ-တစ်ဖန်ယူစေ၍၊ ဝါ-ကပ်စေ၍၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗွံ-သုံး ဆောင်နိုင်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်သည်၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတကဋ္ဌာနေ-အကပ်မခံအပ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၏ အရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိ တမ္ပိ-အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်သည်လည်း၊ ဘိက္ခုသု-တို့၌၊ ဧသေဝ နယော-ပင်တည်း။

၄၂၆။ အာသနံ သင်္ကာမေန္တိယော ကာလံ ဝီတိနာမေသုန္တိ-ကား၊ အည- အခြားသော ဘိက္ခုနီကို၊ ဝုဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ အည-အခြားသော ဘိက္ခုနီကို၊ နိသီဒါပေန္တိယော-ထိုင်စေကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-၍) ဘောဇနကာလံ-ဆွမ်းစား ချိန်ကို၊ အတိက္ကာမေသု-လွန်စေကြကုန်ပြီ၊ အဋ္ဌန္တံ ဘိက္ခုနီနံ ယထာဝုမ္ဘန္တိ ဧတ္ထ- ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော) ပုရေ-ရှေ့၌၊ အဋ္ဌသု-စ ပါးကုန်သော ဘိက္ခုနီ တို့သည်၊ နိသိန္နာသု-ထိုင်ပြီးကုန်လတ်သော်၊ တာသံ-ထိုရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့၏။

ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုတို့၏ သန္တိမိကို ဘိက္ခုနီတို့ သုံးဆောင်နိုင်သည်။ ထိုသို့ သုံးဆောင်ရာဝယ် ကပ်မည့် လူ သာမဏေ မရှိလျှင် ဘိက္ခုတို့ကိုပင် “ကပ်စမ်းပါ” ဟု လျှောက်၍ အကပ်ခံပြီးလျှင် ဘိက္ခုနီတို့သုံးဆောင်ကောင်းသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘိက္ခုနီဟိ ဘိက္ခုဟိ ပဋိဂ္ဂဟာ ပေတွာ” ဟု ရှိသော သိ-မှုအတိုင်းသာ ကောင်း၏။

ကာရိတံ ဓာတ်ကတ္တာ။ ။ ဘိက္ခုနီဟိသည် ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ၌ တွာပစ္စည်းနှင့် ပရိဘုဉ္ဇိတုံဝယ် တုံပစ္စည်းတို့၏ ကတ္တာတည်း။ ဘိက္ခုဟိကား “ပဋိဂ္ဂဟောပေတွာ”၌ ဣာပေ ပစ္စည်းဝယ် စပ်ခိုက် ကာရိတံ၊ ဂဟဓာတ်ဝယ် စပ်ခိုက် ဓာတ်ကတ္တာတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဘိက္ခုနီဟိကို (ပါဠိတော်အတိုင်း ရှေ့က မထားဘဲ) နေရာလွဲ၍ ပရိဘုဉ္ဇိတဗွံ၌ စပ်ဖို့ရန် နီးနီး ကပ်ကပ်ထားသည်။ ဘိက္ခုဟိကိုကား ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စပ်စေရမည်။ ပါဠိတော်၌မူ အဋ္ဌကထာနိဿယကြည့်၍ “ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ” ဟု ပေးပါ။

အာသနံ သင်္ကာမေန္တိယော။ ။ စာအုပ်တို့၌ ပါဠိအမျိုးမျိုး ရှိနေ၏။ “သံကသာ ယန္တိယော” ဟု သံကသေဓာတ်၊ တစ်နည်း သံပုဗ္ဗ ကသေဓာတ်ဖြင့်လည်းရှိ၏။ ထိုဓာတ်များကား “နေခြင်း” အနက်ဟောတည်း။ ဤနေရာ၌ “အာသနံ-နေရာကို၊ သံကသာယန္တိယော-နေကုန် စဉ်”ဟု အနက် မဖြစ်နိုင်၊ သံကာယန္တိယောပါဠိလည်း အနက်မရ၊ ထို့ကြောင့် “သင်္ကာမေန္တိ ယော” ဟု ရှိသည့်မည် ထင်သည်။ “အာသနံ-နေရာကို၊ သင်္ကာမေန္တိယော-ပြောင်းရွှေ့စေရကုန် သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ကာလံ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊ ဝီတိနာမေသု-လွန်စေကြကုန်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ အည ဝုဋ္ဌာပေတွာ အည နိသီဒါပေန္တိယောကား ပြောင်းရွှေ့စေပုံကို ပြသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တည်း။ ကာလံကို “ဘောဇနကာလံ” ဟုလည်းကောင်း၊ ဝီ+အတိပုဗ္ဗ၊ နမူဓာတ်၊ ကာရိတံဏေပစ္စည်းကို “အတိက္ကာမေသု” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။

အမွန္တရိမာ-အတွင်း၌ဖြစ်သော (စ ပါးအတွင်း ထိုင်ရလောက်အောင် ဝါရှိသော) အညာ-အခြားသော ဘိက္ခုနီသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ လာအံ့၊ (ဧဝံ သတိံ) သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ အတ္တနော-မိမိအောက်၊ နဝကံ-ငယ်သော ဘိက္ခုနီကို၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ နိသီဒိတုံ-ထိုင်ခြင်းငှာ၊ လဘတိ-ရ၏၊ ပန-ကား၊ ယာ-အကြင်ဘိက္ခုနီသည်၊ အဋ္ဌဟိပိ-ရှစ်ပါးသော ဘိက္ခုနီတို့အောက်လည်း၊ နဝက တရာ-သာ၍ ငယ်၏၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ သဋ္ဌိဝဿာ-ဝါခြောက်ဆယ်ရှိသည်၊ သစေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ မူလည်းဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ-သော်လည်း၊) အာဂတပဋိပါဋိယာဝ-ရောက်လာသော ဘိက္ခုနီတို့၏အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ နိသီဒိတုံ-ငှာ၊ လဘတိ-၏။

အညတ္တ သဗ္ဗတ္တ ယထာဝုဗ္ဗံ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ (အချို့စာအုပ်၌ “သဗ္ဗတ္တ”ပုဒ် မပါ။) ဘတ္တဝံ-ဆွမ်းစားကျောင်းကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ စတုပစ္စယဘာဇနီယဋ္ဌာနေ-ပစ္စည်း ၄ ပါးကို ဝေဖန်အပ်ရာအရပ်၌၊ အဟံ-ငါသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ အာဂတာ-ရောက်လာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဝုဗ္ဗံ-သီတင်းကြီးကို၊ ပဋိဗာဟိတွာ-တားမြစ်၍၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်၊ ယထာဝုဗ္ဗမေဝ-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်သာ၊ (ဂဟေတု-ယူခြင်းငှာ) ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ပဝါရဏာကထာ-ကို၊ ကထိတာယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

၄၂၉။ ဣတ္ထိယုတ္တန္တိ အာဒိဟိ-အစရှိသော စကားရပ်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗယာနာနိ-အလုံးစုံသော ယာဉ်တို့ကို၊ အနုညာတာနိ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (ဂိလာနအား ခွင့်ပြုအပ်ကုန်ပြီ) ပါဠကီန္တိ-ကား၊ ပဋ္ဌပေါဋ္ဌလိကံ-အဝတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော သန်လျှင်းကို၊ (အနုဇာနာမိဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၄၃၀။ ဒူတေန-တမန်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်၊ ဒသန္တံ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အန္တရာယာနံ-အန္တရာယ်တို့တွင်၊ ယေနကေန စိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အန္တရာယ်ကြောင့်၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏၊ ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊ သာ ဘိက္ခုနီ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ ဘိက္ခုနုပဿ ယေ-၌၊ ဌိတာဝါ-ရပ်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ နိပန္နာဝါ-လျောင်းနေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဇာဂရာဝါ-နိုးကြားနေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ နိဗ္ဗံ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကန္တာဝါ-သက်ရောက်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ ဥပသမ္ပန္နာဝ-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ ရောက်သည်သာ၊ (ဘိက္ခုနီဖြစ်သည်သာ) ဟောတိ၊ တာဝဒေဝ-ထိုကမ္မဝါစာ ပြီးဆုံးရာခဏ၌ပင်၊ ဆာယာဒီနိ-အရိပ်အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဂတာယ-ရောက်လာသော၊ ဒူတဘိက္ခုနီယာ-တမန်ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီအား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗာနိ-ပြောပြထိုက်ကုန်၏၊ (ပြောလိုက်ရမည်။)

၄၃၁။ ဥဒေါသိတောတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍသာလာ-ဘဏ္ဍာထားရာ ကျောင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ (“ဒိန္နာ-လျှူအပ်သည်၊ ဟောတိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) န သမ္ပတိတိ-ကား၊ နပွဟောတိ-မလောက်၊ [သမ္ပတိတိကို ပဟောတိအနက်ဟောဟု ဆိုဟန်တူသည်၊] ဥပဿယန္တိ-ကား၊ ယရ်-အိမ်ကို၊ ဝါ-ကျောင်းကို၊ (“အနုဇာနာမိ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) နဝကမ္ပန္တိ-ကား၊ သံဃဿ-ဘိက္ခုနီသံဃာ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခုနီယာ-အား၊ နဝကမ္ပမ္ပိ-အသစ်အသစ် ပြုအပ်သော အမှုကိုလည်း၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်။

၄၃၂။ တဿာ ပဗ္ဗဇိတာယာတိ-ကား၊ တဿာ-ထိုမိန်းမ၏၊ ပဗ္ဗဇိတာကာလေ-ရဟန်းပြုပြီးရာ အခါ၌၊ (“ဝတ္ထော-ကိုယ်ဝန်သည်၊ ဝါ-သားငယ်သည်၊ ဝုဋ္ဌာသိ-ထပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) [အချို့စာ၌ “တဿာ ပဗ္ဗဇိတေ” ဟုရှိ၏၊ “တဿာ-၏၊ ပဗ္ဗဇိတေ-ရဟန်းပြုပြီးရာ အခါ၌” ဟု အနက်ပေးနိုင်သောကြောင့် “အဖွင့်နှင့် လျော်သည်” ဟု ထင်သည်။] ယာဝ-ပေ၊ ပါပုဏ္ဏာတိတိ-ဟူသောပါဌ်၏၊ (အတ္ထော၌စပ်၊) ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ခါဒိတုံ-ခဲခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-စားခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နဟာယိတုဉ္စ-ရေချိုးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍိတုဉ္စ-တန်ဆာဆင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဓမ္မတာယ-သဘောအားဖြင့်၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိအတ္ထော-ဤအနက်သည်၊ (ဟောတိ။)

ထပေတွာ သာဂါရန္တိ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒဿေတိ၌ စပ်၊) သဟဂါရသေယျမတ္တံ-၁ ကျောင်းတည်း၌ အတူတကွအိပ်ခြင်းမျှကို၊ ထပေတွာ-၍၊ အညသ္မိ-အခြားသော၊ ပုရိသေ-ယောက်ျား၌၊ (ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ) ယထာ-ကျင့်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ ဒုတိယိကာယ-နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ-သည်၊ တသ္မိဒါရကေ-ထိုကလေး၌၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ-ကျင့်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏၊ [အတူတကွတော့ အိပ်ကောင်းသည်၊ အခြားကိစ္စများ၌ကား အခြားယောက်ျားများအပေါ် ကျင့်သလို ကျင့်ရမည်-ဟူလို။] မာတာ ပန-မယ်တော်ဘိက္ခုနီသည်ကား၊ နဟာပေတုံ-ရေချိုးပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပါယေတုံ-နို့တိုက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘောဇေတုံ-စားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-ကျွေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ မဏ္ဍေတုံ-တန်ဆာဆင်ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥရေ-ရင်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-ထား၍၊ သယိတုဉ္စ-အိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ လဘတိ-ရ၏။ [သယိတုံ နေရာဝယ် “သယိတုံ-အိပ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-သိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။]

နဝကမ္ပံ။ ။နဝကမ္ပန္တိ နဝကမ္ပံ ကတွာ ဧတ္တကာနိ ဝဿာနိ ဝသတူတိ အပလောကေတွာ သံယိကဘူမိဒါနံ-သာရတ္ထ၊ ဆိုလိုရင်းကား-ဥပဿယမလောက်သောကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့၏ သံယိကမြေ၌ နဝကမ္ပကိုပြု၍ (အသစ်ကျောင်းဆောက်ပြီးလျှင်) နှစ်အတော်ကြာကြာ နေဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းတည်း။

၄၃၄။ ယဒေဝ သာ ဝိဗ္ဗန္ဓာတိ - ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ (ဒသေတိ၌ စပ်) ယသ္မာ-အကြွင်းကြောင့်၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ ဝိဗ္ဗန္ဓာ-လူထွက်ပြီ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ရုစိယာ-အလိုအားဖြင့်၊ ခန္တိယာ-နှစ်သက်ခြင်းအားဖြင့်၊ သြဒါတာနိဝတ္ထာ-အဝတ်ဖြူကို ဝတ်ပြီ။ [သြဒါတာနိ-ဖြူကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့ကို၊ နိဝတ္ထာ-ဝတ်ပြီ၊ ဤသို့လည်း ပါဌ်ရှိ၏။] တသ္မာယေဝ-ထို့ကြောင့်သာ၊ သာ-ထိုဘိက္ခုနီသည်၊ အဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီ မဟုတ်တော့၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန-သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ (အဘိက္ခုနီ-ဘိက္ခုနီ မဟုတ်သည်ကား၊) န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ-ပြတော်မူ၏၊ သာ-ထိုလူထွက်သောဘိက္ခုနီသည်၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ဥပသမ္ပဒံ-ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ နလဘတိ-မရတော့။

☸ သာ အာဂတာ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာတိ-ကား၊ ကေဝလံ-ပဗ္ဗဇ္ဇာ မဖက်၊ သက်သက်၊ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ-မြင့်မြတ်သော ဘိက္ခုနီအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်ရုံသည်သာ၊ န-မဟုတ်သေး၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်း၊ နလဘတိ-မရ၊ ပန-ကား၊ သြဒါတာနိ-အဝတ်ဖြူတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (ဝတ်၍၊) ဝိဗ္ဗန္ဓာ-လူထွက်သော ဘိက္ခုနီသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ-ရှင်သာမဏေအဖြစ်မျှကို၊ လဘတိ-ရသေး၏၊ [တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သူသည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ငဲ့ကွက်မှု မရှိတော့၊ လူဝတ်ဝတ်သူကား ဗုဒ္ဓသာသနာကို ငဲ့ကွက်မှုရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် သာမဏေ-ဖြစ်နိုင်သေးသည်။]

ယဒေဝ သာ ဝိဗ္ဗန္ဓာ။ ။ယဒေဝ (ယံ+ဒေဝ) ဝယ် ယံ၌ ပဌမာ သိ ဝိဘတ်ကို “ဟိတ်အနက်ဟော” ဟု သိစေလို၍ “ယသ္မာ” ဟု ဖွင့်သည်၊ တဒေဝ၌ တံလည်း နည်းတူ၊ (တစ်နည်း) “ယဒေဝ”ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်အပေါင်းသည်ပင် “ယသ္မာ အနက်ဟော” ဟု ကြံပါ၊ တဒေဝ၌လည်းနည်းတူ၊ ဝိဗ္ဗန္ဓာကို “အတ္တနော၊ ယေ၊ နိဝတ္ထာ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ “သြဒါတာနိဝတ္ထာ” ဟု အချို့စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏၊ “သြဒါတာတိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ” ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ကား “သြဒါတာနိ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ-တို့ကို၊ ဝသိတာနိ-ဝတ်အပ်ကုန်ပြီ” ဟု တစ်မျိုးရှိလေသည်၊ အဓိပ္ပာယ်တူပင်တည်း၊ ဆိုလိုရင်းမှာ . . . ဘိက္ခုနီတို့သည် လူဝတ်လဲခြင်းကြောင့် ဘိက္ခုနီမဟုတ်တော့၊ လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်သွားလေပြီ၊ သိက္ခာချခြင်းကြောင့်ကား ဘိက္ခုနီအဖြစ်မှ မရွေ့လျော့သေး၊ သိက္ခာချ၍လည်း မဖြစ်-ဟူလို။

ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ နလဘတိ။ ။ဤသူမကား လူ့အဝတ်ကို ဝတ်သူ မဟုတ်၊ တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သူတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှင်သာမဏေမျှ ဖြစ်ခွင့်မရတော့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ နလဘတိတိ တိတ္ထာယတနသင်္ကန္တာယ အဘဗ္ဗတာဝူပဂမနတော န လဘတိ၊-သာရတ္ထ၊ တိတ္ထိဘောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည့်အတွက် အဘဗ္ဗဖြစ်သွားသောကြောင့် ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ကိုမျှ မရတော့-ဟူလို။ [“သြဒါတာနိ ဂဟေတွာ” ၌ သြဒါတာအရ တကယ်ဖြူသောအဝတ်ကိုမှ “သြဒါတာ” ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ ဖန်ရည်မဆိုးအပ်သောကြောင့် လူဝတ်ကြောင့် အဝတ်ဟူသမျှကို “သြဒါတာ” ဟု ဆိုလိုသည်။]

အဘိဝါဒနန္တိ အာဒိသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ ပါဒေ-
 ခြေတို့ကို၊ သမ္မာဟန္တာ-ဆုပ်နယ်ကြကုန်လျက်၊ ဝန္တန္တိ-ရှိခိုးကြကုန်၏။ ကေသေ-
 ဆံတို့ကို၊ ဆိန္တန္တိ-ဖြတ်ပေးကြကုန်၏။ နခေ-လက်သည်း ခြေသည်းတို့ကို၊ ဆိန္တန္တိ-
 ကုန်၏။ ဝဏပဋိကမ္ပ-အနာကို ဆေးကုမှုကို၊ ကရောန္တိ-ပြုပေးကြကုန်၏။ တံ သဗ္ဗ-
 ထိုအလုံးစုံသော အဘိဝါဒနစသော အမှုကို၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ-ကုက္ကုစ္စကိုပြုကုန်
 လျက်၊ နဿဒယန္တိ-မသာယကြကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ တတြ-ထို
 အဘိဝါဒနစသောအမှုတို့၌၊ (အဝဿုတာ ဟောန္တိ သာရတ္တာတို့၌ စပ်၊) (ယောဇနာ
 ၌ကား “တတြာတိ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ နဿဒယန္တိတိ ပဒေ” ဟု စွဲလေသည်၊) ဧကေ-
 အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယာ-ဆရာတို့သည်၊ (ဝဒန္တိ၌ စပ်၊) ဧကတောဝါ-တစ်ဖက်၌
 သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘတောဝါ-နှစ်ဖက်၌သော်လည်းကောင်း၊ အဝဿုတာ-
 ဆန္ဒရာဂသည် စိစွပ်အပ်ကုန်သည်၊ သာရတ္တာ-လွန်စွာတပ်မက်ကုန်သည်၊ သစေ
 ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယထာဝတ္ထုကမေဝ-အကြင်အကြင်ဝတ္ထုအတိုင်းသာ
 လျှင်၊ (ဟောတိ။) [“ဘိက္ခုနီပါရာဇိက၌လာသော ဝတ္ထုအတိုင်း အပြစ်ရှိသည်”
 ဟူလို။]

ဧကေ-ကုန်သော၊ အာစရိယာ-တို့သည်၊ ဧတ္ထ-ဤအဘိဝါဒန စသည်ကို
 သာယာရာ၌၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။
 ဧဝံ-သို့၊ အာစရိယဝါဒ-အာစရိယဝါဒကို၊ ဒသေတွာ-ပြပြီး၍၊ ဣဒံ-ဤအဘိဝါဒန
 စသည်ကို သာယာခြင်းအစရှိသည်ကို၊ သြဒိဿ-အသီးအခြားညွှန်ပြ၍၊ အနုညာ
 တံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊) ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဣတိ-သို့၊ အဋ္ဌကထာ
 သု-ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်သော
 စကားသည်၊ ပမာဏံ-နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း၊ ပမာဏတည်း၊ ဝါ-လိုရင်းတည်း၊ ဟိ-
 မှန်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သာဒိတုန္တိ-တုံဟူသော၊ ဝစနေနေဝ-စကားတော်ကြောင့်
 ပင်၊ ကပ္ပိယံ-အပ်သည်၊ (ဟောတိ။)

၄၃၅။ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒန္တိတိ-ကား၊ ပလ္လင်္က-ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို၊ အာဘု
 ဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေ၍၊ နိဿိဒန္တိ-ထိုင်ကြကုန်၏။ (ဆင်းတုတော်များ တင်ပလ္လင်ခွေမျိုး
 ဧဟုတ်၊ မြန်မာများ တင်ပလ္လင်ခွေသကဲ့သို့ ခွေ၍ထိုင်ခြင်းကို “ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒန္တိ”
 ဟု ဤနေရာ၌ ယူပါ။ ထိုသို့ ခွေ၍ထိုင်နေသောအခါ ခြေဖနောင့်သည် ပေါင်းရင်းနှင့်

ဣဒံ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဣဒံ သြဒိဿ အနုညာတံ ဝဋ္ဋတိတိ ဒကတောဝါ ဥဘ
 တောဝါ အဝဿဝေ သတိပိ (ကိလေသာမိုးရေဖြင့် စိစွတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) သြဒိဿ
 အနုညာတတ္တာ ဝဋ္ဋတိ-သာရတ္ထ၊ ခြေကိုတိုင်၍ ရှိခိုးမှုစသည်ကိုပြုရာ၌ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ
 သာဒိတုံ” ဟု သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သောကြောင့် ဧကတော အဝဿုတာ၊ ဥဘတော
 အဝဿုတာဖြစ်စေကာမူ အပ်ပါသည်-ဟူလို၏။

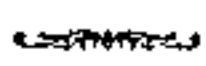
ထိနေသောကြောင့် ထိုဖနောင့်တွေကို သာယာကြသည်။) အမူပလ္လင်္ကန္တိ-ကား၊
ဧကံ-တစ်ဖက်သော၊ ပါဒိ-ခြေကို၊ အာဘုဇိတ္တာ-၍၊ ကတပလ္လင်္က-ပြုအပ်သော
တစ်ဝက်တင်ပလ္လင်ကို၊ (“အနုဇာနာမိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) |ယခုအခါ ဒူးတုပ်၍
ထိုင်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ခြေတစ်ဖက်ကို တင်ပလ္လင်ခွေသကဲ့သို့ ထိုင်၍ အခြားခြေ
တစ်ဖက်က ဒူးတုပ်သကဲ့သို့ ထိုင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ဟန်တူသည်။ နှစ်ဖက်စလုံး ဒူးတုပ်၍
ထိုင်ခြင်းမျိုးကား အမူပလ္လင်္က (တစ်ဝက်က တင်ပလ္လင်ခွေခြင်း)ဟူသော စကားနှင့်
မလျော်ပါ။ ရှေးမှီပုဂ္ဂိုလ်များကို စိုးစမ်းကြပါလေ။]

ဟေဋ္ဌာ ဝိဝဋ္ဌေ ဥပရိပဋိစ္ဆန္နေတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊)
(အချို့စာ၌ “ဟေဋ္ဌာဝိဝဋ္ဌေ ဥပရိဆန္နေ” ဟုလည်း ရှိ၏။) ကူပေါ-ကျင်ကြီးတွင်း
သည်၊ ဝါ-ကို၊ ခတော-တူးအပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ၊ ပန-ထိုသို့ပင်တူးအပ်
ပြီးပါသော်လည်း၊ ဥပရိ-တွင်း၏အထက်၌၊ ပဒရမတ္တမေဝ-ပျဉ်ချပ်မျှသည်သာ၊
(ဟောတိ-ရှိအံ၊) သဗ္ဗဒိသာသု-အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌၊ ပညာယတိ-
ထင်ရှားအံ၊ (ပဒရမတ္တမေဝကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဧဝရူပေပိ-ဤသို့သဘောရှိသော
ကုဋီတွင်း၌လည်း၊ (ဝစ္စ-ကျင်ကြီးကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ-အပ်၏။

၄၃၆။ ကုတ္တုသမတ္တိကန္တိ-ကား၊ ကုတ္တုကဉ္စေဝ-ဆန်ကျိုး၊ ဆန်ကွဲကိုလည်း
ကောင်း၊ မတ္တိကဉ္စ-မြေညက်ကိုလည်းကောင်း၊ (“အနုဇာနာမိ”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊)
(စာအုပ်တို့၌ “ကုတ္တုသံ မတ္တိကန္တိ” ဟု ရှိ၏။ ဒွန်ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေလို၍
“ကုတ္တုကဉ္စေဝ မတ္တိကဉ္စ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ကုတ္တုသမတ္တိကန္တိ” ဟု ရှိသောဒွန်
ပုဒ်သာ မူရင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။) ဧတ္ထ-ဤဘိက္ခုနီကွန္ဓက၌၊ သေသံ-ကြွင်းသော
အစိအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-သာ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပရိပဒရ မတ္တမေဝ။ ။အောက်၌ ကျင်ကြီးတွင်း တူး၍ထား၏။ တွင်း၏အပေါ်၌
ကား တစ်တောင်၊ နှစ်တောင် စသည်မြင့်မှ ပျဉ်ချပ်အခင်းသာရှိ၏။ တွင်းနှင့်ပျဉ်ချပ်အခင်း၏
အကြား၌ အကာမရှိသောကြောင့် ဟင်းလင်းအပြင် ဖြစ်၍နေ၏။ ထို့ကြောင့် ဒရမတ္တမေဝကို
“သဗ္ဗဒိသာသု ပညာယတိ” ဟု ဆိုသည်။ ဘိက္ခုနီတို့ထိုင်၍ ကျင်ကြီးကိုစွန့်သော နေရာ၌ကား
“ဥပရိ ပဋိစ္ဆန္နေ” နှင့်အညီ အကာအရံ ရှိရပေလိမ့်မည်။ “ဤကဲ့သို့သော ဝစ္စကုဋီ၌လည်း
ဟေဋ္ဌာဝိဝဋ္ဌ (အောက်၌ ဟင်းလင်းအပြင်) ဖြစ်သောကြောင့် (ကိုယ်ဝန်ကို စွန့်ချမှုစသော
မတော် မလျော်အမှုကို မပြုနိုင်ရကား) ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်းငှာ အပ်ပါ၏” ဟူလို။

ဘိက္ခုနီကွန္ဓကဝဏ္ဏနာ-သည်
နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

၁၁။ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက

ခုခါနုခုခကသိက္ခာပဒကထာ

၄၄၁။ ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စတ္တာရိ၊ ပေ၊ ခုခါနုခုခကသိက္ခာပဒါနီတိ ဧဝမာဓိ-ဤသို့ အစရှိသော စကားကို၊ ဧကသိက္ခာပဒမ္ပိ-တစ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ အပရိစ္ဆေဒိတ္တာ-မစွန့်မူ၍၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ-သိမ်းယူထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ-ချီးမြှောက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊) ပရိယာယေန-ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝါ-အလှည့်အကြိမ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣဒံ ဝေါ သမဏာနန္တိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤ အမှုသည်၊ သမဏာနံ-ရဟန်းတော်တို့အား၊ (ကပ္ပတိ-အပ်၏ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဝေါကာရော-ဝေါအက္ခရာသည်၊ ပဒပူရဏမတ္ထေ-ပုဒ်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊ ပဝတ္ထော-သော၊ နိပါတော-တည်း၊ (ထည့်။)

သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝဒဿနတ္ထံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “သင်္ဂဟေတဗ္ဗ” ဟုချည်း ရှိကြ၏။ သာရဏ္ဏဋီကာ၌ “တေနော ဧက သိက္ခာပဒမ္ပိ အပရိစ္ဆေဒိတ္တာ သဗ္ဗေသံ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗ ဘာဝဒဿနတ္ထံ စတ္တာရိ ပါရာဇိကာနိ ထပေတွာ အဝသေသာနိ ခုခါနုခုခကနီတိ အာဓိ မာဟံသု” ဟု ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗ ဘာဝဒဿနတ္ထံ” ဟု ရှိလျှင် ဋီကာနှင့် ညီမည်။ “သိက္ခာပုဒ်အားလုံးကိုပင် မပယ်စွန့်ဘဲ ကျင့်သောအားဖြင့် ချီးမြှောက်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ” ဟူလို။

ပရိယာယေန။ ။ပါရာဇိကကို ချန်၍ ကျန်သိက္ခာပုဒ်များသည် ခုခါနုခုခက၊ ပါရာဇိကသံဃာဗိသေသ်ကို ချန်၍ ကျန်သိက္ခာပုဒ်များသည် ခုခါနုခုခက၊ ဤသို့ ၁ လှည့်စီအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ကို “ပရိယာယေန” ဟု ဆိုသည်။ ခုခါနုခုခက သိက္ခာပုဒ်တို့ကို မပယ်နုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို သာရဏ္ဏဋီကာ၌ အကျယ်ပြထား၏။ အရှင်အာနန္ဒာကိုယ်တိုင်ကလည်း ပယ်နုတ်ခြင်းကို အလိုရှိဟန်မတူ၊ ထိုသို့ အလိုမရှိသောကြောင့်ပင် “အဘယ်သိက္ခာပုဒ်များသည် ခုခက၊ အဘယ်သိက္ခာပုဒ်များသည် အနုခုခက မည်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်ဖို့ရန် သတိမထားမိခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။

နုတ်လိုလျှင် နုတ်ရစ်။ ။ဘုရားရှင်သည်လည်း “နုတ်ရစ်ကြ” ဟု အမိန့်ပေးသော အားဖြင့် မိန့်တော်မမူ၊ “အာကင်္ခမာနော သံယော သမ္မဟနေယျ-သံဃာက ပယ်နုတ်လိုလျှင် ပယ်နုတ်နိုင်၏” ဟု ခွင့်ပြုတော်မူသည့် အနေအားဖြင့်သာ မိန့်တော်မူသည်။ လိအမိန့်တော်အရ သံဃာက ဘုရားပညတ်တော်ကို ပယ်နုတ်လိုသော ဆန္ဒ ဖြစ်ခဲ့ပါမူ၊ ထိုဆန္ဒသည်ပင် သဘာဝမကျတော့၊ အမှန်အားဖြင့် မိဘ၏ “လုပ်သင့်၊ မလုပ်သင့်” စကားကို အပြည့်အစုံ နားထောင်မှသာ “သားကောင်း၊ သမီးကောင်း” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အပြည့်အစုံကျင့်မှသာ “သာဝကကောင်း” ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဓူမကာလိကန္တိ-(ပဒဿ)-ဟူသော ဤပါဠိ၏၊ (အတ္ထော၌ စပ်) ယာဝ-အကြင် မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ-ရဟန်းဂေါတမ၏၊ ပရိ နိဗ္ဗာနစိတကဓူမော-ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ အရပ်၌ ထင်းပုံ၏ မီးခိုးသည်၊ ပညာယတိ- ထင်ရှား၏၊ တာဝကာလံ-ထိုမျှလောက်သော ကာလတိုင်ရုံသာ၊ (“သမဏေန ဂေါတမေန-သည်၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-ပညတ်အပ်ပြီ” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်) ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။

၄၄၃။ ဣဒမ္ပိ ၊ပေ၊ ဒုဋ္ဌကတန္တိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ တယာဒုဋ္ဌက တန္တိ-ဟူ၍၊ ကေဝလံ-အာပတ်မဖက် သက်သက်၊ ဂရဟန္တေဟိ-ကဲ့ရဲ့လိုကုန်သော၊ ထေရေဟိ-ထေရ်တို့သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ အာပတ္တိ-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ န ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ (ဒုက္ကဋ္ဌအရ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည် မဟုတ်) ဟိ-မှန်၊ တေ-ထိုထေရ်တို့သည်၊ အာပတ္တာနာပတ္တိ-အာပတ်အနာပတ်ကို၊ နဇာနန္တိ-မသိကုန်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဣဒါနေဝ-ယခု အခါ၌ပင်၊ သံယော အပညတ္တံ န ပညပေတိ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆန္တတိ-တိဟူသော၊ ဧတံ-ကို၊ အနုဿာဝိတံ-ကြားသိစေအပ်ပြီ၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဒေသေဟိ တံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဣဒမ္ပိ-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ (ပိဖြင့် “သံယော အပညတ္တံ န ပညပေတိ ပညတ္တံ န သမုစ္ဆန္တတိ”ဟူသော ရှေ့စကားကို ပေါင်း၊) အာမ ဘန္တေ ဒုဋ္ဌ၊ မယာ ကတန္တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ ဒုက္ကဋ္ဌတိ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ပြီဟူ၍၊ ပဋိဇာနာဟိ-ဝန်ခံလော၊ ဣဒံ-ဤဝန်ခံခြင်းကို၊ (သန္ဓာယ-၍) ဝုတ္တံ- ပြီ၊ အာပတ္တိဒေသနံ-အာပတ်ကို ဒေသနာပြောခြင်းကို၊ (သန္ဓာယ-၍) န (ဝုတ္တံ)- ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ “တံ အာဝုသော ဒုက္ကဋ္ဌ” ဟု အာဝုသော ပါခြင်းကား မကောင်း၊ ပါဠိတော်၌ မရှိ၊ ဒေသေဟိကို “အာမ ဘန္တေ ၊ပေ၊ ပဋိဇာနာ ဟိ” ဟု ဖွင့်သည်၊ တံ ဒုက္ကဋ္ဌကား ပါဠိတော်အတိုင်းပင်တည်း။]

ဓူမကာလိကံ။ ။ဓူမကို “ပရိနိဗ္ဗာနစိတကဓူမ” ဟု ဖွင့်၏၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာအရပ်၌ မီးသဂြိုဟ်သောအခါ ထင်းပုံ၏ မီးခိုးတည်း၊ ဓူမဿ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာအရပ်၌ဖြစ်သော ထင်းပုံ၏ မီးခိုး၏၊ ကာလော-ထင်ရှားရှိရာ အခါတည်း၊ ဓူမကာလော-ခါ၊ ဓူမကာလော+ယဿ+အတ္ထိတိ ဓူမကာလိကံ (သိက္ခာပဒံ) မီးသဂြိုဟ်ရာအရပ်၌ မီးခိုးထင်ရှားရာတိုင်ရုံအခါရှိသော သိက္ခာပုဒ်၊ “မီးခိုးလည်းတိတ်ရော သိက္ခာပုဒ်ကျင့်မှုလည်း မရှိတော့” ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “တာဝကာလောတိ အတ္ထော” ဟု ရှိခြင်းသည် မကောင်း၊ “တာဝကာလိကန္တိ အတ္ထော” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်၊ [ဓူမကာလော ဧတဿာတိ ဓူမကာလိကံ၊ စိတကဓူမဝူပသမတော ပရိ အပ္ပဝတ္ထနတော၊-သာရတ္ထ။ စိတကဓူမကာလော အတ္ထနော ပဝတ္ထိပရိယောသာနဘူတော ဧတဿာတိ ဓူမကာလိကံ-ဝိမတိ။]

ပန-ကာ၊ ထေရော-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ အသတိ
ယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ န ပုစ္ဆိ-မမေးလိုက်မီ၊ (ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကကို မမေးလိုက်မီ) အနာ
ဒါရေန-လေးစားခြင်း မရှိသူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (မလေးစားသဖြင့်) (န ပုစ္ဆိ-မမေးလိုက်
သည်ကား၊) န-မဟုတ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုသို့မမေးလိုက်မိခြင်း၌၊ ဒုဋ္ဌကတ
ဘာဝမ္ဘိ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ အသလ္လက္ခန္ဓော-မမှတ်
ထင်သည်၊ (ဟုတွာ-၍၊) နာဟံ တံ ဒုက္ကဋ္ဌံ ပဿာမိတိ-မိဟူ၍၊ ဝတွာ-လျှောက်ပြီး
၍၊ ထေရေသု-ထေရ်တို့၌၊ ဂါရဝံ-ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဒေသန္တော-ပြလိုသည်၊
(ဟုတွာ၊) အပိစာယသုန္တာနံ သဒ္ဓါယ ဒေသေမိ တံ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်
ပြီး၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တုဗ္ဗေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ ဝဒထ-
မိန့်တော်မူကြကုန်၏၊ (ဒုက္ကဋ္ဌဟု ဝန်ခံလောဟု မိန့်တော်မူကြကုန်၏၊) တထာ-
မိန့်တော်မူတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိဇာနာမိ-ဝန်ခံပါ၏၊ ဣတိ-ဤ
အနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ၊ (ဒေသေမိ တံ ဒုက္ကဋ္ဌံဟု
လျှောက်သော်လည်း ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို ဒေသနာကြားပါမည်ဟု လျှောက်သည်
မဟုတ်၊ အရှင်ဘုရားများ ဝန်ခံစေလိုသည့်အတိုင်း ဝန်ခံပါမည်ဟု လျှောက်ခြင်း
တည်း၊) အဝသေသေသု-ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်ကို မလျှောက်ခြင်းမှ ကြွင်းကုန်
သော၊ စတုသု-လေးပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဧသေဝနယော-ပင်တည်း၊
ဧတ္ထ-ဤပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက၌၊ သေသံ - ကြွင်းသော၊ ယံ - အကြင်အဆုံးအဖြတ်

စတုသု ဌာနေသု။

«ပါဠိတော်၌ (၁) ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို မမေးလိုက်
ခြင်း၊ (၂) မြတ်စွာဘုရား၏ ဝဿိကသာဋီကကို ခြေဖြင့်နင်း၍ ချုပ်ခြင်း၊ (၃) ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်
မူပြီးသောအခါ မာတုဂါမတို့ကို ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးစေခြင်း၊ (၄) “ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွားစေပြီးသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်နိုင်၏” ဟု အရိပ်နိမိတ် ပြတော်မူပါသော်လည်း ထို
အရိပ်နိမိတ်ကို မမြင်၍ ဘုရားရှင်အား အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်ဖို့ရန် မတောင်းပန်လိုက်ခြင်း၊
(၅) မာတုဂါမတို့ ဘိက္ခုနီပြုနိုင်ဖို့ရန် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ ဤ ၅ ဌာနအတွက် အရှင်အာနန္ဒာ
အပေါ်၌ မထေရ်တို့က အပြစ်တင်တော်မူကြသည်၊ အရှင်အာနန္ဒာကလည်း ရိုသေသော
အားဖြင့် “ဒုက္ကဋ္ဌ” ဟု ဝန်ခံတော်မူသည်၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ရှေးဆရာတို့က အောက်
ပါမှတ်တမ်းကို ရေးသားတော်မူကြသည်။

[ဆောင်] ခုဒ်ကိုမရှင်း၊ နုပ်ကိုနင်း၊ ရှိခြင်း-ရိပ် မမြင်၊
မာ-ရဟန်းပြု၊ တောင်းပန်မှု၊ ထေရ်စု ပြစ်တော်တင်၊
ရိုသေသောအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌကြား၊ ငါးပါး အာနန်ရှင်။

[“ခုဒ်ကို မရှင်း” ဟူရာ၌ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒက သိက္ခာပုဒ်များကို မရှင်းလင်းလိုက်ခြင်း၊ မမေးမြန်း၊
မလျှောက်ထားလိုက်ခြင်းတည်း၊ “နုပ်” ဟူရာ၌ “ဥဒကသာဋီကာ” ဟူသော ရေသနုပ် မဟုတ်၊
ဝဿိကသာဋီကကိုပင် “နုပ်” ဟု ဆိုသည်။]

စကားရပ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုဗွဲ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်၏။ တံ-ထိုအဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ နိဒါနဝဏ္ဏနာယမေဝ-နိဒါန်းအဖွင့်၌ပင် (မယာ၊) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။ [ဤမှနောက်၌ “ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ” ဟု ရှိသေး၏။ မကောင်း။]

မာယိမာသံ ဝိကာလေ အဟေသုန္တိ-ဟူသောစကားကို၊ ဣမာသံ-ဤမိန်းမတို့ ၏။ ဝိကာလေ-အချိန်မဲ့၌၊ ဂမနံ-ပြန်သွားရခြင်းသည်၊ မာ အဟောသိ-မဖြစ်ပါစေ လင့်၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န-ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ အာဟ-ပြောပြီ။

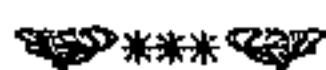
ရဇောဟရဏံ ကရိဿာမာတိ-ကား၊ ဥဒကေန-ရေဖြင့်၊ တေမေတွာ-ဆွတ် ၍၊ ပိဋေတွာ-ညှစ်၍၊ ပရိကမ္ပကတံ-ပြုအပ်သော ပရိကမ်ရှိသော၊ ဘူမိ-မြေကို၊ ပုဗ္ဗိဿာမ-သုတ်ကုန်အံ့၊ န ကုလဝံ ဂမေန္တိတိ-ကား၊ ကောဌကေ-ကျည်၌၊ ဝါ- ဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ န ဂမေန္တိ-မရောက်စေကြကုန်၊ ဣတိ (အယံ)-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော-ဥတေနမင်း၏ အလိုတည်း။

ယဒဂ္ဂေနတယာတိ-ကား၊ ယံ ဒီဝသံ-အကြင်နေ့ကို၊ အဂ္ဂံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ တယာ-သင်သည်၊ (အရဟတ္တံ အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္စိကတံ-မျက် မှောက်ပြုအပ်ပြီ၊ တဒဂ္ဂေန-ထိုနေ့အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ တေ-သင်၏ (အပေါ်၌) ဗြဟ္မဒဏ္ဍော-ဗြဟ္မဒဏ်သည်၊ (“ပဋိပ္ပဿဒွေါ-ငြိမ်းပြီ” တု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ဣတိ အပြီးတည်း။

မာယိမာသံ ၊ပေ၊ အာဟ။ ။ဤသံဝဏ္ဏနာ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗလည်း အချို့စာအုပ်၌ မပါ။ “မာယိမာသံ ဂမနံ” ဟူသောအဖွင့်ကို အတည်ပြုလျှင် “အဟေသံ” ဟု မရှိသင့်၊ ဂမနံကို ငဲ့၍ “အဟောသိ” ဟု ရှိရမည်၊ သီဟိုဠ်မှ၌ “မာယိမာ ဝိကာလေ အဟေသံ” ဟု ရှိသတတ်၊ သူနည်းသူ အဓိပ္ပာယ်ရပါ၏။ ဝိကာလေကို အဋ္ဌကထာ၌ “ဝိကာလေ ဂမနံ” ဟု အပိုထည့်၍ ဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ထိုဂမနံကိုငဲ့၍ အဋ္ဌကထာ၌ “အဟောသိ” ဟု ရှိရမည်။

န ကုလဝံ ဂမေန္တိ။ ။န ကောဌကေ ဂမေန္တိကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ သဒ္ဓတ္ထ အားဖြင့်ကား “လူ-ဆေဒနေ” ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ လဝနံ ဆိဇ္ဇနံ-ပျက်စီးခြင်း၊ လဝေါ- ခြင်း၊ ကုစ္ဆိတော+လဝေါ ကုလဝေါ-စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ပျက်စီးခြင်း၊ “အချည်းနှီးပျက်စီးခြင်း” ဟု ဖြစ်၏။ [န ကုလဝံ ဂမေန္တိတိ နိရုတ္တကဝိနာသံ န ဂမေန္တိ၊ ကုစ္ဆိတော လဝေါ ကုလဝေါ၊ အနယဝိနာသောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-(သာရတ္ထ၊) ကုစ္ဆိတော လဝေါ ဆေဒေါ ဝိနာသော ကုလဝေါ၊ နိရုတ္တကဝိနိယောဂေါ၊ တံ န ဂမေန္တိတိ န ကုလဝံ ဂမေန္တိ၊-(ဝိမတိ။)]

ပဉ္စသတိကက္ခန္ဓက ဝဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

၄၅၆

သတ္တသတိကက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ

၁၂။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓက

ဒသဝတ္ထုကထာ

၄၄၆။ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော၊) ဘိက္ခဝေ နာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုအဂ္ဂေန-ရဟန်းတို့၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဂဏေ တွာ-ရေတွက်၍၊ တတ္ထကေ-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ပဋိဝိသေ-အဖို့တို့ကို၊ ထပေသုံ-ထားကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ မဟိယာတိ-ကား၊ ဟိမပါတ သမယေ-ဆီးနှင်းကျရာအခါ၌၊ ဟိမဝလာဟကာ-ဆီးနှင်းတိမ်တိုက်တို့တည်း။) [“မဟိယာ” နေရာ၌ “မဟိကာ” ဟုလည်း ရှိ၏။]

၄၄၇။ အဝိဇ္ဇာနိဝုဋ္ဌာတိ-ကား၊ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္ဆန္တာ-အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန် သော၊ ပေါသာတိ-ကား၊ ပုရိသာ-ယောက်ျားတို့သည်၊ (သုရိ-သေရည်ကို၊ ပိဝန္တိ- သောက်ကြကုန်၏”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ပိယရူပ-ချစ်ဖွယ်သဘောရှိသော အာရုံကို၊ အဘိနန္ဒန္တိ-အလွန်-နှစ်သက်ကုန်၏၊ ပတ္တန္တိ-တောင့်တကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပိယရူပါဘိနန္ဒိနော-ပိယရူပါဘိနန္ဒိတို့မည်၏၊ (“အဘိနန္ဒိန္တိ အဘိနန္ဒိနော၊ ပိယ ရူပံ+အဘိနန္ဒိနော ပိယရူပါဘိနန္ဒိနော” ဟု ပြု၊) အဝိဒ္ဓသုတိ-ကား၊ အဝိဇ္ဇာနန္တာ- မသိကုန်သော၊ (“ပေါသာ-ယောက်ျားတို့သည်”ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) ရာဂရဇဟေ- ရာဂတည်းဟူသော မြူမှုန်တို့ဖြင့်၊ သရဇာ-မြူမှုန်ရှိကုန်သော၊ (သမဏဗြာဟ္မဏာ- တို့သည်” ဟု ပါဠိတော်၌စပ်၊) မဂသဒိသာ-သားသမင်နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ ကြောင့်၊ မဂါ-မဂတို့မည်၏။ [“မဂါ ဝိယာတိ မဂါ” ဟု ပြု၊ မဂါတိ မဂသဒိသာ၊ သာရတ္ထ၊ ဤဋီကာအလို “မဂသဒိသာတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] နေတ္ထိယာ- တဝသို့ ဆောင်တတ်သောတဏှာနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ (ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊) (ဣတိ) သနေတ္ထိကာ-သနေတ္ထိကတို့မည်၏၊ ဝဗ္ဗေန္တိ ကဋသိန္တိ-ကား၊ ပုနပျုန်-ထပ်ခါထပ်ခါ၊

ဘိက္ခဝေန။ ။အဋ္ဌကထာ စာအုပ်တို့၌ “ဘိက္ခု+အဂ္ဂေန” ဟု ပုဒ်ဖြတ်ထားပုံကို တွေ့ရ၏။ ထိုအလို “ရဟန်းတို့၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်” ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ ဋီကာတို့၌ကား “ဘိက္ခဝေနာတိ ဘိက္ခုဂဏာနာယ” ဟု ဖွင့်၏၊ “ဘိက္ခဝေ၌ ဂဏဓာတ်၊ ကိပ်စွည်းဖြင့် ပြီး၏” ဟု ကြံရပေလိမ့်မည်၊ “ဘိက္ခုနံ+ဂဏနာ ဘိက္ခဝေါ” ဟု ကြံပါ၊ “ဘိက္ခု ဂဏေတွာ တတ္ထကေ ပဋိဝိသေ ထပေသုံ” ကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထတည်း၊ နိဿယ၌ကား ပါဠိရှိအတိုင်း အနက်ပေးထား သည်။

သနေတ္ထိကာ။ ။တသို့ တသို့ဝိသယေ ဘဝေဝါနေတိတိ နေတ္ထိ၊ တဏှာ ယေတံ အဓိဝစနံ၊ တာယ သဟ ဝတ္တန္တိတိ သနေတ္ထိကာ၊-(သာရတ္ထ၊ စာအုပ်တို့၌ “သဟ+နေတ္ထိယာတိ သနေတ္ထိကာ” ဟု ရှိ၏၊ အချို့စာအုပ်တို့၌မူ “သနေတ္ထိယာတိ သဇနေတ္ထိကာ” ဟု ပါဠိပျက်၏၊ ဝိမတိ၌ကား “နေတ္ထိယာ တဏှာယ သဟိတာ သနေတ္ထိကာ” ဟု ဖွင့်၏၊ ဝိမတိအလို အဋ္ဌ ကထာ၌ ပါဠိတစ်မျိုး ရှိဟန်တူသည်။

ကဋ္ဌေဝရံ-ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ နိက္ခိပမာနာ - ပစ်ချကုန်လျက်၊ ဘူမိ - သုသာန်မြေကို၊ ဝမေန္တိ-တိုးပွားကြစေကုန်၏။ (“ကဋ္ဌသီ-သုသာန်မြေကို”ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝမေန္တာဝ-တိုးပွားစေကုန်လျက်သာ၊ ယောရံ-ကြမ်းတန်းသော၊ ပုနတ္ထဝံ-တစ်ဖန်ဘဝကို၊ ဝါ-ဘဝသစ်ကို၊ အာဒိယန္တိ-ယူကြကုန်၏။

၄၅၄။ ပါပကံ အာဝုသော ကတန္တိ-ကား၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏ (အပေါ်၌)၊ ပါပကံ-မကောင်းသည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊ ကွံတိ အတ္ထော-နက်။

၄၅၅။ ကတမေန တံ ဘူမိ ဝိဟာရေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဘူမိတိ ဧတံ-ဘူမိဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ပိယဝစနံ-ချစ်အပ်မြတ်နိုးအပ်သူကို ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ပိယံ-ချစ်ဖွယ်သော စကားကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဗုဒ္ဓတို့)၊ အာယသ္မာ သဗ္ဗကာမိ-အရှင်သဗ္ဗကာမီသည်၊ နဝကေ-သီတင်းငယ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဘူမိဟူ၍)၊ အာမန္တေသိကိရ-ခေါ်တော်မူသတတ်၊ (ရှေးနိဿယများ၌ “ဘူမိ-အရှင်” ဟုလည်းကောင်း၊ “ငါ့ရှင်” ဟုလည်းကောင်း ပေးကြ၏၊ ပိယဝစနန္တိ ဣမိနာ ကတမေန တံ ဘူမိ ဝိဟာရေနာတိ ဧတ္ထ ဘူမိသဒ္ဒေါ ပိယဝါစကော ရုဠီသဒ္ဒေါတိ ဒဿတိ) ကုလ္လကဝိဟာရေနာတိ-ကား၊ ဥတ္တာနဝိဟာရေန-ပေါ်လွင်သော နေကြောင်းတရားဖြင့်၊ (“ဝိဟရသိ-နေ၏” ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

၄၅၆။ သာဝတ္ထိယာ သုတ္တဝိဘဂေတိ-ကား၊ ကတံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သုတ္တဝိဘဂေ-မာတိကာပါဠိတော်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ တကြ-ထိုသုတ္တဝိဘဂံ၌၊

ပါပကံ နော အာဝုသော ကတံ။ ။ပါဠိတော်ရင်း၌ “ဥပါသကေဟိ ပါပကံနော အာဝုသော ကတံ”ဟု ရှိ၏။ ကတံ၏ ကတ္တားသည် “ဥပါသကေဟိ” တည်း၊ ထို့ကြောင့် နောကို “အမေဟိ”ဟု မဖွင့်သင့်၊ နောကို “တပည့်တော်တို့၏ အပေါ်၌”ဟု ပေးဖို့ရန် “အမှာကံ” ဟုသာ ဖွင့်ထိုက်သည်။ စာအုပ်တို့၌ “အမေဟိ” ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

ကုလ္လကဝိဟာရေန။ ။မေတ္တာယ ရူပါဝစရသမာဓိမတ္တဘာဝတော (မေတ္တာက ရူပါဝစရ သမာဓိမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်) ကုလ္လကဝိဟာရေနာတိ ဝုတ္တံ၊ ခုဒ္ဒကေန ဝိဟာရေနာတိ အတ္ထော၊ (ကုလ္လကံသဒ္ဒါသည် ခုဒ္ဒက၏ ပရိယာယ်တည်း၊) ခုဒ္ဒကတာစဿ အဂ္ဂမ္ဘိရဘာဝတောတိ အာဟ “ဥတ္တာနဝိဟာရေနာ” တိ၊ (မနက်နဲသောကြောင့် “ကုလ္လက” ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ဥတ္တာန ဝိဟာရေန” ဟု ဖွင့်သည်)-သာရတ္ထ။

သုတ္တဝိဘဂေ။ ။သုတ္တဝိဘဂေတိ ပဒဘာဇနီယေ၊ ဣဒ္ဓ “ယော ပန ဘိက္ခု သန္တိ မိကာရကံ ခါဒနီယံဝါ ဘောဇနီယံဝါ” တိ သုတ္တေ ယာဝကာလိကဿေဝ ပရာမဋ္ဌတ္တာ သိက္ခိလောဏဿ ယာဝဇီဝိကဿ သန္တိမိကတဿ အာမိသေန သဒ္ဓိ ပရိဘောဂေ ပါမိတ္တိယံ ဝိဘဂံ

သန္နိမိနာမ အဇ္ဈပဋိဂ္ဂဟိတံ အပရဇ္ဈတိ-ဇ္ဈဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သန္နိမိကာရကော၊ ဟေ၊ ပါစိတ္တိယဿာတိ-ဿဟူ၍၊ အာပတ္တိ-ကို၊ ဝဒန္တေန-ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [သန္နိမိကာရကော-ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၌၊ အသန္နိမိကာရကသညီ-သန္နိမိကာရက မဟုတ်ဟုအမှတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ခါဒနီယံ ဝါ-ခဲဖွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ ဝါ-ဘောဇဉ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ခါဒတိ ဝါ-ခဲမှုလည်းခဲအံ့၊ ဘုဉ္ဇတိ ဝါ-စားမှုလည်းစားအံ့၊ ပါစိတ္တိယဿ-ပါစိတ်အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ။)]

တတြ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ ဧကေ-အချို့ဆရာတို့သည်၊ မညန္တိ-မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ (ကိံ) ဟိ-ချဲ့၊ ယောပန ဘိက္ခု သန္နိမိကာရကံ ခါဒနီယံဝါ ဘောဇနီယံဝါတိ-ဝါဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ-မောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဒဉ္စ လောဏာနာမ-ဤဆားမည်သည်လည်း၊ ယာဝဇိဝိကတ္တာ-ယာဝဇိဝိက၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္နိမိဘာဝံ-သန္နိမိ၏ အဖြစ်သို့၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ (“ဆားကခါဒနီယ ဘောဇနီယမဟုတ်သောကြောင့် သန္နိမိမဖြစ်ဟူလို၊) အလောဏကံ-ဆားမရှိသော၊ ယမ္ပိ အာမိသံ-အကြင်အာမိသကိုလည်း၊ ပဋိဂ္ဂေဟေတ္တာ-အကပ်ခံပြီး၍၊ တေန-ထိုရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဆားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-စား၏၊ (တေနသဒ္ဓိန္တိ ပုရေပဋိဂ္ဂဟိတလောဏေန သဒ္ဓိ-ဋီကာ။) တံ-ထိုအာမိသကို၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ-ထိုနေ့၌သာ အကပ်ခံအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ဆား၏ သန္နိမိအဖြစ်သို့ မရောက်သည်၏ အဖြစ်၊ အာမိသ၏ ယနေ့မှ အကပ်ခံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယာဝကာလိကေန-ယာဝကာလိက ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်နှင့်၊ ယာဝဇိဝိကံ-ယာဝဇိဝိကသည်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-ထိုနေ့၌ အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ-သော်၊) ကာလေနနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနတော - ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (အချို့စာ၌ “ဝဒတော” ဟု ရှိ၏။)

နယေနေဝ သိဇ္ဈတိတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန-ပါစိတ္တိယံ ဝိဘဏ် အာဂတဘာဝံ သာဓေတုံ “ကထသုတ္တဝိဘဏ်” တိ အာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ဟိ လောဏမေတ္ထ သန္နိမိကတံ၊ န ခါဒနီယံ ဘောဇနီယန္တိ လောဏမိဿဘောဇနေ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ အနဝဇ္ဇသညိနော အဟေသုံ၊ တထာသညိနမ္ပိ နေသံ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံ “သန္နိမိကာရေ အသန္နိမိကာရသညီ” တိ ဣဒံ သုတ္တံ ဝိဘဏ် ဥဒ္ဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ-ဝိမတိ။ . . ဆိုလိုရင်းကား- ဆားသည် သန္နိမိ မဖြစ်၊ အာမိသကလည်း ယနေ့မှ အကပ်ခံသည့်အတွက် သန္နိမိမဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် “ရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဆားနှင့် ယနေ့အကပ်ခံအပ်သော ဆွမ်းစသော အာမိသကို ရော၍စားရာ၌ အပြစ်မရှိ” ဟု အယူရှိကြသည်၊ သို့သော် အပြစ်ရှိသည်သာ။

ဧတ္ထ-ဤရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်သော ဆားနှင့် တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ အာမိသကို ရော၍စားရာ၌၊ ဒုက္ကဋေန-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (မညန္တိ-ကုန်၏။)

တေ-ထို ဧကေဆရာတို့ကို၊ ဝတ္ထဗ္ဗာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ (ကိံ) တုမှာကံ-အသင်တို့၏၊ မတေန-အလိုအားဖြင့်၊ ဒုက္ကဋေနပိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ န ဘဝိတဗ္ဗ-မဖြစ်ထိုက်၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ၊ ဒုက္ကဋေနပိ-သည်လည်း၊ န ဘဝိတဗ္ဗ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဆားနှင့် တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတအာမိသကို ရော၍ စားရာ၌၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိက ဆားသည်၊ န တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတမဟုတ်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-

ဒုက္ကဋေနဧတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗ။ ။“ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ ပဋိဂ္ဂဟိတံ” ဟု သာမညအားဖြင့် မိန့်တော်မူဘဲ “တဒဟု ပဋိဂ္ဂဟိတံ (ထို့နေ့၌ အကပ်ခံအပ်)” ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော်၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် သိင်္ဂီလောဏကဲ့သို့ ရှေးနေ့က အကပ်ခံအပ်သော ယာဝဇီဝိကသည် ယခုနေ့ အကပ်ခံအပ်သော ယာဝကာလိကနှင့် ရောလျှင် နံနက်အခါ၌လည်း မအပ်-ဟူသော အဓိပ္ပာယ်သည် ပြီးစီး၏။ ထိုသို့ မအပ်လျှင် ပါစိတ်အာပတ် မဖြစ်နိုင်၊ အနည်းဆုံးအပြစ်မှာ ဒုက္ကဋ်သာ ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် “ဒုက္ကဋေနဧတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗ” ဟု ဆိုသည်။

ဒုက္ကဋေနပိ န ဘဝိတဗ္ဗ။ ။ဒုက္ကဋ်အာပတ် မဖြစ်ထိုက်ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ အကျယ်ကိုပြလို၍ “န ဟိ ဧတ္ထ” စသည်မိန့်၊ ပါဠိတော်၌ “ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ ကာလေ ကပ္ပတိ၊ ဝိကာလေ န ကပ္ပတိ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤပါဠိတော်၌ “ယာဝဇီဝိက ဆား” သည် တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ မဟုတ်၊ ရှေးနေ့ကအကပ်ခံအပ်သော ဆားတည်း၊ ယာဝကာလိက အာမိသကား တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတသာတည်း၊ ထိုယာဝကာလိကကိုလည်း ဝိကာလ၌ စားအပ်သည်မဟုတ်၊ “ထို့ကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်း မဖြစ်ထိုက်” ဟူလို၊ [“ န စ တံ ဝိကာလေ ပရိဘုတ္တန္တိ” ဟု ဣတိသဒ္ဓါပါလျှင် ကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်၍ပေးပါ။ ဤ “ဒုက္ကဋေနပိ န ဘဝိတဗ္ဗ” ဟူသော စကားရပ်၌ ဝိမတိကား တစ်မျိုး အကြောင်းပြသေး၏။]

ဝိမတိ။ ။ဒုက္ကဋေနပိ န ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ယဒိ ဟိ သန္တိမိကာရပစ္စယာ ဒုက္ကဋ် မညထ၊ ယာဝဇီဝိကဿ လောဏဿ သန္တိမိဒေါသာဘာဝါ ဒုက္ကဋေန န ဘဝိတဗ္ဗ၊ အထ အာမိသေန သန္တိန္တရသဿ တဿ အာမိသဂတိကတ္တာ ဒုက္ကဋ် မာ မညထ၊ တဒါစ ဟိ ပါစိတ္တိယေနဝ ဘဝိတဗ္ဗ အာမိသတ္တုပဂမနတောတိ အဓိပ္ပာယော။

န ဟိ ဧတ္ထ၊ ပေ၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ။ ။န ဟိ ဧတ္ထ ယာဝဇီဝိကံ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတန္တိ “ကပ္ပတိ သိင်္ဂီလောဏကပေါ” တိ ဧတ္ထ ဝုတ္တသိင်္ဂီလောဏံ သန္တာယ ဝုတ္တံ (ဤ၌ ယာဝဇီဝိက” ဟူသည် သိင်္ဂီလောဏ ဆားတည်း-ဟူလို၊) တဦ ပုရေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သိင်္ဂီန ပရိဟဋ် န တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ၊-သာရတ္ထ။ [အချို့ဋီကာစာအုပ်များ ပါဠိပျက်လျက် ရှိ၏။]

ပဋိဂ္ဂဟိတသည်/ယာဝကာလိကမေဝ-ယာဝကာလိကဓဲဖွယ် ဘောဇဉ်သာတည်း၊
 တံစ-ထိုတဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတ ယာဝကာလိက ဓဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကိုလည်း၊ ဝိကာလေ-
 နေလွဲအခါ၌၊ န ပရိဘုတ္တံ-စားအပ်သည်မဟုတ်၊ (ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌေနပိ-
 သည်လည်း၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-ထိုက်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ [အချို့စာအုပ်၌ “ယဒိ တံ ဝါ”ဟု
 ရှိ၏။] ဝိကာလေ န ကပ္ပတိတိ ဝစနေန-တိဟူသော စကားတော်ကြောင့်၊ တုမှေ-
 အသင် ဧကေဆရာတို့သည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ယဒိ မညထ-အကယ်၍
 မှတ်ထင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယာဝဇီဝိကမိသံ-ယာဝဇီဝိကဖြင့် ရောနှောအပ်သော၊
 ယာဝကာလိကံ-ကို၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ ‘ဘုဉ္ဇန္တဿ-စားသော ရဟန်း၏၊
 ဝိကာလဘောဇနပါစိတ္တိယံ-ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ န ဘဝေယျ-
 မဖြစ်ရာ၊ (သင်တို့အလိုအားဖြင့် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သာ ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို့၊)
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဗျဉ္ဇနမတ္တံ-သဒ္ဓါမျှကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူထိုက်၊ အတ္ထော-
 အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော-စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်သနည်း။)

ဟိ-ချဲ့၊ (စူးစမ်းဆင်ခြင်ထိုက်ပုံကိုချဲ့၊) ဧတ္ထ-ဤယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ
 အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတုံကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ယာဝ
 ကာလိကေန-ယာဝကာလိကနှင့်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-ထို့နေ၌ အကပ်ခံအပ်သော၊
 ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိကသည်၊ သမ္ဘိန္နရသံ-ရောအပ်သော အရသာရှိသည်၊ ယဒိ
 ဟောတိ-ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ယာဝကာလိကဂတိကမေဝ-ယာဝကာလိက၏ ဖြစ်
 ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်သာ၊ (ယာဝကာလိကနှင့် အလားတူသည်သာ၊)
 ဟောတိ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတယာဝဇီဝိက၏ သမ္ဘိန္နရသ
 ဖြစ်လျှင် ယာဝကာလိကနှင့် အလားတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယော ပန ဘိက္ခု
 ဝိကာလေ ခါဒနီယံဝါ ဘောဇနီယံဝါတိ ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန-ဝါဟူသော ဤသိက္ခာ
 ပုဒ်တော်ကြောင့်၊ ကာလေ-နံနက်အခါ၌၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊
 နကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣမ-ယာဝကာလိကေန ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ဤပါဠိရပ်၌၊ န
 ကပ္ပတိတိ-န ကပ္ပတိဟူသော၊ ဝစနေမတ္ထေန-စကားတော်မျှကြောင့်၊ ဧတ္ထ-ဤရှေး
 နေ့က အကပ်ခံအပ်ပြီးသော ဆားနှင့် တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတအာမိသကို ရော၍ စားရာ
 ၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တဒဟုပဋိဂ္ဂဟိတံ-ထို့နေ၌
 အကပ်ခံအပ်သော၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိကသည်၊ ယာဝကာလိကေန-ယာဝကာ
 လိကနှင့်၊ သမ္ဘိန္နရသံ-ရောအပ်သောအရသာ ရှိသည်၊ (သမာနံ-ဖြစ်လတ်သော်၊)
 ဝိကာလေ-နေလွဲအခါ၌၊ န ကပ္ပတိ ယထေဝ-မအပ်သကဲ့သို့၊ ဝိကာလဘောဇန
 ပါစိတ္တိယာဝဟံ-ဝိကာလဘောဇန ပါစိတ်အာပတ်ကို ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတိ
 ယထေဝ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ [ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ပါစိတ္တိယာဝဟံ” ဟု ပါဠိပျက်၏။] ဧဝံ-

ဤအတူ၊ ယာဝဇီဝိကံ-ယာဝဇီဝိကသည်၊ (ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်စေ၊) အဇ္ဈ-ယနေ၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သည်၊ (သမာနံ) ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အပရုဇ္ဈ-နောက် နေ၍၊ ယာဝကာလိကေန-နှင့်၊ သမ္ဘိန္နရသံ-ရောအပ်သော အရသာရှိသည်၊ (သမာ နံ-သော်) န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ သန္နိမိဘောဇနပါစိတ္တိယာဝဟံ-သန္နိမိဘောဇန ပါစိတ် အာပတ်ကို ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုယာဝဇီဝိကကို၊ (အဇ္ဈပဋိဂ္ဂဟိတံ ဖြစ်သော်လည်း အပရုဇ္ဈယာဝကာလိကနှင့် သမ္ဘိန္နရသဖြစ်သော ယာဝဇီဝိကကို၊) “ဣဒံ-ဤယာဝဇီဝိကသည်၊ သန္နိမိကတံ-ပြုအပ်သော သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း ရှိ၏။” ဣတိ-ဤသို့၊ အဇာနန္တောပိ-မသိပါသော်လည်း၊ န မုစ္ဆတိ-အာပတ်မှ မလွတ်၊ (“သန္နိမိပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်”-ဟူလို့၊) ဟိ-သာဓကကား၊ သန္နိမိကာရကေ အသန္နိမိကာရကသည် ခါဒနီယံဝါ ဘောဇနီယံဝါ ခါဒတိဝါ ဘုဉ္ဇတိဝါ အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာတိ-သာဟူသော၊ ဧတံ (သုတ္တံ)-ဤပါဠိကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (သုတ္တဝိဘင်္ဂဟု ခေါ်အပ်သော ပဒဘာဇနီ၌ မိန့်တော်မူ အပ်ပြီ၊) ဣတိ (အတ္ထော)-ဤကားအနက်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (အတ္ထော-ကို၊ ဥပပရိက္ခံ တဗ္ဗော-၏၊) ဣတိ-ဤသို့၊ (တေ-ထိုဧကေဆရာတို့ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗာ-ကုန်၏၊) တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ကတ္ထ ပဋိက္ခိတ္တ န္တိ-ဟူသော၊ ဣမိဿ ပုစ္ဆာယ-ဤအမေး၏၊ သာဝတ္ထိယာ သုတ္တဝိဘင်္ဂတိ- ဟူသော၊ ဣဒံ ဗျာကရဏံ-ဤအဖြေသည်၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အဖြေတည်း။

ရာဇဂဟေ ဥပေါသထသံယုတ္တေတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ န ဘိက္ခဝေ-၊ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ ဧတံ-သာဟူသော ဤပါဠိတော်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည် ရွယ်၍၊ (အာယသ္မတာ သဗ္ဗကာမိတ္ထေရေန-အရှင်သဗ္ဗကာမီထေရ်သည်၊) ဝုတ္တံ- မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဥပေါသထသံယုတ္တေတိ ဥပေါသထပဋိသံယုတ္တေ၊ ဥပေါသထ ကုန္တကေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊-သာရတ္ထ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧကသ္မိ-၁ ခုသော၊ အာဝါသေ- သမာနသံဝါသကဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဒွေ-၂ ခုကုန်သော၊ ဥပေါသထာဂါရာ နိ-ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်တို့ကို၊ န သမ္မန္နိတဗ္ဗာနိ-မသမုတ်ထိုက်ကုန်၊ ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ သမ္မန္နေယျ-သမုတ်အံ့၊ (တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ- သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊)၊ ဝိနယာတိသာရေ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ န ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ သမ္မန္နိတဗ္ဗာနိတိ ဧတဿ ဝိနယဿ-တဗ္ဗာနိဟူသော ဤဝိနည်း တော်ကို၊ အတိသာရေ - ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ - ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ (ဟောတိ၊)၊ [အတိသရဏံ အတိသာရော၊ အတိတ္တမော၊ ဝိနယဿ+အတိသာရော ဝိနယာတိသာရော - ဝိနည်းကို ကျော်လွန်ခြင်း၊-သာရတ္ထ။] စမ္ပေယျကေ ဝိနယ

ဝတ္ထုသိန္နိ ဣဒံ - သို့ဟူသော ဤစကားကို၊ အဓမ္မေန စေ၊ ပေါ၊ ကရဏီယန္တိ ဧဝံ-
အဓမ္မေန စေ၊ ပေါ၊ ကရဏီယံ ဤသို့သောစကားကို၊ အာဒိကတွာ-အစပြု၍၊
စမ္ပယျကက္ခန္ဓကေ-၌၊ အာဂတံ-လာသော၊ ဝိနယာဝတ္ထု-ဝိနည်းဝတ္ထုကို၊ သန္ဓာယ-
၍၊ (အာယသ္မတာ သဗ္ဗကာမိတ္ထေရေန) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (သီးခြား နာမည်တပ်၍ မရသော
စမ္ပယျကက္ခန္ဓက၌လာသော ဝတ္ထုသာမညကို “ဝိနယဝတ္ထု” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။)
[ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အဓမ္မေန-အဓမ္မဖြင့်၊ ဝဂ္ဂကမ္ပ-ဝဂ်ဖြစ်သော ကံသည်၊ စေ (ဟောတိ၊
ဧဝံသတိ၊) အကမ္ပ-ကံမဟုတ်၊ န စ ကရဏီယံ-ပြုလည်းမပြုထိုက်။]

ဧကစ္စော ကပ္ပတိတိ ဣဒံ-တိဟူသော ဤစကားကို၊ ဓမ္မိကံ-တရားနှင့် ယှဉ်
သော၊ အာစိဏ္ဏံ-အလေ့အကျက်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ (အာယသ္မတာ သဗ္ဗကာမိတ္ထေ
ရေန) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဆေဒနကေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ကား၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သုတ္တဝိဘင်္ဂ-
မာတိကာပါဠိတော်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီ၌၊ နိသီဒနံနာမ သဒသံ ဝုစ္စ
တိတိ-ဟူ၍၊ အာဂတံ-လာပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (အဆာရှိသော နိသီဒင်ကို
“နိသီဒနံ” ဟူ၍ ခေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒွိန္ဒ သုဂတဝိဒတ္ထိနံ-မြတ်စွာ
ဘုရား၏ နှစ်ထွာတော်တို့၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဒဿာယေဝ-အဆာကိုသာ၊ ဝိဒတ္ထိ
မတ္တာ-တစ်ထွာ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်ကို၊ လဗ္ဘတိ-၏၊ [ယောဇနာ၌ ဒဿာယေဝကို
“ဒဿာယ+ဧဝ” ဟု ပုတ်ဖြတ်၍ “၌” ဟု ပေးလေ၏၊ အရတူလျှင် ဝိဘတ်တူမြဲဖြစ်
သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်ပါသည်၊ မိမိကား ဝိဒတ္ထိမတ္တာနှင့် အရတူသောကြောင့်
“ဒဿာ+ဧဝ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်လိုက်ပါသည်။]

ဒဿာယ-အဆာနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ တံ ပမာဏံ-ထိုသုံးထွာပမာဏကို၊ ကရော
န္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏၊ ဣဒံ-ဤပါစိတ်အာပတ်သည်၊ အာဂတမေဝ-တိုက်ရိုက်
လာသည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့တိုက်ရိုက်လာသနည်း၊) တံ အတိဏ္ဏာ
မယတော ဆေဒနကံပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ (အာဂတမေဝ ဟောတိ၊) (ယောဇနာ၌
ကရောန္တဿကို “ဝုတ္တပါစိတ္တိယံ အာပဇ္ဇတိ” ၌ လှမ်း၍ စပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊
တံ အတိဏ္ဏာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံကို “ဣဒံ အာဂတမေဝ ဟောတိ”
ဟု ပြန်၍ ယောဇနာသည်ကိုလည်းကောင်း စဉ်းစားပါ။) တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
(ပါစိတ်အာပတ်ဟုတိုက်ရိုက်လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ကိ အာပဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊
ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သော၊ ဝါ-အမေးခံရသော၊ (ထေရော-အရှင်သဗ္ဗကာမိထေရ်သည်။)

ဆေဒနကေ ပါစိတ္တိယံ။

။ဤ “ဆေဒနကေ ပါစိတ္တိယံ” ဟူသော စကားသည်
“တံ အတိဏ္ဏာမယတော ဆေဒနကံ ပါစိတ္တိယံ” ဟု သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်၌လည်းလာ၏၊
“ဆေဒနကေ ပါစိတ္တိယံ” ဟု ပဒဘာဇနီ၌လည်း လာ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “သုတ္တဝိဘင်္ဂ”
အရ သိက္ခာပုဒ် မာတိကာဟူသော သုတ္တံ၊ ပဒဘာဇနီဟူသော ဝိဘင်း ၂ မျိုးလုံးကို ယူပါ။

☰

ဆေဒနကေ ပါစိတ္တိယန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဆေဒနကသိက္ခာပဒေ-
ဆေဒနကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဗုတ္တပါစိတ္တိယံ-မိန့်တော်မူအပ်သော ပါစိတ်အာပတ်သို့၊
အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကားအနက်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဝါကျ
တို့၌၊ (ယောဇနာ၌ “သဗ္ဗသ္မိ-သတ္တသတိကက္ခန္ဓကေ” ဟု စွဲလေ၏၊) သေသံ-
ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ-
အပြီးတည်း. . ။

သမန္တပါသာဒိကာယံ-သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ-၌၊ သတ္တသတိကက္ခန္ဓကဝဏ္ဏနာ-
သတ္တသတိကက္ခန္ဓက၏ အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

“သုတ္တံစ+ဝိဘင်္ဂေစ သုတ္တဝိဘင်္ဂံ၊ တသ္မိ သုတ္တဝိဘင်္ဂံ” ဟု ပြုပါ။ (ပါဠိယံ ရာဇဂဟေ သုတ္တ
ဝိဘင်္ဂေတိ အာဒိသု သဗ္ဗတ္ထ သုတ္တေစ ဝိဘင်္ဂေတိ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော၊ “နိသီဒနံနာမ
သဒေသံ ဂုဇ္ဈတီတိ အာဂတန္တိ ဣဒံ ဝိဘင်္ဂေစ၊ အာဂတ ဒဿနတ္ထံ ဂုတ္တံ၊-ဝိမတိ။) ထို့ကြောင့်
“သုတ္တဝိဘင်္ဂံ-မာတိကာ ပါဠိတော်ဟူသော သုတ္တ၊ အကျယ်ဝေဖန်ရာ ဝိဘင်း၌” ဟု ပါဠိတော်
ဤနေရာ၌ ပေးပါ။

နိဂုံး ဂါထာအနက်။ ။ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခပ္ပဟာယိနော-ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော
ဒုက္ခကို ပယ်တော်မူလေ့ရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝါ-၏၊ သာသနေ-သာသနာ
တော်၌၊ ဒွိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာ-မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂဟူသော ဝဂ် ၂ ပါးဖြင့် သိမ်းယူရ ခြင်းရှိကုန်
သော၊ ဒွါဝိသတိ ပဘောဒနာ-မဟာခန္ဓကစသောအားဖြင့် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိ
ကုန်သော၊ ယေ ခန္ဓကာ-အကြင်ခန္ဓကတို့ကို၊ ဂုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တေသံ-ထိုခန္ဓကတို့၏၊ ဒေသာဝဏ္ဏနာ-ဤဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာ
သည်၊ အန္တရာယံ-အန္တရာယ်ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ သိဒ္ဓါ ယထာ-ပြီးစီးအောင်မြင်
သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ပါဏိနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ ကလျာဏာ-ကုသိုလ်နှင့်စပ် ကောင်း
မြတ်ကုန်သော၊ အာသာပိ-လိုလားတောင့်တအပ်သော အရာတို့သည်လည်း၊
သိဇ္ဈန္တု-ပြီးစီးပါစေကုန်သတည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဒွိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာစသည်။ ။စူဠဝဂ္ဂ၊ မဟာဝဂ္ဂသင်္ဂါတေဟိ ဒွိဟိ ဝဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟိတာ၊
(ဤ၌ သင်္ဂဟိတာကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ ဒွိဝဂ္ဂေန+သင်္ဂဟော+ယေသန္တိ ဒွိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာ”
ဟုပြု၊) ဒွါဝိသတိပဘောဒနာတိ မဟာဝဂ္ဂေဒသ၊ စူဠဝဂ္ဂေ ဒွါဒသာတိ ဧဝံ ဒွါဝိသတိ ပဘောဒါ-
(သာရတ္ထ)၊ ခန္ဓကဖြစ်သောကြောင့် “ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခ ပဟာယိ” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို ဂုဏ်ပြုသည်။

စူဠဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ-စူဠဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာသည်။

နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

